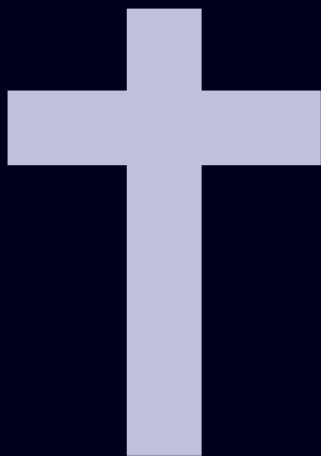

Bali -le 'fluba 'tre Zozi blamin pli Bali man 'e

pee

New Testament in Yaouré

Bali -le 'fluba 'trɛ Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc

Contents

Matie	1
Mark	36
Luk	57
Zan	93
Drɛwi (Actes)	118
Rɔmɛn	149
1 Korɛnti	167
2 Korɛnti	183
Galati	193
Efɛz	199
Filipɔ	204
Kolɔs	208
1 Tesalonik	212
2 Tesalonik	215
1 Timote	217
2 Timote	222
Tit	225
Filemɔn	227
Ebre	228
Zaji	240
1 Pieri	244
2 Pieri	248
1 Zan	251
2 Zan	255
3 Zan	256
Zud	257
Apokalis	259

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Matie -a crɛn -tɛ

*Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ
(Lk 3.23-38)*

¹ Zozi Crizi a David kluda min -a, ɛn e ya
"nyian Abraam kluda min -a. Zozi tranun 'tɔ
nɛn 'gʊ.

² Abraam Izak -ya.

En Izak Zago 'ya.

En Zago Zuda 'lee 'e "bɔunun yaa.

³ En Zuda 'lee Tama bɛ, o Faras 'lee Zara -
ya.

En Faras Esrɔm -ya.

En Esrɔm Aram -ya.

⁴ En Aram Aminada -ya.

En Aminada Naashɔn -ya.

En Naashɔn Salmɔn -ya.

⁵ En Salmɔn 'lee 'e nan Rab bɛ, o Boazi -ya.

En Boazi 'lee 'e nan Rut bɛ, o Yobedi -ya.

En Yobedi Jese -ya.

⁶ En Jese David nɛn e drɛ mingɔnnɛn -a bɛ,
-a -ya.

En David Salomɔn -ya 'o 'vale Uri -le -cale
-a.

⁷ En Salomɔn Robɔam -ya.

En Robɔam Abia -ya.

En Abia Asa -ya.

⁸ En Asa Zozafa -ya.

En Zozafa Zoram -ya.

En Zoram Ozia -ya.

⁹ En Ozia Zoatan -ya.

En Zoatan Akaz -ya.

En Akaz Ezekia -ya.

¹⁰ En Ezekia Manase -ya.

En Manase Amɔn -ya.

En Amɔn Zozia -ya.

¹¹ En Zozia Zekonia 'lee 'e "bɔunun yaa.
E o yaa tɔ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a
Babilɔn bɛ -a man.

¹² Zɪ o -ko Babilɔn "bɛ -sru "bɛ, ɛn Zekonia
Salatiel -ya.

En Salatiel Zorobabel -ya.

¹³ En Zorobabel Abiudi -ya.

En Abiudi Eliakim -ya.

En Eliakim Azo -ya.

¹⁴ En Azo Sadoci -ya.

En Sadoci Akim -ya.

En Akim Eliu -ya.

¹⁵ En Eliu Eleaza -ya.

En Eleaza Matan -ya.

En Matan Zago -ya.

¹⁶ En Zago Zozɛfɔ nɛn e cɪ Mari -sran -a bɛ,
-a -ya.

Mari Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji
Crizi bɛ -a -ya.

¹⁷ Klu pɛɛnɔn zɪɛ -a "nɛn "nɛn 'gʊ:

-E e "sia Abraam da -trilii, -e 'e bɔ David
man bɛ, e ya klu -fuda sinjen.

-E e "sia David da -trilii, -e 'e bɔ tɔ nɛn o -ko
Izrael 'nɔn 'a Babilɔn bɛ -a man bɛ, e ya klu
-fuda sinjen.

-E e "sia tɔ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn
-trilii, -e 'e bɔ min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi man bɛ,
e ya klu -fuda sinjen.

*Bali 'e 'nan, o "ta -daa Zozi 'yale
(Lk 2.1-7)*

¹⁸ Zɪ Zozi 'yanan wɪ cɪ 'gʊ: Mari a Zozɛfɔ 'tɔ
da 'nan -e 'e 'pa. Wa'a tian 'o cin -tɔlɛ lɪ 'lee
-kɔnnɛn -a dɪ, ɛn Mari 'e 'pɔn 'si Bali lei man.

¹⁹ Zozɛfɔ nɛn, e "ta -daa Mari 'pale bɛ, e
ya min tɪgɪ 'a. E 'ka "vale 'nan 'e Mari 'ci
bɔala dɪ -le "wɛɛn, yaa nrɔn 'e 'ji 'nan e "cɛn
"man 'e yɔɔdɪ. ²⁰ E -fɔ 'e 'ci "nrɔnnan 'wɪ zɪɛ -
a da, ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tɔ -ta
"va "nyrinvla. E -yrɛ 'nan: «David kluda min
Zozɛfɔ, tɛ Mari 'padɪ "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Nɛn nɛn
-a -pɔn cɪ "man "bɛ, e "sia Bali lei va. ²¹ Mari
"ta -daa 'nɛn 'klɔnmɔn -yale. 'Nɛn zɪɛ 'i 'tɔ 'pa
Zozi. -Yɛɛ "ta -daa 'yee minnun 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ
"ji.»

²² 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei
vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ
'nan:

²³ «"I 'yɔɔ! Nɔnbɛ "nɛn,
ya'a tian 'kɔnnɛn -tɔlɛ dɪɛ,

'e 'pɔn "sia,

-e 'e 'nɛn 'klɔnmɔn -ya,

waa 'tɔ "paa Emanuel.»

Emanuel -ci nɛn 'nan, Bali a -kaa 'va.

²⁴ Zɪ Zozɛfɔ fɔv bɛ, 'wɪ nɛn Bali -le 'pasiazan
-a 'vɪ bɛ yaa drɛ, e -kɔ Mari -a 'yee "kɔnnɛn, ɛn
yaa 'pa. ²⁵ 'Pian wa'a 'o cin -tɔlɛ lɪ 'lee 'kɔnnɛn
-a "fo 'lɔɔ ɛn Mari Zozi 'ya dɪ.

2

'Wɪ 'tɔnɔn 'si -kɔɔbli ɛn o -ta Zozi bɔlɛ

¹ O Zozi 'ya Betelem 'fla Zude 'lɛglɔn 'ji, tɛ
Erodi 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn -le mingɔnnɛn -a.

Zɪ waa -ya bɛ, ɛn 'wɪ 'tɔnɔn nɛn o mlɛn
crɛnnun -kɔnnɛn "paala bɛ, o 'si yidɛ wlɔan
'nan 'zia, ɛn o -ta Zeruzalɛm. Zɪ o 'bɔla
Zeruzalɛm bɛ, ² ɛn waa laabɔ minnun lɔ
'nan: «Zuif 'nɔn 'lɛ mingɔnnɛn nɛn, o "sia -a
-yanan 'gʊɛ, e ya nyin zia? Kɔ -yee mlɛn crɛn
'yɪ yidɛ wlɔan 'nan zia, ɛn kɔ -ta -a bɔlɛ.»

³ Zɪ mingɔnnɛn Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ,
-a cɪ srɛ. En Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'ci
srɛ "nyian. ⁴ Tɔɔn e Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee
'fluba 'ci vɪnɔn laabɔ, ɛn yaa laabɔ -wɪlɔ 'nan:
«Nyin zia nɛn, o min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -yaa?»
⁵ O -yrɛ 'nan: «Waa -yaa Betelem, Zude 'lɛglɔn
'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a crɛn -tɛ 'e
'cɛn bɛ -nyren 'gʊ:

⁶ 'Betelem 'nɔn,

'ka flɔ a Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla "wɛnnɛn 'a,

'pian e ya 'fla nɛn

-a 'tɔ -taa vɪlɛ bɛ -a.

Kɔɔ 'ka 'va nɛn

o -taa Minsan -yale,

-yee si-koonman 'men minnun Izrael 'non le.»

7 "Be -sru en Erodi 'w1 'tonon zie o laabu 'e yaodi, en yaa laabu -wlo 'nan: «Tu "ko "man 'seze nen, ka mlen cren zie -a 'y1?» En waa 'v1 -yre. 8 -A -nan nen e 'o 'pa 'sia Betelem, yaa 'v1 -wle 'nan: «-Te ka 'bola 'nan nun be, 'ka 'nen zie -a -wee tigli! En -te kaa 'y1 be, 'ka 'ta "men 'v1, -e "an -koo -a bo.»

9 Zi e ceen 'w1 zie -a vidi man -wle "be, en o -kodi "sia. "Wee -kon -konan -sia be, en o mlen cren -towl1 "nen, waa 'y1 yide wluan "nan 'zia be -a 'y1 'nyian. E -traa o 'le, en e -ku -tale 'kon nen 'nen 'bo ci -ji be -a ta lou. 10 Zi o mlen cren zie -a 'y1 be, en o 'ci nran 'sia 'kpa tigh. 11 O wla 'kon zie -a -ji, en o 'nen 'lee 'e "bu Mari 'y1. O "po soon, en o 'nen zie -a 'bo. O 'wee -tra flu, en o fonon -non -yre. -Siganun 'lee -laziglonun 'lee fenun nen waa laabo mire be, -a 'bo nen waa -non -yre.

12 "Be -sru "be, en Bali 'w1 tin 'ba 'w1 'tonon zie -wle "nyrinvla. Yaa 'v1 -wle 'nan: «Te 'ka li "nyian 'ka da Erodi -va di.» Zi o fuu be, o -si pee 'sia, en o -ku 'wee 'leglon 'ji.

Zozefu 'lee Mari -ta Zozi 'a min tiidii "trada

13 Zi 'w1 'tonon "o -koo be, en Bali -le 'pasi-azan -ta Zozefu -va nyrinvla. E -yre 'nan: «Erodi a "va 'nan 'e 'nen 'gve -a -tea. -Yee "wean 'i 'wluan, 'i 'nen 'lee 'e "bu 'sia -e 'ka 'ku tada min tiidii "trada Ezipti 'leglon 'ji. 'Ka 'fu -nan nun -trilii, -te mein laabu 'vaa -e 'ka 'ta.»

14 En Zozefu wluan, e 'nen 'lee e "bu 'sia, en o Ezipti 'leglon 'ji si 'sia 'pei-man. 15 Zi o 'bola 'nan nun be, o -fu -nan nun -trilii, en Erodi -ka.

'W1 nen Minsan -a 'v1 'e 'cen 'e 'lewei v1zan le be, zi e 'le soo zie. Koo yaa 'v1 'nan: «Ezipti 'leglon 'ji nen 'an 'pi ci, en maan laabu.»

O nannannun -tee Betelem

16 Zi Erodi -a 'y1 'nan, 'w1 'tonon 'e see paa be, 'bli 'fo "ji -wli di. En e minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Betelem 'lee 'e "srn 'flanun pegenon da, -e nannannun pegenon nen o le 'bo "fli 'lee o nen o le "ka tian bale "fli "die, 'o o -tee. To nen 'w1 'tonon 'a 'v1 Erodi le be -a da nen 'e 'ci nron en e le "fli 'w1 'v1.

17 'W1 nen Bali 'lewei v1zan Zeremi -a 'v1 'e 'cen be, zi e 'le soo zie. Koo yaa 'v1 'nan:

18 «O -paandi 'lee wu maan Rama 'fla. Rashel 'be 'yee 'nennun -wua.

'Yee 'nennun kaa, e 'ka "vale 'wee "sii di, koo o 'ka "nyian -nan di.»

Zozefu 'lee Mari 'si Zozi 'a Ezipti 'leglon 'ji

19 Zi Erodi -ka be, en Bali -le 'pasi-azan 'w1 tin 'ba "nyian Zozefu le nyrinvla Ezipti 'leglon 'ji. 20 E 'nan -yre 'nan: «'I 'wluan! 'I 'nen 'lee 'e "bu 'sia -e 'ka li waa 'ka da Izrael 'leglon 'ji!

Koo minnun nen waa -weeman 'nan 'o 'nen 'gve -a -tea "be, o pegenon kaa.»

21 Zozefu wluan, e 'nen 'lee 'e "bu 'sia, en o Izrael 'leglon 'ji si 'sia. 22 'Pian zi yaa 'man 'nan Akelausi 'be 'to mingonnen -a Zude 'leglon da 'e "ti Erodi "pa 'ji be, too Zude 'leglon 'bo 'ji -nyrandi "klan -a -te "nyian. - A -nan nen Bali 'w1 tin 'ba -yre "nyrinvla, en e Galile 'leglon 'ji si 'sia. 23 Zi o 'bola 'nan nun be, en o -ku -nyenlea 'fla nen waa laabo Nazareti be -a da.

'W1 nen Bali 'lewei v1non -a 'v1 'e 'cen be, zi e 'le soo zie. Koo waa 'v1 'nan: «Waa laabo Nazareti min.»

3

Zan minnun -batize dre (Mk 1.2-6; Lk 3.1-9; Zan 1.19-23)

1 Tu zie -a man nen min -batize drezan Zan 'bola Zude "bui "da en yaa vidi 'sia minnun le 'nan: 2 «'Ka 'si 'w1 'wli di "dredi man -e 'ka 'fli -non Bali le! Bali -le mingonnen -bli di 'bo -kogo.» 3 Zan -le 'w1 nen Bali 'lewei v1zan Ezai -a 'v1 'li. Yaa 'v1 'nan:

«Min -tu wei 'be "we "bui "da.

Min zie yaa ve 'nan:

«'Ka Minsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinun ta -sen 'e cin va!» »

4 -Wi nen waa laabo Shamo be, -a "ceso nen Zan da, en -wi 'kole nen 'e 'todi "da -a -tien. Srn 'lee -sro 'nyron nen yaa -ble fe -a. 5 Min "kaga "ku "va. O -mienun "sia Zeruzalem, en o -mienun "sia Zude 'leglon 'ji, en o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a "srn 'leglon 'ji. 6 O pegenon 'ta en o 'wee 'w1 'wli di nun 'v1 Bali le 'wein minnun pegenon yie man, te Zan o -batize dra Zudan -va.

7 'Pian zi Zan -a 'y1 'nan Farizen 'non 'lee Saduze 'non a -tanan 'e 'va "kaga -e 'e o -batize dre be, en yaa 'v1 -wle 'nan: «Min -wli di nun! -Ti 'e 'v1 'cee 'nan 'ka 'si Bali -le nyran -bli di nen e "ta -daa "be -a wlu? 8 'Ka -koon 'ka dre w1 -a 'nan, ka 'si 'w1 'wli di "dredi man. 9 'Pian te 'ka v1 'e 'tun 'nan, ka 'si 'w1 'ji Abraam a 'ka "tra -a -le "wean di! Maan ve 'cee 'nan, -kolenun nen 'lagve, Bali -kolaman o dred1 -a Abraam klu danon a.

10 'Ka "trsen "to -konnen 'gve -yre: 'Be nen 'gve yibanun 'cendi -le "wean be, -saanen le a 'e "trand1 'va. Yiba "nen e baa, te -a 'blo 'ka "yi "die, waa 'cean, -e 'o tuo 'te 'va.

11 'An 'ka -batize dre 'yi 'a, -a -koon di -a 'nan, ka 'si 'w1 'wli di "dredi man. 'Pian min -tu "ta -daa 'e 'fola "da, en -a 'pleble "mlian 'an da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a di. Min zie -yee 'ka -batize dra Bali lei 'lee 'te 'a. 12 -Yee -klu "a 'e 'lo -e 'e fe 'lee 'e -flu 'cen 'e cin man. Yaa 'wle -saan 'trebo -ji. 'Pian yaa -flu 'te 'ble 'te nen ya'a 'driman 'mlonmlon die -a va.»

Zan Zozi -batize dre

(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zan 1.29-34)

13 "Be -sru Zozi 'si Galile 'leglon 'ji, en e -ta Zan va 'yi nen waa laabo Zudan be -a man. E -ta 'nan -e 'yee -batize dre. 14 Zan "e -yre 'nan: «Ceje! 'I 'bo nen yie 'an -batize dra be, yie ve 'pian 'men 'nan, 'mein -batize dre?»

15 En Zozi "e -yre 'nan: «'I 'wɪ "man -e 'i dre, koo e ya 'wɪ "yi "a -e 'wɪ nen e ci Bali ci 'soa be 'ku dre.» En Zan 'ka 'wɪ 'pee vile "nyian di.

16 Zɪ Zan Zozi -batize dre be, Zozi "e 'si 'yia, tooɔn labli 'le 'so, en e Bali lei 'yɪ -sɔɔnlanan 'e da "le -plablo -le 'wɪ 'zu. 17 En wei -to wu laji. E 'nan: «Min 'labe, e ya 'an 'pɪ nen maan ye "yi en -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman be -a.»

4

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdi "dre (Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)

1 "Be -sru, en Bali lei -ku Zozi 'a "bui "da, - e Satan 'e man -tan -le "wean. 2 Zɪ e fe 'son yi -fuba sinjen bodrun funnin be, en dra -a -tedɪ 'sia. 3 -A -nan nen Satan nen min man -tanzan -a be e pli "man, en e -yre 'nan: «Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'wɪ 'tɔ vɪ -e -kolenun 'labe 'o lila -blife -a!» 4 En Zozi "e -yre 'nan: «E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

<Blife 'saza 'man "cee min "belia di. 'Pian weinun peenon nen e "sia Bali 'le be, -a da 'ta wodɪ man nen min "belia.» »

5 "Be -sru Satan -ku Zozi 'a Zeruzalem, en e -ku -a -tɔle Bali -pan 'kon 'win -ji lou. 6 -A -nan nen e 'nan Zozi le 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'so -e 'i -sɔɔnla, koo e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan: <Bali -a ve 'yee 'pasianon nen laji be -wle 'nan, 'wei 'kun 'o 'lo lou, "tɔgo 'i 'cein 'e 'le wo -kɔle -mie ji -le "wean.» »

7 Zozi "e -yre 'nan: «Ceje, ma'an dra di. Koo e ya "nyian 'e 'cren -tedɪ 'nan: <Te blamin 'e Bali nen Minsan -a be -a man -tan di!» »

8 "Be -sru, en Satan -ku Zozi 'a "nyian pɔn loulou "to -win -ji. -A -nan nen e mingonnen trenun peenon nen 'treda be -a koon -yre 'o 'vale 'wee fe nyian -a. 9 En "e -yre 'nan: «-Te i "po sɔɔnla 'an 'wlu -e 'yian bɔ be, mingonnen trenun peenon 'labe, maan -noan 'yie.»

10 Tɔɔn Zozi "e -yre 'nan: «Satan, 'i -pli 'i -sru! E ya 'e 'cren -tedɪ 'nan: <Bali nen Minsan -a be, -a 'bɔ nen min 'e bɔ, en -a -tɔwli "ce "nen min 'e 'su!» »

11 -A -nan nen Satan 'si -a "srɔn, tɔɔn Bali -le 'pasianon nen laji be, o pli "man, en waa 'su.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan (Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

12 Zɪ Zozi 'a 'man 'nan o Zan -fɔ -pɔ 'kuin be, en e 'li 'e da Galile. 13 Ya'a 'fole Nazaretɪ di, 'pian e -ku -nyenlea Kapanamo. 'Fla zɪe e ya Galile 'yi -dan "srɔn. E ya Zabolɔn 'lee Nefotali 'leglon 'ji. 14 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cen be, zɪ e 'le sɔɔ zɪe. Koo yaa 'wɪ 'nan:

15 «Zabolɔn 'lee Nefotali 'leglon 'ji 'non! Ka ya 'tre nen e ya Galile 'yi -dan "srɔn "be -a da 'non 'a.

En ka ya 'leglon nen e ya Zudan 'yi -sru "be -a -ji 'non 'a. Galile nen minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o -nyeanla 'nan be -a -nan 'non nen kaa!

'Ka "trɔen "to 'wɪ 'gɔe -yre! 16 Minnun nen 'o -nyrandɪ klun tiidii 'va be, o 'te 'san -dan 'yi. En minnun nen o ci -ka -lo be, 'te 'san -sen o da.»

17 Tu zɪe -a man nen Zozi Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdi "dredɪ man -e 'ka 'fli -non Bali le! Bali -le mingonnen -blidi 'bɔ 'kogo.»

Zozi -srɔnon tede (Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)

18 Yi -tɔ da nen Zozi a cinan Galile 'yi 'plo da, en e min "fli 'yi, te o ya 'wee pɔ -te "se 'weennan 'yi 'va. Po -tenon nen waa. Simon nen waa laabo Pieri be 'lee 'e "bɔ Andre nen. 19 En e 'nan -wle 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drele minnun nen o min laabo 'an -sru "be waa.» 20 'Nun tɔɔn o 'wee "senun 'tɔ, en o sɔɔnla Zozi -sru.

21 "Yee -ku "nyian 'e 'le be, te e min "fli "pee ye. Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bɔ Zan nen, o ya 'o 'fɔdi -klɔ -ji 'o 'vale 'o "ti Zebede -a, te o 'wee "senun -peeman. Zozi o laabɔ. 22 'Nun tɔɔn min "fli zɪe o 'si 'wee -klɔ -ji, o 'si 'o "ti -sru, en o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi ci Bali -le 'wɪ vidɪ -a Galile 'leglon 'ji (Mk 1.39; Lk 4.44)

23 Zozi ci Galile 'leglon peenon 'ji. E 'wɪ paa minnun ji Zuif 'non 'le cin yi 'konnun -ji. E Bali 'le 'wɪ 'nonnɔn 'vɪ -yee mingonnen -blidi da. Minnun peenon nen -ce ci o man 'lee minnun peenon nen o man "yaaman be e 'o beli. 24 -A -nan nen waa 'tɔ 'widɪ 'man Siri 'leglon peenon 'ji, en minnun -ta o peenon nen o ci see -blunan -ce 'tɔ 'tɔdɔ peenon 'lo be waa -yre. Min -mienun man 'be "yaaman, en -yɔ -wɪdi 'be ci min -mienun -sru, en -tɔwli "ce 'be ci min -mienun man, en min -mienun a 'o -srandɪ "tra, o peenon zɪe o -ta waa -yre, en e o beli. 25 -A -nan nen min "kaga 'kpa -sɔɔnla -a -sru. O -mienun "sia Galile 'leglon 'bɔ 'ji, en o -mienun "sia 'leglon 'tɔ nen waa laabo 'Fla 'fu be -a -ji, en o -mienun "sia Zeruzalem, en o

-mienun "sia Zude, en o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a -sru' flanut da.

5

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ pɔn da (Lk 6.20-26)

¹ Zi Zozi min "kaga zɛe o 'yɪ be, -a -nan nen e pɔn tri, e -nyran, en -a -srunɔn pli "man. ² En e 'wɪ "paadi 'sia o ji. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan:

-Ti man nen Bali -le -fɛa ci?

³ «Minnun nen waa -tɔa 'o 'fli 'lɔ 'nan, -te Bali 'ka 'pale 'o 'va dɛ, wa'a 'kolaman fɛ -tɔ drɛdɛ -a dɛ, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛe ci Bali -le mingɔnnen trɛdanɔn 'a.

⁴ Minnun nen o ci -trunnan 'o 'man winun lɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o "siiman.

⁵ Minnun nen o ci min -trɔɔ -a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ 'trɛ nen Bali -a 'vɪ be -wɛe ci -a da 'nɔn 'a.

⁶ Minnun nen Bali -le 'wɪ tɪglɪ drɛdɪ dra o -tɛa "be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o ci -taa "tra 'wɪ zɛ -a drɛdɪ -a.

⁷ Minnun nen min nyrinda -sɛan "o da be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o nyrinda "sia.

⁸ Minnun nen o 'wɪ dra 'o 'ci 'fidaa 'a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ o -taa Bali yɛ.

⁹ Minnun nen waa -wɛɛman 'nan minnun yei 'e 'fɔ -trɔɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali -taa "o laabɔle 'yee 'nennun.

¹⁰ Minnun nen o ci 'tɛ 'panan o da Bali ci 'sɔ wɪ drɛdɪ -le "wɛan be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛe ci Bali -le mingɔnnen trɛdanɔn 'a.

¹¹ -Te o 'ka 'srɔnman 'mɛn "wɛan oo, -te o 'tɛ "paa 'ka da 'mɛn "wɛan oo, -te o 'wɪ 'wlidi 'tɔ tɔdɔ pɛɛnɔn ve 'ka man 'wɪ 'a 'mɛn "wɛan oo, Bali -le -fɛa a 'ka man! ¹² 'Ka 'ci 'e "nran 'e 'ciɔla "da, kɔɔ 'ka 'kɔpa -kɔan -dan laji. Bali 'lewei vunɔn nen 'ka 'lɔ 'e 'flin be, 'wɪ 'tɔwli zɛ minnun -wee drɛ.»

Zozi -srunɔn a 'trɛda "le -wɛ -le 'wɪ 'zɔ (Mk 9.50; Lk 14.34-35)

¹³ «Ka ya 'trɛda "le -wɛ -le 'wɪ 'zɔ. -Te -wɛ 'nɔnɔn 'si "man "be, -mɛ "a nen waa dra 'nɔnɔn? E 'ka fɛ -tɔ drɛve -a "nyian "fo "di. Waa wɛɛnman, -e minnun 'o "taanla "da.»

Zozi -srunɔn a 'trɛda "le 'tɛ 'san -le 'wɪ 'zɔ (Mk 4.21; Lk 8.16)

¹⁴ «Ka ya 'trɛda "le 'tɛ 'san -le 'wɪ 'zɔ. 'Fla nen pɔn da lou "be, e 'ka 'e yɔɔdɪ dɪ, -a -tɔwli "nen "nyian 'cee ve -a. ¹⁵ En wa'a -kannen -fɔa 'nen -e 'o yɔɔ -pɔ wɪ dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, -e 'e min pɛɛnɔn nen 'kuin be o va drɛ 'wein. ¹⁶ 'Wɪ 'tɔwli zɛ -a 'bɔ nen 'cee ve -a, minnun pɛɛnɔn 'o 'ka 'san yɪ! En 'wɪ "ni "nen kaa dra be 'o yɪ, -e 'o 'ka "tɪ "nen laji be -a 'tɔ drɛ -dan.»

Zozi 'ta Bali -le -pei 'le sɔɔle (Lk 16.17)

¹⁷ «Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta Moizi -le -pei klu -sɛnlea ji dɪ! Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka

'ji "nyian 'nan, an -ta Bali 'lewei vunɔn wei klu -sɛnlea ji dɪ! Ma'an 'tale 'wnun zɛ -a klu -sɛnlea ji dɪ, an -ta 'nan -e 'an o 'lɛ sɔɔ 'pian. ¹⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te labli 'lee 'trɛ 'ka tian 'nyanle dɛ, -te -pei -le 'wɪ "wɛnɛn 'tɔwli "cɛ 'ka 'sia "da "dɪ -trili, -e 'wɪ pɛɛnɔn nen -pei -a 'vɪ be 'e 'lɛ sɔɔ. ¹⁹ -Yee "wɛan min nen e Bali -le -pei "wɛnɛn 'tɔwli srɛ be, en e 'wɪ paa minnun ji 'nan, 'o drɛ "le 'yee 'wɪ 'zɔ be, Bali -le mingɔnnen trɛda be, min zɛ -yɛɛ -kɔan min "wɛnɛn 'a. 'Pian min nen e 'ta 'wɔla Bali -le -pei da, en yaa "paaman minnun ji 'nan 'o 'ta wɔla "da "be, Bali -le mingɔnnen trɛda be, min zɛ -yɛɛ -kɔan min -dan a. ²⁰ -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'ka drɛ wɪ "yinin 'ka 'mlinle 'fluba 'ci vunɔn 'lee Farizen 'nɔn 'le ve da dɛ, ka'a -ko Bali -le mingɔnnen 'trɛda "fo "dɪ.»

'Wɪ 'wlidi pɛɛnɔn a -tɔwli (Lk 12.57-59)

²¹ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun le 'nan:

«Te blamin 'e drɛ min -tɛzan -a dɪ!

Min nen e min -tɛ be,

o -ko -a tin 'banɔn 'cɛin -da.»

²² 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nen 'bli 'fɔ "ji 'e "bɔɪ man be, o -ko -a tin 'banɔn 'cɛin -da. En min nen yaa 'vɪ 'e "bɔɪ le -blɔzan be, o -ko -a tin 'banɔn -dandan cɛin -da. En min nen yaa 'vɪ 'e "bɔɪ le klinzan be, e ya 'le 'o -fɔ 'tɛ nen -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɛ, -a va.

²³ -Te i -kɔ Bali -panve -a Bali -pannan, en -a -cin -trɔa 'i 'ji 'nan, 'wɪ a 'ka 'vale 'i "bɔɪ -tɔ -a 'ka yei "be, ²⁴ 'i Bali -panve zɛ -a 'tɔla Bali -pannan be, -e 'i 'kɔ 'i "bɔɪ zɛ -a va. 'I 'ka yei "sɛn 'e cin va 'vaa -e 'i 'ta 'yie 'sraga bɔ Bali le.

²⁵ -Te min -tɔ 'i 'sanman drɛ, en ka "ta -ko -a tin 'balɛ be, 'i 'fɔ 'e 'flin 'i 'ka yei "sɛn 'e cin va, "tɔgɔ 'yei 'nan tin 'bazan le, -e tin 'bazan 'e 'i 'fɔ -pɔ 'kuin. ²⁶ Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, "yie vunɔn i bola -pɔ 'kɔn zɛ -a -ji be, te i cɛɛn -yee "lala pɛɛnɔn bɔladɪ man.»

Wa'a min nan 'lee min -sran -wɛɛman dɪ (Mk 9.43-48)

²⁷ «Kaa 'man 'nan, Bali 'e 'nan:

«Te blamin 'e min nan -wɛɛ "dɪ,

en te 'e min -sran -wɛɛ "dɪ!»

²⁸ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nen e min nan -nanjɛɛn, en -a 'bli bɔ "man "be, te yaa wɛɛ 'va.

²⁹ -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'i 'pɛ "yi "da yie 'be -maan i 'wɪ 'wlidi "dra be, 'i 'si "ji -e 'i tuɔ -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwli "cɛ srɛ be, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tɛ nen -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɛ, -a va da. ³⁰ En -te 'i 'pɛ "yi 'be -maan i 'wɪ 'wlidi "dra be, 'i 'cɛn -e 'i tuɔ -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwli "cɛ srɛ be, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tɛ nen -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɛ, -a va da.»

*Min nan bɔladɪ da wɪ
(Lk 16.18)*

³¹ «Bali -a 'vɪ 'nyian 'nan:
<Te min 'ta 'e nan bɔala bɛ,
'fluba nɛn yaa -kɔɔnman 'nan yaa 'bɔla bɛ,
'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.»
³² 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e
nan 'bɔla, te -kɔnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ dɪɛ, te
min zɪɛ -yɛɛ vɪnan 'e -kɔnɛn -wɛɛ -kɔnɛn
pee 'padɪ -a. ɛn min nɛn e lɪ zɪɛ -a 'pa bɛ, te
Bali 'le zɪa bɛ e min nan wɛɛ.»

*Zozi -srɛnɔn 'ka 'wɪ 'ji -pɛ wuanla Bali 'tɔ
da dɪ*

³³ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun le
'nan:
<Te blamin 'e 'wlu man -pɛ wluan Bali 'tɔ da
dɪ!
'Pian 'wɪ ɔɔ 'wɪ nɛn
'e 'pɛ wluan 'ji Minsan Bali 'tɔ bɛ,
yaa 'le sɔɔman -kpɔ.»
³⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka fɛ -
tɔ -ji -pɛ wluan "fo "dɪ! ɛn te 'ka labli drɛ
'cɛɛ 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali -
le mingɔnɛn peɪn -a. ³⁵ Te 'ka 'trɛ drɛ 'cɛɛ
'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali cɛɪn
-trɔanan "a. Te 'ka Zeruzalem 'trɛ drɛ 'cɛɛ
'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali nɛn
mingɔnɛn -dan a bɛ -a 'fla -a. ³⁶ ɛn te 'ka
vɪnan 'wɪ 'e 'bɔ 'ka man 'wɪ 'tɔ -ji, -e 'ka 'wulo
'e 'kɔ -ji dɪ, kɔɔ ka'a 'kɔlaman 'ka 'wulo "jɛ pou
-tɔwli "cɛ liladɪ -a 'fuvu dɪ, ɛn ka'a 'kɔlaman
-a liladɪ -a tiidii "dɪ. ³⁷ -Te e ya -inyan -a bɛ,
'ka vɪ -inyan! -Te e ya -cejɛ -a bɛ, 'ka vɪ -cejɛ!
'Wɪ pɛnɔn nɛn cɛɛ ve -a -sru "bɛ, 'e "sia Satan
nɛn e 'wɪ 'wliɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ -a va.»

*Zozi -srɛnɔn 'ka 'wɪ 'leji tɔa dɪ
(Lk 6.29-30)*

³⁸ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:
<Te min 'i yɪɛ -wi bɛ,
'i -yɛɛ vɛ -wi!
ɛn -te min 'i 'shɛ 'sɔ bɛ,
'i -yɛɛ vɛ 'sɔ!
³⁹ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'wɪ 'leji
-tɔ 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛzan le dɪ. -Te min 'pa 'fɔ 'i
'pɛ "yi "da 'klanbɔ "da bɛ, 'i 'pɛ bɔ davɛ -kɔɔn
'nyian -yrɛ! ⁴⁰ -Te min a "va 'nan 'e 'kɔ 'yia
tin 'bazan cɛɪn -da, 'yie -tralɛ 'sɪdɪ -le "wean
bɛ, 'i 'ta sɔ nɛn -a 'wɪ cɪ 'i man bɛ, 'i 'nɔn -yrɛ
'nyian! ⁴¹ -Te min -tɔ -trɔ -tɔ 'i 'win -ji -sa -a,
'nan 'i 'kɔ -a kilo -tɔ da bɛ, 'i 'pa "da "nyian -tɔ!
⁴² -Te min fɛ laabɔ 'i 'lɔ bɛ, 'i 'nɔn -yrɛ. ɛn te 'i
kɔda -tɔ min nɛn e -ta fɛ 'fɛle 'i 'lɔ bɛ -yrɛ "dɪ!»

*Zozi -srɛnɔn 'o 'nanmannɔn ye 'yi
(Lk 6.27-28, 32-36)*

⁴³ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:
<Blamin 'e bɔɛzan -tɔ yɪ "yi,
'pian 'e 'nan 'e 'nanmanzan man!
⁴⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ka
'nanmannɔn yɪ "yi, ɛn "nyian bɛ 'ka Bali trɔ
'ba minnɔn nɛn o 'tɛ "paa 'ka da bɛ, -wee 'wɪ

man! ⁴⁵ 'Winun zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ, -e 'ka
'kɔn 'ka "tɪ nɛn laji bɛ -yɛɛ 'nɛnnun tɪglɪ 'a.
Kɔɔ e yidɛ wuanla 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛnɔn 'lee 'wɪ
'yi "drɛnɔn da, ɛn e laa -fɛan min -wliɪdnun
'lee min tɪglɪnɔn da. ⁴⁶ -Te minnɔn nɛn o 'ka
ye "yi "bɛ, o 'saza nɛn ka o ye "yi "bɛ, te -a -
cɪn 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cɛɛ
dɪ! 'Sukɔle 'sinɔn nɛn 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛnɔn 'a bɛ,
'wɪ 'bɔ zɪɛ -nyrɛn "o "dra. ⁴⁷ ɛn -te 'ka "bɔnɔn
'saza nɛn ka 'o 'tɔ bɔ bɛ, ka'a 'wɪ -dan drɛɛ
'fo "dɪ. Kɔɔ minnɔn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, 'wɪ
'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn "o "dra. ⁴⁸ 'Ka 'kɔn tɪglɪ "le
zɪ 'ka "tɪ Bali nɛn laji bɛ e cɪ tɪglɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ
'zɔ.»

6

O fɛ -nɔan seenɔn lɛ 'kɔ?

¹ «Fɛ ɔɔ fɛ nɛn ka "ta -a dra Bali lɛ bɛ, te 'ka
-wɛɛ 'nan 'ka dra minnɔn yɪɛ lɛ 'nan -e 'o 'ka
'tɔ "yi "vɪ dɪ! Kɔɔ -te 'wɪ zɪɛ -a -cɪn a 'ka 'ji bɛ
'ka "tɪ "nɛn laji bɛ ya'a man "yi 'dra 'cɛɛ "fo
'dɪ.
² -Yee "wean fɛ ɔɔ fɛ nɛn yia -nɔan seezan
lɛ bɛ, te 'i 'nan wɪ fuila "man "dɪ! 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ
nɛn minnɔn nɛn o 'wɪ dra min yɪɛ lɛ bɛ, waa
dra cɪn yɪ 'kuin, ɛn waa dra "nyian -guada.
Waa -nan wɪ ve 'nan -e minnɔn 'e 'o 'tɔ "yi
'vɪ -le "wean. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, o
'o -kɔpa 'yɪ 'va. ³ 'Pian 'yie vɛ bɛ, -te "yie "lala
-nɔn seezan lɛ bɛ, te min pee 'e 'nan yɪ dɪ! ⁴ 'I
drɛ zɪɛ 'dɔ -e -a 'wɪ 'e 'fɔ 'e yɔɔdɪ, -e 'i "tɪ "nɛn e
fɛ yɔɔdɪ -tɔa "bɛ, 'yɛi -ko 'pa.»

Bali trɔ 'badɪ da wɪ

⁵ «ɛn -te ka ya Bali trɔ 'banan bɛ, te 'ka drɛ
'le minnɔn nɛn o 'wɪ dra min yɪɛ lɛ bɛ, -wee
'wɪ 'zɔ dɪ! O Bali trɔ 'badɪ ye 'yi 'o 'tɔdɪ lou cɪn
yɪ 'kuin 'lee -guada, 'nan -e minnɔn 'e 'o yɪ -le
'wean. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, o 'wee -
kɔpa 'yɪ 'va. ⁶ 'Pian 'yie vɛ bɛ, -te i ya "va 'nan
i Bali trɔ "baa bɛ, 'i wla 'yie 'kɔn "bɔ "ji, 'i 'le
wɔ, -e 'i "tɪ "nɛn e cɪ fɛ yɔɔdɪ 'bɔ zɪɛ -a -nan bɛ,
'i trɔ 'ba. -Te i ya -a drɛnan zɪɛ, 'i "tɪ "nɛn e 'wɪ
yɔɔdɪ ye bɛ, yɛi -ko "paa.
⁷ -Te ka ya Bali trɔ 'banan bɛ, te 'ka 'wɪ
'kaga "vɪ "le minnɔn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ,
-wee 'wɪ 'zɔ dɪ. E ya o 'ji "le 'nan 'wee tin
'kaga 'padɪ man nɛn Bali 'e 'trɔɛn -tɔa 'wle.
⁸ Te 'ka drɛ "le -wee 'wɪ 'zɔ dɪ! Kɔɔ 'ka "tɪ "nɛn
laji bɛ, "cɛɛ vɪnan 'ka fɛnɔn laabɔ -yrɔ "bɛ, te
e 'ka 'man winun 'bɔ -tɔa 'va.»

*Bali trɔ 'badɪ
(Lk 11.2-4)*

⁹ «Zɪ kɔ 'ka Bali trɔ 'ba bɛ -nyrɛn 'gɔ, 'ka vɪ
'nan:
'Kɔ "tɪ Bali nɛn laji bɛ,
'i drɛ -e minnɔn 'o 'i 'tɔ drɛ -dan.
¹⁰ 'Yie mingɔnɛn -bldɪ 'e 'ta.
ɛn 'i drɛ -e minnɔn 'o 'i 'cɪ 'sɔ wɪ drɛ 'trɛda,
'le zɪ e dra laji bɛ, -yɛɛ 'wɪ zɔ.
¹¹ 'I 'kɔɛ cɛɛgɔ -blɛfɛ nɛn kɔ cɪ "va "bɛ, -a -nɔn
'kɔɛ.

12 'Winun nen kva dra 'yie-wlidi "be i 'ce 'kve, "le zi minnun 'wi dra 'kve-wlidi kva "cea-wle "be -yee 'wi 'zu.

13 Te 'i 'ku 'tvi -e Satan 'e 'ku 'man yi di. 'Pian 'i 'ku 'si -yru.

[Mingõnnen -blidi, 'lee 'plẽble, 'lee 'tõ -dan a 'li 'e 'cen 'yie ve -a, -trilii. Amen!]

14 'Wl 'wlidi "nen minnun -a dra 'cee be, -te kaa "cea-wle "be, 'ka "ti "nen laji be, 'winun nen kaa dre -yru "wlidi "be, e "cea "nyian 'cee.

15 'Pian -te minnun 'wi dre 'cee, en 'ka 'a 'cele -wle "die, 'ka "ti "nen laji be, 'winun nen kaa dre -yru "wlidi "be, ya 'a "nyian "e cea 'cee di.»

Fɛ 'sõndi

16 «-Te ka ya fe 'sõnnan be, te 'ka 'fli ta dre -trõdrõ "le minnun nen o 'wi dra min yie le be, -wee 'wi 'zu di. O 'fli ta dra -trõdrõ, -e 'o -kõnn "minnun le 'nan, 'o ya fe 'sõnnan. Maan ve 'cee 'wi tigl 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yi 'va. 17 -Te i ya fe 'sõnnan be, 'i yru "foe, en 'i -laziglo -sen 'i da, 18 -e minnun 'o vile o -kõnnen 'yi 'nan i ya fe 'sõnnan di. I "ti "nen e ci fe yõõdi 'bõ zie -a -nan be, -yee -nan ye 'i 'lo, -e 'yei -ko 'pa.»

Zozi-srunõn 'o -wee 'nan 'o yifɛnun 'e 'kõn Bali 'srõn (Lk 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

19 «Te 'ka fɛnun tre 'ka yife -a 'tre 'gve -a da di! Fadrõnen 'lee mõnnennun o sremã, en crinnõn 'kõn 'fõan, -e 'o "koola. 20 'Pian 'ka fɛnun tre 'ka yife -a laji. Fadrõnen 'lee mõnnennun 'ka 'nan nun -e 'o fe sre di, en crinnõn 'ka 'nan nun -e 'o crin wu di. 21 Fe nen yaa -maan 'bõ 'an 'wi zie -a 'vi be, -yee ci 'nan, fɛnan nen min yife ci 'e pladi be, -a -nan nen min -le ci "nrõndi pɛenõn -kõan.

22 Min yie 'be -maan min fɛnan ye. -Te 'i yie a 'ji 'kpa be, 'te 'san -sean 'i da, yia -tõa. 23 'Pian -te 'i yie 'ka fɛnan ye die, 'te 'san -sean 'i da, yi'a tõa di. I ya to pɛenõn man klun va. -Te fe -to -si -to 'te 'san -lo en i -fu klun va be, te i ya klun tiidii -dan 'va!

24 Min -tõwli 'ka 'kõlaman -e 'e dre min "fli 'suzan 'a di. Kõ -te yaa 'vi 'nan 'e dra be, e "naan -a -to man -e 'e -tu yi "yi. En -te "be "cee die, e kõamlan -a -to man, -e 'e -to dre 'e 'pela koda. -A -tõwli "nen "nyian 'cee ve -a, 'ka 'a 'kõlaman -e 'ka Bali 'lee "lala yi "yi 'e cin -a di.»

Zozi-srunõn yi -teala Bali da (Lk 12.22-31)

25 «-Yee "wean nen maan ve 'cee 'nan, te 'ka 'fu 'ka 'ci "nrõnnan 'cee 'trɛda da di! -Yee ci 'le: «-Me "nen kva -ble? -Me "nen kva -mlian? Kva dra 'kõ, -e 'ku 'man sõnun yi? 'Pian -a -cin 'e 'kõn 'ka 'ji 'nan, 'belidi nen 'ka 'lo be -a "yi "mlian -blife da, en 'ka 'kõle nen 'ka da be, -a 'kpa "mlian sõnun da.

26 'Ka 'ci "nrõn "lomannun da! Wa'a 'saa 'foa di, en wa'a 'saa 'tea di, en wa'a 'saa 'sean

'trɛbõnun -ji di. 'Pian 'ka "ti "nen laji be e -blife -nõan -wle. -A -cin 'e 'kõn 'ka 'ji 'nan Bali 'le be 'ka "yi "mlian o da! 27 'Cee ci "nrõndi 'cee 'trɛda da be, ya'a 'kõlaman -e 'e yi -tõwli 'ce 'pa 'cee 'belidi da "fo "di.

28 Sõnun nen 'kõ ka 'wõ 'ka man be te 'ka 'ci "nrõn -a 'wi 'a di! Lunun nen 'o -fui -tea "lua be, 'ka 'ci "nrõn o da! Wa'a 'nyranman paa di, en wa'a 'nanwle 'taan di. 29 'Pian maan ve 'cee 'nan, Salomõn nen e ya mingõnnen -dan to a 'li be, -yee sõ -to fɛnyian 'ka 'mlinle lu -fuinun zie -a -tõwli "le fɛnyian da di. 30 Lu -fui "nen 'be ci lua, "tre wee "cɛan -e 'wee 'fõ 'te 'va be, -te Bali 'be 'man dre wee fɛnyian zie be, 'bõ kaa "nun? 'Cee yi -teradi Bali da a "wennõn.

31 -Yee "wean te 'ka 'fu 'ka 'ci "nrõnnan -a laabudi -a 'nan: «-Me "nen kva -ble? -Me "nen kva -mlian? Kva dra 'kõ, -e 'ku 'man sõnun yi? 32 Ci "nrõndi nun zie e ya minnun nen wa'a Bali tõa die, -wee ve -a. 'Ka "ti "nen laji be yaa -tõa 'nan fɛnun zie -a 'wi a 'ka man. 33 'Ka -wee 'e tedɛ 'nan, Bali 'e mingõnnen -bli 'ka da, en 'ka -wee "nyian 'nan, 'ka Bali ci 'sõ wi dra. "Be -sru -e Bali 'e fe pɛenõn zie -a dre 'cee. 34 "Tre "to 'lee 'e 'ci wi, en yi -to 'lee 'yee "koe "nyan. -Yee "wean te 'ka 'ci "nrõn "tre "wi da di!»

7

Zozi-srunõn 'ka min 'to 'tea di (Lk 6.37, 38, 41-42)

1 «Te 'ka min 'to 'te di, "tõgõ to nen Bali 'trɛdanõn 'le 'wi tin "baa be, 'e tin -te 'ka da! 2 Kõõ Bali 'cee tin "baa "le z i ka minnun -le ve 'pa be -yee 'wi 'zu. Zi i 'wi dra 'i bõezan -to -va be, -a da nen Bali "yie "dra.

3 -Me "le "wean nen i yiba -flunen ye 'i bõezan -to yie -goei, te 'i 'bõ 'le ve nen yiba -dan 'bõ ci 'be 'ji be, yi'a 'be 'ye di? 4 I 'bõ nen yiba -dan ci 'i 'yie -goei "be, -me "le "wean nen "yie "ve 'i bõezan le 'nan: «I 'tõ -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei! 5 -Blõzan, 'i yiba -dan 'si 'i 'yie -goei 'vaa, -e 'i fɛnan yi 'wein. "Be -sru i -kõlaman yiba -flu 'sidi -a 'i bõezan -to yie -goei.

6 Te 'ka Bali -le fɛnun -nõn -plennun le di, "tõgõ 'o li 'o da -e 'o 'ka 'wi "cɛan 'e cin man! En te 'ka 'cee -siga -fõla 'srunun le di, "tõgõ 'o 'tran "da!»

Zozi-srunõn Bali tru "baa 'nan 'e 'pa 'o 'va (Lk 11.9-13)

7 «Ka fe tru 'ba, waa -nõan 'cee! 'Ka fe -wee, kaa ye! 'Ka 'kõn 'te, waa 'le "so 'cee! 8 Kõõ min nen e fe tru "baa be, waa -nõan -yru. Min nen e fe -weeman be, yaa ye. En min nen e 'kõn -tea "be, waa 'le "so -yru.

9 Min -to 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nen -blife tru 'ba -yru, -e 'e 'kõle -nõn -yru "di. 10 En min -to 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen põ tru 'ba -yru, -e 'e -mlen -nõn -yru "nyian di. 11 Ka ya -wlidi,

'pian ka fe "yi-tōa-e 'ka-nōn 'cee 'nennun le. 'Ka "ti "nen laji be, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wean 'ka-tō 'nan, e fe "yi-nōan minnun nen waa laabo-yrō "be-wle!

¹² "Wɪ pɛɛnōn nen ka ya "va 'nan minnun 'o drɛ 'cɛɛ be, -a 'wɪ 'bō twɔli zɪɛ -nyrɛn 'ka-wee "drɛ! 'Wɪ zɪɛ -a 'bō nen Moizi -le -pei -a 'vɪ 'nan blamin 'e drɛ. En -a -tōwli "nen "nyian Bali 'lewei vɪnōn -a 'vɪ 'nan blamin 'e drɛ.»

-Si nen min-a 'siala-e 'e 'beli be, eya-tōwli (Lk 13.23-24)

¹³ «'Kōn -yrɛ "funen be -a -ji nen 'ka -wla -e 'ka 'belidi yi! Kōō 'kōn -yrɛ nen min -wlamlan 'ji, te -a 'le 'srannan "nen -kadɪ -a be e ya -dan, en -a -si a -gbagbla. -Si zɪɛ -a da ta wōdɪ nen min "kaga -a ye "yi. ¹⁴ 'Pian 'kōn -yrɛ nen min -wlamlan 'ji -e 'e 'belidi yi be e ya "funōn, en -a -si a "wennōn. -Yee "wean min "soglo 'nen 'be 'ta wōla "da.»

Yiba 'kpa 'lee yiba-wlidi (Mt 12.33-35; Lk 6.43-44)

¹⁵ «'Ka yie 'ta 'ka 'fli -va, minnun nen waa ve 'nan Bali 'lewei vɪnōn nen waa, 'pian te o 'ka 'a diɛ -wee "wean. 'O 'fli dra 'ka yei "le 'blanun -le 'wɪ 'zɔ, "tōgɔ te plō winun nen waa. ¹⁶ O drɛ winun man nen ka o -kōnnen "ye. Kōō kaa -tōa 'nan wa'a -lomin naan -tɛin "man dɪ, en wa'a -wen bɛwle "naan "trōɛn 'fōn lei man dɪ. ¹⁷ Yiba "nen e ya 'kpa be -a 'blɔ a "yi, en yiba "nen e ya -wlidi "be -a 'blɔ a -wlidi. ¹⁸ Yiba "nen e ya 'kpa be -a 'blɔ 'ka 'wlidi "dɪ, en yiba "nen e ya -wlidi "bɛ -a 'blɔ 'ka "yi "dɪ. ¹⁹ Yiba "nen e baa te -a 'blɔ 'ka "yi "diɛ, waa 'cɛan -e 'o 'fɔ 'tɛa. ²⁰ -Yee "wean minnun zɪɛ, o drɛ winun man nen 'ka -taa "o -tōlɛ.»

Zozi -srūnōn tɪglɪ (Lk 6.46; 13.27)

²¹ «'An laabōdɪ Minsan, Minsan be, -a 'saza 'ka 'ko min -a Bali -le mingōnnen trɛda dɪ. 'Pian min nen yaan "ti "nen laji be -a ci 'sō wɪ dra be, -yɛɛ ko -nan nun. ²² Yi nen an 'trɛdanōn 'le tin "baa be, min "kaga -taa -a vile 'mɛn 'nan: «Minsan, Minsan! Kō Bali 'lewei 'vɪ 'i 'tɔ da, en kō -yɔ -wlidi "pin minnun -sru 'i 'tɔ da, en kō 'lɛbɔ "fɔ winun drɛ 'i 'tɔ da.» ²³ 'Pian maan ve -wle 'nan: «Ma'an 'ka 'tōa "fɔ "dɪ, 'ka 'si 'an "srōn "kōōbli, ka ya 'wɪ 'wlidi "drɛnōn 'a.»

²⁴ -Yee "wean nen, 'winun nen maan ve 'cɛɛ 'gɔɛ, -te min nen yaa 'man, en yaa ta 'ta 'wɔ be, te -a san a 'le 'nan 'wɪ 'tōzan nen e 'yee 'kōn -klu cɛn 'e trudi, en yaa -pɔ -fɔ 'plɛblɛ be, -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁵ Fulō fɛɛn, en laa 'fɛn, en 'yi yrɔ, -a pɛɛnōn -sɛn 'kōn zɪɛ -a man, en ya'a 'wilɛ dɪ, e ya 'e 'tōdɪ -kli -le "wean. ²⁶ 'Pian min nen e 'winun nen maan ve 'gɔɛ -a 'man, en ya'a 'ta wōlɛ "da "diɛ, -a san a 'le 'nan -blōzan nen e 'yee 'kōn 'tɔ nyren va be, -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁷ Fulō fɛɛn, en laa 'fɛn, en 'yi yrɔ, -a pɛɛnōn -sɛn 'kōn zɪɛ -a man, en e wiila 'nan "fɔ.»

²⁸ Zɪ Zozi cɛɛn 'winun zɪɛ -a vidɪ man be, -yee 'wɪ "paadɪ minnun pɛɛnōn zɪɛ o 'kan, ²⁹ kōō -yee 'wɪ "paadɪ 'ka "le 'fluba 'ci vɪnōn 'le ve zɔ dɪ. 'Pian yaa "paaman 'le min nen Bali -koladɪ -nōn -yrɛ "be, -yee 'wɪ 'zɔ.

8

Zozi -kogobe 'tɛzan -tv beli (Mk 1.40-44; Lk 5.12-14)

¹ Zɪ Zozi 'si pōn da be, en min "kaga sōōnla -a -sru. ² -A -nan nen -kogobe 'tɛzan -tv pli "man, e "pō sōōn 'wlu, en e -yrɛ 'nan: «Minsan, maan -tōa 'nan, -te i wɪ "man "be, i -kōlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'le.»

³ Zozi 'e 'pɛ 'sɔ "ji, e klɛ "man, en e -yrɛ 'nan: «An "we "man, 'I drɛ 'saun Bali 'lɛ!» 'Nun tōōn -kogobe 'bō 'si "man, en e drɛ 'saun Bali 'le.

⁴ -A -nan nen Zozi "e -yrɛ 'nan: «Tɛ 'i -nan sɛɛ wɔ min -tɔ lɛ 'mlōnmlōn dɪ! 'Pian 'i 'kō Bali -panzan -tv -va, -e 'yei 'nanjɛn! "Bɛ -sru -e 'i 'sraga bɔ Bali lɛ, "le zɪ Moizi -a crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wɪ 'zɔ. Tōōn -e minnun pɛɛnōn 'o -kōnnen "yi 'nan i beli.»

Rōm min nen 'sounjanun tazan 'a be, e pli Zozi man

(Lk 7.1-10; Zan 4.46-54)

⁵ Zozi Kapanamo si 'sia. Zɪ e 'bōla 'fla zɪɛ -a da be, en 'sounjanun tazan -tv pli "man. Yaa trɔ 'ba ⁶ -a vidɪ -a 'nan: «Minsan, 'yian 'suzan 'beli! -Cɛ -fɔ "man, en e -sran "tra. E ya 'e nyinnandɪ "kōnnen, en e ya 'e yra ynan -wlidi.»

⁷ Zozi "e -yrɛ 'nan: «An "ta "lo, -e 'an -cɛ 'si "man.»

⁸ En 'sounjanun tazan "e -yrɛ 'nan: «Minsan, an 'ka min nen i -wlamlan -yee 'kuin be -a dɪ, kōō Zuif min "cɛɛ man dɪ. 'Pian 'i 'wɪ 'tɔ vɪ, -e 'an 'suzan 'e 'beli. ⁹ 'An 'bō 'gɔɛ, 'an 'tanōn 'be 'an "paala, en 'mɛn 'sounjanun be mɛɛn 'o "paala. -Te maan 'vɪ -a -tɔ lɛ 'nan: «'I 'kɔ, -e 'e 'kɔ. En -te maan 'vɪ -a -pɛɛ lɛ 'nan: «'I 'ta, -e 'e 'ta. En -te maan 'vɪ 'mɛn nōan lɛ 'nan: «'I 'wɪ 'gɔɛ -a drɛ be, yaa dra.»

¹⁰ Zɪ Zozi 'winun zɪɛ -a 'man be, 'wɪ -a 'kan, en minnun nen -a -sru "be, e -wle 'nan: «An 'wɪ tɪglɪ ve 'cɛɛ! Ma'an tian min -tɔ yulɛ Izraɛl 'nōn 'va, te e yi -tɛala 'an da tɪglɪ zɛ dɪ. ¹¹ Maan 'le "cɛan 'cɛɛ 'nan, min "kaga "sia yidɛ wluan "nan lee yidɛ 'fɔ -nan "va, o -taa -e 'o 'fɛdɪ -blɪ Bali fla 'o 'vale Abraam 'lee Izak 'lee Zago nun -a. ¹² 'Pian minnun nen Bali o 'si "va 'e tɛdɛ 'yee mingōnnen trɛdave -a be, Izraɛl 'nōn nen. Bali -taa -wee 'tu wōlɛ klun va bei. Fɛnan nen -wuōdɪ 'lee 'shɛ da -blidɪ cɪ be -a -nan.»

¹³ Tōōn Zozi "e 'sounjanun tazan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'yie "kōnnen. 'Wɪ nen, i yi -tɛra "da "be 'e 'le sōō 'yie!» Tɔ 'bō 'lein zɪɛ -a wlu nen 'sounjanun tazan 'suzan be, e beli.

Zozi Pieri 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli (Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)

14 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Pieri -le "kɔnnɛn. Yaa nan "bɔ 'yɪ 'e nyinnandɪ 'kɔlɛ 'tɔndɔn 'lɔ. 15 E klɛ -a -pɛla man, ɛn -a 'kɔlɛ 'jɪ 'e 'trɔ -fɔ. 'Nun tɔɔn l zɪɛ e wluan lou, ɛn e fɛ -nɔn -yrɛ.

16 Zɪ funninmlan 'plɔ bɛ, ɛn minnun -ta minnun nɛn -yɔ -wliɔɔnɔn cɪ o -sru "bɛ o "kaga "a Zozi lɛ. Yaa 'vɪ -yɔ -wliɔɔnɔn lɛ 'nan, 'o 'si minnun -sru, ɛn e -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn beli. 17 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«E 'kɔɛ yra yɪɔɪ 'si 'kɔ man, ɛn e 'kɔ 'man -cɛ pɛɛnɔn 'si 'kɔ man.»

Zozi -sru 'ta wɔɔɪ (Lk 9.57-60)

18 Zɪ Zozi min "kaga 'yɪ 'e 'srɔn "bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «-Kaa kɔ 'yɪ -sru.» 19 -A -nan nɛn 'fluba 'ci vɪzan -tɔ pli "man, ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, fɛnan pɛɛnɔn nɛn i -kɔ bɛ, kɔɛ 'kɔ 'yɪ.»

20 ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Canjannɛnnun nyinnan a, ɛn "lomannun "kɔɛ "a, 'pian Blamin -pɪ "lɛ "fɛ -tɔ -nan "ka -e 'e 'wulo 'plɔ 'nan dɪ.»

21 ɛn -a -sruzan 'pɛe -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Min -san, 'i 'si -nɔn 'mɛn -e 'an 'kɔ 'an "tɪ "wɔ 'vaa, -e 'an 'ta.»

22 Zozi "e 'vɪ -yrɛ 'pian 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru! Minnun nɛn Bali "lɛ 'va o cɪ 'o 'kadɪ bɛ, 'i o 'tɔɪ 'o 'wee min wɔ.»

Zozi fulɔ 'pleblɛ 'tɔ ta -tɔ (Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)

23 Zozi 'fɔ -klɔ -jɪ 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn o -kɔɔɪ 'sia. 24 Tɔɔn fulɔ 'pleblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ 'sia 'yɪ zɪɛ -a yɪɛ da, ɛn 'yɪ 'sendɪ 'sia -klɔ -jɪ. Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi "e "yɪ -tɛa. 25 -A -nan nɛn -a -srunɔn pli "man, waa fuw, ɛn o -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'pa 'kɔ 'va, 'kɔ 'nan "ta -nyaan!»

26 ɛn Zozi "e -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "klan 'bɛ 'ka -tɛa? 'Cɛe yɪ -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn!» -A -nan nɛn e wluan, ɛn e paan fulɔ 'lee 'yɪ da 'pleblɛ. Tɔɔn fɛnan -tɔ flɪ.

27 'Wɪ zɪɛ e minnun pɛɛnɔn 'kan, ɛn waa laabɔ 'nan: «-Mɛ "sv -man min 'bɛ cɪ zɪɛ, ɛn 'bɛ 'wɪ tin "baa fulɔ 'lee 'yɪ lɛ -e 'o drela "da.»

Zozi yɔ -wliɔɔ: 'pin min "fli -sru Gadara 'lɛglɔn 'jɪ (Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)

28 Zɪ Zozi 'bɔla 'yɪ -sru Gadara 'lɛglɔn 'jɪ bɛ, ɛn min "fli "nɛn -yɔ -wliɔɔnɔn cɪ o -sru "bɛ, o -ta -a 'lɛ. Min -yrɛ nɛn waa bɔ -kɔlɛ -jɪ bɛ -a -mie jɪ nɛn o nyian. O nyran wo -wliɔɔ "lɛ "wean, min -tɔ 'ka 'ciala fɛ zɪɛ -a -nan dɪ. 29 Tɔɔn o -paandɪ 'sia 'nan: «Bali -pɪ! -Mɛ "nɛn 'yɪɛ 'nan 'e dra 'kɔɛ? I -ta 'tɛ 'pale 'kɔ da 'va? Tɔ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ ya'a tian bɔlɛ dɪ.»

30 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ te 'sru 'pa 'tɔ a 'e 'blnan. 'Srunun 'bɔ 'ka o man -kɔɔbli dɪ. 31 ɛn -yɔ -wliɔɔnɔn toba -fɔ Zozi lɛ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan:

«-Tɛ i 'kɔ 'pin bɛ, 'i 'kɔ 'pa 'sia 'sru 'pa 'labɛ -a va.»

32 Zozi "e -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'kɔ!» Tɔɔn o 'si min "fli zɪɛ o -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Sru 'pa 'tɔ zɪɛ, o flɔn 'sia pɔn 'sɛan man zɪa, o -sɛn 'yɪa. ɛn o pɛɛnɔn kaa "fo. 33 Minnun nɛn o 'srunun 'bɔ 'ta -pian "bɛ, "o "sɛn 'wɔ 'jɪ flɔn -a. O 'bɔla 'jɪ 'fla, ɛn 'wɪ nɛn e drɛ o yɪɛ man bɛ, 'lee 'wɪ nɛn e drɛ minnun nɛn -yɔ -wliɔɔnɔn cɪ o -sru "bɛ -wɛlɛ "bɛ, waa -nan 'sɪnan 'pa. 34 ɛn 'flɔnɔn pɛɛnɔn 'kɔ Zozi 'lɛ. Zɪ waa 'yɪ bɛ, ɛn o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'jɪ.

9

Zozi min -srandɪ "tra 'tɔ beli (Mk 2.1-12; Lk 5.17-25)

1 -A -nan nɛn Zozi 'fɔ -klɔ -jɪ "nyian, e 'yɪ cɛɛn, ɛn e 'bɔla Kapanamo. 'Fla zɪɛ -a da nɛn e -nyɛanla. 2 Tɔɔn minnun -ta min -tɔ nɛn e -sran "tra "bɛ -a -yrɛ "se "jɪ. Zɪ Zozi -wee yɪ -teradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan min -srandɪ "tra zɪɛ -yrɛ 'nan: «'An bee, nyɛn 'e 'si 'i 'jɪ! 'Winun nɛn yɪa drɛ 'wliɔɔ 'bɛ, maan fuil!»

3 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun -a 'vɪ 'o 'jɪ 'nan: «Min 'labɛ, e Bali srɔn!»

4 Zɪ Zozi -wee cɪ "nrɔndɪ 'yɪ bɛ, ɛn yaa laabɔ -wɔlɔ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wean nɛn cɪ "nrɔndɪ -wliɔɔ zɪɛ, e ya 'ka 'jɪ? 5 -Te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Winun nɛn yɪa drɛ 'wliɔɔ 'bɛ, maan fuil>, 'bɛ a -tɔ. ɛn -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I 'wluan, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ>, 'bɛ a -tɔ. 'Wɪ "fli zɪɛ -a "cɛn "vɪɔɪ 'bɛ cɪ 'pleblɛ? 6 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ -wliɔɔnɔn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ min -srandɪ "tra zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan! 'I 'yɪɛ nyinnan "davɛ 'sia! 'I 'kɔ 'yɪɛ "kɔnnɛn!»

7 'Nun tɔɔn e wluan lou, ɛn e 'yɛɛ "kɔnnɛn 'si 'sia. 8 Zɪ min "kaga 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, "klan -sɛn o jɪ, ɛn o Bali 'tɔ bɔɔɪ 'sia, kɔɔ e -kɔladɪ zɪɛ -a -nɔn blamin lɛ.

Zozi Matie laabɔ (Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)

9 Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan. 'Yɛɛ -kɔ 'e 'lɛ bɛ, ɛn e min -tɔ nɛn waa laabɔ Matie bɛ -a 'yɪ. 'Sukɔlɛ 'sizan nɛn, ɛn e ya 'yɛɛ 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a 'panan. ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Matie wluan, ɛn e sɔɔnla -a -sru.

10 "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn 'a 'o -nyrandɪ -blɪfɛ -sru 'kuin. ɛn 'sukɔlɛ 'sɪnɔn "kaga 'lee 'wɪ 'wliɔɔ 'drɛnɔn 'ta, o -nyran fɛ -sru o va. 11 Zɪ Farizen 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn waa laabɔ Zozi -srunɔn lɔ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wean nɛn 'ka 'san fɛ -ble 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lee 'wɪ 'wliɔɔ 'drɛnɔn 'a?»

12 Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, ɛn e 'nan Farizen 'nɔn lɛ 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɛ, wa'a -dɔɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ cɪ o man bɛ, -wɛɛ -dɔɔdrɔ -sru -wɛɛman. 13 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da. E 'nan:

Min nyrinda 'e 'sen 'ka da!
'Be ci 'wɪ 'yi 'a, 'pian 'sraga bodi be 'be 'a 'e 'tun. 'Ka -wee 'nan 'ka 'wɪ zɪe -a -ci maan 'kpa! 'Wɪ 'bɔ zɪe -yee "wean nen an -ta. An -ta 'nan -e 'an 'wɪ 'wlidi "drenon laabɔ, -e 'o 'si 'wɪ 'ji. Ma'an 'tale minnun nen o ci tighi be -wee "wean dɪ.»

*Zozi 'le 'wɪ 'paadi 'a 'le fe -trɛ -le 'wɪ 'zɔ
(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)*

¹⁴ "Be -sru Zan -srunon 'ta Zozi 'va, en waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Me "wean nen 'kɔ 'vale Farizen 'nɔn 'a, kɔ fe "soan, te 'i -srunon 'ka "o "fe soan dɔv?»

¹⁵ En Zozi "e -wle 'nan: «-Te minnun a li 'pa "fedi drenan be, tu nen li -trɛ 'pazan a o yei "be, o man 'ka 'koan 'yuo dɪ. 'Pian tɔ nen e 'ka "nyian o yei "dɪe, -a -nan nen o -kolaman o fe "soan.

¹⁶ En "nyian be, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, wa'a sɔ -trɛ 'fɔi 'sia -e 'o 'pa sɔ ceje 'fɔi bɔnan dɪ. -Te 'be "cee dɪe, sɔ -trɛ zɪe e sɔ ceje 'fɔi bɔnan "paa "va te e sre. ¹⁷ Wa'a 'wen -trɛ scan -wi 'kɔle tre cejenun -ji dɪ. -Te 'be "cee dɪe -wi 'kɔle tre cejenun feaman, -e -wen 'e 'sran, te 'o sre. 'Pian o -wen -trɛ -sean -wi 'kɔle tre 'trenun -ji, -e -wen 'lee -wi 'kɔle 'trenun 'o vɪle 'e sre dɪ.»

*'Pleble a Zozi 'bɔ fe pɛɛnɔn da
(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)*

¹⁸ Zozi a 'winun zɪe -a vɪnan -wle, tɔɔn en min tazan -tɔ -ta. E "pɔ sɔɔn "wlu, en e -yre 'nan: «'An 'lu "sia -kanan 'nun -naagɔ. 'Pian 'i yra 'si, 'i 'ta 'i 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'fu!» ¹⁹ Zozi wluan, en e sɔɔnla -a -sru 'o 'vale 'e -srunon 'a.

²⁰ Tɔɔn lumɔn -tɔ nen nyen -seanla "man -a -nan le -fuda "fli 'bɔ, te ya'a 'nyan dɪe, e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee sɔ 'lebo "man. ²¹ Kɔɔ yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «-Te an -kɔla an kle 'e "tun -yee sɔ man be an "belia.»

²² Zozi 'e 'man lila, yaa 'yɪ, en e -yre 'nan: «'An 'lu, nyen 'e 'si 'i 'ji! 'Yie yi -teradi 'an da 'i beli.» "Nun tɔɔn lumɔn zɪe e beli.

²³ Zɪ Zozi 'bɔla min tazan zɪe -yee "kɔnnɛn "be, e 'bei 'fɛnnɔn 'lee min "kaga 'yɪ. O -ta -wuɔle -ceda. ²⁴ En e -wle 'nan: «'Ka bɔla! Nɔnbɛ 'labɛ ya'a 'kale dɪ, 'pian e ya yi -tenan.» En waa sɛɛ wɔdi 'sia. ²⁵ Zɪ o cɛɛn minnun bɔɔladɪ man be, en Zozi wlala, e nɔnbɛ zɪe -a 'kun 'e 'pɛ man, en nɔnbɛ 'bɔ wluan lou. ²⁶ 'Wɪ zɪe e fuilla "man 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi yie 'winɔn 'fli 'beli

²⁷ Zɪ Zozi 'si fe zɪe -a -nan be, en yie 'winɔn "fli sɔɔnla -a -sru -paandi -a. O -paanman 'nan: «David kluda min Zozi, 'ko nyrinda 'e 'sen 'i da!»

²⁸ Zɪ e 'bɔla "kɔnnɛn "be, en yie 'winɔn 'bɔ pli "man. Zozi 'a laabɔ -wɔ 'nan: «Ka yi -teala "da 'nan, an -kolaman 'padɪ -a 'ka 'va?»

En waa wun -fɔ -yre 'nan: «-Inyan, Min-san!»

²⁹ -A -nan nen 'e 'pɛ kle o yie man, en e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nen ka yi -tera "da "be, 'e 'le sɔɔ 'cee.» ³⁰ En o yie 'le 'sɔ. Zozi 'wɪ 'pla -wle, yaa 'vɪ -wle 'nan: «Te 'ka -nan sɛɛ wɔ min le dɪ.» ³¹ 'Pian o -kɔ, en waa 'sinan 'pa 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji.

*Zozi bobo -tɔ beli
(Lk 11.14-15)*

³² Zɪ min "fli zɪe o -kɔ be, en minnun -ta min -tɔ nen -yɔ -wlidi -a drɛ bobo -a be -a Zozi le. ³³ Zozi -yɔ -wlidi zɪe -a -pin -a -sru, en e 'widi 'sia. 'Wɪ zɪe e minnun 'lebo "fɔ, en waa vidi 'sia 'nan: «Kɔ'a tian 'wɪ 'gɔvɛ -a tɛdɛ -nan yɪle Izraɛl 'leglɔn 'ji 'mlɔnmlɔn dɪ.»

³⁴ 'Pian Farizen 'nɔn "o 'vɪ 'nan: «-Yɔnɔn tazan -le 'pleble 'a nen e -yɔnɔn -pian "minnun -sru.»

*Minnun nyrinda -sen Zozi da
(Mk 6.34; Lk 10.2)*

³⁵ Zozi ci 'fla -dandannun 'lee 'fla "wennɛnnun pɛɛnɔn da. E 'wɪ paa minnun ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. E 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -wle 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -blidi 'bɔ -kogo. Minnun pɛɛnɔn nen -ce ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nen o man "yaaman be, e 'o 'beli. ³⁶ Zɪ e minnun 'yɪ "kaga "be, en o nyrinda -sen "da. Kɔɔ e o 'yɪ be, o "koe 'ka 'o da dɪ, en o ya 'fogo 'fogo "le 'blanun nen o -sru "pinzan "ka -e 'e o 'le bɔ tighi dɪe -wee 'wɪ 'zɔ. ³⁷ -A -nan nen yaa 'vɪ -e -srunon le 'nan: «'Saa 'be tran "kaga "be, 'pian -a -tenɔn a "wennɔn. ³⁸ -Yee "wean 'ka Minsan nen fei zɪe e ci -yee vɛ -a be -a tru 'ba 'nan, 'e -a -tenɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa be -a -tɛ!»

10

*Zozi minnun 'si 'va yee 'pasianɔn 'a
(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)*

¹ Zozi 'e -srunon 'fuda "fli "be o cin 'yɪ, en e -koladi -nɔn -wle 'nan, 'o -yɔ -wlidnɔn -pin minnun -sru, en "nyian 'o minnun pɛɛnɔn nen -ce ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nen o man "yaaman be o 'beli.

² Min -fuda "fli "nen Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a be, o 'tɔ nen 'gɔ: Simɔn nen waa laabɔ "nyian Piri be, 'lee 'e "bɔi Andre, 'lee Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bɔi Zan, ³ 'lee Filipɔ, 'lee Batelemi, 'lee Toma, 'lee Matie nen e ya 'e tɛdɛ 'sukɔle 'sizan 'a be, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, ⁴ 'lee Simɔn -tɔ nen waa laabɔ "nyian Zelo be, 'lee Zudazi Karioti. Min nen e "ta -daa Zozi 'nɔnbɛ 'e 'nanmannɔn le be, -nyren. Minnun zɪe o 'bɔ nen Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a.

'Wɪ nen kɔ Zozi 'le 'pasianɔn 'o drɛ be Zozi -a 'vɪ -wle

(Mk 6.7-13; Lk 9.2-6)

⁵ Min -fuda "fli zɪe, o nen Zozi o 'pa 'sia. 'Wɪ nen yaa 'pla -wle 'vaa, en e o 'pa 'sia be -nyren 'gɔ. E -wle 'nan: «Te 'ka 'kɔ minnun

nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a diɛ o va di! En te 'ka 'kɔ Samari 'nɔn 'le 'flanun da di! ⁶ 'Ka 'kɔ 'pian Izraɛl 'nɔn 'va. -Wɛɛ ci 'blanun nen o 'san be waa! ⁷ 'Ka 'kɔ Bali -le 'wɪ vɪ -wɛ! 'Ka vɪ -wɛ 'nan: <Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ 'bɔ 'kɔgɔ.> ⁸ Minnun nen 'cɛ ci o man be, 'ka o 'beli! Minnun nen o -ka bɛ, 'ka o 'fuɔ! 'Ka 'kɔgobe 'si minnun man -e 'o drɛ 'saun Bali 'le! 'Ka 'yɔ -wɪdɪnun -pin minnun -sru! 'Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ minnun 'le 'e 'tun! Te 'ka fɛ -tɔ 'si 'man 'dɪ, kɔɔ an 'plɛblɛ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ 'e 'tun. ⁹ Te 'ka -sɪgɔ 'lee 'lala 'sia 'ka -tien 'ji di! ¹⁰ Te 'ka 'pada 'sia di! En te 'ka 'tralɛ 'sia 'fli 'dɪ! Te 'ka 'manwɔ pɛɛ 'sia di! En te 'ka 'tonyrin pɛɛ 'sia di! Kɔɔ -a -nɔn da nen -e 'nyranman 'pazan 'e 'yɛɛ -pan yɪ.

¹¹ -Te 'fla -dan da nen ka 'bɔla oo, -te 'fla 'wɛnnɛn da nen ka 'bɔla oo, min nen e ya 'fla zɪɛ -a da, e "we 'man -e 'e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a 'bɔ nen 'ka -wɛɛ. 'Ka 'fɔ -a san va -trɪlii -e 'cɛɛ -kɔ yɪ 'e bɔ. ¹² -Te ka wɪa 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, 'ka 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'tɔ bɔ! ¹³ -Te 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, 'cɛɛ -fɛa 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛ. 'Pian -te wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ diɛ, 'cɛɛ -fɛa 'nɛn 'e 'fɔ 'e 'tun. ¹⁴ Minnun nen wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ di, en wa'a o 'trɔɛn 'tɔlɛ 'ka 'wɛi lɛ diɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si -wee 'wɪ 'ji -e 'ka 'si 'o fla, -te 'bɛ 'cɛɛ diɛ, 'ka 'si 'wee 'kɔnnɛn -e 'ka 'kɔ! ¹⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, yɪ nen Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'o yra ye 'plɛblɛ. E "mlian Sodɔm 'nɔn 'lee Gomar 'nɔn 'le yra yɪdɪ da.»

Minnun -taa 'te 'pale Zozi 'le 'pasianɔn da (Mk 13.9-13; Lk 12.11-19; 21.12-19)

¹⁶ «'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yrɛ! An "ta 'ka "paa -sia 'trɛdanɔn 'va, 'pian ka ya o yɛi 'le 'nan 'blanun nen plɔ winun yɛi "bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ "wɛan 'wɪ 'tɔdɪ -a nen 'ka "ta wɔ o yɛi, en 'ka 'kɔn o va -trɔɔ. ¹⁷ 'Pian 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va minnun -le "wɛan! Kɔɔ o -taa 'ka -nɔnlɛ tin 'banɔn lɛ, -e 'o 'ka 'sɔn -ngblɛ -a Zuif 'nɔn 'lɛ cin yɪ 'kɔnnun -ji. ¹⁸ 'Mɛn "wɛan o -kɔ 'ka 'a -kɔnmandannun 'lɛ, en o -kɔ 'ka 'a mingɔnnɛnnun 'lɛ. Fɛ zɪɛ -a -nan nen ka 'mɛn 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ. Ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ, en ka dra "nyian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a minnun o 'ka Zuif 'nɔn 'a diɛ o 'lɛ. ¹⁹ 'Pian -te o 'ka 'nɔn -wɛ 'bɛ, 'wɪ nen kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn -e 'kɔn 'ka 'ji di. Kɔɔ -te -a tɔ 'bɔ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji. ²⁰ -Yɛɛ ci 'nan 'ka "tɪ Bali lei 'bɛ 'wɪ "paa 'ka 'lɛ, -e 'ka vɪ. Cɛɛ "cɛɛ tin 'baa di!

²¹ Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, "bɔvɪ -mie 'e 'bɔ 'fli "bɔvɪ -nɔn "minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En "nyian 'nɛn "tɪ -mie 'yɛɛ 'nen -nɔn "minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. 'Nɛnnun -mienun wuanla 'o "tɪ 'lee 'o "bɔ 'man 'nan minnun 'e o -tɛɛ. ²² 'Mɛn "wɛan bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man. 'Pian min nen e -tɔ 'plɛblɛ 'trɪlii, en e 'bɔla -a 'lɛ 'sran "nan 'bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. ²³ -Te minnun a 'te 'panan 'ka da 'fla 'tɔ da bɛ, 'ka 'si 'bɛ 'nan, -e 'ka 'ka 'fla 'pɛɛ da. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ

'a 'nan, ka'a 'cɛan cidɪ man Izraɛl 'fla pɛɛnɔn da Bali -le 'wɪ vidɪ -a 'vaa -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'e 'bɔ di.

²⁴ Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'wɪ -tranlazan 'ka 'mlian 'wɪ "paazan da di. En min 'suzan 'ka 'mlian 'e plazan "da di. ²⁵ -Yɛɛ "wɛan te 'wɪ 'e 'ka 'kan di. 'Wɪ nen waa drɛ 'wɪ "paazan lɛ bɛ, waa dra "nyian -a -tranlazan "lɛ. En 'wɪ nen waa drɛ min plazan "lɛ bɛ waa dra "nyian -a 'suzan lɛ. En "nyian bɛ "kɔnnɛn ceje 'bɔ bɛ minnun -a laabɔ -yɔnɔn tazan Belzebul, -yɛɛ "wɛan 'wɪ nen o -taa -a vɪlɛ -yɛɛ "kɔnnɛn 'nɔn man bɛ, e "mlianla "da!»

Te 'ka "klan minnɔ lɔ di! (Lk 12.2-9)

²⁶ «Pian minnun nen o 'wɪnɔn zɪɛ -a dra 'cɛɛ bɛ, te 'ka "klan -wɔlɔ "di! Kɔɔ 'wɪ nen e ya tian 'e yɔɔdɪ minnun man bɛ, -a ta -taa "bɔlɛa. En 'wɪ pɛɛnɔn nen minnun 'ka tian -a tɔa diɛ, -a -ci -taa 'sɪlɛ -wɛ. ²⁷ -Yɛɛ "wɛan 'wɪ nen maan ve 'cɛɛ klun tiidii 'va bɛ, 'ka vɪ yɪdɛa, en 'wɪ nen maan ve 'cɛɛ 'sure -ji bɛ, 'ka trɔan -tɔ -guada.

²⁸ En te 'ka "klan minnun lɔ di! O -kɔlaman min po -tɛdɪ -a, te wa'a 'kɔlaman -a lei -tɛdɪ -a di. 'Pian 'ka "klan Bali lɔ! Kɔɔ e -kɔlaman min po -tɛdɪ -a, en e -kɔlaman min lei -tɛdɪ -a. Yaa dra 'tɛ nen ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn diɛ -a va. ²⁹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "loman "wɛnwɛnnɛnnun nen min 'ka o taan "lala "kaga 'va diɛ, 'ka "tɪ Bali yɛ a o da. -A -tɔ 'ka 'sia "va -e 'e 'tria te Bali "bɛ "cɛɛ 'vɪ di. ³⁰ En 'cɛɛ vɛ bɛ, 'ka 'wulo "jɛ pɛɛnɔn nen 'ka 'win -ji bɛ, Bali -a pou "nen -tɔa. ³¹ -Yɛɛ "wɛan te "klan -tɔ 'e 'kɔn 'ka 'ji 'mlɔnmlɔn di, Bali 'ka "siala -e -cia "lomannun "da.

³² Min nen yaa 'lɛ "cɛan minnun 'lɛ 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, maan 'lɛ "cɛan "nyian 'an "tɪ "nen laji bɛ -a 'lɛ 'nan, min 'gɔvɛ 'an -sruzan nen. ³³ 'Pian min nen e 'ka 'vale 'e ve minnun yɪɛ man 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a diɛ, an 'bɔ 'nyian "an "ve 'an "tɪ "nen laji bɛ -a 'lɛ 'nan, 'an -sruzan "cɛɛ di.»

Minnun "cɛan 'e cin man Zozi -le "wɛan (Lk 12.51-53; 14.26-27; 17.33)

³⁴ «Te 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta 'trɛda 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ di! Ma'an 'talɛ 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ di, 'pian an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'ka man. ³⁵ Kɔɔ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nen -kɔnnɔn 'lee 'e "tɪ yɛi, en an -ta 'wɪ 'fɔlɛa nɔnbɛ 'lee 'e "bɔ yɛi, en "nyian bɛ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nen "bɔ 'lee 'e 'pɪ nan yɛi. ³⁶ En min 'bɔ 'mangulinun 'bɛ -taa "drɛlɛ -a "nanmannɔn 'a.

³⁷ Min nen e "tɪ ye "yɪ, -te "bɛ "cɛɛ di, 'e "bɔ ye "yɪ e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a di. En min nen e 'pɪ ye "yɪ, -te "bɛ "cɛɛ di, e 'lu ye "yɪ e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a di. ³⁸ Min nen e ya 'vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, en 'e 'wɪ -kadɪ man yɪba "plan da! -Te ya'a drɛlɛ zɪ diɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a di.

39 Min nen e ya 'e 'ladı 'yee 'trɛda da bɛ, ya 'a ye dı. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, en 'e 'fli -nɔn 'mɛn bɛ, yaa ye.»

Min nen e 'ka 'pɛ 'kun bɛ Bali -a -ko "paa (Zan 13.20; Lk 10.16; Mk 9.41)

40 «Min nen e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, te yaan 'pɛ 'kun. En min nen yaan 'pɛ 'kun bɛ, te e min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a -pɛ 'kun. 41 Min nen e Bali 'lewei vızan -pɛ 'kun 'nan e ya Bali 'lewei vızan -a -le "wean bɛ, Bali -a san -ko "paa "le Bali 'lewei vızan -le 'wı 'zv. En min nen e min tıglı 'pɛ 'kun 'nan e ya min tıglı 'a -le "wean bɛ, Bali -a san -ko "paa "le min tıglı 'le 'wı 'zv. 42 'An -sruzan nen minnun 'ka -a siala fɛ -tɔ -a dıɛ, min nen e 'yi 'kulenɛn 'tɔ -nɔn -yrɛ 'nan e ya 'an -sruzan -a -le "wean bɛ, maan ve 'cɛɛ 'wı tıglı 'a 'nan, Bali -a -ko "paa 'wı nen yaa drɛ bɛ -a man.»

11

1 Zı Zozi cɛɛn 'wınun pɛɛnɔn zıɛ -a vıdı man 'e -srulon 'fuda "fli "le bɛ, en e 'si fɛ zıɛ -a -nan. E -ko 'wı "paadı -a minnun ji 'lee Bali -le 'wı vıdı -a minnun lɛ fɛ zıɛ -a "srɔn 'flanun da.

Min -batize drɛzan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va (Lk 7.18-35)

2 Tɔ zıɛ -a wlu bɛ, te Zan -a -pɔ 'kuin. 'Wınun nen Crızı -a dra bɛ yaa 'man, en 'e -srulon 'pa 'sia "va, 3 'nan o laabu -yrɔ 'nan: «Yıɛ cı min nen kɔa 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa kɔa pee man -pɛan tian?»

4 En Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'kɔ! 'Wınun nen kaa 'man bɛ, 'lee 'wınun nen kaa -nan 'yi bɛ, 'ka 'sınan 'pa Zan le. 5 'Wınun zıɛ -nyren 'gɔ: An yıɛ 'wınɔn yıɛ 'le 'sɔ. Minnun nen o -srɔn "tra "bɛ an o wluan lou. An -kɔgobe 'si -kɔgobe 'tɛnɔn man. An "trɔɛn "wınɔn "trɔɛn 'le 'sɔ. Minnun nen o -ka bɛ an o fuɔ. En an Bali -le 'wı 'nɔnɔn 'vı 'yalɛ -tɛnɔn lɛ. 6 Min nen e yi -tera an da en -a -pɛ -sru 'ka toale 'mlɔnmlɔn dıɛ, Bali -le -fɛa -a -a san man.»

7 Zı Zan -le 'pasianɔn zıɛ o lıdı 'sia 'o da bɛ, en Zozi Zan -le 'wı vıdı 'sia minnun nen -nan bɛ -wle. Yaa laabu -wlo 'nan: «-Mɛ "le "wean nen ka -kɔ Zan -nanjenle "bui "da? -Cɛɛn nen fulɔ cı -a nyɔnnan bɛ, -a yunan "cɛɛ ka -kɔ dı. 8 En -mɛ "le "wean nen ka -kɔ "mɛn? Min nen e sɔ fenyian 'wɔ 'e da bɛ, -a yunan "cɛɛ ka -kɔ dı. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan sɔ fenyian fenyian bɛ, mingɔnnen -le 'kuin nen waa ye. 9 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vızan nen, -yee "wean nen ka -kɔ. 'Wı 'kpa nen! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan "mlıan Bali 'lewei vızan da. 10 Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdı Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «'An 'bɔ Bali,

an 'men min -tɔ -tɔala 'i 'le, -yɛɛ 'i 'le si dra.»

Min nen Bali -a 'vı bɛ Zan nen. 11 Maan ve 'cɛɛ 'wı tıglı 'a 'nan, 'trɛda blamin -tɔ -dan 'ka 'mlıan min -batize drɛzan Zan da dı. 'Pian

minnun nen o ya Bali -le mingɔnnen trɛdave -a bɛ, o va min "wennɛn -dan "mlıan Zan da. 12 Tɔ nen min -batize drɛzan Zan Bali -le 'wı vıdı 'sia, 'trılıı -e 'e bɔ cɛɛgɔ yi -a bɛ, minnun a 'o 'tɔdı lou 'nan te Bali -le mingɔnnen -blıdı 'e 'kɔ 'e 'le dı. En minnun 'bɔ nen -wee 'wı a 'tɔndɔn zıɛ, o ya "va 'nan 'e drɛ 'wee vɛ -a. 13 Bali -le mingɔnnen -blıdı pou sıadı bɛ, Bali 'lewei vınɔn pɛɛnɔn -a 'vı 'e 'cɛn, en 'wı zıɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdı "nyıan Moızı -le -pei 'fluba 'ji. En Zan "e 'wı 'tɔwlı zıɛ -a 'vı "nyıan. 14 'Wınun zıɛ -te ka yi -tɛala "da 'nan 'wı 'kpa nen bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli nen Bali 'lewei vınɔn -a 'vı 'nan e -taa 'vaa -e Bali -le mingɔnnen -blıdı 'e pou sıa bɛ -a 'bɔ nen Zan -a. 15 Min nen 'wı man "trɔɛn "cı -a -wulo -man bɛ 'e man.

16 -Naagɔnɔn bɛ an o -kɔɔnman -tınun man? O ya "le nannannun nen o ya srɔan -tenan -guada bɛ, -wee 'wı 'zv. -A -mıenun -a ve 'o bɔɛnun lɛ 'nan: 17 'Kɔ -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pıan ka 'a 'tanle dı. "Drenun nen o min -wulo -man -taa "bɛ kɔa -fɔ 'cɛɛ, 'pıan ka 'a 'wuɔle dı. 18 Fɛ nen maan 'vı zıɛ -yɛɛ cı 'nan, zı Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, en ya 'a -wen mlınle dı, 'pıan minnun -a 'vı 'man 'nan: «-Yɔ -wlıdı 'bɛ cı -a -sru. 19 'Bɛ nen 'gɔɛ 'an 'bɔ Blamin -pı -ta, "an "fɛ -ble, en "an "wen -mlıan, en minnun -a 'vı 'an man 'nan: «Fɛ -blı -lagu nen 'maan, en -wen -tɛzan nen 'maan.» En "nyıan minnun -a 'vı 'an man 'nan: «'Sukɔle 'sınɔn 'lee 'wı 'wlıdı "drenɔn bee nen 'maan.» 'Pian 'an drɛ wınun 'bɛ Bali -le 'wı 'tɔdı -cı -kɔɔnman.»

'Flanun nen -a danɔn 'ka yi -tɛlɛ Zozi da dıɛ, Zozi 'wı 'pla -wle (Lk 10.13-15)

20 'Bɛ -sru en Zozi 'wı 'tɔ 'flanun nen e 'lebo "fɔ wı 'kaga drɛ "da "bɛ o man, kɔɔ wa 'a 'wıle "man -e 'o 'si 'o drɛ wı -wlıdınnun man dı. Yaa 'vı -wle 'nan: 21 «Koraze 'nɔn, 'wı -taa "bɔle 'ka man! Bezaida 'nɔn, 'wı -taa "bɔle 'ka man! 'Lebo "fɔ wınun nen o drɛ 'ka fla 'gɔɛ, "te o drɛ Tir 'lee Sıdɔn 'flanun da bɛ, "te o 'te 'yıɛ 'wı 'o da -a -nan 'mɔn, en "te 'o -cɛ bɔ sɔ cɛɛn 'o man -a -nan 'mɔn. -A -cı -kɔɔndı nen 'nan o 'si 'o drɛ wı -wlıdınnun man. 22 -Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, yı nen Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'cee yra yıdı 'pleble "mlıan Tir 'nɔn 'lee Sıdɔn 'nɔn 'le ve da. 23 En kaa nen ka cı Kapanamo 'nɔn 'a bɛ, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cɛje, 'pıan Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va. Kɔɔ 'lebo "fɔ wınun nen o drɛ 'ka 'va 'gɔɛ, "te o drɛ Sodɔm 'nɔn fla bɛ, "te 'fla zıɛ e ya -nan tian cɛɛgɔ yi -a. 24 -Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, yı nen Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'cee yra yıdı 'pleble "mlıan Sodɔm 'nɔn 'le ve da.»

Zozi 'e "tı 'tɔ 'bɔ (Lk 10.21-22)

25 Tɔ zıɛ -a man nen, Zozi Bali trɔ 'ba. Yaa 'vı 'nan: «'An "tı, yıɛ cı lablı 'san -a, en yıɛ cı trɛ 'san -a. Mɛın 'tɔ "yı 've 'nan, 'wınun nen

yia yoo minnun nen 'o 'fli 'siala 'w1 't0n0n -a be o man be, yia ta 'b0la minnun nen 'o 'fli dre nannannun -a be -wle. 26 'W1 'kpa nen, koo 'w1 nen e ci 'i 'ci 'so 'a be, -a 'b0 nen yia dre.

27 Fe p0en0n 'peba 'a 'e w0di 'an 'l0, 'an 'ti yie dre zi. 'An 'ti 'saza 'be 'an 'b0 nen an ci -a -p1 -a be 'an -t0a. En 'an 'b0 nen an ci -a -p1 -a be 'an 'saza 'be 'an 'ti -t0a. En 'nyian 'an 'b0 nen an ci -a -p1 -a be, min nen an ya 'va 'nan 'an ta b0ala -yre 'be, -a san 'be 'an 'ti -t0a.

28 'Ka p0en0n, 'ka 'ta 'an 'va! 'Ka "koe "a 'e 'nyandi, koo -tr0 nen 'ka 'win -ji be -a cib0n a, -yee 'wean 'ka 'ta 'an 'va -e 'an 'ka 'tr0a. 29 'Ka 'w1 'man -e 'an dre 'ka 'tazan -a! 'Ka -s00nla 'an -sru -e 'ka 'w1 -tranla 'an 'va! Ma'an 'te 'paa 'ka da di, en 'nyian be, an 'ka 't0d0 p0en0n 'siala min -a. 'An 'va zia be, 'ka 'ci yra 'tra. 30 Koo -si nen maan -k00nmlan 'c0e -e 'ka 'sia be, e ya 'ka 'sia -si -a. En -tr0 nen maan -n0an 'c0e -e 'ka 'sia be, e ya 'f0go 'f0go.»

12

Zozi 'w1 tin 'ba Zuif 'n0n 'le 'flinla 'yi man (Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

1 "Be -sru 'flinla "yi -tv da be, en Zozi 'lee 'e -srun0n fei -tv 'c0ndi 'sia 'ji. Tu zie -a wlu be, te dra -a -srun0n -tea. Fe 'wle nen fei zie -a da be, waa c00n, en waa -blidi 'sia. 2 Zi Farizen 'n0n -a -nan 'y1 be, en waa 'v1 Zozi le 'nan: «"I 'yio 'i -srun0n 'a! 'W1 nen wa'a dra -cee 'flinla "yi da die, -a 'b0 nen o ci -a drenan be.»

3 En Zozi -a laab0 -wlv 'nan: «'W1 nen -kaa tra David -a dre 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vile d00? Te dra o -tea "be, 4 e wla Bali -le 'kuin, en 'kp0un nen waa 'pla Bali -le ve -a be, yaa 'sia, yaa bli, en e 'yee minnun "le 'n0n, 'pian te -a 'kp0un 'b0 zie Bali -pann0n 'saza 'be -ble. 5 En 'nyian be, kaa ta 'v1 Bali -le 'fluba 'ji 'nan, 'flinla "yi da be, Bali -pann0n 'ko 'nyranman 'pale Bali -pan 'kuin. 'Flinla "yi 'sr00n nen waa sre zie, 'pian o ya Bali -pan 'kuin -le "wean be, min -tv 'ka 'w1 't0a o man di. 6 Maan ve 'c0e 'nan, fe nen 'be -dan "mlian Bali -pan 'k0n da be, 'be a 'gv. 7 E ya 'e 'c00n -t0di Bali -le 'fluba 'ji 'nan: 'Min nyrinda 'e 'sen 'ka da!

'Be ci 'w1 "yi "a, 'pian 'sraga b0di be, 'be a 'e "tun.»

"Te ka 'w1 zie -a -ci 'man be, 'men minnun nen wa'a 'w1 'wli di "tv drele 'labe die, "te ka'a 'w1 't0a o man "fo "di. 8 Fe nen maan 'v1 zie -y0e ci 'nan, 'an 'b0 Blamin -p1 m00n ci 'flinla "yi san -a.»

Min -tv nen -a -pela 'ka 'e man be Zozi -a beli

(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)

9 Zozi 'si fe zie -a -nan, en e -k0 -wee cin y1 'kuin. 10 'K0n zie -a -ji be, min -tv nen -a -pela 'ka 'e man be, e ya -nan. -A -nan nen minnun 'w1 'gv0 -a laab0 Zozi 'l0 'nan -e 'o -k0la 'w1 't0di

-a "man "le "wean. O -yre 'nan: «-Cee -pei -t0 w1 -a -si -n0n 'nan min 'e 'c0 'si min man 'flinla "yi da?»

11 En Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «Min -tv 'ka 'ka yei, -te -yee 'bla a -t0wli "c0, en e -te -klu -ji 'flinla "yi da be, -e 'e vile 'e 'si di. 12 Blamin 'w1 a e -cia 'bla da. -Yee "wean -a -si a min l0 -e 'e 'w1 "yi "dre min le 'flinla "yi da.»

13 En Zozi -a 'v1 min nen -a -pela 'ka 'e man be -yre 'nan: «"I 'pe 'su "ji! Min zie 'e 'pe 'su "ji, en -a -pe zie e dre 'pl0nbl0n "le -a -pe -tv -le 'w1 'z0. 14 Z1 e 'w1 zie -a dre be, en Farizen 'n0n 'b0la bei. O -k0 'o cin yle. Waa 'pla "da 'nan, 'o Zozi 'man -wee -e 'o -te.

Bali 'suzan nen Bali -a 'si 'va "be Zozi nen (Mk 3.7-12; Lk 6.17-19)

15 'W1 nen -a -cin ci Farizen 'n0n 'ji 'nan 'o dra be, Zozi -a -k0n0n 'y1, en e 'si fe zie -a -nan, e -k0. Min "kaga "k0la -a -sru, en minnun nen 'o 'man "yaaman be, e -ce 'si o p0en0n man, 16 'pian e 'w1 'pla -wle 'klagla 'nan, te 'wee 't0 fuila "man "di! 17 'W1 nen Bali 'lewei vizan Ezai -a 'v1 'e 'cen be, z1 e 'le s00 zie. Koo yaa 'v1 'nan: 18 «Bali "e 'nan: 'An 'suzan nen maan 'si "va "be, -nyren "be. Maan ye "yi en -yee 'w1 'an 'ci "nranman. An 'men lei 'saun -n0an -yre. Z1 an min "siala min tigh 'a 'an 'le be, -y0e ve 'legl0n p0en0n 'ji 'n0n le.

19 Ya'a ve -sa -a di, en ya'a -paanman -a vid1 -a di.

En "nyian be, ya'a ve -guada -trilii di.

20 Maan ve 'c0e 'nan, -c00n nen e ya 'e 'wid1 be, 'an 'suzan zie, ya'a s00mlan "nen "di. En 'te nen e c00n "dridi man be, ya'a 'driman di.

Yaa dra -bleble zie -trilii, -e z1 an min "siala min tigh 'a 'an 'le be, minnun p0en0n 'o -ci man.

21 "Tredan0n p0en0n yie 'fo -yre 'nan, -y0e min "sia 'w1 'j1.»

Zozi 'w1 'pla Farizen 'n0n le (Mk 3.22-30; Lk 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 "Be -sru en minnun -ta min -tv nen -y0 -wli di "a -a -sru "be, -a Zozi le. Min zie -y0 -wli di 'b0 -a yie 'wi, en yaa dre bobo -a. Zozi -a beli, en e wlu, en e fenan y1. 23 'W1 nen Zozi -a dre be, e minnun p0en0n 'plo 'f0, en waa 'v1 'o cin yei 'nan: «Min 'lab0 e -k0an David kluda min -a 'kpagba.»

24 Z1 Farizen 'n0n 'w1 nen minnun -a 'v1 be -a 'man be, en waa 'v1 -wle 'nan: «-Yun0n tazan Belzebul -le 'pleble 'a nen min 'lab0 e -y0 -wli d0un -pian "minnun -sru.»

25 'W1 nen Farizen 'n0n 'ji be, Zozi -a -t0, en e 'nan -wle 'nan: «-Te 'legl0n 'tv -ji minnun c00n 'e cin man, en o ya -kuli -tanan 'o cin man be, 'legl0n zie e -wia. -Te 'fla -tv da 'n0n 'be ci 'w1

'towlı zıe -a drėnan oo, 'fla zıe ya'a 'mɔan dı, -e 'e-wı. En -te 'kɔn 'towlı 'le 'nen 'nan 'be cı 'wı 'towlı zıe -a drėnan oo, 'kɔnnən zıe -e-wıa. ²⁶-A -towlı 'nen 'nyıan Satan 'lee -yee -yɔnun -le vε -a. "Te -weε cεen 'e cın man, en o ya -kuli -tannan 'o cın yeı "be, "te -yee mingɔnnen tre -wı -a -nan 'man.

²⁷ Kaa 'vı 'an man 'nan, Belzebul 'be 'pleble -nɔan 'men en an -yɔ -wlıdı -pıan "mınnun -sru, 'lɔɔ 'cee 'nennun -le vε be cεe ve -nɔn? 'Wı nen kaa ve 'an man, -te ka'a ve 'cee 'nennun man dıε, yaa -kɔnnan 'nan -tin a 'e 'tėdı 'ka da. ²⁸ 'Pıan 'men vε be, Bali lei 'be 'pleble -nɔan 'men, en an -yɔnun -pıan "mınnun -sru. 'Wı zıe -yεε -kɔnnan 'nan Bali -le mıngɔnnen -blıdı 'bɔla 'ka 'va. ²⁹ En 'nyıan be, maan ve 'cεe 'nan, Satan nen e ya mı 'pleble 'a be, waa "kuan waa -yrman 'vaa, en mı -kɔlaman 'e -wlamlan -yee 'kuın -e 'e -yee fεnun "koola.

³⁰ Mın nen e 'ka 'an 'va dıε, te -a peı a 'e 'padı 'an man. En mı nen ya'a 'paa 'an 'va -e 'kɔ fε tre 'e cın man dıε, yaa fuımlan "man. ³¹ E ya "le 'an 'wı 'pla 'cεe 'nan, 'wı 'wlıdı pεenɔn nen mı -a dra be, Bali -kɔlaman -a 'cedı -a mı le. En 'nyıan -te mı Bali sɔn be, Bali -kɔlaman -a 'cedı -a mı le. 'Pıan 'wı nen Bali lei 'saun -a dra be, mı nen e "we "man -wlıdı "be, Bali 'ka -a cεa -a san le 'lı "fo "dı. ³² Mın nen e 'wı 'wlıdı 'vı 'an 'bɔ Blamin -pı man be, waa "cεa -yrε. 'Pıan mı nen e 'wı 'wlıdı 'vı Bali lei 'saun man be, -te -a yıe a "man 'trėda 'gɔ oo, -te e -ka oo, wa'a cεa -yrε "fo "dı.

³³ O yıba 'kpa -tɔa 'e 'blɔ man. -Te yıba "a "yı "be, -a 'blɔ -kɔan 'yı, en -te yıba "a -wlıdı "be, -a 'blɔ -kɔan -wlıdı. ³⁴ Mın -wlıdınun! 'Wı "yı 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔla 'ka 'le dı, kɔɔ 'ka 'cı wı a -wlıdı. -Yεe cı 'nan 'wı nen 'e fadı mı -jı be -yεε bɔala mı 'le. ³⁵ Mın nen -a cı wı a "yı "be, -a 'le nen 'wı "yı bɔala, en mı nen -a cı wı a -wlıdı "be, -a 'le nen 'wı 'wlıdı bɔala. ³⁶ Maan ve 'cεe 'nan, yı nen Bali mınnun -le tin "baa be, 'wı pεenɔn nen mı a 'bɔla 'e 'le be, yı zıe -a da nen mı -a -cı ve. ³⁷ Kɔɔ 'wı pεenɔn nen mı -a 'vı be, -yεε -tin -teεa "mın da, en -yεε mı -le tin dra "nɔnnɔn.»

Zozi 'ka 'wıle "man -e 'e 'lebo "fo wı drε dı (Mk 8.11-12; Lk 11.16, 29-32)

³⁸ "Be -sru en 'fluba 'cı vınnɔn -mıenun 'lee Farızen 'nɔn -mıenun 'wı laabɔ Zozi 'lɔ. O -yrε 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, 'ı 'wı 'tɔ drε -e 'e -cı -kɔn 'kεe 'nan 'ı 'sıa Bali va»

³⁹ En Zozi "e 'nan -wıle 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya mı -wlıdınun -a, ka cεen Bali man, en ka ya "va 'nan, 'an 'wı 'tɔ drε -e 'e -kɔn 'nan 'an "sıa Bali va. 'Pıan maan ve 'cεe 'nan, Bali 'ka "nyıan 'wı 'nɔan -kɔn "vε pee dra 'ka 'va 'gɔ dı, -te ya'a 'sılεa 'wı nen e 'bɔ Bali 'lewei vızan Zonazı man be -a dıε. ⁴⁰ 'Wı nen e 'bɔ Zonazı man be -nyren 'gɔ. E yı drε pɔ -dan tɔ pɔn -jı

yaaga. 'Wı 'towlı zıe e bɔa 'an 'bɔ Blamin -pı man, an yı dra 'tre 'jı yaaga.

⁴¹ Yı nen Bali mınnun -le tin "baa be, Nıvı 'nɔn 'be 'wı -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zı Zonazı Bali -le 'wı 'vı Nıvı 'nɔn le be, o 'sı 'wı 'wlıdı 'drėdı man, en o -sɔnla Bali -sru. ⁴² En "nyıan be, lımɔn -tɔ nen 'lı e ya mıngɔnnen -a 'trėda "tre 'zıa be, yı nen Bali mınnun -le tin "baa be, -yεε 'wı -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'sı 'trėda fεnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wı 'tɔdı yı. Maan ve 'cεe 'nan, mı nen -a -dan "mlıan Salomɔn da be, e ya 'gɔ.»

-Yɔ -wlıdı "lıdı 'e da

(Lk 11.24-26)

⁴³ «-Te -yɔ -wlıdı 'sı mı -tɔ -sru "be, e -cıa "wɔdı -a fεnan -kadınun -nan. E -cıa "fεnan -wεdı -a 'nan -e 'e -nyran nan, 'pıan -te ya'a yıle dıε, ⁴⁴-e 'e vı 'nan: «An lıa 'an da 'mεn 'kɔn nen an cı "nen "jı be, -a -jı.» -Te e -ta, te -a -nan a e "koodı, te fεnun a 'e wɔɔladı "da, en -a -cı a 'e "tun "be, ⁴⁵tɔɔn e -kɔ 'e -sru, -e 'e -yɔ -wlıdı 'sɔravlı "nen o -wlıdı "mlıan "da "be o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zıe -a -jı. "Yεε 'le 'sran be, mı zıe -yee -kɔndı -wlıdı "mlıan -a tεde vε da "fo. 'Wı -towlı zıe -yεε dra -naagɔnɔn le.»

-Tı nen Zozi -a "sıala 'e drı 'a?

(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)

⁴⁶ Zozi 'fɔ tin 'banan mınnun zıe -wıle, en -a "bɔ 'lee -a "bɔnnun -ta. O -fɔ 'o 'tɔdı beı, en o 'nan 'o ya "vale 'o 'wı tin "baa -yrε. ⁴⁷ En mınnun nen o cı Zozi wei mannan be, o va mı -tɔ -kɔ -a vıle -yrε 'nan: «'ı "bɔ 'lee 'ı "bɔnnun a beı, o ya "vale 'o tin "baa 'yıε.»

⁴⁸ 'Pıan Zozi "e mı zıe -yrε 'nan: «-Tınnun 'be cı an "bɔ "a, en -tınun 'be cı an "bɔnnun -a?» ⁴⁹ Yı 'wı zıe -a 'vı be, -a -nan nen e 'pe 'sɔ "jı 'e -srınnɔn da, en e 'nan: «"Ka 'yıɔ, 'an "bɔ 'lee 'an "bɔnnun nen 'gɔ. ⁵⁰ Fε nen an 'wı zıe -a 'vı be, -yεe cı 'nan mı nen yaan "tı "nen lajı be -a cı 'sɔ wı dra be, -yεe cı an "bɔ "a, en -yεe cı 'an "blı -a, en -yεe cı 'an "bɔı -a.»

13

'Saa 'fɔzan man -kɔnnən

(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Yı -towlı zıe -a da be, Zozi 'sı 'kuın, en e -kɔ -nyenleε Galıle 'yı 'plo man. ² Mınnun a trenan "man "kaga, -yee "wean e -kɔ -fɔle -kɔ -jı, en e -nyran. Mınnun pεenɔn "o -fɔvı 'yı 'plo da, ³ en e 'wı "paadı 'sıa o jı -kɔnnennun -fɔdı -a -wıle. E 'nan -wıle 'nan:

«Mın -tɔ 'be 'kɔ 'saa 'fɔle. ⁴ "Yεε -kɔn -a weannan be, en -a 'wıle pɔen 'sran sı man. "Lomannun -ta, en waa blı. ⁵ -A 'wıle -mie -sran "nyıan puo da, fεnan nen 'tre 'ka "kaga "dıε, -a -nan. E bɔdı 'sıa tada, kɔɔ 'tre 'ka "da "kaga "dı. ⁶ 'Pıan zı yıde "e bɔla "jı "be, 'saa zıe e 'te blı, en e -ka, -a "sεın 'ka 'kɔle -kɔɔbli dı -le "wean. ⁷ En -a 'wıle -mie -sran "nyıan fεnan nen -teın -taa "bɔle be -a -nan. -Teın zıe e 'tu, yaa -maan 'saa 'ka bɔle dı. ⁸ En -a 'wıle -mie

-sran 'tre 'yi "da, e 'bɔ, e -sen "da. 'Saa be -to 'wle a "man -yaa tu, en -a be -to 'wle a "man -fuba 'shɛɛɔ, en -a be -to 'wle a "man -fuba yaaga. ⁹ Min nen 'wɪ man "trɛn "ci -a -wulo -man be, -a san 'e man!»

-Mɛ "le "wɛan nen *Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnen 'ji?*

(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)

¹⁰ Zozi -srunɔn pli Zozi man, en waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Mɛ "le "wɛan nen i 'wɪ tin 'ba minnun 'labe -wle -kɔnnen "ji?»

¹¹ En Zozi "e -wle 'nan: «Kaa 'gɔɛ, 'ka le nen Bali 'yee 'wɪ yɔɔɔɔ nen 'e min "paala 'a be -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -sru "ɔɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnen "ji. ¹² 'Wɪ 'kpa nen, kɔɔ min nen e ya -yrɔ "be, -a le nen waa -nɔan, -e 'e -tɔ 'e 'ciila "da. 'Pian min nen -yee "ka "ɔɛ, -a "tiennen nen yaa -tɔa "be, waa 'sia -yrɔ. ¹³ 'Wɪ zɪe -yee "wɛan nen an 'wɪ tin "baa minnun 'labe -wle -kɔnnen "ji, kɔɔ o yɪe a "ji fenan yɪ vɛ -a, 'pian wa'a fenan ye dɪ. En 'wɪ man "trɛn "a o -wulo -man, 'pian wa'a 'wɪ maan dɪ, en waa 'wɪ 'ci maan dɪ. ¹⁴ 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ be, -yɛɛ 'bɔ o man. Yaa 'vɪ nan:

⟨'Ka "trɛn -tɔa 'wɪ le 'kpa tɪgl, 'pian ka'a -ci maan dɪ.
Ka fenan -nanjɛan 'kpa tɪgl, 'pian ka'a -kɔnnen 'ye dɪ.

¹⁵ -Yɛɛ ci 'nan minnun 'labe 'o 'bli da -tɔ 'pɛɛɛ,

'o 'fli "trɛn dre "yuyu, en 'o yɪe 'le 'wɔ 'o 'bɔ 'a.

Waa dre zɪe 'nan,

-e 'o vɪle 'o fenan yɪ dɪ,

en -e 'o vɪle 'o 'wɪ man dɪ,

en -e 'o vɪle 'o 'wɪ 'ci man dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪe waa dre 'nan,

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.⟩

¹⁶ 'Pian kaa nen ka ci 'an -srunɔn 'a 'gɔɛ, Bali -le -fɛa 'ka man, kɔɔ 'ka yɪe fenan ye, en 'ka "trɛn 'wɪ 'ci maan. ¹⁷ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪgl 'a 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn "kaga, 'lee minnun nen o 'ta 'wɔla Bali wei da be o "kaga -a man wɛɛ 'nan, fɛ nen kaa ye be "o 'ye, 'pian wa'a -kɔlɔlɛ -a yɪdɪ -a dɪ. En "nyian waa man wɛɛ 'nan, 'wɪ nen kaa maan 'gɔɛ "o maan, 'pian wa'a -kɔlɔlɛ -a mandɪ -a dɪ.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnen 'ci 'vɪ (Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

¹⁸ «Kaa nen ka ci 'an -srunɔn 'a be, -kɔnnen "nen maan -fɔ 'saa 'fɔzan man be, an "ta -a -ci vɛ 'cɛɛ. ¹⁹ Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran -si man be -a man be, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. 'O "trɛn "tɔ Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da 'wɪ le, 'pian o "trɛn "yuyu 'tan. Tɔɔn en Bali 'nanmanzan 'ta 'wɪnun nen -a -cin -fɔla o ji be, -a "koole. ²⁰ Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran puo da be, -a man be, -yɛɛ bɔa

"nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a. ²¹ 'Pian o 'ka 'o 'tɔdɪ "da 'pɛɛɛ dɪ, -Te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ "sia o man, en minnun 'tɛ 'padɪ 'sia o da 'nan o wɪ Bali -le 'wɪ man -le "wɛan be, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ²² Min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran fenan nen -tɛin -taa "bɔɛ be, -a -nan be, -yɛɛ bɔa -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'pian -wee ci "nrɔndɪ 'trɛda fenun da, 'lee -wee "lala yɪdɪ "yi "bɔɔ "be, e -si -tɔa Bali wei bɔ -e 'e 'nyranman 'pa o man. ²³ 'Pian min -mienun -le vɛ be, 'wɪ nen e 'bɔ 'saa 'wle nen e -sran 'tre "yi "da be, -a man be, -yɛɛ bɔa "o man. O Bali -le 'wɪ maan, o "we "man, tɔɔn 'nyranman nen Bali wei -a 'padɪ "siala o man be -a "nen bɔala -dan. Te o dre "le 'nan 'saa nen -a be -tɔwli 'wle a "man -yaa tɔ, en -a -tɔwli 'wle a "man -fuba 'shɛɛɔ, en -a -tɔwli 'wle a "man -fuba yaaga be, -yee 'wɪ 'zɔ.»

Zozi -kɔnnen 'fɔ lu 'wle -wliɔ "da

²⁴ Zozi -kɔnnen 'pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, -nyren 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'be 'yee fei 'pa, en e 'saa 'fɔ "da. ²⁵ 'Pian, zɪ -pei 'tan, en minnun a yi -tenan be, min zɪe -a 'nanmanzan 'ta, e lu -wliɔ 'wle wɛɛn fei zɪe -a da, en e -kɔ. ²⁶ 'Saa zɪe e 'bɔ, e -sen "da, en lu -wliɔ "e 'bɔ 'wɔ "nyian.

²⁷ Minnun nen 'o yɪe -tɔa "fei 'bɔ 'va te waa man dra be, o -ta -a vɪle fei san le 'nan: ⟨'Kɔ 'san, 'saa 'saza nen yia -fɔ 'yie fei. E dre 'kɔ, en lu -wliɔ 'bɔ 'ji?»

²⁸ En e 'nan -wle 'nan: ⟨'An 'nanmanzan 'be dre.⟩ En -yee minnun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: ⟨'Kɔ "ta -ko -a "suɔɛa?»

²⁹ En e 'nan -wle 'nan: ⟨-Ceje, te 'ka dre dɪ! "Tɔgɔ "cɛɛ vɪ 'nan ka lu -wliɔ 'sɔla be, 'ka 'saa 'pa 'va. ³⁰ 'Ka o 'tɔi 'o trɔv 'e cin va -trilii, -e 'saa 'te tɔ 'e bɔ. 'Saa 'te tɔ -man be, maan vɛ 'saa 'tenɔn le 'nan, 'o lu 'wle -wliɔ "suɔla 'e 'flin, 'wɛɛ -yrɪ, -e 'wɛɛ 'te 'bli. En 'saa be, 'wɛɛ 'te, -e 'wɛɛ 'sen 'men 'trebɔ -ji.⟩

Fei fe 'wle 'tɔ man -kɔnnen 'lee 'mannyan man -kɔnnen

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-21)

³¹ Zozi -kɔnnen 'pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, -nyren 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'be fei fe 'wle "wɛɛn 'tɔ 'si, en yaa -fɔ 'yee fei. ³² Fei fe 'wle zɪe -a "wɛɛn "mlian fei fe 'wle pɛɛnɔn nen min -a -fɔa "fei be -a da. 'Pian -te waa -fɔ en e 'bɔ be, -a -dan "mlian fei 'wle pɛɛnɔn. E dra "le yiba 'zɔ, te "lomannun a o "kɔɛ "tɔnan -a plan -ji.»

³³ En e -kɔnnen 'pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da be, -nyren 'gɔ. E ya "le lumɔn -tɔ 'be -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wɛɛnɔn 'wɔ "va, en yaa baa. 'Mannyan zɪe e -fari -pɔ 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Me "le "wean nen Zozi 'wi tin 'ba -konnen "ji?

(Mk 4.33-34)

34-Konnen "ji nen Zozi wı pɛɛnɔn zıe -a 'vı minnun "kaga "nen 'o cin 'yı be -wle. Ya'a 'wı 'tɔ vıle -wle te e 'ka -konnen "ji dı. 35 Zozi -a dre zıe 'nan, -e 'wı nen Bali 'lewei vızan -a 'vı be, 'e 'le sɔɔ. Bali 'lewei vızan -a 'vı 'nan: «-Konnen "ji nen an 'wı tin "baa minnun le. 'Winun nen o -fɔ 'e yɔɔdı 'trɛda pou sianan "trilii -e 'e 'bɔ cɛɛgɔ yi -a be, maan ve minnun le.»

Zozi lu 'wle-wlıdı "man-konnen "ci 'vı

36 "Be -sru, Zozi minnun "kaga zıe o 'tɔt, en e -kɔ "konnen 'o 'vale 'e -srnun 'a. -A -srnun pli "man, en o 'nan -yrɛ 'nan: «-Konnen "nen yia -fɔ lu 'wle-wlıdı "da be, 'i -ci vı 'kɔe!»

37 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Min nen, e 'saa 'fɔ be, 'an 'bɔ Blamin -pı nen. 38 Fei 'bɔ be, 'trɛda nen. 'Saa 'wle be, minnun nen o 'ta wɔla Bali -sru "be o nen. Lu 'wle 'wlıdı "be, minnun nen o 'ta wɔla Satan -sru "be o nen. 39 Min zıe -a 'nanmanzan nen e lu 'wle 'wlıdı wɛɛn be, Satan nen. 'Saa 'te tɔ be, yi nen Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa be -nyren. En 'saa -tenɔn be, Bali -le 'pasianɔn nen laji be o nen. 40 O lu 'wle 'wlıdı 'te bli, 'wı 'tɔwli zıe -yɛɛ dra yi nen Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa be -a da. 41 'Wı nen e -taa "drele be -nyren 'gɔ: 'An 'bɔ Blamin -pı 'an 'men 'pasianɔn nen laji be o "paa -sia. 'Wı 'wlıdı 'drenɔn, 'lee minnun nen waa dra -e min 'e 'wı 'wlıdı "dre be, 'men 'pasianɔn o bo "va minnun nen Bali mingɔnnen -ble o da be o yei. 42 O minnun zıe o -sɛan 'te -dan 'va. Fɛnan nen -wuɔdı 'lee 'she da -blıdı cı be -a -nan. 43 Tɔɔn -e minnun nen o 'ta 'wɔla Bali -sru "be, o ta 'e 'sɔ 'o "tı "le mingɔnnen trɛda, te o -san a "le yıde 'san -le 'wı 'zɔ. Min nen 'wı man "trɛɛn "cı -a -wulo -man be -a san 'e man!»

Zozi-konnen "fɔ-gan da

44 Zozi "e 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da be -nyren 'gɔ. E ya "le 'nan -gan -tɔ nen 'e yɔɔdı fei -tɔ da. Min -tɔ -kɔ, e -gan zıe -a 'yı, en "e yɔɔ "nyian. -A cı "nranman "bɔɔ -le "wean, e 'yee fɛnun pɛɛnɔn 'tan, en e -kɔ fei zıe -a 'lɔle -a man "lala -a.»

45 En e -konnen "pee -fɔ 'nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da be, -nyren 'gɔ. E ya "le 'fle 'tanzan -tɔ 'be cı fe -tɔ nen -a 'fle a "le -siga -zɔ be -a -mie -wɛɛnan 'nan -e 'e 'lɔ. 46 Fe zıe yaa -tɔ 'yı te -a 'fle a 'kpa tıgı. E -kɔ, e 'yee fɛnun pɛɛnɔn 'tan, en e -ta -a 'lɔle -a man "lala -a.»

Zozi-konnen "fɔ pɔ -te "se "da

47 Zozi-konnen "pee -fɔ 'nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da be, -nyren 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'be 'kɔ 'yee "se 'wɛɛnle 'yı 'va. "Se zıe pɔ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'sen -ji.

48 Zı e 'fa be, minnun -a klan 'yı 'plo da, o -nyran, en waa fa budı 'sia. Pɔ 'kpa nun nen "va "be, -wɛɛ -sɛn -pɔ -ji, en -a -wlıdınun be, -wɛɛ wɛɛn. 49 'Wı 'tɔwli zıe -yɛɛ dra yi nen Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa be, -a da. Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o -taa "min -wlıdınun bɔle "va minnun nen o 'ta 'wɔla Bali -sru "be o yei. 50 O minnun zıe o -sɛan 'te -dan 'va. Fɛnan nen -wuɔdı 'lee 'she da -blıdı cı be -a -nan.»

51 En Zozi -a laabɔ 'e -srnunɔn 'lɔ 'nan: «Ka 'wı pɛɛnɔn zıe -a -cı 'man?» O -yrɛ 'nan: «-Inyan!»

52 En e -wle 'nan: «Kaa 'vı 'kpa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e Bali -le 'fluba -tɔa en e -sɔɔnla 'an -sru "be, te e dre "le "konnen san ceje -le 'wı 'zɔ. E 'wı cejenun 'lee 'wı 'trɛnun "paaman 'yee "konnen 'nɔn 'ji.»

Zozi 'kɔ Nazareti

(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

53 Zı Zozi cɛɛn -konnen "nun zıe -a -fɔdı man be, en e 'si 'nan, 54 e -kɔ 'e fla. Zı e 'bɔla -nan nun be, e 'wı "paadı 'sia -wee cin yı 'kuin. Min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ en o 'nan: «-Tıe 'wı 'tɔdı paa "ji? En yaa dra 'kɔ 'lɔɔ en e 'lebo "fɔ winun dra? 55 Min nen e cı -a be, kua -tɔa. Yıba "nyaanzan nen 'gɔe -a -pı nen. En Mari 'be cı -a "bɔ "a. En -a "blunun nen Zaji 'lee Zɔzɔfo 'lee Simɔn 'lee Zud -a. 56 En "nyian be, -a "blunun pɛɛnɔn a -kaa fla 'gɔ. -Yee 'wı 'tɔdı 'lee 'lebo "fɔ winun dredi 'labɛ nyin zia nen yɛɛ 'si?» 57 'Wı zıe ya'a o cı 'sɔle dı. -Yee "wean nen wa'a 'wle "man -e 'o yi -tera "da "dı.

-A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «-Te Bali 'lewei vızan a 'e fla, en -te 'be "cɛɛ dı 'nan e ya 'yee "konnen "be, minnun yıe 'ka "naan "man "dı.»

58 Minnun 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dı -le "wean, ya'a 'lebo "fɔ wı "kaga "drele fe zıe -a -nan dı.

14

Min-batize drezan Zan -kanan wı nen 'gɔ (Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

1 Tɔ zıe -a man nen, mingɔnnen Erodi nen e Galile 'leglɔn "paala be, e Zozi 'le 'wı 'man. 2 Yaa 'vı 'e 'wɔnɔn le 'nan: «Min 'labɛ min -batize drezan Zan nen! E wluan -kanɔn 'va, -yee "wean 'plɛblɛ a -yrɔ en e 'lebo "fɔ winun dra.»

3 'Wı nen e dre 'lɔɔ en Zan 'bɔ 'ka be, -nyren 'gɔ: Erodi 'be 'vı 'nan o Zan 'kun, o -yrı, -e 'o -fɔ -pɔ 'kuin. Erodi 'e "bɔı Filipɔ nan nen waa laabo Erodia be -a 'si 'e 'lɔ, en yaa 'pɔa. 4 'Wı zıe e 'nan Zan man, tɔ pɛɛnɔn man be te yaa ve Erodi 'le 'nan: «-A -si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "bɔı nan 'pa dı.» 5 -Yee "wean Erodi a "va 'nan e Zan -tɛa. 'Pian "klan a "ji minnun "le "wean, kɔɔ min pɛɛnɔn Zan 'siala Bali 'lewei vızan -a.

6 Erodi -ya yi "fedı dre dı 'bɔ. Yi zıe -a da be Erodia 'lu "dre 'tan minnun nen Erodi o laabu "fedı da be o 'le. -Yee "dre 'tandı Erodi

ci 'sɔ 'fo. 7 -Yee "wɛan e -tɔ 'e 'wei da nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ oo fɛ nɛn i ya 'va "bɛ, 'i vɪ 'mɛn, maan -nɔan 'yɪɛ.»

8 -A "bɔ 'wɪ wɔɔ 'ji, ɛn e 'nan Erodɪ lɛ 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo -va nɛn an ci. 'I -nɔn 'mɛn -naagu "plɛdɪ da!» 9 'Wɪ zɪɛ e trun -fɔ mingɔnnɛn Erodɪ man. 'Pian e -tɔ 'e wei da 'va, ɛn "nyɪan bɛ minnun nɛn "fɛdɪ da bɛ -wee "wɛan, ya'a 'kɔlamɛn -e 'e vɪ -cɛjɛ dɪ. -A -nan nɛn e wɪ "man, 10 ɛn e min 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ Zan -wulo 'cɛn -pɔ 'kuin. 11 Yaa cɛɛn, ɛn e -ta -a "plɛdɪ da. Waa -nɔn nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ, ɛn e -kɔ -a 'e "bɔ "lɛ.

12 "Bɛ -sru, Zan -srɛnɔn 'ta Zan -kadɪ 'silɛa, ɛn o -kɔ -a wɔlɛ. 'Wɪ nɛn e 'bɔ "man "bɛ, ɛn o -kɔ -a 'sinan 'palɛ Zozi lɛ.

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ (Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

13 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -fɔ -kɔ -jɪ, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan. E ya 'vale 'e -kɔan fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan. 'Pian min "kaga -a -kɔnnɛn 'yɪ, o 'si 'fla, ɛn o -kɔla -a -sru 'o 'cɛin ji. 14 Zɪ e sɔɔnla -kɔ -jɪ bɛ, e minnun 'yɪ "kaga, ɛn o nyrinda -sɛn "da. -A -nan nɛn -cɛnɔn nɛn minnun zɪɛ o yei "bɛ e o belɪ.

15 Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn -a -srɛnɔn pli "man, o -yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɪ. -Yee "wɛan 'i vɪ minnun lɛ 'nan, o 'kɔ 'fla -e 'o 'wee -blɪfɛnɔn 'lɔ, o -blɪ.»

16 ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «O -kɔlamɛn o -fo 'gɔ, 'ka 'blɪfɛ -nɔn -wɛlɛ 'ka 'bɔa!»

17 ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ 'fiili "cɛ "nɛn 'kɔ 'lɔ 'gɔ.»

18 ɛn Zozi "e 'nan: «'Ka 'ta -a 'mɛn!» 19 "Bɛ -sru ɛn yaa 'vɪ minnun "kaga zɪɛ -wɛlɛ 'nan, 'o -nyran lu da. E 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji, e Bali muo "fɔ. "Bɛ -sru e 'kpɔunnun 'bɔ "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srɛnɔn lɛ 'nan 'o -pli "minnun 'bɔ man. 20 O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. -A plɛn nɛn e -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn -fuda "fli 'fa. 21 Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o "nɛn bɔa -kpi 'soolu, te wa'a nannannun 'lee lɔmɔnnun "nrɔnlɛ dɪ.

Zozi 'ta 'wɔ 'yɪyɪɛ da (Mk 6.45-52; Zan 6.15-21)

22 "Bɛ -sru, ɛn e -tɔ 'e -srɛnɔn man 'nan, 'o 'fɔ -kɔ -jɪ 'o 'trɔa 'e 'lɛ 'yɪ -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e -si -nɔn minnun 'bɛ -wɛlɛ. 23 Zɪ minnun -nyan -nan bɛ, e pɔn -tɔ tri ɛn e -kɔ Bali trɔ 'balɛ 'e 'saza. Funninmlan 'pla te e ya fɛ zɪɛ -nan 'e 'tɔwli. 24 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te -kɔ -sru 'bɔ 'kɔɔbli. 'Pian te -kɔ 'bɔ a 'e yra ynan 'yɪ nɛn e 'blɔ -fɔa "bɛ -yrɔ, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman o da zɪa.

25 Zɪ tɔ 'cɛn mannɛn 'wɪdɪ 'sia bɛ, ɛn Zozi 'kɔla o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yɪ yɪɛ da. 26 Zɪ -a -srɛnɔn -a 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yɪ yɪɛ da bɛ,

o ci nrɔn 'nan: «Min lei nɛn!» "Klan o -tɛa "lɛ "wɛan o -paandɪ 'sia 'pleblɛ.

27 ɛn Zozi "e -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'fo flu. Maan nɛn, te 'ka "klan dɪ!»

28 ɛn Pierɪ "e 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, -te bii nɛn bɛ, 'yan laabɔ -e 'an 'lɔ 'i 'va 'ta wɔdɪ -a 'yɪ yɪɛ da.»

29 ɛn e -yrɛ 'nan: «'I 'ta!»

Pierɪ 'si -kɔ -jɪ, ɛn e 'ta wɔladɪ 'sia 'yɪ 'yɪɛ da te e -kɔ Zozi 'va. 30 'Pian zɪ yaa 'yɪ 'nan fulɔ "fɛɛnman 'pleblɛ bɛ, "klan -sɛn "ji, ɛn e -wɔladɪ 'sia 'yɪ 'wɪlɔ. -A -nan nɛn e -paandɪ 'sia. E 'nan: «Minsan, 'yan 'sɔ 'yɪ 'lɔ.»

31 'Nun tɔɔn Zozi 'e 'pɛ 'sɔ "ji, yaa 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yɛ yɪ -teradɪ 'an da a "wɛnnɔn. -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'i 'ci -fɔɔdɪ 'sia?»

32 -A -nan nɛn o -fɔ -kɔ -jɪ, ɛn fulɔ "fɛɛndɪ 'lɛ 'tɔ. 33 Tɔɔn ɛn -a -srɛnɔn 'o "pɔ sɔɔn 'wɪlɔ, waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-A -sa 'ka "fo "dɪ, Bali -pɪ nɛn yɪa.»

Zozi -cɛ -tɛnɔn belɪ Jenezaret (Mk 6.53-56)

34 O 'yɪ zɪɛ -a cɛɛn 'ji, ɛn o 'bɔla Jenezaret 'lɛglɔn 'ji. 35 Minnun nɛn o -nyɛanla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ. -A -nan nɛn o minnun 'pa 'sia 'o 'srɔn 'flanun da, ɛn minnun -ta -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'a -yrɛ. 36 ɛn o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e 'si -nɔn 'wɛlɛ -e 'o klɛ -yɛɛ sɔ 'lɛbɔ "tun "man. Minnun pɛɛnɔn nɛn o -kɔla klɛdɪ -a -yɛɛ sɔ 'lɛbɔ "man bɛ, -cɛ 'si o man "fo.

15

Zuif 'nɔn tranun kluda wɪ (Mk 7.1-13)

1 "Bɛ -sru, ɛn Farizɛn 'nɔn -mienun 'lee 'fluba 'ci vnɔn -mienun 'si Zeruzalɛm, o -ta Zozi 'va, ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: 2 «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'i -srɛnɔn 'ka 'ta 'wɔla -kaa tranun kluda winun da dɪ? "Wɛɛ fɛnɔn -blɪ bɛ, wa'a 'o 'pɛ -man foeman "lɛ zɪ -kaa tranun -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ.»

3 ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nun, -mɛ "lɛ "wɛan nɛn -kaa tranun kluda wɪ 'tɔ 'ji bɛ, ka'a 'ta 'wɔla Bali -lɛ -pɛi -tɔ winun da dɪ? 4 Bali "e 'nan: «'I "tɪ 'lee 'i "bɔ "bɛ, 'i yɪɛ 'e 'nan o man.» ɛn yaa 'vɪ "nyɪan dɪ: «Min nɛn e wɪ -wɪdɪ "e "tɪ "lɛ, -te "bɛ "cɛɛ dɪ e wɪ -wɪdɪ "e "bɔ "lɛ bɛ, -a san zɪɛ 'o -tɛ.» 5 'Pian 'ka 'bɔ "ka "paaman minnun ji 'nan, min nɛn yaa 'vɪ 'e "tɪ -te "bɛ "cɛɛ dɪ "e "bɔ "lɛ 'nan: «'Lala nɛn 'an 'ci nrɔn 'nan 'an "paa -a 'ka 'va bɛ, an "ta -a -nɔan Bali lɛ.» 6 -A san zɪɛ -te -a yɪɛ "ka "nanlɛ 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ "man dɪɛ, ya'a fɛ -tɔ dra dɪ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnnan 'nan, ka Bali wei kɔ -sran 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a. 7 Wei "fiivli 'nɔn!

'Wɪ nɛn Bali 'lewei vizan Ezai -a 'vɪ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

8 Bali "e 'nan:

Minnun labɛ,
waan 'tɔ "yɪ "ve 'o 'lɛ lou,

'pian o jinun be,
 o ya 'o 'sidi 'an man -kəəbli.
 9 -Wee 'an 'sudi be -a "nen "ka "di.
 Kəə -peinun nen blamin a -tə be,
 -a 'bə nen waa "paaman minnun ji 'nan
 -yee ci Bali -le -si -a.»

-Me 'wɪ 'bɛ min 'tri -təa Bali 'le?
 (Mk 7.14-23)

10 "Bɛ -sru ɛn Zozi minnun laabʊ 'e "srən
 "kogo, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Ka "trən "tə -e
 'ka 'wɪ 'gʊe -a -ci man 'kpa! 11 Fɛ nen e "sia
 bei -e 'e -wla "min ji be, ya'a min "tri 'təa Bali
 'le di. 'Pian fɛ nen e "sia min ji -e 'e bəla bei
 "bɛ, -yee min "tri -təa Bali 'le.»

12 Təən ɛn -a -srunən pli "man, ɛn o 'nan -
 yre 'nan: «'Wɪ nen yia 'vɪ 'gʊe, e wla Farizen
 'nən man. Yia -təa zi?»

13 ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunən lɛ 'nan: «Fɛ
 pɛənən nen 'an "tɪ 'nen laji be, -yee "cɛɛ 'wle 'fə
 'trɛ 'ji di, o -taa -a "sʊlɛa. 14 'Ka o 'tʊi zɛ! Yie
 'winən nen waa, ɛn o ya "vale 'o -si -kəənman
 minnun nen o yie 'a 'e 'widɪ be -wle. -Te yie
 'wizan -tʊ a -si -kəənman yie 'wizan -tʊ lɛ be, o
 "flinən -tɛa "klu -ji.»

15 ɛn Pɪəri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «-Kənnən "nen
 yia -fə 'nan min "tri -təa Bali 'le be, 'i -ci vɪ
 'kʊe.»

16 ɛn Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian,
 "ka "ya wo tian minnun nen wa'a 'wɪ 'ci
 maan diɛ waa? 17 -Mɛ drɛ ka'a 'wɪ 'ci maan
 di? Fɛ pɛənən nen e -wlamlan min 'le be, e
 -ko min -pon -ji, ɛn -a 'bɔ 'a nən o -fəa "lua.
 18 'Pian fɛ pɛənən nen e bəala min 'le be, e "sia
 min souba ji, -yee min "tri -təa Bali 'le. 19 Kəə
 min souba ji nen ci "nrəndɪ -wliɪdɪ pɛənən
 "sia: min -tɛdɪ a -tʊ, min nan -wɛɛdɪ a -tʊ, min
 -sran -wɛɛdɪ a -tʊ, nyinnandɪ lɪ 'lee -kənnən -
 a te wa'a 'o cin 'palɛ diɛ e ya -tʊ, crin wɔdɪ a
 -tʊ, 'wlu 'sɛndɪ minnun man a -tʊ, 'widɪ min
 man -wliɪdɪ "a -tʊ. 20 'Winun zɛ -a drɛdɪ 'bɛ
 min "tri -təa Bali 'le. 'Pian -te min fɛ -blɪ 'e 'pɛ
 -man "tri "a be, ya'a min "tri 'təa Bali 'le di.»

-Pɛn lɪ -tʊ yɪ -tɛra Zozi da
 (Mk 7.24-30)

21 Zozi 'si fɛ zɛ -a -nan, ɛn e -kʊ Tir 'lee
 Sidən 'lɛglən 'ji. 22 'Lɛglən zɛ -a -ji 'nən bɛ Zuif
 'nən "cɛɛ waa di. -A -nan lumən -tʊ 'bɛ 'ta Zozi
 'lɛ, ɛn e paan -yre. E 'nan -yre 'nan: «Minsan,
 David kluda min, 'an nyirinda 'e 'sɛn 'i da. -Yɔ
 -wliɪdɪ "a see 'panan 'an 'lu man.»

23 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da "man "di. ɛn
 -a -srunən pli "man, o toba -fə Zozi lɛ 'nan: «'I
 fɛ -tʊ drɛ -e lɪ 'gʊe 'e lɪ 'e da, kəə -a -nan 'mən
 te e -paanman -kaa -sru.»

24 ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Izraɛl 'nən
 'saza 'va nɛn Bali 'an 'pa 'sia. -Wɛɛ ci "lɛ
 'blanun nɛn -si 'san -wɔ 'bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.»

25 'Pian lɪ zɛ e -ta 'e "pɔ səənla Zozi 'wlu ɛn
 e -yre 'nan: «Minsan 'i yra 'si, 'i 'pa 'an 'va!»

26 Zozi "e -yre 'nan: «E 'ka 'wɪ 'yi "a -e min 'e
 'yee 'nənnun -blife 'si 'e -nən -plɛnnun lɛ di.»

27 ɛn lɪ zɛ e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, Minsan!
 'Pian -plɛnnun bɛ, o "tɪ 'nɛan plɛn nɛn e -
 sɛanla bɛ, -nyrɛn waa -ble.»

28 Təən Zozi "e -yre 'nan: «'Yie yi -tɛradɪ Bali
 da a -dan. 'Wɪ nɛn i ci "va "bɛ 'e 'lɛ sɔɔ 'yie!
 Tʊ 'bɔ 'lein zɛ -a wlu nɛn -a 'lu beli.

Zozi min "kaga beli
 (Mk 7.31-37)

29 "Bɛ -sru Zozi 'si fɛ zɛ -a -nan, ɛn e -kʊ
 Galilɛ 'yi man. E pən -tʊ tri, ɛn e -nyran "da.
 30 ɛn minnun -tadɪ 'sia "va "kaga. O -ta 'o
 'lɔ lɛ minnun nɛn o "tun "bɔ bɛ waa, 'lee yie
 'winən, 'lee minnun nɛn o man mɛn -mie -
 ka o man bɛ waa, 'lee bobonun, 'lee -cɛ -
 tɛnən "kaga "pɛe "nyian. O -ta waa ɛn o o
 -sran -a 'lɛ, ɛn e o pɛənən beli. 31 Bobonun
 wɪ, minnun nɛn o man mɛn -mie -ka o man
 bɛ e drɛ "plənblən 'e "pa 'ji, minnun nɛn o
 "tun "bɔ bɛ o 'ta 'wɔ, yie 'winən fɛnan 'yɪ, zɪ
 minnun 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'plo 'fɔ, ɛn o
 Izraɛl 'nən 'le Bali 'tə bəɪ 'sia.

Zozi 'kpɔun pli min -kpi sinjɛn man
 (Mk 8.1-10)

32 Zozi 'e -srunən laabʊ, ɛn e 'nan -wle 'nan:
 «Min "kaga 'labɛ, o nyirinda -sɛan 'an da, kəə
 o yi yaaga nɛn 'an 'srən 'gʊ, ɛn o -blife "ka
 "nyian di. An 'ka "va 'nan 'an o lia 'o da 'o
 'ci lɛ dra -a di, "təgɔ o "koe 'e 'si 'o da -sia.»

33 -A -srunən "e -yre 'nan: «Fɛnan nɛn -kaa
 ci 'gʊe, min 'ka 'nyeana 'nan di. Nyin zia nɛn
 kʊ -blife "kaga "ye -e 'kʊ -nən min "kaga zɛ
 -wle o 'kanvɛ -a?»

34 ɛn Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «-Blife "cɛ "nɛn
 'ka 'lɔ?»

ɛn o -yre 'nan: «'Kpɔun 'sɔravli 'lee pənɛn
 "wɛnwɛnɛn -mie nɛn 'kʊ 'lɔ.»

35 Təən Zozi "e 'nan minnun lɛ 'nan 'o -
 nyran "tra. 36 E 'kpɔun 'sɔravli 'lee pənɛnnun
 zɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. "Bɛ -
 sru yaa -nən 'e -srunən lɛ, ɛn waa pli minnun
 man. 37 O pɛənən -a blɪ, o 'kan. -A pɛn nɛn e
 -fʊ bɛ, waa trɛ 'e cin man, e saannen 'sɔravli
 'fa. 38 Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o "nɛn bɔa -kpi
 sinjɛn, te wa'a nannannun 'lee lɪmənnun
 "nrənle di. 39 Zɪ Zozi 'si -nən minnun lɛ o -kʊ
 bɛ, ɛn e -fʊ -klʊ -ji, e Magadan 'lɛglən 'ji si 'sia.

16

Zuif 'nən 'tanən 'ka Zozi -le 'wɪ 'ci maan di
 (Mk 8.11-21; Lk 12.54-56)

1 Farizen 'nən 'lee Saduze 'nən pli Zozi
 man, ɛn o 'tan "man 'wɪ 'tʊ laabʊdɪ -a -yrɔ.
 Waa 'vɪ -yre 'nan, 'e 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tʊ drɛ laji -
 e 'o -tʊ 'nan Bali -le 'pleblɛ a -yrɔ.

2 ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «-Te funninm-
 lan 'pla te laji a 'tɛnden bɛ, kaa ve 'nan, "trɛ
 "bɛ fɛnan -kəan 'e siadɪ "da. 3 ɛn bodrun -
 te fɛnan a -suglɔ bɛ, kaa ve 'nan, cɛɛgʊ laa
 -fɛan. 'Wɪ nɛn e "ta dra laji bɛ, kaa -təa. 'Pian
 'wɪ nɛn 'bɛ ci drɛnan 'ka 'bɔ yie man 'gʊe, ka'a

'be 'ci maan di.] ⁴ -Naagõnõn, ka ya min -wlinidin -a, ka ceeñ Bali man, en ka ya 'va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ drɛ -e 'e -kõõn 'nan Bali -le 'plɛblɛ a 'an 'lɔ. 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka 'nyian 'wɪ 'nõan -kõõn 'vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ di, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vizan Zonazi man bɛ -a diɛ.» En e o 'tɔɪ, e -kɔ.

Zozi 'wɪ 'plɛ 'e -srunõn lɛ Farizɛn 'nõn 'lɛ 'wɪ 'paadi da (Mk 8.14-21)

⁵ Te -a -srunõn 'ta -ko 'yɪ -sru 'zianun bɛ, o ci 'san 'kpõun siadi man. ⁶ Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, en Zozi 'e -wɛlɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa Farizɛn 'nõn 'lee Saduze 'nõn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

⁷ -A -srunõn 'o 'ci nrõn, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Ka'a talɛ 'kpõun -a di, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.»

⁸ Zozi -a -kõnnɛn 'yɪ, en e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Cee yɪ -teradi Bali da a 'wɛnnõn. -Mɛ 'le "wɛan nɛn 'ka 'ci nrõn 'nan, ka'a 'talɛ 'kpõun -a di, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. ⁹ 'Wɪ klɔ 'ka 'ka 'ji dɔv? -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, an 'kpõun 'soolu pli min -kpi 'soolu man, waa bli o 'kan. -A plɛn nɛn e -fɔ bɛ e saannɛn 'fa wɛa? ¹⁰ En -a cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nyian 'nan, an 'kpõun 'sɔravli pli min -kpi sinjen man, waa bli o 'kan. -A plɛn nɛn e -fɔ bɛ e saannɛn 'fa wɛa? ¹¹ 'Cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ. Ma'an 'kpõun -le 'wɪ vilɛ 'cɛɛ di. 'Pian maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va Farizɛn 'nõn 'lee Saduze 'nõn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

¹² En -a -srunõn -a -ci 'man "mɛn 'nan, 'mannyan nɛn waa -sɛan 'kpõun -va bɛ, -yee "wɛan 'cɛɛ e 'nan 'o yɪɛ 'tɔ 'o 'fli -va di. 'Pian Farizɛn 'nõn 'lee Saduze 'nõn -le 'wɪ 'paadi nɛn yaa vɛ.

Min nɛn Zozi cɪ -a bɛ Pɛri -a 'vɪ (Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

¹³ Zɪ Zozi 'bɔla Sezare Filipɔ 'leglõn 'ji bɛ, en yaa laabɔ 'e -srunõn 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ minnun "o 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

¹⁴ En o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drezan Zan nɛn e -ka bɛ, -nyrɛn 'yia. En min plɛn "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vizan Eli nɛn 'li bɛ, -nyrɛn 'yia. En o -mienun "o 'vɪ 'nan Bali 'lewei vizan Zeremi nɛn 'li bɛ, -nyrɛn 'yia. En -te 'bɛ "cɛɛ diɛ, Bali 'lewei vɪnõn nɛn 'li bɛ -a -tɔ 'bɛ fuɔ, -nyrɛn 'yia.»

¹⁵ En yaa laabɔ 'e -srunõn 'lɔ 'nan: «Kaa 'nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

¹⁶ Simõn Pɛri 'e -yrɛ 'nan: «I ya Crizi nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a. Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ -a -pɪ nɛn 'yia.»

¹⁷ En Zozi 'e 'nan: «Zonas -pɪ Simõn, 'yie 'wɪ a 'yi. Kõõ blamin 'cɛɛ 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔ 'i 'ji di, 'pian 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -yɛɛ -cin -tɔ 'i 'ji. ¹⁸ Maan vɛ 'yɪɛ 'nan, 'i 'tɔ nɛn Pɛri, -a -ci puo. En puo zɪɛ -a da nɛn an -taa 'mɛn -leglizi -tɔlɛa. Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gɔɛ -a da -e 'e -leglizi zɪɛ

-a -wi di. ¹⁹ Bali -le mingõnnɛn trɛ bɛ, maan -laglɛ 'wɛlɛ -nõan 'yɪɛ. Fɛ o o fɛ nɛn yia vɛ "man "cɛjɛ 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, te o -cɛjɛ 'vɪ "man laji. En fɛ o o fɛ nɛn yia "kuan 'i 'pɛ "fli "a 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ "fli "a laji.»

²⁰ -A -nan nɛn Zozi 'e -srunõn 'trɛn nyuõn 'kagla. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min lɛ 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -nyrɛn 'yaa di.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanõn 'va wɪ 'vɪ (Mk 8.31-33; Lk 9.22)

²¹ -E 'e 'sia tɔ zɪɛ -a man bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ nɛn e 'ta -daa "bɔlɛ Zozi man bɛ yaa vidɪ 'sia 'e -srunõn lɛ. E 'nan -wɛlɛ 'nan: «'An -ko Zeruzalɛm. Min cɛjenun, 'lee Bali -pannõn 'tanõn 'lee 'fluba 'ci vɪnõn 'te "kaga "paa 'an da. Waan -tɛa, -a yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanõn 'va.»

²² -A -nan nɛn Pɛri -a laabɔ 'o "fli yei, en e 'wɪ pladi 'sia -yrɛ 'kagla. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'wɪ zɪɛ te 'an man 'i da "fo "di, te Bali 'e -si -nõn di.»

²³ Zozi 'e yra -tɔ Pɛri da, en e -yrɛ 'nan: «Satan! I 'si 'an -sru! Te 'i 'si -tɔ 'an 'lɔ di! 'Wɪ nɛn 'i 'ci "nrõnman da "bɛ, -a da "cɛɛ Bali e ci "nrõnman di. Blamin -lɛ ci "nrõndi nɛn 'i 'wulo -ji.»

Zozi -sru 'ta wɔdi (Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)

²⁴ "Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srunõn lɛ 'nan: «Min nɛn e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a bɛ, 'e 'wɪ yra yidi man, en 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba "plan da, -e 'e -sõnla 'an -sru. ²⁵ Kõõ min nɛn e cɪ 'e 'ladi 'yee 'trɛda da bɛ, ya 'a ye di. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo en yaa -nõn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belidi nɛn ya 'a 'nyaan diɛ -a ye. ²⁶ En -te min 'trɛda fɛ pɛnõn 'yɪ, te 'belidi 'ka -yrɔ "diɛ, -a -ci nɛn 'nõn? Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gɔɛ -a da -e min 'e 'yee 'belidi ta pan wɔ -a di. ²⁷ 'Wɪ pɛnõn zɪɛ maan -cin -tɔ 'ka 'ji, kɔɔ tɔ nɛn an -ta pee wo bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ, an -taa 'an "tɪ "lɛ 'te 'san da 'ku 'vale 'mɛn 'pasianõn nɛn laji bɛ waa. Tɔ zɪɛ -a man nɛn min -tɔ 'e drɛ wɪ man -kopa ye. ²⁸ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tiglɪ 'a 'nan, 'ka pɛnõn nɛn 'an 'lɛ 'gɔɛ, ka'a 'cɛan -kaadi man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mingõnnɛn -blidi 'sia di.»

17

Zozi -srunõn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wlu (Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

¹ Yi 'shɛɛɔ, "bɛ -sru en Zozi 'kɔ põn loulou "tɔ da 'o 'vale Pɛri 'lee Zaji 'lee 'e 'bɔɪ Zan -a. ² Zozi 'kɔlɛ lila o yɪɛ man. -A yra 'bidi 'sia "lɛ yide 'lɛ 'wɪ 'zɔ, en -yee sɔ drɛ 'fuvu 'yrɪyrɪ. ³ En o Moizi 'lee Eli 'yɪ -a "srõn, te o -sɛɛ "wo 'o 'vale Zozi 'a.

⁴ -A -nan nɛn Pɛri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, e drɛ 'wɪ "yi "a en -kaa ta 'gu. -Te 'i wu

"man "be, an segle pannen yaaga -tɔa. -A -tu -kɔan 'yie ve, -a -tu -kɔan Moizi -le ve, en -a -tu -kɔan Eli -le ve -a.»

⁵ E -fu 'wɪ zɪe -a tin 'banan, en "lolu -koei "nen e ya 'fuvu 'yriyri be, e -trɔa o da. -A -nan nen wei -tu wu "lolu -koei zɪe -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «Min 'labe, e ya 'an 'pɪ nen maan ye 'yi "be -a. E ya 'an 'bli 'pa "da "nen -a. 'Ka "trɔen "tɔ -a wei le!»

⁶ Zɪ -a -srunɔn wei zɪe -a 'man be, "klan -sen o ji, o tɛsɛla 'o 'kɔlenen, en 'o yra blula. ⁷ 'Pian Zozi pli o man, e kle o man, en e -wɛle 'nan: «Te 'ka "klan dɪ! 'Ka 'wluan lou!» ⁸ -A -nan nen 'o 'wulo wluan lou, en o Zozi 'yɪ 'e 'saza.

⁹ Zɪ o ya 'sɪnan pɔn da -e 'o -sɔɔn "ji "be, en e 'wɪ 'pla 'e -srunɔn le. Yaa 'vɪ -wɛle 'nan: «'Wɪ nen ka "sia -a -nan yunan 'gʊe, te 'ka -nan sɛɛ wɔ min le dɪ, -trɪlii -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

¹⁰ -A -nan nen -a -srunɔn 'wɪ laabu -yrɔ. Waa laabu 'nan: «-Mɛ "le "wean nen 'fluba 'ci vɛnɔn 'o 'nan, Eli 'be -taa 'e 'flin 'vaa -e min 'sɪzan 'wɪ 'ji 'e 'ta?»

¹¹ En Zozi 'e 'nan -wɛle 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn. Eli 'be -taa 'e 'flin, -e 'e fɛnɔn pɛenɔn -tɔɔla 'e 'pa 'ji. ¹² 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, en wa'a 'sɪɛa men -a dɪ. 'Wɪ nen o ci 'va "be, waa dre -yrɛ. 'Wɪ 'tɔwli zɪe -yrɛ bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, 'an yra ye -wɔ.» ¹³ -A -nan nen -a -srunɔn -a -ci 'man 'nan, min -batize drezan Zan -le 'wɪ nen yaa 'vɪ.

Zozi -yɔ -wɪdɪ 'sɪ 'nen 'tɔ -sru
(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)

¹⁴ Minnun nen o ci Zozi 'pennan be, Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga 'bɔ o man, en min -tu -ta 'e 'po "sran Zozi 'wlu, en e 'nan -yrɛ 'nan: ¹⁵ «Mɪnsan, 'an 'pɪ nyirinda 'e 'sɛn 'ɪ da! -Tɔwli "cɛ a "man, en e ya 'e yra yunan -yrɔ "wɪdɪ. Tɔ -mie man be, yaa -tɛa 'te 'va, en tɔ -mie man be yaa -tɛa 'yi 'va. ¹⁶ An -ta -a 'i -srunɔn le, wa'a -kɔlale -a 'belidɪ -a dɪ.»

¹⁷ Zozi 'e 'nan -wɛle 'nan: «-Naagɔnɔn, 'cee yi -tɛradɪ Bali da "ka "dɪ, en ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra. 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. Tɔ wɛa nen maan dra 'nyian 'ka va? 'Ka 'ta 'nen 'bɔ 'a 'gɔ!» ¹⁸ En Zozi 'a 'vɪ 'yɔ -wɪdɪ zɪe -yrɛ 'nan: «'I 'sɪ 'nen 'gʊe -a -sru.» E 'sɪ -a -sru en 'nen zɪe e beli 'nun.

¹⁹ 'Bɛ -sru, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fɔ 'o 'saza be, en waa laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nen kʊ'a -kɔlale -yɔ -wɪdɪ zɪe -a -pɪndɪ -a dɪ?»

²⁰ En Zozi 'e 'nan -wɛle 'nan: «'Cee yi -tɛradɪ Bali da a 'wɛnnɔn, -yee "wean ka'a -kɔlale -a dreɔdɪ -a dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te 'cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn "le fei fe 'wɛle "wɛnnɔn -tɔ -le 'wɪ 'zɔ be, kaa ve pɔn 'labe -yrɛ 'nan: «'I 'sɔra fe 'gʊe -a -nan 'ɪ 'trɔa -mien», yaa dra. 'Wɪ 'tɔ 'ka 'kɔan, te ka'a 'kɔlaman -a dreɔdɪ -a dɪ. ²¹ ['Pian -yɔ -wɪdɪ zɪe, min fe "sɔan, e Bali trɔ "baa 'vaa en e -kɔlaman -a -pɪndɪ -a min -sru.»]

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluannan -kanɔn 'va
wɪ 'vɪ 'nyian

(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)

²² Yi -tɔ da te Zozi 'lee 'e -srunɔn a cɪnan Galile 'leglɔn 'ji, en Zozi -a 'vɪ -wɛle 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ be, o "ta -daa 'an -nɔnle minnun le, ²³ -e 'waan 'te. -A yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.» 'Wɪ zɪe yaa -srunɔn 'ta dre 'trɔdrɔ 'kpa.

Zozi 'lee Pɛri 'sukɔle -pan 'wɔ

²⁴ Lɛ -tɔdɔ pɛenɔn man be Zuif 'nɔn nen -klɔnnɔnnun -a be, o "lala -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le ve -a. -Yee "wean yi -tɔ da, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Kapanamo be, minnun nen o "lala zɪe -a "sia be, o pli Pɛri man, en waa laabu -yrɔ 'nan: «"Lala nen minnun -a -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le ve -a be, 'ka 'san "e -nɔan?»

²⁵ Pɛri 'e 'nan: «-Inyan, yaa -nɔan.»

"Bɛ -sru en e wɪa 'kuin. -A -nan nen Zozi 'fɔ 'e 'flin, e 'wɪ 'gʊe -a laabu -yrɔ. Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Simɔn, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da. Mingɔnnɔnnun nen 'trɛ 'gʊe -a da be, -tɪnun lɔ nen o 'sukɔle 'sia? 'O 'bɔ 'le 'kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ nen waa "sia, -baa min pɛenun lɔ nen waa "sia?»

²⁶ En e 'nan Zozi le 'nan: «Min pɛenun lɔ nen waa "sia.»

Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, wa'a sia 'o 'bɔ 'le 'kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ dɪ. ²⁷ 'Pian -te kua dre en 'wɪ 'nan o man be, e 'ka "yi "dɪ. -Yee "wean 'i 'kʊ 'yi man, 'i -kopa -folɔ 'yia. Pɔ tɛdɛ nen e -kopa zɪe -a "siala be 'i -tɛ. 'I yie 'tɔ -a 'le! 'Lein 'wɛle nen -nan be, 'i 'si -e 'i -nɔn -wɛle 'men ve 'lee 'yie ve -a.»

18

-Tɪɛ ci Zozi -sruzan -dan a?

(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)

¹ Tɔ zɪe -a man nen, Zozi -srunɔn pli "man, en waa laabu -yrɔ 'nan: «-Tɪɛ ci min -dan a Bali -le mingɔnnɛn tɛda?»

² Zozi 'nen "wɛnnɛn 'tɔ laabu, yaa -tɔ o yei. ³ En e 'nan -wɛle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te ka'a lilela -e 'ka 'fli dre "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ dɪɛ, ka'a 'ko Bali -le mingɔnnɛn tɛda dɪ. ⁴ 'Pian min nen 'e 'fli dre "wɛnnɔn be, Bali -le mingɔnnɛn tɛda, e ya min -dan a.

⁵ En min oo min nen e min nen "le 'nen "wɛnnɛn 'zɔ -gʊ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn "wean be, te 'an 'bɔ nen yaan 'kun tɪglɪ.»

'Ka dre 'yi -e 'ka vɪle 'ka 'sɪ Zozi -sru "dɪ!
(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)

⁶ «Minnun nen o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ be, min oo min nen yaa dre en -a -tɔwli "cɛ 'sɪ 'an -sru "be, -a "yi mlin -e 'o 'kɔlebu -dan -fɔ -a 'kalan -e 'o -fɔ jemie -va.

⁷ 'Wɪ -taa "bɔle 'tɛdanɔn 'gʊe o man, kɔɔ -wɛɛ dra -e 'men minnun 'o 'sɪ 'an -sru. 'Winun nen waa -maan 'lɔɔ -e min 'e 'sɪ 'an -sru "be, o ya 'tɛda "kaga. 'Pian min nen yaa

dre en 'men min -tu 'si 'an -sru 'be, 'w1 -taa 'bale -a san man. ⁸ -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, -te 'i 'pe, -te 'be "cee di 'i 'cein 'be -maan i 'w1 'wliidi "dra be, 'i 'cen -e 'i tuw -koo bli. Koo -te i -ku Bali va 'i 'pe ponen 'a, -te 'be "cee di 'i 'cein ponen 'a 'i man be, -a "yi mlin 'i 'pe "fli 'lee 'i 'cein 'fli 'o 'fu 'i man -e 'wei 'tuw 'te 'va be, -a da. ⁹ En -te 'i 'yie 'be -maan 'i 'w1 'wliidi "dra be, 'i 'si 'ji, -e 'i tuw -koo bli. Koo -te i -ku Bali va 'yie 'towli "a be, 'be "yi mlin 'i 'yie 'fli 'o 'fu 'ji, -e 'wei 'tuw 'te 'va be -a da.

¹⁰ "Ka dre "yi! Minnun nen o yi -teala 'an da "le nannannun -le 'w1 'zu be, te 'ka o dre 'ka 'pela koda di! Koo maan ve 'cee 'nan, Bali -le 'pasianon nen o yie -toa "minnun zie o va be o ya bodrun funnin 'o 'tadi 'an "ti "nen laji be -a 'le. 'W1 nen e baa "minnun zie o man be -e 'o -nan 'sinan 'pa -yre.»

*-Te min 'w1 'wliidi dre be, waa dra 'ko?
(Lk 15.3-7)*

¹¹ ["An 'bo Blamin -pi an -ta 'nan -e 'an minnun nen o 'san be o 'si 'w1 'ji.]

¹² "Ka 'ci "nrøn 'w1 'gve -a da! Min -tu -le 'bla a -yaa tu, en -a -tu 'san "va. Yaa dra 'ko? Maan ve 'cee 'nan, 'bla -fuba 'sorasien 'wle 'sorasien be e 'o "tue zie, -e 'e 'ku 'bla -tu nen e 'san be -a -wee. ¹³ -Te yaa 'yi be, -a ci "nranman. Ci "nran zie e -ciala 'bla -fuba 'sorasien 'wle 'sorasien nen wa'a 'sanle die, -wee ci "nran nen waa -noan min le be -a da. ¹⁴ "Ka "ti "nen laji be, 'w1 'towli zie -a 'bo nen yaa dra. -A ci 'so "cee 'nan, minnun nen o yi -teala 'an da "le nannannun -le 'w1 'zu be, o -towli "ce 'e 'san "va "di.

¹⁵ -Te 'i bøezan -tu nen e ya 'an -sruzan 'a "le 'yie 'w1 'zu 'nan e 'w1 'wliidi dre 'yie be, 'i 'ku "va -e 'ka 'nan w1 v1 'ka "fli yei. -Te yei wei 'man be, te yie dre en 'ka yei 'sen 'e cin va. ¹⁶ 'Pian -te e 'ka "va 'nan 'yei wei maan "die, 'i min -tu 'pa 'i 'va, -te 'be "cee di 'i min "fli 'pa 'i 'va, -e 'ka 'ku 'w1 zie -a -pe 'pa 'e cin man o yie man. ¹⁷ -Te e 'ka "vale 'e 'o 'wei maan "die, 'i 'w1 zie -a 'pla -leglizinon le. En -te e 'ka "vale 'e -leglizinon wei maan "die, 'i "bui zie -a 'sia 'sien "le min nen e 'ka Bali -le 'nennun va die, -yee 'w1 'zu.

¹⁸ Maan ve 'cee 'w1 tighl 'a 'nan, fe oo fe nen kaa ve "man 'ceje 'tre 'gve -a da be, te o -ceje 'v1 'man laji. En fe oo fe nen kaa "kuan 'ka 'pe "fli "a 'tre 'gve -a da be, te waa 'kun o -pe "fli "a laji.

¹⁹ En maan ve "nyian 'cee 'w1 tighl 'a 'nan, -te ka ya min "fli en 'ka 'ci dre -towli, ka 'w1 'tu laabo 'an "ti "nen laji be -yrø "be, yaa -noan 'cee. ²⁰ Koo -te min "fli, min yaa 'o cin y1 'nan -e 'waan 'tø dre -dan be, an ya o yei.»

*-Me "le "wean nen Zozian 'e bøezan man w1 'cea?
(Lk 17.4)*

²¹ En Pieri -a laabo -yrø 'nan: «Minsan, min nen e ya 'i -sruzan 'a "le 'men 'w1 'zu be, -te e

'w1 'wliidi dre 'men be, maan "cea -yre 'e 'pa -a wea? 'An 'ce -yre -trilii 'e 'pa -a 'søravli?»

²² Zozi "e -yre 'nan: «Y1'a dra 'e 'pa 'søravli "ce "di, 'pian 'i dre -trilii -fuba 'søravli 'pa 'søravli.

²³ Fe -le "wean nen an 'w1 zie -a 'v1 be, -nyren 'gu: Bali -le mingonnen -blidi min da be, e ya "le 'nan mingonnen -tu 'be 'v1 'e 'wlunon le 'nan, 'yee fiennun nen o da be, 'o 'ta -e 'e "nrøn! ²⁴ Zi yaa "nrøndi 'sia be, en o -ta min -tu -a -yre. 'Be 'ta fiøn baa -mlinyøn (1.000.000) "kaga. ²⁵ Min zie fe -tu 'ka -yrø -e 'e -yee "lala 'bo bala di. -A -nan nen mingonnen zie e 'nan, 'o min 'bo 'tan, 'o -a nan 'lee 'yee 'nennennun -tan. En "nyian be, o -a yife pøenon 'tan -e 'o 'yee "lala -mie bala.

²⁶ Min zie e "po -søon mingonnen be -a 'wlu, en e -yre 'nan: <'An 'san, 'i yra 'si! 'I tu -køon 'men "nyian! An 'yie "lala -wee "man -bleble -e 'an pøenon bala 'yie.» ²⁷ -A nyrinda -sen mingonnen zie -a da, en e fiøn pøenon 'bo 'ce -yre, en e 'si "man.

²⁸ "Yee -ku be, min -tu nen o 'nyranman -towli "paa 'e cin va be yaa 'yi. -Yee "lala "wennen a 'be 'lo fiøn -ji. Yaa -blo man so 'kun, en e 'nan -yre 'nan: <'Men "lala nen 'i 'lo be, 'i -nøn 'men!>

²⁹ Min zie e "po -søon "wlu, en e toba -fødi 'sia, -yre. E 'nan: <'I yra 'si! 'I tu -køon 'men! An 'yie "lala -wee "man -bleble -e 'an pøenon bala 'yie.>

³⁰ 'Pian ya'a 'wile "man "fo "di. E -ku -a -føle -pu 'kuin. Min zie, e 'cen -yee "lala -nøndi man 'vaa en 'e bala.

³¹ -A bøenun -mienun nen o 'nyranman "paa waa 'e cin va be, waa -nan 'yi. 'W1 zie e o 'kan en o -ku -a 'sinan 'palø mingonnen le.

³² -A -nan nen mingonnen 'e 'suzan zie -a laabo 'nyian, en e 'nan -yre 'nan: <'An 'suzan, 'i ya 'teø -wliidi! 'I toba -fø 'men -yee "wean fiøn nen 'i da be, maan pøenon 'ce 'yie. ³³ 'I bøezan nyrinda "sia paan "le 'mein nyrinda 'si be -yee 'w1 -zu!> ³⁴ 'Bli 'fo mingonnen zie -a 'ji -wliidi, en yaa -nøn minnun le 'nan 'o 'ku 'te 'pa "da -pu 'kuin. E cøen -yee "lala -nøndi man 'vaa en 'e bala.

³⁵ -A -towli "nen "nyian 'cee ve -a. -Te ka'a cin man w1 'cele 'ka 'ci 'fidaa 'a die, 'an "ti "nen laji be 'w1 'towli zie -nyren yaa dra 'cee.»

19

*Zozi 'w1 tin 'ba li bøladi da
(Mk 10.1-12; Lk 16.18)*

¹ Zi Zozi cøen 'wunun zie -a "paadi man 'e -srønøn 'ji be, e 'si Galile, en e -ku Zude 'legløn 'foi nen Zudan 'yi -sru 'zia be -a -ji. ² Min "kaga "køla -a -sru, en minnun nen -ce ci o man be e o beli.

³ -A -nan nen Farizen 'nøn pli "man. O 'w1 laabo -yrø -a wei 'kundi -le "wean. Waa laabo

-yɾɔ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min -kɔlaman 'e nan bɔala 'wɪ pɛnɔn 'ji 'e 'tun?»

4 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɛlɛ dɔv? E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, 'trɛda pou sianan "bɛ, Bali -kɔlɔmɔn drɛ 'o 'vale lɔmɔn -a. 5 En Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

-Kɔlɔmɔn "sia 'e 'tɪ 'lee 'e "bɔ "srɔn, -e 'e lɛa 'e nan man,

te o drɛ min -tɔwɪ "a.»

6 O 'ka "nyian "le min "fli "le 'wɪ 'zɔ dɪ, 'pian te o drɛ min -tɔwɪ "a. Min "fli zɛ Bali o 'pa 'e cin man. Te min 'e o 'cɛn 'e cin man "fo "dɪ!»

7 En Farizɛn 'nɔn -a laabɔ -yɾɔ "nyian 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn Moizi -a crɛn -tɛ 'mɛn 'nan, min -kɔlaman 'e nan bɔala, 'pian yaa 'fluba dra -e 'e -nɔn -yɾɛ 'vaa -e 'e bɔla?»

8 Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn Moizi -si -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka lɪ bɔla. 'Pian 'trɛda pou sianan "bɛ, 'wɪ zɛ e 'ka -nan dɪ. 9 'An 'bɔ maan ve 'cɛɛ 'nan, min oo min nɛn 'e nan 'bɔla, te -kɔnnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ dɪ, ɛn e lɪ pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wlɪdɪ drɛ 'e nan 'tɔdɪ -a ɛn e lɪ pee wɛɛ.»

10 En -a -srɔnɔn 'a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «-Te 'wɪ zɛ -yɛɛ cɪ -kɔlɔmɔn 'lee lɔmɔn yei "bɛ, "te e ya 'wɪ "yi "a -e min 'e vɛlɛ 'e lɪ 'pa dɪ!»

11 Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan 'gɔɛ, min pɛnɔn 'ka -a -ci maan dɪ, 'pian minnɔn nɛn Bali -a -ci 'si -wɛlɛ "bɛ, -wɛɛ -ci maan. 12 Min -mienun -a bɛ, o "bɔ "o -ya te o 'ka -kɔlɔmɔn -a dɪ. ɛn min -mienun -a bɛ, min 'bɛ o "saa -e 'o 'si -kɔlɔmɔn -va. ɛn min -mienun -a bɛ, o 'ka "vale 'o lɪ "paa dɪ -e 'o Bali -le 'nyranman 'pa 'kpa. Min nɛn e 'wɪ 'ci maan "bɛ 'e man.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man (Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

13 Minnɔn -a -tanɔn nannannun -a Zozi lɛ, -e 'e 'pɛ 'pla o da, -e 'e Bali trɔv 'ba -wɛlɛ 'nan Bali 'e -fɛa vɪ o man. -A -nan nɛn -a -srɔnɔn 'si -tɔ -wɔlɔ 'nan 'o 'lɪ 'o da.

14 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tɔv 'o 'ta 'an 'va, te 'ka 'si -tɔ -wɔlɔ "dɪ! Kɔɔ minnɔn nɛn "le -wee 'wɪ 'zɔ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛ -a -wee vɛ -a.» 15 'E 'pɛ 'pla o da. "Bɛ -sru ɛn e -kɔ fɛ pee -nan.

-Gobonɛn fɛzan -tɔ -le 'wɪ (Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

16 Yi -tɔ da bɛ, -gobonɛn 'tɔ pli Zozi man, ɛn e 'wɪ 'gɔɛ -a laabɔ -yɾɔ. Yaa laabɔ -yɾɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan! 'Wɪ "yi "kɔ "nɛn maan dra, -e an 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ?»

17 Zozi "e -yɾɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn yia laabɔ 'an 'lɔ 'nan, 'wɪ 'cɛn 'bɛ cɪ 'yi -e 'i drɛ? Bali -tɔwɪ 'bɛ cɪ 'yi. -Te i ya "vale 'i 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -a ye bɛ, 'i 'ta wɔla -yɛɛ -pei -tɔ wɪnɔn da.»

18 En -gobɔ zɛ yaa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «-Yɛɛ -pei -tɔ wɪnɔn 'bɔ "cɛn?»

En Zozi "e 'nan -yɾɛ 'nan: «Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ! Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ! Te 'i crɪn wɔ dɪ! Te 'i 'wɔlɔ -sɛn min man dɪ! 19 'I yɛ 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man! ɛn 'i bɔɛzan -tɔ yɪ "yi "le 'yɛ 'wɪ 'zɔ!»

20 -Gobonɛn bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛnɔn zɛ -a da nɛn an 'ta wɔla. -Mɛ "wɪ 'bɛ klɪ 'an man "nyian?»

21 En Zozi "e 'nan -yɾɛ 'nan: «-Te i ya "vale 'yɛ 'wɪ 'e 'kɔn tɪglɪ Bali 'lɛ bɛ, 'i 'kɔ, fɛnɔn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i -tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man. E ya "le i ya 'i yɪfɛ planan "laji. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnɪla 'an -sru.»

22 Zɪ -gobonɛn 'wɪnɔn zɛ -a 'man bɛ, -a 'ta drɛ -trɔdrɔ, ɛn e -kɔdɪ 'sia. -A yɪfɛnɔn a "kaga "le "wɛan.

23 En Zozi 'a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛzan -le drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya "pleblɛ.

24 En maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nɛn waa laabɔ shamo bɛ, ya'a -kɔlaman -wɪladɪ -a 'mɛnzrɛn -yɾɛ jɪ dɪ. -A -tɔwɪ "nɛn 'nyian fɛnɔn 'lɛ ve -a. Drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya -wɔlɔ 'pleblɛ 'wlɪdɪ.»

25 Zɪ -a -srɔnɔn 'wɪnɔn zɛ -a 'man bɛ, e wɪlɔ o man -wlɪdɪ, ɛn waa laabɔ -yɾɔ 'nan: «-Te 'bɛ a zɛ, -tɛ -kɔlaman -e 'e 'si 'wɪ "jɪ "mɛn?»

26 Zozi o -nanjɛɛn, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman 'e 'fli 'sɪdɪ -a 'wɪ 'jɪ dɪ, 'pian Bali -kɔlaman 'wɪ pɛnɔn drɛdɪ -a.»

27 -A -nan nɛn Piri "e -yɾɛ 'nan: «Kɔ 'si fɛ pɛnɔn -sru, ɛn kɔ sɔɔnɪla 'i -sru. -Mɛ "nɛn "kɔ "ye -jɪ?»

28 En Zozi e 'nan -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ nɛn fɛnɔn pɛnɔn dra 'e 'trɛ, te 'an 'bɔ Blamin -pɪ an ya 'an -nyrandɪ 'mɛn tin 'ba pɛɪn -dan da bɛ, kaa nɛn ka 'ta 'wɔla 'an -sru "bɛ, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ "nyian mingɔnnɛn pɛɪn -fuda "fli "da, ɛn cɛɛ Izrael 'lɛglɔn 'fuda "fli "le tin "baa. 29 ɛn min oo min nɛn 'mɛn "wɛan e 'si 'e 'fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "bɔɪnɔn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "blunɔn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e nan 'lee 'yɛɛ 'nɛnnɔn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'yɛɛ -yɔ -sru "bɛ, -a san zɛ yaa pɛnɔn zɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tɔ. ɛn 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yɛɛ vɛ -a. 30 Minnɔn nɛn o -trɔa 'si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "fɔlɛa "da, ɛn minnɔn nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛlɛ -si 'lɛnɔn 'a.»

20

Nyranman 'panɔn 'man -kɔnnɛn

1 Zɪ Zozi 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e -kɔnnɛn "tɔ -fɔ -wɛlɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -bɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ, e ya "lɛ fɛɪ san -tɔ 'bɛ 'bɔla bodrun puɔnɔn ɛn e minnɔn -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'kɔ 'nyranman 'pa 'yɛɛ rɛzɛn fɛɪ. 2 E min -mienun 'yɪ, ɛn o wei drɛ waa -tɔ 'nan yɪ -tɔ nyranman -pan nɛn 'e -nɔan -wɛlɛ. ɛn o -kɔ 'yɛɛ fɛɪ zɛ -a da.

³ E 'bɔla "nyian te bodrun yide wluan loulou 'kpa. En e min-mienun 'yi 'o -nyrandi -guada, te 'nyranman 'ka -wɔ -e 'o 'pa di. ⁴En "e 'nan -wɔle 'nan: <'Ka 'ku 'nyranman 'pa 'men fei! Maan man -ko "paa 'cɛɛ. > ⁵-A -nan nen minnun zɛ o -ku -yee rɛzen fei.

Fei san zɛ e 'bɔla "nyian te yide 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, en e 'bɔla "nyian te funninmlan yide tɛnla. Minnun nen e 'bɔ o man bɛ, 'wɔ 'tɔwli zɛ -nyren yaa 'vɔ -wɔle. ⁶Zɔ yide 'pla pɔ da bɛ, en e 'bɔla "nyian, e 'bɔ min -mienun man -guada, en yaa laabu -wɔ 'nan: <Mɛ "le "wean nen ka -fɔ 'ka -nyrandi bodrun 'trilii funninmlan, en ka'a 'nyranman 'tɔ 'pale di? >

⁷O 'nan -yre 'nan: <Min -tɔ 'ka 'ku 'silɛ 'nan 'ku 'yee 'nyranman 'pa di.>

En fei san "e 'nan -wɔle 'nan: <'Ka 'ku 'nyranman 'pa 'men rɛzen fei! >

⁸Zɔ funninmlan 'pla bɛ, en fei san zɛ e min nen e yɛ -tɔa 'yee 'nyranman 'panɔn 'va bɛ -a laabu. E 'nan -yre 'nan: <'I 'nyranman 'panɔn pɛɛnɔn laabu -e 'i o -ko 'pa. 'I 'sia minnun nen o -fɔla "da "bɛ o da -e 'i 'le 'sran minnun nen o -trɔa -si 'lɛ bɛ o da.>

⁹-A -nan nen minnun nen o -ku 'nyranman 'pale te yide 'pla pɔ da bɛ o -tɔ, en e yi -tɔ nyranman man "lala -nɔn o pɛɛnɔn lɛ. ¹⁰Yaa drɛ zɛ -trilii en e 'bɔ minnun nen o -trɔa -si 'lɛ bɛ o da. -A -cin a o ji 'nan 'o -kopa -taa 'cidɛa "da, 'pian yi -tɔ nyranman man "lala nen waa 'yi 'o pɛɛnɔn.

¹¹-A -nan nen o 'wɔ 'blidi 'sia fei san va. ¹²Waa 'vɔ -yre 'nan: <Minnun nen o -ta 'e -fɔla "da 'gɔɛ, wa'a 'mɔnɛ 'nyranman 'panan "fo "di. 'Ku 'bɔ nen ku 'nyranman 'pa yi -tɔ "fo, en ku -fɔ yide "trilii bɛ, i 'ku 'pan 'bɔ waa 'e cin man. -Mɛ "le "wean yaa drɛ zɔ? >

¹³En fei san 'wɔ 'si "va o va min -tɔ lɛ. Yaa 'vɔ -yre 'nan: <'An be! Ma'an 'wɔ 'wɔlidi "drɛɛ 'yɛ di. Yi -tɔ nyranman "lala da nen 'ku wei -tria, -njɛɛ dɔv? > ¹⁴-Yɛɛ ci 'yie vɛ -a, 'i 'si -e 'i 'ku. Min nen e -fɔla "da "bɛ, -te maan -ko "paa "le 'yie 'wɔ 'zɔ oo, e "siala 'an 'bɔ 'a. ¹⁵'Wɔ nen e 'sɔ 'an 'ji bɛ, -a 'bɔ nen maan dra 'an yɛ -a. -Te an "yi drɛ min lɛ bɛ, -mɛ drɛ -a 'wɔ "naan 'i man? >

¹⁶En Zozi 'a 'le 'sran -wɔle 'nan: <Minnun nen o -fɔla "da "bɛ, zɔ o -taa "drɛɛ -si 'lɛnɔn 'a zɛ, en minnun nen o -trɔa -si 'lɛ bɛ, zɔ o -taa "fɔla "da zɛ.>

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanɔn 'va wɔ 'pa yaagazan 'vɔ

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷Zozi 'lee 'e -srunɔn a -kɔnan Zeruzalem. -A -nan nen Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabu 'o 'saza, en e 'nan -wɔle 'nan: ¹⁸<-Kaa "ta -ko Zeruzalem 'gɔɛ, minnun 'an 'bɔ Blamin -pɔ -nɔan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn lɛ. O tin -tea 'an da -e 'an 'ka -a 'wɔ 'ji. ¹⁹Waan -nɔan "minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a diɛ -wɔle. Minnun zɛ waan sɛɛ wo, waan -sɔan -ngble

-a, en waan -peinman yiba "plan da -e 'an 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.>

Zozi 'lee 'e "bɔ Zan bɛ, o "bɔ 'fɛ -tɔ -si laabu Zozi 'lɔ

(Mk 10.35-45; Lk 22.24-27)

²⁰"Bɛ -sru en Zebede nan pli Zozi man 'o 'vale -yee 'nɛnnun -a. E "pɔ sɔɔn Zozi 'wlu 'nan -e 'e 'wɔ 'tɔ -si laabu -yrɔ.

²¹En Zozi 'a laabu -yrɔ 'nan: <-Mɛ 'va nen i ci? >

Lɔ zɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: <'Mɛn 'nɛnnun "fli 'gɔɛ, tɔ nen i dra mingɔnɛn -a bɛ, 'i 'wɔ "man -e 'o -nyran 'i "srɔn. -A -tɔ 'e -nyran 'i 'pɛ "yi "da, -e -a -tɔ 'e -nyran 'i 'pɛ bɔ da.>

²²En Zozi "e 'nan -wɔle 'nan: <'Wɔ nen ka ci -a laabɔnan bɛ, ka'a 'ci tɔa di. 'Wɔ yɔdi nen e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wlu? >

En -yee 'nɛnnun 'bɔ -a 'vɔ -yre 'nan: <-Inyan, 'ku 'wulo "sɔa "wlu.>

²³Zozi "e 'nan -wɔle 'nan: <'Wɔ 'kpa nen, 'wɔ nen e "ta -daa "bɔlɛ 'an man 'gɔɛ e bɔa "nyian "cee "man. 'Pian -nyrandi 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bɔ da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ di. Minnun nen 'an "ti -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ ci -a.>

²⁴Zozi -srunɔn 'fu nen o -fɔ bɛ, zɔ o 'wɔ zɛ -a 'man bɛ, en 'bli 'fɔ o ji Zan 'lee 'e "bɔvɔ Zaji man. ²⁵-A -nan nen Zozi o pɛɛnɔn laabu, en e 'nan -wɔle 'nan: <Kaa -tɔa 'nan, 'trɛda mingɔnɛnnun min "paala -sa wɔ -a. En minnun nen o ci min -dandannun -a bɛ, o -va -ble minnun da. ²⁶'Pian te 'wɔ zɛ -nyren 'e 'kɔn 'ka yei "di. Min oo min nen e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla 'ka pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɔ -a! ²⁷En min oo min nen e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a! ²⁸'Wɔ 'tɔwli zɛ -a 'bɔ nen an 'bɔ Blamin -pɔ maan drɛ. Ma'an 'talɛ 'nan -e minnun 'waan 'su di, 'pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'su. En an -ta 'nan -e 'an 'ka -e min "kaga 'o 'su Satan -le 'plɛblɛ 'lɔ.>

Zozi yie 'winɔn "fli yie 'le 'sɔ

(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)

²⁹Zɔ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeriko bɛ, min "kaga 'kpa sɔɔnla o -sru. ³⁰Yie 'winɔn "fli "a 'o -nyrandi -si man, waa 'man 'nan Zozi a cinan, en o -paandi 'sia. O paan 'nan: <Minsan, David kluda min, 'ku nyirinda 'e 'sen 'i da! >

³¹En minnun paan o da 'nan 'o 'lebo 'pla da. 'Pian yie 'winɔn zɛ o paan "nyian 'plɛblɛ 'kpa. O paan 'nan: <Minsan, David kluda min, 'ku nyirinda 'e 'sen 'i da! >

³²Zozi 'tɔ, e o laabu, en e 'nan -wɔle 'nan: <Ka ya "vale 'an drɛ 'cɛɛ 'ko? >

³³O 'nan -yre 'nan: <Minsan, ku ya "vale 'i 'ku yie 'le 'sɔ! >

³⁴O nyrinda -sen Zozi da, -a -nan nen 'e 'pe kle o yie man, 'nun tson o yie 'le 'su, en o soonla -a -sru.

21

*Zozi 'bala Zeruzalem
(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-19)*

¹Zozi 'lee 'e -srunon a -plinan Zeruzalem. O 'bo 'fla nen waa laabo Befaze be -a 'sron. 'Fla zue e ya Olivie pon man. En Zozi 'e -srunon 'fli 'pa 'sia 'o 'le. ²Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'ku 'fla nen 'ka 'le be -a da! -Te 'ka 'bala 'nan nun be, ka -aflumun "bu "tu 'lee -yee 'nen ye 'o 'baa -tadi. 'Ka o baa 'su -e 'ka 'ta waa 'men! ³-Te min -tu 'wi laabv 'ka 'lo be, 'ka vi -a san le 'nan: «Minsan "e 'nan -aflumun 'wi a 'e man.» 'Nun tson 'e 'pe sia "da -e 'ka 'ta -a.»

⁴'Wi pegenon zue, e dre 'wi nen Bali 'lewei vizan -a 'vi 'e 'cen be -a 'le soonla -a. Koo yaa 'vi 'nan:

⁵«'Ka vi Zeruzalem 'non le 'nan:
'Ka 'yio, 'cee mingonnen a -tanen 'ka 'va!
E -taala 'e man -troo.

E ya 'e -nyrandi -aflumun da.
-Aflumun nen e -tro "siala be,
-a 'nen da nen e ya 'e -nyrandi.»

⁶Zozi -srunon 'fli zue o 'ku, en 'wi nen yaa 'vi -wle "be waa drela "da. ⁷O -ta -aflumun "bu 'lee -yee 'nen 'a, o 'wee sonun -sen "da, en Zozi -nyran "da. ⁸Minnun "kaga 'wee sonun paala -a 'le. En min -mienun yiba "penennun cee, en waa 'pla -a 'le. Zi "o min -dan "siala zue. ⁹Min "kaga yra -a 'le, en min "kaga -fola "da -a koda, te o pegenon plaman 'e cin va. Waa ve 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!
David kluda min -le -feavea o!
Bali -le -fea 'e 'kon min nen
Minsan -a 'pa 'sia be -a man.
Bali 'to 'e dre -dan laji lou!»

¹⁰Zi e 'bala Zeruzalem be, -wee pladi Zeruzalem 'si "fo, en 'flanon pegenon 'man nyoon -a laabodi -a 'nan: «-Ti nen min 'bo 'labe -a?»

¹¹Minnun "kaga "nen waa si -fo be, o 'nan: «Zozi nen! Bali 'lewei vizan nen, e "sia Nazareti Galile 'leglon 'ji.»

*Zozi fenun -tannon 'pin Bali -pan 'kuin
(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Zan 2.13-17)*

¹²"Be -sru en Zozi 'ku Bali -pan 'kuin. Minnun nen o ya Bali -pan fenun -tannan 'lee minnun nen o ya -a 'lonan Bali -pan 'kuin be, e o -pin. E "lala ta -foonon 'le 'tablonun 'lee -plablo -tannon 'le peinnun fuila "man. ¹³En e 'nan -wle 'nan: «E ya e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan: «'Men 'kon -kon 'an tru 'ba 'kon 'a.» 'Pian kaa dre 'cee crin wonan -a.»

¹⁴"Be -sru en yie 'winon 'lee minnun nen o "tun "bo be, o pli Zozi man Bali -pan 'kuin, en e o beli. ¹⁵Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba

'ci vinon 'wi -dandan nen Zozi ci -a drenan be -a -nan 'yi. En o nannannun 'yi "nyian te o plaman Bali -pan 'kuin -a vidi -a 'nan: «Bali David kluda min 'to dre -dan!»

-A 'wi 'nan o man, ¹⁶en o 'wi 'pla Zozi le. Waa 'vi -yre 'nan: «'Wi nen o ci -a vinan 'labe, yi'a maan doo?»

En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan maan. -Me "le "wean nen ka 'wi zue -a laabv 'an 'lo? 'Wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be ka'a tian -a ta vule doo? Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan: «Yia dre en nannannun 'lee 'nyonmlin 'nennun i 'to 'yi 'vi.»»

¹⁷-A -nan nen e o 'tui, en e 'si Zeruzalem. E -ku 'fla nen waa laabo Betani be -a da, e 'nyin 'nan nun.

*Yiba "tu nen ya'a 'baa die Zozi -a -te
(Mk 11.12-14, 20-25)*

¹⁸Tu cee bodrun en Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. "Yee -kon -konan 'sia be, -a -nan nen dra -a -tedi 'sia. ¹⁹E fijie yiba 'yi 'si man, en e pli "man 'nan -e 'e 'blv -mie 'cen 'e -bli. 'Pian -a 'la 'saza nen yaa 'yi "da, en e 'nan fijie yiba zue -yre 'nan: «Te 'i 'blv -towli 'e ba 'i man 'li "fo "di!» 'Nun tson fijie yiba 'bo 'ka.

²⁰Zi -a -srunon 'wi zue -a -nan 'yi be, o 'lebo "fo, en o 'nan -yre 'nan: «E dre 'ko, en fijie yiba "ka 'nun zue?»

²¹Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, -te ka yi -teala Bali da be, en "nyian -te ka'a 'ci -fooman die, 'wi nen maan dre fijie yiba 'labe -yre "be, 'ka 'pe "soa -a dredi -a. En "nyian -te kaa 'vi pon 'labe -yre 'nan: «'I 'sora 'gv, 'i 'ku -troo jemie -va be, yaa dra. ²²-Te ka yi -teala Bali da, en ka fe -tu laabv -yro -a tru 'yadi -le be, kaa ye.»

*Zozi 'le -koladi "sia nyin zia?
(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)*

²³"Be -sru en Zozi 'ku Bali -pan 'kuin, e 'wi "paadi 'sia minnun -ji. -A -nan nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejunun -ta, en waa laabv -yro 'nan: «-Koladi "cen "a nen i 'winun zue -a dre? En -tie -si -non 'yie?»

²⁴Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'bo "nyian an "ta 'wi 'towli "ce laabo 'ka 'lo. -Te kaa -sru 'vi 'men be, -koladi nen an 'winun zue -a dre 'a be, maan -ci 'sia 'cee. ²⁵-Tie Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vi 'men!»

-A -nan nen waa vidi 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vi 'nan: «Bali 'be 'pa 'sia be, e -taa -a laabole -kaa 'lo 'nan: «-Me "le "wean nen ka'a yi -teala 'wi nen Zan -a 'vi be -a da di? ²⁶En -te -kaa 'vi 'nan: «Minnun 'be 'pa 'sia be, minnun pegenon -taa 'wunlea -kaa man, koo o pegenon Zan "siala Bali 'lewei vizan -a.»

²⁷-A -nan nen waa 'vi Zozi le 'nan: «'Ku'a san -toa di.»

En Zozi "e 'vi "nyian -wle 'nan: «An 'bo "nyian min nen e -si -non 'men en an 'winun zue -a dre be, ma'an -ci sia 'cee di.»

Zozi-konnen 'fo 'nen 'klonmon 'fli "man

²⁸ «'Ka 'ci "nrøn 'wɪ 'gʊe -a da! Min -tu a, en 'yee 'nen 'klonmonnun a 'fiili. Yi -tu da be yaa 'vɪ -a ceje 'nenzan le 'nan: <'Men 'nen 'i 'ku 'nyranman 'pa ceɣv 'men rezen fei.>

²⁹ Yee 'nen zie e 'nan -yre 'nan: <'Ma'an 'ko du. 'Pian "be -sru -a ci lila, en e -ku.>

³⁰ 'Wɪ 'tuwli zie yaa 'vɪ "nyian 'yee 'nen 'fɔla "dazan le. 'Nen zie e wɪ "man. Yaa 'vɪ 'e "ti "le 'nan: <'An "ti, maan 'man>, 'pian "be -sru ya'a 'kɔle di.

³¹ 'Nennun "fli zie o yei "be, -tɛ 'e "ti "ci 'sɔ wɪ dre?»

Minnun tanøn nen o ci 'wɪ zie -a mannan be, o -yre 'nan: «'Nen ceje 'nenzan nen.»

En Zozi "e 'nan -wle "nan: «Maan ve 'ceɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'sukɔle 'sinøn 'lee -kønne -wɛɛnøn -tɔala 'ka 'le -wladɪ -a Bali -le mingønne treda. ³² Zan -ta -si tɪglɪ -kønle 'ceɛ, en ka'a yi -tɛlɛa 'wɪ nen yaa 'vɪ be -a da di. 'Pian 'sukɔle 'sinøn 'lee -kønne -wɛɛnøn yi -tera "da. 'Wɪ zie kaa -nan 'yɪ, 'pian ka'a 'wle "man -e 'ka yi -tera 'wɪ nen Zan -a 'vɪ be -a da, -e 'ka 'si 'wɪ 'wliɪɪ "dredɪ man di.»

Zozi-konnen 'fo rezen fei 'panøn man (Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ «'Ka "trɔɛn "tɔ -kønne "pee le: Min -tu 'be 'yee rezen fei 'pa, e -kløn 'bʊ "man, e rezen 'bløn dre, en e fe -tu dre, min -tɔa "da -e 'e fei 'bɔ 'ta -pin. "Be -sru e fei zie -a -pɛba 'wɔ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee ve -nɔan. Yaa dre zie, en e -ku 'legløn 'kɔɔbli 'tʊ da. ³⁴ Zi rezen nan 'tʊ bɔ be, en min zie 'e 'sunøn 'pa 'sia minnun nen o 'nyranman "paa 'yee rezen fei be o va, 'nan 'nyranman nen waa 'pa be 'o 'yee ve -nɔn.

³⁵ Fei 'panøn zie waa 'sunøn 'bɔ kuun. Waa -tu -søn, waa -tu -tɛ, en waa yaagazan -tɛ -kɔlenun -a. ³⁶ Fei san zie e 'sunøn 'pa 'sia "nyian. O "kaga "mlian minnun nen o -ku 'e tɛde be o da. 'Wɪ 'tuwli zie -a 'bɔ nen fei 'panøn -a dre -wle.

³⁷ "Be -sru en 'e 'pɪ 'pa 'sia o va. 'E 'ci nrøn 'nan, o yɛ -taa 'nanle 'e 'pɪ man.

³⁸ 'Pian zi fei 'panøn -yee 'nen zie -a 'yɪ be, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: <'Min 'labe -yɛɛ 'e "ti -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zie 'e dre -cee ve -a.> ³⁹ -A -nan nen waa 'kun, o ci 'a -kløn -sru, en waa -ta.

⁴⁰ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, -te fei san zie e -ta be, yaa dra 'yee fei 'panøn le 'kɔ?»

⁴¹ En minnun tanøn nen o ci 'wɪ zie -a mannan be, o 'nan -yre 'nan: «'Min -wliɪɪdunun zie, e o -tɛɛman "le 'nan plɔnnøn "le 'wɪ 'zʊ. "Be -sru -e 'e 'yee fei -pɛba wɔ min peenun lɔ. Yaa -pɛba wɔ minnun nen -te o 'nyranman 'pa, o -yee ve -nɔan 'e 'tu man be -wɔ.»

⁴² En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «'Wɪ nen 'e 'crɛn -tɛɪɪ Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a ta vɛle dʊv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛɪɪ 'nan:

<'Kɔle nen 'køn 'tɔnøn -a tuw 'o 'pɛla koda be,

-yɛɛ dre 'køn 'pʊ -fɔ -kɔle -a.

Minsan 'be dre,

en -kɔle zie 'e dre 'køn 'pʊ -fɔ -kɔle -a.

'Wɪ nen Minsan -a dre be,

e min 'plo -fɔa.>

⁴³ Maan 'nan 'an ve 'ceɛ 'nan, mingønne -blɪɪ Bali va be Bali -taa -a 'silɛ 'ka 'lɔ. Yaa -nɔan 'legløn 'pee -ji 'nøn nen, o 'ta 'wɔla -a wei da be -wle. ⁴⁴ [Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛɪɪ Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan:

<'Min nen e -tria -kɔle zie -a da be, e -wia. En -te -kɔle zie e -tria min da be, yaa pɔle "bɔ.> »]

⁴⁵ Zi Bali -pannøn 'tanøn 'lee Farizen 'nøn -kønne zie -a 'man be, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nen Zozi -a ve. ⁴⁶ En o ya 'vale 'nan 'o "kuan. 'Pian minnun -le "wɛan "klan a o ji, kɔɔ minnun zie o Zozi "siala Bali 'lewei zivan -a.

22

Lɪ 'pa "fɛdi man -kønne (Lk 14.16-24)

¹ "Be -sru en Zozi -kønne pee -fɔ "nyian -wle. Yaa 'vɪ -wle 'nan: ² «Bali -le mingønne -blɪɪ min da be, -nyren 'gʊ. E ya "le mingønne -tu 'be "ta 'e 'pɪ -le lɪ 'pa "fɛdi dra. ³ Minnun nen e "fɛdi zie -a 'wɪ 'vɪ -wle "be, e 'e 'sunøn 'pa 'sia 'nan 'o 'ku o laabʊ. 'Pian waa 'wle "man -e 'o -ta "fɛdi da di.

⁴ En e 'e 'sunøn 'pee 'pa 'sia "nyian. E 'nan -wle 'nan, o vɪ minnun zie -wle 'nan: <'An ceɛn -a dredɪ man. An trinun tɛɛ, en an 'blanun tɛɛ. -A pɛɛnøn 'man, -yee "wɛan 'ka 'ta "fɛdi da!>

⁵ 'Pian o 'wɪ zie -a -fɔla 'o "trɔɛn -sru. O -mie -ku 'wee fei, en o -mie -ku 'wee 'le 'tanle. ⁶ En o -mienun -a 'sunøn 'bɔ kuun, o o -søn, en o o tɛɛ.

⁷ 'Bli 'fɔ mingønne zie a ji -wliɪɪ. E 'yee 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o min -tenøn zie o -tɛɛ, en 'o -wee 'fla 'te 'bli.

⁸ "Be -sru en e 'nan 'e 'sunøn le 'nan: <'An ceɛn lɪ 'pa "fɛdi fɛnun dredɪ man. 'Pian minnun nen maan 'vɪ -wle "be, o 'ka "fɛdi zie -a da 'nøn 'a di. ⁹ -Yee "wɛan 'ka 'ku -si -plannun da. Minnun pɛɛnøn nen ka bɔa "o man be, 'ka vɪ -wle 'nan 'o 'ta lɪ 'pa "fɛdi da.> ¹⁰ Mingønne 'sunøn zie waa dreɫa "da. Minnun pɛɛnøn nen o 'bɔ o man be, o -ta waa. Min -wliɪɪɪ oo, min "yɪ oo, o pɛɛnøn "ta, en o 'køn zie -a -ci 'fa.

¹¹ Mingønne wɫa o va 'nan -e 'e minnun nen o -ta "fɛdi da be o yɪ. E min -tʊ 'yɪ o yei te lɪ 'pa "fɛdi da sɔ 'ka "da "di. ¹² En e 'nan -yre 'nan: <'An bee, lɪ 'pa "fɛdi da sɔ 'ka 'i da di. E dre 'kɔ, en i ya 'gʊ?> Min zie ya'a -kɔlale 'wɪ 'tʊ 'sɪɪ -a "da "di.

¹³ -A -nan nen mingønne -a 'vɪ 'e 'sunøn le 'nan: <'Ka min 'labe -a 'kun, 'ka ceɪn 'lee -a -pɛ -yɪ, -e 'ka tuw klun va bei, fɛnan nen -wuɔɪ 'lee 'she da -blɪɪɪ ci be -a -nan.> »

14 En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «Minnun nen Bali o laabu be, o ya "kaga. 'Pian minnun nen Bali o "sia "va 'yee ve -a be, o ya "wennon.»

'Sukale-pan wodi da wi (Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

15 "Be -sru en Farizen 'non 'ku 'o cin yle. Waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun 'e wei man.

16 -A -nan nen o 'wee minnun 'lee Erodi -le minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'wi laabu Zozi 'lo. Waa laabu -yrc 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, kwa -toa 'nan i ya 'wi tglh vizan -a, en i Bali -sru 'ta wodi "paaman minnun ji 'e tglh da. Yi'a 'klanman min lo 'wi tglh 'ci 'sidi -a -yre di. En yi'a min bo "va "di. 17 -Yee "wean kwa laabu 'i 'lo 'nan: «-A -si a -kaa 'lo -e -kaa 'sukale -pan wu Rom 'non 'le mingonnen Seza le, -baa te -ka'a dre di? 'Wi nen 'yie 'ji be, 'i vi 'kuel.»

18 'Pian 'wi nen -a -cin ci o ji be Zozi -a -konnen 'yi. En e 'nan -wle 'nan: «Wei "flivli 'non! Ka ya 'an 'man -weenan -wli di! 19 "Lala nen ka 'sukale -pan wo -a be, 'ka 'lein 'wle -to 'si "va -e 'ka -konnen 'men!» -A -nan nen o 'lein 'wle -to konnen -yre. 20 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-Ti -wulo -fodo nen 'gu? En -ti 'to 'cren nen 'gu?»

21 O 'nan -yre 'nan: «Rom 'non 'le mingonnen Seza nen.»

En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Fe nen Seza -le ve -a be, 'cee 'non Seza le! En fe nen Bali -le ve -a be, 'cee 'non Bali le!»

22 'Wi zie -a mand i o 'plo 'fo, -a -nan nen o 'si Zozi "sran, en o -ko.

Minnun nen o -kaa be o wuanla -kanon 'va (Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

23 Yi 'bo 'lein zie -a da be, Saduze 'non -mie pli Zozi man. Saduze 'non "o "ve 'nan -te min -ka be, ya'a 'wuanla -kanon 'va di. Zi o pli "man "be, en waa laabu -yrc 'nan: 24 «Bali -le 'wi "paazan, Moizi "e 'nan: «-Te min li 'pa, en -a san zie -e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bo 'a die, -yee -cale zie -a "bu 'e 'pa, -e 'e "bu klu bala! 25 Bali -le 'wi "paazan, min -to a 'li 'ku 'va be 'yee 'nen 'klonnon a 'saravli. -A tede li 'pa. Wa'a tian 'nen 'yale 'e nan zie -a di, en e -ka. -A klu 'ka 'fule di, -yee "wean -a -suannen 'e "bu -cale zie -a 'pa. 26 'Wi 'tuwli zie -yee 'bo "nyian -yee 'man, en -yee 'bo -a yaaganan man. E dre zie -trili, en o 'saravli cee -kaadi man. 27 "Be -sru en li 'bo -ka. 28 Tu nen minnun wuanla -kanon 'va be, li zie e -konan -ti nan -a? Koo o 'saravli 'bo -a 'pa li -a.»

29 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'wi 'to -ci manle "fo "di. 'Wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a -ci maan di, en Bali -le 'pleble be, ka'a toa di. 30 Koo tu nen minnun wuanla -kanon 'va be, -klonnonnun 'ka li paa di, en limonnun 'ka -konnen paa di. O -koan "le Bali -le 'pasianon nen laji be -wee 'wi 'zv. 31 -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanon 'va die, te ka ya

'ka 'fli see "paanan. 'Wi 'nen Bali -a 'vi 'yee 'fluba 'ji be, ka'a tian -a ta vile dov? 32 Koo yaa 'vi 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, en an ya Izak -le Bali -a, en an ya Zago 'le Bali -a.» Tu nen Bali 'wi zie -a ve be, te -kaa tranun zie o kaa -a -nan -non. 'Pian Bali "le 'va be, o yie a "man tian, koo Bali a minnun nen o yie ci "man "be -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa be -wee Bali -a di.»

33 Minnun nen o ci 'wi zie -a mannan be, Zozi 'le 'wi "paadi o 'plo 'fo.

-Me "wi 'be ci Bali -le -pei -to wi -dan a? (Mk 12.28-31; Lk 10.25-28)

34 Farizen 'non -a 'man 'nan Zozi Saduze 'non klu 'wi 'a. -A -nan nen o -ta 'o cin yle Zozi man. 35 En o va min -tu nen e Bali -le -pei -to wunun -toa 'kpa tglh be, e 'wi laabu Zozi 'lo 'nan -e 'e wei man. 36 Yaa laabu -yrc 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, Bali -le -pei -to wi pegenon be, -a "cen 'be ci "va -dan?»

37 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I Minsan 'bo nen 'yie Bali -a be, -a yi "yi 'i 'bli pegenon 'a!

'I yi "yi 'yie 'wi dredi pegenon 'a! En 'i yi "yi 'i 'ci "nrondi pegenon 'a.»

38 'Wi zie -yee ci Bali -le -pei -to wi tede -a, en -yee ci "va -a -dan a. 39 En -a "fizan nen o cin 'sia 'a be, -nyren 'gu:

'I baezan -tu yi "yi "le 'yie 'wi 'zv!»

40 'Wi "fli zie, -wee ci 'wi pegenon nen Bali -le -pei -to wunun -a 'vi be -a -wulo -a, en -wee ci 'wi pegenon nen Bali 'lewei vnon -a 'vi be -a -wulo -a.»

-Ti -pi nen Crizi -a? (Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

41 "Be -sru en Zozi -a laabu Farizen 'non pegenon nen 'o cin 'yi be -wlo 'nan: 42 «Crizi nen Bali -a 'si "va -e 'e min 'si 'wi 'ji be, -ti -pi nen? "Cee 'ji min nen e ci -a be, 'ka 'vi 'men!»

En o -nan -yre 'nan: «David -pi nen!»

43 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-Te Crizi a David -pi -a be, -me "le "wean nen zi Bali lei 'saun 'ta 'to David man be, yaa laabu 'e 'san? Koo David -a 'vi 'nan:

44 «Minsan Bali -a 'vi 'an 'san le 'nan: 'I -nyran 'an 'pe "yi "da -trili, -e 'an 'cen 'i 'nanmannon 'klidi man.»

45 -Te David 'bo Crizi laabo 'e 'san be, e dre 'ko en 'be -konan David kluda min -a?»

46 Min -tu 'ka -kolale 'wi 'to 'sidi -a "da -yre "di. "Be -sru min -e 'we 'kun di.

23

Te 'ka 'wi dre "le Farizen 'non 'le 'wi 'zv di! (Mk 12.38-40; Lk 20.45-46)

1 "Be -sru en Zozi 'wi tin 'bad 'sia 'e -srnun 'lee minnun pegenon le. 2 Yaa 'vi -wle 'nan: «'Fluba 'ci vnon 'lee Farizen 'non 'be Moizi -le -pei -to wunun "paaman 'ka 'ji. 3 -Yee "wean

'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa vɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka 'ta wɔla 'da! 'Pian tɛ 'ka 'ta wɔla o drɛ wunun da dɪ! Kɔɔ 'wunun nɛn waa 'paaman 'ka 'ji bɛ, -a da 'cɛɛ 'o 'bɔ 'o 'ta wɔla dɪ.

⁴ 'Wunun nɛn o ya 'plɛblɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -tɛ a tɛ cin da -e 'o vɪ minnun lɛ 'nan 'o 'ta wɔla 'da. 'Pian 'o 'ka 'vale 'o 'paa o va -a drɛnan dɪ. ⁵ -Wee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ bɛ, e ya min yie 'lɛ. 'Fluba nɛn waa crɛn -tɛa, -e 'o 'pa o nyrɛnbɔn da bɛ, 'lee -nyrɛn waa crɛn -tɛa -e 'o 'pa 'o 'pɛ -da bɛ, 'lee sɔ 'lɛbo 'nɛn 'e -plimlan bɛ, -wee vɛ "mlianla 'da. ⁶ -Tɛ e ya 'fɛdɪ da -a oɔ, ɛn -tɛ e ya cin yɪ 'kuin -a oɔ, -nyran 'nan 'kpagba nɛn waa 'sidi yɛ 'yi. ⁷ Waa yɛ 'yi 'lɛ 'nan min 'e 'o 'tɔ bɔ -guada, ɛn waa yɛ 'yi 'lɛ 'nan min 'e 'o 'laabɔ 'fluba 'paazan.

⁸ 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, tɛ 'ka -wɛɛ 'nan min -tɔ 'e 'ka laabɔ 'fluba 'paazan dɪ! Kɔɔ 'ka pɛɛnɔn ka drɛ 'bɔunun -a, ɛn Bali -tɔwli 'bɛ cɪ 'wɪ 'paazan -a 'ka 'ji. ⁹ ɛn 'nyian bɛ, 'trɛ 'gɔvɛ -a da bɛ, tɛ 'ka min -tɔ bɔ -a laabɔdɪ -a 'nan 'ka 'tɪ 'dɪ, kɔɔ 'ka "tɪ "a laji lou, Bali nɛn. ¹⁰ Tɛ 'ka -wɛɛ 'nan min -tɔ 'e 'ka laabɔ 'e 'tazan dɪ! Kɔɔ Crizi -tɔwli 'bɛ cɪ 'ka 'tazan -a. ¹¹ 'Ka 'va min -dan 'e drɛ 'ka pɛɛnɔn 'suzan 'a. ¹² Min nɛn 'e 'fli drɛ -dan bɛ, Bali -a dra 'wɛnnɔn. ɛn min nɛn 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -a dra -dan.»

Zozi 'wɪ 'pla 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn lɛ

(Mk 12.40; Lk 20.47; 11.39-52)

¹³ «'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -si -tɔ minnun lɔ 'nan tɛ 'o 'kɔ Bali va dɪ. 'Ka 'bɔ, ka 'ka 'vale 'ka -wɪa "wo Bali -lɛ mingnɔnɛn trɛda dɪ, ɛn minnun nɛn o ya "vale "o -wɪamlan 'nan bɛ, ka -si 'lɛ 'wɔ -wɪlɔ.

¹⁴ ['Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -calɛnɛn -lɛ fɛnɛn "sia 'o 'lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'ka Bali trɔ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o 'ka "sia min tiglɪ 'a. 'Wunun zɪɛ -yɛɛ "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ.]

¹⁵ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -ko min -wɛɛlɛ 'trɛda fɛ -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'o 'ta wɔla 'cɛɛ -pɛi -tɔ wunun da. ɛn -tɛ ka min 'yɪ bɛ, 'cɛɛ 'wɪ 'paadi a limlan min -wɪlɪdɪ "a "fo. -Yɛɛ -kɔndɪ -wɪlɪdɪ -ciala 'cɛɛ vɛ da 'e 'pa -a "fli.

¹⁶ 'Ka yie a 'e 'widɪ, ɛn ka ya "vale 'ka -si -kɔɔnman minnun lɛ. -Yɛɛ "wɛan 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kaa paa minnun ji 'nan, -tɛ min 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan 'kɔn da bɛ, ya'a fɛ -tɔ dra min lɛ dɪ. 'Pian -tɛ min 'e 'pɛ wɪuan -siga nɛn Bali -pan 'kuin bɛ -a da bɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁷ -Blɔnɔn nɛn kaa, ɛn 'ka yie a 'e 'widɪ! -Siga bɛ e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan 'kuin nɛn e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dɔvɔ?

¹⁸ ɛn ka paa minnun ji 'nyian 'nan, -tɛ min 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan "dave da bɛ, ya'a fɛ 'tɔ

dra min lɛ dɪ. 'Pian -tɛ min 'e 'pɛ wɪuan 'sraga bɔvɛ nɛn Bali -pan "dave da bɛ, -a da bɛ, e ya 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁹ Yie 'wɪnɔn! 'Sraga bɔvɛ bɛ e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan "dave da bɛ e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dɔvɔ? ²⁰ Min nɛn 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan "dave da bɛ, tɛ 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan "dave 'lee 'sraga bɔvɛ pɛɛnɔn nɛn "da "bɛ -a da. ²¹ Min nɛn 'e 'pɛ wɪuan Bali -pan 'kɔn da bɛ, tɛ 'e 'pɛ wɪuan Bali nɛn e -nyɛanla 'ji bɛ -a da. ²² ɛn min nɛn 'e 'pɛ wɪuan labli man bɛ, tɛ 'e 'pɛ wɪuan Bali -lɛ mingnɔnɛn pɛin man, ɛn "nyian tɛ 'e 'pɛ wɪuan Bali da kɔɔ -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ pɛin zɪɛ -a da.

²³ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Ka fɛ pɛɛnɔn 'fuzan -nɔan Bali lɛ. ɛn "nyian fɛ 'finvinnun pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ, -nyrɛn "lɛ sinwɪɛnɛn nɛn waa laabɔ manti 'lee anɛti 'lee -cimɛn bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -pɛi -tɔ wunun nɛn o cɪ -dan "lɛ 'cɛɛ drɛ bɛ cɛɛ "tɔɛ. 'Wɪ tiglɪ drɛdɪ a -tɔ, ɛn min nyrinda 'sidi a -tɔ, ɛn yɪ -teradɪ Bali da a -tɔ, 'wunun zɪɛ -nyrɛn kaa dra 'e tɛdɛ paan 'vaa -e 'ka pɛɛ drɛ "bɛ -sru! ²⁴ 'Ka yie a 'e 'widɪ, ɛn ka ya "vale 'ka -si -kɔɔnman minnun lɛ. -Tɛ 'nyrɔndrɔ "wɛnnɛn 'fɔ 'ka 'blɪfɛ va bɛ, kaa "sia "va. 'Pian -wi -dandan nɛn waa laabɔ shamo bɛ, cɛɛ "mɛan tɛ ka'a -kɔnɛn 'yɛ dɪ.

²⁵ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man "foeman fɛnyian, 'pian fɛnɛn nɛn kaa -blɛ -ji bɛ, crinnan fɛnɛn 'lee fɛnɛn nɛn kaa "sia minnun lɔ 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wunun da bɛ -nyrɛn. ²⁶ Farizen 'nɔn, 'ka yie a 'e 'widɪ! 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'ci 'e drɛ tiglɪ 'vaa -e 'ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man "foe.

²⁷ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka ya "lɛ min -yrɛnɛn nɛn o trɛɛ 'wɔ "man "bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. O man bei "a fɛnyian, 'pian tɛ o cɪ a 'e fadi man 'wɛ 'lee fɛ fɔldɪ pɛɛnɔn 'a. ²⁸ 'Ka 'bɔ "nyian, minnun 'ka yɛ min tiglɪnɛn -a, 'pian tɛ ka 'ka 'bɛ 'a dɪ. Ka 'wɪ dra min yie 'lɛ, ɛn 'ka 'ci a 'e fadi 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tɔ tɔdɔ pɛɛnɔn 'a.

²⁹ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nɛn -kaa tranun o tɛɛ bɛ, ka 'kɔn drɛ o -yrɛ da. ɛn "nyian ka min tiglɛn -yrɛ da drɛ fɛnyian fɛnyian. ³⁰ "Cɛɛ vɪ 'nan kaa 'kɔn 'wunun zɪɛ -a drɛnan bɛ, tɛ kaa vɛ 'nan: <"Tɛ tɔ nɛn 'kɔ tranun yie a "man, kɔ ya -nan bɛ, "tɛ kɔ'a "pale o va -e 'kɔ Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛ "dɪ.> ³¹ ɛn 'wunun zɪɛ -a vɪdɪ -a -kɔɔnman 'nan kaa 'vɪ 'ka 'fli -a 'nan 'ka tranun 'bɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. ³² 'Wunun nɛn 'ka tranun -a drɛ 'li bɛ, -tɛ ka ya "va, "ka "drɛ 'e 'cɪla -wee vɛ da!

³³ 'Ka ya min -wɪlɪdɪnɛn -a! Bali -lɛ tin -tɛa 'ka da -kpɔ. Tɛ -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ e 'ka "bluman dɪ! ³⁴ -Yɛɛ

"wean 'ka "trœn "tɔ 'wɪ 'gʊe -yrɛ 'kpa! 'An "ta -
 daa Bali 'lewei vɪnɔn 'lee 'wɪ 'tɔnɔn 'lee 'fluba
 'ci vɪnɔn 'pale -sia 'cɛɛ. Ka o -mie -tea "va, en
 ka o -mie -tea "o -pɛindɪ -a yiba "plan da, en
 ka o -mie -sɔan -ngble -a 'cee cin yɪ 'kɔnnun
 -ji. Ka 'tɛ "paa o -mienun da 'flanun da, te
 wa'a 'o 'wulo da ye 'ka 'lɔ dɪ. ³⁵ 'Wɪnun zɪɛ
 -a drɛdɪ 'bɛ -maan -e minnun nɛn wa'a 'wɪ
 'wɪdɪ "drele dɪ, en 'ka tranun o tɛɛ bɛ, o -ka wɪ
 'e 'pa 'ka da zia. Abel nɛn min tɪglɪ 'a bɛ, -a da
 nɛn 'ka tranun -a 'sia -trilii, en e 'bɔ Barashi
 -pɪ Zakari nɛn kaa -tɛ Bali -pan 'kɔn 'lee Bali
 -pan 'davɛ yei "bɛ -a da. ³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ
 tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yɛ "wean bɛ, Bali
 -le tin -tea 'ka -naagɔnɔn da.»

*Zozi 'wɪwɔ Zeruzalem 'nɔn 'le 'wɛan
 (Lk 13.34-35)*

³⁷ «Zeruzalem 'nɔn, 'cee 'wɪ "naan 'an man
 -wɪdɪ! Ka Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ, en minnun
 nɛn Bali o 'pa 'sia 'cɛɛ bɛ, ka o tɛɛ -kɔlɛnɪn
 -a. Maan man -wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an
 'ka treman 'e cin man "le zɪ mɛɪn "bɔ 'yɛɛ
 'nɛnnun treman 'e -pɛba wɪlɔ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.
 'Pian ka'a 'wɪlɛ "man "dɪ. ³⁸ -Yɛɛ "wean an "ta
 'an 'pɛ "sia 'ka -sru, -e 'cee Bali -pan 'kɔn 'e 'fɔ
 'e "tun. ³⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, ka'a "nyian 'an
 yɪ pɛɛ wo dɪ, -trilii -e 'ka vɪ 'nan: «Bali -le -
 fɛa 'e 'kɔn min nɛn e -taa Minsan 'tɔ da bɛ -a
 man.» »

24

*Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
 (Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)*

¹ "Bɛ -sru Zozi 'bala Bali -pan 'kuin, en e -
 kɔdɪ 'sia. -A -nan nɛn -a -srunɔn pli "man,
 en o 'nan -yrɛ 'nan: «"I 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn
 a -mien!» ² En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «-A
 pɛɛnɔn 'labɛ 'ka -nanjen! Maan ve 'cɛɛ 'wɪ
 tɪglɪ 'a 'nan, 'kɔn 'labɛ e -wia. -A -kɔlɛ pɛɛnɔn
 fuimlan "man, -a -tɔ 'ka 'fɔ 'e bɔɛzan -tɔ da
 dɪ.»

*'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e
 'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ
 (Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)*

³ Zɪ Zozi 'bala Olivie pɔn da bɛ, e -nyran, en
 -a -srunɔn -a laabɔ -yrɔ 'nan: «'Wɪ nɛn i "sia -a
 vɪnan 'gʊɛ, tɔ "cɛn "man nɛn e dra? En "nyian
 -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'i 'ta tɔ 'bɔ?
 En -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'trɛ 'nyan
 tɔ 'bɔ?»

⁴ En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka
 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si
 tɪglɪ da dɪ! ⁵ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan,
 min "kaga -taa "tale 'an 'tɔ da. Waa ve 'o 'fli
 man 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyren
 'waa, -e min "kaga 'o -sɔnla o -sru. ⁶ Ka -kuli
 -tan wɪnun maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli
 da -kuli wɪnun maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -
 a dɪ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin, 'pian
 'trɛda -nyan tɔ "cɛɛ dɪ. ⁷ 'Lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn -taa
 'wunlea 'lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn man, en mingɔnɛn

trɛ -tɔ -taa 'wunlea mingɔnɛn trɛ -tɔ man.
 Dra minnun -tɛɛman fɛ "kaga "nan, en 'trɛ
 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. ⁸ -A pɛɛnɔn zɪɛ e
 ya "le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan
 "wɛnnɛn 'zɔ.

⁹ Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnun 'ka "kuundɪ
 "siala, te o 'tɛ "paa 'ka da, en te o 'ka -tɛɛman.
 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn "naan 'ka man, ka drɛ
 'an -srunɔn 'a -le "wean. ¹⁰ En "nyian min
 "kaga 'sia 'an -sru. 'O cin man wɛɛ -fɔa, te o
 "naan 'o cin man. ¹¹ Minnun nɛn o 'wɪ wɪ
 "sia -e 'o vɪ, te waa ve 'nan o ya Bali 'lewei
 vɪnɔn 'a bɛ, o boala 'trɛda "kaga. En o min
 "kaga see "paaman. ¹² 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ faa
 "da 'trɛda -le "wean, min "kaga "le min yɪdɪ
 "yɪ 'e 'le -tɔa. ¹³ 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ -
 trilii, en e 'bɔ -a 'le 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ
 'ji. ¹⁴ Bali -le mingɔnɛn -blɪdɪ min da bɛ, 'wɪ
 'nɔnɔn nɛn. En 'wɪ zɪɛ minnun -a fuimlan
 "man 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'va, -e 'lɛglɔn 'tɔɔbɔ
 pɛɛnɔn 'o man. "Bɛ -sru 'vaa -e 'trɛda -nyan
 tɔ 'e bɔ.»

*Tɔ nɛn 'wɪ yɪdɪ 'mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ
 'vɪ*

(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24; 17.23-24)

¹⁵ «Bali 'lewei vɪzan Daniɛl -a 'vɪ 'nan, 'wɪ
 'wɪdɪ "nɔnɔn -taa "drɛɛ Bali -le 'kuin. Min
 nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a ta ve bɛ 'e 'ci man 'kpa!
 Tɔ nɛn 'wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ Bali -pan 'kuin bɛ,
¹⁶ minnun nɛn o cɪ Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flan
 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! ¹⁷ En -te min a bei "bɛ,
 te 'e -wɪla 'yɛɛ 'kuin -e 'e 'kɔ fɛ -tɔ 'sia dɪ! ¹⁸ En
 -te min a fei bɛ, te 'e 'li 'e da 'fla -e 'e 'kɔ 'yɛɛ -
 tralɛ 'si 'yɛɛ 'kuin dɪ! ¹⁹ Lɪmɔnnun nɛn o -pɔn
 cɪ 'o man tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'lee lɪmɔnnun nɛn
 'nɛn 'nyon -mlian -wɪɔ tɔ zɪɛ -a man bɛ, -wɛɛ
 yra yɪdɪ 'mlianla "da. ²⁰ -Yɛɛ "wean 'ka Bali
 trɔvɔ 'ba 'nan, te 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tɔ -man
 dɪ, en te 'e 'tria 'cee 'flinla "yɪ da dɪ! ²¹ Kɔɔ 'wɪ
 yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tɔ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ
 drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ
 'ka tian drɛɛ dɪ. En 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka 'dra
 "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ. ²² Yinun nɛn 'wɪnun
 zɪɛ o dra "da "bɛ, Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te
 ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛɛ dɪɛ, "te min -tɔ -wulo 'ka -
 taa bɔla "va "dɪ. 'Pian minnun nɛn e o 'si "va
 'yɛɛ vɛ -a bɛ, -wɛɛ "wean e yinun -mie cɛɛn
 "da.

²³ -Te min -tɔ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ
 'ji Crizi a 'gʊ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, Crizi a -mien bɛ, te
 'ka yɪ -tera "da "fo "dɪ! ²⁴ Kɔɔ minnun nɛn o
 'wɪlɔ -sɛan 'nan 'wɛɛ cɪ Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnle
 'trɛda. En minnun nɛn o 'wɪlɔ wɪnun ve, te
 waa ve 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -
 taa "kɔnle "nyian. 'O -taa 'lɛbɔ "fɔ wɪ -dandan
 'lee -cɛ -sron "wɪ -dandan drɛɛ. Waa dra 'nan
 -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -e 'o minnun nɛn Bali o 'si
 "va 'yɛɛ vɛ -a bɛ, o 'si -si tɪglɪ da. ²⁵ 'Wɪnun zɪɛ
 maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, te 'ka yɪɛ 'a 'ka 'fli
 -va.

26 -Yee "wëan -te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Crizi a "bui "da bɛ, te 'ka 'kɔ -nan dɪ. ɛn -te waa 'vɪ 'cɛɛ 'nan, e ya 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, te 'ka yɪ -tɛra "da "dɪ. 27 Kɔɔ tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an -taa 'man "bɛ, e dra "lɛ laa -paan 'zɔ. Laa -paan, e 'wleɪ -wleɪ -fɔa, e "sia yidɛ wluan 'nan 'zia, -e 'e 'kɔ yidɛ 'fɔ -nan 'va 'zia. 'Trɛda 'nɔn pɛɛnɔn -a -nan yɛ. 28 -Kaa -tɔa 'weɪn 'nan fɛnan nɛn -wi -kadɪ cɪ 'e pladɪ bɛ, -a ta lou "nɛn -wi pɛa "blɪ "lomannun 'o 'blɛ.»

*Blamin -pɪ -tadɪ da wɪ
(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)*

29 «-Te 'wɪ yidɪ -dan zɪɛ, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nun tɔɔn yidɛ yra klun -tɔala, mlɛn 'bidɪ 'e 'lɛ -tɔa, mlɛn crɛnnun 'sia laji, o -tɛɛmlan "tra, ɛn laji fɛnun pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔ "bɛ, o "sia 'o 'klu -ji.

30 Tɔɔn minnun pɛɛnɔn -a -kɔnnɛn yɛ laji 'nan 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'bɔ 'mɛn. "Bɛ -sru 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ yɛ -tanɛn "lolu -kɔɛɪ "da laji, -e 'o 'wuɔdɪ 'sia. 'Plɛblɛ -dan -kɔan 'an 'lɔ, ɛn 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. 31 Bali -lɛ 'bɛɪ -dan 'wɛ, -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ, 'an 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ o 'pa 'sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minnun pɛɛnɔn nɛn an o 'si "va 'mɛn vɛ -a bɛ, 'mɛn 'pasianɔn o cin yɛ. Fɛ -tɔ -nan 'ka 'fɔ 'trɛda, te wa'a min 'silɛ 'bɛ 'nan dɪ.»

*'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔwdɪ tɔ pɛɛnɔn man
Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ 'wɛan
(Mk 13.28-33; Lk 21.29-33)*

32 «'Wɪ nɛn e dra fijie yiba "lɛ bɛ, 'e drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn 'manvɛ -a! -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanɛn bɔdɪ -a -kɔgɔ. 33 -A -tɔwli "nɛn "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ vɛ -a. -Te ka 'winun nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan 'kɔgɔ! 34 Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɔgɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gɔvɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa, -e 'winun zɪɛ 'o drɛ dɪ. 35 Labli 'lɛɛ 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an wɛɪ -fo -nan 'li 'trilii.

36 Tɔ nɛn an -taa "man "bɛ, blamin -tɔ 'ka -a tɔa "fo "dɪ. ɛn Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, ɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa "fo "dɪ, 'pian 'an 'tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tɔwli.

37 Tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ -taa "bɛ, 'winun dra "lɛ zɪ e drɛ Noe tɔ vɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 38 Kɔɔ Noe tɔ va 'li te laa -dan 'ka tian 'fɛnlɛ 'trɛda dɪɛ, minnun fɛ blɪ, o -wɛn mlin, o li 'pa, o -kɔnnɛn 'pa. Waa drɛ zɪɛ -trilii ɛn Noe wla -klu -dan -ji, te waa dra tian. 39 'Wɪ 'tɔ -cin 'ka o 'ji dɪ. O -fɔ -a drɛdɪ man zɪɛ -trilii ɛn laa -dan o -nan -nyan "fo. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ dra 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta tɔ -man. 40 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, min 'fli -kɔan 'fɛɪ, 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa -tɔ "siala -e 'o -tɔ 'tɔɪ. 41 ɛn "nyian bɛ, lumɔn "fli -kɔan 'saa 'sɔnnan, 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa -tɔ "siala -e 'o -tɔ 'tɔɪ.

42 -Yee "wɛan 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔwdɪ tɔ pɛɛnɔn man! Kɔɔ yɪ nɛn 'ka 'san -taa "da "bɛ,

ka'a tɔa dɪ. 43 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvɛ -a da! Tɔ nɛn crɪnzɛn -taa "min crɪn wɔlɛ -pɛɪ -man bɛ, "te 'kɔn san -a -tɔa "bɛ, "te -a yɪɛ 'fo "man "trilii, ɛn ya'a 'wɛ "man -e crɪnzɛn 'e -yɛɛ fɛnɛn "koola dɪ. 44 'Kɔn san 'ka crɪnzɛn -ta tɔ tɔa dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cɛɛ vɛ -a, Blamin -pɪ -lɛ -tadɪ bɔa 'ka man kligli, -yɛɛ "wɛan 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔwdɪ tɔ pɛɛnɔn man!»

*Min man -kɔan 'e wɔwdɪ 'kɔ?
(Lk 12.42-46)*

45 «Min 'suzan "cɛn 'bɛ 'ta wɔla 'e 'san wɛɪ da 'wɪ 'tɔdɪ -a? Min 'suzan nɛn -a tazan 'yɛɛ 'kɔn 'pɛba 'wɔ -yɔ, ɛn yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan, 'e -blɪfɛ -nɔn min 'sunɔn -mienun lɛ 'e tɔ -man bɛ, -nyɛn. 46 Min 'suzan zɪɛ -te -a tazan 'bɔ "man 'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ -yɛɛ vɛ a "yi. 47 Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɔgɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yɪfɛ pɛɛnɔn da.

48 'Pian -te min 'suzan -wɪldɪ "nɛn bɛ, zɪ 'e 'ci "nrɔnman 'gɔ. Yaa vɛ 'nan: <'An 'tazan a 'mɔnnan.> 49 Tɔɔn -e 'e 'te 'padɪ 'sia minnun nɛn 'e yɪɛ -tɔa "o va bɛ o da, te e ya 'e 'fɔdɪ -wɛn -tɛnɔn -sru, o fɛnun -blɛ waa, te o -wɛn -mlɪan "waa. 50 Tɔɔn yɪ nɛn -a -cin 'ka 'ji 'nan 'e 'tazan -taa "dɪɛ, -e 'bɛ bɔla kligli, 51 -e -a tazan 'e "nɛn "jɛɛnla 'ji -wɪldɪ. E 'wɪ "nɛn -kɔnnɛnman -yɛɛ "lɛ zɪ o 'wɪ "nɛn -kɔnnɛnman minnun nɛn o 'wɪ dra min yɪɛ lɛ bɛ -wɛɛ "bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lɛɛ 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.»

25

Nɔnbɛ "fu man -kɔnnɛn

1 ɛn Zozi -kɔnnɛn pɛɛ -fɔ "nyian -wɛɛ. E 'nan: <Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyɛn 'gɔ. E ya "lɛ nɔnbɛ "fu 'bɛ 'weɛ -kannɛnnun 'sia, ɛn o -kɔ lumɔn -tɔ nɛn e "ta -kɔnnɛn "paa bɛ -yɛɛ 'kuin. Min nɛn e "ta li "paa bɛ waa -pɛndɪ 'sia, kɔɔ -wɛɛ -kɔ o 'palɛ -sia 'o 'lɔ le 'weɛ -kannɛnnun -a. 2 Nɔnbɛnɛn zɪɛ -a 'soolu a "va "bɛ -blɔnɔn nɛn waa, ɛn -a 'soolu a "va "bɛ 'wɪ 'tɔnɔn nɛn waa. 3 -A 'soolu nɛn -blɔnɔn 'a bɛ, o 'weɛ -kannɛnnun 'sia, 'pian wa'a 'kunlɛ -a 'yɪ man dɪ. 4 ɛn -a 'soolu nɛn 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ o 'weɛ -kannɛnnun 'sia, ɛn o 'kun -a 'yɪ -mie man.

5 Min nɛn e "ta li "paa bɛ, zɪ e ya 'mɔnnan bɛ, ɛn yɪ -fɔla nɔnbɛnɛn zɪɛ o da.

6 Zɪ bada -tɔ bɛ, ɛn minnun pladɪ 'sia. O pla 'nan: <Min nɛn e "ta li "paa bɛ, e ya -tanɛn. 'Ka 'kɔ -a 'si 'sia.>

7 -A -nan nɛn nɔnbɛnɛn zɪɛ o wluan lou, ɛn o 'weɛ -kannɛnnun drɛ 'kpa. 8 Nɔnbɛnɛn 'soolu nɛn -blɔnɔn 'a bɛ, waa 'vɪ 'o "luɛnɛn lɛ 'nan: <'Ka "kɔɛ 'cɛɛ -kannɛn 'yɪ 'nɔn, kɔɔ 'kɔɛ -kannɛnnun "ta "driman!»

9 'Pian nɔnbɛnɛn nɛn 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ, o 'nan -wɛɛ 'nan: <-Cɛɛ, kɔ'a 'wɛ "man "dɪ. Ya'a 'bɔa 'kɔɛ vɛ 'lɛɛ 'cɛɛ vɛ -a dɪ. 'Ka 'kɔ 'cɛɛ vɛ 'lɔ -kannɛn 'yɪ -tanɛn -va!»

10 En nɔnbɛnɔn zɛ o -kɔ -a 'lɔlɛ. Tɔ zɛ -a wlu nɛn min nɛn e "ta li "paa bɛ e 'bola. En nɔnbɛnɔn 'soolu nɛn o man cɪ e wɔɔdɪ bɛ, o -kɔ li 'pa "fɛdi da. -A -nan nɛn minnɔn 'kɔn lɛ 'wɔ o da.

11 "Bɛ -sru en nɔnbɛnɔn nɛn -blɔnɔn 'a bɛ, o -ta. O 'kɔn -tɛ, te o -paanman 'nan: <'Kɔ 'san, 'kɔ 'san, 'i yra 'si, 'i 'kɔn lɛ 'sɔ 'kɔɛ!>

12 'Pian li 'pazan zɛ ya'a 'wɛlɛ "man "di. E 'nan -wɛlɛ 'nan: <Ma'an 'ka 'tɔa di.> »

13 En Zozi -a 'le 'sran -wɛlɛ 'nan: <'Wɪ zɛ -a bɔdɪ 'ka man -le "wɛan bɛ, 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ tɔ pɛɛnɔn man, kɔɔ tɔ nɛn an -taa "man "bɛ, ka'a tɔa di.>»

Zozi -kɔnnɛn pɛe -fɔ minnɔn nɛn 'o man cɪ 'o wɔɔdɪ bɛ o man (Lk 19.12-17)

14 «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'bɛ "ta -kɔ 'ta wɔnɔn. Min zɛ 'e 'sunɔn laabɔ, en 'e yɪfɛ pɛɛnɔn -pɛba 'wɔ -wɔlɔ. 15 E -siga 'wɛlɛ 'soolu 'nɔn -a -tɔ lɛ, en yaa -nɔn -a -tɔ lɛ "nyian 'wɛlɛ 'fli, en yaa -nɔn -a yaagazan lɛ 'wɛlɛ 'tɔ. Zɪ min -tɔ -kɔlaman 'e 'pɛ man liladɪ -a bɛ, -a da nɛn yaa -nɔn -wɛlɛ. En e -kɔ.

16 "Nun tɔɔn min nɛn e -siga 'wɛlɛ 'soolu 'yɪ bɛ, 'e 'pɛ man lila -siga zɛ -a, en -a man 'pa "nyian -siga 'wɛlɛ 'soolu. 17 Min nɛn e -siga 'wɛlɛ 'fli 'yɪ bɛ, 'wɪ 'tɔwli zɛ -a 'bɔ nɛn "e drɛ. -Yɛe vɛ man 'pa -siga 'wɛlɛ "fli. 18 Min nɛn e -siga 'wɛlɛ -tɔwli 'yɪ bɛ, e -klu cɛɛn, en yaa yɔɔ "ji.

19 -A -nan 'mɔn 'trilii, en o tazan zɛ e -ta. -A -nan nɛn 'e 'sunɔn zɛ o laabɔ 'nan -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru "vɪ 'yrɛ. 20 Min nɛn e -siga 'wɛlɛ 'soolu 'yɪ bɛ, e -ta 'e 'lɔ lɛ -siga 'wɛlɛ 'soolu -a "nyian. En e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wɛlɛ 'soolu nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ en -a man 'pa "nyian -siga 'wɛlɛ 'soolu. -Nyrɛn 'gɔ.>

21 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: ɪ muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔɛ, i 'wɪ "yɪ drɛ 'a. -Yɛe "wɛan an fɛ -dan -pɛba wɔ 'i 'lɔ. I 'ta -e 'kɔ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

22 Min nɛn e -siga 'wɛlɛ "fli 'yɪ bɛ, e -ta en e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wɛlɛ "fli "nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ en -a man 'pa "nyian -siga 'wɛlɛ "fli. -Nyrɛn 'gɔ.>

23 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: ɪ muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔɛ, i 'wɪ "yɪ drɛ 'a. -Yɛe "wɛan an fɛ -dan -pɛba wɔ 'i 'lɔ. I 'ta -e 'kɔ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

24 "Bɛ -sru min nɛn e -siga 'wɛlɛ -tɔ 'yɪ bɛ, e -ta en e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, maan -tɔa 'nan, i ya min nɛn -yɛe 'wɪ a 'tɔndɔn bɛ -a. -Tɛ min 'yɪe 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa yɛ bɛ, yia 'sia -yrɔ. 25 "Klan -fɔ 'an 'ji 'nan tɛ 'yɪe -siga 'e 'san 'an 'lɔ di, -yɛe "wɛan an -kɔ -a yɔɔlɛ 'trɛ 'ji. -Nyrɛn 'gɔ, 'i 'si.>

26 En -a tazan zɛ e 'nan -yrɛ 'nan: ɪ ya 'an 'suzan -wɪdɪ "a, en kɔanzan nɛn yia. -Tɛ -a -cin a 'i 'ji 'nan, min 'mɛn 'nyranman "paa, maan ta -trɔn pɛɛnɔn "sia -a san lɔ bɛ, 27 -mɛ "le "wɛan nɛn yɪ'a -kɔlɛ 'mɛn -siga 'palea fɛnan nɛn -a man "paa bɛ -a -nan di? Yɪa dra paan zɛ, -tɛ an -ta bɛ, -e 'an 'kɔ 'mɛn -siga 'si 'o 'vale 'e 'man 'pa 'a.

28 'Ka -siga 'labɛ -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nɛn -siga -fu a -yrɔ "bɛ -yrɛ! 29 Kɔɔ min nɛn fɛ a -yrɔ "kaga "bɛ -a lɛ nɛn waa -nɔan, -e -yɛe vɛ 'e 'pa "da. 'Pian min nɛn fɛ 'ka -yrɔ "kaga "diɛ, -a "tiennɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia. 30 'An 'suzan 'gɔɛ, -a -pɛ 'ka 'fɔala 'e man di, 'ka 'ta -a tɔw klun va bei, fɛnan nɛn -wɔɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.> »

Blamin -pɪ 'trɛdanɔn 'le tin "baa tɔ -fɔla "da "ji

31 «Tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -taa 'kɔ 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa bɛ, an -taa 'mɛn 'tɛ 'san da, -e 'an -nyran 'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da. 32 'Leglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn 'o cin yɛ 'an 'lɛ, -e 'an 'o 'cɛn 'e cin man "fli. Maan dra "lɛ zɪ 'bla -sru "pinzan 'yɛe 'blanun 'lee 'yɛe bonun "cɛan 'e cin man bɛ -yɛe 'wɪ 'zɔ. 33 E 'blanun -sɛan 'e 'pɛ "yɪ "da, -e 'e bonun -sɛn 'e 'pɛ bɔ da.

34 Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn maan vɛ 'an 'pɛ "yɪ "danɔn lɛ 'nan: <Kaa 'gɔɛ, 'an "tɪ -fɛa 'vɪ 'ka man! 'Ka 'ta! Mingɔnnɛn trɛ nɛn 'an "tɪ -a man drɛ 'trɛda pou sianan "bɛ, e drɛ 'cɛe vɛ -a. 'Ka 'si! 35 Fɛ -lɛ "wɛan nɛn maan -nɔn 'cɛɛ bɛ, tɛ dra 'an -tɛa "bɛ, ka fɛ -nɔn 'mɛn. En tɛ 'yɪ dra 'an -tɛa "bɛ, ka 'yɪ 'nɔn 'mɛn, en tɛ an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, kaan 'kun 'ka 'pɛ "fli "a. 36 En tɛ sɔ 'ka 'an da diɛ, ka sɔ 'wɔ 'an man, en tɛ 'an 'man "yaaman bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'an 'va. En tɛ an ya -pɔ 'kuin bɛ, ka 'lɔ 'an 'nanjɛn.>

37 Tɔɔn -e min tɪglun zɛ 'o laabɔ 'an 'lɔ 'nan: <Minsan, tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ dra 'i -tɛa en kɔ fɛ -nɔn 'yɛ? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'yɪ dra 'i -tɛa en kɔ 'yɪ 'nɔn 'yɛ? 38 Tɔ "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'kɔ 'va 'pɛn -a, en kɔi 'kun 'kɔ 'pɛ "fli "a? Tɔ "cɛn "man nɛn i ya i plɔdɪ, en kɔ sɔ 'wɔ 'i da? 39 Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ 'i 'man "yaaman, en 'kɔ yɪɛ 'tɔ 'i 'va? Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ tɛ i ya -pɔ 'kuin en kɔ 'lɔ 'i 'nanjɛn?>

40 Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn, maan vɛ -wɛlɛ 'nan: <Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ nɛn ka ya 'wɔnɔn zɛ -a drɛnan 'an "bɔunɔn 'gɔɛ o va min "wɛnnɛn 'tɔ lɛ bɛ, tɛ 'an lɛ nɛn ka cɪ -a drɛnan.>

41 "Bɛ -sru maan vɛ minnɔn nɛn 'an 'pɛ bɔ da bɛ -wɛlɛ 'nan: <'Ka -pli 'ka -sru "kɔɔbli! Bali wei a 'e pladɪ 'ka man. 'Ka 'kɔ 'tɛ nɛn ya'a 'driman diɛ, -a va. Bali -a man drɛ Satan 'lee 'yɛe 'pasianɔn 'le vɛ -a. 42 Fɛ -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, tɛ dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a fɛ -nɔnlɛ 'mɛn di. En tɛ 'yɪ dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a 'yɪ 'nɔnlɛ 'mɛn di. 43 En tɛ an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a

be, ka'an 'kunle 'ka 'pe 'fli "a di. En te so 'ka 'an da die, ka'a so wole 'an man di. En te 'an 'man "yaaman be, ka'a yi e -tole 'an 'va di. En te an ya -pu 'kuin be, ka'a 'lole 'an 'nanjenle di.)

44 Tɔɔn -e "o laabu 'an 'lo "nyian 'nan: <Minsan, to "cen "man nen koi 'yi te dra 'i -tea? En to "cen "man nen koi 'yi te 'yi dra 'i -tea? En to "cen "man nen i 'lo 'ku 'va 'pen -a? En to "cen "man nen i ya 'i pludi? En to "cen "man nen koi 'yi te 'i 'man "yaaman? En to "cen "man nen koi 'yi te i ya -pu 'kuin? En to "cen "man nen ku'a 'pale 'i 'va di?>

45 Tɔɔn -e 'an vi -wle 'nan: <Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, to nen ka 'ka 'winun zie -a drenan 'an "buɔnun 'gɔe o va min "wennen 'to le die, te 'an 'bo le nen ka 'ka -a drenan di.>

46 Minnun zie, wee -ko yra yidi nen -a 'leda "ka "die -a va. 'Pian minnun nen o ci min tiginun -a be, 'belidi nen ya'a 'nyaan die, e ya -wee ve -a.>

26

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'te (Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

1 Zi Zozi ceeɛn 'wi peɛnɔn zie -a vidɔ man be, en yaa 'vi 'e -srunɔn le 'nan: 2 «Kaa -tɔa 'nan, e -fu yi -to -a "fli -e -kaa tranun -le 'sidi nɔanba -ji "fedi dredi 'e bo. Yi zie -a da nen 'an 'bo Blamin -pi waan -nɔan "minnun le, -e 'waan 'te 'an -peɛndi -a yiba "plan da.»

3 Tu zie -a wlu be te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun a 'o cin ynan Bali -pannɔn 'tazan nen waa laabo Kaifa be -yee -klan -ji. 4 -A -nan nen waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun ci 'cen 'a -e 'o -te. 5 'Pian waa 'vi 'o cin yei 'nan: «Te -kaa dre "fedi yi da di! 'Tɔgo minnun 'o -nan ya -e 'o 'wluɔn -kaa man.»

Limɔn -to 'wi 'yi dre Zozi le (Mk 14.3-9; Zan 12.1-8)

6 Zozi a 'fla nen waa laabo Betani be -a da. Eya Simɔn nen -kogobe a "nen "man "be -yee 'kuin. 7 O ya fenun -blinan, -a -nan nen limɔn -to pli Zozi man 'e 'lo le -laziglo nen -a 'fle a 'pleble 'kpa be -a -pɔnen 'to -a. En yaa -sendi 'sia Zozi 'win -ji.

8 Zi -a -srunɔn 'wi zie -a -nan 'yi be, -a 'wi 'nan o man, en o 'nan: «-Me "le "wean nen e -laziglo 'kpa be -a sre 'e "tun? 9 -Laziglo 'labe yaa -taan paan 'fle 'pleble 'a, -e 'e man "lala -pli 'yale -tenɔn man.»

10 Zozi 'wi zie -a man, en e 'nan -wle 'nan: «-Me "le "wean nen ka 'wi -tɔa li 'gɔe -a man? E 'wi "yi dre 'men. 11 'Yale -tenɔn a 'ka 'va to peɛnɔn man, 'pian "an 'ka 'wo 'ka 'va to peɛnɔn man di. 12 -Laziglo nen yaa -sen 'an da 'gɔe, 'an 'man nen yaa dre 'nan -e 'waan wo -a. 13 Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, fenan peɛnɔn nen minnun Bali -le 'wi 'nɔnɔn ve 'treda be, 'wi nen li 'gɔe yaa dre be, waa -nan

'sinan "paa, en -yee -maan 'lɔɔ -e li 'bo 'cin 'e 'fola minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fo Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va (Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

14 "Be -sru en Zozi -srunɔn 'fuda "fli 'va min -to nen waa laabo Zudazi Karioti be, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 15 en e 'nan -wle 'nan: «-Te an Zozi 'nɔn 'cee be, -me "nen kaa -nɔan 'men?» -A -nan nen o 'lein 'wle -fuba yaaga 'nɔn -yre. 16 Yi zie -a da nen Zudazi -a man -weedi 'sia 'nan, to "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bo le.

Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fedi bl (Mk 14.12-26; Lk 22.7-23)

17 Kpoun nen 'mannyan 'ka "va "die, Zuif 'nɔn -a "fedi -ble 'fle 'to. Zi 'fle zie e 'bo be, -a yi tede da nen Zozi -srunɔn -ta -a laabole -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya "vale 'ku 'ku -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji "fedi be -cee ve man dre?»

18 En Zozi min -to 'to 'vi -wle 'nan 'o 'ku 'va. Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'ku Zeruzalem, -e 'ka vi -yre 'nan: «Bali -le 'wi "paazan 'e 'nan, 'ku vi 'yei 'nan, 'yee to 'bo 'kogo. 'Yie 'kuin nen 'e -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji "fedi -ble 'o 'vale 'e -srunɔn 'a.» 19 'Wi nen Zozi -a 'vi -wle 'be -a -srunɔn -a dreɔa "da, en o "fedi zie -a man dre.

20 Zi funninmlan 'pla be, en Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fuda "fli "nyran fenun -sru. 21 O ya fenun -blinan en Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, min -to a 'ka yei 'gɔ, -yee 'an -nɔan "minnun le.»

22 'Wi zie e o ta dre 'trɔdrɔ "fo, en waa laabodi 'sia -yrɔ "tɔɔv 'nan: «Minsan, 'an 'bo nen?»

23 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ku 'vale -a 'ku 'pe wla 'pɔ -tɔwli "ji 'gɔe, -a san 'be 'an -nɔan "minnun le. 24 'Wi 'kpa nen, 'an 'bo Blamin -pi an -kaa, zi waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji zie. 'Pian min nen yaan 'bo Blamin -pi -nɔan "minnun le be, 'wi -taa "bɔle -a san man. E ya paan -a san -le 'wi "yi "a -e 'o vɔle o -ya di.»

25 -A -nan nen Zudazi nen e "ta -daa -a -nɔnle Zuif 'nɔn 'tanɔn le be, yaa 'si "va. Yaa laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, 'an 'bo nen?»

En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'Yie 'be 'vi 'i 'bo 'a.»

26 O -fu fenun zie -a -blinan, en Zozi 'kpoun 'si, e Bali muo "fo, yaa "nen jɛɛn, en yaa -nɔn 'e -srunɔn le. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si, 'ka -bli! -Nyren 'gɔe, 'an 'kole nen.»

27 "Be -sru e 'kulenen nen rezen -wen ci -ji be -a 'si, e Bali muo "fo, en yaa -nɔn 'e -srunɔn le. E 'nan -wle 'nan: «'Ka mlin 'ka peɛnɔn! 28 -Nyren 'gɔe, 'an nyen nen. -A 'bo nen Bali "ta -a "sia -e 'e blamin 'lee 'e 'bo yei 'sen 'e cin va. E "ta -sɛanla 'nan -e Bali 'e min "kaga "le 'wi

'wliđı 'fui. 29 Maan ve 'cεε 'nan, ma'an 'nyian rεzεn -wεn 'mlian dı, -trilii -e yi nεn -kaa pee -mlian 'e cin va 'an "tı "le mingonnεn trεda bε 'e bō.»

30 Zı o cεεn fεnun -blıđı man bε, o Bali 'tō bō "dre "fō. "Bε -sru εn o -kō Olivie pōn da.

Zozi -a 'vı 'nan Pieri 'sia 'e -sru (Mk 14.26-31; Lk 22.31-34)

31 Tōon Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Cεεgυ -pei 'gυε -a man bε, 'ka pεεnōn 'ci -taa "srele, -e 'ka 'si 'an -sru. Kōō e ya 'e 'cren -tεđı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, e 'bla -sru "pinzan -tea -e 'blanun 'o fuila "man.»

32 'Pian "bε -sru, -te an wluan 'kanōn 'va bε, an -tōala 'ka 'le Galile 'leglōn 'ji.»

33 En Pieri "e 'nan -yrε 'nan: «-Te 'yie "wean min pεεnōn 'ci srεman -e 'o 'si 'i -sru "bε, 'an 'tōwli 'gυε, ma'an 'sia 'i -sru 'li "fo "dı.»

34 -A -nan nεn Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «Maan ve 'yie 'wı tıglı 'a 'nan, -pei 'bō 'gυε -a man bε, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tōa dı, 'vaa -e mannen tεđe 'e 'wı.»

35 En Pieri -a 'vı -yrε 'nan: «-Te e ya 'nan kōε -kaa 'kō 'vale 'yia oō, ma'an dra zıε "fo "dı.» En -a -srunōn pεεnōn "o 'wı 'tōwli zıε -a 'vı 'nyian.

Zozi 'kō Bali trō 'balε Zezemani (Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

36 "Bε -sru Zozi 'lee 'e -srunōn 'kō fei nεn waa laabo Zezemani bε -a da. En e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'nyran 'gυ! An "ta 'sia 'ka 'srōn -e 'an Bali trō 'ba.» 37 E Pieri 'lee Zebede -pı "fli "fō 'e -sru, εn o -kō waa. -A -nan nεn Zozi 'ta drεđı 'sia 'trōđrō te "klan -a -tea. 38 En e 'nan -wle 'nan: «'An 'ta nεn e drε 'trōđrō 'gυε, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fō 'gυ, -e -kaa yi 'sōn 'e cin va!»

39 E pli 'e 'le "wεnnōn, e blula "tra, εn e Bali trō 'badı 'sia. Yaa 'vı 'nan: «'An "tı, 'i yra 'si! -Te i "we "man "bε, 'kulenen nεn 'wı yıđı cı -ji e -taa 'labε, 'i drε -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e drε 'an 'ci 'sō wı -a dı, 'i 'bō 'ci 'sō wı nεn 'e drε!»

40 "Bε -sru εn e 'li 'e da 'e -srunōn yaaga zıε o va. E 'bō o man te o ya yi -tenan, e Pieri fuō, εn yaa 'vı -yrε 'nan: «'Ka'a -kōlale 'padı -a 'an 'va -e 'ka yi 'sōn 'tō "wεnnen 'gυε -a wlu dūō? 41 'Ka yi 'sōn -e 'ka Bali trō 'ba, "tōgō 'wı 'wliđı 'e 'ka 'man yı! Blamin a "va 'nan 'e 'wı 'yi "dra, 'pian -a 'pleble 'ka -yrō "dı.»

42 Zozi 'li -bei "flizan 'wō 'e da, εn e Bali trō 'ba 'nyian. Yaa 'vı 'nan: «'An "tı, 'i yra 'si! -Te i "ka "vale 'i "we "man -e 'kulenen nεn 'wı yıđı cı -ji e -taa 'labε, e "paala 'an man dıε, 'i 'ci 'sō wı nεn 'e drε!»

43 E 'li 'e da, εn e 'bō o man "nyian yi -tenan, kōō o "koe "nyan.

44 Zozi o 'tōı 'nyian, εn e -kō Bali trō 'balε. -A cεin yaagazan nεn te e 'wı 'tōwli zıε -a ve Bali le.

45 -A -nan nεn e 'li 'e da 'e -srunōn 'va, εn yaa laabo -wlo 'nan: «'Ka yi -tea tian, te ka "flianla 'ka man -a -trōō? Maan ve 'cεε 'nan, -a tō 'bō "mεn. Tō nεn, minnun 'an 'bō Blamin -pı -nōan 'wı 'wliđı "drεnōn le bε, e 'bō. 46 'Ka 'wluan lou, -e -kaa kō! Min nεn e "ta 'an -nōan "minnun le bε, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nōn 'tanōn Zozi 'kun (Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

47 Zozi 'fō 'wı zıε -a vınan, tōon εn Zudazi nεn -a -srunōn 'fuda "fli 'bō 'va min -tō -a bε, e 'bōla. -Wεε cı 'o 'vale min "kaga "a, εn sennun 'lee yıbanun a -wlo. Bali -pannōn 'tanōn 'lee min cejenun 'bε o 'pa 'sia. 48 Zudazi -a 'vı 'e 'cεn minnun zıε -wle 'nan: «Min nεn an -atu -te "man "bε, te Zozi nεn. -A 'bō nεn 'ka 'kun!» 49 -Yee "wean zı o 'bōla bε, tōon εn e pli Zozi man. E 'nan: «'An 'san, mεin 'tō bō.» -A -nan nεn e -atu -te "man.

50 En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'An bee, 'wı nεn i -ta "man "bε, 'i drε!» Tōon minnun nεn e -ta waa bε, o Zozi 'kun.

51 -A -nan nεn Zozi -sruzan -tō 'yee sεn 'sō 'ji, εn e Bali -pannōn 'tazan 'suzan 'tō "trōn cεεn.

52 'Pian Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'I 'yie sεn wō 'e 'kōle 'ji! Maan ve 'yie 'nan, minnun pεεnōn nεn o sεn "siala min man bε, sεn "nεn "nεn o -kaala. 53 'I 'tō 'nan, "te an ya "va 'nan min 'e 'pa 'an va bε, maan ve 'an "tı "le 'nan, 'e 'yee 'pasianōn nεn laji bε, o 'pa 'sia 'mεn. O 'kōn -kuli 'pa 'tōđō -fuda 'fiili, -e 'waan 'ta kuli -tan. 54 'Pian -te "wı zıε e drε bε, 'wı nεn e ya 'e 'cren -tεđı Bali -le 'fluba 'ji bε, ya'a 'kōlaman -e 'e 'le sōō dı. Kōō e ya 'e 'cren -tεđı 'nan, zı 'e drε zıε.»

55 En Zozi 'a 'vı min "kaga zıε -wle 'nan: «-Mε "le "wean nεn ka -ta 'an 'kunle 'ka 'lō le sennun 'lee yıbanun -a "le ka -ta crinzan -sru? Tō pεεnōn man an ya Bali -pan 'kuin, te an Bali -le 'wı "paaman 'ka 'ji, εn ka'an 'kunle dı. 56 'Pian 'wı pεεnōn zıε, e drε -e 'wınun nεn Bali 'lewei vınan a cren -te 'e 'cεn bε 'e 'le sōō.»

-A -nan nεn Zozi -srunōn pεεnōn 'wı "man -a -sru, εn o flan bli.

Minnun -kō Zozi 'a tin 'banōn 'le (Mk 14.53-65; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.12-14, 19-24)

57 Minnun nεn o Zozi 'kun bε, o -kō Zozi 'a Bali -pannōn 'tazan nεn waa laabo Kaifa bε, -yee "kōnnen. 'Fluba 'ci vınon 'lee min cejenun 'o cin 'yı fε zıε -a -nan. 58 Pieri -fō -kōōbli, te e -kōla Zozi -sru. E -kō zıε -trilii, εn e 'bōla Bali -pannōn 'tazan -le "kōnnen. E wla -yee -klōn -ji, εn e -nyran -a 'sunōn yei, 'wı nεn e bōa Zozi man bε -a -nan yıđı -le "wean.

59 Bali -pannōn 'tanōn 'lee tin 'banōn pεεnōn a "va 'nan o 'wlu wı -tō "paa Zozi da,

-e 'o -kōla -a -tedi -a -le "wean. 60 Min "kaga 'wlu 'sɛn Zozi man, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ ya'a tin -tɛlɛ Zozi da "fo "di.

"Be -sru min "fli "ta ɛn "o 'vɪ 'nan: 61 «Min 'labɛ ɛ 'nan: <An -kōlaman Bali -pan 'kɔn 'widɪ -a, -e 'an pee -tɔ yi yaaga 'wlu.» »

62 -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tazan wluan lou, ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ nɛn minnun -a ve 'i man bɛ, yi'a sia "va "dʊʊ?» 63 Zozi 'ka -a 'silɛ "da -yrɛ "di.

ɛn Bali -pannɔn 'tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'pɛ wluan Bali nɛn -a yiɛ cɪ "man "bɛ -a 'le! Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nɛn yia? Bali -pɪ nɛn yia? 'Wɪ zɪɛ 'i -ci 'si 'kʊɛ!»

64 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyɾɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛgʊ yi 'gʊɛ -a da bɛ, kaan 'bɔ Blamin -pɪ ye 'an -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da. ɛn "bɛ -sru kaan ye "nyian laji, te an ya -tanan "lolu -koei "da.»

65 -A vidɪ zɪɛ ɛ Bali -pannɔn 'tazan ta kli, ɛn 'e 'ta sɔnɔn 'fʊɪ bʊdɪ 'sia. -A -nan nɛn e 'nan: «E Bali srɔn! -Kaa 'ka "nyian -yee 'wɪ 'nan yizan pee -va "fo "di. "Srɔn nɛn e "sia -a wɔnan bɛ, kaa 'man 'ka 'bɔ 'a. 66 "Ka "ve -ji 'nɔn?»

ɛn minnun -a 'si "va -yrɛ 'nan: «E 'sɔ -ka ve -a.»

67 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn, o 'le 'yi 'sendɪ 'sia -a yɾa, ɛn o -fɔlɛ wʊʊdɪ "va 'sia. Min -mienun 'pa -fɔa -a yɾa, te waa laabo -yrɔ 'nan: 68 «'Yie 'nan min 'sizan 'wɪ 'ji nɛn 'yia. -Yee "wɛan -te i ya Bali 'lewei vɪzan a bɛ, min nɛn e fɛ tuʊ 'yie bɛ, 'i -kɔɔn 'kʊɛ.»

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ (Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

69 Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te Pieri a tian 'e -nyrandɪ -klɔn -ji. -A -nan nɛn nɔan lɪmɔn -tʊ pli "man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Bii 'gʊɛ Galile min Zozi -sruzan 'tʊ nɛn 'yia.»

70 'Pian Pieri yɔɔ "da min pɛɛnɔn yiɛ man. E 'nan: «'Wɪ nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.»

71 ɛn Pieri -klɔn -yrɛ "nɛn -si 'sia, -a -nan nɛn nɔan lɪmɔn pee -a 'yi, ɛn yaa 'vɪ minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ -wɛlɛ 'nan: «Min 'lagʊɛ, e ya Nazaretɪ min Zozi -sruzan 'tʊ -a.»

72 Pieri yɔɔ "da "nyian, yaa -ci -pɛ wluan, ɛn e 'nan: «Min 'labɛ, ma'an tɔa "fo "di.»

73 "Bɛ -sru "nyian, minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o pli Pieri man ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gʊɛ, -a -sruzan -tʊ nɛn 'yia. 'Yie 'widɪ -a kɔɔn "man zɪɛ.»

74 -A -nan nɛn Pieri "e 'nan: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "di.»

'Nun tɔɔn ɛn mannen wɪɪ. 75 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Pieri lɛ bɛ, ɛn -a -cin -trɔa Pieri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Vaa -e mannen tedɛ 'e 'wɪ bɛ,

te yia 'vɪ 'e 'pɔ -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa dɪ.» -A -nan nɛn Pieri 'bɔla bei, ɛn e -wʊʊdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

27

Minnun -kʊ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ

(Mk 15.1; Lk 23.1; Zan 18.28)

1 Zɪ tʊ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun pɛɛnɔn 'wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi 'tɛ. 2 O Zozi yrɪ, "bɛ -sru ɛn o -kʊ -a -nɔnlɛ Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ. Mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, -yɛɛ Pilati -tʊ 'nan 'e 'leglɔn 'bɔ 'pla.

Zudazi -ka -nan wɪ

(Drɛwɪ 1.16-20)

3 Zudazi 'bɔ nɛn, e Zozi -nɔn minnun lɛ bɛ, zɪ yaa 'yi 'nan minnun tanɔn tin -tɛ Zozi da 'nan 'e -ka -a 'wɪ 'ji bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandɪ "man 'sia, ɛn e -kʊ 'lein 'wɛlɛ 'fuba yaaga bɛ -a -nɔnlɛ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun lɛ 'e "pa 'ji. 4 E 'nan -wɛlɛ 'nan: «An 'wɪ 'wlidɪ drɛ min nɛn ya'a 'wɪ 'tʊ drɛlɛ -wɪlɪdɪ "dɪɛ, -a -nɔndɪ -a 'cɛɛ.»

-A -nan nɛn minnun zɪɛ o 'nan Zudazi lɛ 'nan: «"Kʊɛ 'man wɪ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ 'lɔ wɪ nɛn.»

5 Tɔɔn Zudazi 'lein 'wɛlɛnɔn zɪɛ -a -sran Bali -pan 'kuin, ɛn e -kʊ 'e 'blɔ wʊlɛ baa -ji.

6 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lein 'wɛlɛnɔn zɪɛ -a koola, ɛn o 'nan: «-A -si 'ka -kaa 'lɔ -e -kaa "lala 'gʊɛ -a -sɛn Bali -pan 'kuin "lala -na dɪ, kɔɔ "lala nɛn yaa -maan blamin nyɛn -sran bɛ -nyɾɛn.» 7 'Wɪ nɛn 'kʊ 'o drɛ "lala zɪɛ -a bɛ, o wei drɛ "da -tʊwli. -A -nan nɛn o -kʊ fei 'lɔlɛ -pɔ -tazan -tʊ -lɔ. Fei zɪɛ waa 'lɔ -na -e 'e drɛ -pɛnnɔn 'le min wɔnan -a. 8 'Bɛ nɛn -kaa cɪ cɛɛgʊ yi -a 'gʊɛ, minnun fei zɪɛ -a laabo nyɛn fei, kɔɔ "lala zɪɛ -yɛɛ -maan blamin nyɛn -sran.

9 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Zeremi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«'Lein 'wɛlɛ 'fuba yaaga nɛn waa 'si min nɛn Izraɛl 'nɔn 'a 'fle 'tan bɛ

-a manve nɛn.

10 ɛn "lala -tʊwli zɪɛ

-a 'bɔ nɛn waa -nɔn -pɔ -tɔzan -le fei man.

Zɪ Minsan -a 'vɪ 'mɛn zɪɛ.»

Zozi a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ

(Mk 15.2-15; Lk 23.2-5, 13-25; Zan 18.29-19.16)

11 Zɪ minnun 'bɔla Zozi 'a -kɔnmandan 'lɛ bɛ, ɛn -kɔnmandan 'wɪ laabo -yrɔ. Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyɾɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

12 Wɪnɔn nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ Zozi man bɛ, Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da "fo "di. 13 -A -nan nɛn Pilati "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn waa "paa 'i da bɛ, yi'a

maan dʊv?»¹⁴ 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da -yrɛ "fo "dɪ. 'Wɪ zɪɛ -kɔnmandan 'kan 'e 'ciɪla "da.

¹⁵ Lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidi nɔnba -ji "fɛdi drɛdi 'bɔ bɛ, -kɔnmandan 'sia -pʊ 'kɔnzan 'tʊ man. -Pʊ 'kɔnzan nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si man bɛ, -a man nɛn e 'sia.¹⁶ Lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, te min -tʊ nɛn e 'wɪ 'wɪdi -dan drɛ -a 'wɪ a 'e fuɪladi 'man "bɛ e ya -pʊ 'kuin. Min zɪɛ waa laabo Barabazi.¹⁷ -Yee "wɛan zɪ minnun a 'o cin yidi bɛ, ɛn Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «Barabazi 'lee Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si o "fli yɛ?»¹⁸ Pilati -a -tɔa 'nan minnun tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yrɛ.

¹⁹ Pilati a 'e -nyrandi 'yee tin 'ba pɛin -da tin -sru, ɛn -a nan min 'pa 'sia -yrɛ. E 'nan: «Min 'labɛ ya'a 'wɪ 'tʊ drɛɛ -wɪdi "dɪ. Te 'i 'pɛ wʊ -yee 'wɪ 'ji dɪ. Kɔɔ paan 'pɛi -man nyrin nɛn maan -tɛ bɛ, 'an "koe 'nyan -yee "wɛan 'kpa tɪglɪ.»

²⁰ Tʊ zɪɛ -a wɪ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ minnun lɛ 'nan, 'o vɪ 'nan Barabazi man nɛn Pilati -e 'si -e 'e Zozi 'tɛ.

²¹ -Yee "wɛan nɛn zɪ -kɔnmandan -a laabʊ -wɔ 'nyian 'nan: «Min "fli 'gʊɛ o yɛi "bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si?»

ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ 'nan: «Barabazi man nɛn 'i 'si.»

²² Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji bɛ, 'an drɛ -yrɛ 'kɔ?»

ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da.»

²³ -A -nan nɛn Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «'Wɪ 'wɪdi "cɛn "nɛn yaa drɛ -yee "wɛan 'an -pɛin yiba "plan da?»

ɛn o pɛɛnɔn paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

²⁴ Pilati -a 'yɪ 'nan, 'e 'ka o 'klɪnan 'wɪ 'a dɪ, te minnun plaman "bʊv. -A -nan nɛn e 'yɪ 'si, 'e 'pɛ -man foe minnun pɛɛnɔn yɛ man, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «Mɛɛn "cɛɛ vɪ 'nan o min 'lagʊɛ -a -tɛ dɪ. -Te e -ka bɛ, 'ka 'bɔ 'lɔ 'wɪ nɛn.»

²⁵ ɛn minnun wɪ "man o pɛɛnɔn. Waa 'vɪ 'nan: «-A -ka wɪ 'e 'pa 'kʊ da, ɛn 'e 'pa 'kʊɛ 'nɛnnun da.»

²⁶ -A -nan nɛn Pilati 'si Barabazi man, ɛn yaa 'vɪ 'yee 'sounjanun lɛ 'nan, 'o Zozi 'sɔn -ngble -a, -e 'o 'kʊ -a -pɛin yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wʊ

(Mk 15.16-20; Zan 19.2-3)

²⁷ -Kɔnmandan -le 'sounjanun -kʊ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. ɛn o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man.²⁸ O -yee sɔnun 'sʊ 'e da, ɛn o mingɔnɛn -trale -gbɔ 'tɛnden 'tʊ 'wʊ "da.²⁹ O lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wɔ -man "le mingɔnɛn kle 'zʊ. ɛn o -cɛan -kɔ -tʊ -nɔn -a -pɛ "yɪ "lɛ, "le -yee mingɔnɛn "tonyrin -zʊ. -A -nan nɛn 'o "po -sɔnɔladi 'sia "wɪ, te waa sɛɛ wʊ. Waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le

mingɔnɛn, 'tʊ 'tʊ bʊ!»³⁰ O 'le 'yɪ -sɛan "da, ɛn "nyian o -cɛan -kɔ "sia -yrɔ, -e 'o 'le wɔla -a -win -ji.³¹ Zɪ o cɛɛn -a sɛɛ wʊdi man bɛ, ɛn o mingɔnɛn -trale zɪɛ -a 'sʊ "da. O -yee sɔnun 'wʊ 'e da, ɛn o -kʊ -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

³² 'Sounjanun -kʊdi 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tʊ nɛn waa laabo Simɔn bɛ -a. 'Sounjanun 'tʊ Simɔn zɪɛ -a -sru "sa -a, 'nan 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

³³ O 'bɔla fɛnan nɛn waa laabo Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nɛn 'nan, min -wɔlo klo.³⁴ -Wɛn nɛn waa baa fɛ -tʊ nyrannyrandi -a bɛ, waa -nɔn -yrɛ 'nɛn 'e mlin. 'Pian zɪ yaa -nanjɛɛn 'e 'le bɛ, ya'a 'wɛɛ "man -e 'e mlin dɪ.

³⁵ Waa -pɛin yiba "plan da, "bɛ -sru ɛn o -yee sɔnun pli 'o cin yɛ. Waa drɛ 'lein 'wɛɛ 'tuɔladi da. ['Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'le sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«O 'mɛn sɔnun pli 'o cin yɛ,

ɛn o 'mɛn sɔ -gbɔ 'sia

'lein 'wɛɛ 'tuɔladi da.»]

³⁶ 'Bɛ -sru ɛn 'sounjanun -nyran, te o Zozi 'nanjɛan.³⁷ 'Wɪ nɛn -yee "wɛan o Zozi -pɛin yiba "plan da bɛ, waa crɛn -tɛ ɛn waa 'pa -a -wɔlo da lou. Waa crɛn -tɛ 'nan:

«Min 'gʊɛ Zozi nɛn,

e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn -a.»

³⁸ O 'wɪ 'wɪdi "drɛnɔn "fli pɛin "nyian yiba "plan da. Waa -tʊ pɛin yiba "plan da Zozi 'pɛ "yɪ "da, ɛn waa -tʊ pɛin yiba "plan da -a -pɛ bʊ da.

³⁹ Minnun nɛn o -ciala fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o Zozi 'srɔnman, te 'o 'wɔlo nyɔnman.⁴⁰ Waa ve 'nan: «Yɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pɛe -tʊ yɪ yaaga 'wɪ 'gʊ dʊv? -Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

⁴¹ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun "o sɛɛ 'wʊ "nyian. "O 'vɪ 'nan: ⁴² «E min pɛenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kɔlaman 'e 'fli 'sidi -a 'wɪ 'ji dɪ. -Te e ya Izrael 'nɔn 'le mingɔnɛn -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da 'e -sɔnɔla -e 'kʊ yɪ -tɛra "da.⁴³ E yɪ -tɛra Bali da 'nan Bali "paa 'e 'va, ɛn yaa 'vɪ 'nan 'e ya Bali -pɪ -a. -Yee "wɛan -tɛ Bali -a ye "yɪ "bɛ, Bali 'e 'si 'wɪ "mɛn!»

⁴⁴ 'Wɪ 'wɪdi "drɛnɔn nɛn minnun o pɛin yiba "plan da Zozi 'srɔn "bɛ, "o Zozi srɔn "nyian 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a vɪdi -a.

Zozi 'ka -nan

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

⁴⁵ Zɪ yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ bɛ, ɛn klun -trɔa 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. E -fʊ zɪɛ -trɪlii ɛn funninmlan yidɛ tɛnla bɛ, ɛn Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eli, Eli lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

⁴⁷ Min -mienun nen fe zie -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «E ya Eli laabunan.»

⁴⁸ 'Nun tōn 'sounja min -tv flan bli, e -ku so 'sile, yaa 'wu -wen 'wle 'cen 'va, yaa 'wu 'cen -ko 'nen, en yaa 'pa Zoi 'lebo 'nen 'nan -e 'e 'yi flon 'ji. ⁴⁹ 'Pian 'sounja -mienun 'o 'vi 'nan: «'I 'to -e -kaa -nan yi, -te Eli -taa -a 'sile 'wi 'ji -o.»

⁵⁰ Zoi paan 'nyian 'kpa 'pleble, en 'e yie 'le 'wu.

⁵¹ 'Nun tōn so -dan nen 'e 'tindi Bali -pan 'kuin be, e 'fui 'bu 'ji 'fli. E 'fui budi 'sia lou, en yaa -sen 'tra. 'Tre nyōn, en puo -kolēnun 'fui bu. ⁵² Min -yrenun 'le sūb, en Bali -le minnun "kaga wluan 'kanon 'va, ⁵³ te o bōala 'yre -ji. 'Pian zi Zoi wluan 'kanon 'va be, -a -nan nen o -ku 'o 'fli -kōnle. 'O 'fli kōn min "kaga "le Zeruzalem nen Bali -le 'fla 'saun -a be -a da.

⁵⁴ 'Sounjanun tazan 'lee 'yee minnun nen 'o yie 'to Zoi 'va be, zi 'tre nyōn waa -nan 'yi be, en 'wi pēnōn nen e dre waa -nan 'yi be, -a 'klan o -tedi 'sia. -A -nan nen waa 'vi 'nan: «'wi 'kpa nen, min 'labe Bali -pi nen.»

⁵⁵ Fe 'bō zie -a -nan be, lumōn "kaga "a 'o 'tōdi -kōbli, te o yie a -nan nun. Lumōnnun nen o sōnla Zoi -sru Galile, te o "nyranman "paa Zoi le be o 'bō nen. ⁵⁶ Lumōnnun zie, Madala li Mari a o va, en Zaji 'lee Zozefu "bu Mari a o va, en Zebede -pinun "bu "a o va.

Zoi wu -nan

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁵⁷ Zi funninmlan 'pla be, en fezan -tu nen e 'sia Arimate be e -ta. Waa laabo Zozefu. Zoi -sruzan 'tv nen. ⁵⁸ E -ku toba -fōle Pilati le 'nan 'e Zoi pa -nōn 'yre. En Pilati -a 'vi 'yee minnun le 'nan 'o -nōn -yre. ⁵⁹ Zozefu Zoi 'kadu zie -a 'si, e so -tre dre 'pa "man, ⁶⁰ en e -ku -a wole. Yaa 'wu min -yre -tre nen waa cēn puo -kōle ji be -a -ji. Waa cēn paan -a 'bō 'fli -le ve -a. "Be -sru e -kōle -dan blu, yaa -to -yre zie -a "nen, en e -ku. ⁶¹ Tu zie -a wlu be, te Madala li Mari 'lee Mari -tv a -nan. O -fu 'o -nyrandi -yre 'bō 'le "nen.

'Sounjanun 'o yie 'to Zoi 'yre -va

⁶² Zi tv cēn be, Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn 'ko Pilati -va. Zuif 'nōn 'le 'flinla "yi da nen o -ku. -Yee ci Saba yi -a. ⁶³ O 'nan -yre 'nan: «'ku 'san, 'wi 'tv -cin -trōa 'ku 'ji, -yee "wean nen ku -ta. 'Wluzan 'labe, te -a yie a tian "man "be, e 'nan, -te e -ka be, e yi dra yaaga -e 'e 'wluan 'kanon 'va. ⁶⁴ -Yee "wean koi trv "baa 'nan 'i 'vi 'yie minnun le -e 'o yie 'to -a -yre -va -trilii yi yaaga. 'I dre zie "tōgo Zoi -srunōn 'o 'ku Zoi pa 'si -yre -ji, -e 'o 'wlu 'sen minnun le 'nan e wluan -kanon 'va. 'Wlu zie 'be 'ciben -taa 'mlinle -a tede da.»

⁶⁵ -A -nan nen Pilati "e 'nan -wle 'nan: «'Sounja 'pa 'tv 'labe, maan -nōan 'cēe. 'Ka 'ku waa, -e 'o yie 'to -yre 'bō 'va "le zi ka ci "va "be -yee 'wi 'zv.» ⁶⁶ O -ku, o -yre 'bō "kōnnēn 'pla, en o 'sounjanun -tv -a 'le "nen.

28

Zoi wluan -kanon 'va

(Mk 16.1-11; Lk 24.1-12; Zan 20.1-18)

¹ 'Mōnnēn yi nen 'be ci Zuif 'nōn 'le 'flinla "yi -sru "yi -a. 'Mōnnēn yi zie, -a bodrun puunōn nen Madala li Mari 'lee Mari -tozan be, o -ku -yre da.

² 'Nun tōn 'tre nyōn 'kpa 'pleble. Minsan -le 'pasiazan -tv 'be 'si laji, e -kōle nen waa -to -yre "nen "be -a 'sinan, en e -nyran "da. ³ E "bia "le zi laa 'e 'wlei -wlei -fōa e "bia be -yee 'wi 'zv. En -yee so a 'fuvu, -a -kōn "manve "ka "di. ⁴ Nyen 'sounjanun cēn, en o nyōndi 'sia. -A -nan nen o tēla "tra. O dre "le minnun nen o kaa be -wee 'wi 'zv.

⁵ En Bali -le 'pasiazan tin 'badu 'sia lumōnnun le. Yaa 'vi -wle 'nan: «'Te "klan 'e 'ka 'te di! Maan -tōa 'nan, ka ya Zoi nen waa -te yiba "plan da be -a -weēnan. ⁶ E 'ka 'gū di. E wluan -kanon 'va "le zi yaa 'vi 'e 'cen be -yee 'wi 'zv. 'Ka 'ta, -e 'ka yie 'to fenan nen waa 'pla be -a -nan. ⁷ "Be -sru 'ka 'ku "nyiandu -a vi -a -srunōn le. 'Ka vi -wle 'nan: E wluan 'kanon 'va, e -trōa 'ka 'le Galile, ka bōa "man "nan nun. 'Wi nen an -ta -a vile 'cēe be, -nyren zie.»

⁸ Lumōnnun zie o 'si "nyiandu -yre da. Nyen o cēn, 'pian ci "nrandi -dan a -wlo, en o -ku flan 'blidi -a. 'Wi zie o "ta -ko -a 'sinan 'panan Zoi -srunōn le. ⁹ 'Nun tōn Zoi 'bōla o 'le, en e 'nan -wle 'nan: «'An 'ka 'to bo.» Lumōnnun pli Zoi man, o "po sōn "wlu, en waa cēn 'kun -a bōdi -a. ¹⁰ -A -nan nen Zoi "e 'nan -wle 'nan: «'Te "klan 'e 'ka 'te di! 'Ka 'ku -a vi 'an -srunōn nen o dre "le 'an "bōnun -zv be -wle. 'Ka vi -wle 'nan 'o 'ku Galile. O bōa 'an man -nan nun.»

Bali -pannōn "lala -nōn 'sounjanun le 'nan -e 'o 'wlu 'sen

¹¹ Te lumōnnun a -kōnan -sia be, -a -nan nen 'sounja -mienun 'bōla Zeruzalem 'fla. 'Wi pēnōn nen e dre be, waa 'sinan 'pa Bali -pannōn 'tanōn le. ¹² Bali -pannōn 'tanōn zie 'o cin 'yi 'o 'vale min cejenun -a, en o 'wi 'pla "da. -A -nan nen o "lala "kaga "nōn 'sounjanun le, ¹³ en o 'nan -wle 'nan: «'Ka vi 'nan, Zoi -srunōn 'ta Zoi pa crin wole -pei -man, te ka ya yi -tenan. ¹⁴ 'Wi zie -te -kanmandan -a 'man be, ku toba -fōa -yre, -e 'ku 'wi 'si 'ka man.» ¹⁵ 'Sounjanun "lala zie -a 'si, en 'wi nen Bali -pannōn 'tanōn -a 'vi -wle "be, waa dre la "da. 'Wi nen waa 'vi zie Zuif 'nōn -a ve tian cēegv yi -a.

Zoi 'e 'fli kōn 'e -srunōn le

(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23;

Dre wi 1.6-8)

¹⁶ Zoi -srunōn 'fuda -tv -ku Galile, pōn nen Zoi -a kōn -wle "be -a da. ¹⁷ Zi o Zoi 'yi be, o "po sōn "wlu -a bōdi -a. 'Pian te o va min -mienun 'o 'ci -fōoman.

¹⁸ Zozi pli 'e -srunon man, en e 'wɪ tin 'ba
 -wɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Bali 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn
 fɛ pɛɛnɔn da laji, en yaa -nɔn 'mɛn fɛ pɛɛnɔn
 da 'trɛda. ¹⁹ 'Ka 'kɔ, 'ka 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn
 drɛ 'an -srunon 'a! 'Ka o -batize drɛ -kaa "tɪ
 Bali 'lee 'e 'pɪ 'lee 'yee lei 'saun 'tɔ da. ²⁰ En
 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan paa 'ka 'ji bɛ, 'ka "paa
 o ji, -e 'o 'ta wola "da "le "wɛan. En -a -cin 'e
 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -fo 'ka 'va yi pɛɛnɔn man
 'li 'trilii, -e 'trɛ 'nyan tɔ 'e bɔ.»

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Mark -a crɛn -tɛ

Zan a Zozi 'le drɛnan
(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan 1.19-28)

¹ Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn pou sianan "nɛn 'gɔ. ²E pou 'sia "le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali 'e 'nan:
<An 'men min -tɔ -tɔala 'i 'lɛ,
-yɛɛ 'i 'lɛ si -tɛa.»

³ Min zɪɛ -a wei "we "bui "da.

Yaa ve 'nan:

<'Ka Minsan -le -si ta drɛ!
'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin va! »

⁴ Min zɪɛ Zan nɛn. E 'bɔla 'ji "bui "da, ɛn e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪldɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪldɪ 'fui.»

⁵ Minnun nɛn o -nyɛanla Zude 'lɛglɔn 'ji 'lee Zeruzalɛm bɛ, o "kaga "ta Zan wei manlɛ. O 'wee 'wɪ 'wɪldɪnɔn 'vɪ 'wein Bali lɛ minnun pɛɛnɔn yɛ man, te Zan o -batize dra 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ, -a va.

⁶ -Wɪ nɛn waa laabo Shamo bɛ, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -wɪ 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a. ⁷E 'nan minnun lɛ 'nan: «Min -tɔ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'plɛblɛ "mlɪan 'an da. 'An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ. ⁸An 'ka -batize dra 'yi 'a, 'pɪan -yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize drɛ
(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22; Zan 1.32-34)

⁹ Tɔ zɪɛ -a wɛlɔ bɛ, ɛn Zozi 'si Galile 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ bɛ -a da, ɛn e -ta Zan -va. -A -nan nɛn Zan -a -batize drɛ Zudan 'yi 'va. ¹⁰Zozi "ɛ 'si 'yɪa bɛ, te e labli ye 'e 'lɛ 'sɔdɪ, ɛn e Bali lei 'yɪ e sɔɔn "da "le -plabɔ -le 'wɪ 'zɔ. ¹¹-A -nan nɛn wei -tɔ wɛlɔ laji. E 'nan: «'I ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yɪ ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman bɛ -a.»

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪldɪ "drɛ
(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

¹² "Bɛ -sru, ɛn Bali lei -kɔ Zozi 'a "bui "da. ¹³E yɪ drɛ 'nan nun -fuba sinjen, te Satan -a man -taan. E ya -winun va lu -ji, te Bali -le 'pasianɔn -a "sua.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan
(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

¹⁴ Zɪ minnun Zan -fɔ -pɔ 'kuin bɛ, ɛn Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglɔn 'ji. -A -nan nɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: ¹⁵ «Tɔ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ. Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wɪ 'wɪldɪ

"drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka yɪ -tɛra Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn da!»

Zozi pɔ -tɛnɔn sinjen drɛ 'e -srunɔn 'a
(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

¹⁶ Zozi a cinan 'yi -dan nɛn Galile bɛ -a man, ɛn e Simɔn 'lee 'e -suannen Andre 'yɪ, te o ya pɔ -tɛnan "se "a. ¹⁷ ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drɛlɛ minnun nɛn o min laabo 'an -sru "bɛ waa.» ¹⁸ 'Nun tɔɔn o 'wee "senun -sran, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

¹⁹ E -kɔdɪ 'sia "nyɪan 'e 'lɛ, ɛn e Zebede -pɪnun 'yɪ, te o ya 'wee "senun -peenan -klɔ -ji. Zaji 'lee 'e "bɔvɪ Zan nɛn. ²⁰ Zozi o laabɔ, -a -nan nɛn o 'si "o "tɪ Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yɔ -wɪldɪ "pɪn min -tɔ -sru
(Lk 4.31-37)

²¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ 'fla nɛn, waa laabo Kapanamo bɛ, -a da. 'Flinla "yi da bɛ, e wɛlɔ -wee cin yɪ 'kuin, ɛn e Bali -le 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji. ²² -Yee 'wɪ "paadɪ minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa "paaman o ji "le Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yrɛ. Ya 'a "paalɛ o ji "le 'nan 'fluba 'ci vɪnɔn 'le vɛ -zɔ dɪ.

²³ Min -tɔ a cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, -yɔ -wɪldɪ "a -a -sru. Min zɪɛ e -paandɪ 'sia, yaa 'vɪ 'nan: ²⁴ «Nazaretɪ min Zozi, -mɛ "wɛan nɛn i -tɔa 'kɔe 'wɪ 'ji? I -ta 'kɔ klu 'sɔlɛ. Mɛin -tɔa. Bali -le min tɪgh nɛn 'yɪa.»

²⁵ Zozi 'wɪ 'pla -yrɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'gɔvɛ -a -sru!» ²⁶ -Yɔ -wɪldɪ "min zɪɛ -a nyɔɔndɪ 'sia 'plɛblɛ, te e -paanman, ɛn e 'si -a -sru.

²⁷ 'Wɪ zɪɛ e cɪda min pɛɛnɔn da. Waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "su -man wɪ 'bɛ cɪ zɪɛ? Min 'gɔvɛ -yee 'wɪ "paadɪ a 'e 'trɛ, ɛn Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yrɛ. E -yɔnun -le 'plɛblɛ yɪ -kaa. 'Wɪ nɛn yaa ve -wɛlɛ "bɛ, waa drala "da.» ²⁸ -A -nan nɛn minnun Zozi 'sɪ -fɔdɪ 'sia 'kpa tɪgh Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi Simɔn 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli
(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

²⁹ Zɪ Zozi 'bɔla cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn e -kɔ Simɔn 'lee Andre -le "kɔnnɛn 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a. ³⁰ "Wɛɛ 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, te Simɔn nan "bɔ "a 'e nyɪnɔndɪ 'kɔlɛ -wɔandɪ 'plɛblɛ 'lɔ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ. ³¹ Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa wɛlɔn. 'Nun tɔɔn -a 'kɔlɛ 'ji 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nɛn e fɛ -nɔn -wɛlɛ.

³² Zɪ funninmlan 'pla yɪdɛ 'fɔ plɔ va bɛ, ɛn minnun -tadɪ 'sia -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'lee minnun pɛɛnɔn nɛn -yɔ -wɪldɪ "a o -sru "bɛ waa Zozi lɛ. ³³ 'Flanɔn "kaga "ta -sɛnlɛ 'kɔn zɪɛ -a 'lɛ "nɛn. ³⁴ Zozi min "kaga beli -cɛ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'sɪdɪ -a o man. ɛn e -yɔ -wɪldɪ 'si min "kaga -sru "nyɪan. Zozi 'ka -yɔ -wɪldɪnɔn 'tɔlɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ min nɛn Zozi cɪ -a bɛ waa -tɔa.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji
(Lk 4.42-44)

³⁵ Bodrun te klun a tian be, Zozi wluan, en e 'bɔla bei. E -ku Bali trɔ 'bale 'fla -sru fɛnan nɛn -a -nan ci flu be -a -nan. ³⁶ Simɔn 'lee Zozi -srunɔn -mienun be, o -ku Zozi -wɛele. ³⁷ Zi waa 'yɪ be, en o -yrɛ 'nan: «Minnun pɛɛnɔn a 'i -wɛɛnan.»

³⁸ En Zozi 'a 'vɪ -wɛle 'nan: «-Kaa kv fɛ pee -nan! -Kaa kv 'fla 'gʊɛ -a 'srɔn 'flanun da, - e 'an Bali -le 'wɪ vɪ -nan nun. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ - a man nɛn an -ta 'trɛ da.» ³⁹ En e cidɪ 'sia Galile 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. E Bali -le 'wɪ 'vɪ cin yɪ 'kɔnnun -ji, te e -yʊ -wɛlidɪ -pian "minnun -sru.

*Zozi -kogobe 'tezan -tv beli
(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

⁴⁰ Yi -tv da be, -kogobe 'tezan -tv -ta Zozi 'le. E "po sɔɔn "wlu, en yaa trɔ 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan -te i wu "man "be, i -kɔlaman i -kogobe 'sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'le.»

⁴¹ -A nyrinda -sɛn Zozi da. 'E 'pɛ 'sʊ 'ji, e klɛ "man, en yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An "we "man! 'I drɛ 'saun Bali 'le!» ⁴² 'Nun tɔɔn -kogobe 'si "man, en e drɛ 'saun Bali 'le.

⁴³ Zozi 'wɪ 'pla -yrɛ -a "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: ⁴⁴ «Te 'i 'wɪ nɛn e drɛ 'gʊɛ -a -nan sɛɛ wʊ min -tv le "fo "dɪ! 'Pian 'i 'kv Bali -panzan -tv -va -e 'yei 'nanjen! "Be -sru 'sraga nɛn Moizi -a kɔɔn be 'i drɛ, -e minnun 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan, i beli!»

⁴⁵ 'Pian min zɪɛ 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "be, yaa 'sinan 'padɪ 'sia min 'tʊdʊ pɛɛnɔn le. -Yee "wɛan Zozi 'ka -kɔlale "nyian -e 'e 'fli -kɔɔn 'fla dɪ. En e -fʊ 'fla -sru fɛnan nɛn min "ka "dɪɛ -a -nan. 'Pian te minnun "sia fɛ pɛɛnɔn 'nan, o -ko "va "nun.

2

*Zozi min -srandɪ "tra "tv beli
(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

¹ Yi 'fli yaa "be -sru, en Zozi 'li 'e da Kapanamo. Minnun -a 'man 'nan Zozi a "kɔnnɛn, ² en o "kaga "ku "va. Min a "kaga "bʊʊ "le "wɛan, 'tɔnan 'ka 'fulɛ "nyian 'kɔn 'le "nɛn "dɪ. Zozi Bali -le 'wɪ wɪdɪ 'sia -wɛle.

³ -A -nan nɛn, minnun -tadɪ 'sia min -srandɪ -tv -a Zozi le. E ya min sinjen lɔ "se "ji. ⁴ 'Pian wa'a -kɔlale -plidɪ -a Zozi man dɪ, min a "kaga "le "wɛan. -A -nan nɛn o 'kɔn tri, waa 'fɔn 'e 'win -ji fɛnan nɛn Zozi ci 'e 'tɔdɪ be -a -nan. O -cɛzan zɪɛ -a sɔɔnla. ⁵ Zi Zozi -wee yi -tɛradɪ 'e da 'yɪ be, en yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'An 'pɪ, 'wɪ 'wɛlidunun nɛn yia drɛ be maan fui.»

⁶ Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -mie a min "kaga zɪɛ o yei 'o -nyrandɪ. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan: ⁷ «-Mɛ "wɛan nɛn, min 'labe, e 'wɪ zɪɛ -a ve? E Bali srɔn. -Te ya'a 'silɛa Bali -tɔwli "a dɪɛ, -tɛ -kɔlaman min -le 'wɪ 'wɛlidunun fuɪdɪ -a?»

⁸ Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ, en yaa 'vɪ -wɛle 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn ci "nrɔndɪ zɪɛ, e ya 'ka

'ji? ⁹ -Te maan 'vɪ min -srandɪ "tra 'gʊɛ -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'wɛlidunun nɛn yia drɛ be maan fui, 'be a -tv. En -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I wluan, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wʊ, 'be a -tv. 'Wɪ "fli zɪɛ, -a "cɛn "vɪdɪ 'be ci 'pleble? ¹⁰ 'Pian an "ta -a -ci -kɔnnɛn "cɛɛ 'nan -kɔladɪ a 'an 'bʊ Blamin -pɪ -lɔ -e 'an min -le 'wɪ 'wɛlidunun fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: ¹¹ «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'kv 'yie "kɔnnɛn!» ¹² 'Nun tɔɔn min zɪɛ e wluan, e 'yee nyinnan "dave 'sia, en e 'ta wɔdɪ 'sia min pɛɛnɔn yie man, e 'bɔla bei. 'Wɪ zɪɛ e cidɪ 'o pɛɛnɔn da. O Bali "ta "yɪ 'vɪ, en waa 'wɪ 'nan: «'Wɪ 'gʊɛ kv'a tian 'li -a -nan yɛle dɪ.»

*Zozi Levi laabʊ
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)*

¹³ Zozi 'kv "nyian Galile 'yɪ man. Min "kaga "kɔla -a -sru, en e Bali -le 'wɪ nrɔnnɔn paa o ji. ¹⁴ "Yɛɛ -kv 'e 'le be, te e Alife -pɪ Levi ye 'e -nyrandɪ fɛnan nɛn o 'sukɔle 'sia be -a -nan. E ya 'yee 'nyranman 'panan. En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Levi wluan, en e sɔɔnla -a -sru.

¹⁵ "Be -sru en Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kv Levi -le "kɔnnɛn fɛnun -blɛ. 'Sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɛlidɪ "drɛnɔn -mienun yra fɛ zɪɛ -a -sru. Kɔɔ min "kaga 'be 'kɔla -a -sru. ¹⁶ 'Fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Farizen 'nɔn 'a be, zi waa 'yɪ 'nan Zozi a fɛ -blɛnan 'o 'vale 'sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɛlidɪ "drɛnɔn -mienun -a be, en waa 'vɪ -a -srunɔn le 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn e fɛ blɪ 'o 'vale 'sukɔle 'sinɔn 'lee min -wɛlidɪ -mienun -a?»

¹⁷ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, en e 'nan -wɛle 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wa'a -dɔdɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ ci o man be, -wɛɛ ci -dɔdɔ -va. En "nyian be minnun nɛn o ci tɪglɪ be, -wee "wɛan "cɛɛ an -ta dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'wɛlidɪ "drɛnɔn 'va. An -ta o laabule -e 'an Bali -le -si -kɔɔn -wɛle.»

*Zozi 'le 'wɪ "paadɪ a "le fɛ -trɛ -le 'wɪ zʊ
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)*

¹⁸ Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn a fɛ 'sɔnnan. En minnun -ta 'wɪ laabule Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, Zan -srunɔn 'lee Farizen -srunɔn fɛ "sɔn, te "yie -srunɔn 'ka fɛ sɔan dɪ?»

¹⁹ En Zozi -a 'vɪ -wɛle 'nan: «-Te minnun -a lɪ 'pa "fɛdɪ drɛnan be, tʊ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "be, minnun fɛ "sɔan? -Cɛje, tʊ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o va be wa'a 'kolaman fɛ 'sɔndɪ -a dɪ! ²⁰ 'Pian yɪ nɛn lɪ -trɛ 'pazan -taa 'silɛ o yei "be, -a nyan nɛn o -taa "fɛ 'sɔnle.

²¹ En "nyian be, min 'ka sɔ -trɛ 'fʊɪ 'sia, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fʊɪ bunan dɪ. -Te 'be "cɛɛ "dɪɛ, sɔ -trɛ -a ceje 'fʊɪ bunan "paa "va. ²² En "nyian be min 'ka 'wɛn -trɛ sɛan -wi 'kɔle 'trɛ cejenun -ji dɪ. -Te 'be "cɛɛ "dɪɛ, -wɛn -trɛ -wi 'kɔle 'trɛ cejenun feaman, te -wɛn 'lee 'trɛnɔn 'bʊ srɛ.

'Pian e ya "le min 'e 'wɛn-trɛ-sɛn-wi 'kɔlɛ tre-tɾɛnɛn -ji!»

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi man (Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

23 'Flinla "yi da nɛn, Zozi 'lee 'e -sɾunɔn 'ciɟi 'sia fei -tɔ da. Fɛ 'wɛlɛ nɛn fei zɪɛ -a da bɛ, e ya 'lee 'saa 'le 'wɪ 'zɔ. -A -sɾunɔn 'kɔ -a "cɛɛndi -a, te waa -ble. 24 -A -nan nɛn Farizɛn 'nɔn -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'I 'yɪɔ 'wɪ nɛn 'i -sɾunɔn -a dra bɛ -a. -Cɛɛ 'flinla "yi da bɛ, wa'a 'wɪ 'labɛ -a dra dɪ.»

25 ɛn Zozi 'e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'li, te dra -a -tɛa 'o 'vale 'yɛɛ minnɛn -a bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dɔv? 26 E wla Bali -le 'kuin, ɛn Bali -le 'kɔpɔn nɛn Bali -pannɔn 'saza 'bɛ -ble bɛ, yaa 'sia, yaa blɪ, ɛn e 'yɛɛ minnɛn "le 'nɔn. Tɔ zɪɛ -a va bɛ, te Abiata 'bɛ cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a.»

27 ɛn Zozi -a 'pla "da 'nan: «Bali 'flinla "yi drɛ minnɛn -le vɛ -a! Ya'a minnɛn drɛlɛ 'flinla "yi -le vɛ -a dɪ. 28 -Yɛɛ "wɛan nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ, mɛɛn cɪ 'flinla "yi san -a.»

3

Min -tɔ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a beli

(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

1 Zozi 'kɔ pee 'wɔ 'nyian cin yɪ 'kuin. Min -tɔ a 'kɔn zɪɛ -a -ji, -a -pɛla 'tɔ a 'e 'kadɪ. 2 Farizɛn 'nɔn nɛn 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ, o Zozi 'nanjɛndi 'sia -gɔɛɛn 'nan, -te e min zɪɛ -a "belia 'flinla "yi da -o. Waa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man. 3 Zozi -a 'vɪ -pɛ -kazan lɛ 'nan: «'I 'wɛlan! 'I 'tɔ min yɛi 'gɔ!»

4 ɛn Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn -cɛɛ -pɛi -a vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lɛ 'nan 'e 'wɪ "yi "drɛ 'flinla "yi da, -baa 'wɪ 'wɪldɪ "nɛn e drɛ? ɛn "nyian bɛ, e min "belia, -baa e min "tɔ -e 'e 'ka?» Min -tɔ 'ka 'wɪ 'silɛ "da "dɪ.

5 Zozi o pɛɛnɔn -nanjɛn 'tɔdɔ nyran da. -Wee "trɔɛn "yuyu nɛn waa "taan Bali va bɛ, -yɛɛ "wɛan -a ta drɛ 'trɔdrɔ. -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'pɛ 'sɔ "ji!» E 'e 'pɛ 'sɔ "ji, ɛn -a -pɛ drɛ "plɔnblɔn 'e "pa 'ji.

6 Farizɛn 'nɔn 'bɔla bei. O -kɔ Erodɪ -le minnɛn 'va -a 'pɛla "da 'nan 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

Min "kaga "ta Zozi 'va

(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)

7 Zozi 'lee 'e -sɾunɔn 'kɔ Galilɛ 'yi man. Min "kaga 'kɔla o -sɾu. O -mie 'si Galilɛ 'lɛglɔn 'ji, ɛn o -mie 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, 8 ɛn o -mie 'si Zeruzalɛm, ɛn o -mie 'si Idumɛ 'lɛglɔn 'ji, ɛn o -mie 'si 'lɛglɔn nɛn Zudan 'yi -sɾu "bɛ -a -ji, ɛn o -mie 'si 'lɛglɔnnɛn nɛn Tir 'lee Sidɔn 'srɔn "bɛ o ji. Min "kaga zɪɛ o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'wunɛn nɛn yaa dra bɛ waa 'man. 9 -Yɛɛ "wɛan Zozi -a 'vɪ 'e -sɾunɔn lɛ 'nan, 'o 'klɔ -tɔ man wɔv, "tɔgɔ minnɛn 'o trun 'e man "kaga. 10 Fɛ -le "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ -yɛɛ cɪ 'nan, e min "kaga 'beli, ɛn -cɛnɔn

pɛɛnɔn 'o cin -lɛmɛandɪ 'sia 'nan -e 'o klɛ "man. 11 Minnɛn nɛn -yɔ -wɪldɪ "cɪ o -sɾu "bɛ, -te o Zozi 'yɪ bɛ, o -tɛɛmlan "wɛlɔ, te o -paanman 'nan: «Bali -pɪ nɛn 'yia.» 12 'Pian Zozi 'wɪ "paala -wɛlɛ 'kɛglɛ. Yaa ve -wɛlɛ 'nan: «Te 'ka min nɛn 'an cɪ bɛ -a ta bɔla minnɛn lɛ dɪ!»

Zozi min 'si 'va -fuda 'fli 'yɛɛ 'pasianɔn 'a (Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

13 "Bɛ -sɾu ɛn Zozi pɔn -tɔ tri. Minnɛn nɛn Zozi cɪ "va "bɛ, e o laabɔ 'e 'va. ɛn o -kɔ -a "srɔn. 14 Zɪ e min -fuda "fli "si "va zɪɛ, ɛn e o 'tɔ 'pa 'yɛɛ 'pasianɔn. Ya'a drɛ zɪɛ 'nan, -e 'o 'kɔn -a "srɔn. ɛn yaa drɛ 'nan -e 'o 'kɔ Bali -le 'wɪ vɪ, 15 te -kɔladɪ -a -wɔlɔ -e 'o -yɔ -wɪldɪnɛn -pin minnɛn -sɾu. 16 Minnɛn nɛn e o 'si "va "bɛ, o 'tɔ nɛn 'gɔ: Simɔn nɛn yaa 'tɔ 'pa Pɛrɪ bɛ, 17 'lee Zɛbedɛ -pinun Zaji 'lee 'e 'bɔvɪ Zan nɛn Zozi o 'tɔ 'pa Boanɛzɪ bɛ, -a -ci nɛn 'nan laa -pɔan 'sɔ -man minnɛn, 18 'lee Andre, 'lee Filipɔ, 'lee Batelemi, 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alifɛ -pɪ Zaji, 'lee Tade, 'lee Simɔn -tɔ nɛn waa laabɔ "nyian Zɛlo bɛ, 19 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ -nyrɛn.

Zozi 'le 'pleblɛ "sia nyin?

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)

20 "Bɛ -sɾu ɛn Zozi 'kɔ "kɔnnɛn. Minnɛn 'o cin 'yɪ 'nyian "man "kaga "le "wɛan, Zozi 'lee 'e -sɾunɔn 'ka 'o 'wɛlo -da yɪlɛ -e 'o fɛ -blɪ dɪ. 21 Zɪ Zozi 'mangulinun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o -si 'sia 'nan 'o 'kɔ -a 'kunlɛ. Kɔɔ -a -cin a o 'ji 'nan, -a -wɛlo srɛ 'e da.

22 ɛn "nyian bɛ, 'fluba 'ci vɪnɔn nɛn o 'si Zeruzalɛm bɛ, o 'nan, -yɔ -wɪldɪnɛn tazan nɛn waa laabɔ Belzɛbul bɛ, e ya Zozi -sɾu. ɛn -yɛɛ 'pleblɛ 'a nɛn e -yɔnɛn -pian "minnɛn -sɾu.

23 -A -nan nɛn Zozi o laabɔ, ɛn e 'wɪ tin 'badɪ 'sia -kɔnnɛn "ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kɔlamɛn -e 'e 'bɔ 'fli -pin dɪ. 24 -Te 'lɛglɔn 'tɔ -ji minnɛn cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kɔli -tannan 'o cin man bɛ, 'lɛglɔn zɪɛ, e -wia. 25 ɛn -te 'kɔn 'tɔwɪli 'lɛ "nɛn 'nan 'bɛ cɪ 'wɪ 'tɔwɪli zɪɛ -a drɛnan oo, "kɔnnɛn zɪɛ e -wia. 26 -A -tɔwɪli "nɛn "nyian Satan 'lee -yɛɛ -yɔnɛn -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kɔli -tannan 'o cin yɛi "bɛ, "te -yɛɛ mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn. 27 'Ka -tɔ 'nan, Satan nɛn e ya min 'pleblɛ 'a bɛ, min 'ka 'kɔlamɛn -e 'e -wɛlɛ -yɛɛ 'kuin -e 'e -yɛɛ fɛnɛn crin wɔ, -te ya'a Satan 'bɔ -yrɛlɛ dɪ.

28 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɛglɪ 'a 'nan, 'wɪ 'wɪldɪ pɛɛnɔn nɛn min -a dra bɛ, Bali -kɔlamɛn -a 'cɛdɪ -a min lɛ. ɛn "nyian wei -wɪldɪ pɛɛnɔn min -a -foa Bali lɛ bɛ, Bali -kɔlamɛn -a 'cɛdɪ -a min lɛ. 29 'Pian 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a dra bɛ, min nɛn e "wɛ "man -wɪldɪ "bɛ, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li "fo "dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ 'wɪldɪ zɪɛ e -fo -yrɔ 'li "fo "le vɛ -a.»

30 Minnɛn nɛn o 'nan, -yɔ -wɪldɪ "a Zozi -sɾu "bɛ, o 'tɔ 'ji nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

-Ti nen Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?
(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Zozi "bʊ 'lee -a "bʊnʊn -ta. O -fʊ 'o 'tɔdɪ bei, ɛn o min -tʊ 'pa 'sia 'nan 'e 'kʊ Zozi laabʊ.

³² Minnʊn "kaga "a 'o -nyrandɪ Zozi "srɔn. Waa si -fɔ. O 'nan -yrɛ 'nan: «'I "bʊ 'lee 'i "bʊnʊn a bei. O 'nan, 'i 'lʊ!»

³³ Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-Tɪnʊn 'bɛ cɪ 'an "bʊ "a? ɛn -tɪnʊn 'bɛ cɪ 'an "bʊnʊn -a?»

³⁴ Zi e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e minnʊn nɛn waa si -fɔ bɛ, o -nanjɛɛn, ɛn e 'nan: «'Ka 'yɪɔ! 'An "bʊ 'lee 'an "bʊnʊn nɛn 'gʊ. ³⁵ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min nɛn e Bali cɪ 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ cɪ 'an "bʊ -a, ɛn -yɛɛ cɪ 'an "blu 'a, ɛn -yɛɛ cɪ 'an "bʊ "a.»

4

'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn
(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Yi -tʊ da bɛ, Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia minnʊn ji "nyian Galilɛ 'yi man. Minnʊn a trenan "man "kaga, -yɛɛ "wɛan e -fɔ -klʊ -ji 'yi yɪɛ da, ɛn e -nyran. Minnʊn wɪ 'o 'sɛndɪ 'yi 'plɔ da. ² -Kɔnnɛn "ji nɛn e 'wɪ "kaga paa o ji. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: ³ «'Ka 'yɪɔ 'wɪ 'tʊ nɛn 'gʊ! 'Ka "trɔɛn "tɔ -yrɛ! Min -tʊ 'bɛ 'kʊ 'saa 'fɔɛ. ⁴ Zi e ya -a wɛɛnɛn bɛ, -a 'wɛ plɔɛn 'sran -si man. "Lomannʊn -ta, waa bli. ⁵ -A 'wɛɛ -mie -sran puo da, fɛnan nɛn 'trɛ 'ka "kaga "dɪɛ -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'trɛ 'ka "da "kaga "dɪ. ⁶ Zi yɪɛ 'bidɪ 'sia bɛ, ɛn e kaala 'nan, -a "sɛin 'ka 'kɔɛ -kɔɔbli dɪ -lɛ "wɛan. ⁷ -A 'wɛɛ plɔɛn 'sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔɛ bɛ -a -nan. -Tɛin zɪɛ e 'tu, e blala 'saa man, wa'a -kɔɛɛ -sɛndɪ -a "da "dɪ, ɛn o kaa. ⁸ -A 'wɛɛ plɔɛn 'sran 'trɛ "yi "da. 'O 'bɔ, 'o trʊ, ɛn 'o 'sɛn "da. -A bɛ -tʊ 'wɛɛ a "man -fuba yaaga. -A bɛ -tʊ 'wɛɛ a "man -fuba 'shɛɛdʊ. -A bɛ -tʊ 'wɛɛ a "man -yaa tʊ. ⁹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)

¹⁰ "Bɛ -sru, zi Zozi 'fʊ 'e 'saza 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'fuda "fli 'lee min -mienʊn -a bɛ, ɛn waa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn, yia -fɔ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn?» ¹¹ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yɛɛ 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnʊn nɛn o 'ka 'an -sru "dɪɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. ¹² E drɛ zɪɛ 'nan -e 'o fɛnan -nanjɛn, tɛ wa'a -kɔnnɛn 'yɛ dɪ, ɛn -e 'o 'wɪ man, tɛ wa'a -ci maan dɪ, "tɔgʊ 'o 'fli -nɔn Bali lɛ -e 'bɛ -wee 'wɪ 'wɪlɪdʊnʊn fuɪ.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn "ci 'vɪ
(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «-Tɛ ka'a -kɔnnɛn 'gʊɛ -a -ci man lɛ dɪɛ, kaa dra 'kɔ -e 'ka pɛɛnʊn -ci man?»

¹⁴ -A -nan nɛn yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Saa 'fɔzan -kʊ 'yɛɛ 'saa 'fɔɛ, e ya "lɛ 'nan, min -tʊ 'bɛ

'kʊ Bali -lɛ 'wɪ vɪɛ. ¹⁵ 'Saa 'wɛɛ nɛn e -sran -si man bɛ, minnʊn nɛn o Bali -lɛ 'wɪ maan, 'nʊn tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁶ ɛn 'saa 'wɛɛ nɛn 'e 'sran puo da bɛ, minnʊn nɛn o Bali -lɛ 'wɪ maan, 'nʊn tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁷ Wa'a tʊɛ -e -a "sɛin 'e 'kʊ -kɔɔbli dɪ. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔala 'ji dɪ. -Tɛ 'wɪ yɪdɪ 'lee 'tɛ 'padɪ o da a bɔnan o man Bali -lɛ 'wɪ 'lɛ "wɛan bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -lɛ 'wɪ -sru. ¹⁸ ɛn 'saa 'wɛɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔɛ bɛ -a -nan bɛ, minnʊn nɛn o Bali -lɛ 'wɪ maan, o "we "man "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁹ 'Pian minnʊn zɪɛ, o -taa "o 'ci "nrandɪ 'silɛ 'trɛda fɛnʊn "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o sɛɛ "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ 'wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ e -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ²⁰ ɛn 'saa 'wɛɛ nɛn o -sran "trɛ "yi "da bɛ, minnʊn nɛn o Bali -lɛ 'wɪ maan, o "we "man -e 'o 'ta wɔla "da "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. Tɔɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ, -a "nɛn bɔala -dan. Tɛ o drɛ "lɛ 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tɔwli 'wɛɛ a "man -fuba yaaga, ɛn -a -tɔwli 'wɛɛ a "man -fuba 'shɛɛdʊ, ɛn -a -tɔwli 'wɛɛ a "man -yaa tʊ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.»

-Kannɛn man -kɔnnɛn
(Lk 8.16-18)

²¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Tɛ 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wlu dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, tɛ minnʊn pɛɛnɔn -a yɛ. ²² Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, fɛ -tʊ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trillii, -e 'e vɪɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tʊ "ka -e 'o vɪɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ. ²³ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

²⁴ 'Ka drɛ "yi 'wɪ nɛn ka cɪ -a mannan 'gʊɛ -a va! Zi ka Bali wei 'man bɛ, -a da nɛn Bali 'wɪ 'tɔdɪ "paa "da 'cɛɛ, -e 'e 'kʊ 'e 'lɛ. ²⁵ Kɔɔ min nɛn e cɪ -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa "paa "da. 'Pian min nɛn e "ka -yrɔ "dɪɛ, -a "tiɛnɛn nɛn -yrɔ "bɛ, o -taa -a 'silɛ.»

Fei fɛ 'wɛɛ bɔdɪ da -kɔnnɛn
(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)

²⁶ ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ -nyrɛn 'gʊ. E ya "lɛ min -tʊ 'saa -fɔ 'yɛɛ fei. ²⁷ "Bɛ -sru e yi -tɛa "pɛi -man -e 'e 'fuʊ bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tɔdʊ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nɛn e dra 'lɔɔ -e 'saa nyrien 'e bɔ -e 'e trʊ bɛ, ya'a tɔa dɪ. ²⁸ 'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyrien bɔa 'e 'flin, "bɛ -sru -e 'e 'sɛn "da, -e 'e 'yi min. ²⁹ -Tɛ -a 'wɛɛ tran bɛ, tɛ -a -tɛdɪ 'bɔ. -A -nan nɛn min zɪɛ e -kɔ -a -tɛɛ sɛn 'a.»

Fei fɛ 'wɛɛ 'tʊ man -kɔnnɛn
(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)

³⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man "nɛn -kaa -kɔnnɛn? -Kɔnnɛn "cɛn 'fɔdɪ -a nɛn maan -ci vɛ 'cɛɛ? ³¹ Maan -kɔnnɛn man fɛ fɛ

'wle 'tu man. -A 'wle "wennen "mlian 'trëda fe 'wle pëenon da. ³² 'Pian -te waa -fö be, e böa -e 'e tru. -A -dan -cia fei sinwle pëenon da. 'E plan -töa, -e "lomannun 'o "kös "to -a 'la 'va.»

³³ -Könnennun zïe -a "kaga "födi -a be, Zozi Bali -le 'wï paa minnun ji "le zï o -kölaman -a -ci mandï -a be -yee 'wï 'zu. ³⁴ -Können "saza 'ji nen e tin 'ba minnun le. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srnun 'a o -fö 'o 'saza be, -e 'e pëenon 'ci vï -wle.

*Zozi fulö 'pleble 'tu ta -tö
(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)*

³⁵ Yi -töwli 'bö zïe -a funninmlan nen, Zozi -a 'vï 'e -srnun le 'nan: «-Kaa kv 'yi -sru!» ³⁶ O -si -nön minnun le. -A -nan nen o -kodi 'sia. -Klv nen Zozi ci -ji paan be, -a -ji nen e -fö en o -kodi 'sia. -Klv -mienun yra o -sru. ³⁷ En fulö 'pleble 'tu "fëendi 'sia. 'Yi 'sendi 'sia -klv -ji. 'Sien ve be 'yi "ta -klv faa. ³⁸ Tö zïe -a wlu be, te Zozi a yi -tenan -klv pei 'ji. -A -wulo a 'e pladi -sunmun da. -A -srnun 'a fuw, en o -yre 'nan: «Bali -le 'wï "paazan, 'kv 'nan cëen 'nyandi man. "Yie 'man wï 'ka 'ji dö?»

³⁹ -A -nan nen Zozi wluan, e paan fulö da, en yaa 'vï 'yi le 'nan: «'I 'tä -tö! 'I 'ta "tra!» 'Nun töon fulö "fëendi 'le 'tö, en fënan -tö flu. ⁴⁰ Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Me "klan nen kaa wo zïe? Ka'a tian yi teala 'an da dö?»

⁴¹ -A -nan nen "klan -sen o pëenon 'ji, en waa laabödi 'sia 'o cin lö 'nan: «-Me "sö -man min be ci zïe? Fulö 'lee 'yi -a wei maan "yi.»

5

Zozi min -tv nen -yv -wliidi "ci -a -sru "be -a beli

(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

¹ Zozi 'lee 'e -srnunon 'böla Galile 'yi -sru Geraze 'non 'le 'leglon 'ji. ² Zi Zozi söonla -klv -ji be, min -tv 'si min wonan zia, en e -ta -a 'le. -Yv -wliidi "a min zïe -a -sru. ³ Min wonan nen e -nyëanla. Min -tv 'ka 'kölaman -a -yridi -a di. -Te -bulalë baa nen oo, wa'a 'kölaman di. ⁴ Waa ceinnun 'lee -a -pënun yri -bulalë baa 'e 'pa -a "kaga, te yaa "cëenman 'e man. Min -tv 'pleble 'ka 'cia "da 'löö -e -a -pë 'e 'sö -a pladi -a di. ⁵ Bodrun funnin, e -cia "min wonan 'lee pönnun da -paandi -a 'pleble, te 'e 'man 'kölë bööman -kölë -a.

⁶ Zi e Zozi 'yï 'kööbli be, e -ta flan -a, en 'e "po söonla "wlu. ⁷ -A -nan nen e paan 'pleble, en yaa 'vï Zozi le 'nan: «Zozi, 'yie -më "wï nen 'an man? Bali nen min ta lou "be, -a -pï nen yia. Bali 'tö 'ji be, te 'i 'te 'pa 'an da di!» ⁸ Zozi -a 'vï -yre 'nan, 'e 'si min zïe -a -sru, -yee "wëan nen e 'wï zïe -a 'vï. ⁹ En Zozi -a laabv -yrv 'nan: «'I 'tö nen 'nön?»

E 'nan Zozi le 'nan: «'An 'tö nen -kuli 'pa 'tv, köö kv ya min 'göe -a -sru "kaga.» ¹⁰ En e toba -födi 'sia Zozi le 'nan, te 'e 'o 'pin 'leglon zïe -a -ji di.

¹¹ Tö zïe -a wlu be, te 'sru 'pa 'tv a 'e 'blnan o "srön "pon -tv da. ¹² En -yönnun -a 'vï Zozi le 'nan: «'I yra 'si! 'I 'kv 'pa 'sia 'srnun 'labë o va -e 'kv 'fö o -sru!» ¹³ Zozi 'si -nön -wle. -A -nan nen -yv -wliidun 'si min zïe -a -sru, en o -kv -föle 'srnun -sru. O flan 'sia 'pon 'sean man zia, te o -sean 'yia, en o pëenon kaa. O ya 'sru -kpi "fli.

¹⁴ Zi 'sru -sru "pinnon 'wï zïe -a -nan 'yï be, o -te -ji flan -a, en o -kv 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wï nen e drë be, waa -nan 'sinan 'pa. Minnun -kv 'wï zïe -a -nan yle. ¹⁵ Zi o 'bö Zozi man be, en o min nen blogö -yv "kaga "ci -a -sru "be, -a 'yï. E ya 'e -nyrandi 'e 'ta le sö -a, te -a ta 'si. 'Wï zïe e o cëen nyen -a. ¹⁶ Minnun nen o ci -nan en Zozi min zïe -a beli be, 'wï nen e drë be waa -nan 'sinan 'pa -wle. En 'wï nen e 'bö 'srnun man be, waa -nan 'sinan 'pa "nyian. ¹⁷ -A -nan nen o toba -födi 'sia Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'leglon 'ji.

¹⁸ Zi Zozi "ta -föa "klv -ji be, en min nen yaa beli be, e 'nan Zozi le 'nan: «'I yra si, 'köe 'ko 'yia!» ¹⁹ Zozi 'ka 'wle "man "di. 'Pian "e 'nan -yre 'nan: «'I 'kv 'yie "können 'i 'mangulinun va! 'Wï pëenon nen Minsan -a drë 'yie be, 'i 'sinan 'pa -wle! En 'i nyrinda nen e -sen Minsan da be, 'i 'sinan 'pa -wle!» ²⁰ Min zïe e -kv, en 'wï pëenon nen Zozi -a drë -yre "be, yaa -nan 'sinan 'padi 'sia 'leglon nen, waa laabv 'Fla 'fu be -a -ji. Minnun pëenon nen o 'wï zïe -a 'man be, o 'lebo "fö.

*Zozi Zairus 'lu 'lee li -tv beli
(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)*

²¹ Zozi 'fö -klv -ji, en e 'li 'e da Galile 'e 'pa 'ji. Minnun 'o cin 'yï "man "kaga, te e ya tian 'yï 'plo da. ²² -A -nan nen cin yï 'kon 'tazan -tv nen waa laabo Zairus be, e -ta. Zi e Zozi 'yï be, e -tria "wlu, ²³ en e 'nan -yre 'nan: «'I yra 'si! 'I 'pa 'an 'va "nyiaandö! 'An 'lu cëen 'e yie 'le wödi man. 'I yra 'si, 'i 'ta 'i 'pë 'pla "da, -e 'e 'beli!»

²⁴ En Zozi söonla -a -sru, te min -a -mëan "man -pë pëenon da.

²⁵ Min "kaga zïe o yei "be, li -tv a -nan, -cë a "man. -Cë zïe e nyen -scanla "man, -a -nan le -fuda "fli bö. ²⁶ E yra 'yï -ködi -dödrö "kaga 'va 'le "wëan, en e 'yee "lala pëenon sre. 'Pian -yee -cë fa 'ka drële "yi "di, te e -ko 'padi -a "da. ²⁷ E Zozi 'le 'wï 'man, -yee "wëan e wla min "kaga zïe o yei. E pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee sö man. ²⁸ Yaa nrön 'e 'ji 'nan, -te 'e 'pë kle 'e "tun -yee sö man be, 'e "belia. ²⁹ Nun töon nyen -srandi "man 'le 'tö, en yaa -können 'yï 'nan 'e beli.

³⁰ Zozi -a -tö 'nan, 'pleble 'tv 'böla 'e 'ji. -A -nan nen 'e -man lila minnun da, en yaa laabv 'nan: «-Tie kle 'an 'man sö man?»

³¹ -A -srnunon -a 'vï -yre 'nan: «"Wuol! Minnun 'i -mëan "man -pë pëenon da be, -e 'i laabv 'nan, -tie kle 'i man?»

³² Zozi 'e yie 'todi 'sia 'e man 'nan -e 'e min nen e kle 'e man be -a yi. ³³ -A -nan nen li zie, e -ta nyoondu -a. Nyen a ceen, koo 'w1 nen e dre -yre "be yaa -toa 'e 'bo 'a. E "po soon Zozi 'wlu, en e 'w1 peenon 'v1 -yre. ³⁴ Zozi "e 'nan -yre 'nan: «An 'lu, i yi -tera 'an da, -yee "wean nen i beli. 'I 'ko -troo! 'Yie -ce 'si 'i man.»

³⁵ Zozi 'fo 'w1 zie -a tin 'banan, en Zairus -le "konnen 'pa 'sianon 'ta -a v1e Zairus le 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. 'Te 'i Bali -le 'w1 "paazan "koe "nyan "nyian di!»

³⁶ Zozi 'w1 zie -a 'man. E 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan di! 'I yi -tera 'an da!»

³⁷ -Te ya'a 'silea Pieri 'lee Zaji 'lee 'e "bvu Zan -a die, Zozi 'ka 'wile "man -e min pee 'e -soonla 'o -sru "di. ³⁸ Zi o 'bola Zairus -le "konnen "be, Zozi min "kaga 'yi 'baba 'fo o man, te o -wua. ³⁹ E wla 'kuin, en e 'nan -wle 'nan: «-Me "le "wean nen 'baba 'fo 'ka man, te ka -wua? 'Nen 'labe ya'a 'kale di, 'pian e ya yi -tenan.» ⁴⁰ -A -nan nen minnun Zozi see wodi 'sia.

En e minnun peenon 'bola bei. E 'nen "ti 'lee -a "bu 'lee 'e -srulon yaaga 'sia, en o wla 'kon "bu 'nen 'nen 'bo ci -ji be -a -ji. ⁴¹ Yaa 'kun 'e 'pe -man, en yaa 'v1 'e wei -ji 'nan: «Talita kumu!» -A -ci nen 'nan, lumon 'nen, maan 'nan 'yie 'nan, 'i 'wluan lou. ⁴² 'Nun soon lumon 'nen zie e wluan, en e 'ta wodi 'sia. -A le a -fuda "fli. Zi o 'w1 zie -a -nan 'yi be, o 'lebo "fo. ⁴³ 'Pian Zozi 'w1 pla -wle o "troen nyuondu -a. Yaa 'v1 -wle 'nan, te 'o -nan see wo min -tu le di! En e 'nan: «'Ka fe -non -yre!»

6

*Nazareti non 'ka yi -telea Zozi da di
(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)*

¹ "Be -sru Zozi 'ku 'e fla Nazareti 'o 'vale 'e -srulon 'a. ² Flinla "yi da be, en e 'w1 "paadi 'sia minnun ji cin yi 'kuin. Min "kaga "nen o -yee 'w1 "paadi 'man be, o 'lebo "fo. En waa laabodi 'sia 'o cin lo 'nan: «Nyin zia nen 'w1 labe "yee tranla? -Tie 'w1 'todi zie -a -non -yre? Yaa dra 'ko, en e 'lebo "fo winun 'labe -a dra? ³ Yiba "nyaanzan "tun "nen, en Mari -pi nen. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simon nun flinzan nen. En "nyian be, -a -suannen lumonnun -nyeanla -kaa va 'gu.» -Yee "wean wa'a wei 'silea 'w1 'a di.

⁴ -A -nan nen Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «Fe peenon 'nan be, Bali 'lewei vizan 'to a 'e wlu -and. 'Pian -te e ya 'e 'flanor 'lee 'e drunon 'lee 'e 'mangulinun yei "be, wa'a siala min -a di.» ⁵ -Te ya'a 'silea -pe 'pladi -a -ce -tenon -mie da -e 'o 'beli die, Zozi 'ka -kolale 'lebo "fo w1 pee dredi -a 'fla zie -a da di. ⁶ Yi nen wa'a -telea Zozi da die, -a 'w1 -a 'kan 'e 'ciula "da. "Be -sru en e -ku 'fla peenun da, en e 'w1 paa minnun ji.

*Zozi 'e -srulon fuda "fli 'pa 'sia 'flivli
(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)*

⁷ Zozi 'e -srulon 'fuda "fli laabo, en e o 'pa 'sia "flivli. E -koladi -non -wle 'nan -e 'o -yu -wladinun -pin minnun -sru.

⁸ Yaa 'v1 -wle 'nan: «-Te ya'a 'silea "tonyrin -a die, te 'ka 'ta wu "man "fe pee 'sia di! Te 'ka 'blife 'lee 'pada 'lee "lala 'sia di! ⁹ 'Ka 'manwua "wo! Te 'ka 'trale 'sia "fli "di!» ¹⁰ En yaa 'v1 "nyian -wle 'nan: «-Te 'ka 'bola 'fla 'tu da be, 'ka 'fo 'kon nen, o 'ka laabo 'ji be -a -ji, -trilii -e 'ka 'kudi 'e bo. ¹¹ 'Pian -te ka 'bola 'fla, en 'fla zie -a da 'non 'ka 'ka 'silea min -a die, en wa'a "troen "tole 'ka wei le die, 'ka 'ku 'ka 'le! "Cee -ku be, 'ka 'cein -man fuon -koei "troa o da 'w1 pladi -a -wle. -A -ci -koondu nen 'nan 'ka 'pe 'si -wee 'w1 'ji.»

¹² -A -nan nen o -ku, en o Bali -le 'w1 vidi 'sia minnun le. Waa 'v1 -wle 'nan, 'o 'si 'o dre w1 -wldi! "man -e 'o 'fli -non Bali le. ¹³ O -yu -wldi! "kaga "pin minnun -sru. O 'nyron ci -ce -tenon "kaga "man, te o "belia.

*Min -batize drezan Zan -kanan w1 nen 'gu
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)*

¹⁴ Mingonnen Erodi Zozi 'le 'w1 'man, koo -a 'to 'wldi fuila "man, te minnun -a ve 'nan: «Min -batize drezan Zan 'be wluan -kanon 'va. -Yee "wean nen -koladi a -yro en e 'lebo "fo winun dra.»

¹⁵ En min plennun "o 'v1 'nan: «Eli nen.»

En min -mienun "o 'v1 'nan: «Bali 'lewei vizan -tu nen "le Bali 'lewei vinon 'li be -wee 'w1 'zu.»

¹⁶ Zi Erodi 'winun zie -a 'man be, en e 'nan: «Zan nen maan -wulo ceen be, -a 'bo nen. -Yee wluan -kanon 'va.»

¹⁷ Koo Erodi 'be Zan -te. 'W1 nen e dre 'loo yaa -te be, -nyren 'gu. Erodi 'yee minnun 'pa 'sia, en 'o -ku Zan 'kunle, waa yri, en waa -fo -pu 'kuin. Yaa dre zie Erodi -le "wean, koo li zie e ya Erodi "bvu Filipon nan -a, en Erodi -a 'si 'wlu. ¹⁸ 'W1 zie Zan -a 'le ceen Erodi le. Yaa 'v1 -yre 'nan: «-Si 'ka 'i 'lo -e 'i "bvu nan 'si 'e 'wlu di.» ¹⁹ -A 'w1 'nan Erodi man -wldi. En e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tea. 'Pian -si nen ko 'e 'ciula "da "be, ya'a toa di. ²⁰ Koo -a -sran Erodi 'bo "e "klan wo Zan -lo. -Yaa -toa 'nan, Zan a Bali -le min tigl 'a, -yee "wean 'e yie -toa 'va, "togo 'o -te. Erodi Zan wei mand 'ye "yi, 'pian 'w1 nen Erodi "e "yi -e "e "v1 Zan le be, ya'a toa di.

²¹ Zi Erodi -ya le 'le soo yi 'bo be, en Erodi -si nen ko 'e 'ciula "da -e 'e Zan -te be -a 'yi. Yi zie -a da be, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounjanun tanon 'lee Galile min cejenun laabo 'nan, 'o 'ta "fedi dre 'e 'va. ²² En Erodi 'lu 'ku "dre 'tanle o 'le. Erodi 'lee 'yee minnun peenon 'ci 'so 'e 'ciula "da.

-A -nan nen Erodi -a 'v1 -yre 'nan: «Fe nen i ci 'va be, 'i laabo 'an 'lo, maan -non 'yie!» ²³ En Erodi -to 'e wei da -a vidi -a 'nan: «-Te 'men mingonnen tre va nen i ci be, maan 'fui 'tu -non 'yie.»

²⁴En nɔnɔbe zɪe e 'bɔla, e -kɔ -a laabole 'e "bɔ 'lɔ 'nan: «-Mɛ "fɛ nɛn 'an laabu -yrɔ?»

-A "bɔ "e -yrɛ 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo nɛn, 'i laabu -yrɔ!»

²⁵-A -nan nɛn e 'li 'e da "nyiandɔ mingɔnnen Erodi -va, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo va nɛn an ci. 'I -nɔn 'mɛn -naagu 'plɛdi da!»

²⁶Zɪ Erodi 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, -a ta drɛ 'trɔdrɔ. 'Pian e -tɔ 'e wei da minnɔn nɛn o -ta "fɛdi da bɛ o yɪe man, -yee "wean ya'a -kɔlale -a vidɪ -a -cɛje di. ²⁷-A -nan nɛn e 'sounja -tɔ 'pa 'sia 'nan, 'e 'kɔ Zan -wulo 'cɛn. 'Sounja zɪe e -kɔ -pɔ 'kuin, ɛn e Zan -wulo cɛɛn. ²⁸E -ta -a "plɛdi da, ɛn yaa -nɔn nɔnbe 'bɔ le. ɛn nɔnbe zɪe yaa -nɔn 'e "bɔ "lɛ. ²⁹Zɪ Zan -srunɔn 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn o -kɔ -a -kadɪ 'silɛa. O -kɔ -a wɔle.

*Zozi -blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu le
(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)*

³⁰Minnun nɛn Zozi o 'pa 'sia paan bɛ, o -ta. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn waa drɛ bɛ, 'lee 'wɪ nɛn waa paa minnɔn jɪ bɛ, waa 'sinan 'pa Zozi le. ³¹En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Kaa 'si fɛ 'gɔɛ -a -nan! -Kaa kɔ fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan, -e -kaa 'flinla "wɛnnɔn!» Fɛ nɛn e 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ ci 'nan, minnun nɛn o -kɔ 'lee minnun nɛn o -taa "bɛ, o ya "kaga "bɔɔ -le "wean, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fɛ -blɪ di.

³²-A -nan nɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klɔ -jɪ 'o 'saza, ɛn o -kɔdɪ 'sia fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan. ³³Minnun o -kɔnan 'yɪ. ɛn 'wɪ zɪe minn "kaga -a 'man. -Yee "wean o 'si 'fla pɛɛnɔn da, ɛn o -traa o 'lɛ flɛn -a fɛ zɪe -a -nan. ³⁴Zɪ Zozi sɔɔnla -klɔ -jɪ bɛ, e min "kaga zɪe 'o 'yɪ o 'sendɪ. O nyirinda -sɛn "da, kɔɔ e o 'yɪ "lɛ 'nan 'blanun nɛn o -sru "pinzan "ka "diɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -nan nɛn e 'wɪ "kaga "paadi 'sia o jɪ.

³⁵Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn Zozi -srunɔn pli "man. O 'nan -yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, ɛn min 'ka 'nyeanla 'gɔɔ di. ³⁶-Yee "wean 'i vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kɔ fei -paannun 'lee 'flanun nɛn -kaa 'srɔn 'gɔɛ -a da -e 'o 'wee -blɪfɛnɔn 'lɔ, 'o -blɪ!»

³⁷En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka 'blɪfɛ -nɔn -wɛ 'ka 'bɔ 'a!»

-A -nan nɛn waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Kɔɔ dra kɔ -e 'kɔ 'blɪfɛ -nɔn -wɛ? I ya "vale 'nan 'kɔ 'kɔ minnun "kaga 'labɛ o -blɪfɛ 'lɔ yɪ yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

³⁸En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «'Kpɔun wɛa nɛn 'ka 'lɔ? 'Ka 'kɔ -a -nanjen!»

Waa laabu 'o cin lɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'kɔ 'lɔ.»

³⁹"Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o min pɛɛnɔn 'nyran 'tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. ⁴⁰En minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bɔa min -yaa tɔ, ɛn -a 'kule -mie bɔa min -fuba 'soolu.

⁴¹-A -nan nɛn Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪe -a 'si, 'e ya -tɔ lajɪ, ɛn e Bali muo "fɔ. E

'kpɔunɔn ta cɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o -pli "minnun man. E pɔ "fli pli "nyian minnun pɛɛnɔn man. ⁴²Min pɛɛnɔn fɛ blɪ, o 'kan. ⁴³'Kpɔun pɔnɛnnun 'lee pɔnɔn nɛn o -fɔ bɛ, -a -srunɔn -a -sɛn saannɛn -fuda "fli "jɪ, yaa 'fa. ⁴⁴Minnun nɛn o 'kpɔun blɪ bɛ, -klɔnɔn a 'o va -kpi 'soolu.

*Zozi 'ta 'wɔ 'yɪ yɪe da
(Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)*

⁴⁵"Bɛ -sru ɛn Zozi 'tɔ 'e -srunɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klɔ -jɪ -e 'o 'trɔa 'e 'lɛ Bɛzaida fla 'yɪ -sru. E -fola "da 'nan -e 'e 'si -nɔn minnun lɛ, te o -kɔ -wee "kɔnnɛn. ⁴⁶Zɪ o pɛɛnɔn cɛɛn 'kɔdɪ man bɛ, ɛn e -kɔ Bali tru 'balɛ pɔn -tɔ da.

⁴⁷-Pei 'tan, ɛn -klɔ "e 'bɔ 'wɔ 'yɪ yɪe, te Zozi a tian 'e 'tɔwli "tra. ⁴⁸Zozi -a 'yɪ 'nan, 'e -srunɔn a 'o yra yɪnan -klɔ -fɔdɪ -a, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman e -taa "o da zia. -Pei -man, manɛn tɛdɛ -a bɛ, ɛn e -kɔla o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yɪ yɪe da. E "ta -cia "o da. ⁴⁹-A -nan nɛn waa 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yɪ yɪe da. -Wee 'jɪ "lɛ 'nan min lei nɛn, ɛn o -paandi 'sia. ⁵⁰Waa 'yɪ 'o pɛɛnɔn, ɛn nyɛn -sɛn o jɪ.

'Pian Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka -pɔan 'kun! Te 'ka "kɔlan di! 'An 'bɔ nɛn.» ⁵¹-A -nan nɛn e -fɔ o va -klɔ -jɪ. 'Nun tɔɔn fulɔ 'ta 'tɔ. 'Wɪ zɪe e o 'plo 'fɔ 'e 'ciɪla "da. ⁵²'Lɛbo "fɔ wɪ nɛn Zozi -a drɛ 'kpɔun -a bɛ, wa'a -ci manlɛ di. -Wee -ci mandɪ a -kɔɔbli -lɛ "wean.

*Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezaret
(Mt 14.34-36)*

⁵³Zɪ o 'yɪ cɛɛn bɛ, o 'bɔla Jenezaret. ⁵⁴O sɔɔnla -klɔ -jɪ, 'nun tɔɔn minnun Zozi -kɔnnɛn 'yɪ. ⁵⁵O ci fɛ pɛɛnɔn 'nan -a vidɪ -a minnun lɛ. -A -nan nɛn minnun -tadi 'sia -cɛ -tɛnɔn 'a "se "jɪ, fɛnan nɛn waa 'man 'nan e ya bɛ -a -nan. ⁵⁶Fɛnan pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ bɛ, -te e ya 'fla "wɛnnɛn da -a oo, -te e ya 'fla -dan da -a oo, -te fei -paan "da "nɛn oo, minnun -taa "cɛ -tɛnɔn -a -guada. O toba -fɔa Zozi lɛ 'nan, 'e 'yee sɔ 'lɛbo 'fɛndaa 'tɔ -e -cɛ -tɛnɔn 'o kle "man. -Cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o kle "man "bɛ, o beli.

7

*Zuif 'nɔn kluda wɪ
(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)*

¹Yɪ -tɔ da bɛ, Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalɛm, ɛn o -ta Zozi 'va. ²Waa 'yɪ 'nan -a -srunɔn plɔɛn fɛ blɪ, te wa'a 'o 'pɛ -man 'foelɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee "wɪ 'zɔ di.

³Zuif 'nɔn nɛn Farizen 'nɔn 'a bɛ, 'lee Zuif 'nɔn pɛɛnɔn bɛ, -te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee "wɪ 'zɔ diɛ, wa'a fɛ ble di. ⁴ɛn -te o 'si 'flɛjɪ bɛ, -te wa'a 'o -sru lɛ "lɛ zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee "wɪ 'zɔ diɛ, wa'a fɛ ble di. O kluda wɪ "kaga plɔɛn a "nyian. E ya 'yɪ 'mlin 'kulɛnnun -ci "foedi da, ɛn e ya -pɔnɔn 'lee -daganun -ci

"foedi da, [en e ya nyinnan "daveɲun -srudi da.]

5 -Yee "wean Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɛnɔn 'a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn, 'i -srɔnɔn 'ka 'wɪ nɛn -kaa tranun -a 'vɪ 'nan -kra dɾɛ bɛ -a dra dɪ? 'Pian wa'a 'o 'pɛ -man dra 'saun Bali 'lɛ 'vaa -e 'o fɛ -blɪ.»

6 -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Wei "flivli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a cɾɛn -tɛ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«Bali "e 'nan:
Minnun 'labɛ,
waan 'tɔ 'yi "ve 'o 'le lou,
'pian o jinun bɛ,
o ya 'o 'sidi 'an man -kɔɔbli.

7 -Wee 'an 'sudi bɛ -a "nɛn "ka "di.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ bɛ,
-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji
'nan -yɛɛ cɪ Bali -le -si -a.»

8 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn 'si Bali -le -pei -va, en ka -sɔɔnla 'ka tranun kluda wɪ -sru. 9 'Ka 'ci a 'e 'cɛndɪ. Ka Bali -le -pei tuw 'ka 'pɛla koda, en ka lɛa 'ka tranun kluda wɪ man.

10 'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman bɛ -nyɾɛn 'gɔ. E ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'nan:

«I yie 'nan 'i "ti 'lee 'i "bɔ "man!»
En "nyian 'nan:

«Min nɛn,
'e wei 'pla 'e "ti "man,
'-te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ,
'e "bɔ "man bɛ,
'o san -tɛ!»

-Pei zɪɛ Bali 'bɛ -nɔn Moizi lɛ, 11 'pian kaa "paaman minnun ji 'nan, -si a 'e 'nɔndɪ min lɛ -e 'e vɪ 'e "ti 'lee 'e "bɔ "lɛ 'nan: «Ma'an 'kɔlamɛn -e 'an 'pa 'ka 'va dɪ. "Lala nɛn kɔ "an -nɔn 'cɛɛ bɛ, maan dɾɛ Kɔɾban -a. -A -ci nɛn 'nan, maan -nɔn Bali lɛ.» 12 'Cɛɛ 'wɪ "paadi zɪɛ e -si -tɔa -yɾɔ -e 'e 'pa 'e "ti 'lee 'e "bɔ 'va. 13 Zi ka Bali wei klu -sɛanla 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a zɪɛ. En 'wɪ zɪɛ -a -tɔwli "nɛn kaa dra 'wɪ "kaga "ji.»

-Mɛ "fɛ 'bɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ?
(Mt 15.10-20)

14 "Bɛ -sru en Zozi min "kaga laabɔ "nyian, en e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "tɔ 'an wei lɛ -e 'ka 'wɪ 'gɔvɛ -a -ci man 'kpa. 15 Fɛ nɛn e "sia bei, -e 'e -wla "min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. 'Pian fɛ nɛn e "sia min ji -e 'e bɔla bei "bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. 16 [Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!]

17 Zozi 'si min "kaga yei, en e wla 'kuin. -A -nan nɛn -a -srɔnɔn 'a laabɔ -yɾɔ 'nan, 'e -kɔnɛn "nɛn yaa -fɔ bɛ -a -ci vɪ 'wlɛ! 18 En e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, ka'a 'kɔlamɛn -e 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci man dɔvɔ? Fɛ nɛn e -wlamlan min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. Ka'a tɔa zɪ dɔvɔ? 19 Kɔɔ ya'a 'wlamlan min

souba ji dɪ, 'pian e -ko min -pɔan 'ji. "Bɛ -sru -e min 'e 'kɔ -fɔ -a lua.»

'Wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a nɛn Zozi -a kɔɔn 'nan, -blɪfɛ -tɔ 'ka min "tri -tɔa Bali 'lɛ dɪ.

20 En Zozi -a 'le 'srɛn 'nan: «Fɛ nɛn, e "sia min ji bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. 21 Kɔɔ blamin souba 'ji nɛn ci "nrɔndɪ -wɪdɪ pɛɛnɔn "sia. -Kɔnɛn -wɛɛdɪ "kaga 'lee li -wɛɛdɪ "kaga "a -tɔ, en cɾɪn wɔdɪ a -tɔ, en min -tɛdɪ a -tɔ, 22 en min nan -wɛɛdɪ 'lee min -srɛn -wɛɛdɪ a -tɔ, en "lala yɪdɪ "yi "bɔvɔ "a -tɔ, en nyannɛn dɾɛdɪ a -tɔ, en -dawli dɾɛdɪ a -tɔ, en fɛ -blɪdɪ 'lee -wen mindɪ -e 'e 'cɪda "da "bɛ e ya -tɔ, en man bɔdɪ a -tɔ, en 'wɪdɪ min man -wɪdɪ "a -tɔ, en flɪ dɾɛdɪ -dandan a -tɔ, en -blɔ 'tandɪ a -tɔ. 23 'Wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn zɪɛ, o "sia min ji, en -wɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ.»

-Pɛn li -tɔvɪ -tɛra Zozi da
(Mt 15.21-24)

24 Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, en e -kɔ Tir 'fla "srɔn Fenizi 'lɛglɔn 'ji. E wla 'kɔn 'tɔ -ji. E 'ka "vale 'nan, minnun 'o -tɔ 'nan e ya -nan dɪ. 'Pian ya'a -kɔlɛlɛ dɾɛdɪ -a dɪ. 25 Lumɔn -tɔ a 'fla zɪɛ -a -da. -Yɔ -wɪdɪ "a -a 'lu -sru. 'Nun tɔɔn e Zozi 'le 'wɪ 'man, en e -ta "va, en 'e "pɔsɔnla "wlu. 26 -A -nan nɛn e toba -fɔ -yɾɛ 'nan, 'e 'yɔ -wɪdɪ "pin 'e 'lu -sru. Lɪ 'bɔ zɪɛ Zuif li "cɛɛ dɪ, e "sia Siri Fenizi 'lɛglɔn 'ji.

27 En Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'I nannannun 'tɔvɔ 'o fɛ -blɪ 'o 'kan 'lɔ! E 'ka 'wɪ "yi, -e min 'e nannannun -lɔ 'kpɔun 'si 'e -nɔn -plɛnnun lɛ dɪ.»

28 En yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ tigɪ nɛn, yia 'vɪ, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nɛan plɔɛn nɛn e -sɛanla bɛ, -plɛnnun nɛn 'tablo wlu bɛ, waa -ble.»

29 En Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'Yia 'vɪ fɛnyian. 'I 'kɔvɔ, -yɔ -wɪdɪ 'si 'yie 'nɛn -sru!»

30 -A -nan nɛn li zɪɛ e 'li 'e da 'yee "kɔnɛn. E 'bɔ 'yee 'nɛn man 'e nyinnandɪ -saa da, te -yɔ -wɪdɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tɔ beli
(Mt 15.29-31)

31 "Bɛ -sru en Zozi 'si 'lɛglɔn nɛn Tir 'fla "srɔn "bɛ -a -ji. E cɪla Sidɔn, en e -kɔ 'lɛglɔn nɛn waa laabɔ 'Fla 'fu bɛ -a da Galile 'yi man. 32 -A -nan nɛn minnun -ta bobo -tɔ -a Zozi lɛ, en o toba -fɔ -yɾɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli.

33 Zozi -cɛzan zɪɛ -a 'si minnun "srɔn "kogo, en e -kɔ -a -kɔɔbli fɔɔ. E 'pɛ 'wlɛ 'wɔ -a "trɔɛn 'ji, en e 'le 'yi 'si, yaa klɛ -a nɾɛn man. 34 -A -nan nɛn 'e 'yie -tɔ laji, e flin -vɛɛ, en yaa 'vɪ -yɾɛ 'e wei -ji 'nan: «'Efata!» -A -ci nɛn 'nan, 'i 'le 'sɔ! 35 'Nun tɔɔn -a "trɔɛn 'le 'sɔ, en -a nɾɛn flu. -A -nan nɛn e 'wɪdɪ 'sia tigɪ.

36 Zozi 'wɪ 'pla minnun lɛ 'nan, te 'o -nan wɪ vɪ minnun lɛ dɪ! E 'wɪ "paala -wlɛ te yaa "paala, 'pian 'bɛ 'nan nɛn minnun -a fuimlan "man "bɔvɔ. 37 Min pɛɛnɔn 'lɛbɔ "fɔ 'e 'cɪda "da, te waa ve 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, e

ya 'yi. Yaa drɛ ɛn "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'lɛ 'sɔ, ɛn yaa drɛ ɛn bobonun nɛn baa flu.»

8

Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi sinjen lɛ

(Mt 15.32-34)

¹ Tɔ zɛ -a man nɛn, min "kaga 'o cin 'yi "nyian Zozi man. ɛn zɛ o -blifɛ "ka -e 'o -bli dɛ, -a -nan nɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: ² «Minnun 'labɛ, o nyirinda -sɛan 'an da. Kɔɔ yi yaaga nɛn 'gɔ, te o ya 'an 'srɔn, ɛn -blifɛ -tɔ 'ka -wɔ 'dɪ. ³ -Te an o 'li 'o da 'o 'ci lɛ dra -a bɛ, o man -taa tɔalɛ -sia. ɛn "nyian bɛ, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

⁴ -A -srunɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nɛn min -blifɛ ye -e 'e -nɔn -wɛ fɛnan nɛn min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɛ -a -nan?»

⁵ ɛn Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «Kpɔun a 'ka 'lɔ wɛa?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

⁶ Tɔɔn e 'nan minnun "kaga zɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran 'tra. E 'kpɔun 'sɔravli zɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛn. Yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o -pli "o man. ɛn waa pli o man. ⁷ Pɔ "wɛnwɛnnɛn -mie a "nyian -wɔ "tiɛnnɔn. Zozi Bali muo "fɔ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Ka -pli "nyio o man!» ⁸ Minnun pɛɛnɔn -a bli, o 'kan. ɛn -a ponɛnnun nɛn o -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'fa 'sɔravli. ⁹ Minnun nɛn waa bli bɛ o "nɛn bɔa -kpi sinjen. "Bɛ -sru ɛn Zozi -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'li 'o da 'o fla. ¹⁰ ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klɔ -ji. O -kɔ 'trɛ nɛn, waa laabo Damanuta bɛ -a da.

Farizen 'nɔn 'ka Zozi 'lɛ 'wɪ 'ci manlɛ dɪ

(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)

¹¹ Farizen 'nɔn 'ta, ɛn o -sa -fɔdɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandɪ -lɛ "wɛan, waa laabɔ -yrɔ 'nan, -te -yee -koladɪ 'sia Bali va bɛ, e 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tɔ drɛ laji. ¹² Zozi flin -vɛɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'ka -naagɔnɔn, 'lɛbɔ "fɔ wɪ nɛn kaa -wɛɛman? Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, wa'a 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tɔ -kɔɔnman 'ka -naagɔnɔn lɛ dɪ.» ¹³ -A -nan nɛn e 'si o va, e -fɔ -klɔ -ji, ɛn e -kɔ 'yi -sru.

Zozi -srunɔn 'ka Zozi 'lɛ 'wɪ 'ci manlɛ dɪ

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Zozi -srunɔn 'ci 'san 'kpɔun siadɪ man. 'Kpɔun -tɔwli "nɛn -wɔ "klɔ -ji. ¹⁵ ɛn Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodɪ 'lee Farizen 'nɔn 'lɛ 'mannyan 'lɛ "wɛan nɛn maan ve zɛ.»

¹⁶ -A -nan nɛn -a -srunɔn -a vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan, 'kpɔun nɛn e 'ka -kaa 'lɔ dɛ, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɛ -a 'vɪ.

¹⁷ Zozi 'wɪ zɛ -a -kɔnnɛn 'yi, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn kaa ve 'nan, 'kpɔun -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɛ -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manlɛ dɔɔ? ɛn ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɔɔ? -Mɛ "lɛ "wɛan 'cɛɛ 'wɪ mandɪ 'lɛ 'wɔ?» ¹⁸ Ka yie nɛn "ji "bɛ, fɛnan yɪvɛ "cɛɛ dɔɔ? 'Ka

"trɔɛn "nɛn 'ka 'wɔlo -man bɛ, 'wɪ manvɛ "cɛɛ dɔɔ? 'Wɪ 'cin 'ka 'fɔala 'ka 'ji dɔɔ? ¹⁹ Tɔ nɛn an 'kpɔun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɔ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «-Fuda "fli.»

²⁰ ɛn Zozi 'a laabɔ "nyian 'nan: «Tɔ nɛn an 'kpɔun 'sɔravli -pliman min -kpi sinjen man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɔ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «'Sɔravli.»

²¹ Zozi "e -wɛ 'nan: «-Te 'bɛ a zɛ, -mɛ "lɛ "wɛan ka'a tian 'wɪ 'ci manlɛ dɪ?»

Zozi yie 'wizan -tɔ beli Bezaida

²² Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bola Bezaida, ɛn minnun -ta yie 'wizan -tɔ -a -yrɛ. O toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e kle "man. ²³ -A -nan nɛn Zozi yie 'wizan zɛ, -a 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn e -kɔ -a 'fla lunɛn. E 'lɛ 'yi 'pa -a yie da, ɛn e 'e 'pɛ 'pla min zɛ -a da. "Bɛ -sru ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «'I fɛ -tɔ ye?»

²⁴ E fɛnan -nanjen, ɛn e 'nan: «An minnun ye. E dra "lɛ 'nan yibanun 'bɛ ci 'ta wɔnan.»

²⁵ ɛn Zozi 'e 'pɛ 'pla "nyian -a yie da. -A -nan nɛn min zɛ e fɛnan 'yi 'wein, e beli. ²⁶ Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wɪ pladɪ -a -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'ciula Bezaida 'fla yei 'dɪ!»

Min nɛn Zozi ci -a bɛ Pieri -a 'vɪ

(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

²⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn -a -kɔnan 'flanun nɛn Sezare Filipɔ "srɔn "bɛ -a da. O ya -sia, ɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a laabɔ 'e -srunɔn 'lɔ. Yaa laabɔ 'nan: «Minnun "o 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

²⁸ ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drɛzan Zan nɛn 'yia. ɛn min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nɛn 'li bɛ -nyɛn 'yia. ɛn min -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'li bɛ, -a -tɔ nɛn 'yia.»

²⁹ ɛn Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

Pieri "e -yrɛ 'nan: «'ɪ ya Crizi nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a.»

³⁰ ɛn Zozi 'o "trɔɛn nyuɔn 'wɪ pladɪ -a -wɛ 'nan, te 'o 'yee 'wɪ vɪ min lɛ "fo "dɪ.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ

(Mt 16.21-23; Lk 9.22)

³¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'wɪ 'paadɪ 'sia 'e -srunɔn 'ji. Yaa vidɪ 'sia -wɛ 'nan: «Yra yidɪ "kaga 'ta -daa "bɔlɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man. Min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -taa 'an drɛlɛ 'o 'pɛla koda. Waan -tea. 'Pian -a yi yaaganan da bɛ, -e 'an 'wluandɪ -kanɔn 'va.»

³² E 'wɪ zɛ -a 'vɪ -wɛ 'wein. -A -nan nɛn Pieri Zozi laabɔ 'o "fli yei, ɛn e 'wɪ 'pla Zozi lɛ. E -yrɛ 'nan: «Te 'i 'wɪ zɛ -a vɪ "fo "dɪ!»

³³ Zozi 'e 'man lila, 'e -srulon 'nanjeen, en e 'wi 'pla Piere 'le 'kagla. Yaa 'v1 -yre 'nan: «Satan, 'i 'si 'an 'srøn "kogo! 'W1 nen 'i 'ci 'nrønman "da "be, -a 'bõ "ceE Bali -a nrøn 'e 'ji d1. 'Pian 'yie ci 'nrõnd1 a blamin -le ve da.»

*Zozi -sru 'ta wvd1
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)*

³⁴ -A -nan nen Zozi minnun peenon 'lee 'e -srulon laabv 'e "srøn. En e 'nan -wle 'nan: «-Te min nen e ya "vale 'e 'ta wola 'an -sru "be, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, en 'e 'w1 yra yid1 man, en 'e 'w1 'kad1 man yiba "plan da 'vaa, -e 'e -sõnla 'an -sru. ³⁵ Min oo min nen e ya 'e 'lad1 'yee 'trëda da be, -yee 'trëda -taa 'sile -yre. 'Pian min nen 'e 'pe 'si -yee 'trëda da "fo, en yaa -non 'men 'an yid1 'y1 'lee Bali -le 'w1 'nõnnõn yid1 'y1 "le "wean be, Bali -le 'belid1 dra -a san -le ve -a. ³⁶ -Te min 'trëda fe peenon 'y1, en 'belid1 'si -yre "be, -a -trøn nen -me "a? E 'ka "fo "d1. ³⁷ Kõõ ya 'a 'kalaman -e 'e 'belid1 z1e -a ta pan wv 'e 'lõ fe -tv -a d1. ³⁸ -Naagonõn 'o 'fli ceen Bali man, en o ya 'w1 'wld1 "kaga "drean. Min nen, yra -a -te 'o 'le -a vid1 -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a be, -e "ceE d1, 'men 'w1 vid1 -wle yra -a -te be, Blamin -p1 -yee ve yra -tea 'nyian tv nen e -taa "man "be -a man. E -taa 'e "t1 "le 'te 'san 'lee 'e "t1 "le 'pasianõn 'le 'te 'san da.»

9

¹ En Zozi -a 'le 'sran -a vid1 -a 'nan: «Maan ve 'cee 'w1 tigh1 'a 'nan, 'ka peenõn nen 'an 'le 'gõe, ka 'a 'cean -kaadi man 'vaa -e 'ka y1 'nan Bali mingõnnen -blid1 'sia 'yee 'pleble 'a d1.»

*Zozi -srulon yaaga Zozi 'y1 'yee 'te 'san wlu
(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)*

² Yi 'sheedv "be -sru Zozi Piere 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, en e -ku waa pøn loulou "tv da. -A -nan nen -a 'kõle lila o 'yie man. ³ -A man sonun dre 'fuvu 'yryry. Min -tv 'ka 'trëda 'gõ -e 'e -a sõman fe 'fuvu dre d1. ⁴ En o Eli 'lee Moizi 'y1 Zozi "srøn te o ya -see "wvonan waa.

⁵ -A -nan nen Piere -a 'v1 Zozi 'le 'nan: «'Kv 'san, e ya 'w1 'y1 "a -e -kaa -fv fe 'gõe -a -nan. Kv segle pannen yaaga -tõa. -A -tv a 'yie ve -a, -a -tv a Moizi -le ve -a, en -a -tv a Eli -le ve -a.» ⁶ Piere 'w1 z1e -a 'v1 'e lei -sru, kõõ nyen o ceen.

⁷ En "lolu -koei "trõa o da. -A -nan nen wei -tv wu "lolu -koei z1e -a va. Yaa 'v1 'nan: «'An 'p1 nen, e 'sõ 'men tigh1 be, -nyren "be. 'Ka "trõen "to -a wei le!»

⁸ Nun tõn "weE vnun 'o 'yie 'tõ 'o "srøn "be, te o Zozi 'tõwli 'ye 'e 'tõd1.

⁹ Z1 o pøn -sõõnd1 'ji 'sia be, en Zozi 'w1 plad1 'sia -wle. Yaa 'v1 'nan: «-Te Blamin -p1 'ka tian 'wunle -kanõn 'va d1e, 'w1 nen kaa -nan 'y1 'gõe, te 'ka -nan see wv min -tv le "fo "d1!» ¹⁰ O 'w1 z1e -a 'man "y1. 'Pian waa laabvdi 'sia 'o cin yei 'nan: «'Wluandi -kanõn 'va be, -a -ci nen nõn?»

¹¹ En -a -srulon -a laabv -yre 'nan: «-Me "le "wean nen Bali -le 'fluba 'ci vnõn -a 'v1 'nan, Eli 'be -taa 'e 'flin 'vaa -e min nen Bali 'si 'va "be 'e 'ta?»

¹² Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «-Wee tin a 'nõnnõn, Eli 'be -taa 'e 'flin, -e 'e 'w1 peenõn dre 'e "pa 'ji. 'Pian e ya 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji 'nyian 'nan, Blamin -p1 'e yra ye "kaga, en minnun -a dra 'o 'pela koda. -Me "le "wean nen e ya 'e 'cren -ted1 z1e? ¹³ Maan v1 'cee 'nan, Eli -ta 'va, en minnun 'ka 'a 'sile min -a d1. 'W1 nen o ci "va "be, waa dre -yre. 'W1 nen e 'bõ "man z1e, e ya 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen 'nan 'e dra.»

*Zozi -yv -wld1 "pin 'nen 'tv -sru
(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)*

¹⁴ Z1 Zozi 'lee 'e -srulon yaaga z1e, o "ta bõa -a -srulon plõen nen o -fv pøn wlu be o man be, en o min "kaga 'y1, te waa -srulon 'bõ 'si -fv. Bali -le 'fluba 'ci vnõn a o yei, te o -sa -fõa 'o 'vale -a -srulon 'bõ 'a. ¹⁵ Z1 minnun z1e o Zozi 'y1 be, o dre kligli, en o -kv "va "flan -a 'nan -e 'o 'tv bõ.

¹⁶ -A -nan nen Zozi -a laabv 'e -srulon 'lõ 'nan: «-Me "sa nen, ka ci -a -fõnan 'ka 'vale waa?»

¹⁷ En min -tv -a 'v1 Zozi le minnun yei 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, an -ta 'men 'nen 'a 'yie. -Yv -wld1 "a -a -sru, ya 'a 'kolaman 'wld1 -a d1. ¹⁸ -Te -e -ta "da "be, yaa -tiala "tra, te -a 'le -põe bõa, te e 'she ta -ble, -e 'e 'to -jei. Maan 'v1 'i -srulon le 'nan, 'o 'yv -wld1 z1e -a -pin -a -sru. 'Pian 'o 'pe 'ka 'sõle -a dre d1 -a d1.»

¹⁹ En Zozi -a 'v1 'e -srulon le 'nan: «-Naagonõn, 'cee yi -terad1 Bali da "ka "d1. Tv wea nen 'an dre 'nyian 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yi -tera 'an da? 'An dre 'nyian 'cee 'kõ? 'Ka 'ta 'nen 'bõ 'a 'men!»

²⁰ -A -nan nen o -kv -a -yre. Z1 -yv -wld1 Zozi 'y1 be, 'nun tõn e 'nen z1e -a nyõõn 'pleble, en e -tria. E kõõlad1 'sia, te -a 'le -põe bõa.

²¹ Zozi -a laabv -a "t1 'lõ 'nan: «Tv "cen "man nen, e dre d1 'sia -yre?»

-A "t1 "e -yre 'nan: «E dre d1 'sia -yre -a "wennen da. ²² -Yv -wld1 -a -tria 'e 'pa -a "kaga. Tv -mie 'bõ be, yaa -fv 'tea, en tv -mie 'bõ be, yaa -te 'yia. Yaa dra z1e 'nan -e 'ka -le "wean. 'I yra 'si, -te i -kolaman 'w1 'tv dre d1 -a be, 'kv nyrinda 'e 'sen 'i da, -e 'i 'pa 'kv 'va!»

²³ Zozi "e -yre 'nan: «-Me "le "wean nen yia 'v1 'nan, -te an -kolaman? Min nen, e yi -teala Bali da be, -a -pe "sõa 'w1 peenõn dre d1 -a.»

²⁴ Nun tõn en 'nen "t1 -a 'v1 'pleble 'nan: «An yi -teala Bali da, 'pian 'i 'pa 'an 'va -e 'men yi -terad1 Bali da 'e 'pa "da.»

²⁵ Z1 Zozi -a 'y1 'nan, minnun a -tanan "kaga "be, en yaa 'v1 -yv -wld1 "le yra 'tõndõn 'a 'nan: «-Yv -wld1 'nen e 'nen 'gõe -a dra bobo -a be, 'i 'si -a -sru! Te 'i 'ta "nyian -a -sru "fo "d1!»

26 -Yv -wliḁi 'bō -paandi 'sia, en e 'nen 'bō nyōñ'pleble, -a -nan nen e 'si -a -sru. 'Nen 'bō yra flu "le min -kadi -le 'wī 'zō. En min "kaga -a vidi 'sia 'nan: «E -ka.» 27 'Pian Zozi -a 'kun 'e 'pē -man, yaa wluan, en e -tō lou.

28 "Bē -sru en Zozi 'kō 'konnen. -A -nan nen -a -srunon -a laabv -yrv 'o 'saza yei 'nan: «-Mē "le "wean nen, kō'a -kolale -yv -wliḁi zīe -a -pindi -a di?»

29 En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «-Yv -wliḁinun nen "le 'nan -yv -wliḁi 'labē -yee 'wī 'zō be, -te ya'a 'sileā Bali trv 'badi -a diē, min 'ka 'kolaman o -pindi min -sru "di.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va 'wī 'vī 'nyian

(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

30 Zozi 'lee 'e -srunon 'si fē zīe -a -nan, en o -kōḁi 'sia 'nan -e 'o Galile 'cēn. 'Pian Zozi 'ka 'vale minnun 'o -kōnnen 'yī 'nan 'e 'bō nen di. 31 Kōō e ya 'wī 'paanan 'e -srunon 'ji. -A -nan nen 'wī nen e -taa 'bōle "man "be, yaa -ci 'vī -wle. E 'nan: «Minnun "ta -daa Blamin -pī -nōnle minnun lē -e 'o -tē. -A yī yaaganan da nen e wuanla -kanon 'va.» 32 'Pian -a -srunon 'ka 'wī zīe -a -ci manle di, en -a -ci laabōḁi o -tēa "klan -a.

-Tīe cī Zozi -sruzan -dan a?

(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

33 Zozi 'lee 'e -srunon 'bōla Kapanamo. Zī o ya "kōnnen "be, en Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Mē "sa nen, kaa -fōa paan 'sia?» 34 'Pian 'o 'ta -sen. Kōō -te o ya -sia be, o -sa -fō 'o cin yei 'nan, -tīe cī o yei Zozi -sruzan -dan a?

35 -A -nan nen Zozi 'nyran, en 'e -srunon 'fuda "fī laabv. E 'nan -wle 'nan: «Min nen, e cī "vale 'e dra 'an -sruzan -dan a be, 'e 'fī 'pla min pēēnōn 'wlu 'nan -e 'e 'o 'su!»

36 -A -nan nen Zozi 'nen "wennen 'tō 'si, en yaa -tō o 'lē. Yaa 'si, yaa -fō 'e man, en e 'nan -wle 'nan: 37 «Min oo min nen e min nen "le 'nen "wennen 'zō 'gū -a 'kun tiglī 'men "wean be, te 'an 'bō nen, yaan 'kun tiglī. En min nen yaan 'kun tiglī be, 'an 'tōwli "cēē yaa 'kun tiglī di, 'pian min nen, yaan 'pa 'sia 'trēda be, te -a san nen yaa 'kun tiglī.»

Min -tv -yv -wliḁi 'pin minnun -sru

(Lk 9.49-50)

38 Zan -a 'vī Zozi lē 'nan: «Bali -le 'wī 'paazan, kō min -tv 'yī, te e -yv -wliḁi -pian 'minnun -sru 'i 'tō da. En kōa 'vī -yrv 'nan, te 'e drē di, kōō ya'a 'ta 'wōla 'i -sru "le 'kōe 'wī 'zō di.»

39 En Zozi "e 'nan: «Tē 'ka 'wī zīe -a drē di! Kōō min -tv "ka -e 'e 'lēbō "fō wī drē 'an 'tō da, "bē -sru -e 'e 'wī 'an man -wliḁi "di. 40 En min nen, -a pei 'ka 'e 'padi -kaa man diē, te e ya -kaa -sru. 41 Maan ve 'cēē 'wī tiglī 'a 'nan, min oo min nen e 'yī 'kulenen 'tv -nōn 'cēē, 'nan 'ka ya Crizi -le vē -a -le "wean be, e -taa 'yee -kopa ylē.»

'Ka drē "yī -e 'ka vīle 'ka 'si Zozi -sru "di!

(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

42 «Minnun nen o yī -tēala 'an da "le nan -nannun -le 'wī 'zō be, min oo min nen yaa drē en -a -tōwli "cē 'si 'an -sru "be, -a "yī mlin -e 'o 'kolebu -dan -fō -a 'klan -e 'o -fō jemie -va. 43 -Te 'i 'pē 'be -maan i 'wī 'wliḁi "dra be, 'i 'cēn 'i man! Kōō -te i wla 'i 'pē -tōwli "a 'belidi nen ya'a 'nyaan diē -a va be, 'be "yī mlin -kōḁi 'tē 'va te 'i 'pē a "fī "be -a da. Tē zīe ya'a 'driman 'li "fo "di. 44 ['Wī 'kpa, fē zīe -a -nan 'tē 'ka 'driman 'li "fo "di, en min -le yra yidi 'leda "ka "di.] 45 -Te 'i 'cēin 'be -maan i 'wī 'wliḁi "dra be, 'i 'cēn 'i man! Kōō -te i wla 'i 'cēin -tōwli "a 'belidi nen ya'a 'nyaan diē -a va be, 'be "yī mlin -kōḁi 'tē 'va te 'i 'cēin a "fī "be -a da. 46 ['Wī 'kpa, fē zīe -a -nan 'tē 'ka 'driman 'li "fo "di, en min -le yra yidi 'leda "ka "di.] 47 En -te 'i yīē 'be -maan i 'wī 'wliḁi "dra be, 'i 'si 'ji! Kōō -te i -wla 'i yīē -tōwli "a Bali -le mingōnnen trē da be, 'be "yī mlin -kōḁi 'tē 'va te 'i yīē a "fī "be -a da. 48 'Wī 'kpa, fē zīe -a -nan 'tē 'ka 'driman 'li "fo "di, en min -le yra yidi 'leda "ka "di.

49 Fē nen maan 'vī zīe -yēē cī 'nan, Bali -pan wī -tōḁv pēēnōn be, o -wē -fōa "man. -A -tōwli "nen "nyian 'cēē vē -a, 'tē -taa 'ka 'tōḁv pēēnōn 'nanjenle.

50 'Wī 'kpa, -wē a fē "yī "a. 'Pian -te -wē 'nōnnōn 'si "man "be, -mē "a nen waa dra "nyian 'nōnnōn? E "ka "fo "di. "Le zī -wē fē dra 'nōnnōn be, 'ka 'bō "nyian 'ka 'nōnnōn 'e 'kōn 'ka cin man, -e 'ka yei 'e 'fō -trōō.»

10

Zozi 'wī tin 'ba li bōladi da

(Mt 19.1-9; Lk 16.18)

1 "Bē -sru Zozi 'si Galile, en e -kō Zude 'lēglōn 'fōi nen Zudan 'yī -sru "be -a -ji. En minnun o cin 'yī "man "nyian "kaga, -a -nan nen e 'wī "paadi 'sia o ji "le zī yaa dra 'e 'cēn be -yee 'wī 'zō.

2 Farizen 'nōn -mie pli "man. O 'wī laabv -yrv -a wei 'kundi -le "wean. Waa laabv -yrv 'nan: «-Cēē -peī -tō wī -a -si -nōn 'nan min 'e nan bōla?»

3 En Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Mē "wī nen Moizi -a cren -te -peī 'fluba 'ji 'nan 'ka drē?»

4 Waa 'vī Zozi lē 'nan: «Moizi -a -si -nōn kōē 'nan, -te min "ta 'e nan bōala be, 'e lī bōla 'fluba drē -e 'e 'nōn -yrv 'vaa -e 'e bōla.»

5 Zozi "e -wle 'nan: «'Ka "trōēn "a "yuyū, -yee "wean nen Moizi -peī zīe -a -tō 'cēē. 6 'Pian zī Bali fē pēēnōn drē be, en e -klōnmōn drē 'o 'vale lumōn -a. 7 -Yee "wean -klōnmōn 'sia 'e "tī 'lee 'e "bō 'srōn, -e 'e lēa 'e nan man. 8 -A -nan nen o "flinon dra min -tōwli "a. Wa'a 'kōan "nyian min "fī "a di, 'pian o drē min -tōwli "a. 9 -Yee "wean -si 'ka 'e 'nōndi blamin lē 'nan fē nen Bali -a 'pa 'e cin man be, 'e 'cēn 'e cin man di.»

10 Zi o 'b'ola 'k'onn'en 'be, en -a -srunon 'nyian "o 'w'i laabu-yr' 'w'i z'ie -a da. 11 En yaa 'v'i -wle' nan: «Min oo min nen 'e nan 'b'ola, en e li pee 'pa be, te e 'w'i 'w'lid'i dr'e 'e nan 't'uid'i -a en e li pee wee. 12 -A -towl'i "nen 'nyian, -te lumon 'si 'e 'sran wlu, en e -konn'en pee 'pa be, te e 'w'i 'w'lid'i dr'e 'e 'sran 't'uid'i -a en e -konn'en pee wee.»

Zozi -fea 'v'i nannannun man (Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

13 Minnun -ta nannannun -a Zozi le 'nan -e 'e kle o man. 'Pian Zozi -srunon 'si -to -wlo. 14 Zi Zozi 'w'i z'ie -a -nan 'y'i be, e 'nan 'man, en yaa 'v'i 'e -srunon le 'nan: «'Ka nannannun 't'ui 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -to -wlo "di! Koo minnun nen "le -wee 'w'i 'z'u be, Bali -le mingonnen tre a -wee ve -a. 15 Maan ve 'cee 'w'i t'ig'l 'a 'nan, minnun nen wa'a 'wile "man "le z'i nannannun -le 'w'i 'z'u -e Bali 'e mingonnen -bli o da de, wa'a 'w'lamlan -yee mingonnen t're da di.» 16 -A -nan nen e o 'si, en e -fo 'e man. 'E 'pe 'pla o da -t'udu, te e -fea ve o man.

Fezan -tv -le 'w'i (Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

17 Zi Zozi 'si 'sia be, t'oon min -tv -ta -a 'le flan -a, en 'e "po soon "wlu. Yaa 'v'i Zozi le 'nan: «Bali -le 'w'i "paazan t'ig'l, maan dra 'ko, -e 'belidi nen ya'a 'nyaan di,e, "an "yi?»

18 En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «-Me "le "wean nen, yian laabo min t'ig'l? -Te ya'a 'sil'ea Bali -towl'i "a di,e, min -tv 'ka t'ig'l di. 19 I Bali -le -pei -to winun -taa. Te 'i dr'e min -tezan -a di! Te 'i min nan -wee "di! Te 'i crin wo di! Te 'i 'wlu 'sen min man di! Te 'i min ta -bli di! 'I yi'e 'e 'nan 'i "t'i 'lee 'i "bu "man!»

20 E Zozi le 'nan: «Bali -le 'w'i "paazan, -pei peenon z'ie, an 'ta woladi 'sia "da 'an "w'ennen da.»

21 Zozi -a -nanjeen tein, yaa 'y'i "yi, en e -yre 'nan: «'Yie 'w'i 'f'u -towl'i -yee kli 'i man. 'I 'ku, fenun nen 'i 'lo be, 'i 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yale -tenon man! -Te yia dr'e z'ie, 'i yife -taa "kol'e laji. "Be -sru en 'i -soonla 'an -sru!»

22 'Pian z'i e 'w'i z'ie -a 'man be, e -si 'sia, te -a ta -a -tr'odro, koo -a yife a "kaga.

23 -A -nan nen Zozi 'e -srunon 'nanjeen 'e "sr'on, en yaa 'v'i -wle 'nan: «Minnun nen, 't're da fenun ci -wlo "be, e ya 'pleble -e 'o dr'e Bali -le mingonnen t're dave -a.»

24 'W'i z'ie yaa -srunon 'ci baa 'ji, en Zozi -a 'v'i -wle 'nyian 'nan: «'Men 'nennun, e ya 'pleble -e min 'e dr'e Bali -le mingonnen t're dave -a. 25 Min nen e ya fezan -a be, -e 'e dr'e Bali -le mingonnen t're dave -a be, e ya "man 'pleble 'w'lid'i. Koo 'vaa -e 'w'i z'ie 'e dr'e be, te -wi -dan nen waa laabo shamo be, e ci 'menzren -yre ji.»

26 -A -nan nen -a -srunon 'ci baa 'ji "men 'e cida "da, en waa vid'i 'sia 'o cin le 'nan: «-Te 'be a z'ie, -t'ie -kolaman 'sidi -a 'w'i "ji "men?»

27 Zozi o -nanjeen tein, en e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kolaman -e 'e 'fli 'si 'w'i 'ji di, 'pian Bali 'be -kolaman -a dr'edi -a. Koo Bali -kolaman 'w'i peenon dr'edi -a.»

28 En Pieri -a 'v'i -yre 'nan: «Koo "nun? Ku 'si fe peenon -sru, en ku soonla 'i -sru.»

29 Zozi -a 'v'i -yre 'nan: «Maan ve 'cee 'w'i t'ig'l 'a 'nan, min oo min nen e 'si 'yee 'kon, 'lee 'e "bonun, 'lee 'e "blunun, 'lee 'e "bu, 'lee 'e "ti, 'lee 'yee 'nennun, 'lee 'yee feinun -sru 'men "wean 'lee Bali -le 'w'i 'n'onn'on 'le "wean be, 30 min z'ie, e fe peenon z'ie -a ye 'e 'pa -a -yaa tu 't're da. Yaa ye 'konnun -a, en yaa ye "bonun -a, en yaa ye "blunun -a, en yaa ye "bonun -a, en yaa ye 'nennun -a, en yaa ye feinun -a. Minnun -te "paa "da, 'pian yaa ye. "Be -sru tu -f'ola "da ji be, 'belidi nen, ya'a 'nyaan di,e, e dra -yee ve -a. 31 Minnun nen o -t'ra'a 'si 'le be, o "kaga -taa "f'ola "da, en minnun nen o -f'ola "da "be, o "kaga -taa "d're -le -si 'len'on 'a.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va w'i 'pa yaagazan 'v'i (Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 Zozi 'lee 'e -srunon -a -konan Zeruzalem, en Zozi nen 'si 'le. -Kodi Zeruzalem "klan -a -srunon 'fuda "fli 'bo 'ted'i 'sia, en minnun nen o -sru "be, nyen a "nyian -wee 'ji. Zozi 'e -srunon 'fuda "fli laabu 'o 'saza, en 'w'i nen e "ta -daa "bole "man "be yaa vid'i 'sia -wle. E 'nan: 33 «-Kaa "ta -ko Zeruzalem. -Te -kaa 'b'ola 'nan nun be, minnun Blamin -pi -noan Bali -pannon 'tan'on 'lee 'fluba 'ci v'non le. O tin -tea "da 'nan 'e 'ka. Waa -noan "minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a di,e -wle. 34 Minnun z'ie, waa see wo, 'o 'le 'yi -sean -a yra, waa -soan -ngble -a, en waa -tea. 'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'e 'wluan -kanon 'va.»

Zaji 'lee 'e 'bv'i Zan fe -tv -si laabu Zozi 'lo (Mt 20.20-28)

35 Zebede -pi Zaji 'lee 'e "bv'i Zan pli Zozi man. O -yre 'nan: «Bali -le 'w'i "paazan, ku ya "vale 'w'i nen ku "ta -a laabo 'i 'lo 'g'oe, 'i dr'e "k'oe.»

36 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-Me 'va nen, ka ci?»

37 O 'nan -yre 'nan: «-Te i mingonnen -bli di 'sia be, 'i 'w'i "man -e 'ku -nyran 'i "sr'on! Min -tv -k'an 'i 'pe "yi "da, -e min -tv 'e 'kon 'i 'pe bu da.»

38 Zozi "e -wle 'nan: «'W'i nen ka ci -a laabonan be, ka'a 'ci t'oa di. 'W'i yidi nen e "ta -daa "bole 'an man be, 'ka 'wulo "soa "wlu? En 'te nen o "ta -daa -a 'pal'e 'an da be, 'ka 'wulo "soa "wlu?»

39 O -yre 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo "soa "wlu.»

En Zozi "e -wle 'nan: «'W'i t'ig'l nen, 'w'i yidi nen e "ta -daa "bole 'an man be, e b'oa "nyian "cee 'man. En 'te nen minnun "ta -daa -a 'pal'e 'an da be, waa "paa "nyian "cee "da. 40 'Pian -nyrandi 'an 'pe "yi 'lee 'an 'pe bu da be, 'an

'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min le dɪ. Minnun nen Bali -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ cɪ -a.»

⁴¹ Zozi -srunɔn 'fu nen o -fɔ bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zaji 'lee Zan man. ⁴² -A -nan nen Zozi o pɛɛnɔn laabɔ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, min tanɔn 'le min pladi 'bɛ cɪ -sa wɪ -a. ɛn minnun nen o cɪ min -dandannun -a bɛ, -wɛɛ -va -ble minnun da. ⁴³ 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min o min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei 'bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu o 'sudi -a! ⁴⁴ ɛn min o min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a! ⁴⁵ 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Blamin -pɪ -a drɛ. Ya'a 'tale 'nan -e minnun 'o 'su dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnun 'su. ɛn e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min "kaga 'o 'sɔ Satan -le 'pleble 'lɔ.»

*Zozi Batime yie 'le 'sɔ
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)*

⁴⁶ Zozi 'lee 'e -srunɔn cɪla Zeriko, te o "ta -ko Zeruzalɛm. "Wɛɛ 'si Zeriko bɛ, minnun "kaga sɔɔnla o -sru. Time -pɪ Batime yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fɛnun trɔ 'baa -a yie a 'e 'widɪ -le "wɛan. ⁴⁷ Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi nɛn 'e "sia Nazaretɪ bɛ, e ya cɪnan bɛ, ɛn e -paandɪ 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁸ ɛn minnun paan "da 'nan 'e 'lebo 'pla da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'pleble 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁹ -A -nan nen Zozi 'tɔ, ɛn e 'nan: «'Ka vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'ta 'gɔ!»

Waa 'vɪ Batime le 'nan: «'I -pɔan 'kun! E 'nan, 'i 'lɔ!» ⁵⁰ Tɔɔn e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lɔu -blu, ɛn e -kɔ Zozi 'va.

⁵¹ Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "nɛn i ya "vale 'nan 'an drɛ 'yie?»

ɛn yie 'wizan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'An 'san, an ya "vale 'yian yie 'le 'sɔ!»

⁵² ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn Batime yie 'le 'sɔ, ɛn e -sɔɔnla Zozi -sru.

11

*Zozi 'bɔla Zeruzalɛm
(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)*

¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn a -plinan Zeruzalɛm. O 'bɔ 'flanun nen o o laabɔ Befaze 'lee Betani bɛ -a "srɔn. 'Flanun zɪɛ o ya Olivie pɔn man. ɛn Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia 'o 'le. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: ² «'Ka 'kɔ 'fla nɛn, 'ka 'le bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planɛn ye 'e 'baa -todɪ. Min 'ka tian 'fɔle "da "dɪ. 'Ka baa 'sɔ -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gɔ! ³ -Te min -tɔ -a laabɔ 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ "nɛn kaa dra -yrɛ "bɛ, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa "a -naagɔ.»

⁴ O -kɔ, ɛn o 'bɔ -aflumun planɛn man 'e 'baa -tɔdɪ 'kɔn 'tɔ -kpɛin "man bei -si man. ɛn waa baa 'sɔ. ⁵ -A -nan nen minnun nen o cɪ -nan bɛ, o -mienun -a laabɔ -wɔ 'nan:

«-Mɛ "nɛn kaa dra? -Mɛ "le "wɛan nen kaa baa 'sɔ?» ⁶ 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wɛ 'bɛ, -a 'bɔ nɛn waa 'vɪ -wɛ. ɛn minnun o 'tɔɪ, waa drɛ. ⁷ O -kɔ -aflumun planɛn zɪɛ -a Zozi le. O 'wee sɔnun paala -a koda, ɛn e -nyran "da. ⁸ Minnun "kaga 'wee sɔnun paala -a 'le. ɛn min -mienun yiba "pɛnɛnnun cɛɛn, ɛn waa 'pla -a 'le. ⁹ Minnun nen Zozi 'le bɛ, 'lee minnun nen o -sru "bɛ, o pladi 'sia -a vidɪ -a 'nan:

«-Fɛavea o! -Fɛavea o,
Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn
Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!
¹⁰ Bali -le -fɛa

'e 'kɔn mingɔnnɛn -blɪdɪ nɛn,
e "ta -daa "bɛ -a man!
'Kɔ tra David -le mingɔnnɛn -blɪdɪ nɛn.
Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

¹¹ Zɪ Zozi wɛla Zeruzalɛm zɪɛ. ɛn e -kɔ Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fɛ pɛɛnɔn -nanjɛn. Zɪ -pei "ta taan "bɛ, ɛn e 'bɔla, e -kɔ Betani 'o 'vale 'e -srunɔn "fuda "fli "a.

*Yiba "tɔ nɛn ya'a 'baa dɛ Zozi 'e wei 'pla
"man
(Mt 21.18-19)*

¹² Tɔ cɛɛn ɛn Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, ɛn dra Zozi 'tɛdɪ 'sia. ¹³ -A -nan nen e fijie yiba "tɔ 'yɪ -kɔɔbli te -a 'la a "da. ɛn Zozi 'kɔ -a -nanjɛnɛ 'nan -te -a 'blɔ a "maan? Zɪ e 'bɔ yiba zɪɛ -a wlu bɛ, -a 'la 'saza nɛn yaa 'yɪ "da. Kɔɔ fijie ba tɔ "cɛɛ dɪ. ¹⁴ ɛn Zozi -a 'vɪ yiba zɪɛ -yrɛ 'nan: «Te min -tɔ 'e 'i 'blɔ -blɪ 'li "fo "dɪ!» -A -srunɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man.

*Zozi fɛnun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48; Zan 2.13-16)*

¹⁵ 'Bɛ -sru o 'bɔla Zeruzalɛm, ɛn Zozi wɛla Bali -pan 'kuin. Minnun nen o cɪ Bali -pan fɛnun -tannan, 'lee minnun nen o cɪ -a 'lonan bɛ, e o -pɪndɪ 'sia. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plablo -tannɔn 'le pɛinnun fuilla "man. ¹⁶ ɛn ya'a min -tɔ 'tɔɛ -e 'e 'cɪɪ fɛ -tɔ -a Bali -pan 'kuin dɪ. ¹⁷ Zozi 'wɪ 'pla -wɛ. E 'nan: «E ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan:

«'Mɛn 'kɔn -kɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le Bali trɔ 'ba 'kɔn 'a.»
'Pian kaa drɛ crin wɔnan -a.»

¹⁸ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'cɪ vɪnɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o -tɛ. Kɔɔ nyen o 'cɛndɪ 'sia, -yee 'wɪ "paadɪ nɛn e ya 'sɔnan minnun pɛɛnɔn le bɛ, -yee "wɛan.

¹⁹ Zɪ funnin 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeruzalɛm.

*Yiba "nɛn Zozi 'e wei 'pla "man "bɛ e -ka
(Mt 21.20-22)*

²⁰ Tɔ cɛɛn ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn lidɪ 'sia 'o da "nyian Zeruzalɛm. O fijie yiba zɪɛ -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e "sein "man. ²¹ Tɔɔn 'wɪ nen Zozi

-a 'vɪ fɪjje yiba zɪe -a man bɛ, -a -cin -tɔ Piɛri ji. En yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, 'i 'yio! Fijje yiba "nɛn 'i wei 'pla "man "bɛ, e -ka.»

²² En Zozi -a 'vɪ 'e -srulon lɛ 'nan: «'Ka yi -tera Bali da! ²³ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te min -tɔ -a 'vɪ pɔn 'labɛ -yrɛ 'nan: «'I 'sɔra 'gɔ, 'i 'kɔ -tɛ jemɛ -va,» en min zɪe ya'a 'e 'ci -fɔɔlɛ dɪ, 'pian e yi -tera "da 'nan Bali -a 'lɛ sɔɔman 'yrɛ bɛ, e dra. ²⁴ -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo Bali 'lɔ te ka ya Bali tru 'banan bɛ, 'ka yi -tera "da 'nan kaa 'yɪ 'va, tɔn kaa ye! ²⁵ En -te ka "ta Bali tru "baa, te min -tɔ man wɪ a 'ka 'ji bɛ, 'ka 'cɛ -yrɛ! 'Ka drɛ zɪe -e 'ka "tɪ "nɛn laji lou "bɛ, 'wɪnun nɛn kaa drɛ -yrɛ "wɪlɪdɪ "bɛ, 'e 'cɛ 'cɛɛ. ²⁶ ['Pian -te ka'a min man wɪ cɛa dɪɛ, 'ka "tɪ "nɛn laji lou "bɛ, 'wɪnun nɛn kaa drɛ -yrɛ "wɪlɪdɪ "bɛ, ya'a "nyian 'e cɛa 'cɛɛ dɪ.»]

Zozi 'le -koladɪ "sia nyin zia?
(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srulon 'bɔla "nyian Zeruzalem. En Zozi 'ciɪdɪ 'sia Bali -pan 'kuin. -A -nan nɛn Bali -pannon 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun pli 'man. ²⁸ Waa laabv -yrɔ 'nan: «-Koladɪ "cɛn "a nɛn i 'wɪnun zɪe -a drɛ? En -tɛ -si -nɔn 'yɪɛ?»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tɔwli "cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'mɛn bɛ, -koladɪ nɛn an 'wɪnun zɪe -a drɛ 'a bɛ, maan -ci "sia 'cɛɛ. ³⁰ -Tɪɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'mɛn!»

³¹ -A -nan nɛn waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: 'Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ, e -taa -a laabulɛ -kaa 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a yi -tɛala 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ bɛ -a da dɪ?» ³² En -te -kaa 'vɪ 'nan: «Minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa "wɪnkea -kaa man.» Zuif 'nɔn 'tanɔn zɪe, "klan a o ji, kɔɔ minnun pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vizan -a.

³³ -Yee "wɛan nɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Kv'a san tɔa dɪ.»

En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian min nɛn e -si -nɔn 'mɛn en an 'wɪnun zɪe -a drɛ bɛ, ma'an 've 'cɛɛ dɪ.»

12

Zozi -kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man
(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

¹ Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wlɛ -kɔnnɛn "ji. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Min -tɔ 'bɛ 'yee rɛzɛn fei 'pa, e -klɔn 'bɔ "man, e rɛzɛn 'blɔnan drɛ, en e fɛ -tɔ drɛ, min -tɔa "da -e 'e fei 'bɔ ta 'pin. "Bɛ -sru e fei zɪe -a -pɛba 'wɔ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔn. Yaa drɛ zɪe, en e -kɔ 'lɛglɔn 'pɛɛ -ji. ² Zɪ rɛzɛn nan tɔ 'bɔ bɛ, en min zɪe 'e 'suzan 'tɔ 'pa 'sia minnun nɛn o 'nyranman "paa -yee rɛzɛn fei bɛ o va,

'nan 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nɔn. ³ 'Pian waa 'suzan zɪe -a 'kun, waa -sɔn, en waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun. ⁴ "Bɛ -sru en e 'suzan 'pɛɛ 'pa 'sia "nyian o va. Wɛɛ 'kun, wɛɛ 'sɔn 'e 'wulo -man, wɛɛ srɔn. ⁵ Yaa yaagazan 'pa 'sia, en wɛɛ lɛ. "Bɛ -sru min "kaga "le vɛ drɛ "nyian zɪ, waa -mienun -sɔn, en waa -mienun tɛɛ.

⁶ Min -tɔwli "nɛn, e -fɔ fei san zɪe -yrɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ -a 'bɔ 'pɪ -tɔwli "nɛn, e 'sɔ -yrɛ tɪglɪ bɛ -a. Yaa 'pa 'sia fei 'panɔn zɪe o va 'e -fɔla "da. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'man, o -taa 'yra -tɛlɛ 'e 'pɪ man.

⁷ 'Pian fei 'panɔn -a 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «Min 'labɛ -yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪe 'e drɛ -cɛɛ vɛ -a.» ⁸ -A -nan nɛn waa 'kun, waa -tɛ, en waa -kadɪ tuv fei lunɛn -klɔn -sru.

⁹ 'Wɪ zɪe -a -ji bɛ, -mɛ "wɪ nɛn fei san -taa -a drɛlɛ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zɪe o -tɛɛ, -e 'e 'yee rɛzɛn fei 'bɔ 'nɔn min pɛɛnɔn lɛ. ¹⁰ 'Wɪ nɛn 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪlɛ dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Kɔlɛ nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bɛ, -yɛɛ drɛ 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.

¹¹ Minsan 'bɛ drɛ en -kɔlɛ zɪe 'e drɛ 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlɛ -a.

'Wɪ nɛn Minsan -a drɛ bɛ, e min 'plo -fɔa.»

¹² Zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -kɔnnɛn zɪe -a 'man bɛ, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nɛn Zozi -a ve. -Yee "wɛan o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun lɔ "klandɪ -le "wɛan waa 'tɔv, en o -kv.

'Sukɔlɛ -pan wɔdɪ da wɪ
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ "Bɛ -sru en Zuif 'nɔn 'tanɔn zɪe o Farizen 'nɔn -mienun 'lee Erodi 'le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -wɛɛdɪ 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wɛan. ¹⁴ O -kɔ, en o 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔa -tɔa 'nan, i ya 'wɪ tɪglɪ vizan -a. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ ci 'sidɪ -a -yrɛ dɪ. En yi'a min bɔ "va "dɪ. 'Pian i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. -Yee "wɛan kɔa laabo 'i 'lɔ 'nan, -a -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔlɛ -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a drɛ dɪ? 'I vɪ 'kɔv!»

¹⁵ 'Pian 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, en yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'leɪn 'wlɛ 'tɔ -a 'mɛn -e 'an yɪ!»

¹⁶ Waa -tɔ -nɔn -yrɛ. -A -nan nɛn Zozi -a laabv -wlɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gɔ? En -tɪ 'tɔ 'cɛɛn nɛn 'gɔ?»

O -yrɛ 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza -le vɛ nɛn.»

¹⁷ En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Fɛ nɛn Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! En fɛ nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

'Wɪ zɪe -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

Minnun nɛn o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

18 "Bε -sru en Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka be, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va di. Zɪ o pli "man "bε, en waa laabu -yrɔ 'nan: 19 «Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ 'kɔv be, -nyrɛn 'gɔ: «-Te min lɪ 'pa, en -a san zɪ e -'ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalɛ 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a diɛ, -yee -cale zɪɛ -a "bɔɪ 'e 'pa, -e 'e "bɔɪ klu bɔla!» 20 Min -tɔ -le 'nɛn -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, en e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ 'e nan 'bɔ 'a di. 21 -A "flizan "e -cale -tɔwli zɪɛ -a 'pa, en e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ di. -A yaagazan 'le vɛ drɛ "nyian zɪ. 22 O 'sɔravli "lɪ zɪɛ -a 'pa, en o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nɛn 'yalɛ di. 23 Bε -sru en lɪ 'bɔ "e "ka 'wɔ "nyian. 23 Tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kɔɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

24 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tɔ -ci manle "fo "di. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan di, en Bali -le 'plɛblɛ bɛ, ka'a tɔa di. 25 Kɔɔ tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnɔn 'ka lɪ paa di, en lɪmɔnmɔn 'ka -kɔnmɛn paa di. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 26 -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va diɛ, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wɪ 'nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dɔvɔ? Kɔɔ tɔ nɛn Bali a yiba "kpizrɛnnɛn 'va en e 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ bɛ, yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, en an ya Izak -le Bali -a, en an ya Zago 'le Bali -a.» 27 Tɔ nɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a vɛ bɛ, te -kaa tranun zɪɛ o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali "le 'va bɛ, o yɛ a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nɛn o yɛ cɪ "man "bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nɛn o kaa bɛ -wee Bali -a di. -Yee "wean ka'a 'wɪ 'tɔ -ci manle "fo "di.»

-Mɛ "wɪ 'bɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?
(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

28 'Fluba 'ci vɪzan -tɔ -sa zɪɛ -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nɔn lɛ fɛnyian bɛ, e pli Zozi man, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bɛ, -a "cɛn 'bɛ cɪ "va -dan?»

29 En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnɔn 'va bɛ, -pei -dan nɛn 'gɔ:

⟨Izraɛl 'nɔn,
'ka "trɔɛn "tɔ!
-Kaa 'san Bali

'bɛ cɪ Minsan -a 'e 'tɔwli.

30 En 'i Minsan 'bɔ nɛn 'yɛ Bali -a bɛ,

-a yɪ "yɪ 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yɪ 'yɛ 'wɪ drɛdɪ pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yɪ 'yɛ cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yɪ 'yɛ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a!)

31 En -a "flizan nɛn 'gɔ:

⟨I bɔɛzan -tɔ yɪ "yɪ
'le 'yɛ 'wɪ 'zɔ!»

Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛ -dan 'ka 'mlian -pei "fli zɪɛ o da di.»

32 En 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, yɪ 'vɪ fɛnyian. 'Yɛ tin a 'nɔnmɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Minsan 'bɛ cɪ Bali a 'e 'tɔwli, -a pɛɛ "ka "di. 33 -Yee "wean min 'e Bali yɪ "yɪ 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yɛɛ cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yɛɛ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a! 'en e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalɛ 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a diɛ, -yee -cale zɪɛ -a "bɔɪ 'e 'pa, -e 'e "bɔɪ klu bɔla!» 20 Min -tɔ -le 'nɛn -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa, en e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ 'e nan 'bɔ 'a di. 21 -A "flizan "e -cale -tɔwli zɪɛ -a 'pa, en e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ di. -A yaagazan 'le vɛ drɛ "nyian zɪ. 22 O 'sɔravli "lɪ zɪɛ -a 'pa, en o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nɛn 'yalɛ di. 23 Bε -sru en lɪ 'bɔ "e "ka 'wɔ "nyian. 23 Tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kɔɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

34 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪɛ yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a bɛ, en e 'nan -yrɛ 'nan: «E -fu "wɛnmɔn -e Bali -le mingɔnmɛn -blɪdɪ 'e pou 'sia 'i 'va.» 'Bε -sru "wɪ laabɔdɪ -yrɔ "cin 'ka "nyian -tɔlɛ min -tɔ ji di.

-Tɪ -pɪ nɛn Crizi -a
(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

35 Zozi a 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. En yaa 'vɪ -wle 'nan: «E drɛ 'kɔ en 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a? 36 Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ, tɔ nɛn Bali lei 'saun 'ta 'tɔ "man "bɛ, -a 'nan: «Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I 'nyran 'an 'pɛ "yɪ "da -trilii,
-e 'an 'cɛn 'i 'nanmanɔn 'klɪdɪ man.»

37 -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bɛ, e drɛ 'kɔ en 'bɛ -kɔan David kluda min -a?»

Min "kaga "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -yrɛ cɪ "nrandi -a.

38 En yaa 'vɪ "nyian 'yɛɛ 'wɪ "paadɪ 'bɔ 'va 'nan: «Ka yɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ drɛ "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zɔ! O -tɔɔdɪ yɛ "yɪ -tralɛ -gbɔnun nɛn fɛnyian bɛ -a -ji. En yaa yɛ "yɪ "le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada. 39 -Te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, en -te e ya "fɛdɪ da -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidɪ yɛ "yɪ. 40 O fɛnun "sia -calenun lɔ -dawli -a. "Bε -sru -e 'o Bali trɔ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o o "sia min tɪglɪ 'a. 'Wɪnun zɪɛ -a drɛdɪ -le "wean Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ
(Lk 21.1-4)

41 "Bε -sru en Zozi 'kɔ -nyɛnleɛ -gbogbo nɛn minnun "lala -sɛan "ji Bali -le vɛ -a bɛ -a "srɔn. Minnun nɛn o cɪ "lala -sɛnnan -ji bɛ, e o -nanjɛndɪ 'sia. Fɛnɔn "kaga "ta, en o "lala -sɛn -ji "kaga. 42 "Bε -sru en -cale seezan -tɔ -ta, e -bablu 'wle 'tɔdɔ -fɔ -ji "fli.

43 -A -nan nɛn Zozi 'e -srɔnɔn laabɔ 'e "srɔn, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ o da. 44 Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ, "lala a -wɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yɛɛ fɛ -blɪ "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

13

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
(Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

1 Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuin, en -a -sruzan 'tɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, 'i 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a. En waa -tɔ -dandan 'ɛ pɛɛnɔn.»

2 En Zozi-a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kɔn -dandannun nɛn kaa -sɪ -fɔa 'labɛ, yɪ nɛn o -wiiman bɛ, e ya -tanan bɔdɪ -a. -A -tɔ -kɔlɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tɔ 'ka -fo 'ɛ bɔɛzan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -ɛ 'trɛda -nyan tɔ 'ɛ bɔ

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

3 "Bɛ -sru en Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nɛn Picri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wɪ laabɔ -yrɔ 'o 'saza yei. O 'nan: 4 «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gɔvɛ, tɔ "cɛn "man nɛn e dra? En -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "ye 'nan 'wɪnɔn zɪɛ o "ta dra? 'I vɪ 'kɔvɛ!»

5 Zozi -a vɪdɪ 'sia -wɛlɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'ɛ 'ka see "paa -ɛ 'ka 'sɪ -sɪ tɪglɪ da dɪ! 6 Min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. En o -taa minnun "kaga see "paalɛ -ɛ 'o 'sɪ -sɪ tɪglɪ da. 7 Ka -kuli -tan wɪnɔn maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnɔn maan. 'Wɪnɔn zɪɛ tɛ 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnɔn zɪɛ -wɛɛ dra 'ɛ 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tɔ 'cɛɛ dɪ. 8 'Lɛglɔn 'tɔ -jɪ 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tɔ -jɪ 'nɔn man, en mingɔnnɛn trɛ -tɔ -taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -tɔ man. "Trɛ -taa 'nyɔɔnlɛ fɛ "kaga "nan, en dra -dandan -taa "minnun -tɛɛlɛ. 'Wɪ yɪdɪ pou sianan "nɛn. 'Pian -a pɛɛnɔn zɪɛ e ya "lɛ 'nan 'nɛn 'yadɪ -lɛ cɪ -yaa pou sianan 'zɔ.

9 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Minnun 'ka "kuan -ɛ 'o -kɔ 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da. Zuif 'nɔn -taa 'ka 'sɔnlɛ sɔnbɔ "a 'wee cin yɪ 'kɔnnun -jɪ. En "nyian bɛ, minnun -taa "kɔlɛ 'ka 'a -kɔnmɔndannun 'lɛɛ mingɔnnɛnnun cɛin -da 'mɛn "wɛan. -A -nan nɛn ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ. 10 Kɔɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn fuimlan "man 'lɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'jɪ, 'vaa -ɛ 'trɛda -nyan tɔ 'ɛ bɔ.

11 -Te minnun 'ka 'kun, en o -kɔ 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'ɛ 'kɔn 'ka 'jɪ dɪ! 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -cin -taa 'ka 'jɪ, te -a tɔ 'bɔ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ! Ya 'a 'taa 'silɛ 'ka 'bɔ 'va dɪ, 'pian Bali lei 'saun 'bɛ "paa 'ka 'lɛ.

12 "Bɔɪ -mie -taa 'ɛ 'bɔ 'fli "bɔɪ -nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En 'nɛn "tɪ -mie -taa 'yɛɛ 'nɛn 'nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En 'nɛnnun -mie -taa 'wunlɛa 'o 'tinun 'lɛɛ 'o "bɔnɔn man 'nan minnun 'ɛ o -tɛɛ. 13 Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -lɛ 'wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man, wa'a 'taa 'ka yɪlɛ 'yɪ "dɪ. 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ, en e 'bɔ -a 'lɛ 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'jɪ.»

Tɔ nɛn 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)

14 «Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn -taa "kɔnlɛ fɛnan nɛn e 'ka "lɛ 'ɛ 'kɔn dɪɛ -a -nan. Min nɛn e 'fluba 'gɔvɛ -a ta ve bɛ, 'ɛ 'cɪ man 'kpa! Tɔ nɛn 'wɪ zɪɛ kaa 'yɪ drɛnan Bali -pan 'kuin bɛ, minnun nɛn o cɪ Zude 'lɛglɔn 'jɪ bɛ, 'o flɔn 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! 15 En -tɛ min a bei "bɛ, te 'ɛ -wɪla 'yɛɛ 'kuin -ɛ 'ɛ 'kɔ fɛ -tɔ 'sia dɪ! 16 En -tɛ min a fei bɛ, te 'ɛ li 'ɛ da 'fla -ɛ 'ɛ 'kɔ 'yɛɛ -tralɛ 'sɪ 'yɛɛ 'kuin dɪ! 17 Lɪmɔnnun nɛn o -pɔn cɪ 'o man tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'lɛɛ lɪmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlian -wɪɔ tɔ zɪɛ -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlianla "da. 18 'Ka Bali trɔ 'bɔ 'nan, te 'wɪ zɪɛ 'ɛ 'tria laa 'fɛn tɔ -man dɪ! 19 Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tɔ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ drɛ 'li -ɛ 'ɛ bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛlɛ dɪ. En 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka 'dra "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ. 20 Yɪnɔn nɛn 'wɪnɔn o dra "da "bɛ, Minsan Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛlɛ dɪɛ, "te min -tɔ -wulo 'ka -taa bɔkɛ "va "dɪ. 'Pian minnun nɛn e o 'sɪ "va 'yɛɛ vɛ -a bɛ, -wee "wɛan e yɪnɔn -mie cɛɛn "da.

21 -Te min -tɔ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'jɪ Crizi a 'gɔ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya -mien bɛ, te 'ka yɪ -tera "da "fo "dɪ! 22 Kɔɔ minnun nɛn o 'wɪlu -sɛan 'nan 'wɛɛ cɪ Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'trɛda. En minnun nɛn o 'wɪlu wɪnɔn vɛ, te waa vɛ 'nan Bali 'lɛwei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -taa "kɔnlɛ "nyian. O -taa 'lɛbɔ "fɔ wɪ -dandan 'lɛɛ -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛlɛ. Waa dra 'nan, -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -ɛ 'o minnun nɛn Bali o 'sɪ "va 'yɛɛ vɛ -a bɛ, o 'sɪ -sɪ tɪglɪ da. 23 'Cɛɛ vɛ bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa! An 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'cɛɛ 'va.»

Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ 'wɪ
(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)

24 «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪɛ, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nɔn tɔɔn yɪdɛ yra klun -tɔala, mlɛn 'bidɪ 'ɛ 'lɛ -tɔa, 25 mlɛn crɛnnun "sia lajɪ, o -tɛɛmlan "tra, en lajɪ fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ -a -wɪɔ "bɛ, o "sia "o 'klu -jɪ. 26 Tɔɔn tɛ minnun pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanan 'lolu -kɔɛi "da. 'Plɛblɛ -dan -kɔan 'an 'lɔ, en 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. 27 Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn lajɪ bɛ, an o "paa -sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -ɛ 'o minnun nɛn an o 'sɪ "va 'mɛn vɛ -a bɛ, o o cin yɪ. Fɛ -tɔ -nan 'ka 'fo 'trɛda, te wa'a min 'silɛ 'bɛ 'nan dɪ.

28 "Wɪ nɛn e dra fijie yɪba "lɛ bɛ, 'ɛ drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a! -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanan bɔdɪ -a -kogo. 29 -A -tɔwɪli 'nɛn "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -lɛ vɛ -a. -Te ka 'wɪnɔn nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan -kogo! 30 Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gɔvɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -ɛ 'wɪnɔn zɪɛ 'o drɛ dɪ. 31 Labli 'lɛɛ 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an 'wei -fo -nan 'li 'trilii.

32 Tɔ nɛn an -taa "man "bɛ, blamin -tɔ 'ka -a tɔa "fo "dɪ. En Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn lajɪ bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, en 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an

tɔa "fo "di, 'pian 'an "ti 'be -tɔa 'e 'tɔwli. ³³-Yee "wean 'ka yi'e -tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka yi -tɛ di! Kɔɔ tɔ nen, 'wɪ zɪe e dra "man "be, ka'a tɔa di.

³⁴-A -kɔɔn "man wɪ nen 'gɔv. Min -tɔ 'be "ta -ko 'ta -kɔɔbli wɔnan. E 'yee 'kɔn 'peba 'wɔ 'e 'sunɔn 'lɔ. Min -tɔ 'lee 'yee 'nyranman -a 'bɔ nen yaa -nɔn o -tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ. En yaa 'vɪ min nen 'e yi'e -tɔa -klɔn -yrɛ "nen "be, -yrɛ 'nan, te 'e yi -tɛ di.

³⁵-A -tɔwli "nen "nyian 'cee vɛ -a. -Yee "wean te 'ka yi -tɛ di! Kɔɔ tɔ nen, 'kɔn san lia 'e da "man "be, ka'a tɔa di. -Te funninmlan nen oo, -te bada nen oo, -te mannen tɛde -a nen oo, -te hodrun nen oo, ka'a tɔa di. ³⁶-Yee "wean te 'ka yi -tɛ di! "Tɔgɔ 'e 'bɔ 'ka man kligli te ka ya yi -tenan. ³⁷'Wɪ nen an cɪ -a vɔnan 'cee 'gɔvɛ, e ya min pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Te 'ka yi -tɛ di!»

14

Zuif'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'te (Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nɔn tranun -le 'si nen waa 'wɔ nɔanba -ji be, -a "fedi yi -fo 'fli -e 'e 'bɔ. "Fedi zɪe -a da nen minnun 'kpɔun nen 'mannyan 'ka "va "diɛ -a -ble. Tɔ zɪe -a man be, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn a Zozi 'man -fɔnan 'nan, -e 'o 'kun ci 'cɛn 'a -e 'o -tɛ. ²'Pian waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa drɛ "fedi yi da di! "Tɔgɔ minnun 'o -nan yi -e 'o 'wluan -kaa man.»

Lmɔn -tɔ 'wɪ 'yi drɛ Zozi 'le (Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

³ Zozi a Betani. E ya Simɔn nen -kogobe a "nen "man "be -yee 'kuin 'e -nyrandi fenun -sru. -A -nan nen lmɔn -tɔ pli Zozi man 'e 'lɔ le -pɔnen 'tɔ -a. -Laziglɔ nen waa laabo nard be, e ya -ji. E 'ka 'e baadi fɛ -tɔ -a di, en -a 'fle a 'pleble 'kpa. Yaa 'le 'sɔ, en yaa -sen Zozi 'win -ji.

⁴'Wɪ zɪe e 'nan min -mienun man, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Mɛ "le "wean nen e -laziglɔ 'kpa be -a sɛe 'le "tun? ⁵-Laziglɔ 'labɛ yaa -taan paan. -A 'fle bɔa yi -yaa yaaga 'nyranman "lala -a, -e 'o -pli 'yale -tenɔn man.» En o 'wɪ bli lmɔn zɪe -a va.

⁶'Pian Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka li 'labɛ -a 'tɔi flɔ! -Mɛ "le "wean nen, ka 'wɪ -tɔa "man? E 'wɪ "yi drɛ 'mɛn. ⁷Yale -tenɔn a 'ka 'va tɔ pɛɛnɔn man. En tɔ nen e 'sɔ 'cee be, ka -kolaman 'wɪ 'yi "drɛdi -a -wle. 'Pian 'mɛn vɛ be, an 'ka 'ka 'va 'gɔ tɔ pɛɛnɔn man di. ⁸'Wɪ nen e -kolaman -a be, -a 'bɔ nen yaa drɛ. -Laziglɔ nen yaa -sen 'an da 'gɔvɛ, 'an 'man nen yaa drɛ 'nan -e 'waan wɔ -a. ⁹Maan vɛ 'cee 'wɪ tiglɪ 'a 'nan, fɛnan pɛɛnɔn nen minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ 'trɛda be, 'wɪ nen li 'gɔvɛ yaa drɛ be, waa -nan 'sinan 'paa, en -yɛe -maan 'lɔɔ -e li 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va (Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰"Be -sru en Zozi -srunɔn 'fuda 'fli 'va min -tɔ nen waa laabo Zudazi Karioti be, e -kɔ Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 'nan -e 'e Zozi 'nɔn -wle. ¹¹Zɪ e 'wɪ zɪe -a 'vɪ -wle "be, e o ci nran. -A -nan nen o -tɔ "da 'nan, 'o -taa "lala -nɔnle -yrɛ. Yi zɪe -a da nen Zudazi -a man -wɛɛdi 'sia 'nan, tɔ "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ lɛ.

Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fedi bli

(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20; Zan 13.21-30)

¹²"Fedi nen Zuif 'nɔn 'kpɔun nen 'mannyan 'ka "va "diɛ, -a -ble "da "be e 'bɔ. -A yi tɛde da nen o 'blanun -tɛɛman -e 'o tranun 'si nɔanba -ji "fedi -bli. En Zozi -srunɔn -a laabɔ -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya "vale 'nan 'kɔ 'kɔ "fedi fenun -tɔɛn 'yiɛ?»

¹³En Zozi 'e -srunɔn 'fli 'pa 'sia. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'kɔ Zeruzalem! Ka bɔa min -tɔ man. 'Yi 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔɔnla -a -sru! ¹⁴'Kɔn nen, e wla 'ji be, 'ka vɪ -a san le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'kɔ laabɔ 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn "bɔ "nen 'kɔ 'vale 'an -srunɔn 'a, kɔ -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji "fedi -ble -ji be, e ya nyin zia? ¹⁵E -taa 'kɔn "bɔ -dan tɔ -kɔɔnle 'cee 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e drɛdi 'va. Fɛ zɪe -a -nan nen 'ka -cee fenun -tɔɛn!»

¹⁶-A -nan nen -a -srunɔn zɪe, o -kɔ 'fla. Waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ -wle "be, -yee 'wɪ 'zɔ. En o 'si nɔanba -ji "fedi fenun man drɛ.

¹⁷Zɪ funninmlan 'pla be, en Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda 'fli "a. ¹⁸Tɔ nen o yra fenun -sru "be, en Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Maan vɛ 'cee 'wɪ tiglɪ 'a 'nan, -kaa nen -kaa ci fenun -blnan 'gɔvɛ, 'ka 'va min -tɔ 'be -taa 'an 'nɔnle minnun lɛ.»

¹⁹-A -srunɔn 'ta drɛ 'trɔdrɔ, en waa laabɔdi 'sia -yrɔ "tɔdɔ 'nan: «'An 'bɔ nen?»

²⁰En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka min -fuda "fli "nen, -kaa ci fenun -blnan 'e cin va 'gɔvɛ, 'ka 'va min -tɔ nen. ²¹'Wɪ tiglɪ nen, Blamin -pɪ "ta -daa "kalɛ "le zɪ waa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian min nen, e Blamin -pɪ nɔan "minnun le be, 'wɪ -taa "bɔle -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yi "a -e 'o vɛle 'o -ya di.»

²²O -fo fenun -blnan, en Zozi 'kpɔun 'si. E Bali muo 'fɔ, yaa "nen jɛɛn, en yaa -nɔn -wle. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si! -Nyren 'gɔvɛ, 'an 'kɔle nen!»

²³"Be -sru e 'kulenen nen rezen -wen cɪ -ji be -a 'si. E Bali muo 'fɔ, yaa -nɔn -wle, en waa mlin 'o pɛɛnɔn.

²⁴Yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Nyren 'gɔvɛ, 'an nyɛn nen. -Yɛɛ "ta -seanla -e 'e drɛ min "kaga -pli "vɛ -a "nyian Bali man 'e 'pee. ²⁵Maan vɛ 'cee 'wɪ tiglɪ 'a 'nan, ma'an "nyian rezen -wen pee mlɪan dɪ -trilii, -e yi nen maan -mlɪan 'e 'pee Bali -le mingnonɛn trɛda be 'e bɔ.»

²⁶ Zi o ceeñ fenun -blidi man be, o Bali 'tò bò "dre "fò. En o -ko Olivie pòn da.

Zozi -a 'vì 'nan Pieri 'sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)

²⁷ -A -nan nen Zozi -a 'vì 'e -srunon le 'nan: «Ka pëñon 'ci -taa "srele -e 'ka 'si 'an -sru. Kòò e ya 'e 'c'ren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
e 'bla -sru "pinzan -tea
-e 'blanun 'o fuila "man.»

²⁸ 'Pian "be -sru, -te an wluan 'kanon 'va be, an -toala 'ka 'le Galile 'leglon 'ji.»

²⁹ En Pieri -a 'vì -yre 'nan: «-Te 'yie "wean min pëñon 'ci sreman -e 'o 'si 'i -sru "be, ma'an 'sia 'i -sru "fo "di.»

³⁰ -A -nan nen Zozi -a 'vì -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'wì tigli 'a 'nan, -pei 'bò 'göe -a man be, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tò a di, 'vaa -e mannen "flizan 'e 'wì.»

³¹ En Pieri -a 'vì 'nyian 'nan: «-Te e ya 'nan kòò -kaa 'kò 'vale 'yia oo, ma'an dra zi "fo "di.» En -a -srunon pëñon "o 'wì 'tòwli zie -a 'vì "nyian.

Zozi 'kò Bali trò 'balé Zezemani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³² "Be -sru Zozi 'lee le -e -srunon 'bòla fei nen waa laabo Zezemani be -a da. Yaa 'vì 'e -srunon le 'nan: «'Ka 'nyran 'gò! An "ta -ko Bali trò 'balé.» ³³ E Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan -fò 'e -sru, en o -kò waa. -A -nan nen nyen Zozi 'cëndi 'sia en "klan -dan 'kpa -a -tedi 'sia. ³⁴ En yaa 'vì -wle 'nan: «'An 'ta nen e dre 'tròdro 'göe, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fò 'gò! Te 'ka yi -te di!»

³⁵ E pli 'e 'le "wënnon, e blula "tra, en e Bali trò 'badi 'sia 'nan, -te e -kolaman dre di -a be, -to -wlidi 'göe 'e 'si 'e man -kòòbli. ³⁶ Yaa 'vì 'nan: «'An "tu -baba! I -kolaman 'wì pëñon dre di -a. 'Kulenen nen 'wì yudi ci -ji 'göe, 'i dre -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e dre 'an 'ci 'sò wì -a di, 'i 'bò 'ci 'sò wì nen 'e dre!»

³⁷ En e 'li 'e da, e 'bò 'e -srunon yaaga 'bò man, te o ya yi -tenan. -A -nan nen Zozi -a 'vì Pieri le 'nan: «Simon, i yi -te 'va? Yi'a -kolalé -e 'i tu "wënnen 'göe -a dre, te 'i yie 'a "man "dòò? ³⁸ Te 'ka yi -te di! 'Ka Bali trò 'ba, "tògò 'wì 'wlidi 'e 'ka 'man yì! Blamin 'a "va 'nan 'e 'wì "yi "dra, 'pian -a 'pleble 'ka -yrò "di.»

³⁹ "Be -sru en e -kò 'nyian Bali trò 'bale, te e 'wì 'tòwli zie -a ve. ⁴⁰ En e 'li 'e da 'e -srunon 'va. E 'bò o man "nyian yi -tenan. Kòò o yie 'ciben -tò. En wa'a 'wì 'tò yile -e 'o vi -yre "di.

⁴¹ Zozi 'cein yaagazan da be, en yaa 'vì -wle 'nan: «Ka yi -tea tian, te ka "flianla 'ka man -a -tròò? E -nyan, -a tu 'bò "men. Minnun "ta -daa Blamin -pì -nònlé 'wì 'wlidi "drenon le. ⁴² 'Ka 'wluan lou, -e -kaa kò! Min nen e "ta 'an -nòan "minnun le be, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'non 'tanon Zozi 'kun
(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴³ Zozi 'fò 'wì zie -a vnan, tòn en Zudazi nen -a -srunon fuda "fli 'bò 'va min -tò -a be, e 'bòla. -Wëe ci 'o 'vale min "kaga "a, en sennun 'lee yibanun a -wla. Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vnan 'lee min cejenun 'be o 'pa 'sia.

⁴⁴ Zudazi nen e wle -fò be, yaa 'vì 'e 'c'en minnun zie -wle 'nan: «Min nen an -atu -te "man "be, te Zozi nen. -A 'bò nen 'ka 'kun -e 'ka 'kò -a! 'Pian 'ka 'kun "man 'kpa!» ⁴⁵ -Yee "wean zi e 'bòla be, tòn en e pli Zozi man. E 'nan -yre 'nan: «'An 'san.» En e -atu -te "man. ⁴⁶ -A -nan nen minnun nen o ci waa be, o Zozi 'kun. ⁴⁷ Tòn minnun nen -nan be, -a -tò 'yee sen 'sò 'ji, en e Bali -pannon 'tazan 'suzan 'tò "tröen ceeñ.

⁴⁸ Zozi -a 'vì -wle 'nan: «-Me "le "wean nen ka -ta 'an 'kunle 'ka 'lò le sennun 'lee yibanun a "le ka -ta crinzan -sru? ⁴⁹ Tò pëñon man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, te an 'wì "paaman minnun ji, en ka'an 'kunle di. 'Pian 'wì pëñon zie, e dre -e 'wunun nen 'e 'c'ren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be 'e 'le sòò.» ⁵⁰ -A -nan nen -a -srunon pëñon 'wì "man -a -sru, en o flan bli.

⁵¹ -Gobonen 'tò sòonla Zozi -sru 'e 'ta le sò -tòwli "cè "a. Minnun -a 'kun, ⁵² 'pian e 'si 'yee sò man, en e flan bli 'e plòdi.

Minnun -kò Zozi 'a tin 'banon 'le
(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

⁵³ Minnun -kò Zozi 'a Bali -pannon 'tazan -dan 'va. Bali -pannon 'tanon, 'lee min cejenun, 'lee 'fluba 'ci vnan 'o cin 'yì fe zie -a -nan. ⁵⁴ Pieri -fò -kòòbli, en e -kòla Zozi -sru -trilii, en e wla Bali -pannon 'tazan -dan le -klon -ji. E -nyran -a 'sunon yei, te e 'te "klanman.

⁵⁵ Bali -pannon 'tanon 'lee tin 'banon pëñon 'wì 'tò -wëedi 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da -e 'o -kòla -a -tedi -a -le "wean. 'Pian wa'a 'wì 'tò yile "fo "di. ⁵⁶ Min "kaga 'wlu 'sen Zozi man, 'pian o wei 'ka drele -tòwli "di.

⁵⁷ Min -mienun wluan en o 'wlu 'göe -a -sen "man. Waa 'vì 'nan: ⁵⁸ «'Kòba 'yì -a vnan 'nan: «Bali -pan 'kòn nen blamin -pè -a -tò be, maan -wia, -e 'an pee -tò yi yaaga 'wlu. 'Kòn nen blamin "cèe -tò 'e 'pè -a dié, -a 'bò nen maan -tò.» ⁵⁹ 'Wì 'bò zie 'be da oo, minnun wei 'ka "nyian drele -tòwli "di.

⁶⁰ En Bali -pannon 'tazan -dan wluan, e -tò minnun yei, en yaa laabo Zozi 'lò 'nan: «'Wì nen minnun -a ve 'i man be, yi'a sia "va "dòò?» ⁶¹ 'Pian Zozi 'ta -fò flu, ya'a 'wì 'tò 'sile "da "di.

En Bali -pannon 'tazan -dan -a laabo -yrò "nyian 'nan: «Min 'sizan 'wì 'ji Crizi nen 'yia? Bali -pì nen 'yia?»

⁶² Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Inyan, -a 'bò nen 'maan. En 'ka pëñon, ka -taa Blamin -pì yile 'e -nyrandu 'pleble pëñon 'san Bali -pè "yi

"da. En ka -taa -a yɛ 'sinan laji "lolu -koei "da.»

⁶³ -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tazan -dan 'e 'ta sɔ 'fɔi 'bɔ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'ka "nyian -yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va "fo "di. ⁶⁴ Bali sɔn nɛn yaa 'wɔ bɛ, kaa 'man. "Ka "ve -ji 'nɔn?»

En minnun -a 'si "va -yre 'nan: «E 'sɔ -ka ve -a.» ⁶⁵ En min -mienun 'le 'yi 'sendɪ 'sia Zozi da. O sɔ 'pa -a yra, ɛn o 'pa 'fo -a yra, te waa laabo -yrɔ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan, -tɛ fɛ tuw 'yɛ? 'I -kɔɔn 'kɔe!» En Bali -pannɔn 'sunɔn -a 'kun, te o -ko -a -sɔndɪ -a.

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a di (Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Tu zɪɛ -a wlu bɛ, te Pieri a tian -klɔn -ji. En Bali -pannɔn 'tazan -le nɔan lumɔn -tɔ -ta. ⁶⁷ E Pieri 'yɪ 'tɛ "klannan. Yaa -nanjɛn tein, ɛn yaa 'vɪ -yre 'nan: «'I 'bɔ "nyian Nazareti min Zozi -sruzan 'tɔ nɛn 'yia.»

⁶⁸ 'Pian Pieri yɔɔ "da. E 'nan: «'Wɪ nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa di, ɛn ma'an ci man di.» Tɔɔn e 'wluan, e -kɔ bei -sia, ɛn mannɛn -tɔ wɪɪ.

⁶⁹ "Bɛ -sru nɔan lumɔn zɪɛ, e Pieri 'yɪ "nyian, ɛn yaa vidɪ 'sia minnun nɛn o cɪ -nan bɛ -wɛ 'nan: «Min 'lagɔɛ e ya 'o 'va.» ⁷⁰ Pieri yɔɔ "da "nyian.

Fɔɔnɔn minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, waa 'vɪ "nyian -yre 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gɔɛ, -a -sruzan 'tɔ nɛn 'yia, kɔɔ Galile min nɛn 'yia.»

⁷¹ Tɔɔn Pieri -a vidɪ 'sia: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "di.»

⁷² Nun tɔɔn mannen "flizan wɪɪ. 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Pieri lɛ bɛ, -a -cin -trɔa Pieri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'Vaa -e mannɛn "flizan 'e 'wɪ bɛ, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa di.» Tɔɔn e -wuɔdɪ 'sia.

15

Minnun -kɔ Zozi 'a Rom min -kɔnmandan Pilati 'lɛ

(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

¹ Zi tɔ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn nɛn o ya Zuif 'nɔn 'le tin 'banɔn 'a bɛ, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yrɪ, -e 'o 'kɔ -a -nɔn Rom min -kɔnmandan Pilati lɛ.

² Pilati -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «-Nyɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

³ En Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ "kaga 'pa Zozi da. ⁴ -A -nan nɛn Pilati -a 'vɪ -yre "nyian 'nan: «'Yi 'a 'wɪ 'tɔ ve dɔɔ? 'Wɪnun nɛn, waa "paa 'i da bɛ, yi 'a maan dɔɔ?»

⁵ 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tɔ 'silɛ "da "di. 'Wɪ zɪɛ e Pilati 'kan.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

⁶ Lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdi dɛɛɪ 'bɔ bɛ, -kɔnmandan 'sia -pɔ 'kɔnzan 'tɔ man. -Pɔ 'kɔnzan nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si "man "bɛ, -a man nɛn e "sia. ⁷ Lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, min -tɔ nɛn waa laabo Barabazi bɛ, te e ya -pɔ 'kuin 'o 'vale 'wɪ 'wɪdɪ "dɛnɛn nɛn, o 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, ɛn o min -tɛ 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ waa. ⁸ Minnun "kaga "kɔ Pilati -va, ɛn 'wɪ nɛn yaa dra -wɛ -wee "fɛdi da -tidi bɛ, waa laabɔ -yrɔ.

⁹ Pilati -a laabɔ -wɔ 'nan: «Ka ya "vale 'nan, 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn man?»

¹⁰ Kɔɔ Pilati -a -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, Bali -pannɔn 'tanɔn "naan Zozi man 'e 'tun, -yee "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yre. ¹¹ Bali -pannɔn 'tanɔn -tɔa minnun man, -e 'o vɪ Pilati lɛ 'nan, Barabazi man nɛn 'e 'si.

¹² En Pilati -a laabɔ minnun "kaga zɪɛ -wɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn ka cɪ 'nan, 'an dɛ min nɛn kaa laabo Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn bɛ -yre?»

¹³ -A -nan nɛn o paan 'nan: «'I -pein yiba "plan da!»

¹⁴ Pilati -a laabɔ -wɔ 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nɛn yaa dɛ?»

'Pian o paan "nyian 'kpa 'pleblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pein yiba "plan da!»

¹⁵ Minnun cɪ "nrandɪ 'sɔ Pilati lɛ, -yee "wɛan e 'si Barabazi man. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun lɛ 'nan 'o -sɔn -ngble -a, -e 'o 'kɔ -a -pein yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wɔ (Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)

¹⁶ 'Sounjanun -kɔ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man.

¹⁷ O mingɔnnɛn -tralɛ -gbɔ 'tɛndɛn 'tɔ 'wɔ Zozi da. O lei 'tan, ɛn waa 'wɔ -a -wɔlo -man "le mingɔnnɛn kle 'zɔ.

¹⁸ -A -nan nɛn waa 'tɔ bɔdɪ 'sia, te waa ve 'nan: «'Kɔi 'tɔ bɔ, Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn!»

¹⁹ Waa -sɔndɪ 'sia 'e 'wɔlo -man -cɛan -kɔ -a, te o 'le 'yi -sɛan 'da. En 'o "pɔ -sɔnmlan "wɪ, te o "kuannan -a 'lɛ.

²⁰ Zi o cɛɛn -a sɛɛ wɔdɪ man bɛ, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ zɪɛ -a 'sɔ "da. O -yee sɔnun 'wɔ 'e da, ɛn o -kɔ -a 'nan -e 'o -pein yiba "plan da.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da (Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

²¹ 'Sounjanun -kɔdɪ 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tɔ -a. Waa laabo Simɔn, e "sia fei. Alɛzandre 'lee Rufus "tɪ "nɛn. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɪɛ -a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

²² O -kɔ Zozi 'a fɛnan nɛn waa laabɔ Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nɛn 'nan, min -wɔlo klo. ²³ -Wɛn nɛn waa baa 'yile nɛn waa laabo mire bɛ -a bɛ, o ya "vale 'nan 'o -nɔan -yre. 'Pian Zozi 'ka -a mlɪnlɛ di.

24 En waa pein yiba "plan da, "be -sru en o - yee sonun pli 'o cin yei. Waa dre 'lein 'wle 'tuuladi da.

25 Waa pein yiba "plan da bodrun te yide wluan foɔ. 26 'Wɪ nen waa -te "man "be, waa cren -te yiba 'foɔ da, en waa pein Zozi 'ta lou. Waa cren -te "da 'nan:

«Min 'gʊe,

Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen.»

27 O 'wɪ 'wɪlidi "drenɔn "fli pein yiba "plan da. Waa -tu pein yiba "plan da Zozi 'pe "yi "da, en waa -tu pein yiba "plan da -a -pe bu da. 28 ['Wɪ nen e ya 'e 'cɾen -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, zɪ e 'le sɔɔ zɪe. Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tedɪ 'nan: «Minnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wɪlidi "drezan -a.»]

29 Minnun nen o -ciala fe zɪe -a -nan be, o Zozi "srɔnman, te 'o 'wulo nyɔnman. Waa ve -yre 'nan: «Ee! Yie "ceɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -to yi yaaga 'wlu 'gʊ dʊʊ?

30 'I 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

31 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn "o seɛ 'wʊ "nyian. "O 'vɪ 'o cin le 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kolaman 'e 'fli 'sidi -a 'wɪ 'ji di. 32 -Te e ya min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen, e ci Izrael 'nɔn 'le mingɔnnen -a be, 'e 'si yiba "plan da! -Te 'ku 'wɪ zɪe -a -nan 'yi be, ko yi -teala "da.» En min "fli "nen minnun o pein yiba "plan da Zozi "srɔn "be, "o Zozi srɔn "nyian.

Zozi -ka -nan

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

33 Yide 'bɔ min -win -ji 'seze, en klun -trɔa 'tre peɛnɔn da. E -fʊ zɪe -trilii, en funninmlan yide teɛnla. 34 Zɪ e 'bɔ zɪe, en Zozi paan 'kpa 'pleble. Yaa 'vɪ 'e 'fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» "Wɪ zɪe -a -ci nen 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nen 'i 'pe 'si 'an -sru?»

35 Min -mienun nen fe zɪe -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «'Ka "trɔɛn 'pla! E ya Eli laabɔnan.»

36 'Sounja min -tu flan bli, e -kɔ sɔ 'sile, yaa 'wʊ 'wen 'wle 'cɛn 'va, yaa 'wʊ -cɛan -kɔ "nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo 'nen 'nan -e 'e 'yi flɔn 'ji. En min zɪe e 'nan: «'Ka 'tɔ -e -kaa -nan 'yi, -te Eli -taa -a 'sile yiba "plan da -o.»

37 'Pian Zozi paan 'pleble, en 'e 'yie 'le 'wʊ.

38 -A -nan nen sɔ -dan nen 'e 'tindi Bali -pan 'kuin be, e 'foɪ 'bʊ 'ji "fli. E 'foɪ budi 'sia lou, en yaa -sen "tra.

39 Zɪ 'sounjanun tazan nen 'e 'tɔɔɔ Zozi 'le be, yaa -kanan 'yi be, e 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, min 'labɛ Bali -pɪ nen.»

40 Fe 'bɔ zɪe -a -nan be, lumɔn -mienun a 'o 'tɔɔɔ -kɔɔbli, te o 'yie a -nan nun. Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nen, e ci Zaji -gobonɛn 'lee Zoze "bʊ "a be, o ya 'o yei. 41 Tʊ nen Zozi a Galile be, lumɔn zɪe o sɔɔnla -a -sru, te o 'nyranman "paa -yre. Lumɔn -mienun nen 'o 'vale Zozi nun -a, o -kɔ Zeruzalem be, "o ya "nyian -nan.

Zozi wʊ -nan

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

42 Yi zɪe, yaa yi nen, en Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi "ta 'e pou "siala. -Yee "wɛan Zi funninmlan 'pla be, 43 Arimate min Zoze fʊ -kɔ Pilati -va. E -pɔan 'kun 'pleble, en e toba -fɔ Pilati le 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yre. Zoze fʊ zɪe, e ya Zuif 'nɔn 'le 'wɪ tin 'banɔn 'va min -dan tʊ -a. En e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingɔnnen -blidi 'sia 'yee minnun da. 44 Pilati 'plo 'fɔ -a mandɪ -a 'nan Zozi 'ka 'va. En e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabɔnan. Zɪ e -ta be, en yaa laabʊ -yrɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mɔn?» 45 Zɪ Pilati 'sounjanun tazan wei 'man be, en e Zozi pa -nɔn Zoze fʊ le. 46 Zoze fʊ sɔ fenyian 'lɔ, e Zozi 'kadɪ 'si yiba "plan da, en yaa 'pa "man. -A -nan nen e -kɔ -a wɔle -yre nen waa 'bʊ puo -kɔle ji be, -a ji. "Be -sru e -kɔle -dan blu, en yaa -tɔ -yre zɪe -a "nen. 47 Madala li Mari 'lee Zoze "bʊ Mari be, fɛnan nen o Zozi 'wʊ be, waa -nan 'yi.

16

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

1 Zɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi ci be, Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji "bʊ Mari -kɔ tɔɔ nen -a -koei "a 'nɔnɔn be -a 'lɔle. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ko -a wɔle Zozi man. 2 En 'mɔnnɛn yi nen 'flinla "yi -sru "yi "a be, -a bodrun puunɔn, te yide "ta wuanla be, lumɔn zɪe o -kɔ -yre da. 3 Waa vɪ 'o cin le 'nan: «-Tɛ 'ta -tɔa -kɔle -dan nen -yre "nen "be -a -man -ceɛ?»

4 'Pian "wɛɛ 'o 'yie 'tɔ be, waa 'yi 'nan, -kɔle -dan 'bɔ nen -yre "nen "be, e ya 'e 'bludi. 5 -A -nan nen o wla 'yre 'bʊ 'ji, en o -gobonɛn 'tʊ 'yi. -Trale -gblɔ 'fuvu a "da, en e ya 'e -nyrandɪ 'o 'pe 'yi "da. Nyɛn o cɛɛn.

6 'Pian min zɪe e 'nan -wle 'nan: «Te nyɛn 'e 'ka 'cɛn di! Ka ya Nazareti min Zozi nen waa pein yiba "plan da be, -a -wɛɛnan. E 'ka fe 'gʊe -a -nan di, e wluan -kanɔn 'va. 'Ka 'yib, fɛnan nen waa 'pla "nen "be, -a -nan nen 'gʊ. 7 'Ka 'kɔ -a vɪ -a -srɔnɔn 'lee Pieri le 'nan, e -trɔa o 'le Galile. Ka bɔa "man "nan nun, "le zɪ yaa 'vɪ 'ceɛ 'e 'cɛn be -yee 'wɪ 'zɔ.»

8 O 'bɔla 'yre -ji "nyianɔvɔ flan -a, gligli o 'kun. En wa'a -kɔlale -a -nan wɪ vidɪ -a min -tʊ le di, nyɛn 'pleble o cɛɛn 'le "wɛan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala li Mari le

9 Zozi wluan -kanɔn 'va 'mɔnnɛn yi nen 'flinla "yi -sru "yi "a be, -a bodrun puunɔn. 'E 'fli kɔɔn 'e teɛde Madala li Mari le. Li zɪe -a -sru "nen e -yʊ -wɪlidi 'sɔravli "pin. 10 Minnun nen o 'ci 'nen Zozi -sru "be, trun -fɔ o peɛnɔn man, te o ya -a -wuɔnan, en li zɪe e -kɔ -a vɔle -wle. 11 'Pian zɪ yaa 'vɪ 'nan, Zozi a 'e 'belidi be, wa'a yi -teɛla "da "di.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn 'fli le

(Lk 24.13-35)

¹² "Bε -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn "fli "le, te o ya -kɔnan 'fla "wennɛn 'tu da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kɔlɛ pee -a. ¹³ O 'li 'o da, ɛn waa -nan wɪ 'vɪ -a -srunɔn -mienun le, 'pian wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fuda -tu le

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23)

¹⁴ "Bε -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fuda -tu le, te o ya fɛ -blinan. E 'o "trɛn nyuɔn, kɔɔ -wee yi -teradɪ 'wɪ da "ka "dɪ, ɛn o "trɛn a "yuyu. -Yɛɛ cɪ 'nan, minnun nɛn waa 'yɪ 'nan e 'beli ɛn waa 'vɪ -wle bɛ, wa'a yi -tɛlɛa o da dɪ.

¹⁵ "Bε -sru e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kɔ 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -e 'ka Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪ minnun pɛɛnɔn le! ¹⁶ Min oo min nɛn e yi -tɛra "da ɛn waa -batize drɛ bɛ, e -taa 'silɛ 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nɛn, ya'a yi -tɛlɛa "da "dɛ, ya'a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a ye dɪ. ¹⁷ Minnun nɛn o yi -tɛra "da "bɛ, o 'lɛbo "fɔ wɪnun 'gɔɛ -a dra. O -yɔ -wliɔnun -pian "minnun -sru 'an 'tɔ da, ɛn o wei 'trɛ -fɔa. ¹⁸ -Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -tɛ 'yile mlin oo, ya'a fɛ -tu dra -wle "dɪ. 'O 'pɛ "paala -cɛ -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

Zozi 'li 'e da Bali va

(Lk 24.50-53)

¹⁹ Zi Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnun zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e wluan, e -kɔ laji, ɛn e -nyran Bali -pɛ "yi "da. ²⁰ -A -srunɔn 'kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪlɛ fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. ɛn 'wɪ nɛn waa 'vɪ bɛ, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn, kɔɔ e cɪla o va, ɛn o 'lɛbo "fɔ wɪnun drɛ.

Zozi Crizi-le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Luk -a crɛn-tɛ

¹ Tɪ Teofil,

'wɪnɪn nɛn o drɛ 'kɔ 'vɑ 'gʊɛ, minnɪn "kaga -a man wɛɛ ɛn waa crɛn -tɛ. ² Minnɪn nɛn 'wɪnɪn zɪɛ o drɛ o yɪɛ man -a pou sɪanɛn "bɛ, -wɛɛ 'sɪnɛn 'pɑ 'kʊɛ. ɛn 'o 'bɔ nɛn Bali o 'plɑ 'nɛn 'o 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnnɔn fuɪla "man. ³ -Yɛɛ "wɛɛn, zɪ ɛn cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a pou -wɛɛdɪ man 'e klɔʒɪ bɛ, ɛn 'bɔ, "ɛn 'yɪ "nyɪan 'kpa, ɛn 'ɛn 'yɪɛ crɛn -tɛ 'e 'nɛn 'e 'nɛn. ⁴ Maan drɛ zɪɛ 'nɛn -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn minnɪn -a paa 'i jɪ bɛ, 'i -tɔ 'nɛn 'wɪ tɪɟl nɛn.

Bali 'e 'nan o "ta-daa Zan -yale

⁵ Tɔ nɛn mɪngɔnnɛn Erodɪ Zude 'lɛɟlɔn "paala bɛ, -a -nɛn nɛn 'wɪ 'gʊɛ 'e drɛ. Tɔ zɪɛ -a vɑ bɛ, tɛ mɪn -tɔ a, waa laabo Zakari. E yɑ Bali -panzan -tɔ -a Abia nun vɑ. ɛn waa nan laabo Elizabethɪ. Bali -panzan -tɔ nɛn 'lɪ, waa laabo Arɔn bɛ, -a kluda lɪ nɛn. ⁶ Mɪn "flɪ zɪɛ o yɑ mɪn tɪɟl 'ɑ Bali 'lɛ. ɛn -wɛɛ 'wɪ drɛdɪ 'lɛɛ -wɛɛ 'tɑ wɔdɪ Mɪnsɛn -lɛ -pɛɪ dɑ bɛ, -a -pɛ -tɔwɪ 'kɑ 'vɑ "wɪdɪ "dɪ. ⁷ 'Pɪan -wɛɛ 'nɛn "kɑ "dɪ, kɔɔ Elizabethɪ ɑ lumɔn nɛn yɑ'a nɛn 'yɑɑ dɛɛ -ɑ, ɛn o "flɪnɔn drɛ "nyɪan cɛʒɛ.

⁸ Yɪ -tɔ dɑ bɛ, ɛn Zakari -kɔ 'yɛɛ Bali -pan 'nyranman 'pɑlɛ Bali -pan 'kuɪn. Kɔɔ Bali -pannɔn nɛn e cɪ o vɑ zɪɑ bɛ o dɑ nɛn e 'bɔ. ⁹ 'Wɪ nɛn Bali -pannɔn -ɑ drɑ -tɪdɪ bɛ, -ɑ 'bɔ nɛn waa drɛ. ɛn cɛɛgʊɛ, Zakari dɑ nɛn e -trɪɑ. E wɪɑ Bali -pan 'kuɪn, ɛn e -kɔ fɛ -tɔ nɛn -ɑ -kɔɛɪ "ɑ 'nɔnnɔn bɛ, -ɑ 'tɛ 'blɪɛ Bali lɛ. ¹⁰ Tɔ zɪɛ -ɑ wɪlɔ bɛ, tɛ minnɪn "kaga "ɑ 'o 'sɛndɪ 'kɔn 'lɛ "nɛn bɛɪ Bali trɔ 'banan.

¹¹ -A -nɛn nɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn nɛn laʒɪ bɛ, -ɑ -tɔ 'e 'flɪ kɔɔn -yrɛ. E yɑ 'e 'tɔdɪ lou, fɛnɛn nɛn o fɛ zɪɛ -ɑ 'tɛ 'wɔlɛ bɛ -ɑ -pɛ "yɪ "dɑ. ¹² Zɪ Zakari -ɑ 'yɪ bɛ, nyɛn -ɑ cɛɛn, ɛn "kɪɑn -ɑ -tɛdɪ 'sɪɑ. ¹³ ɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn 'e 'nɛn -yrɛ 'nɛn: «Zakari, tɛ "kɪɑn 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Wɪ nɛn yɪɑ laa 'bɔ Bali lɔ bɛ, e wɪ "man. 'I nɛn Elizabethɪ "tɑ -daa 'yɪɛ 'nɛn 'kɔnnɔn -yɑlɛ. 'I 'tɔ 'pɑ Zan. ¹⁴ E -kɔɛn 'yɪɛ cɪ "nɪn wɪ -dɛn tɔ -ɑ, ɛn -ɑ -yɑdɪ mɪn "kaga 'cɪ "nɪnman. ¹⁵ E -kɔɛn mɪn -dɛn tɔ -ɑ Mɪnsɛn 'lɛ. Yɑ'a 'wɛn mɪlɪɑn dɪ, ɛn -wɛn nɛn e mɪn -tɛɑ "bɛ, yɑ'a mɪlɪɑn dɪ. -A -srɑndɪ man 'e "bɔ 'pɔn -jɪ bɛ, -e Bali lɛɪ 'saun 'e 'tɑ "dɑ. ¹⁶ -Yɛɛ drɑ -e Izrɑɛl 'nɔn 'o -sɔɔnɪɑ "nyɪan Mɪnsɛn nɛn -wɛɛ Bali -ɑ bɛ -ɑ -srɪ 'e 'pɛɛ. ¹⁷ Mɪn nɛn Bali -ɑ -trɔɑ Mɪnsɛn 'lɛ bɛ, -nyɛn. E drɑ Bali 'lɛwɛɪ vɪzɛn -ɑ "lɛ zɪ Eli cɪ 'lɪ Bali 'lɛwɛɪ vɪzɛn -ɑ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Plɛblɛ 'lɛɛ Bali lɛɪ 'saun nɛn Eli -lɔ 'lɪ bɛ, -yɛɛ -kɔɛn -yrɔ. E 'nɛn 'lɛɛ 'e "tɪ -sɛɑn 'e cɪn vɑ. Minnɪn nɛn wɑ'a 'yrɑ tɛɑ Bali man dɛ, yɑɑ drɑ -e 'o -sɔɔnɪɑ -sɪ tɪɟl dɑ. ɛn "nyɪan bɛ, yɑɑ drɑ -e mɪn "kaga 'o "man wɔlɛ Mɪnsɛn -pɛndɪ -ɑ.»

¹⁸ Zɪ Zakari 'wɪ zɪɛ -ɑ 'man bɛ, ɛn e 'nɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn zɪɛ -yrɛ 'nɛn: «Maan drɑ 'kɔ -e 'an -tɔ 'nɛn 'wɪ 'kpa nɛn yɪɑ vɛ? Kɔɔ ɛn drɛ cɛʒɛ ɛn 'an nɛn drɛ "nyɪan cɛʒɛ.»

¹⁹ ɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn "e 'nɛn -yrɛ 'nɛn: «'An 'tɔ nɛn Gabriel, mɛɛn cɪ Bali 'lɛ. Bali 'an 'pɑ 'sɪɑ, 'nɛn -e 'an 'wɪ tɪn 'bɑ 'yɪɛ, -e 'an 'wɪ 'yɪ zɪɛ -ɑ vɪ 'yɪɛ. ²⁰ 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ 'gʊɛ e drɑ tɛ -ɑ tɔ 'bɔ. ɛn yɪ'a yɪ -tɛlɛɑ 'an wɛɪ dɑ dɪ. -Yɛɛ "wɛɛn ɪ drɑ bobo -ɑ. Yɪ'a 'wɛ 'lɔɔ -e -ɑ drɛ yɪ 'e bɔ dɪ.»

²¹ Tɔ zɪɛ -ɑ wɪlɔ bɛ tɛ minnɪn "kaga "ɑ Zakari -pɛnɛn tɪɑn. ɛn 'wɪ o 'kɑn 'nɛn e yɑ 'mɔnnɛn Bali -pan 'kuɪn "bɔɔ. ²² Zɪ e 'bɔlɑ bɛ, yɑ'a -kɔlɑlɛ 'wɪ tɪn 'badɪ -ɑ -wɛlɛ "dɪ. Tɔɔn 'o 'cɪ nɪnɔn 'nɛn Bali 'e 'flɪ kɔɔn Zakari lɛ Bali -pan 'kuɪn. -A -nɛn nɛn e 'wɪ tɪn 'badɪ 'sɪɑ 'e 'pɛ -ɑ, tɛ yɑ'a 'wɛ dɪ.

²³ Zɪ -yɛɛ 'nyranman 'pɑ yɪ -nyɑn bɛ, ɛn e -kɔ 'yɛɛ "kɔnnɛn.

²⁴ "Bɛ -srɪ -ɑ -nɛn 'kɑ 'mɔnlɛ dɪ, ɛn -ɑ nɛn Elizabethɪ 'e 'pɔn 'sɪ. E -fɔ 'e yɔɔdɪ "kɔnnɛn mɪlɛn 'soolu, tɛ yɑɑ vɛ 'nɛn: ²⁵ «Mɪnsɛn 'pɑ 'an 'vɑ. ɛn 'wɪ nɛn e 'yrɑ 'sɪɑ 'an yɪɛ man mɪnɪnɪn yɛɪ "bɛ yɑɑ drɛ 'mɛn.»

Bali 'e 'nan o "ta-daa Zozi yale (Mt 1.18-25)

²⁶ Zɪ Elizabethɪ -pɔn mɪlɛn 'shɛɛdɔ 'bɔ bɛ, ɛn Bali 'yɛɛ 'pasɪazɛn Gabriel 'pɑ 'sɪɑ Galɪlɛ 'flɑ 'tɔ nɛn waa laabo Nazaretɪ bɛ -ɑ dɑ. ²⁷ Yɑɑ 'pɑ 'sɪɑ nɔnbɛ 'nɛn 'tɔ -vɑ. Nɔnbɛ zɪɛ, -ɑ 'tɔ nɛn Mari, ɛn yɑ'a tɪɑn 'kɔnnɛn -tɔlɛ "fo "dɪ. 'Pɪan e yɑ Zozɛfɔ 'tɔ dɑ 'nɛn -e 'e 'pɑ. Zozɛfɔ zɪɛ, David kluda mɪn nɛn. ²⁸ Bali -lɛ 'pasɪazɛn wɪlɑ "vɑ, ɛn e 'nɛn -yrɛ 'nɛn: «Mɛɪn 'tɔ bɔ. Bali 'yɪ drɛ 'yɪɛ, ɛn Mɪnsɛn yɪɛ ɑ 'i 'vɑ.»

²⁹ 'Wɪ zɪɛ e Mari cɛɛn nyɛn -ɑ, ɛn yɑɑ laabɔ 'e 'flɪ -lɔ 'nɛn, 'tɔ bɔdɪ "cɛn 'bɛ cɪ zɪɛ?

³⁰ ɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn 'e 'nɛn -yrɛ 'nɛn: «Mari, tɛ "kɪɑn 'e 'i 'tɛ dɪ! Bali 'yɪ drɛ 'yɪɛ. ³¹ 'I "tɑ -daa 'i 'pɔn 'sɪlɛ, -e 'i 'nɛn 'kɔnnɔn -yɑ. 'Nɛn zɪɛ 'i 'tɔ 'pɑ Zozi! ³² E -kɔɛn "mɪn -dɛn tɔ -ɑ, ɛn waa laabo Bali nɛn mɪn tɑ lou "bɛ -ɑ -pɪ. Mɪnsɛn Bali -ɑ -nyɛɑnɪɑ mɪngɔnnɛn pɛɪn nɛn -ɑ trɑ David -nyran "dɑ "bɛ -ɑ dɑ. ³³ E mɪngɔnnɛn -blɛ Zago kludɛnɔn dɑ 'lɪ 'trɪlɪɪ, ɛn -yɛɛ mɪngɔnnɛn -blɪdɪ 'lɛ 'kɑ 'tɔɑ dɪ.»

³⁴ ɛn Mari 'e 'nɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn zɪɛ -yrɛ 'nɛn: «'Wɪ zɪɛ 'bɛ drɑ 'kɔ -e 'bɛ drɛ? Kɔɔ mɑ 'an 'kɔnnɛn tɔɑ dɪ.»

³⁵ ɛn Bali -lɛ 'pasɪazɛn "e 'nɛn -yrɛ 'nɛn: «Bali lɛɪ 'saun 'bɛ drɑ. Bali nɛn mɪn tɑ lou "bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ -tɑɑ 'i 'vɑ "lɛ fulɔ -lɛ 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ "wɛɛn 'nɛn nɛn ɪ "tɑ -daa -ɑ -yɑlɛ bɛ, waa laabo Bali -pɪ. E yɑ Bali -lɛ vɛ -ɑ. ³⁶ ɛn "nyɪan bɛ, 'i dɪɪ lumɔn Elizabethɪ "e 'pɔn 'sɪ 'e cɛʒɛ dɑ. E "tɑ -daa 'nɛn 'kɔnnɔn -yɑlɛ. Lumɔn nɛn minnɪn -ɑ vɛ 'nɛn 'nɛn, yɑ'a 'nɛn 'yɑɑ dɛ, -ɑ -pɔn mɪlɛn 'shɛɛdɔ nɛn 'gʊ. ³⁷ Kɔɔ 'wɪ 'tɔ 'kɑ 'kɔlɑman Bali 'kɪdɪ -ɑ dɪ.»

38 En Mari 'e 'nan: «An ya Bali 'suzan 'a, 'w1 nen e ci "va "be -nyren 'e dre 'men.» -A -nan nen Bali -le 'pasiazan 'si -a "srɔn.

Mari -kv Elizabethi -va

39 "Be -sru en Mari -kv "nyiandv Zude 'leglon 'ji 'fla 'tu nen e ya pɔn da be -a da. 40 E wla Zakari -le 'kuin, en e Elizabethi 'tɔ 'bv. 41 Zi Elizabethi Mari -le 'tɔ bvd 'man be, en 'nen nyɔn -a -pɔn -ji. -A -nan nen Bali lei 'saun 'ta Elizabethi da. 42 En e paan wei 'pleble 'a 'nan: «Bali -fea 'v1 'i man lumɔn nun va. En 'nen nen 'i 'pɔn -ji be, Bali -fea 'v1 "man. 43 -Tu nen 'maan en 'men Minsan "bv -taa 'an 'va? 'W1 z1e yaan 'ci "nranman -dan. 44 Zi an 'yie 'tɔ bvd 'man be, 'nen 'le 'ci nran 'nyian, en e nyɔn 'an 'pɔn -ji. 45 Bali -le -fea a 'i man, kɔv 'w1 nen Bali -le 'pasiazan -a 'v1 'yie be, i yi -tera "da 'nan e 'le sɔɔman.»

Mari "dre "fɔ

46 En Mari "e 'nan: «An Minsan 'tɔ bɔa 'tandan. 47 Bali nen yaan 'si 'w1 'ji be, -yee "wean ci "nran -dan a 'an 'lɔ. 48 Kɔv 'an 'bɔ nen an ci -a 'suzan "tun "a be, 'an 'cin -trɔa "ji. -E 'e 'sia cɛegv man be, blamin pɛɛnɔn -a ve 'an man 'nan Bali -le -fea a 'an man. 49 Kɔv 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali 'w1 -dandan dre 'men.

E ya Bali nen 'tri 'ka "man "die -a. 50 En e ya "yi 'li 'trilii minnun nen waa ye "yi, en waa bɔa "be -wle. 51 E -pe 'pleble 'ci kɔn 'w1 -dandan dre d1 -a. Minnun nen fli dre d1 -dan bli a o ji be, e o fuila "man. 52 E mingɔnnennun 'sia 'wee mingɔnne pein -da.

En minnun nen min 'ka o siala fe -tv -a die, e o wluan lou. 53 Minnun nen dra o -tea "be, e man yife "kaga "nɔn -wle. En e fɛnɔn 'li 'o da 'o 'lɔ 'a 'e "tun. 54 E -ta 'pale Izrael nen yaa 'si "va 'nan 'e 'yee 'nyranman 'pa be -a va. "Yi "nen e 'nan 'e dra -yre "be, -a -cin -trɔa "ji. 55 'W1 z1e yaa 'v1 'e 'cɛn -kaa tranun le. E 'nan 'e "yi dra 'kv tra Abraam 'lee 'e kludanɔn 'le 'li 'trilii.»

56 Mari -fv Elizabethi -va mlɛn yaaga, "be -sru en e 'li 'e da 'e fla.

Zan -ya tv 'bɔ

57 Zi Elizabethi pɔn plala be, en e 'nen 'klɔnmɔn -ya. 58 -A "srɔnɔn 'lee -a drunun -a 'man 'nan Minsan 'yi dre Elizabethi le, en o ci nran 'o 'vale waa.

59 En -a yi 'sɔrazan da be, o -ta 'nen z1e -a -fɔle -klɔnmɔn -va. O ya "vale 'o laabv 'e "t1 'tɔ 'a Zakari. 60 'Pian -a "bv 'ka 'wle "man "d1. E 'nan: «'O laabv Zan.»

61 En minnun z1e o 'nan -yre 'nan: «Wa'a 'i dri 'tu laabv 'tɔ z1e -a di. -Me "le "wean nen yie 'nan 'o laabv Zan?»

62 -A -nan nen o 'w1 laabvd 'sia -a "t1 'lɔ 'o 'pe -a. Waa laabv 'nan: «'Nen 'bɔ 'tɔ nen 'nɔn?» 63 En Zakari yiba 'fɔnen 'tu -nan laabv 'nan -e 'e 'cɛn -te. Yaa cɛn -te "da 'nan: «-A 'tɔ nen Zan.» En 'w1 o pɛɛnɔn 'kan. 64 'Nun tɔn -a nren flu en e 'w1d1 'sia te e Bali 'tɔ bɔa.

65 Minnun pɛɛnɔn nen o -nye anla fe z1e -a -nan -kogo be, nyen o cɛn. 'W1 z1e -a -nan see nen waa wo Zude ponnun pɛɛnɔn da. 66 Min -tvdv pɛɛnɔn nen o 'w1 z1e -a maan "be, 'o 'ci "nrɔnd1 "siala 'nan: «-Me "a nen 'nen z1e e -taa "drele?» Kɔv waa -tɔa 'wein 'nan Bali -pe -trɔv a 'e 'pad1 'nen 'bɔ da.

Zakari Bali muo "fɔ "dre "a

67 Zakari nen 'nen z1e -a "t1 "a be, Bali lei 'saun 'ta "da, en e Bali 'lewei vid1 'sia. E 'nan: 68 «Minnun pɛɛnɔn 'o Minsan 'tɔ bɔ! -Yee ci Izrael 'nɔn 'le Bali -a. E -ta 'pale 'yee minnun va, en e o 'si nɔanba -ji. 69 Bali -ta min 'pleble nen e -kɔlaman e min "sia 'w1 'ji be -a -cɛe. -Yee 'nyranman 'pazan David kluda min nen.

70 'W1 z1e yaa 'pa 'e 'lewei v1nɔn 'saun 'le 'e 'cɛn,

en waa 'v1 -a -nan le 'ka le va d1. Yaa 'pa o 'le 'nan: 71 E -kaa "sia -kaa 'nanmannɔn 'le nɔanba -ji, en minnun pɛɛnɔn nen o "naan -kaa man be, e -kaa "sia -wee 'pleble 'wlu.

72 'Be nen 'gɔv, e "yi dre -kaa tranun le, en cibɔ "da "w1 'saun nen yaa 'v1 be -a -cin -trɔa "ji.

73 'W1 z1e e -tɔ 'e wei da -a -kaa tra Abraam le. Yaa 'v1 -yre 'nan: 74 E -kaa "sia -kaa 'nanmannɔn 'le 'pleble 'wlu,

'nan -e -kaa -kɔla 'yee 'nyranman 'pad1 -a, te nyen 'ka -kaa 'ji d1.

75 En "nyian te -kaa ya -yee ve -a, en -kaa 'ta wɔla 'e wei da tv -tvdv pɛɛnɔn man -trilii, -e -kaa ka yi 'e bɔ.

76 'Men 'nen, minnun -taa 'i laabvle Bali nen min ta lou "be -a 'lewei vizan. Kɔv yie -tɔala Minsan 'le -e 'i -yee -si man dre.

77 Yi ve -yee minnun le 'nan, o 'sizan 'w1 'ji a -tanan, en -yee -wee 'w1 'wli d1 'fuiman.

78 Kɔv -cee Bali ci a "yi,

en e min ye "yi.
 -Yee "wean e 'te 'san 'si lou,
 en e bii -kaa da
 "le yide 'be ci wluannan.
 79 Yaa dre zie 'nan
 -e -yee 'te 'san 'bo 'e minnun nen o ci klun "va,
 te o "klanman -ka -lo be,
 o man dre 'wein.
 En "nyian 'nan
 -e 'e 'wi 'todi nen
 e blamin -fo -troo be,
 -a "paa -kaa 'ji.»
 80 Zi Zan dre ceje be, en -yee 'wi 'todi 'pa "da.
 "Be -sru en e -ku "bui "da, e -fu -nan nun -trilii,
 en yi nen e boala 'ji Izrael 'non 'le be, e 'bo.

2

Zozi 'ya tv 'bo

1 'Wi nen e dre Zozi 'ya tv man be, -nyren
 'gu. Mingonennun tazan nen Rom be, waa
 laabo Ogust. E 'nan, minnun pɛɛnɔn nen 'e
 mingonnen -ble o da be, o o "nrɔn. 2 Min
 "nrɔndi tede nen. E dre te Cirini 'be ci Siri
 'leglɔn da -konmandan -a. 3 En min -todu
 pɛɛnɔn 'ku 'o 'to 'cren -tele 'o 'ya 'tre -da.
 4 -Yee "wean Zozefu 'si Galile 'leglɔn 'ji, 'fla
 nen waa laabo Nazaretɪ be -a da. En e -ku
 Zude 'leglɔn 'ji, 'fla nen waa laabo Betelem
 be -a da. 'Fla zie -a da nen, o Zuif 'non 'le
 mingonnen David -ya. Zozefu a David kluda
 min -a, -yee "wean nen e -ku -nan nun. 5 E -
 ku 'e 'to 'cren -tele 'o 'vale Mari nen e "ta -daa
 "drele -a nan -a be -a, te Mari 'pon a 'e man.
 6 Zi o 'bɔla Betelem be, en -yee 'nen 'ya tv
 'bo. 7 -A -nan nen Mari 'nen tede -ya -klɔnmɔn
 -a. E so 'pa 'nen zie -a man, en yaa 'nyinnan -
 winun -le fe -blɩve -ji. Koo wa'a nyinnan "nan
 "yile -pen 'non nyinnan di.

*Bali -le 'pasianɔn 'wi tin 'ba 'bla -sru
 "pinnɔn le*

8 Betelem 'fla 'bo zie -a "srɔn "be, 'bla -sru
 "pinnɔn a -nan. 'O yie -toa 'wee 'blanun da -
 pei -man. 9 -A -nan nen Minsan -le 'pasiazan
 -tv 'bɔla o va, en Minsan -le 'te 'san o si -fo.
 Nyen -dan sen o ji, 10 'pian Bali -le 'pasiazan
 "e -wle 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'te di! An -ta 'wi
 nen e minnun pɛɛnɔn 'ci "nranman tighi be -
 a vile 'cee! 11 'Wi zie -nyren 'nan, min nen e
 "ta -daa 'ka 'sile 'wi 'ji be, waa -ya ceɛgu David
 fla. Crizi nen Minsan -a be -nyren! 12 'Ka 'ku
 -a -nanjer! -A -kɔnnɛn "yi ve nen 'gu: Ka bɔa
 'nen 'to man, te so a 'e -bladɪ "man, te e ya 'e
 nyinnandi -winun -le fe -bli ve -ji. 'Nɛn zie -
 nyren.»

13 'Nun tɔɔn Bali -le 'pasianɔn "kaga 'si laji,
 en o -ta trelɛ 'pasiazan tede be -a "srɔn, en o
 Bali 'to bɔdi 'sia. Waa 'vi 'nan:

14 «'Tɔ -dan a Bali -le ve -a laji lou.
 En e -fɔdi -troo -nɔn
 'tredanɔn pɛɛnɔn nen
 e o ye "yi "be -wee ve -a.»

15 Zi Bali -le 'pasianɔn 'li o da laji be, en 'bla
 -sru "pinnɔn a vidɪ 'sia 'o cin le 'nan: «-Kaa ku
 Betelem, 'wi nen Minsan -a 'vi -cee be -a 'yi.»
 -A -nan nen o -si 'sia.

16 Zi o -ku, o 'bɔla 'nan nun be, o 'bɔ Mari
 'lee Zozefu man. En o 'nen zie -a 'yi 'e nyin-
 nandi -winun -le fe -blɩve -ji. 17 Zi waa 'yi be,
 tɔɔn 'wi nen Bali -le 'pasiazan -a 'vi -wle 'nen
 zie -a man be, waa vidɪ 'sia minnun pɛɛnɔn
 le. 18 Minnun nen o 'wi zie -a 'man be, 'wi o
 'plo 'fo. 19 'Pian Mari "e 'winun pɛɛnɔn zie -a
 klɔ "paala 'e 'ji, te 'e 'ci "nrɔnman "da.

20 "Be -sru en 'bla -sru "pinnɔn 'li 'o da, te
 o Bali 'to bɔa 'winun nen waa 'man 'lee waa
 -nan 'yi be -yee "wean. Koo 'wi nen Bali -le
 'pasiazan -a 'vi -wle "be -a da nen e dre.

21 Zi 'nen zie -a yi 'sɔrazan 'bɔ be, en waa -fo -
 klɔnmɔn -va. -A -nan nen o Zozi 'to 'pa "man.
 "Tɔ zie Bali -le 'pasiazan 'be 'vi, te -a "bu 'ka
 tian 'e 'pon 'sile di.

O -ku Zozi 'a Bali -pan 'kuin

22 Tu nen o Mari -sruman -e 'e dre 'saun
 Bali le "le zi Moizi -le -pei -a 'vi be -yee 'wi 'zv
 be 'e 'bo. -A -nan nen o -ku Zozi 'a Zeruzalem,
 'nan -e 'o -kɔɔn Minsan le, 23 "le zi Minsan -le
 -pei -a 'vi be -yee 'wi 'zv. Koo e ya 'e 'cren -tedɪ
 'nan:

«Fe pɛɛnɔn 'nen flin nen,
 waa -yaa te e ya 'e 'kɔnnɛn -a be,
 'o 'pla Minsan le konglɔn -yee ve -a.»

24 O -ku -nan nun, 'nan -e 'o Bali -pan "le zi
 e ya 'e 'cren -tedɪ Minsan -le -pei -a be -yee
 'wi 'zv. 'Yale -tenɔn -a -nɔan -plablo "fli, -te
 'be "cee di, -plablo 'nen "fli. -A 'bɔ nen Zozi
 'mangulin "o 'non.

25 Min -in -a Zeruzalem. -A 'to nen Simeɔn.
 Min zie e ya min tighi 'a, en e 'ta 'wɔla Bali wei
 da. E ya min nen e "ta -daa Izrael 'non 'sile 'wi
 'ji be -a -pennan. Bali lei 'saun a -yre. 26 En
 Bali lei 'saun 'bo -a 'vi -yre 'nan, min 'sizan
 'wi 'ji nen Minsan Bali -taa "tale -a be, yaa ye
 'e yie 'a 'vaa en e -kaa.

27 Bali lei 'saun -a -cin -to Simeɔn -ji 'nan 'e
 'ku Bali -pan 'kuin, en e -ku. Nun tɔɔn Zozi "ti
 'lee -a "bu wla 'o 'lo le 'nen 'linen 'bɔ 'a. 'Wi
 nen Bali -le -pei -a 'vi be -a 'bɔ nen o "ta -a dra
 -yre. 28 Simeɔn Zozi 'si 'e 'pe -ji. E Bali 'to 'bɔ,
 en e 'nan:

29 «'An 'san,
 'i 'si "men 'i 'suzan man,
 -e 'e 'ka -troo,
 koo 'wi nen yia 'vi be, e dre.

30 -Yee ci 'nan,
 an min nen e min "sia 'wi 'ji be -a 'yi 'an yie 'a.

31 Min nen yia 'si 'va
 'tredanɔn pɛɛnɔn le ve -a be -nyren.

32 -Yee ci 'te 'san nen,
 e 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji dra 'wein be -a,
 en -yee 'yie minnun Izrael 'non 'to dra -dan.»

33 'Wi nen Simeɔn ci -a vɩnan Zozi man be,
 e Zozi "bu 'lee -a "ti 'plo 'fo. 34 Simeɔn -fea

'vi 'o man, en e 'nan Zozi "bv Mari le 'nan: «'Nen 'gwe Bali -a 'si 'va 'nan, Izrael 'non 'va be min "kaga -tiala -yee "wean, en min "kaga wuanla -yee "wean. En Bali -a 'si 'va 'nan -e 'e 'kon 'wi 'noan -koon "ve nen e 'wi "paala minnun le be -a. 'Pian minnun 'o 'ci "paa "man. ³⁵ 'W1 z1e -a dredi be, e o ci w1 yoodi ta boala 'wein. En bii nen i ci -a "bv "a be, 'w1 -taa 'nanle 'i man "le sren 'be 'i 'fon.»

³⁶ En "nyian be Bali 'lewei v1zan lumon -to -nyeanla Zeruzalem 'bo 'nan nun. Waa laabo Anne, Panuel -le 'nen nen Aser -le 'leglon 'ji. E ya ceje 'kpa. E -konnen 'pa 'e nonbe "da, en o le dre 'e 'sran -a 'saravli 'vaa en -a -sran 'bo 'ka. ³⁷ E -fu -cale -a -trilii, en -a le 'bo -fuba 'sora 'wle sinjen. E ya Bali -pan 'kuin, te e Bali "sua bodrun funnin fe 'sondi 'lee Bali tru 'badi -a. ³⁸ Tu nen Simeon a 'w1 z1e -a v1nan 'nen man be, te e ya -nan. -A -nan nen li z1e, e Bali 'to bodi 'sia. E Zozi 'le 'w1 vidi 'sia minnun p1eanon nen o ci Zeruzalem -le 'sidi noanba -ji -pennan be -wle.

³⁹ Z1 Zozi "ti 'lee -a "bv een -a dredi man "le Minsan -le -pei -a 'vi be -yee 'w1 'z1e be, en o 'li 'o da 'o fla Nazareti Galile 'leglon 'ji. ⁴⁰ Zozi dredi 'sia ceje, en e -todi 'sia 'pleble. E 'w1 'todi 'sia 'kpa tglh, en Bali -le -fa a 'e vidi "man.

Zozi le 'bo 'fuda "fii

⁴¹ Le -tudu p1eanon man be, Zozi 'mangulinun -ko Zeruzalem Zuif 'non 'le 'si noanba -ji 'fedi da. ⁴² Z1 Zozi le 'bo 'fuda "fii 'be, -wee -ku waa "fedi z1e -a da "le z1 waa dra 'e 'cen be -yee 'w1 'z1e. ⁴³ Z1 'fedi dredi -nyan be, Zozi "ti 'lee -a "bv 'o fla si 'sia. Zozi -fola "da Zeruzalem nun, 'pian wa'a -konnenn "yule di. ⁴⁴ E ya o ji 'nan, Zozi a minnun nen o -taala waa be o va. Z1 o yi dre 'sia -tu be, en waa -weedi 'sia o drunun 'lee o beenun va. ⁴⁵ Wa'a yule di -le "wean, o 'li 'o da "nyian Zeruzalem -a -weedi -a.

⁴⁶ -A -weedi yi yaagazan da nen o -ku bole "man Bali -pan 'kuin. E ya 'e -nyrandi Bali -le 'fluba 'ci v1non -dandan yei, te -a "tröen yra 'o wei le, te e 'w1 -mienun laabo -wle, en te o -yee -mie laabo 'e 'lo. ⁴⁷ Minnun p1eanon nen o "tröen "ci -a wei le be, -yee 'winun laabodi 'lee -yee 'winun -ci vidi o 'plo 'fo.

⁴⁸ Z1 -a "ti 'lee -a "bv "ta bole "man 'kon z1e -a -ji be 'w1 o 'kan. -A -nan nen -a "bv 'e -yre 'nan: «'Men 'nen, -me "wean nen yia dra 'kwe z1? 'Kv 'vale 'i "ti "a, kvi -weedi 'sia, 'kv 'ci -to lou.»

⁴⁹ En Zozi "e -wle 'nan: «-Me "le "wean nen, kaan -weeman? Fenan nen "an "ti "man w1 ci be -a -nan nen an -koon. Ka'a taa z1 ddu?»

⁵⁰ 'W1 nen, yaa 'vi -wle "be, wa'a -ci manle "fo "di.

⁵¹ 'Be -sru en Zozi 'lee 'e "ti 'lee 'e "bv 'li 'o da Nazareti. Yaa 'sia 'e "tunun 'wei -da. Mari 'winun z1e -a 'pla 'e 'ji. ⁵² Zozi tru en 'yee 'w1

'todi 'pa "da. 'W1 z1e e minnun ci nran, en e Bali ci nran.

3

Zan minnun -batize dre

(Mt 3.1-12; Mk 1.3-8)

¹ Tu nen 'w1 'gwe e dre "man "be, te Tiber 'be ci mingonnennun tazan -a Röm. -A le -fuda 'sooluzan nen, te e ya mingonnenn -a 'leglon p1eanon da. En tu z1e -a va be te Röm min Ponzo Pilati 'be ci -konmandan -a Zude 'leglon da. En te Erodi 'be ci Galile 'leglon 'tazan -a, en -a "bv Filipu 'be ci Iture 'leglon 'lee Trakoni 'leglon 'tazan -a. En te Lisania 'be ci Abilenen 'leglon 'tazan -a. ² En te Ane 'lee Kaifa 'be ci Bali -pannon 'tanon 'a. Tu z1e -a man nen Bali 'w1 tin 'ba Zakari -pi Zan le "bui "da.

³ -A -nan nen Zan ci di 'sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a "sran 'leglon p1eanon 'ji, te e 'w1 tin "baa minnun le. Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'si 'w1 'wli di "dredi man -e 'ka 'fli -non Bali le! 'Ka 'ta 'ka -batize dre -e Bali 'e 'cee 'w1 'wli di 'fui!»

⁴ 'W1 nen e ci 'e 'cren -tedi Bali 'lewei v1zan Ezai -le 'fluba 'ji be, z1 'e 'le soo z1e. Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«Min -to wei 'be "we "bui "da.

Min z1e yaa ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinun ta -sen 'e cin va!

⁵ 'Ka pon -klo p1eanon 'ji -sen 'e cin va!

'Ka ponnun 'lee pon 'nen 'ta "nyaan -e 'o 'ta "tra!

En 'ka 'si plinnan p1eanon 'so 'ji tglh!

En "nyian be 'ka 'si sredi p1eanon 'ta dre "yi!

⁶ 'Ka dre z1e

-e minnun p1eanon 'o -kola min 'sizan 'w1 'ji nen

Bali -ta -a be -a yidi -a.»

⁷ Minnun -ta Zan -va "kaga, 'nan -e 'e 'o -batize dre. -A -nan nen yaa 'vi -wle 'nan: «Min -wli dnun! -T1e 'vi 'cee 'nan, 'ka 'si Bali -le nyran -blidi nen e "ta -daa "be, -a wlu? ⁸ 'Ka -koon 'ka dre w1 -a 'nan, ka 'si 'w1 'wli di "dredi man. 'Pian te 'ka vi 'e "tun 'nan, ka 'si 'w1 'ji Abraam a 'ka tra -a -le "wean di. Maan ve 'cee 'nan, Bali -kolaman e -kolennun 'labe o dra Abraam kludanon 'a. ⁹ 'Ka dre "yi! Tu nen o yibanun "cean be, e 'bo 'va. Yiba "nen e baa te -a 'blu 'ka "yi "die, waa "cean -e 'o tuw 'te 'va.»

¹⁰ -A -nan nen minnun nen o -ta "va "be, waa laabo -yru 'nan: «Kva dra "men 'ko?»

¹¹ En Zan "e 'nan -wle 'nan: «Min nen -trale -a -yru "fii "be, 'e -tu -non min nen -yee "ka "die -yre. En min nen -blife -a -yru "be, 'e boezan "le "non.»

¹² -Va "lala 'sinon "o "ta wu "nyian 'o -batize drele, en waa laabo Zan -lo 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, "kv "dre 'ko?»

¹³ En Zan "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka -va "lala 'si 'e 'cila -nyren waa 'vi 'cee be -a da di!»

¹⁴En 'sounjanun 'o laabv 'nyian -yrɔ 'nan: «Kuv 'nun, "ku" dra 'kɔ?»

E 'nan 'wlɛ 'nan: «Te 'ka "lala 'si minnun lɔ -sa -a di! En te 'ka 'si 'wlu wɪ man di! 'Pian 'ka 'pan 'bɛ ci 'cee vɛ -a!»

¹⁵Minnun nɛn fɛ zɪɛ -a 'nan bɛ, 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, e -taa "drɛlɛ bɛ -a -cin a o ji. - Yee "wɛan 'o 'ci nrɔn 'nan, Zan -koan Crizi nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a. ¹⁶Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan o pɛɛnɔn lɛ 'nan: «"An 'ka -batize dra 'yi 'a. 'Pian min nɛn -a 'pleble "mlian 'an da bɛ, e "ta -daa. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a di. -Yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'lee 'tɛ 'a. ¹⁷-Yee -klu "a 'lɔ, -e 'e fɛ 'lee 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa 'wlɛ -sɛan 'yee 'trɛbɔ -ji, 'pian -a -flu "bɛ yɛɛ -sɛan 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va, -e 'e 'tɛ 'bl.»

¹⁸'Wɪ zɪɛ 'lee 'wɪ "kaga "pɛɛ nɛn Zan -a 'vɪ minnun lɛ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a. ¹⁹En 'nyian bɛ, Zan 'wɪ 'pla Galile 'lɛglɔn 'tazan Erodilɛ. Kɔɔ Erodilɛ 'e 'bɔvɪ nan Erodia 'pa, ɛn e 'wɪ 'wɪldɪ "pɛɛ drɛ "nyian "kaga. ²⁰"Bɛ -sru ɛn e 'wɪ 'wɪldɪ drɛ "nyian Zan -fɔdɪ -a -pɔ 'kuin.

Zan Zozi -batize drɛ

(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11; Zan 1.32-34)

²¹Minnun pɛɛnɔn -ta 'o -batize drɛlɛ Zan -va. En Zozi "e "ta 'wɔ "nyian "e -batize drɛlɛ. "Bɛ -sru zɪ Zozi Bali tro 'badɪ 'sia bɛ, ɛn labli 'lɛ 'sv. ²²-A -nan nɛn Bali lei 'saun sɔɔn "da -goezee "le -plablo -le 'wɪ 'zv. En wei -tɔ wɪ laji. Yaa 'vɪ 'nan: «I ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman bɛ -a.»

Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gɔ

(Mt 1.1-17)

²³Zozi lɛ a -fuba yaaga, ɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ 'sia. Waa "siala 'nan Zozeɔfɔ nɛn Eli -pɪ -a bɛ, -yee 'nɛn nɛn.

²⁴Mata -pɪ nɛn Eli -a
ɛn Levi -pɪ nɛn Mata -a
ɛn Mɛci -pɪ nɛn Levi -a
ɛn Zanayi -pɪ nɛn Mɛci -a
ɛn Zozeɔfɔ -pɪ nɛn Zanayi -a.

²⁵Matatia -pɪ nɛn Zozeɔfɔ -a
ɛn Amɔn -pɪ nɛn Matatia -a
ɛn Naun -pɪ nɛn Amɔn -a
ɛn Ezli -pɪ nɛn Naun -a
ɛn Nagayi 'pɪ nɛn Ezli -a.

²⁶Maati 'pɪ nɛn Nagayi 'a
ɛn Matatia -pɪ nɛn Maati 'a
ɛn Semeyi 'pɪ nɛn Matatia -a
ɛn Yose 'pɪ nɛn Semeyi 'a
ɛn Yoda -pɪ nɛn Yose 'a.

²⁷Yoana 'pɪ nɛn Yoda -a
ɛn Reza 'pɪ nɛn Yoana 'a
ɛn Zorobabel -pɪ nɛn Reza -a
ɛn Salatiel -pɪ nɛn Zorobabel -a
ɛn Neri 'pɪ nɛn Salatiel -a.

²⁸Mɛci -pɪ nɛn Neri 'a
ɛn Adi 'pɪ nɛn Mɛci -a
ɛn Kozaan 'pɪ nɛn Adi 'a
ɛn Emadan -pɪ nɛn Kozaan 'a

ɛn Eri -pɪ nɛn Emadan -a.

²⁹Yesua 'pɪ nɛn Eri -a
ɛn Elieze -pɪ nɛn Yesua 'a
ɛn Yori 'pɪ nɛn Elieze -a
ɛn Matatia -pɪ nɛn Yori 'a
ɛn Levi -pɪ nɛn Matatia -a.
³⁰Simeon -pɪ nɛn Levi -a
ɛn Zuda -pɪ nɛn Simeon -a
ɛn Zozeɔfɔ -pɪ nɛn Zuda -a
ɛn Yonan 'pɪ nɛn Zozeɔfɔ -a
ɛn Eliakim -pɪ nɛn Yonan 'a.

³¹Melea -pɪ nɛn Eliakim -a
ɛn Menan -pɪ nɛn Melea -a
ɛn Matata -pɪ nɛn Menan -a
ɛn Natan -pɪ nɛn Matata -a
ɛn David -pɪ nɛn Natan -a

³²Jese -pɪ nɛn David -a
ɛn Yobedi -pɪ nɛn Jese -a
ɛn Boazi -pɪ nɛn Yobedi -a
ɛn Sala -pɪ nɛn Boazi -a
ɛn Naashɔn -pɪ nɛn Sala -a
³³Aminada -pɪ nɛn Naashɔn -a
ɛn Adimɛn 'pɪ nɛn Aminada -a
ɛn Ani 'pɪ nɛn Adimɛn 'a
ɛn Esrɔm -pɪ nɛn Ani 'a
ɛn Faras -pɪ nɛn Esrɔm -a
ɛn Zuda -pɪ nɛn Faras -a.

³⁴Zago 'pɪ nɛn Zuda -a
ɛn Izak -pɪ nɛn Zago 'a
ɛn Abraam -pɪ nɛn Izak -a
ɛn Tera 'pɪ nɛn Abraam -a
ɛn Nawo -pɪ nɛn Tera 'a.

³⁵Seru 'pɪ nɛn Nawo -a
ɛn Rago -pɪ nɛn Seru 'a
ɛn Pele 'pɪ nɛn Rago -a
ɛn Ebe 'pɪ nɛn Pele 'a
ɛn Salmɔn -pɪ nɛn Ebe 'a.

³⁶Jena 'pɪ nɛn Salmɔn -a
ɛn Apaza 'pɪ nɛn Jena 'a
ɛn Sem -pɪ nɛn Apaza -a
ɛn Noe -pɪ nɛn Sem -a
ɛn Lame 'pɪ nɛn Noe -a.

³⁷Matuzale 'pɪ nɛn Lame 'a
ɛn Enɔk -pɪ nɛn Matuzale 'a
ɛn Yaredɪ -pɪ nɛn Enɔk -a
ɛn Malale 'pɪ nɛn Yaredɪ -a
ɛn Jena 'pɪ nɛn Malale 'a.

³⁸Eno 'pɪ nɛn Jena 'a
ɛn Setɪ -pɪ nɛn Eno 'a
ɛn Adan -pɪ nɛn Setɪ -a
ɛn Bali -pɪ nɛn Adan -a.

4

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪldɪ "drɛ

(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

¹Bali lei 'saun a Zozi 'lɔ, ɛn e 'si Zudan 'yi "srɔn. Bali lei 'saun 'kɔ -a "bui "da. ²-A -nan nɛn 'wɪ 'wɪldɪ "drɛzan nɛn waa laabo Satan bɛ, e Zozi 'man -tandɪ 'sia "bui zɪɛ -a da. Zɪ e yi -fuba sinjɛn drɛ, te ya'a fɛ ble dɪɛ, ɛn dra -a -tɛdɪ 'sia 'pleble.

3-A -nan nen Satan "e 'nan -yre 'nan: «Te Bali-pı nen yia be, 'i vı -kale 'labe -yre 'nan 'e lila "da -blife -a.»

4 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «E ya 'e 'cren -tedı 'nan: «Blife 'saza man "cee min "belia dı.»

5 "Be -sru en Satan -kú -a "nyian loulou, en e mingonnen tre pëenon nen 'tresda be -a koon -yre. 6 -A -nan nen e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'pleble -noan 'yie -e 'i dre mingonnen tre 'lee 'e da fenun fenyian pëenon 'labe -a tazan -a. -A pëenon 'labe waa -non 'men, en "an -noan "min nen an ya "va "be -yre. 7 -Te 'i "po soanla 'an 'wlu en yian 'bó be, -a pëenon zıe te e dre 'yie ve -a.»

8 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «E ya 'e 'cren -tedı 'nan: «Bali nen Minsan -a be, -a 'bó nen min 'e bó. En -a -towlı "ce "nen min 'e 'su.»

9 "Be -sru en Satan -kú Zozi 'a Zeruzalem. En e -kú -a -tále Bali -pan 'kón 'win -ji lou. -A -nan nen e 'nan -yre 'nan: «Te i ya Bali -pı -a be, 'i 'si 'i 'fli man -e 'i 'kú "tra. 10 Koo e ya 'e 'cren -tedı 'nan:

«Bali -a ve 'yee 'pasianon le 'nan 'wei 'kun, 11 'o 'bó lou,

"tógó 'i 'cëin 'e 'le wú -kale ji -le "wean.»

12 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Cejë ma'an dra dı. Koo e ya 'e 'cren -tedı "nyian 'nan: «Te blamin 'e Bali nen

Minsan -a be -a man -tan dı!»

13 Zı Satan "koe "nyan Zozi 'man -tandı man be, en e 'si -a "srón, -a man -tandı pee man -pendı -a.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan (Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

14 "Be -sru en Zozi 'li 'e da Galile 'leglón 'ji. Bali lei 'saun 'le 'pleble a -yró. En -a 'tò 'wıdı 'sia fe pëenon 'nan. 15 E -cia Zuif 'nón 'le cin yı 'kónnun -ji te e Bali -le 'wı "paaman minnun ji. -A 'tò "yi "a min pëenon 'le.

Nazaretı 'nón 'ka yi -telea Zozi da dı (Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

16 Zozi 'bóla Nazaretı, 'fla nen waa 'le 'bó "da "be -a da. Zuif 'nón 'le 'flinla "yi be, waa laabo Saba. -A -tú da nen e wlala -wee cin yı 'kuin "le zı yaa dra 'e 'cën be -yee 'wı 'zú. E wluan lou 'nan -e 'e Bali -le 'fluba ta vı. 17 En o Bali 'lewei vızan Ezai -le 'fluba 'nón -yre. Yaa 'le 'sú, en fënan nen 'wı 'gúe e cı 'e 'cren -tedı be, yaa 'yi. E ya 'e 'cren -tedı 'nan:

18 «Minsan lei 'saun 'a 'an 'ló, koo yaan 'si "va, 'nan -e 'an Bali -le 'wı 'nónnon vı 'yale -tënon le,

'nan -e 'an minnun nen o cı 'o yra ynan be, o 'si 'wı 'ji.

'Nan -e 'an minnun nen o yie 'a 'e 'widı be, -a 'le 'sú, 'nan -e 'an minnun nen

o cı 'te 'panan o da be o 'si 'wı 'bó.

19 'Nan -e le nen

Minsan 'yee "yi -koonman -ji be, 'an vı 'cee.»

20 Zı e cëen 'fluba zıe -a ta vıdı man be, yaa 'le 'wú, en yaa -nón cin yı 'kuin 'pasiazan le. -A -nan nen e -nyran. Minnun pëenon nen cin yı 'kuin be, 'o yie 'sen "da. 21 -A -nan nen e 'nan -wle 'nan: «'Wı nen kaa 'man Bali -le 'fluba 'gúe -a -ji be, 'e 'le södü 'sia cëegú.»

22 En minnun pëenon 'tò -a -sru. 'Wı 'nónnon nen e bóala -a 'le be e o 'plo 'fó, te waa ve 'nan: «Zozefú -pı "cee düv?»

23 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan -tóa 'nan -kónnen 'gúe ka -taa -a -fóle 'men. -Kónnen zıe -nyren 'nan: «Min 'belizan, 'i 'fli 'beli 'i 'bó 'a! En ka -taa "nyian -a vıle 'men 'nan, 'wı pëenon nen yia dre Kapanamo kóa 'man be, 'i dre 'i 'fla 'gú!

24 Maan ve 'cee 'wı tıglı 'a 'nan, minnun 'ka Bali 'lewei vızan 'tú siala -dan 'e 'bó fla dı. 25 En e ya "le 'an 'wı 'gúe -a -cin -tò 'ka 'ji. Tú nen Bali 'lewei vızan Eli 'a 'li be, laa cëen le yaaga mlën 'shëdü, en dra -dan -ta 'fla pëenon da. Tú zıe -a man be te -cale "kaga "a Izrael, 26 'pian Bali 'ka Eli 'pale -sia o -tú -va dı. -Pën lı -tú nen e ya -cale -a Sidón 'leglón 'ji 'fla nen waa laabo Saretá be -a da be, -a va nen Bali Eli 'pa 'sia. 27 En "nyian tú nen Bali 'lewei vızan Elize 'a 'li be, te -kogobe 'tënon "kaga "a "nyian Izrael. -Kogobe 'ka 'silë min -túwlı "man dı, 'pian Siri min Naaman man nen -kogobe 'si.»

28 Zı minnun 'wı zıe -a 'man be, 'bli 'fó o pëenon 'ji cin yı 'kón 'bó 'ji. 29 O -sen lou, en o Zozi 'bóla bei "sa -a. -A -nan nen o -kú -a 'fla lu "nen, 'nan -e 'o 'ta 'tò "man pón -yro -ji. Koo -wee 'fla 'bó a pón da. 30 'Pian Zozi 'bóla o yei 'e "tun, en e -kú.

Zozi -yú -wlıdı "pin min -tú -sru (Mk 1.21-34)

31 Zozi 'bóla Kapanamo. E ya Galile 'leglón 'fla 'tú -a. En -wee 'flinla "yi da be e Bali -le 'wı "paadı 'sia -wee cin yı 'kuin. 32 -Yee 'wı "paadı minnun 'plo 'fó, koo yaa ve "le Bali -a -koladı -nón -yre.

33 Min -tú a cin yı 'kón 'bó 'ji be, -yú -wlıdı "a -a -sru. E -paandı 'sia 'pleble. Yaa 'vı 'nan: 34 «Nazaretı min Zozi, -më "wean nen i -tóa 'kúe 'wı 'ji? I -ta 'kú klu 'súle. Mein -tóa. Bali -le min tıgh nen 'yia.»

35 En Zozi -a -tera -a 'nean, e -yú -wlıdı "le 'nan: «'I 'ta -tò! 'I 'si min 'labe -a -sru!» -A -nan nen -yú -wlıdı "min zıe -a -tria minnun yei, ya 'a fe -tú drele -yre "dı, en e 'si -a -sru.

36 'Wı zıe e min pëenon 'kan, en waa 'vı 'o cin le 'nan: «-Më "sú -man wı 'be cı zıe? Yaa ve -yú -wlıdınen le 'yee 'pleble 'lee 'yee -koladı -a, 'nan 'o 'si minnun -sru -e 'o dréla "da.»

³⁷W1 nen Zozi 'a dre z1e, -yee "wean -a 'to "yi "vidi 'pa "nyian "da Galile 'leglon p̄eenon 'ji.

Zozi Simōn Pieri 's̄ea 'lee -ce -tenōn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

³⁸Z1 Zozi 'bōla cin y1 'kuin b̄e, en e -ku min -tu nen waa laabo Simōn b̄e -yee "kōnnen. Tu z1e -a man b̄e, te Simōn nan "b̄v "a 'e yran 'kōle -wōandi 'pleble 'lō. -A -nan nen minnun Zozi tr̄v 'ba 'nan 'e -nanjen. ³⁹Zozi 'kunnan l1 z1e -a da, en e 'nan 'kōle -wōan "ce le 'nan: «'l 'si l1 'ḡv̄e -a man.» Tōon en -a 'kōle 'e 'tr̄v -fō. -A -nan nen e wluan, en e f̄e -nōn -wle.

⁴⁰Z1 funninmlan 'pla b̄e, en minnun -t̄v̄v̄ p̄eenon nen -ce 't̄v̄ 't̄v̄v̄ p̄eenon c1 o man b̄e, o -ta waa Zozi le. 'E 'p̄e 'pla o -t̄v̄v̄ p̄eenon da, en e o beli. ⁴¹E -ȳv̄ -w̄lid̄unun -pin min "kaga -sru "nyian. O 'sia o -sru -paandi -a. O -paanman 'nan: «Bali -p1 nen 'yia.» 'Pian Zozi 'ka o 't̄v̄le -e 'o 'w1 di, kōō waa -t̄v̄a 'nan Zozi a min 'sizan 'w1 'ji -a.

Zozi Bali -le 'w1 'v1 Galile 'leglon p̄eenon 'ji (Mk 1.35-39)

⁴²Z1 t̄v̄ c̄en b̄e, en Zozi 'si 'fla. E -ku f̄enan nen -a -nan c1 flu b̄e -a -nan. 'Pian minnun -k̄v̄ -a -w̄ēdi -a, en o -k̄v̄ b̄ole "man. O ya "vale o dra 'nan -e 'e vile 'e 'si 'o "sr̄on "di. ⁴³-A -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Bali 'b̄e c1 mingōnnen -a f̄e p̄eenon da. E ya "le 'an 'k̄v̄ -yee mingōnnen -b̄h̄di 'w1 v1 min peenun le "nyian, kōō 'w1 z1e -a man nen Bali 'an 'pa 'sia.» ⁴⁴En Zozi 'k̄v̄ Bali -le 'w1 vile 'leglon p̄eenon 'ji -wee cin y1 'kōnnun -ji.

5

Zozi -sr̄unōn t̄ede (Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

¹Yi -tu da, te Zozi 'a 'e 't̄v̄di 'yi nen waa laabo "nyian Jenezaret b̄e -a 'plo da, en minnun tred̄i 'sia "man "kaga, 'nan -e 'o Bali -le 'w1 man. ²-A -nan nen e -k̄v̄ "fli 'y1 'e 't̄v̄di 'yi 'b̄v̄ z1e -a 'plo man, te p̄v̄ -tenōn s̄ōnla 'ji, 'nan -e 'o 'wee p̄v̄ -te "se -sru. ³Zozi 'f̄v̄ -k̄v̄ z1e -a -t̄v̄ -ji, te Simōn -le ve n̄en. En e 'nan Simōn 'b̄v̄ le 'nan: «'K̄v̄ 'si 'y1 'plo man -kogo.» Tōon en e -nyran. E -f̄v̄ -k̄v̄ -ji, en e 'w1 'paadi 'sia minnun ji.

⁴Z1 e c̄en -a 'wid̄i man b̄e, en e 'nan Simōn le 'nan: «'I -pli "k̄v̄ -a f̄enan nen 'y1 -k̄v̄ c1 b̄e -a -nan, -e 'ka 'cee "se "w̄een -e 'ka p̄v̄ -t̄e.»

⁵En Simōn "e 'nan -yre 'nan: «'K̄v̄ 'san, k̄v̄ 'nyranman 'pa paan 'pei -man "fo, en f̄e -t̄v̄ 'ka 'f̄ōle 'k̄v̄e "se "ji di. 'Pian 'i wei da nen, an "ta "se 'ḡv̄e -a w̄eenman.»

⁶Z1 waa dre b̄e, en p̄v̄ -s̄en -wee "se "ji "kaga 'kpa. -Yee "wean -wee "se "ta 'f̄v̄i b̄v̄v̄man. ⁷-A -nan nen o p̄v̄ -tenōn nen -k̄v̄ -t̄v̄ -ji b̄e o laabv̄ 'nan, 'o 'ta 'pa 'o 'va. Z1 o -ta b̄e, en o 'wee -k̄v̄ "fli 'b̄v̄ 'fa p̄ōnen 'a. -K̄v̄ "fli z1e o ya "vale 'o 'k̄v̄ 'sien 'y1 'wlu.

⁸Z1 Simōn Pieri 'w1 z1e -a -nan 'y1 b̄e, 'e "p̄o s̄ōnla Zozi 'wlu, en e 'nan -yre 'nan: «Minsan, 'i 'si 'an "sr̄on "kogo, kōō an ya min nen e 'w1 'w̄lidi "dra b̄e -a.» ⁹P̄v̄ "kaga "nen waa -te b̄e, -yee "wean "k̄lan -dan sen Simōn 'lee o p̄eenon nen o c1 waa b̄e o ji, en e 'w1 z1e -a 'v1. ¹⁰'W1 't̄v̄wli z1e -ȳē dre "nyian Zebede -p̄inun Zaji 'lee Zan nen Simōn "sr̄on "b̄e -wle.

En Zozi "e 'nan Simōn le 'nan: «Te nyen 'e 'i 'c̄en di! -P̄v̄ -t̄ezan nen 'yia, 'pian -e 'e 'sia c̄ēḡv̄ man b̄e, i dre min nen e -taa "minnun laabōle 'an -sru "b̄e -a.» ¹¹"B̄e -sru en o -ta 'wee -k̄v̄ -a 'y1 'plo man. O 'si f̄e p̄eenon z1e -a -sru, en o s̄ōnla Zozi -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -t̄v̄ beli (Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹²Yi -tu da b̄e, en Zozi 'lee min -t̄v̄ 'o cin 'y1 'fla 'tu da. Min z1e -kogobe 'a 'kōle p̄eenon da 'si 'fo. Z1 e Zozi 'y1 b̄e, 'nun t̄ōn 'e 'p̄o s̄ōn 'wlu, en 'e yra blula. -A -nan nen e toba -f̄ōd̄i 'sia -yre. E 'nan: «Minsan, maan -t̄v̄a 'nan, -te i wu "man "b̄e, i -k̄laman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'le.»

¹³En Zozi 'e 'p̄e 's̄v̄ "ji, e k̄le "man, en yaa 'v1 -yre 'nan: «An "we "man. 'I dre 'saun Bali 'le!» 'Nun t̄ōn en -kogobe 'si 'man.

¹⁴"B̄e -sru Zozi "e -yre 'nan: «Te 'i v1 min le 'nan, mein beli di! 'Pian 'i 'k̄v̄ Bali -panzan -t̄v̄ -va, -e 'yei 'nanjen! "B̄e -sru -e 'i 'sraga b̄v̄ Bali le, "le z1 Moizi -a cren -te Bali -le 'fluba 'ji b̄e -yee 'w1 'zv̄. Tōon -e minnun p̄eenon 'o -kōnnen "y1 'nan, i beli.»

¹⁵Zozi 't̄v̄ "y1 "a min -t̄v̄v̄ p̄eenon 'le f̄e p̄eenon 'nan, te minnun -taa "va 'nan -e 'o wei man -e 'e 'wee -ce 'si 'o man. ¹⁶'Pian Zozi 'si o va, en e -ku f̄enan nen -a -nan c1 flu b̄e -a -nan, 'nan -e 'e Bali tr̄v̄ 'ba.

Zozi min -sr̄andi "tra "t̄v̄ beli (Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷Yi -tu da, te Zozi a Bali -le 'w1 'paanan minnun ji b̄e, Farizen 'nōn 'lee 'fluba 'ci v̄nōn a -nan. O 'si Galile 'lee Zude 'fla p̄eenon da, en o -mie 'si "nyian Zeruzalem. Bali -le 'pleble a Zozi 'lō, te e minnun "belia -a.

¹⁸-A -nan nen minnun -t̄v̄di 'sia, te min -sr̄andi -t̄v̄ a -w̄lō "se "ji. O ya "vale 'o min z1e -a -w̄lamlan 'kuin 'nan -e 'o 'pla Zozi 'le. ¹⁹'Pian wa'a -k̄lale -a -w̄ladi -a di, kōō min -a -nan "kaga. Tōon en o 'kōn tri. O 'kōn b̄v̄ 'f̄ōn 'e 'win -ji lou, en o -c̄ezan z1e -a s̄ōnla "se "ji minnun p̄eenon yei Zozi 'le.

²⁰Z1 Zozi -wee yi -teradi 'e da 'y1 b̄e, en e 'nan -c̄ezan z1e -yre 'nan: «An 'yie 'w1 'w̄lid̄unun fui.»

²¹-A -nan nen 'fluba 'ci v̄nōn 'lee Farizen 'nōn 'o 'ci "nr̄ōndi 'sia, en o 'nan: «-T̄v̄e Bali 't̄v̄ s̄reman z1e? Min -t̄v̄ "ka 'k̄laman -e 'e blamin -le 'w1 'w̄lidi "fui di, -te ya'a 'silea Bali -t̄v̄wli "a di!»

²²'Pian Zozi -wee ci "nr̄ōndi 'y1, en yaa laabv̄ -w̄lō 'nan: «-M̄e "wean nen 'ka 'ci

"nrønman zie? ²³ -Te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Winun nɛn yia drɛ -wɪldɪ 'bɛ, maan fui, 'bɛ a -tɔ. ɛn -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I 'wluan, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ, 'bɛ a -tɔ. 'Wɪ 'fli zɪɛ -a "cɛn "vɪdɪ 'bɛ cɪ 'plɛblɛ? ²⁴ 'Pian an "ta -a -cɪ -kɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ 'wɪldɪnun fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ min -srandɪ "tra zɪɛ -yrɛ 'nan: <'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "davɛ 'sia! 'I 'kɔ 'yie "kɔnnɛn!»

²⁵ 'Nun tɔn min zɪɛ e wluan o yɪɛ man, ɛn e 'yee nyinnan "davɛ 'sia, ɛn e -kɔdɪ 'sia 'yee "kɔnnɛn, te e Bali 'tɔ bɔa. ²⁶ 'Wɪ zɪɛ e min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia. O klan Bali bɛ, ɛn waa vɪdɪ 'sia 'nan: <'Cɛɛɣu nɛn, kɔ -cɛ "srɔn wɪnun zɪɛ -a -nan 'yɪ.»

*Zozi Levi laabv
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)*

²⁷ "Bɛ -sru, ɛn Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan. "Yɛɛ -kɔ 'e 'lɛ bɛ, ɛn e 'sukɔlɛ 'sɪzan 'tɔ 'yɪ, te e ya 'yee 'nyranman 'panan. Waa laabo Levi. Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: <'I -sɔnla 'an -sru!» ²⁸ Levi fɛ pɛɛnɔn 'tɔvɪ, e wluan, ɛn e sɔnla -a -sru.

²⁹ "Bɛ -sru ɛn Levi "fɛdɪ -dan da fɛnun tɔɛn Zozi lɛ 'yee "kɔnnɛn. "Sukɔlɛ 'sɪnɔn "kaga 'lee min -mienun 'bɛ cɪ 'o -nyrandɪ 'o 'vale Zozi nun -a fɛ -sru. ³⁰ Farizen 'nɔn 'lee 'wee minnun nɛn o 'fluba 'cɪ ve bɛ o cɪ 'ka 'e 'sɔdɪ dɪ. -A -nan nɛn waa laabv Zozi -srunɔn lɛ 'nan: <'Mɛ "wean nɛn ka fɛnun -ble, 'e cɪn va 'sukɔlɛ 'sɪnɔn 'lee 'wɪ 'wɪldɪ "drenɔn 'a? ɛn -mɛ "wean nɛn ka 'yɪ -mlɪan 'e cɪn va waa?»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: <'Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wa'a -dɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ cɪ o man bɛ, -wɛɛ cɪ -dɔdrɔ -va.» ³² ɛn e 'nan "nyian -wɛlɛ 'nan: <'Min tɔɣlunun -le "wean "cɛɛ an -ta dɪ. 'Pian an -ta 'nan -e 'wɪ 'wɪldɪ "drenɔn 'o 'si 'wɪ 'wɪldɪ "drɛdɪ man, -e 'o -sɔnla Bali -sru.»

*Zozi 'le 'wɪ "paadɪ a "lɛ fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zv
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)*

³³ Minnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: <'Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn -srunɔn fɛ "sɔan yɪ -mie da, te o Bali trɔ "baa. 'Pian "yie -srunɔn fɛ -ble, te o 'yɪ -mlɪan.»

³⁴ Zozi "e -wɛlɛ 'nan: <'Te minnun -a lɪ 'pa "fɛdɪ drenan bɛ, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yɛi "bɛ, wa'a fɛ sɔan dɪ. ³⁵ 'Pian tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, o lɪ -trɛ 'pazan "sia o yɛi. Tɔ zɪɛ -a man nɛn o fɛ "sɔan.»

³⁶ ɛn Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔdɪ 'sia -wɛlɛ. Yaa 'vɪ 'nan: <'Min -tɔ 'ka sɔ -trɛ 'fɔvɪ 'bɔ, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fɔnnan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, sɔ -trɛ 'bɔ 'fɔvɪ 'bɔ 'e "tun, ɛn o yɪɛ 'ka 'kɔan 'e cɪn va dɪ.

³⁷ ɛn "nyian bɛ, e 'ka "le 'o -wɛn -trɛ -sɛn -wɪ 'kɔlɛ 'tre cejenun -jɪ dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, -wɛn -trɛ -wɪ 'kɔlɛ 'tre cejenun fɛaman -e -wɛn 'e 'sran, te -wɪ 'kɔlɛ 'trenun wii. ³⁸ 'Pian o -wɛn -trɛ -sɛan -wɪ 'kɔlɛ 'tre -trenun -jɪ!

³⁹ ɛn "nyian bɛ, min nɛn -wɛn 'cɛn 'mlɪndɪ -trɔa -a bɛ, ya'a 'wɛn -trɛ ye "yɪ "dɪ. Kɔɔ yaa ve 'nan: <'Wɛn 'cɛn 'mlɪndɪ 'bɛ cɪ "yɪ.»

6

*Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yɪ man
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)*

¹ 'Flinla "yɪ da nɛn, Zozi 'lee 'e -srunɔn fei -tɔ 'cɛndɪ 'sia 'jɪ. Fɛ 'wɛlɛ nɛn fei zɪɛ -a da bɛ, -a -srunɔn 'ko -a 'cɛndɪ -a. Waa plɔmlan "man 'o 'lɔ, te waa -ble. ² -A -nan nɛn Farizen 'nɔn -mienun -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: <'Mɛ "nɛn kaa dra bɛ? -Si 'ka -kaa 'lɔ 'nan -kaa 'wɪ zɪɛ -a drɛ -cɛɛ 'flinla "yɪ da dɪ.»

³ ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: <'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'lɪ, te dra -a -tɛa 'o 'vale 'yee minnun -a bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dɔv? ⁴ E wɪa Bali -pan 'kuin, ɛn 'kpɔun nɛn waa 'pla Bali -le vɛ -a bɛ, yaa 'sia, yaa blɪ, ɛn e 'yee minnun "le "nɔn. 'Wɪ zɪɛ yaa drɛ, 'pian te e ya 'e vɪdɪ 'nan Bali -pannɔn 'saza 'bɛ -ble.» ⁵ ɛn Zozi -a 'le 'sran -wɛlɛ 'nan: <'An 'bɔ Blamin -pɪ mɛɛn cɪ 'flinla "yɪ san -a.»

*Min -tɔ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a
beli*

(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ 'Flinla "yɪ pee 'bɔ "nyian, ɛn Zozi wɪa cɪn yɪ 'kuin. E Bali -le 'wɪ "paadɪ 'sia minnun jɪ. Min -tɔ a 'kɔn zɪɛ -a -jɪ, -a -pɛ "yɪ "pɛla a 'e 'kadɪ 'e man. ⁷ ɛn 'fluba 'cɪ vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn Zozi -nanjɛndɪ 'sia -gɔɛɛn. O ya -a -nanjɛnna 'nan -te e -cɛ "sia min man 'flinla "yɪ da -o. O ya -a man -wɛɛnan 'nan -e 'o 'wɪ 'tɔ yɪ, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

⁸ 'Pian Zozi -wee cɪ "nrɔndɪ 'yɪ, ɛn e 'nan min nɛn -a -pɛla cɪ 'e 'kadɪ 'e man bɛ -yrɛ 'nan: <'I 'wluan lou -e 'i 'tɔ min yɛi 'gɔ!» E wluan, ɛn e -tɔ lou minnun yɛi.

⁹ -A -nan nɛn Zozi -a laabv -wɔlɔ 'nan: <'Mɛ "wɪ nɛn -cɛɛ -pɛi -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lɛ 'nan 'e 'wɪ "yɪ "drɛ 'flinla "yɪ da, -baa te 'e drɛ dɪ? ɛn "nyian min -kolaman e min "belia, -baa yaa "tɔɛ -e 'e 'ka?»

¹⁰ Zozi o pɛɛnɔn 'nanjɛndɪ 'sia 'tɔdɔ, ɛn e 'nan min nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ -yrɛ 'nan: <'I 'pɛ "sɔ "jɪ.» Min zɪɛ yaa drɛ, 'nɛn tɔn ɛn -a -pɛ drɛ "plɔnblɔn. ¹¹ 'Wɪ zɪɛ e 'bɪ 'fɔ Zozi 'nanmannɔn 'jɪ, ɛn o 'wɪ nɛn o "ta -daa -a drɛlɛ -yrɛ "bɛ, -a -sa -fɔdɪ 'sia 'o cɪn yɛi.

*Zozi min -fuda "fli 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)*

¹² Yɪ -tɔ da ɛn Zozi 'kɔ Bali trɔ 'balɛ pɔn -tɔ da. E -fɔ Bali trɔ 'banan -trillɪ, ɛn tɔ cɛɛn. ¹³ Zɪ tɔ cɛɛn bɛ, ɛn e -srunɔn laabv. E min 'si o va -fuda "fli, e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. ¹⁴ O 'tɔ nɛn 'gɔv: Simɔn nɛn yaa 'tɔ 'pa Pɛrɪ bɛ, 'lee 'e "bɔv Andre, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Filipino, 'lee Batelemi, ¹⁵ 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Simɔn -tɔ nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ, ¹⁶ 'lee Zaji -pɪ Zude, 'lee

Zudazi Karioti. Min nen e "ta-daa Zozi 'nönle 'e 'nanmannön le be -nyren.

*Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 4.23-25; 12.15-16; Mk 3.7-12)*

17 Zozi pön söön "ji o 'vale 'yee 'pasianön 'bö 'a, en e -tö fënan pablanen 'tö -nan. Min "kaga "a 'o 'sendi fe zie -a -nan 'o 'vale -a -srünön "kaga "a "nyian. Minnun zie o 'si 'leglön 'tödu pëenön 'ji, en o -ta. O -mie 'si Zude 'leglön 'ji, en o -mie 'si Zeruzalem 'fla, en o -mie 'sijemie "srön Sidön 'lee Tir 'leglön 'ji. 18 O -ta 'nan -e 'o Zozi wei man, en 'nan -e 'e -ce 'si 'o man. Minnun nen -yö -wliidi "ci o -sru "be, o beli. 19 En minnun pëenön -a -wëeman 'nan 'o kla Zozi man, köö 'plëble 'tö böala "ji, te e -ce "sia o pëenön man.

*-T1 man nen Bali -le -fëa ci?
(Mt 5.1-12)*

20 Zozi 'e yie 'tö 'e -srünön 'va, en e 'nan: «Kaa nen ka ya 'yale -tënon 'a be, Bali -le -fëa a 'ka man, köö ka ya Bali -le mingönnen trëdanön 'a.

21 Kaa nen dra ci 'ka -tënan be, Bali -le -fëa a 'ka man, köö ka -taa 'kanle.

Kaa nen 'ka ci -wuönan be, Bali -le -fëa a 'ka man, köö 'ka 'ci -taa "nranle.

22 -Te minnun "naan 'ka man Blamin -pi -le "wëan oo, en -te minnun 'ka 'si o 'va Blamin -pi -le "wëan oo, en -te minnun 'ka "srönman Blamin -pi -le "wëan oo, en -te minnun 'ka 'tö srëman Blamin -pi -le "wëan oo, Bali -le -fëa a 'ka man.

23 'W1 zie 'e 'ka 'ci "nran, en 'ka 'sö lou ci "nran -a, köö 'ka -kopa a -dan laji. -A -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan, 'w1 -töwli zie o tranun -a dre Bali 'lewei vünön le 'li.

24 En "nyian be, kaa nen ka ci fënon 'a be, 'w1 -taa "böle 'ka man, köö ka ya 'cee ve drënan 'va.

25 En kaa nen ka ci 'ka kand1 be, 'w1 -taa "böle 'ka man, köö dra "ta -daa 'ka 'tële.

En kaa nen ka ci 'shë 'blnan be, 'w1 -taa "böle 'ka man, köö ka "ta -daa "wuöle "le -ce 'bö 'ka da.

26 -Te minnun -cee 'w1 'yi 've be, 'w1 -taa "böle 'ka man. -A -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan, 'w1 'töwli zie o tranun -a dre minnun nen o Bali 'lewei 'v1 'li 'wlu 'a 'be -wle.»

*Zozi -srünön 'ka 'w1 'leji töa d1
(Mt 5.38-48; 7.12)*

27 «Kaa nen 'ka "tröen "ci 'men be, maan ve 'cëe 'nan: 'Ka 'ka 'nanmannön y1 "yi! 'Ka "yi "dre -wle! 28 'Ka 'fëa v1 minnun nen o -yö -saanman 'ka man be o man! Minnun nen o 'te "paa 'ka da be, 'ka Bali trö 'ba -wle! 29 -Te min 'pa 'fo 'i 'klanbo "tö da be, 'i -tö -tö "nyian -yre. En -te min 'yie -sen "daso 'si 'i 'lö be, te 'i 'si -tö -yro 'yie -trale 'sinan di.

30 Min oo min nen e fe -tö laabo 'i 'lö be, -te e ya 'i 'lö, 'i -nön -yre. -Te min 'yie fe 'si 'i 'lö, te

yie "cëe -nön -yre "die, te 'i v1 -yre 'nan 'e 'leji böla 'yie di. 31 'W1 nen ka ci "vale minnun 'o dre 'cëe be, -a 'w1 'lein zie -nyren 'ka -wee "dre.

32 -Te minnun nen o 'ka ye "yi "be, o 'saza nen ka o ye "yi "be, te -a -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cëe di! 'W1 'wliidi "drënan "nyian, min nen e o ye "yi "be, -nyren waa ye "yi. 33 Minnun nen o "yi "dra 'cëe, -te o le nen ka "yi "dra be, te -a -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cëe di! 'W1 'wliidi "drënan "o "dra "nyian zi. 34 -Te ka fe "fëa minnun nen kaa -töa 'nan waa 'leji böala be -wle "be, te -a -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cëe di! 'W1 'wliidi "drënan fe "fëa 'w1 'wliidi "drënan le, 'nan -e 'o 'leji böla.

35 Te 'cee ve 'e 'kön zi di! 'Pian minnun nen o "naan 'ka man be, 'ka o y1 "yi! 'Ka "yi "dre -wle! En "nyian be 'ka fe 'fe min le 'e "tun. Te 'ka 'ci "nrön 'nan, e -kölaman -a 'leji bölad1 -a di. -Te ka ya 'wünun zie -a drënan be, 'ka -kopa -köan -dan. En ka -köan Bali nen lou "be -yee "nënnun -a. -A -cin 'e 'kön 'ka 'ji 'nan, Bali "yi "dra minnun nen wa'a min 'tö "yi 've die -wle, en e "yi "dra nyannënon le. 36 -Yee "wëan 'ka 'ci 'e 'kön "yi "le zi 'ka "t1 Bali ci ci "yi "be -yee 'w1 'zö.»

*Zozi -srünön 'ka min 'tö 'tëa d1
(Mt 7.1-5)*

37 «Te 'ka min 'tö 'të di, "tögö tö nen Bali 'trëdanön 'le tin "baa be, 'e tin -të 'ka da! Te 'ka 'w1 bö min man di, "tögö tö nen Bali 'trëdanön 'le tin "baa be, 'e 'w1 bö 'ka man! 'Ka 'w1 'cë min le, -e Bali 'e "cee 'w1 'cë! 38 'Ka fe -non min le, -e Bali 'e "cee "non! Bali -a faa 'coun -e 'e -sen 'ka 'man sö -ji. Zi 'i 'w1 dra 'i böezan -tö -va be, -a da nen Bali "yi "dra.»

39 En Zozi 'w1 'tö 'v1 -wle -können "ji. E 'nan: «Yie 'wizan 'ka -si könnan 'e böezan yie 'wizan le di, -te 'be "cëe di, o "flinön -tëa "klu -ji. 40 En min nen e ci 'w1 -tranlanan "be, ya'a 'mlian 'w1 "paazan da di, 'pian min nen e 'w1 'tö tgl1 be, e dra "le min nen e 'w1 paa "ji "be -yee 'w1 'zö.

41 -Më "le "wëan nen i yiba -flunën ye 'i böezan -tö yie -goei, te 'i 'bö 'le ve nen yiba -dan 'bö ci 'be 'ci be, yi'a 'be 'ye di? 42 'I 'bö nen yiba -dan a 'i 'yie -goei te yi'a 'ye die, -më "le "wëan nen yie ve 'i böezan le 'nan: <'An 'bö, 'i 'tö -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> -Blözan, 'i yiba 'si 'i 'yie -goei 'e 'flin 'vaa, -e 'i fënan y1 'wein. 'Be -sru i -kölaman yiba -flu 'sid1 -a 'i böezan -tö yie -goei.»

*Yiba 'kpa 'lee yiba -wliidi
(Mt 7.16-20)*

43 «Yiba 'kpa 'ka 'baa yiba "bëwle 'wliidi "a di! En yiba -wliidi 'ka 'baa yiba "bëwle "yi "a di. 44 O yiba -töa 'e 'blu man, köö kaa -töa 'nan wa'a -lomin 'naan -tein "man di, en wa'a -wen bëwle 'naan "tröen 'fön lei man di.

45 Min nen -a ci w1 a "yi "be, -a 'le nen 'w1 "yi böala. En min nen -a ci w1 a -wliidi "be, -a

'le nen 'wɪ wliɖɪ bɔala. -Yɛɛ ɔɪ 'nan, 'wɪ nen 'e fadɪ min ji bɛ, -yɛɛ bɔala min 'le.»

Zozi-srunan tighl
(Mt 7.24-27)

46 «-Mɛ "le "wɛan nen kaan laabo Minsan, Minsan, 'pian 'wɪ nen maan ve 'cɛɛ bɛ, te ka'a dra dɪ? 47 Min nen e dre 'an -sruzan 'a, te yaan wei maan, en e 'ta wɔla "da "bɛ, an "ta -a -kɔɔnman 'cɛɛ. 48 E ya "le min nen e "ta 'yee 'kɔn -tɔa, yaa -klu cɛɛn 'e trɔɖɪ, en yaa -pɔ -fɔ 'plehle bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. -Te 'yi 'fa, 'yi nen e "yro "bɛ, ya'a 'kɔlaman 'kɔn zɪɛ -a -widɪ -a dɪ, kɔɔ e ya 'e 'tɔɖɪ -kli. 49 'Pian min nen yaan wei 'man, en ya'a 'ta wɔla "da "dɪɛ, -a san a 'le min nen e 'kɔn 'trɔa nyren va, en ya'a -pɔ -fɔlɛ 'trɛ 'ji dɪɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Zɪ 'yi 'fa bɛ, e wɛɛn "man, en 'kɔn zɪɛ e -wi 'nun. E wiilla 'nan "fo.»

7

Rɔm min nen 'sounjanun tazan 'a bɛ e pli Zozi man

(Mt 8.5-13; Zan 4.46-54)

1 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ tin 'badɪ man minnun le bɛ, en e -kɔ Kapanamo. 2 'Sounjanun tazan -le nɔan -tɔ man "yaaman 'fla zɪɛ -a da. -A -kadɪ -fɔla tɔ, en -a tazan 'bɔ -a ye "yi 'kpa tighl. 3 Zɪ e Zozi 'le 'wɪ 'man bɛ, en e 'Zuif min ceje -mienun 'pa 'sia 'va, nan e 'ta 'yee nɔan 'beli. 4 Minnun zɪɛ o -kɔ, en o 'bɔ Zozi man. O kɔala "man -a trɔ 'badɪ -a. Waa 'vɪ -yre 'nan: «'Sounjanun tazan 'labɛ, e ya "le 'i 'wɪ zɪɛ -a dre -yre. 5 E -cee 'lɛglɔn ye 'yi, en -yɛɛ 'kɔe cin yi 'kɔn 'tɔ.» 6 En Zozi 'kɔɖɪ 'sia 'o 'vale waa.

"Yɛɛ -pli 'sounjanun tazan zɪɛ -yee vɛ -nan 'srɔn 'bɛ, en min zɪɛ e beenun 'pa 'sia 'nan 'o vɪ -yre 'nan: «Minsan, te 'i 'fli "kɔe "nyan dɪ! An 'ka min nen i -wlamlan -yee 'kuin bɛ -a dɪ, kɔɔ Zuif min "cɛɛ 'maan dɪ. 7 'Wɪ zɪɛ -yee 'wɛan nen ma'an 'fli yɪlɛ tighl -e 'an 'lɔ 'i 'va 'an 'bɔ 'a dɪ. 'Pian an ya 'vale 'i 'wɪ 'tɔ vɪ -e 'mɛn nɔan 'e 'beli. 8 Kɔɔ 'an 'bɔ 'gɔvɛ, 'an 'tanɔn 'bɛ 'an "paala, en 'mɛn 'sounjanun bɛ mɛɛn o "paala. -Te maan 'vɪ -a -tɔ le 'nan: <'I 'kɔ, -e 'e 'kɔ. -Te maan 'vɪ -a pee le 'nan: <'I 'ta, -e 'e 'ta. -Te maan 'vɪ 'mɛn nɔan le 'nan: <'I 'wɪ 'gɔvɛ -a dre bɛ, yaa dra.»

9 'Sounjanun tazan -le 'wɪ nen yaa 'pa 'e beenun 'le bɛ, zɪ Zozi -a 'man bɛ, yaa 'kan. -A -nan nen 'e man lila minnun "kaga nen o -kɔla -a -sru "bɛ o da, en e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, Izraɛl 'nɔn 'va bɛ, ma'an min -tɔ yɪlɛ te e yi -tɛala Bali da tighl zɪɛ dɪ.»

10 Minnun nen 'sounjanun tazan o 'pa 'sia bɛ, "wɛɛ li 'o da "kɔnnen 'bɛ, te -cɛ 'si nɔan zɪɛ -a man "fo.

Zozi min -kadɪ -tɔ fuv

11 'Bɛ -sru en Zozi 'kɔ 'fla 'tɔ nen waa laabo Naen bɛ -a da. -Wɛɛ kɔ 'o 'vale 'e -srunɔn 'lee minnun "kaga "a. 12 Zozi "ɛ vɔnan 'e -pli 'fla zɪɛ -a man -kɔn -kpein 'srɔn "bɛ, te o "ta -kɔ min -kadɪ -tɔ -a -yre da. -Cale lunɔn -tɔ -le 'nen

-tɔwli "nen yaa -ya bɛ, -nyren. 'Flanɔn "kaga 'lee -cale 'bɔ 'bɛ ɔɪ -kɔnan. 13 Zɪ Minsan li zɪɛ -a 'yɪ bɛ, -a nyrinta -sɛn "da, en e 'nan -yre 'nan: «Te 'i 'wɔɔ dɪ!»

14 -A -nan nen Zozi pli 'e 'lɛ, e kle -planɛn man. En minnun nen -planɛn 'bɔ ɔɪ o -win -ji bɛ, o -tɔ. En Zozi "ɛ 'nan: «-Gobɔnɛn, 'an 'bɔ "e 'yɪɛ 'nan, 'i 'wluan lou!» 15 Min -kadɪ zɪɛ e wluan lou, en e 'wɪɖɪ 'sia. En Zozi "e 'nan -a "bɔ 'lɛ 'nan: «'Yɪɛ 'nen nen 'gɔ.»

16 Nyɛn minnun pɛɛnɔn cɛɛn, en o Bali 'tɔ bɔɖɪ 'sia 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -dan 'bɔla -kaa 'va, en "nyian, Bali -ta 'palɛ 'yee minnun va.» 17 'Wɪ nen Zozi -a dre zɪɛ, e fuila "man Zude 'lɛglɔn 'lee 'e 'srɔn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Min -batize drezan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va

(Mt 11.2-19)

18 En Zan -srunɔn 'kɔ 'wɪ zɪɛ -a 'sinan 'palɛ Zan le. 'E -srunɔn 'fli laabu, 19 en e o 'pa 'sia Minsan -va. 'E 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka laabu -yrɔ 'nan, -yɛɛ ɔɪ min nen kɔa 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa 'kɔ min pee man -pɛn tian?»

20 Zɪ o 'bɔ Zozi man bɛ, en o 'nan -yre 'nan: «Min -batize drezan 'kɔ 'pa 'sia 'i 'va, 'nan -e 'kɔ laabu 'i 'lɔ 'nan, min nen kɔa 'man 'nan e -taa "bɛ, -nyren 'yia, -baa 'kɔ min pee -pɛn?»

21 Tɔ 'bɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi man "yaa 'nɔn "kaga beli, en e -cɛ -tɛnɔn "kaga beli, en e -yɔ -wliɖɪ "pin min "kaga -sru, en e dre 'winɔn "kaga yɪɛ 'le 'sɔ. 22 Zozi "e 'nan Zan -le 'pasianɔn zɪɛ -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nen -kaa -nan 'yɪ 'lee 'wɪ nen -kaa 'man bɛ, ka 'kɔ -a 'sinan 'pa Zan le. 'Ka vɪ -yre 'nan: Yɪɛ 'winɔn yɪɛ 'le 'sɔ, "tun "bunɔn 'ta 'wɔ, -kɔgobe 'si -kɔgobe 'tɛnɔn man, "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'le 'sɔ, en minnun nen o ka bɛ o fuɔ, en 'yale -tɛnɔn Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'man. 23 En "nyian bɛ, min nen e yi -tɛra an da en -a -pɛ -sru 'ka tɔalɛ 'mlɔnmlɔn dɪɛ, Bali -le -fɛa -a -a san man.»

24 Zɪ Zan -le 'pasianɔn 'kɔ bɛ, en Zozi Zan 'bɔ 'le 'wɪ vidɪ 'sia minnun le. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nen ka -kɔ Zan -nanjenle "bui "da? -Cɛan nen fulɔ ɔɪ -a nyɔɔnnan bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -kɔ dɪ. 25 En -mɛ "le "wɛan nen ka -kɔ "mɛn? Min nen e sɔ fenyian 'wɔ 'e da bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -kɔ dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan minnun nen o sɔ fenyian wo 'o da, te 'o 'ci 'sɔ wɔnun dra "lala -a bɛ, o -nyɛanla mingɔnnɛn -le 'kuin. 26 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nen -yee "wɛan nen ka -kɔ. 'Wɪ 'kpa nen! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan 'mlian Bali 'lewei vɪzan da. 27 Kɔɔ e ya 'e 'cɛɛn -tɛɖɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

<Bali 'e 'nan:

An 'mɛn min -tɔ -tɔala 'i 'le,

-yɛɛ 'i 'le si dra.»

Min nen Bali -a 'vɪ bɛ Zan nen. 28 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'trɛda blamin -tɔ -dan 'ka 'mlian Zan da dɪ. 'Pian minnun nen o ya Bali -le mingɔnnɛn

trɛdavɛ-a bɛ, o va min "wɛnnɛn-dan "mlian Zan da.

²⁹ Minnun pɛɛnɔn Zan wei 'man "yi. En 'sukɔlɛ 'sinɔn "nyian "o wei 'man "yi. O pɛɛnɔn zɛ, waa -tɔ 'o 'fli -a 'nan, Bali -le tin a 'nɔnnɔn, ɛn Zan o -batizɛ frɛ. ³⁰ 'Pian Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vinɔn 'ka 'wɛlɛ 'wɛ nɛn Bali -a "vale 'e dra -wɛlɛ "bɛ -a man dɪ. - Yɛɛ "wɛan wa'a 'wɛlɛ "man -e Zan 'e o -batizɛ drɛ dɪ.»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan "nyian 'nan: «-Tɪ man nɛn an -naagɔnɔn -kɔnnman, ɛn -tɪ nɛn waa 'sia? ³² O ya "le 'nan nannannun nɛn o ya sɔan -tɛnan -guada bɛ, -weɛ 'wɪ 'zɔ. -A -mienun -a ve 'o bɛɛnɛn lɛ 'nan: «Kɔ -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanlɛ dɪ. "Drenun nɛn o min -wulo -man -taa "bɛ kɔa -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wɛlɛ dɪ.» ³³ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɛ -yɛɛ cɪ 'nan zɪ min -batizɛ drɛzan Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, ɛn ya'a -wɛn mlinlɛ dɪ, ɛn kaa 'vɪ 'man 'nan: «-Yɔ -wɛlɛdɪ "a -a -sru.» ³⁴ Bɛ nɛn 'gɔɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, "an "fɛ -blɛ, "an "wɛn -mlian, ɛn ka 'vɪ 'an man 'nan: «Fɛ -blɪ -lagu nɛn 'maan, ɛn -wɛn -tɛzan nɛn 'maan, ɛn 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɛlɛdɪ "dɛnɔn bɛɛ nɛn 'maan.» ³⁵ 'Pian minnun nɛn o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a bɛ, -wɛɛ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -ci -kɔnnman.»

Zozi 'kɔ Farizɛn min Simɔn -va

³⁶ Farizɛn min -tɔ nɛn waa laabo Simɔn bɛ, e Zozi trɔ 'ba 'nan 'e 'kɔ fɛnɛn -blɪ 'e 'va. Zozi wɛlɛ Farizɛn min zɛ -yɛɛ 'kuin ɛn e -nyran fɛnɛn -sru. ³⁷ Lɛmɔn -tɔ nɛn e -kɔnnɛn -wɛɛman 'fla zɛ -a da bɛ, yaa 'man 'nan Zozi a fɛnɛn -blɪnan Farizɛn min zɛ -yɛɛ 'kuin. - A -nan nɛn e -ta -kɔlɛ -tɔ nɛn waa -ci 'bɔ "le -pɔ -zɔ bɛ -a. E ya 'e fadɪ 'nyrɔn nɛn -a -kɔɛi "a 'nɔnnɔn, ɛn waa wo min man bɛ -a. ³⁸ E -tɔ Zozi 'cɛin 'srɔn, ɛn e -wuɔdɪ 'sia tɛ -a yɛɛ yɛ -sɛan Zozi 'cɛin -da. E -sɛan "da tɛ yaa bɔɔman 'e 'wulo "jɛ "a, tɛ yaa cɛin "bɔ lɛaman 'e man. "Bɛ -sru ɛn e 'nyrɔn 'bɔ 'sɛn -a cɛin -da.

³⁹ Zɪ Farizɛn min Simɔn 'bɔ 'wɪ zɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn 'e 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «"Tɛ min 'labɛ Bali 'lɛwɛi vizan nɛn bɛ, "tɛ lɛ nɛn e kle "man 'labɛ yaa -tɔa 'nan 'wɪ 'wɛlɛdɪ "drɛzan nɛn.»

⁴⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Simɔn, an ya "vale 'an 'wɪ tɔ ve 'yɛ.»

ɛn Simɔn "e 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'an "trɔɛn "a 'yɛ.»

⁴¹ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min -tɔ 'bɛ "lala 'fɛ min "fli "lɛ. Min -tɔ "e 'si -kpi yaa tɔ, ɛn min -tɔ "e 'si -kpi fu. ⁴² Zɪ fɛ -tɔ 'ka -wɛlɛ -e 'o -yɛɛ "lala bɔla dɛɛ, ɛn e "lala zɛ -a 'cɛ o "flinɔn lɛ. Min "fli zɛ o yɛi "bɛ, -tɛ min nɛn e "lala 'fɛ -wɛlɛ "bɛ -a yɛ "yi "bɔɔ? 'I vɪ 'mɛn.»

⁴³ ɛn Simɔn "e 'nan -yrɛ 'nan: «"Mɛɛn 'ji "lɛ 'nan, min nɛn e "lala "kaga 'cɛ -yrɛ "bɛ -a san nɛn.»

ɛn Zozi 'a 'vɪ Simɔn lɛ 'nan: «Yɪa -tɛ.»

⁴⁴ -A -nan nɛn Zozi 'e 'man lila lɪ zɛ -a da. E 'nan Simɔn lɛ 'nan: «Lɪ 'gɔɛ yɪa yɛ? An wɛlɛ

'yɛ 'kuin, yɪ'an cɛin -man "foɛ yɪ -nɔnlɛ dɪ. 'Pian "yaan cɛin -man foɛ 'e yɛ 'yɪ 'a, ɛn yaa man bɔɔ 'e 'wulo "jɛ "a. ⁴⁵ Yɪ'a -atu -tɛlɛ 'an man dɪ. 'Pian -yɛɛ vɛ bɛ, zɪ an wɛlɛ paan 'i 'va 'gɔɛ, ya'a tɪan 'flinlɛ 'an 'cɛin lɛadɪ -a 'e man dɪ. ⁴⁶ Yɪ'a 'nyrɔn 'sɛnlɛ 'an 'win -ji dɪ. 'Pian "e 'nyrɔn nɛn -a -kɔɛi "a 'nɔnnɔn bɛ -a -sɛn 'an 'cɛin -da. ⁴⁷ -Yɛɛ "wɛan maan ve 'yɛɛ 'nan, Bali -yɛɛ 'wɪ 'wɛlɛdɪ fui. ɛn lɪ 'bɔ -a -ci kɔɔn 'an yɪdɪ "yɪ -dan zɛ -a. Min nɛn Bali -yɛɛ 'wɪ 'wɛlɛdɪ "wɛnnɛn fui bɛ, min zɛɛ ya'a yɪdɪ "yɪ -dan ci kɔɔnnman Bali lɛ dɪ.»

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan lɪ zɛ -yrɛ 'nan: «Bali 'yɛɛ 'wɪ 'wɛlɛdɪ fui.»

⁴⁹ Minnun nɛn o cɪra waa fɛnɛn -sru "bɛ, 'o 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «Min 'labɛ, -tɪ nɛn? ɛn 'bɛ -kɔlaman blamin -le 'wɪ 'wɛlɛdɪ "fuidɪ -a?»

⁵⁰ ɛn Zozi 'a 'vɪ "nyian lɪ zɛ -yrɛ 'nan: «'Yɛɛ yɪ -tɛradɪ Bali da 'i 'si 'wɪ 'ji. 'I fɔ -trɔɔ.»

8

Lɛmɔnnun -kɔla Zozi -sru

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ 'fla -dandan 'lee 'fla "wɛnwɛnnɛnnun da, tɛ e -kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a -yɛɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ da. - Wɛɛ cɪ 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'fuda "fli "a. ² ɛn lɛmɔn -mienun nɛn e -yɔ -wɛlɛdɪ 'pin o -sru, ɛn e -cɛ 'si o man bɛ o -kɔla Zozi -sru "nyian. Mari nɛn waa laabo Madala bɛ e ya o va. Zozi -yɔ -wɛlɛdɪ 'sɔravɪlɪ "pin lɪ zɛ -a -sru. ³ ɛn lɛmɔn -tɔ nɛn waa laabo Zanan bɛ e ya "nyian o va. Lɪ zɛ -a -sran 'tɔ nɛn Suza, -yɛɛ yɛ -tɔa Erodɪ -le 'kɔn 'va. ɛn lɛmɔn -tɔ waa laabo Sizanɛn bɛ e ya o va "nyian, 'lee lɛmɔn -mienun nɛn o 'pa Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'va 'weɛ fɛnɛn -a bɛ -wɛɛ cɪ.

'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn (Mt 13.1-9; Mk 4.1-20)

⁴ Yɪ -tɔ da bɛ minnun "kaga "ta Zozi 'va. O 'si 'fla 'tɔdɔ pɛɛnɔn da, ɛn o -ta. ɛn Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia o ji -kɔnnɛn "ji. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan:

⁵ «Min -tɔ 'bɛ 'kɔ 'yɛɛ 'saa 'fɔlɛ. "Yɛɛ 'saa 'wɛɛn bɛ, -a 'wɛlɛ plɔɛn 'sran -si man. Minnun taanla "da, ɛn "lomannun -ta, waa blɪ. ⁶ -A 'wɛlɛ -mie -sran puo da. "Yɛɛ 'bɔ bɛ, ɛn e -ka, 'yɪ 'ka "man "dɪ -le "wɛan. ⁷ -A 'wɛlɛ -mie -sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔlɛ -a -nan. -Tɛin zɛ e 'tu, e blala 'saa man, ɛn yaa -tɛ. ⁸ -A 'wɛlɛ plɔɛn 'sran 'trɛ "yɪ "da. E 'bɔ, ɛn e -sɛn "da. -A bɛ -tɔ 'wɛlɛ a "man -yaa tɔ.»

ɛn Zozi -a 'le 'sran -wɛlɛ 'nan: «Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

⁹ ɛn Zozi -srɛnɔn -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn yɪa -fɔ zɛɛ, -a -ci nɛn 'nɔn?» ¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Kaa 'gɔɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yɛɛ 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnun nɛn o 'ka 'an -srɛnɔn 'a

die, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e 'o fɛ -nanjɛn, te wa'a -kɔnnɛn 'ye dɪ, ɛn -e 'o 'wɪ man, te wa'a -ci maan dɪ.»

*Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn 'ci 'vɪ
(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)*

11 ɛn Zozi "e -wɛ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn maan -fɔ bɛ, -a -ci nɛn 'gʊ: 'Saa 'wɛ bɛ -yɛɛ ci "le Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'le 'wɪ 'zɔ. 12 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran -si man bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, 'nun tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o 'ji. Kɔɔ e 'ka "vale 'o 'ta wɔla "da -e 'o 'si 'wɪ 'jɪ dɪ. 13 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran puo da bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrɔndɪ -a. 'Pian wa'a tɔe -e -a "sɛin 'e 'kʊ -kɔɔbli dɪ. O yi -tɛala "da tʊ "wɛnnɛn 'a, 'pian -te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ 'sia o man bɛ, tɔɔn -e 'o 'si Bali -sru. 14 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn tɛin -taa "bɔlɛ bɛ -a -nan bɛ -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, o "we "man. Minnun zɪɛ 'o 'ci "nrɔndɪ "siala 'trɛda fɛnun "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o sɛɛ "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ -wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vile 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. 15 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran 'trɛ "yi "da bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan 'o 'ci 'fidaa 'a. Waa paala 'o 'ji te o 'ta wɔla "da -e -a "nɛn 'e bɔla.»

*-Kannɛn man -kɔnnɛn
(Mk 8.21-25)*

16 "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛ "nyian 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn 'vaa -e 'e yɔɔ fɛ -tʊ -a dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ die, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wɔ dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, 'nan -e minnun nɛn o -wɔlamlan 'yɛɛ "kuin bɛ, 'o -san yɪ. 17 Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fɛ -tʊ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vile 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tʊ "ka -e 'o vile 'o man fɛnan 'wein da dɪ. 18 'Wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ bɛ, 'ka "trɔɛn "tɔ -yrɛ 'kpa tɪgɪ! Kɔɔ min nɛn yaa 'pla 'e 'ji bɛ, -a san lɛ nɛn maan "paa "da "nyian. 'Pian min nɛn ya'a 'palea 'e 'ji die, -a "tiɛnnɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia -yrɔ.»

*-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?
(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)*

19 ɛn Zozi "bʊ 'lee Zozi "bʊnun -ta. 'Pian minnun "kaga "le "wɛan wa'a -kolalɛ -plidɪ -a Zozi "srɔn "dɪ. 20 Tɔɔn ɛn minnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'ɪ "bʊ 'lee 'ɪ "bʊnun a bei, o ya "vale 'wei 'man ye.»

21 ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Minnun -nɛn, o Bali wei maan, te o 'ta wɔla "da "bɛ, -wɛɛ ci 'an "bʊ "a, ɛn -wɛɛ ci 'an "bʊnun -a.»

*Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ ta -tɔ
(Mt 8.18, 23-27; Mk 4.35-41)*

22 Yi -tʊ da bɛ, Zozi 'fɔ -klɔ -tʊ -ji 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Kaa kʊ 'yi -sru.» ɛn o -si 'sia. 23 "Wɛɛ -kɔn -kɔnan 'yi yɪɛ da bɛ, ɛn yi -fɔla Zozi da. Tɔɔn fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ "fɛɛndɪ 'sia 'yi zɪɛ -a yɪɛ da, ɛn 'yi 'sendɪ 'sia 'klɔ -ji. 'Wɪ nɛn e 'bɔ o man bɛ, e ya 'plɛblɛ.

24 -A -nan nɛn -a -srunɔn -pli "man, ɛn waa fuɔdɪ 'sia. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kʊ 'san! 'Kʊ 'san! 'ɪ fuɔ! 'Kʊ 'nan cɛɛn 'nyandɪ man.»

ɛn Zozi wɔlan, e paan fulɔ 'lee 'yi da 'plɛblɛ. 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɪ -ta "tra, ɛn 'yi 'ta "tra. ɛn fɛnan -tʊ flu.

25 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'a laabʊ 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «'Ka 'a yi tɛala 'an da dʊɔ?»

'Wɪ nɛn Zozi "sia -a drenan bɛ, e o cɛɛn nyɛn -a, ɛn e o 'lebo "fɔ. Waa laabʊdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «'Mɛ "sʊ -man min 'bɛ ci zɪɛ? Yaa 'vɪ fulɔ 'lee 'yi lɛ 'nan, 'o 'ta -tʊ, ɛn waa wei 'man "yi.»

*Zozi min nɛn -yʊ -wɪdɪ "ci -a -sru "bɛ -a belɪ
(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)*

26 Zozi 'lee 'e -srunɔn Galilɛ 'yi cɛɛn 'ji, ɛn o 'bɔla Geraze 'non 'le 'leglɔn 'ji. Geraze 'leglɔn 'lee Galilɛ 'leglɔn 'a 'o cin yra 'sɛzɛ, 'pian 'yi 'bɛ o "cɛɛn 'e cin man. 27 Zɪ Zozi 'si -klɔ -ji, e sɔɔnla "tra "bɛ, ɛn 'fla zɪɛ -a da min -tʊ -ta -a 'lɛ. Min zɪɛ -yʊ -wɪdɪ "kaga "a -a -sru. -A -nan 'mɔn 'kpa te ya'a sɔ wo 'e man dɪ, ɛn ya'a 'nyian 'kuin dɪ, 'pian e nyian min -yrɛ da. 28 Zɪ e Zozi 'yɪ bɛ, ɛn e paan. E "pɔ sɔɔn Zozi 'wɔlu, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Zozi, 'yie -mɛ "wɪ nɛn 'an man? Bali nɛn min ta lou "bɛ -a -pɪ nɛn yia, maan -tɔa zɪ. 'ɪ yra 'si, te 'ɪ 'tɛ 'pa 'an da dɪ!» 29 Zozi -a -a vɔnan -yʊ -wɪdɪ "lɛ 'nan, 'e 'si -a -sru. -Yɛɛ "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

Min zɪɛ -yʊ -wɪdɪnun -a -a -sru -a -nan 'mɔn. Minnun -a -pɛ -yrɔman -bulalɛ baa -a, -e 'o -bulalɛ -fɔ -a cɛin -man. 'Pian e baa zɪɛ -a "cɛɛnman 'e man, -e -yʊ -wɪdɪnun 'o 'kʊ -a "bui "da.

30 Zozi -a laabʊ -yrɔ 'nan: «'ɪ 'tɔ nɛn 'nɔn?» ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'tɔ nɛn -kuli 'pa 'tʊ.»

-Yʊ -wɪdɪ "kaga "nɛn -a -sru, -yɛɛ "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

31 -A -nan nɛn -yʊnun 'bɔ toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan: «'ɪ yra 'si, te 'ɪ 'tɔ 'kʊ man 'nan 'kʊ 'klɔ nɛn -a 'leda "ka "die, -a ji dɪ.»

32 Tʊ zɪɛ -a wɔlu bɛ, te 'sru 'pa 'tʊ a 'e 'blɔnan o "srɔn "pɔn -tʊ da. ɛn -yʊ -wɪdɪnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'ɪ yra 'si, 'ɪ 'kʊ 'pa 'sia 'srunun nɛn 'labɛ o va -e 'kʊ 'fɔ o -sru.» -A -nan nɛn Zozi 'si -nɔn -wɛ, ɛn o -kʊ. 33 -Yʊ -wɪdɪnun 'si min zɪɛ -a -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Srunun 'bɔ flɔn 'sia pɔn 'sɛan man zia, ɛn o pɛɛnɔn 'sɛn 'yi 'va, te 'yi o -tɛɛman.

34 Zɪ 'sru -sru "pinnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o -tɛ -ji flɔn -a. O -kʊ -a -nan 'sinan 'palɛ 'fla 'lee fei -paannun da. 35 -A -nan nɛn minnun -kʊ 'wɪ nɛn e drɛ bɛ -a -nan yɛlɛ. O 'bɔ Zozi

man, en o min nen -yonun 'si -a -sru "be, -a 'yi. So a "da 'e wodu, en e ya 'e -nyrandi Zozi 'cein -man, te -a ta 'si. Zi o 'wɪ zɪe -a -nan 'yi be, "klan -sen o ji. ³⁶ Minnun nen 'wɪ zɪe e dre o yie man be, zɪ e dre 'lɔɔ en -yɔ -wliɔ 'si min zɪe -a -sru "be, waa -nan 'sinan 'pa -wle. ³⁷ -A -nan nen Geraze 'nɔn "kaga toba -fɔɔ 'si Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'leglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nen Zozi -a dre be "klan -dan -sen o ji. En Zozi 'fɔ -klo -ji, 'nan -e 'e 'li 'e da.

³⁸ Min nen Zozi -a beli be e 'nan Zozi le 'nan: «'I yra 'si, 'kɔɔ 'ko 'yia!» 'Pian Zozi 'e -yre 'nan: ³⁹ «-Ceje! 'I 'ku 'yie "kɔnnen, -e 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali -a dre 'yie be, 'i -nan 'sinan 'pa!» E -ku, en 'wɪ pɛɛnɔn nen Zozi -a dre -yre "be, yaa 'sinan 'pa 'fla yei fe pɛɛnɔn 'nan.

Zairus 'lu 'lee li nen e kle Zozi 'le sɔ man be (Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Zi Zozi 'li 'e da Galile 'leglɔn 'ji be, e 'bola, te min "kaga "a -a -pennan. O -ta -a 'sile -sia. ⁴¹ -A -nan nen Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kɔn 'tazan -tu nen, waa laabo Zairus be, e -ta Zozi 'va, e "po sɔɔn "wlu. E Zozi trɔ 'badi 'sia 'nan 'o 'kɔ -a 'yee 'kuin. ⁴² Kɔɔ -yee 'nen 'tɔwli "a -kanan. 'Nen zɪe lumɔn nen, en -a le a -fuda 'fiili.

En Zozi sɔɔnla -a -sru, te minnun -a -mean "man -pe pɛɛnɔn da. ⁴³ Minnun zɪe o yei "be, li -tu a -nan, -ce a "man. -Ce zɪe e nyen -seanla "man, -a -nan le -fuda "fli 'bɔ. [E -dɔɔrɔ dre "kaga "bɔɔ 'le "wɛan, -yee "lala pɛɛnɔn 'nyan -yrɔ.] 'Pian -dɔɔrɔ -tu 'ka -kɔlale -yee -ce zɪe -a 'yile yidi -a "fo "di. ⁴⁴ Li zɪe e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee sɔ 'leɔ "man. 'Nun tɔɔn, nyen -srandi "man 'le 'to.

⁴⁵ En Zozi 'a laabɔ 'nan: «-Tɪe kle 'an man?»

Zi min -tu 'ka 'wle die, en Pɛri 'e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min "kaga 'i 'si -fɔ, en minnun 'i -mean "man -pe pɛɛnɔn da.»

⁴⁶ 'Pian Zozi 'e 'nan: «'Wɪ 'kpa, min -tu kle 'an man. Maan -tɔa 'nan 'pleble 'tu 'bɔla 'an 'ji.»

⁴⁷ Zi li zɪe, yaa -tu 'nan, Zozi -a -kɔnnen 'yi be, e nyɔɔndi 'sia, en e -ta. E "po sɔɔn Zozi 'wlu. 'Wɪ nen e dre 'lɔɔ, en 'e kle Zozi man be, yaa 'vɪ minnun pɛɛnɔn yie man. En e 'yee -ce -nyandi wɪ 'vɪ 'nyian. ⁴⁸ -A -nan nen Zozi 'e -yre 'nan: «'An 'lu, i yi -tera 'an da, -yee "wɛan nen i beli. 'I 'fɔ -trɔɔ!»

⁴⁹ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪe -a vunan, en cin yi 'kɔn 'tazan Zairus -le "kɔnnen 'pasiazan -tu -ta, en e 'nan Zairus le 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan 'nyian di.»

⁵⁰ Zi Zozi 'wɪ zɪe -a 'man be, en e 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan di. 'I yi -tera 'an da, -e 'e 'beli.»

⁵¹ Zi o 'bɔla "kɔnnen "be, Zozi 'ka 'wle "man -e min -tu 'e -wla -a -sru 'kuin di. 'Pian yaa -si -nɔn Pɛri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee 'nen "ti 'lee 'nen "bɔ "le 'nan 'o -wla. ⁵² Minnun nen 'kuin be, o pɛɛnɔn a -wuɔnan, te o -pe a 'o 'win -ji. En

Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'wɔɔ di! 'Nen 'gɔɔe ya'a 'kale di, 'pian e ya yi -tenan.»

⁵³ Minnun -a sɛɛ wodu 'sia, kɔɔ waa -tɔa 'nan e -ka. ⁵⁴ 'Pian Zozi 'nen 'bɔ 'kun 'e 'pe -man, en yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «'Nen, 'i 'wluan lou!» ⁵⁵ 'Nun tɔɔn 'nen zɪe e fuɔ, en e wluan lou. Zozi 'e 'nan, 'o fe -nɔn -yre 'e -bli. ⁵⁶ 'Wɪ nen Zozi -a dre be, e 'nen "ti 'lee -a "bɔ 'kan. En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Te 'o 'wɪ zɪe -a -nan sɛɛ wɔ min -tu le di.»

9

Zozi 'e -srɔnɔn 'fuda "fli 'pa 'sia 'flivli (Mt 10.1, 5-14; Mk 6.7-13)

¹ Zozi 'e -srɔnɔn 'fuda "fli "be o cin 'yi. E -koladi 'lee 'pleble -nɔn -wle 'nan -e 'o -yɔ -wliɔnɔn -pin minnun -sru, -e 'o -ce 'si minnun man. ² E o 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ -a vɪ minnun le 'nan Bali -le mingɔnnɛn -bliɔ 'bɔ, te o -ce "sia minnun man. ³ Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka fe -tu 'sia di! -Yɛɛ ci "le "tonyrin -le 'wɪ 'zɔ, en "le 'pada -le 'wɪ 'zɔ, en "le -blife -le 'wɪ 'zɔ, en "le 'lala -le 'wɪ 'zɔ. -A pɛɛnɔn zɪe, te 'ka -tu 'sia "fo "di! En te 'ka 'trale 'sia "fli "di. ⁴ 'Kɔn nen 'ka wla 'ji 'nan o 'ka 'sia tɔglɔ be, -a -ji nen 'ka 'fɔ, -e 'ka 'kɔɔdi 'e 'bɔ. ⁵ -Te ka 'bɔla 'fla 'tu da, en -a -nannɔn 'ka 'ka 'sileɔ die, en wa'a "trɔɛn "tɔle 'cɛɛ die, 'ka 'si 'fla zɪe -a da. 'Pian "cɛɛ 'si 'fla 'bɔ da be, 'ka 'cein -man fuɔn -koei "trɔa o da, -a -ci -kɔɔndi nen 'nan 'ka 'pe 'si -wee 'wɪ 'ji.»

⁶ Zozi -srɔnɔn 'fuda "fli zɪe, o -kɔ. O ci 'fla -nun da, te o Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn ve minnun le, te o -ce "sia minnun man fe pɛɛnɔn 'nan.

Erodi ci 'kla "tra "di (Mt 14.1-2; Mk 6.14-16)

⁷ Erodi nen e Galile 'leglɔn "paala be, 'wɪ pɛɛnɔn nen Zozi ci -a drenan be yaa 'man. En zi kɔ 'e ci "nrɔn be, ya'a tɔa di. Kɔɔ min -mienun -a ve 'nan: «Min -batize drezan Zan nen e -ka be, -yɛɛ fuɔ.» ⁸ En min plɔɛnnun -a ve 'nan: «Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li be, -yɛɛ 'ta 'e 'fli -kɔɔnle.» En min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li be, -a -tu 'be fuɔ.» ⁹ 'Pian Erodi 'e 'vɪ 'nan: «'An 'bɔ 'gɔɔe, 'men minnun 'be Zan -wulo cɛɛn. En min nen an -yee 'wɪ maan 'gɔɔe, -tu 'be "men 'be 'a?» -Yee "wɛan Erodi -a man -wɛɛdi 'sia 'nan 'e Zozi ye.

Zozi -blife -nɔn min -kpi 'soolu le (Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Zan 6.1-14)

¹⁰ Zozi 'le 'pasianɔn 'fuda "fli "be o 'li 'o da. En 'wɪ pɛɛnɔn nen, waa dre be, waa 'sinan 'pa Zozi le.

"Be -sru en Zozi 'kɔ o 'saza 'a 'fla 'tu nen waa laabo Bezaida be -a "srɔn. ¹¹ Min "kaga "o -kɔnan 'yi, en o -kɔla Zozi -sru. Zozi 'ka o lile 'o da di. E Bali -le mingɔnnɛn -bliɔ 'wɪ 'vɪ -wle, en minnun nen -ce ci o man be, e -ce 'si o man.

¹² Zi funninmlan "ta "paala be, en Zozi -srulon pli Zozi man. O 'nan -yre 'nan: «'I vi minnun le 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kogo 'gwe -a da, -e 'o -blife 'lee nyinnan 'nan 'yi. Koo fenan nen -kaa ci 'gwe, min 'ka 'nyanla 'nan di.»

¹³ En Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'bo, 'ka 'blife -non -wle!»

En o 'nan -yre 'nan: «'Kpoun 'soolu 'lee po 'fli "nen 'ku 'lo "ce. I ya 'vale 'nan, 'ku 'ku minnun "kaga 'labe o -blife 'lo?» ¹⁴ Minnun nen -nan be, -klonmon a 'o va -kpi 'soolu.

En Zozi -a 'vi 'e -srulon le 'nan: «'Ka o -nyran 'e cin da -fuba 'souzou.» ¹⁵ Waa drela 'da, en o pɛɛnon 'nyran. ¹⁶ Zozi 'kpoun 'soolu 'lee po 'fli zɛ -a 'si, 'e yra -to laji lou, en e Bali muo 'fo. E 'kpounnun 'nen jɛɛn, en yaa -non 'e -srulon le 'nan 'o -pli 'minnun zɛ o man. ¹⁷ O pɛɛnon -a bli, o 'kan. En -a -mie nen e -fo be waa -te 'e cin da, e saannen 'fa -fuda 'fli.

Min nen Zozi ci -a be Pieri -a 'vi

(Mt 16.13-20; Mk 8.27-30)

¹⁸ Yi -to da Zozi a Bali tru 'banan 'e 'saza, te -a -srulon a -a "sron. En yaa laabu -wlo 'nan: «Minnun "o 'nan, -ti nen 'maan?»

¹⁹ O -yre 'nan: «Min plɛɛn "o 'vi 'nan, min -batize drezan Zan nen 'ya. Min -mienun "o 'vi 'nan, Bali 'lewei vizan Eli nen 'li be, -nyren 'ya. En o -mienun "o 'vi 'nan, Bali 'lewei vinon nen 'li be, -a -tu 'be fuw, -nyren 'ya.»

²⁰ En Zozi -a laabu -wlo 'nyian 'nan: «Kaa 'nun, 'ka 'vi 'nan, -ti nen 'maan?» En Pieri 'e -yre 'nan: «I ya Crizi nen, Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wi 'ji be -a.»

²¹ En Zozi 'wi 'pla -wle 'klagla 'nan, te 'o 'wi zɛ -a vi min -to le 'mlonmlon di!

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va wi

'vi

(Mt 16.21-23; Mk 8.31-33)

²² Zozi 'a 'pla 'da 'nyian -wle 'nan: «E ya 'e vidi 'nan, Blamin -pi 'e yra ye 'kaga. En 'nyian be, min cejunun 'lee Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vinon -a dra 'o 'pela koda, en o Blamin -pi -tea. -A yi yaagazan da -e 'e 'wluan -kanon 'va.»

Zozi -sru 'ta wdi

(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)

²³ "Be -sru en Zozi "e 'nan o pɛɛnon le 'nan: «Min nen e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a be, 'e 'wi tu pɛɛnon man yra yidi man, en 'e 'wi -kadɛ man yiba "plan da -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. ²⁴ Koo min nen e ci 'e 'ladi 'yee 'treɛda da be, -yee 'treɛda -taa 'sile -yɛɛ. 'Pian min nen 'e 'pe 'si 'yee 'treɛda da 'fo, en yaa -non 'men be, -a san 'be 'belidi nen ya'a 'nyaan di -a ye. ²⁵ -Te min 'treɛda fe pɛɛnon 'yi, en 'belidi 'si -yɛɛ "be, -a -ci nen 'non? -A -ci "ka "di. ²⁶ Min nen, 'yra -a -tea -a vidi -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a be, en -te 'be "ceɛ di, 'men 'wi vidi min pee le yra -a -tea "be, Blamin -pi -yee ve yra -tea "nyian to

nen e -taa "man "be -a man. E -taa 'e 'bo 'le 'te 'san 'lee 'e "ti "le 'te 'san 'lee 'e "ti "le 'pasianon 'le 'te 'san da. ²⁷ Maan ve 'ceɛ 'wi tuglɛ 'a 'nan, min -mienun a fe 'gwe -a -nan be, wa'a 'kaa 'vaa -e 'o -to 'nan Bali mingonnen -blidi 'sia di.»

Zozi -srulon yaaga Zozi 'yi yee 'te 'san wlu

(Mt 17.1-9; Mk 9.2-10)

²⁸ Zozi 'wi zɛ -a 'vi, -a -nan yi 'sɔɔra "be -sru, en e Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'sia, en o -ku Bali tru 'bale pɔn -to da. ²⁹ E ya Bali tru 'banan, en -a yra liladi 'sia, en -yee sɔ dre 'fuvu 'yɛɛyɛ. ³⁰ -A -nan nen 'o 'vale min 'fli "a o -seɛ "wɔdi 'sia. Min "fli zɛ Moizi 'lee Eli nen waa. ³¹ Bali -le 'te 'san o si -fo, en 'wi nen e "ta -daa "dreɛ Zozi le Zeruzalem be, waa -nan wi vidi 'sia -yre.

³² Tu zɛ -a wlu be, te yi -folɛ Pieri 'lee min "fli "nen o -ku waa be, o da 'fo. 'Pian o fuw en o Zozi 'yi Bali -le 'te 'san wlu. En o min "fli 'yi 'nyian 'o 'tɔdi -a "sron. ³³ Minnun zɛ "weɛ 'si Zozi "sron "be, en Pieri "e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, e dre 'wi "yi "a en -kaa ta 'gu. Ku segle pannen yaaga -tɔa. -A -tu a 'yie ve -a, -a -to a Moizi -le ve -a, en -a -to a Eli -le ve -a.» 'Wi nen Pieri -a 'vi be, yaa 'vi 'e lei -sru.

³⁴ Zi Pieri a 'wi zɛ -a vɛn be, en "lolu -koei "trɔa o da. "Lolu -koei "a -trɔanan Zozi -srulon da "fo. -A -nan nen nyen o ceɛn. ³⁵ 'Nun tɔɔn wei -to wu "lolu -koei 'bo 'va. E 'nan: «'An 'pi nen, maan 'si "va "be, -nyren "be. 'Ka "trɔɛn "to -a wei le!» ³⁶ Zi wei zɛ e wu be, en Zozi 'fo 'e 'tuwli. 'Wi nen Zozi -srulon 'a -nan 'yi be, wa'a -nan seɛ wole min -to le "fo 'vaa en Zozi 'ku laji di.

Zozi -yɔ -wliɛ "pin 'nen 'tu -sru

(Mt 17.14-21; Mk 9.14-27)

³⁷ Zi to ceɛn be, en o pɔn sɔɔn "ji. Min "kaga "ta Zozi 'sile -sia. ³⁸ Minnun 'bo zɛ o yei "be, min -to -paandi 'sia. Yaa 'vi 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, mein tru "baa, 'i 'men 'nen 'gwe -a -nanjen! -Yee ci 'men 'nen 'tuwli "a. ³⁹ -Yɔ -wliɛ "to -taa "da, 'nun tɔɔn -e 'e -paandi 'sia. -Yɔ -wliɛ "bo -a "ceɛn "da, te yaa 'le -pɔe bɔa. "Yee vɛn 'e 'si "da "be, te 'e 'te 'pa "da "kaga. ⁴⁰ Mein -srulon tru 'ba 'nan, 'o 'yɔ -wliɛ zɛ -a -pin -a -sru. 'Pian wa'a -kolale -a di.»

⁴¹ En Zozi "e 'nan: «Naagonon, 'cee yi -teradi Bali da "ka "di. 'Ka 'wi wliɛ "dra. Tu wea nen "nyian maan dra 'ka 'va? 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. 'I 'ta 'yie 'nen 'a 'gɔ!»

⁴² Zi 'nen 'bo "e -pli Zozi man be, en -yɔ -wliɛ -a -tria "tra. Yaa ceɛn "da. 'Pian Zozi 'e yra 'tɔn 'to -yɔ -wliɛ "da, en e 'nan -yre 'nan: «'I 'si 'nen 'gwe -a -sru.» Zi Zozi -a beli be, en e 'nan -a "ti "le 'nan: «'Yie 'nen nen 'gɔ.» ⁴³ Bali -le -dan 'lee -yee 'pleble min pɛɛnon 'kan.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi-kanon 'va wı 'vı 'nyian

(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

'Wı nen Zozi -a dre be, min p̄enon 'plo 'fo 'e 'fodi. -A -nan nen Zozi 'a 'vı 'e -srunon le 'nan: ⁴⁴ «Ka "tr̄on "t̄o 'wı 'ḡv̄e -yr̄e 'kpa t̄igl̄! Minnun "ta -daa Blamin -p̄ı -n̄onle minnun le -e 'o -te.» ⁴⁵ -A -srunon 'ka 'wı zıe -a -ci manle dı. -A -ci a 'e 'ȳodı -w̄l̄o, 'd̄v̄ -e 'o 'v̄le 'o -ci man dı. 'Pian -a -ci laab̄odı "klan o -te.

-T̄ıe cı Zozi -sruzan -dan a?

(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ "Be -sru -sa -t̄v̄ -tr̄ia Zozi -srunon yei. -Sa zıe -nyren 'nan, -t̄ıe cı o yei Zozi -sruzan -dan a? ⁴⁷ Zozi 'a -k̄onnen 'yı -w̄l̄o. -A -nan nen e 'nen "wenn̄en 't̄o 'si, yaa -t̄o 'e "sr̄on, ⁴⁸ en e 'nan -w̄le 'nan: «Min nen e 'nen "wenn̄en 'ḡv̄ -a 'kun t̄igl̄ 'm̄en "w̄ean be, te 'an 'b̄o nen yaan 'kun t̄igl̄. En min nen yaan 'kun t̄igl̄ be, te min nen yaan 'pa 'sia 'tr̄eda be, -a 'b̄o nen yaa 'kun t̄igl̄. Maan ve 'c̄ee 'nan, 'an -sruzan nen e 'fli dre 'nen "wenn̄en 'a be, -a san 'be cı -dan.»

Min -t̄v̄ -ȳv̄ -w̄lıdı 'pin minnun -sru

(Mk 9.38-40)

⁴⁹ En Zan "e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, k̄v̄ min -t̄o 'yı, te e -ȳv̄ -w̄lıdı -pian "minnun -sru 'i 't̄o da. En k̄va 'vı -yr̄e 'nan, te 'e dre dı, k̄o yaa 'ta 'w̄ola 'i -sru "le 'k̄ve 'wı 'z̄v̄ dı.»

⁵⁰ En Zozi "e 'nan -yr̄e 'nan: «Te 'ka 'wı zıe -a dre dı! K̄o min nen, -a pei 'ka 'e 'padı 'ka man dıe, te e ya 'ka 'va.»

Zozi Zeruzalem si 'sia

⁵¹ T̄o nen Bali Zozi "sia 'tr̄e 'ḡv̄e -a da -e 'e 'k̄v̄ -a laji be, e 'b̄o 'kogo. -A -nan nen Zozi 'nyinnan 'e 'fli da, en e Zeruzalem si 'sia. ⁵² E minnun 'pa 'sia 'e 'le. Minnun zıe o -k̄v̄, en o 'b̄ola Samari 'n̄on fla. O nyinnan "nan -w̄ēedı 'sia Zozi le 'fla zıe -a da. ⁵³ 'Pian Samari 'n̄on 'ka 'w̄le "man 'fo "dı, k̄o Zeruzalem nen e "ta -ko.

⁵⁴ Zi Zozi -srunon Zaji 'lee Zan 'wı zıe -a 'man be, en waa 'vı Zozi le 'nan: «Minsan, i ya "vale 'ku 'te 'si laji -e 'e 'o -nan -nyan?» ⁵⁵ Zozi 'e man lila o da, en e 'wı 'pla -w̄le 'k̄lagla. [Yaa 'vı -w̄le 'nan: «Min nen ka dre -yee 'nennun -a be -a -cin 'san 'ka 'ji 'va?» ⁵⁶ K̄o 'an 'b̄o Blamin -p̄ı ma'an 'tal̄e 'tr̄eda 'nan -e 'an minnun -t̄ēe "dı. 'Pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'si 'wı 'ji.] -A -nan nen o 'fla pee da si 'sia.

Zozi -sru 'ta w̄v̄dı

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Zi o ya -k̄onan -sia be, en min -t̄o "e 'nan Zozi le 'nan: «Fenan p̄ēenon nen i -ko be, k̄ve 'ko 'yia.»

⁵⁸ En Zozi "e 'nan -yr̄e 'nan: «-Canjann̄ennun nyinnan a, en "lomannun "k̄ōe "a, 'pian Blamin -p̄ı "le "f̄e -t̄o -nan "ka -e 'e 'wulo 'pla 'nan dı.»

⁵⁹ En Zozi 'a 'vı min -t̄o le 'nan: «'I -s̄ōnla 'an -sru!»

Min zıe e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'i 'si -n̄on 'm̄en, -e 'an 'ku 'an "ti "w̄v̄o 'vaadr̄o.»

⁶⁰ Zozi "e 'nan -yr̄e 'nan: «Minnun nen Bali 'le 'va o cı 'o 'kadı be, 'i o 't̄v̄ı 'o 'wee min w̄v̄. 'Pian 'i 'b̄o 'i 'ku -a vı minnun le 'nan Bali -le minḡonnen -b̄lıdı 'b̄o.»

⁶¹ En min pee -a 'vı 'nan: «Minsan, an -taa -s̄ōnlea 'i -sru, 'pian an ya "vale 'i 'si -n̄on 'm̄en -e 'an 'ku -si tr̄v̄ 'ba 'an 'mangulinun l̄o.»

⁶² En Zozi "e 'nan -yr̄e 'nan: «-Te min -si -t̄o 'sia, te -a "tr̄on "a 'e koda be, -a san zıe ya'a dra Bali -le minḡonnen tr̄edave -a "fo "dı.»

10

Zozi 'e -srunon pee 'pa 'sia 'flivli

(Mt 9.37-38; 10.5-16)

¹ "Be -sru en Minsan min -fuba 's̄oravlı 'w̄le "fli 'si "va, en e o 'pa 'sia "flivli 'e 'le. Yaa 'vı -w̄le 'nan 'o 'ku 'fla 'lee fenan p̄ēenon nen 'e "ta -ko be -a -nan. ² En Zozi "e 'nan -w̄le 'nan: «'Saa 'be tran "kaga "be, 'pian -a -tenon a "wennon. -Yee "w̄ean "ka Minsan nen fei zıe e cı -yee ve -a be -a tr̄v̄ 'ba, 'nan 'e -a -tenon 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa be -a -te. ³ 'Ka -si 'sia! 'Pian 'ka dre "yi, k̄o an "ta 'ka "paa 'sia "le 'bla 'nennun nen o "ta -ko plo winun yei "be -wee 'wı 'z̄v̄. ⁴ Te 'ka "lala 'lee 'pada 'lee -manwua 'sia dı, en te 'ka 'mon -sia min minnun 't̄o b̄odı -a dı.

⁵ -Te ka wla 'k̄on 't̄o -ji be, 'ka -a -ji 'n̄on 't̄o b̄v̄ 'nan, Bali 'e 'f̄odı -tr̄ō -n̄on -w̄le! ⁶ En -te min -t̄o a 'k̄on zıe -a -ji, te e ya -f̄odı -tr̄ō -w̄ēenan be, 'cee -f̄ea -f̄odı -tr̄ō -n̄on -yr̄e. 'Pian -te 'be "ka "d̄ıe, 'cee -f̄ea "nen 'fo 'e "tun. ⁷ 'Kon nen -a 'le "nen 'n̄on 'ka 'p̄e 'kun be, -a -nan nen 'ka 'f̄v̄. En fe o o fe nen waa -n̄on 'c̄ee -ji -bl̄ıve -a 'lee mlinve -a be, 'ka -bl̄ı en 'ka mlin. K̄o min nen e ya "nyranman -t̄o 'panan be, -a -n̄on da nen -e -a -pan 'e 'k̄on. 'Pian te 'ka 'ci 'k̄on 'le "nen -t̄ōladı -a "da "dı.

⁸ 'Fla nen ka 'b̄ola "da, en o 'ka 'kun t̄igl̄ be, fe nen o -taa 'c̄ee be, 'ka -bl̄ı. ⁹ 'Ka -ce 'si minnun man 'fla zıe -a da, en 'ka vı -w̄le 'nan, Bali -le minḡonnen -b̄lıdı 'sia 'ka 'va. ¹⁰ 'Pian -te ka wla 'fla 't̄v̄ da, en 'fla zıe -a danon 'ka 'o yıle 't̄ole 'ka yra dıe, 'ka 'ku -wee -guada, -e 'ka vı 'nan: ¹¹ «'Ka -t̄o 'nan, Bali -le minḡonnen -b̄lıdı 'b̄o 'kogo. 'Pian ka'a 'w̄le "man "dı. -Yee "w̄ean 'ka fla fun̄ nen e -f̄v̄ 'ku 'c̄ein -man be, k̄va -t̄oala 'ka da. -A -k̄ōndı nen 'nan 'ku 'p̄e 'si 'cee 'wı 'ji.» ¹² Maan ve 'c̄ee 'wı t̄igl̄ 'a 'nan, yi nen Bali 'tr̄edanon 'le tin "baa be, 'fla zıe -a da 'n̄on 'le yra yıdı 'pl̄ebl̄e "mlian Sod̄om 'n̄on 'le ve da.»

Flanun nen -a da 'n̄on 'ka yi -telea Zozi da dıe, Zozi 'wı 'pla -w̄le

(Mt 11.20-23)

¹³ En Zozi -a -t̄o "nen -a vıdı -a 'nan: «Koraze 'n̄on, 'wı -taa "b̄ole 'ka man! Bezaida 'n̄on, 'wı

-taa "bɔle 'ka man! Kɔɔ, "te 'lebo "fɔ winun nen o dre 'ka yie man 'gɔe, 'nan o dre 'fla nen waa laabo Tir 'lee Sidon be -a da be, "te -a da 'nɔn 'si 'o dre wɔ-wlidi "man -a -nan 'mɔn. En "te o 'te 'yie 'wi 'o da -a -nan 'mɔn, en "te o -ce bɔ sɔ ceen 'o man -a -nan 'mɔn. ¹⁴-Yee "wean nen maan ve 'cee 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yidi 'pleble "mlian Tir 'lee Sidon 'nɔn 'le ve da. ¹⁵En kaa nen ka cɔ Kapanamo 'nɔn 'a be, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Ceje, 'pian Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va.

¹⁶Min nen e 'ka wei 'man "yi "be, te 'an 'bɔ nen yaan wei 'man "yi. En min nen ya'a 'e yie 'tɔle 'ka yra die, te 'an yra nen -a san 'ka 'e yie 'tɔle di. En "nyian be, min nen ya'a 'e yie 'tɔle 'an yra die, te -a san 'ka 'e yie 'tɔle min nen yaan 'pa 'sia 'treda be -a yra di.»

Min -fuba 'sɔravli 'wle "fli "be o 'li 'o da

¹⁷Min -fuba 'sɔravli 'wle "fli "nan Zozi o 'pa 'sia be o 'li 'o da ci "nrandi -a. En waa 'vɔ Zozi le 'nan: «'kɔ 'san, 'kɔe cɔ -yɔ-wlidi nun da. 'Wɔ nen kɔa 'vɔ -wle 'i 'tɔ da 'nan 'o dre be, waa dra.»

¹⁸En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan -tɔa zi. An Satan yi 'sinan laji, te e "ta -sɔɔnman "le laa -paan 'zɔ. ¹⁹'An 'bɔ mɛen -koladi -nɔn 'cee, 'nan -e 'ka 'ta wala -sanje 'lee -mlen 'lee Bali 'nanmanzan 'le 'pleble pɛɛnɔn da. 'Wɔ 'tɔ 'ka 'dra 'cee "fo "di. ²⁰En te 'ka 'ci 'e "nran 'nan, cee cɔ -yɔ-wlidi nun da di! 'Pian 'ka 'ci 'e "nran 'nan, 'ka 'tɔ a 'e 'cɛɛn -tedi Bali va!»

Zozi 'e "tɔ 'tɔ 'bɔ (Mt 11.25-27)

²¹Tɔ zɛ -a wlu be, Bali lei 'saun ci "nrandi -nɔn Zozi le. -A -nan nen Zozi "e 'nan: «'An "ti, yie cɔ labli 'san -a, en yie ci 'tre 'san -a. Mɛin 'tɔ "yi "ve 'nan 'winun nen ya yɔɔ minnun nen 'o 'fli "siala 'wɔ 'tɔnɔn -a be o man be, yia ta 'bɔla minnun nen 'o 'fli dre nannannun -a be -wle. 'Wɔ 'kpa nen, kɔɔ 'wɔ nen e cɔ 'i 'ci 'sɔ 'a be, -a 'bɔ nen yia dre.

²²Fɛ pɛɛnɔn 'peba a 'e wɔdi 'an 'lɔ, 'an "ti yie dre zi. 'An "ti 'saza 'be 'an 'bɔ nen an cɔ -a -pɔ -a be 'an -tɔa. En 'an 'bɔ nen an cɔ -a -pɔ -a be, 'an 'saza 'be 'an "ti -tɔa. En "nyian 'an 'bɔ nen an cɔ -a -pɔ -a be, min nen an ya "va 'nan 'an ta bɔala -yre "be, -a san 'be 'an "ti -tɔa.»

²³Zozi 'e 'man lila 'e -srunɔn 'saza da, en yaa 'vɔ -wle 'nan: «Bali -le -fɛa a kaa nen ka 'wɔ zɛ -a -nan ye be 'ka man. ²⁴Maan ve 'cee 'nan, Bali 'lewei vɔnɔn "kaga 'lee mingɔnnennun -a man wee 'nan, 'wɔ nen kaa -nan ye be, "o "ye, 'pian wa'a yie di. En 'nan 'wɔ nen kaa maan "be, "o maan, 'pian wa'a manle di.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ "yi "drezan -tɔ man (Mt 22.34-40; Mk 12.28-31)

²⁵Fluba 'ci vɔzan -tɔ wluan 'nan -e 'e Zozi wei 'kun. En yaa laabo Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le

'wɔ "paazan, maan dra 'kɔ -e 'an 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a yi?»

²⁶Zozi "e -yre 'nan: «Bali -le -pei 'fluba 'ji be, e ya 'e 'cɛɛn -tedi 'kɔ? -Me "wɔ nen yia 'man 'ji?»

²⁷En e 'nan:

«'I Minsan Bali yi "yi 'i 'bli pɛɛnɔn 'a! 'I yi "yi 'yie 'wɔ dredi pɛɛnɔn 'a! 'I yi "yi 'yie 'pleble pɛɛnɔn 'a! 'I yi "yi 'i 'ci "nrɔndi pɛɛnɔn 'a! En "nyian 'i bɔezan -tɔ yi "yi "le 'yie 'wɔ 'zɔ.»

²⁸Zozi "e -yre 'nan: «Yia 'vɔ 'kpa. 'I dre zi -e 'i 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a yi.»

²⁹Fluba 'ci vɔzan zɛ e ya 'yee tin 'nɔnnɔn -weɛnɔn, -yee "wean yaa laabo "nyian Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɛ ci 'an bɔezan -tɔ -a?»

³⁰En Zozi 'wɔ zɛ -a -sru 'vɔ -kɔnnɛn "fɔdi -a. E 'nan -yre 'nan: «Min -tɔ 'si Zeruzalem, e "ta -ko Zeriko. Zi e 'bɔ -si yei "be, en crinnɔn 'bɔ "man, o 'wɔ "da, en o -yee fɛnun pɛɛnɔn koo -yrɔ. Waa -sɔn -trilii -a -kadɔ -fɔla tɔ, en o 'si -a -sru. ³¹"Be -sru en Bali -panzan -tɔ -si -tɔwli zɛ -a 'sia. Min nen crinnɔn -a -sɔn be, yaa 'yi, en e paala "man -kɔɔbli, e -kɔ. ³²"Be -sru en min -tɔ nen e 'nyranman "paa Bali -pan 'kuin be e -si -tɔwli zɛ -a 'sia "nyian. Min zɛ Levi min nen. 'Wɔ -tɔwli "nɛn Bali -panzan -a dre be, -nyɛɛn yaa dre. Min nen crinnɔn -a -sɔn be, yaa 'yi, en e paala "man "kɔɔbli, e -kɔ. ³³En "nyian be Samari min -tɔ "ta -ko 'ta wɔnan. E -si -tɔwli zɛ -a 'sia. E 'bɔ min zɛ -a man. Zi yaa 'yi be, en -a nyrinda -sen "da. ³⁴E pli "man, en yaa mlɔnnun yra bɔvɔ 'nyɛn 'lee -wen -a, en yaa ta yɔ. Zi e cɛɛn "man "be, en yaa 'si 'yee -sɔ da, tɔɔn en e -kɔ -a -pɛnnɔn nyin -ji 'kuin, en e yie 'tɔ "va.

³⁵-A ta tɔ ceen, e 'lein 'wle 'si "fli, yaa -nɔn -pɛnnɔn nyin -ji 'kɔn san le, en e 'nan -yre 'nan: «'I yra 'si, 'i yie 'tɔ min 'gɔe -a va 'mɛn! "Lala nen i "ta -a sɛman -a -wulo -wlu be, -te an -ta be -e 'an bɔla 'yie.» »

³⁶En Zozi -a laabo 'fluba 'ci vɔzan zɛ -yre 'nan: «"Yie 'ji, min yaaga zɛ e o yei "be, -tɛ dre min nen crinnɔn -a -sɔn be, -a bɔezan -tɔ -a? 'I vɔ 'mɛn!»

³⁷En 'fluba 'ci vɔzan "e 'nan: «Min nen yaa nyrinda 'si be, -a san nen.»

En Zozi -a 'le 'sran -yre 'nan: «'I 'kɔ! 'I 'bɔ "i "dre "nyian zɛ!»

Zozi 'kɔ Mat 'lee Mari -va

³⁸Zozi 'lee 'e -srunɔn a -kɔnan -sia, en o 'bɔla 'fla 'tɔ da. Lɔmɔn -tɔ a 'fla zɛ -a da, waa laabo Mat. E "yi dre Zozi le 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn. ³⁹-A "blu -tɔ a, wee laabo Mari. Mari zɛ e -nyran Minsan cɛin -man, en yaa wei mandɔ 'sia. ⁴⁰Tɔ zɛ -a wlu, te Mat "le yra 'kla "tra "di, fɛnun -tɔɛndi 'lee 'wɔ "kaga "dredi -le "wean. Tɔɔn e -ta, en e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'an "blu 'an "tɔe 'an 'tɔwli

fenun drēnan. 'W1 z1e yi'a siala 'w1'a dōv? 'I v1-yre 'nan 'e 'pa 'an 'val»

41 En Minsan "e 'nan -yre 'nan: «Mat, 'i 'ci 'nrōnman 'w1'kaga "da, en 'i yra 'kla "tra "d1. 42 'Pian maan ve 'y1e 'nan, 'w1 nen e c1 tigl1 be e ya -towli "ce. -A 'bō nen 'i 'blu Mari-a -si 'sia 'gū, en min 'ka -a sia -yrcō "fo "d1.»

11

Bali trō 'bad1
(Mt 6.9-13)

1 Yi -tō da be, Zozi Bali trō 'bad1 'sia fe -tō -nan. Z1 e cēen "man "be, en -a -sruzan 'tō "e -yre 'nan: «Minsan, 'i Bali trō 'bad1 "paa 'kō 'ji "le z1 Zan -a paa 'e -srunōn 'ji be, -yee 'w1 'zō.»

2 En Zozi -a 'v1 'e -srunōn le 'nan: «"Cēe v1 'nan ka Bali trō 'ba be, 'ka v1 'nan: 'Kō "t1 Bali,

'i drē -e minnūn 'o 'i 'tō drē -dan!
'Yie mingōnōn -bld1 'e 'ta!

3 Yi -tōdō pēēnan da be,
'i 'kō 'blife nen kō c1 "va "be -a -nōn 'kōe.

4 'Wunūn nen kōa dra 'y1e -wld1 "be, 'i 'ce 'kōe!
Kōō min 'w1 dra 'kōe -wld1 "be, kōa "cēa -yre.
Te 'i 'kō 'tōv1 -e Satan 'e 'kō 'man y1 d1!»

5 "Be -sru en Zozi -kōnōn "tō -fō -wle. E 'nan: «Min -tō 'a 'ka yei, en -a bee -tō -a. Bada -tō, en e -kō 'e bee z1e -a -va. Yaa 'v1 -yre 'nan: <An bee, 'i yra 'si, 'i "mēn 'kpōun yaaga 'fe!

6 Min -tō "sia 'ta wōnan, e 'bōla 'an 'va. En fe -tō 'ka 'an 'lō -e 'an -nōn -yre "d1.»

7 Tōōn -a bee z1e, -e 'e v1 -yre 'nan: <'Yian 'tōv1 flu! 'An 'kōn 'fō -ji 'va. 'Kō 'vale 'mēn 'nēnun -a kō ya y1 -tenan. Ma'an 'wuanla -e 'an 'kpōun -nōn 'y1e d1.»

8 -Te min z1e e 'ka "vale 'e wuanla 'e bee -le 'wean d1e, maan ve 'cēe 'nan, e wuanla 'nan 'e bee 'a 'e man drēnan -wluwlu -le "wean.

9 -Yee "wean maan ve 'cēe 'nan: 'Ka fe trō 'ba, waa -nōan 'cēe! 'Ka fe -wēe, kaa ye! 'Ka 'kōn 'te, waa 'le "so 'cēe! 10 Kōō min nen e fe trō "baa be, waa -nōan -yre. En min nen e fe -wēeman be, yaa ye. En min nen e 'kōn -tea "be, waa 'le "so -yre.

11 Min "t1 "tō 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nen pō trō 'ba -yrcō "be -e 'e -mlen -nōn -yre -a "pa 'ji d1. 12 En "nyian be, min "t1 "tō 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nen mannyrēn trō 'ba -yrcō "be -e 'e -sanjre -nōn -yre -a "pa 'ji d1. 13 Ka ya min -wld1 "a, 'pian ka fe 'y1 -tōa -e 'ka -nōn 'cēe 'nēnun le. 'Ka "t1 "nen laji be, -a ci "y1 'mlian 'ka da, -yee "wean 'ka -tō 'nan, e lei 'saun -nōan minnūn nen waa laabo -yrcō "be -wle.»

Zozi 'le 'pleble "sia nyin?
(Mt 12.22-30; Mk 3.22-27)

14 Yi -tō da be, en Zozi bobo -tō beli. -Yō nen e min z1e -a drē bobo -a be, Zozi -a -pin -a -sru. Z1 -yō z1e e 'si bobo -sru "be, en min 'bō 'wld1 'sia. Tōōn minnūn pēēnōn nen -nan be, 'w1 o 'plo 'fō.

15 'Pian min -mienun "o 'v1 'nan: «-Yōnūn tazan nen waa laabo Belzebul be, -yēe 'pleble 'nōn Zozi le, en e -yō -wld1nūn -pian "min -nūn -sru.» 16 En "nyian be min -mienun -a laabo Zozi 'lō 'nan, 'e 'lebo "fō w1 -tō drē, -e 'o 'tō 'nan e "sia laji.

17 Z1 'w1 nen -a -cin c1 o ji be, Zozi 'a -kōnōn 'y1 be, en e 'nan -wle 'nan: «-Te 'lēglōn 'tō -ji minnūn cēen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin man be, 'lēglōn z1e e -wia. 'Kōnōn -wiiman 'o cin da. 18 -A -tōwli "nen "nyian Satan 'lee -yee -yōnūn -le ve -a. "Te -wēe cēen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei "be, "te -yee mingōnōn trē -w1 -a -nan 'mōn. -Yee "wean -te 'ka ve 'an man 'nan Belzebul 'be 'pleble -nōan 'mēn, en 'an -yō -wld1nūn -pian "minnūn -sru "be, 'cēe tin 'ka 'nōnōn d1. 19 En -te 'w1 nen ka 'v1 z1e e ya 'w1 'kpa 'a be, 'lōō 'cēe minnūn be, -t1 -le 'pleble 'a nen "o "yō -wld1nūn -pian? 'Ka 'bō 'le minnūn 'be -kōōnman 'nan 'cēe tin 'ka 'nōnōn d1. 20 'Ka -tō 'nan, Bali -le 'pleble 'a nen an -yō -wld1nūn -pian "minnūn -sru. En 'w1 z1e -a drēd1 'be -kōōnman 'nan, Bali -le mingōnōn -bld1 'bō 'ka va.

21 Min 'pleble nen -kuli -tan fēnūn c1 -yrcō, en -a y1e 'a 'yee 'kōn 'va be, -a y1fēnūn pēēnōn 'man yra flu. 22 'Pian min nen -a 'pleble -cia "da "be, -te e -ta, en yaa kl1 be, e -yee -kuli -tan fēnūn nen e y1 -tera "da "be -a "kōōman -yrcō -e 'e -a y1fēnūn -pli.

23 -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, min nen e 'ka 'an 'va d1e, te -a pei 'a 'e 'pad1 'an man. En min nen ya 'a 'paa 'an 'va -e 'kō fe tre 'e cin man d1e, yaa fuimlan "man.»

Zozi -yō -wld1 "lid1 'e da 'w1 'v1
(Mt 12.43-45)

24 «-Te -yō -wld1 'si min -sru "be, e -cia "wod1 -a fēnan -kadnūn -nan. E -cia "fēnan -wēēd1 -a 'nan -e 'e -nyran -nan. 'Pian -te ya 'a y1e d1e, -e 'e v1 'nan: <An lia 'an da 'mēn 'kōn nen an a "kōōn "ji be, -a -ji. 25 -Te e -ta, te -a -nan a 'e "kōod1, te -a -nan fe pēēnōn yra "cēje, 26 tōōn -e 'e 'kō 'e -sru, -e 'e -yō -wld1 'sōravli "nen o -wld1 "mlian "da "be o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kōn z1e -a -ji. "Yēe 'le 'sran be, min z1e -yee -kōnd1 -wld1 "mlian -a tedē ve da.»

27 Z1 Zozi cēen 'wunūn z1e -a v1d1 man be, tōōn en lūmōn -tō wei wū minnūn yei. Yaa 'v1 'nan: «Bali -fēa 'v1 lūmōn nen yei 'ya en e 'nyōn 'nōn 'y1e be -a man.»

28 'Pian Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «Min nen e Bali wei maan te e 'ta wōla "da "be, -a san man nen Bali -le -fēa c1.»

Zozi 'ka 'wle "man -e 'e 'lebo "fō w1 drē d1
(Mt 12.38-42)

29 Z1 minnūn a trenan "kaga "be, tōōn Zozi "e 'nan: «-Naagōnōn, ka ya min -wld1nūn -a. Ka ya "va 'nan, 'an 'w1 'tō drē -e 'e -kōōn 'nan 'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cēe 'nan, Bali 'ka "nyian 'w1 'nōan -kōōn "ve pee dra 'ka 'va

'gu di, -te ya'a 'silaa 'w1 nen Bali 'lewei v1zan Zonazi -a drE be -a d1E. ³⁰ Koo Blamin -p1 -taa "drele 'w1 'n0an -k00n "vE -a -naagon0n le, "le z1 Zonazi -a drE 'li Ninivi 'n0n le be -yee 'w1 'z0.

³¹ En l0n0n -t0 nen 'li e ya ming0nnen -a 'trEda "tre 'zia be, y1 nen Bali minnun -le tin "baa be, -yEE 'w1 -t0a -naagon0n man. Koo e 'si 'trEda fenan -k00bli 'nan, 'nan -e 'e Salom0n -le 'w1 't0d1 y1. Maan ve 'cEE 'nan, min nen -a -dan "mlian Salom0n da be, e ya 'gu. ³² En "nyian be, y1 nen Bali minnun -le tin "baa be, Ninivi 'n0n 'w1 -t0a -naagon0n man. Koo z1 Zonazi Bali -le 'w1 'v1 -w1E "be, o 'si 'w1 'w1d1 "drEd1 man, en o -s00nla Bali -sru. Maan ve 'cEE 'nan, min nen -a -dan "mlian Zonazi da be, e ya 'gu.»

Min nen e Zoz1 -t0a "be e ya 'tE 'san da (Mt 5.15; 6.22-23; Mk 4.21)

³³ En Zoz1 -a 'le 'sran 'nan: «Min 'ka -kannen 'foa "nen -e 'e y00 d1, -te 'be 'cEE d1, -e 'e w0 -p0 wlu d1. 'Pian yaa -t0ala fenan 'wein da, -e minnun "E -wla 'kuin be, te waa -san ye.

³⁴ Min y1E 'be -maan min fenan ye. -Te 'i y1E a "ji 'kpa be, 'te 'san -sEan 'i da, y1a -t0a. 'Pian -te 'i y1E 'ka fenan ye d1E, 'te 'san -sEan 'i da, y1'a t0a d1. I ya t0 pEE0n0n man klun va. ³⁵ -Yee "wean 'ka drE "yi, te fE -t0 'e 'si -t0 'te 'san -l0, -e 'ka 'f0 klun va d1. ³⁶ Koo -te 'te 'san a 'e -sEnd1 'i fE pEE0n0n 'nan, en 'i fE -t0 -nan 'ka 'f0le klun va d1E, 'i man -k0an 'wein "fo "le z1 -kannen 'i man dra 'wein be, -yee 'w1 'z0.»

Zoz1 'w1 'pla Farizen 'n0n 'lee 'fluba 'ci v1n0n le (Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Zoz1 'f0 'w1 tin 'banan, en Farizen min -t0 -ta -a tru 'bale. Yaa 'v1 -yRE 'nan, 'e 'k0 fenun -bli 'yee "kannen. Zoz1 w1 'man. Zi -e -k0, e wla -yee 'kuin be, 'nun t00n en e -nyran fenun -sru. ³⁸ 'W1 z1E e Farizen min 'plo 'f0. Koo Zoz1 'ka 'e 'pE -man "foele "le z1 'o tranun -a 'v1 be -yee 'w1 'z0 d1.

³⁹ -A -nan nen Zoz1 "e 'nan -yRE 'nan: «'Ka Farizen 'n0n be, ka 'kulenen 'lee -p0 man bei "foeman fEnyian. 'Pian 'ka 'p0n -ji a "e fadu crin -p0an 'lee nyannen -p0an "a. ⁴⁰ Ka ya -bl0 -a! Bali nen e fE man bei drE be, -yEE fE -ji drE. ⁴¹ -Yee "wean fE nen e c1 'cee 'kulenen 'lee 'cee -p0 -ji be, -nyren 'ka -n0n 'yale -ten0n le, -e 'ka 'k0n 'saun Bali 'le.

⁴² Farizen 'n0n, 'w1 -taa "b0le 'ka man! Koo sinwlenun nen waa laabo manti 'lee ru be, 'lee 'cee sinwle pEE0n0n be, kaa -fuzan -n0an Bali le. 'Pian ka'a Bali ye "yi "d1, en ka'a va w1 dra "yi "d1. Te 'w1 z1E -yEE c1 "le blamin 'e drE 'vaa -e 'e fE -fuzan -n0n Bali le.

⁴³ Farizen 'n0n, 'w1 -taa "b0le 'ka man! Koo -te ka ya cin y1 'kuin be, ka -nyran "nan 'kpagba 's1d1 ye "yi. En -te ka ya -guada be,

ka ya "vale min y1E 'e 'nan 'ka man -e 'e 'ka 't0 b0.

⁴⁴ 'W1 -taa "b0le 'ka man! Koo ka ya "le min -yRE nen -a ta a 'e 'sand1 be -yee 'w1 'z0. -Te min 'tran "da be, -e fE nen "ji "be 'e min "tri "t0 Bali 'le.»

⁴⁵ Z1 Zoz1 'w1 z1E -a 'v1 be, -a -nan nen 'fluba 'ci v1zan -t0 -a 'si "da. Yaa 'v1 Zoz1 le 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, -te y1a v1 z1E, te i ya "nyian "k0e "sron w0nan.»

⁴⁶ En Zoz1 "e 'nan -yRE 'nan: «'Fluba 'ci v1n0n, 'w1 -taa "b0le "nyian "cee "man! Koo 'w1 'pleble nen kaa ve minnun le 'nan 'o drE, te ka'a 'paa o va -a drenan d1.

⁴⁷ 'W1 -taa "b0le 'ka man! Koo Bali 'lewei v1n0n nen 'ka tranun o tEE be, ka 'k0n drE o -yRE da. ⁴⁸ 'W1 nen 'ka tranun -a drE be, e ya 'ka 'ji 'w1 "yi "a, -yee "wean nen ka 'k0n drE Bali 'lewei v1n0n z1E o -yRE da. ⁴⁹ Bali nen 'w1 't0d1 pEE0n0n a -yR0 "be, e 'w1 z1E -a 'v1 'e 'cE0. Yaa 'v1 'nan: «An -taa 'an 'lewei v1n0n 'lee 'mE0n 'pasian0n 'a -w1E, 'pian o o -mie -tEa, en o 'tE "paa o -mie da.» ⁵⁰ -Yee "wean Bali 'lewei v1n0n nen minnun o tEE 'trEda pou sianan "be, -naagon0n da nen Bali -a nyran -sEan. ⁵¹ E 'sia Abel da -trilii, en e 'b0 Zakari nen waa -te Bali -pan 'k0n 'lee Bali -pan "dave yEi "be -a da. Maan ve 'cEE 'nan, -naagon0n da nen Bali -a nyran -sEan.

⁵² 'Fluba 'ci v1n0n, 'w1 -taa "b0le 'ka man! Koo -si nen minnun -a "siala -e 'o 'k0 Bali va be kaa 'le 'w0. 'Ka 'b0 'ka -si 'b0 z1E -a da d1, en "nyian be minnun nen o ya "vale 'nan 'o 'si z1E -a "siala be, ka -si -t0 -w0l0!»

⁵³ Z1 Zoz1 cEEn 'w1 z1E -a v1d1 man be, en e 'b0la Farizen min z1E -yee 'kuin. 'W1 pEE0n0n nen Zoz1 'a 'v1 be, e 'bli 'f0 'fluba 'ci v1n0n 'lee Farizen 'n0n 'ji "fo. -Yee "wean -e 'e 'sia t0 z1E -a man be, o 'w1 laab0 's1E0n -yR0 "kaga. ⁵⁴ Waa dra z1E 'nan -e 'o wei 'kun -e 'o 'k0la 'w1 't0d1 -a man.

12

'Ka wei 'e 'k0n 'towl1 (Mt 10.26-27)

¹ En minnun tred1 'sia "nyian Zoz1 man "kaga 'kpa 'nan -e 'o wei man. O ya "kaga "b00 "le "wean o "taanmlan 'o cin cE1nla da. 'Pian Zoz1 'w1 tin 'bad1 'sia 'e tedE 'e -srun0n le. Yaa 'v1 -w1E 'nan: «'Ka y1E 't0 'ka 'fli -va Farizen 'n0n 'le 'mannyan 'le "wean. O wei a 'flivli, -yEE c1 "le 'mannyan 'le 'w1 'z0. Te 'w1 z1E 'e 'ka 'sa -e 'ka 'w1 drE "le -wee 'w1 'z0 d1.

² Maan -cin -t0a 'ka 'ji 'nan, fE -t0 'ka 'fo 'e y00d1 -trilii, -e 'e v1E 'e b0la 'ji d1. En 'w1 y00d1 -t0 "ka -e 'o v1E o man fenan 'wein da d1. ³ -Yee "wean 'w1 pEE0n0n nen kaa ve klun va be, o -taa -a manle y1dEa. En 'w1 nen kaa ve 'sure -ji min le 'k0n "b0 "ji be, o -taa -a tR0an -t0E min yEi.»

Te 'ka "klan min lɔ d!
(Mt 10.28-33; 12.32)

⁴ «'An beenun, maan ve 'cee 'nan, te 'ka "klan minnun nen o min po -tea, te wa'a 'kolaman "nyian fe pee dredi -a die, -wlo 'di. ⁵ Min nen 'kɔ 'ka "klan-yrɔ "be, maan -kɔɔnan 'cee. 'Ka "klan Bali lɔ, kɔɔ e -kolaman e min -tea, en e -kolaman e -ko min -a yra yidi nen ya'a 'nyaan die -a -nan. ⁶ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "loman "wɛnwɛnnɛnnun 'bɔ nen min 'ka o taan "lala "kaga 'va die, Bali yie a o -tudɔ pɛɛnɔn da. ⁷ En 'cee ve be, Bali 'ka 'wulo "je "pou -tudɔ pɛɛnɔn "nen -tɔa. -Yee "wean te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji d! Bali 'ka "siala e -cia "loman "kaga "da.

⁸ Maan ve 'cee 'nan, min nen yaa 'le "cean minnun pɛɛnɔn 'le 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a be, 'an 'bɔ Blamin -pɪ maan 'le "cean "nyian Bali -le 'pasianɔn 'le 'nan, min 'gɔvɛ 'an -sruzan nen. ⁹ 'Pian min nen e 'ka "vale 'e ve minnun yie man 'nan, e ya 'an -sruzan 'a die, 'an 'bɔ "nyian "an "ve Bali -le 'pasianɔn yie man 'nan, 'an -sruzan "cee di. ¹⁰ En min nen e wu 'wliɔ Blamin -pɪ man be, Bali -a man wɪ "cea. 'Pian min nen e wu 'wliɔ Bali lei 'saun man be, Bali 'ka -a cea -yre "fo "di.

¹¹ -Te o -kɔ 'kaa tin 'banɔn 'cein -da be, 'wɪ nen 'kɔ 'ka vɪ be, te -a nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji di. -Te Zuif 'non 'le cin yɪ 'kuin nen oo, en -te min tanɔn 'cein -da nen oo, en -te mingɔnnɛnnun cein -da nen oo, 'wɪ nen 'kɔ ka vɪ be, te -a nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji di. ¹² Kɔɔ 'wɪ nen 'kɔ 'ka vɪ be, Bali lei -a "paaman 'ka 'ji tu zɪe -a wlu.»

Fezan man -kɔnnɛn

¹³ Min -tu nen minnun yei "be, e 'nan Zozi 'le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i vɪ 'an "bɔɪ 'le 'nan, 'kɔ "tɪ -zia fɛnun be, 'kɔ -pli!»

¹⁴ En Zozi "e 'nan min zɪe -yre 'nan: «-Tɪe 'vɪ 'yie 'nan maan nen 'an dre 'ka yei fe -plidi da tin 'bazan 'a?» ¹⁵ En Zozi -a 'vɪ minnun nen -nan be -wle 'nan: «'Ka yie 'to 'ka 'fli -va! Te 'ka -wɛɛ 'nan fe pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'ka 'lɔ d! Kɔɔ -te min a fezan -a 'kɔ oo, -yee 'belidi 'ka 'sia 'e lɔ fe man d.»

¹⁶ -A -nan nen Zozi -kɔnnɛn 'gɔvɛ -a -fɔɔɔ 'sia -wle. E 'nan: «Fezan -tu -a, en -yee fei -a. -Yee fei zɪe -a ta fe 'bɔla "kaga 'kpa. ¹⁷ -A -nan nen yaa "nrɔndɪ 'sia 'e 'ji 'nan: «Maan dra 'kɔ? Kɔɔ fe pee -nan "ka "nyian -e 'an 'mɛn fɛnun -sɛn -nan d.»

¹⁸ Tɔɔn 'wɪ 'tv -cin -tɔ "ji. -Nyɛn 'nan: «'An 'mɛn fɛnun tre 'kɔnnun -wia, -e 'an pee -to 'kpa -dan. "Be -sru -e 'an 'mɛn fei fe 'wle 'lee 'an yife pɛɛnɔn -sɛn -ji, ¹⁹ -e 'an vɪ 'an 'fli 'le 'nan: 'An bee, i yife a "kaga 'le "kaga 'wlu ve -a. 'I 'flinla 'e "tun, en 'i fe -blɪ 'e "tun, en 'i 'wɛn mlin 'e "tun, -e 'i 'ci 'e "nran 'e "tun!»

²⁰ 'Pian Bali -a vɪ -yre 'nan: «-Blɔzan! Cɛɛgu 'pei 'gɔvɛ -a man be, 'yie ve -nyaan 'tre da. Fɛnun pɛɛnɔn nen yia tre be, -tɪ -lɔ nen e -fo?»

²¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'towli zɪe -yɛɛ bɔa min nen 'e yife -wɛɛman 'e 'bɔ 'le ve -a be -a man. Kɔɔ -a san 'ka fezan -a Bali 'le d.»

Zozi -srɔnɔn yi -tɛala Bali da!
(Mt 6.25-34)

²² "Be -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn 'le 'nan: «-Yee "wean maan ve 'cee 'nan: Te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnɔn 'cee 'trɛda da d! -Yɛɛ cɪ "le: «-Mɛ "nen kɔa -ble? En kɔa dra 'kɔ, -e 'kɔ 'man sɔnun yɪ?» ²³ Kɔɔ 'belidi nen 'ka 'lɔ be -a "yi "mlian -blɪfe da. En 'ka 'kɔle nen 'ka da be -a 'kpa "mlian sɔnun da.

²⁴ 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da -tɔ! Wa'a 'saa 'foa dɪ, en wa'a 'saa 'tea dɪ, en -wee fe 'ka 'e tredi fe -tu -nan dɪ, en -wee fe trenan "ka "dɪ, 'pian te Bali -blɪfe -nɔan -wle. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'le be, 'ka "yi "mlian "lomannun da! ²⁵ 'Cee cɪ "nrɔndɪ 'cee 'trɛda da be, ya'a 'kolaman 'e 'yi -towli 'ce 'pa 'cee 'belidi da "fo "dɪ. ²⁶ -Te ka'a 'kolaman 'wɪ zɪe 'be dredi -a die, -mɛ "le "wean nen 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ peenun da?

²⁷ 'Ka 'ci "nrɔn lu -fuinun da "nyian -tɔ! 'Ka -wee dredi yɪ! Wa'a 'nyranman 'paa dɪ, en wa'a sɔ taan dɪ. 'Pian maan ve 'cee 'nan, Salomon nen e ya mingɔnnɛn -dan to -a 'li be, -yee sɔ -to fɛnyian 'ka 'mlinɛ lu -fuinun zɪe -a -towli "le fɛnyian da d. ²⁸ Lu -fui "nen 'bɛ cɪ lua, "tre wɛɛ "cean -e 'wɛɛ -fɔ 'te 'va be, -te Bali 'be 'man dre ve wɛɛ fɛnyian zɪe be, 'lɔɔ kaa "nun? 'Cee yi -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn.

²⁹ -Yee "wean fe nen 'kɔ 'ka -blɪ 'lee fe nen 'kɔ 'ka mlin be, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnman "da "dɪ! ³⁰ Kɔɔ minnun nen wa'a Bali toa die, -wɛɛ cɪ "nrɔnman 'wɪnun zɪe -a da. 'Pian 'ka "tɪ Bali -a -tɔa 'nan, fɛnun zɪe -a 'wɪ a 'ka man. ³¹ 'Cee ve be, 'ka -wɛɛ 'e tede 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'ka da. "Be -sru -e -a 'bɔ 'e 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a dre 'cee.

³² Te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! Ka ya "le 'bla 'pa "wɛnnɛn 'zɔ. Kɔɔ 'ka "tɪ Bali 'ka 'si "va 'nan 'yee mingɔnnɛn tre a 'cee ve -a.

³³ 'Ka 'ka yifɛnun -tan, -e 'ka man "lala -nɔn 'yalɛ -tenɔn le. Fe nen ya'a sɛman die, -a 'bɔ nen 'ka -wɛɛ! -Yɛɛ cɪ min yife nen laji be -a. Crinnɔn 'ka 'pliman fe zɪe -a -nan dɪ, en fe sɛɛ be be 'ka 'nan dɪ. ³⁴ Kɔɔ fɛnan nen min yife cɪ be, -a -nan nen -yee cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'kɔan.»

'Ka Blamin -pɪ man -pɛn
(Mt 24.43-51)

³⁵ «'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔɔɔɔ, en 'cee -kannɛn 'e 'fɔ 'fɔɔɔɔ 'nen! ³⁶ 'Ka 'kɔn "le min -nun nen o cɪ 'o 'tazan -pɛnman be -wee 'wɪ 'zɔ. Minnun zɪe, -te o tazan 'si lɪ 'pa "fɛɔɔ da 'nan e -ta, en e 'kɔn 'te be, -wɛɛ 'le "so -yre. ³⁷ Bali -le -fɛa a minnun nen Minsan bɔa o man, te o yie a "man "bɛ o man. Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'e 'man wɔɔɔman, -e 'e o -nyran fɛnun -sru, -e 'e -wee fe 'pa. ³⁸ E -ta bada oo, en -te 'be "cee dɪ, e -ta tv "nen "tv -a oo, -te e 'bɔ o man te o yie a "man "be, Bali -le -fɛa a o

man. 39 Maan ve 'cee 'nan, to nen crinzan -
taa "min crin wole be, "te 'kon san -a -toa "be,
"te -a man -kwan 'e woudi to pexenon man, en
ya'a toe -e 'e 'yee 'kon 'fon di. 40 -Yee "wean
'ka 'bo "nyian 'ka 'man woub! Koo Blamin -pu
-taa to nen -a -cin 'ka 'kwan 'ka 'ji die -a man.»

41 -A -nan nen Pieri -a laabo Zozi 'lo 'nan:
«Minsan, -konnen "nen yia -fo zie, 'ku 'saza 'le
ve nen, -baa min pexenon 'le ve nen?»

42 En Minsan 'e 'nan -yre 'nan: «Min 'suzan
'cen 'be 'ta wola 'e 'san wei da 'wi 'todi -
a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'kon 'peba
'wo -yrō, en yaa 'vi -yre 'nan, 'e -blife -non
min 'sunon -mienun le 'e 'to -man be -nyren.»

43 Min 'suzan zie -te -a tazan 'bo "man 'wi zie
-a drenan be, -yee ve a "yi. 44 Maan ve 'cee 'wi
tigli 'a 'nan, -a tazan -a -toa 'e yife pexenon da.

45 'Pian -te min 'suzan zie 'e ci nron 'nan:
'An 'tazan -a 'monnan. Tōon -e 'e 'te 'padu
'sia minnun nen 'e yie -toa "o va be o da, te e
ya "fedi -blnan 'saza, en e ya -wen mlinnan
'saza. 46 Tōon yi nen -a -cin 'ka 'ji 'nan 'e
'tazan -taa "die, -e 'be bola kligli, -e -a tazan 'e
'nen "jxenla 'ji -wliidi. E 'wi "nen -kōonman -
yre "le zi Bali 'wi "nen -kōonman minnun nen
wa'a yi -tela 'e da die -wle "be -yee 'wi 'zu.

47 Min 'suzan nen 'e 'tazan 'ci 'so wunun -
toa, 'pian 'e 'ka "vale 'e 'ta wola "da "die, waa
-soan "kaga 'kpa. 48 En "nyian be, min nen
'e 'wi 'tu dre 'wliidi 'e 'tazan le, te ya a 'ci 'so
wunun toa die, waa -soan, 'pian waa -soan
'wennon. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, min nen
Bali fe "kaga "non -yre "be, yaa laabo -yrō
'nyian "kaga. En min nen Bali fe "kaga "peba
'wo -yrō "be, -a san lo nen e 'wi "kaga laabo.»

*Minnun 'cean 'e cin man Zozi -le 'wean
(Mt 10.34-36)*

49 «'An -ta 'te 'fole "nen 'tre da. An ya "vale 'e
'kon 'e 'bidi 'va. 50 'Pian e ya "le 'men yra yi to
'e bo 'vaa, -e 'e 'bidi 'sia. 'Be nen 'gve, an ya -
-pennan 'an 'ci le nyen -a, 'nan 'wi zie 'e dre.
51 Te 'e 'kon 'ka 'ji 'nan 'an -ta 'tre da, 'nan -e
minnun man 'e 'fola -trōo di! 'Pian an -ta 'wi
'fole minnun man. 52 Maan ve 'cee 'nan, -te
min a 'soolu 'kon 'towlu 'le "nen "be, o "cean 'e
cin man 'men "wēan. Min yaaga -taa "konle
-pe -tu -a, -e min "fli 'o 'kon -pe -tu -a. 53 En 'nan
'tu 'lee 'e 'pi yei 'ka 'taa -a -blile di. En 'nen "bo
'lee 'e lu yei 'ka 'taa -a -blile di. En -sran "bo
'lee 'e 'pi nan yei 'ka 'taa -a -blile di.»

*Minnun 'ka "vale 'o Zozi 'le 'wi 'ci maan
'di
(Mt 16.2-3; 5.25-26)*

54 Zozi -a 'vi "nyian minnun nen -nan be -
wle 'nan: «-Te laa wla "ji yide 'fo -nan "va 'zia
be, 'nun tōon kaa ve 'nan, laa "ta -fean, -e 'e
dre zi. 55 En -te fulb nen e "sia "tre da "tre 'zia
be, ka 'yi "feennan be -a 'yi be, 'nun tōon ka ve
'nan, 'tede "ta -daa, -e 'e dre zi. 56 Ka 'wi dra
min yie 'le! Fe nen e "ta dra 'tre da be, 'lee fe
nen e "ta dra laji be, 'cee -toa. 'Pian 'wi nen

'an ci 'be drenan to 'gve -a be, ka 'ka "vale 'cee
-toa "di. 57 En 'wi nen 'be ci tigli "le 'cee dre be,
ka 'ka "vale 'cee toa di. -Me "le "wean nen kaa
dra zi?

58 'Ka 'ci "nron 'wi 'gve -a da -to! -Te min -tu
'i 'sanman dre, en ka "ta -ko -a tin 'bale be, 'i
'fo 'e flin 'i 'ka yei "sen 'e cin va, "togo yei 'non
tin 'bazan le, -e tin 'bazan 'e 'i 'fo -pu 'kuin.
59 Maan ve 'yie 'nan, "yie vnan i bola -pu 'kon
zie -a -ji be, te i cēen "lala pexenon boladi man.»

13

'Ka 'si 'wi 'wliidi "dredī man!

1 Tu zie -a man be, -konmandan Pilati
Galile 'non -mienun tee Zeruzalem. E o tee
te o ya Bali -pannan Bali -pan 'kuin. -A -
nan nen min -mienun -ta 'wi zie -a 'sinan
'pale Zozi le. 2 En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «E
ya 'ka 'ji 'nan, Galile 'non zie o 'wi 'wliidi dre
e cila Galile 'non -mie -le ve da, -le "wean
'wi zie 'e 'bo o man? 3 -Ceje, e 'ka zi "fo "di!
'Pian -te ka'a 'sile 'wi 'wliidi "dredī man -e 'ka -
sōonla Bali -sru "die, ka -kaaman "le -wee 'wi
'zu. 4 En "nyian be, min -fuda 'sara nen 'kon
loulou o 'tee Siloe be, e ya 'ka 'ji 'nan, o 'wi
'wliidi dre e cila Zeruzalem 'non pexenon da?
5 -Ceje, e 'ka zi "fo "di! 'Pian -te ka'a 'sile 'wi
'wliidi "dredī man -e 'ka -sōonla Bali -sru "die,
ka -kaaman "le -wee 'wi 'zu.»

*Zozi -kōonnen "fo fijie yiba "nen ya'a baa die
-a man*

6 En Zozi -kōonnen 'gve -a -fōdi 'sia. E 'nan:
«Min -tu -le fijie yiba "a 'e 'todi 'yee rezen fei.
Min zie e -ta -a 'blo -wēle "man, 'pian ya'a yie
"fo "di. 7 -A -nan nen yaa 'vi min nen 'e yie -toa
rezen fei 'bo va be -yre 'nan: «Le yaaga nen 'gu,
te 'an -taa fijie yiba 'gve, -a 'blo -wēle "man,
te ma'an ye di. -Yee "wean 'i yiba 'cen! Koo e
ya -nan 'e "tun.»

8 En min nen 'e yie -toa "fei 'bo va be, e 'nan
min zie -yre 'nan: «Minsan, 'i 'tu "nyian le -to!
Maan "srōn "kluman, -e 'an 'bli -sen "man 'du
-e 'e ba. 9 Le pee -te ya'a bale die, -e 'i 'cen.»

Zozi lumon -tu beli

10 Zuif 'non 'le 'flinla "yi be, waa laabo
Saba. -A -tu da nen, te Zozi a Bali -le
'wi "paanan minnun ji -wee cin yi 'kuin.
11 Lumon -tu a 'kon zie -a -ji. -A le -fuda 'sara
'bo, te 'e yra ye -yu -wliidi "to -lo. -A 'klon 'to
'sien, en ya'a "nyian 'kolaman wluandi -a di.
12 Zi Zozi li zie -a 'yi be, yaa laabo, en e 'nan -
yre 'nan: «'Yie -ce 'e 'si 'i man!» 13 -A -nan nen
'e 'pe 'pla li zie -a da. 'Nun tōon en e 'so "ji, en
e Bali 'to bōdi 'sia.

14 'Wi nen Zozi 'a dre be, e 'bli 'fo cin yi 'kon
'tazan ji, koo Zozi min beli Saba yi da. En e
'nan minnun le 'nan: «Yi a 'sheedo, -a da nen
blamin 'nyranman "paa. Yinun zie -a -tu da
nen, 'ka 'ta, -e 'o 'ka 'beli. 'Pian te 'ka 'ta Saba
yi da "fo "di!»

¹⁵ En Minsan 'e 'nan -yre 'nan: «Ka ya min -wlidi 'a, ka 'wɪ dra min yie 'le. Saba yi da be, ka "we "man, -e min 'e 'yee trovɛ baa "flu 'e 'blife -sru, -e 'e 'kɔ 'yi 'nɔn -yre. -Te e ya tri a oo, en te 'be "cɛɛ di, -te e ya -aflumun a oo, kaa dra zi, -njeɛ duv?» ¹⁶ Pian ka 'ka "vale 'an baa 'si Abraam kluda li 'gʋɛ -a man Saba yi da di. Kɔɔ Satan -a yri -a -nan le -fuda 'sɔra nɛn 'gʋ.»

¹⁷ Zi Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, en 'yra -a 'nan-mannɔn 'tedi 'sia. 'Pian te min pɛɛnɔn 'ci 'nranman 'wɪ 'yi 'tɔ 'todv pɛɛnɔn nɛn Zozi a dra bɛ -yee "wean.

Feife 'wle man-kɔnnɛn 'lee 'mannyan man -kɔnnɛn

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ "Bɛ -sru Zozi -kɔnnɛn "fɔdi 'sia minnun le. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blidi min da bɛ, -mɛ "man nɛn 'an -kɔlaman maan -kɔnnɛn?» ¹⁹ E ya "le min -tv 'bɛ fei fe 'wle "wɛnnɛn 'tu 'si, en yaa -fɔ 'yee fei. E bɔa -e 'e dre yiba "a, te "lomannun a o "kɔɛ "tonan -a plan -ji.»

²⁰ En e -kɔnnɛn pee -fɔ 'nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blidi min da bɛ, -mɛ "man nɛn 'an -kɔlaman maan -kɔnnɛn?» ²¹ E ya "le limɔn -tv 'bɛ -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wɛnnɔn 'wɔ 'va, en yaa baa. 'Mannyan zɪɛ e -fari -pv 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Si nɛn min -a "siala -e 'e 'beli bɛ e ya -towli
(Mt 7.13-14, 22-23; 8.11-12; 25.10-12)

²² "Bɛ -sru Zozi Zeruzalem si 'sia 'nyian. E -kɔ Bali -le 'wɪ "paadi -a minnun ji 'flanun nɛn -si -a bɛ -a da. ²³ En min -tv -a laabv -yɔ 'nan: «'An 'san. 'Wɪ 'kpa, min "nɛn "wɛnnɛn nɛn Bali -a "sia 'wɪ 'ji?»

En Zozi -a vidɪ 'sia minnun le 'nan: ²⁴ «'Ka man -wɛɛ 'nan 'ka -wlamlan 'kɔn -yre "funɛn 'ji -e 'ka 'belidi yɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, min "kaga -taa -a man -wɛɛle 'nan 'o -wlamlan 'kɔn zɪɛ -a -ji, 'pian wa'a 'bɔala 'nan nun di. ²⁵ Tv -tv -taa "bɔle bɛ, -te 'kɔn san "ta 'yee 'kɔn -fɔa "ji, te ka -fɔ bei. Ka 'kɔn 'tedi "siala, te ka "ta -a ve -yre 'nan: «'Kv 'san, 'i 'kɔn 'le 'sv 'kɔɛ!» Yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa di.»

²⁶ Tɔɔn -e 'ka vɪ -yre 'nan: «-Kaa fe -bli 'e cin va, en -kaa 'yi mlin 'e cin va. En i Bali -le 'wɪ paa 'kɔ fla.»

²⁷ "Bɛ -sru yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa "fo "di. Ka ya 'wɪ 'wlidi "dɛnɔn 'a, 'ka 'si 'an "srɔn "kogo!»

²⁸ Tv zɪɛ -a man bɛ, te ka Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn ye Bali -le mingɔnnɛn trɛda. 'Pian ka -fɔ bei, -e 'ka -wuɔdi 'sia te 'ka 'shɛ da -ble. ²⁹ Minnun 'sia yide wluan "nan 'zia, en o "sia yide 'fɔ -nan "va 'zia, en o "sia 'trɛda lou 'zia, en o "sia 'trɛda "tre 'zia, -e 'o "fɛdi -dan -bli Bali -le mingɔnnɛn trɛda. ³⁰ Minnun nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drele -si 'lɛnɔn 'a. En

minnun nɛn o -trɔa -si 'le bɛ, o "kaga -taa "drele min -fɔla "danɔn 'a.»

Zozi 'wɪ 'pla Zeruzalem 'nɔn le
(Mt 23.37-39)

³¹ Tv zɪɛ -a man bɛ, Farizen 'nɔn -mie -ta -a vile Zozi le 'nan: «'I 'kɔ, 'i 'si 'gʋ! Erodi a 'i -wɛɛnɛn 'nan -e 'yɛi 'tɛ.»

³² En Zozi 'a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'kɔ -a vɪ -dawlizan 'labɛ -yre 'nan, an -yɔ -wlidi -pian "minnun -sru, en an minnun "belia cɛɛgʋ 'lee "trɛ "a. -A yi yaagan da -e 'an 'cɛn "man. ³³ 'Wɪ 'kpa, maan dra cɛɛgʋ, en maan dra "trɛ, en maan dra "bɛ -sru. En an bɔala Zeruzalem, kɔɔ -nan nun nɛn Bali 'lewei vɪzan -kaa.

³⁴ Zeruzalem 'nɔn, ka Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛman. En minnun nɛn Bali -taa "waa 'cɛɛ bɛ, ka o -tɛɛman -kɔlɛbu -a. Maan man wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man, "le zi mein "bv 'yee 'nɛnnun treman 'e 'pɛba 'wlu bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian ka'a 'wle "man "di. ³⁵ -Yee "wean Bali 'ta 'e 'pɛ 'sia 'cɛɛ Bali -pan 'kɔn -sru. En 'an 'bɔ 'gʋɛ, ka'a "nyian 'an 'ye di. 'Pian ka -kɔlaman 'an yidi -a 'e 'pee yi nɛn kaa vidɪ "siala 'nan: «Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!» »

14

Zozi min -tv beli 'flinla 'yi da

¹ Zuif 'nan 'le 'flinla 'yi nɛn waa laabo Saba bɛ -a -tv da nɛn, Zozi wlala Farizen 'nɔn 'tazan -tv -le 'kuin 'nan -e 'e fe -bli. Minnun nɛn 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ, te o yie a Zozi 'va. ² En min -tv -ta -tɔle Zozi 'le. Min zɪɛ -a 'kole pɛɛnɔn a 'e -tɔladɪ -cɛ -tv -lɔ. ³ Tɔɔn en Zozi -a laabv 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'lɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn -cɛɛ -pei -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min le 'nan 'e 'cɛ 'si min man 'flinla 'yi da?» ⁴ 'Pian o 'ka "vale 'o 'wɪ "sia "da "fo "di. Tɔɔn Zozi klɛ -cɛzan zɪɛ -a man, en yaa beli. E -si -nɔn -yre, en e -kɔ.

⁵ -A -nan nɛn Zozi -a vidɪ 'sia 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn le 'nan: «Min -tv 'ka 'ka yɛi, -te -yee 'nɛn 'fɔ 'yi 'klu -ji 'flinla 'yi da bɛ, -e 'e vile 'e 'si di. En -te -yee tri -fɔ 'yi 'klu -ji 'flinla 'yi da bɛ, -e 'e vile 'e 'si di. -Njeɛ duv?» ⁶ Wa'a -kɔlale -e 'o 'wɪ zɪɛ -a -zi -fɔ -yre "di.

-Ti le nɛn Bali -nyrannan fɛnyian -nɔan?

⁷ Zozi -a 'yi 'nan minnun nɛn o -taa "bɛ, o -nyrannan tɪgɪ tɪgɪ "sia, te o -nyɛanla. -A -nan nɛn e -kɔnnɛn 'gʋɛ -a -fɔdi -wle -wle. E 'nan: «-Te min 'i laabv 'nan 'i 'lv "fɛdi -bli 'e 'va bɛ, te 'i 'nyrannan tɪgɪ 'si di! Kɔɔ -a -mie da bɛ, te min nɛn 'bɛ a min -dan a e -cia 'i da bɛ, wɛɛ laabv "nyian. ⁹ Min nɛn e 'ka laabv bɛ, yaa ve 'yie 'nan: «'I pɛin 'labɛ -a -nɔn min 'gʋɛ -yre!» Tɔɔn te i "ta wuanla 'yra -a, -e 'i 'kɔ -nyran pɛin -fɔla "dazan da. ¹⁰ -Yee "wean -te min 'i laabv 'nan, 'i 'lv "fɛdi -bli 'e 'va bɛ, 'i -nyran pɛin -fɔla "dazan da! Min nɛn yɛi laabv bɛ, -te yɛi 'yi bɛ, -e 'e 'ta -a vɪ 'yie 'nan:

«An bee, i 'ta -nyrannan tighl 'gʷe -a 'si! -Te e drɛ zɪe, min pɛɛnɔn nɛn ka "ta -nyeanla waa bɛ, 'yra "sia 'i yie man o yei.»

11 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nɛn 'e 'fli drɛ -dan bɛ, Bali -a dra "wɛnnɔn. En min nɛn 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -a dra -dan.»

12 "Bɛ -sru en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia min nɛn e Zozi 'bɔ laabʊ 'nan 'e 'lʊ "fɛdi -bli 'e 'va bɛ, -yre. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «-Te 'i "ta minnʊn laabo "fɛdi fɛ man bɛ, te 'i beenʊn laabo dɪ! En te 'i "bɔnʊn laabo dɪ! En te 'i "mangulinʊn laabo dɪ! En te 'i bɔɛnʊn fɛnɔn laabo dɪ! "Tɔgɔ -wee vɛ da, -e 'wei laabo te 'e drɛ fɛ 'leji boladɪ -a. 13 'Pian -te 'i "ta minnʊn laabo "fɛdi fɛ man bɛ, 'i 'yale -tɛnɔn laabɪ! En minnʊn nɛn -ɛɛ cɪ o man bɛ 'i o laabʊ! En minnʊn nɛn o "tʊn "bɔ bɛ 'i o laabʊ! En minnʊn nɛn o yie 'wɪ bɛ 'i o laabʊ! 14 -Te 'i 'wɪ zɪe -a drɛ bɛ, Bali -fɛa vɛ 'i man, kɔɔ w'a 'leji bɔala 'yie dɪ. 'Pian Bali -a 'leji bɔala 'yie, tʊ nɛn min tighl nʊn wuanla -kanɔn 'va bɛ, -a man.»

*"Fɛdi -dan man -kɔnnɛn
(Mt 22.1-10)*

15 -A -nan nɛn min -tʊ nɛn fɛ zɪe -a -nan bɛ yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Min nɛn e fɛ -ble Bali -le mingɔnnɛn tɛda bɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

16 En Zozi -kɔnnɛn "tʊ -fɔdɪ 'sia -yre. E 'nan: «Min -tʊ 'bɛ "ta "fɛdi -dan dra, en yaa 'wɪ 'vɪ min "kaga "lɛ. 17 Zi "fɛdi yi 'bɔ bɛ, en 'e 'suzan 'tʊ 'pa 'sia 'nan 'e 'kʊ o laabʊ. 'E 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'ta! O ɛɛɛn fɛnʊn drɛdɪ man.»

18 'Pian o -tʊdʊ pɛɛnɔn 'wɪ 'tʊ 'yɪ, en waa 'vɪ -yre. Min tɛdɛ -a 'vɪ -yre 'nan: «An "sia fei -tʊ 'lɔnan. An "ta -ko -a -nanjɛnlɛ. -Yee "wɛan 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'lɔdɪ -a dɪ.»

19 En -a -tʊ "e 'vɪ -yre 'nan: «An tri 'lɔ -fu. An "ta -ko o -nanjɛnlɛ, -te o 'nyranman "paa 'kpa -o. -Yee "wɛan 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'lɔdɪ -a dɪ.»

20 En -a pee "e 'vɪ 'nan: «An "sia lɪ 'panan. -Yee "wɛan ma'an 'kɔlaman 'lɔdɪ -a dɪ.»

21 Min 'suzan zɪe e 'li 'e da 'e 'tazan -va. 'Wɪ nɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ bɛ yaa 'sɪnan 'pa -yre. -A -nan nɛn 'bli 'fɔ -a tazan 'bɔ 'ji, en e 'nan 'e 'suzan lɛ 'nan: «'I 'kʊ tada 'fla yei, -e 'i 'vɪ 'yale -tɛnɔn lɛ, en 'i 'vɪ minnʊn nɛn -ɛɛ cɪ o man bɛ -wle, en 'i 'vɪ minnʊn nɛn o yie 'wɪ bɛ -wle, en 'i 'vɪ minnʊn nɛn o "tʊn "bɔ bɛ -wle, -e 'ka 'ta waa!»

22 En min 'suzan zɪe e -kʊ "nyian. Fɔɔnɔn, en e -ta -a vile 'e 'tazan lɛ 'nan: «'An 'san, 'wɪ nɛn yia 'vɪ bɛ, maan drɛ, 'pian -nyrannan -mie a tian 'nan.»

23 -A -nan nɛn -a tazan -a 'vɪ "nyian -yre 'nan: «'I 'kʊ -siblʊ 'nɛnnʊn da, en 'i 'kʊ fei -paannʊn da, -e 'i 'vɪ minnʊn lɛ 'nan 'o 'ta. 'I 'tʊ o man, -e 'o 'wɪ "man, 'dʊ -e 'mɛn 'kuin 'e fal!»

24 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan vɛ 'ɛɛɛ 'nan, minnʊn nɛn Bali o laabʊ, en wa'a 'wle "man "dɪe, o -tʊ 'ka 'taa "fɛdi -blɪlɛ 'an 'va dɪ.»

*-Tɛ -kɔlaman drɛdɪ -a Zozi -sruzan -a?
(Mt 10.37-38)*

25 "Bɛ -sru en Zozi Zeruzalɛm si 'sia "nyian. Min yra -a -sru "kaga 'kpa. -A -nan nɛn Zozi 'e 'man lila, en e 'nan -wle 'nan: 26 «Min nɛn e ya "vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bɛ, 'yaan 'sia e 'mlin 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e nan 'lee 'yee 'nɛnnʊn da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e "bɔnʊn 'lee e "blunʊn "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e "bɔ 'le 'belidi da. -Te ya'a drɛlɛ zɪ dɪe, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ. 27 En "nyian bɛ, min nɛn e ya "vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yra yidɪ man, en 'e 'wɪ -kadi man yiba "plan da! -Te ya'a drɛlɛ zɪ dɪe, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ.

28 -A -kɔɔn "man wɪ -tʊ nɛn 'gʷ. Min -tʊ a 'ka yei, en e ya "vale 'e 'yee 'kɔn -dan -toa. Min zɪe zɪ 'kɔ 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, en yaa -si "siala. E 'yee "lala -nanjan, -te e bɔa -yee 'kɔn 'tɔvɛ -a -o. 29 "Tɔgɔ -te e 'yee 'kɔn 'pʊ -fɔ 'trɛ 'ji bɛ, -e 'e vile 'e 'ɛɛn "man "dɪ. Tɔɔn minnʊn nɛn o 'wɪ zɪe -a -nan ye bɛ, waa sɛɛ wɔdɪ "siala -a vidɪ -a 'nan: 30 «Min 'labɛ e 'kɔn 'tɔdɪ 'sia, 'pian ya'a -kɔlale 'ɛɛndɪ -a "man "dɪ.»

31 En -a -kɔɔn "man wɪ -tʊ nɛn "nyian 'gʷ. Mingɔnnɛn -tʊ "ta -ko -kuli man mingɔnnɛn -tʊ -va. Mingɔnnɛn zɪe zɪ 'kɔ 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, en e -kuli -si "siala. 'E 'ci "nrɔnman 'nan, 'yee minnʊn -kpi fu (10.000) 'gʷe, o -pɛ "sɔa min -kpi yɔ -tʊ (20.000) -a? 32 -Te yaa -tʊ 'nan 'e 'pɛ 'ka 'taa 'sɔlɛ -kuli -a dɪe, e minnʊn "paa 'sia mingɔnnɛn -tʊ zɪe -a va, te 'bɛ a tian 'kɔɔbli. E toba -fɔa -yre 'nan, te 'o 'kuli -tan "nyian dɪ.»

33 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tɔwli zɪe -nyrɛn 'e drɛ 'ɛɛɛ vɛ -a! -Te min 'ka 'e 'bli 'silɛ 'yee fɛ pɛɛnɔn da dɪe, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ.

34 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pian -te -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -a drɛ vɛ "ka "nyian 'nɔnnɔn dɪ. 35 E 'ka "nyian "yi fɛ -tʊ drɛ vɛ -a "tɛda dɪ. En e 'ka -angle -a dɪ. 'Pian waa wɛɛnman 'e "tʊn. Min nɛn 'wɪ man "trɛɛn cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

15

*'Bla nɛn e 'san bɛ waa 'yɪ
(Mt 18.12-14)*

1 Yi -tʊ da 'sukɔlɛ 'sɪnɔn "kaga pli Zozi man 'nan -e 'o wei man. En minnʊn nɛn o 'tʊ 'wli dɪ "a "nyian minnʊn 'le bɛ, o "kaga "ta "nyian. 2 'Wɪ zɪe ya'a Farizen 'non 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ci 'sɔlɛ "fo "dɪ. -A -nan nɛn waa vidɪ 'sia 'nan: «Min 'labɛ, e ta -kli "wɪ dra. E 'wɪ 'wli dɪ "drɛnɔn "kuan 'e 'pɛ "fli "a, en o fɛ -ble waa 'e cin va.»

3 -A -nan nen Zozi -konnēn "fōdī 'sia -wle. E 'nan: 4 «Min -tu -le 'bla a -yaa tu, en -a -tōwli "cē 'san 'va. Min zīē yaa dra 'kō? Maan ve 'cēē 'nan e 'bla -fuba 'sōrasien 'wle 'sōrasien "tōē 'bui 'da, -e 'e 'kō -a -tōwli 'nen e 'san bē -a -wēē. -Njēē dōō? 5 -Te yaa yī bē, -a ci "nranman 'kpa tūglī. Yaa 'sia -e 'e -fō 'e 'plabei da. 6 -Te e 'bōla "kōnnēn "bē, 'e beenun 'lee 'e "srōnnōn laabo 'e va. Yaa ve -wle 'nan: <'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mēn 'bla nen e 'san bē -a 'yī.>

7 'Wī 'tōwli zīē -yēē dra Bali lē. -Te min -tōwli "cē 'si 'wī 'wlidī "drēdī man, en 'e 'fli -nōn Bali lē bē, Bali ci "nranman. Ci "nran nen min -tōwli zīē, yaa -nōan Bali lē bē, e "mlian min -fuba 'sōrasien 'wle 'sōrasien nen o ya tūglī 'va bē -wēē ci "nran nen waa -nōan Bali lē bē -a da.»

'Lein 'wle nen e 'san bē waa 'yī

8 En Zozi -a 'vī "nyian -wle 'nan: <-Te lūmōn -tu -le 'lein 'wle a -fū, en -a -tōwli "cē 'san 'va "bē, e -kannēn -fōa "nen, -e 'e 'yēē 'kuin "kōōdī 'sia. Yaa -wēēman -trillī, -e 'e yī. 9 -Te yaa 'yī bē, 'e "luenuun 'lee 'e "srōnnōn laabo 'e 'va. Yaa ve -wle 'nan: <'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mēn 'lein 'wle nen e 'san bē -a 'yī.>

10 'Wī 'tōwli zīē -yēē dra Bali 'le 'pasianōn nen laji bē -wle. -Te min -tōwli "cē 'si 'wī 'wlidī "drēdī man, en 'e 'fli -nōn Bali lē bē, Bali -le 'pasianōn 'ci "nranman.»

'Nēn "tī 'lee 'yēē 'nēnnun "fī 'le 'wī

11 Zozi -kōnnēn "tō -fō "nyian -wle. E 'nan: «Min -tu a, en -yēē 'nēnnun a "fī. 12 Yī -tu da bē, en -a "tiēnnēnzān -a 'vī 'e "tī "lē 'nan: <'An 'tī, 'an 'blīnan nen e -taa "kōnlē 'mēn vē -a bē, 'i -nōn 'mēn! -A -nan nen o "tī 'e yīfē cēēn 'e cin man -wle.

13 Yī "fī, yaa, "bē -sru en -a "tiēnnēnzān 'bō 'yēē vē pēēnōn 'tan. Yaa man "lala 'si, en e -kō -a -blīlē 'fla 'kōōbli 'tō da, te 'e 'ci 'sō wīnun dra. 14 'Yēē 'cēn -a -blīdī man bē, te dra -dan 'lē "sō 'fla zīē -a da. -A -nan nen 'e yra yīdī 'sia. 15 En e -kō toba -fōlē 'fla zīē -a da min -tō lē, 'nan -e 'e 'nyranman 'va. Min zīē 'bē 'pa 'sia 'nan 'e 'kō 'e yīē 'tō 'yēē 'srūnun va lua. 16 Dra -a -tēa, e ya "vālē 'e 'srūnun -blīfē -blē, 'pīan min -tō 'ka -a -nōan -yēē "fo "dī.

17 En 'e 'wulo 'jī "nrōndī 'sia. Yaa 'vī 'e 'jī 'nan: <'An "tī "lē 'nyranman 'pānōn 'bē fē -blē -mīēn, te e o "kle. 'Pīan mēēn -kaa "dra lō 'gō. 18 'Wī nen an -taa -a drēlē bē -nyrēn 'gō. An līa "an da 'an "tī 'va -e 'an vī -yēē 'nan: <'An "tī, 'i yra 'si! 'An 'wī 'wlidī drē Bali wlu, en 'an 'wī 'wlidī drē 'yīē. 19 'E 'ka "lē 'waan laabo 'nyian 'yīē 'nēn "fo "dī. 'I yra 'si, 'yian drē 'yīē 'nyranman 'pazan 'tō -a!> »

20 -A -nan nen e 'lī 'e da 'e "tī 'va. E -fō "kōnnēn "man -kōōbli, en -a "tī -a 'yī. -Yēē 'nēn nyrinda -sēn "da, en e -kō -a 'lē flān -a. Yaa 'kun, en e -atu -tē "man.

21 -A -pī "e -yēē 'nan: <'An "tī, 'an 'wī 'wlidī drē Bali wlu, en 'an 'wī 'wlidī drē 'yīē. E 'ka "lē 'waan laabo 'nyian 'yīē 'nēn "fo "dī.>

22 'Pīan -a "tī -a 'vī 'yēē nōannun lē 'nan: <'Ka "tī "nyīandū sō -trē fēnyian -a, -e 'ka wō 'mēn 'nēn 'gōē -a da! 'Ka sōōnwle wō -a -pē 'wle man, -e 'ka 'manwua "wō -a cēin -man! 23 'Ka 'ta tri -blōnēn bōādī bē -a, -e 'kaa -tē -yēē! E ya "lē -kaa "fēdī -blī, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. 24 Kōō 'an 'pī 'nēn kaa yē 'gōē, e -ka, en e fūō. E 'san, en maan 'yī.> Tōōn en o "fēdī drēdī 'sia.

25 Tō zīē -a wlu bē, te -yēē 'nēn cējēnēnzān a tīan fēi. Zī e 'si fēi, e ya -tānān bē, "yēē -pīlī "kōnnēn "man bē, en e "drē 'tan bē. 26 -A -nan nen e nōan -tō laabo, en e "kōnnēn "wī laabo -yēē. 27 'Bē 'vī -yēē 'nan: <'I -suannēn 'bē 'ta. 'I "tī tri -blōnēn bōādī bē -a -tē -yēē, 'nan 'wī 'tō 'ka drēlē -yēē "dī -lē "wēan.>

28 'Wī zīē e 'blī 'fō "jī, en e 'ka "vālē 'e -wlamlan "kōnnēn "dī. Tōōn en -a "tī 'bōla. E toba -fōdī 'sia -yēē 'nan 'e -wla "kōnnēn. 29 'Pīan e 'nan 'e "tī "lē 'nan: <'An lē "kaga 'kpa nen 'gō, te 'an 'nyranman "paa 'yīē, en ma'an tīan 'lī -a vīlē 'yīē 'wī 'tō man -cējē dī. 'Pīan yī' a tīan bō 'nēn 'tōwli "nōnlē 'mēn, -e 'kō "fēdī -blī "va "kō 'vālē 'an beenun -a dī. 30 'I 'yīō, 'wī nen yīa drē bē -a! 'I 'pī nēn e 'yīē "lala pēēnōn blī lūmōnnun man bē, zī e -ta bē, en i tri -blōnēn bōādī bē -a -tē -yēē.>

31 En -a "tī "e -yēē 'nan: <'Mēn 'nēn, tō pēēnōn man bē, i ya 'an 'va 'gō, en 'an yīfē pēēnōn bē e ya 'yīē vē -a. 32 E ya "lē -kaa "fēdī -blī, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. -Ka'a 'kolaman -e -kaa 'wī 'pēē drē "fo "dī, kōō 'i -suannēn 'gōē e -ka, en e fūō, e 'san, en maan 'yī.> »

16

'Ka 'man wōō, "trē 'wī -lē "wēan!

1 "Bē -sru Zozi -kōnnēn "tō -fōdī 'sia 'e -srūnōn lē. E 'nan: <'Fēzan -tō a, en min -tō 'bē 'e yīē -tōa -a yīfē pēēnōn 'va. En minnūn -a -nan sēē 'wō fēzan zīē -yēē 'nan, min nēn 'e yīē -tōa -a yīfē va bē, yaa "sia "va te 'e man wī dra -a. 2 -A -nan nen fēzan -a laabo, en e 'wī 'gōē -a laabo -yēē. En 'nan: <-Mē "wī nen maan 'man 'i man 'gō? Yī'a 'kolaman -e 'i 'fō 'an yīfē da "nyian "fo "dī. -Yēē "wēan 'nyranman pēēnōn nen yīa 'pa bē, 'i -sru "vī 'mēn!>

3 En min nēn 'e yīē -tōa -a yīfē va bē, 'e 'ci "nrōndī 'sia. Yaa 'vī 'e 'jī 'nan: <'An 'san "ta 'mēn 'nyranman "sia 'an 'lō. -Mē "nēn an -taa -a drēlē "mēn? 'An "kōē "ka -e 'an fēi 'pa dī, en 'tra 'tedī 'yra 'an -tēa. 4 'Pīan 'wī nen 'kō 'an drē -e minnūn 'o 'an yī 'yī "bē, maan -tōa. 'Wī zīē -a 'bō nēn maan dra, 'bē 'lē vē bē, -te 'an 'san 'si 'an man bē, -e minnūn 'waan 'kun 'o 'pē "fī "a "wēē "kōnnēn.>

5 -A -nan nen minnūn nēn -a san -lē fīēn cī o da bē, e o laabōdī 'sia 'tōdū. Yaa laabō -a tēdē -lō 'nan: <'An 'san -lē fīēn a 'i da wēa?>

6 "Bē -yēē 'nan: <'E ya 'nyrōn "tugu -yaa tō!>

En e -yre 'nan: <I 'yie 'fluba 'si, 'i -nyran 'nyian>, -e 'i cren -te -fuba 'soolu!>

⁷ "Be -sru yaa laabo 'nyian -a -tu -lo 'nan: <Bii "nun? E ya 'yie 'lo wea?>

"Be -yre 'nan: <E ya 'saa 'wle 'plablu -yaa tu.>

En e -yre 'nan: <I 'yie 'fluba 'si, -e 'i cren -te -fuba 'sora!> »

⁸ En Zozi -a 'le 'sran 'e -srunon le 'nan: «Min 'suzan 'wlidi zie, e 'wi 'to 'wi dre. Maan ve 'cee 'nan, minnun nen wa'a Bali taa die, o 'wi -taa 'o cin yei e 'mlian minnun nen o ci Bali -le ve -a be o da.

⁹ -Yee "wean 'wi zie -a da nen 'ka 'ci 'nrøn -e 'ka 'wi dre! 'Ka bee -wee "lala nen e ya 'wi 'wlidi 'to 'tudu pëenon pou -a be -a! -Te ka 'wi zie -a dre be, to nen "lala 'wi 'ka 'køan 'nyian die, o 'ka "kuan 'o 'pe "fli "a Bali fla.

¹⁰ -Te min dre wi a tigl: 'wi 'sezenen pëenon 'ji be, min dre wi -køan tigl 'wi -dandan ji. En -te min -dawli ye "yi 'wi 'sezenen pëenon 'ji be, min -dawli ye "yi 'wi -dandan ji. ¹¹ -Yee "wean -te minnun 'ka yi -telea 'ka da "lala nen e ya 'wi 'wlidi 'to 'tudu pëenon pou -a be -a va die, Bali 'ka fe nen e ci tigl be -a noan 'cee di. ¹² En -te minnun 'ka yi -telea 'ka da fe nen e 'ka 'cee ve -a die -a va die, fe nen Bali -a 'pla 'cee ve -a be, ya'a noan 'cee di.

¹³ Maan ve 'cee 'nan, noan -tu 'ka 'kolaman -e 'e min "fli 'su 'e cin -a di. E leaman -a -tu man, te ya'a -tu ye "yi 'di. Fe -le "wean nen an 'wi zie -a 'vi be, min nen e "lala ye "yi "be, ya'a 'kolaman -e 'e Bali yi "yi "di.»

¹⁴ Farizen 'non nen -nan be, zi o 'wunun zie -a 'man be, en o Zozi 'she bli. Køo o "lala ye "yi. ¹⁵ -A -nan nen Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'fli dra min yie le min tiglun -a. 'Pian Bali 'cee ci "nrøndi ye. En fe nen minnun -a "siala 'nan, ka ya 'wi -dan dëenan be, Bali "le 'va be, e ya 'wi 'wlidi "a "fo.

¹⁶ -Pei -to wunun nen Bali -a -nøn Moizi le be, lee 'wunun nen Bali 'lewei vunon 'a 'vi be, -a da nen minnun 'ta 'wola -trilii en Zan -ta. 'Pian zi e -ta be, en Bali -le 'wi 'nønnon nen 'nan -yee mingonnen -blidi 'bø 'kogo be, waa vidi 'sia minnun le. -A -nan nen minnun "kaga -a 'vale 'nan Bali 'e mingonnen -bli 'o da. ¹⁷ 'Pian -te labli 'lee 'tre 'ka tian 'nyanle die, te -pei -le 'wi "wennen 'towli 'ka tian 'sile "da "fo "di.

¹⁸ -Yee "wean min nen e 'si 'e nan man en e li pee 'pa be, te e li wee 'e nan ceje man. En 'nyian be, min nen e li nen -a -sran -a 'bola be -a 'pa be, te min nan wee.»

Fezan -to 'lee Laza man -kønnen

¹⁹ "Be -sru Zozi -kønnen "to -fo "nyian. E 'nan: «Fezan -to a. Min zie mingonnenun da so nen -a 'fle ci be, -nyren yaa wo. En to -tudu pëenon man te -a ci a 'e 'sodi, te e "fedi -ble. ²⁰ En 'yale -tezan -to a "nyian. Wee laabo Laza. Min zie mløn "a -a 'kolë pëenon da. En e

ya 'e nyinnandi fezan zie -yee -kløn -yre "nen. ²¹ E ya "vale 'e fezan 'nean pønne nen e -søanla be -a -ble. 'Pian min -to 'ka -a -nønle -yre "di. E ya 'e nyinnandi fe zie -a -nan, te -plennun -a mlønun 'ji flanman.

²² Yi -to 'bø en 'yale -tezan zie e -ka. -A -nan nen Bali -le 'pasianon -a 'si, o -kø -a Abraam "sran.

"Be -sru en fezan "e "ka 'wø 'nyian, en wee 'wø. ²³ Zi e 'bola -yremo fla be, en 'e yra yidi 'sia. -A -nan nen 'e yie 'to lou, en e Abraam 'yi 'køobli, te Laza yra -a "sran. ²⁴ En e -paandi 'sia. E 'nan: <Kø tra Abraam, 'an nyrinda 'e 'sen 'i da! 'I yra 'si, 'i Laza 'pa 'sia 'e 'ta 'e 'pe 'wle wø 'yia, -e 'e 'to 'an 'le! Køo 'an ya 'an yra yunan 'te 'gøe -a va.>

²⁵ En Abraam "e -yre 'nan: <'Men 'nen, -a -cin 'e 'to 'i 'ji 'nan, to nen i ya 'tre da be i "yi 'yi, te Laza 'e yra ye. -Yee "wean 'be nen 'gøe, -a "sii to 'bø en 'yie yra yi to 'bø. ²⁶ En "nyian be -klu -dan -kaa cëen e cin man. -Te min a "vale 'nan 'e "sia 'kø 'va 'gø -e 'e 'lò 'ka 'va nun be, ya'a 'kolaman -a dre di -a di. En -te min a "vale 'nan 'e 'sia 'ka 'va nun -e 'e 'ta 'kø 'va 'gøe, ya'a 'kolaman -a dre di -a di.>

²⁷ Tøon fezan -a 'vi -yre 'nan: <'Kø tra Abraam, 'pian mein tru "baa, 'i Laza 'pa 'sia 'an "ti "le "kønnen! ²⁸ 'An "bønun a 'soolu, -e 'e 'wi tin 'ba -wle, "tøgo 'o 'ta fenan nen 'an yra ye 'gøe -a -nan.>

²⁹ En Abraam "e -yre 'nan: <Bali -le -pei -to wunun nen yaa -nøn Moizi le be, e ya o va nun. En 'wunun nen Bali 'lewei vunon 'a 'vi be, e ya o va nun. 'O "trøen "to -yre -e 'o 'ta wola "da!>

³⁰ En fezan -a 'vi -yre 'nan: <'Kø tra Abraam, 'be 'ka 'bøa waa "fo "di. 'Pian -te min 'si -kanon 'va, en e -kø 'wi tin 'bale -wle "be, waa wei maan. 'O "sia 'wi 'wlidi "dre di man, -e 'o -søanla Bali -sru.>

³¹ -A -nan nen Abraam -a 'vi -yre 'nan: <-Te wa'a 'o "trøen 'tøa Bali -le -pei -to wunun nen yaa -nøn Moizi le be -yre "die, en -te wa'a 'o "trøen 'tøa 'wunun nen Bali 'lewei vunon 'a 'vi be -yre "die, te wa'a 'kolaman 'nyian -e 'o "trøen "to min nen e 'si -kanon 'va be -a wei le di.> »

17

Zozi 'wi 'pla 'e -srunon le

(Mt 18.6-7, 15, 21-22; Mk 9.42)

¹ "Be -sru en Zozi -a 'vi 'e -srunon le 'nan: «'Wunun nen o -kolaman o min "sia Bali -sru "be, o ya 'tre da "kaga. 'Pian min nen yaa dre en 'wi zie 'e bø min -tu man be, 'wi -taa "bøle -a san man. ² E ya "le 'o -kolëbu -fo min zie -a 'klan, -e 'o tuo jemie -va. 'Be "yi mlin, "tøgo 'e dre -e 'men 'nen 'to 'e 'si 'an -sru. ³ 'Ka dre "yi 'ka 'fli -va!

-Te 'i "bøi -to 'wi 'wlidi dre be, 'i 'wi tigl tin 'ba -yre. -Te yaa -to 'e 'fli -lò be, -e 'i man wi 'ce! ⁴ En -te e 'wi 'wlidi dre 'yie 'e 'pa -a 'søravli

yidε 'wle 'towli 'wlu, te e lia 'e da 'i 'va 'e 'pa -a 'sɔravli, te yaa ve 'yie 'e 'bɔ 'a bε, 'i man wɪ 'ce!»

⁵ -A -nan nεn Zozi 'le 'pasianɔn -a 'vɪ Min-san 'nɔn 'bɔ le 'nan: «'I 'kɔe yi -teradɪ 'i da 'pa 'da!»

⁶ En Minsan 'e 'nan: «-Te 'cee yi -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn 'le fei fe 'wle 'tɔ -le 'wɪ 'zɔ bε, kaa ve yiba -dan 'gɔe -yre 'nan: <'I 'sɔra, 'i 'kɔ -tɔ jemie -va, yaa dra.»

Zozi -sruzan 'nyranman "paa 'e 'ci -a -towli

⁷ «'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔe -a da! 'Cee nɔan a, εn e 'nyranman "paa 'cee fei, -te 'bε "cεε dɪ, 'e yie -tɔa 'cee -winun va. Min -tɔ 'ka 'ka yei, -te nɔan zɪε e 'si lua, e -ta bε, -e 'e vɪ -yre 'nan: <'I 'ta "nyiandɔ -nyran fε -sru "dɪ?» ⁸ Pian yaa ve -yre 'nan: <'I fεnun -tɔεn "nyiandɔ, 'i 'man wɔɔ, -e 'i 'ta 'mɛn fε 'pa! -Te an fε bli, an 'kan, εn an 'yi mlin bε, -e 'i 'yie vε -bli.» ⁹ En "nyian bε, min -tɔ 'ka 'yee nɔan muo 'foa 'nyranman nεn yaa 'pa bε -a man dɪ. ¹⁰ Zi ka cɪ Bali lɔ zɪε. -Yee "wεan -te ka cεεn Bali -le 'nyranman nεn e 'nan 'ka 'pa bε -a man bε, 'ka vɪ 'nan: <Nɔan 'tun "nɛn 'koa. 'Wɪ nən e cɪ "le 'kɔ dɛ bε, -a 'bɔ nɛn koa dɛ.» »

Zozi -kogobe 'si min -fu man

¹¹ Te Zozi a -kɔnan Zeruzalem zia bε, e cidadɪ 'sia Samari 'lɛglɔn 'lee Galile 'lɛglɔn yei. ¹² Zi Zozi "ta bɔala 'fla 'tɔ da bε, εn -kogobe -tɛnɔn 'fu -ta -a 'le. O -fɔ "man "kɔɔbli, ¹³ εn o -paandɪ 'sia -yre. Waa 'vɪ 'nan: «'Kɔ 'san Zozi! 'I yra 'si! 'I 'kɔ nyrida 'si!»

¹⁴ Zi Zozi o 'yi bε, εn e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kɔ 'ka 'fli -kɔɔn Bali -pannɔn lε.» "Wεε -kɔn -kɔnan -sia bε, εn -kogobe 'si o pɛεnɔn man.

¹⁵ Zi o va min -tɔ -a 'yi 'nan, -kogobe 'si 'e man bε, εn e 'li 'e da Zozi 'va. E Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia wei 'plɛblɛ 'a. ¹⁶ Zi e 'bɔ Zozi man bε, εn e "pɔ sɔɔn "wlu, 'e yra blula, εn yaa muo "fɔdɪ 'sia. Min zɪε e "sia Samari, Zuif min "cεε dɪ.

¹⁷ En Zozi -a laabɔ minnɔn lɔ 'nan: «-Kogobe 'si min -fu bε, o pɛεnɔn man. En min 'sɔrasien a nyin zia? ¹⁸ -Mε "le "wεan nɛn min nɛn e 'ka Zuif min -a dɪε, -yεε 'si o yei, εn e -ta Bali 'tɔ "yi "vɪlɛ?» ¹⁹ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ min zɪε -yre 'nan: «'I 'wluan, 'i 'kɔ! 'I yi -tera 'an da, -yee "wεan 'i beli.»

Bali mingɔnɛn -ble min da 'kɔ?
(Mt 24.23)

²⁰ Farizen 'nɔn -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Tɔ "cɛn "man nɛn Bali mingɔnɛn -blɪdɪ "siala?» En e -wle 'nan: «Bali -le mingɔnɛn -blɪdɪ 'ka 'taa 'le fε nɛn waa ye bε -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. ²¹ En wa'a 'kolaman -e 'o vɪ 'nan, -yεε 'bɔla -mien dɪ, εn -yεε 'bɔla 'gu dɪ. Maan ve 'cεε 'nan Bali mingɔnɛn -blɪdɪ 'sia 'ka yei 'va.»

Zozi 'le -tadɪ pee dra 'kɔ?
(Mt 24.26-28, 37-41)

²² "Bε -sru εn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lε 'nan: «Tɔ -tɔ -taa "bɔlε bε, te ka ya "va 'nan 'ka

Blamin -pɪ ye. -Te e ya yi -towli "cε "a oo, ka ya "vale 'ka ye -kpɔ, 'pian ka'a 'kolaman -a yɪdɪ -a "fo "dɪ. ²³ Tɔ zɪε -a man nɛn minnun -a ve 'cεε 'nan, e ya -mien, εn e ya 'gɔ. 'Pian te 'ka 'kɔ -nan dɪ, εn te 'ka sɔɔnla o -sru "dɪ. ²⁴ Kɔɔ tɔ nɛn Blamin -pɪ -taa "man "bε, e -taa "le laa -paan "le 'wɪ 'zɔ. E 'wlei -wlei -fɔa, -e -a -san 'e labli 'cɛn 'ji "fo. ²⁵ 'Pian e ya "le Blamin -pɪ 'e yra yɪ, εn -naagɔnɔn 'o 'nan "man 'vaa, -e 'wɪ zɪε 'e dɛ.

²⁶ Tɔ nɛn Blamin -pɪ -taa "man "bε, 'winun nɛn minnun -a dɛε 'li Noe tɔ va bε, waa dra "nyian. ²⁷ Kɔɔ Noe tɔ va bε, minnun fε bli, o -wɛn mlin, o li 'pa, εn o -kɔnnɛn 'pa. Waa dɛε zɪε -trilii, εn tɔ nɛn Noe -wlamlan -klɔ -dan ji bε e 'bɔ. Tɔ zɪε -a man nɛn laa -dan fendɪ 'sia, εn o pɛεnɔn 'nan -nyan.

²⁸ En "nyian bε, 'winun nɛn minnun -a dɛε 'li Lɔt tɔ va bε, waa dra "nyian. Minnun fε bli, o -wɛn mlin, o fεnun lɔɔ, o fεnun taan, o feinun paa, o 'kɔnnun tɔɔ. ²⁹ 'Pian yi nɛn Lɔt 'si Sodɔm bε, -a -nan nɛn Bali 'tɛ 'lee 'tɛ nyin nɛn -a -koei "min -tɛa "bε, -a -fɛn laa 'a 'fla zɪε -a da. En o pɛεnɔn 'nan -nyan.

³⁰ 'Wɪ 'towli zɪε -a 'bɔ nɛn minnun -kɔan -a dɛnan, εn Blamin -pɪ -taa. ³¹ Tɔ zɪε -a man bε, min nɛn e cɪ 'yee 'kɔn 'le "nɛn "bε, te 'e -wla 'kuin fε -tɔ 'sɪnan dɪ! En min nɛn fei bε, te 'e li 'e da 'fla dɪ! ³² 'Wɪ nɛn 'li e 'bɔ Lɔt nan man, te 'e yie 'tɔ 'e koda bε, 'e 'wɪ 'cin -traa 'ka 'ji! ³³ Min nɛn e cɪ 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bε, ya'a ye dɪ. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, εn yaa -nɔn 'mien bε, -a san 'bε 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a ye.»

³⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cεε 'nan, -pei zɪε -a man bε, min "fli -kɔan 'o nyinnandɪ -saa -towli "da, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔɔ. ³⁵ En lumɔn "fli -kɔan "fε -sonnan, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔɔ. ³⁶ [En min "fli -kɔan fei -towli "da, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔɔ.]

³⁷ -A -nan nɛn Zozi -srunɔn -a laabɔ -yrɔ 'nan: «'Kɔ 'san! 'Wɪ zɪε nyin zia nɛn e dra?»

En e 'nan -wle 'nan: «Fɛnan nɛn -wi -kadɪ cɪ 'e pladɪ bε, -a ta lou "nɛn -wi pɛa "blɪ "lomannun 'o 'ble!»

18

Zozi -kɔnnɛn "fɔ tin 'bazan 'tɔ 'lee -cale -tɔ man

¹ "Bε -sru εn Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔdɪ 'sia -wle. E ya "vale 'e -kɔɔnman -wle 'nan 'o Bali trɔ 'ba tɔ pɛεnɔn man, te o 'koe 'e 'nyan dɪ. ² E 'nan -wle 'nan: «'Fla 'tɔ da bε, tin 'bazan 'tɔ -a -nan. Min zɪε ya'a 'klan man Bali lɔ dɪ, εn -a yie 'ka 'naan min man dɪ. ³ En -cale -tɔ a "nyian 'fla -towli 'bɔ zɪε -a da. Tɔ pɛεnɔn man bε, e -taa 'yee 'wɪ 'a tin 'bazan zɪε -yre. Yaa ve -yre 'nan, 'e 'tɔ 'e -sru -e 'yee tin 'e 'tɛ 'e 'nanmanzan da.

⁴ -A -nan 'mɔn 'wɪ zɪε -a dɛnan, te ya'a -yee tin 'baa "fo "dɪ. 'Pian zɪ yi -tɔ 'bɔ bε, εn 'e 'ci "nrɔndɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «Ma'an 'klan

man Bali ló di. En 'an yie 'ka 'naan min man di. ⁵ Pian -cale 'göe, e see "paa 'an man "buv, -yee "wean an -yee tin dra 'nónnón. Maan dra zie -e 'e vile 'e 'wí 'wli di "dre 'men di.»

⁶ En Minsan -a 'le 'sran -wle 'nan: «'Wí nen tin 'bazan 'wli di e 'sia -a vnan be, kaa 'man 'kpa? ⁷ E ya 'ka 'ji 'nan, minnun nen Bali o 'si 'va 'yee ve -a te o -paanman -yre "to pēenon man be, 'e "trōen 'sia o va? -Ceje, ya'a dra "fo "di. ⁸ Maan ve 'cee 'nan, Bali 'ka 'maan di, te e -to o -sru -e 'e tin 'nónnón 'nón -wle. 'Be a zi, 'pian to nen Blamin -pi -taa "nyian 'treda be, e bōa minnun nen o yi -tera Bali da be o man?»

Zozi -kōnnen 'fo Farizen min 'lee 'sukōle 'sizan 'to man

⁹ Zozi -kōnnen "to -fō di 'sia minnun nen 'o 'fli 'siala min tiglun -a, te wa'a 'o bōenun siala min tiglun -a die, o man. E 'nan: ¹⁰ «Min "fli 'bē 'ko Bali trv 'bale Bali -pan 'kuin. Min -to a Farizen min -a, en -a -to a 'sukōle 'sizan 'a. ¹¹ Farizen min a 'e 'tō di lou, en e Bali trv 'badí 'sia 'e 'ji. E 'nan: 'Bali, mein muo -fōa 'nan an 'ka "le min peenun -le 'wí 'zv di. Kōo o crin wo, en o ya 'wí 'wli di "drenōn 'a, en o ya min nan -wēenōn 'a. En "nyian be mein muo -fōa 'nan an 'ka 'le 'sukōle 'sizan 'labē -yee 'wí 'zv di. ¹² Kōo an fē "sōan yi "fli 'lē 'to -ji, en fē pēenōn nen maan ye be, maan -fuzan -nōan 'yie.»

¹³ Tō zie -a wlu be te 'sukōle 'sizan a 'e 'tō di -kōōbli, en e ya Bali trv 'banan. 'E 'wulo -fō 'e 'wlu, en 'e 'pē 'pa 'e 'kōle "nen. En yaa vidí 'sia 'nan: 'Bali 'i yra 'si! 'Wí 'wli di "drezan nen maan, 'yian nyirinda 'si!»

¹⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cee 'nan, 'sukōle 'sizan zie, 'o 'vale Bali -a o yei "sēn 'e cin va, en e -ko 'yee "kōnnen. 'Pian Farizen min 'lee Bali yei 'ka 'senle 'e cin va di. Kōō min nen 'e 'fli 'siala -dan be, Bali -a dra "wēnōn. En min nen 'e 'fli dre "wēnōn be, Bali -a dra -dan.»

*Zozi -fēa 'vī nannannun man
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)*

¹⁵ Yi -tō be, en minnun -tadí 'sia nannannun -a Zozi le, 'nan -e 'e kle o man. 'Pian zī -a -srunōn 'wí zie -a -nan 'yī be, en o -si -tō -wlo. ¹⁶ -A -nan nen Zozi nannannun laabv 'e 'va, en e 'nan 'e -srunōn le 'nan: «'Ka nannannun 'tōi 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tō -wlo "di! Kōō minnun nen "le nannannun -le 'wí 'zv be, Bali -le mingōnnen treda si a 'e 'lē 'sōdi -wle. ¹⁷ Maan ve 'cee 'wí tigl 'a 'nan, minnun nen wa'a yi tēala Bali da "le zī nannannun yi -tēala 'o "tī "da be -yee 'wí 'zv die, Bali 'ka mingōnnen ble o da "fo "di.»

*Fēzan -tō -le 'wí
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)*

¹⁸ 'Be -sru en min tazan -tō -ta 'wí laabōle Zozi 'lō. E 'nan: «Bali -le 'wí "paazan, i ya min

tigl 'a. Maan dra 'kō, -e 'an 'belidi nen ya'a 'nyaan die, -a yi?»

¹⁹ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Mē "le "wean nen, yia ve 'nan an ya min tigl 'a? Min -tō 'ka tigl di, -te ya'a 'sileā Bali -tōwli "a die. ²⁰ Bali -le -pei -tō winun 'gōe, yia -tōa. -Nyren 'nan: <Te 'i min nan -wēe "di!

Te 'i dre min -tezan -a di!

Te 'i crin wō di!

Te 'i 'wlu 'sēn min man di!

'I yie 'e 'nan 'i "tī 'lee 'i "bō "man!»

²¹ En e 'nan Zozi le 'nan: «'Wí pēenōn zie, maan dredí 'sia 'an "wēnōn da, en an dre ceje.»

²² Zī Zozi 'wí zie -a 'man be, en e 'nan -yre 'nan: «'Pian 'yie 'wí 'fō -tō. -Nyren 'nan, 'i 'yie fēnun pēenōn 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yale -tēnōn man. -Te yaa dre zie, laji fēnun nen, wa'a sremān die, o dra 'yie ve -a. 'Bē -sru -e 'i -sōōnla 'an -sru!»

²³ Zī e 'wí zie -a 'man be, en -a -pē -sru -tōa, kōō -a yifē a "kaga.

²⁴ Zī Zozi -a 'yī 'nan -a ta dre 'trōdrō be, en e 'nan: «Minnun nen, o yifē a "kaga 'treda be, -wee -sōōnladí Bali -sru "a 'tōndōn. ²⁵ Maan ve 'cee 'nan, -wí -dan nen waa laabō shamo be, ya'a 'kolaman -wladí -a 'menzren -yre ji di. -A -tōwli "nen "nyian fēnōn 'le ve -a, -wee -sōōnladí Bali -sru "a 'plēble 'wli di.»

²⁶ Zī minnun 'wí zie -a 'man be, en o 'nan: «-Te 'bē a zie, -tē -kolaman 'sidi -a 'wí 'ji "mēn?»

²⁷ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Wí nen min 'ka 'kolaman -a dredí -a die, Bali -kolaman -a dredí -a.»

²⁸ -A -nan nen Pieri -a 'vī -yre 'nan: «Minsan, 'kō 'bō 'gōe, kō 'si 'kōe fēnun pēenōn -sru, en kō sōōnla 'i -sru!»

²⁹ En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wí tigl 'a 'nan, min oo min nen e 'si 'yee "kōnnen, -tē 'bē "cee di, e 'si 'e "bōnūn 'lee 'e "blunūn -sru, -tē 'bē "cee di, e 'si 'e "bō 'lee 'e "tī -sru, -tē 'bē "cee di, e 'si 'yee 'nēnnun -sru, 'nan -e Bali 'e mingōnnen -bli 'e da -le "wean be, ³⁰ -a san zie e fē pee ye "kaga 'treda. En "bē -sru tō nen Bali fē pēenōn limlan be e 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a ye.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandí -kanōn 'va wí 'pa yaagazan 'vī

(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

³¹ 'Bē -sru en Zozi 'e -srunōn 'fuda "fli 'saza laabv. En e 'nan -wle 'nan: «-Kaa "ta -ko Zeruzale, -e 'wí pēenōn nen Bali 'lewei vūnōn -a 'vī Blamin -pi man be, 'e 'lē sōō. -Nyren 'nan: ³² Minnun -a -nōan minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a die -wle, -e 'o -tē. Minnun zie, waa sēe wō, o 'lē 'yī -sēan -a yra, ³³ waa -sōan -ngble -a, -e 'o 'kō -a -tē. 'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'e 'wluan -kanōn 'va.»

³⁴ -A -srunōn 'ka 'wí zie -a -ci manle di. -A -ci -fō 'e yōōdi o man. 'Wí nen Zozi "e 'nan 'e ve be, wa'a -tōle di.

*Zozi yie 'wizan -tu beli
(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)*

³⁵ Zozi a -plinan Zeriko 'fla "srɔn, te yie 'wizan -tu yra 'e -nyrandi -si man, te e fenun trɔ "baa. ³⁶ Zɪ yie 'wizan zɪe, e minnun -cin 'man 'cinan be, en yaa laabu 'nan: «-Mɛ 'be dre?»

³⁷ O -yre 'nan: «Nazareti min Zozi 'be ci cinan!»

³⁸ -A -nan nen e -paandi 'sia. E 'nan: «David kluda min Zozi, 'i yra 'si, 'yian nyrinda 'si!»

³⁹ En minnun nen o cira 'si 'le be o paan 'da 'nan 'e 'lebo 'pla "da. 'Pian e paan 'nyian 'kpa 'pleble 'nan: «David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁰ En Zozi 'tɔ, e 'nan minnun le 'nan 'o 'ta yie 'wizan zɪe -a 'e 'va 'gɔ. Zɪ e pli "man "be, en Zozi -a laabu -yre 'nan: ⁴¹ «-Mɛ "nen i ya "vale 'an dre 'yie?»

En e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, an ya "vale 'yian yie 'le 'sɔ!»

⁴² En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'I yie 'e 'le 'sɔ! 'Yie yi -teradi 'an da 'i beli!» ⁴³ 'Nun tɔɔn -a yie 'le 'sɔv, en e sɔɔnla Zozi -sru, te e Bali 'tɔ baa. Zɪ min pɛɛnɔn 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, en o Bali 'tɔ dre -dan.

19

Zashe -le 'wɪ

¹ "Be -sru en Zozi 'bɔla Zeriko 'fla. E 'fla zɪe -a 'cɛndi 'sia 'ji. ² Fezan -tu a 'fla 'bɔ da, waa laabo Zashe. 'Sukɔle 'sinɔn 'tazan nen. ³ Min zɪe e ya "vale 'e Zozi ye. 'Pian e ya tounon, en min "kaga "le "wɛan ya'a 'kolaman -a yidi -a di. ⁴ -A -nan nen e -trɔa o 'le flan -a, en e yiba "tu nen waa laabo Sikomor be -a tri. Yaa dre zɪe 'nan -te Zozi a cinan "wlu "be -e 'e yi.

⁵ Zɪ Zozi 'bɔ fe zɪe -a -nan be, en 'e yie 'tɔ lou. Yaa 'vɪ Zashe le 'nan: «Zashe, 'i -sɔɔnla tada! Kɔɔ e ya "le cɛɛgɔ 'an -nyran 'yie 'kɔnnɛn.»

⁶ En Zashe sɔɔnla "nyiandɔ. E -kɔ Zozi 'a 'yee "kɔnnɛn, en e 'yi dre -yre ci "nrandi -a.

⁷ Minnun nen waa -nan 'yɪ be, o Zozi 'man wɪ vidi 'sia. Waa 'vɪ 'nan: «E wla 'wɪ 'wliɔ "dɛzan zɪe -yee 'kuin.»

⁸ Zashe pli Minsan man, en e -yre 'nan: «Minsan, an "ta 'an yife 'cɛan 'e cin man "fli, -e 'an -tu -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn le. En "nyian be, "lala nen maan 'si minnun lɔ 'e 'ciladi "da "be, an min -tu -le vɛ 'leji boala 'e 'pa -a sinjen.»

⁹ Tɔɔn en Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «Cɛɛgɔ, Bali 'kɔn 'gɔe -a 'le "nɛnɔn 'si 'wɪ 'ji. Kɔɔ yia kɔɔn 'nan Abraam kluda min nen 'yia. ¹⁰ Blamin -pi -ta 'trɛda 'nan -e 'e min nen e 'si Bali man -kɔɔbli be, -a 'si 'wɪ 'ji.»

*Zozi -kɔnnɛn 'fɔ nɔan yaaga man
(Mt 25.14-30)*

¹¹ Zozi a -plinan Zeruzalem "srɔn "kogo, -yee "wɛan 'wɪ nen Zozi 'sia -a vɪnan be, zɪ minnun -a 'man be, en 'o ci "nrɔndi 'sia 'nan,

Bali -le mingɔnnɛn -blidi 'bɔ 'kogo. Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, en e -kɔnnɛn "fɔdi 'sia -wle. ¹² E 'nan: «Mingɔnnɛn kluda min -tu 'be "ta -ko 'lɛglɔn -kɔɔbli 'tu da. E "ta -ko 'nan -e 'wee 'tɔ mingɔnnɛn -a. "Be -sru -e 'e 'ta mingɔnnɛn -bli 'e 'ya trɛ da. ¹³ "Yɛɛ -kɔ be, 'e 'sunon laabu -fu, en e -siga 'wle nen -a 'fle -kɔan tigi be, -a pli o man -tɔɔɔ. E 'nan -wle 'nan: «'Ka fe -wee "a -trilii, -e 'an 'tadi 'e bɔ.»

¹⁴ Min zɪe -yee 'lɛglɔn 'jinɔn 'ka -a ye "yi "di, -yee "wɛan o minnun 'pa 'sia -a -sru 'nan 'o 'ka "vale 'e 'tɔ 'o da mingɔnnɛn -a di.

¹⁵ 'Pian e dre mingɔnnɛn -a, en e 'li 'e da.

Zɪ e 'bɔla be, en 'e 'sunon nen e -siga pli o man be o laabu. Yaa dre zɪe 'nan, -e 'o 'nyranman nen waa 'pa be -a -sru "vɪ 'yre.

¹⁶ -A tɛdɛ -ta, en e -yre 'nan: «'An 'san, -siga nen yia -nɔn 'mɛn be, an -siga 'yɪ 'man "fu.»

¹⁷ En -a tazan -a 'vɪ -yre 'nan: «'I muo, yia dre "yi. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fe "wɛnnɛn nen maan -peba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔe, i 'wɪ "yi dre 'a. -Yee "wɛan an 'fla 'fu -nɔan 'yie -e 'mein 'tɔ o tazan -a.»

¹⁸ "Be -sru en -a "flizan 'ta. E -yre 'nan: «'An 'san, 'yie -siga nen yia -nɔn 'mɛn be, an -siga 'yɪ 'man 'soolu.»

¹⁹ En -a tazan -a 'vɪ -yre 'nan: «'I muo, yia dre "yi 'nyian. -Yee "wɛan an 'fla 'soolu -nɔan 'yie -e 'mein 'tɔ o tazan -a.»

²⁰ "Be -sru en -a pee -ta. "Be 'vɪ -yre 'nan: «'An 'san, 'yie -siga nen yia -nɔn 'mɛn be, maan 'pa sɔ -ji en maan 'pla 'yie. -Nyren 'gɔ. ²¹ "Klan -fu 'an 'ji 'i 'va zia, kɔɔ 'yie 'wɪ a 'tɔndɔn. Fe nen 'yie vɛ "cɛɛ die, yia 'sia. En -te min 'yie 'nyranman 'pa be, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nen yaa ye be yia 'sia -yrɔ.»

²² En -a tazan -a 'vɪ -yre 'nan: «'I ya 'an 'suzan 'wliɔ "a. 'I wei 'i -tɛa. Yia -tɔa 'nan, 'mɛn 'wɪ a 'tɔndɔn, en yie 'nan: «'Fe nen e 'ka 'mɛn vɛ -a die, maan "sia. En -te min 'mɛn 'nyranman 'pa be, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nen yaa ye be, maan "sia -yrɔ.» ²³ -Te i 'wɪ zɪe -a -tɔa "be, -mɛ "le "wɛan nen yia 'mɛn -siga 'palea fenan nen -a man "paa "be -a -nan di? Yia dra paan zɪe -e "mɛn vɪnan 'an 'ta be, te -a man 'pa.»

²⁴ Tɔɔn en mingɔnnɛn zɪe yaa 'vɪ minnun nen o ci -nan be, -wle 'nan: «'Ka -siga be -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nen -siga -fu a -yrɔ "be -yre!»

²⁵ En minnun 'bɔ -a 'vɪ -yre 'nan: «'Kɔ 'san, -siga a -yrɔ -fu 'va.»

²⁶ -A -nan nen mingɔnnɛn -a 'vɪ 'nan: «'Min nen e ya -yrɔ "be, -a le nen waa -nɔan. 'Pian min nen -yee "ka "die, -nyren -yrɔ "be waa "sia.» ²⁷ En yaa 'vɪ 'nyian 'nan: «'An 'nan -mannɔn nen wa'a yile "yi 'nan 'an 'tɔ 'o da die, 'ka 'ta waa 'an 'le 'gɔ, -e 'ka o -blɔ "cɛɛn!»

²⁸ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪe -a vidi man be, en e Zeruzalem si 'sia 'nyian.

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-10; Zan 12.12-16)

²⁹ Zi Zozi 'bɔ Befaze 'lee Betani "srɔn" bɛ, ɛn 'e-srɔnɔn "fli 'pa 'sia 'o 'le. 'Fla "fli zɛ ɔ ya Olivie pɔn 'sean man. ³⁰ E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kɔ 'fla nɛn 'ka 'le bɛ -a da. -Te ka 'bɔla 'nan nun, ka -aflumun planen ye 'e'baa -tɔdɪ. Min -tɔ 'ka tian 'fɔlɛ 'da "di. 'Ka baa 'sɔ, -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gɔ! ³¹ -Te min -a laabɔ 'ka 'lɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan nɛn ka cɪ -a baa 'sɔnan bɛ>, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: <'Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.> »

³² Minnun nɛn e o 'pa 'sia bɛ, o -kɔ. O 'bɔ 'man "le zɪ yaa 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³³ Zi o ya -aflumun baa "flunan bɛ, ɛn minnun nɛn -wee vɛ cɪ -a bɛ, waa laabɔ -wɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan ka ya -a "flunan?»

³⁴ ɛn o 'nan -wle 'nan: «'Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.»

³⁵ -A -nan nɛn o -kɔ -aflumun zɛ -a Zozi lɛ. O 'wee sɔnɔn paala -a kɔda, ɛn o Zozi -nyran "da. ³⁶ ɛn e -kɔdɪ 'sia. Minnun 'wee sɔnɔn "paaladɪ 'sia "wɪlu, te e -kɔla "da.

³⁷ Zi e Olivie pɔn sɔɔn "ji ɛn e 'bɔ Zeruzalem "srɔn "kɔgɔ bɛ, -a -nan nɛn -a -srɔnɔn pɛɛnɔn Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia 'ci 'nrandɪ -a. 'Lɛbɔ "fɔ wunun nɛn waa -nan 'yɪ bɛ, ³⁸ -yee "wɛan waa vidɪ 'sia 'nan:

«Bali -le -fɛa 'e 'kɔn mingɔnnɛn nɛn

Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!
Bali -a drɛ ɛn kɔ -fɔdɪ -trɔɔ 'yɪ.
-A 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

³⁹ Farizen 'nɔn -mienun a o yei. Zi o 'wɪ zɛ ɛ -a 'man bɛ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Bali -le 'wɪ "paazan, 'i -paan 'i -srɔnɔn da!»

⁴⁰ 'Pian Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, -te 'o 'lɛbɔ 'pla "da "bɛ, -kɔlɛnɔn 'bɛ -taa 'wɛlɛ o "pa 'ji.»

Zozi 'wɔ Zeruzalem 'nɔn 'le "wɛan

⁴¹ Zi Zozi Zeruzalem 'fla 'yɪ 'e 'lɛ bɛ, ɛn e -wɔɔdɪ 'sia. ⁴² E 'nan: «Zeruzalem 'nɔn, -fɔdɪ -trɔɔ a paan 'cee vɛ -a, -mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'wɛlɛ "man "di? 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, ka'a "nyian -kɔlaman -a yɪdɪ -a di. ⁴³ Tv -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, 'ka "nanmannɔn 'ka 'si -fɔa "klɔn -a, -e 'o 'kuli -tɔ 'ka man -pɛ pɛɛnɔn da. ⁴⁴ O 'ka 'fla -wia, ɛn o minnun pɛɛnɔn -tɛɛman. Fɛ -tɔwɪli 'ka 'fɔ 'fla 'bɔ da di. 'Wɪ pɛɛnɔn zɛ e bɔa 'ka man, kɔɔ tɔ nɛn Bali -ta 'pale 'ka 'va bɛ, ka'a 'wɛlɛ "man "di.»

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.10-17; Mk 11.15-19; Zan 2.13-16)

⁴⁵ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Bali -pan 'kuin. Minnun nɛn o Bali -pan fenun -taan "bɛ, e o -pɪndɪ 'sia 'kɔn zɛ -a -ji, 'nan 'o bɔla bei. ⁴⁶ Yaa 'vɪ -wle 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan:

<'Mɛn 'kɔn -kɔan 'an trɔ 'ba 'kɔn 'a.>
'Pian kaa drɛ crin wɔnan -a.»

⁴⁷ "Bɛ -sru te Zozi 'kɔ Bali -le 'wɪ "paale yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man Bali -pan 'kuin. ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee minnun tanɔn Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia, 'nan -e 'o -tɛ. ⁴⁸ 'Pian 'wɪ nɛn 'kɔ 'o drɛ -e 'o -kɔla -a man yɪdɪ -a bɛ, wa'a tɔa di. Kɔɔ Zozi 'le 'wɪ "paadɪ 'sɔ min pɛɛnɔn lɛ, ɛn "nyian bɛ o Zozi 'bɔ ye "yi.

20

Zozi 'le -kɔladɪ "sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

¹ Yi -tɔ da Zozi a Bali -le 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. ɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ 'sia -wle. -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun -ta "va, ² ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Kɔladɪ "cɛn "a nɛn i "wunun zɛ -a dra? ɛn -tɛ -si -nɔn 'yie? 'I vɪ 'kɔɛ!»

³ ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tɔwɪli "cɛ laabɔ 'ka 'lɔ. ⁴ -Tɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'men!»

⁵ -A -nan nɛn waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan, Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ, yaa laabɔ -kaa 'lɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'yɪ -tɛlɛa -a wei -da di?> ⁶ ɛn -te -kaa 'vɪ 'nan, minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ, min pɛɛnɔn 'kɔlɛ wɛɛndɪ "siala -kaa 'va -e 'o -kaa -tɛɛ. Kɔɔ -a -cin a o pɛɛnɔn 'ji 'nan Zan a Bali 'lewei vɪzan -a.»

⁷ -A -nan nɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Min nɛn e Zan 'pa 'sia bɛ, kɔ'a tɔa di.»

⁸ ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bɔ "nyian min nɛn e -si -nɔn 'men, ɛn an 'wunun zɛ -a dra bɛ, ma'an -ci sia 'cɛɛ di.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man

(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

⁹ ɛn Zozi -kɔnnɛn 'gɔɛ -a -fɔdɪ 'sia minnun lɛ. E 'nan: «'Min -tɔ 'bɛ 'yee rɛzɛn fei 'pa, ɛn yaa -nɔn minnun lɛ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔan. Yaa drɛ zɛɛ, ɛn e -kɔ 'lɛglɔn 'kɔɔbli 'tɔ da, e "mɔan -nan nun. ¹⁰ Zi rɛzɛn nan tɔ 'bɔ bɛ, ɛn min zɛ 'e 'suzan -tɔ 'pa 'sia, 'nan 'e 'kɔ 'yee vɛ 'si. Fei 'panɔn -a 'suzan zɛ -a 'kun, waa -sɔn, ɛn o 'si "man. Wa'a fɛ -tɔ -nɔnlɛ -yrɛ "di. ¹¹ "Bɛ -sru ɛn 'e 'suzan 'pee 'pa 'sia "nyian. Waa -sɔn, waa srɔn, ɛn waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e 'tun. ¹² "Bɛ -sru ɛn yaa yaagazan 'pa 'sia "nyian. Wɛɛ 'sɔn -trɪlɪi, nyɛn 'bɔ 'bɛ da, ɛn wɛɛ 'pin.

¹³ -A -nan nɛn fei san 'bɔ "e 'nan: <'Maan dra 'kɔ? -A -cin -tɔ 'an 'ji. 'An 'pɪ nɛn e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn maan "paa -sia o va. Maan ye "le o yie -taa 'nanlɛ 'bɛ man.>

¹⁴ 'Pian zɪ fei 'panɔn 'nɛn zɛ -a 'yɪ 'tanɔn bɛ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: <'Nɛn 'labɛ, -yɛɛ -taa "drɛlɛ 'e "tɪ -ziazan -a. -Yee "wɛan -kaa -tɛ, -e fei 'e 'fɔ -kaa 'lɔ.> ¹⁵ Waa 'kun, ɛn o -kɔ -a rɛzɛn fei -sru "sa -a, ɛn waa -tɛ.

'Wɪ zɛ -a -ji bɛ, -mɛ "wɪ nɛn fei san -taa -a drɛlɛ minnun nɛn o -yee fei dra bɛ -wle?

16Maan ve 'cee 'nan, e-taa -e 'e 'yee fei 'panon zie o -tee, -e 'e 'yee rezen fei 'bo 'non min peenun le.»

Minnun nen -nan be, o 'nan: «'W1 nen i "sia -a v1nan 'labe, ya'a dra di.»

17Zoi o -nanjendi 'sia, en yaa 'v1 -wle 'nan: «'W1 nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, -a -ci nen 'non? Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«-Kole nen, 'kon 'tonon -a tuv 'o 'pela koda be, -yee dre 'kon 'pv -fo -kole -a.»

18Min nen e -tria -kole zie -a da be, e -wia. En -te -kole zie e -tria min da be, yaa pole "bo.»

19Zi 'fluba 'ci v1non 'lee Bali -pannon 'tanon 'w1 zie -a 'man be, en waa -to 'nan, 'wee 'wean nen Zoi -konnen zie -a -fo. -A -nan nen o ya "vale 'o Zoi "kuan -nan nun, 'pian o klan minnun lo.

'Sukole -pan wodi da w1 (Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

20Tu zie -a man nen 'fluba 'ci v1non 'lee Bali -pannon 'tanon Zoi 'man -foodi 'sia. -Yee "wean o minnun 'pa 'sia "va, 'nan 'o 'fli dre min tiglunun -a, -e 'o Zoi wei 'kun. O ya "vale 'o 'w1 'to ye -e 'o -kala Zoi 'nondi -a -konmandan le. 21Minnun zie o 'w1 laabo Zoi 'lo. O 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, kwa -toa 'nan, i 'w1 "paaman 'w1 tigli 'a. En kwa -toa "nyian 'nan, yi'a min bo "va "di. En "nyian be, 'w1 nen Bali "e 'nan blamin 'e dre be, -a tigli 'bo nen yia "paaman minnun ji. 22-Yee "wean ku "ta 'w1 'gve -a laabo 'i 'lo. -Nyren 'nan: -Si a 'e 'nondi -cee, -e -kaa 'sukole -pan wv Rom 'non 'le mingonnen Seza le, -baa te -ka'a dre "fo "di?»

23'Pian Zoi -wee -dawli -konnen 'yi. En e 'nan -wle 'nan: 24«'Ka 'ta 'lein 'wle 'to -a 'men -e 'an yi! -Ti -wulo -fodo nen 'gu? En -ti 'to 'cren nen 'gu?» O 'nan -yre 'nan: «Rom 'non 'le mingonnen Seza nen.»

25En Zoi "e 'nan -wle 'nan: «Fe nen Seza -le ve -a be, 'cee 'non Seza le! En fe nen Bali -le ve -a be, 'cee 'non Bali le!»

26Wa'a -kolale Zoi wei 'kundi -a minnun yie man "fo "di. En 'w1 'bo nen Zoi -a 'v1 be e o 'kan, -yee "wean wa'a "nyian 'w1 'tv v1le "fo "di.

Minnun nen o -kaa be o wuanla -kanon 'va (Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

27'Be -sru en Saduze 'non -mie pli Zoi man. Saduze 'non "o "ve 'nan, -te min -ka be, ya'a 'wuanla -kanon 'va di. Zi o pli "man "be, en waa laabo -yro 'nan: 28«Bali -le 'w1 "paazan, 'w1 nen Moizi -a cren -te 'kve be, -nyren 'gu: «-Te min li 'pa, en -a san zie e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bo 'a die, -yee -cale zie -a "bvi 'e 'pa, -e 'e "bvi klu bala!» 29Min -tv -le 'nen -klonmon a 'soravli. -A tede li 'pa, en e -ka, te wa'a 'nen 'yale 'e nan 'bo 'a di. 30-A "flizan "e -cale -towli zie -a 'pa, en e dre "nyian zi. 31En -a yaaganan "e -cale -towli zie -a 'pa, en e dre "nyian zi. 'W1 'towli zie e

'bo o 'soravlinon man. Wa'a 'nen 'yale di, en o peenon kaa. 32'Be -sru en li 'bo "e "ka 'wv "nyian. 33Tv nen minnun wuanla -kanon 'va be, li zie e -koon -ti nan -a? 'I v1 'kve! Koo o 'soravli 'bo -a 'pa li -a.»

34En Zoi "e 'nan -wle 'nan: «Minnun nen 'tre 'gve -a da be, -wee li 'lee -konnen "paa. 35'Pian minnun nen Bali o 'yi tigli 'tre pee dave -a, en e o wluan -kanon 'va be, wa'a li 'lee -konnen "paa di. 36En wa'a 'kolaman "nyian -kadu -a di. O -koon "le Bali -le

'pasianon nen laji be -wee 'w1 'zv. Bali o wluan -kanon 'va, en o dre -yee 'nennun -a. 37'Ka Saduze 'non, -a -cin a -ka 'ji 'nan, min 'ka 'wuanla -kanon 'va di. Ka ya 'ka 'fli see "paanan, koo 'w1 nen Moizi -a 'v1 'li be, yaa -ci -konman 'nan, minnun nen o kaa be, o wuanla -kanon 'va. 'W1 nen Moizi -a -nan 'yi te 'te nren a yiba "kpizrennen 'va be, -nyren 'gu. Yaa cren -te 'nan: «Minsan "e 'nan, 'e ya Abraam -le Bali -a, en 'e ya Izak -le Bali -a, en 'e ya Zago 'le Bali -a.» 38Tv nen Bali 'w1 zie -a ve be, te -kaa tranun zie o kaa -a -nan 'mon. 'Pian Bali "le 'va be, o yie a "man tian, koo Bali a minnun nen o yie ci "man "be -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa be -wee Bali -a di.»

39-A -nan nen 'fluba 'ci v1non -mienun -a 'v1 -yre 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, yia -ci 'v1 tigli.» 40En wa'a "nyian 'w1 'pee laabole Zoi 'lo di.

-Ti -p1nen Crizi -a? (Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

41'Be -sru en Zoi -a laabo minnun lo 'nan: «E dre 'ko en minnun "o 'nan, min 'sizan 'w1 'ji Crizi a David kluda min -a? 42Koo David 'bo -a 'v1 "dre 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan Bali -a 'v1 'an 'san le 'nan: 'I 'nyran 'an 'pe "yi "da -trilli, 43-e 'an 'cen 'i 'nanmannon 'klidi man.»

44-Te David 'bo Crizi laabo "e 'san be, e dre 'ko en 'be -koon David kluda min -a?»

Te 'ka 'w1 dre "le 'fluba 'ci v1non 'le 'w1 'zv di!

(Mt 23.1, 6-7, 14; Mk 12.37-40)

45Zi minnun peenon a Zoi wei mannan be, en e 'w1 pladi 'sia 'e -srulon le. E 'nan -wle 'nan: 46«Te 'ka 'w1 dre "le 'fluba 'ci v1non 'le 'w1 'zv di! O -toodi ye "yi -trale -gblonun nen fenyan be -a -ji. En waa ye "yi "le 'nan min 'e o 'to bo -guada. -Te e ya "fedi da -a oo, en -te e ya cin yi 'kuin -a oo, -nyran "nan 'kpagba nen waa 'sidi ye "yi. 47O fenun "sia -calenun lo -dawli -a. "Be -sru -e 'o Bali tv 'ba -ploun 'nan -e minnun "o o "sia min tigli 'a. 'Wunun zie -a dredi -le "wean Bali -wee tin "paa 'pleble 'kpa.»

21

-Cale seezan -le fe -nondi 'w1 (Mk 12.41-44)

1 Zi Zozi ceeen 'wɪ zɪe -a vɪdɪ man bɛ, "yɛɛ yɪe 'tɔ 'e "sron Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, te e fɛnan ye. O ya "lala nɛn kɔ 'o -nɔn Bali lɛ bɛ -a -sennan -gbogbo -tɔ -ji. 2 En Zozi -cale seezan -tɔ 'yɪ, te e ya -bablu 'wɛ 'tɔdɔ 'fli "fɔnan -ji. 3 -A -nan nɛn e 'nan' 'e -srunon lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labe, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʋɛ o da. 4 Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʋɛ, "lala a -wɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labe, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yee fɛ -bɪ "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

*Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)*

5 Tɔ zɪe -a wɪu bɛ, te min -mienun a -a vɪnan 'nan: «"li, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a! 'Ka 'yɪe 'tɔ fɛnun fɛnyian nɛn minnun -a -nɔn Bali lɛ bɛ -a 'bɔ 'a nɛn waa 'man drɛ.» En Zozi "e 'nan 'wɛ 'nan: 6 «Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, fɛnun nɛn ka o ye 'labe, minnun -a -wiimlan 'e pɛɛnɔn. -A -kɔlɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tɔ 'ka 'fo 'e bɔɛzan da dɪ.»

*'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e
'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ*

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

7 Minnun -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tɔ "cɛn "man nɛn, 'wɪnun zɪe o dra? En -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "ye 'nan 'wɪnun zɪe o "ta dra?»

8 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tɪgɪ da dɪ! Fɛ nɛn maan ve zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. En waa ve "nyian 'nan, 'trɛda -nyan tɔ 'bɔ! Te 'ka -sɔɔnla minnun zɪe o -sru "dɪ! 9 'Ka -kuli -tan wɪnun maan, en 'leglɔn 'tɔ -ji 'nɔn wuanla 'o cin man, kaa -nan wɪ maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnun zɪe -wɛɛ dra 'e flin, 'pian 'trɛda -nyan tɔ "cɛɛ dɪ.»

10 En Zozi "e 'nan "nyian -wɛ 'nan: «'Leglɔn 'tɔ -ji 'nɔn wuanla 'leglɔn 'tɔ -ji 'nɔn man, en mingɔnnɛn trɛ -tɔ wuanla mingɔnnɛn trɛ -tɔ man. 11 En "nyian bɛ, 'trɛ 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. Dra -dandan -taa, en -cɛ -wɪldɪ -kɔan fɛ "kaga "nan. En "nyian bɛ, nyɛn 'cɛn wɪ -dandan 'lee 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -dandan dra laji.

12 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e 'wɪnun zɪe 'o drɛ bɛ, minnun 'ka "kuan, o 'tɛ "paa 'ka da. Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, min -nun -ko 'cɛɛ tin 'palɛ 'wee cin yɪ 'kuin, en o 'ka -fɔa "pɔ 'kuin. En "nyian bɛ, o -ko 'ka 'a mingɔnnɛnnun 'lee -kɔnmandannun 'lɛ. 13 Tɔ zɪe -a man bɛ, ka dra 'mɛn 'wɪnan yɪnɔn 'a o 'lɛ. 14 'Wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ -e 'cɛɛ tin 'e drɛ 'nɔnɔn bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! 15 Kɔɔ 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan 'cɛɛ, en "nyian bɛ 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, maan -cin -tɔa 'ka 'ji. -Yee "wɛan 'ka 'nanmannɔn 'ka 'kolaman -e 'o -zi -fɔ dɪ.

16 'Ka "tɪ 'lee 'ka "bɔ 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka "bɔnun 'lee 'ka "blunun 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka drɪnun 'lee 'ka beenun 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. O pɛɛnɔn "sia 'ka -sru -e 'o 'ka -nɔn minnun lɛ. 'Wɪ zɪe -a -ji bɛ, 'ka "kaga 'wulo -ko -ji. 17 Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man, wa'a 'taa 'ka yɪlɛ "yɪ "dɪ. 18 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wulo "jɛ "pou -tɔwli 'ka 'saan "va "dɪ. 19 'Pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ -e 'ka 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ.»

*Zozi Zeruzalem srɛ tɔ 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)*

20 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nyian 'nan: «Tɔ nɛn ka Zeruzalem 'yɪ te -a 'nanmannɔn 'le 'sounjanun -a si -fɔ bɛ, 'ka -tɔ 'nan, -a -nan srɛ tɔ 'bɔ 'kogo. 21 Tɔ zɪe -a man bɛ, minnun nɛn Zude 'leglɔn 'ji bɛ, 'o flɛn 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! En minnun nɛn Zeruzalem bɛ 'o 'si 'nan! En minnun nɛn fɛi -paan "da "bɛ, te 'o li 'o da Zeruzalem dɪ! 22 Tɔ nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, -a pou siadɪ nɛn. En 'wɪnun nɛn 'o 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a 'lɛ sɔɔ tɔ nɛn. 23 Lɔmɔnnun nɛn o -pɔn -kɔan 'o man tɔ zɪe -a man bɛ, 'lee lɔmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlɛan -wɔ tɔ zɪe -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlɛanla "da. Kɔɔ minnun pɛɛnɔn -taa 'o yra yɪlɛ -wɪldɪ 'leglɔn zɪe -a -ji. Bali -le nyran -bɪ tɔ nɛn o va. 24 O min -mienun -tɛɛman srɛn 'a. O -ko o -mienun drɛlɛ nɔannun -a 'leglɔn pɛenun -ji. Minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, o Zeruzalem srɛman "fo. 'Pian -wee tɔ 'bɔ 'leda a.»

*Blamin -pɪ -ta pee wo "nyian 'trɛ da
(Mt 24.29-35; Mk 13.24-31)*

25 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nyian 'nan: «Fɛ -nɔan -kɔɔn "vɛ -kɔan yɪɛ yra, en e -kɔan mlɛn yra, en e -kɔan mlɛn crɛnnun yra. 'Wɪ zɪe e "klan -dan -sɛan 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun ji. En "nyian bɛ, jemɛ 'blɔ 'fɔdɪ 'lee -a -klundɪ 'pleblɛ o "cɛan nyɛn -a. 26 Minnun -kaa "klan -dan 'lɔ, te o ya 'wɪ nɛn e "ta -daa "drɛlɛ 'trɛda bɛ -a man -pɛnnan. Kɔɔ laji fɛnun 'pleblɛ pɛɛnɔn 'nyɔɔnman. 27 Tɔ zɪe -a man nɛn, minnun pɛɛnɔn Blamin -pɪ ye 'sinan laji "lɔlu -koei "da. -Kɔladɪ 'pleblɛ 'lee 'tɔ -dan -kɔan -yrɔ. 28 -Te 'wɪnun zɪe -a drɛdɪ "ta 'e pou "siala bɛ, 'ka -pɔan 'kun, -e 'ka 'wulo wɪuan lou, kɔɔ te 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji a -pɪlan 'kogo.»

29 'Bɛ -sru en Zozi -a vɪdɪ 'sia -kɔnnɛn "ji 'nan: «Yiba "tɔ nɛn waa laabo fijie bɛ, 'ka drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a 'lee yiba -mienun "nyian! 30 -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanan bɔdɪ -a -kogo. 31 -A -tɔwli "nɛn "nyian Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ -le vɛ -a. -Te 'ka 'wɪnun zɪe -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ 'bɔ 'kogo.

32 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gʋɛ, ka'a 'cɛan -kaadi man 'vaa -e 'wɪnun zɪe 'o drɛ dɪ. 33 Labli 'lee 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an wei -fo -nan li 'trilii.

³⁴ 'Ka yie 'tə 'ka 'fli -va! Te 'ka 'fli -nən -wen le 'e 'ciula "da "di! En te 'ka 'fli -nən 'trəda ci "nrəndi le 'e 'ciula "da "di! "Təgə tin 'ba yi 'e bə 'ka man kligli. ³⁵ Kəgə yi nən Bali 'trədanən pəənən 'le 'wɪ tin "baa bə, e dra kligli. E dra "le zɪ "bəle -səanla pənun da kligli bə -yee 'wɪ 'zʊ. ³⁶ -Yee "wəan te 'ka 'ci 'e 'san 'ka 'fli man di! 'Ka Bali trə 'ba tʊ pəənən man, -e 'ka "koe 'e 'kən 'ka da! 'Ka drə zɪ, -e 'wɪ pəənən nən e -taa "bəle 'ka man bə 'ka 'sʊ -yrə, -e 'ka 'kəla -plidi -a Blamin -pɪ man.»

³⁷ Yi -tədu pəənən man bə, Zozi 'ko Bali -le 'wɪ "paale minnun ji Bali -pan 'kuin, 'pian -pei -man bə, -e 'e 'kʊ Olivie pən da. ³⁸ Tə "le 'cəndi man bodrun puunən bə, te minnun pəənən a -kənən Zozi 'va Bali -pan 'kuin 'nan -e 'o wei man.

22

Zuif 'nən 'tanən 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tə (Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nən tranun -le 'si nən waa 'wɒ nəanba -ji bə, -a "fədi "ta boa. "Fədi zɪe -a da nən minnun 'kpəun nən 'mannyan 'ka "va "diə -a -ble. ² Tə zɪe -a man bə, te Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba 'ci vɪnən a Zozi 'man -fənan, 'nan -e 'o -tə 'e yəədi. Kəgə "klan a o ji minnun -le "wəan.

Zudazi 'e pei -fə Zuif 'nən 'tanən 'va (Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)

³ Satan -fə Zudazi nən waa laabo "nyian Karioti bə -a -sru. Zozi -srənən 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tʊ nən. ⁴ Zudazi zɪe e -kʊ Bali -pannən 'tanən 'lee minnun tanən nən o yie -təa Bali -pan 'kən 'va bə o va. En 'wɪ nən kə 'e drə 'ləə -e 'e Zozi 'nən -wle "bə, yaa 'vɪ -wle. ⁵ 'Wɪ zɪe e o ci nran. ⁶ E wɪ "man, en zɪ kə 'o drə 'ləə -e 'o Zozi 'kun te minnun 'ka 'nan diə, yaa man -wəədi 'sia.

Zozi 'lee 'e -srənən fə -nyranman bli 'e cin va (Mt 26.17-30; Mk 14.12-25; Zan 13.21-30)

⁷ "Fədi nən Zuif 'nən 'kpəun nən 'mannyan 'ka "va "diə -a -ble "da "bə e 'bɔ. Waa drədi 'sia, en yi nən o 'blanun -təəman -e 'o tranun 'si nəanba -ji "fədi -bli bə e 'bɔ. ⁸ -A -nan nən Zozi Pieri 'lee Zan 'pa 'sia. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kʊ 'fla -cee "fədi fənun man drə, 'dʊ -e -ka -bli.»

⁹ En waa laabʊ Zozi 'lə 'nan: «Nyin zia nən i ya "vale 'kʊ 'kʊ -a drə?»

¹⁰ En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te ka 'bɔla 'fla bə, ka min -tʊ ye, te 'yi 'təbɔ a -yrə. 'Ka 'kəla -a -sru! 'Kən nən e -ko -ji bə, 'ka 'kʊ waa! ¹¹ 'Ka vɪ 'kən zɪe -a san lə 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'kʊ vɪ 'yie 'nan, 'kən "bʊ "nən 'kʊ 'vale 'an -srənən 'a, kʊ "fədi fənun -ble -ji bə, e ya nyin zia?» ¹² Min zɪe e 'kən "bʊ -dan tʊ -kəənman

'cəe 'kən 'ta lou te -a -ji a 'e drədi "fo. Fə zɪe -a -nan nən 'ka -cee "fədi fənun man drə!»

¹³ Zozi -srənən zɪe o -kʊ, en waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ bə -yee 'wɪ 'zʊ. -A -nan nən o 'wee "fədi fənun man drədi 'sia.

¹⁴ Zɪ "fədi fənun -bli tʊ 'bɔ bə, en Zozi 'lee 'yee 'pasianən 'nyran fənun -sru. ¹⁵ En e 'nan -wle 'nan: «-Kaa tranun 'sidi nəanba -ji "fədi 'gʊe, maan wəe 'kpa tɪgɪ 'nan -kaa -bli 'e cin va 'vaa -e 'mən yra yɪ tʊ 'e bɔ. ¹⁶ Kəgə maan ve 'cəe 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ma'an "nyian -a pee ble di, -trilii, en tʊ nən Bali "fədi 'bɔ 'ci "sia 'cəe -yee mingənnən trə da bə e bəa.»

¹⁷ -A -nan nən Zozi 'kulənən tʊ 'si, e Bali muo "fɔ, en e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si -e 'ka mlin 'səzənən! ¹⁸ Maan ve 'cəe 'nan, ma'an "nyian rəzən -wen pee mlian di, -trilii -e Bali -le mingənnən trə 'e 'ta.»

¹⁹ "Bə -sru en Zozi 'kpəun 'si, e Bali muo "fɔ, yaa "nən jəən, en yaa -nən -wle. E 'nan -wle 'nan: «-Nyren 'gʊe, 'an 'kole nən. -Yəe -taa "drəle "sraga bʊvə -a Bali lə 'ka 'leji. 'Wɪ nən an ci -a drənən 'gʊe, 'ka drə, te 'an 'cin -təala 'ka 'ji!»

²⁰ O cəən fənun -blidi man, en e 'kulənən 'nyranman 'si. E 'nan -wle 'nan: «'Kulənən 'gʊe 'an nyen nən -ji. -Yəe "ta -səanla -e 'e drə 'ka -pli "və -a "nyian Bali man 'e 'pee.»

²¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nən e "ta -daa 'an -nənle 'an 'nanmannən lə bə, 'kʊ 'pə a -a san -a -pə -tʊwli "ji. ²² 'Wɪ tɪgɪ, Blamin -pɪ "ta -daa "kalə "le zɪ Bali -a 'vɪ bə -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian min nən, e Blamin -pɪ -nən 'e 'nanmannən lə bə, 'wɪ -taa "bɔle 'man.» ²³ -A -nan nən Zozi -srənən -a laabʊdi 'sia 'o cin lə 'nan: «-Tɪe ci 'wɪ zɪe -a drəzan -a?»

-Tɪe ci Zozi -sruzan -dan a? (Mt 20.25-28; Mk 10.42-45)

²⁴ "Bə -sru en -sa -fəla Zozi -srənən yei. -Sa zɪe -nyren 'nan, -tɪe ci 'o yei Zozi -sruzan -dan a? ²⁵ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Kaa -təa 'nan, 'trəda mingənnənnun min "paala -sa wɪ -a. En minnun nən o ci min -dandannun -a bə, waa ve minnun lə 'nan 'o 'o laabʊ "yi "drənən. ²⁶ 'Pian 'cəe ve bə, te 'e 'kən zɪ di! Min nən e ci min -dan a 'ka yei "bə, 'e 'fli drə "le 'nən "wənnən 'zʊ. En min nən e ci min tazan -a 'ka yei "bə, 'e 'fli drə "le min 'suzan 'zʊ. ²⁷ 'Ka 'ci "nrən 'wɪ 'gʊe -a da! Min nən e ya 'e -nyrandi fənun -sru "bə, 'lee min nən e ya fənun zɪe -a "paanan bə, -tɪe ci o yei min -dan a? Maan ve 'cəe 'nan, min nən -e -nyrandi fə -sru "bə -a san nən. 'Pian mən ci 'ka yei "le min 'suzan 'zʊ.

²⁸ Kaa 'gʊe, cəe -fə 'an -sru "trilii 'mən yra yudi pəənən 'ji. ²⁹ -Yee "wəan mingənnən trə nən 'an "tɪ -a -nən 'mən bə, maan -nən "nyian "cəe "lɛ. ³⁰ -Kaa -taa "fədi -blidə 'e cin va 'mən mingənnən trə da. Tə zɪe -a man bə, ka -kən 'ka -nyrandi mingənnən peinnun da, -e 'ka Izraəl 'lɛglən 'fuda "fli "le tin 'ba.»

Zozi -a 'vɪ 'nan Pɪəri "sia 'e -sru (Mt 26.31-35; Mk 14.27-31)

³¹ -A -nan nɛn Zozi -a vɪdɪ 'sia Simɔn Pɪəri lɛ 'nan: «Simɔn! Satan 'ka laabv 'nan, -e 'e 'ka 'fee 'le 'saa 'zu. ³² 'Pian an Bali trv 'ba 'yie 'nan, -e 'yie yi -teradɪ 'an da 'e vile 'e 'le 'tɔ dɪ. En "bɛ -sru, -te i 'li 'i da "nyian 'an -sru "bɛ, 'i "bɔnun man -tɔ 'pleblɛ.»

³³ En Pɪəri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'an 'man a 'e wɔdɪ. -Te e ya -pv 'kuin -a oo, en -te e ya -kadɪ -a oo, 'an 'man a 'e wɔdɪ -e 'kɔ 'kɔ 'yia.»

³⁴ En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «Pɪəri, maan ve 'yie 'nan, cɛɛgv, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ.»

³⁵ "Bɛ -sru en Zozi -a laabv o pɛɛnɔn 'lɔ 'nan: «Tɔ nɛn an 'ka 'pa 'sia, te "lala 'ka 'ka 'lɔ dɛ, en te 'pada 'ka 'ka 'lɔ dɛ, en te -manwua 'ka 'ka 'cɛin -man dɛ, fɛ -tɔ klɪ 'ka man?»

En o 'nan -yre 'nan: «-Cɛje. Fɛ -tɔ 'ka 'klɪlɛ 'kɔ man dɪ.»

³⁶ En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, min nɛn "lala -a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! En min nɛn 'pada -a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! En min nɛn sɛn 'ka -yrɔ "dɛ, 'e 'yee -tralɛ 'tan, -e 'e 'yee sɛn 'lɔ! ³⁷ Fɛ -le "wean nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, e "ta 'lɛ sɔɔman 'an da. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan: «Minnun -taa -a 'silea 'wɪ 'wlɪdɪ "drɛzan -a.» 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'an man bɛ, -a 'lɛ sɔɔdɪ 'bɔ 'kogo.»

³⁸ En -a -srɛnɔn -a 'vɪ -yre 'nan: «Minsan, sɛn "fli "nɛn 'gɔ!»

'Pian e 'nan -wlɛ 'nan: «E 'bɔ 'yɪ!»

Zozi 'kɔ Bali trv 'balɛ Olivie pɔn da (Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ "Bɛ -sru en Zozi 'kɔ Olivie pɔn da "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zu. En -a -srɛnɔn sɔɔnla -a -sru. ⁴⁰ Zɪ o 'bɔla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, en e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka Bali trv 'ba -e 'wɪ 'wlɪdɪ 'e vile 'e 'ka 'man yɪ dɪ!» ⁴¹ En e 'si o "srɔn "kogo, e -kɔ 'e 'lɛ fɔɔ. 'E "po sɔɔnla en e Bali trv 'badɪ 'sia. ⁴² Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, -te i "we "man "bɛ, 'kulɛnɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gɔvɛ, 'i 'si 'an man -kɔɔbli! 'Pian te 'an 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

⁴³ [Tɔɔn en Bali -le 'pasiazan -tɔ 'si laji, e -ta -a man -tɔlɛ 'pleblɛ. ⁴⁴ "Klan -a -tɛdɪ 'sia 'wlɪdɪ, en e Bali trv 'badɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. -A man 'tɛdɛ drɛ nyɛn -a te e -sɛanla "tra.]

⁴⁵ Zɪ e cɛɛn Bali trv 'badɪ man bɛ, en e -ta 'e -srɛnɔn 'va. 'E 'bɔ o man, te o ya yɪ -tenan. O ta drɛ trɔdrɔ -le "wɛan. ⁴⁶ En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn ka ya yɪ -tenan? 'Ka 'wluan lou, 'ka Bali trv 'ba, -e 'wɪ 'wlɪdɪ 'e vile 'e 'ka 'man yɪ dɪ!»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun (Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Zan 18.3-11)

⁴⁷ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, en minnun -tadɪ 'sia "kaga. Zudazi nɛn -a -srɛnɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ -a bɛ, e yra o 'lɛ. E pli Zozi man

'nan -e 'e -atu -tɛ "man. ⁴⁸ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Zudazi, -atu -tɛdɪ -a nɛn i Blamin -pɪ -nɔan "minnun lɛ -e 'o -tɛ?»

⁴⁹ Zozi -srɛnɔn nɛn Zozi "srɔn "bɛ, waa -kɔnɛn 'yɪ 'nan 'wɪ 'tɔ "ta dra, en waa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «'Kɔ 'san, sɛn -a nɛn 'kɔ 'kuli -tan o man?» ⁵⁰ En o va min -tɔ 'yee vɛ tɔv Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tɔ lɛ. Yaa -pɛ "yɪ "da "trɔɛn cɛɛn.

⁵¹ 'Pian Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'tɔ! 'Ka 'tɔ!» -A -nan nɛn e klɛ min zɪɛ -a "trɔɛn "man, en e drɛ "plɔnblɔn 'e 'pa 'ji.

⁵² En Zozi "e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lee minnun tanɔn nɛn 'o yie -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ, 'lee min cɛjɛnɔn lɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka -ta 'an 'kunlɛ 'ka 'lɔ le sɛnnun 'lee yibanun -a "le ka -ta crɪnzɔn -sru?» ⁵³ Tɔ pɛɛnɔn man an ya 'ka yɛi Bali -pan 'kuin, en ka 'an 'kunlɛ dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ 'cɛɛ tɔ 'bɔ 'mɛn. En Satan nɛn e -cia "klun va bɛ, -yee tɔ 'bɔ "nyian.»

Pɪəri yɔɔ "da 'nan e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ (Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Zan 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ O Zozi 'kun, en o -kɔ -a Bali -pannɔn 'tazan -le -klɔn -ji. Pɪəri sɔɔnla o -sru "kɔɔbli.

⁵⁵ O 'tɛ 'sɔn -klɔn 'bɔ yɛi 'sɛzɛ, en o -nyran -a "srɔn. En Pɪəri -nyran o yɛi. ⁵⁶ -A -nan nɛn nɔan lumɔn -tɔ -a 'yɪ 'e -nyrandɪ 'tɛ man. Yaa -nanjɛɛn tɛin, en e 'nan: «'Min 'gɔvɛ, e ya "nɛn -a -sru.»

⁵⁷ 'Pian Pɪəri yɔɔ "da. 'E 'nan: «Lumɔn, ma'an min 'labɛ -a tɔa dɪ.»

⁵⁸ Fɔɔnɔn min pɛɛ Pɪəri 'yɪ "nyian, en "bɛ -yre 'nan: «'I 'bɔ 'gɔvɛ -a -sruzan -tɔ nɛn yia.» En Pɪəri "e -yre 'nan: «'An 'ka o va dɪ.»

⁵⁹ Zɪ o 'mɔn "nyian -trɪlɪi bɛ, en min -tɔ kɔala "man -a vɪdɪ -a 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn min 'gɔvɛ e ya "nɛn -a -sru. Kɔɔ Galilɛ min nɛn.»

⁶⁰ En Pɪəri "e 'nan -yre 'nan: «'Wɪ nɛn yie 'nan 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.» 'E -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan en mannen wɪ. ⁶¹ -A -nan nɛn Minsan 'e 'man lila, en e Pɪəri -nanjɛɛn. 'Wɪ nɛn Minsan -a 'vɪ bɛ, -a -cɪn -tɔ Pɪəri ji. Kɔɔ Minsan -a 'vɪ -yre 'nan: «Cɛɛgv, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ.» ⁶² -A -nan nɛn Pɪəri 'bɔla bei, en e -wuɔdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

Minnun -kɔ Zozi 'a tin 'banɔn 'lɛ (Mt 26.57-68; Mk 14.53-65; Zan 18.12-24)

⁶³ Minnun nɛn o yie cɪ Zozi 'va bɛ, waa sɛɛ wo te waa -sɔan. ⁶⁴ O sɔ -fɔa -a yra -e 'o 'wɪ laabv -yrɔ 'nan: «'I ya Bali 'lewei vɪzan -a, min nɛn e fɛ tɔv 'yie bɛ, 'i san -kɔɔn!» ⁶⁵ Te o 'wɪ "kaga "ve -yre "nyian "srɔn pɛ -ji.

⁶⁶ Zɪ tɔ cɛɛn bɛ, en min cɛjɛnɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cɪn 'yɪ. 'O cɪn 'yɪ 'nan -e 'o Zozi 'le tin 'ba. 'O 'nan 'o 'ta Zozi 'a 'wlɛ. -A -nan nɛn minnun -ta Zozi 'a. ⁶⁷ En tin 'banɔn 'bɔ -a laabv -yrɔ 'nan: «'Min 'sizan 'wɪ 'ji Crɪzi nɛn 'yia? 'I vɪ 'kɔɛ!»

En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «-Te maan 'vɪ 'cɛɛ oo, ka'a yi tɛala "da "fo "dɪ. 68 En -te an 'wɪ laabu 'ka 'lɔ oo, ka'a ve 'mɛn dɪ. 69 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛgʊ yi 'gʊɛ -a da bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -kɔan 'an -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da.»

70 En o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yɪoo, Bali -pɪ nɛn 'yia?»

En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «-A 'bɔ nɛn kaa 'vɪ bɛ, an ya -a.»

71 Tɔɔn ɛn o 'nan: «E 'ka "le -e -kaa 'wɪ laabu "nyian min pee -lɔ "fo "dɪ. -Kaa 'wɪ 'bɔ 'man -a 'le 'va.»

23

Minnun -kv Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Zan 18.28-38)

1 Minnun pɛɛnɔn wluan lou 'e cin va, ɛn o -kv Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le. 2 O 'wɪ 'padɪ "da 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: «Min 'lagʊɛ, 'e 'wɪ 'fɔla minnun yei -cee 'leglɔn 'ji. -Yɛɛ 'vɪ 'nan, te minnun 'o 'sukɔle -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ dɪ. En yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan, 'yɛɛ cɪ 'kʊɛ mingɔnɛn -a, ɛn Bali 'e 'pa 'sia 'nan -e 'e 'kʊ 'si 'wɪ 'ji.»

3 -A -nan nɛn Pilati 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

En Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-A 'bɔ nɛn yia 'vɪ bɛ.»

4 En Pilati 'e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun lɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'wɪdɪ 'ye min 'gʊɛ -yee 'wɪ 'va -e 'o 'kun "man "dɪ.»

5 'Pian o kɔala "man te waa ve 'nan: «E 'wɪ 'fɔla minnun yei 'wɪ "paadɪ -a Zude 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji. Yaa pou 'sia Galile ɛn e 'bɔla Zeruzalem 'gʊ.»

Minnun -kv Zozi 'a Erodi 'le

6 Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn yaa laabu 'nan: «Galile min nɛn?» 7 Minnun -a wun -fɔ -yrɛ. Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi 'sia 'leglɔn nɛn Erodi -a "paala bɛ -a -ji bɛ, ɛn e 'nan 'o 'kv -a Erodi lɛ. Kɔɔ tʊ zɪɛ -a man bɛ te Erodi 'bɔ a Zeruzalem.

8 Zɪ Erodi Zozi 'yɪ bɛ, ɛn -a ci nran 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ -a -nan 'mɔn te e ya "vale 'e Zozi 'bɔ ye, 'wunun nɛn yaa maan "man "bɛ -yee "wean. En -a -cin a Erodi 'bɔ 'ji 'nan 'e 'lebo "fɔ wɪ -tʊ drɛ 'e yɪɛ man. 9 E 'wɪ laabu Zozi 'lɔ "kaga, 'pian Zozi 'ka 'wɪ 'silɛ "da -yrɛ "dɪ. 10 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a 'o 'tɔdɪ Zozi "srɔn, te "o 'wɪ "paa "da 'lebo 'plɛ 'a. 11 -A -nan nɛn Erodi 'lee 'yee 'sounjanun Zozi drɛdɪ 'sia 'o 'pɛla koda. Waa sɛɛ 'wʊ, o mingɔnnɛn sɔ fenyian 'wʊ "da -a sɛɛ wɔdɪ -a "nyian. "Bɛ -sru ɛn Erodi -a 'li 'e da Pilati lɛ. 12 Yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a da nɛn, Pilati 'lee Erodi drɛ bee -a, te o yei 'ka "nɛn -a ble dɪ.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!
(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Zan 18.39-19.16)

13 "Bɛ -sru ɛn Pilati Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun tanɔn cin 'yɪ. 14 En e 'nan -wle 'nan: «Ka -ta min 'gʊɛ -a 'mɛn, ɛn ka 'nan e ya 'wɪ 'fɔlanan minnun yei. -Yee "wean an 'wɪ laabu -yrɔ 'ka yɪɛ man. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa 'pa "da "bɛ, ma'an yɪɛ -a drɛzan -a dɪ. 15 En "nyian bɛ Erodi 'ka "nyian "e "yɪɛ -a drɛzan -a dɪ, kɔɔ yaa 'li 'e da -cɛɛ. Min 'gʊɛ, ya'a 'wɪ 'tʊ drɛɛ -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. 16 -Yee "wean maan ve 'mɛn minnun lɛ 'nan 'o -sɔn, -e 'o 'si "man.»

17 [Lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ bɛ, Pilati 'sia -pʊ 'kɔnzan 'tʊ man.]

18 Zɪ minnun 'wɪ nɛn Pilati -a 'vɪ bɛ -a 'man bɛ, ɛn o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia. O 'nan: «'I min 'labɛ -a -tɛ, -e 'i 'si Barabazi man 'kʊɛ!» 19 Barabazi zɪɛ waa -fɔ -pʊ 'kuin, kɔɔ e 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei 'fla, ɛn e min -tɛ 'wɪ zɪɛ -a -ji.

20 Pilati 'wɪ tin 'ba "nyian -wle, kɔɔ e ya "vale 'e 'sia Zozi man. 21 'Pian te minnun -paanman 'nan: «'I -pɛɪn yiba "plan da! 'I -pɛɪn yiba "plan da!»

22 Pilati 'wɪ laabu -wɔ -a 'pa yaagazan da 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nɛn yaa drɛ? Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ "man -e 'e 'ka 'bɛ 'ji dɪ. -Yee "wean maan ve 'mɛn minnun lɛ 'nan 'o -sɔn, -e 'o 'si "man.»

23 'Pian minnun kɔala "man, te o -paanman 'plɛblɛ -a vɪdɪ -a 'nan: «'I -pɛɪn yiba "plan da!» -Wee -paandɪ -le "wean, 24 Pilati wɪ 'wɪ nɛn waa 'vɪ bɛ -a man. 25 -A -nan nɛn e 'si Barabazi man. Min zɪɛ waa -fɔ -pʊ 'kuin 'nan e 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, ɛn e min -tɛ. En e Zozi 'nɔn 'yee 'sounjanun lɛ 'nan 'o 'kv -a -tɛ "le zɪ minnun cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

Zozi -pɛɪnnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Zan 19.17-27)

26 'Sounjanun -kʊdɪ 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tʊ -a. Waa laabo Simɔn, ɛn e "sia fei. Waa 'kun, ɛn o Zozi 'le yiba "plan -nɔn -yrɛ 'nan 'e 'sia -e 'e -sɔnla Zozi -sru.

27 Min "kaga 'kpa 'lee lɪmɔn "kaga 'kpa yra -a -sru. Lumɔnnun 'o 'pɛ -sɛn 'o 'win -ji, te o -wua -yee "wean. 28 En Zozi 'e 'man lila o da. E 'nan -wle 'nan: «Zeruzalem lumɔnnun, te 'ka 'wʊɔ 'mɛn "wean dɪ! 'Pian 'ka 'cee 'nɛnnun 'lee 'ka 'bɔ 'fli -wʊɔ. 29 Maan ve 'cɛɛ 'nan tʊ -wɪdɪ -taa "bɔlɛ, te ka ya -a vɪnan 'nan: «Bali -le -fɛa a lumɔnnun nɛn wa'a 'nɛn 'yaa dɪɛ o man. En Bali -le -fɛa a "nyian lumɔnnun nɛn wa'a 'nɛn 'yale dɪɛ o man.» 30 Tʊ zɪɛ -a man bɛ, kaa ve pɔnnun lɛ 'nan:

<'Ka 'kʊ 'ta 'san!»

En kaa ve pɔnnɛnnun lɛ 'nan:

<'Ka 'tɛ 'kʊ da!»

31 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'wɪ 'gʊɛ minnun a -a dɾɛnan yiba "bedɾɛn "lɛ bɛ, yiba "kadɪ -lɛ ve -taa 'cɪlɛa "da.»

32 'Sounjanun -kʊ 'wɪ 'wɪdɪ "dɾɛnɔn "fli 'bɔla fɛnan nɛn waa laabo min -wulo klo bɛ -a -nan bɛ, ɛn 'sounjanun Zozi 'lɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "dɾɛnɔn "fli 'bɔ pɛɪn yiba "plan da. 'Sounjanun o pɛɪn 'tʊdʊ, -a -tʊ a Zozi 'pɛ "yɪ "da, ɛn -a -tʊ a -a -pɛ bʊ da. 34 -A -nan nɛn Zozi "e 'nan: «'An "tɪ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn o cɪ -a dɾɛnan 'mɛn bɛ, 'i o man wɪ 'cɛ. Kɔɔ 'wɪ nɛn o cɪ -a dɾɛnan bɛ, wa'a tɔa dɪ.» 'Sounjanun Zozi 'man sɔ pli 'lɛɪn 'wɛ 'tʊwɪladi da.

35 Minnun a -nan te waa -nan ye. Minnun tanɔn 'lɛ vɛ bɛ, "o Zozi sɛɛ 'wʊ -a vidɪ -a 'nan: «E min pɛɛnʊn 'sɪ 'wɪ 'jɪ. -Te -yɛɛ cɪ min 'sɪzɛn 'wɪ 'jɪ nɛn Bali -a 'pa 'sɪa bɛ -a bɛ, 'e 'fli 'sɪ 'wɪ 'jɪ.»

36 'Sounjanun "o sɛɛ 'wʊ "nyɪan, ɛn o -wɛn 'wɛ 'cɛn 'nɔn -yɾɛ. 37 Waa 'vɪ -yɾɛ 'nan: «-Te i ya Zuɪf 'nɔn 'lɛ mɪngɔnnɛn -a bɛ, 'i 'fli 'sɪ 'wɪ 'jɪ!»

38 Waa cɾɛn -tɛ yiba 'fʊɪ da, ɛn waa pɛɪn Zozi 'ta lou. Waa cɾɛn -tɛ "da 'nan:

«Min 'gʊɛ, Zuɪf 'nɔn 'lɛ mɪngɔnnɛn nɛn.»

39 'Wɪ 'wɪdɪ "dɾɛzan nɛn yiba "plan -tʊ da bɛ, e Zozi 'srɔndɪ 'sɪa. E 'nan: «Yɪɛ 'nan 'i ya min 'sɪzɛn 'wɪ 'jɪ -a, 'i 'fli 'sɪ 'wɪ 'jɪ, -e 'i 'kʊ 'sɪ 'wɪ 'jɪ "nyɪan!»

40 ɛn -a bɔɛzan 'wɪ 'plɔ -yɾɛ 'nan: «Yɪ'a 'kɪlanman Bali lɔ dʊv? I ya 'i yɾa yɪnan "lɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 41 'Pɪan 'kʊɛ yɾa yɪdɪ bɛ, -a -nɔan da nɛn. Kɔɔ 'wɪ nɛn kʊa dɾɛ bɛ, -a "nɛn "nɛn kʊ cɪ -a yɪnan. Min 'labɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tʊ dɾɛɛ "fo "dɪ.»

42 ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "dɾɛzan zɪɛ yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Zozi, tʊ nɛn i mɪngɔnnɛn -blɪdɪ "sɪalɔ bɛ, 'an 'cɪn 'e 'tʊ 'i 'jɪ!»

43 ɛn Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «Maan ve 'yɪɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, cɛɛgʊɛ, 'kʊ 'vɔlɛ 'yɪa kʊɛ -kɔan Bali -lɛ fɛnan nɛn min 'ka 'e yɾa ye dɪɛ -a -nan.»

Zozi 'ka -nan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Zan 19.28-30)

44 Yɪdɛ 'bɔ min -wɪn -jɪ 'sɛzɛ, ɛn klun -trɔa 'trɛ pɛɛnɔn da. E -fʊ zɪɛ -trɪlɪɪ, ɛn funninmɪlan yɪdɛ tɛɛnɪa. 45 Klun -fʊ yɪdɛ yɾa, ɛn sɔ -dan nɛn 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuɪn bɛ, e 'fʊɪ 'bʊ 'jɪ 'fli. E 'fʊɪ bʊdɪ 'sɪa lou, ɛn yaa -sɛn "tra. 46 Zozi paan wɛɪ 'plɛblɛ 'jɪ. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'an lɛɪ -nɔan 'yɪɛ "e "pa 'jɪ.» E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, ɛn 'e yɪɛ 'lɛ 'wʊ.

47 Zɪ 'sounjanun tazan 'wɪnʊn zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn e 'tʊ -dan nɔndɪ 'sɪa Bali lɛ. E 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ min tɪglɪ nɛn.»

48 Minnun pɛɛnɔn nɛn o -ta 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪɛ bɛ, 'wɪnʊn nɛn e dɾɛ o yɪɛ man bɛ, waa 'yɪ. -Yɛɛ "wɛan o 'lɪ 'o da, te 'o 'pɛ a 'e 'fɔdɪ 'o man.

49 Minnun pɛɛnɔn nɛn o Zozi -tɔa "bɛ, 'lɛɛ lɪmɔnnʊn nɛn o 'sɪ waa Galɪlɛ ɛn o -ta -a 'palɛ

bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -kɔɔblɪ, te 'wɪ nɛn e cɪ dɾɛnan bɛ waa ye.

Zozi wʊ -nan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Zan 19.38-42)

50 Min -tʊ a bɛ, waa laabo Zozeɪf. E ya min tɪglɪ 'a, ɛn e ya Zuɪf 'nɔn 'lɛ tin 'bazan -dan tʊ -a. 51 'Pɪan 'wɪ nɛn tin 'banɔn -mɪɛ -a 'vɪ 'lɛɛ waa dɾɛ Zozi lɛ bɛ, e 'ka -a -sɾu "dɪ. Zozeɪf 'bɔ zɪɛ, e "sɪa Yɪ zude 'lɛglɔn 'jɪ, 'fla nɛn waa laabo Arimate bɛ -a da, ɛn e ya -a man -pɛnnan 'nan Bali 'e mɪngɔnnɛn -blɪdɪ 'sɪa 'yɛɛ minnʊn da. 52 Zozeɪf zɪɛ -yɛɛ kʊ toba -fɔlɛ Pilatɪ lɛ 'nan, 'e Zozi -a -nan 'yɾɛ -e 'e wʊ. 53 Zozeɪf Zozi 'kadɪ 'sɪ yiba "plan da. E sɔ fɛnyɪan 'pa "man, ɛn e -kʊ -a wʊlɛ -yɾɛ nɛn, waa cɛɛn puo -kɔlɛ jɪ bɛ -a -jɪ. -Yɾɛ zɪɛ, wa'a tɪan min wʊlɛ "jɪ "dɪ. 54 Yɪ zude -yɾɛ yɪ nɛn, ɛn Zuɪf 'nɔn 'lɛ 'flɪnɪa "yɪ "ta 'e pou "sɪalɔ.

55 Lɪmɔnnʊn nɛn o 'sɪ 'o 'vɔlɛ Zozi 'a Galɪlɛ bɛ, o -kʊ Zozeɪf 'palɛ. O yɪɛ 'tʊ fɛnan nɛn o "ta Zozi wʊ bɛ -a -nan. Zɪ waa 'plɔ bɛ waa 'yɪ. 56 -A -nan nɛn o 'lɪ 'o da 'wɛɛ "kɔnnɛn, o -kʊ 'nyɾɔn 'lɛɛ tɔɔ nɛn -a -kɔɛɪ "a 'nɔnnɔn bɛ -a dɾɛɛ. Kɔɔ "trɛ "bɛ 'flɪnɪa "yɪ nɛn, ɛn o "flɪanɪa "lɛ zɪ -wɛɛ -pɛɪ -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

24

Zozi wɪuan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Zan 20.1-13)

1 'Mɔnnɛn yɪ 'bɛ cɪ Zuɪf 'nɔn 'lɛ 'flɪnɪa "yɪ -sɾu "yɪ -a. 'Mɔnnɛn yɪ zɪɛ -a bodɾn puunɔn nɛn lɪmɔnnʊn zɪɛ o -kʊ Zozi 'yɾɛ da 'o 'lɔ 'lɛ 'nyɾɔn 'lɛɛ tɔɔ nɛn waa dɾɛ bɛ -a. 2 -Kɔlɛbu -dan nɛn 'e 'tɔdɪ -yɾɛ "nɛn "bɛ, waa 'yɪ 'e 'sɪdɪ "nɛn. 3 -A -nan nɛn o wɪlɔ -yɾɛ 'bɔ 'jɪ. 'Pɪan wa'a Mɪnsan Zozi pa yɪɛ dɪ. 4 'Wɪ zɪɛ e 'baba 'fɔ o man. ɛn min 'fli 'bɔla 'jɪ o va 'o 'ta lɛ sɔ 'fuvu 'yɾɪyɾɪ 'a. 5 -A -nan nɛn nyɛn o cɛɛn ɛn 'o 'wulo -fɔ 'o 'wlu. 'Pɪan min 'fli zɪɛ o 'nan -wɪlɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn min nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ, kaa -wɛɛman minnʊn nɛn o kaa bɛ o va? 6 Zozi 'ka fɛ 'gʊɛ -a -nan dɪ, e wɪuan 'kanɔn 'va. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ te e ya tɪan Galɪlɛ bɛ, -a -cɪn 'e -sɔnɪla "ka 'jɪ. 7 Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Minnun Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wɪdɪ "dɾɛnɔn lɛ -e 'o -tɛ. Waa -pɛɪnman yiba "plan da, -a yɪ yaagazan da bɛ -e 'e 'wɪuan -kanɔn 'va.»

8 Tɔɔn ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a tin 'pa -wɪlɛ "bɛ, -a -cɪn sɔnɪla o jɪ.

9 -A -nan nɛn o 'bɔla -yɾɛ zɪɛ -a -jɪ. ɛn o -kʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪɛ Zozi -sɾunɔn 'fuda -tʊ 'lɛɛ min -mɪennʊn lɛ. 10 Lɪmɔnnʊn nɛn o -kʊ -yɾɛ da bɛ, o 'tʊ nɛn 'gʊ: Madala lɪ Mari a, ɛn Zanɛn a, ɛn Zaji "bʊ Mari a, 'lɛɛ lɪmɔn -mɪennʊn. -Wɛɛ 'wɪ nɛn e dɾɛ bɛ, -a 'sɪnan 'pa Zozi 'lɛ 'pasɪanɔn lɛ. 11 'Wɪ zɪɛ Zozi -sɾunɔn 'a 'sɪa -sɛɛ "wʊ wɪ -a, ɛn wa'a yɪ -tɛlɛa "da "dɪ. 12 'Pɪan Pɪɛrɪ wɪuan, ɛn e -kʊ flɔn -a Zozi -yɾɛ da. Zɪ e 'bɔla 'nan nʊn bɛ, ɛn e 'kunnan, "yɛɛ yɪɛ 'tʊ bɛ, te e sɔ nɛn waa 'pa Zozi man bɛ, -a 'yɛ 'e -sɾandɪ "tra.

-A -nan nen e 'li 'e da 'yee venan, te -a 'plo a 'e 'fōdi 'wī nen yaa -nan 'yī bē -a.

Zozi 'e 'fli kōōn 'e -srūnōn 'fli le (Mk 16.12-13)

¹³Yi 'bō 'lein zīe -a da nen Zozi -srūnōn "fli -kōdi 'sia 'fla nen waa laabo Emauzi bē -a da. 'Fla zīe e ya Zeruzalem man kilo -fu da. ¹⁴O ya -sēe "wōnan 'wī pēēnōn nen e drē bē -a da. ¹⁵"Wēē -kōn 'wī tin 'banan 'wīnun zīe -a da bē, en Zozi 'bō o man, en o -kōdi 'sia waa. ¹⁶Waa 'yū, 'pian wa'a -kōnnen 'yūle dī.

¹⁷En Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Mē "wī nen kaa ve, te ka -ko 'ta wōdi -a 'gū?»

¹⁸O ta drē 'trōdrō, en o -tō. ¹⁸Min "fli zīe -a -tō a "va "bē waa laabo Kleopa. E 'nan Zozi le 'nan: «'I 'tōwli yīe cī Zeruzalem, te 'wī nen e drē 'nan bē, yī'a tian 'i "manle "fo "dī!»

¹⁹En Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Mē "wī bē drē Zeruzalem?»

-A -nan nen o 'nan -yrē 'nan: «Nazaretī min Zozi 'le 'wī nen. Bali 'lewei vīzan -dan nen. 'Wīnun nen yaa 'vī, 'lee 'wīnun nen yaa drē bē, -wēē -cī -kōōnman 'nan Bali 'bē 'pa 'sia, en minnūn -a -tō 'nan 'wī 'kpa nen. ²⁰'Pian -cee Bali -pannōn 'tanōn 'lee -kaa tanōn -a -nōn minnūn le 'nan 'o -tē. En waa -tē yība "plan da. ²¹-A -cīn a "nen 'kō 'jī 'nan, -yēē "ta -daa Izrael 'nōn 'silē 'wī 'jī. 'Pian 'wī zīe e 'bō "man -a -nan yī yaaga nen 'gū. ²²En "nyian bē cēēgū bodrun 'gūē, lūmōnnun nen kō cī waa bē, o -kō -yrē da. En o -ta 'lebo "fo wī -dan vīle 'kūē. ²³O 'nan, wa'a Zozi pa yīle -yrē -jī dī, en Bali -le 'pasianōn 'bōla 'jī o va. Bali -le 'pasianōn zīe o 'nan Zozi yīe a "man. ²⁴Min -mienun nen kō cī waa bē, "o -kōv "nyian -yrē da. Waa 'yū "le zī lūmōnnun -a 'vī bē -yēē 'wī 'zō. En o 'bō "nyian wa'a Zozi yīle dī.»

²⁵En Zozi "e 'nan -wlv 'nan: «'Cēē 'wī cī mandī a 'plēble. -Mē "le "wean nen 'wīnun nen Bali 'lewei vīnōn -a 'vī bē, e ya 'ka 'lō 'plēble -e 'ka yī -tēra "da? ²⁶Kōō Bali 'lewei vīnōn -a -crēn -tē 'wein 'nan, 'wīnun zīe -wēē bōa min 'sīzan 'wī 'jī Crīzi man, 'vaa -e 'e mīngōnōnēn -blīdī 'sia.» ²⁷-A -nan nen Zozi 'wī pēēnōn nen 'e 'crēn -tēdī 'e 'bō man bē, -a -cī 'vī -wlv. Yaa 'sia 'wīnun nen 'o 'crēn -tēdī Moīzi -le 'fluba 'jī bē -a da, en yaa 'le 'srān 'wī pēēnōn nen Bali 'lewei vīnōn -a 'vī bē -a da.

²⁸Zī o 'bōla 'fla nen o "ta -kō "da "bē -a "srōn "kōgō bē, en Zozi -a drē "le 'e "ta -kō -kōōbli. ²⁹'Pian min "fli zīe o 'kōala "man -a trū 'badī -a 'nan: «'I 'fū 'kū va 'gū, kōō funnīnmlan 'pla, en -pēi cēēn tandī man.» Zozi wlala o va, en e -fū o va.

³⁰Zī o -nyran 'nan -e 'o fē -blī bē, en Zozi 'kpōun 'sī, e Bali muo "fō, yaa "nen jēēn, en yaa -nōn -wlv. ³¹-A -nan nen o yīe da 'sī, en o Zozi -kōnnen 'yū. 'Nūn tōōn en e 'san o 'lē. ³²En waa vīdī 'sia 'o cīn le 'nan: «Fē -le "wean nen -a wei 'kō 'sīanan paan -sia, te e ya Bali

wei nen 'e 'crēn -tēdī bē, -a -cī vīnan 'kūē bē, kōa -cī 'man "mēn.»

³³-A -nan nen min "fli zīe, o 'lī 'o da "nyian Zeruzalem. O 'bō Zozi -srūnōn 'fuda -tō 'lee min -mienun man 'o cīn yīdī. ³⁴En minnūn nen 'o cīn yīdī bē, waa vīdī 'sia min "fli zīe -wlv 'nan: «Mīnsan wluān 'kanōn 'va, 'wī 'kpa nēn. 'E 'fli kōōn Sīmōn lē.» ³⁵En min "fli zīe, 'wī nen e drē "nyian -wēē "lē -sia bē waa 'vī. En zī waa -kōnnen 'yū 'kpōun "nen 'jēnnan bē, waa 'vī.

Zozi 'e 'fli kōōn 'e -srūnōn le (Mk 16.14-18; Zan 20.19-23)

³⁶O -fū 'wī zīe -a vīnan, en Zozi 'bōla 'jī o yēi, en e o 'tō 'bū. Yaa 'vī -wlv 'nan: «Bali 'e 'fōdī -trōō -nōn 'cēē!»

³⁷-A -nan nen "klan -sēn o jī, en nyēn o cēēn. 'O 'cī nrōn 'nan min lei nen. ³⁸En Zozi "e 'nan -wlv 'nan: «-Mē "le "wean nen 'klan 'ka -tēa? En -mē "le "wean nen 'wī zīe -a -cīn -tōa 'ka 'cī? ³⁹'Kaan -pēlanun 'lee 'an 'cēinnun -nanjēn! 'An 'bō nēn. 'Ka klē 'an man -e 'ka -tō 'nan maan nēn. 'An nēn a 'an man, en 'an 'wlv a "jī. Kaa -tōa 'nan, min lei -le vē "ka zī dī.»

⁴⁰E ya 'wī zīe -a vīnan en 'e 'pēnūn 'bōla 'jī -wlv, en 'e 'cēinnun 'bōla 'jī -wlv. ⁴¹'Wī o 'kan 'fo, en o cī "nranman 'kpa, 'pian wa'a tian yī tēala 'da 'nan 'wī 'kpa nēn dī. -Yēē "wean Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Blīfē -tō a 'ka 'lō 'gū?» ⁴²En o pōnōnēn srēndī pōnēn 'tō -nōn -yrē. ⁴³Yaa 'sī, en yaa blī o yīe man.

⁴⁴"Bē -srū en e 'nan -wlv 'nan: «'Wī nen maan 'vī 'e 'cēn bē -a -cīn e 'tō 'ka 'jī! Kōō maan 'vī 'cēē 'nan, 'wī pēēnōn nen 'e 'crēn -tēdī 'mēn 'wī a Moīzi -le -pēi 'fluba 'jī bē, 'lee Bali 'lewei vīnōn 'le 'fluba 'jī bē, 'lee "dre 'fluba 'jī bē, 'o bōa 'an man.»

⁴⁵Zozi 'padī 'sia o va, 'nan -e Bali wei nen 'e 'crēn -tēdī bē 'o -cī man. ⁴⁶Yaa 'vī -wlv 'nan: «E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan, min 'sīzan 'wī 'jī Crīzi 'e yra yē, -e 'ka. 'Pian -a yī yaagazan da bē, -e 'e 'wluān -kanōn 'va. ⁴⁷En e ya 'e 'crēn -tēdī "nyian 'nan, minnūn Bali -le 'wī vē -a 'tō da minnūn le 'lēglōn pēēnōn 'jī. Waa vē minnūn le 'nan, 'o 'sī 'wī 'wlīdī "drēdī man, -e 'o 'fli -nōn Bali lē, -e Bali 'e -wēē 'wī 'wlīdī 'fūi. Waa vīdī "sīala Zeruzalem, -e 'e bō 'lēglōn 'tōdū pēēnōn 'jī 'nōn man. ⁴⁸'Ka 'kōn 'wīnun zīe -a -nan yūnōn 'a! ⁴⁹Fē nēn 'an "tī -a 'vī 'nan 'e -nōān 'cēē bē, 'an 'bō, mēn "paa -sia 'cēē. 'Pian 'ka 'fū Zeruzalem 'fla 'bō da -trīlīi, -e Bali -le 'plēble zīe 'e 'ta 'ka da»

Zozi 'lī 'e da Bali va (Mk 16.19-20)

⁵⁰"Bē -srū en Zozi 'kū 'e -srūnōn 'a 'fla nen waa laabo Betani bē -a "srōn. 'E 'pē wluān lōu, en e -fēa vīdī 'sia o man. ⁵¹E -fū -fēa vīnan, en e 'sī o "srōn, te e -kō lajī. ⁵²-A -nan nen -a -srūnōn 'o "pō sōōn, en waa 'bō. "Bē -srū en o 'lī 'o da Zeruzalem te o cī "nranman 'kpa tīglī. ⁵³Tō -tōdū pēēnōn nen e "cēēn bē

te o ya Bali -pan 'kuin. O Bali 'tə bə "drenun
-fəa, te waa trə "baa.

**Zozi Crizi-le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Zan
-a crɛn-tɛ**

Wei nɛn e 'belidi -nɔan "min lɛ bɛ, Zozi Crizi nɛn

¹ Fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ pou sianan "bɛ, tɛ min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a. ² -A pou sianan "bɛ tɛ e ya Bali va.

³ Bali ciɗa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ -tɔ 'ka 'e drɛdɪ, tɛ -yɛɛ "cɛɛ drɛ dɪ. ⁴ -A va nɛn 'belidi 'si. 'Belidi zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -nyrɛn. ⁵ 'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ.

⁶ Bali min -tɔ 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan. ⁷ E -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnun lɛ, 'dɔ -e minnun 'o man, -e 'o yɪ -tɛra "da. ⁸ Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnun lɛ.

⁹ Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ cɪ 'tɛ 'san tɪgɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'man drɛlɛ 'wein. ¹⁰ Bali ciɗa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. 'Pian zɪ e -ta 'trɛda bɛ, minnun 'ka -a 'silɛa min -a dɪ. ¹¹ E -ta 'yɛɛ 'trɛda, ɛn -yɛɛ minnun 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ. ¹² 'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yɪ -tɛra "da. Minnun zɪɛ yaa -si -nɔn -wɛlɛ -e 'o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a. ¹³ Wa'a drɛlɛ Bali -le 'nɛnnun -a "lɛ zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -jɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. ɛn min "cɛɛ o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o drɛ 'yɛɛ 'nɛnnun -a.

¹⁴ Wei zɪɛ, e drɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛnlɛa 'kɔ 'va. Kɔ -yɛɛ -dan cɪ 'yɪ, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tɔwli "lɛ vɛ -a. E ya 'e fadi "yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ, yaa kɔɔn 'kɔvɛ 'e tɪgɪ da.

¹⁵ Yɪ -tɔ da nɛn Zan -yɛɛ 'wɪ vidɪ 'sia minnun lɛ. 'E wei wɪuan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nɛn an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -nyrɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlɪan 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

¹⁶ "Yɪ "nɛn -yrɔ "bɛ e -cɛɛ "nɔn. Yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man tɛ e 'yɪ zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ. ¹⁷ Bali ciɗa Moizi -va, ɛn e -pɛɪ -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le 'yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪgɪ da. ¹⁸ Min -tɔ 'ka tɪan Bali yɪlɛ dɪ. 'Pian Bali -le 'nɛn -tɔwli "nɛn e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali "srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

*Zan 'yɛɛ 'nyranman -ci 'vɪ minnun lɛ
(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)*

¹⁹ Yɪ -tɔ da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Zeruzalɛm bɛ, o Bali -pannɔn 'lee Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyranman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabɔ Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yɪa?» 'Wɪ nɛn Zan -a 'vɪ minnun zɪɛ -wɛlɛ "bɛ -nyrɛn 'gɔ. ²⁰ Ya'a 'wɪ 'tɔ yɔɔlɛ o man dɪ, yaa

'vɪ -wɛlɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'jɪ bɛ -a dɪ.»

²¹ Tɔɔn ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ -tɪ nɛn 'yɪa "mɛn, Bali 'lewei vizan -dan nɛn waa laabo Eli bɛ, -nyrɛn 'yɪa?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabɔ -yrɔ "nyɪan 'nan: «Bali 'lewei vizan nɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyrɛn 'yɪa?»

ɛn e 'nan: «-Cɛjɛ.»

²² ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ, -tɪ nɛn 'yɪa -kɔɔ? 'I vɪ 'kɔvɛ, 'dɔ -e 'kɔ -kɔla 'kɔ 'wɪ 'tɔ yɪ, -e 'kɔ vɪ minnun nɛn o 'kɔ 'pa 'sia bɛ -wɛlɛ. -Mɛ "wɪ nɛn i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

²³ Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ min nɛn Bali 'lewei vizan Ezai -a 'vɪ 'lɪ bɛ -a. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tɔ wei 'bɛ "we "bui "da, -a san -a ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta drɛ!»

²⁴ Minnun nɛn o o 'pa 'sia Zan -va bɛ Farizɛn 'nɔn a o va. ²⁵ ɛn waa laabɔ -yrɔ nan: «Crizi "cɛɛ 'yɪa dɪ, ɛn Eli "cɛɛ yɪa dɪ, ɛn Bali 'lewei vizan nɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ bɛ -nɛjɛɛ 'yɪa dɪ. -Mɛ "lɛ "wean nɛn i min -batize dra "mɛn?»

²⁶ Zan "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'An 'bɔ, "an 'min -batize dra 'yɪ 'a, 'pian 'ka yɛi "bɛ, min -tɔ a -nan, ka'a tɔa dɪ. ²⁷ E -fɔla "da. An 'ka -yɛɛ -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.»

²⁸ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. 'Fla zɪɛ e ya 'yɪ nɛn waa laabo Zudan bɛ -a -sru, fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zan minnun -batize drɛ.

²⁹ -A ta tɔ cɛɛn, zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Zozi a -tanɛn 'e 'va zɪa bɛ, ɛn e 'nan: «'Ka 'yɪɔ, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'trɛdanɔn 'le 'wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnɔn "nɛn wɪ yɪ, -e -wɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'e 'fui. ³⁰ Min nɛn, an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, -nyrɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla "da e -taa, -a -dan "mlɪan 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn. ³¹ Tɔ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a -ve bɛ tɛ ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian an minnun -batize drɛdɪ 'sia 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o min zɪɛ -a -tɔ.»

³² 'Wɪ nɛn Zan -a -nan 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnun lɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ: «An Bali lei 'saun 'yɪ 'sinan laji, e sɔɔn "da "lɛ -plabɔ -zɔ, ɛn e -fɔ "va. ³³ Tɔ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a -ve bɛ tɛ ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian Bali nɛn e 'nan 'an 'ta min -batize drɛ 'yɪ 'a bɛ, -yɛɛ 'vɪ 'mɛn 'nan: 'Min nɛn i Bali lei yɛ -e 'e -sɔɔn "da -e 'e 'fɔ "va "bɛ, -yɛɛ Bali lei 'saun -nɔan "min lɛ.» ³⁴ Maan -nan 'yɪ, ɛn maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

Zozi -srɔnɔn tɛdɛ

³⁵ -A ta tɔ cɛɛn, tɛ Zan 'lee 'e -srɔnɔn "fli 'bɛ cɪ fɛ zɪɛ -a -nan, ³⁶ ɛn zɪ e Zozi 'yɪ tɛ e ya cinan bɛ, ɛn e 'nan: «'Ka 'yɪɔ Bali -le 'bla bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

³⁷ -A -srɔnɔn "fli "bɛ, o 'wɪ zɪɛ -a 'man, tɔɔn ɛn o sɔɔnla Zozi -sru. ³⁸ Zozi 'e 'man lɪla, zɪ yaa 'yɪ 'nan Zan -srɔnɔn bɛ o sɔɔnla 'e -sru

"be, en yaa laabu -wlo 'nan: «-Me "nen kaa -weɛman?»

O 'nan -yre 'nan: «Rabi, 'yie "kɔnnen "a nyin zia?» Rabi -ci nen 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

³⁹ En Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'ta -e 'ka -nan yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, en waa -nyrannan 'yɪ. Yi zɪe -a da be, o -fu -a "srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe e dre te yidɛ "ta -pliman "tra.

⁴⁰ Min "fli "nen o Zan wei 'man en o sɔɔnla Zozi -sru "be, Simɔn Piɛri "buɪ Andre nen -a -tu -a. ⁴¹ Andre zɪe, min tɛdɛ nen e -ku "va "be, -a 'bɔ "buɪ Simɔn nen. En e -yre 'nan: «'Ku min nen e ci Crizi -a be -a 'yɪ.» Crizi -ci nen 'nan min nen Bali -a 'si "va. ⁴² En e -ku Simɔn -a Zozi le.

Zozi -a -nanjɛn tɛin en e 'nan -yre 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nen 'yia, o -taa 'i laabɔle Keva.» Keva 'bɔ nen waa ve "nyian Piɛri.

Zozi Filipu 'lee Natanael laabu 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

⁴³ Be 'ta tu cɛɛn, en Zozi a "vale 'e 'ko Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nen e 'bɔ Filipu man en e 'nan -yre 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru.»

⁴⁴ Filipu zɪe, Bezaida nen Andre 'lee Piɛri fla -a be, -a -nan min nen. ⁴⁵ Filipu 'bɔ min -tu nen waa laabo Natanael be -a man, en e 'nan -yre 'nan: «Min nen -yee 'wɪ ci 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɔnɔn 'le 'fluba 'ji be, kɔa 'yɪ. Nazaretɪ min Zozi nen Zozeɔ -pɪ -a be, -nyrɛn.»

⁴⁶ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Fe 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nen waa laabo Nazaretɪ be -a da?»

-A -nan nen Filipu "e -yre 'nan: «'I 'ta -e 'i yɪ 'i 'bɔ 'a.»

⁴⁷ Zi Zozi Natanael 'yɪ 'tanan 'e 'va be, en yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izrael min tɪglɛ nen 'e 'wɪ tɪglɛ ve be, -nyrɛn "be.»

⁴⁸ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen yian -tɔa?»

Zozi "e -yre 'nan: «Te i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wlu -e Filipu 'e 'i laabu be, te mɛin 'yɪ 'va.»

⁴⁹ -A -nan nen Natanael "e 'nan -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -pɪ nen 'yia, yie ci Izrael 'non 'le mingannan -a.»

⁵⁰ Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mɛin 'yɪ Fijie yiba 'wlu "le "wean nen i yi -tɛra 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yɪe e -ciala 'wɪ 'labɛ "be da.»

⁵¹ En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɛ 'a 'nan, ka -taa labli yɪe 'e 'le 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yɪ, te o -ko laji, en te o "sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

2

Zozi -yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn minnun le 'e tɛdɛ

¹ Yi yaaga "be -sru, en lɪ 'pa "fɛdi dreɔ 'bɔ 'fla nen waa laabo Kanan be -a da, Galile

'lɛglɔn 'ji. Zozi "bu "a "fɛdi zɪe -a da, ² en o Zozi 'lee 'e -srunon laabu "nyian "fɛdi 'bɔ da.

³ Zi -wen -nyan be, en Zozi "bu "e 'nan Zozi le 'nan: «-Wen -nyan -wlo.»

⁴ Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Manmi, -mɛ "le "wean nen i -tɔa 'wɪ zɪe 'be 'ji, 'mɛn tu 'ka tian bɔle dɪ.»

⁵ -A -nan nen Zozi "bu "e 'nan minnun nen o ci fɛnun -plinan be -wle 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nen yaa 've 'cɛɛ be, 'ka drela "da.»

⁶ 'Yi 'tɔbɔ nen 'e dreɔdɪ -kɔle -a be, -a 'shɛɛdɔ a fe 'bɔ zɪe -a -nan. 'Yi 'tɔbɔ zɪe -a -ji nen Zuif 'nɔn 'o 'cɛin 'lee 'o 'pɛ -man "foe yɪ "sia -e 'o 'fli dre 'saun Bali 'le. -A -tu -kɔlaman e 'yi "siala "tugu -yaa tu.

⁷ En Zozi "e 'nan minnun nen o ci fɛnun -plinan be -wle 'nan: «'Ka 'pɔnɔn 'labɛ o fa 'yɪ 'a!» O -pɔnɔn zɪe -a 'fa, e -sran 'man.

⁸ -A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'yɪ 'gɔɛ -a 'kolu "tiɛnnɔn -e 'ka 'kɔ -a min nen 'e yie -tɔa "fɛdi 'gɔɛ -a da be -yre!»

En waa kolu o -ku -a -yre. ⁹ Min nen 'e yie -tɔa "fɛdi 'bɔ da be, e 'yɪ zɪe -a -nanjɛn 'e 'le te e lila 'wen -a. Fɛnan nen -wen zɪe e 'si be ya 'a tɔa dɪ. 'Pian fe -plinɔn nen o 'yɪ 'bɔ 'tɔ be, "o -tɔa. E lɪ 'pazan laabu en e 'nan -yre 'nan: ¹⁰ «Minnun pɛɛnɔn 'gɔɛ, -wen nen e ci 'kpa be, -a 'bɔ nen waa -nɔan "min le 'e 'flin. "Be -sru te -wen ci min yie da be, -e -wen nen e 'ka 'kpa dɪe, 'weɛ 'nɔn min le. 'Yie ve be, -wen nen e ci 'kpa be, yia ta -tɔ -trilii tu 'gɔɛ -a.»

¹¹ Lebo "fɔ wɪ tɛdɛ nen Zozi -a dre be, -nyrɛn zɪe. Yaa dre Kanan, Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'yee -dan ci kɔɔn en -a -srunɔn yi -tɛra Zozi 'bɔ da.

¹² "Be -sru, en e sɔɔn "ji 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da, 'o 'vale 'e "bu 'lee 'e "bɔnɔn 'lee 'e -srunɔn 'a. O -fu 'fla zɪe -a da tu "wɛnnɛn 'a.

Zozi fɛnun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin (Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³ Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi dreɔ 'bɔ 'kogo, en Zozi 'ku Zeruzalɛm. ¹⁴ Zi e 'bɔla 'nan nun be, en e wla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yɪ te o ya trinun 'lee 'blanun 'lee -plablonun -tannan. En e minnun 'yɪ "nyian te o ya "lala ta -fɔɔnan. ¹⁵ Zi e 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, e baa dre sɔnba "a, en e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pɛɛnɔn 'pin Bali -pan 'kuin. E "lala ta -fɔɔnan 'le "lala fuila "man e -wee 'tablonun -sran ji. ¹⁶ En e 'nan -plablo -tannɔn le 'nan: «'Ka fɛnun 'gɔɛ -a bɔla fe 'gɔɛ -a -nan. Te 'ka 'an "ti "le 'kɔn dre 'fle 'tan 'kɔn 'a dɪ!»

¹⁷ En -a -cin -tɔra -a -srunɔn 'ji 'nan 'e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «'Yie 'kɔn yidɪ "yɪ "a 'an 'ji -dan e -ciala "da.»

¹⁸ Zi Zozi 'wɪ zɪe -a dre be, en Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «'Lebo "fɔ 'wɪ "kɔ "nen yia dra -e 'e -kɔɔn 'nan Bali 'be 'si -nɔn 'yie 'nan 'i 'wɪ zɪe -a dre?»

19 En Zozi -a -sru "fɔ -wle 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'gʊe, 'ka -wi! E ya yi yaaga -e 'an wluan lou 'e 'pa 'ji.»

20 En o 'nan -yre 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'labɛ, lɛ -fuba sinjen 'wle 'shɛɛdʊ wlu nɛn minnun -a -tɔ, ɛn yie 'nan, yi yaaga 'wlu -e 'i pee -tɔ?»

21 'Pian -te Zozi a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan bɛ, -a 'bɔ po nɛn Bali -le 'kɔn 'a bɛ -nyrɛn yaa vɛ. 22 Zɪ 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -ci -tɔ -a -srunɔn 'ji 'nan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. ɛn o yi -tɛra Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a da, 'lee 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wle "bɛ -a da.

23 Tʊ nɛn te Zozi a Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si noanba -ji "fɛdi da bɛ, zɪ minnun 'lebo "fɔ wɪnun nɛn yaa drɛ bɛ -a -nan 'yɪ -yrɔ "bɛ, ɛn min "kaga "yi -tɛra Zozi 'bɔ da. 24 'Pian Zozi 'ka yi -tɛlɛa o da dɪ, kɔɔ e o pɛɛnɔn -tɔa "fo. 25 ɛn Zozi 'ka -a wɛɛman 'nan, min 'e min -tʊ man wɪ vɪ 'yrɛ dɪ. 'Wɪ nɛn min ji bɛ, Zozi -a -tɔa 'e 'bɔ 'a.

3

Nikodɛm -kʊ 'wɪ laabvɛ Zozi 'bɔ

1 Zuif 'nɔn 'tazan -tʊ nɛn waa laabo Nikodɛm bɛ, e ya Farizɛn 'nɔn 'va. 2 E -ta Zozi 'va 'pɛi -man, ɛn e 'nan -yre 'nan: «'An 'san, kʊa -tɔa 'nan i ya min nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e 'wɪ "paa minnun ji bɛ -a. Kɔɔ 'lebo "fɔ wɪnun nɛn yia dra 'gʊɛ min nɛn Bali -a 'e 'padɪ "va "bɛ, -a san 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a.»

3 ɛn Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Maan vɛ 'yɪɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -le mingɔnnɛn trɛ yɪ, te wa'a -yale 'e 'trɛ dɪ.»

4 -A -nan nɛn yaa laabʊ Zozi 'lo 'nan: «Min nɛn e drɛ ceje 'gʊɛ, waa dra 'kɔ -e 'o -ya? E -wɪlaman "nyian 'e "bʊ 'pɔn -ji -e 'o -ya 'e 'pɛe?»

5 ɛn Zozi "e -yre 'nan: «Maan vɛ 'yɪɛ 'nyian 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kʊ Bali -le mingɔnnɛn trɛ da, te wa'a -yale 'yɪ 'lee Bali lei -a dɪ. 6 Fɛ nɛn min -a -ya bɛ, e ya min -a. 'Pian fɛ nɛn Bali lei -a -ya bɛ, e ya -yɛ vɛ -a. 7 -Te 'an 'bɔ maan 'vɪ 'yɪɛ 'nan e ya 'le 'wei 'ya 'nyian 'e 'trɛ bɛ, te -a 'wɪ 'e 'i 'kan dɪ. 8 Waa -kɔɔnman fulɔ man. Fɛnan nɛn fulɔ cɪ "vale 'e 'kʊ bɛ, -a -nan nɛn e 'fɛɛnman -e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nɛn e 'sia bɛ wa'a tɔa dɪ, ɛn -a -nan nɛn e -kʊ bɛ wa'a tɔa dɪ. -A -tʊwli "nɛn 'nyian min nɛn Bali lei -a -ya 'e 'trɛ bɛ -e yɛ vɛ -a.»

9 Nikodɛm -a laabʊ -yrɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ e dra 'kɔ -e 'bɛ drɛ?»

10 ɛn Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I 'bɔ nɛn i 'wɪ "paaman Izraɛl 'nɔn 'ji bɛ, yɪ'a 'wɪnun zɪɛ -a tɔa dʊv? 11 Maan vɛ 'yɪɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ nɛn kʊa -tɔa "bɛ -nyrɛn kʊa vɛ, ɛn 'wɪ nɛn kʊa -nan 'yɪ bɛ, -nyrɛn kʊa vɛ, ɛn 'kʊɛ 'wɪ zɪɛ ya'a 'kʊ 'ka 'wulo -ji dɪ. 12 'An 'trɛ 'gʊɛ -a da wɪ 'vɪ 'cɛɛ, ka'a yi -tɛlɛa 'bɛ da dɪ, 'lɔɔ -te an laji lou "wɪ 'vɪ 'cɛɛ bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'bɛ da? 13 Min -tʊ 'ka tian 'kɔlɛ laji dɪ, -te ya'a 'sɪlɛa Blamin -pɪ nɛn e 'si laji bɛ -a dɪɛ. 14 "Le

zɪ Moizi a "bui "da 'li ɛn e -bulalɛ drɛ -mlɛn -a ɛn yaa 'pa yɪba "man ɛn yaa wluan lou "bɛ, -a -tʊwli "nɛn "nyian waan 'bɔ blamin -pɪ wuanla lou. 15 'Dʊ -e min nɛn e yi -tɛra Blamin -pɪ 'bɔ da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ 'e drɛ -a san -le vɛ -a.

16 -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'yɪ "yi "bʊv "le "wɛan, 'e 'pɪ -tʊwli "nɔn -wɛɛ 'wɪ 'ji, 'nan -e min nɛn e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, -a san -nan 'e vɪlɛ 'e 'nyan dɪ, 'pian 'e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'e drɛ -a san -le vɛ -a. 17 Bali 'ka 'e 'pɪ 'pale -sia 'trɛda 'nan -e 'e tin -tɛ min da dɪ, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'wɪ 'ji. 18 Min nɛn e 'wɛan, Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -yɛɛ tin 'baa dɪ, 'pian min nɛn ya'a yi 'tɛlɛa "da "dɪɛ -a san -le 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa Bali -pɪ -tʊwli "da dɪ -le "wɛan. 19 'Wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan, Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'tɛ 'san -ta 'trɛda, ɛn minnun 'ka -a yɪlɛ "yi "dɪ, o klun 'yɪ "yi e mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɪlɪdɪ "le "wɛan. 20 -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san yɛ "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔgɔ -yɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "ta 'e bɔla. 21 'Pian min nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪ tɪglɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dʊ -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɔla Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

22 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kʊ Zude 'lɛglɔn 'ji. O -fʊ fɛ zɪɛ -a -nan tʊ "wɛnnɛn 'a, ɛn e minnun -batizɛ drɛdɪ 'sia. 23 Tʊ 'bɔ 'leɪn zɪɛ -a wlu bɛ, te Zan "e minnun -batizɛ dra "nyian 'fla nɛn waa laabo ɛnɔn bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan "kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla nɛn waa laabo Salim bɛ -a "srɔn. Minnun -ko -nan nun te Zan o -batizɛ dra, 24 Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te wa'a tian -a -fɔlɛ -pʊ 'kuin dɪ.

25 Yi -tʊ da, ɛn -sa -tʊ -fɔla Zan -srunɔn 'lee Zuif min -tʊ yɛi. -Sa zɪɛ e ya min drɛdɪ 'saun Bali 'lɛ da. 26 O -kʊ Zan -va, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min nɛn 'nɛn ka cɪ 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yɛɛ 'wɪ vɛ minnun lɛ bɛ, e ya minnun -batizɛ drɛnan ɛn minnun pɛɛnɔn a -kʊnan "va 'zia.»

27 -A -nan Zan "e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e fɛ -tʊ yɪ te Bali 'cɛɛ -nɔn -yre "dɪ. 28 Maan 'vɪ 'ka yɪɛ man 'nan, min nɛn e min 'sia 'wɪ 'ji bɛ, -a 'bɔ 'cɛɛ' maan dɪ, 'pian an ya min nɛn Bali -a -trɔa -a 'lɛ bɛ -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'mɛn 'wɪ 'nan yunɔn 'a. 29 Limɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, e ya -tɪ -le vɛ -a? Min nɛn yaa 'pa bɛ, -yɛɛ vɛ nɛn. Lɪ 'pazan 'bɔ bee -le vɛ "cɛɛ dɪ, -a bee bɛ, "bɛ "ya wɔ min nɛn e -tɔa -a "srɔn, te -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ bɛ -a. ɛn -a wei mandɪ -a cɪ "nranman. Zɪ 'an 'cɪ cɪ zɪɛ. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an 'cɪ "nranman e -ciala "da "mɛn "fo. 30 E ya "le -a 'bɔ tʊ nɛn 'e drɛ -dan -e 'an 'tʊ "e "ta wʊ "tra.

31 Min nɛn e 'sia laji lou "bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da, 'pian min nɛn e 'si 'trɛda bɛ, e ya 'trɛda min -a, ɛn 'trɛda wɪ nɛn yaa vɛ. Min nɛn e

"sia laji be, e ya fe pɛɛnɔn da. ³² En 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ, 'lee 'wɪ nɛn yaa 'man be -nyɛn yaa ve, 'pian min -tɔ 'ka 'yɪ -tɛlɛa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ. ³³ Min nɛn e 'yɪ -tɛra 'wɪ nɛn yaa 'vɪ be -a da be, te 'be 'san 'e 'n 'nan 'wɪ 'kpa, Bali 'wɪ tɪglɪ ve. ³⁴ -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn Bali -a 'pa 'sia be, Bali 'bɔ wei nɛn yaa ve, kɔɔ Bali 'ka 'yee lei 'saun 'nɔndɪ 'nɛn 'pələa dɪ. ³⁵ -Kaa "tɪ Bali 'e 'pɪ ye "yɪ, en e fe pɛɛnɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ. ³⁶ Min nɛn e 'yɪ -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da be, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaaɔn dɪɛ, e ya -a san -le ve -a. 'Pian min nɛn ya'a -pɪ 'silɛa min -a dɪɛ, -a san 'ka 'belidɪ ye dɪ, te 'bli a 'e 'fɔdɪ Bali -ji -a san man.»

4

Zoji 'lee Samari lɛmɔn -tɔ 'o cin 'yɪ

¹ Zoji -a -tɔ 'nan, Farizɛn 'nɔn -a 'man 'nan minnɔn nɛn 'e -sru te 'e o -batize dra be, o ya "kaga, en o 'mlɪan Zan -srunɔn da. ² Zoji 'bɔ "ɛɛ min -batize dra 'e 'bɔ 'a dɪ, 'pian -a -srunɔn nɛn. ³ Zɪ Zoji 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ be, -a -nan nɛn e 'si Zude 'lɛglɔn 'jɪ, en e Galilɛ si 'sia. ⁴ -Si zɪɛ e -ciala Samari 'lɛglɔn 'jɪ.

⁵ Zoji 'bɔla Samari 'fla 'tɔ da. 'Fla zɪɛ waa laabo Sisha e ya fei nɛn Zago -a -nɔn 'li 'e 'pɪ Zoze'fɔ le be -a "srɔn. ⁶ Fe zɪɛ -a -nan nɛn Zago 'le 'yɪ -klu ci. Zɪ Zoji "koe "nyɪan 'ta wɔdɪ -a be, en e -nyɛn 'yɪ -klu zɪɛ -a "srɔn te yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ.

⁷ -A -nan nɛn Samari lɛmɔn -tɔ -ta 'yɪ 'tɔlɛ, en Zoji "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'yɪ 'nɔn 'mɛn -e 'an mlin.» ⁸ Tɔ zɪɛ -a wlu, te -a -srunɔn 'kɔ -blɛfɛnɔn 'lɔlɛ 'fla.

⁹ En Samari lɪ zɪɛ e 'nan Zoji lɛ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn 'i 'bɔ nɛn Zuif min -a be, i 'yɪ laabo 'an 'lɔ -e 'i mlin, te Samari lɪ nɛn 'maan?» Zuif nɔn 'lee Samari 'nɔn be te o yei 'ka -a ble 'fo 'dɪ.

¹⁰ En Zoji "e 'nan -yrɛ 'nan: «"Te fe nɛn Bali -a -nɔn minnɔn lɛ be, 'nan yɪa -tɔa "be, en min nɛn yaa ve 'yɪɛ 'nan 'i 'yɪ 'nɔn 'mɛn 'gɔɛ, yɪa -tɔa "be, "te 'i 'bɔ 'be 'yɪ laabo -yrɔ, -e 'i mlin, -e 'e 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ be -a -nɔn 'yɪɛ.»

¹¹ En lɪ zɪɛ e 'nan Zoji lɛ 'nan: «Minsan, fe -tɔ 'ka 'i 'lɔ -e 'i 'yɪ 'tɔ 'a dɪ, en -klu 'gɔɛ e ya 'e trɔdɪ. Nyɪn zɪa nɛn 'i 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔan "be, -a "sia?» ¹² Kɔ tra Zago nɛn e 'yɪ -klu 'gɔɛ -a -nɔn 'kɔɛ be, -a 'bɔ "e ci 'yɪ mlin 'o 'vale 'e 'pɪnɔn 'lee 'yee trinun -a. 'I -dan "mlɪan 'be da?»

¹³ En Zoji "e -yrɛ 'nan: «Min nɛn e 'yɪ 'gɔɛ -a mlin be, 'yɪ dra pee -a -tɛa. ¹⁴ 'Pian min nɛn e 'yɪ nɛn maan -nɔan "be -a mlin be, 'yɪ dra pee 'ka "nyɪan 'li -a tɛa dɪ, en 'yɪ nɛn maan -nɔan -yrɛ "be, e dra "jɪ 'yɪ ku -a, en e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaaɔn dɪɛ -a -nɔan -yrɛ.»

¹⁵ -A -nan nɛn lɪ be e 'nan Zoji lɛ 'nan: «Minsan, 'yɪ zɪɛ 'i "mɛn 'nɔn -e 'yɪ dra pee 'e vlɛ 'yaan 'tɛ dɪ, -e 'an vɪnɔn 'an 'ta "nyɪan 'yɪ 'tɔ 'gɔ dɪ.»

¹⁶ En Zoji "e -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i -sran laabo -e 'ka 'ta -a.»

¹⁷ Lɪ zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: «'An -sran "ka "dɪ.»

En Zoji "e -yrɛ 'nan: «'I 'wɪ tɪglɪ 'vɪ -a vɪdɪ -a 'nan, 'i -sran "ka "dɪ. ¹⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan i -kɔnnɛn 'pa tɪan 'soolu, en min nɛn i cɪ "wlu "be, 'i -sran "ɛɛ dɪ, i 'wɪ tɪglɪ 'vɪ.»

¹⁹ Tɔɔn lɪ be e 'nan Zoji lɛ 'nan: «Minsan, maan ye "le 'nan Bali 'lewei vɪzɔn nɛn 'yɪa. ²⁰ 'Kɔ tranun nɛn Samari 'nɔn 'a be, pɔn 'gɔɛ -a da nɛn o Bali 'bɔ, en 'ka Zuif 'nɔn "ka 'vɪ 'nan Zeruzalem nɛn 'o 'kɔ Bali 'bɔ -kpa.»

²¹ En Zoji "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I "trɔɛn "tɔ 'an wei 'gɔɛ -yrɛ 'kpa. Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ be, te ka'a Bali bɔa pɔn 'gɔɛ -a da dɪ, en ka'a 'kɔ Bali bɔlɛ Zeruzalem dɪ. ²² 'Ka Samari 'nɔn be, ka Bali bɔa, 'pian ka'a Bali 'bɔ 'tɔa dɪ, 'kɔ Zuif 'nɔn be, "kɔ Bali bɔa en "kɔ Bali 'bɔ -tɔa. -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'trɛdanɔn "sia 'wɪ 'jɪ be, Zuif 'nɔn 'va nɛn e "sia. ²³ 'Pian tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ be, en -a tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɪɛ -a man nɛn Bali bɔ 'nɔn tɪglɪ -kaa "tɪ Bali bɔa Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, en waa bɔa 'e -si tɪglɪ da. Bali bɔ 'nɔn zɪɛ o va nɛn -kaa "tɪ Bali cɪ. ²⁴ Bali a lei -a. -Yee "wean minnɔn nɛn waa bɔa "be, 'o bɔ -yee lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, en 'o bɔ 'e -si tɪglɪ da.»

²⁵ En lɪ zɪɛ e 'nan Zoji lɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan min nɛn e cɪ Crizɪ -a be e -taa, -a 'bɔ nɛn Bali -a 'si "va. Tɔ nɛn e -ta be, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

²⁶ En Zoji "e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn an 'wɪ tin "baa 'yɪɛ 'gɔɛ, mɛɛn cɪ -a.»

²⁷ E -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnɔn, nun tɔɔn en -a -srunɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan 'o 'vale lɛmɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tɔ 'ka -a laabɔlɛ -yrɔ 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e cɪ -a laabunɔn lɪ 'labɛ -yrɔ "dɪ? En wa'a laabɔlɛ "nyɪan 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e cɪ -a tin 'banan -yrɛ "dɪ?

²⁸ -A -nan nɛn lɪ zɪɛ e 'yee 'yɪ 'tɔvɛ 'tɔɪ, en e -kɔ 'fla -a vlɛ minnɔn lɛ 'nan: ²⁹ «'Ka 'ta min -tɔ yɪ. Min zɪɛ yaan drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'mɛn. -Te Crizɪ nɛn -o?» ³⁰ En minnɔn pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fɛnan nɛn e cɪ be -a -nan.

³¹ Tɔ zɪɛ -a wlu be, te Zoji -srunɔn Zoji man dra -wluwlu 'nan 'e fe -blɪ.

³² 'Pian Zoji "e 'nan -wle 'nan: «-Blɛfɛ nɛn 'an 'le 'gɔɛ, ka'a tɔa dɪ.»

³³ En Zoji -srunɔn -a laabo 'o cin lɔ 'nan: «Min -tɔ -ta -blɛfɛ -a -yrɛ "baalɛ?»

³⁴ Zoji "e -wle 'nan: «'Mɛn -blɛfɛ nɛn 'nan min nɛn yaan 'pa 'sia be, 'an 'ci 'sɔ wɪnɔn drɛ, en 'nyɛnman nɛn yaa -nɔn 'mɛn be 'an 'pa. ³⁵ 'Ka bɔ, 'ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mɛn sinjɛn 'vaa -e 'o 'saa 'tɛdɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'ɛɛ 'nan, 'ka 'wulo wluɔn lou 'saa tran 'tɛvɛ -a. ³⁶ Min nɛn e cɪ 'saa 'tɛnan be, -a san -kɔpa -a 'va, en fe 'wle 'bɔ nɛn yaa -tɛ be, yaa tre 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaaɔn dɪɛ -yee ve -a. E drɛ zɪɛ 'nan -e min nɛn e 'saa 'fɔ be, 'lee min nɛn yaa -tɛ be, o 'ci 'e "nran 'e cin va. ³⁷ O -kɔnnɛn "tɔ -fɔa 'nan: «Min -tɔ 'be fe 'wle -fɔa 'trɛ 'jɪ -e min pee nɛn -e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a. ³⁸ An 'bɔ, an

'ka 'pa 'sia 'nan, 'ka 'kɔ 'saa 'tɛ fei nen ka'a 'nyranman 'pale "da "dɛ -a da. Min peenun -a da nyranman 'pa 'va, ɛn cɛɛ "ta -a "nen "ble.»

³⁹ 'Wɪ nen lɪ zɪɛ yaa 'vɪ bɛ, -yee "wean Samari 'nɔn "kaga 'yi -tera Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yrɛ. ⁴⁰ Zi Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va bɛ, ɛn waa trɔ 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A-nan nen Zozi 'yi 'fili drɛ o va. ⁴¹ 'Wɪ nen yaa vɛ bɛ, -yee "wean minnun nen o 'yi -tera "da "bɛ, o 'bɔ "nyian "kaga 'kpa.

⁴² ɛn waa 'vɪ 'sien lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «Wa'a vile 'nan 'wɪ nen yia 'vɪ bɛ, -a 'saza 'le "wean nen kɔ 'yi -tera "da "di. 'Pian 'wɪ nen kɔa 'man "da 'kɔ 'bɔ 'a bɛ, -yee "wean nen kɔ 'yi -tera "da, ɛn kɔa -tɔ "mɛn 'nan -yɛɛ ci 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnnen wluzan -tv -le 'nen 'man "yaa-man ɛn Zozi -a beli

⁴³ Zi Zozi 'yi "fli drɛ o va bɛ, ɛn e Galile -si 'sia "nyian. ⁴⁴ Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tv siala -dan 'e 'bɔ fla di. ⁴⁵ 'Pian zɪ e 'bɔla Galile bɛ, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɪgl. Kɔɔ 'wɪ nen yaa drɛ "fɛdi da Zeruzalem bɛ, waa -nan 'yi, o -kɔ -nan nun -le "wean.

⁴⁶ E 'bɔla "nyian Kanan Galile 'leglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nen e 'yi lila 'wɛn -a bɛ -a da.

Tv zɪɛ -a man bɛ, mingɔnnen wluzan -tv nen e -nyɛanla Kapanamo bɛ, te -a -pɪ 'man "yaaman 'kpa tɪgl. ⁴⁷ Mingɔnnen wluzan zɪɛ, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, ɛn e 'bɔla Galile. -A -nan nen e -kɔ Zozi 'va, ɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn "ji Kapanamo -e 'e 'yee 'nen nen -a man "yaaman -nan nun bɛ -a 'beli. 'Nɛn zɪɛ -a -kadɪ -fɔla tv.

⁴⁸ ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lebo "fɔ wɪnun 'lee -cɛ -srɔn "wɪnun -nan yɛle di, ka'a 'yi 'teala 'wɪ da 'mlɔnmlɔn di.»

⁴⁹ Mingɔnnen wluzan "e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'yra 'si, 'i -ta -trɛlɛ 'vaa -e 'mɛn 'nen 'e 'yɛ 'le wɔ.»

⁵⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ, 'i -pɪ "belia.» E 'yi -tera 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ bɛ -a da ɛn e -kɔ.

⁵¹ 'Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -a 'sunɔn 'ta -a 'lɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nen man.»

⁵² -A -nan nen yaa laabo -wɔ 'nan: «Tu "cɛn "man nen -cɛ 'si "man?» ɛn o -yrɛ 'nan: «'Si te yide 'sia 'mɔɛnnɛn man "tiennɔn, tɔɔn ɛn -cɛ 'si "man.»

⁵³ ɛn -a -cin -tɔ mingɔnnen wluzan 'ji 'nan, tv 'lein zɪɛ -a wlu nen Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pɪ "belia.» -A -nan nen -a 'bɔ 'lee 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'yi -tera Zozi da.

⁵⁴ Zi Zozi 'si Zude ɛn e -kɔ Galile bɛ, -a -nan nen e 'lebo "fɔ wɪ zɪɛ -a drɛ. -Yee 'lebo "fɔ wɪ "flizan nen yaa dra fɛ 'lein zɪɛ -a -nan.

5

Zozi min -tv nen e -sran "tra "bɛ -a beli

¹ "Bɛ -sru, Zuif 'nɔn 'le "fɛdi -tv drɛdi 'bɔ Zeruzalem, ɛn Zozi 'kɔ -nan nun.

² Zeruzalem 'bɔ man -klɔn bɛ, -a -wlala "nan "tv a, waa laabo 'blanun -wlala "nan. -Wlala "nan zɪɛ -a "srɔn "bɛ, 'yi 'tv a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betesda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdi 'yi zɪɛ -a "srɔn. ³ -Dubannun zɪɛ -a wlu bɛ, -cɛ -tɛnɔn "kaga 'yra 'o nyinnandi -nan. Yɛ 'winɔn 'lee minnun nen o "tun "bɔ bɛ 'lee minnun nen 'o -srandi "tra "bɛ, o nen. [O ya -a man -pennan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn "ji. ⁴ -Yɛɛ ci 'nan Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, -a -tv -sɔɔn "man 'yi zɪɛ -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nen e sɔɔn "va 'e tɛde te Bali -le 'pasiazan "sia -a nyɔɔnnan bɛ, -te -a san -le -cɛ a 'kɔ oo, e "sia "man.]

⁵ ɛn min -tv a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan, -cɛ a "man. -A -cɛ zɪɛ -a -nan lɛ -fuba yaaga 'wle 'sɔra nen 'gɔ. ⁶ Zi Zozi -a 'yi 'e nyinnandi bɛ, ɛn yaa -tɔ 'nan -cɛ nen "man "bɛ -a 'yi "fli 'bɔ, -a -nan nen yaa laabo -yrɔ 'nan: «'I ya "vale -cɛ 'e 'si 'i man?»

⁷ ɛn min zɪɛ e 'nan Zozi lɛ nan: «Minsan, "mɛɛn -mie "ka -e 'yaan 'fɔ 'yi 'va te 'yi nyɔɔn "ji "di. ɛn -te "mɛɛn vɪnan 'an -pli 'yi 'bɔ man bɛ, -e min -tv 'e 'fɔ "va 'an lɔ 'e 'flin.»

⁸ -A -nan nen Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan lou, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ!» ⁹ 'Nun tɔɔn -cɛ 'si min zɪɛ -a man, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdi 'sia.

'Yi zɪɛ -a da bɛ, te Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi nen waa laabo Saba bɛ -nyren. ¹⁰ ɛn Zi Zuif 'nɔn 'tanɔn -a 'yi bɛ, ɛn waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛgɔ 'flinla "yi nen, -yee "wean -a -si 'ka 'e 'nɔndi 'yie -e 'i 'kɔ 'yie nyinnan "dave -a di.»

¹¹ ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min nen e -cɛ 'si 'an man bɛ, e 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ.» »

¹² Waa laabo -yrɔ 'nan: «Min 'cɛn 'bɛ 'vɪ 'yie 'nan 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ?»

¹³ 'Pian min nen -cɛ 'si "man "bɛ, ya'a min zɪɛ -a tɔa di. Kɔɔ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan min "kaga "le "wɛan.

¹⁴ "Bɛ -sru, Zozi min zɪɛ -a 'yi Bali -pan 'kuin, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'I "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yrɛ 'kpa! -Cɛ 'si 'i man, te 'i 'wɪ 'wliɔ "drɛ "nyian di, "tɔgɔ 'wɪ nen e -ciala 'wɪ zɪɛ 'bɛ da bɛ, 'e bɔ 'i man.»

¹⁵ Min zɪɛ e -kɔ, ɛn yaa 'vɪ Zuif 'nɔn 'le "mɛn 'nan Zozi 'bɛ -cɛ 'si 'e man. ¹⁶ -Yee "wean Zuif 'nɔn Zozi -wɛɛdi 'sia 'nan e 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'flinla "yi da.

¹⁷ 'Pian Zozi 'wɪ 'ci 'vɪ -wle, yaa 'vɪ 'nan: «'An "ti 'nyranman "paa tian tv 'gɔvɛ -a, -yee "wean 'an 'bɔ "nyian, "an "ya wo -a 'panan.»

¹⁸ 'Wɪ zɪɛ -yee "wean Zuif 'nɔn a Zozi -wɛɛnan 'kpa tɪgl 'nan o -tɛa. Wa'a vile 'nan e -wee 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ -yee "wean di, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'bɛ ci 'e "ti "a, te 'e 'fli -kɔnnan Bali man.

Zozi 'le 'plɛblɛ bɛ Bali 'bɔ 'bɛ -nɔn -yrɛ

¹⁹ En Zozi 'e 'fli -le 'wɪ 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Bali -pɪ 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ drɛdɪ -a 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ 'e 'tɪ 'lɔ bɛ -nyren yaa dra. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn -a "tɪ -a dra bɛ, -nyren -a -pɪ -a dra "nyian. ²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan -kaa "tɪ Bali 'e 'pɪ ye "yɪ, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a dra bɛ, yaa -kɔnman 'e 'pɪ lɛ. 'Winun nɛn e cɪ -dandan 'kpa e -cɪalɔ 'gu da bɛ, yaa -kɔnman -yrɛ, 'nan -e 'wɪ 'e 'ka 'kan 'lɛ "wean. ²¹ Zɪ -kaa "tɪ Bali minnun wuanla -kanɔn 'va -e 'e 'belidɪ -nɔn -wle "bɛ, -a -tɔwli "nɛn "nyian -a -pɪ -a dra -e min nɛn e 'sɔ "ji "bɛ 'e 'belidɪ -nɔn -a san lɛ. ²² En "nyian bɛ, -kaa "tɪ Bali "cee min -le 'wɪ tin 'baa dɪ, 'pian e 'wɪ tin 'badɪ pɛɛnɔn -pɛba 'wɔ 'e 'pɪ -lɔ. ²³ Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun pɛɛnɔn 'o -pɪ 'tɔ bɔ "lɛ zɪ o -a 'bɔ 'tɔ bɔ "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Min nɛn ya'a -pɪ 'tɔ bɔlɛ dɪɛ, tɛ -a "tɪ "nɛn yaa 'pa 'sia bɛ, ya'a 'tɔ bɔlɛ dɪ.

²⁴ Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn yaan wei 'man 'yɪ, ɛn e yɪ -tɛra Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le vɛ -a. -A san -le tin 'badɪ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn dɪ, 'pian e 'sɔ 'ka -lɔ ɛn e 'belidɪ 'yɪ. ²⁵ Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ, ɛn e 'bɔ 'va. Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnun nɛn o cɪ minnun -kadɪ -a Bali 'lɛ bɛ, o Bali -pɪ wei maan. ɛn minnun nɛn waa 'man 'yɪ "bɛ o "belia. ²⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan zɪ 'plɛblɛ a -kaa "tɪ Bali 'lɔ -e 'e 'belidɪ -nɔn minnun lɛ bɛ, -a -tɔwli "nɛn yaa -nɔn 'e 'pɪ lɛ 'nan 'e 'belidɪ -nɔn minnun lɛ. ²⁷ En yaa -si -nɔn -yrɛ 'nan 'e minnun -le 'wɪ tin 'ba, e ya blamin -pɪ -a -le "wean.

²⁸ Te 'wɪ 'gɔvɛ 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tɔ -a -tanan bɔdɪ -a. Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnun nɛn o kaa o ya -yrɛ -ji bɛ, o Blamin -pɪ wei maan, ²⁹ ɛn o bɔala 'yrɛ -ji. Minnun nɛn o 'wɪ 'yɪ drɛ bɛ, o wuanla -e 'o 'belidɪ yɪ. ɛn minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, o wuanla -e tin 'e 'tɛ o da.

³⁰ Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ 'tɔ drɛ 'an 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ. 'Wɪ nɛn 'an 'tɪ -a ve 'mɛn bɛ, -a da nɛn an min -le 'wɪ tin 'baa. Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɛɛnan dɪ, 'pian Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a cɪ 'sɔ winun -wɛɛnan nɛn an cɪ.

³¹ -Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'nan yɪzan -a bɛ, min 'ka 'an wei sɪalɔ 'wɪ 'kpa -a dɪ. ³² 'Pian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan a, ɛn maan -tɔa 'nan 'wɪ nɛn yaa ve 'an man bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

³³ 'Ka 'bɔ, 'ka minnun 'pa 'sia Zan -va, ɛn e 'wɪ tɪglɪ 'vɪ 'an man. ³⁴ An 'bɔ 'lɛ vɛ bɛ, ma'an wɛɛman 'nan min nɛn e drɛ 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a dɪ, 'pian 'an Zan -le 'wɪ ve cɛɛ 'nan -e 'ka yɪ -tɛra "da, -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ³⁵ Zan a "lɛ 'nan 'tɛ nɛn waa -fɔ "nɛn ɛn e bli bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Ka wɪ 'man, ɛn 'ka 'ci nran -a -san man tɔ "wɛnɛn 'a.

³⁶ 'Wɪ nɛn 'bɛ 'mɛn 'wɪ -kɔnman bɛ, 'bɛ -dan 'mlɪan 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ 'an man bɛ -a da. 'Winun nɛn 'an 'tɪ -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -a 'winun 'bɔ nɛn maan dra 'gu. -Yɛɛ -kɔnman 'nan 'an 'tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia. ³⁷ An "tɪ 'bɔ nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ "tɪ 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei manlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn ka'a tian 'li -a yra yɪlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ³⁸ En -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'ji dɪ, kɔɔ ka'a yɪ 'tɛala -a -pɪ nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. ³⁹ Kaa -tɔa 'nan Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min lɛ, -yee "wean kaa ta ve tɔ pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crɛnnun zɪɛ, -wɛɛ 'an 'man wɪ ve minnun lɛ. ⁴⁰ 'Pian ka 'ka "vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidɪ 'kpa 'e drɛ 'cee vɛ -a dɪ.

⁴¹ An 'ka -a -wɛɛnan 'nan minnun 'waan 'tɔ bɔ dɪ, ⁴² 'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdɪ "yɪ 'ka 'ka 'ji dɪ. ⁴³ An "tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia, ɛn ka 'ka "vale 'kaan "sia 'cee vɛ -a dɪ. -Te min pee -ta 'e 'bɔ 'tɔ da bɛ, cɛɛ "sia 'cee vɛ -a. ⁴⁴ Kaa -wɛɛman 'nan 'ka bɔɛzan -tɔ 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a wɛɛman 'pian 'nan Bali -tɔwli "nɛn 'e 'ka 'tɔ bɔ dɪ. ɛn -tɛ ka ya zɪɛ 'wɪ 'kpa bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yɪ -tɛra 'an da?

⁴⁵ Te 'ka 'ci "nran 'nan 'an "tɪ 'va nun bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ -tɔa 'ka man dɪ! Min nɛn e 'wɪ -tɔa 'ka man bɛ, Moizi nɛn 'ka 'ci "nran man "da 'nan e -taa 'palɛ 'ka 'va bɛ -nyren. ⁴⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan "tɛ ka yɪ -tɛala Moizi da bɛ, "tɛ ka yɪ -tɛala 'an da "nyian, kɔɔ 'mɛn 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ. ⁴⁷ 'Pian 'wɪ nɛn yaa crɛn -tɛ bɛ, ka'a yɪ 'tɛala "da "dɪ, e dra "mɛn 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yɪ -tɛra 'wɪ nɛn maan ve bɛ -a da?»

6

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min "kaga "lɛ

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Galilɛ 'yɪ nɛn waa laabo "nyian Tiberia 'yɪ bɛ -a -sru. ² Min "kaga 'kɔla Zozi -sru, -yee 'lebo "fɔ winun nɛn yaa drɛ -cɛ -tɛnɔn 'belidɪ -a ɛn waa -nan 'yɪ bɛ -yee "wean. ³ Zozi pɔn -tɔ tri 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn o -nyran. ⁴ Te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'kogo.

⁵ Zɪ Zozi 'e 'wulo wluan, ɛn e min "kaga 'yɪ -tanan 'o 'va zɪa bɛ, -a -nan nɛn yaa laabɔ Filipino -lɔ 'nan: «Nyin zɪa nɛn, -kaa -blɪfɛ "lɔa, -e -kaa -nɔn min "kaga 'labɛ -wɛlɛ?» ⁶ Zɪ kɔ Zozi 'e drɛ bɛ -a -cin a "ji, 'pian e 'tan Filipino man -a cɪ wɪ mandɪ -le "wean.

⁷ En Filipino 'e -yrɛ 'nan: «-Te -kaa -blɪfɛ 'lɔ -kpi fuba sinjen bɛ, ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ.»

⁸ En Zozi -sruzan 'pɛe nɛn, waa laabo Andre, Simɔn Piɛri "bɔi -a bɛ e 'nan: ⁹ «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "a 'nɛn 'kɔnɔn -tɔ -lɔ 'gu, 'pian ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ?»

¹⁰ En Zozi 'e 'nan 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka min pɛɛnɔn -nyran "tra.» Waa 'vɪ -wɛlɛ, ɛn o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan lu a fɛnyian -nyran "dave -a. Minnun zɪɛ, -klɔnɔn a o va -kpi 'soolu.

11 Zozi 'kpoun 'soolu zɛ -a 'si, e Bali muo 'fɔ, en yaa pli o man. E pɔ 'si en yaa dre 'nyian zɪ. Min -tɔ 'e bli 'le zɪ e cɪ 'va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

12 Zɪ e o 'kan bɛ, en Zozi 'e 'nan 'e -srunɔn le 'nan: «'Ka -nyranman 'koola! Te 'ka 'blife 'tɔɪ -e 'e sɾɛ dɪ.» 13 En -a -srunɔn -a koola. 'Kpoun 'soolu bɛ e min "kaga zɛ o 'kan, en -a -nyranman saannen -fuda 'fli 'fa.

14 Zi minnun Zozi 'le 'lebo "fɔ wɪ -dan zɛ, -a -nan 'yɪ bɛ, en o 'nan: «'Wɪ 'kpa! Min 'labɛ, e ya Bali 'lewei vɪzan nɛn o 'nan e -taa "bɛ -a.»

15 Zi Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, o 'ta -daa 'e 'kunlɛ -e 'wee 'tɔ 'wee mingɔnnɛn -a bɛ, en e 'li 'e da "nyian pɔn da nun 'e 'saza.

Zozi 'ta 'wɔ Galile 'yi yɛ da (Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

16 Zi funninmlan 'pla bɛ, en -a -srunɔn sɔɔn 'ji 'yi man. 17 O -fɔ -klɔ -tɔ -ji, en o -kɔdɪ 'sia 'fla nɛn waa laabo Kapanamo bɛ -a da. E ya 'yɪ 'bɔ -sru. Klun -trɔa, te Zozi 'ka tian bɔlɛ o man dɪ, 18 en fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ 'fɛɛndɪ 'sia, te 'yɪ 'bɔ 'nyɔɔnman. 19 O -klɔ -fɔ o -sru 'bɔ 'kɔɔbli, waa dre kilo 'soolu te 'bɛ 'cɛɛ dɪ kilo 'shɛɛdɔ. "Wɛɛ vnan 'o yɛ -tɔa "bɛ, te o Zozi ye -tanɛn 'ta wɔdɪ -a 'yi yɛ da, en "klan -sɛn o ji. 20 'Pian Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn. Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ!»

21 -A -nan nɛn o ya "vale 'nan 'o Zozi -fɔa 'o 'va 'klɔ -ji. 'Nun tɔɔn en o bɔla fɛnan nɛn o cɪ -kɔnan bɛ -a -nan.

Zozi a -blife nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a

22 Zi tɔ cɛɛn bɛ, minnun nɛn o -fɔ "yɪ -sru "bɛ, en -a -cin -trɔa o ji 'nan -klɔ a 'sɪ 'tɔwli, en Zozi 'ka 'fɔlɛ -ji dɪ. Waa -tɔa 'pian 'nan -a -srunɔn 'kɔ 'o 'saza. 23 Tɔɔn en -klɔ -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bɔla fɛnan nɛn Minsan Bali muo "fɔ 'vaa en o fɛnun bli bɛ, -a -nan "srɔn. 24 Zi wa'a Zozi yɛ dɛ, te wa'a "nyian -a -srunɔn 'ye dɛ, en minnun pɛɛnɔn 'fɔ -klɔnɔn zɛ -a -ji, en o -kɔ Zozi -wɛɛlɛ Kapanamo.

25 O 'bɔ Zozi man 'yɪ -sru "nun, en waa laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tɔ 'cɛn 'man nɛn i -ta 'gɔ?»

26 En Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -blife 'yɪ, kaa bli, ka 'kan, -yee "wean ka ya 'an -wɛɛnan. Ka 'ka 'an -wɛɛnan 'nan -cɛ -srɔn "wɪnɔn nɛn maan dre bɛ, kaa -ci 'man 'le "wɛan dɪ. 27 Te 'ka -wɛɛ 'nan -blife nɛn e sɾɛman bɛ, -nyrɛn 'ka ye dɪ. 'Pian 'ka -wɛɛ 'nan -blife nɛn e "mɔan en e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, -nyrɛn 'ka ye. 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'bɛ -blife zɛ -a -nɔan 'cɛɛ, kɔɔ 'an "tɪ Bali -a 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn.»

28 En waa laabo -yrɔ 'nan: «Kɔa dra 'kɔ, 'wɪnɔn nɛn e cɪ Bali cɪ 'sɔ 'a bɛ, -e 'kɔ -kɔla -a dre dɪ -a?»

29 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ -tɔwli "nɛn Bali cɪ "vale 'ka dre bɛ, -nyrɛn 'nan, 'ka yɪ -tera min nɛn Bali 'bɔ -a 'pa 'sia bɛ -a da.»

30 -A -nan nɛn waa laabo Zozi 'lɔ 'nan: «'Lebo "fɔ wɪ "kɔ "nɛn yia dra -e 'ku yɪ -tera 'i da? -Mɛ "wɪ nɛn i -taa -a dreɛ? 31 'Li te 'kɔ tranun a "bui "da bɛ, o fɛ -tɔ nɛn waa laabo manɛn bɛ, -a bli. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«E -blife nɛn e 'si laji bɛ -a -nɔn -wlɛ.»

32 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Moizi "cɛɛ -blife tɪglɪ 'si laji en yaa -nɔn 'cɛɛ dɪ. 'Pian 'an "tɪ 'bɛ -blife tɪglɪ 'si laji, en yaa -nɔn 'cɛɛ. 33 -Yɛɛ cɪ 'nan fɛ nɛn Bali -a -nɔn -blife -a bɛ, min nɛn e 'si laji te e 'belidɪ -nɔan "trɛdanɔn lɛ bɛ -nyrɛn.»

34 En minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -blife zɛ 'i -nɔn 'kɔɛ tɔ pɛɛnɔn man.»

35 Zozi 'e 'nan "mɛn -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blife nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. Min nɛn e -ta 'an 'va bɛ, dra 'ka -a tea "nyian 'mlɔnmlɔn dɪ, en min nɛn e yɪ -tera 'an da bɛ, 'yɪ dra 'ka "nyian -a tea 'mlɔnmlɔn dɪ. 36 Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, en kaan 'yɪ 'ka 'bɔa, 'pian ka 'a yɪ 'teala 'an da dɪ. 37 Minnun pɛɛnɔn nɛn 'an "tɪ "o -nɔn 'mɛn bɛ, o -taa 'an 'va, en min "ɛ -ta 'an 'va bɛ, ma'an pian 'mlɔnmlɔn dɪ. 38 Kɔɔ ma'an 'silɛ laji 'nan -e 'an 'bɔ 'fli cɪ 'sɔ winun dre dɪ, 'pian 'nan -e 'an min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a cɪ 'sɔ winun dre. 39 Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a cɪ 'sɔ winun nɛn 'nan: Minnun nɛn e o -nɔn 'mɛn bɛ, te 'an -tɔwli "cɛ 'san "va "dɪ, 'pian 'nan 'an o wluan -kanɔn 'va yɪ -fɔla "da "ji. 40 'An "tɪ 'cɪ 'sɔ winun nɛn "nyian 'nan, minnun pɛɛnɔn nɛn waan 'yɪ -a -pɪ -a en o yɪ -tera "da "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ e ya -wee vɛ -a. 'An 'bɔ 'bɛ o wuanla -kanɔn 'va yɪ -fɔla "da "ji.»

41 Zozi -a 'vɪ 'nan 'e ya -blife nɛn e 'si laji, en e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a, -yee "wean minnun wunwun 'vɪdɪ 'sia 'o cin yɛi. 42 Waa ve 'nan: «Min 'labɛ, Zoze fɔ -pɪ Zozi bɛ -nyrɛn. -Kaa "tɪ -tɔa, en kaa "bɔ -tɔa. E dre "mɛn 'kɔ, en yaa ve 'nan 'e 'si laji?»

43 En Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka wunwun "vɪdɪ 'le 'tɔ. 44 Min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'ta 'an 'va, te 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -yɛɛ "cɛɛ 'taa 'mɛn dɪ. En -te e -ta bɛ, maan wuanla -kanɔn 'va yɪ -fɔla "da "ji. 45 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'bɛ 'wɪ "paaman min pɛɛnɔn 'ji.»

Min nɛn e -kaa "tɪ Bali wei 'man, en e wɪ -yee 'wɪ "paadɪ man bɛ, -a san 'bɛ -taa 'an 'va.

46 E 'ka 'nan min -tɔ -kaa "tɪ 'yɪ dɪ. 'An 'bɔ nɛn 'an 'si "va "nun bɛ, mɛɛn -kaa "tɪ Bali 'yɪ. 47 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan min nɛn e yɪ -teala 'an da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ, e ya -a san -le vɛ -a. 48 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blife nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. 49 'Ka tranun fɛ -tɔ nɛn waa laabo Manɛn bɛ -a bli "bui "da, en ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɔlɛ -wɔb "dɪ. 50 'Pian -blife 'gɔɛ, 'bɛ 'si laji, min nɛn yaa bli bɛ, ya'a 'kaa "fo "dɪ. 51 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blife nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. Min nɛn e -blife zɛ -a bli bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a

'nyaan dɛe e ya -a san -le vɛ -a. -Blɛfɛ 'bɔ nɛn an -taa -a -nɔnlɛ bɛ, 'an 'bɔ 'kɔlɛ nɛn. Maan -nɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'beli vɛ -a.»

52 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'sa -fɔdɪ 'sia 'o cin yei, te waa vɛ 'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔlɛ 'nɔn min lɛ -blɛfɛ -a?»

53 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan, -te ka'an 'bɔ Blamin -pɪ 'kɔlɛ 'blɛ dɛɛ, ɛn -te ka'an nɛn mɪnlɛ dɛɛ, te 'belidɪ 'ka 'ka 'lɔ dɪ. 54 Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'ble, ɛn yaan nɛn -mlɪan 'bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛɛ, e ya -a san -le vɛ -a. Maan wuanla -kanɔn 'va yɪ -fɔla 'da 'ji. 55 -Yɛɛ cɪ 'nan 'an 'kɔlɛ bɛ, -blɛfɛ tɪɪlɪ nɛn, ɛn 'an nɛn bɛ, mɪn vɛ tɪɪlɪ nɛn. 56 Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'ble ɛn yaan nɛn -mlɪan 'bɛ, te 'kɔ 'vale -a san -a kɔ drɛ min -tɔwli 'a, kɔ'a 'sia 'e cin man dɪ. 57 -Kaa 'tɪ 'nɛn yaan 'pa 'sia bɛ 'belidɪ -a -yrɔ, ɛn -yɛɛ 'belidɪ -nɔn 'mɛn, -a -tɔwli 'nɛn 'nyian min nɛn yaan 'kɔlɛ blɛ bɛ, an 'belidɪ -nɔan -a san lɛ. 58 'An 'kɔlɛ bɛ, -blɛfɛ tɪɪlɪ nɛn e 'si laji bɛ -nyrɛn. E 'ka 'le 'nan fɛ nɛn 'ka tranun -a blɪ 'bui 'da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. Waa blɪ, ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɔlɛ -wɔlɔ 'dɪ. Min nɛn e -blɛfɛ 'gɔvɛ -a blɛ bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛɛ e ya -a san -le vɛ -a.»

59 'Wɪ zɪɛ, -a 'bɔ nɛn Zozi -a 'vɪ te e ya 'wɪ 'paanan minnun ji Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin, 'fla nɛn waa laabo Kapanamo bɛ -a da. 60 ɛn zɪ -a -srɛnɔn 'winun zɪɛ -a 'man bɛ, -a -nan nɛn o -a min 'kaga 'e 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'paaman 'gɔvɛ, e ya 'plɛblɛ, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e 'trɛɛn 'tɔ -yrɛ 'dɪ.»

61 Te Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wɪ zɪɛ e wunwun 'vidɪ 'pla 'e -srɛnɔn 'nɛan. ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'gɔvɛ e 'ka 'ci baa 'ji? 62 'Lɔɔ -te ka Blamin -pɪ 'yɪ te e 'ta wuanla -e 'e 'kɔ fɛnan nɛn e cɪ 'e tɛdɛ bɛ -a -nan bɛ, e dra 'cɛɛ 'kɔ? 63 Bali lei 'saun 'bɛ 'belidɪ -nɔan 'min lɛ. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidɪ yɪ dɪ. Wei nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ fɛ, min nɛn e yɪ -tɛra 'da 'bɛ, e Bali lei 'saun ye, ɛn e 'belidɪ ye. 64 'Pian min -mienun a 'ka yei te wa'a yɪ 'teala 'da 'dɪ.»

-Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -a pou sianan 'bɛ, te e minnun nɛn wa'a yɪ 'teala -a wei da dɛɛ o -tɔa, ɛn min nɛn e -taa -a -nɔnlɛ minnun lɛ bɛ yaa -tɔa. 65 Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ 'nyian 'nan: «-Yɛɛ 'wɛan nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va te 'an 'tɪ 'cɛɛ -si -nɔn -yrɛ 'dɪ.»

66 Tɔ zɪɛ -a man nɛn Zozi -srɛnɔn 'kaga 'li 'o da, ɛn wa'a 'nyian -sɔɔnlɛa -a -sru 'dɪ.

67 ɛn Zozi -a laabu min -fuda 'fli 'nɛn o -fɔ -a -sru 'bɛ -wɔ 'nan: «Kaa 'nun, ka 'ka 'vale 'ka -koo 'nyian dɔv?»

68 -A -nan nɛn Simon Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Mɪnsan, -tɪ -va nɛn kɔ lia 'kɔ da? 'I wei 'bɛ 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛɛ -a -nɔan 'min lɛ. 69 Kɔ yɪ -tɛra 'da ɛn kɔa -tɔ 'nan yɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si 'va 'bɛ -a.»

70 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ 'ka 'si 'va -fuda 'fli, 'pian 'ka 'va min -tɔ a Satan -le 'nɛn 'a!» 71 Min nɛn Zozi cɪ -yɛɛ 'wɪ vɪnan bɛ, Simɔn Karioti -pɪ Zudazi nɛn. -A -srɛnɔn 'fuda 'fli 'bɔ 'va min -tɔ nɛn, -yɛɛ -taa Zozi 'bɔ 'nɔnlɛ minnun lɛ.

7

Zozi 'bɔwinun 'ka yɪ 'teala Zozi da dɪ

1 'Bɛ -sru ɛn Zozi cɪ Galilɛ 'lɛɪlɔn 'ji. E 'ka 'vale 'e 'ko Zude 'lɛɪlɔn 'ji dɪ, kɔɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn a -a -wɛɛnan 'nan -e 'o -tɛ. 2 Zuif 'nɔn 'le 'fɛdɪ nɛn waa -ble lo 'la -paannun wlu bɛ -a -tɔ 'bɔ 'kogo. 3 ɛn Zozi 'bɔwinun 'e Zozi lɛ 'nan: «'I 'si 'gɔ! 'I 'ko Zude 'lɛɪlɔn 'ji -e 'i -srɛnɔn 'o 'lebo 'fɔ winun nɛn yɪ dra bɛ -a -nan yɪ. 4 Min nɛn yaa -wɛɛman 'nan min pɛɛnɔn 'o 'e 'tɔ bɛ, ya'a 'yɔɔman dɪ. 'Winun nɛn yɪ dra 'gɔvɛ, 'i drɛ -e min pɛɛnɔn 'o -nan yɪ.» 5 Zozi 'bɔ 'bɔwinun 'ka 'nyian 'o yɪ 'teala Zozi da dɪ.

6 ɛn Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'Mɛn tɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ. 'Pian tɔ pɛɛnɔn a 'yɪ 'cɛɛ vɛ 'le 'a. 7 -A -ci 'ka -e 'trɛdanɔn 'o 'nan 'cɛɛ 'man dɪ, 'pian o 'naan 'mɛɛn 'man, kɔɔ maan -teala o yra 'nan o drɛ wɪ a -wliɪdɪ. 8 'Ka 'bɔ, 'ka 'kɔ 'fɛdɪ da. Ma'an 'koo 'fɛdɪ 'labɛ -a da dɪ, kɔɔ 'mɛn tɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ.» 9 E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wlɛ, ɛn e -fɔ Galilɛ.

Zozi 'kɔ 'fɛdɪ da Zeruzalɛm

10 Zɪ Zozi 'bɔwinun -kɔ 'fɛdɪ 'bɔ da bɛ, ɛn Zozi 'bɔ 'kɔla o -sru 'mɛn. 'Pian ya'a 'yɛɛ -kɔdɪ -ci -tɛlɛ dɪ. 11 Zuif 'nɔn 'tanɔn -a -wɛɛdɪ 'sia minnun nɛn o -kɔ 'fɛdɪ zɪɛ -a da bɛ o yei, te waa laabo -wɔ 'nan: «-Vɛ -mie 'gɔvɛ e ya nyin zia?»

12 Minnun wunwun 'vidɪ 'sia fɛ zɪɛ -a -nan 'kaga. Min -mienun -a vɛ 'nan: «E ya min tɪɪlɪ 'a.»

Te -a -mienun "o "ve 'nan: «-Cɛjɛ! Min nɛn e min see 'paaman bɛ -nyrɛn.» 13 'Pian min -tɔ 'ka 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a vɛlɛ wei 'plɛblɛ 'ji dɪ, kɔɔ 'klan a o ji Zuif 'nɔn 'tanɔn 'le 'wɛan.

14 Zɪ 'fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'e yei 'bɛ, Zozi 'kɔ Bali -pan 'kuin, ɛn e 'wɪ 'paadɪ 'sia minnun ji. 15 -Yɛɛ 'wɪ 'paadɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'kan te waa vɛ 'nan: «Min 'labɛ ya'a drɛlɛ min -tɔ -sruzan 'a dɪ, e drɛ 'kɔ ɛn e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a -tɔa zɪɛ.»

16 ɛn Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan 'paaman minnun ji 'gɔvɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian e 'sia Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 17 Min nɛn e ya 'vale 'e Bali zɪɛ -a ci 'sɔ winun dra bɛ, -yɛɛ 'mɛn 'wɪ 'paadɪ 'gɔvɛ -a -tɔa. -Te Bali va nɛn e 'sia oo, ɛn te 'an 'bɔ 'va nɛn e 'sia oo, -a san 'bɛ -tɔa. 18 Min nɛn 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪ 'paaman minnun ji bɛ, te e ya 'e 'bɔ 'fli 'tɔ -wɛɛnan. 'Pian min nɛn e ya 'vale 'nan min nɛn yɛɛ 'pa 'sia bɛ minnun 'o bɔ bɛ, -a san zɪɛ min tɪɪlɪ nɛn, ya'a 'wɪ 've 'wlu 'a dɛɛ, -nyrɛn. 19 Moizi -pɛi -tɔ winun paa 'ka

'ji, 'pian 'ka pɛɛnɔn ka'a 'ta wɔla "da "di. En ka ya "vale 'kaan-tea "nyian, -mɛ "le "wean?»

²⁰ Minnun "kaga "be waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ -wɪdɪ "tɔ a 'i-sru. -Tɪɛ cɪ -a -wɛɛnan 'nan 'yei -tɛa?»

²¹ Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «An 'lebo "fɔ wɪ -tɔwɪ dre 'gʊɛ, -a 'wɪ 'nan 'ka pɛɛnɔn man.

²² Moizi -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka 'nɛn 'fɔ -klɔnmɔn -va 'e -ya yi 'sɔra da. En -te yi 'sɔrazan zɪɛ e -tria 'flinla "yi da bɛ, kaa dra -kpɔ. -Pɛ -tɔ da zia bɛ, Moizi "cɛɛ -pei -trɔa dɪ, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cɛn. ²³ 'Flinla "yi da bɛ ka 'nɛn -fɔa "klɔnmɔn -va, -e 'ka vɪɛ 'ka Moizi -le -pei 'srɔɛn srɛ dɪ -le "wean. -Tɛ 'bɛ a zɪɛ, -mɛ "le "wean 'bli fɔ 'ka 'ji 'an man 'nan, "an "blamin -munmuan beli 'flinla "yi da?» ²⁴ Ka min -le 'wɪ vɛ "ta lou. 'Cɛɛ 'le 'tɔ, 'ka 'wɪ 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wɪ 'cɛn!»

Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyrɛn Zozi 'a

²⁵ -A -nan nɛn Zeruzalɛm 'nɔn -miɛnun "o 'nan: «"Ka 'yɪɔ, min nɛn o cɪ -a -wɛɛnan 'nan 'o -tɛa "bɛ -nyrɛn 'gʊ. ²⁶ En -yɛɛ 'wɪ tin "baa minnun yei te wa'a 'wɪ tɔ vɛ -yrɛ "bɛ dɪ. Maan ye "le -kaa 'tanɔn -a -tɔ 'nan -yɛɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a. ²⁷ 'Pian min 'labɛ -cɛɛ 'sinan -tɔa. Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -te 'bɛ 'ta bɛ, min -tɔ 'ka 'bɛ 'sinan 'tɔa dɪ.»

²⁸ Tɔ zɪɛ -a wɪlu bɛ, te Zozi a 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, en yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Kaa "nrɔnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tɔa, en -a -nan nɛn an 'si bɛ kaa -tɔa. 'Pian ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ. Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ e ya tɪɪl, en ka'a min zɪɛ -a tɔa dɪ. ²⁹ 'Mɛn vɛ bɛ "an -tɔa, kɔɔ -a va nɛn an 'si, en -yɛɛ 'an 'pa 'sia.»

³⁰ -A -nan nɛn Zeruzalɛm 'nɔn zɪɛ o ya "vale 'o Zozi "kuan. 'Pian min -tɔ 'ka -kolalɛ -a 'kundɪ -a dɪ, kɔɔ -yɛɛ tɔ 'ka tian bɔɛ dɪ. ³¹ Min -miɛnun "o "yi -tɛra Zozi 'bɔ da. Minnun zɪɛ o ya "kaga en "o laabɔ 'nan: «Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ, yi nɛn e -ta bɛ, e -cɛ -srɔn "wɪ "kaga "dra e "mlian min 'labɛ -a da?»

³² Wunwun "nɛn minnun cɪ -a vɪnan Zozi man bɛ, Farizɛn 'nɔn -a 'man. -A -nan nɛn 'o 'vale Bali -pannɔn 'tanɔn 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

³³ En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «An "flin tian 'ka yei tɔ "wɛnnɛn 'a, "bɛ -sru -e 'an li 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. ³⁴ Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'a 'kolaman 'an yɪdɪ -a dɪ. En fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ, ka'a 'kolaman -e 'ka 'kɔ -nan dɪ.»

³⁵ En Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabɔ 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn e -taa "kolɛ -e -kaa vɪɛ -kaa yi dɪ? E -ko Zuif 'nɔn nɛn 'o fuɪladɪ 'man 'trɛda bɛ o va, -e 'e 'wɪ "paa minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o ji? ³⁶ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'labɛ -a -cɪ nɛn 'nɔn? Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'a 'kolaman 'an yɪdɪ -a dɪ.» En: «Fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ, ka'a 'kolaman -e 'ka 'kɔ -nan dɪ.»

³⁷ "Fɛdɪ yi -nyranman da nɛn, -yɛɛ cɪ yi -dan 'bɔ 'a. Yi zɪɛ -a da nɛn Zozi a minnun yei 'e 'tɔdɪ, en yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Min nɛn 'yi dra -a -tɛa "bɛ, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin. ³⁸ Min nɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san -kɔan "le 'ji ku nɛn e 'belidɪ -nɔan "min le bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Zi e cɪ e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ.» ³⁹ Lei 'saun nɛn minnun nɛn o yi -tɛra Zozi da o -taa -a yɪɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ nɛn Zozi 'bɔ cɪ -a vɪnan. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Bali lei 'saun 'ka tian 'talɛ dɪ, kɔɔ Zozi 'ka tian 'kolɛ 'e "tɪ "le mingɔnnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a da dɪ.

⁴⁰ Zi min "kaga 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en o -miɛnun -a 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, 'wɪ 'kpa e ya Bali 'lewei vɪzan nɛn o 'nan e -taa "bɛ -a.»

⁴¹ Min plɛɛnnun "o 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyrɛn.» En min peenun "o 'vɪ 'nan: «Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ ya'a 'kolaman -e 'e 'si Galilɛ dɪ. ⁴² Kɔɔ e ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ, e -kɔan David kluda min -a, en e 'sia Betelɛm, David -ya trɛ -da.»

⁴³ Zozi 'le "wean, -sa -fɔla minnun "kaga zɪɛ o yei. ⁴⁴ En o va min -miɛnun a "vale 'o "kuan, 'pian min -tɔ 'ka -kolalɛ -a 'kundɪ -a dɪ.

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -tɛɛa Zozi da dɪ

⁴⁵ -A -nan nɛn minnun nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'leɛ Farizɛn 'nɔn o 'pa 'sia bɛ o 'li 'o da o 'va. En Bali -pannɔn 'tanɔn 'leɛ Farizɛn 'nɔn -a laabɔ -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn ka'a 'kunlɛ -e 'ka 'ta -a dɪ?»

⁴⁶ En 'pa 'sianɔn "o -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa vɛ bɛ, min -tɔ 'ka tian 'li -a vɪɛ 'mlɔnmɔn dɪ.»

⁴⁷ En Farizɛn 'nɔn "o 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, maan ye "le -yɛɛ 'wɪ 'ka 'sia 'nan. ⁴⁸ -Kaa Farizɛn 'nɔn -ka'a 'tɔɛ -a -sru "dɪ, en -kaa tazan -tɔ 'ka 'tɔɛ -a -sru "dɪ. ⁴⁹ 'Pian minnun nɛn wa'a Moizi -le -pei -tɔ wɪ tɔa dɪ, en Bali wei a 'e 'pladɪ o man bɛ, o 'saza 'bɛ -tɔa -a -sru.»

⁵⁰ Nikodɛm nɛn e -kɔ Zozi 'man yɪɛ 'e tɛdɛ bɛ, e ya Farizɛn 'nɔn 'bɔ 'va. En yaa 'vɪ Farizɛn 'nɔn zɪɛ -wɛɛ 'nan: ⁵¹ «-Cɛɛ -pei "e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'balɛ dɛ, wa'a 'wɪ 'tɔa -a san man dɪ. 'Pian -te min 'wɪ dre bɛ, waa wei maan 'vaa, en o 'wɪ -tɔa "man.»

⁵² En Farizɛn 'nɔn -a laabɔ -yrɔɔ 'nan: «Galilɛ min nɛn "nyian "yie "a? 'I -nanjɛn Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tɪɪl -e 'i -tɔ 'nan Bali 'lewei vɪzan 'ka 'li 'sia Galilɛ dɪ.»

-Kɔnnɛn -wɛɛzan 'tɔ -le 'wɪ

⁵³ ["Bɛ -sru en o pɛɛnɔn 'ku "wee "kɔnnɛn.

8

¹ -A -nan nɛn Zozi 'ku Olivie pɔn da. ² -A ta tɔ cɛɛn, bɔdrun puunɔn en Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Tɔɔn min "kaga "ku "va. Zozi -nyran, en e 'wɪ "paadi 'sia o ji. ³ -A -nan nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn 'leɛ Farizɛn 'nɔn 'ta lumɔn -tɔ -a, en waa -tɔ minnun yei. Lɪ zɪɛ o 'bɔ "man, te e ya nyinnan -kɔnnɛn -sru. ⁴ En o 'nan Zozi lɛ

'nan: «Bali-le 'wɪ "paazan, li 'gʊe, kʊ 'bɔ "man te e ya nyinnan-kɔnnɛn-sru. ⁵ Moizi-a cɛn -te-peɪ 'fluba 'ji 'nan limɔn nɛn e 'wɪ zɪe-a drɛ bɛ, 'o -te -kɔle -a. Bii "nun "i 'vɪ 'nɔn?» ⁶ O 'wɪ zɪe -a laabʊ 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

'Pian Zozi 'kunnan, ɛn e fɛ -tʊ cɛn -tedɪ 'sia 'e 'pɛ 'wle 'a 'trɛ da, ⁷ te Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ laabʊ Zozi 'lɔ. O ya 'wɪ laabonan Zozi 'lɔ "bɔɔ "le "wean, 'e 'wulo wluan, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min nɛn 'ka yei, te ya'a tian 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛle dɛ, -a san 'e -kɔle tedɛ tuw -yrɛ.» ⁸ E 'kunnan "nyian 'e "pa 'ji, ɛn yaa cɛn -tedɪ 'sia "nyian 'trɛ da.

⁹ Zɪ Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'bɔ 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn o pɛnɔn 'kʊ -tʊdʊ. Min cejenun 'bɛ 'kʊdɪ 'sia 'e 'flin.

-A -nan nɛn li bɛ e -fʊ 'e 'tɔdɪ Zozi 'le 'e -tʊwli minnun yei. ¹⁰ Zozi 'e 'wulo wluan, ɛn yaa laabʊ -yrɔ 'nan: «Minnun nɛn o 'wɪ 'tʊ 'i man bɛ, o ya nyin zia? Min -tʊ 'ka "nyian -nan -e 'e 'wɪ 'tʊ 'i man dʊ?»

¹¹ ɛn li zɪe 'e 'nan Zozi 'le 'nan: «'An 'san, min -tʊ 'ka "nyian -nan dɪ.»

Zozi 'e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian, ma'an 'wɪ tʊa 'i man dɪ. 'I 'kʊ! 'Te 'i 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛ "nyian dɪ!»]

Zozi 'bɛ ci 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn man dra 'wein bɛ -a

¹² Tʊ pee -a bɛ, ɛn Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia "nyian minnun le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ ci 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -a. Min nɛn e sɔnla 'an -sru "bɛ, te ya'a "nyian 'ta wo klun va dɪ, ɛn 'tɛ 'san nɛn e 'belidɪ -nɔan "min le bɛ e ya -a san -le vɛ -a.»

¹³ ɛn Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi 'le 'nan: «'Wɪ nɛn yia ve bɛ, e 'ka 'wɪ 'kpa 'a dɪ, kɔɔ yɪe ci -a vɪnan 'i 'fli man.»

¹⁴ Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn ci 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ vɪnan oɔ, 'wɪ nɛn maan ve 'gʊe, 'wɪ 'kpa nɛn. Kɔɔ fɛnan nɛn an 'si bɛ, maan -tʊa. ɛn fɛnan nɛn an ci -kɔnan bɛ, maan -tʊa. 'Pian 'cee vɛ bɛ, fɛnan nɛn an "sia bɛ, ka'a -nan tʊa dɪ, ɛn fɛnan nɛn an ci -kɔnan bɛ, ka'a -nan tʊa dɪ. ¹⁵ "Ka "tin -tea "min da blamin -wulo -ji wɪ yra man. 'An 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an tin tea min da dɪ. ¹⁶ 'Pian -te an tin -te min da bɛ, e ya 'e 'nɔan da. Kɔɔ an 'ka 'an -tʊwli "dɪ, 'kʊ 'vale "an "ti "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a kʊe ci. ¹⁷ E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'cee -peɪ 'fluba 'ji 'nan: «-Te min "fli "wei a -tʊwli 'wɪ 'tʊ da bɛ, te 'wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a.» ¹⁸ 'An 'bɔ 'an 'fli -le 'wɪ vɛ, ɛn 'an "ti "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, e 'mɛn 'wɪ vɛ.»

¹⁹ ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «'I "ti 'bɔ a nyin zia?»

Zozi 'e -wle 'nan: «Ka'an tʊa dɪ, ɛn ka'an "ti tʊa dɪ. "Te kaan -tʊa "bɛ, "te kaan "ti -tʊa "nyian.»

²⁰ Zozi a 'wɪ zɪe -a "paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fɛnan nɛn minnun "lala

-sean -gbogbo -ji Bali -le vɛ -a bɛ -a -nan. ɛn min -tʊ 'ka -a 'kunle dɪ, kɔɔ -yee tʊ 'ka tian bɔle dɪ.

Zozi 'e "ti "srɔn "kʊdɪ -nan wɪ 'vɪ

²¹ Zozi -a 'vɪ "nyian -wle 'nan: «'An "ta -ko. Ka -taa 'an -wɛle, 'pian ka'an 'ye dɪ. ɛn 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Fɛnan nɛn an "ta -ko 'gʊe, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.»

²² ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabʊ 'o 'fli -lɔ 'nan: «E "ta -ko 'e 'fli -tɛle -baale, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, fɛnan nɛn 'e "ta -ko bɛ, -ka'a 'kɔlaman -e -kaa kʊ -nan dɪ.»

²³ ɛn e 'nan -wle 'nan: «'Trɛ 'gʊe -a da 'nɔn nɛn "cee "a. "Ka 'si wo 'trɛda 'gʊ, 'pian "an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'trɛda 'gʊ dɪ. ²⁴ -Yee "wean maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Kɔɔ min nɛn an ci -a bɛ, -te ka'a yi 'teala "da 'nan an ya min zɪe -a dɛ, 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka.»

²⁵ ɛn waa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yia?»

Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Min nɛn an ci -a bɛ, maan ve 'cɛɛ, te maan ve. ²⁶ 'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'ka man -e tin 'e 'te 'ka da. 'Pian 'wɪ nɛn maan 'man min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, -nyɛn maan ve 'trɛdanɔn le. Min zɪe ya'a 'wɪ 've 'wlu "a dɪ.»

²⁷ Wa'a -ci manle "le 'nan -a "ti "le 'wɪ nɛn e ci -a vɪnan dɪ. ²⁸ ɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Tʊ nɛn ka Blamin -pɪ "paa yiba "man lou "bɛ, -a tʊ zɪe -a man nɛn kaa -tʊa 'nan min nɛn an ci -a bɛ -nyɛn 'maan. ɛn kaa -tʊa 'nan ma'an 'wɪ 'dra 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian 'wɪ nɛn maan 'man 'an "ti "da bɛ -nyɛn maan ve. ²⁹ Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'kʊ 'vale -a kʊe ci. Ya'an 'tʊle 'an -tʊwli "dɪ, kɔɔ -a ci 'sɔ wunun nɛn maan dra tʊ pɛnɔn man.» ³⁰ Zɪ Zozi 'wɪnun zɪe -a 'vɪ bɛ, ɛn min "kaga yi -tera Zozi 'bɔ da.

Min nɛn e -a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪlɪdɪ "le nɔan -a

³¹ -A -nan nɛn Zuif 'nɔn nɛn o yi -tera Zozi 'bɔ da bɛ, Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «-Te 'ka 'ta 'wɔla 'an wei da 'kpa bɛ, te ka ya 'an -srɔnɔn 'a. ³² Ka -taa 'wɪ tɪglɪ 'tɔle, -e 'wɪ tɪglɪ 'e 'ka drɛ minnun nɛn o 'ka nɔan -a dɛ waa.»

³³ ɛn Zuif 'nɔn 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊ ya Abraam kluda 'nɔn 'a, ɛn kʊ'a tian 'li drɛle min -tʊ -le nɔan -a dɪ. -Mɛ "le "wean nɛn yia ve 'nan: «Kʊ dra minnun nɛn o 'ka nɔan -a dɛ waa?» »

³⁴ ɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪlɪdɪ "le nɔan -a. ³⁵ Nɔan 'ka 'fo "kɔnnɛn 'li 'trilii dɪ, 'pian 'nɛn nɛn e ci 'yee vɛ -nan bɛ, -yɛe fo "kɔnnɛn 'li 'trilii. ³⁶ -Te 'an 'bɔ Bali -pɪ an 'ka 'si nɔanba -ji bɛ, ka'a 'kɔan "nyian fɛ -tʊ -lɔ nɔan -a dɪ.

³⁷ Maan -tʊa 'nan ka ya Abraam kluda 'nɔn 'a, 'pian ka ya -a -wɛnɛn 'nan 'kaan -tea, kɔɔ ka 'ka 'vale 'ka 'ta wɔla 'mɛn 'wɪ "paadi da dɪ.

³⁸ 'Wɪ nɛn maan -nan 'yɪ 'an "ti 'lɔ bɛ, -nyɛn

maan ve, en 'cee ve be, 'w1 nen kaa 'man 'ka 'ti "da be, -nyren kaa dra.»

³⁹ En o 'nan Zozi le 'nan: «Abraam 'be ci 'ku 'ti "a.»

En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Te Abraam -le nennun nen 'kaa be, -te Abraam dre w1 nen kaa dra. ⁴⁰ 'W1 tigli nen maan 'man Bali da be, maan ve 'cee tu pɛɛnɔn man. 'Pian 'be nen 'gɔe, ka ya -a -weɛnan 'nan 'kaan -te a. 'W1 z1e Abraam 'ka 'be dre le di. ⁴¹ 'Pian 'cee ve be, 'ka 'ti "dre w1 nen kaa dra.»

En o 'nan Zozi le 'nan: «Bɔɛda nen "cee 'kɔa di, Bali -towli 'be ci 'ku 'ti "a.»

⁴² En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Te Bali 'be ci 'ka 'ti "a be, "te kaan ye 'yi. Kɔɔ Bali va nen an 'si, en an -ta. Ma'an 'tale 'an 'bɔ 'fli -ji di, 'pian -yee 'an 'pa 'sia. ⁴³ Ka 'ka "vale 'ka "trɔɛn -tɔa 'an wei le di, -yee "wean nen ka'an wei -ci maan di? ⁴⁴ Satan nen e 'w1 'wli di "paa min lo be, -yee ci 'ka "ti "a, en 'ka "ti 'ci "sɔ wunun nen kaa dra. -A pou sianan 'li 'trilii -e 'e bɔ ceɛgɔ, min -tezan nen. Ya'a 'ta wɔla 'w1 tigli da 'mlɔnmlɔn di, kɔɔ ya'a 'tɔa 'w1 tigli -sru "di. 'Wlu 'sendi -cin nen "ji, kɔɔ "wluzan nen, en -a va nen 'wlu w1 pɛɛnɔn 'sia. ⁴⁵ 'Men ve be, an 'w1 tigli ve, -yee "wean ka'a yi 'teala 'an da di. ⁴⁶ Min -tu 'ka 'ka yei -e 'e -ci -kɔɔn 'nan an 'w1 'wli di dre di. En -te 'w1 tigli nen maan ve be, -me "le "wean ka'a yi 'teala 'an da di? ⁴⁷ Min nen Bali ci -a "ti "a be, 'w1 nen Bali -a ve be 'e "trɔɛn -tɔa -yre. 'Pian 'cee ve be, Bali "cee 'ka 'ti "a di -yee "wean ka'a "trɔɛn 'tɔa -a wei le di.»

Zozi -dan "mlian Abraam da

⁴⁸ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'e Zozi le 'nan: «Kɔe tin a 'nɔnnɔn -a vɔ di -a 'nan Samari min nen yia, en -yɔ -wli di "a 'i -sru.»

⁴⁹ Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «-Yɔ -wli di 'ka 'an -sru "di. 'An "ti "nen maan 'tɔ dra -dan, en 'cee ve be, "kaan 'tɔ sɛman. ⁵⁰ 'An 'bɔ an 'ka -a -weɛnan 'nan min 'e 'an 'tɔ dre -dan di. 'Pian min -tu 'be ci -a -weɛnan. En -a min z1e, -yee 'cee tin "baa. ⁵¹ Maan ve 'cee 'w1 tigli 'a 'nan min nen e 'ta 'wɔla 'an wei da be, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn di.»

⁵² En Zuif 'nɔn -a 'v1 -yre 'nan: «Kɔa -tɔ "men 'nan -yɔ -wli di "a 'i -sru. Abraam -ka, en Bali 'lewei vɔnɔn "o "ka "wɔ "nyian. -E 'i v1 'nan: «Min nen e 'ta 'wɔla 'i wei da be, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn di.» ⁵³ Kɔu tra Abraam -ka, en Bali 'lewei vɔnɔn "o "ka "wɔ "nyian. 'I -dan "mlian Abraam da? 'I 'bɔ 'i 'fli "siala 'kɔ?»

⁵⁴ En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn 'an 'fli 'tɔ dra -dan be, 'men 'tɔ -dan z1e, e ya 'w1 "tun "a. 'An "ti 'bɔ 'be 'an 'tɔ dra -dan. 'Ka 'bɔ cɛɛ 'v1 'nan -yee ci 'cee Bali -a, ⁵⁵ 'pian ka'a tɔa di. 'An 'bɔ 'be -tɔa. -Te maan 'v1 'nan ma'an tɔa di, te an dre 'wluzan 'a 'le 'cee 'w1 'zɔ. 'Pian maan -tɔa, en an 'ta 'wɔla -a wei da be. ⁵⁶ Tɔ nen an -taa "man 'tre da be, Bali -a 'v1 'ka

tra Abraam le. 'W1 z1e e Abraam ci -ta "tra. Abraam -a -nan 'yi, en yaa ci nran.»

⁵⁷ En Zuif 'nɔn -a v1 Zozi le 'nan: «'I le -fuba 'soolu 'ka 'bɔa di -e 'i Abraam yi?»

⁵⁸ Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'w1 tigli 'a 'nan, tɔ nen te wa'a tian Abraam -yale die, te an ya.» ⁵⁹ 'W1 z1e -a da nen o -kɔle siila 'nan -e 'o Zozi 'te -a. 'Pian Zozi yɔɔ, en e 'bɔla Bali -pan 'kuin.

9

Zozi yie 'wizan -tu beli

¹ Zozi a cinan en e min -tu nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'widi be -a 'yu. ² En Zozi -srunɔn 'a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'w1 'paazan, -me "le "wean nen o min 'gɔe -a -ya 'e yie 'a 'e 'widi? -A 'bɔ 'le 'w1 'wli di "man nen, -baa -a "ti 'lee -a "bɔ 'le 'w1 'wli di "man nen?»

³ En Zozi 'e -wle 'nan: «Wa'a vɔle 'nan -a 'bɔ 'le 'w1 'wli di "man nen di, en -te 'be "cee di, -a "ti 'lee -a "bɔ 'le 'w1 'wli di "man nen -a yie 'w1 di. 'Pian -a yie 'w1 'nan -e minnun 'o 'w1 -dan nen Bali "ta -daa -a drele -yre "be -a -nan yi. ⁴ 'Be nen tɔ a tian 'e 'cendi 'gɔe, min nen yaan 'pa 'sia be, -kaa -yee 'nyranman 'pa. -Pei -taa "tanle, te min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e 'nyranman 'pa "nyian di. ⁵ 'Be nen an ya tian 'tre da 'gɔe, mɛɛn ci 'te 'san nen e 'tre danɔn 'man dra 'wein be -a.»

⁶ Zi Zozi cɛɛn 'w1 z1e -a vɔ di man be, en e 'le 'yi -sran "tra. E -feli dre 'e 'le 'yi 'bɔ 'a, yaa ci yie 'wizan z1e -a yie da, ⁷ En e 'nan -yre 'nan: «'I 'ko 'i yra "foe 'yi nen waa laabɔ Siloe be -a va.» Siloe -ci nen 'nan 'padɔ -sia. E -ku 'e yra foe, en e 'li 'e da te e fenan ye 'wein.

⁸ Yie 'wizan z1e -a "srɔn 'nɔn 'lee minnun nen waa 'yi te e fe trɔ "baa be, "o laabɔ 'nan: «Min nen 'nen e -nyɛanla 'gɔ te e fe trɔ "baa be, -njɛe be dub?» ⁹ Min -mienun "o 'v1 'nan: «-A 'bɔ nen.»

Min plɛennun "o 'v1 'nan: «-A 'bɔ "cee di, 'pian -a siazan "nen.»

En -a 'bɔ "e 'nan: «'W1 'kpa, 'e 'bɔ nen.»

¹⁰ -A -nan nen waa laabɔ -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'sɔ?»

¹¹ En e 'nan -wle 'nan: «Min nen waa laabɔ Zozi be, e -feli dre, yaa ci 'an yie da, en e 'men 'nan 'an 'kɔ 'an yra "foe Siloe 'yi 'va. An -kɔ -nan nun, zɔ 'an yra foe be, en 'an yie 'le 'sɔ.»

¹² En waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Min 'bɔ -a nyin zia?»

E 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'tɔa di.»

Farizen 'nɔn 'w1 laabɔ min nen -a yie 'le 'sɔ be -yrɔ

¹³ O -kɔ min nen -a yie 'le 'sɔ be -a Farizen 'nɔn va. ¹⁴ Flinla "yi da nen Zozi 'feli dre, en e min z1e -a yie 'le 'sɔ 'a. ¹⁵ Farizen 'nɔn "o laabɔ "nyian min be -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'sɔ?»

En e 'nan -wle 'nan: «E -feli ci 'an yie da, 'an yra foe, en an fenan 'yu.» ¹⁶ Zi e 'w1 z1e -a

'vɪ bɛ, ɛn Farizen 'nɔn-mienun "o 'nan: «Min nɛn e 'wɪ 'labɛ -a drɛ bɛ, ya'a 'sia Bali va dɪ, kɔɔ e 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ.»

Te min plɔɛnnun "o 've 'nan: «'Wɪ 'wɪldɪ 'drɛzan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'cɛ -srɔn "wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ.»

-A -nan nɛn o wei 'ka "nyian drɛɛ -tɔwɪ 'dɪ. ¹⁷Waa laabu min nɛn -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ bɛ -yrɔ 'nan: «'ɪ 'bɔ "i "ve min nɛn yei yɪɛ 'lɛ 'sɔ bɛ -a man 'nɔn?»

En e 'nan -wlɛ 'nan: «Bali 'lewei vɪnan nɛn.»

¹⁸Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -tɛɛ "da 'nan min zɪɛ -a yɪɛ a 'e 'wɪdɪ 'e 'cɛn dɪ. En waa "tɪ 'lee -a "bɔ laabu. ¹⁹Zɪ o -ta bɛ, ɛn waa laabu -wlɔ 'nan: «'Cɛe 'nɛn nɛn ka 'nan waa -ya 'e yɪɛ 'a 'e 'wɪdɪ bɛ -nyrɛn 'gɔ? E drɛ "mɛn kɔ, ɛn -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ 'nɔn?»

²⁰-A "tɪ 'lee -a "bɔ "o 'nan: «Kɔa -tɔa 'nan 'kɔvɛ 'nɛn nɛn, ɛn kɔa -ya te -a yɪɛ a 'e 'wɪdɪ. ²¹'Pian fɛ nɛn e drɛ 'lɔɔ ɛn -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ 'sɪɛn 'gɔvɛ, kɔ'a tɔa dɪ. En min 'bɔ nɛn yaa yɪɛ 'lɛ 'sɔ bɛ, kɔ'a 'bɛ 'tɔa "nyian dɪ. 'Ka 'wɪ laabu -a 'bɔ 'lɔ, e ya ceje -e 'e -ci vɪ 'e 'bɔ 'a.» ²²-A "tɪ 'lee -a "bɔ "kɔlanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ -yɛe "wean o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. Kɔɔ Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan, min o min nɛn yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'bɛ cɪ min 'sɪzan 'wɪ 'jɪ Crɪzi -a bɛ, 'o -pian 'wee cɪn yɪ 'kuin. ²³-Yɛe "wɛan -a "tɪ 'lee -a "bɔ -a 'vɪ 'nan: «E ya ceje 'ka 'wɪ laabu -a 'bɔ 'lɔ.»

²⁴-A -nan nɛn min nɛn -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ bɛ, Farizen 'nɔn -a 'pa "flɪzan laabu "nyian, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'ɪ Bali 'tɔ drɛ -dan 'wɪ tɪgɪ vɪdɪ -a! Kɔa -tɔa 'nan min bɛ 'wɪ 'wɪldɪ "drɛzan nɛn.»

²⁵En e 'nan -wlɛ 'nan: «-Te e ya 'wɪ 'wɪldɪ "drɛzan -a bɛ, ma'an tɔa dɪ. Maan -tɔa 'pian 'nan, 'an yɪɛ a "nɛn 'e 'wɪdɪ ɛn 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, an fɛnan ye 'sɪɛn.»

²⁶Waa laabu -yrɔ "nyian 'nan: «-Mɛ "nɛn yaa drɛ 'yɪɛ? Yaa drɛ 'kɔ ɛn yei yɪɛ 'lɛ 'sɔ?»

²⁷En e 'nan -wlɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va ɛn ka'a "trɔɛn "tɔɛ -yrɛ "dɪ. -Mɛ "lɛ "wɛan ka ya "nyian -a mandɪ va? "Ka "ya wo "nyian "vale 'ka dra -a -srɔnɔn 'a?»

²⁸-A -nan nɛn waa "srɔndɪ 'sia, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'ɪ 'bɔ 'bɛ cɪ -a -srɔzan 'a, "kɔ "ya wo Moizi -srɔnɔn 'a. ²⁹Kɔa -tɔa 'nan Bali 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ, 'pian min 'labɛ, kɔ'a 'bɛ 'sɪnan 'tɔa dɪ.»

³⁰En min nɛn -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ bɛ, yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'yɪɔ 'wɪ 'a bɛ, fɛnan nɛn e 'sɪ bɛ, ka'a tɔa dɪ, ɛn yaan yɪɛ 'lɛ 'sɔ! ³¹-Kaa -ci -tɔa 'nan Bali 'ka 'wɪ 'wɪldɪ "drɛnɔn wei maan dɪ. 'Pian -te min Bali bɔa ɛn yaa cɪ 'sɔ wɪnɔn dra bɛ, min zɪɛ Bali -a wei maan. ³²En ka'a tian 'li -a manlɛ 'nan min nɛn waa -ya 'e yɪɛ 'a 'e 'wɪdɪ bɛ, min -tɔ -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ dɪ. ³³"Te min 'bɛ ya'a 'sɪɛ Bali va dɛ, "te ya'a -kɔlɛ -a drɛdɪ -a dɪ.»

³⁴En waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'ɪ 'bɔ nɛn wei 'ya 'wɪ 'wɪldɪ va "fo 'bɛ, yɪɛ 'wɪ "paaman 'kɔ 'jɪ?» En waa -pɪn 'o yei.

Minnun yɪɛ a 'e 'wɪdɪ Bali -le 'wɪ 'jɪ

³⁵Zɪ Zozi -a 'man 'nan waa -pɪn 'o yei 'bɛ, e -kɔ "va ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «'ɪ yi -tɛɛla Blamin -pɪ da?»

³⁶En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, -tɛ cɪ "nyian 'bɛ 'a -an yi -tɛra "da?»

³⁷Zozi "e -yrɛ 'nan: «'Yɪ 'yɪ, 'an 'bɔ nɛn an 'wɪ tin "baa yɪɛ 'gɔvɛ, 'an 'bɔ nɛn.»

³⁸-A -nan nɛn e 'nan: «Mɪsan, 'an yi -tɛɛla 'i da.» En e blula "wɪlɔ.

³⁹-A -nan nɛn Zozi "e 'nan: «An -ta 'trɛ 'gɔvɛ -a da 'nan -e 'an minnun 'cɛn 'e cɪn man. -Yɛɛ cɪ 'nan minnun nɛn wa'a fɛnan ye dɛ, o fɛnan ye, ɛn minnun nɛn 'o 'flɪ "sɪala fɛnan yɪnɔn 'a bɛ o yɪɛ -wɪa.»

⁴⁰Farizen 'nɔn -mienun nɛn -a "srɔn "bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Yɪɛ 'nan 'i ve 'nan, 'kɔ yɪɛ a 'e 'wɪdɪ?»

⁴¹Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te 'ka 'kɔn yɪɛ 'wɪnɔn 'a bɛ, "te 'cɛe 'wɪ 'wɪldɪ "ka "fo "dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, 'ka 'nan, 'ka fɛnan ye, te ka'a 'we 'mɛn 'wɪ "paadɪ man dɪ, -yɛe "wɛan 'cɛe 'wɪ 'wɪldɪ "a tian.»

10

Zozi a 'bla -sru "pinzan 'kpa -a

¹Zozi "e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min nɛn ya'a 'wɪlamlan 'bla 'klɔn -jɪ -klɔn 'bɔ -yrɛ "nɛn "dɛɛ, 'pian yaa -tria "fɛ pee -nan bɛ, min zɪɛ crɪzan nɛn, ɛn 'bla 'tɛzan nɛn. ²'Pian min nɛn e -wɪlamlan 'klɔn -yrɛ "nɛn "bɛ, -yɛɛ cɪ 'blanun 'bɔ -sru "pinzan -a. ³Min nɛn 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yrɛ "nɛn "bɛ, e -klɔn 'lɛ "sɔ -yrɛ. En 'blanun nɛn o cɪ -yɛe ve -a bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabu 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei. ⁴-Te e cɛɛn 'blanun nɛn o cɪ -yɛe ve -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'lɛ, te 'blanun -kɔla -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa. ⁵Wa'a 'sɔɔnmlan min nɛn e cɪ -pɛn -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɛn "blɪa 'pian -yrɔ, kɔɔ minnun nɛn o cɪ -pɛn -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.» ⁶Zozi -kannɛn zɪɛ -a -fɔ -wlɛ, 'pian 'wɪ 'bɔ nɛn yaa tin 'ba -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ.

⁷En Zozi -a -ci 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn cɪ -a -yrɛ -a. ⁸Minnun pɛɛnɔn nɛn o -trɔa 'an 'lɛ 'e tɛdɛ bɛ, crɪnnɔn nɛn waa, ɛn 'bla 'tɛnɔn nɛn waa. 'Pian 'blanun 'ka 'o "trɔɛn "tɔɛ o wei lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ⁹-Klɔn 'bɔ man -yrɛ bɛ, 'an bɔ nɛn. Min nɛn e cɪla 'an 'va, ɛn e wɪla 'klɔn -jɪ bɛ, e "sia 'wɪ 'jɪ. E bɔala e "tun, ɛn e -wɪlamlan 'e "tun, -a -blɪfɛ a -e 'e -blɪ. ¹⁰Crɪzan bɛ, "e "ta wo crɪn wɔdɪ 'lee 'bla 'tɛdɪ 'lee fɛ srɛdɪ: 'tɔ 'jɪ. 'Pian 'mɛn ve bɛ, "an "ta 'wɔ 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidɪ 'e 'kɔn 'e 'lɛ sɔdɪ.

¹¹Mɛɛn cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru "pinzan 'kpa bɛ, e "we "man -e 'e 'ka 'yɛe 'blanun -lɛ "wɛan. ¹²'Pian min nɛn 'bɛ 'nyranman "paa "lala -lɛ "wɛan bɛ, te 'blanun 'bɔ 'ka -a san -lɛ ve -a dɛ, -te e beli 'yɪ 'tanɔn bɛ, e "sia 'blanun -sru -e 'flɛn 'blɪ.

Beli 'bō o fuimlan 'man -e 'e o 'kuun. ¹³ Min nēn 'bē 'nyranman "paa 'lala -le 'wean bē, 'bē flan "blia, kōō 'blanun -tēdi bē, -a 'wī 'ka 'naan 'man 'di.

¹⁴ Mēēn cī 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. An 'men 'blanun -tōa, en waan -tōa, ¹⁵ 'le zī 'an 'tī 'an -tōa en 'an 'tī 'bō -tōa 'bē -yee 'wī 'zū. 'An 'man 'a 'e wōōdi -e 'an 'ka 'men 'blanun -le 'wean. ¹⁶ 'Mēn 'bla -mienun a te o 'ka tian -klōn 'gōē -a -jī di. 'Blanun zīē, an o -fōa 'jī, o -taa 'an wei manlē -e 'o drē 'blanun nēn o -sru "pinzan a -tōwli 'bē waa.

¹⁷ 'An 'tī 'an ye 'yī, kōō 'an 'flī -nōn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an 'belidi 'yī 'nyian. ¹⁸ Min -tō 'ka 'men 'belidi sia 'an 'lō di, 'pian 'an 'bō 'bē -nōan 'an 'flī -a. 'Plēble 'a 'an 'lō -e 'an -nōn, en 'plēble 'a 'an 'lō -e 'an 'si 'nyian 'e 'pa 'jī. 'Wī nēn 'an 'tī 'e 'men 'nan 'an drē bē, -nyren 'bē.»

¹⁹ 'Wī nēn Zozi -a 'vī zīē, -yee 'wean Zuif 'nōn cēēn 'nyian 'e cin man. ²⁰ Min "kaga "a o yei te "o 've 'nan: «-Yū -wliidi "a -a -sru, en klin "a -a -wulo -jī. Te "ka "trōēn "tō -a wei lē.»

²¹ Min -mienun "o 'vī 'nan: «Ya'a 'wī 've 'le min nēn -yū -wliidi "a -a -sru "bē -yee 'wī 'zū di. -Yū -wliidi 'ka 'kolaman -e 'e min nēn -a yīē cī 'e 'widi bē -a yīē 'lē 'sū di.»

Zuif'nōn 'tanōn 'ka 'wīlē Zozi 'lē 'wī 'paadi man di

²² Minnun a Bali -pan 'kōn 'lē "fēdi drēnan Zeruzalem. "Fēdi zīē, waa dra lē pēēnōn man 'nan -e Bali -pan 'kōn nēn waa 'lē 'sū "nyian 'e 'pēē bē, -a -cin 'e -trōa o jī. Tū zīē -a man bē te trun -taa. ²³ En Zozi cidī 'sia Bali -pan 'kōn 'lē 'nēn, fēnan nēn waa 'tō 'pa Salomōn man bē -a -nan. ²⁴ En Zuif 'nōn 'o cin 'yī 'man, waa laabv -yrō 'nan: «Tū "cēn "a nēn, i 'wī 'cī "sia 'kōē 'wein -e 'kū vīnan 'kū 'cī -tōō "nyian di? -Te min 'sizan 'wī 'jī Crizi nēn 'yia bē, 'i -cī 'si 'kōē tigl.»

²⁵ Zozi -a 'vī -wīlē 'nan: «Maan 'vī 'cēē 'va, en ka'a yī 'teala 'an da di. 'Wīnun nēn maan dra 'an 'tī 'tō da 'gōē, yaa -ci -kōōnman 'nan, min 'sizan 'wī 'jī nēn 'maan. ²⁶ 'Pian ka'a yī 'teala 'an da di, 'men 'blanun 'cēē 'kaa di -le 'wean. ²⁷ 'Blanun nēn 'o cī 'men vē -a bē, 'waan wei maan, 'an 'o -tōa, en 'o 'ta wōla 'an -sru. ²⁸ 'Belidi nēn ya'a 'nyaan diē, maan -nōan -wīlē, wa'a 'li 'kaa 'mlōnmlōn di. En min -tū 'ka 'kolaman -e 'e o 'si 'an 'lō di. ²⁹ 'An 'tī 'nēn e o -nōn 'men bē, -a 'plēble "mlīan fē pēēnōn da, en min -tū 'ka 'kolaman -e 'e o 'si 'an 'an 'tī 'lō di. ³⁰ 'An 'bō 'lēē 'an 'tī "bē, kū ya min -tōwli "a.»

³¹ Tōōn en Zuif 'nōn -kōlē kōōla 'nan -e 'o wēēn 'nyian Zozi 'va. ³² En Zozi 'e 'nan -wīlē 'nan: «An 'wī -dandan drē 'ka yīē man "kaga 'an 'tī 'lē 'plēble 'a. 'Wī 'bō "cēn "lē "wean nēn ka "ta -kōlē wēēnman 'an 'va?»

³³ En Zuif 'nōn -a 'vī -yrē 'nan: «Wa'a vīlē 'nan 'wī 'tū nēn yia drē "yī "bē, -a 'tō 'jī nēn kō

'ta -kōlē wēēnman 'i 'va di, 'pian 'nan i Bali srōn 'lē "wean. 'I ya min -a en 'i 'flī drē Bali -a, -yee "wean kō "ta -kōlē wēēnman 'i 'va.»

³⁴ Zozi "e 'nan -wīlē 'nan: «E ya 'e 'cēn -tēdi 'cēē -pēi 'fluba 'jī 'nan:

«Bali "e 'nan, 'ka ya balinun -a.»

³⁵ En -kaa -tōa 'nan 'wī nēn Bali -le 'fluba 'jī bē, 'wī 'kpa 'nēn. Minnun nēn Bali 'wī tin "baa -wīlē 'bē, e o laabo balinun. ³⁶ En 'an 'bō bē, Bali 'an 'si "va en yaan 'pa 'sia 'trēda. -Mē "lē "wean nēn -te maan 'vī 'nan Bali -pī nēn 'maan bē, en kaa vē 'nan an Bali srōn? ³⁷ -Te 'wī nēn maan dra 'gōē, "an 'tī "drē wī "cēē diē, te 'ka yī -tēra 'an da di! ³⁸ 'Pian -te -a 'bō nēn maan dra bē, 'ka yī -tēra 'an da. -Te 'bē "cēē di, 'ka yī -tēra 'wī 'bō nēn maan dra bē -a da. 'Ka drē zīē, -e 'ka -tō 'kpa tigl 'nan 'kū 'vale "an 'tī "a bē, kō ya min -tōwli "a.»

³⁹ 'Wī zīē -a da nēn, o ya "nyian "va 'nan 'o "kuan, 'pian e 'sū -wīlē.

⁴⁰ Zozi 'kū "nyian Zudan 'yī -sru, fēnan nēn Zan minnun -batize drē 'e tēdē bē -a -nan, en e -fō -nan nun. ⁴¹ Min "kaga "kōla Zozi -sru. Minnun zīē waa 'vī 'nan: «Zan 'ka -cē -srōn 'wī -tū drēlē di, 'pian 'wī pēēnōn nēn yaa 'vī min 'gōē -a man bē, e ya 'wī 'kpa -a.» ⁴² Minnun nēn o -kū fē zīē -a -nan bē, o "kaga "yī -tēra Zozi da.

11

Laza -kanan wī

¹ Min -tū nēn waa laabo Laza bē, -a man "yaaman. E -nyēanla 'fla nēn waa laabo Betani bē -a da. -A "blu Mari 'lēē Mat "o "nyēnwīla 'nyian 'fla 'bō zīē -a da. ² Mari zīē, -yēē "ta -daa -laziglō -sēlē Mīnsan cēin -da, -e 'e man bōō 'e 'wulo "jē "a. -A "bōi Laza man 'bē "yaaman. ³ -A "blunun zīē, o min 'pa 'sia 'nan 'e vī Zozi lē 'nan: «Mīnsan, 'i bēē bē -a man "yaaman.»

⁴ Zī Zozi 'wī zīē -a 'man bē, en e 'nan: «Laza -le -cē 'labe, -a -tē vē "cēē di. 'Pian e -fō Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'plēble 'cī -kōōn. En "nyian 'dū -e Bali -pī 'tō 'ē drē -dan -cē 'bō 'lē "wean.» ⁵ Mat 'lēē Mari 'lēē o "bōi Laza 'bō bē, Zozi o ye "yī.

⁶ Zī yaa 'man 'nan Laza man "yaaman bē, en e yī drē "nyian fēnan nēn e cī bē -a -nan 'fiili. ⁷ 'Bē -sru, en yaa 'vī "e -srūnōn lē 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

⁸ En -a -srūnōn -a laabv -yrō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, tū nēn e 'sia cīnan -kōgō 'gōē -a -jī "cēē Zuif 'nōn nēn Zude bē, o ya -a -wēēnan 'nan 'wei -tēa "kōlē -a 'gū dūō? Yīē 'nan 'i 'kō -nan nun?»

⁹ En Zozi -a 'vī -wīlē 'nan: «-Te tū cēēn bē, fēnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nēn e 'ta wo te tū cēēn bē, -a srōēn 'ka 'wīa di, kōō 'tē nēn e "bia 'trēda bē, -a -san man nēn e 'ta wo. ¹⁰ 'Pian min nēn e 'ta wo klun va bē, -a srōēn -wīa, kōō 'tē 'ka -a 'lē di.»

11 Z1 e ceen 'w1 z1e -a vid1 man be, en e 'nan -wle 'nan: «-Kaa bee Laza a yi -tenan, 'pian 'an 'ko -a fuole.»

12 En -a -srulon -a 'v1 -yre 'nan -te e ya yi -tenan be, -a fa dra 'yi -e 'e 'beli. 13 Laza -kad1 'w1 nen Zozi -a 'v1, 'pian e ya -a -srulon 'le 'ji 'nan yi tigl1 'be 'fola Laza da.

14 En Zozi -a -ci 'v1 -wle "men 'wein 'nan: «Laza -ka. 15 'Cee "wean, en 'd1 -e 'ka yi -tera 'an da be -yee "wean, 'an 'ci "nranman. Koo an 'ka 'nan nun d1 en e dre. 'Pian -kaa kv "va "nun.»

16 'W1 z1e -a da nen Toma nen waa laabo 'nyian "flen be, e 'nan Zozi -srulon -mienun le 'nan: «-Kaa kola Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

17 Zozi "e bola 'nan nun be, te o Laza 'w1 -a -nan yi sinjen 'bo. 18 Betani 'lee Zeruzalem be, o yei boa kilo "fli, -te 'be "cee d1 kilo yaaga. 19 -Yee "wean Zuif 'non "kaga "ta -nyenlea Mat 'lee Mari 'sr1n o "b1 nen e -ka be -a -ce -da. 20 Z1 Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanan be, en e -kv -a 'sile -sia te Mari yra 'e -nyrandi 'konnen.

21 Mat -a 'v1 Zozi le 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kon 'gve, "te 'an "b1 'ka 'kale d1. 22 'Pian 'be 'bo nen 'gve, an yi -teala "da 'nan 'w1 p1enon nen yia laabo Bali lo be, yaa 'le sooman 'yie.»

23 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «I "b1 be, e wuanla -kanon 'va.»

24 Mat "e -yre 'nan: «'W1 'kpa nen, maan -ta 'nan tv -fola "da "ji be, minnun nen o kaa be, o wuanla -kanon 'va. 'An "b1 wuanla -kanon 'va "nyian.»

25 En Zozi "e -yre 'nan: «'An 'bo 'be min wuanla -kanon 'va, en meen 'belid1 -non "min le. Min nen e yi -teala 'an da be, -te e -ka oo, 'belid1 a -yro. 26 Min nen -a yie a "man en e yi -tera 'an da be, -a san 'ka kaa 'li 'mlonmlon d1. 'I yi -teala 'w1 z1e -a da?»

27 En Mat "e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san 'w1 'kpa nen. An yi -teala "da 'nan yie ci min nen Bali -a 'si "va "be -a. Bali -p1 nen waa 'v1 'e 'cen 'nan e -taa 'tre da be -nyren 'yia.»

28 Z1 Mat 'w1 z1e -a 'v1 be, en e 'li 'e da. E "blu Mari laabo, en yaa 'v1 -yre "o "fli yei 'nan: «'K1 'san be -ta, e ya "vale yei 'man ye.» 29 Z1 Mari 'w1 z1e -a man be, e wluan "kl1, en e -kv fenan nen Zozi ci be -a -nan. 30 Zozi 'ka tian bolea 'fla yei "d1, e ya tian fenan nen Mat -kv -a 'sile -sia "o cin yi 'a be -a -nan. 31 Zuif 'non nen o -kv -nyenlea Mari 'sr1n "be, z1 o Mari yi e wluan "kl1 e bole be, en o soanla -a -sru. Waa nr1n "o 'ji 'nan e "ta -ko -wuole 'e "b1 -yre da.

32 Z1 Mari 'bola fenan nen Zozi ci be -a -nan, en e Zozi 'bo y1 be, -a -nan nen e -tria "wlu en e 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kon 'gve, "te 'an "b1 'ka 'kale d1.»

33 Z1 Zozi Mari 'y1 'wuonan "o 'vale Zuif 'non nen o -tra -a -sru "be waa be, -a -wulo -man -ta, en -a 'w1 'nan "man 'kpa tigl1. 34 Yaa laabo 'nan: «Nyin zia nen kaa 'wo?»

En o 'nan -yre 'nan: «'I 'ta -e 'kv -koon 'yie.»

35 Zozi 'wu1.

36 Z1 Zuif 'non -a -nan 'y1 be, en o 'nan: «'Ka 'y1, yaa ye "yi e -ciala "da.»

37 -A -nan nen Zuif 'non 'bo 'va min -mienun "o 'v1 'nan: «E min nen -a yie ci 'e 'wid1 be -a 'le 's1, en ya'a -kolale -a dre d1 -a -e Laza 'e v1e 'e 'ka d1.»

38 Zozi 'wulo -man -ta, en e -kv -yre da. -Wee min -yre be, -kole -dan to nen -a ci a 'e bud1 be -nyren, en -kole nen waa -ta "nen -a 'le wove -a. 39 Zozi "e 'nan: «-Kole 'lab1 'ka 'si "nen.»

En Laza 'bo "blu Mat "e 'nan: «Minsan, -a -koei ba, koo waa 'w1 -a -nan yi sinjen nen 'g1.»

40 En Zozi "e Mat le 'nan: «Maan 'nan 'yie 'nan -te i yi -tera 'an da be, i Bali -le -dan ci ye.»

41 Toon en o -kole be -a 'si -yre "nen. Zozi 'e yra -to lou en e 'nan: «'An "t1, mein muo -faa 'nan yian wei 'man. 42 An 'bo 'le ve be, maan -ta 'nan yian wei maan to p1enon man. 'Pian minnun nen 'an "sr1n 'gve, -wee "wean maan 'v1 'd1 -e 'o -to 'nan yie 'an 'pa 'sia.»

43 Z1 e 'w1 z1e -a 'v1 be, en e paan wei 'pleble 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bole!» 44 En min -kad1 z1e e 'bola te -a cein 'lee -a -pe a 'e -yrid1 so -a. -A yra a 'e -yrid1 'nyian.

Zozi "e 'nan -wle -nan: «'Ka so1un "flu "man -e 'ka 'si "man!»

45 Zuif 'non nen o -ta Mari 'sr1n, en o 'w1 nen Zozi -a dre be -a -nan 'y1 be, o "kaga "yi -terad1 'sia Zozi da. 46 'Pian o va min -mienun -kv Farizen 'non 'va, en 'w1 nen Zozi -a dre be, waa 'v1 -wle.

Zuif 'non 'tanon Zozi 'ted1 'w1 'pla "da

47 Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non be, o tin 'banon cin 'y1, en waa laabo -w1 'nan: «-Kaa dra ko? Min 'lab1 e ya -ce sr1n "w1 "kaga "drenan. 48 -Te e -fu 'w1 z1e -a drenan 'nan -ka'a 'w1 'sile "da "man "d1e, min "kaga "yi -teala "da -e Rom 'non "o -cee Bali -pan 'kon 'w1, -e 'o -cee 'leglon 'w1.»

49 O va min -to nen waa laabo Kaifa be, -yee ci 'le 'bo z1e -a -ji Bali -pannon 'tazan -a. Yaa 'v1 -wle 'nan: «'W1 'to a be, ka'a toa d1. 50 'Ka "nr1n 'ka 'ji 'nan, e ya 'cee 'w1 "yi "a -e min -to wli 'e min p1enon "ji -ka w1, "to go -cee 'leglon 'ji minnun p1enon 'nan 'e "nyan.»

51 'W1 nen Kaifa -a 'v1 be, ya'a 'sile -a 'bo 'le ci "nr1nd1 va d1. 'Pian le 'bo z1e -a -ji be Bali -pannon 'tazan nen, -yee "wean Bali cid1 "va en e 'w1 z1e -a 'v1 'nan, Zozi -taa "kale Zuif 'non 'leji. 52 Wa'a v1e 'nan e -kaa Zuif 'non 'saza 'leji d1, 'pian Bali -le "nennun p1enon nen "o fuilad1 "man 'tre da be, o 'leji nen e -kaa, -e "o 'te 'e cin da min 'pa "to -a.

53 Yi 'lein nen Kaifa 'w1 z1e -a 'v1 "da "be, -a nyan nen Zuif 'non "to "da 'nan "o Zozi 'te. 54 -Yee "wean ya'a "nyian bolea "ji Zude 'leglon 'ji d1. 'Pian e 'si Zude, en e -kv 'tre 'to da "bui "da

zia 'fla nen waa laabo Efrai be -a da. 'O 'vale 'e -srunon 'a o -fu 'fla zie -a da.

⁵⁵ Zuif 'non 'le 'si nonba -ji "fedi dredi 'bo 'kogo. En 'leglon pɛɛnon 'ji minnun be, o "kaga 'ko Zeruzalem. O -ko -nan nun te "fedi 'bo 'ka tian bale di, 'nan -e 'o 'fi 'di 'saun Bali 'le. ⁵⁶ En o Zozi -wɛɛdi 'sia. Zi 'o cin 'yi Bali -pan 'kon 'le "nen "be, en waa laabu 'o cin lo 'nan: «Zozi 'ka 'kolaman -e 'e 'ta "fedi 'gɔɛ -a da di, "ka "nrɔnman 'ka 'ji 'ko?» ⁵⁷ Fe -le "wean nen o 'wɪ zie -a 'vɪ be, Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non -a 'vɪ 'nan min nen e Zozi 'yi be, -a san 'e srɔɛn wo 'man 'wɛ 'dɔ -e 'o 'kun.

12

Limon -tu -laziglo -sen Zozi 'cein -da (Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

¹ E -fu yi 'shɛɛdu -e Zuif 'non 'le 'si nonba -ji "fedi 'e bo, en Zozi 'ko 'fla nen waa laabo Betani be -a da. Laza nen e -ka en yaa fuu be -a fla nen. ² Zi e 'bɔla Betani nun be, o fenun tɔɛn en waa -non -yre. Mat 'be fe zie -a -pliman. En minnun nen o ci 'o -nyrandi Zozi 'srɔn fenun -sru "be, Laza a o va.

³ Tɔon Mari -laziglo -pan -tu 'si, yaa -sen Zozi 'cein -da, en yaa man buu 'e 'wulo "je "a. -A -koei 'kon 'bo 'ji 'si 'e pɛɛnon. -Laziglo zie waa dre fe -tu nen waa laabo Nard be -a, e 'ka 'e baadi fe -tu -a di, en -a 'fle a.

⁴ O Zozi -sruzan 'tu laabo Zudazi Karioti, -yɛɛ "ta -daa Zozi 'nonle minnun le. Min zie e 'nan: ⁵ «-Me "le "wean nen wa'a -laziglo 'labe -a -tanle di? -Kaa taan paan, -a "lala boa -kpi fuba 'shɛɛɔv, -e -kaa -pli 'yale -tenon man.» ⁶ 'Yale -tenon 'le 'wɪ "cɛɛ "naan 'man -yee "wean e 'wɪ zie -a 'vɪ di. 'Pian crinzan nen, en -wee "lala nen yaa "paala be, yaa "sia "va te yaa -ble.

⁷ En Zozi "e 'nan: «'Ka li 'labe -a 'tuɪ flu, yaan 'man dre yi nen waan wo be -yee "wean. ⁸ Tu pɛɛnon 'a be, te 'yale -tenon a 'ka 'va. 'Pian 'men vɛ be, ma'an 'fo 'ka 'va tu pɛɛnon 'a di.»

Bali -pannon 'tanon -a 'pla "da 'nan 'o Laza -te

⁹ Zuif 'non "kaga -a 'man 'nan Zozi a Betani, en o -ko -nan nun. Wa'a 'kole Zozi yidi 'saza 'le "wean di, 'pian o -ko 'nan -e 'o Laza nen e -ka en yaa fuu be -a yi. ¹⁰ -A -nan nen Bali -pannon 'tanon -a 'pla "da 'nan 'o Laza -te. ¹¹ Koɔ Laza -le "wean Zuif 'non "kaga "a 'sinan o -sru, te o yi -teala Zozi da.

Zozi 'bala Zeruzalem (Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² -A ta tu nen e cɛɛn be, Zuif 'non "kaga "nen o -ko Zeruzalem Zuif 'non 'le 'si nonba -ji "fedi da be, zi waa 'man 'nan Zozi -a -tanon Zeruzalem be, ¹³ o lo 'lanun 'sia, en o -ko Zozi 'sile -sia te o plaman. Waa ve 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!
Min nen e ci -tanan Minsan 'to da be,

Bali -le -fɛa 'e 'kon -a san man.

Izraɛl 'non 'le mingonnen nen.»

¹⁴ Zozi -aflumun pla 'nen 'tu 'yi, en e -nyran "da "le 'wɪ nen 'e 'cɛɛn -tedi 'e 'cɛɛn Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wɪ 'zo. Eya 'e 'cɛɛn -tedi 'nan: ¹⁵ «Zeruzalem minnun, te nyen 'e 'kon 'ka 'ji di!

"Ka 'yiɔ, 'cee mingonnen a -tanan 'e -nyrandi -aflumun pla 'nen da.»

¹⁶ Tu zie -a wlu be, Zozi -srunon 'ka 'wɪ nen e ci 'e 'le soɔnan zie -a -ci manle di. 'Pian tu nen Zozi 'ko 'e 'ti "le mingonnen tre nen e "bia be -a da be, -a -nan nen -a -cin -to o 'ji 'nan 'wɪ nen e cɛɛn -tedi Zozi 'bo 'le 'wɪ 'a be, -yɛɛ 'le soɔ.

¹⁷ Tu nen te Laza -ka e ya -yre -ji -e Zozi 'e fuu be, minnun pɛɛnon nen waa -nan 'yi be, o Zozi 'le 'wɪ 'vɪ. ¹⁸ En minnun "kaga "ta Zozi 'sile -sia 'lebo "fo wɪ nen yaa dre waa 'man be -yee "wean. ¹⁹ -A -nan nen Farizen 'non -a vidu 'sia 'o cin le 'nan: «Kaa ye, ka'a 'kolaman fe -tu dredi -a "nyian di. "Ka 'yiɔ, 'treɛda minnun pɛɛnon -sen -a -sru.»

Minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o -ta Zozi 'va

²⁰ Minnun nen o -ko Bali bale "fedi da Zeruzalem be, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o -mie a o va. ²¹ O 'non zie, o pli Filipu man. Filipu be, Bezaida min nen Galile 'leglon 'ji. En o koala "man -a vidu -a vidu 'san, ko ya "vale 'ko Zozi ye.» ²² Filipu -ko -a vile Andre le, en Andre 'lee Filipu -ko -a vile Zozi le.

²³ En Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Tu nen 'an 'bo Blamin -pi 'an -ko 'an "ti "le mingonnen tre nen e "bia be -a da be e 'bo. ²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔgli 'a 'nan, -te wa'a 'saa 'wɛɛ 'fole 'tre 'ji -e e foh 'ji "die, e -fo 'e -towli, yaa 'boa "da "di. 'Pian -te e foh "ji "be, -a -kon boa "da -e 'e 'sen "da "kaga. ²⁵ Min nen -yee 'belidi wɪ ci "man "buu "be, e -taa 'yee 'belidi 'bo srele, 'pian min nen 'e 'pe 'si 'treɛda wunon -sru "be, 'belidi nen ya'a 'nyaan die e ya -a san -le vɛ -a. ²⁶ -Te min a "va 'nan 'an dre 'e 'san -a be, 'e -soɔnla 'an -sru. -Te e soɔnla 'an -sru "be, fenan nen an ci be, 'an 'suzan zie e -koan 'nan "nyian. Min nen yaan "sua be, 'an "ti -a 'to dra -dan.

²⁷ 'Be nen 'gɔɛ, 'an 'ci baa 'ji. -Me "wɪ nen an -taa -a vile 'an "ti "le? Maan ve 'an "ti 'le 'nan, 'e yra yidi 'labe -a 'si 'an man -koɔbli. -Ceje, ma'an 'wɪ zie -a ve di, koɔ -yee "wean nen an -ta 'treɛda. ²⁸ Maan ve 'pian 'nan: «'An "ti, 'i dre -e minnun 'o -to 'nan 'i 'to a -dan.»

'Nun tɔon, en wei -tu wu laji. E 'nan: «Maan -ci koɔn 'nan 'an 'to a -dan 'va, en maan dra "nyian -dan.» ²⁹ Min "kaga "nen fe zie -a -nan, en o 'wɪ zie -a 'man be, o 'nan: «Laa -paan 'be klun.» En o -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali -le 'pasianon nen laji be, -a -tu 'be 'wɪ tin 'ba -yre.»

³⁰ En Zozi 'bo -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Wei nen e wu 'gɔɛ, 'men "wean "cɛɛ e wu di, 'pian 'ka le nen

e 'wɪ tin 'ba. ³¹ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'trɛdanɔn 'le tin 'badɪ bɛ e 'bɔ. Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a 'paala bɛ -a -pin tɔ 'bɔ. ³² 'Mɛn vɛ bɛ, tɔ nɛn minnun 'an 'paa yɪba "plan da -e 'an 'si 'trɛda bɛ, -te -a tɔ 'bɔ bɛ, maan dra -e min pɛɛnɔn 'o yi -tera 'an da.» ³³ -Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, zɪ e -taa 'kale bɛ -a -nan wɪ nɛn yaa 'vɪ.

³⁴ ɛn minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊa 'man -peɪ 'fluba 'ji 'nan, min nɛn Bali -a 'si 'va 'bɛ, ya'a kaa 'li "fo "dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yia vɛ 'nan: 'Yi nɛn o Blamin -pɪ "paa yɪba "plan da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nɛn?»

³⁵ ɛn Zozi 'e -wlɛ 'nan: «'Tɛ 'san a tian 'ka 'va tɔ "wɛnɛn 'a. 'Ka 'ta wɔ tɛ -a 'san a tian 'ka 'va, "tɔgɔ klun 'e bɔ 'ka man kligli. Min nɛn e 'ta wɔ klun va bɛ, fɛnan nɛn e cɪ -kɔnan bɛ, ya'a tɔa dɪ. ³⁶ 'Ka yi -tera 'tɛ 'san da tɛ e ya tian 'ka 'va, -e 'ka 'kɔn minnun nɛn o ya 'tɛ 'san da bɛ waa.»

Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e 'si o "srɔn, ɛn e yɔɔ -wɪɔ.

Zuif 'nɔn 'ka yi -tɛla Zozi da dɪ

³⁷ Zozi 'lɛbɔ "fɔ wɪ "kaga drɛ Zuif 'nɔn yɛ man, 'pian wa'a yi -tɛla Zozi da dɪ. ³⁸ E drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ 'e 'le sɔɔ. Yaa 'vɪ 'nan:

«Mɪnsan, -tɛ yi -tera 'wɪnun nɛn kʊa 'vɪ bɛ -a da?

ɛn -tɪ lɛ nɛn Mɪnsan 'yɛe -pɛ 'plɛ 'ci kɔɔn?»

³⁹ 'Wɪ nɛn -yɛe "wɛan wa'a 'kɔlamɛn -e 'o yi -tera 'wɪ da dɪɛ, Ezai -a 'vɪ "nyian. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁰ «Bali o yɛ 'wi, -e 'o vɪlɛ 'o fɛnan 'yɪ dɪ, ɛn e o -pɔan "da -tɔ 'plɛblɛ, -e 'o vɪlɛ 'o 'wɪ 'wɪ man dɪ.

E drɛ zɪɛ 'nan "tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'e -sru, -e 'e o 'si 'wɪ 'ji.»

⁴¹ Zozi 'le 'wɪ nɛn Ezai -a 'vɪ. E Zozi 'le -dan cɪ 'yɪ, -yɛe "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁴² Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ bɛ, o "kaga 'yi -tɛala Zozi da. 'Pian Farizen 'nɔn 'le "wɛan o 'ka "vale 'o vɛ 'weɪn dɪ, "tɔgɔ 'o o -pin cɪn yɪ 'kuɪn. ⁴³ -Te minnun o 'tɔ "yi "vɛ bɛ, waa yɛ "yi e 'mlian Bali -le o 'tɔ "yi "vɪdɪ da.

⁴⁴ Zozi paan 'nan: «Min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ, 'an 'saza da "cɛɛ e yi -tɛala dɪ, 'pian e yi -tɛala "nyian min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da. ⁴⁵ Min nɛn yaan 'yɪ bɛ, tɛ e min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a 'yɪ. ⁴⁶ Mɛɛn cɪ 'tɛ 'san -a, an -ta 'trɛda 'nan -e min nɛn e yi -tera 'an da bɛ, -a san 'e vɪlɛ 'e 'fɔ klun va -trɪliɪ dɪ.

⁴⁷ -Te min 'an wei 'man, ɛn -a san 'ka 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ, mɛɛn "cɛɛ tin -tɛa -a san da dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan an -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'ji, ma'an 'talɛ 'nan -e 'an tin -tɛ 'trɛdanɔn da dɪ. ⁴⁸ Min nɛn yaan tuv 'e 'pɛla koda, ɛn ya'a 'an wei 'sɪlɛa 'wɪ 'a dɪɛ, -a san -le 'wɪ tin 'bazan a. 'An wei nɛn maan 'vɪ bɛ, -yɛɛ tin -tɛa -a san da yi -fɔla "da "ji. ⁴⁹ 'Wɪ nɛn maan vɛ bɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian 'an

"tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'wɪ nɛn kɔ 'an vɪ bɛ -a 'pa 'an 'le. ⁵⁰ ɛn maan -tɔa 'nan 'an "tɪ "le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, e 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan 'min lɛ. 'Wɪnun nɛn maan vɛ 'gʊɛ, zɪ 'an "tɪ -a 'vɪ 'mɛn bɛ -a da nɛn maan vɛ.»

13

Zozi 'lee 'e -srɪnɔn fɛ -nyranman blɪ 'e cɪn

va

¹ E -fɔ yi -tɔ -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ yi 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yɛe tɔ 'bɔ -e 'e 'si 'trɛ 'gʊɛ -a da -e 'e 'ku 'e "tɔ "srɔn. Minnun nɛn o yi -tera Zozi da 'trɛda bɛ, e o 'yɪ "yi, e o 'yɪ "yi "trɪliɪ, ɛn yaa 'le 'srɛn.

² Yi zɪɛ -a funninmlan nɛn Zozi 'lee 'e -srɪnɔn a fɛnun -blɪnan 'e cɪn va. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, tɛ Satan cɪ "nrɔndɪ 'pla Sɪmɔn -pɪ Zudazi Karioti man. Yaa -cɪn -trɔa "ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ. ³ Zozi -a -tɔa 'nan 'e "sia Bali va ɛn 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa "nyian 'nan 'e "tɪ 'e 'tɔ fɛ pɛɛnɔn da. ⁴ E wluan fɛnun nɛn o cɪ -a -blɪnan bɛ -a -sru, e 'yɛe sɔ 'si 'e da, ɛn e sɔ -tɔ 'si yaa -trɔa 'e -tien "da. ⁵ E 'yi 'sɛn "kpɔngbɔ 'tɔ -ji, ɛn 'e -srɪnɔn 'cɛɪn -man "foedɪ 'sia, tɛ yaa man bɔɔman sɔ nɛn -a -tien "da bɛ -a.

⁶ Zɪ e 'bɔ Sɪmɔn Pɛɪrɪ da bɛ, ɛn 'bɛ laabɔ -yrɔ 'nan: «Mɪnsan, yɛ 'an 'cɛɪn -man "foeman?»

⁷ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn an cɪ -a drɛnan 'gʊɛ yɪ'a -cɪ maan tɔ 'gʊɛ -a dɪ, 'pian yia -cɪ maan 'e 'fɔla "da.»

⁸ ɛn Pɛɪrɪ "e -yrɛ 'nan: «Maan 'we "man "dɪ, yɪ'a 'li 'an 'cɛɪn -man foeman "fo "dɪ.»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Te ma'an 'i 'cɛɪn -man "foelɛ dɪɛ, tɛ i 'ka 'mɛn vɛ -a dɪ.»

⁹ -A -nan nɛn Sɪmɔn Pɛɪrɪ "e Zozi lɛ 'nan: «Te 'yian 'cɛɪn 'saza 'man "foe dɪ. Mɪnsan, 'an 'pɛ 'lee 'an 'wulo nɛn 'gʊ, 'i o man "foe "nyian.»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn 'e sru 'va bɛ, -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da a 'saun. -A cɛɪn -man 'saza nɛn yaa "foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pɛɛnɔn "cɛɛ dɪ.» ¹¹ Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, Zozi -a -tɔa, -yɛe "wɛan yaa 'vɪ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka 'saun dɪ.

¹² Zɪ Zozi cɛɛn 'e -srɪnɔn 'cɛɪn -man "foedɪ man bɛ, ɛn e 'yɛe sɔ 'wɔ 'nyian 'e da. E -nyran fɛnun -sru 'e "pa 'ji, ɛn yaa laabɔ -wɪɔ 'nan: «'Wɪ nɛn maan drɛ 'cɛɛ 'gʊɛ, kaa -cɪ 'man? ¹³ Kaan laabɔ Bali -le 'wɪ "paazan, ɛn kaan laabɔ Mɪnsan. Kaa vɛ 'e 'nɔan da, kɔɔ an ya -a. ¹⁴ 'An 'bɔ 'bɛ cɪ Bali -le 'wɪ "paazan -a, ɛn mɛɛn cɪ Mɪnsan -a, -yɛe "wɛan -tɛ an 'ka 'cɛɪn -man foe bɛ, 'ka cɪn cɛɪn -man "foe "nyian. ¹⁵ 'Wɪ -kɔɔn "man wɪ nɛn man drɛ 'cɛɛ, 'dʊ -e 'ka drɛ "le zɪ maan drɛ 'cɛɛ bɛ -yɛe 'wɪ 'zɔ. ¹⁶ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'ban, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ. ɛn 'pasiazan -dan 'ka 'mlian min nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. ¹⁷ 'Wɪnun zɪɛ kaa -tɔa 'sɪn. -Te ka 'ta 'wola "da "bɛ, Bali -le -fɛa 'a 'ka man.

18 Ka pɛɛnɔn 'cɛɛ maan ve dɪ. Minnun nen an o 'si 'va 'bɛ, an o -tɔa, 'pian 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, e ya 'le 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min nen 'kɔ fɛ bli a 'e cin va bɛ, e drɛ 'an 'nanmanzan 'a.»

19 Maan ve 'cɛɛ 'vaa -e -a tɔ 'e bɔ. Tɔ nɛn 'winun zɪɛ e dra "man "bɛ, -e min nen an cɪ -a bɛ 'ka -tɔ. 20 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min nen maan 'pa 'sia bɛ, -te min nen yaa -pɛ 'kun bɛ, 'an 'bɔ nɛn -a san 'an 'pɛ 'kun. En min nen yaan 'pɛ 'kun bɛ, te min nen yaan 'pa 'sia bɛ, -a 'bɔ nɛn -a san -a -pɛ 'kun.»

Zozi 'e 'nan Zudazi 'ta 'e -nɔan 'e 'nan-mannɔn lɛ

(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)

21 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn -a cɪ baa 'ji. -A -nan nen yaa 'vɪ -wlɛ 'weɪn 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min -tɔ a 'ka yei, -yɛɛ 'an -nɔan 'an 'nanmannɔn lɛ.»

22 En Zozi -srɛnɔn 'o 'yie 'tɔ 'o cin yra, kɔɔ min nen e cɪ -yee 'wɪ vɪnan bɛ, wa'a san tɔa dɪ.

23 Zozi -srɛnɔn 'tɔ nɛn Zozi -a ye 'yi 'kpa tɪgɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ Zozi 'bɔ 'srɔn "kogo.

24 En Simɔn Pieri 'wɪ 'tɔ drɛ -yɛɛ 'nan 'e laabo Zozi 'lɔ 'nan -tɪ nɛn Zozi 'bɔ -a ve.

25 Zozi -srɛnɔn zɪɛ, e tɛɛn "ji Zozi kugu da, ɛn yaa laabo Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -tɪ nɛn?»

26 Zozi 'e -yɛɛ 'nan: «Min nen an 'kpɔun pɔnɛn 'fɔdɪ -nɔn -yɛɛ "bɛ, te -a san nɛn.» -A -nan nen Zozi 'kpɔun pɔnɛn 'si, yaa 'fɔ, ɛn yaa -nɔn Simɔn -pɪ Zudazi Karioti lɛ. 27 Zɪ Zudazi 'kpɔun pɔnɛn zɪɛ -a 'si bɛ, ɛn Satan -fɔ -a -sru.

Zozi 'e -yɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn i "ta -a dra bɛ, 'i drɛ tada.» 28 Minnun nen o cɪ 'o -nyrandɪ waa fɛnɛn -sru "bɛ, o -tɔ 'ka 'wɪ nɛn Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ "man "bɛ -a -cɪ man lɛ dɪ.

29 Zudazi "kuan 'wee "lala man, -yee "wean min -mienun -a nrɔn 'o 'ji 'nan, Zozi -a 'vɪ -yɛɛ 'nan 'e 'kɔ fɛ nɛn e kɪ 'o man "fɛdɪ fɛ -a bɛ -a 'lɔ. -Te 'bɛ 'cɛɛ dɪ 'nan 'e 'kɔ fɛ -tɔ -nɔn 'yale -tɛnɔn lɛ.

30 Zudazi 'kpɔun pɔnɛn zɪɛ -a 'si, nun tɔɔn ɛn e 'bɔla bei "nyianɔ dɪ klun va.

Zozi 'wɪ 'nyranman paa 'e -srɛnɔn 'ji

31 Zɪ Zudazi bɔla bɛ, ɛn Zozi 'e 'nan: «'Bɛ nɛn 'gɔɛ, Blamin -pɪ 'tɔ drɛ -dan "mɛn, ɛn minnun Bali -le -dan cɪ ye Blamin -pɪ -le "wean. 32 En -te minnun Bali -le -dan cɪ 'yɪ Blamin -pɪ -le "wean bɛ, -e Bali 'bɔ 'e 'pɪ 'tɔ drɛ -dan 'e 'bɔ 'a. -A -nan 'ka "nyian mɔan dɪ -e 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ.

33 'Mɛn 'nɛnnun, an ya tian ka yei tɔ "wɛnnɛn 'a, 'pian ka -taa 'an -wɛɛlɛ. 'Wɪ nɛn maan 'vɪ Zuɪf 'nɔn lɛ bɛ, an "cɛɛ "ve "nyian. Ka'a 'kolaman -e 'ka 'kɔ fɛnan nɛn an "ta -ko bɛ -a -nan dɪ.

34 An -pɛi -trɛ -tɔa 'cɛɛ, -nyɛɛn 'nan 'ka cin yɪ "yi "le zɪ an 'ka 'yɪ "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 35 -Te 'ka cin ye "yi "bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa -a -tɔlɛ 'nan ka ya 'an -srɛnɔn 'a.»

Zozi -a 'vɪ Pieri 'le 'nan e "sia 'e -sru (Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

36 Simɔn Pieri -a laabo Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, i "ta -ko nyin zia?»

En Zozi 'e -yɛɛ 'nan: «Fɛnan nɛn an "ta -ko tɔ 'gɔɛ -a bɛ, yɪ 'a 'kolaman -e 'i -tra 'an -sru "dɪ, 'pian "bɛ -sru, i -taa -sɔnɛla 'an -sru.»

37 En Pieri -a laabo -yɛɛ "nyian 'nan: «Minsan, -mɛ "le "wean ma'an 'kolaman -e 'an 'kɔla 'i -sru tɔ 'gɔɛ -a dɪ? 'An 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'an 'ka 'yie "wean.»

38 En Zozi 'e 'nan Pieri lɛ 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'i 'ka 'mɛn "wean? 'Pian 'an 'bɔ "an "ve 'yie 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ 'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e manɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

14

Zozi 'tɔwli 'bɛ cɪ Bali va -si -a

1 Zozi 'e 'nan 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «Te 'ka 'cɪ 'e baa -'ji mlɔnmlɔn dɪ! 'Ka yi -tera Bali da, ɛn 'ka yi -tera "nyian 'an da! 2 'An "tɪ "le "kɔnnɛn "bɛ, -nyrannan "kaga "a -nan. An "ta -ko 'ka -nyrannan "man drɛlɛ. "Te -nyrannan 'ka 'nan dɛ, "te ma'an vɪlɛ 'cɛɛ dɪ. 3 -Yee "wean -te an -kɔ ɛn an 'ka -nyrannan "man drɛ bɛ, an -taa 'ka 'sɪlɛ -e -kaa kɔ -nan nun. -Kaa -nyrannan -kɔan 'e cin va. 4 Fɛ nɛn an "ta -ko -nan 'gɔɛ, -kaa -nan si -tɔa.»

5 En Toma 'e -yɛɛ 'nan: «Minsan, fɛ nɛn i "ta -ko -nan bɛ, kɔ'a -nan si tɔa dɪ. Kɔa dra 'kɔ -e 'kɔ -nan si -tɔ?»

6 Zozi 'e -yɛɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ -si -a, ɛn mɛɛn cɪ 'wɪ tɪgɪ 'a, ɛn mɛɛn cɪ 'belidɪ -a. Min 'ka 'kolaman -e 'e 'kɔ 'an "tɪ 'va, te ya'a 'cɪlɛla 'an 'va dɪ. 7 Min nɛn an cɪ -a bɛ kaa -tɔ, -yee "wean kaan "tɪ -tɔa. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ kaan "tɪ 'yɪ, ɛn zɪ e cɪ bɛ, kaa -tɔdɪ 'sia.»

8 En Filipu 'e 'si 'va 'nan: «Minsan, 'i "tɪ 'bɔ bɛ, 'i -kɔɔn 'kɔɛ, te 'kɔ 'cɪ 'sɔ.»

9 Zozi 'e -yɛɛ 'nan: «Filipu, an 'mɔn 'ka yei "kaga, ɛn yia tian 'an 'tɔlɛ dɔɔ? Min nɛn yaan 'yɪ bɛ, te -a san 'an "tɪ 'yɪ. -Mɛ "le "wean yia ve 'nan 'an "tɪ -kɔɔn 'cɛɛ? 10 Yɪ 'a yɪ 'tɛala 'da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a dɔɔ? 'Winun nɛn maan ve 'cɛɛ 'gɔɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ. 'An "tɪ 'bɔ nɛn kɔ ya -a min -tɔwli "bɛ, -yɛɛ -cɪala 'an 'va -e 'e 'yee 'winun 'lɛ sɔɔ. 11 'Ka yi -tera "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a. En -te ka'a yɪ 'tɛala 'an da 'an 'lewei "le "wean dɛ, 'ka yi -tera 'an da, winun nɛn maan dra bɛ -yee "wean. 12 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min nɛn e yɪ -tera 'an da bɛ, 'winun nɛn maan dra 'gɔɛ, -a san 'e "dra "nyian. -A -san -taa 'wɪ -dandan drɛlɛ e "mlɪan 'mɛn vɛ da, kɔɔ an "ta -ko 'an "tɪ 'va. 13 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra, 'dɔ -e 'an "tɪ 'tɔ 'e drɛ -dan 'mɛn "wean. 14 -Te ka 'wɪ tɔ laabo 'an 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra.»

Zozi 'e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yee minnun da

15 «-Te kaan ye "yi" 'be, 'an wei da nen 'ka 'ta wola. 16 Tōon 'an "ti tru" 'baa -e 'e 'ka 'pa 'vazan 'pa 'sia 'cee, -yee fo 'ka 'va 'li 'trilii. 17 'Ka 'pa "vazan zie Bali lei nen 'e 'wi tglu -kōonman min le be -nyren. Minnun nen 'trēda 'winun 'gōe -nyren waa ye "yi" 'be, ya'a 'kolaman -e 'e drē -wee vē -a dī, kōō o yra 'ka 'da 'zia dī, en wa'a -tōle dī. 'Pian 'cee vē be, 'ka 'tō, kōō e ya 'ka 'va, en 'ka -taa "drele waa min -towlī "a. 18 Ma'an 'ka 'tōe 'ka 'saza "le 'nen nen -a "ti 'lee -a "bō "ka 'e da be -yee 'wi 'zō dī. An lia 'an da 'ka 'va. 19 E -fō tō 'wennen 'a, te 'trēda minnun 'ka 'nyian 'an 'ye dī. 'Pian 'cee vē be, ka -taa -a yilē 'nan 'an 'yie a "man 'nyian" 'e "pa 'ji. En "cee yie 'fo 'man 'nyian. 20 Tō zie -a man nen kaa -tōa 'nan 'an "ti 'bō be, kō ya -a min -towlī. En 'ka 'bō 'lee 'an 'bō be, -kaa ya min -towlī "a. 21 Min nen 'mēn -pei -tō winun -cin a "ji, te e 'ta 'wola "da 'be, -a san 'be 'an ye "yi. Min nen yaan ye "yi" 'be, 'an "ti -taa -a san yilē "yi, 'an 'bō an -taa -a san yilē "yi" 'nyian, en 'an 'fli -kōonman -yre.»

22 En -a -sruzan 'tō nen "nyian waa laabo Zudazi, te Zudazi Karioti "cee 'bē 'a dīe, 'bē laabo -yrō 'nan: «Minsan, -mē "le "wēan 'i 'fli -kōonman 'kōē, en yi'a 'i 'fli kōonman 'trēda minnun le dī?»

23 En Zozi -a 'vī -yre 'nan: «-Te min 'an ye "yi te e 'ta 'wola 'an wei da be, -a -nan nen 'an "ti -taa -a san yilē "yi. Tōon 'kō 'vale 'an "ti 'a be, kō -taa "talē -a san va -e 'kō -nyran "va. 24 'Pian min nen ya'an ye "yi" 'dīe, ya'a 'ta wola 'an wei da dī. Wei nen ka cī -a mannan 'gōe, ya'a 'sia 'an 'va dī, 'pian 'an "ti 'nen yaan 'pa 'sia be -a va nen e "sia.

25 'Winun 'gōe maan tin 'baa 'cee te an ya tian 'ka yei. 26 'An "ti -taa "talē 'ka 'pa 'vazan 'a 'an 'leji, Bali lei 'saun nen. -Yee 'wi pēēnon nen maan 'vī be -a -cin -tōa 'ka 'ji, en -yee -ci "sia 'cee.

27 'Ka 'fō -trōō, 'mēn -fōdī -trōō be, maan -nōn 'cee. Ma'an -fōdī -trōō vē 'ka 'man "le 'nan 'trēda minnun -a vē 'ka man be -yee 'wi 'zō dī. Te nyen 'e 'ka 'cēn dī, en te "klan 'e 'ka 'te dī.

28 Maan 'vī 'cee 'nan, 'an "ta -kō -e 'an li 'an da "nyian 'ka 'va. "Te kaan ye "yi" 'be, "te 'ka 'cī "nranman, kōō an "ta -kō -e 'an "ti 'va, en 'an "ti -dan "mlian 'an da. 29 'Winun zie, maan 'vī 'cee 'vaa -e -a drē tō 'e bō. 'Dō -e "yee vnan -e drē be, -e 'ka ye -tera 'an da. 30 'Mēn tō 'ka 'nyian "kaga -e 'an 'wi tin ba 'cee dī, kōō Satan nen e 'trē 'gōe -a "paala be, e ya -tanan. -Yee 'pleble 'ka 'an da dī, 31 'pian -e 'trēda minnun 'o -tō 'nan, 'an "ti ye "yi" 'be, 'wi nen yaa 'vī 'mēn be an 'ta 'wola "da.

'Ka 'wluan lou, -kaa kō!»

15

Zozi -kōnnēn "tō -fō yiba 'lee 'e pē 'nēnnun da

1 Yaa vidī 'sia -wle 'nan: «Mēēn cī rēzen yiba 'kpa -a, en 'an "ti 'be cī min nen e rēzen 'bō 'ta be -a. 2 'An pē 'nēnnun nen wa'a 'baa dīe, 'an "ti o "cēan, en 'an pē 'nēnnun nen o baa "be, 'an "ti "o man dra 'dō -e 'o ba 'kpa "kaga. 3 Cēē cī 'an pē 'nēnnun nen o -taa "balē "kaga "be waa, kōō 'wi nen maan paa 'ka 'ji 'gōe, e 'ka drē 'saun 'va. 4 'Ka 'fō 'ka leadi 'an man te -kaa ya min -towlī "a. Yiba "pē 'ka 'kolaman -e 'e ba 'e 'saza, te e 'ka 'e leadi yiba 'bō man dī. -A -towlī "nen "nyian 'cee vē -a, -te ka'a 'fōle 'ka leadi 'an man dīe, ka'a 'kolaman 'wi 'tō dredi -a dī.

5 Mēēn cī rēzen yiba "a, en cēē cī 'an pē 'nēnnun -a. Min nen e -fō 'e leadi 'an man be, kō 'vale -a kō dra min -towlī "a. -A san -kōan "le yiba "pē nen e baa "kaga "be -yee 'wi 'zō. -Yēē cī 'nan -te ma'an 'palē 'ka 'va dīe, ka'a 'kolaman 'wi 'tō dredi -a dī. 6 Min nen ya'a -fōlē 'e leadi 'an man dīe, waa -tua bei. -A san a "le 'nan yiba "pē nen waa cēē en waa tūv bei "be -yee 'wi 'zō. E -kaa, waa "siala -e 'o -fō 'tēa. 7 -Te ka -fō 'ka leadi 'an man, en 'an wei -cin -fōla 'ka 'ji be, fē oō fē nen ka cī "va "be, 'ka laabo 'an "ti 'lo, yaa -nōan 'cee. 8 -Te ka ya 'le 'nan yiba "pē nen e baa "kaga "be -yee 'wi 'zō be, 'an "ti 'tō dra -dan. 'Wī zie -yēē -kōonman 'nan ka ya 'an -srūnōn 'a.

9 Zi 'an "ti 'an ye "yi" 'be, -a da nen an 'ka ye "yi. 'Ka 'fō 'ka leadi 'an man -e 'an 'ka yi 'yi. 10 -Te ka 'ta 'wola 'mēn -pei -tō winun da be, an 'ka ye "yi. An 'bō 'nyian, 'an 'ta wola 'an "ti "le -pei -tō winun da en yaan 'yi 'yi.

11 'Winun zie maan 'vī 'cēē 'nan -e cī "nrandī nen an 'lō 'gōe -e 'kōn 'nyian 'cee 'lō. -E 'cee vē -e 'cūla "da "fō. 12 'Mēn -pei -tō wī nen 'nan, 'ka cin yi "yi" 'le zī an 'ka ye "yi" 'be -yee 'wi 'zō. 13 Yidī "yi" 'nēn e "mlian yidī "yi pēēnon da be, -nyren 'nan min 'e 'wi 'man -e 'e 'ka 'e beenun 'pa 'ji. 14 -Te ka 'ta 'wola 'wi nen maan 'vī 'cēē be -a da be, te ka ya 'an beenun -a. 15 Ma'an 'nyian 'ka laabo 'an 'sūnōn dī, 'pian an 'ka laabo 'an beenun. Min 'suzan 'ka 'e 'tazan drē wī tōa dī, 'pian 'wi pēēnon nen maan 'man 'an "ti "da be, maan 'vī 'cēē, -yee "wēan an 'ka laabo 'an beenun. 16 'Ka 'bō "cēē 'an 'si "va en ka sōōnla 'an -sru "dī, 'pian mēēn 'ka 'si "va. An 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -e 'ka drē yiba "pē nen e baa "kaga "be -a. 'Cee 'nyranman "nen 'ka 'fō 'e "tun "dī. -Te kaa drē zie, fē pēēnon nen kaa laabo 'an "ti 'lō te ka ya 'mēn vē -a be, yaa -nōan 'cee. 17 'Winun nen maan 'vī 'cēē 'gōe, 'ka 'ta wola "da 'dō -e 'ka cin yi "yi.»

'Trēda minnun "naan Zozi 'lee 'e -srūnōn man

18 «'Trēdanōn "naan 'ka man, 'pian 'ka -tō 'nan o 'nan 'an man 'ka 'lō 'e 'flin. 19 'Te ka

ya 'le 'trɛdanɔn 'zɔ bɛ, "te o 'ka ye 'yi 'le 'o 'va minnun zɔ. 'Pian an 'ka 'si o yei, ɛn ka 'ka 'nyian 'trɛdavɛ -a dɪ, -yee "wean o "naan 'ka man. ²⁰ 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Maan 'vɪ 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ, -yee "wean -te minnun 'tɛ 'pa 'an da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'tɛ "paa 'nyian "cee 'da. -Te minnun 'ta 'wɔla 'an wei da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'ta wɔla "nyian "cee "wei da. ²¹ 'Winun pɛɛnɔn zɪɛ waa dra 'cɛɛ, ka ya 'mɛn vɛ -a -le "wean. Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, wa'a tɔa dɪ, -yee "wean nɛn waa dra. ²² "Te ma'an 'talɛ -e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛ "dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪldɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, -wee 'wɪ 'pa "davɛ pee "ka "dɪ. ²³ Kɔɔ min nɛn e "naan 'an man bɛ, te -a san "nan 'nyian 'an "tɪ "man. ²⁴ 'Winun nɛn min -tɔ 'ka tian 'li -a drɛɛ dɪɛ, "te ma'an drɛɛ o yɛ man dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪldɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, waan drɛ wɪnun 'yɪ, te o "naan tian 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a 'kɔ man. ²⁵ 'Wɪ zɪɛ e dra 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee -pei 'fluba 'ji bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minnun 'nan 'an man te -a -ci "ka "dɪ.»

²⁶ Tɔ nɛn an -kɔ 'an 'tɪ 'va bɛ, an 'ka 'pa "vazan "paa -sia. Bali lei nɛn, e "sia 'an 'tɪ 'va, ɛn e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min le. -Te e -ta bɛ, -yee an 'nan wɪ ve. ²⁷ 'Ka 'bɔ "nyian, cɛɛ 'an 'nan wɪ ve minnun lɛ. Kɔɔ -e 'e 'sia 'mɛn 'nyranman pou sianan "trilii -e 'e bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, ka -fɔ 'an "srɔn.

16

¹ 'Winun 'gɔɛ maan 'vɪ cɛɛ 'nan -e "wɛɛ vɪnan 'o 'tɛ "paa 'ka da bɛ -e 'ka vilɛ 'ka 'si 'an -sru "dɪ. ² Minnun -taa 'ka 'pinlɛ 'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. ɛn tɔ -mie -taa "bɔlɛ bɛ, minnun 'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman 'nan 'o ya Bali 'sunan. ³ 'Winun zɪɛ waa dra, kɔɔ wa'an "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn wa'an 'tɔa dɪ.

⁴ 'Winun zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -te -a -tɔ 'bɔ bɛ, -e 'an wei -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji. Ma'an vilɛ 'cɛɛ -a pou sianan "dɪ, kɔɔ te an ya "ka yei.»

Zozi 'e 'nan Bali lei 'saun -taa 'wɪ tɪgɪ 'ci 'silɛ

⁵ «'Bɛ nɛn 'gɔɛ, an "ta lia 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 'Wɪ zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ, ɛn min -tɔ 'ka yilɛ 'ka yei -e 'e laabu 'an 'lɔ 'nan nyin zia nɛn an "ta -kɔ dɪ. ⁶ 'Pian zɪ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ bɛ, ɛn 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ. ⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, e ya 'cee 'wɪ 'yi "a -e 'an 'kɔ. Kɔɔ -te ma'an 'kɔlɛ dɪɛ, 'ka 'pa "vazan 'ka 'taa dɪ. 'Pian -te an -kɔ bɛ, maan "paa -sia 'cɛɛ.

⁸ -Te e -ta bɛ, 'wɪ nɛn e ci 'wɪ 'wɪldɪ "a bɛ 'lee 'wɪ nɛn e ci 'wɪ tɪgɪ 'a bɛ 'lee Bali -le tin 'badɪ bɛ, -yee -ci -kɔnnman 'trɛdanɔn lɛ. ⁹ -Wee 'wɪ 'wɪldɪ "nɛn 'nan wa'a yi 'teala 'an da dɪ. ¹⁰ Bali -le 'wɪ tɪgɪ drɛdɪ nɛn 'nan an lia 'an da 'an "tɪ 'va, ɛn ka'a "nyian 'an 'ye dɪ. ¹¹ Bali -le tin 'badɪ nɛn 'nan Satan nɛn e 'trɛ 'gɔɛ -a "paala bɛ tin -tɛ "da.

¹² 'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman -e 'ka -ci man tɔ 'gɔɛ -a dɪ. ¹³ Bali lei nɛn e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min le bɛ, -te e -ta bɛ, -yee 'wɪ tɪgɪ pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 've 'e 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa man bɛ, -nyren yaa ve minnun lɛ. 'Wɪ nɛn e -taa "drɛlɛ -kɔɔbli bɛ, -nyren yaa -ci "sia minnun lɛ. ¹⁴ -Yɛɛ 'mɛn -dan ci -kɔnnman minnun lɛ, kɔɔ 'wɪnun nɛn e -taa -a vilɛ 'cɛɛ bɛ, e "sia an 'va. ¹⁵ Fɛ pɛɛnɔn nɛn e ci 'an "tɪ 'lɔ bɛ, te e ya 'mɛn vɛ -a "nyian, -yee "wean maan 'vɪ 'nan, 'wɪnun nɛn yaa ve 'cɛɛ bɛ, e "sia 'an 'va.»

Zozi 'e 'nan ci "nrandɪ -taa 'e -srɛnɔn 'lɔ

¹⁶ Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Tɔ -fɔ "wɛnnɔn -e 'ka vilɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tɔ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ.»

¹⁷ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn -a -srɛnɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'vɪ -cɛɛ 'gɔɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tɔ -fɔ "wɛnnɔn -e 'ka vilɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tɔ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan an "ta -kɔ 'an "tɪ "srɔn. ¹⁸ Tɔ "wɛnnɛn 'bɔ nɛn yaa ve 'gɔɛ -a -ci nɛn 'nɔn? 'Wɪ nɛn e ci "vale 'e ve bɛ, -ka'a -ci maan dɪ.»

¹⁹ Zozi -a -tɔ 'nan o ya 'vale 'o 'wɪ zɪɛ -a -ci laabo 'e 'lɔ, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tɔ -fɔ "wɛnnɔn, te ka'a "nyian 'an 'ye dɪ ɛn tɔ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gɔ? ²⁰ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ka -taa "wɔɔlɛ 'kpa tɪgɪ, 'pian te 'trɛdanɔn "le 'ci "nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta drɛdɪ -trɔdrɔ zɪɛ e limlan "da ci "nrandɪ -a. ²¹ 'Ka 'ci "nrɔn -pɔnzan da. -Te -yee 'nɛn 'ya tɔ 'bɔ bɛ, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yee yra yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nɛn 'bɔ 'ya bɛ, -e 'yee yra yɪdɪ -cin 'e 'san "ji. -A ci "nranman 'siɛn 'nan 'e min 'bɔla 'trɛda. ²² -A -tɔwɪli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. Tɔ 'gɔɛ -a bɛ 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yɪ pee wo -e 'ka 'ci 'e 'nran. ɛn min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e ci "nrandɪ zɪɛ -a 'si 'ka 'lɔ dɪ. ²³ Tɔ zɪɛ -a man bɛ, ka'a "nyian 'wɪ 'tɔ laabo 'an 'lɔ dɪ.

Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, fɛ nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁴ Ka'a tian fɛ -tɔ laabɔlɛ 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a dɪ. 'Ka laabo -yɔɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci "nrandɪ 'e 'ciɔla "da "fo.»

Zozi 'e 'nan 'e -srɛnɔn 'o -pɔan 'kun

²⁵ «'Winun zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ -kɔnnɛn "ji. Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ, te ma'an "nyian 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ -kɔnnɛn "ji dɪ, 'pian 'an "tɪ 'le "wɪ tin "baa 'cɛɛ 'wein. ²⁶ Tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'ka fɛ laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a. 'An 'bɔ "cɛɛ 'an "tɪ trɔ 'baa -yee fɛ -nɔndɪ 'cɛɛ -a dɪ, ²⁷ kɔɔ 'an "tɪ 'bɔ 'ka ye "yi, kaan 'yɪ "yi "le "wean. Kaa ye "yi, ɛn ka yɪ -teala "da 'nan an 'si Bali va, -yee "wean 'an "tɪ 'bɔ 'ka ye "yi. ²⁸ An 'si 'an "tɪ 'va, ɛn an -ta 'trɛ 'gɔɛ -a da. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, an "ta "sia 'trɛda -e 'an li 'an da 'an "tɪ 'va.»

²⁹ En -a -srunon "e 'nan -yre 'nan: «I ya 'wɪ tin 'banan "men 'e 'ci -a 'wein te e 'ka -konnən "ji dɪ. ³⁰ Bɛ nɛn 'gʊɛ, kɔa -tɔ "mɛn 'nan i 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɪ nɛn kʊ cɪ "vale 'kʊ laabo 'i 'lɔ bɛ yia -tɔa, te kʊ'a tian -a laabolɛ dɪ. -Yee "wean kʊ yi -tɛala 'i da 'nan i 'si Bali va.»

³¹ En Zozɪ "e 'nan -wɛ 'nan: «Ka yi -tɛala 'an da, 'bɛ a zɪ. ³² 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, tʊ -tʊ -taa "bɔɛ, 'ka pɛɛnɔn fuimlan "man -e min -tʊ 'e 'kʊ 'e 'lɛ zia. -A tʊ 'bɔ 'bɔ 'va. Tʊ zɪɛ -a man nɛn kaan "tʊɛ 'an -tʊwli. 'Pian an 'ka 'an -tʊwli "dɪ, kɔɔ 'an "tɪ -kɔan 'an "srɔn.

³³ An -fɔ 'e 'flin an 'winun pɛɛnɔn 'gʊɛ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'fɔ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -tʊwli "a -lɛ "wean. Ka -taa 'ka yra yilɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ, an 'trɛda 'plɛblɛ pɛɛnɔn kɪ.»

17

Zozɪ Bali trʊ 'ba 'e -srunon lɛ

¹ Zɪ Zozɪ cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vidɪ man bɛ, 'e yra -tɔ laɟi, ɛn e 'nan:

«'An "tɪ, -a tʊ 'bɔ. 'An 'bɔ nɛn 'i 'pɪ -a bɛ, 'yian 'tʊ drɛ -dan, -e 'meɪn 'tʊ drɛ -dan "nyian. ² I 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn, ɛn yian 'plɑ fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yee "wean minnun nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -wɛ. ³ 'Belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -nyrɛn 'nan, min 'e 'i 'tʊ, 'nan 'i 'bɔ 'tʊwli yɪɛ cɪ Bali tɪɟl 'a, ɛn 'an 'bɔ Zozɪ Crizɪ nɛn yian 'pa 'sia bɛ min 'e 'an 'tɔ. ⁴ Mein 'tʊ drɛ -dan 'trɛda, ɛn 'nyranman nɛn yia -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bɛ, maan 'lɛ sɔɔ. ⁵ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "tɪ, 'yian drɛ -dan 'i "srɔn "nun. Zɪ an cɪ -dan 'i "srɔn "nun 'e 'cɛn, te 'trɛ "ka tian dɪɛ, 'yian drɛ -a 'e "pa 'ji.

⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan -ci 'si minnun nɛn i o 'si "va 'trɛdanɔn yɛɪ ɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ -wɛ. O ya 'yɪɛ vɛ -a, ɛn i o -nɔn 'mɛn. O 'ta 'wɔla 'i wei da, ⁷ ɛn waa -tɔ "mɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, e "sia 'i 'va 'kpagba. ⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan weinun nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɪ -wɛɛ ɛn waa 'sia "da. Waa -tɔ 'nan 'wɪ tɪɟl an 'si 'i 'va, ɛn o yi -tɛra "da 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia.

⁹ -Wee "wean nɛn an cɪ 'i trʊ 'banan. An 'ka 'i trʊ 'banan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ "wean dɪ. 'Pian minnun nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, -wee "wean nɛn an cɪ 'i trʊ 'banan, kɔɔ o ya 'yɪɛ vɛ -a. ¹⁰ Minnun pɛɛnɔn nɛn o cɪ 'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yɪɛ vɛ -a. ɛn minnun nɛn yɪɛ vɛ -a bɛ, o ya 'mɛn vɛ -a, -wee "wean nɛn 'an 'tʊ drɛ -dan. ¹¹ An "ta 'sia 'trɛda -e 'an 'lɔ 'i 'va nun te "o "ya wɔ 'trɛda 'gʊ. 'An "tɪ "nɛn e ya 'saun bɛ, 'i 'tʊ nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ -yee 'plɛblɛ 'a, 'i 'yɪɛ 'tʊ o va, 'dʊ -e -kaa fʊ waa -tʊwli "lɛ zɪ 'kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹² Tʊ nɛn te an ya o va 'trɛda bɛ, 'an yɪɛ 'tʊ o va, 'i 'tʊ nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, -yee 'plɛblɛ 'a. Min -tʊwli 'ka 'sanlɛ dɪ, -tɛ yaa 'silea min -wɛlidɪ "a dɪɛ. -Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

¹³ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ an "ta "lɔ 'i 'va, ɛn 'winun 'gʊɛ maan vɛ trɛda 'gʊ 'nan -e cɪ "nrɛndɪ nɛn

'an 'lɔ bɛ, 'e 'kɔn "nyian -wee 'lɔ 'e 'ciladɪ "da "fo. ¹⁴ I wei bɛ, maan 'vɪ -wɛɛ, -yee "wean 'trɛdanɔn 'nandɪ 'sia o man. O 'nandɪ 'sia o man 'nan o 'ka "nyian 'wee vɛ -a dɪ, "lɛ zɪ an 'ka -wee vɛ -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁵ An 'ka 'i trʊ 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yɛɪ "dɪ. An ya 'i trʊ 'banan 'pian 'nan, 'i yɪɛ 'tʊ o va Satan nɛn e 'wɪ 'wɪlidɪ "paa 'nyranman -a bɛ -yee "wean. ¹⁶ O 'ka 'trɛdave -a dɪ, "lɛ zɪ an 'ka 'trɛdave -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁷ I 'wɪ tɪɟl -kɔɔn -wɛɛ -e 'o drɛ 'yɪɛ vɛ -a "fo. 'Wɪ tɪɟl zɪɛ 'i wei nɛn. ¹⁸ Zɪ yian 'pa 'sia 'trɛda bɛ, -a -tʊwli "nɛn "nyian an o 'pa 'sia 'trɛda. ¹⁹ An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee "wean, 'dʊ -e 'o drɛ 'yɪɛ vɛ -a "fo.

²⁰ -Wee "wean nɛn an ya 'i trʊ 'banan, ɛn minnun nɛn o yi -tɛra 'an da o wei -lɛ "wean bɛ, an ya 'i trʊ 'banan 'nyian -wee 'wɪ man. ²¹ An ya 'i trʊ 'banan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a. 'An "tɪ, 'o 'kɔn 'o leadɪ 'kʊ man, "lɛ zɪ 'kʊ 'vale 'yia, kʊ ya min -tʊwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'O drɛ min -tʊwli "a -e 'trɛdanɔn 'o -tʊ 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia. ²² An o drɛ -dan "lɛ zɪ yian drɛ -dan bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. An o drɛ -dan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a, "lɛ zɪ kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ²³ Kʊ ya waa min -tʊwli "a, ɛn kʊ ya 'yia min -tʊwli "a 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a 'kpa tɪɟl. 'E drɛ zɪɛ -e 'trɛdanɔn 'o -tʊ 'nan, yɪɛ 'an 'pa 'sia, ɛn i o yɛ "yi "lɛ zɪ yian yɛ "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

²⁴ 'An "tɪ, minnun pɛɛnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an ya "va 'nan 'kʊ 'kɔn waa fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya "va 'nan 'o 'mɛn -dan cɪ yɪ. Yian drɛ -dan, kɔɔ yian 'yɪ "yi, te yɪ'a tian 'trɛ drɛlɛ dɪ. ²⁵ 'An "tɪ, 'i ya tɪɟl. 'Trɛdanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'meɪn -tɔa. ɛn 'an -srunon "o "tʊ "nyian 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia. ²⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan kɔɔn -wɛɛ, ɛn maan -kɔnman tian -wɛɛ, 'nan -e 'o cin yɪ "yi "lɛ zɪ yian yɛ "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ, te kʊ ya waa min -tʊwli "a.»

18

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozɪ 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50, 53-54; Lk 22.47-54)

¹ Zɪ Zozɪ cɛɛn Bali trʊ 'badɪ man bɛ, ɛn 'o 'vale 'e -srunon 'a, o -kʊ 'yɪ nɛn waa laabo Cedron bɛ -a -sru. Fei -tʊ a fɛ zɪɛ -a -nan, -a da nɛn o -kʊ. ² Zozɪ 'lee 'e -srunon 'o cin yɛ 'e 'nɛn fɛ zɪɛ -a -nan, -yee "wean Zudazɪ nɛn e "ta -daa Zozɪ 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, yaa -nan -tɔa.

³ 'Sounja 'pa 'tʊ 'lee minnun nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn o 'pa 'sia bɛ, Zudazɪ -trɔɔ o 'lɛ, ɛn e -kʊ waa fei zɪɛ -a da. "Wɛɛ vunan 'o 'kʊ bɛ, sraannun a -wɔlɔ, -kannɛnnun a -wɔlɔ, ɛn -kuli -tan fɛnun a -wɔlɔ.

Zɪ o 'bɔla bɛ, ⁴ ɛn Zozɪ 'kʊ o 'lɛ, te e 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔɛ "man "bɛ -a -tɔa, ɛn yaa laabo -wɔlɔ 'nan: «-Tɪ nɛn -kaa -wɛɛman?»

⁵ O 'nan -yre 'nan: «Nazaretɪ min Zozɪ nɛn kɔa -wɛɛman.»

En Zozi "e -wle 'nan: «'An 'bɔ nen 'gɔ.»
Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'nɔn 'e 'nanmannɔn
le bɛ e ya o yei. ⁶Zi Zozi -a 'vɪ -wle 'nan, 'e 'bɔ
nen 'gɔɛ, o -kɔ 'o koda en o tiila "tra.

⁷-A -nan nen Zozi -a laabu "nyian -wɔ
'nan: «-Ti nen kaa -weeman?»

En o -yrɛ 'nan: «Nazareti min Zozi nen.»

⁸Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va
'nan 'an 'bɔ nen 'gɔ. -Yee "wean -te maan nen
ka ci 'an -weenan bɛ, ka minnun 'gɔɛ o 'tɔɪ 'o
'kɔ.»

⁹Zi 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.
Yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: «Minnun nen i o -nɔn 'men
bɛ, o va min -tɔwli 'ka 'sanle dɪ.»

¹⁰-A -sruzan nen Simɔn Pieri -a bɛ, sɛn a -
yrɔ, yaa 'sɔ 'e 'kɔlɛ 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan
'suzan 'tɔ -pɛ "yi "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɪɛ waa
laabo Maku.

¹¹En Zozi "e Pieri lɛ 'nan: «'I 'yie sɛn wɔ 'e
'kɔlɛ 'ji! 'Kulenen nen yra yɪdɪ ci -ji 'gɔɛ, 'an "ti
-a 'plɔ 'men, ma'an ve "man "cɛje dɪ.»

¹²'Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun
nen Zuif 'nɔn 'tanɔn o 'pa 'sia bɛ, o Zozi 'kun,
waa yri, ¹³en o -kɔ -a 'e tɛdɛ min -tɔ nen waa
laabo Ane bɛ -a va. Waa nan "ti laabo Kaifa,
-yɛɛ ci lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -
a. ¹⁴Kaifa zɪɛ, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'nɔn
'tanɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan, -a "yi mlin -e min
-tɔwli 'e min pɛɛnɔn 'leji -ka wɔ.

*Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ
(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)*

¹⁵Simɔn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tɔ, 'bɛ
sɔɔnla Zozi 'bɔ -sru. Zozi -sruzan 'tɔ zɪɛ Bali
-pannɔn 'tazan 'bɔ -a -tɔa. -Yee "wean -yɛɛ
wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ
'le -klɔn -ji. ¹⁶'Pian Pieri "e -fɔv bei -klɔn -yrɛ
'nɛn. -A -sruzan 'tɔ bɛ, e 'li 'e da, en e 'wɪ tin
'ba lunɔn nen 'e yie -tɔa -klɔn 'bɔ -yrɛ "nen "bɛ
-yrɛ.

Tɔɔn, en e -si -nɔn Pieri lɛ, ¹⁷yaa laabu Pieri
-lɔ 'nan: «Bii 'gɔɛ, -a -sruzan 'tɔ nen "nyian
'yie "a?»

En Pieri "e 'nan -yrɛ 'nan: «An 'ka -a -
sruzan 'a dɪ.»

¹⁸Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ 'sunɔn 'lee 'soun-
janun nen -nan bɛ, o 'tɛ 'fɔ 'nɛn, en waa si -
fɔ trun -taa "le "wean. Pieri -tɔ o va, en e 'tɛ
"klandi 'sia.

Bali -pannɔn 'tazan Ane 'wɪ laabu Zozi 'lɔ

¹⁹Bali -pannɔn 'tazan 'wɪ laabu Zozi 'lɔ.
Yaa laabu -yrɔ -a -srunɔn da, en yaa laabu -
yee "wɪ "paadi da.

²⁰En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «An 'wɪ tin 'ba
min pɛɛnɔn yie man, en yi pɛɛnɔn man te an
'wɪ "paaman minnun ji Bali trɔ 'ba 'kɔnnun
-ji 'lee Bali -pan 'kɔnnun nen Zuif 'nɔn o cin
ye -ji bɛ -a -ji. Ma'an 'wɪ 'tɔ drele 'e yɔɔdɪ dɪ.

²¹-Mɛ "le "wean i 'wɪ laabo 'an 'lɔ 'wɪ zɪɛ -a
da? Minnun nen waan wei 'man bɛ, 'wɪ nen
maan tin 'ba -wle "bɛ, waa -tɔa. O lɔ nen 'i
laabu.»

²²Zi Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, en Bali -pannɔn
'tazan 'suzan 'tɔ nɛn 'e 'tɔdɪ Zozi "srɔn "bɛ, e
'pa 'fɔ Zozi yra, en e 'nan -yrɛ 'nan: «-Tɪɛ 'vɪ
'yie 'nan 'i 'wɪ tin 'ba Bali -pannɔn 'tazan lɛ
zɪɛ?»

²³En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te maan 'vɪ
'wɪdɪ "bɛ, 'wɪ nen maan 'vɪ "va 'wɪdɪ "bɛ, 'i
vɪ 'mɛn. En -te ma'an 'wɪ 'wɪdɪ "vɛlɛ dɪɛ, -mɛ
"le "wean nen i fɛ 'lɛ wo 'an 'ji?»

²⁴Ane Zozi 'tɔɪ 'e -yrɪdɪ, en yaa -nɔn 'nan 'o
'kɔ -a Kaifa lɛ. -Yɛɛ ci Bali -pannɔn 'tazan -a
lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji.

*Pieri yɔɔ "da "nyian 'nan ya'a Zozi 'tɔa dɪ
(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)*

²⁵Tɔ zɪɛ -a wɔ bɛ, te Simɔn Pieri a tian 'e
'tɔdɪ 'tɛ man 'tɛ "klannan. En waa laabu -yrɔ
'nan: «Bii 'gɔɛ, -a -sruzan 'tɔ nen "nyian "yie
"a?»

Simɔn yɔɔ "da, en e 'nan: «An 'ka -a -sruzan
'a dɪ.»

²⁶Bali -pannɔn 'suzan 'tɔ a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan.
Min nen Pieri -a "trɔɛn cɛɛn bɛ, -a drɪ nɛn, e
'nan Pieri lɛ 'nan: «Mɛin 'yɪ 'ka 'vale Zozi 'a
fei.» ²⁷Pieri yɔɔ "da "nyian. 'Nun tɔɔn, en
mannen wɪ.

*O -kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati
'lɛ
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)*

²⁸Bodrun puunɔn nen Zuif 'nɔn 'tanɔn
'si Zozi 'a Kaifa -va, en o -kɔ -a Rɔm min -
kɔnmandan -le -klɔn -ji. Zuif 'nɔn 'ka "o -wla
'wɔlɛ Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji dɪ,
"tɔgɔ 'o "tri "tɔ Bali 'lɛ, -e 'o vɛlɛ 'o -kɔla Zuif
'nɔn 'lɛ 'si nɔnba -ji "fɛdɪ da fenun -blɪdɪ -a
dɪ.

²⁹-Yee "wean -kɔnmandan Pilati 'bɔ 'bɛ
'bɔla en e -kɔ o va. Yaa laabu -wɔ 'nan: «-
Mɛ "wɪ nen min 'labɛ yaa drɛ, en ka 'wɪ -tɔa
"man?»

³⁰En o 'nan Pilati lɛ 'nan: «"Te 'wɪ 'wɪdɪ
"drezan "cɛɛ dɛ, "te kɔa 'talɛ -a 'i 'va 'gɔ dɪ.»

³¹En Pilati -a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'kɔ
-a -e 'ka -yee 'wɪ tin 'ba "lɛ zɪ 'cɛɛ -pɛi -a 'vɪ bɛ
-yee 'wɪ zɔ.»

En Zuif 'nɔn "o 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka 'a -si -
nɔn lɛ 'kɔɛ 'nan 'kɔ min -tɛ dɪ.» ³²Zi 'wɪ nen
Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'yee -kadɪ da bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.

³³Tɔɔn en Pilati 'li 'e da 'yee -klɔn -ji. E Zozi
laabu, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'lɛ
mingɔnnɛn nen 'yia?»

³⁴En Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «'I 'bɔ, yie 'wɪ
zɪɛ -a 'vɪ 'i 'bɔ 'a, -baa minnun 'bɛ 'vɪ en 'i
"man?»

³⁵Pilati "e -yrɛ 'nan: «Zuif min nen maan?
'I 'bɔ flannɔ 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'bɛ 'i 'nɔn
'nan 'mɛin 'tɛ. -Mɛ "nen yia drɛ?»

³⁶En Zozi "e 'nan: «'Treda minnun "cɛɛ
'an 'tɔ mingɔnnɛn -a dɪ. "Te -wɛɛ 'an 'tɔ
mingɔnnɛn -a bɛ, "te 'an 'sunɔn 'an 'ta kuli
-tan, -e minnun 'o vɛlɛ 'waan 'nɔn Zuif 'nɔn

'tanon le di. 'Tre 'gbe -a da minnun 'cee 'an 'to mingonnen -a di.»

³⁷ En Pilati -a 'v1 -yre 'nan: «Yioo, mingonnen nen 'yia?»

Zozi 'e 'nan: «-Inyan, -a 'bo nen i "sia - a vnan be an ya -a. An -ta 'treda 'nan -e 'an 'w1 tgl1 v1 minnun le. -Yee "wean waan 'ya, minnun pɛnan nen o 'w1 tgl1 -tɔa "be, 'o "trɔɛn -tɔa 'an wei le.»

³⁸ Pilati -a laabu -yrɔ 'nan: «-Me "nen 'w1 tgl1 'a?»

Z1 Pilati 'w1 z1e -a laabu be, e 'bola, en e -ko 'nyian Zuif 'non 'va. En e 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'w1 'to y1e min 'gbe -a man, -e min 'e 'ka -a 'w1 'ji di. ³⁹ 'Pian 'w1 nen -cee dra 'e 'cen be, 'be ci 'nan -te Zuif 'non 'le 'si noanba -ji "fedi 'bo be, an 'sia -pɔ 'konzan 'to man. -Yee "wean maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya "va 'nan 'an 'si Zuif 'non 'le mingonnen man?»

⁴⁰ Tɔon, en o pɛnan -paandi 'sia 'e cin va. Waa ve 'nan: «-Ceje oo! -Ceje oo! Te 'i 'si min 'labe 'be man di oo! Barabazi man nen 'i 'si o!» Barabazi 'bo z1e, min nen e min -te be -nyren.

19

¹ En Pilati 'e 'nan 'sounjanun le 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -son -ngble -a. ² 'Sounjanun 'bo lei 'tan, en waa 'wɔ -a -wulo -man 'le -yee mingonnen kle 'zɔ. O mingonnen -trale 'tenden 'to 'si, en waa 'wɔ 'da. ³ O -pli 'man -a "srɔn te waa ve -yre 'nan: «Zuif 'non 'le mingonnen, 'tu 'to bo», -e 'o 'pa 'fɔ -a yra.

⁴ Pilati 'bola "nyian, en e 'nan Zuif 'non le 'nan: «An "ta -a bɔala 'cee bei -e 'ka -to 'nan ma'an 'w1 'to y1e "man -e 'e 'ka -a 'w1 'ji di.»

⁵ En Zozi 'bola te lei kle "a -a -wulo -man, en mingonnen -trale a "da. -A -nan nen, Pilati 'e 'nan -wle 'nan: «'Cee min be, -nyren "be.»

⁶ Z1 Bali -pannon 'tanon 'lee o 'sunon -a 'y1 be, en o -paandi 'sia. Waa ve 'nan: «'I -pein yiba "plan da! 'I -pein yiba "plan da!»

En Pilati 'e -wle 'nan: «'Ka 'si, -e 'ka -pein yiba "plan da 'ka 'bo 'a! Kɔɔ ma'an 'w1 'to y1e "man -e 'e 'ka -a 'w1 'ji di.»

⁷ Zuif 'non "o 'nan -yre 'nan: «'Kɔe -pei -to 'w1 'to a. 'Kɔe -pei -to w1 z1e -a pɛ -ji nen waa -te, kɔɔ e 'nan Bali -p1 nen 'yaa.»

⁸ Z1 Pilati 'w1 z1e -a 'man be, en -yee "kland1 'pa "da. ⁹ Pilati w1a "nyian 'yee -klan -ji, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'I "sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'w1 'to 'sile "da 'di. ¹⁰ En Pilati 'e -yre "men 'nan: «'An 'bo 'le nen 'y1a 'w1 'to sia "da "dɔɔ? 'Y1a tɔa 'nan -a -si a 'an 'lɔ -e 'an 'si 'i man dɔɔ, en -te 'be "cee di -e 'mein -pein yiba "plan da dɔɔ?»

¹¹ Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «'Y1a 'kolaman fe -to dredi -a 'men, te Bali "cee -si -non di, -yee "wean min nen yaan 'non 'y1e be, -yee 'w1 'wli di 'be ci -dan.»

¹² Z1 Pilati 'w1 z1e -a 'man be, en yaa -weedi 'sia 'nan 'e 'sia Zozi man. 'Pian te Zuif 'non

-paanman 'nan: «-Te i 'si "man "be, te 'i 'ka Rom 'non 'le mingonnen tazan Seza bee -a di. Kɔɔ min nen e 'f1i dre mingonnen -a be, te -a pei a 'e 'padi "man.»

¹³ Z1 Pilati 'w1 z1e 'be 'man "nyian be, en e 'nan 'o Zozi bala be. Tɔon en Pilati 'bo -nyran 'yee tin 'ba pein -da. Fe z1e -a -nan a 'e wluandi, waa dre -kɔle -a "le lazo nen waa -fɔ. Waa laabo Ebre wei -ji «'Gabata». ¹⁴ Te yide 'bo min -win -ji 'seze, en Zuif 'non a 'wee 'si noanba -ji "fedi man drenan.

-A -nan nen Pilati 'e 'nan Zuif 'non 'tanon le 'nan: «'Cee mingonnen 'bo nen be.»

¹⁵ En o -paandi 'sia 'nan: «'O -te, 'o -te! 'I -pein yiba "plan da!»

En Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «'An 'cee mingonnen -pein yiba "plan da?»

Tɔon en Bali -pannon 'tanon -a 'v1 -yre 'nan: «'Kɔe mingonnen a -towli "ce, waa laabo mingonnen Seza.»

¹⁶ 'W1 z1e -a da nen Pilati 'e 'pe 'si Zozi da, en yaa -peindi yiba "plan da -si -non.

Zozi -peinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'Sounjanun -ko Zozi 'a. ¹⁷ Zozi 'bo 'be 'yee yiba "plan 'sia, en o -ko -a fenan nen waa laabo min -wulo klo be -a -nan. Waa ve Ebre wei -ji «'Golgota». ¹⁸ Fe z1e -a -nan nen waa pein yiba "plan da. O min -to pein yiba "plan da -a -pe "yi "da, en o min -to pein "nyian yiba "plan da -a -pe bo da.

¹⁹ Pilati 'e 'nan 'o yiba 'fɔnen da 'cren -te, -e 'o 'pa Zozi 'le yiba "plan ta lou. Waa 'cren -te "da 'nan:

«Zuif 'non 'le mingonnen, Nazareti min Zozi.»

²⁰ 'W1 'bo a 'e 'cren -tedi Ebre wei -ji, en e ya 'e 'cren -tedi Laten wei -ji, en e ya 'e 'cren -tedi "nyian Gerek wei -ji. Zuif 'non "kaga 'w1 z1e -a ta 'v1, kɔɔ fenan nen o Zozi pein yiba "plan da be, e ya 'fla "srɔn "kogo. ²¹ En Bali -pannon 'tanon 'kɔ -a v1e Pilati le 'nan: «'Te 'e 'kon 'e 'cren -tedi Zuif 'non 'le mingonnen di! 'Pian 'i cren -te 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'non 'le mingonnen -a!»

²² Pilati -a 'v1 -wle 'nan: «'W1 nen maan cren -te be, ma'an "nyian -a limlan di.»

²³ Z1 'sounjanun cɛen Zozi -peindi man yiba "plan da be, en o sonun nen waa 'sɔ "da "be, waa 'pla sinjen, en waa 'sia 'tɔɔɔ. -Yee sɔ -gblo -to nen wee pee 'towli "ploun be, wee 'si, ²⁴ En waa 'v1 'o cin yei 'nan: «'Te -kaa 'fɔi bɔɔ di, 'pian -kaa 'lein 'wle tuola, -e min nen e -tria "da "be, 'o -non -yre.»

Z1 Bali wei nen 'e 'cren -tedi 'e 'cen be e 'le sɔɔ z1e. E ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«'O 'men sɔ pli 'o cin yei,

en o 'men sɔ -gblo 'si

'lein 'wle 'tuɔladi da.»

'W1 z1e -a 'bo nen 'sounjanun -a dre.

²⁵ Tɔ zɪe -a wlu bɛ, te yiba "plan nɛn o Zozi pɛin "da "bɛ, lumɔn sinjɛn a 'o 'tɔdɪ 'wlu. Zozi 'bɔ "bu 'lee Zozi "bu "blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala lɪ Mari. ²⁶ Zɪ Zozi 'e "bu 'yɪ, te 'e -sruzan nɛn yaa ye "yi "bɛ -a ye 'e 'tɔdɪ 'e "bu "srɔn "bɛ, ɛn e 'nan 'e "bu 'le "nan: «'l 'pɪ nɛn bɛ o.» ²⁷ Ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -sruzan zɪe -yrɛ 'nan: «'l "bu "nɛn bɛ o.» 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ, -a da nɛn -a -sruzan -a drɛ, 'e yɪe 'tɔ -a "bu 'va.

Zozi 'kanan
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔ, ɛn e 'nan "mɛn 'nan: «'Yɪ dra 'an -tɛa.» Zɪ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪe. ²⁹ -Wɛn 'wɛlɛ nɛn e -fɔla -trilii bɛ, -a -pɔ -tɔ a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mlinvɛ -a. Ɛn o sɔ -tɔ 'si, waa 'fɔ -wɛn zɪe -a, waa yrɪ -cɛan "nɛn, ɛn waa -tɔ -a 'lɛbo "nɛn. ³⁰ Zɪ Zozi cɛɛn -a flɔndɪ man "ji "bɛ, ɛn e 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn 'e 'lɛ sɔɔ "mɛn.» -A -nan nɛn 'e 'wulo -fɔ 'e 'wlu, ɛn 'e yɪe 'lɛ 'wɔ.

³¹ "Yaa yi da nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kɔ Pilati trɔ 'balɛ 'nan minnun nɛn o o -pɛin yiba "plan da bɛ, o o cɛin "yee -e 'o o 'si 'nan. Waa drɛ zɪe, kɔɔ -tɛ tɔ cɛɛn bɛ, -wee 'flinla "yi nɛn, ɛn o 'ka "vale min -kadɪ 'e 'fɔ 'e 'padɪ yiba "plan da dɪ.

³² Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ -a drɛ. Zɪ 'o 'bɔla 'nan nɛn bɛ, ɛn min "fli "nɛn o o pɛin Zozi "srɔn "bɛ, waa -tɔ cɛin "fli yee, ɛn waa -tɔ cɛin "fli yee. ³³ O 'bɔ Zozi da, ɛn waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ -yee "wɛan wa'a cɛin "yeele dɪ. ³⁴ 'Pian 'sounja min -tɔ Zozi 'fɔn 'e 'sɛan da 'yee -tin -a. 'Nun tɔɔn 'yi -sran, ɛn nyɛn -sran.

³⁵ Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gɔɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a san 'bɛ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ "nyian 'ka yi -tɛra "da. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'gɔɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ "e -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶ 'Wɪnun 'bɔ zɪe e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-A 'wɛlɛ -tɔwli 'ka 'wia dɪ.»

³⁷ Ɛn e ya "nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ pee -nan 'nan:

«Min nɛn waa 'fɔn bɛ,
-a lɛ nɛn min pɛɛnɔn yɪe 'e 'fɔ.»

Zozi wɔnan
(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Min -tɔ nɛn waa laabo Zozeɔ bɛ, e "sia Arimate, Zozi -sruzan nɛn. 'Pian 'e "klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ 'le "wɛan, e ya -a -sru 'e yɔɔdɪ. Zozeɔ -si trɔ 'ba Pilati -lɔ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ -e 'e wɔ. Pilati -a -si -nɔn -yrɛ, ɛn e -kɔ Zozi 'kadɪ 'bɔ 'silɛa. ³⁹ Nikodɛm nɛn yi -tɔ da e -kɔ Zozi 'va -pei -man bɛ, "e "ta wɔ "nyian 'e 'lɔ 'le 'yile nɛn waa wɔ min pa man bɛ -a. 'Yile zɪe, e ya 'e baadɪ mire 'lee aloe -a, ɛn -a kilo a -fuba yaaga. ⁴⁰ O 'vale Zozeɔ -a, -wɛɛ Zozi pa yrɪ. O 'yile -sɛn sɔ ji ɛn waa drɛ 'a. Zɪ Zuif 'nɔn 'wee pa dra zɪe -e 'o wɔ.

⁴¹ Ɛnan 'bɔ nɛn o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, fei -tɔ -a -a "srɔn. Fei zɪe -a da bɛ, min -yrɛ nɛn waa cɛɛn -kɔlɛ -ji bɛ -a -tɔ a -nan. -Yrɛ zɪe wa'a tian min wɔlɛ "ji "dɪ. ⁴² -A 'bɔ 'ji nɛn o Zozi -wɔ. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi a -tanɔn bɔdɪ -a, ɛn -yrɛ 'bɔ a "nyian -kogo -yee "wɛan -a ji nɛn o Zozi 'wɔ.

20

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

¹ 'Mɔnnɛn yi da, bodrun puunɔn, te klunglun 'nɛn a tian, ɛn Madala lɪ Mari -kɔ Zozi -yrɛ da. -Kɔlɛ nɛn o -yrɛ 'bɔ 'lɛ 'wɔ 'a bɛ, yaa 'yɪ 'e 'sidɪ "nɛn. ² Mari 'li 'e da flan -a, ɛn e -kɔ e 'bɔ Simɔn Pɪeri 'lee Zozi -sruzan 'tɔ nɛn Zozi -a ye "yi "bɛ o man, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «O Minsan pa 'si 'yrɛ -ji, ɛn ɛnan nɛn o kɔ -a bɛ kɔ'a tɔa dɪ.»

³ Pɪeri 'lee Zozi -sruzan zɪe o 'bɔla ɛn o -kɔ -yrɛ da. ⁴ O "flinɔn 'kɔ flan -a, 'pian min -tɔ bɛ, e flan bli e mlin Simɔn Pɪeri da. -Yɛɛ 'bɔla -yrɛ da 'e 'flin. ⁵ 'Pian ya'a -wlale -nan nun dɪ, e 'kunnan ɛn 'e yɪe 'tɔ -yrɛ 'bɔ 'ji. Sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ yaa 'yɪ. ⁶ Simɔn Pɪeri 'bɔla -yee -sru, ɛn "bɛ wla 'wɔ 'yrɛ 'bɔ 'ji nun. E sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ -a 'yɪ 'e -srandɪ. ⁷ Sɔ nɛn waa -tɔ Zozi 'wulo -man bɛ, yɛɛ 'yɪ 'e -srandɪ 'e 'tɔ, te e ya 'e plindɪ. ⁸ Ɛn Zozi -sruzan nɛn e 'bɔla paan 'e tɛdɛ bɛ, "e wla wɔ "nyian -yrɛ 'bɔ 'ji nun. Zɪ yaa -nan 'yɪ bɛ, ɛn e yi -tɛra "da 'nan Zozi wluan -kanɔn 'va. ⁹ Tɔ zɪe -a wlu bɛ, te 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -srunɔn 'ka tian -a -ci manle dɪ. ¹⁰ Zozi -srunɔn "fli "bɛ, o 'li 'o da 'wee vɛ -nan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala lɪ Mari le
(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹ Ɛn Mari 'e fɔv 'e 'tɔdɪ -yrɛ 'bɔ "srɔn, te e -wua. E ya -wuɔnan ɛn e 'kunnan 'e yɪe 'tɔ -yrɛ -ji nun. ¹² Ɛn e Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "fli 'yɪ 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'a ɛnan nɛn o Zozi pa 'pla bɛ -a -nan. -A -tɔ a 'e -nyrandɪ -a -wulo -man zia, ɛn -a -tɔ a 'e -nyrandɪ -a cɛin -man zia.

¹³ Bali -le 'pasianɔn -a laabɔ lɪ zɪe -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn i ya -wuɔnan?»

Ɛn lɪ bɛ e -wɛlɛ 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yrɛ -ji, ɛn ɛnan nɛn waa 'pla bɛ ma'an tɔa dɪ, -yee "wɛan an ya -wuɔnan.»

¹⁴ E 'wɪ zɪe -a 'vɪ, "yɛɛ vnan 'e man lila, te e min -tɔ ye 'e 'tɔdɪ. Min zɪe Zozi nɛn, 'pian ya'a -tɔlɛ 'nan Zozi nɛn dɪ.

¹⁵ Ɛn Zozi 'bɔ -a laabɔ -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn i ya -wuɔnan? -Tɪ nɛn yia -wɛɛman?»

Mari -a nrɔn 'e 'ji 'nan min nɛn e 'nyranman "paa fei 'bɔ da bɛ -nyrɛn. Ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san, -te yɪe 'si 'yrɛ -ji bɛ, ɛnan nɛn yia 'pla bɛ, 'i vɪ 'mɛn -e 'an 'kɔ -a 'sia.»

¹⁶ En Zozi -a laabo: «Mari!»

Mari 'e man lila, en yaa 'v1 -yre Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nen 'nan Bali -le 'w1 "paazan.

¹⁷ Zozi 'e -yre 'nan: «Te 'i kle 'an man d1! Ma'an tian 'kole 'an "ti 'va d1. 'I 'k1 -a v1 'an "b1nun le 'nan: «An "ta -ko 'an "ti 'va, e ya 'ka "ti "a. An "ta -ko 'men Bali va, e ya 'cee Bali -a.»

¹⁸ En Madala l1 Mari -k1 -a v1 le Zozi -srnun1 le. Yaa 'v1 -wle 'nan 'e Minsan 'y1, en e 'w1 nen Zozi -a 'v1 -yre "be, -a tin 'ba -wle.

Zozi 'e fli k11n 'e -srnun1 le (Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹ 'M1nnen yi 'b1 'lein z1e -a funninmlan, en Zozi -srnun1 'o cin 'y1 'kon 't1 -ji. 'Kon z1e waa -f1 -ji, o ya "klannan Zuif 'non 'tan1n 'b1 'le "wean. 'Nun t11n, en Zozi 'b1la o va, e -t1 o yei, en e -wle 'nan: «Bali 'e 'f1d1 -tr11 -n1n 'c1e!» ²⁰ E 'w1 z1e -a 'v1, en 'e -pelanun k11n -wle 'lee 'e 's1an da. Z1 o Minsan 'y1 be, o 'ci nran.

²¹ En Zozi -a 'v1 'nyian -wle 'nan: «Bali 'e 'f1d1 -tr11 -n1n 'c1e! Z1 'an "ti 'an 'pa 'sia be, -a da nen 'an 'b1 "nyian "an 'ka "paa -sia.» ²² E c1en 'w1 z1e -a v1d1 man, t11n en 'e 'le fula f1en o man, en yaa 'v1 -wle 'nan: «Bali lei 'saun nen be, e ya 'cee v1e -a, 'ka 'si. ²³ Minnun nen o 'w1 'w1d1 dre, en kaa 'v1 'nan -wee 'w1 'w1d1 fui be, te Bali -wee 'w1 'w1d1 fui. En -te ka'a -wee 'w1 'w1d1 'fuile d1e, Bali 'ka -wee 'w1 'w1d1 'fuiman d1.»

Zozi 'e fli k11n Toma le

²⁴ T1 z1e -a wlu be, -a -sruzan 't1 nen waa laabo Toma be, te e 'ka 'nan d1. Waa laabo 'nyian "flen. ²⁵ Z1 e -ta be, en Zozi -srnun1 -m1enun -a 'v1 -yre 'nan: «K1 Minsan 'y1.»

En e 'nan -wle 'nan: «Te ma'an tian -a -p1e nen waa pein be -a "pa 'ji y1le d1e, ma'an yi 'teala "da 'ml1nml1n d1. 'An 'p1e 'wle -taala -a "pa 'ji, en 'an 'p1e "paa -a 's1an 'ji 'vaa, en an yi -teala 'w1 nen kaa 'v1 'g1e -a da.»

²⁶ Y1 's1ra "be -sru, Zozi -srnun1 a 'o cin y1d1 'nyian 'kuin, te Toma a 's1en o va. 'Kon 'b1 -kpeinnun a 'e 'f1d1 -ji, 'nun t11n en Zozi b1la o va, e -t1 o yei en e 'nan -wle 'nan: «Bali 'e 'f1d1 -tr11 -n1n 'c1e.» ²⁷ En Zozi -a 'v1 Toma le 'nan: «'An -pelanun nen 'g1, 'i -pli 'i -pe 'wle 'a 'g1, en 'i 'p1e "pa 'nyian 'an 's1an 'ji. 'I yi -tera "da, te 'i 'ci -f11 "nyian d1.»

²⁸ Toma "e -yre 'nan: «Y1e c1 'an 'san -a, en y1e c1 'm1en Bali -a.»

²⁹ En Zozi -a 'v1 -yre 'men 'nan: «Yian 'y1, -yee "wean nen i yi -tera 'an da. Minnun nen o yi -teala 'an da te wa'a 'an y1le d1e, Bali -le -fa a o man.»

-Me "le "wean nen o 'fluba 'g1e -a cren -te?

³⁰ Zozi 'lebo "f1 w1 "kaga dre 'e -srnun1 y1e man, te 'be 'ka 'e 'cren -ted1 'fluba 'g1e -a -ji d1. ³¹ 'Pian 'w1nun nen 'g1e, wee 'cren -te 'nan -e

'ka yi -tera "da 'nan min nen Bali -a 'si "va, en e ya Bali -p1 -a be Zozi nen. -Te ka yi -tera Zozi da be, 'belid1 nen ya'a 'nyaan d1e, e dra 'cee v1e -a.

21

Zozi 'e 'fli k11n 'e -srnun1 's1rav1 "le

¹ 'Be -sru en Zozi 'e 'fli k11n 'e -srnun1 le "nyian 'y1 nen waa laabo Tiberia be -a man. Z1 'e 'fli k11n -wle "be, -a -nan w1 nen 'g1. ² Y1 -t1 da te -a -srnun1 a 'o cin y1d1. Sim1n P1eri, 'lee Toma nen waa laabo "nyian "flen be, 'lee Natanael nen 'e "sia 'fla nen waa laabo Kanan be -a da Galile 'legl1n 'ji be, 'lee Zebede -p1un 'lee Zozi -srnun1 "fli "pee "be c1. ³ En Sim1n P1eri -a 'v1 -wle 'nan: «An "ta -ko p1 -tele.» O 'nan -yre 'nan: «'K1 'b1 "nyian, "k1 -koo 'i -sru.» O -k1, en o -f1 -k1 -ji. -Pei z1e -a man be, wa'a p1 -tele 'ml1nml1n d1.

⁴ T1 "e v1nan 'e 'c1en bodrun, te Zozi a 'e 't1d1 'y1 'plo da. 'Pian Zozi -srnun1 'ka -a -t1le "le Zozi nen d1.

⁵ En Zozi -a laabo -w11 'nan: «Gobonun, ka p1 "tiennen 'y1?»

O 'nan -yre 'nan: «-C1e, k1'a -v1e -tele d1.»

⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'cee "se 'wean -k11 'b1 -pe "y1 "da z1a, p1 -s1an "ji.» Waa dre1a "da, en p1 "kaga "sen -wee "se "ji, -yee "wean wa'a -k1lale "nyian "se z1e -a -k1and1 -a d1.

⁷ -A -nan nen Zozi -sruzan 't1 nen Zozi -a ye "y1 "be, e 'nan P1eri le 'nan: «Minsan nen!» Z1 Sim1n P1eri -a 'man 'nan Minsan nen be, en e 'yee s1 nen yaa wo s1 ta lou "be -a 'sia, yaa 'w1 'e man, en e -f1 'y1 'va 'nan -e 'e 'k1 'y1 'plo man. E s1 z1e -a 's1 'e man 'nyranman 'pad1 -le "wean.

⁸ Zozi -srnun1 -m1enun be, "o 'ta 'w1la 'k11 -ji, te o -taa "se "nen 'e f1d1 p1 -a be -a -k1and1 -a 'o -sru. Fenan nen o 'si be, -a -nan b1a -menlie -fuba 'soolu. ⁹ Z1 o s11nla 'k11 -ji be, en o 'te 'y1 'e 's1nd1, te p1 a "da 'e 'pad1, en 'kp1un a -a "sran.

¹⁰ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «P1 nen kaa -te be, 'ka 'ta -a -mie -a.»

¹¹ Sim1n P1eri -f1 -k11 -ji, en e "se "nen 'e f1d1 p1 -dandan -a be -a klan 'y1 'plo man. P1 a "se 'b1 'ji "kaga, -a -yaa t1 -fuba 'soolu 'wle yaaga b1a, 'pian ya'a 'f11 bule d1.

¹² En Zozi -a 'v1 -wle 'nan: «'Ka 'ta fenun -bl1!» -A -srnun1 'b1 't1 'ka -k1lale -a laabud1 -a -yr1 'nan -t1 nen d1. K11 o p1e1n1 -a -t1 'nan Minsan 'b1 nen. ¹³ Zozi pli o "sran, e 'kp1un 'sia, yaa pli o man, en e p1 'sia, yaa pli o man.

¹⁴ Zozi 'fli -k11nd1 'e -srnun1 le te e wluan -kan1n 'va be, -a 'pa yaagazan nen z1e.

Zozi 'w1 tin 'ba P1eri le

¹⁵ Z1 o c1en fenun -blid1 man be, en Zozi -a laabo Sim1n P1eri -l1 'nan: «Zan -p1 Sim1n, yian ye "y1 e "ml1an 'i b1enun 'g1e -wee 'an y1d1 "y1 "da?»

Simōn "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -
tōa 'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yie 'tō 'mɛn 'bla
'nɛnnun va!»

¹⁶ Zozi -a 'pa "flizan laabv -yrɔ. E 'nan:
«Zan -pɪ Simōn, yian ye "yi?»

Pieri "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tōa
'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yie 'tō 'mɛn 'blanun
va!»

¹⁷ Zozi -a 'pa yaagazan laabv "nyian -yrɔ.
E 'nan: «Zan -pɪ Simōn, yian ye "yi?»

En Pieri ta drɛ 'trɔdrɔ, kɔɔ e 'wɪ -tɔwli laabv
-yrɔ 'e cin -sru 'e 'pa -a yaaga. En Pieri -a 'vɪ
-yrɛ 'nan: «Minsan, i 'wɪ pɛɛnɔn tōa. Yia -tōa
'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I yie 'tō 'mɛn
'blanun va! ¹⁸ Maan ve yie 'wɪ tɪgli 'a 'nan:
Tɔ nɛn te i ya "wɛnnɔn bɛ, yie 'i -tɛn -tōa 'i 'bɔ
'a -e 'i 'kɔ fɛnan nɛn i cɪ "va "bɛ -a -nan. 'Pian
tɔ nɛn i dra ceje bɛ, min pee 'bɛ 'i -yruman -e
'e 'kɔ 'yia fɛnan nɛn i 'ka "va "diɛ -a -nan.»

¹⁹ Zi Pieri -taa "kalɛ -e 'e Bali 'tō drɛ -dan bɛ,
-a da -kɔnnɛn "nɛn Zozi -a -fɔ. E cɛɛn 'wɪ zɪɛ
-a vɪdɪ man, ɛn e 'nan Pieri lɛ 'nan: «'I -sɔɔnla
'an -sru!»

²⁰ Pieri 'e 'man 'lila, ɛn 'e yie 'tō 'o -sru, te e
Zozi -sruzan nɛn Zozi -a ye "yi 'kpa bɛ -a ye.
-A -sruzan zɪɛ, -yɛɛ tɛɛn yi -tɔ da Zozi 'pɛ -ji,
te o ya fɛnun -blunan, ɛn yaa laabv -yrɔ 'nan:
«Minsan, -tɛ "ta 'i -nɔan 'i 'nanmannɔn lɛ?»

²¹ Zi Pieri -a 'yi bɛ, ɛn yaa laabv Zozi 'lɔ 'nan:
«Minsan, min 'labɛ "nun, -mɛ "wɪ 'bɛ bɔa -yee
"man?»

²² En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te an ya "va
'nan 'e 'fɔ -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ
'tɔ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ, 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²³ "Wɪ zɪɛ e fuila "man "bɔnun yei 'nan
Zozi -sruzan zɪɛ, ya'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.
'Pian Zozi 'ka -a vɪɛ Pieri lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ.
Zozi "e 'vɪ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fɔ -nan
-trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ.»

²⁴ Zozi -sruzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪnun 'gɔɛ -a -
nan yizan -a, ɛn -yɛɛ cɛɛn -tɛ. Kɔa -tōa 'nan
'wɪnun nɛn yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

²⁵ Zozi 'wɪ "kaga "pee drɛ "nyian. -Te waa
pɛɛnɔn 'cɛɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'ci "nrɔnman
'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gɔɛ -a da "fo
"dɪ.

Zozi Crizi -le 'pasionon Drewt (Actes)

Zozi 'li 'e da Bali va

¹Tu Teofil,
'men 'fluba tede -ji be, Zozi 'le 'wi nen yaa dre 'lee yaa paa minnun ji be, maan cren -tedi 'sia 'e pou sianan "trilii, ²en e 'bo yi nen Bali -a 'si be -a. Te e 'ta -ko laji be, -yee 'wi nen 'ko 'o 'ta wola "da "be, yaa paa 'yee 'pasionon nen, e o 'si "va "be, o ji Bali lei 'saun -le 'pleble 'a. ³Zi -yee yra yidi to -nyan be, o le nen 'e 'fli koon 'e 'pa -a "kaga. Yaa -ci koon -wle 'nan, 'e yie a "man. 'E 'fli koon -wle yi -fuba sinjen wlu te e Bali -le mingonnen -blidi 'wi ve -wle.

⁴Yi -tu da te Zozi a o yei "be, en e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'si Zeruzalem di! Bali lei 'saun nen maan 'nan 'an -noan 'cee be, 'kaa man -pen! ⁵Zan "e "min -batize dre 'yi 'a, 'pian 'cee ve be, to -fu "wennon -e Bali 'e "cee -batize dre 'yee lei 'saun 'a.»

⁶En minnun nen Zozi 'srön "be, waa laabo Zozi 'lo 'nan: «Minsan, to zie -a man nen Izrael 'non dra 'yie mingonnen tredanon 'a?»

⁷Zozi "e -wle 'nan: «'An "tu 'ka 'si -nonle 'nan -e "ka "to di, -a 'bo 'towli "be yi 'lee to nun zie -a 'pla. ⁸En Bali lei 'saun -taa 'ka da, e 'pleble -noan 'cee, -e 'ka dre 'men 'wi 'nan yinon 'a. Ka 'men 'wi ve Zeruzalem, 'lee Zude 'leglon pëenon 'ji 'lee Samari 'leglon 'ji 'lee 'tre pëenon da.»

⁹Zi Zozi cëen 'wi zie -a vidi man be, en e wluan laji. O yie a -a -sru en "lolu -koei -a -sru 'san -wlo.

¹⁰O yie yra tian -a -sru laji, en min "fli 'bola 'ji o va kigligi 'o 'ta le so 'fuvu 'a, en o 'nan -wle 'nan: ¹¹«Galile 'non, -me "le "wean nen ka ya 'ka 'todu te 'ka yie a laji? Bali Zozi 'si 'ka yei, en e -ku -a laji. E -ta pee wo "le zi kaa 'yi 'konan be, -yee 'wi 'zu.»

Zozi 'le 'pasionon Zudazi "pa 'jizan to

¹²-A -nan nen Zozi 'le 'pasionon 'si Olivie pon da, en o 'li 'o da Zeruzalem. Pön zie e 'ka Zeruzalem man -koobli "bov "di. ¹³Zi o 'bola Zeruzalem be, en o -ku 'kon "bov "to -ji 'kon 'ta lou. 'Kon 'bo zie, -a -ji nen 'o cin ye 'e 'cen. Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee Andre 'lee Filipu 'lee Toma 'lee Batelemi 'lee Matie 'lee Alife -pi Zaji 'lee Simon nen waa laabo "nyian Zelo be, 'lee Zaji -pi Zude, 'be ci. ¹⁴O 'ci a -towli, en o pëenon Bali tru "baa 'kon zie -a -ji to pëenon man. -Wee ci 'o 'vale lumon -mienun 'lee Zozi "bo Mari 'lee Zozi "bozun -a.

¹⁵Yi -tu da, minnun nen o yi -teala Zozi da be, 'o cin 'yi. O ya min -yaa to -yo -tu (120). Pieri wluan lou, en e 'nan -wle 'nan:

¹⁶«"Bozun, 'wi nen 'e 'cren -tedi Zudazi man be 'e 'le soo. Bali lei 'saun Zudazi -le 'wi 'bola David 'le 'nan, Zudazi 'be -si -koonmlan

Zozi 'kunnon le. ¹⁷E ya "nen -kaa 'va, en -cee 'nyranman -towli 'pa waa. ¹⁸"Lala nen waa -pan 'wo 'a, 'nan -e 'e Zozi -koon "be, e fei -tu 'lo 'a. 'Pian -a fei 'bo da nen e -ka. -A -pon fea, en -a -pon wëen bei. ¹⁹Zeruzalem 'non pëenon 'wi zie -a 'man, -yee "wean nen o fei zie -a 'to 'pa 'o wei -ji 'nan: «Akeldama», -a -ci nen 'nan: «nyen fei». ²⁰En e ya 'e 'cren -tedi "dre 'fluba 'ji 'nan:

<-Yee 'kuin 'e 'fu 'e "tun.

Te min -to 'e 'nyran ji di.)

En e ya "nyian 'e 'cren -tedi -ji 'nan:

<Min pee 'e 'pa 'ji nyranman 'pa.»

²¹⁻²²Zi Zan Zozi -batize dre, -trilii -e 'e 'bo yi nen Bali -a 'si -kaa yei "be -a man man, minnun nen o -ko -kaa 'pale fe pëenon 'nan te Minsan Zozi a -kaa 'va be, -kaa o -to -to -a "pa 'ji. -Kaa min -to 'si o yei, -e 'e 'pa -kaa 'va, -e 'e dre Zozi 'le wluandi -kanon 'va -nan yizan -to -a.»

²³-A -nan nen o min "fli koon, -a -to 'to nen Matias, en -a -to 'to nen Zozefu. Waa laabo "nyian Barsaba, -te be "cee di Zuti. ²⁴Töön en o Bali tru 'ba, o 'nan: «Minsan, 'i 'bo nen, i min pëenon souba ji ye be, min "fli 'gwe o yei "be, min nen yia 'si "va "be, 'i -koon 'koe. ²⁵Zudazi 'si 'ku 'va, en e -ku -a -nan nen ko 'e 'ku be -a -nan. Min "fli 'gwe o yei "be -te "pa 'ji nyranman "paa?» ²⁶En o 'lein 'wle tuola o 'to da. Matias da nen e -tria, en e 'pa Zozi 'le 'pasionon 'fuda -to be o va.

2

Bali lei 'saun 'ta Zozi 'le 'pasionon da

¹"Fedi -to nen waa laabo Pantekot be -a yi da, te minnun pëenon nen o yi -tera Zozi da be, o ya 'o cin yidi 'wee Bali tru 'banan 'cen 'nan. ²Nun töön en fe -to -cin 'widu 'pleble 'si laji. 'E 'cin wlu "le fulo 'pleble 'be ci "fëennan. -A -cin 'widu zie, e 'kon nen o ci o -nyrandi -ji be -a -ci 'si. ³Fënun o 'fli koon -wle "le 'te nren -le 'wi 'zu, te o "siiman 'e cin man. 'Te nren zie, e soön o -todu pëenon da. ⁴Bali lei 'saun 'ta o pëenon da 'nun, en o 'widu 'sia wei peenun -ji. Bali lei 'be 'wi zie -a 'pa o 'le.

⁵Yi 'bo 'lein zie -a da be, minnun nen o "sia 'treda fe pëenon 'nan te o 'ta wola Moizi -le -pei da tigli be, o ya Zeruzalem. ⁶Zi o fe -cin 'widu zie -a 'man be, en o -ku 'o cin yile -nan. 'Wi o 'kan 'e 'ciida "da, koo minnun zie te o ya 'wuan be, min -to "e 'e 'bo fla wei 'man. ⁷'Wi o 'kan, en 'wi nen ko 'o yi 'o 'vi be, wa'a toa di, te waa ve 'nan: «Minnun nen o "we 'labe, Galile 'non nen waa 'o pëenon, ⁸en e dre "men 'ko 'bo, en o "we -kaa wei -ji te -kaa maan? ⁹-Kaa 'sia Part 'treda. En -kaa -mie "sia Medi 'treda 'lee Elam 'treda. En -kaa -mie "sia Mesopotami 'treda 'lee Zude 'treda 'lee Kapados 'treda 'lee Pönt 'treda 'lee Azi 'treda. ¹⁰En -kaa -mie "sia Pirigi 'lee Panfilii 'treda. En -kaa -mie "sia "nyian Ezipti 'treda. En -kaa -mie "sia "nyian Sirene 'treda Libi 'non

'va. En -kaa -mie "sia Rōm 'nōn 'va. 11 -Kaa -mie a Crēt 'nōn 'a, en -kaa -mie a Arabi 'nōn 'a. En Zuif 'nōn a -kaa yei, en min -mienun nen o yi -teala Zuif 'nōn 'le Bali da be o ya -kaa yei. En -kaa -todv pēenōn -kaa fla wei maan, te minnun zīe o ya 'wī -dandan nen Bali -a dre be -a vīnan.»

12 'Wī o pēenōn 'kan 'e 'ciula 'da, en 'wī nen kō 'o yī 'o vī be, wa'a tōa dī, te waa laabo 'o cin lō 'nan: «'Wī zīe 'be 'ci be cī 'nōn?»

13 'Pian te min -mienun o sēe wo, -a vidī -a 'nan: «-Wēn o -tēa 'e 'ciladī 'da.»

Pieri 'wī tin 'ba minnun lē

14 Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianōn 'fuda -tō -tō lou, en Pieri -a 'vī o yei wei 'pleble 'jī minnun pēenōn lē 'nan:

«Zuif 'nōn, 'lee 'ka pēenōn nen ka cī Zeruzalem 'gō, 'wī 'gōe 'ka man, en 'ka 'trōen 'tō 'an wei lē. 15 Te 'ka vī zīe dī! Minnun 'gōe, -wen 'cēe o -tēa "dī. Bodrun nen tian, wa'a -wen mlinlē dī. 16 'Pian 'wī nen Bali 'lewei vīzan Zoel -a 'vī be, -yēe cī drenan. 17 Yaa 'vī 'nan:

«Bali "e 'nan, tō -fōla "da "jī be, an -taa 'mēn lei 'saun 'a minnun da.

'Cee 'nēn 'klōnmōnnun 'lee 'cēe 'nēn lūmōnnun Bali 'lewei ve.

Bali fēnan -kōnman 'yīe -goei 'wein 'a 'cēe -gobonun lē.

Bali fēnan -kōnman nyrinvla min cejenun lē.

18 'Wī 'kpa, an -taa 'mēn lei 'saun 'a -klōnmōn 'lee lūmōn pēenōn nen waan "sua be o da,

tō zīe -a man -e 'o Bali 'lewei vī.

19 An -cē -srōn "wīnun dra lajī lou, -e 'an 'lēbō "fō wūnun dre 'trēda.

E -kōan 'tē 'a, e -kōan "nyēn -a, e -kōan "lolu -koei "a.

20 Klun -tōala yīde yra, mīn dra 'tēnden "lē nyēn -zv, 'vaa -e Mīnsan -lē yī -dan nēn e "bia be, 'e bō.

21 Tō zīe -a man be, mīn nēn e Mīnsan laabō be, Mīnsan -a "sia 'wī 'jī.»

22 En Pieri "e 'nan "nyian 'nan: «Izraēl 'nōn 'ka "trōen "tō: Nazareti min Zozi 'ta 'trēda, -cē -srōn "wīnun nen Bali cīda "va, en yaa dre be, yaa -kōnman 'wein 'nan Bali 'be 'pa 'sia. 23 En o mīn 'bō 'nōn 'cēe 'nan 'ka -tē. Bali 'bō 'be 'vī 'nan 'e dre zīe, en yaa -tōa 'e 'cēn 'nan e dra. Kaa -nōn minnun nen wa'a Bali tōa dīe -wle, en waa -tē -a -pēindī -a yība "plan da. 24 'Pian Bali -a wluan -kanōn 'va, yaa 'sī 'ka -lō, -yēe cī 'nan ya'a 'kōlaman -e 'e 'fō -ka -lē 'pleble 'wlu dī. 25 En mingōnnēn David 'wī 'gōe -a 'vī 'e 'cēn Zozi man. Yaa 'vī 'nan:

«Maan -tōa 'nan 'kō 'vale Mīnsan -a 'kōe cī tō pēenōn man.

E ya tō pēenōn man 'an "srōn te 'e 'klan "sia 'an 'jī 'wī drenan.

26 Tō pēenōn man cī "nrandī 'a 'an 'lō, en an Bali 'tō bō "dre -fōa.

En -tē an -ka o, Bali cī 'ka 'saan 'an man dī.

27 -Yēe cī 'nan Bali 'ka 'an lei tōe -ka -lō dī,

en ya'a 'e 'suzan 'tōe -e 'e fōlī -yre -jī dī.

28 -Sī nēn waa "siala -e 'o 'belidī nēn

ya'a 'nyaan dīe -a yī be, yīa kōn 'mēn, en yīe -kōndī 'an "srōn "lē "wēan 'an 'cī "nranman "fō.»

29 'Bōnun, -sī 'a 'e 'nōndī 'mēn -e 'an vī 'cēe 'nan: -Kaa tra David -ka, waa 'wō, en a -yre a tian -kaa 'va 'gō. 30 'Pian, e ya Bali 'lewei vīzan -a "nēn, en yaa -tōa 'e 'cēn 'nan Bali -tō 'e wei -da -a vidī -a 'yre 'nan: «E kluda min -tō 'e 'lējī mingōnnēn -ble.» 31 'Wī nēn Bali -a 'vī 'nan 'e dra be, David -a -nan 'yī 'e 'cēn -yēe "wēan nēn, e min 'sīzan 'wī 'jī -lē wluandī -kanōn 'va wī 'vī 'vaa en e dre. E 'nan: «Bali 'ka -a 'tōle -ka -lō dī, en ya'a fōlīe -yre -jī dī.»

32 Zozi 'bō nēn an -yēe 'wī ve 'gōe, Bali -a wluan -kanōn 'va, en -kaa pēenōn -kaa ya -a -nan yūnōn 'a. 33 Bali -a -nyran 'e 'pē "yī "da, en e lei 'saun nēn e 'nan 'e -nōan "be yaa -nōn -yre. -A lei 'saun 'bō zīe en Zozi 'ta -a 'kō da. -A 'bō nēn ka cī -a -nan yūnan, en ka cī -a da weīnun mannan 'gō. 34 -Yēe cī 'nan, David 'bō 'ka "e -kōle lajī dī, 'pian -a 'bō 'be 'vī 'nan:

«Bali -a 'vī 'an 'san lē 'nan, 'i -nyran 'an 'pē "yī "da, 35 -trilīī -e 'mēin 'nanmannōn dre 'i 'cēin -trōa "dave -a.»

36 -Yēe "wēan 'ka Izraēl 'nōn pēenōn 'ka -cī -tō 'wein 'nan, Zozi nēn kaa -tē -a -pēindī -a yība "plan da be, Bali -a dre Mīnsan -a, en yaa dre 'trēdanōn pēenōn 'sīzan 'wī 'jī Crīzī -a.»

-Leglizi tēde -trōanan

37 Zī minnun nēn -nan be, o 'wīnun zīe -a 'man be, -a 'wī wla o man. En waa laabō Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianōn -mienun lō 'nan: «'Bōnun, "kō "dra "mēn 'kō?»

38 En Pieri 'e 'nan wle 'nan: «'Ka 'sī 'wī 'wli dī "dre dī man, -e 'ka 'flī -nōn Bali lē, -e o 'ka -todv pēenōn -batize dre Zozi 'tō da, -e Bali 'e 'cēe 'wī 'wli dī fūī, -e 'e 'yēe lei 'saun 'nan 'cēe. 39 -Yēe cī 'nan, Bali -lē 'wī nēn yaa 'vī 'nan 'e dra be, 'ka lē nēn, en 'cēe 'nēnnun lē nēn, 'lee minnun pēenōn nēn o ya tian -kōbblī en Mīnsan nēn -cēe Bali -a be, e "ta -daa "o laabōle be, o lē nēn.»

40 En Pieri 'wī "kaga "pēe 'vī "nyian -wle, -e 'o -tō 'nan 'wī 'kpa nēn be, e 'wī 'pla -wle. Yaa 'vī -wle 'nan: «'Ka 'flī -nōn Bali lē, -e Bali 'e

'ka 'si yra yidi nen e "ta -daa "bøle 'w1 'wliɖi
'drenon man be -yɾo.»

41 Minnun nen o Pieri wei 'man 'yi "be,
Zosi 'le 'pasianon o -batize dre. Yi 'bo z1e -a
da, min -kpi yaaga be 'o 'fli -non Bali le.

42 En to pɛɛnon man 'wunun nen Zosi 'le
'pasianon -a "paaman o ji be, waa maan te
o 'ta wola "da 'o 'ci 'fidaa 'a. O ci a -twɔli, o
"paa 'o cin va te 'o cin man w1 dra. O pɛɛnon
fe -twɔli "ble 'e cin va Minsan -cin -trɔadi o ji
-a, en o Bali trɔ "baa 'e cin va.

43 Zeruzalem 'non nen -nan be nyen o cɛɛn
ko Zosi 'le 'pasianon -ce -srɔn "wunun 'lee
'lebo "fo wunun dra. 44 Minnun pɛɛnon nen
o yi -tera Zosi da be, o ya 'e cin va, en -
wee fenun pɛɛnon a 'e cin va. 45 'O 'lo fenun
pɛɛnon 'tan, en waa man "lala pli minnun
man. O min -to "le "non "le zi "lala 'w1 ci "man
"be -yee 'w1 'zɔ. 46 Tɔ -tɔɔv pɛɛnon man, te 'o
cin ye Bali -pan 'kuin, 'kɔn 'tɔɔv nen o -wee
-blɛfe -tɔɔmlan 'ji be, 'o cin -pliman -e 'o 'ku -
a -bli ci "nran 'lee ci 'fidaa 'a. 47 O Bali bo
te minnun o 'ta 'yi 've. En to pɛɛnon man be,
Minsan minnun "sia 'w1 'ji te e o -sɛan "o va.

3

Pieri min -srandi "tra "to beli

1 Yi -to da, te yide tɛɛnla, en Zan 'lee Pieri
'ta -ko yideɔ Bali trɔ 'balɛ. 2 Bali -pan 'kɔn 'bo
man -klon -yɾe nen waa laabo -kpein fenyian
be, min -srandi "tra "to yra -a "nen. -A min
'bo, waa -ya z1e. Tɔ pɛɛnon man, o -taa min
'bo 'nyenla -kpein 'bo "srɔn 'nan te e "lala
trɔ "baa minnun nen o -wɔlamlan Bali -pan
'kuin be -wɔ. 3 Zi e Pieri 'lee Zan 'yi te o "ta
-wɔlamlan be, en e fe trɔ 'ba -wɔ.

4 Tɔɔn en Pieri 'lee Zan 'o yie 'sɛn "da, waa -
nanjɛɛn, en Pieri "e -yɾe 'nan: «'I 'ku 'nanjɛn.»
5 En e o -nanjɛɛn, 'yee 'ji "le o "ta fe -to -non
'yɾe.

6 En Pieri "e -yɾe 'nan: «"Lala 'ka 'an 'lo dɪ,
en -siga 'ka 'an 'lo dɪ, 'pian fe nen 'an 'lo be,
maan -non 'yie: Nazareti min Zosi Crizi 'tɔ
da, 'i 'wɔlwan lou, 'i 'ta wɔ!» 7 -A -nan nen yaa
'kun 'e 'pe 'yi "man, en yaa wɔlwan lou. 'Nun
tɔɔn en min -srandi "tra z1e -a cein 'lee -a -
sezenennun -to 'e man 'pleble. 8 E dre "kɔ, en
e -tɔ lou, en e 'ta wɔdɪ 'sia 'o 'vale Pieri 'lee Zan
-a. O wɔla Bali -pan 'kuin, te e -ko 'ta wɔdɪ -a.
E -ko 'sɔdɪ -a lou, te e Bali 'tɔ boɔ.

9 Minnun pɛɛnon -a 'y1 'ta wɔnan, te e Bali
'tɔ boɔ. 10 Waa -tɔa 'nan, min nen 'e -nyrandi
-klon -yɾe nen waa laabo -kpein fenyian be -
a "nen te e fe trɔ "baa be -nyɾen. En 'w1 nen
e dre -yɾe "be -a 'w1 cila minnun pɛɛnon da,
'w1 o 'kan.

Pieri 'w1 tin 'ba Bali -pan 'kuin

11 Te ya'a tian 'sile Pieri 'lee Zan "srɔn "dɪ,
en o 'bo Bali -pan 'kɔn 'le "nen "nen waa 'tɔ
'pa Salomon man be -a -nan, tɔɔn en minnun
nen 'w1 o 'kan 'gɔe, o -kɔ o 'le flan -a. 12 Zi

Pieri 'w1 z1e -a -nan 'y1 be, tɔɔn en e -wle 'nan:
«Izraɛl 'non, -mɛ "le "wean nen 'w1 'ka 'kan?
-Mɛ "le "wean nen ka 'ku -nanjean? Bali -le
'pleble 'be min 'gɔe -a beli, 'ku 'bo 'le 'pleble
'cɛɛ dɪ. 13 Bali nen e cɪ Abraam -le Bali -a 'lee
Izak -le Bali -a 'lee Zago 'le Bali -a 'lee -kaa
tranun -le Bali -a be, -yɛɛ e 'suzan Zosi Crizi
-le 'pleble 'ci kɔɔn. -A -pɪ Zosi z1e, Pilati "e 'vɪ
'nan 'o 'si "man 'pian ka'a 'wɔle "man "dɪ. Ka
kɔala "man, en kaa -non minnun le, en waa
-te. 14 Min nen 'be a Bali 'le 'saun en 'be a min
tɔglɪ 'a be, 'cɛɛ 'non en weɛ 'te, en ka wɔ min
-tezan man 'be "pa 'ji 'nan te 'weɛ 'te dɪ. 15 Ka
min nen e cɪ belidi nen ya'a 'nyaan dɪ -a san
-a be, -a -te, 'pian Bali -a wɔlwan -kanon 'va, en
ku ya -a -nan yunon 'a. 16 Yi -teradi -a 'tɔ da -le
"wean, -a 'tɔ 'bo 'le 'pleble min nen kaa -tɔa en
kaa ye 'gɔe e beli. Yi -teradi Zosi da 'be beli
"fo 'ka pɛɛnon yie man 'gɔ.

17 'An "bɔunun, maan -tɔa 'nan 'w1 nen 'ka
'bo 'lee 'ka 'tanon 'a dre Zosi le be, ka'a -ci -tɔle
'vaa, en kaa dre dɪ. 18 'Pian Bali 'be 'vɪ 'nan
'e dre z1, -e 'w1 nen Bali 'lewei vɔnon pɛɛnon
-a 'vɪ be, 'e 'le sɔɔ. -A 'w1 z1e, -yɛɛ cɪ -yee min
'sizan 'w1 'ji Crizi -le yra yidi -a. 19 -Yee "wean
'ka 'si 'w1 'wliɖi "dredɪ man, -e 'ka 'fli -non
Bali le, -e Bali 'e 'cee 'w1 'wliɖi 'fui. 20 -Te kaa
dre z1e -e Minsan Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -non 'cɛɛ,
-e min 'sizan 'w1 'ji Zosi nen yaa 'pla 'cee ve
-a be, 'e -ta -a. 21 'Be nen 'gɔe, Zosi Crizi -fo
tian laji -trilii -e tɔ nen Bali "e 'nan 'w1 'wliɖi
'ka 'kɔan 'treda dɪ "le 'treda pou sianan 'zɔ be,
'e 'bo. 'W1 z1e, Bali 'lewei vɔnon 'saun -a 'vɪ 'e
'cɛn. 22 Moizi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan:

«Minsan nen 'cee Bali -a be,
e -taa Bali 'lewei vizan -to -a 'cɛɛ "le 'mɛn 'w1
'zɔ.

'Ka 'va nen e min z1e -a "sia,
'ka min z1e -a wei man -e 'ka 'ta wɔla "da.

23 'Pian bii nen yi'a min z1e -a wei man le dɪ,
'i kɔ "so Bali -le minnun yeɪ.»

24 En 'w1 nen Bali 'lewei vizan Sanmian
'lee Bali 'lewei vɔnon pɛɛnon nen o -ta -yee -
sru "be, waa 'vɪ be, -yɛɛ cɪ "mɛn "drenan 'gɔ.
25 Bali 'lewei vɔnon z1e ka ya o kludanon 'a, en
'w1 nen Bali -a 'vɪ -kaa tranun le 'nan 'e dra be,
'cɛɛ cɪ -a "nen "blɔnɔn 'a. Bali -a 'vɪ Abraam le
'nan:

«'I kluda min -to 'tɔ 'ji
an -feɔ ve 'tredanon pɛɛnon man,
tɔɔn en Bali -ta 'e 'suzan 'a.»

26 -Yee "wean Bali 'e 'suzan Zosi Crizi 'bɔla
'ka 'va 'e 'flin 'nan -e 'ka 'si 'w1 'wliɖi "dredɪ
man -e 'ka 'fli -non -yɾe -e 'e -feɔ vɪ 'ka man.»

4

O -ku Pieri 'lee Zan -a tin 'banon 'cein -da

1 Pieri 'lee Zan -fo tin 'banan minnun le,
en Bali -pannon 'lee min nen e yie -tɔa Bali -
pan 'kɔn 'va be 'lee Saduze 'non 'ta. 2 'Bli 'fo
o 'ji 'nan, Zosi 'le 'pasianon "fli z1e o ya 'w1

"paanan minnun ji, te waa ve -wle 'nan, Zozi wluan -kanon 'va, -yee "wean minnun nen o -ka be o wuanla -kanon 'va. ³ O Zozi 'le 'pasianon "fli zie o 'kun, en o -ku o -fole -pu 'kuin 'nan -e tv 'e 'cen o man, koo fenan -ku -koo bli. ⁴ 'Pian minnun nen o 'wi zie -a 'man be, o "kaga "fo Zozi 'va, en Zozi -sru 'ta wwonon 'nen 'bo -kpi 'soolu (5.000).

⁵ Zi tv cen be, en Zuif 'non 'tanon 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vnon 'o cin 'yi Zeruzalem. ⁶ Bali -pannon 'tazan Ane a o va, 'lee Kaifa 'lee Zan 'lee Alexandre 'lee Bali -pannon 'tazan "srannon -mienun "nyian. ⁷ En o 'nan 'o 'ta Pieri 'lee Zan -a 'o yei. Zi Pieri 'lee Zan -ta be, en waa laabu -wlo 'nan: «'Pleble "cen "a nen ka min -srandi 'tra beli, en -ti 'to da nen ka 'winun zie -a dra?»

⁸ En Pieri nen 'e fadi Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a be, e 'nan -wle 'nan: «Zuif 'non 'tanon 'lee min cejenun, ⁹ -te ceegv o 'wi laabu 'ku 'lo "yi 'nen kva dre min -srandi 'tra "le be -a da be 'lee min nen kva dre -a 'to da be -a da be, ¹⁰ kva ve 'cee -e 'ka -to, en "nyian -e Izrael 'non ppeonon 'o -to 'nan: Nazareti min Zozi Crizi nen kaa -te -a -peindi -a yiba "plan da, en Bali -a wluan -kanon 'va be, -a 'to da nen ka min 'labe -a ye 'e 'belidi. ¹¹ E ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'saun 'ji 'nan:

<-Kole nen 'ka 'kon 'tonon,
kaa tuv 'ka 'pela koda be,
-yee dre 'kon 'to -kole tigh 'a.»

¹² -A 'saza 'va nen 'belidi ci, -yee ci 'nan lakole 'wlu 'gv, Bali 'ka 'to 'to -nonle minnun le -e min 'e 'ciula "va -e 'e 'belidi yi di.»

¹³ Toon en tin 'banon nen 'o cin 'yi be 'wi o 'kan. -Yee ci 'nan, waa -ci -to 'nan, Pieri 'lee Zan -le 'wi nen waa 'vi be, o yi -tera 'o 'fli da en nyen 'ka o ji di. En waa -ci -to "nyian 'nan, Zan 'lee Pieri be 'flanon "tun 'nen waa, en wa'a Bali -le 'fluba -tranla di. 'Pian waa -toa 'nan, 'o 'vale Zozi nun -a o 'ta wola, ¹⁴ en min -srandi "tra "nen -ce 'si "man te waa ye 'e 'tdi o "srn "be, -yee "wean 'wi 'tv 'ka o ji -e 'o vi di. ¹⁵ Toon en o 'nan -wle 'nan 'o 'man 'ten "tiennon. -A -nan nen -sa -fola tin 'banon 'bo yei. ¹⁶ En waa laabudi 'sia 'o cin lo 'nan: «Kaa dra minnun 'labe -wle 'ko? Zeruzalem 'non ppeonon -a -ci -toa 'wein, 'nan -ce -srn "wi -dan nen 'labe -wee dre. En -ka 'a 'kolaman -a -sa -fodi -a di. ¹⁷ 'Pian -e o "fli zie, -e -wee 'wi 'bo 'e vile 'e fuila "man "minnun ppeonon 'va di, -kaa 'wi 'pla -wle 'klagla 'nan, te o 'wi tin 'ba min -to le "nyian -wee Zozi zie -a 'to da di.»

¹⁸ Toon en o Zan 'lee Pieri laabu, en o 'wi 'pla -wle 'klagla 'nan, te 'o 'wi tin 'ba "nyian minnun le Zozi 'to da di, en te 'o 'wi "paa "nyian minnun ji Zozi 'to da di.

¹⁹ En Pieri 'lee Zan "e 'nan -wle 'nan: «'Wi nen e ci tigh be, 'ka vi 'ka 'bo 'a: 'Ku 'ta wola 'ka wei da, -baa 'ku 'ta wola Bali wei da? ²⁰ 'Pian 'koe ve be 'wi nen kva -nan 'yi, en kva 'man be,

ku 'a 'kolaman -e 'ku 'lebo 'pla 'da -a 'wi zie -a vidi -a di.»

²¹ Toon en tin 'banon 'wi 'pla "nyian -wle 'klagla 'kpa, en o -si -non -wle 'nan 'o 'ku. Tin 'banon 'bo 'ka -kolale -si -to yidi -a -e 'o 'wi 'non -wle "di, koo minnun ppeonon a Bali 'to bonan 'wi nen e dre be -yee "wean. ²² En "nyian min -srandi "tra "nen -ce -srn "wi zie e dre, en -ce 'si "man "be, min ceje nen -a le -fuba sinjen -cia "be -nyren.

Zozinon Bali tv 'ba

²³ Zi o 'si o man be, en o -ku 'o "boi Zozinon -mienun va, en 'wi nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -a 'vi -wle "be, o -wee 'vi. ²⁴ En zi o 'wi zie -a 'man be, o ppeonon 'ci dre 'tv, en o Bali tv 'ba 'nan: «'Ku 'san, ye 'tre dre, ye lakole 'pla, ye jemie 'lee 'e 'va fenun ppeonon dre. ²⁵ Ye 'pa 'ku tra David 'le 'ye lei 'saun 'a 'nan:

<-Me "le "wean nen 'bli a 'e 'fodi 'leglon ppeonon da minnun ji zie,
en -me "le "wean nen 'wi nen -a -ci "ka "di, -a -cin a minnun ji zie?»

²⁶ 'Treda mingnonen nun 'o man wov 'kuli da,

en 'o 'ci 'pa 'o 'vale minnun tanon 'a Minsan Bali 'lee -yee min nen yaa 'si "va en yaa 'pa 'sia 'nan 'e min 'si 'wi 'ji be o man.» ²⁷ 'Wi 'kpa nen, -yee ci 'nan Erodi 'lee Ponzv Pilati 'o cin 'yi 'fla zie -a da 'o 'vale -pennon 'lee Izrael 'non 'a, en 'o 'ci 'pa 'i 'suzan 'saun Zozi nen yia 'si "va, en yia 'pa 'sia, 'nan 'e min 'si 'wi 'ji be -a man. ²⁸ 'Wi nen yia 'vi 'i 'bo 'le 'pleble 'lee 'i 'bo 'ci 'so 'a 'e 'cen be, -a 'bo nen waa 'le so. ²⁹ -Yee "wean, 'be nen 'gve Minsan Bali, 'i 'wi nen waa dra -wle "be, 'i yi 'i dre -e 'i 'sunon 'o 'ye 'wi 'nonnon vi minnun le yi -teradi 'o 'fli da -a. ³⁰ 'I 'ye 'pleble 'ci -koon 'dv -e 'i 'sunon 'o -ce 'si minnun man -e 'o 'lebo "fo winun 'lee -ce -srn "winun dre 'i 'suzan 'saun Zozi nen yia 'si "va "be -a 'to da.»

³¹ Zi o cen Bali tv 'badu man be, en fenan nen o ci 'o cin yidi be -a -nan nyoon di 'sia, toon en Bali lei 'saun o ppeonon 'fa, en o Bali -le 'wi 'nonnon vidi 'sia minnun le te "klan 'ka o ji "nyian di.

Zozinon 'pa 'o cin va 'winun drnan

³² Minnun ppeonon nen o yi -tera Zozi Crizi da be, o dre min -towli "a, o ci wi a -towli. -Te min -to yife a be, te o ppeonon 'le ve nen. ³³ 'Pleble -dan nen -wlo "be, -a 'bo 'a nen o Minsan Zozi 'le wluandi -kanon 'va wi ve minnun le, en "nyian be, Bali -le -fca a o man 'kpa. ³⁴ Fe -tv 'ka 'kle min -to man o va di. Koo minnun nen -wee fei 'lee 'konun a be waa -tan, en o -ta -a man "lala -a, ³⁵ en waa -sran Zozi 'le 'pasianon 'wlu. Zozi 'le 'pasianon zie, o min -to "le "non "le zi "lala 'wi ci "man "be -yee 'wi zv.

³⁶ Levi min -to a o va, waa -ya Sipri 'leglon 'ji, -a 'to nen Zozefu, en Zozi 'le 'pasianon -a

'to 'pa "nyian Barnaba, 'be 'ci 'be ci 'nan min nen e min "koe -tōa 'e da. ³⁷ -Yee fei nen 'e 'lō be yaa -tan, en e -ta -a man "lala -a, yaa -sran Zozi 'le 'pasianōn 'wlu.

5

Anania 'lee Safira -le 'w'i

¹ 'Pian min -tō a, -a 'tō nen Anania, 'o 'vale 'e nan Safira -a o 'wee -yō -tan. ² Yaa man "lala -mie 'si "va, en yee 'pla 'yee ve -a, -a nan -a -tōa zie, en e -kō -a -nyranman -a Zozi 'le 'pasianōn le.

³ Tōon en Pieri "e -yre 'nan: «Anania, -mē "le "wean nen 'i 'fli 'tōi en Satan wla 'i 'ji, en i 'wlu 'sen Bali lei 'saun le, en i 'yie -yō man "lala -mie 'pla 'yie ve -a? ⁴ 'I 'bō 'le -yō nen, en yia -tan. En zī yia -tan, -a man "lala be, 'i 'bō 'le ve "cēe dōv? En -mē "le "wean nen 'w'i 'wli dī zie, yia nrōn 'i 'ji? Minnun le "cēe i 'wlu 'sen dī, 'pian Bali le nen i 'wlu 'sen.»

⁵ Zī Anania 'w'i zie -a 'man be, e -tria, en e -ka. Minnun pēēnōn en o 'w'i zie -a 'man be, 'klan -dan -sen o ji. ⁶ -Gobonun nen -nan be, o sō 'pa -a -kadī man, en o -kō -a wōle.

⁷ -A -nan 'mōn -trilii, "be -sru en -a nan -ta, te 'w'i nen e dre be, ya'a tian "e "man le dī. ⁸ En Pieri -a laabv -yō 'nan: «-Yō nen kaa -tan be, -a man "lala nen 'gōv?»

En -a nan -a wun -fō 'nan -a man "lala nen be.

⁹ Tōon en Pieri "e -yre 'nan: «-Mē "le "wean nen 'ka 'ci 'pa, en ka Minsan lei 'man -tan? "I 'yio, minnun nen wei -sran 'wō be, o nen 'kōn 'le "nen "be, o "ta -kō "nyian 'yie "a.»

¹⁰ 'Nun tōon e -tria Pieri 'wlu, en e -ka. -A -nan nen -gobonun wla o 'bō "man te e ya 'e 'kadī, en waa 'sia o -kō -a wōle 'e -sran "srōn. ¹¹ -Leglizī 'nōn 'lee minnun pēēnōn nen o 'w'i zie -a 'man be, "klan -dan -sen o ji.

Zozi 'le 'pasianōn minnun "kaga beli

¹² Zozi 'le 'pasianōn 'lebo "fō w'i 'lee -cē -srōn "w'i "kaga dre minnun yie man. Zozinōn pēēnōn a 'o cin yidī Bali -pan 'kōn 'le "nen "nen waa 'tō 'pa Salomōn man be -a -nan. -A -nan nen 'o cin ye 'e 'cēn. ¹³ En minnun nen o 'ka Zozi 'va dīe o -tō 'ka -plile o man dī, 'pian te o Zozinōn 'tō "yi "ve. ¹⁴ Minnun "kaga "yi -tera Minsan da, -e 'e 'sia lūmōn 'lee 'klōnmōn man, te o -kō -sēndī -a Zozinōn 'va. ¹⁵ Minnun 'bōla 'ji -cē -tēnōn 'a 'fla yei, te o -cē -tēnōn 'bō nyianla -saa 'lee nyinnan "dave -mienun da. Minnun zie, waa "nrōnman 'o 'ji, 'nan -te Pieri "ε ci -e -a fulō lei "tun 'e 'ciū min -tō da 'fēndaa. ¹⁶ Minnun "kaga "sia 'flanun nen Zeruzalem "srōn "be -a da, te o -taa "nyian -cē -tēnōn 'lee minnun nen pōn 'e 'pē kle o man be waa, te o pēēnōn "belia.

Minnun 'te 'pa Zozi 'le 'pasianōn da

¹⁷ Man budī wlala Bali -pannōn 'tazan 'lee Saduze 'nōn 'ji Zozi 'le 'pasianōn man. ¹⁸ -A -nan nen o Zozi 'le 'pasianōn 'kun, en o o -fō

-pō 'kuin. ¹⁹ 'Pian zī -pei 'tan be, en Minsan -le 'pasiazan -tō -ta -pō 'kōn 'le 'sule o da, e o 'bōla bei, en e 'nan -wle 'nan: ²⁰ «'Ka 'kō Bali -pan 'kuin -e 'ka Bali wei nen e 'belidī -nōan "be -a -nan w'i vī minnun le.»

²¹ En o wū "man. Bodrun puunōn o -kō Bali -pan 'kuin, en o 'w'i "paadī 'sia minnun ji.

Tō 'bō zie -a wlu be, Bali -pannōn 'tazan 'lee 'e "srōnnōn tin 'banōn cin 'yī 'o 'vale Zuif min cejenun -a. En o minnun 'pa 'sia -pō 'kuin 'nan 'o 'ta Zozi 'le 'pasianōn 'a. ²² 'Pian, minnun nen o o 'pa 'sia be, wa'a Zozi 'le 'pasianōn yile -pō 'kuin dī. En o 'li 'o da tin 'banōn 'va, o 'w'i zie -a 'sinan 'pa -wle. ²³ Waa 'vī -wle 'nan: «-Pō 'kōn a 'e 'fōdī -ji "fo, en 'sounjanun a -a 'le "nen 'pian zī kō 'kōn 'le 'sū be, kō'a Zozi 'le 'pasianōn yile -ji dī.»

²⁴ Zī min nen o yie -tōa Bali -pan 'kōn 'va be, 'lee Bali -pannōn 'tanōn 'w'i zie -a 'man be, wa'a 'w'i 'tō yile -e 'o vī Zozi 'le 'pasianōn 'le 'sandī da dī, en waa laabv 'o cin lō 'nan, -mē "w'i 'be ci zie.

²⁵ -A -nan nen min -tō -ta -a vīle -wle 'nan: «'Ka 'yio, minnun nen ka o -fō -pō 'kuin 'gōe, o ya 'w'i "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin.»

²⁶ En min nen e yie -tōa Bali -pan 'kōn 'va be 'lee 'yee minnun -kō o 'kunle, en o -ta waa. 'Pian wa'a drele -sa -a dī, kōō "klan a o ji 'nan minnun "ta -kōle wēēnman 'o 'va.

²⁷ Zī o -ta waa be, en o -kō waa tin 'banōn 'le. -A -nan nen Bali -pannōn 'tazan 'w'i laabv -wlo. ²⁸ E 'nan -wle 'nan: «Kō 'w'i 'pla 'cēe 'klagla 'nan, te 'ka 'w'i "paa "nyian minnun ji 'tō 'labe -a da dī. "Ka 'yio "le kaa dre, en 'cēe 'w'i "paadī fuila "man Zeruzalem "fo, en ka 'nan minnun le 'nan, "kōe min zie -a -te.»

²⁹ Tōon Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianōn -mienun -a 'vī -wle 'nan: «Bali wei da nen min 'ta 'wola 'e 'flin 'vaa -e 'e 'ta wola min wei da. ³⁰ Zozi nen kaa -te -a -peindī -a yiba "plan da be, 'kō tranun -le Bali -a wluān -kanon 'va. ³¹ Bali -a -nyran 'e 'pe "yi "da, en yaa dre min 'sizan 'w'i 'ji -a. En yaa dre min tazan -a. Yaa dre zie 'nan -e Izraēl 'nōn o 'si 'o dre wī -wli dī: "man -e Bali 'e -wee 'w'i 'wli dī 'fui. ³² Kō ya 'w'i zie -a -nan yūnōn 'a, en lei 'saun nen Bali -a -nōn minnun nen o 'ta 'wola Bali 'bō wei da be -wle "be, e ya "nyian -a -nan yizan -a.»

³³ Zī tin 'banōn 'w'i zie -a 'man o da be, en 'bli 'fō o ji 'e 'ciūa "da, o ya 'vale o Zozi 'le 'pasianōn 'bō -tēēman. ³⁴ 'Pian Farizen min -tō nen waa laabo Gamaliel, e Moizi -le -pei 'fluba "paaman, en minnun pēēnōn -a bōa "be, e -tō lou tin 'banōn yei, en e 'nan 'o Zozi 'le 'pasianōn 'man 'tēn "tiēnnōn. ³⁵ -A -nan nen e 'nan tin 'banōn le 'nan: «Izraēl 'nōn, 'w'i nen ka "ta -a dra minnun 'labe -wle "be, 'ka 'wulo -ji "nrōn "da 'kpa. ³⁶ Min -tō nen waa laabo Teida be, e 'bōla -a -nan 'ka tian 'mōnle "bōv dī. Zī -yee 'w'i 'bōla zie, e 'nan 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan tō -a, en min -yaa sinjen sōnla -a -sru. 'Pian waa -te, en

minnun nen o soanla -a -sru "be o fuila "man. Minn-to 'ka "nyian -fole -nan di. ³⁷ "Be -sru, te min "nrondi to 'bo, en Galile min Zuda "e "ta wu, "be minnun "kaga "sen 'e -sru. 'Pian wee 'te "nyian, en minnun peenon nen o soanla -a -sru "be, o fuila "man. ³⁸ 'Be nen 'gve maan ve 'cee 'nan, te 'ka "træn "to "nyian minnun 'labo o va di, en 'ka 'si o man 'o 'ku. -Yee ci 'nan, -te -wee 'wi nen 'o ci "man "be 'nan min wei da nen o 'ta 'wola be, "te 'li 'pei te -a 'wi 'nyan. ³⁹ 'Pian -te Bali wei da nen o 'ta 'wola be, "te ka'a 'kalamon o fuiladi -a "man "di. 'Ka dre "yi, "tago 'ka 'kuli -tan Bali man.»

Toon en tin 'banon -a 'sia Gamaliel le ve da. ⁴⁰ O Zozi 'le 'pasianon laabu, en o 'nan 'sounjanun le 'nan 'o o -son -ngble -a, en o 'wi 'pla -wle 'nan, te 'o 'wi tin 'ba "nyian min le Zozi 'to da di. Toon en o 'si o man.

⁴¹ -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si tin 'banon 'le. O 'si o 'le ci "nran -a, kao 'o yra 'yi Zozi 'to 'ji. ⁴² Yi -todu peenon man te o ya Bali -pan 'kuin 'lee 'wee 'konnun -ji, wa'a 'finle 'wi "paadi -a di, en wa'a 'finle Zozi Crizi -le 'wi 'nannon vidi -a minnun le di.

6

O Etienen 'lee min 'shædv 'si 'va -e 'o 'pa Zozi 'le 'pasianon 'va

¹ Tu zie -a man te Zozinon a bonan "kaga "be, en minnun nen o Grek wei -foa "be, o Zuif 'non nen o Ebre wei -foa "be, o man wi 'pla 'nan, to peenon man, -te "wee -blifenun -pli "be o ci "saan 'o 'va -calenun man. ² En Zozi 'le 'pasianon 'fuda "fli Zozinon peenon cin 'yi, en o 'nan -wle 'nan: «E 'ka "yi, -e -kaa Bali -le 'wi 'tvi -e -kaa "træn "to -blife -le 'wi "ji di. ³ -Yee "wean "bounun, 'ka min -wee 'ka 'va 'saravli -e -kaa o 'pla 'nyranman zie -a da. O 'nan zie, 'o "to "yi 'e 'kon minnun 'le, 'o 'kon minnun nen o 'ta wola Bali lei 'saun 'le 'wi da be waa, en 'o 'kon 'wi 'tonon 'a. ⁴ -Cee ve be, -e -kaa yie 'traa Bali -le 'wi da te -kaa Bali tru "baa.»

⁵ 'Wi zie, e Zozinon peenon 'ci 'so, en o Etienen -to. Etienen zie, e yi -tala Bali da 'kpa, en e 'ta 'wola Bali lei 'saun 'le 'wi da. En o Filipu 'lee Prokor 'lee Nikanor 'lee Timon 'lee Parmena 'lee Antiois min Nikola nen e dre Zuif min -a be, o 'yi. ⁶ Zozinon o kaon Zozi 'le 'pasianon le, toon en 'o 'pe 'pla o da, en o Bali tru 'ba -wle.

⁷ Bali -le 'wi 'nannon 'ko fuiladi -a "man, te Zozinon 'ko badi -a "kaga Zerusalem, en te Bali -pannon "kaga 'ta wola "nyian Zozi 'le 'wi da.

Minnun Etienen 'kun

⁸ Bali 'yee 'pleble 'lee 'yee yidi "yi "non Etienen le, -a 'bo 'a nen e -ce -srøn "wunun 'lee 'lebo "fo wunun dra minnun yie man. ⁹ 'Pian minnun nen o -ko Bali tru 'bale noannun nen

o 'si o man be, -wee cin yi 'kuin be, o -sa -fodi 'sia 'o 'vale Etienen -a. Minnun zie Zuif 'non nen waa, o "sia Sirene, en o -mie "sia Alézandri, en o -mie "sia Silisi 'lee Azi 'leglon 'ji. ¹⁰ 'Pian Etienen o "kle "sa -fodi -a. -Yee ci 'nan 'wi 'todi nen Bali lei 'saun -a -non -yre "be -a 'bo 'a nen 'e "we.

¹¹ En o -ku -fole minnun -sru "lala -a 'nan 'o vi Etienen man 'nan, 'o 'bo "man te e ya Moizi 'lee Bali 'to srenan. ¹² 'Wi zie, e 'bli 'fo min cejenun 'lee 'fluba 'ci vinon 'ji, en o -ku -a 'kunle -sa -a, en o -ku -a tin 'banon 'cein -da. ¹³ O -fo "nyian minnun peenun -sru, en 'o 'ta 'wlu 'senle "man "nyian. Waa 'vi 'nan: «Min 'gve, e wu 'wliidi Bali -pan 'kon nen Bali -le ve -a be -a man, en e wu "nyian -wliidi Moizi -le -peinun man. ¹⁴ Koa 'man "da 'nan: Nazareti min Zozi 'kon zie -a -wia, en Moizi -le -peinun nen yaa -to -kaa tranun le be, Zozi -a limlan -e -ka'a vile -kaa 'ta wola "da "di.»

¹⁵ -A -nan nen minnun peenon nen tin 'banan be, 'o yie 'sen Etienen da, en waa yra 'yi "le Bali -le 'pasianon nen laji be -a -to -zo.

7

Etienen 'wi tin 'ba tin 'banon le

¹ Toon en Bali -pannon 'tazan -a laabu Etienen -lo 'nan: «'Wi 'kpa nen?»

² En Etienen "e 'nan: «'An "bounun, 'an "tunun, 'ka "træn "to 'an wei le. 'Li 'kpa te Abraam -nyeanla Mesopotami be, en -cee Bali nen -a -kaon "manve "ka "die, 'e 'fli kaon -yre 'vaa, en e -ku -nyenlea Aran. ³ E 'nan Abraam le 'nan:

<'I 'si 'yie 'leglon 'ji,
'i si 'i 'mangulinun va,
-e 'i 'ku 'tre nen
an "ta -daa -a -kaonle 'yie 'gve -a da.»

⁴ En Abraam 'si Kalde 'leglon 'ji, en e -ku -nyenlea Aran. E -fo -nan nun. Zi -a "ti "ka be, en Bali -ta -a 'leglon nen ka ci -ji ceegv 'gve -a -ji. ⁵ Bali 'ka -yee -yo -nonle 'leglon zie -a -ji di. Bali 'ka -yee "blinan "wennen 'nonle di. 'Pian e -to -e wei da 'nan 'e 'leglon zie -a -non -yre -yee ve -a, en -yee -sru -e -non -a klu le. Bali 'wi zie -a 'vi, te Abraam -le 'nen "ka "di. 'Pian Bali -a 'vi 'nan:

⁶ 'Leglon nen -pen da be,
-a 'ji nen 'i kludanon -nyeanla.
O -kaon "minnun -le noannun -a -nan nun.
Minnun 'te "paa o da le -yaa sinjen wlu.

⁷ 'Pian 'leglon nen o dre -wee noannun -a be, an 'wi "nen -koonman -wle.
'An 'bo Bali 'be 'vi.

"Be -sru 'i kludanon lia 'o da
-e 'o 'ta 'an tru 'ba Kanan 'leglon 'bo 'gve -a -ji.»

⁸ Bali -to 'e wei da Abraam le 'nan e 'leglon zie -a -non -yre. -A -non -kaon "ve nen 'e 'fodi -klonnon -va -a. -Yee "wean Abraam Izak -ya, en yaa -fo -klonnon -va -a -ya yi 'saravli "da. -A -towli "nen Izak "e dre Zago le, en Zago "e

dre "nyian 'yee 'nennun -fuda "fli "nen -kaa tra "le "tranun -a be -wle.

⁹Zozefo "bounun man bo Zozefo -va, en waa -tan "le noan -zo Ezipti. 'Pian Bali 'pa "va, ¹⁰en yaa 'si 'wɪ 'pleble pɛɛnən 'ji. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -yre, en Ezipti mingɔnnən -a 'yɪ 'yi. Mingɔnnən zɪe e Zozefo -tɔ 'e 'wluzan -dan tɔ -a Ezipti 'leglɔn da 'lee 'e yɪfenun da.

¹¹Tɔɔn en dra -dan tɔ -ta Ezipti 'leglɔn 'lee Kanan 'leglɔn 'ji. Dra zɪe -a cɪben a "boɔ "le "wean, -kaa tranun 'ka 'blɪfe ye -e 'o -blɪ dɪ. ¹²-A -nan nən Zago -a man 'nan -blɪfe a Ezipti, en e Zozefo "bounun nən -kaa tranun -a be, o 'pa 'sia 'e tɛdɛ. ¹³-A "flizan da be, en Zozefo 'e 'fli -kɔɔn 'e "bounun le. -A -nan nən Ezipti mingɔnnən Zozefo 'sinan 'tɔ. ¹⁴Zozefo 'e 'nan 'e "bounun le 'nan, 'o 'kɔ 'e "tɪ Zago 'si 'o -taa. -A "tɪ Zago 'lee 'e 'mangulinun a min -fuba 'saravli 'wle 'soolu. ¹⁵Zago 'kɔ Ezipti, en e -ka -nan nun 'o 'vale 'yee 'nennun nən -kaa tranun -a be waa. ¹⁶O -ta o pɛɛnən wole Sizem 'fla Kanan 'leglɔn 'ji. Minnun o 'wɔ min wɔnan nən Abraam -a 'lɔ "lala -a Emor -punun lɔ be -a -nan.

¹⁷Zɪ tɔ nən Bali 'e wei -nɔn Abraam le 'nan e 'wɪ 'tɔ dra -yre "be, e ya bɔnan -kogo be, en Abraam kludanɔn fadɪ 'sia "da, en o bodɪ 'sia "kaga Ezipti 'leglɔn 'ji. ¹⁸-A -nan nən mingɔnnən -trɛ -tɔ mingɔnnən -blɪdɪ 'sia Ezipti 'leglɔn da. Mingɔnnən zɪe, ya'a Zozefo -tɔlɛ dɪ. ¹⁹-A mingɔnnən zɪe, e -cee minnun see paa, en e 'te 'pa -kaa tranun da, e -tɔ -kaa tranun man -sa -a, 'nan 'o 'si 'nən 'linennun -sru, -e 'o kaa.

²⁰-A tɔ zɪe -a man nən o Moizi -ya. Moizi 'sɔ Bali le tɪglɪ, en e -fɔ 'e "tɪ "le "konnən mlɛn yaaga te e 'nyɔn -mlɪan. ²¹En zɪ o 'si -a -sru "be, -a -nan nən Ezipti mingɔnnən 'lu -a 'sia, en yaa 'lebo 'le 'yee 'nən 'zɔ. ²²O Moizi 'lebo Ezipti 'nɔn 'le 'wɪ 'tɔdɪ -a, en Moizi 'lewei 'lee -a dre winun -a kɔɔn 'nan e ya min 'pleble 'a.

²³Zɪ Moizi le 'bɔ -fuba sinjen be, -a -nan nən -a -cɪn -trɔa "ji 'nan 'e 'kɔ 'e "boɪ Izrael 'nɔn 'nanjen. ²⁴En e Ezipti min -tɔ 'yɪ, te e ya 'te 'panan Izrael min -tɔ da, te -a -cɪ "ka "dɪ, en e 'padɪ 'sia Izrael min zɪe -a va, en Ezipti min -ka -yrɔ. ²⁵Moizi 'e 'cɪ nrɔn 'nan 'e "boɪ Izrael 'nɔn -a -cɪ -tɔa paan 'nan Bali 'e 'si "va 'nan -e 'e 'o 'si nɔanba -ji. 'Pian wa'a -cɪ manle dɪ. ²⁶"Be -sru, tɔ cɛɛn te Moizi Izrael 'nɔn "fli "ye te o ya 'wɪ 'blɪnan, en e ya "vale e o yei "paamlan. E 'nan -wle 'nan: <An beenun, ka ya "bounun -a. -Me "le "wean nən ka 'tɛ "paa 'ka cɪn da te -a -cɪ "ka "dɪ?>

²⁷'Pian min nən e cɪ 'tɛ 'panan 'e bɔɛzan -tɔ da be, e 'nan Moizi le 'nan: <Tɪe i -tɔ 'kɔ 'tazan -a? -Tɪe i -tɔ 'kɔe tin 'bazan 'a? ²⁸I ya "vale 'yian -tɛa "le zɪ i Ezipti min -tɛ 'sɪ be -yee 'wɪ 'zɔ? ²⁹Zɪ Moizi 'wɪ zɪe -a 'man be, en e -tɛ -ji, e -kɔ yɔɔle Mandian 'leglɔn 'ji. E 'nən 'ya -nan nun "fli.

³⁰Le -fuba sinjen "be -sru, en Bali -le 'pasi -azan -tɔ 'e 'fli kɔɔn -yre "bui "da Sinai pɔn "srɔn. 'E 'fli kɔɔn -yre 'tɛ nrɛn yei yibanɛn 'tɔ -va. ³¹Zɪ Moizi 'wɪ zɪe -a -nan 'yɪ be, 'wɪ -a 'kan, 'pian zɪ e ya -plinan 'man 'nan -e 'e -nan 'yɪ be, en e Minsan wei 'man 'nan -e: ³²<An ya 'i tranun -le Bali -a. An ya 'i tranun Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'le Bali -a.> En Moizi nyɔɔndɪ 'sia, ya'a -kɔlɔle Bali -nanjenɪdɪ -a dɪ.

³³-A -nan nən Minsan 'e -yre 'nan: <'Yie -manwua 'sɔ 'i 'cɛin -man, kɔɔ fɛnan nɛn i cɪ 'i 'tɔdɪ be, e yra kɔnglɔn 'mɛn vɛ -a. ³⁴An 'mɛn minnun nən Ezipti be, -wee yra yɪdɪ 'yɪ, an -wee -paandɪ 'man, en an sɔɔnla 'nan -e 'an o 'si nɔanba -ji. -Yee "wean, mɛin "paa -sia Ezipti 'leglɔn 'ji.>

³⁵Moizi -tɔwli "nɛn, "nən minnun zɪe wa'a yɪle "yɪ "dɪ, waa 'vɪ "man 'nan: <Tɪe i -tɔ 'kɔ 'tazan -a? -Tɪe i -tɔ 'kɔe tin 'bazan 'a?> be, -a 'leɪn nən Bali -a 'pa 'sia 'nan 'e 'tɔ o tazan 'lee o 'sizan nɔanba -ji -a. Bali -le 'pasiazan -tɔ 'be 'e 'fli kɔɔn -yre yibanɛn 'va, en e 'wɪ zɪe -a 'vɪ -yre. ³⁶Moizi 'be o 'si Ezipti 'leglɔn 'ji -cɛ -srɔn "wɪ 'lee 'lebo "fɔ winun dɛdɪ -a. -Cɛ -srɔn "winun zɪe yaa dre Ezipti 'leglɔn 'ji, en yaa dre jemie 'tɛndɛn man, en yaa dre "bui "da le -fuba sinjen wlu.

³⁷Moizi 'bɔ zɪe, -yɛe 'vɪ Izrael 'nɔn le 'nan: <Bali -taa "tale Bali 'lewei vɪzan -tɔ nən "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ be -a 'cɛɛ. -A Bali 'lewei vɪzan zɪe, 'ka 'bɔ 'va nən e bɔala.> ³⁸Tɔ nən Izrael 'nɔn 'o cɪn 'yɪ "bui "da be, Moizi 'bɔ 'be 'tɔ Bali 'lee Izrael 'nɔn yei, e -tɔ 'ka tranun 'lee Bali -le 'pasiazan nən e 'wɪ tin 'ba -yre Sinai pɔn da be o yei. Moizi le nən Bali wei nən e 'belɪdɪ -nɔn "be, Bali 'bɔ -a -nɔn 'nan 'e vɪ 'cɛɛ.

³⁹En -kaa tranun 'ka -a wei 'silɛa 'wɪ 'kpa -a dɪ, o 'cɪ 'pa "man. En waa nrɔn 'o 'ji 'nan 'o lia 'o da Ezipti 'leglɔn 'ji. ⁴⁰Waa 'vɪ Aron le 'nan: <'I -cee balinun dre -e 'o 'si -kɔɔn -cɛɛ. -Yɛe cɪ 'nan Moizi 'bɔ nən e -kaa 'si Ezipti 'leglɔn 'ji be, 'wɪ nən e 'bɔ "man "nun be, -ka'a tɔa dɪ.> ⁴¹-A -nan nən o fɛ -tɔ dre "le tri -zɔ 'nan -e 'o -pan, en o tri zɪe -a -pan. En o cɪ "nrandɪ 'sia 'o 'bɔ 'pɛ dreve le. ⁴²Tɔɔn en Bali 'e koda tɔ o va, e o 'tɔɪ 'nan 'o laji fɛnun -pan "le zɪ e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba "ji be -yee 'wɪ 'zɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<Izrael 'nɔn, le -fuba sinjen wlu te ka ya "bui "da be, ka -wi -tɛ 'mɛn? En ka 'sraga dre 'mɛn?

⁴³-Cɛje!

'Pian 'cee bali nən waa laabo Molok be -yee -tandan nən 'ka 'lɔ, 'lee 'cee bali Rɔnfa -le mlɛn crɛn nən kaa dre be, -nyrɛn 'ka 'lɔ. Fɛnun nən kaa dre 'nan -e 'ka -pan be -nyrɛn 'ka 'lɔ. -Yee "wean nən an 'ka 'tua, an -ko 'ka 'a Babilɔn 'leglɔn -sru, ka dra -wee nɔannun -a.>

44 Te -kaa tranun a "bui "da be, -tandan nen Bali -taa "ji be, e ya -wlo. Moizi -tandan zie -a -to "le zi Bali -a 'v1 -yre "be -yee 'w1 'zv, en -a 'lein nen yaa 'y1 be, -nyren yaa -to. 45 "Be -sru en -tandan 'lein zie, e -f1 -kaa tranun -le 'nennun lo. Zozue -tr1a o 'le, en o -kv -nyenlea 'leglon nen Bali -a -ji 'non 'pin o 'le be -a -ji. O -kv -tandan zie -a 'leglon zie -a -ji, -tandan 'b1 'f1 -nan nun -trilii, en e 'b1 David da. 46 David zie e 's1 Bali le, en yaa laab1 Bali lo 'nan 'e 'si -non 'yre -e 'e 'kon 'to -yre, 'd1 -e Bali nen Zago kludan1 'le Bali -a be 'e -nyran ji, 47 'pian Salom1n 'be 'kon zie -a -to Bali le.

48 Te e ya 'e vid1 'nan Bali nen min ta lou 'be ya'a 'nyeanla min -to 'kon -ji di. Bali 'lewei vizan 'w1 zie -a 'v1 'e 'cen. Yaa 'v1 'nan:

49 'An Minsan, 'men ming1n1nen pein a labli 'ji,

en 'tre a 'an 'cein -tr1a "dave -a. 'Kon "cen 'nen ka -kolaman -a -t1di -a 'men? En nyin zia 'be -k1an 'an 'finla "nan "a?

50 -Yee ci 'nan 'an 'b1 'pe dreve fenun peen1n zie -a. »

51 En Etiene "e 'nan tin 'ban1n le 'nan: «Ka ya minnun nen 'w1 'ka 'ko o -wulo -ji die, waa. Ka ya "le minnun nen wa'a Bali toa die -wee 'w1 'zv. 'Ka "tr1en "a "yuyu, en 'ka 'ci 'pa Bali lei 'saun 'le 'w1 man "le 'ka tranun 'zv. 52 Bali 'lewei vizan 'cen "da nen 'ka tranun 'ka 'te 'pal1e di? Bali 'lewei v1n1n nen waa 'v1 'nan Bali -le min tigl1 -taa 'tale be, 'ka tranun o tee, en 'cee min tigl1 zie 'be 'nan "nyian minnun le, en waa -te. 53 Zi Bali -le -pei -to winun ci be, Bali -le 'pasian1n -a -non 'cee, en ka'a 'ta w1lea "da "di.»

Minnun Etiene -te, en Saul 'te pad1 'sia Zozin da

54 Zi tin 'ban1n 'w1 zie -a 'man be, 'bli 'f1 o ji Etiene man, en 'o 'she da -blidi 'sia. 55 'Pian Etiene nen 'e fad1 Bali lei 'saun 'a be, 'e yie 'to laji, en e Bali -le 'te 'san 'y1, te e Zozie 'e 't1di lou Bali -pe 'yi "da. 56 En e 'nan: «'Ka 'y1, an labli ye 'e 'le 'sudi, en an Blamin -p1 ye 'e 't1di lou Bali -pe 'yi "da.»

57 Minnun -paandi 'sia 'pleble, te 'o 'pe 'wle wo 'o "tr1en 'ji. En o peen1n 'kv Etiene -va, waa 'kun. 58 Waa plia, o -kv -a 'fla lunen, en waa -s1n -k1e -a. Minnun nen waa dre be, o 'wee s1nun -sran -gobo "to nen waa laabo Saul be -a "sr1n.

59 Minnun Etiene -s1an "k1e -a, 'pian te Etiene "e Bali tr1 'baa 'nan: «Minsan Zozie, 'an lei -n1an 'yie 'e "pa 'ji.» 60 -A -nan nen 'e "po s1n, en e paan 'pleble 'kpa. E 'nan: «Minsan, 'i 'w1 'wliidi 'g1e -a 'ce -wle.» Zi e cen 'w1 zie -a vid1 man be, en 'e yie 'le 'w1.

8

1 Saul "le 'ci 's1 nen 'nan minnun Etiene -te.

Yi 'b1 'lein zie -a da nen minnun 'te 'pad1 'sia Zozin nen Zeruzalem be o da. Zozin peen1n fuila "man Zude 'lee Samari 'leglon 'ji, 'pian Zozie 'le 'pasian1n "o -f1v Zeruzalem. 2 En minnun nen o 'ta w1a Bali wei tigl1 da be, o Etiene -wuo, en o -kv -a w1e. 3 'Pian Saul -le ve be, e 'te 'pad1 'sia Zozin da. E -cia 'k1nnun 'le "nen 'nan -e 'e Zozin "kuun. E 'sia lum1n 'lee 'k1nn1n man, e o 'kun, en e -kv o -f1e -p1 'kuin.

Filip1 Bali -le 'w1 'n1nn1n 'v1 Samari 'n1n le

4 Zozin nen o fuila "man "be, o ci Zeruzalem fenan peen1n 'nan Bali -le 'w1 'n1nn1n vid1 -a minnun le. 5 Filip1 -kv Samari 'leglon 'ji, en e min 'sizan 'w1 'ji -le 'w1 'v1. 6 Samari 'n1n 'ta "kaga, o peen1n o "tr1en "to Filip1 wei le 'kpa tigl1, te o -ce -sr1n "winun nen yaa dra be -a -nan ye, 'lee 'winun nen yaa ve be, -a maan. 7 -Yee ci 'nan, -yv -wliidinun nen o ya minnun -sru "be o 'si o -sru -paandi -a, en minnun nen o "tun "bo be, 'lee minnun nen o -srandi "tra "be, -ce 'si o man. 8 -A -nan nen ci "nran -dan dre 'fla zie -a da.

9 Min -to a 'fla 'b1 zie -a da 'e 'cen waa laabo Sim1n. E fenun dra 'bui da. -Yee 'bui winun dre di Samari 'n1n 'plo 'f1, en yaa ve 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan a. 10 -E 'e 'sia 'nen "wenn1n 'lee min ceje man, o peen1n 'winun nen Sim1n -a dra be e o 'sianan, te waa ve 'nan: «Min 'lab1e, Bali nen, 'pleble -dan be -nyren.» 11 -Yee ci 'nan, o peen1n -a wei "siala 'w1 'a, k1e e o 'plo 'f1 'yee 'bui winun dre di -a, -a -nan 'm1n. 12 'Pian zi Filip1 Bali -le ming1n1n -blidi 'w1 'v1, te e Zozie Crizi -le 'w1 ve -wle "be, en o yi -tera "da. T1n lum1n 'lee 'k1nn1n peen1n o -batize dre. 13 Sim1n 'b1 "nyian "e "yi -tera "da, en waa -batize dre. Zi waa -batize dre be, ya'a 'sile "nyian Filip1 "sr1n di. -Ce -sr1n "w1 'lee 'l1bo "f1 winun nen Sim1n -a -nan ye Filip1 -l1 be, yaa 'plo 'f1.

14 Zi Zozie 'le 'pasian1n nen o -f1v Zeruzalem be, waa 'man 'nan Samari 'n1n yi -tera Bali wei da be, en o Pieri 'lee Zan 'pa 'sia o va. 15 Zi Pieri 'lee Zan 'b1a o va nun be, en o Bali tr1 'ba -wle 'nan -e 'o Bali lei 'saun yi. 16 -Yee ci 'nan, min -to 'ka tian Bali lei 'saun y1e o va di, o 'o -batize dre 'e te de Minsan Zozie 'to da 'e "tun. 17 -A -nan nen Pieri 'lee Zan 'o 'pe 'pla o da, en o Bali lei 'saun 'y1.

18 Sim1n -a 'y1 'nan, Zozie 'le 'pasian1n 'o 'pe 'pla minnun da en o Bali lei 'saun 'y1, -a -nan nen Sim1n "lala 'si, en e 'nan -wle 'nan: 19 «'Ka "meen 'pleble 'n1n 'nyian, -e -te 'an 'pe 'pla min da be, -a san 'e Bali lei 'saun y1.»

20 'Pian Pieri "e -yre 'nan: «'Yie "lala 'e 'kv 'yia 'te nen ya'a 'driman die -a va. K1e 'yie 'ji "le o Bali -le 'pleble zie -a "l1a "lala -a. 21 'Yie 'w1 'to 'ka 'w1 zie -a -ji di, en 'i 'blnan 'ka 'nan di, k1e 'i 'wulo -ji w1 'ka tigl1 Bali 'le di. 22 -Yee "wean 'i 'si 'w1 'wliidi "dre di man -e 'i 'fli -n1n Bali le. 'I Minsan tr1 'ba, 'd1 -e 'e -k1a

'w1 'wliđi 'nen i 'wulo -ji be -a fuidi -a. 23 -Yee ci 'nan maan -t3a 'nan i ya 'i fadi 'w1 'wliđi 'n3n3n3n -a, en i ya 'w1 'wliđi 'le n3n -a.»

24 -A -nan nen Simon 'e 'nan Pierei 'lee Zan le 'nan: «Ka 'b3 'ka Minsan tr3v 'ba 'men 'w1 man -e 'w1 nen kaa 'v1 be 'e v1le 'e b3 'an man d1.»

25 'Winun nen Minsan Zozi -a 'v1 'lee 'winun nen yaa dre Zan 'lee Pierei yie man be, o Samari 'n3n 'le 'v1. Z1 o ceen -a vidi man be, en o 'li 'o da Zeruzalem. "Wee -ta -sia be, o -to Samari 'fla -mie da, te o Bali -le 'w1 'n3n3n3n ve minnun le.

Filipo Bali -le 'w1 'n3n3n3n 'v1 Etiopi min -to le

26 Minsan -le 'pasiazan -to 'w1 tin 'ba Filipo le 'nan: «'I -k3 'tređa 'tre 'zia, -e 'i -si nen e 'sia Zeruzalem -e 'e 'k3 'fla nen waa laabo Gaza be -a 'sia. -A da 'be ci flu.» 27 Filipo wluan, en e -k3. "Yee -k3n -k3nan -sia be, en e min -to 'y1 'e 'le. Min z1e, Etiopi min nen, en e ya 'e 'sadi. Etiopi li Kandas nen ming3n3n -a be, -a yufe va nen 'e yie -t3a. E -ta Bali tr3v 'bale Zeruzalem, 28 en e "ta lia 'e da 'e fla. E ya 'e -nyrandi odro nen -s3v -a -klanman be -a -ji, te e Bali 'lewei vizan Ezai -le 'fluba 'ta ve.

29 Bali lei 'e Filipo le 'nan: «'I -pli odro 'labe -a man.»

30 En Filipo s33nla odro z1e -a -sru, te e Etiopi min -le 'fluba ta vidi maan. E ya -a ta vnan Bali 'lewei vizan Ezai -le 'fluba 'ji, en Filipo 'e -yre 'nan: «'Fluba nen yia ta ve be yia -ci maan?»

31 Etiopi min "e -yre 'nan: «Te min 'ka 'a -k33nle 'men d1e, maan dra k3 -e 'an -ci man?» En e Filipo laabo 'nan 'e -nyran 'e "sr3n odro -ji.

32 'W1 nen e ci -a ta vnan Ezai -le 'fluba 'ji be -nyren 'gu:

«O -k3 -a -tele 'le 'bla 'z3v, en o -k3 -a "le 'bla 'nen nen o ci -a "ce "b3nan ya 'a 'we d1e -yee 'w1 'z3v. Ya 'a 'w1 'to 'sil3 "da "d1.

33 Wa 'a 'sil3a fe -to -a d1, en min -to 'ka 't3le -a -sru "d1. -T1e -k3laman -a kludan3n 'le 'w1 vidi -a? K33 minnun 'be -yee 'belidi 'le 't3 'tređa.»

34 En Etiopi min -a laabo Filipo -b3 'nan: «-Ti nen Bali 'lewei vizan -a ve 'gu? -A 'b3 'fi nen yaa ve, -baa min pee nen yaa ve?» 35 -A -nan nen Filipo Zozi 'le 'w1 'n3n3n3n vidi 'sia -yre, 'w1 nen 'e 'cren -tedi z1e -a da.

36 O ya -k3nan 'o 'le, en o 'b3 'y1 ba man, en Etiopi min "e 'nan -yre 'nan: «'Yi nen 'gu, -me -maan yi'an -batize dra d1?» 37 [-A -nan nen Filipo "e -yre 'nan: «-Te i yi -teala "da 'i 'bli peen3n 'a be, -e 'wei -batize dre.» En Etiopi min "e 'nan: «Maan -t3a 'nan Zozi Crizi a Bali -p1 -a.»] 38 En Etiopi min "e 'nan 'o odro -to. -A -nan nen o "flin3n s33n 'yia, en Filipo -a -batize dre. 39 Z1 o 'si 'yia be, en Minsan lei

Filipo 'sia, -a -nan nen Etiopi min 'ka "nyian -a y1le d1. -A ci -fu 'e "nrandi, en e -k3.

40 P1an Filipo "e 'fi 'y1 'fla nen waa laabo Azo be -a da, en e Bali -le 'w1 'n3n3n3n vidi 'sia 'fla peen3n nen e 'b3 "man, en e 'b3la Sezare be -a da.

9

Fe nen e dre 'l33, en Saul s33nla Zozi -sru "be

1 T3 z1e -a man te Saul -ko tian 'te 'padi -a Minsan -srun3n da, te e -ko o -teedi -a. En Saul -k3 Bali -pann3n 'tazan va, 2 'nan 'e 'fluba nen e -si -n3an 'yre -e 'e -wla Zuif 'n3n 'le cin y1 'kon nen Damas be -a -ji be -a -n3n 'yre. Saul "ta -ko 'nan -e 'e 'sia lum3n 'lee 'kl3n3n3n nen o 'ta w3la Minsan -sru "be, -e 'e o "kuun -e 'e 'ta waa Zeruzalem.

3 E Damas si 'sia e 'ta b3a 'fla 'b3 "sr3n "kogo 'nun t33n 'te 'san -to bii laji, en e -sen "da. 4 Saul -tria 'tra, en e wei -to 'man, te 'be ve -yre 'nan: «Saul, Saul, -me "le "wean i 'te "paa 'an da?»

5 En Saul "e -yre 'nan: «'An 'san, -t1 nen 'yia?»

En Minsan w1 'man 'nan: «'An 'b3 Zozi nen i 'te "paa 'an da be, maan nen. 6 'I 'wluan lou, 'i 'k3 'fla. -Te i 'b3la 'nan nun be, 'w1 nen k3 'i dre be, waa ve 'yie.»

7 Minnun nen o ci -k3nan 'o 'vale Saul nun -a be, 'w1 ci3la o da, wa 'a -k3lale 'widi -a d1, "o wei 'b3 maan, 'p1an wa 'a min -to ye d1. 8 Saul wluan, -a yie a 'e 'le 's3di, 'p1an te ya 'a fenan ye d1. Waa 'kun 'e 'pe -man, en o -k3 -a Damas. 9 E yi dre yaaga te ya 'a fenan ye d1, ya 'a 'yi mlian d1, en ya 'a fe ble d1.

10 Te Zozi -sruzan -to a Damas, waa laabo Anania, Minsan 'w1 tin 'ba -yre "le nyrinvla -z3v. Yaa laabo Anania, en Anania "e -yre 'nan: «Minsan, maan nen 'gu.»

11 En Minsan "e -yre 'nan: «'I 'wluan, 'i 'k3 'fla yei "si nen 'e 's3di "ji tighl 'labe -a da, 'i 'k3 Zudazi -le "k3nnen. Min -to nen waa laabo Saul be e ya Bali tr3v 'banan 'nan nun. Saul z1e, e "sia 'fla nen waa laabo Tars be -a da. 12 Te Saul 'b3 "e min -to nen waa laabo Anania be -a ye "nyian "le nyrinvla z3v e wla, en 'e 'pe 'pla "da 'nan -e -a yie 'e 'le 's3v.»

13 En Anania "e 'nan: «Minsan, 'te nen yaa 'pa 'i -srun3n da Zeruzalem be, maan 'man min "kaga "da. 14 En Bali -pann3n 'nan 'si -n3n -yre 'nan, minnun peen3n nen o Bali tr3v "baa 'i to da be, 'e o "kuun.»

15 -A -nan nen Minsan "e Anania le 'nan: «'I 'k3! -Yee ci 'nan, 'an 'b3 meen min 'labe -a 'si "va 'nan -e 'e 'men 'nyranman 'pa, 'd3 -e 'an 'to 'e b3la 'ji 'legl3n nun 'le, 'lee ming3n3n nun 'le 'lee Izrael 'n3n 'le. 16 Z1 e -taa 'e yra y1le -e 'an 'to 'e fuila "man "be, 'an 'b3 'be -k33nman -yre.»

17 T33n en Anania -k3. Z1 e 'b3la "k3nnen "be, 'e 'pe 'pla Saul da, en e 'nan: «'An "b3 Saul, te i ya -tanan -sia, Minsan Zozi nen 'e

'fli koon 'yie be, yaan 'pa 'sia 'nan -e 'i yie 'e 'le 'so, 'nan -e 'i 'kon 'i fadi Bali lei 'saun 'a.»
18 'Nun tōon, fē -tō 'si Saul yie da "le pōnen fēē 'zō, e -fōla, en -a yie 'le 'so. Saul wluan lou, en waa -batize drē. 19 Zi e -nyan be, e fenun bli, en -a "koe "tō 'e da.

Saul Bali -le 'wī 'vī Damas

E yi "fli yaa drē Zozi -srūnōn nen Damas be o va. 20 Tōon en e Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vidī 'sia minnūn lē Zuif 'nōn 'le cin yī 'kuin 'nan Zozi be, Bali -pī nen. 21 Minnūn pēēnōn nen waa ye -a vīnan be 'wī o "kaan, te waa ve 'nan: «Min 'labe, -yēē minnūn nen o Bali trō "baa Zozi 'tō da Zeruzalem be, o tēē te e 'tē "paa o da 'gō, en e -ta "nyian Zozinōn "kuunle 'gō, en e -kō waa Bali -pannōn 'tanōn lē. E drē 'kō, en -yēē 'wī zīē -a ve?» 22 'Pian te Saul -kō Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vidī -a minnūn lē 'kpa tīgli. 'Wī nen Saul -a ve zīē, Zuif 'nōn nen Damas be e o kō 'a, en wa'ā -kōlale -a -zī -fōdī -a dī. Yaa -ci -kōōnman -wle 'wein 'nan Zozi 'be cī min 'sīzan 'wī 'jī -a.

23 Zi -a -nan 'mōn 'trillī be, en Zuif 'nōn 'o cin wei -ci 'man 'nan 'o -tē. 24 'Pian -wee 'wī nen waa 'pla "da "be, Saul -a 'man. O Saul man -pēnān bodrun funnin -klōn -yrē "nen 'nan -e 'o -tē. 25 -Yee "wean -pei -tō man, Saul -srūnōn Saul 'sī, en waa sōōnla 'fla man -klōn -sru saannēn 'jī.

Saul 'lī 'e da Zeruzalem

26 Zi Saul 'bōla Zeruzalem be, en e ya "vale 'e -fōa Zozi -srūnōn 'va. 'Pian o pēēnōn "klan -man -yrō, kōō wa'a yī 'teala "da 'nan Zozi -sruzan nen dī. 27 -A -nan nen Barnaba -a 'kun, en e -kō -a Zozi 'le 'pasianōn 'va, en zī Minsan 'e 'fli -kōōn Saul lē -sia be, 'lee 'wī nen yaa 'vī -yrē "be, Barnaba -a 'vī -wle. En zī Saul Zozi 'le 'wī 'nōnnōn 'vī 'wein Damas be, Barnaba -a 'vī "nyian -wle. 28 -A -nan nen Saul -fō o va, o cī waa Zeruzalem fē pēēnōn 'nan, te e 'wī 'nōnnōn ve minnūn lē 'wein Minsan 'tō da. 29 Saul 'wī 'vī Zuif 'nōn nen o Grek wei -fōa "be -wle, en o -sa -fō waa. 'Pian minnūn zīē waa -wēē "man 'nan 'o -tēa. 30 -A "bōi Zozinōn 'wī zīē -a 'man, en o -kō Saul -a Sezare 'fla, en o -yrē 'nan 'e 'kō Tars.

Pieri min -srandi beli

31 -A -nan nen -leglizinūn nen Zude 'lee Galile 'lee Samari 'leglōn 'jī be, o man flin, en o -tō 'pleble. O 'yra -tēa Minsan 'man, en o 'ta wōla -a -sru tīgli. Bali lei 'saun 'pa o va, en -leglizī -jī 'nōn drē "kaga.

32 Pieri a cinan 'fla pēēnōn zīē -a da. Yi -tō da, en e 'bōla minnūn nen Zozi 'le ve -a Lida 'fla be o va. 33 En e 'bō min -srandi "tra "tō nen waa laabo Ene be -a man 'e nyinnandī -saa da. E yra "tra -a -nan lē 'sōra nen 'gō. 34 En Pieri "e -yrē 'nan: «Zozi Crizi 'i beli, 'i 'wluan lou 'i 'bō 'a -e 'i 'yie nyinnan "dave plin.» 'Nun tōon en e wluan lou. 35 Lida 'nōn pēēnōn 'lee

minnūn pēēnōn nen o -nyeanla Sarōn fenan peble da be, zī o min zīē -a 'yī te e 'ta wo be, en 'o 'fli -nōn Minsan lē.

Dorka -ka, en Pieri -a fōv

36 Lūmōn -tō a Zozi 'va, e ya 'fla nen waa laabo Zoze be -a da. Lī zīē -a 'tō nen Tabita, en -tē 'be "cēē dī Dorka. 'Tō zīē -a -cī nen Grek wei -jī «sru». Lī zīē, e "yī "dra min pēēnōn lē, te e "paa 'yale -tenōn 'va. 37 Tō nen te Pieri a Lida be -a man, lī zīē e -tria -cē -a, e -ka. Zi o cēēn -a -sru dī man be, en o -kō -a 'palēa 'kōn "bō "tō -jī 'kōn 'ta lou. 38 Lida 'fla a Zoze 'fla "srōn "kogo, en Zozi -srūnōn -a 'man 'e 'cēn, 'nan Pieri a Lida. -A -nan nen o min "fli 'pa 'sia 'nan 'o 'kō -a -trō 'ba, 'nan 'o vī -yrē 'nan 'e 'ta 'o 'va 'trele.

39 Zi o 'bō Pieri man be, waa 'vī -yrē, 'nun tōon en 'o 'vale waa o -kō. Zi o 'bōla 'nan nun be, en o -kō Pieri -a 'kōn "bō "jī lou. Lūmōnnūn pēēnōn nen o -srān -ka 'o da be, o pli Pieri man te o -wua, en o Tabita -le -tralē 'lee -yēē sōnūn nen yaa drē te o ya waa be, -a kōōn -yrē.

40 En Pieri min pēēnōn 'sen bei, 'e "po sōōnla, en e Bali trō 'ba. Tōōn 'e yra -tō min pa zīē -a da, en e -yrē 'nan: «Tabita, 'i 'wluan lou.» En 'e yīē 'le 'so. Zi e Pieri 'yī be, en e -nyran lou. 41 Pieri 'e 'pēē -nōn -yrē, en yaa wluan lou, en e -calenūn 'lee Zozinōn -mienūn laabo. -A -nan nen e lī zīē -a kōōn -wle 'e 'belidī. 42 Zi Zoze 'nōn "kaga 'wī zīē -a 'man be, en o -mienūn yī -teradi 'sia Minsan da. 43 Pieri -fō Zoze 'fla tō "wēnēn 'a. E -fō min -tō nen waa laabo Simōn be -a va. Simōn zīē e -jeliba 'kōlē dra.

10

Pieri 'lee Kōrneli

1 Min -tō a waa laabo Kōrneli, e ya 'fla nen waa laabo Sezare be -a da. Itali 'sounjanūn tazan nen. 2 Kōrneli zīē, e Bali ye 'yī, en e 'yra -tēa "man. O 'vale 'e 'mangulinūn pēēnōn 'a o Bali trō "baa, e "yī "dra Zuif 'nōn nen 'yale o -tē be -wle, en e Bali trō "baa tō pēēnōn man. 3 Yi -tō da te yīde tēēnla be, e drē -yrē "le nyrinvla zō, en e Bali -le 'pasiazan -tō 'yī -goezee, 'be wīlala "va, en 'be laabo: «Kōrneli!»

4 E Bali -le 'pasiazan zīē -a -nanjēēn "klan da, en e 'nan -yrē 'nan: «Minsan, -mē "nen -nan?»

En Bali -le 'pasiazan "e -yrē 'nan: «I Bali trō "baa, en i "yī dra 'yale -tenōn lē Bali -a -nan 'yī, en -a cī 'ka 'sanle 'i man dī. 5 'Be nen 'gōē, 'i minnūn 'pa 'sia Zoze -e 'o 'kō Simōn nen waa laabo "nyian Pieri be -a laabo. 6 Simōn zīē, e -nyeanla Simōn nen e -jeliba 'kōlē dra be -a va. -Yēē 'kōn a jemīē "srōn.»

7 Zi Bali -le 'pasiazan nen e 'wī tin 'ba -yrē "be, e 'sī -a "srōn "be, tōōn en Kōrneli 'yēē 'nyranman 'pazan "fli laabo, en e 'yēē 'sounjanūn va 'sounja -tō nen e Bali ye 'yī, en e 'yra -tēa "man "be -a laabo. 8 'Wī pēēnōn nen e drē be, e -wee 'vī, en e o 'pa 'sia Zoze.

9 -A ta tv cœn "wœe -køn -kønan, o pli 'fla 'bõ "srøn "kogo, te Pieri -kv 'køn 'ta lou Bali tvõ 'bale, te yide 'bõ min -win -ji 'sezze. 10 Dra Pieri zie -a -tea, en e ya "vale 'e fe -ble. Te o ya -yee fe -tœnnan, en e dre -yre "le nyrinvla zv, 11 e labli 'yi 'e 'le 'sudi, te e fe -tv ye "le sola -dan nen o ya 'o 'kundi -a "nen "sinjen man be -yee 'wv 'zv. E -tadi 'sia "tra, te e -pliman 'trœ man. 12 -Wi 'tv 'tvõ pœnon nen o 'ta wo 'o 'pœ "fli 'lee 'o 'cœn "fli "da be, 'lee -winun nen o -plimlan 'o 'kolœnen "be 'lee "loman 'tv 'tvõ pœnon a sœ zie -a -ji. 13 En wei -tv "e -yre 'nan: «Pieri 'i 'wluan lou, 'i -te -e 'i -bl.»

14 'Pian Pieri 'e 'nan -yre 'nan: «Minsan, te 'i vï 'mlønmløn dï. Ma'an tian 'li fœnun nen e cï min 'srœn 'a 'lee fœnun nen e min "tri -tœa Bali 'le be, -a -blid dï.»

15 En wei zie e 'nan -yre -a "flizan da 'nan: «Fœnun nen Bali -a vï 'nan e ya -blivœ -a be, te 'i dre 'i 'srœn 'a dï.»

16 E 'vï zie 'e 'pa -a yaaga, 'nun tœn "be -sru, en fe zie e -kv lãji.

17 Te Pieri 'ka 'wv nen yaa -nan 'yi be -a -ci maan dï, -a tv 'bõ zie -a wlu be, te minnun nen Kørneli o 'pa 'sia be, o Simøn -le 'køn 'yi, en o 'bõla "nen 'sezze. 18 O min -tv laabv, en o 'wv laabv -yvõ 'nan: «Simøn nen waa laabo Pieri be, e ya -nan?»

19 Pieri -fv 'e ci "nrœnnan 'wv nen yaa -nan 'yi be -a da, tœn en Bali lei 'saun "e -yre 'nan: «'I 'yio, min yaaga a 'i -wœnan. 20 'I 'wluan lou, 'i sœnla, te 'i 'ci -fvõ "dï, -e 'ka 'kv waa. -Yœ cï 'nan 'an 'bõ 'be o 'pa 'sia.»

21 Pieri sœnla, en e 'nan minnun zie -wle 'nan: «'An 'bõ nen ka cï 'an -wœnan be, 'an 'bõ nen 'gv. -Mœ "wv man nen ka -ta 'gv.»

22 En o 'nan -yre 'nan: «Sounjanun tazan Kørneli 'be 'kv 'pa 'sia. E ya min tigh 'a Bali 'le, e 'yra -tea Bali man, en Zuif 'nõn pœnon -a 'tv "yi 've. Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yre 'nan, 'o 'lu 'yia 'yee venan -e 'yie wei man.» 23 Tœn en Pieri o wla 'yee 'kuin, en o 'nyin 'nan nun. Zi tv cœn be, en 'o 'vale Zope Zozinõn -mienun -a, o -si 'sia.

Pieri -kv Kørneli -va

24 'Be 'ta tv cœn, en o 'bõla Sezare. Kørneli 'e 'mangulinun 'lee 'e bee tigh tigh laabv 'e 'va te o ya o -pennan. 25 Zi Pieri 'bõla be, tœn en Kørneli -kv -a 'le, en 'e "po sœn "wlu, en 'e 'wulo -fv 'e 'wlu. 26 'Pian Pieri -a wluan lou te yaa ve -yre 'nan: «'An 'bõ 'gv, min nen maan "nyian, -yee "wœan 'i 'wluan.»

27 O -kv -sœ "wõdï -a, o wlala 'kuin, en Pieri min "kaga 'yi 'o cin yidï. 28 -A -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tœa 'nan Zuif 'nõn 'le -pei 'e 'nan: «Te Zuif min 'lee -pen min 'e 'køn 'e cin va dï, en te Zuif min 'e -wla -pen min -le 'kuin dï.» 'Pian Bali -a kœn 'men 'nan, te min 'e vï min -tv man 'nan e ya "e "tri -tadi Bali 'le, en te 'o -pli -a san man dï. 29 -Yee "wœan, zi ka min 'pa 'sia 'an 'va be, ma'an 'wv 'tv vld dï, en

an -ta. Maan laabo "men 'ka 'lõ 'nan, -mœ "wv man nen ka 'nan, 'an 'ta.»

30 En Kørneli 'e 'nan: «An ya Bali tvõ 'banan 'men 'kuin -a -nan yi yaaga nen 'gv, te yide tœnla. -A -nan nen min -tv 'bõla 'an 'le. Min zie sœ 'fuvu 'yryryr nen 'da, 31 en e 'nan 'men 'nan: «Kørneli, Bali 'i wei 'man, en 'yie 'yi "nen yia dra be -a -cin -trœa "ji. 32 -Yee "wœan 'i min 'pa 'sia Zope Simøn nen waa laabo Pieri be -a va. E -nyœanla jemie man, Simøn nen e -jeliba 'kolœ dra be -a va.» 33 'Nun tœn en an min 'pa 'sia 'i -sru, en i 'bõ "nyian, "i dre 'yi, en i -ta. 'Be nen "men 'gvœ, -kaa pœnon -kaa ya Bali 'le, -e 'wv nen Minsan -a 'vï 'yie "le be -e -kaa man.»

34 -A -nan nen Pieri -a 'bõla 'e 'le 'nan: «'Wv 'kpa nen, maan -tv "men 'nan, Bali 'ka min bõ "va "dï. 35 'Pian 'trœ pœnon da, min nen e 'yra -tea "man, en e 'ta wõla 'wv nen yaa 'vï be -a da be, te yaa san ye "yi. 36 Bali -ta 'e wei -a Izrael 'nõn le, en e 'wv 'nõnnõn 'gvœ -a 'vï -wle, e 'nan min -fvõdï -trœ ye Zozï Crizï 'tv 'ji. -Yœ cï min pœnon 'san -a. 37 Zi Zan Bali -le 'wv 'vï, en e min -batize dre be, 'wv nen e dre Galile 'lee Zude 'leglõn pœnon 'ji be, kaa -tœa. 38 En zi Bali Nazaretï min Zozï Crizï 'si 'va, en -yee lei 'saun 'ta "da "be, kaa -tœa. Zozï cï 'flanun da, te e "yi "dra minnun le, te minnun nen o cï Satan -le 'plœble 'wlu be, e -cœ "sia o man, kœõ Bali a 'e 'padï "va.

39 'Wv pœnon nen yaa dre Zuif 'nõn fla 'lee Zeruzalem be, -kaa ya -a -nan yunõn 'a. En waa -te -a -peindï -a yiba "plan da. 40 -A yi yaagazan da, Bali -a wluan -kanon 'va, Bali -a dre, en 'e 'fli kœõn. 41 'Pian min pœnon le "cœe dï, -kaa nen Bali -kaa 'si 'va 'e 'cœn 'yee 'wv 'nan yunõn a be, -kaa le nen. Zi e wluan -kanon 'va be, -kaa nen -kaa fœnun 'lee 'yi mlin waa 'e cin va be, 42 -kaa le nen yaa 'vï 'nan, -kaa 'yee 'wv 'nõnnõn vï Izrael 'nõn le. En 'nan -kaa vï minnun le 'nan Bali 'be 'si 'va, en yaa -tv minnun nen o yie cï "man 'lee minnun nen o -ka be -wee tin 'bazan 'a. 43 Bali 'lewei vinõn pœnon Zozï 'le 'wv 'vï 'nan min nen e yi -tera "da "be, Bali -a san -le 'wv 'wldï "fuiman.»

44 Pieri -fv 'wv zie -a vnan, en Bali lei 'saun 'ta min pœnon nen o cï -a wei mannan be, o da. 45 Zuif 'nõn nen o cï Zozï 'va, en o -ta Pieri 'palœ be, zi Bali lei 'saun 'ta minnun nen o 'ka Zuif 'nõn 'a die o da be, en 'wv o 'kan. 46 -Yœ cï 'nan minnun nen o "we wei peenun -ji, te o Bali 'tv bõa "be, "o maan.

En Pieri -a 'vï "nyian 'nan: 47 «Min 'ka 'kolœman -e 'e vï 'nan ya'a minnun 'labœ o -batize dra dï, kœõ o Bali lei 'saun 'yi "le -cœe 'wv 'zv.» 48 En yaa 'vï minnun le 'nan 'o o -batize dre Zozï Crizï 'tv da. -A -nan nen minnun zie, waa 'vï Pieri nun le 'nan, 'o yi "fli "dre 'o 'va.

11

Pieri 'li 'e da Zeruzalem

¹ Zozı 'le 'pasianon 'lee o ' "bvı Zozınon nen Zude be, waa man 'nan minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o wu Bali-le 'wı man. ² Zı Pieri 'li 'e da Zeruzalem be, en Zuif 'non nen Zozı 'va be, o 'wı 'to 'man -a vıdı -a 'nan: ³ «I wla minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wee 'kuin, en ka fenun bli waa 'e cin va.»

⁴ -A -nan nen 'wı nen e dre be, Pieri -a -ci 'vı -wle 'e 'nen 'e 'nen. E 'nan -wle 'nan: ⁵ «An ya Bali trv 'banan Zope 'fla. -A -nan nen e dre 'men 'le nyrinvla zv, an fe -to 'yı, te e -taa 'tra 'an 'va. E ya 'le sola -dan nen o ya 'o 'kundi -a 'nen "sinjen man be -yee 'wı 'zv, te e ya 'sinan laji, en e -ta 'an "srön "kogo. ⁶ An yie 'to -ji tein, en an trövenun, 'lee luji winun, 'lee -winun nen o -plimlan o 'kolenen 'be, 'lee 'lomannun 'yı. ⁷ En an wei -to 'man 'nyian te 'be ve 'men 'nan: «Pieri 'i 'wluan, 'i -te, -e 'i -bl.»

⁸ 'Pian maan 'vı 'nan: «Minsan, te 'i 'vı 'mlönmlön di. Ma'an tian 'li fenun nen o ci min 'sröen 'a, 'lee fenun nen o min "tri -toa Bali 'le be -a -blıe di.»

⁹ Wei zıe, en yaa 'vı 'nyian laji 'e 'pee 'nan: «Fenun nen Bali -a 'vı 'nan e ya -blıve -a be, te 'i dre 'i 'sröen 'a di.» ¹⁰ 'Wı zıe, e dre 'e 'pa -a yaaga, en fenun 'bö 'sinan 'e -ko laji.

¹¹ 'Tv 'bö 'lein zıe -a wlu be, te min yaaga böala 'kon nen an ci -ji be -a 'le "nen. O o 'pa 'sia 'an 'va, o 'si Sezare. ¹² En Bali lei 'saun 'e 'men 'nan, te 'an 'ci -fö "dı! 'Kv 'kv waa. "Bunun 'shēedv nen 'gve, -wee kv 'an 'pale, en ko wla Kōrneli -le 'kuin. ¹³ 'Wı nen Kōrneli -a 'vı 'kve be -nyren 'gv. E 'nan Bali -le 'pasiazan -to 'böala 'ji 'e 'le 'yee 'kuin, en "be 'yre 'nan: «I minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'ku Simön nen waa laabo Pieri be -a laabo. ¹⁴ 'Wı nen e -taa 'i 'sile 'wı 'ji 'ka 'vale 'i 'mangulinun -a be, yaa ve 'yie.»

¹⁵ An 'wı tin 'badı 'sia, tōon en Bali lei 'saun 'ta o da 'le zı e -ta -kaa da 'e tede be -yee 'wı 'zv. ¹⁶ -A -nan nen Minsan -le 'wı nen yaa 'vı be, -a -cin -tröa an 'ji. Yaa 'vı 'nan: «Zan min -batize dre 'yı 'a 'pian 'cee ve be, 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a. ¹⁷ Bali 'yee lei 'saun 'non minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle "le zı yaa -non -cee te -kaa wı Minsan Zozı Crizi -le 'wı man be -yee 'wı 'zv. -Ti nen maan -e 'an vı Bali le 'nan, te 'e 'wı zıe -a dre di?»

¹⁸ Zı o 'wı zıe -a 'man be, en o ci -ta 'tra, en o Bali 'to bödı 'sia -a vıdı -a 'nan: «"Ka 'yio, Bali -a dre en minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o 'si 'o dre wı -wlıdı "man, en o 'belıdı tıglı 'yı!»

Antıos 'non wı Zozı 'le 'wı man

¹⁹ Zı Etiēnen -ka be, en o 'te 'padı 'sia Zozınon da. 'Te 'padı o da zıe, -yee "wean Zozınon fuıla 'man. O va min -mienun -ko Fenizi 'lee Sipri 'lee Antıos. 'Pian Zuif 'non 'saza le nen o Bali -le 'wı 'vı. ²⁰ En o va min

-mienun nen Sipri 'non 'a be, 'lee Sirene 'non 'a be, "o -kv Antıos, en "o Minsan Zozı 'le 'wı 'nonnon 'vı minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle. ²¹ Minsan 'pa o va, en min "kaga "yı -tera Zozı da, en o söonla Minsan -sru.

²² Zı Zeruzalem -leglızi 'nan 'wı zıe -a 'man be, -a -nan nen o Barnaba 'pa 'sia Antıos 'nan 'e 'kv -a -nan yı. ²³ Zı e 'bala 'nan nun be, Bali -le "yı "nen yaa dre -wle "be yaa -nan 'yı, en yaa ci nran. -A -nan nen Barnaba o "koe "to 'o da 'nan, te 'o 'si Minsan -sru "fo "dı. ²⁴ -Yee ci 'nan Barnaba ci a "yı, e ya 'e fadı Bali lei 'saun 'a, en e yı -teala Bali da. -A -nan nen min "kaga 'kpa söonla Minsan -sru.

²⁵ En Barnaba -kv Tars Saul -wee. ²⁶ Zı yaa 'yı be, en o -ta 'o 'vale -a Antıos. Waa dre le -to Antıos -leglızi -ji. O 'pa o va, en o Bali -le 'wı paa minnun "kaga 'ji. Antıos nen o minnun nen o 'ta 'wöla Zozı 'le 'wı da be o 'to 'pa 'e tede Crizi -le minnun.

²⁷ 'Tv zıe -a man nen Bali 'lewei vınon 'si Zeruzalem, en o -kv Antıos. ²⁸ Waa -to laabo Agabo, -a 'le nen Bali lei 'saun -a 'pa 'nan: «Dra -dan -taa "tale 'tre pēēnōn da.» Dra zıe e -ta, te Klodu 'be ci mingōnnennun tazan -a Röm. ²⁹ En Zozınon -a 'pla "da 'nan, min -to 'e fe nen e -kolaman -a vıdı -a -e 'e 'pa "bvı Zozınon nen Zude be o va be, -a -non. ³⁰ Zı waa dre zıe, en -wee "yı "nen waa 'yı be, waa -non Barnaba 'lee Saul le, en o -kv -a Zude -leglızi min cejunun le.

12

Minnun Zaji -te, en o Pieri -fo -pv 'kuin

¹ 'Tv zıe -a man nen mingōnnen Erodi 'te 'padı 'sia -leglızi 'non da. ² -Yee 'sounjanun Zan "bvı Zaji -te -kuli -tan sen -a. ³ Zı yaa 'yı 'nan, 'wı zıe e ya Zuif 'non 'ci 'so 'a be, en e 'nan 'yee 'sounjanun le 'nan, o Pieri 'kun. "Fedi nen o 'kpoun nen 'mannan 'ka "va "die -a -ble "da "be -a drenan nen. ⁴ Zı o Pieri 'kun, en waa -fo -pv 'kuin be, -a -nan nen Erodi min -fuda 'shēedv 'pla 'nan 'o yie 'to "va. E böa "o da min sienzien. E ya Erodi 'ji 'nan, -te 'si nōanba -ji "fedi ci be, -e 'o -yee tin 'ba min pēēnōn yie man.

⁵ Pieri a -pv 'kuin, 'pian te Zozınon -yee Bali trv "baa 'kpa tıglı.

⁶ 'Be ta tv nen e 'cean be, -a 'bö 'a nen Erodi Pieri -le tin "baa min pēēnōn yie man. -Pei zıe -a man, te Pieri a 'e nyinnandı: 'sounja "fli yei, te e ya yı -tenan. E ya 'e -yrıdı -bulale baa "fli "a, en minnun nen o yie ci "va "be o yra 'o "pa 'ji -pv 'kon 'le "nen. ⁷ Nun tōon Minsan -le 'pasianon nen laji be -a -to -ta, en 'te 'san -to bii 'kon "bvı 'bö 'ji. 'Pasiazan zıe, e 'pe -te Pieri man, yaa fvb, en e -yre 'nan: «'I 'wluan lou "nyıandı.» -A -nan nen -bulale baa 'si -a -pe -man.

⁸ En Minsan -le 'pasiazan 'e -yre 'nan: «'I 'yie sōnun -yrı 'i man tıglı -e 'i 'yie -manwua

"wɔ. » Yaa dre zɪ. E 'nan "nyian-yrɛ 'nan: «'I 'yie sɔ -gblɔ -fɔ 'i da -e 'i sɔnla 'an -sru.»

⁹ Pɪəri 'bɔla, ɛn e sɔnla -a -sru. "Yee 'ji 'le 'nan nyirinvla nɛn, "tɔgɔ tɛ Bali -le 'pasiazan -ta 'palɛ 'va 'yie -goei 'wein 'a. ¹⁰ O ci 'sounja tɛdɛ da, ɛn o ci -a "flizan da, tɔɔn ɛn o 'bɔ -bulalɛ -kpein "nɛn, e 'lɛ "so -e 'o bɔla 'ji 'fla bɛ -a man. -Kpein zɪɛ 'e 'lɛ 'sɔ 'e 'bɔ 'a o 'lɛ. O 'bɔla, ɛn o sɔnla 'fla yei "si -tɔ da, 'nun tɔɔn ɛn Bali -le 'pasiazan 'si -a "srɔn.

¹¹ Zɪ Pɪəri yie da 'si tɪglɛ bɛ, ɛn e 'nan: «'Bɛ 'gɔɛ maan -tɔ "mɛn 'nan 'wɪ 'kpa nɛn, Minsan 'bɛ 'yee 'pasiazan -tɔ 'pa 'sia, ɛn yaan 'si Erodi 'lee 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Zuif 'nɔn ci -a -pɛnnan bɛ -yrɔ.»

¹² Zɪ 'wɪ zɪɛ -a -cin -trɔa Pɪəri ji bɛ, ɛn e -kɔ Zan nɛn waa laabo Mark bɛ -a "bɔ Mari -le "kɔnnɛn. Min -mienun a 'o cin yidi -nan nun Bali trɔ 'banan. ¹³ Zɪ Pɪəri 'kɔn 'tɛ bɛ, ɛn lumɔn -tɔ nɛn e 'nyranman "paa 'kɔn zɪɛ -a -ji, waa laabo Rode bɛ, e pli "man 'nan -e 'e 'lɛ 'sɔ, ¹⁴ ɛn e Pɪəri wei -kɔnnɛn 'yɪ. Tɔɔn -a ci "nrandi 'sia, ɛn -a ci 'san 'kɔn 'lɛ 'sɔdɪ man, ɛn e -kɔ 'pian flan -a 'kuin zia nun -a vile 'nan: «Pɪəri a bei.»

¹⁵ ɛn waa laabo -yrɔ 'nan: «'I 'ta 'ka 'e 'yidi dɔv?»

'Pian tɛ lɪ zɪɛ yaa vɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn.»

-A -nan nɛn o 'nan-yrɛ 'nan: «Pɪəri lei nɛn.»

¹⁶ Tɛ Pɪəri 'ka 'flian 'kɔn 'tɛdɪ -a dɪ. Zɪ o 'kɔn 'lɛ 'sɔ bɛ, o Pɪəri 'yɪ, ɛn 'wɪ o 'kan "fo. ¹⁷ ɛn Pɪəri 'e 'pɛ drɛ -wɛ 'nan 'o 'lɛbɔ 'pla "da. -A -nan nɛn zɪ Minsan -a 'bɔla 'pɔ 'kuin bɛ, yaa pɛɛnɔn 'sinan 'pa -wɛ. ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'wɪ zɪɛ -a vɪ Zaji 'lee -kaa "bɔi Zozinan -mienun lɛ.» Tɔɔn ɛn e 'bɔla e -kɔ fɛ pɛe -nan.

¹⁸ Zɪ tɔ cɛɛn bɛ, 'wɪ -dan fɔla 'sounjanun yei, tɛ waa laabo 'o cin lɔ 'nan: «Pɪəri wla nyin?» ¹⁹ Erodi "e 'nan 'sounjanun 'o -wɛɛ, waa wɛɛ, 'pian wa'a yɪlɛ dɪ. Erodi 'wɪ laabo 'sounjanun nɛn o 'yie 'tɔ "va "bɛ -wɔ, ɛn e 'nan 'o 'sounjanun zɪɛ 'o -tɛɛ. -A -nan nɛn Erodi 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, ɛn e -kɔ Sezare 'fla, e 'mɔn 'nan nun.

Mingɔnnɛn Erodi -ka

²⁰ 'Bli a 'e 'fɔdɪ Erodi 'ji Tir 'nɔn 'lee Sidɔn 'nɔn man. 'Pian minnun zɪɛ o ci drɛ 'tɔ, ɛn o -fɔ min -tɔ nɛn waa laabo Blasitu bɛ -a -sru, 'nan -e 'e 'o yei "paala 'o 'vale Erodi nun -a. Blasitu zɪɛ, -yɛɛ Erodi 'bɔ 'le 'kɔn 'ta -nanjɛan. -Yɛɛ ci 'nan -wee -blɪfɛ pɛɛnɔn "sia 'trɛ nɛn Erodi -a "paala bɛ -a da.

²¹ Yɪ 'bɔ nɛn o -sɛan 'e cin va "da "bɛ, zɪ e 'bɔ bɛ, Erodi 'yee mingɔnnɛn sɔ 'wɔ, ɛn e -nyran 'yee mingɔnnɛn pɛin -da, ɛn e 'wɪ tin 'ba -wɛ min pɛɛnɔn yɛɛ man. ²² Minnun pla "man -a yidi -a 'nan: «Blamin "cɛɛ "we "bɛ dɪ, Bali 'bɛ ci 'wɪnan.» ²³ Nun tɔɔn tɔ 'bɔ zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, ɛn Minsan -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tɔ 'wɪ "nɛn kɔɔn Erodi lɛ, kɔɔ 'e 'fli 'sia 'le Bali -le 'wɪ zɔ. -Cɛ -tɔ -sɛn "man, 'e sri 'si, ɛn e -ka.

²⁴ -A -nan nɛn Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'kɔ fuiladɪ -a "man tɛ minnun yi -tɛala "da 'kpa tɪglɛ.

Pɔl cɛin tɛdɛ nɛn tɛ e -kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vile

²⁵ Zɪ Barnaba 'lee Saul cɛɛn 'wɪ nɛn o -kɔ "man Zeruzalɛm bɛ -a dredi man bɛ, ɛn o 'li 'o da Antɪɔs. -Wɛɛ ta 'o 'vale Zan nɛn waa laabo Mark bɛ waa.

13

¹ Bali 'lewei vɪnɔn 'lee Bali -le 'fluba "paanɔn a -lɛglizi nɛn Antɪɔs bɛ -a -ji. O 'tɔ nɛn Barnaba 'lee Simeɔn nɛn waa laabo min tiidii "bɛ 'lee Sirene min Lusiyu 'lee Manaɛ nɛn o 'vale Galile 'lɛglɔn plazan Erodi -a o o 'lɛbɔ 'e cin va bɛ 'lee Saul. ² Yɪ -tɔ da, tɛ o Minsan trɔ 'ba, tɛ o ya fɛ 'sɔnnan, -a -nan nɛn Bali lei 'saun "e -wɛ 'nan: «'Ka Barnaba 'lee Saul 'si "va -e o 'nyranman nɛn an o laabo 'nan 'o 'pa bɛ -a 'pa.» ³ -A -nan nɛn zɪ o cɛɛn Bali trɔ 'badɪ 'lee fɛ 'sɔndɪ man bɛ, ɛn 'o 'pɛ 'pla o da, ɛn o 'si o man, o -kɔ.

Barnaba 'lee Saul -kɔ Sipri

⁴ Barnaba 'lee Saul nɛn Bali lei 'saun o 'pa 'sia bɛ, o -kɔ Selusi 'fla jemie man, ɛn o -fɔ -klɔ -dan ji, ɛn o -kɔ Sipri 'trɛda 'yi yei. ⁵ Zɪ o 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Salami bɛ -a da bɛ, ɛn o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn yidi 'sia minnun lɛ Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. Zan nɛn waa laabo "nyian Mark bɛ, e ya o va, tɛ e "paa o va.

⁶ O cɛɛn 'yi yei 'trɛ zɪɛ -a 'cɛndɪ man -ji, tɔɔn ɛn o 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Pafɔ bɛ -a da, ɛn o -dravia drezan -tɔ 'yɪ. Waa laabo Barzɔzi, Zuif min nɛn, 'e 'fli 'siala Bali 'lewei vɪzan -a, tɛ e 'ka 'a dɪ. ⁷ E ya -kɔnnandan Serji Polo bee -a. -Kɔnnandan zɪɛ, e 'wɪ -tɔa 'kpa tɪglɛ. -A -nan nɛn e Barnaba 'lee Saul laabo 'e 'va, kɔɔ e ya "vale 'e Bali wei maan. ⁸ 'Pian tɛ -dravia drezan -towli "nɛn waa laabo "nyian Elima Grek wei -ji bɛ e 'ka 'vale 'o 'ta dɪ, tɛ yaa -wɛɛ "man 'nan, tɛ -kɔnnandan 'e 'yi -tɛra Barnaba 'lee Saul da dɪ.

⁹ -A -nan nɛn Saul nɛn waa laabo "nyian Pɔl bɛ, e ya 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a, ɛn e -dravia drezan zɪɛ -a -nanjɛn tɛin. ¹⁰ ɛn e 'nan: «'Bii 'gɔɛ, i ya 'i fadɪ -dawli wɪnun 'lee 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a. I ya Bali 'nanmanzan 'le 'nɛn 'a, 'wɪ "yi pɛɛnɔn 'nanmanzan nɛn 'yia. 'I flin Minsan -le -si tɪglɛ ta sɛdɪ -a. ¹¹ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, "i 'yɪɔ, Minsan 'ta 'wɪ "nɛn -kɔɔnman 'yɛ -e 'i 'flin yidɛ 'san yidi -a fɔɔnɔn.»

'Nun tɔɔn ɛn Elima yɛ 'wɪ, e -fɔ klun va, tɛ 'e 'man limlan -pɛ pɛɛnɔn da min -wɛɛdɪ -a 'nan -e 'e 'kun 'e 'pɛ -man. ¹² Zɪ -kɔnnandan 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn e -fɔ Zozɪ 'va. Minsan -le 'wɪ nɛn yaa 'man, ɛn yaa -nan 'yɪ bɛ, yaa 'kan 'e 'ciɪla "da.

Pɔl 'lee Barnaba -kɔ Antɪɔs 'fla Pisidi 'lɛglɔn 'ji

¹³ Pól 'lee 'e beenun -fó -klv -ji Pafó, én o -kv Pergí 'fla Panfilí 'leglón 'ji. Zan nen waa laabo Mark bé, e 'si o -sru, én e 'li 'e da Zeruzalem. ¹⁴ O 'si Pergí, én o -kv Antíos 'fla Pisidí 'leglón 'ji. 'Flinla 'yi da, o wla Zuif 'nón 'le cin yi 'kuin, én o -nyran. ¹⁵ Zí o céen Bali -le 'wí mandí man -pei 'fluba 'ji 'lee Bali 'lewei vúnón 'le 'fluba 'ji bé, én Zuif 'nón 'le cin yi 'kón 'tazan min 'pa 'sia Pól 'lee Barnaba -va 'nan 'o laabo -wlv 'nan: «'Bóunun, -te 'wí -mie a 'ka 'ji -e 'ka 'kó 'koe "tò 'kú da bé, 'ka ví "mén!»

¹⁶ En Pól wluan 'e 'pé nyóón 'nan, te 'o sóo -tò 'nyian dí, én e 'nan: «'Ka Izrael 'nón, 'lee kaa nen ka Izrael 'nón 'le Bali bóa "bé, 'ka "tróen "tò 'mén. ¹⁷ Izrael 'nón 'le Bali -kaa tranun 'si "va, én o 'pa Izrael 'nón 'va, én o 'bó "kaga te o ya Ezipti 'leglón 'ji. "Bé -sru, én Bali o 'si Ezipti 'yee 'pléble 'a. ¹⁸ Bali 'e yie 'tò 'yee 'nennun va "bui "da le -fuba sinjen wlu. ¹⁹ Bali 'leglón 'sóravli sré Kanan 'leglón 'ji, én e -wee 'tré 'nón 'yee minnun le. ²⁰ -A péenón zíe e dré le yaa sinjen -fuba 'soolu 'wlu.

"Bé -sru, én e -kaa tranun -le tin 'banón 'nón 'trilii, én e 'bó Bali 'lewei vízan Sanmian da. ²¹ -A -nan nen -kaa tranun -a laabo 'nan Sanmian 'e mingónnen -tò 'o da. En Bali Kis -pí Saul -tò o da, Benzamen -le 'leglón 'ji min nen. Zí e mingónnen blí o da le -fuba sinjen wlu bé, ²² "bé -sru Bali -a -nyran, én yaa ta fób David -a. David zíe Bali 'bó -a 'ví "man 'nan: «An Jese -pí David 'yi, 'an 'ci 'sò "ji "min nen, e -taa 'an 'ci 'sò wí péenón dréle bé -a.»

²³ David zíe, -a kluda nen, Bali 'bó Zozi 'bóla min 'sizan 'wí 'ji -a, "le zí yaa 'ví 'e 'cén bé -yee 'wí 'zú. ²⁴ Te Zozi 'ka tian Bali -le 'wí 'nónnón vidí 'silea díe, Zan -a 'ví Izrael 'nón le 'nan, 'o 'si 'o dré wí -wlvídí "man, 'o 'fli -nón Bali le, -e 'o 'ta 'o -batize dré. ²⁵ Te Zan -le 'nyranman 'padí "ta -nyan "bé, yaa 'ví 'nan: «Min nen 'ka 'ci "nrónman "da "bé, ma'an "céé dí, 'pian e -taa "mén -sru. 'An 'bó an 'ka -a cein -man -manwua "tun "da baa "fluzan -a dí.»

²⁶ "Bóunun, kaa nen ka ci Abraam kludanón 'a bé, 'lee minnun nen 'ka yei te o 'yra -tea Bali man bé, -kaa le nen Bali cí 'yee 'wí nen e min "sia 'wí 'ji bé -a vunan. ²⁷ -Yéé cí 'nan, Zeruzalem minnun tanón 'lee Zeruzalem 'nón 'ka -a -tóle 'nan Zozi 'bé cí min 'sizan 'wí 'ji -a dí, én wa'a Bali 'lewei vúnón wei nen waa ta 'ví -wle 'flinla "yi -tóbú péenón da bé -a -cí manlé dí. "Pian 'wí nen Bali 'lewei vúnón -a 'ví bé, waa 'le sóo Zozi 'tedí -a. ²⁸ Wa'a 'wí 'tú ylé Zozi man -e min 'e 'ka -a 'wí 'jí dí, 'pian waa 'ví Pilatí le 'nan, 'e -nón minnun le -e 'o -te. ²⁹ 'Wí péenón nen e cí 'e 'crén -tedí Zozi 'le 'wí 'a bé, zí 'e 'le sóo bé, waa 'si yiba "plan da, én o -kv -a wóle. ³⁰ 'Pian Bali -a wluan -kanón 'va, ³¹ én 'e 'fli kóón yi "kaga 'wlu minnun nen o 'si waa Galile, én o -kv Zeruzalem bé -wle. En 'bé 'gúe -weé dré -yee

'wí 'nan yúnón 'a, te o -yee 'wí ve Izrael 'nón le.

³² En 'kú 'bó 'gú, kú -ta 'wí 'nónnón nen Bali -tò 'e wei da -kaa tranun le 'nan 'e dra bé -a vlvé 'céé. ³³ 'Wí zíe, yaa 'le sóo -kaa nen -kaa cí o kluda 'nón 'a bé -céé: E Zozi wluan -kanón 'va. E ya 'e 'crén -tedí "dre 'fluba 'la "fli "ji 'e 'cén 'nan:

«Yie cí 'mén 'nen 'a, -e 'e 'sia céegu man bé, an dré 'i "tí "a.»

³⁴ 'Wí nen Bali -a 'ví 'e 'cén 'nan, 'e Zozi wuanla -kanón 'va, 'dú -e 'e vlvé 'e 'fó -a -nan nen min fulman bé -a -nan díe -nyren 'gú:

«Féa tighl nen an -tò 'an wei da 'nan 'an ve David man bé, 'ya 'n'yaan dí, én e ya tian 'cee vé -a.»

³⁵ -Yéé "wean nen Bali -a 'ví David -le "dre 'fluba pee jí 'nan: «Yí 'a 'yie 'nen 'saun 'túe -e 'e fólí -yre -jí dí.»

³⁶ David -le vé bé, "e Bali 'su "le zí Bali -a 'ví bé -yee 'wí 'zú. En -a -kadí 'bó, waa 'wí 'e tranun "srón, én e fólí 'yre -jí. ³⁷ 'Pian Zozi 'ka fólíe -yre -jí dí, Bali -a wluan -kanón 'va.

³⁸ -Yéé "wean, "bóunun, 'ka -tò 'nan Zozi 'tò 'jí nen waa ve 'céé céegu 'nan, Bali 'cee 'wí 'wlvídí fúí. "Ta wladí Moizi -le -pei -tò wúnun da 'ka -kólale 'cee 'wí 'wlvídí "fuidí -a dí. ³⁹ 'Pian minnun péenón nen o yi -tera Zozi da bé, Bali o 'siala min tighl 'a.

⁴⁰ -Yéé "wean, 'wí nen 'e vídí Bali 'lewei vúnón 'le 'fluba 'ji bé, 'ka dré "yi, te 'e bó 'ka man dí. ⁴¹ E ya 'e 'crén -tedí 'nan:

«Min séé wónón "ka 'yíó, 'wí 'e 'ka -e "ka 'san "fo. -Yéé cí 'nan 'ka yie -kóan "man -e 'an 'wí 'tú nen e -ciala min da bé -a dré.

-Te waa -nan -sée "wú 'céé -e 'ka vlvé 'ka yi -tera "da "dí.»

⁴² Zí Pól 'lee Barnaba "ta bóala -wee cin yi 'kuin bé, én o 'nan -wlvé 'nan, 'o 'ta 'flinla "yi pee -a -e 'o 'wí 'lein zíe -a ví 'nyian. ⁴³ Zí cin yídí -nyan bé, o "ta fuimlan "man, én Zuif 'nón "kaga 'lee minnun nen o Izrael 'nón le Bali bóa "bé, o sóónla Pól 'lee Barnaba -sru. Pól 'lee Barnaba 'bó 'bé 'wí tin 'ba -wle, én o o "koe "tò 'o da 'nan 'o 'fó Bali -le "yi 'wlu 'li 'trilii.

⁴⁴ Flinla "yi pee nen e 'bó bé, 'fla 'bó da 'nón péenón 'bé cin 'yi 'nan -e 'o Bali wei man. ⁴⁵ Zí Zuif 'nón min "kaga zíe o 'yí bé, én man bódí wla o jí, te 'wí nen Pól -a ve bé, waa fuimlan 'nan 'wí 'pee -a, te waa "srón man.

⁴⁶ -A -nan nen Pól 'lee Barnaba -a -cí 'ví -wle 'wein 'nan: «'Ka Zuif 'nón, 'ka le nen paan 'kú Bali -le 'wí 'nónnón ve 'e 'flin, 'pian kaa -tua 'ka 'pela koda. "Céé dré zíe, kaa -kóónman 'nan, ka'a 'ka 'fli ye 'belidí nen ya'a 'nyaan díe

-a yunon 'a di. -Yee "wean kv-ko 'sien minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o va. ⁴⁷-Yee ci 'nan 'w1 nen Minsan "e 'nan 'kv dre be -nyren 'nan: «Mein dre 'te 'san nen e 'leglon pænon 'ji dra 'wein be -a. 'I v1 minnun le 'tre pænon da 'nan Bali 'o "sia 'w1 'ji.» »

⁴⁸Z1 minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o 'w1 z1e -a 'man be, o ci nran, en o 'nan, Minsan wei a 'nonnon. -A -nan nen minnun pænon nen Bali o 'si "va 'nan -e 'o 'kon 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a yunon 'a be, o yi -teradi 'sia Zozi da.

⁴⁹Toon en Minsan -le 'w1 'nonnon 'kv fuiladi -a "man 'leglon z1e -a da "fo. ⁵⁰'Pian Antios 'fla 'b0 da be lumonnun nen o Izrael 'non 'le Bali b0a, te o mangulinun a fenon 'a be, o ya -nan. Zuif 'non o 'pa 'o 'va 'lee 'fla 'b0 da min cejenun, en o 'te 'padi 'sia P0l 'lee Barnaba da, en o P0l 'lee Barnaba -pin 'o fla. ⁵¹Toon 'o 'cein -man funon -koei plu o da, -a -k0ondi -a -wle 'nan 'o 'pe 'si -wee 'w1 'ji, en o -kv 'fla nen waa laabo Ikomien be -a da. ⁵²'Pian Zozinon nen Antios be o -fv ci "nran -a, en o -fv 'o fadi Bali lei 'saun 'a.

14

P0l 'lee Barnaba 'b0la Ikomien

¹Z1 P0l 'lee Barnaba 'b0la Ikomien be, en o wla "nyian Zuif 'non 'le cin y1 'kuin. O Bali -le 'w1 'nonnon 'v1 -wle, -a -nan nen Zuif 'non "kaga 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o -fv Zozi 'va. ²'Pian Zuif 'non nen o 'ka "vale o yi -teala 'w1 z1e -a da die, o 'w1 w0oman minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die 'o 'ji, te 'o 'wulo -ji "nr0nman -wldi "b0i Zozinon man. ³P0l 'lee Barnaba 'm0n 'kpa tigl Ikomien. O yi -tera Minsan da, en o -yee 'w1 'nonnon nen e min "sia 'w1 'ji be -a 'v1 'kpa tigl. Bali 'pa o va, -a -nan nen o -ce -sr0n 'winun 'lee 'lebo "fv winun dre.

⁴Min "kaga ceen 'e cin man 'fla 'b0 da, min -mienun a Zuif 'non -sru, en min -mienun a Zozi 'le 'pasianon -sru. ⁵Z1 minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, 'lee Zuif 'non, 'lee 'o 'tanon a 'o man w0onan 'nan -e 'o 'te 'pa P0l 'lee Barnaba da, -e 'o -k0le ween o va be, ⁶en P0l 'lee Barnaba -a -kannen 'y1, -a -nan nen o flan bli, o -kv Lisiani 'leglon 'ji 'flanun nen o o laabo Lisitri 'lee Derbv be -a da, 'lee o "sr0n 'flanun da. ⁷En o Bali -le 'w1 'nonnon 'v1 'nan nun.

P0l 'lee Barnaba 'b0la Lisitri

⁸Min -tv a Lisitri 'fla, e ya 'e -srandi "tra. Waa -ya 'e 'l0 le -a, ya'a tian 'li 'ta w0le di. ⁹'W1 nen P0l ci -a vnan be, -a "tr0en "a -yre, -a -nan nen P0l -a -nanjen ten, en P0l -a -tv 'nan min z1e e yi -teala 'yee 'belidi da, ¹⁰en P0l "e -yre wei 'pleble 'ji 'nan: «'I 'wluan lou 'i 'cein -da tigl.» "Nun toon e dre "kl, en e wluan, en e 'ta wodi 'sia.

¹¹'W1 nen P0l -a dre be, z1 minnun -a -nan 'y1 be, en o -paandi 'sia -a vidu -a Lisiani wei -ji 'nan: «Bali lila "da "minnun -a, en o 'b0la -kaa 'va.» ¹²Te o Barnaba laabo «Zeus», en o P0l "le laabo «Ermes», k00 -yee 'w1 tin 'ba 'le "wean. ¹³"Wee b0la -wee fla 'b0 da be, -wee bali Zeus 'b0 'pan 'kon a 'e 'todi -nan. -A -nan nen -wee Zeus -panzan -ta trinun -a 'fla 'b0 man -klon -yre "nen te lu -fui "a e 'fodi o -blo -man. Zeus -panzan 'b0 'lee minnun "kaga "a "vale 'nan 'o Zozi 'le 'pasianon 'b0 -paan.

¹⁴'Pian z1 Zozi 'le 'pasianon Barnaba 'lee P0l 'w1 z1e -a 'man be, o ta kli, -a 'w1 'nan o man, en o 'wee s0nun 'fv b0b 'o da, en o -kv minnun yei "nun, te o -paan "man -wle 'nan: ¹⁵«-Me "wean nen kaa dra z1e, minnun "tun "nen 'kv 'a "le 'cee 'w1 'z0. Kv -ta Bali -le 'w1 'nonnon vile 'cee, 'nan -e 'ka 'si 'cee 'w1 "tun "nun 'labe -a dredi man, -e 'ka -s0nla Bali nen -a yie ci "man "be -a -sru. -Yee 'tre dre, en -yee la dre, en -yee jemie dre 'lee 'e 'va fenun pænon. ¹⁶'Li 'e tede be, e minnun 'tv1, en o s0nla 'o 'b0 'ci 's0 winun -sru. ¹⁷'Pian ya'a 'flinle 'yee "yi "ci -k0ondi -a di. -Yee ci 'nan e laa "sia laji te yaa -fean 'cee, e 'cee fe 'wlenun dra 'e tv -man, e ci "nrandi 'lee -blife -non "cee "kaga.» ¹⁸P0l 'lee Barnaba "koe "nyan -a vidu -a -wle 'nan, te 'o 'o 'pan di, 'vaa en waa 'man.

¹⁹-A -nan nen Zuif 'non 'si Antios 'lee Ikomien, en o -sen minnun z1e o va, en o P0l -s0n -k0le -a. Waa plila, o -kv -a lunen 'o 'ci nr0n 'nan e -ka. ²⁰'Pian z1 Zozinon -a si -fv be, en P0l wluan lou, e -ta 'fla.

P0l 'lee Barnaba -kv Derbv en o 'li 'o da Antios

-A ta tv ceen en P0l 'lee Barnaba -kv Derbv. ²¹O Bali -le 'w1 'nonnon 'v1 'fla z1e -a da, en min "kaga "fv Zozi 'va. -A -nan nen o 'li 'o da Lisitri 'lee Ikomien 'lee Antios Pisidi. ²²O -ta Zozinon "koe "todi -a 'o da, te o 'w1 "paala -wle 'nan, 'o yi -tera Bali da 'li 'trilii, te waa ve -wle 'nan: «-Kaa yra ye "kaga 'vaa, -e -kaa kv Bali -le ming0nnen tre da.» ²³-Te o 'b0la -leglizi -tv -nan -e 'o -wee min cejenun -to0, en -te o ceen Bali tv 'badi 'lee fe 's0ndi man, e -'o o -peba w0 Minsan nen o yi -tera "da "be -yro.

²⁴Z1 P0l 'lee Barnaba Pisidi 'leglon ceen be, en o 'b0la Panfili 'leglon 'ji. ²⁵O Bali -le 'w1 'nonnon 'v1 Perg, en o s0n "ji Atali.

²⁶'Fla z1e -a da nen o -fv -kdv -ji, en o 'li 'o da Antios. Antios 'b0 'nan nen o o -peba 'w0 Bali b0 'nan 'e "yi dre -wle, -e "nyranman nen o "sia -a 'panan z1e be o 'pa.

²⁷Z1 o 'b0la Antios be, en o -leglizi 'non cin 'y1, en 'winun nen Bali cila o va yaa dre be, waa 'sinan 'pa. Waa -ci 'v1 "nyian -wle 'nan, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, Bali -si 'le 's0 -wle 'nan 'o yi -tera 'e da. ²⁸"Be -sru P0l 'lee Barnaba -fv o va tv "kaga 'kpa -a.

15

Zozinon wei dre 'tv Moizi -le -pei da Zeruzalem

1 Min -mienun 'si Zude 'leglon 'ji. Zi o 'bala Antios be, en o 'wi "paadi 'sia "bui Zozinon 'ji, waa 'vi -wle 'nan: «-Te min 'ka 'fole -klonmon -va "le zi Moizi -le -pei -a 'vi be -yee 'wi 'zv die, Bali 'ka -a san sia 'wi 'ji di.» 2 Pol 'lee Barnaba 'ka 'wi zie -a manle "yi "fo "di, en -sa 'pleble 'fola o yei 'wi zie -a da.

-A -nan nen minnun -a 'pla "da 'nan, Pol 'lee Barnaba 'lee Zozinon -mienun 'o 'ku 'wi zie -a tin 'ba Zeruzalem 'o 'vale Zozi 'le 'pasianon 'lee -a -nan -leglizi min cejunun -a. 3 En Antios -leglizi 'pa o va -wee -kodi -ji. "WEE -ku, o cila Fenizi 'lee Samari, te 'wi nen e dre 'bo, en minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o soonla Bali -sru "be, te o -ko -a -nan wi vidu -a Zozinon le. 'Wi zie -a vidu ci "nran -dan non "bui Zozinon peenon le.

4 Zi o 'bala Zeruzalem be, -leglizi 'non 'lee Zozi 'le 'pasianon 'lee -leglizi min cejunun o 'sia 'kpa tigh, en 'wi peenon nen Bali cila o va yaa dre be, waa -nan 'sinan 'pa -wle.

5 -A -nan nen Farizen 'non 'va min -mienun nen o dre Zozinon 'a be, o wluan lou, en o 'nan: «Minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o o -fola paan 'klonmon -va -e 'o 'vi -wle 'nan 'o 'ta wola Moizi -le -peinun da.»

6 Zozi 'le 'pasianon 'lee -leglizi min cejunun 'o cin 'yi, 'nan -e 'o 'wi zie -a 'pla "da. 7 Zi o ceen -sa 'pleble 'fodi man 'o cin yei "be, Pieri wluan lou, en e -wle 'nan: «'An "bunun, kaa -toa 'nan 'cee Bali an 'si "va -e 'an 'yee 'wi 'nonnan vi minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle, 'dv -e 'o 'fli -non Bali le. 8 En Bali 'bo nen e min ci wi -toa "be, yaa -ci koon 'yee lei 'saun 'nondi -a -wle 'nan o ya 'yee ve -a "le zi yaa -non -cee be -yee 'wi 'zv. 9 Bali 'ka -kaa 'cenle 'e cin man -kaa 'vale waa di. E -wee 'wi 'wliidi fui 'nan o yi -tera 'e da -le "wEan.

10 En -me "le "wean nen ka Bali man -weeman? -Yee ci 'nan -tro ciben nen -kaa tranun 'ka -kolale -a siadi -a di, en -kaa 'bo 'ka 'kolaman -a siadi -a die, ka ya "vale 'ka -ta "men Zozinon 'win -ji. 11 'Pian -kaa yi -teala "da 'nan, Minsan Zozi 'bo 'le "yi "le "wean nen -kaa 'si 'wi 'ji "le -wee 'wi 'zv.»

12 Nun ton minnun nen 'o cin yidi be, 'o 'ta -sen, en o Barnaba 'lee Pol wei mandu 'sia, en 'lebo "fo wi nen Bali cila o va yaa dre minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o yei "be, waa 'vi -wle.

13 Zi o ceen -a vidu man be, en Zaji -a vidu 'sia 'nan: «"Bunun, 'ka "tron "to 'men. 14 Simon 'sia 'wi 'tvinan -cee. E 'nan: Bali 'bo minnun 'sidi 'sia 'yee ve -a, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o yei, 'nan -e 'wee 'to bo. 15 En Bali 'lewei vnon 'le 'wi nen waa cren -te be, 'wi zie yaa 'le soo. -Yee ci 'nan, e ya 'e 'cren -tedi 'nan: 16 Bali 'e 'nan:

<"Be -sru an lia 'an da -e 'an David -le 'kon nen e -wi be, -a pee -to. -A "pa 'ji nen e -fu -nan be, maan -toonan 'e cin da -e 'an 'wluan lou, 17 'dv -e min -mienun nen o -fu be, 'o Minsan -wee 'o 'vale 'leglon -mienun nen 'an 'to yra o man be waa. 18 'An 'bo Minsan, 'wi nen maan 'vi 'e 'cen -a -nan le 'ka le va die, maan 'le sooman.»

19 En Zaji -a 'le 'sran 'nan: «-Yee "wean, e ya 'an 'ji 'nan, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, en o soonla Bali -sru "be, e ya "yi -e min 'e vle 'e 'to o -sru 'nan 'o 'ta wola Moizi -le -pei da di. 20 'Pian -kaa 'fluba 'cren -te -wle 'nan, te 'o 'wi nen waa -te -yu le be -a -bli di, en te 'o cin nan 'lee 'o cin -sran -wee "di, en te min 'e "blu -wee "di. En te 'o 'wi nen min 'ka -a -blo 'cenle -e -a nyen 'e -sran die -a -bli di, en te 'o 'wi nyen -bli di. 21 -Yee ci 'nan, 'li 'e 'cen be Moizi -le -pei -to winun zie 'flanon peenon -a -toa, koo waa ta ve minnun le Zuif 'non 'le cin yi 'kuin to peenon man 'flinla "yi da.»

Zozi 'le 'pasianon 'fluba 'pa 'sia minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle

22 -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon, 'lee min cejunun, 'lee -leglizi 'non peenon wei dre 'tv, en o min -mienun 'si o yei, en o o 'pa 'sia Antios 'o 'vale Pol 'lee Barnaba -a. Zudazi nen waa laabo 'nyian Barsaba be 'lee Sila nen Zozinon 'yra -tea "o man be, o nen o o 'si o yei. 23 'Fluba nen waa -non -wle "be -nyren 'gu:

<'Ku Zozi 'le 'pasianon 'lee min cejunun 'be 'fluba 'cren -te 'ka Zozinon nen ka ci Antios 'lee Siri 'leglon 'ji 'lee Silisi 'leglon 'ji, te o 'ka Zuif 'non 'a die, 'cee.

Ko ya 'ka "bunun -a, ku "we 'ka 'va. 24 Ku'a 'man 'nan, 'ku 'va min -mienun nen ku 'a 'si -nonle 'wle "die, o 'lu 'ka 'ci baale 'ji 'wee 'wi "paadi -a, en o 'ka "koe 'si 'ka da. 25 -Yee "wean, zi 'ku cin wei -ci 'man be, en kua 'yi 'nan, e ya "yi -e 'ku min -mienun 'si "va -e 'ku o 'pa 'sia 'cee 'o 'vale 'ku "bui Barnaba 'lee Pol nen ku o ye "yi "be waa. 26 Min 'fli zie, e -fu "wennon -e 'o 'ka -kaa san Zozi Crizi 'to 'ji. 27 En ku Zudazi 'lee Sila 'pa 'sia 'nan 'o 'wi 'bo 'lein 'gve -a vi 'cee 'o 'bo 'a. 28 -Yee ci 'nan Bali lei 'saun 'lee 'ku 'bo, 'wi nen 'ku 'ka 'ta wola "da "be, koe 'vi 'cee, ku 'a 'wi 'pee 'pale "va "di. 29 'Be 'wi zie, 'be ci 'nan: Te 'ka 'wi nen waa -te -yu le be -a -bli di, en te 'ka 'wi nyen -bli di, en te 'ka 'wi nen min 'ka -a -blo 'cenle -e -a nyen 'e -sran die -a -bli di, en te 'ka cin nan 'lee 'ka cin -sran -wee "di, en te min 'e "blu -wee "di. 'Winun zie, 'ka 'ta wola "da.

Ku 'ka 'tə bo.»

³⁰ -A -nan nen o 'pa 'sia, en o -ku Antios. Zi o 'bōla 'nan nun be, en o Zozinōn cin 'yi, en o 'fluba zie -a -nōn -wle. ³¹ Waa ta 'vi, en o pēēnōn 'ci nran, e o "koe "tə 'o da -le "wean.

³² Zudazi 'lee Sila nen Bali 'lewei vūnōn 'a be, o 'wī "kaga tin 'ba -wle, o man -tə 'plēble, en o "koe "tə 'o da. ³³ O -fō Antios 'fla tū "wennen 'a 'vaa, en Zozinōn 'ku o 'pale -sia -trōō 'nan -e 'o li 'o da Zeruzalem. ³⁴ ['Pian Sila "e 'vī 'nan "e -fōo Antios 'fla.'] ³⁵ Pōl 'lee Barnaba "o -fōw Antios, en 'o 'vale min "kaga "a o 'wī paa minnūn jī, en o Minsan -le 'wī nōnnōn 'vī -wle.

Pōl cēin "flizan nen te e -ko Bali -le 'wī 'nōnnōn vīle

Pōl 'lee Barnaba cēen 'e cin man

³⁶ Yī "fli yaa "be -sru, en Pōl "e 'nan Barnaba le 'nan: «'Fla pēēnōn nen ku cī "da Minsan -le 'wī 'nōnnōn vidī -a be, 'ku 'cī "nyian "da -e 'ku "bōvī Zozinōn nen -nan nun be o yī.»

³⁷ Barnaba a "vale 'nan Zan nen waa laabo Mark be 'e 'kōla 'o -sru. ³⁸ 'Pian Pōl 'ka 'wīle "man -e 'o 'ku waa dī, kōō Mark 'nyranman 'tū o man Panfili 'lēglōn 'jī, en e 'si o -sru. ³⁹ Pōl 'lee Barnaba wei 'ka drele -tōwli "fo "dī, -a -nan nen o cēen 'e cin man. Barnaba Mark -fō 'e -sru, en o -fō -klō -dan jī, o -kō Sipri 'trēda. ⁴⁰ Pōl "e Sila -fō 'e -sru, en Zozinōn o -pēba 'wō Bali lō, en o -ku. ⁴¹ O cīla Sīrī 'lēglōn 'lee Silisī 'lēglōn 'jī, te o -ko Zozinōn "koe "tōdī -a 'o da.

16

Pōl 'lee Sila -kō Derbv 'lee Lisitri 'lee Ikomiēn

¹ -A -nan nen Pōl cīla Derbv, en e 'bōla Lisitri. 'Fla zīe -a da be, Zozi -sruzan 'tə a -nan, waa laabo Timote. -A "tī "a Grēk min -a, lūmōn -tū nen e ya Zozi 'va be -yee 'nen nen, Zuif lī nen. ² -A "tə "yī "a Zozinōn nen Lisitri 'lee Ikomiēn be o 'le. ³ Pōl a "vale 'e 'ku 'o 'vale 'waa, en e -kō -a -fōle -klōnmōn -va, Zuif 'nōn nen fē zīe -a -nan be -wee "wean. Kōō o pēēnōn -a -tōa 'nan Timote "tī "a Grēk min -a. ⁴ 'Flanun nen o cīla "da "be, 'wī nen Zozi 'le 'pasianōn 'lee Zeruzalem min cejunun -a 'vī be, waa 'vī 'fla zīe -a da 'nōn le, 'nan 'o 'ta wōla "da. ⁵ -A -nan nen Zozinōn 'le yī -teradī Bali da 'pa "da, te Zozinōn 'ko bōdī -a "kaga yī -tōdū pēēnōn man.

Pōl -kō Masedōa

⁶ Pōl a "vale 'o 'ku Bali -le 'wī 'nōnnōn vī Azi 'lēglōn 'jī, 'pian Bali lei 'saun 'ka 'wīle "man "dī. -Yee "wean o cīla Pirigī 'lee Galatī 'lēglōn 'jī. ⁷ Zi o 'bōla Misi 'lēglōn 'jī be, en waa man weē 'nan 'o 'ko Bitinī 'lēglōn 'jī, 'pian Zozi lei 'saun 'ka 'wīle "man "dī. ⁸ -A -nan nen o cīla Misi, en o 'bōla Troas 'fla. ⁹ -Pei -man, e drē Pōl le "le nyrinvla -zv, e drē -yre "le Masedōa min -tə a 'e 'tōdī lou, te yaa trū "baa -a vidī -a

'nan: «'I cīla Masedōa 'lēglōn 'jī, 'i 'ta 'pa 'ku 'va!» ¹⁰ Zi Pōl 'wī zīe -a -nan 'yī "le nyrinvla -zv be, en kōa man weē 'nan 'ku 'ku Masedōa 'lēglōn 'jī, kōō kōa -tōa 'nan Bali 'ku laabū 'nan -e 'ku 'yee 'wī 'nōnnōn vī -nan nun.

Pōl 'bōla Filipv 'fla

¹¹ Zi kō -fō -klō -dan jī Troas be, en kō -kō Samotras. 'Be 'ta tū cēen en kō -kō Neapoli. ¹² Ku 'si 'be 'nan, en kō -kō Filipv 'fla. Filipv 'fla zīe, -yēē cī Masedōa 'lēglōn 'jī 'fla tēde -a, en Rōm 'nan 'be 'fla 'bō 'tō. Kō -fō 'fla zīe -a da tū "wennen 'a.

¹³ 'Flinla "yī da, kō 'si 'fla zīe -a da, en kō -kō lu "nen 'yī 'tū "srōn. -A -cin a 'ku 'jī 'nan Zuif 'nōn 'le Bali trū 'banan -kōan fē zīe -a -nan. Zi kō cēen -nyrandī man be, en lūmōnōn nen 'o cin yidī fē zīe -a -nan be, kō 'wī tin 'badī 'sia -wle. ¹⁴ Lūmōn -tū a fē zīe -a -nan te e 'yra -tēa Bali man, -a 'tə nen Lidi, e "sia Tiatire. Min -dandan nun ta sō nen yaa -taan. E ya 'wī zīe -a mannan, en Minsan -a "trōēn 'le 'sū, en 'wī nen Pōl cī -a vnan be, yaa -cī 'man 'kpa tīglī. ¹⁵ -A -nan nen waa -batize drē 'o 'vale 'e 'mangulinun -a, en e 'ku trū 'ba -a vidī -a 'nan: «-Te kaa "nrōnman 'ka 'jī 'nan, an wū Minsan man 'an 'bli pēēnōn 'a be, 'ka 'fō 'an 'va tū "wennen 'a.» E kōala 'wī zīe -a man, en kō wū "man.

Minnun Pōl 'lee Sila -fō -pv 'kuin

¹⁶ Te kō "ta -kō fēnan nen o Bali trū "baa be -a -nan, en nōan lūmōn -tū -ta 'ku 'le. Lī zīe -mlengan a -a -sru, e -pe -tōala, -yee "wean minnūn nen waa "paala be o "lala ye "man "kaga. ¹⁷ E sōōnla 'ku 'vale Pōl -a 'ku -sru, te e -paan "man 'nan: «Minnun 'labe, Bali nen min ta lou "be, -yee "nyranman 'panon nen waa. O ya Bali -le 'wī nen e min "sia 'wī 'jī be -a vnan "cēē.» ¹⁸ Yaa 'vī zīe yī "kaga 'wlu, tōōn Pōl 'ka 'vale e 'wī zīe -a maan "nyian dī, en e 'man lila "da, e 'nan -yū nen -a -sru "be -yre 'nan: «'An 'bō "e 'yīe 'nan Zozi Crizi 'tə da, 'i 'si lī 'gūe -a -sru.» En -yū zīe e 'si -a -sru 'nun.

¹⁹ Nōan lūmōn zīe minnūn nen waa "paala be, zī waa 'yī 'nan wa'a "nyian "lala ye lī zīe -a man dīe, en o Pōl 'lee Sila 'kun, o -kō waa 'fla 'tanōn 'le fēnan nen o tin "baa be -a -nan. ²⁰ Zi o -kō waa tin 'banōn 'le be, en o 'nan: «-Vē -mienuun 'gūe, o -tein -tria 'ku flanan yēi, Zuif 'nōn nen waa. ²¹ O ya "vale o 'wī -trē "paaman 'ku 'jī, kō'a 'we "man "dī, en kō'a 'kolaman -e 'ku 'ta wōla "da "dī, kō ya Rōm 'nōn 'a -le "wean.»

²² -A -nan nen 'bli 'fō min "kaga 'jī o man, en tin 'banōn "e 'nan minnūn le 'nan, 'o -wee sōnūn "kōō 'o man, en 'o o -sōn sōnba "a. ²³ Zi o cēen o -sōndī man be, en o o -fō -pv 'kuin. Waa 'vī min nen 'e yīe -tōa "o va be -yre 'nan, 'e yīe 'tō o va 'kpa. ²⁴ Zi min zīe e 'wī zīe -a 'man be, en e o -fō -pv 'kōn kplo -jī, en e 'ploblo 'fō o cēin -man.

25 -Pei -man te bada -tə, en Pəl 'lee Sila Bali trv 'badi 'sia, te o Bali 'tə bə "dre -fəa, te minnun nen -pυ 'kuin bε, o o wei maan.

26 'Nun tən en 'tre nyən, e nyən 'pleblε "bυ "le "wean -pυ 'kən nyən 'e 'klu -ji. Tυ 'bə zιε -a wlu, en -pυ 'kən -kpein pεənən 'le 'sυ, en fenun nen 'e 'fədi -pυ 'kənnən 'cein -man bε, -a pεənən 'le 'sυ.

27 Zι min nen 'e yιε -təa "o va bε e fυv bε, e -kpeinnun 'yι 'e 'le 'sudi, en e 'yee sren 'sυ 'ji 'nan -e 'e 'fli -tε, kəv yaa nrən 'e 'ji 'nan -pυ 'kənnən pεənən 'te -ji. 28 'Pian Pəl paan -yre wei 'pleblε 'ji 'nan: «Te 'i 'wι 'wliidi "dre 'i 'fli le di, kυ ya 'gυ 'kυ pεənən.»

29 Tən en min zιε e 'nan 'o 'te 'bi, en e wla "nyiandυ -pυ 'kənnən 'va, en e blula Pəl 'lee Sila wlu, te e nyənman. 30 "Bε -sru e o 'bəla bei, en yaa laabυ -wlv 'nan: «'An "tinun, maan dra 'kə -e 'an 'si 'wι 'ji?»

31 En o -yre 'nan: «'I yι -tera Minsan Zozi da -e 'ka 'vale 'yie "kənnən 'nən 'a 'ka 'si 'wι 'ji.»

32 -A -nan nen o Minsan -le 'wι 'nənnən 'vι -yre 'o 'vale 'yee "kənnən 'nən pεənən 'a. 33 -Pei 'bə 'lein zιε -a man bε, min nen 'e yιε -təa -pυ 'kənnən 'va bε, e -kυ Pəl 'lee Sila mlən 'ji "foelε. 'Nun tən en waa -batize dre 'o 'vale 'yee "kənnən 'nən 'a. 34 E -kυ waa 'yee 'kuin, en e fenun -nən -wle, waa bli. -A -nan nen -a ci "nrandi 'sia 'o 'vale 'yee "kənnən 'nən pεənən 'a, e yι -tera Bali da -le "wean.

35 Zi tυ cεen bε, en tin 'banən minnun 'pa 'sia, 'nan 'o vι min nen e yιε -təa -pυ 'kənnən 'va bε -yre 'nan, 'e 'si o man. 36 En min nen 'e yιε -təa -pυ 'kənnən 'va bε, e 'wι 'gυε -a 'vι Pəl le. E 'nan: «Tin 'banən min 'pa 'sia 'nan, 'an 'si 'ka man. -Yee "wean 'ka bəla, 'ka 'kυ, 'ka 'fυ -trəv.»

37 'Pian Pəl -a 'vι 'pasianən le 'nan: «O 'kυ 'sən minnun yie man, en o 'kυ 'fə -pυ 'kuin, wa'a 'wι zιε -a -ci vιle di, -e te kυ ya Rəm 'nən 'a, en o ya "vale 'o 'sia 'kυ man 'e yəvdi. -Yee "wean kυ 'a 'we "man "di. 'O 'ta 'kυ bəla 'o 'bə 'a.»

38 En 'pasianən 'kυ 'wι zιε -a vιle tin 'banən le. Zi tin 'banən -a 'man 'nan, Rəm 'nən nen waa bε, nyen o cεen. 39 Tin 'banən 'ta toba -fəle -wle, en o o 'bəla -pυ 'kuin, en waa 'vι -wle 'nan, 'o yra 'si, 'o 'si 'fla 'bə da. 40 Zi o 'bəla -pυ 'kuin bε, en o -kυ Lidi -va, 'o cin 'yι 'o 'vale 'o "bυ Zozinən 'a. O o "koe "tə o da 'vaa, en o 'si 'fla 'bə da.

17

Pəl 'lee Sila -kυ Tesalonik 'nən fla

1 O cila Anfipoli 'fla 'lee Apoloni 'fla, en o 'bəla Tesalonik. Zuif 'nən 'le cin yι 'kən a fε zιε -a -nan. 2 Pəl wla cin yι 'kən zιε -a -ji "le yaa dra 'e 'cen bε -yee 'wι 'zυ. 'Flinla "yι yaaga 'a 'e cin -sru, te Pəl 'wι nen 'e 'cren -tədi Bali -le 'fluba 'ji bε -a ve -wle. 3 Pəl -a ta ve -wle, te yaa -ci ve -wle 'nan, e ya 'e vidi 'nan min

'sizan 'wι 'ji 'e yra yι, -e 'e 'ka, -e 'e 'wluan -kanən 'va. En e 'nan: «Zozi nen an -yee 'wι ve 'cεε 'gυε, -yεε ci min 'sizan 'wι 'ji -a.»

4 Min pləennun 'wι zιε -a 'man 'wι 'kpa -a, en o -fə Pəl 'lee Sila -sru, 'lee Grək 'nən "kaga "nen o 'yra -tεa Bali man bε, 'lee lhmən -mienun nen o 'yra -tεa "o man 'fla bε. 5 'Pian man bυdi wla Zuif 'nən 'ji, en o yie 'plenən kuun 'fla yei, o o -sen 'o 'va, en o 'wι 'fəla 'fla. O -kυ 'wι 'təle min -tυ nen waa laabυ Zason bε -a man 'yee "kənnən 'nan, 'e Pəl 'lee Sila -nən 'wle -e 'o 'kυ waa 'flanən 'le. 6 Wa'a Pəl 'lee Sila yιle di, en o Zason 'lee "bυ Zozinən -mienun 'kun, en o -kυ waa 'fla 'tanən 'le, te o -paanman -a vidi -a 'nan: «Minnun nen o 'trəda baa 'ji bε, o -ta 'gυ, en Zason o 'sia. 7 Mingənnennun tazan nen Rəm bε, -yee -pei -tə wunən bε, o ya -a srenən. Waa 'vι 'nan, mingənnən -tυ a "nyian, wεε laabo Zozi.» 8 'Wι zιε e 'nan 'fla 'tanən 'lee minnun man. 9 Zason 'lee "bυ Zozinən -mienun -a man pan 'wυ -wle 'vaa, en o 'si o man.

Pəl -kυ Bere 'fla

10 Zi -pei 'tan bε, en Zozinən 'kυ Pəl 'lee Sila 'palε -sia, en o -kυ Bere 'fla. Zi o 'bəla 'nan nən bε, en o wla Zuif 'nən 'le cin yι 'kuin. 11 'Fla zιε -a da 'nən bε -wee 'wι a "yι, en o 'wι maan e "mlian Tesalonik 'nən da. Waa -wεεman 'nan 'o Bali wei maan. Bali wei nen 'e 'cren -tədi bε, waa ta ve tυ pεənən man, -e 'wι nen Pəl a ve -wle "bε, 'o -tə 'nan 'wι 'kpa nen. 12 O va Zuif 'nən "kaga "yι -tera Zozi da, 'lee Grək lhmən -mienun nen o 'yra -tεa "o man bε, 'lee -klənəmən "kaga 'kpa.

13 'Pian zi Tesalonik Zuif 'nən -a 'man 'nan, Pəl a Bali -le 'wι 'nənnən vnan Bere bε, en o -ta 'wι 'fəle 'fla zιε -a da 'nən yie. 14 -A -nan nen Zozinən 'kυ Pəl 'palε -sia jemie man. 'Pian Sila 'lee Timote "o fυv 'fla 'bə da. 15 Minnun nen o -kυ Pəl 'palε -sia bε o 'bə 'a Aten 'fla, en o 'li 'o da. Pəl o kalı 'nan 'o vι Timote 'lee Sila le 'nan 'o 'lv tada.

Pəl 'bəla Aten 'fla

16 Te Pəl a Sila 'lee Timote -pennan Aten 'fla bε, en e 'fla zιε -a da 'yι 'e fadi -yυ nen waa -paan "bε -a. 'Wι zιε e 'nan "man. 17 -Yee "wean Pəl 'wι tin 'ba Zuif 'nən 'lee minnun nen o 'yra -tεa Bali man bε -wle cin yι 'kuin, en minnun nen e bəa "o man -guada tυ pεənən man bε, e 'wι tin 'ba "nyian -wle.

18 'Fluba 'tənən nen o ci Epikuri -sru "bε, 'lee o nen Sitoiki -sru "bε, o -sa -fədi 'sia 'o 'vale Pəl -a. O -mienun -a laabυ 'nan: «-Mε "wι nen səv -təzan 'labε yaa ve?» O -mienun "o "ve 'nan: «Maan ye "le 'nan 'leglən pee -le Bali -le 'wι nen yaa ve.» -Yεε ci 'nan Pəl a Zozi 'le 'wι 'nənnən vnan, te e minnun nen o -ka bε -wee wluandi -kanən 'va 'wι ve, -yee "wean o 'wι zιε -a 'vι. 19 -A -nan nen o Pəl 'kun, en o -kυ -a tin 'banən 'le fenan nen

waa laabo Aeropaz be -a -nan. Waa laabo -yru 'nan: «'Wi -tre nen i ci -a "paanan 'gwe, ku ya "vale "ku maan. 20 -Yee ci 'nan 'wi nen e -ciala 'ku da be, -nyren yia ve 'koe. -Yee "wean ku ya "vale 'ku 'wi zie -a -ci maan.» 21 Aten 'non 'lee -pen 'non nen Aten 'fla be, -see "wodi 'lee 'sinan -trenun nen waa mand' ye "yi.

22 En Pol wluan lou tin 'ba 'nan yei, en e 'nan: «Aten 'flanon, maan -toa 'nan 'cee balinun a 'ka 'yra -tea "o man 'kpa. 23 -Yee ci 'nan "meen vnan 'an 'ci 'ka fla yei "be, an 'cee balinun -pannan 'yi. An Bali -pan "dave -tu 'yi te waa cren -te "man 'nan:

«Ya Bali nen ku'a toa die -yee ve -a.»

Bali 'bo nen kaa -paan te ka'a toa die, an -ta 'nan -e 'an -yee 'wi vi 'cee.

24 Bali nen e 'tre 'lee 'e ta fenun pegenon dre be, -yee ci Minsan nen e 'tre 'lee la "paala be -a, en ya'a 'nysanla min -pe dre fenun ji di.

25 En ya'a weeman 'nan min 'e 'pe "nen 'fe 'si -e 'e -non 'yre di. -Yee ci 'nan Bali 'bo 'be min ci fulb 'lee 'belidi 'lee fe pegenon -noan "min le.

26 Bali 'bo -a dre, en 'leglon pegenon "ti "a-towli, en e -wee 'tre 'leda dre, en e -wee le "nen 'pla.

27 Yaa dre zie, 'nan -e minnun 'o 'e -wee 'o 'pe "paadi -a fe pegenon 'nan, 'nan -e 'wee yi. 'Pian -e te Bali 'bo 'ka -kaa man -koobli di.

28 -Yee dre en -kaa ya 'treda, en -yee -maan -kaa kla -kaa man, en -yee 'belidi -non -cee.

'Ka 'bo 'va 'fluba 'tonon 'wi zie -a cren -te 'va, waa cren -te 'nan: «'Wi 'kpa, -kaa ya -yee 'nennun -a.» 29 En -te -kaa ya -yee 'nennun -a be, -ka'a 'kolaman paan -e -kaa ci "nrnon 'nan, -kaa Bali -koonman -siga minnun 'lee "lala minnun 'lee -kole minnun nen minnun o nyaan 'o 'pe -a 'lee 'o 'wulo -ji winun da be -a man di.

30 En tu nen te min 'ka Bali toa die, Bali 'ka -a paa be man di, 'pian 'be nen 'gwe, e 'leglon pegenon 'ji 'non laabo 'nan 'o 'si 'o dre wi -wli di "man -e 'o 'fli 'non 'yre. 31 Koo Bali yi -to 'pla 'nan -e 'e 'treda 'non pegenon 'le 'wi tin 'ba 'e 'noan da. Bali min -tu 'si "va, yaa -to 'wi zie -a -ji tin 'bazan 'a, en yaa -ci koon -wle -a wluandi -a -kanon 'va.»

32 Zi o -kanon wluandi da wi 'man be, en o plennun -a see wodi 'sia, en o -mienun "o 'vi 'nan: «Yi pee nyan, -e 'koi wei man "nyian.»

33 -A -nan nen Pol 'bola o yei. 34 'Pian min -mienun -fo -a -sru, en o yi -tera Zoi da. Dioni 'bo nen tin 'bazan 'to -a be e ya o va, 'lee lmon -to nen waa laabo Damari be, 'lee min -mienun "nyian.

18

Pol 'bola Korenti 'fla

1 "Be -sru en Pol 'si Aten 'fla, e -ku Korenti. 2 E Zuif min -tu nen waa laabo Akila be -a 'yi 'nan nun. Waa -ya Pont 'leglon 'ji. 'O 'vale 'e nan Priskil -a, o "sia 'sinan Itali 'leglon 'ji -e -tre. Koo mingonennun tazan Klodu nen

Rom be, e 'nan, Zuif 'non pegenon 'o 'si Rom 'leglon 'ji. En Pol -ku Akila 'lee Priskil -va. 3 O 'pa nyranman a -towli "le "wean Pol -fu o va, en o 'nyranman 'pa 'e cin va. -Wee 'nyranman nen 'nan 'o -tandannun dre.

4 'Flinla 'yi -tudv pegenon da be, te Pol 'wi "paaman Zuif 'non 'le cin yi 'kuin, yaa -weeman 'nan Zuif 'non 'lee Grek 'non 'o -soonla 'e -sru. 5 'Pian zi Sila 'lee Timote 'si Masedoa 'leglon 'ji o -ta be, en Pol Bali -le 'wi 'nonnon 'saza "paadi "sia. Yaa ve Zuif 'non le 'nan, Zoi 'be ci min 'sizan 'wi 'ji -a. 6 Zuif 'non 'ka 'o "troen "tole a wei le di. En zi waa wei fuimlan 'nan te waa "sranman be, en Pol 'yee so ci plu -a -ci -koon di -a 'nan, 'e 'pe 'si -wee 'wi 'ji. E 'nan -wle 'nan: «'Wi nen e -taa "bole 'ka man be 'ka 'bo 'lo wi nen. Te 'ka 'an 'to vi di. 'Be nen 'sien 'gwe minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o va nen an -ko.»

7 Pol 'bola cin yi 'kuin, en e -ku min -to nen e 'yra -tea Bali man be -yee 'kuin. Min zie waa laabo Titu Zuti -yee 'kon a Zuif 'non 'le cin yi 'kon 'bo "sron. 8 'Pian Cripu 'bo nen cin yi 'kon 'tazan -a be, e yi -tera Minsan da 'o 'vale 'yee "konnem 'non 'a. En Korenti 'non "kaga "nen o ci Pol wei mannan be, o yi -tera Minsan da "nyian, en o o -batize dre.

9 -A -nan nen Minsan 'wi tin 'ba Pol le -pei -man "le nyrinvla -zv. Yaa 'vi 'nan: «Te "klan 'e 'kon 'i 'ji di. 'I 'wi vi minnun le, te 'i 'flin 'widi -a di. 10 -Yee ci 'nan, an ya 'i "sron, en min -to 'ka 'kolaman 'i 'kundi -a -e 'e 'wi 'wli di "dre 'yie di, koo 'men minnun a "kaga 'fla 'gwe -a da.» 11 Pol -fu 'fla zie -a da le -to mlen 'sheedu te e Bali -le 'wi "paaman minnun ji.

12 Tu nen Rom 'non 'le -konmandan Galion -to Akai 'leglon da be, en Zuif 'non 'o 'ci 'pa Pol man, waa 'kun, en o -ku -a -a cein -da. 13 Waa 'vi -konmandan zie -yre 'nan: «-Ve -mie 'gwe, e 'wi "paaman minnun ji 'nan, minnun 'o Bali 'to bo 'e 'pee, -pei -to winun man.»

14 Pol 'ta 'wi "sia "va, 'nun toon en Galion "e Zuif 'non le 'nan: «"Te min 'gwe, 'wi 'wli di -dan tu nen yaa dre be, "te maan 'sinan "va 'yi 'ka Zuif 'non le. 15 'Pian en ka ya 'wi 'blnan 'wi "paadi 'lee 'wi "paanon da be, 'lee 'ka 'bo 'le -pei -to winun da be, 'ka 'bo 'lo wi 'be. Ma'an 'we "man -e 'an dre 'be tin 'bazan 'a di.» 16 En Galion "e 'nan -wle 'nan, 'o bola tin 'ba 'kuin. 17 -A -nan nen minnun pegenon Sosten nen cin yi 'kon 'tazan -a be -a 'kun, en waa -sondi 'sia tin 'ba 'kon 'bo 'le "nen. 'Pian Galion 'ka 'wi 'tu 'sile "da "di.

Pol 'li 'e da Antios

18 Zi 'wi zie e dre be, Pol tu "kaga dre Korenti, en e 'si "bvi Zozinon nen -nan nun be o va 'o 'vale Priskil 'lee Akila -a, o -ku Cencre 'nan -e 'o 'fo -klv -dan nen e -ko Siri be -a -ji. Pol -to 'e wei -da Bali le, -yee "wean 'e 'wulo "je 'bo "klv glv 'vaa en e 'si Cencre. 19 O 'bola Efez, en Akila 'lee Priskil -fu 'fla zie -a da, en

Pól -ko cin yí 'kuin, e 'wí tin 'ba Zuif 'nón lē. 20 -A -nan nēn Zuif 'nón "e -yre 'nan 'e yi -mie drē 'o 'va. 21 'Pian Pól 'ka 'wíle "man 'dī, ēn e -si tru 'ba -wlo. E -wle 'nan: «-Te Bali wí "man "bē, an -taa "nyian 'ka 'va 'gū.»

Pól 'si Efēz, ēn e 'fo -klv -dan nēn e -ko Sezare bē -a -ji. 22 Zī e 'bōla Sezare bē, ēn e -ko 'e cēin -ji Zeruzalem Zozinōn 'tō bulē. "Bē -sru ēn e Antioš si 'sia.

Pól cēin yaagazan nēn te e -ko Bali -le 'wí 'nōnnōn vīle

23 Pól 'mōn "wēnnōn Antioš, ēn e -ko 'e 'lē. E ciula Galatī, "bē -sru Pirigī te e -ko -a -nan Zozinōn pēēnōn "koe "tōdī -a 'o da.

Apolo 'wí paa Efēz 'lee Korēnti

24 Zuif min -tv nēn waa laabo Apolo, ēn waa -ya Alezandri bē, e 'bōla Efēz. Apolo zīē, e "we 'wí 'tō wei -ji, ēn e Bali -le 'fluba 'wle "kaga -tōa. 25 Zī kō min 'e 'ta wōla Minsan -sru "bē, -nyren waa paa "ji. Apolo 'e 'fli -nōn Bali -le 'nyranman 'padī -ji, ēn e Zozi 'le 'wí 'nōnnōn ve minnūn lē "le zī Zozi -a 'vī bē -yee 'wí 'zō 'seze, 'pian 'wí nēn Zan min -batize drē "man "bē -nyren yaa -tōa "cē. 26 Apolo yi -tēra 'e 'fli da, ēn e Bali -le 'wí vīdī 'sia Zuif 'nōn 'le cin yí 'kuin. Zī Priskl 'lee Akilā 'a wei 'man bē, ēn waa laabo 'o 'va, ēn zī kō min 'e 'ta wōla Bali -sru "bē, waa paa "ji 'kpa tglī.

27 Zī Apolo a "vale 'e 'ko Akai 'lēglōn 'ji bē, ēn Zozinōn -a "koe "tō 'e da -kōdī -a. -A -nan nēn o 'fluba 'crēn -tē, waa -nōn -yre. Waa crēn -tē -ji "nan, Zozinōn nēn -nan nun bē 'o Apolo 'sia tglī. Zī e 'bōla Korēnti bē, minnūn nēn Bali -le "yi "lē "wēan o yi -tēra Zozi da bē, e 'pa o va -dan. 28 -Yēē cī 'nan 'wí nēn Zuif 'nōn -a dra te e 'ka "yi "dīē, yaa -teala o yra minnūn yīē man 'e klō ji. 'Wí zīē yaa -ci kōōn -wle Bali wei nēn 'e 'crēn -tēdī bē -a 'nan Zozi 'bē cī min 'sizan 'wí 'ji -a.

19

Pól 'li 'e da Efēz

1 Te Apolo a Korēnti, ēn Pól ciula Azi pōnnun yēi 'zia, -a -nan nēn e 'bōla Efēz. 'O 'vale Zozinōn -mienun -a 'o cin 'yī, 2 ēn yaa laabo -wlo 'nan: «Zī ka yi -tēra Zozi da bē, ka Bali lei 'saun 'yī?»

En o 'nan -yre 'nan: «Kv'a 'bō manlē 'nan Bali lei 'saun a dī.»

3 En Pól -a laabo -wlo 'nan: «O 'ka -batize drē 'wí "cēn "man?»

O 'nan -yre 'nan: «O 'kō -batize drē "le zī Zan -a 'vī bē -yee 'wí 'zō.»

4 -A -nan nēn Pól "e 'nan: «Zan minnūn nēn o 'si 'o drē wí -wldī "man, ēn 'o 'fli -nōn Bali lē bē o -batize drē. Zan 'bō -a 'vī minnūn lē 'nan, min nēn e -taa "talē "an -sru "bē, 'ka yi -tēra -a san da. -Yēē cī Zozi 'a.»

5 Zī o 'wí zīē -a 'man bē, ēn o o -batize drē Minsan Zozi 'tō da. 6 Pól 'e 'pē 'pla o da ēn Bali lei 'saun 'ta o da. -A -nan nēn o 'widī 'sia wei

peenun -ji, ēn o Bali 'lewei vīdī 'sia. 7 Minnūn zīē o pēēnōn "nēn bōa -fuda "fli.

8 En Pól wla Zuif 'nōn 'le cin yí 'kuin. E yi -tēala 'e 'fli da, ēn -a mlēn yaaga 'bō te e 'wí "paaman minnūn ji. Bali -le mingōnnēn -blūdī -le 'wí nēn yaa ve minnūn lē, te yaa -wēēman 'nan minnūn 'o man 'yi, -e 'o -sōōnla Bali -sru. 9 'Pian zī min -mienun 'ka 'wí zīē -a siala 'wí 'a dī, ēn wa'a 'we "man -e 'o yi -tēra "da "dīē, te o "we 'wí "paadī zīē -a man -wldī min pēēnōn yīē man bē, -a -nan nēn Pól 'si o va. Yī -tōdū pēēnōn man e 'wí "paaman 'sien Zozinōn 'ji, min -tv nēn waa laabo Tirani bē -yēē -lugulo 'kuin. 10 Pól -a drē zīē -trilīī lē 'fīlī, ēn minnūn pēēnōn nēn o -nyēanla Azi 'lēglōn 'ji, te o ya Zuif 'nōn 'a oō, te o 'ka Zuif 'nōn 'a dī oō, o Minsan 'le 'wí 'nōnnōn 'man.

Keva -le 'nēnnun -a "vale 'o 'yv -wldī -pian minnūn -sru

11 Bali -ciāla Pól -va te Pól 'lēbō "fō wí -nōn dandan dra. 12 -Yēē "wēan sōnūn 'lee sō plnūn nēn o klē Pól 'kōlē man bē, waa "sia te waa "paaman man 'yaa 'nōn man te e -cē "sia o man te e -yō -wldī "sia o -sru.

13 En Zuif 'nōn -mienun nēn o -cia "wōdī -a 'fla 'tōdū pēēnōn da bē, o -yō -wldī -pian "minnūn -sru Minsan Zozi 'tō da. Waa ve -yō -wldīnūn lē 'nan: «Zozi nēn Pól -yēē 'wí ve bē, -a 'tō da maan vī 'cēē 'nan, 'ka 'si min 'gōē -a -sru.» 14 Minnūn nēn o 'wí zīē -a dra bē, min -tv nēn waa laabo Seva bē -yēē 'nēnnun nēn waa, o ya 'sōravli. Seva zīē, Zuif min nēn, ēn e ya Bali -pānnōn 'tazan -tv -a. 15 En -yō -wldī -a 'vī -wle 'nan: «An Zozi -tōa. En min nēn "bē cī Pól -a bē mēēn -tōa. -Tī nun nēn "cēē "a?» 16 -A -nan nēn min nēn -yō -wldī "cī -a -sru "bē, e 'wō o da, -a -pē 'bō o pēēnōn man -le "wēan o 'bōla 'kōn zīē -a -ji flān -a 'o plōdī te nyēn a o da.

17 'Wí zīē, Zuif 'nōn pēēnōn 'lee Grēk 'nōn pēēnōn nēn Efēz bē waa 'man, ēn o klan Bali lō. -A -nan nēn e drē Minsan Zozi 'tō bō wí -a. 18 Minnūn nēn o yi -tēra Zozi da bē, o "kaga "ta 'wee 'wí 'wldī "vūlē minnūn yīē man 'wein. 19 En minnūn nēn o 'bui -fōa "bē, o "kaga "ta 'wee 'bui 'flubanun -a, 'lee 'wee fenun -a, ēn waa 'tē 'bli minnūn yīē man. 'Flubanun zīē, -te waa man "lala nōn bē, e bōa yi -kpi fuba 'soolu da nyranman "lala -a (50.000). 20 Bali -le 'plēblē 'le "wēan zī Minsan -le 'wí 'nōnnōn fuula "man zīē.

Efēz 'nōn wluān Zozinōn man

21 Zī 'wí zīē e drē bē, "bē -sru ēn Pól "e 'nan, 'e "ta -ko Zeruzalem. 'Pian e 'nan, 'e 'ko Masedōa 'lee Akai 'vaa -e 'e 'kū. E 'nan, -te 'e 'kū bē, e bōala Rōm. 22 -A -nan nēn e Timote 'lee Eras nēn o 'paa "va "bē o 'pa 'sia Masedōa, ēn -a 'bō "e fōv tv "wēnnēn 'a Azi 'lēglōn 'ji.

23 Tv zīē -a man nēn -tein -tria Minsan -le 'wí 'nōnnōn da Efēz 'fla. 24 Min -tv nēn

waa laabo Demetri be, e ya fe zie -a -nan. E-siga man nyranman "paa, en e-siga 'kon "wenwennan nun dra -wee Bali -to nen waa laabo Artemi be -yee ve -a. -Yee minnun nen waa dra waa be, e "lala "kaga "ye o da. ²⁵ Minnun nen o "nyranman -towli 'bo zie -a "paa be e 'o cin 'yi, en e -wle 'nan: «'Ka pënon kaa -toa 'nan, -cee 'nyranman 'gwe -yee -maan, en -kaa ci. ²⁶ En kaa 'man 'nan, Pol a -a vnan minnun le 'nan balinun nen min o dre e 'o 'pe -a be, o 'ka bali tigl 'a di. 'Wt zie, ya'a vile Efëz 'saza "ce "di, 'pian yaa 'vi Azi 'leglon pënon 'ji. En zi yaa 'vi be, min "kaga "yi -tera "da, en o 'si -cee bali Artemi -sru. ²⁷ 'Wt zie e -taa -cee 'nyranman klu -senlea ji, en -cee bali Artemi be, -yee 'kon klu -taa "senlea ji, en "yee 'le 'sran be, Artemi 'bo 'to 'ka "nyian taa -konle min 'le di. Te Artemi 'bo nen minnun pënon -a ye "yi Azi 'leglon 'ji 'lee 'tre pënon da.»

²⁸ Zi minnun 'wt zie -a 'man be, 'bli 'fo 'o 'ji, en o -paandi 'sia te waa ve 'nan: «Efëz 'non 'le bali Artemi a -dan.» ²⁹ 'Wt zie e 'fla nyoon, en 'flanon 'ci dre 'tu. -A -nan nen o Gai 'lee Ariza 'kun 'sa -a, en o -ku waa fënan nen 'flanon 'o cin ye be -a -nan. Gai 'lee Ariza zie Masedoa 'non nen waa, -wee Bali -le 'nyranman 'pa 'o 'vale Pol nun -a 'e cin va. ³⁰ Zi Pol a "vale 'e bala 'ji minnun zie o 'le be, Zozinon 'ka 'wle 'man "di. ³¹ En Pol bee -mienun nen o 'fla "paala be o min 'pa 'sia -yre 'nan, te 'e bala 'ji minnun le di.

³² Tu zie -a wlu be, te minnun nen 'o cin 'yi be, wa'a tian 'o cin wei -ci manle di. Min -mienun -paanman, "o 'wt 'pee ve -e min -mienun "o -paan "wv 'wt 'pee -a. En min "kaga "a o yei, te 'wt 'bo nen 'o cin 'yi "man "be, wa'a tian "o -ci manle di. ³³ Min -to nen waa laabo Alexandre be, Zuif 'non a 'ta 'tonan "man, 'nan -e 'e bala 'ji minnun 'le, en min -mienun 'wt zie -a -ci 'vi -yre. -A -nan nen 'e 'pe wluan minnun le 'nan, 'o soo 'pla, -e 'e 'wt tin 'ba -wle. ³⁴ Pian zi minnun -a -to 'nan Zuif min nen be, en o pënon -paandi 'sia 'e cin va 'wt -towli "vidi -a 'nan: «Efëz 'non 'le bali Artemi a -dan.» O 'mön -paandi zie -a da.

³⁵ E dre zie foonon, en min nen e -toa 'flanon 'lee 'fla 'tanon yei "be, 'e -kala 'e 'pe -todi -a o da, en e 'nan -wle 'nan: «Efëz 'non, min pënon -a -toa 'nan Efëz 'be yie -toa -cee bali Artemi -le 'kon 'va. En Artemi 'bo -a yiba "min nen e 'si laji e -tria be -cee yie -toa "va. ³⁶ Min -to 'ka 'kolaman -e 'e -sa -fo di. -Yee "wean 'ka 'lebo 'pla "da -e 'ka 'wulo -ji "nran 'vaa, -e 'ka 'ta wt dre. ³⁷ -Yee ci 'nan, minnun nen ka -ta waa 'gwe, wa'a -cee bali -le fe -to crin wole di, en waa -cee bali "srönle di. ³⁸ -Yee "wean -te Demetri 'lee 'yee 'nyranman 'panon a "vale o 'wt -toa "min man be, yinun nen o tin 'ba "da "be o ya, en minnun nen o tin 'ba o va be o ya. O va nen 'o 'ku o -sanman dre. ³⁹ En -te 'wt 'pee a "nyian 'ka 'ji -e 'ka vi

be, yi nen minnun 'o cin ye -e 'o 'wt tin 'ba be -e 'ka 'wt 'bo zie -a bala -wle. ⁴⁰ 'Wt nen e dre ceege -yee "wean be, o -kolaman -e 'o 'wt 'to -kaa man 'nan, -kaa wluan minnun man. -Cee cin yidi 'gwe -a -ci "ka "di, en -ka'a 'kolaman -e -kaa -ci tigl 'yi -e -kaa vi minnun le di.»

⁴¹ Zi e cëen 'wt zie -a vidi man be, en e 'nan minnun le 'nan, 'o 'ku 'wee ve -nan.

20

Pol -ku Masedoa 'vaa, en e -ku Grek 'tre da

¹ Zi 'wt nen e 'fla nyoon be e -ta "tra "be, en Pol Zozinon cin 'yi, e o "koe "to 'o da, en e -wle 'nan, 'e "ta -ko Masedoa. ² Pol 'bala Masedoa, en e Zozinon "koe "to 'o da wei "kaga "a. "Be -sru, en e -ku Grek. ³ E mlen dre 'nan nun yaaga. Te Pol 'e 'man wv 'nan -e 'e -klu -dan nen e "ta -ko Siri be -a 'sia be, en yaa 'man 'nan, Zuif 'non 'o 'ci 'pa 'e man, -a -nan nen e 'nan, 'e lia 'e da -e 'e cila Masedoa "nyian.

⁴ Min 'söravli "nen o -ku Pol 'pale be, o 'to nen 'gvo: Min -to 'si Bere 'fla, Pirus -pi Sopater nen. Min "fli 'si Tesalonik 'fla, Ariza 'lee Sekundus 'be 'waa. Min -to 'si Derbu 'fla, Gai 'be. Min yaaga 'si Azi 'leglon 'ji, Timote 'lee Tisik 'lee Trofi 'be 'waa. ⁵ O zie o -troa 'ku 'le, en o -ku 'ku 'penle Troas. ⁶ 'Kue ve be, "ku "fo 'wv -klu -dan ji Filipu 'fla, te 'fedi nen o 'kpoun nen 'mannyan 'ka "va "die -a -ble "da "be e -nyan. Yi 'soolu 'be -sru, en ku 'bo o man Troas, ku yi dre Troas 'söravli.

Pol 'bala Troas

⁷ 'Mönnen yi -to da, 'ku cin 'yi 'nan -e fe nen Minsan "e 'nan 'ku -bli 'e cin va be 'ku -bli. -A -nan nen Pol 'wt tin 'badi 'sia Zozinon le, koo -te to cëen be, e -ko -le "wean. E 'wt tin 'ba -wle "trilii, en bada -to. ⁸ Ku ya 'ku cin yidi 'kon "bu "nen 'kon 'ta lou "be -a -ji. 'Kon "bu zie -a -ji be, -kannen "kaga "a 'e 'fodi "nen. ⁹ -Gobo 'nen 'to nen waa laabo Etiko be, e ya 'e -nyrandi -fenedi "plo da. Pol a 'wt tin 'banan "kaga, en yi 'nen zie -a -tedi 'sia. Yi -wlamlan "buv "le "wean e 'si -fenedi da 'kon 'ta lou 'kon yaagazan 'win -ji, en e -ta -tilea "tra. Minnun -ta, en waa wluan lou, 'pian te e -ka 'va.

¹⁰ Pol söonla e 'kunnan 'nen zie -a da, en yaa 'si 'e 'pe -ji, e 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cëndi, e beli 'va.» ¹¹ "Be -sru, en Pol -ku 'e 'pa 'ji 'kon 'ta lou. E 'kpoun "nen jëen, waa bli 'e cin va, en e 'wt tin 'ba 'trilii to cëen 'man, -a -nan nen e -ku. ¹² O -ku -gobo 'nen zie -a 'yee "konnen te e ya 'e 'belidi, -a -nan nen e dre ci "nran -dan to -a.

Pol 'si Troas, en e -ku Mile

¹³ 'Kue -troa 'e 'tedi Pol le -klu -dan ji, en ku -ku 'fla nen waa laabo Azo be -a da. 'Fla zie -a da nen ku Pol -foa 'ku 'va, -yee ci 'nan Pol "e 'nan 'e -ciala 'e 'cëin -ji zia. ¹⁴ Pol 'bo 'ku man Azo, en e -fo 'ku 'va -klu -dan ji, -a -nan nen ku -ku 'fla nen waa laabo Mitilen be -a da. ¹⁵ Ku 'si 'be 'nan, en ku -kula "nyian -klu -dan

ji. 'Be 'ta tu cœen, ku 'bôla 'yi yei 'tre 'to nen waa laabo Kio be -a "srôn. "Be -sru "yi -a, en ku 'bôla 'yi yei 'tre nen waa laabo Samos be -a da. 'Be 'ta tu cœen "nyian, en ku 'bôla 'fla nen waa laabo Mile be -a da. ¹⁶ -Yee ci 'nan Pol 'ka "vale 'e -tôa Efez di, kôo e 'ka "vale 'e "moan Azi 'leglôn 'ji di, en yaa -wêe "man 'nan 'e bôala Zeruzalem Pantekot "fedi yi da.

Pol 'wî tin 'ba Efez -leglizi min cejenun le

¹⁷ 'Pian zi Pol 'bôla Mile be, en e min 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Efez -leglizi min cejenun laabu. ¹⁸ Zi min cejenun zie o -ta be, en e 'nan -wle 'nan: «Te an 'bôla 'e tede 'ka 'va, 'nyranman nen maan 'pa Azi 'leglôn 'ji -trilii -e 'e 'bô cœegûe, kaa -tôa. ¹⁹ Ma'an 'fli drele -dandan Minsan -le 'nyranman 'panan di. An yra 'yi Zuif 'nôn 'lo, en an 'nyranman 'pa 'an 'ta le 'an yie 'yi 'a. -Yee ci 'nan Zuif 'nôn a "vale 'o 'wî 'wli di "dra 'men. ²⁰ Ma'an 'wî 'tu yôole 'ka man di, an Bali -le 'wî 'vî cœe, en an -yee 'wî nen e ka dra tiglî be -a paa 'ka 'ji min pœenon yie man 'kônun -ji. ²¹ Maan 'vî Zuif 'nôn 'lee minun nen o 'ka Zuif 'nôn 'a di e -wle, 'nan 'o 'si 'wî 'wli di "dredi man -e 'o -sônla Bali -sru -e 'o yi -tera -cee Minsan Zozi Crizi da.

²² En 'be nen 'gûe, an "ta -ko Zeruzalem "le zi Bali lei 'saun -a 'vî 'men 'nan 'an dre be -yee 'wî 'zv. 'Pian 'wî nen e bôa 'an man -nan nun be, ma'an taa di. ²³ Maan -tôa 'pian 'nan 'fla 'tôb pœenon da be, Bali lei 'saun -a ve 'men 'nan minun 'te "paa 'an da -e 'waan 'fô -pû kuin. ²⁴ 'Pian 'men ve be, 'men 'belidi -cin 'ka 'an 'ji "le 'nyranman nen Minsan Zozi -a -nôn 'men 'nan 'an 'pa be -yee 'wî 'zv di. 'Wî nen Minsan "e 'nan 'men 'an dre be, -nyren 'nan, 'an Bali -le 'wî 'nônnon vî minun le 'nan Bali "yi dre -wle.

²⁵ An ci 'ka pœenon 'va te an Bali -le mingonnen -bli di 'wî ve 'cœe. 'Pian 'be nen 'gûe, maan -tôa 'nan 'ka 'va min -tu 'ka "nyian 'an ye di. ²⁶ -Yee "wean maan ve 'cœe cœegû 'nan: Zi kô "an "dre be, maan dre 'ka pœenon le. -Te 'li 'pei ka'a yi -telea 'men 'wî "paadi da di e, mœen 'cœe dre di. ²⁷ -Yee ci 'nan 'wî nen Bali -a dre 'nan -e min 'e pli 'e man be, maan 'vî 'cœe 'e pœenon. Ma'an 'wî 'tu yôole 'ka man di. ²⁸ -Yee "wean 'ka dre "yi 'ka 'fli -va 'lee minun nen Bali lei 'saun o -nôn 'cœe 'nan 'ka yie 'to o va be o va. 'Ka yie 'to Bali -le -leglizi be -a va, Minsan Bali -a 'lô 'e 'pî nyen -a. ²⁹ Maan -tôa 'nan, -te an -ku be, minun nen o ya "le plô wî -zv be, o -taa -wlaale 'ka yei, -e 'o 'wî 'wli di "dre minun nen 'ka yie -tôa "o va be -wle. ³⁰ En "nyian 'ka yei min -mienun -taa 'wunke, o 'wlu winun ve Zozinôn le -e 'o 'sen o -sru. ³¹ -Yee "wean 'ka yie 'to 'ka 'fli -va, en -a -cin 'e 'fôla 'ka 'ji 'nan le yaaga 'wlu bodrun funnin te an 'wî "paala 'cœe 'an 'ta le 'an yie 'yi 'a.

³² En 'be 'gûe, an "ta 'men 'ka -pêba wo Bali 'lee Bali -le 'wî nen e "yi "dra min le be -wle.

-Yee 'wî zie, 'pleble a -yrô -e 'e 'ka "koe "tô 'ka da, "be -sru -e 'e "yi "nen yaa 'pla 'nan e dra minun nen o ci -yee ve -a be -wle "be, 'e dre 'cœe. ³³ En ma'an -wêe 'nan min e 'yee "lala 'lee 'yee -siga 'lee 'yee sônun -nôn 'men di. ³⁴ Kaa -tôa 'ka 'bô 'a 'nan an 'nyranman 'pa 'an 'pê -a, en maan "nen "fê bli, en minun nen o -ku 'an 'pale be, en waa "nen "fê bli. ³⁵ Zi kô min e 'nyranman 'pa -e 'e 'pa 'yale -tenon 'va be, maan -nan kôn 'cœe. En 'wî nen Minsan Zozi -a 'vî be, -a -cin 'e 'fôla 'ka ji. Yaa 'vî 'nan: «Min nen e fê -noan "min le be, -fê a a -a san man e "mlian min nen e fê "sia min lô be -a san da.»

³⁶ Zi Pol cœen 'wî zie -a vidi man be, en e "po sônla o 'vale waa, en e Bali tru 'ba. ³⁷ -A -nan nen o pœenon -sran wu -a, te o -têa Pol -pê -ji, te waa lea man 'o man. ³⁸ 'Wî nen e o ta dre 'trôdrô be, -nyren 'nan Pol "e 'nan min -tu 'ka "nyian 'e 'ye di. Tôon en o -ku Pol 'pale -a -nan nen e -fôa -klô -dan ji be -a -nan.

21

Pol -ko Zeruzalem

¹ Zi ku 'si o "srôn 'be, en ku -fô -klô -dan nen e -ko Kos tiglî be -a -ji. 'Be 'ta tu cœen, en ku -ku Rodes, ku 'si 'be 'nan, en ku -ku Patara. ² -A -nan nen ku -klô -dan tu nen e 'ta -ko Fenizi be -a 'yi, en ku -fô -ji. ³ Ku 'bôla 'yi yei 'tre nen waa laabo Sipri be -a "srôn. Ku ya -klô -ji, te ku Sipri 'tre 'bô ye. Sipri -fô 'ku 'pê bô da zia, en ku -ku Siri 'leglôn 'ji zia, 'nan -e 'ku 'tô 'fla nen waa laabo Tir be -a da. 'Fla zie -a da nen -klô 'bô -tôa -e 'o -ci fenun pœenon -sônla.

⁴ Zi ku -a -nan Zozinôn 'yi be, en ku -fô o va yi 'sôravli. Zozinôn nen Bali lei 'saun 'ta 'to o man be, waa 'vî Pol le 'nan, te 'e 'ku Zeruzalem di. ⁵ 'Pian zi yi 'sôravli zie e -nyan be, en lûon 'lee -klônmon 'lee 'nen "wennen, o pœenon 'ta 'ku 'pale -sia fenan nen o -klô -dan "siala be -a -nan. En 'ku pœenon 'ku "po sônla jemie man, en ku Bali tru 'ba. ⁶ Zi ku 'si 'ku cin "srôn "be, "ku "fô 'wô -klô -dan ji, en "o kûu 'wee ve -nan.

⁷ Zi ku 'si Tir be, en ku 'bôla Potelemai, -a -nan nen 'koe -fôdi -klô -dan ji -nyan. Zozinôn nen fê zie -a -nan be, ku o 'tô bu, en ku yi -tu dre o va. ⁸ 'Be 'ta tu cœen, en ku -ku, ku 'bôla Sezare. Ku -ku Filipo nen waa laabo Bali -le 'wî 'nônnon vîzan be -yee "kônne, en ku -nyran "va. Filipo zie, e ya min 'sôravli "nen o o 'si "va Zeruzalem be o va. ⁹ Filipo -le 'nen lûônun a sinjen, wa'a 'kônne taa di. O ya Bali 'lewei vînon 'a.

¹⁰ En zi ku ya 'mônnan fê zie -a -nan be, en Bali 'lewei vîzan -tu nen waa laabo Agabo be e 'si Zude, e -ta 'ku 'va. ¹¹ -A -nan nen e Pol -le -tien 'kôle 'si, en 'e 'cœin 'lee 'e 'pê yri 'a, en e 'nan: «'Wî nen Bali lei 'saun -a 'vî be -nyren 'gû, e 'nan: «Min nen -tien 'kôle 'gûe e ci -yee ve -a be, zi Zuif 'nôn -a -yruman -gû Zeruzalem -e

'o-nōn minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē-wlē.)
»

12 'Kv 'vale Zozinōn nēn Sezare bē waa, zī kv 'wī zīē -a 'man bē, ēn kv Pōl trv 'ba 'kpa tīglī 'nan, te 'e 'kv Zeruzalem dī. 13 En Pōl 'e 'nan 'kōē 'nan: «-Mē "wēan nēn ka -wua -e te kaan 'ta dra -trōdrō? -Yēē cī 'nan, 'an 'man a 'e wōōdī, 'an 'man 'ka 'e wōōdī 'nan -e 'waan -yrī 'saza "cē "dī, 'pīan 'an 'man a 'e wōōdī 'nan -e 'an 'ka Zeruzalem 'bō 'nan nun Minsan Zozi 'tō 'jī.» 14 Zī Pōl 'ka 'wīnan 'man -e 'wī nēn kua ve bē 'e 'sia "da "diē, kv 'a "nyīan kōalēa 'man "dī, ēn kv -yrē 'nan: «Minsan cī 'sō wunūn 'e drē!»

15 Zī kv yī -mie drē fē zīē -a -nan bē, ēn kv 'kōē fēnun wōōla "da, ēn kv -kv Zeruzalem. 16 -A -nan nēn Sezare Zozinōn 'kv 'kv 'palē -sia, ēn o -kv 'kv 'a Sipri min Nasōn -lē "kōnnēn 'nan -e 'kv nyīn -nan nun. Nasōn zīē e ya Zozi 'va -a -nan 'mōn.

Pōl-kv Zaji-le "kōnnēn

17 Zī kv 'bōla Zeruzalem bē, -a -nan Zozinōn 'kv 'sia cī 'nran -a. 18 'Bē 'ta tō cēēn ēn 'kv 'vale Pōl nun -a, kv -kv Zaji -va. -A -nan nēn -leglizī min cejenun pēēnōn 'o cīn 'yī. 19 Zī Pōl 'o 'tō 'bō bē, 'wī nēn Bali cīla "va yaa drē minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē o yēi "bē, ēn yaa 'vī -wlē 'e klō jī.

20 Zī min cejenun 'wī zīē -a 'man bē, ēn o Bali 'tō bō "drē "fō. -A -nan nēn o 'nan Pōl lē 'nan: «"Bōi, "i 'yīō, Zuif 'nōn "kaga drē Zozinōn 'a, ēn o pēēnōn a 'o kōaladī -pei -tō wī man 'kpa tīglī. 21 Waa 'vī 'wlē 'nan, yīē 'nan Zuif 'nōn pēēnōn nēn o cī -pēnōn yēi "bē, 'nan te 'o 'ta wōla Moizi -le -pei da dī, ēn te 'o 'weē 'nēn "fō -klōnnōn -va dī, ēn te 'o 'ta wōla Zuif 'nōn 'le -pei da dī. 22 Waa dra "mēn 'kō? -Yēē cī 'nan o -taa -a manlē 'nan i ya 'gū. 23 -Yēē "wēan, 'wī nēn kv 'ta -a ve yīē 'gōē, 'i 'ta wōla "da! Min sinjēn 'a 'kō yēi 'gū, o -tō 'o wēi da. 24 'I 'kō waa, -e 'ka 'fīi drē 'saun Bali 'lē "lē zī Moizi -le -pei -a 'vī bē -yēē 'wī 'zō. 'I "lala nēn waa -nōan -e 'o 'wūlo "jē "bō bē -a -nōn o 'lējī -e 'o -kōla 'o 'wūlo "jē "bōdī -a. -Te e drē zīē, -e min pēēnōn o -tō 'nan, 'wī nēn waa ve 'i man bē, wlu nēn, -e 'o -tō 'nan, 'i 'bō "nyīan, 'i 'ta wōla Moizi -le -pei da. 25 Minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē, ēn o yī -tera Zozi da bē, 'wī nēn kua 'plā "da 'e 'cēn bē, -nyrēn kōa 'vī -wlē. Kua 'vī 'nan: Te 'o 'wī nēn waa -te -yō lē bē -a -blī dī, ēn te 'o 'wī nyēn -blī dī, ēn te 'o 'wī nēn min 'ka -a -blō 'cēnlē -e -a nyēn -e -sran diē -a -blī dī, ēn te 'o cīn nan 'lēē 'o cīn -sran -wēē "dī, ēn te min 'e "blū -wēē "dī.»

26 'Bē 'ta tō cēēn, ēn Pōl min sinjēn zīē o 'sia, fē nēn min -a dra "lō -e min -e drē 'saun Bali 'lē bē, waa drē. "Bē -sru, ēn Pōl -kv Bali -pan 'kuin, ēn yī nēn 'wūnūn zīē -a drēdī -nyaan "da "bē yaa 'vī -wlē, -e o -tōdū pēēnōn 'o Bali -panve -nōn Bali lē yī zīē -a da.

Minnun Pōl 'kun Bali-pan 'kuin

27 Te yī 'sōravli zīē -a -nyandī 'bō, -a -nan nēn Azi Zuif 'nōn nēn o Pōl 'yī Bali -pan 'kuin bē, o minnun "kaga wluān "man, ēn waa 'kun. 28 Minnun zīē o -paanman -a vidī -a 'nan: «Izraēl 'nōn 'ka 'ta 'pa 'kv 'va. "Ka 'yīō, min nēn e 'wī "paaman minnun jī fē pēēnōn 'nan bē -nyrēn 'gū. Yaa "paaman 'nan, Moizi -le -peinun 'lēē -cee Bali -pan 'kōn 'lēē -kaa 'bō Izraēl 'nōn bē, 'nan -kaa 'ka -si tīglī da dī. En e wla Grēk 'nōn 'a -cee Bali -pan 'kuin. "Wī nēn wa 'a dra diē, yaa drē -cee fēnan nēn e cī 'saun Bali 'lē bē -a -nan.» 29 Waa 'vī zīē, kōō o Pōl 'lēē Efēz min Trofi 'yī 'fla yēi, ēn 'o cī nōn 'nan, -wēē wla 'o 'vale -a Bali -pan 'kuin.

30 'Wī zīē, e min pēēnōn nyōōn 'fla, ēn o 'si flān -a fē pēēnōn 'nan, o -kv 'o cīn yīē -nan. O Pōl 'kun, waa klan, ēn waa 'bōla Bali -pan 'kuin -sa -a, ēn o 'kōn 'bō 'lē 'wū 'nūn. 31 O ya Pōl -sōnnan 'nan -e 'e 'ka 'o 'pē 'nēn.

-A -nan nēn minnun -kv -a vīlē Rōm 'nōn 'lē 'sounjanun tazan -dan lē 'nan, Zeruzalem 'nōn pēēnōn "ta wuanlā 'o cīn man. 32 'Nūn tōōn ēn 'sounjanun tazan -dan zīē e 'yēē 'sounjanun 'lēē 'sounjanun tanōn wluān, ēn o -kv minnun "kaga zīē o va. Zī minnun zīē o 'sounjanun tazan -dan 'yī 'o 'vale 'yēē 'sounjanun -a bē, ēn o Pōl -sōndī 'lē 'tō.

33 -A -nan nēn 'sounjanun tazan -dan pli Pōl man, ēn e 'nan 'yēē 'sounjanun lē 'nan, 'o 'kun -e 'o -yrī -bulalē baa "fīi "a. Tōōn ēn yaa laabv minnun lō 'nan: «-Tī nēn -a 'bō 'a, ēn -mē "nēn yaa drē?» 34 Minnun pēēnōn -paandī 'sia 'e cīn va, min -mie "e -paan "wō 'wī 'pēē vidī -a, -e min -mie "e -paan "wō 'wī 'pēē vidī -a. -Yēē "wēan 'sounjanun tazan -dan 'ka -kōlālē 'wī 'tō -cī mandī -a sōō zīē -a yēi "dī, ēn e 'nan, 'o 'kv Pōl -a 'sounjanun -le 'kuin. 35 Zī Pōl 'lēē 'sounjanun "ta bōā fēnan nēn waa -tria 'vaa, -e 'o -wla 'kōn 'bō 'jī bē -a -nan bē, ēn 'sounjanun Pōl 'si lou, kōō minnun "ta -glā -fōā 'nan, te 'sounjanun 'o 'kv -a dī. 36 -Yēē cī 'nan, minnun pēēnōn yra -a -sru te o -paanman 'nan: «"Ka -te, 'ka -te.»

Pōl 'e 'cī wī 'vī

37 Te o "ta Pōl -wlamlan 'sounjanun -le 'kōn zīē -a -jī bē, ēn yaa laabv 'sounjanun tazan -dan lō 'nan: «I -kōlaman i -si -nōan 'mēn -e 'an 'wī 'tō vī yīē?»

En 'sounjanun tazan "e 'nan: «Yīō, Grēk min nēn 'yīā, 38 Ezipti min nēn e minnun wluān 'o cīn man -a yī "fīi 'ka tīan bōlē 'gū diē, -nrjēē 'yīā dōō? Min zīē, -e -kv o -kpi sinjēn (20.000) -a "bui "da te -kuli -tan fēnun 'lēē sennun a -wlō.»

39 En Pōl "e 'nan: «Silisi Zuif min nēn maan, an 'sia Tars, an ya 'flā nēn -a 'tō "wē "bē -a da 'trē 'wlē 'a. Mēin tru "baa, 'i 'si -nōn 'mēn -e 'an 'wī tin 'ba minnun lē.»

40 -A -nan nēn 'sounjanun tazan -si -nōn -yrē. En Pōl -tō fēnan nēn waa -tria 'vaa -e 'o -wla 'kōn 'bō 'jī bē -a -nan, ēn 'e 'pē wluān

minnun le 'nan, 'o sɔɔ 'pla. Zi minnun pɛɛnɔn 'ta-tɔ be, en Pɔl 'wɪ tin 'badi 'sia-wle Ebre wei ji.

22

1 E 'nan: «'An "bɔɔnun 'lee 'an "tunon, 'ka "trɔɛn "tɔ 'an wei le-e 'wɪ nen kɔ 'an vɪ 'cɛɛ 'lɔɔ, -e 'ka 'si 'an man bɛ 'ka man.»

2 Zi waa wei 'man te e "we-wle Ebre wei -ji bɛ, en 'o 'lebo 'pla "da "fo. -A -nan nen Pɔl "e -wle 'nan:

3 «Silisi Zuif min nen maan, an "sia Tars, 'pian waan 'lebo Zeruzalem 'gɔ. Min nen e 'wɪ paa 'an 'ji bɛ, waa laabo Gamaliel, -yɛɛ -kaa tranun drɛ wɪ paa 'an 'ji 'kpa tigl. 'An bɔ 'gɔ an ya "nen Bali nen ka ci cɛɛgɔ -a -sru 'labɛ, -a -sru 'kpa tigl. 4 Minnun nen o 'ta 'wɔla "nen 'wɪ "paadi -trɛ nen 'gɔɛ -a -sru "bɛ, an 'tɛ 'pa o da -trilii, min -mie -ka -a 'wɪ 'ji. An -klonmɔn 'lee lumɔn nun 'kun, an o -fɔ -pɔ 'kuin -a 'wɪ man. 5 Bali -pannɔn 'tazan 'lee min cejenun -kolaman waa ve 'nan, 'wɪ tigl nen maan ve. -Yɛɛ ci 'nan, o 'bɔ -wɛɛ 'fluba nen e -si -nɔan 'mɛn -e 'an -wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn nen Damas bɛ -a -ji bɛ -a -nɔn 'mɛn. An -kɔ 'nan -e 'an Zozinɔn nen -nan nun bɛ o "kuun -e 'an 'ta waa Zeruzalem -e 'o 'wɪ "nen -kɔɔn -wle.

6 An sɔɔnla 'sia, "mɛɛn vɪnan 'an -pliman Damas 'srɔn te yidɛ "ta bɔɔ min -win -ji 'sɛzɛ bɛ, -a -nan nen 'tɛ 'san -dan bii laji, e -sɛn 'an da. 7 'An -tria "tra, en an wei -tɔ 'man, te yaa ve 'mɛn 'nan: «Saul, Saul -mɛ "le "wɛan nen i 'tɛ "paa 'an da?»

8 En maan laabo 'nan: «'An 'san, -tɪ nen 'yia?»

E 'mɛn 'nan: «Nazarɛtɪ min Zozɪ nen i 'tɛ "paa "da "bɛ -nyrɛn 'maan.» 9 Minnun nen kɔ ci waa bɛ, "o 'tɛ 'san 'bɔ 'yɪ, 'pian min 'bɔ nen kɔ wɪ 'a bɛ, wa'a wei man lɛ dɪ.

10 Maan laabo 'nan: «Minsan 'an drɛ "mɛn 'kɔ?»

En Minsan "e "mɛn 'nan: «'I 'wluan lou -e 'i 'kɔ Damas -a -nan nun nen 'wɪ nen Bali "e 'nan 'yie 'i drɛ bɛ, waa ve 'yie.»

11 'Tɛ 'san 'pleble zɛɛ, yaan yie 'wɪ, -yɛɛ "wɛan minnun nen kɔ ci waa bɛ, waan 'kun 'an 'pɛ -man, en o -kɔ maan Damas.

12 Min -tɔ a 'fla zɛɛ -a da bɛ, waa laabo Anania e Bali bɔɔ 'kpa tigl en e 'ta 'wɔla -cɛɛ -peinun da, en Damas 'bɔ 'nan bɛ Zuif 'nɔn pɛɛnɔn -a 'tɔ 'yɪ "ve. 13 Min zɛɛ, e -ta 'an 'va, e -tɔ 'an 'srɔn, en e 'mɛn 'nan: «'An "bɔɔ Saul 'i yie 'e 'lɛ 'sɔ!»

'Nun tɔɔn en 'an yie 'lɛ 'sɔ, en maan 'bɔ 'yɪ.

14 -A -nan nen yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa tranun -le Bali 'i 'pla 'e 'cɛn 'nan -e 'yie 'ci 'sɔ winun -tɔ, -e min nen e ci tigl 'e -tɔwli "bɛ 'i -tɔ, -e wei nen e 'sia -a 'le bɛ 'i man.» 15 -Yɛɛ ci 'nan e 'nan: «'I -kɔan 'yɛɛ 'wɪ -nan yizan -a, -e 'wɪ nen yia -nan 'yɪ, en yia 'man bɛ, 'i vɪ min pɛɛnɔn lɛ! 16 'Bɛ nen 'gɔɛ, -mɛ "nen i ci -a man -pennan?»

'I 'wluan lou. 'Wei -batize drɛ, 'i vɪ Zozɪ lɛ 'nan, -yɛɛ ci 'i 'san -a, -e Zozɪ 'e 'yie 'wɪ 'wliɔ fui.»

17 An 'li 'an da Zeruzalem, an ya Bali tru 'banan Bali -pan 'kuin, en e drɛ 'mɛn 'le nyrinvla zɛ. 18 An Minsan 'yɪ, en e 'mɛn 'nan: «'I kle 'i man! 'I 'si "nyianɔvɔ Zeruzalem! -Yɛɛ ci 'nan -a -nan 'nɔn 'ka 'taa 'wile 'mɛn 'wɪ nen i -taa -a vɛlɛ bɛ -a man dɪ.»

19 En maan 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, waa -tɔɔ 'nan "nen an -cia cin yɪ 'kannun -ji, te an minnun nen o yɪ -tɛala i da bɛ o "kuunman, te an o -fɔɔ "pɔ 'kuin, te an o -sɔan. 20 "Wɛɛ vɪ 'nan o Etiɛnen nen 'yie 'wɪ 'nan yizan -a bɛ -a -tɛ te an ya -nan, en 'an 'bɔ 'bɛ 'kun -wee sɔnɔn man.»

21 En Minsan "e 'mɛn "mɛn 'nan: «'I 'kɔ! An -taa 'i 'pale -sia -kɔɔbli minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va.»

22 Minnun "trɔɛn "fɔ 'e 'tɔdɪ Pɔl wei le -trilii 'pian zɛ e 'wɪ zɛɛ -a 'vɪ bɛ, tɔɔn en o -paandi 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: «'O min 'labɛ -a -tɛ, 'e 'sinan "fo, e 'ka "le -a yie 'e 'fɔ "man "dɪ.»

23 O -paandi 'sia te o 'wee sɔnɔn wɛɛnman, te o fuɔn wɛɛnman lou 'bli 'fɔ o ji -le "wɛan.

24 En 'sounjanun tazan "e 'nan 'o Pɔl -wla 'sounjanun -le 'kɔn 'bɔ 'ji, -e 'o 'wɪ laabo -yrɔ sɔnba "a. 'Sounjanun tazan a "vale 'wɪ nen yaa -maan 'lɔɔ, minnun paan Pɔl da bɛ 'e -ci maan. 25 Zi o ya Pɔl -yrɔnan 'nan -e 'o -sɔn bɛ, en 'sounjanun tazan nen 'e 'tɔdɪ -nan bɛ, Pɔl -a laabo -yrɔ 'nan: «-A -si a 'e 'nandi 'cɛɛ 'nan, Rɔm min tigl nen wa'a tian -yɛɛ tin 'balɛ -e tin 'e 'tɛ "da "dɪɛ, 'ka -sɔn?»

26 Zi 'sounjanun tazan 'wɪ zɛɛ -a 'man bɛ, en e -kɔ -a vɛlɛ 'sounjanun tazan -dan lɛ 'nan: «Min 'labɛ, Rɔm min tigl nen. I "ta -a dra -yrɛ 'kɔ?»

27 -A -nan nen 'sounjanun tazan -dan -ta, en yaa laabo Pɔl -lɔ 'nan: «Rɔm min nen 'yia?»

En Pɔl "e -yrɛ 'nan, Rɔm min nen 'yaa.

28 En 'sounjanun tazan -dan "e Pɔl lɛ "nyian 'nan: «'Mɛn vɛ bɛ, "lala "kaga "a nen an drɛ Rɔm min tigl "a.»

En Pɔl "e 'nan: «'O "mɛɛn "ya 'wɔ Rɔm min tigl "a.»

29 'Nun tɔɔn minnun nen o "ta paan 'wɪ laabo Pɔl -lɔ sɔnba "a bɛ, o pli 'o -sru, en o 'si Pɔl 'srɔn. Zi 'sounjanun tazan -dan a 'man 'nan, Pɔl nen 'e 'nɔn minnun lɛ waa yɪ bɛ, 'nan Rɔm min tigl nen bɛ, -a -nan nen nyen -a cɛɛn.

O -kɔ Pɔl a tin 'banɔn 'lɛ

30 'Sounjanun tazan -dan a "vale 'nan 'wɪ nen e drɛ 'lɔɔ, en Zuif 'nɔn 'wɪ tɔ Pɔl man bɛ "e -tɔɔ. -Yɛɛ "wɛan zɛ tɔ cɛɛn bodrun bɛ, en e 'nan Bali -pannɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn lɛ 'nan, 'o cin yɪ. E 'nan 'o baa 'si Pɔl man, -a -nan nen o 'ta Pɔl -a tin 'banɔn 'lɛ, en waa -tɔ o yɛi.

23

¹ Pól tin 'banon p̄s̄onon 'nanjen tein, en e 'nan: «'An "b̄onun, Bali -le 'nyranman nen maan 'pa 'trilli -e 'e 'b̄o c̄ēḡv̄ yi -a be, maan -t̄o'a 'an 'fli -l̄o 'nan, -a -t̄owli 'ka "va te e ya -wli'di "fo "d̄i.»

² En Bali -pannon 'tazan Anania "e 'nan minnun nen 'o 't̄odi Pól "sr̄on "be -wle 'nan, 'o Pól 'lebo "wi "da. ³ En Pól "e -yre 'nan: «Bali 'be -taa "yie "son wole, i ya "le 'konba ceje nen waa man 'w̄v̄ 'fuvu be -yee 'w̄i 'z̄v̄. I ya 'i -nyrandi 'men 'w̄i -sru 'nan -e 'i 'men 'w̄i tin 'ba "le z̄i -pei -a 'v̄i be -yee 'w̄i 'z̄v̄, en i -pei -t̄o w̄i 'b̄o sr̄eman -a v̄idi -a minnun le 'nan, 'waan 'son.»

⁴ Minnun nen Pól "sr̄on "kogo be, en o 'nan Pól le 'nan: «I ya Bali -pannon 'tazan -dan be -a "sr̄onnan?»

⁵ En Pól "e -wle 'nan: «"B̄onun, ma'an -ci -t̄ole 'nan Bali -pannon 'tazan nen di. 'Pian maan -t̄o'a 'nan Bali wei a 'e 'cr̄en 'tedi 'nan: «Te 'i 'w̄i 'wli'di "v̄i 'yie minnun tazan le d̄i.»

⁶ Zi Pól -a -ci -t̄o "le 'nan minnun nen 'o cin 'ȳi be o -mienun a Saduze 'non 'a, en o pl̄̄ennun a Farizen 'non 'a be, -a -nan nen yaa 'v̄i 'pl̄̄eble tin 'banon yei 'nan: «'An "b̄onun, Farizen min nen maan, en Farizen min 'be 'an 'ya. C̄ēḡv̄ -te o -ta maan tin 'banon 'le be, -yee ci 'nan 'an yi -t̄era "da 'nan, minnun nen o kaa be o wuanla -kanon 'va.»

⁷ Zi Pól "w̄i z̄ie -a 'v̄i be, en -sa -f̄ola Farizen 'non 'lee Saduze 'non yei, -a -nan nen o "kaga c̄ēn 'e cin man. ⁸ -Yee ci 'nan, Saduze 'non "o 'v̄i 'nan, minnun nen o -kaa "be, wa'a 'fua di, en Bali -le 'pasianon "ka "di, en Bali lei 'saun "ka "di, te Farizen 'non "o "ve 'nan, 'w̄i 'kpa nen 'w̄i z̄ie -a.

⁹ Minnun -le -paandi a cilanan "da, -a -nan nen Farizen 'non va 'fluba 'ci v̄inon wluan lou, en o -sa -f̄odi 'sia 'pl̄̄eble, te waa ve 'nan: «K̄v̄'a 'w̄i 'wli'di -t̄owli 'ye min 'ḡve -a man di. -Te Bali lei 'be 'w̄i "paaman "ji? En -te 'be "c̄ēn di Bali -le 'pasiazan 'be 'w̄i "paaman "ji? -Ka'a t̄o'a d̄i.»

¹⁰ -Sa -f̄odi 'b̄o 'f̄ola "va 'pl̄̄eble "b̄ov̄ "le "wean, nyen 'sounjanun tazan c̄ēn 'nan, te 'o Pól sr̄e -ji di. En e 'nan 'yee minnun le 'nan, 'o -s̄onla -e 'o Pól 'kun o yei, -e 'o -k̄v̄ -a 'sounjanun -le 'kuin.

¹¹ -Pei -man be, Minsan pli Pól man, en e 'nan -yre 'nan: «'I -p̄on 'kun! -Yee ci 'nan, z̄i i -t̄o 'an -sru 'men 'w̄i v̄idi -a Zeruzalem be, -a -t̄owli "nen 'nyian 'i dre R̄om!»

Zuif 'non 'o 'ci 'pa Pól man

¹² Zi t̄o c̄ēn be, en Zuif 'non 'o 'ci 'pa, en o -t̄o 'o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pól -t̄e le d̄i, wa'a f̄e ble di, en wa'a 'yi 'mlian di. ¹³ Minnun nen o 'w̄i z̄ie -a 'pla "da "be, o -fuba sinjen -cia. ¹⁴ Minnun z̄ie, o -k̄v̄ Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun va, en o 'nan -wle 'nan: «K̄va 'pla "da, en k̄v̄ -t̄o 'k̄v̄ wei -da 'nan, -te k̄v̄ a

tian Pól -t̄e le d̄i, -bl̄f̄e -t̄owli 'ka 'ko 'k̄v̄ 'le di. ¹⁵ -Yee "wean, 'ka vi 'sounjanun tazan -dan le 'nan, 'e 'ta Pól -a 'c̄ēn, -e 'w̄i nen k̄v̄ ka dre -yre "be 'ka vi. -Te "yee vi 'nan 'e -pli 'ka man be, te "k̄ve man a 'e w̄ov̄di -e 'k̄v̄ -t̄e.»

¹⁶ -Wee san nen waa nren be, Pól "blu -le 'nen -a 'w̄i v̄idi 'man, en e -k̄v̄ 'sounjanun -le 'kuin -a -nan s̄ēe wole Pól le.

¹⁷ -A -nan nen Pól 'sounjanun tazan -t̄o laabv̄, en e -yre 'nan: «'I 'k̄v̄ 'nen 'ḡve -a 'sounjanun tazan -dan 'va. 'W̄i 't̄o a "ji -e 'e tin 'ba -yre.»

¹⁸ 'Sounjanun tazan -tr̄oa 'nen z̄ie -a 'le, en o -k̄v̄ 'sounjanun tazan -dan 'va, en e -yre 'nan: «Pól nen -p̄v̄ 'kuin be, yaan laabv̄, en e 'men 'nan, 'an 'ta 'nen 'ḡve -a 'yie 'nan, 'w̄i 't̄o a "ji -e 'e v̄i 'yie.»

¹⁹ 'Sounjanun tazan -dan a 'kun 'e 'p̄e -man, en 'o 'man t̄ēn -a -nan nen yaa laabv̄ -yr̄o 'nan: «-M̄e "w̄i nen yie 'nan 'i ve 'w̄ov̄?»

²⁰ 'Nen z̄ie e -yre 'nan: «Zuif 'non 'o 'ci 'pa 'nan -e 'o v̄i 'yie 'nan "tr̄e "be, 'i 'k̄v̄ Pól -a tin 'banon 'le "le "men o "ta -ko 'w̄i nen k̄v̄ o dre -yre "be -a v̄le -yre. ²¹ Te 'i 'w̄i z̄ie -a 'sia "w̄i k̄pa -a di. -Yee ci 'nan, minnun nen o san nren -yre "be o -fuba sinjen -cia. Waa 'pla "da, en o -t̄o o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pól -t̄e le d̄i, wa'a f̄e ble di, en wa'a 'yi 'mlian di. O man a 'e w̄ov̄di 'va, en o ya -a man -pennan 'nan 'i 'w̄i t̄igh 'si "va 'wle.»

²² 'Sounjanun tazan -dan "e 'nan 'nen z̄ie -yre 'nan: «Te 'i 'w̄i z̄ie -a v̄i "nyian min pee le d̄i.» -A -nan nen e 'si 'man, en e -k̄v̄.

'Sounjanun -k̄v̄ Pól -a Sezare

²³ "Be -sru, en e 'sounjanun tanon "fli laabv̄, e -wle 'nan: «'Ka 'sounja -yaa "fli 'pla 'ka 'p̄e -a, 'lee 'sounjanun nen -sv̄ da be o -fuba 's̄oravli, 'lee 'sounjanun nen -tin a -w̄l̄o "be o -yaa "fli, -e 'ka 'k̄v̄ Sezare, te minnun nyinla. ²⁴ 'Ka 'sv̄ -mie 'sia Pól -f̄o "dave -a, -e 'ka 'k̄v̄ -a -k̄onmandan Felizi le. 'Ka b̄ola 'a -nan nun "ce, te 'w̄i 't̄o 'e dre -yre "d̄i.»

²⁵ -A -nan nen e 'fluba 'ḡve -a c̄ren -t̄e, yaa 'pa "va. Yaa c̄ren -t̄e 'nan:

²⁶ «'An 'b̄o Klodu Lisias 'be 'fluba 'ḡve -a c̄ren -t̄e -k̄onmandan Felizi le. 'An "we 'i 'va!

²⁷ Min nen maan 'pa 'sia 'yie be, Zuif 'non -a 'kun 'nan -e 'o -t̄e. En z̄i maan 'man 'nan, R̄om min nen be, -a -nan nen maan 'v̄i 'men minnun le, en waa 'si -w̄l̄o. ²⁸ F̄e nen e dre 'l̄ov̄, en o 'w̄i 't̄o "man "be, an ya "vale "an -t̄o'a, en an -k̄v̄ -a -wee tin 'banon 'le. ²⁹ En maan 'ȳi 'nan, o 'w̄i 't̄o Pól man 'nan, e ya 'wee -pei -t̄o winun sr̄enan. 'Pian 'w̄i 'wli'di "t̄o nen -e min 'e 'ka 'be man, en -te 'be "c̄ēn di -e 'o min -f̄o -p̄v̄ 'kuin 'be man be, ya'a 'be dre le di. ³⁰ O 'ci 'pa min z̄ie -a man, en maan 'w̄i 'man, -yee "wean maan 'pa 'sia 'yie "nyian, en maan 'v̄i minnun nen o

'wi 'tō "man "bē -wle 'nan 'o 'lō 'wi 'tō "man 'i 'va nun.»

31 'Wī nēn waa 'vī 'sounjanun lē bē, o 'ta 'wola 'da. O Pōl 'sia -pei 'bō 'lein zīē -a man, ēn o -kō -a Antipatri. 32 "Bē -sru "tō nēn e cēēn bē, 'sounjanun nēn o 'cēin -ji bē, o 'li 'o da 'sounjanun -le 'kuin, o 'si -sō da 'nōn -sru. Ēn -sō da 'nōn 'lee Pōl nun -kō. 33 Zī o 'bōla Sezare bē, ēn -sō da 'sounjanun Pōl -nōn -kōnmandan lē, ēn o 'fluba bē -a 'pa "va. 34 -Kōnmandan 'fluba zīē -a ta 'vī, ēn yaa laabo Pōl -lō 'nan, e 'sia 'lēglōn "cēn "ji. Zī yaa 'man 'nan, Pōl 'sia Silisi bē, ēn e 'nan: 35 «"Mēn 'i wei man bē, te minnun nēn o 'wi 'tō 'i man bē, o 'bōla 'gū.» -A -nan nēn e -si -nōn 'nan 'o 'kō Pōl 'pa -e 'o yīē 'tō "va Erodi -le mingonnen 'kuin.

24

1 Yī 'soolu "bē -sru, ēn Bali -pannōn 'tazan Anania 'bala Sezare 'o 'vale min ceje -mīenun 'lee min nēn o -fōa -a -sru -e 'e min 'lēji wī -blī bē -a -tō -a. Min zīē waa laabo Tertulu. O Pōl -sanman drē -kōnmandan -va. 2 O Pōl laabo, ēn Tertulu 'wī 'gūē -a 'padī "da 'sia, e 'nan:

«Min -dan Felizi, 'yīē "wēan nēn 'kō man yra -trōō, ēn 'kō 'ci "nranman. 'I 'kō man 'wī dra tīglī. -Yēē "wēan nēn 'kue minnun 'gūē, i ya -weē 'trēda drēnan tīglī. 3 Min -dan Felizi, 'wī pēēnōn nēn yīa dra 'kūē tō pēēnōn man bē, -a -cin 'ka 'saan 'kō 'ji dī. 4 An 'ka "vale 'an sēē "paa 'i man 'wī pēēnōn vidī -a dī, -yēē "wēan mēin trō "baa 'nan 'i "trōēn "tō 'kō wei lē "wēnōn.

5 Kōa 'yī 'nan, min 'gūē -yēē minnun yēi "srēman, e 'wīnun vē tē -sa -dan -fōala Zuif 'nōn yēi fē pēēnōn 'nan. -Yēē cī minnun nēn o cī Nazareti min Zozi -sru "bē o tazan -a. 6 Yaa man wēē 'nan, 'e -cēē Bali -pan 'kōn "tri -tōa Bali 'lē, ēn kōa 'kun. [Kō yā "vale 'kō -yēē 'wī tin "baa "lē zī 'kūē -pei -a 'vī bē -yēē wī 'zō. 7 'Pian ēn 'sounjanun tazan Lisias -ta 'pālē "va, ēn yaa 'si 'kō 'lō 'sa -a. 8 Yaa 'vī minnun nēn o 'wī 'tō "man "bē -wle 'nan 'o 'ta 'wī 'tō "man 'i 'va 'gū.] 'I 'wī laabo -yrō 'i 'bō 'a, -e 'wī nēn e drē 'lōō kō 'wī 'tō "man "bē, "i "man.»

9 Ēn Zuif 'nōn 'tō 'wī zīē -a -sru tē waa vē 'nan e yā 'wī 'kpa -a.

Pōl 'wī 'ci 'vī -kōnmandan Felizi 'lē

10 -Kōnmandan Felizi -si -nōn Pōl lē 'nan, 'e 'wī. -A -nan nēn Pōl 'e 'nan:

«Maan -tōa 'nan, i yā 'lēglōn 'gūē -a da tin 'bazan 'a -a -nan lē "kaga 'bō. -Yēē "wēan an yī -tēala 'an 'fīi da, ēn an yā tin 'banan 'i 'lē 'gū. 11 An -kō Bali trō 'balē Zeruzalēm, -a -nan yī -fuda "fīi 'ka tian 'cīlē dī. -Tē yīa laabo minnun lō, o -taa -a vīlē yīē zī. 12 -Tē e yā Bali -pan 'kuin -a oo, -tē e yā cīn yī 'kōnnun -a oo, -tē e yā 'fla yēi "a oo, min -tō 'ka 'an yīlē, tē an yā -sa -fōnan dī. Ēn min 'ka 'an yīlē, tē an yā 'wī vīnan minnun lē -e 'o 'wluan 'o cīn

man dī. 13 Minnun 'labē, 'wī 'bō nēn waa -tōa 'an man 'gūē, wā'a 'kōlaman -e 'o -cī -kōnōn 'wein dī. 14 Maan vē 'i yīē man 'wein 'nan, 'an tranun -lē Bali nēn an cī -a trō 'banan, "lē zī Mīnsan -a 'vī bē -yēē 'wī 'zō. 'Pian -weē vē bē, an yā 'ta wōlanan 'wī 'pēē -sru. Ēn 'mēn vē bē, "an 'yī -tēala 'wī pēēnōn nēn 'e 'c'rēn -tēdī Moizi -lē -pei 'fluba jī 'lēē 'wī pēēnōn nēn 'e 'c'rēn -tēdī Bali 'lēwēi vīnōn 'lē fluba 'jī bē -a da. 15 Bali 'e 'nan, minnun nēn o 'wī tīglī dra ēn o kaa bē, 'lēē minnun nēn o 'wī 'wlīdī "dra ēn o -ka bē, o wuanla -kanon 'va. An yī -tēala 'wī zīē -a da, ēn o 'bō "o 'yī -tēala "da "nyian. 16 -Yēē "wēan, maan -wēēman tō pēēnōn man 'nan, 'mēn 'wī pēēnōn 'e 'kōn 'e 'sōdī "jī Bali 'lē 'lēē minnun 'lē.

17 Zī an 'si Zeruzalēm -a -nan lē "kaga 'bō bē, ēn an 'lī 'an da -nan nun, 'nan -e 'an "yī "drē 'mēn minnun lē "lala -a, -e fē nēn e -fō 'an 'lō bē 'an -nōn Bali lē -a. 18 'Wī zīē -a drēnan nēn an cī, ēn o 'bō 'an man Bali -pan 'kuin. "Wēē bō 'an man bē, tē an yā fē nēn waa dra 'lōō -e min 'ē drē 'saun Bali 'lē bē -a drēnan. Minnun 'ka 'nan "kaga "dī, ēn minnun 'ka 'sa -fōnan 'o cīn yēi "dī. 19 'Pian Azi 'lēglōn 'jī Zuif 'nōn -mīenun 'bē cī -nan -e -kōlaman paan -e 'o 'ta 'i 'va -tē 'wī a o jī -e 'o -tō 'an man. 20 Ēn -tē 'bē "cēē dīē, minnun 'gūē zī o -kō maan tin 'banōn 'lē bē, 'wī "cēn "nēn waa 'yī, ēn e 'pa 'an man. 21 -Tē yā 'a 'sīlēa 'wī nēn maan 'vī wei 'plēblē 'jī o pēēnōn yēi "bē -a dīē. Maan 'vī 'nan: 'An "bōnun, an yī -tēala "da 'nan minnun nēn o kaa bē, o wuanla -kanōn 'va. -Yēē "wēan nēn o -ta maan tin tin 'banōn 'lē cēēgū.»

22 Zī kō min 'e 'ta wōla Mīnsan -lē 'wī da bē, Felizi -a tōa. -A -nan nēn e tin 'banōn wluan lou, ēn e 'nan -wle 'nan: «-Tē yī nēn 'sounjanun tazan Lisias -ta bē -e 'an 'cēē 'wī 'gūē -a fa 'si.» 23 Ēn Felizi "e 'nan 'sounjanun tazan lē 'nan, 'e yīē 'tō Pōl -va. 'Pian tē 'e 'kōn "lē -pō 'kuinزان 'zō dī, -tē -a bēnun "ta "yī "dra -yrē "bē, tē 'o 'si -tō -wlo "dī.

Pōl 'wī tin 'ba Felizi 'lēē e nan lē

24 Yī "fīi yaa "bē -sru, ēn Felizi 'lēē 'e nan -ta. -A nan zīē Zuif lī nēn, waa laabo Drusil. -A -nan nēn e min 'pa 'sia 'nan, 'o 'kō Pōl laabo -e 'e yī -tēradī Zozi Crizi da 'wī vī 'wle. 25 Zī Pōl -ta bē, ēn e 'wī zīē -a -cī vīdī 'sia, zī kō min 'e 'ta wō -e 'e 'sō Bali lē bē, yaa 'vī, ēn zī kō min 'e 'fīi 'kun 'wī man bē, yaa 'vī, ēn yaa 'vī 'nyian 'nan Bali -taa minnun pēēnōn 'lē tin 'balē. -A -nan nēn nyan Felizi cēēn, ēn e Pōl lē 'nan: «Cēēgū vē 'bō 'yī, -tē 'an 'wulo da 'yī -e 'mēin laabo.» 26 Felizi -a "nrōnman 'e 'jī 'nan, Pōl "ta "lala -nōan 'yrē, -yēē "wēan e Pōl laabo 'e 'va 'e 'pa -a "kaga, tē o -sēē "wō -a.

27 Zī -a -nan lē "fīi cī bē, ēn o Felizi "pa 'jīzan 'tō. Wēē laabo Porci Fetus. Felizi a "vale Zuif 'nōn 'o 'yēē 'wī yī "yī "lē "wēan, e Pōl 'tōi -pō 'kuin.

25

Pol 'wi tin 'ba Fetus 'le

¹ Zɪ Fetus 'bɔla 'leglɔn zɪe -a -ji bɛ, yi yaaga 'bɛ -sru en e 'si Sezare, e -ku Zeruzalem. ² Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Zuif 'nɔn 'va min cejenun -ku Fetus -va, en o 'wi 'tɔ Pol man. ³ O toba -fɔ Fetus lɛ 'nan e 'pa 'o 'va -e 'e drɛ -e Pol 'e 'ta Zeruzalem. O 'ta san nrenman Pol lɛ 'nan 'yɛe -ta -sia -e 'o -te. ⁴ En Fetus -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Pol a -pu 'kuin Sezare, en an 'bɔ -taa "kule -nan nun -naagu. ⁵ -Yee "wean, 'ka 'va min cejenun nen o -kolaman bɛ 'o 'pa 'an 'va, -e 'ku 'ku waa, -e 'wɪ nen min zɪe yaa drɛ 'wlidi "bɛ 'o -tɔ "man.»

⁶ Fetus yi drɛ Zeruzalem 'sɔra, -a -fuzan da, en e 'li 'e da Sezare. 'Bɛ 'ta tɔ cɛɛn, en e -nyran fɛnan nen o tin "baa bɛ -a -nan, en e 'nan 'o 'ta Pol -a 'yrɛ. ⁷ Zɪ Pol -ta bɛ, en Zuif 'nɔn nen o 'si Zeruzalem bɛ, 'o cin yi 'man. -A -nan nen o 'wi "kaga "nen e ci -wlidi "bɛ -a 'pa "da, 'pian te wa'a 'kolaman -a -ci -kɔɔndi -a di.

⁸ Pol -tɔ 'e 'fli -sru -a vidɪ -a 'nan: «Ma'an 'wɪ 'wlidi "drele Zuif 'nɔn -le -pei man di, en ma'an 'wɪ 'wlidi "drele Bali -pan 'kɔn man di, en ma'an 'wɪ 'wlidi "drele mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ -yrɛ "di.»

⁹ Fetus a "vale Zuif 'nɔn 'o 'yee 'wɪ yɪ 'yi, -yee "wean yaa laabu Pol -lɔ 'nan: «ɪ ya "vale 'i 'ko Zeruzalem -e 'ka tin 'ba 'wɪ zɪe -a da 'an yie man?»

¹⁰ En Pol 'e 'nan: «An ya mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ -yee tin 'banɔn 'lɛ. -Wɛɛ 'mɛn 'wɪ tin "baa. Yia -tɔa 'i 'bɔ 'a 'nan ma'an 'wɪ 'wlidi "drele Zuif 'nɔn lɛ di. ¹¹ "Te an 'wɪ 'wlidi 'tɔ drɛ 'nan -e min -e 'ka -a 'wɪ 'ji bɛ, "te an "we "man -e 'an 'ka. En -te -wee 'wɪ 'bɔ nen waa -tɔ 'an man bɛ -a -ci "ka "diɛ, min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'yaan 'nɔn -wɛlɛ -e 'waan 'tɛ di. An ya "vale mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ, -a 'bɔ nen 'e 'mɛn 'wɪ tin 'ba.»

¹² Fetus 'lee 'yee minnun 'o cin wei -ci man, en e 'nan Pol lɛ 'nan: «ɪ ya "vale mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ, -a 'bɔ nen 'e 'yie 'wɪ tin 'ba. -Yee "wean o -ko 'yie 'wɪ tin 'balɛ "va "nun.»

Fetus Pol -le 'wɪ vɪ Agripa lɛ

¹³ Yi "fli yaa "bɛ -sru, mingɔnnen Agripa 'lee 'e 'blu Bereni -ta Fetus 'tɔ bɔlɛ Sezare. ¹⁴ Zɪ o "ta yi "kaga "dra Sezare bɛ, en Fetus Pol -le 'wɪ 'vɪ mingɔnnen Agripa lɛ. E 'nan: «Min -tɔ a 'gʊɛ, Felizi -a 'tɔɪ -pu 'kuin. ¹⁵ Zɪ an -ku Zeruzalem bɛ, en Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Zuif min cejenun 'wɪ 'tɔ "man, 'nan -a 'wɪ zɪe -a -ji bɛ, en an tin -tɛ "da.

¹⁶ En maan 'vɪ -wɛlɛ 'nan, Rɔm 'nɔn 'ka tin tɛa min da zɪɛ di. Min nen o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ, 'o 'vale minnun nen o 'wɪ 'bɔ 'tɔ "man "bɛ waa, 'o cin ye, -e min zɪe 'wɪ nen e drɛ 'lɔɔ, o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ, 'e 'si "va. ¹⁷ -A -nan nen Zuif 'nɔn zɪe, ku -ta waa 'gʊ. Ma'an yi 'palea di, -a ta tɔ cɛɛn, en an -nyran 'mɛn tin

'banan, en maan 'vɪ 'nan, 'o 'ta min zɪe -a 'mɛn. ¹⁸ Minnun nen o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ o -ta, en ma'an nɔn 'an 'ji 'nan, o 'ta 'wɪ 'wlidi "tɔ ve -e 'e drɛ paan -a drɛ wɪ -a. ¹⁹ 'Pian o 'wɪ 'vɪ 'o 'bɔ 'le -pei -tɔ winun da 'lee min -tɔ nen waa laabo Zɔzi bɛ -a da. Min zɪe -e -ka, en Pol "e vɪ 'nan, -a yie a "man. ²⁰ Zɪ ma'an 'wɪ zɪe -a 'kun "man "kɔ yɪlɛ diɛ, en maan laabu Pol 'bɔ 'lɔ 'nan, -te e ya "vale 'e 'ko Zeruzalem -e 'o 'wɪ zɪe -a tin 'ba 'nan nun. ²¹ 'Pian Pol 'e 'nan, 'e ya "vale 'nan mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ, -a 'bɔ nen 'e 'yee 'wɪ tin 'ba. -Yee "wean maan 'vɪ 'nan, 'o yie 'tɔ tian "va -pu 'kuin, -e tɔ nen maan -nɔan 'sounjanun lɛ -e 'o 'ku -a -yrɛ "bɛ 'e bɔ.»

²² En Agripa "e Fetus lɛ 'nan: «"An "ya wo "vale "an "min 'bɔ wei maan "nyian.»

-A -nan nen Fetus "e 'nan: «"Tre -e 'i wei man.»

²³ -A ta tɔ nen e cɛɛn bɛ, Agripa 'lee Bereni -ta. -Wɛɛ ta 'o 'vale min "kaga "nen o -ku o 'silɛ -sia bɛ waa. 'O 'vale 'sounjanun tanɔn 'lee 'flanɔn cejenun -a -wɛɛ wla tin 'banan. En Fetus "e 'nan, 'o -ta Pol -a. Zɪ o -ta -a bɛ, ²⁴ en Fetus "e 'nan:

«Mingɔnnen Agripa 'lee 'ka pɛɛnɔn nen fɛ 'gʊɛ -a -nan bɛ, "ka 'yio, cɛɛ min nen Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o ya Zeruzalem 'lee Sezare bɛ, o -paanman -a vidɪ -a 'nan, e 'ka "le -e -a yie 'e 'fo "man "diɛ, -nyrɛn 'gʊ. ²⁵ 'Pian "mɛɛn 'va zia bɛ, ya 'a 'wɪ 'wlidi "tɔ drɛlɛ -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji di, en -a 'bɔ "e 'vɪ 'nan mingɔnnennun tazan nen Rɔm bɛ, -yɛɛ 'yee tin "baa. -Yee "wean an wɪ "man 'nan 'an -nɔan "minnun lɛ -e 'o 'ku -a -yrɛ. ²⁶ En 'wɪ nen 'ka 'an 'crɛn -tɛ 'an 'san lɛ 'nan, yaa drɛ -e 'an 'pa "va "bɛ, -a -cin 'ka 'an 'ji di. -Yee "wean an -ta -a 'ka pɛɛnɔn 'lɛ, -te bɛ "cɛɛ di 'i 'bɔ 'lɛ "bɔɔ mingɔnnen Agripa, 'i 'wɪ laabu -yrɔ, -te e -nyan -e 'an 'wɪ 'tɔ yɪ 'an crɛn -tɛ 'nan yaa drɛ. ²⁷ -Yɛɛ ci 'nan -e min 'e 'ku min -a min lɛ 'nan, 'e -fɔ -pu 'kuin te 'wɪ nen yaa drɛ bɛ e 'ka "va "diɛ, -a -ci "ka "mɛɛn 'va di.»

26

Pol 'wi tin 'ba Agripa 'le

¹ -A -nan nen Agripa "e Pol lɛ 'nan: «-Si a 'yie -e i 'wɪ nen e drɛ bɛ -a 'vɪ.»

En Pol "e 'pɛ nyɔɔn minnun lɛ 'nan -e 'e 'wɪ tin 'ba. E 'nan: ² «Mingɔnnen Agripa, 'wɪ pɛɛnɔn nen Zuif 'nɔn -a 'pa 'an da bɛ, 'an 'ci a 'e 'sɔdi cɛɛgʊ -e 'an 'nan wɪ vɪ 'i lɛ. ³ -Yɛɛ ci 'nan Zuif 'nan 'le -pei -tɔ winun pɛɛnɔn bɛ yia -tɔa, en 'wɪ nen Zuif 'nɔn 'bɔ o -sa -fɔa "da "bɛ yia -tɔa. -Yee "wean maan laabo 'i 'lɔ 'nan, 'i man -sran -e 'i "trɔɛn "tɔ an wei lɛ.

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nen maan drɛdi 'sia 'an "wɛnnɛn da, 'an 'ya trɛda 'lee Zeruzalem bɛ, Zuif 'nɔn pɛɛnɔn -a -tɔa. ⁵ Farizen 'nɔn 'bɛ 'ta 'wɔla -pei -tɔ winun da "kaga, en -a min -tɔ nen "nen 'maan. -Te o ya "vale 'o 'nan wɪ ve

be, o -kolaman waa ve 'o 'bɔ 'a, kɔɔ waan -tɔa -a -nan 'mɔn.

⁶'Be nen 'gɔe, 'wɪ nɛn -yee "wean o -ta maan tin 'banɔn 'le be -nyɛn 'nan: Bali -tɔ e wei -da -kaa tranun le, 'nan 'e 'wɪ 'tɔ dra -wle, en an ya 'wɪ zɪe -a dɛdɛ man -pɛnnan. ⁷'Kɔe 'leglɔn 'fuda "fli 'bɔ 'ji be, minnu -a "nrɔnman 'o 'ji 'nan Bali 'wɪ zɪe -a 'le sɔɔman, te waa "sua bodrun funnin, wa'a 'flian dɪ.

Mingɔnɛn Agripa, 'wɪ 'lein zɪe "an 'nrɔnman 'nyian 'an 'ji, -yee "wean Zuif 'nɔn 'wɪ 'tɔ 'an man. ⁸-Me "le "wean ka'a yi -tera "da 'nan, min nen e -ka be Bali -kolaman -a wluandi -a -kanɔn 'a dɪ?

⁹'An 'bɔ 'gɔ zɪ -a -cin ci 'e tede 'an 'ji zɪe, 'an pei 'pa Nazaretɪ min Zozi man 'wɪ pɛɛnɔn dɛdɛ -ji. ¹⁰-A 'bɔ nen maan dɛɛ Zeruzalem, en an Zozinɔn "kaga "fɔ -pɔ 'kuin, Bali -pannɔn 'tanɔn 'be -si -nɔn 'mɛn. -Te waa 'wɪ 'nan 'o 'o -teɛ "be 'kɔ pei a waa -tɔwli. ¹¹An ci cin yi 'kɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji, te an Zozinɔn -sɔan. An -tɔa "o -sru "sa -a, te o "we "wliɔ Zozi man. 'An 'ci a 'e sɛdɛ o man "bɔɔ -le "wean, an 'te 'pa o da, en an -kɔ 'te 'pale o da 'flanun nen -pen da be -a da.

¹²'Wɪ zɪe -a -ji nen yi -tɔ da an "ta -ko Damas, Bali -pannɔn 'tanɔn 'be 'fluba 'nɔn 'mɛn 'nan, 'an 'kɔ Zozinɔn nen -nan nun be o "kuun.

¹³Mingɔnɛn Agripa, te an ya -sia yide 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, -a -nan nen an 'te 'san -tɔ 'yɪ, te e "sia laji, en e 'kɔ 'si -fɔ 'kɔ 'vale minnu nen o -kɔ 'an 'pale be waa. 'Te zɪe, -a 'bidɪ "mlian yide da. ¹⁴'Kɔ pɛɛnɔn kɔ -tria "tra, en an wei -tɔ 'man, te yaa ve 'mɛn Ebre wei -ji 'nan: <Saul, Saul, -mɛ "le "wean i 'te "paa 'an da? -Yɛɛ ci 'nan, i ya "le 'nan -wi nen -a -sru "pinzan yiba "nenbɔdɪ -sɔɔnman "man, te ya'a 'kɔ 'e 'le dɪɛ -yee 'wɪ 'zɔ.>

¹⁵Maan laabo -yrɔ 'nan: <'An 'san, -tɪ nen 'yia?>

En Minsan 'e 'nan: <Zozi nen maan, 'an 'bɔ da nen i 'te "paa 'gɔ. ¹⁶'Pian 'i 'wluan, 'i 'tɔ 'i 'cein -da lou. -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nen 'an 'fli kɔɔn 'yie "man "be, -nyɛn 'gɔ: Mein 'pla 'nan -e 'i dɛɛ 'an 'suzan 'a, -e 'i 'wɪ nen yia -nan 'yɪ be -a vɪ minnu le, -e 'an 'fli -kɔɔn "nyian 'yie 'wɪ peenu -ji. ¹⁷'An "ta 'i 'sia 'wɪ 'ji, Zuif 'nɔn 'lee minnu nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛɛ o yei. En mein "paa -sia o va, ¹⁸-e 'i o yie 'le 'sɔ, 'dɔ -e 'o 'si klun va, -e 'o 'ta 'te 'san da, -e 'o 'si Satan -le 'plɛblɛ 'wlu, -e 'o 'ta Bali va. -Te o yi -tera 'an da -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wliɔ: 'fui, -e 'o -nyrannan "yɪ minnu nen o ci Bali -le ve -a be o va.>

¹⁹Mingɔnɛn Agripa, zɪ e dɛɛ zɪe, 'wɪ nen maan -nan 'yɪ, en e "sia Bali va be, ma'an tuɔle 'an 'pela koda dɪ. ²⁰'Pian 'wɪ nen maan 'vɪ Damas 'nɔn le, 'lee Zeruzalem 'nɔn le, 'lee Zude 'leglɔn 'ji 'nɔn le, 'lee 'leglɔn pee da 'nɔn le be, -nyɛn 'gɔ: 'Ka 'si 'wɪ 'wliɔ 'dɛdɛ man,

-e 'ka 'fli -nɔn Bali le. 'Ka 'wɪ 'yi "dɛɛ, -e 'e -kɔɔn 'nan 'ka 'si 'wɪ 'wliɔ 'dɛdɛ man. ²¹'Wɪ nen -yee "wean Zuif 'nɔn 'an 'kun Bali -pan 'kuin, en o 'nan, waan -tea "be -nyɛn zɪe.

²²'Pian Bali -le 'padɪ 'an 'va 'le "wean be yaa dɛɛ 'trilli, en yi 'gɔe 'e 'bɔ 'an man, en an ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min pɛɛnɔn yie man. An ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min -dandannun 'lee min "tunnun yie man, te ma'an 'wɪ 'pee 'pale 'wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn 'lee Moizi -a 'vɪ 'nan, e -taa "dɛɛ be -a da dɪ. ²³Waa 'vɪ 'nan: Min 'sizan 'wɪ 'ji e yɛa ye, en -yɛɛ wuanla 'e flin -kanɔn 'va, en -yɛɛ -taa "dɛɛ 'te 'san -a Zuif 'nɔn yei 'lee 'leglɔn pee -ji 'nan yei.>

²⁴Pɔl a 'wɪ nen e dɛɛ be -a tin 'banan, en Fetus paan wei 'pleble 'ji 'nan: <Pɔl, klin "a 'i 'wulo -ji? 'Yie 'wɪ 'tɔdɪ "bɔɔ 'bɔ "ta klin -fɔa 'i 'wulo -ji "be -sru?>

²⁵En Pɔl "e -yɛɛ 'nan: <Min -dan Fetus, klin 'ka 'an 'wulo -ji dɪ, 'pian 'wɪ 'tɔ wei nen maan -fɔa, en 'wɪ tɔgɪ nen maan ve. ²⁶-A -cin a mingɔnɛn Agripa ji 'e pɛɛnɔn, -yee "wean an yi -teala 'an 'fli da, en maan ve -a 'le. An yi -teala "da 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪe yaa -tɔa, -yɛɛ ci 'nan 'wɪ zɪe ya'a dɛɛ 'e 'yɔɔdɪ dɪ.> ²⁷En Pɔl a laabo Agripa lɔ 'nan: <Mingɔnɛn i yi -teala Bali 'lewei vɪnɔn wei da? Maan -tɔa 'nan, i yi -teala "da.>

²⁸-A -nan nen Agripa "e Pɔl le 'nan: <E -fɔ 'wɛnnɔn -e 'yia dɛɛ Zozian 'a.>

²⁹En Pɔl -a 'vɪ 'nan: <-Te e -fɔ "wɛnnɔn oo, en -te e ya tian "kaga oo, 'e dɛɛ Bali ci 'sɔ wɪ -a, 'nan te 'i 'saza nen 'i 'fɔ 'va "dɪ. 'Pian minnu pɛɛnɔn nen o ci 'an wei mannan cɛɛgɔe, 'o dɛɛ "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ. 'Pian te o 'ka min lɔ -pɔ 'kuin dɪ.>

³⁰En mingɔnɛn Agripa 'lee -kɔnmandan 'lee Bereni 'lee o pɛɛnɔn nen o ci o -nyrandɪ waa be, o wluan lou, ³¹o 'bɔla bei, te waa ve 'o cin yei 'nan: <Min 'labɛ ya'a 'wɪ 'wliɔ "tɔ dɛɛ -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ, en -te "be "cɛɛ dɪ -e 'o min -fɔ "man -pɔ 'kuin dɪ.>

³²-A -nan nen Agripa "e Fetus le 'nan: <Kɔ -kolaman paan 'kɔ "sia "man, 'pian -a 'bɔ 'be ci "va 'nan mingɔnɛnnun tazan nen Rɔm be, -a 'bɔ nen 'e 'yee 'wɪ tin 'ba.>

27

O -kɔ Pɔl -a Rɔm

¹Zɪ waa 'pla "da 'nan 'kɔ 'kɔ Itali -klɔ -dan ji be, en o Pɔl 'lee -pɔ 'kɔnnɔn -mie -nɔn 'sounjanun tazan -tɔ le. Waa laabo Zulis, e ya Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɛn -le 'sounjanun 'va. ²Kɔ -fɔ -klɔ -dan tɔ nen e 'si 'fla nen waa laabo Adramit be -a da be -a -ji. -Klɔ zɪe e -ciala Azi fɛnannun nen -klɔ -tɔa "be -a -nan. En kɔ -kɔdɪ 'sia. 'Kɔ 'vale min -tɔ nen waa laabo Ariza be waa kɔe ci, Masedɔa min nen, e "sia Tesalonik.

³'Be 'ta tɔ cɛɛn, en kɔ 'bɔla 'fla nen waa laabo Sidɔn be -a da. Zulis ci 'yi dɛɛ Pɔl le,

e -si -nōn -yrē 'nan, 'e 'kō 'e beenun va -e fē nen -a 'wī cī 'man 'bē, 'o -nōn -yrē. ⁴ Kō 'sī 'bē 'nan, en kō cī 'yī yei 'trē nen waa laabo Sipri bē -a 'srōn. Kō fulō yra a 'kō da zia -le "wean. ⁵ Kō jemie nen Silisi 'lee Panfilī 'lēglōn 'srōn "bē -a cēen, en kō 'bōla 'fla nen waa laabo Mir bē -a da, Lisi 'lēglōn 'jī. ⁶ Fla zīe -a da nen 'sounjanun tazan -klō -dan tō 'yī, te e "sia Alezandri e 'ta -kō Itali, en e 'kō 'fō -jī.

⁷ Kō yī drē "kaga te kō -kōla yōō. 'Kō "koe "nyan -sia "kaga 'vaa, en kō 'bōla 'fla nen waa laabo Nide bē -a 'srōn. 'Pian fulō -le "wean kō'a 'kōlaman -e 'kō 'kō 'kō 'lē zia dī. -Yee "wean kō cila Salome zia, en kō -kōla 'yī yei 'trē nen waa laabo Cret bē -a 'srōn. ⁸ 'Kō "koe "nyan -sia "kaga, en kō cī 'yī yei 'trē zīe -a 'srōn, kō 'bōla fē -tō -nan. Fē zīe waa -nan laabo -klō -dandan -tonan 'kpa. E ya 'fla nen waa laabo Lase bē -a 'srōn.

⁹ Kō tō "kaga 'kpa drē -sia, en -kōdī 'kō 'lē 'tō "nyian 'pleble 'kpa tiglī. -Yee cī 'nan tō nen o fē 'sōan 'man 'bē e cī, en tō -wlidī 'ta bōa. ¹⁰ -Yee "wean Pōl 'wī 'gōe -an 'ka "yī 'kpa "lē -e 'o tō -wlidī zīe -a drē -nan dī, -yee "wean -klō -dan 'bō 'jī minnūn pēenōn wei drē 'tō 'nan, 'o 'sī fē zīe -a -nan. O ya "vale 'o dra -kpa 'nan, -e 'o 'bō -klō -dandannūn -tonan nen waa laabo Fenis bē -a -nan. -A -nan a Cret 'trē 'bō da 'nyian, en 'fla zīe -a da bē -wee fulō 'sia yidē 'fō -nan "va 'zia 'pē 'yī 'dā, -te 'bē 'cēe dī -e 'e 'sī -a -pē bō da. -Yee "wean fēnan zīe e ya "yī -e 'o 'fō -nan tō -wlidī "man.

¹¹ 'Pian 'sounjanun tazan yī -tera -klō -dan fōzan 'lee min 'bō nen -yee -klō cī -a bē -a da e mlin Pōl wei da. ¹² En "nyian -a -nan nen -klō -dannūn 'bō -tōa 'bē, -a -nan "ka "yī 'kpa "lē -e 'o tō -wlidī zīe -a drē -nan dī, -yee "wean -klō -dan 'bō 'jī minnūn pēenōn wei drē 'tō 'nan, 'o 'sī fē zīe -a -nan. O ya "vale 'o dra -kpa 'nan, -e 'o 'bō -klō -dandannūn -tonan nen waa laabo Fenis bē -a -nan. -A -nan a Cret 'trē 'bō da 'nyian, en 'fla zīe -a da bē -wee fulō 'sia yidē 'fō -nan "va 'zia 'pē 'yī 'dā, -te 'bē 'cēe dī -e 'e 'sī -a -pē bō da. -Yee "wean fēnan zīe e ya "yī -e 'o 'fō -nan tō -wlidī "man.

Fulō 'pleble "fēndī 'sia jemie da

¹³ Fulō nen e "sia 'trēda "trē 'zia bē, e "fēendī 'sia fōōō. En minnūn nen -klō -dan jī bē, "wee 'jī 'lē 'wee 'wī nen 'o 'pla "da "bē e "ta -daa "drēle 'yī. -Bulale nen o -klō baa -tō -a bē, waa 'sī 'yīa, en o 'wee -klō da sōnūn wluan lou, 'nan -e 'o -pli 'o 'lē Cret 'bō "srōn. ¹⁴ 'Pian fōōōn, en fulō 'pleble 'tō 'sī 'yī yei 'trē 'bō da, e "fēndī 'sia 'pleble. Fulō zīe e 'sī fēnan nen yidē wuanla bē -a -pē bō da zia. ¹⁵ -Klō -dan 'ka -kōlale -tōdī -a fulō zīe -a yra dī, en 'kō 'fī 'tōi e -kō 'kō 'a. ¹⁶ "Kōe vīnan 'kō 'cī 'yī yei 'trē 'tō nen waa laabo Kloda bē, -a wlu "trē, en kō kōla 'kōe -klō "wēnnen -trōadī -a -sī yra. Kōa 'sia, ¹⁷ en kōa -fō -klō -dan 'bō 'jī. -A -nan nen minnūn nen o 'nyranman "paa -klō 'bō da bē, o baa -fō 'kōe -klō 'bō man, 'nan -e 'e 'kōn 'cīnjīn. En "nyian "klan a o jī 'nan, 'o "ta -daa kōale nyren nen Libi 'lēglōn 'srōn "bē -a va, -yee "wean o 'kōe -klō da sōnūn -ta "tra. Zī kōa drē zīe, en fulō -kō 'kō 'a 'kō 'lē.

¹⁸ Tō cēen te fulō 'kōe -klō -dan 'bō 'nyōōn man tian 'pleble, -yee "wean fēnūn nen -klō -dan 'bō 'jī bē, kōa wēendī 'sia 'yīa. ¹⁹ -A yī yaagazan da bē, minnūn nen o 'nyranman "paa -klō -dan 'bō 'jī bē, -wēe -klō 'bō da fēnūn "sōdī 'sia te waa wēenman 'yīa. ²⁰ Yī "kaga 'kpa -a, te wa'a yidē 'lee mlen crēn -tōwli 'yē dī. Fulō a tian 'e "pa 'jī 'pleble "bōō "lē "wean kōa -tōa 'nan 'kō 'wulo 'ka bōala "va "dī.

²¹ Kō yī "kaga drē, te kō'a fē ble dī, en Pōl -tō lou minnūn yēi, -a -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Kaan wei maan paan -e 'ka vīle 'ka 'sī Cret 'trēda dī. "Te kaan wei man paan bē, "te 'wī 'pleble 'ka bōle -kaa man 'ān, en "te fēnūn 'ka srēle dī. ²² 'Pian 'bē nen 'gōe, an 'wī "paala "nyian 'cēe 'nan, 'ka -pōan 'kun, -yee cī 'nan 'ka 'va min -tōwli 'ka 'kaa -a 'wī 'jī dī. 'Pian -klō bē, ka'a 'bē 'yē "nyian dī. ²³ Paan 'pei -man bē, Bali nen an cī -yee vē -a en maan "sua 'gōe, -yee 'pasiazan -tō -ta 'an 'va, en e 'nan 'mēn 'nan: ²⁴ Pōl, te nyen 'e 'i 'cēn dī. I -tōa mingōōnennūn tazan nen Rōm bē -a 'lē, en Bali -a dra 'yīe 'yī, -e minnūn nen ka cī waa -klō -jī bē, o pēenōn 'wulo 'e bōla "va.» ²⁵ -Yee "wean 'ka -pōan 'kun, kōō an yī -teala Bali da 'nan, 'wī nen yaa 'vī 'mēn bē, yaa drala "da. ²⁶ 'Pian fulō -taa -kaa 'wēenle 'yī yei 'trē 'tō da.»

-Wee -klō -dan wī

²⁷ -A -nan 'flē "fīi nen 'gō, te fulō 'bē 'ta -tōa 'kō man 'yī 'bō nen waa laabo Atria bē -a yīe da. -Pei -tō man te bada -tō, en minnūn nen o 'nyranman "paa -klō 'bō 'jī bē, 'o 'cī nrōn 'nan kō "ta -plīman 'trē man. ²⁸ -A -nan nen o baa -tō nen -bulale cī -e 'fōdī -a "nen "bē -a -fō 'yīa, en waa 'yī 'nan 'yī 'bō -klō bōa "nan -menlie -yō -tō. Zī o -kō "nyian 'o 'lē -voo bē, en waa -fō "nyian 'yīa, en waa 'yī 'nan 'yī 'bō -klō bōa "nan -menlie -fuda 'soolu. ²⁹ "Klan a o jī 'nan, te fulō 'e 'kōe -klō kōa -kōle da dī, -yee "wean o -bulale -dandan sinjen nen 'e 'fōdī 'kōe -klō man bē o -fō 'yīa -klō -sru, 'nan 'e 'kōe -klō 'e vīle 'e 'kō 'e 'lē dī. En o tō 'cēndī man -pēn.

³⁰ Minnūn nen o 'nyranman "paa -klō 'bō 'jī bē, o ya "vale o -tea "jī, en o -klō "wēnnen bē -a -fō 'yīa -a vidī -a 'nan 'o "ta -klō baa -tōa -bulale -a 'e 'lē zia. ³¹ -A -nan nen Pōl -a 'vī 'sounjanun tazan 'lee 'sounjanun 'lē 'nan: «Te minnūn 'labe, wa'a 'fōle -klō -jī dīe, 'ka 'wulo 'ka bōala "va "dī.» ³² En 'sounjanun -klō "wēnnen 'bō man baa cēen, en 'yī 'kō -a.

³³ Te o ya tō 'cēndī man -pēnnan bē, en Pōl minnūn pēenōn cīn 'yī 'nan 'o fēnūn -blī, te yaa ve -wle 'nan: «'Ka yī -fuda sinjen nen 'gō te ka ya -a -man -pēnnan 'nan, fulō 'e 'cēn, en 'yī 'ka 'ka 'jī dī. ³⁴ -Yee "wean an 'ka tru "baa 'nan, 'ka fēnūn -blī. -Yee -maan 'lōō, -e 'ka 'wulo 'e vīle 'e 'kō -jī dī. Maan ve 'cēe 'nan, 'ka 'va min -tōwli "srōen 'ka 'sōanla dī.»

³⁵ Zī Pōl cēen 'wī zīe -a vidī man bē, e 'kpōun 'sī, e Bali muo "fō min pēenōn yīe man, yaa

"nen jeeñ, en yaa -blidi 'sia. ³⁶ Min p̄eeñon 'o -p̄aan 'kun, en o fenun bli. ³⁷ Ku p̄eeñon nen -klu -dan zie -a -ji be, 'ku "nen b̄oa min -yaa "fli -fuba 's̄oravli 'wle 'sh̄es̄du. ³⁸ Zi o c̄een fenun -blidi man o 'kan be, -wee -blifenun -mie nen e -fu -klu -dan 'b̄o ji be, en waa -sen 'yia, 'nan -e -klu 'e dre 'fogo 'fogo.

³⁹ Zi tu c̄een be, 'tre nen o ci da "be, wa'a -k̄onnen "yile di. 'Pian o k̄omida 'yi, te nyren a -nan. -A -nan nen waa 'pla "da 'nan, o dra -e 'wee -klu -dan 'e b̄o -nan nun -kpa. ⁴⁰ En o -bulalenun nen o -klu baa -t̄o -a paan be o flu, en o -ku 'yi 'wlu. En o -klu yra -tr̄oa "ve -si yra be -a man baa flu, en e -fu 'yia. -A -nan nen o s̄o -tu nen -klu -dan 'b̄o le be -a wluan lou 'nan -e fula 'e 't̄o -ji -e 'e 'ku waa -a -nan nen nyren 'b̄ola be -a -nan. ⁴¹ 'Pian 'wee -klu -dan 'b̄o wla nyren va 'yia, en e k̄oa. -Klu -dan 'b̄o 'le zia wla nyren va, en ya'a "nyian -kolaman boladi -a di. -A -nan nen fula 'pleble 'tu -klu -dan 'b̄o koda zia -wi.

⁴² 'Sounjanun a 'vale 'o -pu 'k̄onn̄on -teeman, 'du -e o -tu 'e vile 'e 'yi 'w̄e -e 'e -te -ji di. ⁴³ 'Pian 'sounjanun tazan nen e 'ka "vale o P̄ol -te die, ya'a o t̄wile -e o 'w̄i zie -a dre di. Yaa 'vi 'e 'lin minnun nen o 'yi "wea sid̄o be -wle 'nan, 'o 'te 'yia -e 'o b̄ola k̄omida. ⁴⁴ En yaa 'vi -a -mienun le 'nan, "o 'dre yiba 'founun da, en -te be "c̄ee di, o -k̄ola -klu -dan nen fula ci -a -winan be -a fenun pli -mie da. Zi waa dre zie, en o p̄eeñon 'wulo 'b̄ola "va.

28

P̄ol 'b̄ola Malt

¹ Zi ku 'b̄ola 'ji 'kloun 'gloun be, -a -nan nen k̄oa 'man 'nan, o 'yi yei 'tre zie -a laabo Malt. ² -A -nan 'n̄on 'ku 'sia 'kpa tigl. Zi laa a -fennan, te trun -taa "wlu "be, o 'te -dan f̄o "nen, en o 'ku laabu 'nan 'ku "k̄lan. ³ P̄ol lu koola 'nan, -e 'e -sen 'te zie -a da, 'pian 'te flu -le "wean buli 'tu 'b̄ola lu zie -a yei, en e 'she 'w̄o P̄ol -pe -man. ⁴ Zi 'fla zie -a da 'n̄on -mlen 'yi 'e 'tindi P̄ol -pe -man be, en waa 'vi 'o cin le 'nan: «Min 'lab̄e min -tezan nen, -yee "wean e "sia 'sunan 'yi 'lo, en 'w̄i nen yaa dre be, -a yra "nen "w̄i b̄o "man.»

⁵ 'Pian P̄ol -mlen zie -a plu 'e 'pe -man 'te 'va, en 'w̄i 'tu 'ka drele P̄ol le di. ⁶ Minnun zie, o ya -a man -pennan 'nan, P̄ol 'e -sii, en -te 'be "c̄ee di, e -tria -e 'e 'ka. 'Pian zi waa man -pen -trilii, en waa 'yi 'nan, 'w̄i 'tu 'ka drenan -yre "fo "die, en o ci lila te waa ve 'sien 'nan: «Min 'lab̄e Bali nen.»

⁷ Fe 'b̄o zie -a -nan be, 'yi yei 'tre 'b̄o 'tazan nen waa laabo Publi be, -yee ve -nan a -nan -kogo. -A va nen ku 'nyin yi yaaga, en e 'ku 'sia 'kpa tigl. ⁸ Publi zie -a "ti "a 'e nyinnandi, te -a 'k̄ole a 'e -w̄andi, en -a ci -seanla 'kpa tigl. P̄ol -ku -a -nanjenle, e Bali tru 'ba -yre, te -a -pe yra "da, en -ce 'si 'man. ⁹ "Be -sru man "yaa 'n̄on -mienun nen 'yi yei 'tre zie -a da be "o "ta

'w̄o "nyian, en -ce 'si o man. ¹⁰ O 'ku 't̄o dre -dan, en zi 'ku 'kodi 'b̄o be, fenun nen -a 'w̄i ci 'ku man be, waa -n̄on 'k̄oe.

P̄ol 'b̄ola R̄om

¹¹ Ku mlen dre yaaga 'yi yei 'tre zie -a da, en ku -fo Alezandri -klu -dan tu -ji. -Klu zie, waa laabo «"flen bali». E -fu 'yi yei 'tre 'b̄o da tu -wlidi "a. ¹² Ku 'b̄ola 'fla nen waa laabo Sirakuze be -a da, en ku yi dre 'nan yaaga. ¹³ Ku 'si 'be 'nan, en ku -ku Reshio. 'Be 'ta tu nen e c̄een be, en fula nen e 'sia 'treda "tre 'zia be, e "f̄eendi 'sia. Ku yi dre "fli, en ku 'b̄ola Puteoli. ¹⁴ 'Fla 'b̄o zie -a da be, ku 'b̄o "b̄u Zozinon -mienun zie, en waa laabu 'ku 'lo 'nan 'ku 'fle 'tu dre 'o 'va. Zi k̄oe dre be, en ku R̄om si 'sia.

¹⁵ Ku "b̄u Zozinon nen R̄om be, zi o 'ku 'tadi 'w̄i 'man be, en o -ta 'ku 'le 'flanun nen waa laabo For̄om Api 'lee Troa Taverne be -a da. Zi P̄ol o 'yi be, e Bali muo "f̄o, en -a "k̄oe "t̄o 'e da.

¹⁶ "Be -sru ku 'b̄ola R̄om, en o -si -n̄on P̄ol le 'nan 'e nyin 'k̄on 'tu -ji -e 'sounja -tu 'e yie 't̄o "va.

¹⁷ Yi yaaga "be -sru, en P̄ol Zuif 'n̄on 'tan̄on nen R̄om be o laabu 'e 'va. Zi 'o cin 'yi be, en e 'nan -wle 'nan: «"Bounun, ma'an 'w̄i 'tu drele -cee minnun le di, en ma'an 'w̄i 'tu drele -kaa tranun -le -pei -tu w̄i man di, 'pian waan 'kun Zeruzalem, en waan 'n̄on R̄om 'n̄on le. ¹⁸ R̄om 'n̄on zie, o 'w̄i laabu 'an 'lo, en o ya "vale 'o 'sia 'an man, k̄oo wa'a 'w̄i 'tu yile 'an man -e 'an 'ka -a 'w̄i 'ji di. ¹⁹ 'Pian Zuif 'n̄on 'ka 'wile "man "di, -yee "wean maan laabu 'nan minḡonn̄ennun tazan nen R̄om be, -a 'b̄o nen 'e 'men 'w̄i tin 'ba. E 'ka 'an 'ji 'nan 'an 'w̄i -t̄oa 'pian 'men 'leglon man di. ²⁰ -Yee "wean maan man wee 'nan, 'an 'ka man ye -e 'an 'w̄i zie -a vi 'c̄ee. -Yee ci 'nan waan 'fo -pu 'kuin 'w̄i nen -a -cin a Izrael 'n̄on 'ji be -yee "wean.»

²¹ En o 'nan P̄ol le 'nan: «'Fluba 'ka 'sile Zude 'leglon 'ji -e 'e 'ta 'go te 'i 'man w̄i -a -ji di, en 'ku "b̄u -tu 'ka 'sile -nan nun -e 'e 'ta 'i 'man 'w̄i 'k̄oe di, -te 'be "c̄ee di -e 'e 'yie 'w̄i 'w̄lidi "vi 'k̄oe di. ²² 'Pian ku ya "vale 'w̄i nen e dre be 'i -ci vi 'k̄oe 'i 'b̄o 'a, k̄oo k̄oa -t̄oa 'nan, -si nen i ci "da "be, fe p̄eeñon 'nan minnun "we "man "w̄lidi.»

²³ O yi -tu k̄oon P̄ol le, en yi zie -a da be 'o cin 'yi fenan nen P̄ol nyin "be -a -nan "kaga 'kpa. -E 'e 'sia bodrun -trilii -e -pei 'e tan be te P̄ol 'w̄i 'ci ve -wle. Bali -le minḡonnen -blidi 'w̄i 'lee Zozl 'le 'w̄i nen yaa 'vi -wle. Yaa man wee 'nan 'o -t̄o 'nan 'w̄i 'kpa nen, te yaa -k̄oonman Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei v̄unon le 'fluba 'ji. ²⁴ 'W̄i nen P̄ol ci -a v̄unan be, min -mienun yi -tera "da, 'pian o -mienun 'ka 'wile "man -e 'o yi -tera "da "di.

²⁵ Zi o ya b̄oolanan te o wei 'ka tian drele -tu die, en P̄ol 'w̄i 'ḡve -a 'vi -wle: «Bali lei 'saun 'le tin a 'n̄onn̄on tu nen e cila Ezai -va, en e 'w̄i

tin 'ba 'ka tranun lɛ bɛ -a man. ²⁶Yaa 'vɪ tɔ zɪɛ
 -a man 'nan:
 <ɪ kɔ minnun 'labɛ o va
 -e 'i vɪ -wɛ 'nan:
 'Ka "trɔɛn -tɔa 'wɪ lɛ 'kpa tɪglɪ,
 'pian ka'a -ci maan dɪ.
 Ka fɛnan -nanjɛan 'kpa tɪglɪ,
 'pian ka'a fɛ -tɔ ye dɪ.
²⁷-Yɛɛ cɪ 'nan minnun 'labɛ
 o 'bli da -tɔ 'plɛblɛ,
 'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyu,
 ɛn 'o yɪɛ 'lɛ 'wɔ 'o 'bɔ 'a.
 Waa drɛ zɪɛ 'nan,
 -e 'o vɪɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,
 ɛn 'nan -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ man dɪ,
 ɛn 'nan -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ 'ci man dɪ.
 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa drɛ 'nan,
 "tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru
 -e 'an o 'si 'wɪ 'ji.>

²⁸ -Yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan, Bali wei nɛn e
 min "sia 'wɪ 'ji bɛ, Bali -ta -a "mɛn minnun
 nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛɛ. -Wee vɛ bɛ "o
 "trɔɛn -tɔa -yɛɛ.»

²⁹ [Zɪ Pɔl 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn Zuif 'nɔn bɔɔla te
 o -ko -sa 'plɛblɛ 'fɔdɪ -a 'o cin yei.] ³⁰ 'Kɔn nɛn
 Pɔl 'nyin 'ji te yaa -pan wo bɛ, e lɛ drɛ 'ji "fli.
 Minnun pɛɛnɔn nɛn o -taa -a -nanjɛnɛ bɛ, e
 o "siala. ³¹ E Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ vɛ -
 wɛɛ, te e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e cɪ Minsan Zozi Crizi
 -le vɛ -a bɛ -a "paaman o ji. Ya'a paaman o ji
 'e yɔɔdɪ dɪ, ɛn min -tɔ 'ka 'wɪ -tɔlɛ "man "dɪ.

'Fluba nen Pōl -a cren -te Rōm nōn lē Rōmen

¹ 'An 'bō Pōl bē, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Bali 'an laabv 'nan 'an drē Zozi 'le 'pasiazan -a. En yaan 'si 'va 'nan 'an 'yee 'wī 'nōnnōn vī minnūn lē. ² 'Wī 'nōnnōn 'bō zīe Bali cila 'e 'lewei vīnōn 'va, en waa 'vī -a -nan 'mōn. E ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji. ³ 'Wī 'nōnnōn zīe -a -pī -le 'wī nen. Waa -ya blamin -a, mingōnnen David nen 'li bē -a kluda. ⁴ 'Pian Bali lei 'saun 'le 'pleble -a -ci kōōn minnūn le 'nan Bali -pī nen. Yaa -ci kōōn -a wluandī -a -kanōn 'va. -Yēe cī -kaa san Zozi Crizi -a.

⁵ Bali cila 'va en e 'yi drē 'men. Yaan drē Zozi 'le 'pasiazan -tō -a, 'nan -e 'an -yee 'wī 'nōnnōn vī minnūn pēēnōn nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diē -wle. Yaa drē zīe 'nan -e 'o yi -tera Zozi da, te o 'ta wōla -a wei da. ⁶ Ka drē minnūn zīe o va 'nōn 'a, kōō Bali 'ka laabv 'nan -e 'ka 'kōn Zozi Crizi -le vē -a.

⁷ Ka pēēnōn 'bō nen ka cī Rōm en Bali 'ka ye 'yi "bē, e 'ka laabv 'nan 'ka 'kōn 'yee vē -a. 'Ka le nen an cī 'fluba 'gōe -a cren -tenan.

-Kaa "tī Bali 'lee Mīnsan Zozi Crizi 'o 'wee 'yi 'lee 'wee -fōdī -trōō -nōn 'cēē.

Pōl a "vale 'e 'ko Zozinōn nen Rōm bē o yile

⁸ Maan pou "siala 'men Bali muo "fōdī -a. An cila Zozi Crizi -va -e 'an muo "fō 'cee 'wean, kōō minnūn 'cee yi -teradī Zozi da -sī -fōā fē pēēnōn 'nan. ⁹ An Bali 'sua 'men cī 'nrōndī pēēnōn 'a -a -pī -le 'wī 'nōnnōn vīdī -a minnūn lē. Bali zīe yaa -tōā 'nan, 'wī nen an 'ta -a ve 'gōe 'wī 'kpa nen. -Nyren 'nan, 'ka 'cin a 'an 'ji tō pēēnōn man, ¹⁰ te an ya -a trō 'banan. En maan laabv -yrō 'nan -te e ya -a cī 'sō 'a bē, 'an 'wulo -da yī -e 'an 'lō 'ka 'va nun.

¹¹ 'Ka dra 'an -tea 'kpa tighl "le 'an 'ka yī. "Yī "nen Bali lei 'saun -a -nōn 'men bē, an ya 'vale 'an 'paa -a 'ka 'va 'nan -e 'ka 'man 'e 'tō 'pleble Bali -le 'wī 'ji. ¹² Maan ve 'pian 'nan, -e -kaa pēēnōn 'man 'e 'tō 'pleble -cee yi -teradī Zozi da nen e ya -tōwli "bē -yee "wean. ¹³ 'An 'bōi Zozinōn, 'ka -tō 'nan, maan man wēē lē 'pa -a "kaga 'nan 'an 'lō 'ka 'va. 'Pian -e 'e bō cēēgō yī -a bē, -sī 'ka tian 'lē 'sōlē 'men dī. An ya "vale 'an 'lō 'nan -e 'an minnūn drē Zozi 'le vē -a, "le zī maan drē 'lēglōn 'peenun -ji bē -yee 'wī 'zō.

¹⁴ E ya 'an da fiēn -a 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vī min -tōdō pēēnōn lē. -Te o ya Grēk 'nōn 'a oō, en -te o 'sia 'lēglōn 'pēē -ji oō, en -te o ya 'fluba 'tōnōn 'a oō, en -te o 'ka 'fluba 'tōnōn 'a dī oō, e ya 'an da fiēn -a 'nan 'an vī -wle. ¹⁵ -Yee "wean -a -cin a 'an 'bō "le 'ji 'kpa tighl 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn ve kaa nen ka cī Rōm bē 'cēē.

Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn bē Bali -le 'pleble nen

¹⁶ Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vīdī bē, -a 'yra 'ka 'an 'tea dī. Kōō -yēe cī Bali -le 'pleble 'a, en min oō min nen e yi -tera "da "bē, Bali -a "sia 'wī 'ji. Zuif 'nōn 'va nen e 'bōla 'e 'tedē, en "bē -sru e drē minnūn pēēnōn 'le vē -a. ¹⁷ Zī Bali minnūn "siala 'e 'lē min tighl 'a bē, Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'bō 'bē -cī "sia min lē. Kōō -yēe vī 'nan yi -teradī Zozi da -tōwli 'man nen Bali min "siala min tighl 'a 'e 'lē. E pou "siala yi -teradī Zozi da -a, en e 'le -sēanla yi -teradī Zozi da -a. 'Wī zīe e ya 'e 'cren -tedi 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«Min nen -yee yi -teradī Bali da man nen Bali -a 'sia min tighl 'a 'e 'lē bē, -a san 'belidī nen ya'an 'nyaan diē -a ye.»

Bali -le tin a 'e 'tedi 'trēda blamin da

¹⁸ -A -cī a 'e 'sidī 'wein 'nan, Bali -le nyran -bhdī a 'e 'pladī blamin man. Wa'a Bali bōā dī, en o 'wī 'wli dī 'tō tōdō pēēnōn dra. 'Wī 'wli dī "drēdī -a nen o -sī -tōā Bali -le 'wī tighl 'lō. ¹⁹ -A -nōā da nen en Bali -le nyran -bhdī a 'e 'pladī o man. Kōō 'wī nen blamin -kōlōman -a -tōdī -a Bali da bē, e ya 'wein -wee vē -a. Bali 'bō 'bē drē zī. ²⁰ Fē nen maan ve zīe -yēe cī 'nan, min 'ka 'kōlōman Bali 'bō yidī -a dī, 'pian 'e 'fli kōō minnūn lē 'e 'pē drē fenun -a. E 'trē drē, en e la drē. 'Wī zīe -a drēdī a -kōōnman blamin lē 'nan, Bali -le 'pleble 'leda "ka "dī, en -yēe cī Bali -a fē pēēnōn da. -Yee "wean blamin 'ka 'kōlōman 'yee tin 'nōnnōn -wēēdī -a Bali 'lē dī.

²¹ Minnūn -a -tōā 'nan Bali a, 'pian wa'a 'wle "man -e 'o 'tō -dan -nōn -yrē "le zī e cī "le blamin 'e drē Bali lē bē -yee 'wī 'zō dī. En wa'a 'wle "man -e 'o muo "fō dī. 'Pian -wee cī "nrōndī pēēnōn a fenun nen -a -cī "ka "diē -a da. En 'wī nen Bali cī 'vale 'o drē bē, wa'a -kōlōlā -a -tōdī -a dī, te o -ko -wladī -a klun va. ²² 'O 'fli "siala 'wī 'tōnōn 'a, 'pian te -blō nen waa "taan. ²³ Bali nen e ya -nan 'li 'trilīi, en e ya "le blamin 'e bō bē, wa'a 'bē bōle dī. 'Pian blamin nen 'bē -kaa "bē, 'bē min yibanun bē wēē bōā. En "nyian bē o 'lomannūn 'lee -wī 'tō 'tōdō pēēnōn yiba drē 'wee Bali -a, te waa bōā.

²⁴ 'Wīnūn zīe -a drēdī -le "wean, Bali 'e 'pē 'sī o -sru 'nan -e 'o 'wī nen e min "tri -tōā Bali 'lē bē -a drē. 'O 'bō 'cī 'sō wīnūn -wli dī 'nen. -Yēe -maan 'wī nen e 'ka "le blamin 'e drē diē waa dra 'o cin va. ²⁵ En "nyian bē o Bali -pē drē fenun bōā en o o "sua, 'pian Bali nen e fenun pēēnōn drē bē, wēē dra 'o 'pēla koda. 'Wī zīe -yēe -kōōnman 'nan, o Bali -le 'wī tighl 'ta fōō 'o 'bō 'le 'wlu wūnūn drēdī -a. 'Pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali nen e fenun pēēnōn drē bē, 'tō -dan a -yee vē -a 'li 'trilīi. Amēn!

²⁶ Minnūn a 'wīnūn zīe -a drēnan -le "wean bē, Bali o -nōn 'o 'bō 'cī 'sō wīnūn -wli dī "drēdī

le. -A mie nen 'le lumon 'lee lumon -le nyin-
 nandi li 'lee-konnen -a -le 'w1 'zv. 27 -A -towli
 "nen "nyian -klonmannon -a dra. Lumon 'lee
 -klonmannon nen o nyianla li 'lee-konnen -a be
 wee 'twi. En -klonmannon 'lee -klonmannon 'o cin -
 weedi 'yi "yi, te o nyianla. 'W1 nen e 'ka "le
 blamin 'e dre die, -klonmannon 'lee -klonmannon -a
 dra 'o cin va. 'O 'bo 'ci 'so winun -wliidi "nen, o
 'ta 'wola -a -sru "be, -a "nen 'w1 'be boa o man
 zie.

28 Wa'a 'wile "man -e Bali nen 'e dre o tazan
 -a di. -Yee "wean Bali o -nnon 'wee klin "w1
 dredi le. En 'w1 nen e 'ka "le blamin 'e dre
 die waa dra 'o cin va. 29 O 'w1 'wliidi 'to 'todu
 ppeonon dra. O ya min -wliidinun -a. O ya
 "vale fe ppeonon 'e 'kon 'wee ve -a. O ci a
 nyrannyrandi. O 'bli bo min lo fe man. O
 min -tea. O 'w1 'bliidi ye "yi. O -dawli dredi
 ye "yi. Waa -weeman 'nan 'w1 'e bo 'o boezan
 -to man. O 'w1 "paa min da. 30 O "we "min
 man -wliidi. O "naan Bali man. O 'w1 dra min
 va -blu pe -ji. 'O 'fli "siala -dandan. 'O 'fli 'to
 vidi ye "yi. O 'w1 'wliidi -weeman te waa dra.
 O yie 'ka "naan 'o 'mangulinun man di. 31 'O
 'bo 'wulo -ji w1 da nen o 'ta wo. 'W1 nen waa
 ve min le 'nan 'o dra be, wa'a 'ta 'wola "da
 "di. Wa'a min ye "yi "di. En min nyirinda 'ka
 'sean o da di. 32 Bali -a 'v1 'nan, minnun nen o
 'winun zie -a dra be, -a 'le 'sranan "nen -kadu
 -a. 'W1 nen Bali -a 'v1 be, minnun zie waa -toa,
 'pian te waa dra. En "nyian be, minnun nen
 o 'w1 dra "le -wee 'w1 'zv be, o o 'to "yi "ve.

2

Bali minnun ppeonon 'le 'w1 tin "baa

1 'W1 'wliidi "dreonon 'ka 'kolaman 'wee tin
 'nonnon -weedi -a Bali 'le di. En 'i 'bo "nyian,
 min nen i ci -a, en i tin -tea "o da be, yi'a
 'kolaman 'yie tin 'nonnon -weedi -a Bali 'le di.
 -A -cin 'e 'kon 'i 'ji 'nan, -te i ya tin -tenan
 minnun da be, te i ya tin -tenan 'i 'bo 'fli da.
 Koo i ya 'w1 'wliidi "drezan -a "le -wee 'w1 'zv.
 2 Minnun ppeonon nen o 'w1 'wliidinun zie -a
 dra be, Bali tin -tea "o da 'e 'nonan da. -Kaa -
 toa zi. 3 I tin -tea "minnun zie o da, te i ya 'w1
 'wliidi "drezan "le -wee 'w1 'zv. -Te -a -cin a 'i
 'ji 'nan Bali 'ka tin tea 'i da die, te i ya 'i 'fli see
 "paanan. 4 Bali ci a 'yi, en e 'w1 man -pean
 "sido, en e -scanla min man -troo. -Kaa -toa
 zi. 'Pian -te 'winun zie -a -cin nen 'i 'ji, -yee
 "wean nen i 'w1 'wliidi "dra be, te i ya 'i 'fli see
 "paanan, en i ya Bali -le "yi -folanan 'i "troen
 -sru. E ya "le 'i -to 'nan, Bali a "va 'nan 'i 'si
 'w1 'wliidi "dredi man -e 'i -soolna 'e -sru, -yee
 "wean nen 'e 'man -scanla 'i 'va!

5 'Pian i ya "troen "yuyu 'tannan, en i 'ka
 "vale 'i "sia 'w1 'wliidi "dredi man di. 'W1 nen i
 ci "man zie, Bali -le nyran -bliidi -dan nen i ci
 -a planan 'i 'fli man. E bo'a 'i man yi nen Bali
 'yee nyran -bliidi ci -koonman 'e 'nonan da be
 -a da.

6 Yi zie -a da nen 'w1 nen min -to -a dre be
 Bali -a man -pan wo -a san le. 7 'Belidi nen
 ya'a 'nyaan die, yaa -nonan "minnun nen o
 "koe 'ka 'nyanle Bali ci 'so w1 dredi -a die -wle.
 Koo to ppeonon man be, waa -weeman 'nan
 Bali 'e 'to -dan non 'wle, en waa -weeman
 'nan 'belidi nen ya'a 'nyaan die 'e dre 'wee ve
 -a. 8 'Pian Bali -le nyran -bliidi -dan be, e ya
 minnun nen 'o 'bo 'ci 'so winun -wliidi 'yi "yi
 "be -wee ve -a. Koo to ppeonon man be, o 'w1
 'wliidi "dredi 'yi "yi, te o Bali -le 'w1 tigh -foala
 'o "troen -sru. 9 Maan ve 'cee 'nan, min -todu
 ppeonon nen o 'w1 'wliidi dre be, yra yidi bo'a "o
 man, en "klan -dan o -tea. Zuif 'non da nen 'e
 pou "siala, "be -sru -e 'e 'bo minnun ppeonon
 da. 10 'Pian min oo min nen e 'w1 "yi dre be,
 Bali 'to -dan -nonan -yre, en e -fodi -troo -nonan
 -yre. Zuif 'non da nen 'e pou "siala, "be -sru -e
 'e 'bo minnun ppeonon da. 11 Koo Bali 'ka min
 bo "va "di.

12 Maan ve 'cee 'nan, minnun ppeonon nen
 o 'w1 'wliidi dre be, Bali tin -tea "o da. Min
 mienun 'ka -a to'a 'nan Bali -le -pei -to w1 a di,
 te o 'w1 'wliidi "dra. Bali tin -tea "o da, en o
 -nan -nyaan. 'Pian Zuif 'non Bali -le -pei -to
 winun -toa. -Yee "wean -te o 'w1 'wliidi dre be,
 Bali -le -pei 'bo 'be tin -tea "o da. 13 Koo Bali 'ka
 min siala min tigh 'a 'nan 'e "troen -toa 'yee -
 pei -to winun le -le "wean di. 'Pian min nen e
 'ta wola Bali -le -pei -to winun da be, Bali -a
 "siala min tigh 'a.

14 Minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, wa'a
 to'a 'nan Bali -le -pei -to w1 a di. 'Pian -te o
 mie 'w1 dra "le zi Bali -le -pei -a 'v1 be -yee 'w1
 'zv be, yaa -koonman 'nan -pei -to w1 a -wlo.
 15 En 'w1 zie -a dredi be, yaa -koonman 'nan,
 Bali -le -pei -to winun a 'o 'cren -tedi o ji. -Wee
 -wulo -ji "nrondi 'be -koonman zie, koo -yee tin
 -tea "o da, en -yee -toa "o -sru. 16 Yi -to bo'a "be,
 Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'w1 ppeonon nen
 'e yoodi min -ji be, -yee tin 'ba. Zozi Crizi -le
 'w1 'nonnon nen maan ve minnun le be, -yee
 'v1 zi.

Zuif min man "cee min -le tin dra 'nonnon Bali 'le di

17 Ka -dandan "taan 'nan Zuif 'non nen
 kaa, en Bali -le -pei -to winun a 'ka 'lo. Ka
 'nan 'cee Bali -toa, 18 en kaa ci 'so winun -toa.
 En zi ka min 'e 'ta wola Bali -le -pei -to winun
 da be, ka 'nan kaa -toa, koo kaa tranla. 19 Ka
 'nan 'cee ci minnun nen o -si -koonman yie
 'winon le be waa. En 'cee ci minnun nen klu
 va be -wee 'e 'san -a. 20 'Ka 'fli "siala 'nan,
 'cee 'w1 "paala -blonon le, en 'cee 'w1 "paaman
 nannannun ji. Koo ka 'nan 'w1 'todi 'lee 'w1
 tigh ppeonon be, e ya 'ka 'lo Bali -le -pei 'fluba
 'ji.

21 Ka ya 'ka 'fli see "paanan. E ya "le 'ka 'w1
 "paa 'ka 'fli 'ji 'vaa -e 'ka 'w1 "paa min peenun
 ji. Kaa ve minnun le 'nan, te 'o crin wo di,
 'pian te 'ka 'bo ka crin wo. 22 Kaa ve minnun

le 'nan, te 'o min 'nan -weε "di, 'pian te 'ka 'bɔ ka min nan -weεman. Kaa ve minnun le 'nan, yiba "minnun nen min o -paan "be o 'ka "yi "di, 'pian te kaa -nan fenun crin wo. ²³ Ka -dandan "taan 'nan Bali -le -pei -tɔ winun a 'ka 'lɔ, 'pian te ka'a 'ta 'wɔla "da "di. 'Wɪ zɪε e ya Bali 'tɔ srɛdɪ -a. ²⁴ En e ya 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan: «'Ka 'bɔ Zuif 'nɔn 'le "wean nen Bali 'tɔ a 'e srɛdɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪε o yei.»

-Fɔdɪ-klɔnmɔn -va man "cɛε Zuif 'nɔn 'le tin dra 'nɔnnɔn Bali 'lɛ dɪ

²⁵ 'Wɪ 'kpa, 'ka Zuif 'nɔn be, -te ka ya 'ta wɔlanan Bali -le -pei -tɔ winun da be, 'cee -fɔdɪ -klɔnmɔn -va be -a -ci a. 'Pian -te ka'a 'ta 'wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da dɪε, 'cee -fɔdɪ -klɔnmɔn -va be, e ya 'wɪ "tun "a Bali 'lɛ. ²⁶ Min nen e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ, en e 'ta wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da be, Bali -a 'siala "le min nen e ya 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va be -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁷ -Yee "wean min nen e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪε, 'pian te e 'ta wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da be, -yεε tin -tea 'i 'bɔ nen i cɪ Zuif min -a be 'i da. Kɔɔ i ya 'i 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va en Bali -le -pei -tɔ winun a 'i 'lɔ, 'pian yi'a 'ta 'wɔla "da "di.

²⁸ Zuif min tɪɣlɪ nen e ya Bali -le minnun va min -a be, e 'ka min nen e ya Zuif min -a 'e 'kɔlɛ man be -a dɪ. En e 'ka min nen o plɔ 'pla "man -a -fɔdɪ -a -klɔnmɔn -va be -a dɪ. ²⁹ 'Pian Zuif min tɪɣlɪ be e ya Zuif min -a 'e 'ji. En e ya min nen Bali lei 'saun -a -fɔ -klɔnmɔn -va be -a. Ya'a 'sia plɔ nen blamin -a "paala min man Bali -le -pei -tɔ wɪ da be -a va "fo "di. -Te Zuif min a zɪε Bali 'bɔ 'be 'tɔ -dan -nɔan -yɛε, -yee 'tɔ -dan 'ka 'sia blaminun va dɪ.

3

Bali wei 'bɔla Zuif 'nɔn 'va man "cɛε 'wee tin dra 'nɔnnɔn Bali 'lɛ dɪ

¹ Min nen e 'ka Zuif min -a dɪε, -te Bali -a 'siala 'yee minnun va min -a be, 'wɪ "yi "cɛn 'be cɪ Zuif 'nɔn 'le vε -a Bali 'lɛ "mɛn? En 'wɪ "yi "cɛn "nen Zuif min a ye Bali 'lɛ -fɔdɪ -klɔnmɔn -va man? ² Maan ve 'cɛε 'nan, 'wɪ nen e cɪ -wee vε -a "yi Bali 'lɛ be e ya "kaga. -Wee 'wɪ "yi "tɛdɛ nen e "mlian minnun pɛεnɔn 'le vε da be, -nyɛn 'nan, Bali wei be o va nen e 'bɔla.

³ 'Be nen 'gɔε, Zuif 'nɔn -mienun -a -kɔnman 'nan, wa'a yi tɛala Bali wei zɪε -a da dɪ. 'Wɪ zɪε -yee "wean be, 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra be -e 'e vɪlɛ 'e drɛ dɔv? ⁴ E 'ka zɪ "fo "di. 'Pian minnun pɛεnɔn 'o -tɔ 'nan Bali 'ta wɔla 'e wei da, en o 'bɔ 'be cɪ 'wɪlunɔn 'a. 'Wɪ zɪε e ya 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan:

«E ya zɪε 'nan -e minnun 'o -tɔ 'nan, 'i wei a tin 'nɔnnɔn 'a.

En 'nan -te min a 'wɪ 'tonan 'i man be,

'yie tin 'e 'kɔn 'e 'tedɪ -a san da.»

⁵ 'Winun nen blamin -a ve be, -a da nen 'an 'ci nrɔn en an "ta 'wɪ 'gɔε -a ve. Min -mienun -a ve 'nan: «'Wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ be, e ya 'wɪ "yi "a. Kɔɔ "te -kaa 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra dɪε, "te -kaa Bali -le tɪɣlɪ 'ci ye dɪ. -Yee "wean Bali -le nyɛn -blɪdɪ min va be, e 'ka 'e 'nɔan da dɪ.» Minnun nen o 'wɪ zɪε -a ve be -wee tin a 'nɔnnɔn? ⁶ -Cɛje, -wee tin 'ka 'nɔnnɔn "fo "di. -Kaa -tɔa 'nan, Bali 'wɪ dra 'e 'nɔan da, kɔɔ -yεε -taa "tin -tele 'trɛdanɔn pɛεnɔn da.

⁷ En "nyian be min -mienun -a ve 'nan: «E ya 'wɪ "yi "a -e min 'e vɪnan 'e ya Bali -sru, te ya'a 'ta 'wɔla -a wei da dɪ. Kɔɔ -te min a 'wɪ zɪε -a drɛnan be, Bali 'ta wɔla 'e wei da tian "va. 'Wɪ nen Bali -a dra zɪε, e ya 'wɪ "yi -dan a, en e Bali 'tɔ wuanla. -Mε "le "wean nen Bali tin -tea "min da "mɛn?» ⁸ -Yee "wean minnun zɪε waa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛ, -e -a "nen 'e bɔla 'wɪ "yi "a!» 'Wɪ "paadɪ -wɪlɪdɪ zɪε, -a 'bɔ nen waa "paa 'kɔ da 'nan -nyɛn kɔa "paaman minnun ji. -A -nɔan da nen Bali -taa "tin -tele minnun zɪε o da.

Blamin -tɔdɔ pɛεnɔn a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛnɔn 'a Bali 'lɛ

⁹ Maan 'le -sɛanla 'nan, -kaa Zuif 'nɔn be, -kaa 'kpa 'ka 'mlian 'leglɔn 'pee -ji 'nɔn da dɪ. Kɔɔ maan 'vɪ paan 'va 'nan, -te min a Zuif min -a oo, en -te min a 'leglɔn 'pee -ji min -a oo, o pɛεnɔn a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "le 'plɛblɛ 'wɪlɔ. ¹⁰ 'Wɪ zɪε e ya 'e 'crɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan:

«Min -tɔ 'ka min tɪɣlɪ 'a dɪ, en -a min -tɔwɪlɪ "ka "fo "di.

¹¹ Min -tɔ 'ka 'wɪ 'tɔzan -a -e 'e Bali -weε "di.

¹² 'Pian min -tɔdɔ pɛεnɔn 'si Bali man -kɔɔbli, en o pɛεnɔn 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra.

Min -tɔ 'ka 'wɪ "yi 'dra dɪ, en -a min -tɔwɪlɪ "ka "fo "di.

¹³ Weinun nen o bɔala o 'le be, e 'ka "yi "fo "di.

'Wɪlɔ winun nen.

E ya 'wɪlɪdɪ

"le -mlɛn 'shɛ 'ji yi nen

e min -tea "be -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁴ -Yɔ -saandɪ 'lee wei -wɪlɪdɪnɔn 'be bɔala o 'le.

¹⁵ O cɛɪn a o man "fɛavea min -tɛnan.

¹⁶ Fɛnan nen o -kɔ be,

fɛ srɛdɪ 'lee min -tedɪ nen -nan.

¹⁷ -Si nen e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ be, o 'ka "vale 'o -tɔa "di.

¹⁸ O yie 'ka 'naan Bali man dɪ.»

¹⁹ -Kaa -tɔa 'nan, 'wɪ pɛεnɔn zɪε e ya 'e 'crɛn -tedɪ Zuif 'nɔn 'le vε -a. En -yεε -kɔnman 'nan -kaa 'bɔ Zuif 'nɔn be, -cee 'tɔ "da 'cɛɪn "ka "nyian Bali 'lɛ dɪ. Blamin -tɔ 'ka 'kɔlamɔn 'yee tin 'nɔnnɔn -weεdɪ -a Bali 'lɛ dɪ. E ya zɪε 'nan -e Bali -le tin 'e 'kɔn 'e 'tedɪ 'trɛdanɔn pɛεnɔn da. ²⁰ -Yee "wean 'ta wɔladɪ Bali -le

-pei -tə winun da min 'bə 'le 'pleble 'a be, -a man "cɛɛ Bali min 'siala min tɣlɪ 'a 'e 'le dɪ. 'Pian Bali -le -pei -tə winun 'be -maan en min -a -təa 'nan e ya 'wɪ 'wliɪdɪ "drezan.

Bali min 'siala 'e 'le min tɣlɪ 'a yi -teradɪ Zozi man

²¹ 'Be nen 'gʊe, 'wɪ nen yaa -maan 'lɔɔ Bali min 'siala 'e 'le min tɣlɪ 'a be, Bali -a ta bɔla min le. 'Wɪ zɪe e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'e 'cɛn Bali -le 'fluba 'ji. 'Pian 'ta wɔladɪ Bali -le -pei -tə wɪ da min 'bə 'le 'pleble 'a be -a man "cɛɛ Bali min 'siala 'e 'le min tɣlɪ 'a dɪ. ²² Bali min 'siala min tɣlɪ 'a 'e 'le yi -teradɪ Zozi Crizi da man. Bali -a dra min -tɔdʊ pɛɛnɔn nen o yi -tera Zozi Crizi da be -wɪe. Kɔɔ Bali 'le be, Zuif min 'ka 'e 'to, en 'leglɔn 'pee -ji min 'ka 'e 'to dɪ. ²³ O pɛɛnɔn a 'wɪ 'wliɪdɪ "dreɲɔn 'a Bali 'le, en Bali 'yee 'tɛ 'san 'si -wɔ. ²⁴ Fɛ nen blamin 'ka 'kɔlaman -a yɪdɪ -a 'e 'bɔ 'le 'pleble 'a dɛ, Bali -le 'yi 'le "wean yaa -nɔn 'e 'tun. -Nyren 'nan e min 'siala min tɣlɪ 'a 'e 'le. En min nen Zozi Crizi -a 'si 'wɪ 'wliɪdɪ 'le 'pleble 'wlu be, -a san nen Bali -a "siala min tɣlɪ 'a 'e 'le.

²⁵ Zozi Crizi 'bɔ zɪe, -a 'bɔ nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka yiba "plan da "sragɔ bʊ vɛ -a 'trɛdanɔn man. -Yee -kadɪ zɪe -yɛɛ -maan -e Bali 'e minnun nen o yi -tera "da "be -wee 'wɪ 'wliɪdɪ 'fui. Bali 'wɪ zɪe -a dre -a -kɔɔndɪ -a 'nan 'e ya tɣlɪ. Kɔɔ 'li be, Bali 'ka 'wɪ "nen -kɔɔnle tɣlɪ blamin le 'wɪ 'wliɪdɪ "dredɪ man dɪ. ²⁶ Tʊ zɪe -a man be, e 'man -sran blamin va. 'Pian 'be nen 'gʊe, Bali -a -kɔɔn 'nan e ya tɣlɪ, kɔɔ 'wɪ 'wliɪdɪ pɛɛnɔn nen blamin -a dre be, ya 'a 'tɔdɛ 'e 'tun "dɪ. E -ta Zozi Crizi -a en 'wɪ 'wliɪdɪ pɛɛnɔn zɪe -a "nen 'wɪ 'bɔ "man. Bali -a dre zɪe 'nan -e min -tɔdʊ pɛɛnɔn 'o -tə 'nan Bali 'bɔ a tɣlɪ. En "nyian 'nan -e 'e min -tɔdʊ pɛɛnɔn nen o yi -tera Zozi da be, o 'sia min tɣlɪ 'a 'e 'le.

²⁷ 'Wɪ nen Bali -a dre zɪe -yee "wean be, -si -tə 'ka blamin lɔ -e 'e -dandan 'tan Bali 'le dɪ. Kɔɔ Bali min 'siala min tɣlɪ 'a 'e 'le yi -teradɪ Zozi da man. 'Pian ya'a siala min tɣlɪ 'a 'ta wɔladɪ -pei -tə winun da min 'bə 'le 'pleble 'a be -a man dɪ. ²⁸ -Yee "wean -a -cin 'e 'kon -kaa 'ji 'nan yi -teradɪ Zozi da man nen Bali min 'siala min tɣlɪ 'a. 'Pian ya'a 'sia 'ta wɔladɪ -pei -tə winun da min 'bə 'le 'pleble 'a be -a va dɪ.

²⁹ 'Wɪ zɪe e ya Zuif 'nɔn 'saza -le vɛ -a? -Ceje, kɔɔ Bali 'ka Zuif 'nɔn 'saza 'le Bali -a dɪ, 'pian e ya 'leglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn 'le Bali -a. ³⁰ Fɛ -le "wean nen maan 'vɪ zɪe, -yɛɛ ci 'nan, Bali a -tɔwli "ce. En Zuif min nen 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va 'lee 'leglɔn 'pee -ji min nen e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ, Bali o 'siala 'e 'le min tɣlɪ 'a yi -teradɪ Zozi da man. ³¹ 'Wɪ nen maan 'vɪ zɪe, -a -ci nen 'nan, an Bali -le -pei klu -sran ji yi -teradɪ Zozi da -a? -Ceje, 'be "cɛɛ dɪ. 'Pian 'wɪ 'bɔ nen Bali -le -pei -a 'vɪ tɣlɪ be, -a -ci nen maan 'sia.

4

Abraam 'e dre -cee 'wɪ -kɔɔn "manve -a

¹ -Kaa ci "nrɔn -kaa tra Abraam -le 'wɪ da. -Me "wɪ nen -yee 'wɪ -a "paaman -kaa 'ji? ² Abraam dre wɪ man "cɛɛ Bali -a 'sia 'e 'le min tɣlɪ 'a dɪ. Kɔɔ "te 'e 'kɔn 'nan -a dre wɪ man nen be, "te -a -si a Abraam -lɔ -e 'e -dandan 'tan. 'Pian Bali 'le be -a -si 'ka -yɔ "fo "dɪ. ³ Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Abraam yi -tera Bali da, -yee "wean nen Bali -a 'sia 'e 'le min tɣlɪ 'a.»

⁴ Blaminnun yei "be, -te min 'nyranman -tʊ 'pa be, waa -pan wo. -Pan zɪe "yi "cɛɛ waa dre -yɛɛ "dɪ. 'Pian 'nyranman nen yaa 'pa be -a manve nen. ⁵ Bali 'le be, e 'ka zɪ dɪ. Min 'ka 'kɔlaman 'nyranman -tʊ 'padɪ -a Bali le, 'nan -e Bali -le "yi 'e dre 'yee vɛ -a dɪ. 'Pian min nen e yi -tera "da 'nan, Bali -kɔlaman 'yee 'wɪ 'wliɪdɪ "fuidɪ -a be, Bali -a "siala 'e 'le min tɣlɪ 'a.

⁶ 'Wɪ zɪe -a 'bɔ nen mingɔnnɛn David nen 'li be yaa 'vɪ 'sɛze. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan min nen Bali -a "siala 'e 'le min tɣlɪ 'a, te 'nyranman -tʊ "cɛɛ yaa 'pa en Bali 'wɪ zɪe -a dre -yɛɛ "dɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -a san lɔ. 'Wɪ zɪe yaa cɾen -te Bali -le 'fluba 'ji. Yaa cɾen -tɛ 'nan:

⁷ «Minnun nen o Bali -le -pei -tə winun sɾɛ en Bali -a 'ce -wɪe "be, ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -wɔ. Kɔɔ Bali -wee 'wɪ 'wliɪdɪ 'fui. ⁸ En 'wɪ 'wliɪdɪ "drezan nen Minsan Bali 'ka -a siala "nyian 'wɪ 'wliɪdɪ "drezan -a dɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -a san lɔ.»

Bali Abraam 'sia min tɣlɪ 'a 'e 'le te e 'ka 'e fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ

⁹ Ci "nrandɪ zɪe Zuif 'nɔn nen 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va be, o 'saza 'le vɛ "cɛɛ dɪ. E ya 'leglɔn 'pee -ji minnun nen o 'ka 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ -wee vɛ -a "nyian. -Kaa ci "nrɔn Abraam -le 'wɪ da "nyian! -Kaa -təa 'nan, Abraam yi -tera Bali da, en -yee yi -teradɪ Bali da man nen Bali -a 'sia min tɣlɪ 'a 'e 'le. ¹⁰ 'Pian tʊ nen Bali Abraam 'siala min tɣlɪ 'a 'e 'le be, -kaa ci "nrɔn "da. Te e ya 'kɔ? Te Abraam a 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va, -baa te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, tʊ zɪe -a man be te Abraam 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. 'Pian te e ya 'le 'leglɔn 'pee -ji min nen e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹¹ Bali Abraam 'sia min tɣlɪ 'a 'e 'le 'vaa en e -fɔ -klɔnmɔn -va "be -sru. Plɔ zɪe waa pla Abraam man -a -kɔɔn "vɛ -a 'nan Bali -a 'sia min tɣlɪ 'a 'e 'le 'yee yi -teradɪ 'e da man. Zɪ e -tra zɪe en min -tɔdʊ pɛɛnɔn nen o yi -tɛla Bali da be Abraam dre "le o tra -le 'wɪ 'zʊ. -Te o 'ka 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ oo, Bali o "siala min tɣlɪ 'a 'e 'le 'wee yi -teradɪ 'e da man "le zɪ yaa dre Abraam le be -yee 'wɪ 'zʊ. ¹² En "nyian be, Abraam a Zuif 'nɔn nen 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn

-va be, o tra -a. 'Pian 'vaa -e Abraam 'bo 'e 'kon o tra -a Bali 'le be, te o yi -tera Bali da "le zi Abraam 'bo "e dre te e 'ka 'e 'fodi -klonmon -va die -yee 'wi 'zv.

"Ta wladı -pei -to winun da man "cee Bali Abraam 'sia min tıglı 'a 'e 'le di

13 Bali -to "da Abraam le 'nan, e 'treda -nonan -yre. 'Wı 'towli zıe yaa 'vı Abraam ci 'nennun le. Wa'a vıle 'nan Abraam 'ta 'wola Bali -le -pei -to winun da, -yee "wean Bali 'wi zıe -a 'vı -yre "di. 'Pian Bali Abraam 'sia min tıglı 'a 'e 'le -yee yi -teradı 'e da man, -yee "wean nen e -to 'wi zıe -a da -yre. 14 "Te 'e 'kon 'nan 'ta wladı Bali -le -pei -to winun da min 'bo 'le 'pleble 'a be, -a man nen min dra 'wi zıe -a "nen 'blızan -a be, "te maan ve 'nan yi -teradı Bali da a 'wi 'tun "a. En "nyian be "te 'wi 'bo nen Bali -to "da Abraam le zıe -a -ci "ka "di.

15 Bali -le -pei -to winun 'be min "paala Bali -le nyran -blıdı wlu. Koo blamin -pe 'ka 'saa -a dređı -a dı. "Te Bali -le -pei -to wı "ka "die, "te -a sre wı "ka "di.

16 -Yee "wean fe nen Bali -to "da Abraam le be, e ya minnun peenon nen o yi -teala Bali da be -wee ve -a. "Yi "tun 'nen Bali -a dre -wle. Yaa dre zıe 'nan -e Abraam kludanon peenon 'o -kola -a "nen 'blıdı -a. Zuif non nen Bali -le -pei a -wlo "be, -te o yi -tera Bali da "le Abraam -le 'wi 'zv be, o -kolaman -a "nen 'blıdı -a. En 'leglon 'pee -jinon be, -te o yi -tera Bali da "le Abraam -le 'wi 'zv be, o -kolaman "nyian -a "nen 'blıdı -a. -Yee "wean min -tovd peenon nen o yi -teala Bali da be, Abraam dre "le o tra -le 'wi 'zv. 17 En 'wi zıe e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji. Koo e ya 'e 'cren -tedı 'nan, Bali -a 'vı Abraam le 'nan:

«'Leglon "kaga "ji minnun peenon be, mein -toa "o tra -a.»
Bali 'le be Abraam dre "le -kaa tra -le 'wi 'zv. Bali nen e 'belıdı -nonan "minnun nen o kaa be -wle "be, -a da nen Abraam yi -tera. En Bali 'bo zıe, fe nen min 'ka tian -a yıle 'e yıe -a die, yaa dra -e 'e 'kon.

18 Bali -a 'vı Abraam le 'nan, -a kludanon -taa "konle "kaga, en e -taa "drele "le 'leglon "kaga "jinon tra -le 'wi 'zv. 'Wı zıe -a -cin 'ka blamin 'ji 'nan e -kolaman 'le sadı -a dı. 'Pian Abraam yi -tera "da 'nan 'e dra. 19 Tv zıe -a man be, te Abraam le -kolaman 'e baa -yaa tv. En Abraam -a -toa 'nan 'e ci 'nen 'yadı lı, en yaa -toa "nyian 'nan 'e nan Sara ci 'nen 'yadı lı, 'pian 'winun zıe ya'a Abraam "koe 'sile 'e da yi -teradı -a Bali da dı. 20 En 'wi 'bo nen Bali -to "da 'nan 'e dra -yre "be, ya'a 'e 'ci -fole "da "di. 'Pian -yee yi -teradı Bali da 'pa "da, en e Bali 'to "yi 'vı. 21 E yi -tera "da 'kpa 'nan, 'wi nen Bali -a 'vı 'nan 'e dra be -a -pe "saa -a dređı -a. 22 'Wı zıe -yee -maan Bali Abraam 'sia 'e 'le min tıglı 'a.

23 'Wı nen e ya 'e 'cren -tedı 'nan Bali Abraam 'sia 'e 'le min tıglı 'a be, e 'ka Abraam 'saza 'le ve -a dı. 24 'Pian e ya -kaa 'bo 'le ve -a "nyian. Bali nen e -kaa san Zozi Crizi wluan -kanon 'va be, e -kaa "siala min tıglı 'a 'e 'le -cee yi -teradı 'e da man. 25 Zozi Crizi zıe -a 'bo nen Bali -a -non 'sraga bovı -a -kaa man -cee 'wi 'wlıdı "le "wean. En Bali -a wluan -kanon 'va 'nan -e -kaa kon min tıglı 'a 'e 'le.

5

Yi -teradı Zozi da man nen Bali 'lee blamin yei -sean 'e cin va

1 Bali -kaa 'sia min tıglı 'a 'e 'le -cee yi -teradı Zozi da man. -Yee "wean 'be nen 'gve, 'wi nen -kaa san Zozi Crizi -a dre be, -yee -maan -fodi -trıo a -kaa yei -kaa 'vale Bali -a. -Kaa man -wee 'nan 'e 'fo "da zıe! 2 -Kaa san Zozi Crizi 'bo 'be 'si 'le 'sv -cee 'nan, -e Bali -le "yi 'e dre -cee ve -a. -Cee yi -teradı Zozi da man nen -kaa soonla 'si zıe -a da, en Bali -le "yi dre -cee ve -a. -Yee "wean -kaa ci 'e "nran, koo -a -cin a -kaa 'ji 'nan Bali -le 'te 'san -taa "drele -cee ve -a. 3 En -te 'wi 'tondon baa -kaa man oo, -kaa ci 'e "nran "nyian. Koo -kaa -toa 'nan, -te -kaa ya -kaa yra ynan be, e -pıan 'sodı -nonan -cee. 4 En -te -kaa -pıan 'sa be, -cee yi -teradı Bali da "paa "da 'kpa 'pleble. En -te -cee yi -teradı Bali da a 'pleble be, -te -kaa yei yra Bali le. 5 En -cee yei 'fodi Bali le zıe -a "nen 'ka 'fo 'e "tun "di. Koo -kaa -toa 'nan Bali -kaa ye "yi. Bali lei 'saun nen yaa -nyran -kaa 'ji be, -yee 'wi zıe -a -cin -toa -kaa 'ji.

6 Bali -kaa ye "yi, koo tv nen -kaa ya 'wi 'wlıdı "le 'pleble 'wlu be, en Crizi -ka -kaa 'wi 'wlıdı "drenon 'gve -cee "wean. 'Wı zıe e dre to nen Bali -a 'pla 'e 'bo 'a be -a man. 7 Min -le 'wıdı "man -e 'e 'ka min tıglı 'leji be e ya 'pleble. 'Pian -te min nen e ci -yee min "yi "a be, -nyren "be e "we "man, -te e ya -kadı -a oo -e 'e 'fli -non -yee 'wi 'ji. 8 'Wı nen Bali -a dre be, yaa -ci -koonman 'wein 'nan Bali -kaa ye "yi 'kpa tıglı. Koo Crizi -kaa 'leji -ka 'wo, -te -kaa ya tian 'wi 'wlıdı "drenon 'a Bali 'le.

9 En Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wo be -yee "wean nen 'be nen 'gve Bali -kaa 'sia min tıglı 'a 'e 'le. -Te Zozi Crizi 'wi zıe -a dre, -te -kaa ya tian 'wi 'wlıdı "drenon 'a be, 'be nen Bali -kaa 'sia 'e 'le min tıglı 'a 'gve, -me 'wi nen e -taa -a drele -cee? Maan ve 'cee 'nan, yi nen Bali tin -tea 'tredanon da be, Zozi -kaa 'sia Bali -le nyran -blıdı wlu -kpı. 10 En "nyian be, -te -kaa ya tian Bali 'nanmannon 'a be, en Bali -kaa yei "sen 'e cin va -kaa 'vale 'waa 'e 'pı -le -kadı -a. -Te 'e 'wi zıe -a dre -te -kaa ya tian -a 'nanmannon 'a be, 'be nen -kaa dre -a beenu -a 'gve, -me "wi nen e -taa -a drele -cee? Maan ve 'cee 'nan, -a -pı Zozi Crizi -le wluandı -kanon 'va be, -yee "wean nen Bali -taa -kaa 'sile 'wi 'ji, -e 'belıdı nen ya'a 'nyaan die 'e dre -cee ve -a. 11 'Pian -a peenon "cee di.

'Be 'bō nen 'gōe, -kaa san Zozi Crizi -kaa yei 'sēn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a. 'Wī zīe -yee "wean ci "nrandi -dan a -kaa 'bō Bali va zia.

Zozi Crizi 'be min "sia -kadı lō en e 'belidi -nōn -yre

¹² Min -tōwli "le 'wī 'wlıdı "nen yaa drē be, -yēe -maan 'wī 'wlıdı "drēdı wla 'trēda. En 'wī 'wlıdı "drēdı zīe, e -ta -kadı -a. Min 'bō 'tō nen Adan. 'Wī nen yaa drē be, -yēe -maan min -tōdı pēēnōn 'wī 'wlıdı drē, en -kadı 'pla o man. ¹³ 'Wī zīe -yēe -kōōnman 'nan, tō nen Bali 'ka tian -yee -pei -tō wī -nōnlē Moizi lē dīe, te blamin 'wī 'wlıdı "dra 'trēda. 'Pian tō zīe -a man be, 'wī 'wlıdı "drēdı 'ka Bali -le -pei srēdı -a dı, kōō te Bali 'ka tian -a -nōnlē Moizi lē dı. ¹⁴ 'Be a zı, 'pian -e 'e 'sia Adan tō va -trılıi -e 'e bō Moizi tō va be, te minnūn -kaaman. Minnūn 'bō nen wa'a Bali wei -fōlēa 'o "trōēn -sru "le Adan -a drē be -yee 'wī 'zū dīe, te o -kaaman.

E ya "le 'an vī 'cēe 'nan 'wī -mie -ji zia be, Adan 'lee Crizi 'o cin 'sia. ¹⁵ 'Pian Adan -le 'wī 'wlıdı "nen yaa drē be, -a "nen 'wī 'ka "le Bali -le "yi "nen e -ta -a 'trēda be -a "nen 'wī -le 'wī 'zū dı. Fē nen maan ve zīe -yēe ci 'nan, -kaa -tōa 'nan, minnūn pēēnōn -kaaman Adan -le 'wī 'wlıdı "drēdı -le "wēan. 'Pian 'be nen 'gōe, Bali -le "yi drē minnūn pēēnōn 'le vē -a min -tōwli "le "wēan. Min zīe Zozi Crizi nen. -A va nen Bali cıla en e 'yee "yi "nōn -cēe 'e 'cıladı 'da. ¹⁶ -Yee "wēan Bali -le "yi "nen e -ta -a 'trēda be, -a "nen 'wī 'ka "le Adan -le 'wī 'wlıdı "nen yaa drē be -a "nen 'wī -le 'wī 'zū dı. Kōō Adan 'wī 'wlıdı "tō drē en Bali tin -tē "da. 'Be nen 'gōe blamin -le 'wī 'wlıdı "a "kaga, 'pian "yi "nen Bali -a drē blamin lē 'e "tun "be, -yēe -maan Bali min "siala min tıglı 'a 'e 'lē.

¹⁷ Maan ve "nyian 'nan, min -tōwli "le 'wī 'wlıdı "nen yaa drē be, -yēe -maan -kadı 'pla blamin man. -Te 'be e -kız, 'be nen Bali "yi drē -cēe 'e 'cıla "da en e -kaa 'sia 'e 'le min tıglı 'a 'gōe, -mē "wī nen e -taa -a drēle -cēe? Maan ve 'cēe 'nan, 'wī nen Zozi Crizi -a drē be, -yēe -maan 'belidi nen ya'a 'nyaan dīe e ya -cēe vē -a.

¹⁸ 'Wī 'kpa nen! 'Wī 'wlıdı "tōwli "nen min -tō -a drē be, -yēe -maan en min -tōdı pēēnōn a Bali -le tin -tēdı min da wlu. En "nyian be, 'wī tıglı 'tōwli "nen min -tō -a drē be, -yēe -maan Bali minnūn pēēnōn 'sia min tıglı 'a 'e 'lē en e 'belidi -nōn -wle. Crizi -le -kadı yiba "plan da be -nyren. ¹⁹ Min -tōwli "le Bali wei nen yaa -fōla 'e "trōēn -sru "be, -yēe -maan en min "kaga drē 'wī 'wlıdı "drēnōn 'a. -A -tōwli "nen "nyian, min -tōwli "le 'ta wōladı Bali wei da be, -yēe -maan min "kaga -kōlaman drēdı -a min tıglı 'a Bali 'lē.

²⁰ En -mē "le "wēan nen Bali -ta -pei -tō wūnūn -a "men? E -ta -a 'nan -e blamin 'e -tō 'nan 'e ya -pei -tō wī "kaga "srēzan -a. 'Pian fēnan nen Bali -le -pei -tō wī cı 'e srēdı "kaga

"be, -a fē 'bō 'nan nen Bali -le "yi -ciala "da "nyian. ²¹ Kōō 'wī 'wlıdı "drēdı 'be -maan -kadı 'pla blamin man. En Bali -le "yi 'be -maan Bali min "siala 'e 'lē min tıglı 'a -e 'e 'belidi nen ya'a 'nyaan dīe -a -nōn -yre. 'Wī nen -kaa san Zozi Crizi -a drē be, -yēe -maan 'belidi zīe e dra -cēe vē -a.

6

'Wī 'wlıdı "drēdı 'ka Zozizan 'sole dı

¹ 'Wī nen an 'sia -a vīnan zīe -a -ci nen 'nōn? -A -ci nen 'nan Zozizan 'fo 'wī 'wlıdı "drēdı man, 'dū -e Bali 'e 'yee "yi "nōn -yre 'e 'cıladı "da? ² -Cēje, e 'ka zı "fo "dı. -Ka'a 'kolaman -e -kaa drē zı dı, kōō -kaa ya "le minnūn nen o kaa 'wī 'wlıdı "drēdı va zia be -wee 'wī 'zū.

³ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, -kaa pēēnōn nen o -kaa -batize drē be, -kaa drē Zozi Crizi nun -a -tōwli, en -kaa ka waa 'e cin va. ⁴ -Yee "wēan -kaa -batize drēdı be, e ya "le -cēe ka -kaa 'vale Zozi Crizi nun -a en o -kaa 'wō 'e cin va. E drē zīe 'nan -e -cēe ta wō -pē 'e 'kōn 'e -tre, "le zı -kaa "tı Bali -le 'pleble Zozi Crizi wluan -kanon 'va en -yee ta wō -pē drē 'e -tre be -yee 'wī 'zū.

⁵ 'Wī 'kpa nen! -Kaa -batize drēdı be, e ya "le -kaa drē Crizi nun -a min -tōwli "a -yee -kadı -ji. -Yee "wēan Crizi -le wluandı -kanon 'va be, -kaa ya "nyian "le min -tōwli "le 'wī 'zū -kaa 'vale waa. ⁶ -Kaa -tō 'nan, min nen -kaa cı -a "nen 'e tēde be, -yēe ka 'o 'vale Crizi -a! -Yee "wēan -cēe 'wī 'wlıdı "drē 'kōle nen -kaa da 'gōe -a -nan a 'e 'nyandı. E drē zīe 'nan -e 'wī 'wlıdı 'le 'pleble 'e vīle 'e 'kōn 'nyian -kaa da dı. ⁷ Kōō min nen e -ka be, te 'wī 'wlıdı "le 'pleble 'ka "nyian "da "dı.

⁸ 'Be nen 'gōe, -kaa ka -kaa 'vale Crizi -a. -Yee "wēan -kaa yi -tera "da tıglı 'nan, Crizi -le 'belidi be, -kaa -taa "kōnlē "nyian -a "nen "blūnōn 'a -kaa 'vale waa. ⁹ Kōō -kaa -tōa 'nan, Crizi nen e wluan -kanon 'va be, ya'a "nyian kaa dı. En -ka -le 'pleble 'ka "nyian "da "dı. ¹⁰ Crizi -ka 'e 'pa -a -tōwli en yaa drē 'li "fo "le vē -a. 'Wī 'wlıdı "le 'pleble 'le 'ka "va 'zia. 'Pian 'be nen 'gōe -a yīe a "man, en Bali nen yaa "sua.

¹¹ -A -tōwli "nen 'e 'kōn 'cēe vē -a "nyian. 'Ka -tō 'nan, ka ya "le minnūn nen o kaa, en 'wī 'wlıdı "le 'pleble 'le 'ka o va zia be -wee 'wī 'zū. 'Pian 'be nen 'gōe, ka drē min -tōwli "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee "wēan 'ka yīe a "man Bali -le vē -a, en kaa "sua.

¹² -Yee "wēan te 'ka 'wī "man -e 'wī 'wlıdı "nen 'e 'ka 'pla dı! -Yēe cı 'le 'ta wōladı 'ka 'bō 'ci 'sō wūnūn -wlıdı "da -le 'wī 'zū. ¹³ En "nyian be, te 'ka 'man mennun -nōn 'wī 'wlıdı "drēdı lē -e 'o drē 'wī 'wlıdı "le 'nyranman 'pa vē -a dı. 'Pian 'ka 'fīi 'nōn Bali lē "le minnūn nen o wluan -kanon 'va en o yīe a "man "be -wee 'wī 'zū. En 'ka 'man mennun -nōn Bali lē, Bali -le 'wī 'yi "drē vē -a. ¹⁴ Maan ve 'cēe 'nan, 'wī 'wlıdı "le 'pleble 'ka "nyian kōan 'ka da dı. Kōō

Bali -le "yi dre 'cee ve -a, -pei -le 'pleble 'ka 'nyian 'ka da di.

'Wi 'yi "dredı Zozizan 'sö

15 -Te maan 'vi 'nan, Zozinon a Bali -le "yi 'wlu -le "wean -pei -le 'pleble 'ka 'nyian o da die, -a -ci nen 'nan, -si a 'e 'nondı -wle -e 'o 'fo 'wi 'wlıdı "dredı man? -Ceje, e 'ka zı "fo "di. 16 Kaa -toa 'ka 'bö -a 'nan, -te min wu "man 'nan 'e dra min -to 'suzan 'a be, e 'nyranman 'paa 'e 'tazan zıe -yree en e 'ta wola -a wei da. -Te e dre 'sien "le 'e 'tazan -le noan -le 'wi 'zv. A -towlı "nen 'nyian 'cee ve -a. -Te ka wu "man en 'wi 'wlıdı 'ka 'pla be, te ka dre "le 'wi 'wlıdı "le noan -le 'wi 'zv. 'Wi nen e -taa "bale 'ka man -a 'le 'srannan "be, -nyren -kadı -a. En -te ka wu "man 'nan ka 'ta wola Bali wei da be, te ka dre "le Bali -le noan -le 'wi 'zv. 'Wi nen e -taa "drele 'cee ve -a -a 'le 'srannan "be, -nyren 'nan Bali 'ka "siala min tıglı 'a 'e 'le.

17 -Kaa Bali muo "fö! Köö 'li 'e tede be, ka ya "le 'wi 'wlıdı "le noannun -le 'wi 'zv. 'Pian 'be nen 'göe, Bali -le 'wi 'noannun nen waa paa 'ka 'ji be, ka wu "man 'ka 'ci 'fidaa 'a, en ka ya 'ta wolanan "da. 18 'Wi 'wlıdı "le 'pleble 'ka 'nyian 'ka da di. Ka dre "le Bali -le noannun -le 'wi 'zv 'nan -e 'ka 'wi 'yi "dre.

19 Ka ya blaminun -a, -yee "wean 'winun nen blamin -a ve be, -a da nen 'an 'ci nrön en an ci 'winun 'göe -a vınan. 'Li 'e tede be, 'ka 'man mennun -non 'wi 'wlıdı "nen e 'ka "le blamin 'e dre die -a dredı le, en ka Bali -le -pei -to winun sre -pe "kaga "ji. 'Pian 'be nen 'göe, 'ka 'man mennun be, 'ka -non Bali le 'wi 'yi "dre ve -a. 'Wi zıe -a dredı 'be -maan 'cee 'ta wö -pe -taa 'sole Bali le.

20 Fe -le "wean nen an 'wi zıe -a 'vi be, -yee ci 'nan, to nen ka ya 'wi 'wlıdı "dredı lö "le noan -le 'wi 'zv be, te 'wi "yi "dredı "cee -kaa "paala di. 21 En to zıe -a man be -me "nen kaa 'yi 'wi zıe -a dredı -ji? Maan ve 'cee 'nan, 'be nen 'göe, -te ka ya 'ka 'ci "nrönnan 'wi zıe -a da be, -a 'yra 'ka -tea 'sien. Köö kaa -toa 'nan -a 'le 'srannan "nen -kadı -a.

22 'Pian 'be nen 'göe, ka 'ka "nyian 'wi 'wlıdı "dredı lö "le noan -le 'wi 'zv di. Ka ya Bali 'sunan "le -yee noannun -le 'wi 'zv. 'Wi zıe -a dredı 'be -maan 'cee 'ta wö -pe -taa 'sole Bali le, en -a 'le 'srannan "be Bali 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a -noan 'cee. 23 'Wi 'wlıdı "dredı man -pan nen -kadı -a. 'Pian Bali -le "yi "nen yaa -non -cee 'e "tun "be, -nyren 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a. Ka dre min -towlı "a 'ka 'vale Zozı Crızı -a, -yee "wean 'belidi zıe e dre -cee ve -a.

3

-Pei -le 'pleble 'ka 'nyian Zozinon da di

1 'An "böı Zozinon, ka -peınun -toa. En kaa -toa 'nan, -te min -ka be, te -pei -le 'pleble 'ka "nyian "da "di. 2 An -kolaman maan -koonman lı 'padı 'lee -konnən 'padı man. -Pei

"e 'nan, lumon nen e -konnən 'pa be, -te -a -sran yie a tian "man "be, ya'a 'sia 'e 'sran zıe -a wlu "li "fo "di. 'Pian -pei -a -si -non -yree 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kolaman -e 'e -konnən pee 'pa. 3 -Te -a -sran yie a tian "man, en e -kö -klonman pee -va be, te e 'wi 'wlıdı dre -konnən -weedi -a. 'Pian -pei -a -si -non -yree 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kolaman -kudı -a -klonmon pee -va, 'nan -e 'o cin 'pa. 'Wi zıe e 'ka -konnən -weedi -a "fo "di.

4 'An "böı Zozinon, 'wi 'towlı zıe an -kolaman maan -koonman 'ka man. Zozı Crızı -ka yiba "plan da, en ka dre min -towlı "a 'ka 'vale waa. E ya "le 'cee -kadı -le 'wi 'zv -pei -va zia. 'Be nen 'göe, ka dre 'sien min nen e wluan -kanon 'va be -yee ve -a. E dre zı 'nan -e -kaa Zozinon be, -kaa Bali 'su 'wi 'yi "dredı -a.

5 'Li 'e tede te -ka'a tian drele Zozı 'le ve -a die, te -kaa 'ta wola -kaa 'bö 'ci 'sö winun -wlıdı "da. En -pei 'bö 'le 'pleble 'be 'ta -toa -kaa man -kaa 'bö 'ci 'sö 'winun zıe -a da ta wödi -a. -Yee "wean 'winun nen -a 'le 'srannan "a -kadı -a be, -kaa dre. 6 'Pian 'be nen 'göe, -pei -le 'pleble 'ka "nyian -kaa da di. -Kaa ya "le min -kadı -le 'wi 'zv -pei -va zia. -Yee "wean -kaa ya Bali 'sunan -pe -tre -ji "ta woladı -a 'wi nen Bali lei 'saun -a 've be -a da. -Ka'a 'ta 'wola "nyian -pei -to winun da -e -kaa Bali 'su "le zı waa dra 'e tede be -yee 'wi 'zv di.

-Pei 'be -maan blamin -a -toa 'nan e ya 'wi 'wlıdı "drezan -a

7 -Te maan 'vi 'nan, -pei 'le 'pleble 'be 'ta -toa -kaa man en -kaa 'wi 'wlıdı "dra be, -a -ci nen 'nan -pei a 'wi 'wlıdı "a? -Ceje, e 'ka zı "fo "di. 'Pian -kaa -toa 'nan, "te -pei "ka "die, "te fe nen e ci 'wi 'wlıdı "a be blamin "ka -a toa di. Fe nen maan 'vi zıe -yee ci 'nan, blamin ci 'sö winun a -wlıdı, -kaa -toa zı, köö -pei -a 'vi 'nan: «Te blamin 'bli 'e bö fe nen e 'ka -yee ve -a die -a man di.» 8 'Wi nen -pei -a 'vi zıe, -a 'bö nen 'wi 'wlıdı "a 'si, en e 'pleble 'sia 'an da -a. -A -nan nen an 'wi 'wlıdı 'to 'tödü peenon dredı 'sia. Fe nen maan 'vi zıe -yee ci 'nan, to nen -pei "ka "die, 'wi 'wlıdı "ka 'pleble 'sile'a 'an da di. 9 Köö 'e tede be, -pei -le 'pleble 'ka 'an da di. To zıe -a man be te 'an 'man yra flu. 'Pian to nen -pei 'pleble 'siala 'an da be, zı e 'bö be, -a -nan nen 'wi 'wlıdı 'pleble 'sia 'an da, 10 en an dre min -kadı -a Bali 'le. 'Wi 'kpa nen, Bali 'yee -pei -to winun -non min le 'nan -e 'e 'belidi ya. 'Pian -pei zıe yaan 'non -ka le. 11 Fe nen maan 've zıe -yee ci 'nan, to nen -pei 'pleble 'sia 'an da be, -a -nan nen 'wi 'wlıdı 'pleble 'sia 'an da "nyian. Yaan see paa, 'nan 'an -pei -to winun sre en yaan -non -ka le. 12 'Pian -pei 'bö "fo "be e ya Bali -le ve -a. En -pei -to winun peenon be, e ya 'saun Bali 'le, e ya tıglı, en e ya 'kpa.

13 Fe nen e ci 'kpa be, e -kolaman e min -noan "ka le? -Ceje, -pei "cee min -non -ka le di. 'Wi 'wlıdı 'be dre. -Pei nen e ci 'kpa be,

yaa 'si en 'yaan see paa 'a, 'nan -e 'yaan 'non -ka le. 'Wunun zie -a dredi 'be -maan minnun peenon -yee -wliđi 'ci 'yi.

¹⁴ Kaa -toa 'nan, -pei -to wunun 'si Bali va. 'Pian 'an 'bo 'gve, blamin nen 'maan, en an ya 'wliđi 'lo 'le -yee noan -le 'wliđi 'zv. ¹⁵ An dre wunun 'ka 'sia 'an 'bo 'va di. Koo 'wliđi nen an ci 'vale 'an dra be, ma'an 'be dra di. 'Pian 'wliđi nen -a dredi 'wliđi 'naan 'an man be, -a 'bo nen maan dra. ¹⁶ 'Wliđi zie -yee -koonman 'nan, an Bali -le -pei -to wunun "siala 'wliđi 'yi "a. Koo an 'ka 'vale 'an 'wliđi 'nen maan dra zie -a dra di. ¹⁷ 'Men "cee 'wliđi 'bo zie -a dra 'an yie man di. 'Pian 'wliđi 'bo nen an dre -yro 'le noan -le 'wliđi 'zv be -yee 'ta -toa 'an man, en maan dra.

¹⁸ Maan -toa 'nan, 'an 'bo blamin 'gve, 'wliđi 'yi "dredi 'ka 'an nyen va di. Koo an ya 'vale 'an 'wliđi 'yi "dra, 'pian 'an 'pe 'ka 'soa -a dredi -a di. ¹⁹ 'Wliđi 'yi "nen -a -cin ci 'an 'ji "le 'an dre be, ma'an 'be 'dra di, 'pian 'wliđi 'nen an 'ka 'vale 'an dra die -a 'bo nen maan dra. ²⁰ En -te an 'wliđi zie -a dra be, yaa -koonman 'nan, 'men "cee dra 'an yie man di. 'Pian 'wliđi 'bo nen an dre -yro 'le noan -le 'wliđi 'zv be -yee 'ta -toa 'an man, en maan dra.

²¹ 'Wunun 'bo nen maan dra zie, -yee -maan maan -toa 'nan, 'wliđi 'yi "cin a 'an 'ji 'nan 'an dre, 'pian mnen "twe -e 'an 'wliđi "dre. ²² 'Men ci "nrondi va be, an Bali -le -pei -to wunun "siala 'wliđi 'a 'le 'an 'ta wola "da. ²³ 'Pian 'an dre wunun -ko -si pee da zia. -Si pee zie e ya -si nen e 'ka 'vale Bali -le -pei 'e 'kon die -a. 'Ta woladi -si zie -a da be, -yee 'an dre 'wliđi 'lo 'le -yee noan -le 'wliđi 'zv. En an 'wliđi "dra.

²⁴ 'Wliđi -dan 'be 'bo 'an man. -Ti nen maan ye -e 'yaan 'so 'wliđi zie -yro? En -tie 'an "sia -ka -lo? ²⁵ An -ciala Zozi Crizi -va da be, -yee 'an Bali muo "fo, koo -yee 'wliđi zie -a dre.

Maan 'le -seanla -a vidi -a 'nan, 'men ci "nrondi va be, an dre Bali -le -pei -lo 'le -yee noan -le 'wliđi 'zv. 'Pian 'an dre wunun va be, an ya 'wliđi 'lo 'le -yee noan -le 'wliđi 'zv.

8

Bali lei 'saun 'be Zozizan 'paala

¹ 'Be nen 'gve, minnun nen o dre Zozi Crizi -le ve -a be, Bali -le tin -tedi o da 'si o man. ² Koo Bali lei 'saun 'be o "paala. -Yee "wean 'belidi 'kpa dre -wee ve -a, en o dre min -towli "a o 'vale Zozi Crizi -a. 'Wliđi zie -yee "wean o 'so 'wliđi "le 'pleble 'lo, en -ka -le 'pleble 'ka "nyian o da di.

³ -Kaa ya blaminun -a -le "wean be, Bali -le -pei 'ka -kolale 'wliđi "le 'pleble 'sidi -a -kaa da di. 'Pian Bali -a dre. 'E 'pi 'pa 'sia 'trada "le blamin -le 'wliđi 'zv. En e tin -te "da blaminun -le 'wliđi "dredi man. E -ka 'wliđi zie -a -ji. ⁴ Bali 'wliđi zie -a dre 'nan -e 'wliđi nen -pei -a 'wliđi be -e dre -cee ve -a. 'Wliđi zie -nyren

'nan, -kaa -koon "min tigli 'a Bali 'le. E ya -kaa nen -ka 'a 'ta 'wola -kaa 'bo 'ci 'so wunun da di, 'pian -kaa 'ta wola 'wliđi nen Bali lei 'saun -a ve be -a da be -cee ve -a.

⁵ 'Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, minnun nen o 'paala o 'bo 'ci 'so wunun da be, o 'bo 'ci 'so wunun nen waa -weeman. 'Pian minnun nen Bali lei 'saun 'be o 'paala be, 'wliđi nen e "sia Bali lei 'saun 'va be, -a 'bo nen waa -weeman 'nan 'o dra. ⁶ Maan ve 'cee 'nan, 'ta woladi min 'bo 'ci 'so wunun da be, -a 'le 'srannan "nen -kadu -a. 'Pian min nen yaa -weeman 'nan, 'e 'ta wola 'wliđi nen Bali lei 'saun -a ve be -a da be, 'belidi nen ya 'a 'nyaan die e ya -yee ve -a. En -fudi -troo a -yee ve -a. ⁷ Min nen e 'ta wola 'e 'bo 'ci 'so wunun da be, e ya Bali 'nanmanzan 'a. Koo ya 'a 'ta 'wola Bali -le -peinun da di. En 'wliđi 'kpa, -a san 'ka 'kolaman -a dredi -a "fo "di. ⁸ -Yee "wean minnun nen o 'bo 'ci 'so wunun 'be o "paala be, wa 'a 'kolaman -e 'o 'so Bali le "fo "di.

⁹ 'Cee ve be, 'ka 'bo 'ci 'so wunun "cee 'ka "paala "nyian di, 'pian Bali lei 'saun nen. -Te e ya 'wliđi 'kpa -a 'nan Bali lei 'saun a 'ka 'lo be, -a -nan nen e 'ka "paala. Maan ve 'cee 'nan, min nen Crizi lei 'saun 'ka -yro "die, te -a san 'ka Crizi -le ve -a di. ¹⁰ 'Pian 'cee ve be, 'ka 'vale Crizi -a ka dre "le min -towli "le 'wliđi 'zv. 'Be nen 'gve, 'ka po -le -kondi 'le 'srannan "nen -kadu -a, ka 'wliđi dre 'le "wean. 'Pian Bali 'ka dre min tigli 'a 'e 'le, -yee "wean Bali lei 'saun 'belidi -non 'cee. ¹¹ Bali 'be Zozi Crizi wluan -kanon 'va. -Yee "wean kaa nen Bali lei 'saun a 'ka 'lo be, Bali 'bo 'belidi -non 'ka po nen e -taa "kale be -yro. Koo ka dre "le min -towli "le 'wliđi 'zv 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a.

¹² 'An "bui Zozinon, 'wliđi nen Bali lei 'saun -a ve -cee be, -a da nen -kaa 'ta wola. -Yee ci -kaa da "le fien -le 'wliđi 'zv. 'Pian wa 'a vidi 'nan -kaa 'ta wola -kaa 'bo 'ci 'so wunun da di. ¹³ Kaa -toa 'ka 'bo 'a 'nan, -te ka 'ta wola 'ka 'bo 'ci 'so wunun da be, -a 'le 'srannan "nen -kadu -a. 'Pian -te ka Bali lei 'saun 'toi en e 'ka 'bo 'ci 'so wunun yi -ka be, 'belidi dra 'cee ve -a.

¹⁴ Minnun peenon nen Bali lei 'saun o "paala be, o ya Bali -le 'nennun -a. ¹⁵ Lei nen Bali -a -non 'cee be, -a -ci "cee 'nan, ka ya Bali -le noannun nen o "klanman Bali lo be waa di. 'Pian -a -ci nen 'nan, ka dre Bali -le 'nennun -a. -Yee "wean nen -kaa -kolaman Bali laabodi -a -kaa "ti -baba. ¹⁶ Bali lei 'saun 'bo 'be -cin -toa -kaa 'ji 'nan, 'wliđi 'kpa, -kaa ya Bali -le 'nennun -a. ¹⁷ -Yee "wean -te -kaa ya Bali -le 'nennun -a be, "yinun nen Bali -to "da 'nan 'e dra 'yee minnun le be, -kaa blinan a "va. -Kaa blinan a "va -kaa 'vale Crizi -a. Koo 'be nen 'gve, -te -kaa ya -kaa yra ynan Crizi -le "wean be, e dra 'wliđi 'kpa -a -e Bali 'e 'to -dan -non -cee -kaa 'vale Crizi -a to -fola "da "ji.

Zozinon -taa "drele Bali -le -dan "nen "blinan 'a

18 Maan -tōa 'nan, Bali -le -dan nen -kaa -taa "drēle -a "nen "blinōn 'a bē, e "mlian yra yidi nun pēēnōn nen -kaa man tō 'gōē -a -ji bē -a da. 19 'Wī 'kpa, Bali -le -dan zīē e -taa "drēle Bali -le 'nennun -le vē -a -tō -fōla "da "ji. -Yēē 'wean Bali -pē drē fēnun pēēnōn 'ci 'kla "tra yi zīē -a -pēndī -a dī. 20 Kōō Bali -pē drē fēnun zīē o ya -nan 'e "tun, ēn yi -tō bōa "bē -e o -nan 'e 'nyan. Bali -pē drē fēnun 'bō "cēē wēē 'nan 'e drē zī dī, Bali 'bō 'bē 'vī 'nan 'e drē zī. 'Pian Bali 'tō "da 'nan, 21 yi -tō bōa "bē, -ka -le 'plēblē zīē e "sia o da. Tō zīē -a man bē 'belidī nen Bali -le 'nennun -le vē -a bē, e -kōan -wēē vē -a "nyian.

22 -Kaa -tōa 'nan, Bali -pē drē fēnun pēēnōn bē, o "koe "a -nyannan, ēn o ya -trunna "le lūmōn nen e -fō -srūnan bē -yēē 'wī 'zō.

23 'Pian Bali -pē drē fēnun 'bō 'saza "cēē dī, -kaa 'bō "nyian -kaa nēn Bali 'yēē lei 'saun 'nōn -cēē fē 'tedē -a bē, -kaa ya -trunna -kaa 'ji. -Kaa ya yi nēn Bali -kaa dra 'yēē 'nennun -a 'e 'va nun bē -a -pēnna. Tō zīē -a man bē, -ka -le 'plēblē 'ka 'kōan "nyian -kaa da dī.

24 'Bē nēn 'gōē -kaa 'bli a "da 'nan, -kaa ya -kaa 'sidi 'wī 'ji, 'pian -a -ci 'ka tian 'e bōladī 'wean dī. Kōō -te fē nēn min 'bli -a -yrē 'nan yaa 'yī bē, wa'a "nyian -a vē 'nan -a 'bli -a -yrē "dī. Fē nēn min -a yē 'e yīē 'a bē ya'a 'kōlaman -e 'e vī 'nan 'e 'bli -a -yrē "dī. 25 'Pian -cēē vē bē, fē nēn -ka'a yē tian -kaa yīē -a dīē, -a lē nēn -kaa 'bli a, ēn -kaa 'man a 'e -srāndī -a man -pēndī -a.

26 Bali lei 'saun 'bē -tōa -kaa 'wlu 'wī zīē -a drēdī -a. -Kaa "koe 'ka -kaa da dī, ēn zī kō -kaa 'wī tin 'ba Bali lē bē, -ka'a tōa dī. -Yēē "wean nēn Bali lei 'saun 'bō 'bē -tōa -kaa 'wlu -e 'wī nēn blamin 'ka 'kōlaman -a vidī -a dīē 'e vī Bali lē. 27 'En Bali 'bō nēn e min ci wī -tōa "bē, 'wī nēn Bali lei 'saun ci "vale 'e vē bē, yaa -ci maan. Kōō minnūn nēn o ci Bali -le vē -a bē, o lē nēn Bali lei 'saun Bali trō "baa "le zī Bali ci "va "bē -yēē 'wī 'zō.

28 -Kaa -tōa 'nan, 'wī pēēnōn nēn e bōa Zōzinōn man bē, Bali -a dra -e 'e 'kōn -wēē 'wī 'yi "a. Kōō o Bali yē "yi, ēn e o laabū "le zī e ci -a 'bō 'ci 'sō 'a bē -yēē 'wī 'zō. 29 Minnūn nēn Bali o 'si "va 'e 'cēn bē, e o 'plā 'e 'cēn 'nan, o -taa "drēle "le 'e 'pī -le 'wī 'zō. Yaa drē zīē 'nan, -e -a 'pī 'e 'kōn "bōnūn "kaga zīē o yēi 'nēn flin -a. 30 Minnūn nēn Bali o 'plā 'e 'cēn bē, e o laabū. 'En o 'bō nēn e o laabū bē, e o drē min tighl 'a 'e 'lē. 'En o 'bō nēn e o drē min tighl 'a 'e 'lē bē, e 'tō -dan nōn -wlē.

Bali -le blamin yidi "yi "bē -a -kōōn "manve "ka "dī

31 'Wī pēēnōn zīē e ya 'le 'e -kaa "koe "tō -kaa da. Kōō -te Bali a -kaa va zīa bē, min 'e 'ci "paa -kaa man, 'pian ya'a -kōlaman 'wī 'tō drēdī -a -cēē "fo "dī. 32 Bali 'ka 'e 'pī 'tōlē 'e "tun "dī, yaa -nōn 'sraga bōvē -a -kaa pēēnōn

man. -Yēē "wean e 'wī "yi pēēnōn dra -cēē -kaa 'vale -a -pī -a. 33 Minnūn nēn Bali o 'si "va 'nan 'o 'kōn 'yēē vē -a bē, min -tō 'ka 'kōlaman 'wī 'tōdī -a o man dī. Kōō Bali o drē min tighl 'a 'e 'lē. 34 'Wī 'kpa nēn, min -tō 'ka 'kōlaman tin -tedī -a o da dī. Kōō Zōzi Crizi -ka -wēē "wean. 'En "nyian bē, e wluan -kanōn 'va, ēn e ya Bali -pē "yi "da 'nan te e Bali trō "baa -kaa Zōzinōn 'le 'wī man.

35 Crizi -le -kaa yidi "yi zīē, -mē 'bē -kōlaman -kaa 'sidi -a -a -sru? -Te e ya yra yidi -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya "klandī -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya 'tē 'padī min da -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya dra -tedī -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya 'yale -tedī -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya 'wī bōdī min man -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 'En -te e ya -kadī -a oō, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dī. 36 'Wīnūn zīē e ya 'e 'cēn -tedī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn. Kōō e ya 'e 'cēn -tedī 'nan:

«Kō drē 'yīē vē -a -le "wean tō -tōdū pēēnōn man bē, 'kō 'ta 'a 'e "fluladī -ka lē. 'En minnūn 'kō "siala 'blanūn nēn o ya -tēvē -a bē waa.»

37 'Pian 'wī pēēnōn zīē -a -ji bē, maan vē 'cēē 'nan, -kaa wulo bōala "va. Bali nēn e -kaa 'yī "yi "bē, -yēē dra -e -kaa wulo 'e bōla "va.

38 Maan -tōa 'kpa tighl 'nan, fē -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -yēē yidi "yi -sru "dī. -Te e ya -kadī -a oō, ēn -te e ya 'belidī -a oō, -a -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dī. -Te e ya Bali -le 'pasianōn nēn laji bē waa oō, ēn -te e ya lei -wīdūn -a oō, -a -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dī. -Te e ya tō nēn e -taa "bē -a -ji fēnun -a oō, -a -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dī. -Te e ya fēnun nēn o min "paala bē waa oō, -a -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dī. 39 'O 'kōn laji oō, ēn 'o 'kōn 'trēda oō, wa'a 'kōlaman -e 'o -kaa 'si -a -sru "dī. 'Wī 'kpa nēn, Bali -pē drē fē -tō 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si Bali -le blamin yidi "yi -sru "dī. Yidi "yi zīē Bali ciila -kaa san Zōzi Crizi -va ēn yaa -ci kōōn -cēē.

9

Israel 'nōn -mienun Bali -le "yi "fōla 'o "trōēn -sru

1 'Wī nēn an "ta -a vē 'gōē, Crizi -a -tōa 'nan 'wī tighl nēn. 'Wlu "cēē maan -sean "dī. Bali lei 'saun -a -tōa "nyian 'nan 'wī 'kpa nēn, ēn 'mēn 'ci "nrōndī 'ka tin tēa 'an da "fo "dī. 2 -Te 'an 'ci nrōn 'an "bōi Israel 'nōn da bē, an 'ta dra -trōdrō, ēn 'wī "naan 'an man. 3 -Yēē "wean "te 'mēn 'sidi Crizi man -kōlaman paan -a drēdī -a -e 'an "bōi Israel 'nōn 'o 'si 'wī 'ji bē, "te maan wēē 'nan Bali 'e 'an 'si Crizi man -kōōbli.

⁴ 'Ka 'ci "nrøn 'wɪ nən Bali -a drɛ Izraël 'nøn lɛ bɛ -a da! Bali o drɛ 'yee 'nennun -a. En e 'tɔ -dan nøn -wɛ. En e -tɔ 'e wei da -wɛ 'nan, -si a 'e 'le 'sudi -wɛ -e 'o -pli 'e man. En e 'yee -pei -tɔ winun -nøn -wɛ. En zɪ kɔ 'wee 'pan bɛ, yaa 'vɪ -wɛ. En e -tɔ 'e wei da -wɛ 'nan, 'e o 'sia 'wɪ 'ji. ⁵ En o tranun nən 'li bɛ, -wɛɛ cɪ Bali -le min -dandannun -a. En "nyian bɛ Crizi nən min 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, o va nən waa -ya blamin -a. Bali nən e ya fɛ pɛnən da bɛ, 'tɔ -dan 'e 'køn -yee vɛ -a 'wɪ nən yaa drɛ zɪɛ -a man 'li 'trilii. Amen!

-Tunun 'bɛ cɪ Bali -le minnun tɪgh 'a?

⁶ 'Wɪ nən Bali -tɔ "da Izraël 'nøn lɛ zɪɛ -a "nən 'fɔ 'e "tun? -Cɛjɛ -a "nən 'ka 'fo 'e "tun "di. -A -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, Izraël 'nøn pɛnən "cɛɛ cɪ Bali -le minnun -a di. ⁷ O ya Abraam kludanən 'a. 'Bɛ a zɪ, 'pian o pɛnən "cɛɛ cɪ Abraam -le 'nennun nən Bali -a 'vɪ bɛ waa di. Kɔɔ Bali -a 'kɔɔ Abraam lɛ 'nan: «'I 'pɪ Izak 'bɛ -taa 'i kludanən 'yalɛ.» ⁸ 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, 'nennun nən Abraam o -ya 'e 'pɔn -ji bɛ, o pɛnən "cɛɛ cɪ Bali -le 'nennun -a di. 'Pian 'nennun nən e o -ya 'wɪ nən Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -wɛɛ cɪ 'o "nrønɔ 'le Abraam kludanən 'le 'wɪ 'zɔ. ⁹ Kɔɔ 'wɪ nən Bali -a 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ. E 'nan: «Lɛ pee, tɔ 'bɔ 'lein 'gɔv -a man bɛ, 'mɛn vɪnan 'an 'ta bɛ, tɛ 'i nan Sara 'nən 'klɔnmøn -ya.»

¹⁰ En "nyian bɛ, 'wɪ nən e drɛ Rebeka -le vɛ -a bɛ, 'ka 'ci "nrøn "da. 'O 'vale 'kɔ tra Izak -a 'o 'pɔn 'si. ¹¹⁻¹² Tɔ nən tɛ wa'a tian 'nennun 'bɔ yra yɛlɛ dɛ, en Bali -a 'vɪ Rebeka lɛ 'nan: «'Nən cɛjɛ 'bɛ -taa "drɛlɛ 'e -suannɛn 'suzan 'a.» Tɔ nən Bali 'wɪ zɪɛ -a vɛ Rebeka lɛ bɛ, tɛ 'nennun 'bɔ 'ka tian 'wɪ 'wɪldɪ "tɔwɪlɪ "drɛlɛ dɪ, en wa'a tian 'wɪ "yi "tɔwɪlɪ "drɛlɛ dɪ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, Bali 'ka min sia 'va 'yee vɛ -a 'e drɛ winun man di. 'Pian Bali min "sia 'va "lɛ zɪ e cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹³ 'Wɪ 'kpa nən, 'wɪ zɪɛ -yɛɛ dra. Kɔɔ e ya 'cɛn -tɛdɪ 'nan: «An Zago 'yɪ 'yi, en an 'nan Ezo man.»

¹⁴ 'Wɪ nən an "sia -a vɪnan zɪɛ, -a -ci nən 'nan Bali 'ka 'wɪ 'dra 'e 'nɔan da dɔɔ? -Cɛjɛ, -nrɛɛ di. ¹⁵ 'Pian 'wɪ nən Bali -a 'vɪ Moizi lɛ bɛ, 'ka 'ci "nrøn "da "tɔ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

«Min nən an cɪ "vale 'an nyrinda "sia bɛ, -a san nən maan nyrinda "sia. En min nən an cɪ "vale 'an "paa "va "bɛ, -a san va nən an "paa.»

¹⁶ -Yee "wɛan Bali -le min nyrinda 'sɪdɪ 'lee -yee 'padɪ min va bɛ, ya'a 'sia min 'bɔ 'va di. En e 'ka 'nan min -a -wɛɛman 'e 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a di. 'Pian e "sia Bali 'bɔ nən min nyrinda -sɛan "da "bɛ -a va.

¹⁷ En "nyian bɛ, 'ka 'ci "nrøn 'wɪ nən Bali -a 'vɪ Ezipti mingɔnnɛn nən waa laabo Faraøn bɛ -yrɛ "bɛ -a da. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Mein drɛ mingɔnnɛn -a, 'nan 'yie "wɛan

-e minnun 'o 'mɛn 'plɛblɛ 'ci yɪ,

-e 'waan 'tɔ fuilaman

'trɛda 'lɛglɔn pɛnən 'ji.»

¹⁸ 'Winun zɪɛ -wɛɛ -kɔɔnman 'nan, min nən Bali -a "vale 'e nyrinda "sia bɛ, -a san nən yaa nyrinda "sia. En min nən Bali -a "vale 'e 'bli da -tɔa 'plɛblɛ -e 'e vɛlɛ 'e 'wɪ 'ci man dɛ, -a san lɛ nən yaa dra.

¹⁹ -A -mienan blamin -kɔlaman -a laabɔdɪ -a 'nan: «-Tɛ 'bɛ -a zɪɛ, -mɛ "le "wɛan nən Bali 'wɪ 'nən -kɔɔnman min lɛ "mɛn? Kɔɔ min -tɔ 'ka 'kɔlaman -sa -fɔdɪ -a Bali 'nɛan di.» ²⁰ E ya "le 'an laabɔ 'nan: «-Tɪ nən blamin -a, en e -sa -fɔa Bali 'nɛan?» Kɔɔ blamin a Bali -pɛ drɛ fɛ "tun "a. En -pɛ drɛ fɛ 'ka 'kɔlaman -e 'e 'wɪ 'tɔ 'e drɛzan man di. ²¹ -Kaa -tɔa 'wein 'nan, -pɔ nən -pɔ -tɔzan cɪ "vale 'e -tɔa "bɛ, -a 'bɔ nən yaa -tɔa. Yaa -mie -tɔa "bɛ, wɛɛ bɔala 'ji min "fli yaa cin yunan, en yaa -mie -tɔa "bɛ, 'o ya fɛnun tre -ji vɛ -a. Zɪ blamin cɪ Bali lɔ zɪɛ.

²² -Yee "wɛan, -tɛ Bali a "va 'nan 'e 'yee nyrɛn -blɪdɪ -ci -kɔɔnman -e minnun 'o 'yee 'plɛblɛ 'ci yɪ bɛ, -a -nɔan da nən. 'Pian minnun 'bɔ nən o cɪ paan "le 'nan Bali 'e nyrɛn -blɪ o va -e 'e 'o -nan -nyan zɪɛ, Bali 'e 'man -sɛan o va. ²³ Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ min pɛnən nən e ya "vale 'e o nyrinda "sia bɛ -wɛɛ "wɛan. Minnun zɪɛ e 'o 'si "va 'e 'cɛn 'nan -e 'o 'yee -dan cɪ yɪ.

²⁴ -Kaa 'bɔ Zozinən nən, en -kaa ya 'lɛglɔn 'tɔdɔ -ji 'nan 'a. Bali 'ka min laabɔlɛ Zuif 'nøn 'saza 'va di. ²⁵ 'Wɪ zɪɛ Bali 'lewei vɪzan -tɔ a 'li waa laabo Oze, yaa 'vɪ -a -nan 'mɔn. Kɔɔ yaa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minnun nən o 'ka 'e 'cɛn 'mɛn minnun -a dɛ, an -taa "o laabɔlɛ 'mɛn minnun.

En 'lɛglɔn nən ma'an yɛlɛ "yi 'e 'cɛn dɛ, an -taa -a laabɔlɛ 'an 'ci 'sɔ 'lɛglɔn.

²⁶ En "nyian bɛ, minnun nən maan 'vɪ -wɛ 'nan, ka 'ka 'mɛn minnun -a dɛ, 'o 'tɔ -taa "kɔnlɛ Bali nən -a yie -a "man "bɛ, -yee 'nennun.»

²⁷ 'Pian Izraël 'nøn 'bɔ 'le vɛ -a bɛ, Bali 'lewei vɪzan -tɔ nən 'li waa laabo Ezai bɛ e 'wɪ 'tɔ 'vɪ -a -nan 'mɔn. Kɔɔ yaa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Tɛ Izraël 'nøn a "kaga

"le 'nan jemie man nyrɛn -le 'wɪ 'zɔ oo, o va min 'nən

"wɛnnɛn "cɛ "nɛn

Bali -a "sia 'wɪ 'ji.

²⁸ 'Wɪ nən Minsan -a 'vɪ 'nan

'e dra 'trɛda bɛ,

yaa 'lɛ sɔɔman "fo,

en yaa dra tada.»

²⁹ En Ezai -a 'vɪ "nyian 'e 'cɛn 'nan:

«"Tɛ 'e 'køn 'nan

'plɛblɛ pɛnən 'san Bali 'ka -kaa kɪlɔ "wɛnnɛn 'tɔlɛ 'trɛda dɛ,

"te -kaa -nan -nyan 'le 'fla nən

waa laabo Sodōm bē -yee 'wɪ 'zʊ,
ɛn "tɛ -kaa -nan -nyan 'lɛ 'fla nɛn
waa laabo Gomor bē -yee 'wɪ 'zʊ.»

*Yi -teradɪ Zozi Crizi da man nɛn Bali min
"siala 'e 'lɛ min tɪɣl 'a*

³⁰ 'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan zɪɛ, -a 'lɛ 'srɛn-
nan "nɛn 'nɔn? -Nyɾɛn 'nan, minnɛn nɛn o
'ka Izraɛl 'nɔn 'a dɪ, ɛn o 'ka -a -wɛɛnan 'nan,
'o -kɔan "min tɪɣl 'a Bali 'lɛ dɪɛ, Bali o "siala
min tɪɣl 'a 'e 'lɛ -wee yi -teradɪ 'e da man.
³¹ 'Pian Izraɛl 'nɔn 'bɔ nɛn waa wɛɛ 'kpa tɪɣl
'nɛn, 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɛn da 'o 'bɔ 'lɛ
'plɛblɛ 'a nɛn 'o -kɔan "min tɪɣl 'a Bali 'lɛ bɛ,
wa'a bɔlɛ -ji dɪ. ³² -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn Izraɛl
'nɔn 'ka bɔlɛ -ji dɪ? Fɛ -lɛ "wɛan nɛn wa'a
bɔlɛ -ji dɪɛ, -yɛɛ cɪ dɪ, -wee -kɔndɪ "min tɪɣl
'a Bali 'lɛ bɛ, wa'a -wɛɛlɛ 'nan 'e 'si 'wee yi -
teradɪ Bali da va dɪ. 'Pian waa wɛɛ 'nan, 'o
-kɔan "min tɪɣl 'a Bali 'lɛ 'ta wɔladɪ -pei -tɔ
wɪnɛn da 'o 'bɔ 'lɛ 'plɛblɛ 'a. -Yee "wɛan o
srɔɛn -wi -kɔlɛ nɛn e min -tɪala bɛ -a man. -
Kɔlɛ zɪɛ Crizi nɛn. ³³ 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
Bali -lɛ 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
'nɛn:

«Bali "e 'nan,
an -kɔlɛ -tɔ 'pla Zeruzalɛm.
-Kɔlɛ zɪɛ minnɛn srɔɛn -wia "man,
ɛn e minnɛn -tɪala.
Min oo min nɛn
e yi -tɛra -kɔlɛ zɪɛ -a da bɛ,
-a -pɛ 'ka 'sɛanla 'e "tun "dɪ.»

10

¹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'an 'nanman wɪ a -tɔwli,
ɛn 'wɪ nɛn maan laabo Bali lɔ Zuif 'nɔn 'lɛ vɛ
-a bɛ e ya -tɔwli. 'Wɪ zɪɛ -nyɾɛn 'nan Bali 'e
Zuif 'nɔn 'si 'wɪ 'ji. ² 'Wɪ 'kpa, maan vɛ o man
'nɛn, o ya 'o kɔaladɪ Bali man 'kpa tɪɣl. 'Pian
wa'a 'wɪ 'tɔdɪ paa "va "dɪ. ³ Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a
drɛ 'nan -e 'e blamin 'sia min tɪɣl 'a 'e 'lɛ bɛ,
wɛɛ -fɔla 'o "trɔɛn -sru. 'Wɪ zɪɛ wa'a -ci maan
"fo "dɪ, ɛn waa -wɛɛman tian 'nan 'o dra 'o
'bɔ 'lɛ 'plɛblɛ 'a -e 'o -kɔn min tɪɣl 'a Bali 'lɛ.
⁴ 'Pian -kaa -tɔa 'nan, 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɛn
da -e Bali 'e min 'sia min tɪɣl 'a 'e 'lɛ bɛ, Crizi
-a yi -ka. E Bali -lɛ -pei -tɔ wɪnɛn 'lɛ sɔɔ, -yee
"wɛan 'bɛ nɛn 'gɔɛ, yi -teradɪ Crizi 'bɔ da man
nɛn Bali min "siala 'e 'lɛ min tɪɣl 'a.

⁵ 'Wɪ nɛn Moizi -a 'vɪ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da
"tɔ! 'Ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɛn da -e Bali 'e min
'sia min tɪɣl 'a 'e 'lɛ bɛ, Moizi -a 'wɪ crɛn -tɛ.
Yaa crɛn -tɛ 'nan:
«Min nɛn e 'ta 'wɔla -pei -tɔ wɪnɛn da,
ɛn ya'a -a -tɔwli "cɛ "srɛlɛ dɪɛ,
e 'belidɪ yɛ.»

⁶ ɛn min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn Bali o 'sia 'e 'lɛ
min tɪɣl 'a 'wee yi -teradɪ 'e da man bɛ, -wee
vɛ a "yi. Kɔɔ Moizi -a crɛn -tɛ "nyian 'nan:
«Tɛ 'i 'ci "nrɔn 'nan,
-tɪɛ -taa "kɔlɛ laji
-e 'e 'ta min 'sizan 'wɪ 'ji -a dɪ?»

⁷ «ɛn tɛ 'i 'ci "nrɔn 'nyian 'nan,
-tɪɛ -taa "kɔlɛ -yɾɛmo flɛ
-e 'e min 'sizan 'wɪ 'ji wluan -kanɔn 'va dɪ?»

⁸ 'Pian -wee vɛ nɛn 'gɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
'nɛn:

«Bali wei a 'e -plidɪ 'ka man -kogo.
E ya 'ka 'bɔ 'lɛ,
ɛn e ya 'ka soubɛ ji.»

'Wɪ zɪɛ e ya yi -teradɪ Bali da 'wɪ nɛn kɔa vɛ
'cɛɛ bɛ -a. ⁹ -Nyɾɛn 'nan, min oo min nɛn yaa
vɛ 'e 'lɛ 'nan, Zozi a Minsan -a, ɛn e yi -tɛala
"da 'nan, Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ, min zɪɛ
Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji. ¹⁰ Kɔɔ -tɛ min yi -tɛala
Crizi da 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, ɛn yaa vɛ 'e 'lɛ 'nan,
-yɛɛ cɪ Minsan -a bɛ, min zɪɛ Bali -taa -a 'silɛ
min tɪɣl 'a 'e 'lɛ, ɛn yaa 'sia 'wɪ 'ji. ¹¹ 'Wɪ zɪɛ
e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min oo min nɛn
e yi -tɛra Minsan da bɛ,
-a -pɛ 'ka 'sɛanla 'e "tun "dɪ.»

¹² 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ zɪɛ e ya blamin -tɔdɔ
pɛɛnɔn 'lɛ vɛ -a. -Tɛ min a Zuif min -a oo, ɛn
-tɛ min a 'lɛglɔn 'pɛɛ 'ji min -a oo, o san a -
tɔwli. ɛn e "yi "dra min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn waa
trɔv "baa bɛ -wɛ. ¹³ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min oo min nɛn
e Minsan trɔv "baa bɛ,
Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji.»

Izraɛl 'nɔn 'lɛ toba wei "ka "dɪ

¹⁴ -Kaa -tɔa 'nan, -tɛ minnɛn "ka yi tɛala
Minsan da dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o trɔv 'ba dɪ.
ɛn -tɛ minnɛn 'ka Minsan -lɛ 'wɪ manlɛ dɪɛ,
wa'a -kɔlaman -e 'o yi -tɛra "da "dɪ. ɛn -kaa
-tɔa "nyian 'nan, -tɛ min 'ka Minsan -lɛ 'wɪ
vɪlɛ minnɛn lɛ dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o man
dɪ. ¹⁵ ɛn min -tɔ "ka -e 'e Minsan -lɛ 'wɪ vɪ
minnɛn lɛ, tɛ Minsan 'ka -a 'pale -sia dɪ. 'Pian
'wɪ zɪɛ Bali -a drɛ Izraɛl 'nɔn 'lɛ 'lɛ. 'Wɪ nɛn 'e
'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'e 'cɛn bɛ, -a da wɪ
'bɛ drɛ -wee vɛ -a. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«E drɛ 'wɪ "yi "a,
ɛn minnɛn nɛn
o 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ bɛ o -ta.»

¹⁶ 'Pian Izraɛl 'nɔn "kaga 'ka 'ta wɔlɛa 'wɪ
'nɔnnɔn zɪɛ -a da dɪ. 'Wɪ 'bɔ nɛn waa drɛ zɪɛ
Bali 'lɛwei vɪzan Ezai nɛn 'li bɛ yaa 'vɪ -a -nan
'mɔn. Kɔɔ yaa crɛn -tɛ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:
«Minsan, min "kaga 'ka yi -tɛlɛa 'yie 'wɪ nɛn
kɔa 'vɪ bɛ -a da dɪ.»

¹⁷ Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, yi -teradɪ Bali da bɛ -a
pou 'sia 'wɪ nɛn min -a maan "bɛ -a va. ɛn 'wɪ
zɪɛ 'wɪ 'pɛɛ "cɛɛ dɪ, Crizi -lɛ 'wɪ nɛn.

¹⁸ -Yee "wɛan maan laabo "mɛn 'nan, 'wɪ
zɪɛ -a 'bɔ nɛn Izraɛl 'nɔn 'ka "o "manlɛ dɔv? -
Cɛjɛ, -nɲɛ dɪ. Waa 'man 'gɔɛzɛ. Kɔɔ e ya 'e
'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:
«Minsan -lɛ 'pasianɔn 'kɔ
'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan,
ɛn o wei fuilaman 'trɛda "fo.»

19-Te 'be "ceε die, 'w1 nen waa 'man be -a 'bō nen wa'a -ci manle dōv? -Ceje, -njeε di. Waa -ci 'man -goezee. Moizi- wee 'w1 'v1 'e 'cēn. Kōō yaa cren -te o man 'nan:
 «Bali "e 'nan,
 an -taa -a drēle
 -e 'ka man bō minnun nen
 wa'a 'kōan paan 'men minnun -a die o va.
 En an -taa 'bli 'fōle 'ka 'ji minnun nen
 wa'a paan 'an 'tōa die o man.»
 20 En Ezai "e 'w1 z1e -a 'v1 "nyian. Kōō yaa cren -te 'nan:
 «Bali "e 'nan,
 minnun nen o 'ka paan 'an -weenan die
 waan 'y1.
 En minnun nen
 wa'a -wele paan 'nan
 'waan -tōa "die,
 'an 'fli kōōn -wle.»
 21 'Pian Ezai -a 'v1 Izrael 'nōn 'le ve -a 'nan:
 «Bali "e 'nan,
 'an 'pē -fō 'e 'sōd1 'ji minnun nen
 o "trōen "yuyu "taan,
 te waan wei fuimlan 'nan be -wle.»

11

Bali 'ka 'e 'yie 'silē 'yee minnun Izrael 'nōn 'va di
 1-Yee "wean maan laabo "mēn 'nan, Bali 'e 'pē 'si Izrael 'nōn -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a dōv? -Ceje, e 'ka zi "fo "di. Kōō 'an 'bō 'gōe, Izrael min nen 'maan, en Abraam 'be ci 'an tra -a. Waan 'ya Benzamen kluda.
 2 Bali 'ka 'e 'pē 'silē Izrael 'nōn nen e o 'si "va 'e 'cēn be o -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a di. 'W1 nen 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Eli Izrael 'nōn man w1 'pla Bali le be, 'ka 'ci "nrōn "da. 3 'W1 nen Eli -a 'v1 be -nyren 'nan:
 «Minsan,
 Izrael 'nōn 'i 'lewei v1zan tēε,
 en fēnan pēenōn nen minnun 'sraga 'bō 'yie be,
 waa -nan wii.
 'An 'tōwli 'mēn 'fō 'i 'lewei v1zan -a en o ya -a -weenan 'nan 'waan -tēa.»
 4 -Mē "w1 nen Bali -a 'v1 Eli le? Yaa 'v1 -yre 'nan:
 «An minnun 'si "va -kpi 'sōravli (7.000) 'mēn ve -a.
 Minnun z1e wa'a 'o "po -sōōnlea yiba "min nen
 waa laabo Baal be -a wlu -e 'o bō di.»
 5 -A -tōwli "nen "nyian tian cēεgō yi -a. Bali "yi drē Izrael 'nōn le, en e min "nen "wēnnen "cē 'si "va 'yee ve -a. 6 E 'ka 'nan o drē wunūn man nen Bali "yi z1e -a drē di. -Te 'e 'kōn 'nan o drē wunūn man nen be, "te maan ve 'nan Bali -le "yi z1e "yi "cēε di.
 7 'W1 nen an "sia -a v1nan z1e, -a 'le 'srrannan "nen 'nan, fē nen Izrael 'nōn ci -a -weenan be, o pēenōn 'ka -a y1e di. Minnun nen Bali o 'si

"va o yei "be -weε 'y1, 'pian min -mienun -le ve be Bali o 'bli 'ta -to 'plēble -e 'o vile 'o 'w1 'w1 man di. 8 'W1 z1e e ya 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cren -ted1 'nan:
 «Bali yi -fōla o da 'nan
 -e 'o vile 'o 'w1 tō di,
 en -e 'o vile 'o fēnan y1 di,
 en -e 'o vile 'o 'w1 man di.
 E ya z1e -trilli cēεgō yi -a.»
 9 'W1 'tōwli z1e mingōnen David nen 'li be, "e 'v1 'nan, e bōa "o man "nyian. Kōō yaa cren -te 'nan:
 «-Wee "fēdi drēd1 be,
 'e drē "le 'nan san nen
 waa nyren 'o 'bō 'fli le -e 'e 'o 'kun.
 En 'e drē "le 'nan "se "nen
 waa -tin 'o 'bō 'fli le -e 'e 'o 'kun.
 En "nyian be 'e o 'si Bali man -kōōbli,
 -e Bali 'e 'w1 "nen -kōōn -wle.
 10 Bali 'e o yie 'w1
 -e 'o vile 'o fēnan y1 di.
 En 'o 'fō nōan -a 'li 'trilli.»

Zozinōn nen o 'ka Zuif 'nōn 'a die, Paul 'w1 'pla -wle

11 Maan laabo "mēn 'nan, 'wunūn nen an "sia -a v1nan z1e, -a -ci nen 'nan, Bali 'e 'pē 'si Izrael 'nōn -sru 'li "fo "le ve -a? -Ceje, -njeε "fo "di. 'Pian -wee "trōen "yuyu 'tand1 -le "wean nen Bali 'lēglōn 'pēε -ji minnun 'si 'w1 'ji. Yaa drē z1e 'nan -e Izrael 'nōn 'o man -weε man bōd1 -a 'nan Bali 'e 'o 'sia min tigl1 'a 'e 'le.
 12 -Kaa ye 'nan, Izrael 'nōn 'le "trōen "yuyu nen waa 'tan be, -yee "yi -dan drē 'trēda 'nōn pēenōn le. En -wee 'sid1 Bali man 'bō z1e, e "yi -dan drē minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a die -wle. -Yee "wean to nen Izrael 'nōn pēenōn -fōa Zoz1 'va be, "yi z1e e -ciala "da min -tōdō pēenōn 'le ve -a.
 13 'Ka pēenōn nen ka 'ka Zuif 'nōn 'a die, maan ve 'cēε 'nan, Zoz1 'an drē 'yee 'pa 'siazan -a 'ka 'va zia. 'W1 z1e yaan 'si "nrannan 'kpa tigl1. 14 Kōō -a -cin a 'an 'ji 'nan, 'cēε drēd1 min tigl1 'a Bali 'le 'le "wean be, man bōd1 -wlamlan 'an "bō1 Zuif 'nōn 'ji, -e 'o man -weēd1 'sia 'nan Bali 'e 'o 'sia min tigl1 'a 'e 'le. 'W1 z1e -yēε -maan 'bō -e 'an -kōla o "fli yaa 'sid1 -a 'w1 'ji. 15 -Kaa -tōa 'nan, tō nen Bali 'e 'pē 'si Izrael 'nōn -sru "be, -a -nan nen e -si 'le 'sō en 'o 'vale 'trēda min -tōdō pēenōn 'a o yei "sēn 'e cin va. -Yee "wean tō nen Bali o -sēan "nyian 'e 'va be, 'w1 nen e -ciala "da "be e dra. 'W1 'kpa, yi z1e -a da be minnun nen o kaa be o wuanla -kanon 'va.
 16 E ya "le 'an 'w1 -kōōn "man w1 -tō v1 'cēε. -Te fē -tō a en waa tēde -nōn Bali le be, fē z1e -a pēenōn dra 'saun Bali 'le. -A -tōwli "nen "nyian 'gō. Yiba "nen -a pou a Bali -le ve -a be, te -a pēenōn drē Bali -le ve -a.
 17 Izrael 'nōn a "le yiba nen waa pē -mie cēen "da "be -yee 'w1 'zō. En 'ka 'bō nen ka 'ka Zuif 'nōn 'a die, 'cēε ci "le 'nan plō -ji yiba

"penun nen waa -tɔɔ yiba "penun zɪe o "pa 'ji be -wee 'wɪ 'zɔ. 'Be nen 'gʊe 'cee 'pleble "sia yiba 'bɔ pou ji.

18 -Yee "wean te 'ka 'fli 'sia 'nan ka "yi "mlian yiba "penun nen ka ya o "pa 'ji be o da di. -Te 'wɪ zɪe -a -cin nen 'ka 'ji be, e ya 'le 'an vɪ 'cee 'nan, cee "cee cɪ 'ka 'tɔdɪ yiba "pou wlu di, 'pian -yee cɪ 'e 'tɔdɪ 'ka 'wlu. 19 En -a -mie dra be, kaa ve 'nan: «'Wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a. 'Pian Bali yiba "penun zɪ o cee "da 'nan -e 'kɔ dre o "pa 'ji 'nɔn 'a.» 20 Maan ve 'cee 'nan, 'wɪ 'kpa nen kaa 'vɪ. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, wa'a yi -telea Bali da di, -yee "wean nen e o 'si 'nan. En 'cee yi -teradi Bali man nen ka dre o "pa 'ji 'nɔn 'a. -Yee "wean te 'ka 'fli 'sia 'nan ka "yi "mlian o da di, 'pian 'ka 'klan Bali bɔ! 21 Kɔɔ Zuif 'nɔn 'bɔ nen o cɪ Bali -le minnun wɛ tɪgl 'a be, Bali 'ka o 'tɔɪe 'e "tun "dɪ. -Yee "wean -te kaa dre "le -wee 'wɪ 'zɔ be, ya'a 'ka 'tɔe 'e "tun "fo "dɪ.

22 'Wɪ nen an "sia -a vɪnan 'gʊe -a da be, 'ka Bali -le "yi "nanjen -tɔ! En 'ka -yee 'wɪ 'tɔndɔn -nanjen -tɔ! Bali -a kɔɔn minnun nen o 'si -a -sru "be -wɛ 'nan 'yee 'wɪ a 'tɔndɔn, en e "yi dre 'cee. 'Ka 'fʊ -yee "yi zɪe -a -sru, -te be "cee dɪe, 'ka 'bɔ "nyian Bali 'cee 'si wo -nan "le zɪ yaa dre yiba "pe tedenun le be -yee 'wɪ 'zɔ. 23 En Izrael 'nɔn 'bɔ 'le vɛ be, -te -wee "trɔɛn "yuyu zɪe o 'si -a 'tandɪ man en o yi -teradi 'sia Zozi da be, Bali o -tɔa 'o "pa 'ji 'nyian. Kɔɔ Bali a 'pleble -e 'e 'wɪ zɪe -a dre. 24 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, ka ya "le 'nan plɔ -ji yiba "penun nen Bali o cee en e o tɔɔ 'yee yiba 'kpa da be -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -kaa -tɔa 'wein 'nan 'wɪ zɪe -njɛe wa'a dra di. En Izrael 'nɔn 'bɔ nen -yee yiba 'kpa penun -a be, -te Bali o tɔɔ 'o "pa 'ji yiba 'kpa da be, -a -nɔan da nen.

Bali a "va 'nan yee "yi 'e dre "trɛdaminnun peenɔn 'le vɛ -a

25 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪ nen -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnun man be, an ya "vale "ka -ci man. Kɔɔ an 'ka "vale 'ka 'fli see "paa -e 'wɪ 'pee -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'wɪ zɪe -a da di. 'Wɪ zɪe -nyɛn 'nan, Izrael 'nɔn -mienun a "trɔɛn "yuyu 'tannan, 'nan 'o 'ka "vale 'o yi -teala Zozi da di. E -fo zɪe -trilii -e tɔ nen 'leglɔn 'pee -ji minnun peenɔn nen Bali o laabo be e o "sia 'wɪ 'ji be 'e bɔ. 26 "Be -sru -e 'e Izrael 'nɔn peenɔn 'si 'wɪ 'ji "men. 'Wɪ zɪe e ya 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Zeruzalem nen,
min 'sizan 'wɪ 'ji -taa 'silɛ.
En -yee -taa "trɔɛn "yuyu 'tandɪ 'silɛ Izrael
'nɔn 'bɔ

-e 'o yi -tera -a 'bɔ da.

27 Bali "e 'nan,
an -taa 'kɔ yei "senle 'e cin va.
An -taa -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuilɛ.»

28 Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen waa -fɔla 'o "trɔɛn -sru "be, -yee "wean nen o dre Bali 'nanmannɔn 'a. En e dre zɪe 'nan -e 'ka 'nen

"blɪ. 'Pian Bali -tɔ 'e wei da o tranun le -le "wean be, o -fo 'leglɔn nen Bali -a 'si "va "be -a, en Bali o ye "yi. 29 Kɔɔ -te Bali 'yee "yi "nɔn min le be, ya'a "nyian -a sia "fo "dɪ. En -te e min laabo be, ya'a "nyian -e 'pe sia -a -sru "dɪ.

30 'Ka 'bɔ 'labɛ, ka 'ka Zuif 'nɔn 'a di, en 'e tɛde be, te ka Bali wei -fɔala 'ka "trɔɛn -sru. 'Pian 'be nen 'gʊe, Bali "yi dre 'cee Zuif 'nɔn 'bɔ nen o cɪ Bali -le minnun -a be -wee Bali wei -fɔladɪ 'o "trɔɛn -sru "le "wean. 31 An -kɔlaman maan ve "nyian 'nan, Bali -le "yi "nen e dre 'cee vɛ -a be -a man nen Zuif 'nɔn Bali wei -fɔla 'o "trɔɛn -sru. E dre zɪe 'nan -e Zuif 'nɔn 'o -to 'nan Bali -le "yi "be "wee 'si wo "nyian 'wɪ 'ji. 32 Bali 'bɔ 'be 'trɛda blamin -tɔdɔ peenɔn 'nɔn "trɔɛn "yuyu 'tandɪ le. Yaa dre zɪe 'nan -e 'o peenɔn 'o -to 'nan Bali -le "yi 'saza 'be -kɔlaman 'o 'sidɪ -a 'wɪ 'ji.

Pɔl Bali muo "fo 'wɪ nen Bali -a dre be -a man

33 'An 'ci "nranman.
Bali -le -dan nen e cɪ -a be
-a -kɔɔn "manve "ka "dɪ.

En Bali -le 'wɪ -tɔdɪ
'lee -yee cɪ "nrɔndɪ be
-a 'leda "ka "dɪ.

Min -tɔ 'ka 'kɔlaman
-e 'e 'wɪ nen -a -cin cɪ Bali ji be -a -ci vɪ di.
En min -tɔ 'ka 'kɔlaman
-e 'e -yee 'wɪ dre dɪ -ci man di.

34 'Wɪ zɪe e ya 'e 'cren -tedɪ
Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen.
Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Min -tɔ 'ka Minsan cɪ "nrɔndɪ tɔa di.
En min -tɔ 'ka 'kɔlaman
-e 'e 'wɪ 'pa "va -yrɛ "dɪ.

35 En min -tɔ 'ka 'kɔlaman
fɛ -tɔ -nɔndɪ -a Bali le
'vaa -e Bali 'e man -pan wo -yrɛ "dɪ.»

36 Kɔɔ fɛ peenɔn "sia "va,
en -yee -maan fɛ peenɔn a -nan,
en -yee cɪ fɛ peenɔn pou -a.
'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali zɪe
-yee vɛ -a 'li 'trilii.
Amen!

12

Zozinɔn 'le 'ta wo -pe -kɔan 'kɔ?

1 'An "bɔɪ Zozinɔn, kaa 'yi 'nan Bali -le min nyirinda nen yaa "sia be e ya -dan, -yee "wean an 'ka trɔ "baa 'nan, 'ka 'fli -nɔn Bali le "le 'sraga nen kaa 'bɔ -yrɛ. 'Pian 'ka yie 'e 'fʊ 'man, en 'ka 'kɔn Bali -le vɛ -a "fo, en 'cee 'ta wo -pe peenɔn 'e 'sɔ -yrɛ. Bali bɔdɪ tɪglɪ nen e cɪ "le min 'e dre Bali le be, -nyɛn zɪe. 2 'Winun nen minnun -a dra 'trɛ 'gʊe -a da be, te 'ka o si dre di! 'Pian 'ka Bali 'tɔɪ -e 'e 'cee 'wɪ 'tɔdɪ peenɔn lila -e -trɛ! -Te kaa dre zɪe, -a -nan nen 'wɪ nen Bali cɪ "va "be, kaa -ci maan, -e 'ka 'wɪ nen e cɪ "yi "be -a -tɔ, -e 'ka 'wɪ nen e 'sɔ Bali le be -a -tɔ, -e 'ka 'wɪ nen e cɪ tɪglɪ be -a -tɔ.

³ Bali -le 'yi 'nen yaa dre 'men be, yaa -si -non 'men -e 'an vi 'ka -todv p̄enon le 'nan, te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man 'nan c̄e ci di! 'Pian Bali -le 'yininun nen yaa dre 'c̄e -todv 'cee yi -teradi Zozī da man be, -a -cin nen 'e 'k̄on 'ka 'ji -e 'ka 'ci 'nr̄on min nen ka dre -a be -a da.

⁴ -Kaa po 'e dre -cee 'w̄i -k̄oon "manve -a. -Kaa -t̄oa 'nan -a man mennun a "kaga, 'pian man men -to 'lee 'yee 'nyranman. ⁵ -A -towli 'nen 'nyian -cee ve -a. -Kaa ya "kaga, 'pian -cee -tedi 'e cin da 'be ci Crizi po -a. En -kaa -t̄oa -kaa cin wlu -todv. ⁶ Bali 'yi dre -kaa -todv le en min -to 'lee 'yee ve. -Te min -to -le ve a Bali 'lewei v̄idi -a be, 'e v̄i 'le zi 'yee yi -teradi Bali da -a -cin -t̄oa 'ji "be -yee 'w̄i 'zv. ⁷ En -te min -to -le ve a 'nyian 'nyranman -to 'padī -a -leglizī be, 'e dre. En -te min -to -le ve a 'nyian Bali -le 'w̄i 'paadi -a be, 'e 'paa. ⁸ En -te min -to -le ve a 'nyian Zozinon "koe "t̄odi -a o da be, 'e dre. En -te min -to -le ve a 'nyian fe -to -n̄ondi -a minnun le be, 'e dre 'e 'ci 'fidaa 'a. En -te min -to -le ve a yie -t̄odi -a -leglizī 'n̄on 'va be, 'e dre 'e 'ta 'le "koe "a. En -te min -to -le ve a 'nyian min nyrinda 'sidi -a be, 'e dre 'ci 'nr̄andi -a.

Bali lei 'saun nen 'e 'ka 'pla!

⁹ "Ka min yi 'yi 'ka 'ci 'fidaa 'a! -Yee "wean 'w̄i nen e ci 'yi "be, ka yi 'yi, en 'w̄i nen e ci -w̄lidi "be, te 'c̄e yi 'yi "di. ¹⁰ "Ka cin yidi 'yi 'ka Zozinon yei "be, 'ka dre "le min 'lee 'e "b̄u -le ve zv! En 'ka yie 'e 'nan 'ka cin man 'kpa t̄igli! ¹¹ "Ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'ta le "koe "a! Te 'ka k̄on w̄o "fo "di! ¹² Fe nen 'ka 'bli ci -yre "be -yee "wean 'ka 'ci 'e 'f̄v 'e "nr̄andi! En 'w̄i t̄ondan p̄enon nen e b̄oa 'ka man be, 'ka 'pe -to 'ka -p̄oan "da! En te 'ka "koe 'e 'nyan Bali tr̄v 'badī -a di! ¹³ "Ka "b̄u Zozinon nen fe -to 'w̄i -a o man be, 'ka 'pa o va! En minnun nen o b̄oala 'ka 'va be, 'ka o 'kun 'ka 'pe "fli "a!

¹⁴ Minnun nen o 'te "paa 'ka da be, 'ka 'fea v̄i o man! Te 'ka wei 'pla o man di, 'pian 'ka 'fea v̄i o man! ¹⁵ -Te minnun ci a 'nr̄annan be, 'ka 'ci 'e "nran waa 'e cin va! En -te minnun a -wūonan be, 'ka 'wūo waa 'e cin va! ¹⁶ "Ka 'ci -p̄oan 'e 'k̄on -towli! Te 'ka -wee 'nan 'ka -dandan 'taan 'ka cin man di! 'Pian minnun nen blamin yie 'ka 'naan o man die, 'o 'k̄on 'ka beenun -a! Te 'ka 'fli 'sia 'ka cin man 'w̄i 't̄on̄on 'a di!

¹⁷ Te 'ka 'w̄i 'w̄lidi 'leji -to min le 'w̄i 'w̄lidi "a di! 'W̄i nen e ci 'yi "be, -a 'b̄o nen 'ka -wee 'nan 'ka dra min -todv p̄enon le! ¹⁸ "Ka man -wee 'kpa t̄igli 'nan, 'ka yei 'e 'k̄on 'e 's̄endi 'e cin va 'ka 'vale min -todv p̄enon 'a! ¹⁹ "An beenun, te 'ka -wee 'nan 'ka 'fli 'ta 'kuli -taan 'ka 'b̄o 'a di. 'Pian 'ka Bali -le nyran -b̄hdi 't̄vi -e 'e 'w̄i z̄ie -a dre. K̄oo e ya 'e 'cr̄en -t̄edi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, m̄een 'ka 'ta 'kuli -taan,

en m̄een 'w̄i 'leji -t̄oa "min le, 'w̄i nen yaa dre be -a man.»
 -Yee "wean te 'ka 'fli 'ta 'kuli -tan 'ka 'b̄o 'a di.
²⁰ 'Pian 'ka dre "le zi e ci 'e 'cr̄en -t̄edi Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'w̄i 'zv. K̄oo e ya 'e 'cr̄en -t̄edi 'nan:

«Te dra 'i 'nanmanzan -tea "be, 'i fe -n̄on -yre 'e -bli!
 En -te 'yi dra -a -tea "be,
 'i 'yi 'n̄on -yre 'e mlin!
 -Te i ya 'w̄i z̄ie -a dre nan -yre "be,
 'yra -a -tea 'e -ciala "da.»

²¹ Maan ve 'yie 'nan, te 'i 'fli 't̄vi -e 'w̄i 'w̄lidi 'e 'i 'k̄li di, 'pian 'i 'w̄i 'w̄lidi 'k̄li 'w̄i 'yi "dredi -a.

13

Zozinon yie "naan minnun tanon man

¹ Min -todv p̄enon nen 't̄reda be, 'o 'ta wola 'w̄i nen minnun tanon 'a ve be -a da! K̄oo minnun tanon p̄enon be, Bali 'be o -t̄o. ² -Yee "wean min nen e o wei fulla 'nan be, te Bali va nen e ci yie 'ple 'tannan. Minnun nen o 'w̄i z̄ie -a dra be, Bali 'w̄i 'nen -k̄oonman -wle.

³ -Te min 'w̄i 'yi "dra be, "klan 'ka 'k̄oan 'ji minnun tanon 'va zia di. 'Pian -te e 'w̄i 'w̄lidi "dra be, -a -naan da nen -e 'e "klan -w̄o. -Yee "wean -te ka ya 'va 'nan 'ka yei 'e 'f̄v -tr̄oo 'ka 'vale minnun tanon 'a be, 'ka 'w̄i 'yi "dre! -Te ka ya 'w̄i z̄ie -a dre nan be, o 'ka 't̄o "yi "ve. ⁴ Fe nen maan ve z̄ie -ȳe ci 'nan, minnun tanon be, Bali o 'pla 'nan -e 'o 'ka "koe "t̄o 'ka da 'nan -e 'ka 'w̄i 'yi "dre. 'Pian -te 'ka 'w̄i 'w̄lidi "dra be, 'ka "klan -w̄o! K̄oo -wee 'w̄i 'nen -k̄oonman min le. 'W̄i 'kpa, Bali -a -si -n̄on -wle 'nan 'o 'w̄i 'nen -k̄oon 'w̄i 'w̄lidi "dre nan le. ⁵ -Yee "wean maan ve 'c̄e 'nan -a -naan da nen -e min 'e 'ta wola o wei da. E 'ka 'nan 'cee "klandi Bali -le nyran -b̄hdi la 'saza man nen 'ka dre di. 'Pian 'ka dre "t̄oḡo 'ka 'wulo -ji "nr̄ondi 'e tin -te 'ka da.

⁶ 'W̄i z̄ie -a b̄odi 'ka man -le "wean be, 'ka 'suk̄ole -pan w̄o -wle! K̄oo -te minnun tanon a -a -weenan 'nan, 'fla 'e 'f̄v -tr̄oo be, Bali -le 'nyranman nen waa "paa. ⁷ Fe p̄enon nen 'ka da fien -a be, 'ka 'n̄on minnun le. -A -mie nen 'le 'sukole -pan w̄odi -zv, 'ka 'pan w̄o. En -a -mie nen 'le 'cee fenun man -pan w̄odi -zv, 'ka -pan w̄o. En -a -mie nen 'le yie 'nandi min man -zv, 'ka yie 'e 'nan min man. En -a -mie nen 'le min b̄odi -zv, 'ka min b̄o.

'Ka b̄ezan yi 'yi!

⁸ Te min -to -le fien 'e 'k̄on 'ka da "fo "di! 'Pian fe nen 'e 'k̄on 'ka da "le fien -le 'w̄i 'zv be, -ȳe ci 'ka cin yidi 'yi "a. K̄oo min nen 'e b̄ezan ye "yi "be, te 'w̄i nen Bali -le -pei -a 'v̄i be, -a da nen e ci 'ta wolanan. ⁹ Bali -le -pei -a 'v̄i 'nan:

«Te blamin 'e min nan -weedi,
 en te 'e min -sran -weedi!
 En te blamin 'e dre min -tezan -a di!

En te blamin 'e crin wø d!
En te blamin 'bli 'e bu fe nen
e 'ka -yee ve -a dte -a man d!»
'Pian -pei -tø w1 -tødø pæenøn zte -a -wulo a -
tøwli. -Nyren 'nan:

«Blamin 'e bæezan -tø y1 'yi
'le 'e 'bø 'le 'w1 'zø!»

10 Koo -te min 'e bæezan ye "yi "be, ya'a 'w1
'wli d' 'dra -yre "d1. -Yee "wean min nen 'e
bæezan ye "yi "be, te 'w1 nen Bali -le -pei -a 'v1
be, -a da nen e c1 'ta wølanan.

11 'Ka dre zte koo tø nen -kaa c1 -ji 'gøe kaa
-tøa. Tø 'bø -e 'ka 'wluan yi fla. Tø nen ka
yi -tera Crizi da 'e tede be, te 'ka 'sidi 'w1 'ji
'a tian 'køobli. 'Pian 'be nen 'gøe e 'bø 'kogo.

12 -Pei 'tandi -sru trø, en tø a -tanan 'cendi -
a. -Yee "wean -kaa 'pe 'e 'si 'w1 'wli d' tø 'tødø
pæenøn -sru. Klun -le 'w1nun 'be. 'Pian -cee ve
be, -kuli -tan fenun nen 'te 'san -le ve -a be, -
nyren 'e 'køn -kaa 'lø. 13 -Cee 'ta wø -pe 'e 'køn
tøgl, en 'e 'køn 'wein minnun pæenøn 'le ve -
a, -e o yie 'e 'nan -kaa man. Te -kaa fe -bl' e
'ci da "da "d1! En te -kaa wen mlin 'e 'ci da "da
"d1! Te -kaa nyin l1 -sru te -kaa nan "cee d1!
En te -kaa nyin -kønnen -sru te -kaa sran "cee
d1! Te 'ka dre l1 -wæenøn 'a d1, en te 'ka dre -
kønnen -wæenøn 'a d1! Te -kaa 'w1 'bl' d1, en te
-kaa man bø d1! 14 'Ta wø -pe -træ nen Minsan
Zoz1 Crizi -a -nøn 'cee be, -a 'bø nen 'ka 'sia! Te
'ka 'fli 'tø1 'nyian -e 'ka 'ta wøla 'ka 'bø 'ci 'sø
w1nun -wli d' -sru "d1!

14

Te 'ka tin -te 'ka "bø1 Zozizan 'tø da -blifø
man d1!

1 'Ka "bø1 Zozinan nen o fe -mie -blid1 ye 'w1
'wli d' "dred1 -a be, te 'ka o dre 'ka 'pela koda
d1! En 'w1 nen -a -cin c1 'ka -mie ji 'lee 'w1 nen
-a -cin -wee 'ji be, te 'e dre 'w1 'bl' w1 -a d1.
2 -A -cin a min -mie ji 'nan, Bali -a -si -nøn
-e min 'e fe pæenøn 'bl'. 'Pian min -mie -wi
-blid1 ye 'w1 'wli d' "dred1 -a. 3 Min nen e fe
pæenøn 'ble be, te 'e min nen e fe -mie -blid1
ye 'w1 'wli d' "dred1 -a be -a dre 'e 'pela koda
"fo "d1! En "nyian be, min nen e fe -mie -blid1
ye 'w1 'wli d' "dred1 -a be, te 'e tin -te min nen
e fe pæenøn 'ble be -a da "fo "d1! Koo Bali -a
dre 'yee min -a. 4 -T1 nen 'i 'bø "le "a, en 'i tin
-tea "min pee 'suzan da? -A 'w1 a -a 'bø 'lee
'e 'tazan yei. -Yee ve 'nan, e ya -si tøgl da, -te
'be "cee d1 e 'si -si tøgl da. Maan ve 'yie 'nan
'pleble a Minsan Bali lø -e min zte 'e vile 'e 'si
-si tøgl da d1.

5 Zozinan -mienun -a ve 'nan, yi -wli d' 'be
c1 'gø, en yi "yi 'be c1 'gø. En o -mienun -a ve
'nan, yi pæenøn a -tøwli. Maan ve 'ka 'tødø
pæenøn le 'nan, z1 min -tø -wulo -ji "nrønd1 tin
-tea "da, -te 'be "cee d1 ya'a tin tea "da "dte, -a
da w1 nen 'e dre. 6 -Te min a yi -mie 'sinan "va
"be, Minsan 'tø dred1 -dan -le "wean nen yaa
dra. En -te min -mie fe pæenøn 'ble be, Minsan
'tø dred1 -dan -le "wean nen yaa dra. Koo e

Bali muo -føa fe pæenøn nen yaa -ble be -a da.
En "nyian be, min nen e fe -mie -blid1 ye 'w1
'wli d' "dred1 -a be, Minsan 'tø dred1 -dan -le
"wean nen yaa dra. En -a 'bø "nyian "e Bali
muo -føa fe nen yaa -ble be -a da.

7 Min -tø 'ka 'træda te -a tazan "ka "d1. En
min -tø 'ka 'kaa te -a tazan "ka "d1. 8 Koo -kaa
Zozinan be, -kaa ya 'træda Minsan -le ve -a. En
-te -kaa "ta -kaa "be, -kaa -kaa Minsan -le ve
-a. -Te -kaa yie a "man oo, en -te -kaa ka oo,
-kaa ya Minsan -le ve -a. 9 'W1 zte -yee "wean
nen Crizi -ka en e wluan -kanøn 'va, 'nan -e
'e dre minnun pæenøn 'san -a. -Te min yie a
"man oo, -yee c1 -a san -a, en -te min -ka oo,
-yee c1 -a san -a.

10 -Yee "wean -a -si 'ka min -tø -lø -e 'e tin -te
'e "bø1 Zozizan da d1. En -a -si 'ka min -tø -lø
-e 'e 'e "bø1 Zozizan dre 'e 'pela koda d1. Maan
ve 'cee 'nan, Bali 'be -taa -kaa -tødø pæenøn 'le
tin 'bal. 11 Koo e ya 'e 'c'ren -ted1 Bali -le 'fluba
'ji 'nan:

«Minsan "e 'nan,

an ya 'an 'tød1 "da 'nan,

'træda blamin -tødø pæenøn -taa 'o "po -
søønle a 'an 'wlu.

En o -tødø pæenøn -taa

-a vile 'nan

'tø -dan a 'an 'bø Bali -le ve -a.»

12 'W1 zte -yee -køønman 'nan, -kaa -tødø
pæenøn -taa 'w1nun nen -kaa dre be, -a -sru
"vile Bali le.

Te -kaa dre -e -kaa "bø1 Zozizan 'e 'si -si
tøgl da d1!

13 'W1 pæenøn zte -yee "wean be, tin -ted1 -
kaa cin da be, -cee 'le 'tø! 'Pian 'ka -wee 'nan,
te 'ka 'w1 'tø dre -e 'e 'ka "bø1 Zozizan 'tø 'si -si
tøgl da d1! 14 An yi -teala "da 'kpa tøgl 'nan,
fe -tø 'ka min 'tri 'tøa Bali 'le d1. Minsan Zoz1
-a 'si -nøn 'men -e 'an 'w1 zte -a v1. 'Pian -te -a
-cin a min -tø ji 'nan, fe -tø 'e "tri -tøa Bali 'le
be, 'w1 'kpa fe zte yaa "tri -tøa Bali 'le.

15 -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, -te fe nen
yia -ble be, yei "bø1 Zozizan 'tø c1 baaman -
ji be, te i 'ka 'ta wølanan yid1 'yi "da d1. 'I dre
"yi -e fe nen yia -ble be 'e vile 'yei "bø1 Zozizan
'tø 'si -si tøgl da d1. Koo Zoz1 Crizi -ka 'nan -e
Bali 'e -yee 'si wø "nyian 'w1 'ji. 16 'Ka dre "yi,
-bl'fenun nen Bali -a -si -nøn 'cee 'nan 'ka -bl'
be, te 'ka dre -e minnun 'o 'w1 'ka man -wli d'
"d1! 17 Fe nen maan ve zte -yee c1 'nan, -te Bali
a mingønnen -bl'nan min -e da be, fenun nen
min -a -ble be, 'lee fenun nen min -a -mlian
"be, o ya 'w1 'tun "a. 'Pian fe nen e c1 'w1 -dan a
be, -nyren 'nan, Bali 'e min 'sia 'e 'le min tøgl
'a. En Balilei 'saun 'e 'fod1 -trøø -nøn min le, en
'e c1 "nrønd1 -nøn min le. 18 Maan ve 'cee 'nan,
min nen yaa -weeman 'nan, 'e Crizi "sua -pe
zte -a man be, -yee 'sø Bali le, en min zte -a 'tø
"yi -køn "minun 'le.

19-Yee "wean w'i nen e -kaa yei -sean 'e cin va be, -a 'bò nen -kaa -wée! En 'w'i nen e -kaa "bò Zozinon "koe -tò 'o da 'ta wodı -a Zozi -sru "be, -a 'bò nen -kaa -wée! 20-Blife -le "wean be, nyranman nen Bali -a 'pa be, te 'ka sre di! Maan ve 'cee 'nan, -a tıglı da be, fe -to 'ka min "tri 'tò Bali 'le "fo "dı. 'Pian -blife nen min -a -ble -e -yee "wean -a "bò Zozizan 'tu 'e 'si Zozi -sru "be e 'ka 'w'i 'yi "a di. 21 'W'i nen e ci "yi "be, -nyren 'nan, te min 'e 'wi -bli, en te min 'e 'wen mlin -e 'e -maan -a "bò Zozizan 'tu 'e 'si Zozi -sru "dı! En te min 'e 'w'i 'tu dre e -e -maan -a "bò Zozizan 'tu 'e 'si Zozi -sru "dı!

22 'W'i nen -a -cin ci 'i 'ji 'winun zie -a da be, i 'tò 'i 'saza 'le ve -a Bali 'le. Te 'i -wée 'nan 'i "bò Zozizan 'tu 'e dre "le 'yie 'w'i 'zò di! Min nen ya'a 'w'i 'tu drele -e -yee -wulo -ji "nröndı 'e tin -te -a 'bò 'fli da die, Bali -le -fèa a -a san man. 23 'Pian min nen e -blife -to -ble te 'e 'ci -föoman "da be, Bali tin -tea -a san da. Köö ya'a 'ta wolea 'w'i nen -yee yi -teradı Zozi da -a -si -nön -yre "be -a da di. 'W'i oo 'w'i nen min -a dra te ya'a 'sia min -le yi -teradı Zozi da va die, e ya 'w'i 'wlidı "dredı -a.

15

-Kaa -wée 'nan -kaa dre Zozi si drenon 'a

1-Kaa nen -kaa -tò 'nan, fe -to 'ka min "tri 'tò Bali 'le "fo "die, -kaa "bò Zozinan nen wa'a 'w'i zie -a tò 'le -cee 'w'i 'zò die, o -nan w'i 'e 'kón -kaa man. Te -kaa -wée 'nan 'w'i nen e 'sò -cee be -a da nen -kaa 'ta wòla di! 2 'Pian 'w'i nen e "sò -kaa "bò Zozizan le, en yaa "koe -tò 'e da 'ta wodı -a Zozi -sru "be, -a 'bò nen -kaa -wée!

3 Fe -le "wean nen an 'w'i zie -a 'vı be, -yee ci 'nan Crizi 'ka -a -wéele 'nan 'w'i nen e 'sò 'e 'bò le be, -nyren 'e dra di. 'Pian 'w'i nen 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji be, -a ta wı 'be 'bò "man. Köö e ya 'e 'cren -tedı 'nan:

«"Srön pëenon nen minnun -a wo 'i 'bò Bali le be, 'an le nen waa 'wò.»

4 'W'i pëenon nen 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji be, minnun -a cren -te 'nan -e 'e 'w'i "paa -kaa 'ji. Bali wei zie e -pöan 'södi "paaman -kaa 'ji, en e -kaa "koe -tò -kaa da, 'nan -e -kaa 'bli 'e 'fo Bali le.

5 Bali nen e -pöan 'södi -nön "min le be, en e min "koe -tò 'e da be, maan trö "baa 'nan, 'e -pöan -töwli "nön 'cee. 'E dre zie -e -ka dre Zozi Crizi si drenon 'a. 6 -A -nan nen -pöan -töwli "a 'lee wei -töwli "a be, ka -taa Bali nen -kaa san Zozi Crizi "tı "a be, -a 'tò drele -dan.

7 -Yee "wean te 'ka cin dre 'ka 'pela koda di! 'Pian 'ka cin 'kun 'ka 'pe "fli "a, "le Crizi 'ka 'kun be -yee 'w'i 'zò. -Te ka ya 'w'i zie -a drenan be, Bali 'tò dra -dan. 8 Maan -cin -tò 'ka 'ji 'nan, Crizi -ta 'treda, en e Izrael 'nön 'su. Yaa dre zie 'nan -e minnun 'o -tò 'nan, -te Bali

'w'i 'tu 'vı be e 'ta wòla "da. 'W'inun nen Bali 'bò 'tò "da 'kö tranun le be, Crizi -ta -a 'le söole. 9 En e -ta 'nan, -e minnun nen o 'ka Zuif 'nön 'a die, 'o Bali 'tò -dan vı -yee o nyrinta 'sidi man. 'W'i 'bò zie e ya 'e 'cren -tedı 'e 'cen Bali -le 'fluba 'ji. Köö e ya 'e 'cren -tedı 'nan:

«'W'i nen yia dre be -yee "wean mein 'tò ve 'leglön 'tödü pëenon 'ji, en mein 'tò -föa "dre "a.»

10 En e ya 'e 'cren -tedı "nyian 'nan:

«Kaa nen ka 'ka Zuif 'nön 'a die, 'ka 'ci 'e "nran 'ka 'vale Bali -le minnun -a.»

11 En e ya 'e 'cren -tedı "nyian 'nan:

«Kaa nen ka 'ka Zuif 'nön 'a die, 'ka pëenon 'ka Bali 'tò dre -dan. En 'ka Bali 'tò bò "dre "a!»

12 En Bali 'lewei vızan Ezai nen 'li be, "e 'vı "nyian 'nan:

«Jese kluda min -tu -taa "talé. -Yee -taa "mingönnen -blile minnun nen o 'ka Zuif 'nön 'a die o da. En o 'bli -taa "föle -yre.»

13 Bali nen 'ka 'bli a -yre 'nan e -kaa "sia 'w'i 'ji be, maan trö "baa 'nan, 'e ci "nrandı 'lee -födi -tröo -nön 'cee 'cee yi -teradı Zozi da -ji. Bali 'e 'w'i zie -a dre, -e -yee lei 'saun 'le 'pleble 'e 'ka 'bli 'fö -yre 'kpa tıglı.

Pöl 'yee 'ta wodı 'winun 'vı

14 'An "bò Zozinan, maan -tò 'nan, ka 'w'i "yi "dra 'ka cin le "fo. En 'w'i nen e ci "le 'ka -tò be, kaa -tò 'e 'cila "da. En "nyian be, maan -tò 'nan 'ka 'pe "sò 'w'i 'padı -a "va 'ka cin le.

15 'Pian 'winun nen kaa -tò 'va be -a -cin -tödi 'ka 'ji 'le "wean nen an 'fluba 'göe -a cren -te 'cee. Ma'an 'w'i 'tu yöle 'ka man "fo "dı. Köö Bali -a -peba 'wò 'an 'bò, 16 'nan 'an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a minnun nen o 'ka Zuif 'nön 'a die o va. An ya "le Bali -panzan -le 'w'i 'zò Bali -le 'w'i 'nönön vidi -a minnun zie -wle. Maan dra zie 'nan -e minnun 'bò nen o 'ka Zuif 'nön 'a die, 'o 'kón 'le 'nan 'sraga böve nen e "sò Bali le be -yee 'w'i 'zò. O "sò Bali le, köö Bali lei 'saun 'bò 'be o dra Bali -le ve -a "fo.

17 'W'i pëenon nen Zozi Crizi cida 'an 'va en yaa dre zie, -yee ci 'men ci "nran wı -dan a Bali 'le. 18 Köö an 'ka 'vale 'an 'w'i 'tu ve, -te e 'ka 'w'i nen Zozi Crizi cida 'an 'va en yaa dre be -a di. E cida 'an 'va, en minnun nen o 'ka Zuif 'nön 'a die, o -sönladı 'sia Bali -sru. E cida 'an 'lewei 'va, en yaa dre. E cida 'an dre winun va, en yaa dre. 19 Yaa dre 'lebo "fö winun dredı -a, en yaa dre Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a. -Yee "wean an kola Zozi Crizi -le 'w'i 'nönön Zeruladı -a "man 'leglön "kaga "ji. Maan 'sia Feruzalem, -trilii en e 'bò 'leglön nen waa laabo İliri be -a -ji. 20 'Pian maan wée 'nan, 'an Zozi Crizi -le 'w'i 'nönön ve fenan nen wa'a Zozi 'le 'w'i manle tian "fo "die, -a -nan. Maan dre zie 'nan -e 'an vile 'an

drē 'kōn 'tōzan -a 'kōn 'pō nen min pee -a -fō 'trē 'ji 'va bē -a da dī. ²¹ 'Wī nēn 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn bē, -a da wī nen maan drē. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Minnun nēn
wa'a -yee 'wī vīle -wle "dīe,
o -taa -a -tōlē.
'Wī 'kpa minnun nēn
wa'a tian -yee 'wī manlē dīe,
o -taa -a manlē.»

²² 'Wī zīe -a drēdī -le "wēan nēn ma'an tian 'an 'wulo da yīle -e 'an 'lō 'ka 'va dī. ²³ 'Pian 'bē nēn 'gōe, 'mēn 'nyranman -nyan 'lēglōnnun zīe -a -ji. -Yee "wēan an -kōlaman 'lōdī -a "mēn 'ka 'va, kōō -a -nan lē "kaga 'bō te -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an 'lō 'ka 'va. ²⁴ An ya "vale 'an dra tō nēn an -kō Espanyēn bē -a man. -A -cin a 'an 'ji 'nan "mēn vīnan 'an 'kō bē, 'an 'cīla 'ka 'va. An ya "vale -kaa tō -mie drē 'e cin va -e 'an 'ci 'e "nran. "Bē -sru "mēn vīnan 'an 'kō bē, cēē -tōa 'an 'wlu 'mēn -kōdī -ji.

²⁵ 'Pian 'bē 'bō nēn 'gōe, an "ta -kō 'yi "drēle Bali -le minnun nēn Zeruzalēm bē -wle. ²⁶ Fē -le "wēan an "ta -kō -nan nun bē, Zozinōn nēn Masedōa 'lēglōn 'ji bē 'lee Akai 'lēglōn 'ji bē, o "lala 'bō 'e cin man 'nan -e 'o "yi "drē 'yalē -tēnōn nēn Zeruzalēm -lēglīzi -ji bē -wle. ²⁷ O 'wī zīe -a drē 'o 'bō 'ci 'sō 'a. 'Pian -a tīgh da bē, fīēn nēn o cī -a bōlanān. Fē -le "wēan nēn an 'wī zīe -a 'vī bē, -yēē cī 'nan, Zozinōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, -a -noan da nēn -e 'o 'pa Zuif 'nōn nēn o drē Zozinōn 'a bē o va. Kōō Bali -le "yi "nēn yaa drē Zuif 'nōn zīe -wle "bē, wa'a 'tōlē 'o 'saza -le vē -a dī, 'pian o minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe -wēē "nōn. ²⁸ -Te an cēēn 'wī zīe -a drēdī man, ēn fēnūn nēn kō 'an -nōn -wle "bē, maan -nōn bē, te an "ta -kō Espanyēn. An -cīala 'ka 'va -e 'an 'kō. ²⁹ Maan -tōa 'nan, -te an 'bala 'ka 'va nun bē, Zozī Crīzi -fēa vē -kaa man 'e -cīala "da.

³⁰ 'An "bōi Zozinōn, Zozī Crīzi 'bē cī -kaa san -a -le "wēan, ēn Bali lei 'saun -kaa ye "yi "lē "wēan bē, an toba -fōa 'cēē 'an -nan, 'ka 'pa 'an 'va Bali trū 'badī -a 'mēn 'wī man. ³¹ 'Ka Bali trū 'ba 'nan, Zuif 'nōn nēn Zude 'lēglōn 'ji ēn wa'a yi tēala Zozī Crīzi da dīe, te "waan 'man yī dī. En 'ka Bali trū 'ba 'nyīan 'nan, "yi "nēn waa -nōn 'mēn 'nan 'an 'kō -a Zeruzalēm Zozinōn lē bē, 'o 'kun 'o 'pē "fīi "a. ³² 'Ka drē zīe 'nan, -te an cēēn 'wī pēēnōn zīe -a drēdī man, ēn e ya Bali 'bō cī 'sō 'a bē, -e 'an -kōla 'lōdī -a 'ka 'va cī "nrandī -a. -A -nan nēn -kaa "fīian 'e cin da fōnōn.

³³ Bali nēn e -fōdī -trōō -nōan "min lē bē, 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va. Amen!

16

Pōl Zozinōn 'tō 'bō

¹ An ya "vale 'ka -tō 'nan, -kaa "blu Zozīzan Foebe bē, e ya lūmōn 'kpa -tō -a. En e 'nyranman -tō "paa -lēglīzi nēn Cēncre bē -a

-ji. ² Maan vē 'cēē 'nan, 'ka 'kun 'ka 'pē "fīi "a 'cēē -lēglīzi -ji "lē zīe e cī "lē Bali -le minnun 'o drē bē -yēē 'wī 'zō. Fē oō fē nēn -a 'wī cī "man "bē, 'ka 'pa "va "a. Kōō 'wī zīe "ē drē min "kaga "lē, ēn yaa drē "nyīan 'an 'bō "lē "lē.

³ Priskil 'lēe 'e 'sran Akila nēn kō Zozī Crīzi -le 'nyranman "paa waa bē, an 'o 'tō bō.

⁴ Tū nēn o ya 'an 'wulo kōōnan bē, e -fō "wēnnōn 'e 'o 'bō 'wōlo nēn 'e 'kō -ji. An o muo -fōa 'wī nēn waa drē zīe -a man. 'Pian e 'ka "lē 'an 'saza nēn 'an o muo "fō "dī. Zozinōn pēēnōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, 'o 'o muo "fō 'wī zīe -a man "nyīan.

⁵ Zozinōn nēn 'o cin ye -wēē 'kuin bē, an o 'tō bō.

'An bēē Epānēt bē, maan 'tō bō. -Yēē cī min tēdē nēn e -fō Zozī 'va Azi 'lēglōn 'ji bē -a.

⁶ Mari nēn -a "kōe "nyan 'ka man "kaga "bē, maan 'tō bō.

⁷ 'An "bōi Zuif 'nōn nēn Andrōnikū 'lēē Yunia -a bē, an o 'tō bō. 'Kōē yra 'yī waa -pū 'kuin. -Wēē -fō Zozī 'va 'an 'lō 'e 'fīin, ēn Zozī 'lē 'pasianōn yēi 'bē 'o 'tō "yi "a minnūn -le.

⁸ Apliatū nēn e drē 'an bēē -a -kaa san Zozī 'lē "wēan bē, maan 'tō bō.

⁹ Urban nēn kō Zozī Crīzi -le 'nyranman "paa waa bē, maan 'tō bō o "vale 'an bēē Stakī -a.

¹⁰ Apēlēn nēn e 'yēē yī -tērādī Zozī Crīzi da -cī kōōn bē, maan 'tō bō.

En "nyīan bē, an Aristobul -le "kōnnēn 'nōn pēēnōn 'tō bō.

¹¹ 'An "bōi Zuif min nēn Erodīōn -a bē, maan 'tō bō.

En Narsis -le "kōnnēn 'nōn nēn o ya Zozī 'va bē, an o 'tō bō.

¹² En an Trifin 'lēē Trifos 'tō bō. Lūmōn "fīi zīe o 'nyranman "paa 'kpa tīgh Mīnsan -le vē -a.

En "nyīan bē, 'an bēē lūmōn nēn Perfī -a bē, maan 'tō bō. -A 'bō "nyīan "e 'nyranman 'pa 'kpa tīgh Mīnsan -le vē -a.

¹³ En an Rufus 'tō bō. Mīnsan -a 'sī "va 'yēē 'nyranman 'pazan 'tō -a. En -a "bō "nēn yaan 'sīala 'e 'pī -a bē, maan 'tō bō "nyīan.

¹⁴ Asēnkri 'lēē Flēgōn 'lēē Ermēs 'lēē Patrōba 'lēē Ermas 'lēē Zozinōn nēn o va bē, an o pēēnōn 'tō bō.

¹⁵ En Filogus 'lēē Yulī 'lēē Nere 'lēē 'e "blu bē an o 'tō bō. An o 'tō bō 'o 'vale Olīmpa 'lēē Bali -le minnūn pēēnōn nēn o va bē waa.

¹⁶ 'Ka Zozinōn pēēnōn 'tō bō -atu -tēdī o man. Zozinōn pēēnōn nēn 'an 'va 'gōē 'o 'ka 'tō bō.

Pəl 'wı 'nyranman 'pla Rəm 'nən lə

¹⁷ 'An "bui Zozinən, an toba -fə 'cē 'nan, 'ka dre "yi minnun nən o Zozinən "cēan 'e cin man 'wee 'wı "paadı -wlıdı "a bē o va. -Wee 'wı "paadı a 'e 'pee 'wı nən kaa 'man 'va bē -a man. Te 'ka 'sia -wee vε da dı! ¹⁸ Kōō minnun zıē Crizi nən -kaa san -a bē, -a 'bō "cēē wa'a "sua dı. 'Pian 'o 'bō 'ci 'sō wınnun nən waa -wēēman. O wei a 'o 'le 'nōnnən, ēn Zozinən nən o 'ka 'o nyinnandı "da 'nan min -kōlaman 'o 'sıdı -a -sı tıgı da dıē, o o see "paaman 'o wei -a.

¹⁹ 'Cee vε bē, min -tūdō pēēnən 'a 'man 'nan, ka 'ta wola Bali wei da 'e tıgı da. -Yēē "wēan 'cee 'wı 'an 'ci "nranman. An ya "vale 'wı nən e ci "yi "bē, 'ka -tō, te kaa dra. En 'wı nən e ci -wlıdı "bē, 'ka "paala "man -e 'ka 'kōn 'saun Bali 'lē.

²⁰ Maan ve 'cēē 'nan, -a -nan 'ka "nyian mōan dı, -e Bali nən e -fıdı -trōō -nōan "min lē bē, 'e dre -e 'ka Satan 'klı 'li "fo "le vε -a.

-Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēēnən 'va!

Minnun nən o 'nyranman "paa Pəl -a bē o Zozinən 'tō 'bı

²¹ Timote nən kō 'nyranman "paa -a bē, e 'nan 'e 'ka 'tō bō. En 'an "bui Zuif 'nōn nən Lusiyu 'lee Zasōn 'lee Sosipate -a bē o 'nan 'o 'ka 'tō bō.

²² En 'an 'bō Tertu nən Pəl 'fluba 'nōn 'mēn en an ya -a crēn -tēnan bē, an ya Minsan -le vε -a "le 'cee 'wı 'zō, -yēē "wēan an 'ka 'tō bō.

²³ Gai "e 'nan, 'e 'ka 'tō bō. -Yēē "kōnnēn "nēn an -nyēanla, en -yēē vε -nan nən Zozinən 'o cin ye.

Eras "e 'nan, 'e 'ka 'tō bō. -A va nən "lala 'wı pēēnən -ciala 'fla 'bō 'gōē -a da. En "nyian bē -kaa "bui Zozizan Kartus "e 'nan 'e 'ka 'tō bō.

[²⁴ -Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēēnən 'va! Amen!]

Tō -dan 'e 'kōn Bali -le vε -a

²⁵ -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē 'ka 'man -tōa 'plēblē 'cee yi -tēradı Zozi da -a. Zozi Crizi -le 'wı 'nōnnōn nən maan ve minnun lē bē, -a 'bō 'a nən e 'ka 'man -tōa 'plēblē. 'Wı 'nōnnōn zıē -yēē Bali -le 'wı yōōdı nən e -fı 'e yōōdı minnun man -a -nan lē 'ka lē va dıē, -a 'ta bōala minnun lē. ²⁶ -Yēē "wēan 'bē nən 'gōē min -tūdō pēēnən -kōlaman -a -ci mandı -a. 'Wı zıē Bali 'lewei vınnōn -a crēn -tē 'li 'e 'cēn. En Bali 'bō nən e ya -nan 'li 'e 'cēn bē, yaa 'vı 'nan, minnun 'o 'wı zıē -a 'sınan 'pa 'trēda minnun pēēnən lē, 'nan -e 'o yi -tēra 'e da -e 'o 'ta wola 'e 'wei da. ²⁷ Bali nən 'wı 'tōdı pēēnən a -yēē vε -a bē, e cıla Zozi Crizi -va en 'e 'flı kōōn minnun lē. 'Tō -dan 'e 'kōn Bali zıē -yēē vε -a 'li 'trılıi. Amen!

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Korɛnti 'non lɛ

1 An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn yaan laabv 'nan 'an drɛ Zozi Crizi -lɛ 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'kʊ 'vale -kaa 'bʊi Zozizan Sostɛn -a. 2 Kʊa crɛn -tɛ Bali -lɛ -lɛglizi nɛn Korɛnti flɔ bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. Bali cila Zozi Crizi -va, ɛn e 'ka drɛ 'saun 'e 'lɛ 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ minnun -a. Bali 'ka laabv 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ minnun -a 'ka 'vale minnun nɛn o ya fɛ -tɔvʊ pɛɛnɔn 'nan tɛ o -kaa san Zozi Crizi trʊ "baa bɛ waa.

3-Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee 'yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali muo 'fɔ 'wɪ nɛn Bali -a drɛ Korɛnti 'nɔn lɛ bɛ -a man

4 An Bali muo -fɔa "tʊ pɛɛnɔn man "yi "nɛn Bali cila Zozi Crizi -va yaa drɛ 'cɛɛ bɛ -a man. 5 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali cila Zozi Crizi -va ɛn e "yi 'tɔ 'tɔvʊ pɛɛnɔn drɛ 'cɛɛ. -Yɛɛ "wɛan nɛn minnun a 'ka yɛi ɛn o Bali -lɛ 'wɪ "paaman 'ka 'ji. ɛn Bali -lɛ 'wɪ tɪgɪ bɛ waa -ci maan 'kpa tɪgɪ. 6 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ nɛn Crizi -a drɛ ɛn waa 'vɪ 'cɛɛ bɛ -yrɛ, ɛn ka ya 'ka 'tɔdɪ "da 'plɛblɛ. 7 -Yɛɛ "wɛan 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali -lɛ "yi "tɔ 'ka 'e 'kɪdɪ 'ka man dɪ. ɛn ka ya -a man -pɛnnan 'nan -kaa san Zozi Crizi 'e 'ta pɛ wʊ. 8 Bali -tɔa 'ka 'wɪlu, 'dʊ -e 'ka 'pɛ 'e vɪlɛ 'e plʊ dɪ -trɪlɪi -e tɔ zɪɛ 'e bɔ. Bali -a dra zɪɛ 'nan -e tɔ nɛn -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bɛ 'tɔ 'tʊ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ 'ka man dɪ. 9 Bali 'ka laabv 'nan -e 'ka 'vale -a -pɪ Zozi Crizi nɛn -kaa san -a bɛ waa, 'ka yɛi 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va. Bali zɪɛ -tɛ e 'wɪ 'vɪ bɛ, yaa dra.

Pɔl 'wɪ pla Korɛnti Zozinɔn lɛ o cɛɛn 'e cin man -lɛ "wɛan

10 'An "bʊi Zozinɔn, -kaa san Zozi Crizi 'tɔ da an 'ka trʊ "baa 'nan, 'ka yɛi 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va. Tɛ 'cɛndɪ 'e cin man 'e 'kɔn 'ka yɛi "fo "dɪ! 'Pian 'ka 'ci 'wɪ 'e 'kɔn -tɔwɪ, ɛn 'ka 'wulo -ji "nrɔn 'wɪ 'tɔwɪ "da. 11 'An "bʊi Zozinɔn, fɛ -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, Kloɛ mangulinun -a 'sinan 'pa 'mɛn 'nan 'wɪ 'fɔla 'ka yɛi. 12 'Wɪ nɛn maan 'nan 'an vɛ bɛ -nyrɛn 'gʊ, maan 'man 'nan 'ka 'va min -mienun -a vɛ 'nan 'o ya Pɔl -srɛnɔn 'a, ɛn min -mienun -a vɛ 'nan 'o ya Apolo -srɛnɔn 'a, ɛn min -mienun -a vɛ 'nan 'o ya Pɪɛri -srɛnɔn 'a, ɛn min -mienun -a vɛ 'nan 'wɛɛ cɪ Crizi -srɛnɔn 'a.

13 E ya "lɛ 'an 'wɪ 'tʊ laabv 'ka 'lɔ. -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Crizi 'a 'e 'cɛndɪ 'e cin man? ɛn maan laabv "nyian 'ka 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Pɔl nɛn, minnun -a pɛin yiba "plan da 'cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "lɛ "wɛan?» -Cɛjɛ. ɛn "nyian bɛ: «'An 'tɔ da nɛn o 'ka -batize drɛ?» -Cɛjɛ. 14 An Bali muo -fɔa 'nan, ma'an min -tʊ -batize drɛlɛ 'ka 'va

dɪ, -tɛ yaa 'silɛa Cripu 'lɛɛ Gai -a dɛ. 15 E drɛ "yi ɛn 'wɪ zɪɛ e drɛ. 'Bɛ 'lɛ vɛ bɛ ka 'a 'kɔlaman -e 'ka vɪ 'nan 'an 'tɔ da nɛn o 'ka -batize drɛ dɪ. 16 -A -cin -trɔa 'an 'ji "nyian 'nan, an Sefana -batize drɛ 'o 'vale 'e 'mangulinun -a. -Tɛ an min pɛɛ -batize drɛ "nyian bɛ, -a -cin 'ka 'an 'ji "fo "dɪ. 17 Kɔɔ Crizi 'ka 'an 'palɛ -sia 'nan 'an 'ta minnun -batize drɛ dɪ. 'Pian yaan 'pa 'sia 'nan 'an 'ta 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun lɛ. ɛn 'wɪ zɪɛ blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -dandan "cɛɛ maan "sia -e 'an vɪ minnun lɛ dɪ. Maan dra zɪɛ 'nan -e Crizi -lɛ -ka nɛn yaa 'wʊ yiba "plan da bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ 'lɛ 'e 'fo "man.

Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -dan "mlian blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ da

18 Crizi -lɛ -ka nɛn yaa 'wʊ yiba "plan da bɛ, minnun nɛn o ya 'o 'sidɪ Bali man -kɔɔblɪ bɛ, waa -nan wɪ maan klin "tɛ wɪ -a. 'Pian -kaa nɛn Bali -taa -kaa 'silɛ 'wɪ 'ji bɛ, -kaa -ci maan 'nan Bali -lɛ 'plɛblɛ nɛn. 19 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ -nyrɛn 'gʊ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«An -taa "blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ kɪlu 'sɔlɛ. ɛn an -taa -yɛɛ cɪ "nrɔndɪ -nan -nyanlɛ.»

20 -Mɛ "wɪ nɛn 'wɪ 'tɔzan -kɔlaman -a vidɪ -a "nyian? ɛn -mɛ "wɪ nɛn 'fluba 'ci vɪzan -kɔlaman -a vidɪ -a "nyian? Min nɛn e 'wɪ man -wɛɛman bɛ, -mɛ "wɪ nɛn e -kɔlaman -a vidɪ -a "nyian? Wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'tʊ vidɪ -a "fo "dɪ. Kɔɔ Bali blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ ta 'bɔla 'nan -yɛɛ cɪ klin "tɛ wɪ -a. 21 Fɛ -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -tɔ 'yɛɛ 'wɪ 'tɔdɪ -a dɪ. Bali 'bɔ 'bɛ 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'yɛɛ 'wɪ 'tɔdɪ -a. Yaa 'yɪ "yi 'nan, min nɛn e yi -tɛra 'wɪ nɛn kʊa vɛ 'cɛɛ bɛ -a da bɛ 'e 'sia 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ tɛ kʊ ya -a vɪnan 'cɛɛ bɛ, minnun -a maan "lɛ klin "tɛ wɪ -zʊ.

22 Zuif 'nɔn a "va 'nan -cɛ "srɔn wɪnɛn nɛn "o -nan yɛ. ɛn Grɛk 'nɔn a 'wɪ 'tʊ wɪnɛn -wɛɛnan. 23 'Pian -cɛɛ vɛ bɛ, Crizi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bɛ, -yɛɛ 'wɪ nɛn -kaa vɛ minnun lɛ. 'Wɪ zɪɛ e "naan Zuif 'nɔn man, ɛn minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, "o maan "lɛ klin "tɛ wɪ -lɛ 'wɪ 'zʊ. 24 'Pian minnun nɛn Bali o laabv 'nan -e 'e 'o 'si 'wɪ 'ji bɛ, -tɛ o ya Zuif 'nɔn 'a ɔɔ, ɛn -tɛ o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ ɔɔ, waa -tɔa 'nan Crizi a Bali -lɛ 'plɛblɛ 'a, ɛn e ya Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -a. 25 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ zɪɛ minnun -a "siala "lɛ klin "tɛ wɪ -lɛ 'wɪ 'zʊ. -Wee tin 'ka 'nɔnnɔn "fo "dɪ, kɔɔ Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ "mlian blamin -lɛ vɛ da -kɔɔblɪ. ɛn "nyian bɛ, wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, blamin -a "siala 'nan Bali 'ka 'plɛblɛ dɪ. -Wee tin 'ka 'nɔnnɔn "fo "dɪ, kɔɔ Bali -lɛ 'plɛblɛ "mlian blamin -lɛ vɛ da -kɔɔblɪ.

26 'An "bʊi Zozinɔn, 'wɪ nɛn maan 'nan 'an vɛ bɛ, e ya "lɛ 'ka 'fli -nanjɛn -e 'ka -tʊ 'ka 'bɔ 'a. Kaa nɛn Bali 'ka laabv 'labe, minnun nɛn blamin o "siala 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ, o 'ka 'ka yɛi "bʊv "dɪ. ɛn min tanɔn 'ka 'ka yɛi "bʊv "dɪ. ɛn min -dandan nun 'ka 'ka yɛi "bʊv "dɪ. 27 'Pian

minnun nen blamin o "siala-blōnōn 'a be, o 'bō nen Bali o 'si 'va. Yaa drē zīē 'nan-e minnun nen 'wī 'tōnōn 'a be, 'yra 'e o -tē. En 'nyian be, minnun nen blamin 'ka o "siala fē -tū -a diē, o 'bō nen Bali o 'si 'va. Yaa drē zīē 'nan-e minnun nen min tanōn 'a be, 'kra 'e o -tē. ²⁸ En 'nyian be, minnun nen o 'ka min-dandannun -a diē, en blamin yīē 'ka 'naan o man diē, o 'bō nen Bali o 'si 'va. Minnun nen o 'ka fē -tū -a diē o nen. Bali -a drē zīē 'nan -e minnun nen blamin o "siala fē -tū -a be, o -nan wī 'e vīlē 'e 'kōn dī. ²⁹ E ya zīē 'nan-e 'trēda blamin -tū 'e vīlē 'e -dandan 'tan Bali 'lē dī.

³⁰ -A -tōwli "nen 'cee vē -a. Bali 'bō 'be 'ka drē Zozi Crizi -le vē -a. Zozi Crizi zīē, 'wī 'tōdī nen e 'si Bali va be -nyrēn, en -yēē drē -cee vē -a. Kōō Crizi 'bō 'le "wēan nen Bali -kaa 'sia min tigh 'a, en e -kaa 'si 'va 'yee vē -a "fo, en e -kaa 'si 'wī 'wīdī "le nōanba -ji. ³¹ Bali -a drē zīē 'nan -e 'wī nen 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī be, -kaa ta wī drē. E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan: «-Te min a "va 'nan 'e -dandan "taan Bali 'lē be, 'wī nen Minsan -a drē -yrē "bē -a 'bō 'e vī!»

2

Pōl Zozi Crizi -le 'wī 'vī Korēnti 'nōn lē 'kō?

¹ 'An "bōi Zozinōn, 'an 'bō 'gōē, zī an 'lū 'ka 'va be, blamin -le 'wī 'tōdī -dandan 'lē 'wīdī sidō -a "cēē an 'wī nen Bali -a drē be -a 'vī 'cēē dī. ² Kōō maan 'yī "yī 'nan Zozi Crizi -tōwli "le 'wī nen 'an vē 'cēē. Zozi Crizi nen waa -tē yība "plan da be -a 'bō nen maan vē. ³ Tū nen an 'lū 'ka 'va be, te an 'kōē 'ka 'an da 'kpa dī. En "nyian be te "klan a 'an 'jī. ⁴ Bali -le 'wī nen maan 'vī 'cēē be, blamin -le 'wī 'tōdī -dandan 'lē 'wīdī sidō -a "cēē maan 'vī 'cēē en kaa 'man "yī "dī. 'Pian Bali lei 'saun 'bē 'nyranman 'pā 'plēblē en ka 'wī zīē -a 'man "yī. ⁵ Maan drē zīē 'nan -e Bali -le 'plēblē 'le "wēan be 'ka yī -tēra Zozi da. Kōō an 'ka "vāle 'nan blamin -le 'wī 'tōdī -dandan man nen 'ka yī -tēra "da "dī.

Bali -le 'wī 'tōdī

⁶ Zozinōn nen o drē Bali -le 'wī 'jī ceje be, waa -tōa 'nan 'wī 'tōdī nen kōa 'vī. 'Pian 'wī 'tōdī zīē ya'a 'silē 'trē 'gōē -a da dī, en ya'a 'silē minnun tanōn 'va dī. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan minnun tanōn zīē yī -tū bōa "bē o -nan -nyaan. ⁷ 'Wī 'tōdī nen kōa "paaman minnun jī be, Bali -le 'wī 'tōdī nen -a -ci mandī a 'plēblē be -nyrēn. Te Bali 'ka tian 'trē drē diē, en yaa man drē 'e 'cēn 'nan 'yee "tū -dan be 'ka drē -a "nen "blōnōn 'a. 'Wī 'tōdī zīē e ya 'e yōōdī minnun man. ⁸ Minnun tanōn nen 'trē 'gōē -a da be, waa'a Bali -le 'wī 'tōdī zīē -a -ci manlē dī. "Te waa -ci 'man be, "te Minsan nen 'tō -dan a -yrō "bē wa'a -pēinlē yība "plan da dī. ⁹ 'Wī nen 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī be, -yēē 'lē sōō. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan: «'Wī nen blamin 'ka tian 'lī -a -nan yīlē diē,

en 'wī nen blamin 'ka tian 'lī -a manlē diē, en 'wī nen -a -cin 'ka blamin jī 'nan e dra diē, -a 'bō nen Bali -a man drē minnun nen o Bali 'bō ye "yī "bē -wee vē -a.»

¹⁰ 'Pian -cee vē be Bali 'bē 'wī zīē -a -ci 'si -cēē 'yee lei 'saun 'a. Kōō Bali lei 'saun 'wī pēēnōn -tōa. Yaa -tōa "trilīi e Bali -le 'wī yōōdī pēēnōn -tōa. ¹¹ 'Ka 'ci "nrōn 'wī 'gōē -a da -tū, blamin 'bō 'bē 'e 'flī man wī -tōa 'e -tōwli "cē. -Njēē dūō? -A -tōwli "nen "nyian Bali lei 'saun 'le vē -a. 'Wī pēēnōn nen Bali da be, Bali lei 'saun 'bē -tōa 'e -tōwli. ¹² Lei nēn Bali -a -nōn -cēē be, ya'a 'sia 'trēda 'gū dī, 'pian e "sia Bali 'bō 'va. -Yēē "wēan Bali -le "yīnun nen yaa dra -cēē be, -kaa -tōa.

¹³ En "yīnun zīē blamin -le 'wī 'tōdī -dandan -a "cēē -kaa -nan wī vē minnun lē dī. 'Pian 'wīnun nen Bali lei 'saun -a "pāa -kaa 'le be, -a 'bō nen -kaa vē minnun lē. 'Wī 'kpa nen, 'wīnun nen e cī Bali -le 'wī 'a be, -kaa -ci "sia minnun nen Bali lei 'saun o "paala be -wle. ¹⁴ 'Pian min nen e 'ta wōla 'e 'bō 'wulo -jī wīnun da be, wīnun nen e 'si Bali lei va be, ya'a 'we "man 'nan 'wī 'kpa nen dī. -A san "e 'wīnun zīē -a "siala klin "tē wīnun -a en ya'a 'kolaman -e 'e -ci man dī. Fē nen maan vē zīē, -yēē cī 'nan 'wīnun nen e 'si Bali va be Bali lei 'saun 'bē -ci "sia min lē. ¹⁵ Min nen Bali lei 'saun -a "paala be, e -kolaman 'wī 'tō 'tōdū pēēnōn 'fa 'sidī -a, 'pian min nen Bali lei 'saun "cēē "paala diē, ya'a 'kolaman -e 'e min zīē -yēē 'wīnun drēdī -ci man dī. ¹⁶ Kōō 'wī zīē Bali -le 'fluba -a 'vī. E ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan:

«-Tē Minsan -le cī "nrōndī -tōa?
En -tūē -kolaman 'wī "pāādī -a "jī?»
-A san "ka "fo "dī, 'pian -cee vē be, Crizi lei 'bē -kaa "paala. -Yēē "wēan -kaa -yēē cī "nrōndī -tōa.

3

-Mē "wī nen Bali 'sunōn -a dra?

¹ 'An "bōi Zozinōn, 'wī tigh 'jī be, ma'an 'kolaman -e 'an 'wī tin 'ba 'cēē "le minnun nen Bali lei 'saun o "paala be -wee 'wī 'zū dī. 'Pian an 'wī tin "baa 'cēē "le minnun nen o 'ta wōla o 'bō 'wulo -jī wīnun da be -wee 'wī 'zū. Kōō ka ya "le minnun nen o ya Crizi -le 'wī 'jī 'nen 'līnēn nun -a be -wee 'wī 'zū. ² -Yēē "wēan 'wīnun nen an "sia -a tin 'banan 'cēē 'gōē, e 'ka 'plēblē dī. 'Nōnōn nen waa -nōan 'nen 'līnēn lē be, e ya "le -a 'bō nen maan -nōn 'cēē. Kōō ka'a 'kolaman -e 'ka fē 'plēblē 'blī dī. En 'bē nen 'gōē, 'nōnōn nen min -a -nōan tian 'cēē. ³ Kōō ka 'ta wōla 'ka 'bō 'wulo -jī wīnun da. Fē -le "wēan an 'wī zīē -a 'vī be, man budī a 'ka yēi, en 'wī a 'e -fōladī 'ka yēi. 'Wī zīē yaa -kōōnman 'nan Bali lei 'saun "cēē 'ka "paala dī en 'cēē 'ta wō -pē a "le minnun nen wa'a Bali tōa diē -wee vē zū. ⁴ Kōō min -mīenun a 'ka yēi "o "vē 'nan: «'Kō "ya wō Pōl -srūnōn "a», en min -mīenun "o "vē 'nan, Apōlo -srūnōn

nen "wee" a. 'W1 z1e -yee -koonman 'nan Bali lei 'saun "cee" ka "paala di.

⁵ 'Pian e ya "le" 'an 'w1 'to laabu 'ka 'lo. -Ti nen Apolo -a? En -ti nen 'an 'bo Pol -a? Maan ve 'cee 'nan, Bali 'sunon 'tun 'nen 'kwa. 'Ku 'va nen Bali cila en ka yi -tera Zoji da. 'W1 nen Minsan -a -peba 'wv 'ku 'lo be, -a 'bo nen kwa dre. ⁶ E ya "le" 'nan fe 'wle nen maan -fo 'tre 'ji, en Apolo 'yi 'sen "da. 'Pian Bali 'be fe 'wle z1e -a 'bo en -yee ci -a tronan. ⁷ Maan 'nan 'an ve 'cee 'nan, min nen e fe 'wle 'fo 'tre 'ji be -a san 'to "cee wa'a ve di, en min nen e 'yi 'sen "da "be -a san 'to "cee wa'a ve di, 'pian Bali nen yaa 'bo en e ci -a tronan be, -a 'to nen waa ve. ⁸ Min nen e fe 'wle -foa 'tre 'ji 'lee min nen e 'yi -sean "da "be, wa'a 'mlian 'o cin da di. 'Pian 'nyranman nen min -to -a 'pa be, -a man -kopa nen Bali -a -non -a san le. ⁹ Koo ku ya Bali lo "le -yee 'nyranman 'panon 'zo, en cee ci Bali -le fei 'bo 'a. En "nyian be, ka ya "le -yee 'kon le 'w1 'zo.

¹⁰ Bali -le "yi" 'nen yaa dre 'men 'an dre di -a Zoji 'le 'pasiazan -a be, -yee -maan an dre "le 'kon 'tozan -dan -le 'w1 'zo. An 'kon 'pu -fo 'tre 'ji, en min peenun a -a -tonan "da. 'Pian 'ka 'todv pemon nen ka ci -a -tonan "da "be, 'ka yi e 'to 'ka 'fli -va. ¹¹ Fe nen maan ve z1e, -yee ci 'nan 'kon 'pu nen maan -fo 'tre 'ji 'va be, Zoji Crizi nen. En min 'ka 'kolaman -e 'le 'kon 'pu pee -fo "nyian 'tre 'ji "fo "di.

¹² Minnun a 'kon z1e -a -tonan "da -siga -a, en min -mienun a 'kon z1e -a -tonan "da -kolenun nen o 'fle ci be waa, en min -mienun a "nyian -a -tonan "da yiba "a, en min -mienun a "nyian -a -tonan "da "lo "a. ¹³ 'Pian 'nyranman nen min -to -a 'pa be, -a ta -taa "bolea yi nen Bali 'tredanon 'le tin "baa be -a da. Yi z1e -a da be, 'te "a nen Bali min -to -le 'nyranman -nanjean. ¹⁴ Min nen e 'kon z1e -a -to "da en 'te 'ka -kolale -yee ve sredi -a die, -a san 'yee -kopa ye. ¹⁵ 'Pian -te 'nyranman nen yaa 'pa be 'te -a sre be, ya'a 'yee -kopa 'ye "fo "di. 'Pian min 'bo z1e e 'sia 'w1 'ji. E -kon "le min nen e 'so 'te 'lo fe -a blu be -yee 'w1 'zo.

¹⁶ 'Ka Zozinon be cee ci Bali -le 'kon 'a, en Bali lei 'saun -nyealan 'ka 'ji. Ka'a tsa zi -dvv? ¹⁷ Min nen e Bali -le 'kon -wi be, Bali min z1e -a -nan -nyaan. Koo Bali -le 'kon a 'saun en 'ka Zozinon 'be ci Bali -le 'kon 'bo z1e -a.

¹⁸ Te min -to 'e 'fli see "paadi! Maan ve 'cee 'nan, -te -a -cin a min -to ji 'ka yei 'nan 'yee ci 'w1 'tozan -a be, min z1e 'e 'fli dre 'bluzan -a 'tredanon 'le. E dre z1e, 'dv -e Bali 'e 'w1 'todt -non -yre. ¹⁹ Koo 'w1 'todt nen 'tredanon -a "siala 'nan -yee ci 'w1 'todt 'kpa -a be, e ya Bali 'le klin "te w1 -a. E ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Bali 'w1 'tonon "kuan 'o 'bo 'le -dawli wunun dre di man.»

²⁰ En e ya 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan: «Wunun nen 'w1 'tonon -a "nrnonman 'o 'ji be,

Minsan -a -toa, en yaa -toa 'nan -a -ci "ka "di.»

²¹ E ya z1e 'nan -e min -to 'e v1e 'e 'fli dre -dandan 'treda blamin -le "wean di. Koo Bali fe pemon 'non 'cee. ²² Maan ve 'cee 'nan -te e ya 'an 'bo Pol -a oo, en -te e ya Apolo -a oo, en -te e ya Piri -a oo, en -te e ya 'tre 'bo 'gve -a da -a oo, en -te e ya 'belidi -a oo, en -te e ya -kadu -a oo, en -te e ya 'treda fenun nen -nan 'gve -a oo, en -te e ya fenun nen o -taa "be -a oo, -a pemon z1e, Bali -a -non 'cee. ²³ 'Pian 'ka 'bo be, ka ya Crizi -le ve -a, en Crizi a Bali -le ve -a.

4

Minsan 'be Zoji 'le 'pasianon 'le tin "baa

¹ 'W1 nen -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'ku 'va zia be -nyren 'gu, ku ya Crizi 'sunon 'a, en e 'ku 'pla 'nan 'ku Bali -le 'w1 yoodi "paa 'ka 'ji. ² 'Pian 'w1 -dan nen "va "be, -nyren 'nan 'nyranman nen yaa -peba 'wv 'ku 'lo be 'ku yi e -traa "da. ³ -Yee "wean 'an 'bo 'le ve be, -te ka 'men 'w1 tin "baa oo, -te 'be "cee di, tin 'banon 'men 'w1 tin "baa oo, ma'an siala 'w1 'a di. En 'nyian be 'an 'bo meen 'cee 'an 'fli -le 'w1 tin "baa di. ⁴ Maan ve 'cee 'nan, -te 'an 'wulo -ji "nrondi 'ka tin tea 'an da di oo, wa'a v1e 'nan 'w1 z1e -yee "wean 'men tin a 'nonnon di. ⁵ -Yee "wean te 'ka tin -te min da, -te -a to 'ka tian bole di. 'Pian 'ka Minsan -tadi man -pen! Tu z1e -a man nen, e 'wunun nen 'e yoodi kluw va be -a ta boala. En 'nyian be, 'wunun nen min ji 'e yoodi be, yaa ta boala. Maan ve 'cee 'nan, yi z1e -a da be Bali min 'to 'yi "ve 'nyranman nen min 'bo -a 'pa be -a man.

Zoji Crizi -le 'pasianon 'o dre 'cee 'w1 -kon "mannon 'a

⁶ "An "bo Zozinon, 'cee "wean nen an "sia 'wunun 'gve -a v1an 'ku 'vale Apolo -a 'ku man. Waa 'v1 'nan: «'W1 nen 'e 'cren -tedt be, te min 'e 'cila "da "di!» An ya 'vale 'nan 'w1 z1e 'ka -to 'nan, -a -towli "nen 'nyian 'koe ve -a. -Yee "wean te 'ka 'to 'e -dandan 'tan 'ku "fli 'gve 'ku yei "min -to -le "wean di. ⁷ -Tie 'v1 'yie 'nan i ya -dan 'i boezan -to man? Fe -to nen 'i 'lo, te Bali 'cee 'non 'yie die, e 'ka "fo "di! -Yee "wean nen 'i -dandan 'tandi 'le 'to!

⁸ -A -cin a 'ka 'ji 'nan fe -to 'ka 'e 'klidi 'ka man di, 'nan ka dre fenon 'a. En ka mingnonen -blidi 'sia 'va, 'pian ku 'ka wo "va di. An ya "va 'nan 'w1 z1e 'e dre 'w1 'kpa -a, 'dv -e "ku "kon wo "va. ⁹ -A -cin a 'an 'ji 'nan, kuv nen ku ci Zoji 'le 'pasianon 'a be, Bali 'ku dre minnun nen o 'ka min va minnun -a die waa. Ku dre "le minnun nen o ya 'o 'pladi 'nan 'o -ka be -wee 'w1 'zo. -Te e ya Bali -le 'pasianon 'a oo, en -te e ya blamin -a oo, o pemon -a -nan ye. ¹⁰ Minnun 'ku "siala klinnon 'a Crizi -le "wean. 'Pian 'cee ve be, 'ka 'fli "siala 'w1 'tonon 'a Zozinon yei. Ka ya min 'pleble nun -a, 'pian 'koe ve be e 'ka zi di. Minnun 'ka 'to "yi "ve, 'pian 'koe ve be o "naan "koe "na.

11 'Be nen ceeɣu yi -a 'gʋe, dra 'ku -tea tian, en 'yi dra 'ku -tea tian. 'Ku man sɔnʊn "ka "dɪ. Minnun 'ku -sɔan, en "nyian be 'ku -nyran pei "ka "dɪ. 12 'Ku "koe -nyaan 'nyranman 'padɪ -a -e 'ku "nen "fɛ -blɪ. Minnun 'ku "sronman 'pian -fɛa nen kʋa ve o man. Minnun 'te "paa 'ku da, 'pian 'ku 'wulo -tɔa "wlu. 13 Minnun "we 'ku man -wliɖɪ, 'pian kʋa "sia "da -wle wei 'nɔnnɔn 'a. Ku dre 'tredanɔn 'lɔ "le bli -le 'wɪ 'zʋ, en ku da nen o 'wee "tri pɛɛnɔn 'wɛɛnman tian ceeɣu yi -a.

14. Te an 'wɪnʊn zɪɛ -a cɛɛn -te 'cɛɛ be, wa'a vɛlɛ 'nan -e 'yra 'e 'ka -te dɪ. 'Pian an ya "vale 'nan ka -sɔnɔla -si tigi 'da, kɔɔ ka dre 'men 'nennun nen an o ye "yi "be waa. 15 Maan ve 'cɛɛ 'nan -te min -kpi fu (10.000) 'be Crizi -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji oo, 'pian -a -cin -e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'ka "ti 'ka "kaga "si. An 'bɔ 'be dre 'ka "ti "a, kɔɔ mɛɛn Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ en ka dre -yee vɛ -a. 16 -Yee "wean an 'ka trɔ "baa 'nan, 'ka dre 'an 'si dɛɛnɔn 'a. 17 En 'wɪ zɪɛ -a -ji be, an Timote "paɪ -sia 'cɛɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ -yɛɛ en e wɪ "man. Zozinɔn yei "be, e dre "le 'an 'pɔn -ji 'nen nen maan ye "yi en an yi -teala "da "be -yee 'wɪ 'zʋ. Zi 'men 'ta wɔ -pɛ ci Crizi -sru "be, e "ta "lɔ -a -cin -tɔle 'ka 'ji. En 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a 'bɔ nen maan "paaman minnun ji -leglizi -tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji.

18 Min -mienun a 'ka yei "be waa nrɔn 'o 'ji 'nan ma'an "nyian lia 'an da 'ka 'va "fo "dɪ, en o -dandan 'tandɪ 'sia. 19 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan -te Minsan wɪ "man "be, -a -nan 'ka "nyian mɔan dɪ -e 'an 'lɔ 'ka 'va. -Te an 'lɔ be, minnun 'bɔ nen 'o 'fli dra -dandan 'labɛ, wa'a vɛlɛ 'nan o wei lɛ nen 'an "trɔɛn -tɔa "dɪ, 'pian 'plɛblɛ nen Bali -a -nɔn -wle "be -a 'bɔ nen maan -nanjɛan. 20 Kɔɔ Bali -le mingɔnnɛn -blɪɖɪ min da be, wa'a vɛlɛ "na 'wɪ 'saza nen min -a tin "baa 'e 'le dɪ, 'pian Bali 'yee 'plɛblɛ 'ci -kɔnnan. 21 'An sɔnba 'sia -e 'an 'lɔ 'ka 'va, 'be a -tʊ. En 'an 'lʊdɪ 'ka 'va 'ka yɪdɪ "yi 'lee -pɔan "trɔɔ -a be, 'be a -tʊ. 'Wɪ "fli zɪɛ -a "cɛn 'va nen ka ci?

5

'Wɪ 'wliɖɪ -dan wla Korɛnti Zozinɔn yei

1 Maan 'man 'e 'pa -a "fli yaa 'nan, 'wɪ 'wliɖɪ "tʊ nen minnun 'bɔ nen wa'a Bali tɔa dɛɛ, wa'a 'kolaman -e 'o dre dɛɛ, min -tʊ a -a dɛɛnɔn 'ka yei. Kɔɔ min zɪɛ 'o 'vale 'e "ti "nan -a, -wɛɛ ci lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a. 2 'Wɪ zɪɛ min -tʊ a -a dɛɛnɔn 'ka yei, te ka -dandan "taan. 'Pian e ya "le 'ka 'ta 'e dre paan -trɔdrɔ -e min nen 'e 'wɪ zɪɛ -a dre be, 'ka -pin 'ka yei. 3 'An 'bɔ Pɔl -le vɛ be, an 'ka 'ka yei "nun dɪ, 'pian 'mɛn ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nun. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e 'wɪ zɪɛ -a dre be, "te 'an 'kɔn 'ka 'va nun be, "te an tin -te "da -a -nan 'mɔn. 4 'Wɪ nen kɔ 'ka dre be, -nyɛɛn 'gʋ, 'ka cin yɪ -yee 'wɪ man Minsan Zozɪ Crizi 'tɔ da. 'Mɛn ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nun "le -cɛɛ ci. -Kaa san Zozɪ Crizi -le 'plɛblɛ 'a, 5 'ka min zɪɛ

-a -pin 'ka yei -e 'e dre Satan -le ve -a 'e "pa 'ji. 'Ka dre 'nan -e Satan 'e 'wɪ "nen -kɔn -yɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan 'bɔ 'e lia 'e da -e 'e -kɔla 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji yi nen -kaa san Zozɪ Crizi -taa "man "be, -a da.

6 E 'ka 'wɪ "yi "a "fo -e 'ka -dandan 'tan 'wɪ zɪɛ -a -ji dɪ. Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan: «Sɪ 'wle -tʊwli min 'shɛ pɛɛnɔn "tranman!» 7 -Yee "wean 'wɪ 'wliɖɪ "nen e -kɔlaman -e 'ka pɛɛnɔn "saa be, 'ka 'si 'ka yei. 'Ka dre zɪɛ, 'dʊ -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ! Kɔɔ 'ka 'pa nyranman "cɛɛ 'wɪ 'wliɖɪ "drɛdɪ -a "fo "dɪ. 'Wɪ nen Izraɛl 'nɔn -a dra te o "ta 'o tranun 'si nɔnba -ji "fɛdɪ -blɛ be, 'e dre 'cee 'wɪ -kɔn "manvɛ -a! O 'mannyan pɛɛnɔn 'wɛɛnman bei 'vaa -e 'o 'kpɔun -pʊ nen 'mannyan 'ka 'kɔan "va "dɪɛ -a dre. "Be -sru -e 'o 'wee 'bla 'blɪ. Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, Crizi dre "le -cee 'dra 'zʋ. E -ka 'nan -e 'e -cee 'wɪ 'wliɖɪ 'fui, -e -kaa 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. 8 'Wɪ zɪɛ -yee "wean be, te -kaa -cee "fɛdɪ -blɪ te 'mannyan ceje a -kaa 'va dɪ! -Yɛɛ ci "le 'wɪ 'wliɖɪnʊn nen -cɛɛ dre 'e tedɛ be, -yee 'wɪ 'zʋ. Te -cɛɛ dre "nyian "fo "dɪ! 'Pian 'wɪ nen e ci 'saun Bali 'lɛ be, -nyɛɛn -kaa dre! En 'wɪ nen e ci tigi be, -nyɛɛn -kaa dre!

9 'Fluba ceje nen an 'lɔ 'a 'cɛɛ be, maan cɛɛn -te -ji 'nan, -kɔnnɛn -wɛɛnɔn 'lee lɪ -wɛɛnɔn be te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ. 10 -Te an ya 'wɪ zɪɛ -a vɪnan be, minnun nen o 'ka Zozɪ 'va dɛɛ, 'wee 'wɪ "cɛɛ ma'an ve dɪ. En wa'a vɛlɛ 'nan minnun nen 'trɛ 'gʋe -a da te o ya "lala yɪ "yi 'nɔn 'a, en o ya crinnɔn 'a, en o ya -yʊ -pannɔn 'a be, -wee 'wɪ nen maan ve dɪ. "Te e ya paan 'be 'a be, "te ka "sia 'trɛ 'bɔ da "fo.

11 'Pian fe -le "wean nen an 'wɪnʊn zɪɛ -a cɛɛn -te 'cɛɛ be, -nyɛɛn 'gʋ: Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan o ya -kaa "bʊɪ Zozinɔn 'a te o ya 'wɪ 'wliɖɪ "dɛɛnɔn 'a be, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ! -Nyɛɛn "le 'nan -kɔnnɛn -wɛɛdɪ -le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan lɪ -wɛɛdɪ -le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan "lala yɪdɪ "yi "le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan -yʊ -pandɪ -le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan 'wɪ 'wliɖɪ "vɪdɪ Bali man -le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan -wen mlɪndɪ -trɔadɪ 'o 'win -ji -le 'wɪ 'zʋ, en -nyɛɛn "le 'nan fɛ 'sɪdɪ min lɔ -gla -a -le 'wɪ 'zʋ. Minnun zɪɛ, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ, en te 'ka fɛ -blɪ waa 'e cin va "fo "dɪ!

12 Minnun nen o 'ka Zozɪ 'va dɛɛ, mɛɛn "cɛɛ tin -tea "o da dɪ. 'Pian minnun nen Zozɪ 'va be, -cɛɛ tin -tea "o da. 13 En minnun nen o 'ka Zozɪ 'va dɛɛ, Bali 'be tin -tea "o da. -Yee "wean nen 'wɪ nen 'e 'cɛɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'ta wɔla "da! E ya 'e 'cɛɛn -tedɪ 'nan: «Min nen e 'wɪ 'wliɖɪ "dra be, 'ka -pin 'ka yei!»

6

-Te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn yei "be, -tɪɛ "paamlan?

1 'Wɪ -fɔla Zozizan 'tʊ 'lee 'e "bʊɪ Zozizan 'tʊ yei, 'pian kaa "siala -e 'ka -kʊ -a minnun nen wa'a Bali tɔa dɛɛ o cɛin -da. 'Wɪ nen ka

dra zɪe e 'ka 'yi 'fo "di. Kaa tin "baa paan 'ka 'bɔi Zozinɔn 'cɛin -da. ² -Kaa 'bɔ nɛn -kaa ya Bali -le minnun -a bɛ, -cɛɛ -taa 'trɛdanɔn 'le tin 'balɛ. Ka'a 'wɪ zɪe -a tɔa dɔv? -Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ 'sɛzɛnɛn zɪe -a tin 'ba 'ka 'bɔ 'a dɪ? ³ ɛn 'nyian bɛ, -cɛɛ -taa Bali -le 'pasianɔn 'le tin 'balɛ. Ka'a 'wɪ zɪe -a tɔa dɔv? -Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'trɛda wɪ 'sɛzɛnɛn 'gɔvɛ -a tin 'ba 'ka 'bɔ 'a dɪ? ⁴ 'Pian -te 'wɪ 'fɔla 'ka yei "bɛ, ka -ko 'wɪ zɪe -a tin 'banɔn nɛn o 'ka Zozinɔn 'a dɪɛ, o cɛin -da.

⁵ An ya "vale 'wɪ nɛn kaa dra bɛ, -a 'yra 'e 'ka 'tɛ, -yɛɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪe -a ve. 'Wɪ 'tɔzan 'bɔ 'tɔ 'ka 'cɛɛ yei, -te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn "fli yei "bɛ -e 'e -kɔla o yei "paaladi -a 'mlɔnmlɔn dɔv? ⁶ 'Cɛɛ 'wɪ drɛdi -a -kɔnman 'nan 'wɪ 'tɔzan 'ka 'ka yei "fo "di. Kɔɔ -te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn 'tɔ 'lee 'e 'bɔi Zozinɔn 'tɔ yei "bɛ, kaa 'sia -e 'ka -kɔ -a minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ o cɛin -da.

⁷ -A mandɪ 'nan 'wɪ 'fɔla Zozinɔn "fli yei ɛn o ya tin 'banan bɛ, yaa -kɔnman 'nan 'cɛɛ 'ta wɔ -pɛ 'ka 'le Zozinɔn 'zɔ dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'we "man -e min 'e 'wɪ drɛ 'ka 'va -wɪldɪ "dɪ? ɛn 'nyian bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'we "man -e min 'e 'ka 'ta -blɪ dɪ? ⁸ 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, 'ka 'bɔ cɛɛ 'wɪ dra min va -wɪldɪ, ɛn cɛɛ minnun ta -ble. Min pee "tun "cɛɛ dɪ, 'ka 'bɔ 'bɔi Zozinɔn 'le nɛn ka 'wɪnɔn zɪe -a dra.

⁹ 'Wɪ 'gɔvɛ -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. -Nyɛn 'nan minnun nɛn o 'wɪ dra -wɪldɪ "min va bɛ, wa'a 'ko Bali -le mingɔnɛn trɛda "fo "di. ɛn 'nyian bɛ, te 'ka 'wɪ 'gɔvɛ -a 'sia 'wɪ wɪ -a "fo "di! Minnun nɛn o ya -kɔnɛn -wɛɛnɔn 'a bɛ, 'lee minnun nɛn o ya li -wɛɛnɔn 'a bɛ, 'lee minnun nɛn o ya -yɔ -pɔnnɔn 'a bɛ, 'lee minnun nɛn o min -sran -wɛɛman bɛ, 'lee minnun nɛn o min nan -wɛɛman bɛ, 'lee -klɔnmɔn 'lee -klɔnmɔn nɛn o nyianla "le li 'lee -kɔnɛn -le 'wɪ 'zɔ bɛ, ¹⁰ 'lee minnun nɛn o ya crinnɔn 'a bɛ, 'lee minnun nɛn o ya "lala yɪ 'yi 'nɔn 'a bɛ, 'lee minnun nɛn o -wɛn mlɪndɪ -tɔala 'o 'win -ji bɛ, 'lee minnun nɛn o 'wɪ 'wɪldɪ "ve Bali man bɛ, 'lee minnun nɛn o fɛ "sia min lɔ -gla -a bɛ, o pɛɛnɔn zɪe, wa'a 'ko Bali -le mingɔnɛn trɛda "fo "di. ¹¹ Min -mienun a 'ka yei 'e tɛdɛ bɛ, te o 'wɪnɔn zɪe -a -mie dra. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, Minsan Zozi Crizi 'lee -kaa "tɪ Bali lei 'saun bɛ, -wɛɛ 'cɛɛ 'wɪ 'wɪldɪ fui 'ka man, ɛn o 'ka 'si "va Bali -le vɛ -a "fo, ɛn o 'ka drɛ min tigɪ 'a Bali 'le.

'Wɪ nɛn e Bali 'tɔ dra -dan bɛ -nyɛn 'ka drɛ!'

¹² Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn drɛdi -si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ min lɛ.» 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan fɛ pɛɛnɔn 'ka 'wɪ 'yi 'dra min lɛ dɪ. An -kɔlaman maan ve 'nan, fɛ pɛɛnɔn drɛdi -si a 'e 'nɔndɪ 'mɛn, 'pian ma'an 'fli tɔɛ -e 'an drɛ fɛ -tɔ -le nɔan -a dɪ. ¹³ Kaa ve 'nyian 'nan: «Bali -blɪ fɛ -nɔn min lɛ 'nan -e 'e 'kɔ min -pɔn -ji. ɛn Bali min -pɔn drɛ 'nan -e -blɪ fɛ 'e 'kɔ 'ji. ɛn tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, Bali 'o

"fli zɪe o -nan -nyaan.» 'Wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a. 'Pian Bali 'ka -kaa drɛlɛ 'nan -e -kaa 'fli -nɔn -kɔnɛn -wɛɛdɪ 'lee li -wɛɛdɪ lɛ dɪ. Kɔɔ Minsan a 'va 'nan -kaa 'kɔlɛ 'e 'kɔn 'e 'bɔ 'le vɛ -a. ɛn 'e 'bɔ 'yɛɛ yɪɛ -tɔa -kaa 'kɔlɛ 'va. ¹⁴ Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, zɪ Zozi Crizi -ka bɛ, Bali -a 'kɔlɛ wɪuan -kanon 'va. -A -tɔwli "nɛn 'nyian Bali -a dra -cɛɛ. -Te -kaa -ka bɛ, Bali -kaa 'kɔlɛ 'gɔvɛ -a wuanla -kanon 'va 'yɛɛ 'plɛblɛ 'a.

¹⁵ Crizi man mɛnnun nɛn 'kaa. Ka'a 'wɪ zɪe -a tɔa dɔv? Min -kɔlaman -e 'e Crizi man mɛn -tɔ 'si -e 'e drɛ -kɔnɛn -wɛɛzan man mɛn -a? -Cɛjɛ! ¹⁶ Kaa -tɔa 'nan, -te min 'nyin -kɔnɛn -wɛɛzan -sru "bɛ, te o 'flinɔn drɛ min -tɔwli "a. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min "fli zɪe o dra min -tɔwli "a.»

¹⁷ 'Pian min nɛn 'bɛ lɛa Minsan man bɛ, o dra -tɔwli Bali lei 'saun 'le "wɛan.

¹⁸ -Yɛɛ "wɛan te 'ka 'fli -nɔn -kɔnɛn -wɛɛdɪ 'lee li -wɛɛdɪ lɛ "fo "di. Kɔɔ 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn blamin -a dra, te 'e 'ka -kɔnɛn -wɛɛdɪ 'lee li -wɛɛdɪ da dɪ, ya 'a fɛ -tɔ dra min 'kɔlɛ lɛ dɪ. 'Pian 'wɪ 'wɪldɪ "nɛn -kɔnɛn -wɛɛdɪ 'lee li -wɛɛdɪ da bɛ, -te min -a drɛ bɛ, te -a san 'wɪ 'wɪldɪ drɛ 'e 'bɔ 'kɔlɛ lɛ. ¹⁹ -A -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'kɔlɛ bɛ, e ya Bali lei 'saun 'le 'kɔn 'a. ɛn Bali 'yɛɛ lei 'saun zɪe -a -non 'cɛɛ, e ya 'ka 'lɔ. Ka 'ka 'nyian 'ka 'fli -ji dɪ. ²⁰ Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka 'ta pan 'wɔ 'flɛ 'plɛblɛ 'a. -Yɛɛ "wɛan 'ka Bali 'tɔ drɛ -dan 'ka 'kɔlɛ nɛn e cɪ -yɛɛ vɛ -a bɛ -a.

7

Pɔl 'wɪ tin 'ba li 'padɪ 'lee -kɔnɛn 'padɪ da

¹ 'Fluba nɛn ka -ta -a 'mɛn bɛ, 'wɪ nɛn kaa laabɔ 'an 'lɔ 'ji bɛ, an 'ta -a 'sia 'va 'cɛɛ. -Te kaa 'vɪ 'nan, te -klɔnmɔn 'e -wɪla 'e nan -sru "dɪɛ, 'wɪ 'tɔ nɛn kaa 'vɪ. ² 'Pian 'an 'bɔ Pɔl, maan ve 'cɛɛ 'nan, e ya 'wɪ "yi "a -e -klɔnmɔn nan 'e 'kɔn. ɛn e ya 'nyian 'wɪ 'yi "a -e lɔmɔn -sran 'e 'kɔn. "Tɔgɔ lɔmɔn 'e drɛ -kɔnɛn -wɛɛzan 'a, ɛn -klɔnmɔn 'e drɛ li -wɛɛzan 'a. ³ -Klɔnmɔn 'e -wɪla 'e nan -sru! -Yɛɛ cɪ "le 'e drɛ 'e nan lɛ. ɛn lɔmɔn 'e wɪ "man -e -a -sran 'e -wɪla -a -sru! -Yɛɛ cɪ "le 'e drɛ 'e -sran lɛ. ⁴ Lɔmɔn 'kɔlɛ bɛ, e 'ka lɔmɔn 'bɔ 'saza 'le vɛ -a dɪ. 'Pian e ya -a -sran -le vɛ -a. -A -tɔwli "nɛn 'nyian -klɔnmɔn -le vɛ -a. -Klɔnmɔn 'kɔlɛ bɛ, e 'ka -klɔnmɔn 'bɔ 'saza 'le vɛ -a dɪ. 'Pian e ya -a nan -le vɛ -a. ⁵ -Yɛɛ "wɛan te 'ka vɪ 'ka cin lɛ -cɛjɛ "fo "di. 'Pian -te 'ka "flinɔn wei drɛ -tɔwli, 'nan -e 'ka 'flin tɔ "wɛnɛn 'a Bali trɔ 'badɪ -le "wɛan bɛ, 'ka drɛ. "Bɛ -sru -e 'ka 'kɔ 'ka cin va, 'tɔgɔ 'ka vɪlɛ 'ka 'kɔla 'ka 'fli 'kundi -a dɪ, -e Satan 'e 'ka 'man yɪ.

⁶ 'Wɪ zɪe -a da bɛ, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -si -tɔ nɛn maan kɔn 'cɛɛ, 'pian -pɛi "cɛɛ maan -tɔ 'cɛɛ dɪ. ⁷ E ya 'an 'ji 'nan minnun pɛɛnɔn 'o 'fɔ paan 'kɔnɛn -gɔnɛn -a "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ.

'Pian Bali 'yi dre min le -todv. Yaa dre min -mienun le 'e 'to, en yaa dre min -mienun le 'e 'to.

8 -Klõnmõnnun nen o nan "ka "die, 'lee lumõnnun nen o -sran "ka "die, 'lee -calenun be, maan ve -wle 'nan, e ya 'w1 'yi "a -e 'o 'fo 'le 'men 'w1 'zo. 9 'Pian -te wa'a 'kolaman 'o 'fli 'kundi -a die, 'o li 'pa, en -te 'be "cee die, 'o -kõnnen 'pa! L1 'pad1 'lee -kõnnen 'pad1 be, -a "yi "mlian yra yidi -kõnnen dra l3, -te 'be "cee di li dra l3 be -a da.

Pål 'w1 tin 'ba li bõlad1 da

10 -Klõnmõnnun nen o li 'pa be, 'lee lumõnnun nen o -kõnnen 'pa be, 'w1 nen maan laabo -wlo 'be, -nyren 'gv. 'W1 z1e Minsan 'be v1 'nan, 'o 'ta wola "da. -Nyren 'nan, te lumõn 'e 'cen 'e -sran man 'li 'fo "di. 11 'Pian -te lumõn cen 'e -sran man be, 'e 'fo 'e 'tun, te 'e -kõnnen pee 'pa 'fo "di. -Te 'be "cee die, 'e 'o yei 'sen 'e cin va 'o 'vale 'e -sran -a. -A -towl1 "nen "nyian -klõnmõn -le ve -a. Te -klõnmõn 'e nan bõla 'li 'fo "di.

12 Zozizan nen -a nan a te e 'ka Zozi 'va die, 'lee Zozizan nen -a -sran a te e 'ka Zozi 'va die, -wee ve nen 'gv. 'W1 z1e -a da be, Minsan 'ka 'w1 'tv vile di, 'pian an -kolaman an 'w1 -mie ve 'cee "da. Zozizan nen -a nan a te e 'ka Zozi 'va die, -te -a nan a "va 'nan 'o 'kõn -a be, te 'e li z1e -a bõla "fo "di. 13 En Zozizan nen -a -sran a te e 'ka Zozi 'va die, -te -a -sran a "va 'nan 'o 'kõn -a be, te 'e 'si 'e 'sran z1e -a wlu "fo "di. 14 Lumõn z1e e 'ka 'e "tri "tod1 Bali 'le di, 'pian li 'bõ 'le "wean be -a -sran dra 'saun Bali 'le. -A -towl1 "nen "nyian -klõnmõn -le ve -a, -klõnmõn 'ka 'e "tri "tod1 Bali 'le di, 'pian -klõnmõn 'bõ 'le "wean be -a -nan dra 'saun Bali 'le. -Te e 'ka z1 die, "te 'o cin 'nenun -kõan 'o "tri "tod1 Bali 'le. 'Pian e 'ka z1 "fo "di, o ya 'saun Bali 'le.

15 'Pian -te -klõnmõn 'bõ nen e 'ka Zozi 'va die -yee 'v1 'nan 'e "cean 'e nan man be, 'e dre. En -te lumõn 'bõ nen e 'ka Zozi 'va die -yee 'v1 'nan 'e "cean 'e 'sran man be, 'e dre. Kõ lumõn nen Zozi 'va be, 'lee -klõnmõn nen Zozi 'va be, o 'ka 'o -mean dredi 'w1 z1e -a -ji "fo "di.

'Pian -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, Bali -kaa laabo 'nan -e -kaa yei 'e 'kõn -trõõ -kaa 'vale min pcean 'a. -Yee "wean te 'cee 'cendi 'e 'si 'ka Zozinõn 'va zia di. 16 Kõ 'i 'bõ lumõn nen Zozi 'va be, -te 'yie "wean nen 'i 'sran "sia 'w1 'ji oo, yi'a t3a di. En 'i 'bõ 'klõnmõn nen Zozi 'va be, -te 'yie "wean nen 'i nan "sia 'w1 'ji oo, yi'a t3a di.

-Pe nen i c1 "man 'lõõ en Minsan 'i laabv be, -a man nen 'i 'fo!

17 'W1 nen e c1 'w1 -dan a be, -nyren 'nan, z1 Minsan 'i 'pa 'trõda be -a da nen 'i 'fo! En -pe nen i c1 "man 'lõõ en Minsan 'i laabv be, -a man nen 'i 'fo! 'W1 nen maan "paaman -leglizi -todv pcean 'ji be, -nyren z1e. 18 Maan 'nan an 've 'nan, -te Bali 'i laabv te i ya 'i -fõdi

-klõnmõn -va be, e ya 'kpa. En -te Bali 'i laabv te i 'ka 'i -fõdi -klõnmõn -va die, te 'i -wee 'nan i -fõa "klõnmõn -va -e 'i 'kõn 'saun Bali 'le di. 19 -Te min a 'e -fõdi -klõnmõn -va be, e ya 'w1 "tun "a. En -te min 'ka 'e -fõdi -klõnmõn -va die, e ya "nyren 'w1 "tun "a. 'Pian 'w1 nen e c1 'w1 -dan a be, -nyren 'nan, min 'e 'ta wola 'w1 nen Bali -a 'v1 be -a da.

20 Maan ve "nyian 'nan, -pe nen min c1 "man 'lõõ en Bali -a laabv be, -a -ji nen min 'e 'fo. 21 -Te Bali 'i laabv te i ya nõan -a be, te 'yie -kõndi nõan -a 'w1 'e 'nan 'i man 'fo "di. 'Pian -te -a -si 'le 'sõ 'yie 'nan -e 'i vile 'i 'kon "nyian nõan -a die, 'e 'w1 "man. 22 Maan 'w1 nan, te -kõndi nõan -a 'w1 'e 'nan min man di, kõõ -te min a nõan -a en Bali -a laabv be, te e dre nõan nen Minsan -a ta pan 'wõ 'e 'tazan le be -a. En "nyian be, -te min 'ka nõan -a di, 'nan Bali -a laabv be, min z1e e ya Crizi -le nõan -a. 23 Crizi 'ka pcean 'ta pan 'wõ 'fle 'pleble 'a. Te 'ka 'fli 'tv1 -e 'ka dre blamin -le nõan -a 'ta wolad1 -a -yee 'w1 "paadi da di! 24 An "bõv Zozinõn, -pe nen ka c1 "man 'lõõ en Bali 'ka laabv be, -a man nen 'ka 'fo!

Minnun nen wa'a tian li 'lee -kõnnen 'pale die 'wee 'w1 nen 'gv

25 -Klõnmõnnun nen wa'a tian li 'pale die, 'lee lumõnnun nen wa'a tian -kõnnen 'pale die, ka -wee 'w1 laabv 'an 'lõ. 'W1 z1e -a da be, Minsan 'ka 'w1 'tv vile di, 'pian an -kolaman an 'w1 -mie ve 'cee "da. -A -cin -a 'an 'ji 'nan, min -kolaman 'e yi -teala 'an da "fo, kõõ Minsan "yi dre 'men 'an dredi -a 'yee 'pasiazan -a. 'W1 nen maan "sia "va 'cee be, -nyren 'gv. 26 -Te 'an 'ci nrõn yra yidi nun nen o c1 'o pou sianan 'gvõ -a da be, maan ye 'w1 "yi "a, -e -klõnmõn 'e vile 'e li 'pa di, en "nyian -e lumõn 'e vile 'e -kõnnen 'pa di. 27 'Pian -te 'i nan a 'va be, te 'i -wee 'nan 'i "cean "man "di, en -te 'i nan "ka "die, te 'i -wee 'nan 'i li "paa di. 28 En -te -klõnmõn 'i 'pa be, 'w1 'wli di "cee yaa dre di. -A -towl1 "nen "nyian lumõn -le ve -a. -A -cin 'e 'kõn 'ka 'ji 'nan, -klõnmõn nen e li 'pa be, 'lee lumõn nen e -kõnnen 'pa be, o -taa 'o yra yle. An 'ka 'vale "nan yra yidi nun z1e 'o bõ 'ka man di, -yee "wean nen an 'w1 'pla 'cee.

29 'An "bõv Zozinõn, 'w1 nen -yee "wean an 'w1 z1e -a 'v1 be, -nyren 'gv. Tv 'ka -kaa 'lõ "kaga -e -kaa Minsan -le 'nyranman 'pa di. -Yee "wean, -klõnmõn nen -a nan a be, 'e yie -trõa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a nan "ka "di. En lumõn nen -a -sran a be, 'e yie -trõa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a -sran "ka "di. 30 -Te e ya 'w1 'nanmand1 -a oo, en -te e ya c1 "nrandi -a oo, te -a -towl1 'e 'si -tõ min l3 -e 'e vile 'e yie -trõa Minsan -le 'nyranman da di. Minnun nen o fe "lõa be, -a -cin 'e 'kõn o ji 'nan fe 'bõ z1e 'e 'ka 'o 'lõ di. 31 En minnun nen 'wee 'wunun dredi c1 'trõda be, te 'o dre 'wunun 'bõ 'le nõan -a di. Fe -le "wean nen an

'w1 z1e -a 'v1 bE, 'trE 'lee 'e 'ta fEnun -nan -taa -nyanle.

³² An ya "vale 'nan te ci "nrondi 'trE da 'winun da 'e 'kOn 'ka man d1. Min nen li 'ka -yrO "d1e, 'e y1e -tOala Minsan -le 'nyranman da, En yaa -wEeman 'nan 'e "sOa Minsan lE. ³³ 'Pian min nen li a "wlu "bE, 'winun nen 'trE da winun -a bE, -a da nen 'e 'ci "nrOnman. Yaa -wEeman 'nan 'e "sOa 'e nan lE. ³⁴ 'W1 z1e -a drEd1 bE, e min 'bO dra min nen -a y1e a 'tre "fli "ji bE -a. -A -tOwli "nen "nyian lUmOn -le vE -a. LumOn nen -a -sran "ka "d1e, 'e y1e -tOala Minsan -le 'nyranman da, En yaa -wEeman 'nan 'e -kOan Minsan -le vE -a "fo. 'Pian lUmOn nen e -kOnnen 'pa bE, 'winun nen 'trE da winun -a bE, -a da nen 'e 'ci "nrOnman. Yaa -wEeman 'nan 'e "sOa 'e -sran lE.

³⁵ E ya 'ka 'bO 'le 'w1 'y1 "a, -yee "wEan nen an 'w1 z1e -a 'v1 cEE. Ma'an wEeman 'nan an 'tE "paa 'ka da d1. 'Pian e ya 'an 'ji 'nan, 'ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'bli pEEnOn 'a "le z1 e 'sO -yrE "bE -yee "w1 'zV.

³⁶ -Te -a -cin a -klOnmOn -ji 'nan 'o 'vale 'e bOe -a 'wee cin 'pad1 a 'mOnnan, te 'e yra ye li dra lO bE, 'e li 'bO z1e -a 'pa. E 'ka 'w1 'wli d1 "drEd1 -a d1. ³⁷ 'Pian -klOnmOn nen e -kolaman 'e 'fli 'kund1 -a -e li dra 'e v1lE 'e 'tE d1e, -te e -tO "da 'nan ya'a 'e bOe paa d1e, 'w1 "y1 "nen yaa drE. ³⁸ Maan ve 'cEE 'nan, -klOnmOn nen 'e bOe 'pa bE, 'w1 "y1 "nen yaa drE. 'Pian -klOnmOn nen ya'a 'e bOe 'palE d1e, 'w1 "y1 "nen yaa drE bE e "mlianla "da.

³⁹ En "nyian bE, lUmOn nen e -kOnnen 'pa bE, -te -a -sran 'ka tian 'kale d1e, te e ya 'e -sran -le vE -a 'li 'trilii. 'Pian -te -a -sran -ka bE, -si a 'e 'lE 'sOd1 -yrE, -e 'e -kOnnen nen e c1 "va "bE -a 'pa. En Zozian nen yaa "paa -kpO. ⁴⁰ An 'bO POl, e ya "mEn 'ji 'nan, -te ya'a -kOnnen pee 'palE d1e, ci "nrand1 -kOan -yrO 'e "mlianla "da. "MEn 'ji 'w1 nen z1E 'pian maan -tOa 'nan 'an 'bO "nyian Bali lei 'saun a 'an 'lO.

8

Zozian -kolaman e -yV -pan wi -ble?

¹ 'W1 tigl1 nen, 'w1 nen -yV -pan wi da bE, -kaa pEEnOn -kaa -tOa. 'Pian e ya "le 'an 'w1 'tO v1 cEE. -Te min -a 'v1 'nan 'e 'w1 'tO -tOa "bE, e ya 'fli drEd1 -dandan "tun "a. 'W1 nen e c1 "y1 "bE, -nyren 'nan 'i bOezan -tV y1 "y1. KOO -yEE "paa "va -e -yee y1 -terad1 Bali da 'e 'pa "da. ² En "nyian bE, -te -a -cin a min ji 'nan 'e 'w1 'tO -tOa "bE, yaa -kOnman 'nan min z1E, 'w1 nen e c1 "le 'e -tO bE, ya'a 'tOa d1. ³ 'Pian min nen e Bali ye "y1 "bE, min z1E, -nyren Bali -a -tOa.

⁴ -YV -pan wi -blid1 bE, -kaa -tOa 'nan, -yOnun 'bO "ka "d1. Bali a -tOwli, En fE pee "ka -e 'wEE 'sia "nyian bali -a "fo "d1. ⁵ 'Pian minnun nen 'tre 'gOe -a da bE, o laji fEnun -mie drE 'wee bali -a. En o 'trE da fEnun -mie drE 'wee bali -a. FEnun nen minnun o "siala bali -a bE, o ya "kaga. En fEnun nen 'pleble a -wlo "bE, o ya "nyian "kaga. ⁶ -Cee vE bE, Bali a

-tOwli "cE. Bali z1E, -yEE c1 -kaa "t1 "a, En -yEE fE pEEnOn drE, -kaa ya 'trE da -yee vE -a. En min nen e c1 Minsan -a bE e ya -tOwli "cE, Zozi Crizi nen. Bali cila "va En e fE pEEnOn drE, En Bali cila "va En e 'belidi -nOn -cEE.

⁷ 'Pian ZozinOn -mienun 'ka 'w1 z1e -a tOa d1. -YV -le 'winun a tian o -wulo -ji, -yee "wean nen -te o ya -wi z1E -a -bl1nan bE, -a -cin a o ji 'nan waa -te -yV lE. TOn -e -wee ci "nrondi 'e tin -te o da, te waa ye 'nan -wi z1E 'e 'o "tri "tO Bali 'lE. ⁸ 'Pian -bl1 fEnun "cEE -maan -e Bali ci 'e 'kOnnan "tra "min va d1. Maan ve 'cEE 'nan, -te -ka'a -bl1lE d1e, ya'a fE -tV 'sia "da -cEE d1, En -te -kaa bl1 bE, ya'a fE -tV paa "da -cEE d1.

⁹ -Yee "wean 'ka drE "y1! Kaa ve 'nan 'w1 -mie drEd1 -si a 'ka 'lO -e 'ka drE. 'W1 'kpa nen. 'Pian te -a drEd1 'e 'ka "bO1 ZozinOn nen wa'a 'tOa "le 'cEE 'w1 'zV d1e, o drE 'w1 'wli d1 "drE nOn 'a d1!

¹⁰ 'Ka 'ci "nrOn 'w1 'gOe -a da -tO! 'I 'bO nen yia ve 'nan i -tOa "bE, i ya 'i -nyrand1 -yV -pan 'kuin te i -yV -pan wi -ble. 'I "bO1 Zozian nen ya'a 'w1 z1e -a tOa "le 'y1e 'w1 'zV d1e, yei 'y1 -a -bl1nan. "BE -sru -e 'e 'te 'winun z1E -a drEd1 va, te -yee ci "nrondi tin -tea "da. ¹¹ 'Y1e 'w1 'tO d1 bE, yaa drE En 'i "bO1 Zozian nen ya'a 'w1 z1e -a tOa "le 'y1e 'w1 'zV d1e, -a -nan -nyan. 'W1 'wli d1 "nen yia drE, kOO 'i "bO1 Zozian nen, En Crizi -ka 'nan -e 'e 'belidi -nOn -yrE. ¹² 'W1 'wli d1 z1E -a drEd1 'o "bO1 ZozinOn lE te -wee ci "nrondi tin -tea "o da bE, e ya 'w1 'wli d1 "drEd1 Crizi man. ¹³ -Yee "wean -te -bl1fE "tun "le "wean 'an "bO1 Zozian dra 'w1 'wli d1 "drEzan -a bE, "te ma'an -wi ble 'li "fo "d1. Maan dra z1E, "tOgO 'an "bO1 Zozian 'e drE 'w1 'wli d1 "drEzan -a.

9

-Kaa drE Pol si drE nOn 'a!

¹ 'An 'bO "nyian, -si a 'e 'lE 'sOd1 'mEn -e 'an 'w1 nen an c1 "va "bE -a drE. Zozi Crizi -le 'pasiazan nen 'maan. En an -kaa san Zozi Crizi 'y1 'an y1E 'a. En Minsan -le 'nyranman nen maan 'pa 'ka 'va bE, -yee "wean nen ka drE ZozinOn 'a. ² -Te -a -cin a min -mienun ji 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a d1 oO, 'cee vE bE, kaa -tOa 'nan Zozi 'le 'pasiazan nen 'maan. FEn nen yaa -kOnman 'nan Zozi 'le 'pasiazan nen maan bE, 'ka 'bO nen, kOO ka drE ZozinOn 'a.

³ Minnun nen waan 'tO -tEa 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a d1e, e ya "le 'an 'w1 'gOe -a laabV -wlo. ⁴ Minsan -le 'nyranman nen maan "paa bE -a man, -te ZozinOn 'y1 drE 'mEn bE, -a -nOan da "cEE dVb? ⁵ Zozi 'le 'pasianOn -mienun bE, 'lee Minsan 'bO1nun bE, 'lee PiEri bE, -wEE ko 'ta wnan 'o 'vale 'o nannun -a Bali -le 'w1 v1nan. 'W1 z1E -te "an drE bE, -a -nOan da "cEE dVb? ⁶ 'Kv 'vale Barnaba -a Minsan -le 'nyranman nen kOa "paa. -A -si a 'e 'nOn d1 'kOe, -e 'kO v1lE 'kO

'nyranman 'pa 'ku 'bo 'a 'vaa -e 'ku "nen "fe -bli di. -A -nəan da "ceɛ bu?

⁷ 'Wɪ nen an "sia -a vɪnan 'gʊe, -a -kəon 'man winun nen 'gʊ. 'Ka 'ci 'nrən "da! Maan ve 'ceɛ 'nan, 'sounja -tʊ 'ka -kəon 'sounja -ji -e -a 'bo nen 'e 'fli -pan wʊ di. E 'ka zɪ dʊʊ? En 'nyian bɛ, fɛ nen min -a fei 'pa bɛ, -a 'wle nen yaa -ble. E 'ka zɪ dʊʊ? En 'nyian bɛ, min nen e trʊvənun -sru -pian "bɛ, e o 'nyəon 'yi -mlian. E 'ka zɪ dʊʊ?

⁸ 'Winun nen blamin -a dra bɛ, -a man "ceɛ man -kəonman 'saza "cɛ "di. E ya "nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ -pei -tʊ winun nen Bali -a -nəon Moizi lɛ bɛ -a va. ⁹ Kəɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nen e ya 'nyranman 'panan

fei fɛ 'wle 'sɔndɪ -a bɛ,

te 'i 'si -tʊ -yrɔ -e 'e -bli dɪ!»

-Te Bali 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, trinun 'saza -le 'wɪ "ceɛ yaa 'vɪ di. ¹⁰ 'Pian e ya "nyian 'kʊe vɛ -a. 'Wɪ 'kpa nen, 'winun zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'kʊe vɛ -a. Kəɔ -te min -tʊ a fei 'panan, en -te 'bɛ "ceɛ dɪ e ya 'saa 'sonnan bɛ, -a -nəan da nen -e -a -cin 'e 'kɔn 'ji 'nan 'e "nen "fe -ble. ¹¹ An Bali -le 'wɪ 'vɪ 'ceɛ, e ya "le fɛ 'wle nen maan -fɔ. -Yee "wean nen -a -nəan da nen -e -a -cin 'e 'kɔn paan 'an 'ji 'nan 'an 'ka 'pɛ "nen "fe -ble. ¹² Min peenun "o 'wɪ zɪɛ -a dra. Maan ve 'ceɛ 'nan -a -si a paan 'an 'lɔ -e 'an 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'e 'cɪla "da. 'Pian ma'an -weɛ lɛ 'nan 'an dra "fo "di. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'wɪ 'tʊ 'e vɪlɛ 'e 'si -tʊ Crizi -le 'wɪ 'nəonnan 'lɔ di.

¹³ 'Wɪ nen an "sia -a vɪnan 'gʊe, -a -kəon 'man winun nen 'nyian 'gʊ. Maan ve 'ceɛ 'nan, minnun nen o 'nyranman "paa Bali -le 'kuin, 'lee minnun nen o Bali -pan 'nyranman "paa bɛ, 'nyranman 'bɔ nen waa "paa bɛ -a "nen "fɛ nen waa -ble. E 'ka zɪ dʊʊ? ¹⁴ 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ Minsan -a -tʊ -pei -a. Yaa 'vɪ 'nan, minnun nen o 'wɪ Crizi -le 'wɪ 'nəonnan man bɛ, -weɛ yɪɛ -tʊa min nen e 'wɪ 'nəonnan 'bɔ vɛ bɛ -a va.

¹⁵ 'Pian 'an 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an -weɛ lɛ 'nan min 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'mɛn "fo "di. En an 'ka 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a crɛn -tɛnan 'nan -e minnun 'o drɛdɪ 'sia 'mɛn di. 'An 'ka dra lɔ, 'bɛ "yi mlin. Kəɔ an 'ka "vale 'nan min 'e vɪ 'an man 'nan, an Crizi -le 'wɪ 'nəonnan vɛ minnun lɛ o lɔ fɛnun yɪdɪ -le "wean di. ¹⁶ Crizi -le 'wɪ 'nəonnan vidɪ minnun lɛ bɛ, ma'an 'kɔlaman -e 'an -dandan 'tan 'a di. Kəɔ Minsan 'bɛ 'tʊ 'an man 'nan 'an drɛ. -Yee "wean -te ma'an Crizi -le 'wɪ 'nəonnan vɪlɛ minnun lɛ dɪɛ, 'wɪ 'e 'bɔ 'an man! ¹⁷ 'Te 'e 'kɔn 'nan 'an 'bɔ mɛɛn 'ku 'nyranman zɪɛ -a -weɛ lɛ en an ya -a 'panan bɛ, "te maan vɛ minnun lɛ 'nan 'waan 'pan wʊ. 'Pian Minsan 'bɛ 'tʊ 'an man 'nan 'an drɛ, en an ya -a drɛnan. -Yee "wean -a drɛnan 'ka 'an 'lɔ "fo "di. ¹⁸ 'An 'pan nen "mɛn -mɛ "a? -Nyɛn 'nan, 'an Crizi -le 'wɪ 'nəonnan vɪ minnun lɛ 'e 'tun. En fɛ nen -a -si a 'e 'nəndɪ 'mɛn 'nan 'an 'si -wɔlɔ "bɛ, ma'an sia "fo "di.

Pɔl a "vale 'nan 'e 'yee -kɔpaye 'o 'vale min pɛɛnən 'a

¹⁹ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kəonman 'nan min -tʊ -le 'wɪ 'ka 'an man "fo "di. 'Pian 'an 'fli drɛ minnun pɛɛnən 'le nəan -a. Maan drɛ zɪɛ 'nan -e 'an min "kaga "yɪ Crizi -le vɛ -a. ²⁰ -Te an ya Zuif 'nɔn yei "bɛ, an 'wɪ dra "le Zuif min -le 'wɪ 'zʊ. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'an Zuif 'nɔn drɛ Crizi -le vɛ -a. Maan -tʊa 'nan -pei -tʊ winun -le 'plɛblɛ 'ka 'an da "nyian di. 'Pian -te an ya minnun nen o ya 'o leadɪ -pei -tʊ winun man bɛ, o yei "bɛ, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zʊ. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'an o drɛ Crizi -le vɛ -a. ²¹ En "nyian bɛ, -te an ya minnun nen o 'ka 'o leadɪ -pei -tʊ winun man dɪɛ o yei "bɛ, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zʊ. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'an o drɛ Crizi -le vɛ -a. -Te an ya 'winun zɪɛ -a drɛnan bɛ, wa'a vɪlɛ 'nan an Bali -le -pei -tʊ winun -fɔala 'an "trʊɛn -sru "di, 'pian Crizi -le -pei -tʊ wɪ da nen an cɪ 'ta wɔnan. ²² En "nyian bɛ, -te an ya minnun nen -wee ci "nrəndɪ tin -tɛa "o da tada bɛ, o yei "bɛ, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zʊ. Maan dra zɪɛ 'nan -e 'an o drɛ Crizi -le vɛ -a. 'An 'fli drɛ "le min 'tʊ 'tʊdʊ pɛɛnən 'zʊ. Maan drɛ zɪɛ 'nan -e 'an -kɔla o -mie 'sidɪ -a 'wɪ 'zɪ. ²³ An 'wɪ pɛɛnən zɪɛ -a dra "nan -e Zozɪ Crizi -le 'wɪ 'nəonnan 'e fuila "man minnun pɛɛnən 'va. En "yi "nen -a -sru "bɛ -e "an "yɪ.

²⁴ Fɛ -le "wean nen an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ -nyɛn 'gʊ. -Te minnun -sɛn tɛrɛn da 'nan 'o flan 'bli -e 'o man -kɔpa yɪ bɛ, min -tʊwli 'bɛ -kəan "o -wulo -a. Ka'a tʊa zɪ dʊʊ? -Yee "wean nen 'ka flan 'bli -e -kɔpa zɪɛ 'e drɛ 'ceɛ vɛ -a! ²⁵ Min oo min nen 'e 'ta fɛ -tʊ -sa kəɔman bɛ, 'e 'fli "kuan en 'e 'kɔlɛ 'man wʊʊman. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'e -kɔpa nen ya'a 'mɔan dɪɛ -a yɪ. 'Pian -kaa Zozɪnən 'le vɛ bɛ, fɛ nen e cɪ -kaa man -pennan bɛ, -kɔpa nen e 'mɔan 'li 'trɪllɪ bɛ -nyɛn. ²⁶ -Yee "wean 'an 'bɔ Pɔl -le vɛ bɛ, an ya flan 'blinan. 'Pian an 'ka -a 'blinan "baji di, maan "blia 'nan -e 'an man -kɔpa yɪ. En 'nyian bɛ, e ya "le -kuli -tannan nen an cɪ. Ma'an 'fɔlɛ tua "baji di, maan -tua 'nan -e 'e 'tʊ fɛ man. ²⁷ An 'tɛ "paa 'an 'fli 'kɔlɛ da 'plɛblɛ, 'nan -e 'an -kɔla -a pladɪ -a "fo. Maan dra zɪɛ 'nan "tɔgɔ 'an 'bɔ nen an Bali -le 'wɪ 'vɪ minnun lɛ bɛ, 'an 'fo -si -sru.

10

Izraɛl 'nɔn 'le 'wɪ nɛn waa drɛ bɛ, 'e 'wɪ "paa -kaa 'ji!

¹ 'An "bɔɪ Zozɪnən, 'ka 'ci "nrən Izraɛl 'nɔn 'le 'wɪ da! Te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji "fo "di! 'Ku tranun nen 'li bɛ, Bali a "lolu -koei 'va o 'lɛ, te e -si -kəonman -wle. En o pɛɛnən 'bɛ cɪla jemie yei. ² O pɛɛnən 'bɛ -kɔla "lolu -koei -sru en o cɪla jemie yei. -Yɛɛ cɪ o -batize drɛdɪ -a 'nan -e 'o 'fo 'o leadɪ Moizi man. ³ -Blɪfɛ nen Bali -a -nəon bɛ, o pɛɛnən 'bɛ bli. ⁴ En 'yi nen Bali -a -nəon bɛ, o pɛɛnən 'bɛ mlin. Fɛ nen maan vɛ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, 'yi nen o pɛɛnən -

m̄lin b̄e, e 'si -k̄ol̄e n̄en Bali -a -n̄on b̄e -a -ji. -K̄ol̄e z̄īe e ȳra o -sru, Crizi n̄en. ⁵ 'Pian Bali ci 'ka 's̄ol̄e o "kaga 'kpa -va d̄i. K̄ōo o kaa "bui "da.

⁶ 'W̄i p̄ēn̄on n̄en e 'b̄o 'k̄o tranun man z̄īe, e ya -c̄ee 'w̄i -k̄ōn "man winun -a. E dr̄e z̄īe 'nan -e -kaa v̄il̄e -kaa 'w̄i 'w̄lid̄i ȳt̄i "yi "le 'k̄o tranun -le 'w̄i 'z̄u d̄i. ⁷ -Yee "w̄ean te 'ka dr̄e -ȳo -pann̄on 'a "le o va min -mienun -a dr̄e b̄e, -ȳee 'w̄i 'z̄u d̄i! K̄ōo e ya 'e 'c̄ren -t̄ed̄i -w̄ee 'w̄i 'a 'nan:

«O -nyran,

en o 'sraga f̄enun bli,

en o -w̄en m̄lin.

"Be -sru en o ci nran -siga tri n̄en

waa dr̄e b̄e -ȳr̄e.»

⁸ Te 'ka dr̄e l̄i -w̄ēn̄on 'lee -k̄ōn̄en -w̄ēn̄on 'a "le o va min -mienun -a dr̄e b̄e -ȳee 'w̄i 'z̄u d̄i. Z̄i o 'w̄i z̄īe -a dr̄e b̄e, ȳid̄e 'w̄l̄e 't̄ow̄li 'w̄lu b̄e min -ka o va -kpi ȳo -t̄o 'w̄l̄e yaaga (23.000). ⁹ Te 'ka Minsan man -tan "le o va min -mienun -a dr̄e b̄e -ȳee 'w̄i 'z̄u d̄i! Z̄i o 'w̄i z̄īe -a dr̄e b̄e, en -ml̄enn̄o o -nan -nyan. ¹⁰ Te 'ka 'ci 'e 't̄o lou Bali man "le o va min -mienun -a dr̄e b̄e -ȳee 'w̄i 'z̄u d̄i! Z̄i o 'w̄i z̄īe -a dr̄e b̄e, en Bali -le 'pasian̄on n̄en laji b̄e -a -t̄o o -nan -nyan.

¹¹ 'Winun z̄īe o 'b̄o 'k̄o tranun man 'nan -e 'o dr̄e -c̄ee 'w̄i -k̄ōn "man w̄i -a. En "nyian b̄e waa c̄ren -te 'nan te e 'w̄i "paala -kaa n̄en -kaa 'le 'f̄o -kogo -e 'tr̄eda 'e 'nyan b̄e -c̄ēe. ¹² -Yee "w̄ean an 'w̄i "paala 'c̄ēe. Min n̄en yaa ve 'nan, 'w̄i z̄īe ya 'a 'k̄olaman -e 'e 'b̄o 'e man d̄īe, e dr̄e "yi, "t̄oḡo e 'b̄o "man! ¹³ Maan ve 'c̄ēe 'nan, 'w̄i 'w̄lid̄i "dr̄ed̄i -cin n̄en e -t̄o 'ka 'ji, en ka 'a dr̄e d̄īe, z̄i e dra blamin -t̄o d̄o p̄ēn̄on le z̄īe. E ya "le 'an -cin -t̄o 'ka 'ji 'nan, Bali ci 'ka 'e 'sand̄i 'ka man d̄i. Ya 'a -si n̄oan -e 'w̄i 'w̄lid̄i "dr̄ed̄i n̄en ka 'a 'k̄olaman -e 'ka 's̄v -ȳr̄o "d̄īe 'e 'b̄o 'ka man "fo "d̄i. 'Pian -te 'w̄i 'w̄lid̄i "dr̄ed̄i "ta b̄o 'ka man b̄e, -si n̄en 'ko 'ka 'ci d̄a -e 'ka 's̄v -ȳr̄o "b̄e yaa -k̄ōnman 'c̄ēe, 'd̄o -e 'w̄i 'w̄lid̄i z̄īe 'e v̄il̄e 'e 'ka 'man ȳt̄i d̄i.

Zozizan 'ka 'ȳo paan d̄i!

¹⁴ 'W̄i p̄ēn̄on n̄en, an "sia -a v̄inan z̄īe, -ȳee "w̄ean, 'an "b̄ōi Zozin̄on, maan ve 'c̄ēe 'nan: Te 'ka 'ȳo -pan "fo "d̄i! ¹⁵ Ka ya 'w̄i 't̄on̄on 'a. -Nj̄ēe d̄ōv? -Yee "w̄ean n̄en 'ka 'ci "nr̄ōn 'w̄i n̄en maan ve b̄e, -a da. ¹⁶ -Kaa Zozin̄on -kaa cin ye 'nan -e 'w̄i n̄en Zozi -a dr̄e b̄e -a -cin 'e 'tr̄oa -kaa 'ji. Min -t̄o 'kul̄en̄en "sia te r̄ēz̄en -w̄en a -ji, e Bali muo -f̄oa -e -kaa p̄ēn̄on 'e m̄lin. 'W̄i z̄īe -a dr̄ed̄i -a b̄e, -kaa -k̄ōnman 'nan -ka n̄en Zozi -a 'w̄o b̄e -kaa ya -a "n̄en "bl̄in̄on 'a. -Nj̄ēe d̄ōv? -A -t̄ow̄li "n̄en "nyian 'kp̄oun n̄en waa -pl̄iman b̄e, -ȳee v̄e -a. 'W̄i z̄īe -a dr̄ed̄i -a b̄e, -kaa -k̄ōnman 'nan -kaa ya -kaa lea d̄i Crizi man -t̄ow̄li. -Nj̄ēe d̄ōv? ¹⁷ -A -cin 'e 't̄o 'ka 'ji 'nan 'kp̄oun a -t̄ow̄li, -a 'b̄o n̄en -kaa p̄ēn̄on -a -ble. -Yee "w̄ean -kaa p̄ēn̄on a "nyian "le min -t̄ow̄li "le 'w̄i 'z̄u.

¹⁸ 'W̄i n̄en Zuif 'n̄on 'a dra Bali -pan 'kuin b̄e, 'ka -k̄ōn "man! 'Sraganun n̄en waa bo Bali le b̄e, waa wi -ble. 'W̄i z̄īe -a dr̄ed̄i -a b̄e, waa -k̄ōnman 'nan o 'w̄ee 'sraga 'b̄o "n̄en "ble. -Nj̄ēe d̄ōv?

¹⁹ -M̄e "w̄i n̄en maan 'nan 'an ve 'w̄i z̄īe -a da? 'Nan -ȳo -pan wi 'b̄e ci -wi n̄en -a 'w̄i ci b̄e -a? -C̄ēj̄e, -nj̄ēe "fo "d̄i. En 'nan fe n̄en waa -paan "b̄e te Bali n̄en? -C̄ēj̄e, -nj̄ēe "fo "d̄i. ²⁰ Maan ve 'c̄ēe 'nan fe n̄en waa -te -ȳo le b̄e, te Bali le "c̄ēe waa -n̄on "fo "d̄i. 'Pian waa -n̄on Satan le 'o 'vale 'ȳee minn̄un -a. -Yee "w̄ean te "ka "dr̄e d̄i! K̄ōo an 'ka 'vale 'ka lea Satan 'lee 'ȳee minn̄un man d̄i. ²¹ Ka 'a 'k̄olaman -e 'ka 'yi 'm̄lin Minsan -le 'kul̄en̄en "n̄en, "b̄e -sru -e 'ka 'k̄o 'yi 'm̄lin Satan 'lee 'ȳee minn̄un -le 'kul̄en̄en "n̄en "d̄i. En "nyian b̄e, ka 'a 'k̄olaman -e 'ka 'nyran Minsan -le -bl̄if̄enun -sru -e 'ka -bl̄i, "b̄e -sru -e 'ka 'k̄o -nyran Satan 'lee 'ȳee minn̄un -le -bl̄if̄enun -sru -e 'ka -bl̄i d̄i. ²² Te 'ka Minsan 'le -w̄ēla 'w̄i z̄īe -a dr̄ed̄i -a d̄i! En te -a -cin 'e 'k̄ōn 'ka 'ji 'nan 'ka 'pl̄ebl̄e "ml̄ian "da "d̄i.

'Ka 'ci "nr̄ōn 'ka b̄ōezan -t̄o da 'vaa -e 'ka 'w̄i dr̄e!

²³ Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «F̄e p̄ēn̄on dr̄ed̄i -si a 'e 'le 's̄od̄i min le.» 'Pian maan ve 'c̄ēe 'nan, fe p̄ēn̄on 'ka 'w̄i "yi 'dra min le d̄i. Fe p̄ēn̄on dr̄ed̄i -si a 'e 'le 's̄od̄i min le, 'pian fe p̄ēn̄on 'ka 'paa 'i b̄ōezan -t̄o -va -e -ȳee yi -t̄er̄ad̄i Bali da 'e 'pa "da "d̄i. ²⁴ Te 'ka 'va min -t̄o 'e 'e 'b̄o 'fli -le 'w̄i "yi -w̄ēe "d̄i, 'pian min peenun -le 'w̄i "yi "n̄en 'e -w̄ēe.

²⁵ 'W̄i p̄ēn̄on n̄en waa -taan 'flej̄i b̄e, 'ka 'l̄o -e 'ka -bl̄i -e "tun. Te 'c̄ee 'ci "nr̄ōnd̄i 'e 'w̄i 't̄o 'ka man -e 'ka laab̄o 'nan waa -te -ȳo le d̄i. ²⁶ K̄ōo e ya 'e 'c̄ren -t̄ed̄i Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Tr̄e 'lee 'e 'ta f̄enun p̄ēn̄on a Minsan -le ve -a.»

²⁷ En "nyian b̄e, min n̄en e 'ka Zozi 'va d̄i, -te e 'ka laab̄o fe man en ka -k̄o b̄e, fe p̄ēn̄on n̄en waa -n̄on 'c̄ēe b̄e, 'ka -bl̄i 'e "tun. Te 'c̄ee 'ci "nr̄ōnd̄i 'e 'w̄i 't̄o 'ka man -e 'ka laab̄o 'nan waa -te -ȳo le d̄i! ²⁸ 'Pian -te min -t̄o -a 'v̄i 'c̄ēe 'nan, -w̄i z̄īe waa -te -ȳo le b̄e, te 'ka -bl̄i 'fo "d̄i! 'Ka dr̄e z̄īe min 'b̄o 'le "w̄ean 'lee ci "nr̄ōnd̄i -le "w̄ean. ²⁹ 'Ka 'b̄o 'le 'ci "nr̄ōnd̄i -le "w̄ean "c̄ēe maan 'v̄i 'nan, te 'ka -bl̄i d̄i. 'Pian min z̄īe -ȳee ci "nr̄ōnd̄i -le "w̄ean n̄en maan 'v̄i z̄i.

Fe n̄en -a -si a 'e 'n̄ōnd̄i 'm̄en 'nan 'an dr̄e b̄e, e 'ka "le min pee n̄en 'e tin -te 'an da -a dr̄ed̄i man d̄i. ³⁰ Fe n̄en an "ta -a -ble b̄e, an Bali muo -f̄oa en maan -ble. Min -t̄o 'ka 'k̄olaman -e 'yaan 't̄o 'w̄lid̄i "v̄i fe n̄en an Bali muo "f̄o 'vaa en maan bli b̄e -a man d̄i.

³¹ Maan ve 'c̄ēe 'nan, -te e ya fe n̄en ka "ta -a -ble b̄e -a oo, en -te e ya fe n̄en 'ka "ta -a -ml̄ian "b̄e -a oo, 'w̄i oo 'w̄i n̄en ka "ta -a dra b̄e, 'ka -w̄ēe 'nan Bali 't̄o 'e dr̄e -dan. ³² Te 'c̄ee 'w̄i dr̄ed̄i -t̄ow̄li 'e 'nan Zuif 'n̄on man d̄i! En te 'e 'nan minn̄un n̄en o 'ka Zuif 'n̄on 'a d̄i,

o man di! En te 'e 'nan 'ka "boi Zozinon man di! ³³ 'Ka dre 'le 'men 'wi 'zo! 'An 'bo 'nyian maan -weeman 'nan 'an 'so min -todu ppeonon le 'men 'wi ppeonon dredu -ji. 'An 'bo 'fli -le 'wi 'yi "cee maan -weeman di. 'Pian min "kaga le 'wi 'yi "nen maan -weeman. Maan dra zie 'nan -e 'o -kola 'sidi -a 'wi 'ji.

11

¹ 'Ka dre 'an si drenon 'a "le zi 'an 'bo "an Crizi si dra be -yee 'wi 'zo.

-Klonmon -koon 'ko -legliz, en lumon -koon 'ko -legliz?

² An 'ka muo -foa, 'nan 'an 'cin yra tian 'ka ppeonon 'ji. En an 'ka muo -foa "nyian 'nan 'winun nen maan paa 'ka 'ji be, ka 'ta wola "da.

³ 'Pian an ya "vale 'wi 'gwe -a -cin 'e 'fola 'ka 'ji. 'Wi zie -nyren 'nan: Crizi 'be ci -klonmon tazan -a, en -klonmon 'be ci lumon tazan -a, en Bali 'be ci Crizi tazan -a. ⁴ -Yee "wean nen -klonmon nen e ya Bali tru 'banan, -te 'be "cee di, e ya Bali 'lewei vnan te fe -tu a 'e 'todi -a -wulo -man be, te e ya 'e 'tazan nen Crizi -a be -a -tenan 'yra -a. ⁵ 'Pian lumon nen e ya Bali tru 'banan -te 'be "cee di e ya Bali 'lewei vnan te fe -tu 'ka 'e 'todi -a -wulo -man die, te -a -sran nen -a tazan -a be e ya -a -tenan 'yra -a. E ya "le 'nan min nan nen 'e 'wulo "je "bo "kloglo be -yee 'wi 'zo. ⁶ -Te lumon 'ka "vale 'nan e fe -toa 'e 'wulo -man die, 'e 'wulo "je 'bo bu "kloglo "fo. Maan ve 'cee 'nan, 'wi "fli zie -a dredu be, e ya lumon lo 'yra -te wi -a. -Yee "wean te lumon 'e 'wulo "je "bo "kloglo di, en te 'e -te "da "di! 'Pian 'e fe -to 'e 'wulo -man!

⁷ -Klonmon -le ve be, te 'e fe -tu -to 'e 'wulo -man "fo "di! Koo -klonmon 'be ci Bali -koon "manve -a, en -yee -maan 'to -dan a Bali lo. 'Pian lumon 'be 'to -dan -noon 'e -sran le. ⁸ Fe -le "wean nen an 'wi zie -a 'vi be, lumon man men -to "cee Bali -a 'si en e -klonmon dre 'a di, 'pian -klonmon man men -to nen Bali -a 'si en e lumon dre 'a. ⁹ En "nyian be, Bali 'ka -klonmon dre le lumon -le "wean di. 'Pian e lumon dre -klonmon -le "wean. ¹⁰ 'Wi ppeonon zie -yee "wean, en Bali -le 'pasianon le "wean be, lumon 'e fe -tu -to 'e 'wulo -man -a -koondu nen 'nan -si -a 'e 'le 'sudi 'yre.

¹¹ Maan ve 'cee 'nan, -te min dre Minsan -le ve -a be, lumon 'ka fe -tu -a 'e 'saza 'ji di, en -klonmon 'ka fe -tu -a 'e 'saza 'ji di. ¹² Fe -le "wean nen maan ve zie, -yee ci 'nan -klonmon man men -to -a nen Bali lumon dre. 'Be a zi, 'pian lumon 'be 'klonmon -yaa. En Bali 'be 'wi 'bo ppeonon zie -a dre.

¹³ 'Ka 'wi 'gwe -a 'si "va 'ka 'bo 'a! Maan laabo 'ka 'lo 'nan, e ya 'wi "yi "a -e lumon 'e Bali tru 'ba te fe -tu 'ka 'e 'todi -a -wulo -man duu? -Ceje! ¹⁴ En "nyian be, kaa -toa 'ka 'bo 'a 'nan 'treda be, e ya 'yra -te wi -a -e -klonmon 'e 'wulo "je 'toi 'e trodi. ¹⁵ 'Pian lumon -le ve be

e ya 'wi "yi "a, -e -a -wulo "je 'e 'kon 'e trodi. Koo Bali -wulo "je "trodi -nan lumon le 'nan, -e 'e 'kon -a -wulo -man "le so -le 'wi 'zo. ¹⁶ 'Pian -te 'ka 'va min -to -a "vale 'e 'sa -foa 'wi zie -a da be, maan ve -a san le 'nan, -e lumon 'e Bali tru 'ba te fe -tu 'ka 'e 'todi -a -wulo -man die, ma'an tian "an "yule di. En Bali -le -legliz -ji be, e 'ka zi di.

'Wi nen e 'ka "yi "die, te 'ka dre Minsan -le -blife -sru "di!

¹⁷ 'Wi nen an "ta 'be ve 'cee 'gwe, ma'an 'kolaman -e 'an 'ka 'to "yi "vi 'be 'nan "fo "di. 'Wi zie -nyren 'nan -te 'ka cin 'yi 'wi nen kaa dra be, ya'a 'kolaman -e 'e 'ka 'to 'pleble "fo "di, 'pian e -legliz 'bo -wia. ¹⁸ -A tede nen 'nan, -te 'ka cin 'yi be, 'cendi 'e cin man a 'ka yei. 'Wi zie maan 'man, en an yi -teala "da 'sezenon. ¹⁹ Koo maan -toa 'nan, -te 'cendi 'e cin man a 'ka yei 'be, e -kolaman e dra. E ya zie 'nan -e minnun nen o yi -teala Minsan da 'kpa be 'o o -konnen "yi.

²⁰ 'Wi nen kaa dra, te 'ka cin 'yi Minsan -le -blife man be, ya'a koonman 'nan Minsan -le -blife -sru "nen ka ci di. ²¹ Fe nen maan ve zie, -yee ci 'nan, -te 'ka cin 'yi -blife -sru "be, min -mienun 'o 'bo 'fli -le fe "siala -e 'o -bl. 'Wi zie -yee -maan min -mienun -fo dra -a, te min -mienun "o 'kan wo en -wen "wee "te wo. ²² -Me "le "wean ka 'wi zie -a dra? 'Cee "konnen "ka -e 'ka fe -bli -nan nun, en -e 'ka -wen mlin -nan nun duu? Bali -le -legliz nen ka ya "vale 'ka dra "sozo? -Te 'be "cee di, 'ka "boi Zozinon nen -wee -vee "ka "die, o nen ka ya "vale 'ka o -tea 'yra -a? -Me "wi nen 'an 'vi 'cee 'wi zie -a da? 'An 'ka "to "yi "vi? -Ceje, ma'an 'kolaman -e 'an 'ka 'to "yi "vi "fo "di!

²³ Koo 'wi nen Minsan -a 'vi 'men 'wi zie -a da be, maan paa 'ka 'ji 'va en ka 'ka 'be drenan di. 'Wi zie -nyren 'nan, -pini 'bo 'lein nen o -taa -kaa san Zoz'i 'nonle minun le be -a man, e 'kpoun 'si, ²⁴ e Bali muo "fo, en yaa "nen jeen. -A -nan nen e 'nan: «-Nyren 'gwe, 'an 'kole nen. -Yee -taa "drele 'sraga buve -a Bali le 'ka 'leji. 'Wi nen an ci -a drenan 'gwe 'ka dre! -Yee ci 'an 'cin -troa "ve -a 'ka 'ji.» ²⁵ -A -towli "nen "nyian, zi o cee fenun -blidi man be, e 'kulenen 'si, en e 'nan: «'Kulenen 'gwe, 'an nyen nen -ji. -Yee "ta -seanla -e 'e dre 'ka -pli "ve -a "nyian Bali man 'e 'pee. Tu -todu ppeonon nen ka -wen -mlian 'kulenen 'gwe -a -ji be, 'wi nen an ci -a drenan 'gwe, 'ka dre! -Yee ci 'an 'cin -troa "ve -a 'ka 'ji.» ²⁶ 'Wi 'kpa! Tu ppeonon man -te ka ya 'wi zie -a drenan 'kpoun -blidi -a 'lee -wen mlin -a be, Minsan -le -ka nen yaa 'wo be kaa -nan wi ve. Ka dra zie -trilii -e -a -tadi 'e bo.

²⁷ 'Wi zie -yee "wean be, min oo min nen e 'kpoun bli en e -wen zie -a mlin 'wi 'wliidi "pe -ji be, te 'wi nen Minsan 'kole 'lee Minsan nyen -a dre be -a san -a sre. 'Wi 'wliidi "nen yaa dre.

28 "Tɔgɔ 'ka 'va min -tɔ 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ bɛ, -yee "wɛan min -tɔ 'e 'fli -nanjɛn 'e 'bɔ 'a. "Bɛ -sru 'vaa -e 'e 'kpɔun -blɪ ɛn -e 'e -wɛn mlin. 29 Kɔɔ min nɛn e 'kpɔun blɪ ɛn e -wɛn mlin te 'wɪ nɛn Minsan -a drɛ 'e 'kɔlɛ 'a bɛ -a -cin "cɛɛ -a san ji dɛ, te Bali -lɛ nyran -blɪdɪ nɛn yaa 'pla 'e 'fli man. 30 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn kaa dra, -yee "wɛan nɛn min "kaga 'man "yaaman 'ka yei, ɛn -yee "wɛan nɛn -cɛ -tɛnɔn "kaga "a 'ka yei, ɛn -yee "wɛan nɛn minnɔn -kaa 'ka yei "kaga. 31 -Te -kaa fli -nanjɛn -kaa 'bɔ 'a 'vaa ɛn -kaa 'kpɔun zɪɛ -a blɪ, ɛn -kaa -wɛn zɪɛ -a mlin bɛ, Bali -lɛ nyran -blɪdɪ zɪɛ ya'a 'bɔa -kaa man dɪ. 32 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -te Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -cɛɛ 'wɪ zɪɛ -a man bɛ, 'wɪ nɛn yaa "paala -cɛɛ 'nan, "tɔgɔ yi nɛn 'e tin -tɛa 'trɛdanɔn da bɛ, -kaa kɔn o va.

33 -Yee "wɛan 'an "bɔɪ Zozinɔn, -te 'ka cin 'yɪ 'nan -e 'ka Minsan -lɛ fɛ -blɪ 'e cin va bɛ, 'ka cin -pɛn. 34 Min nɛn dra -a -tɛa "bɛ, -a san e fɛ -blɪ 'yee "kɔnnɛn 'vaa -e 'e 'ta. 'Ka drɛ zɪ "tɔgɔ 'ka cin yɪ -e 'ka Bali -lɛ nyran -blɪdɪ 'pla 'ka man.

'Wɪ -mie nɛn tian 'an 'ji bɛ, -te an 'lɔ 'vaa -e 'mɛn "paala.

12

Bali 'yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra Zozinɔn lɛ

1 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪnɔn nɛn Bali lei 'saun -a dra Zozinɔn lɛ bɛ, an 'ka "vale 'e 'fɔ 'e yɔɔdɪ 'ka man dɪ. 2 'Tɔ nɛn -te ka'a tian Bali tɔa dɛ, yiba "minnɔn nɛn o 'ka fɛ -tɔ -a dɛ, zɪ o 'nyranman "paa te min 'ka "nyian 'e 'fli -ji dɛ, kaa -tɔa. 3 -Yee "wɛan nɛn maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan: -Te Bali lei 'saun -sɛn min da ɛn e ya 'wɪnɔn vɪnan bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e wei 'pla Zozɪ man dɪ. ɛn "nyian bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, Zozɪ a Minsan -a, te Bali lei 'saun "cɛɛ 'pa -a 'lɛ dɪ.

4 "Yinɔn nɛn Bali lei 'saun -a -nɔan Zozinɔn lɛ bɛ -a 'pa a -ji "kaga. 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bɛ 'yɪnɔn zɪɛ -a -nɔan Zozinɔn lɛ. 5 ɛn "nyian bɛ, 'nyranman 'padɪ 'pa a -ji "kaga, 'pian Minsan -tɔwli 'bɔ 'bɛ -pɛba 'wɔ Zozinɔn 'lɔ. 6 ɛn "nyian bɛ, 'nyranman a "kaga -e Zozinɔn 'o 'pa, 'pian Bali -tɔwli 'bɔ 'bɛ minnɔn pɛɛnɔn "kɔe -tɔa 'o da 'nyranman pɛɛnɔn zɪɛ -a 'panan.

7 Bali lei 'saun "yi -nɔan Zozizan 'tɔ lɛ 'nan -e Zozinɔn pɛɛnɔn 'o "nɛn "blɪ. 8 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali lei 'saun "yi "dra Zozizan 'tɔ lɛ 'nan -e 'e Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ vɪ minnɔn lɛ. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e 'wɪ nɛn e Bali -lɛ 'wɪ 'ci "sia minnɔn lɛ bɛ -a vɪ. 9 ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e -cɛ 'si minnɔn man. 10 ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e 'cɛ

-srɔn "wɪnɔn drɛ. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e Bali 'lewei vɪ. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e 'wɪ nɛn e 'si Bali lei 'saun 'va bɛ, 'lee 'wɪ nɛn e 'si Satan -va bɛ, -a 'cɛnnan yɪ 'e cin man. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e 'wɪ weinɔn nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɛ -a -ji. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun -tɔwli zɪɛ e "yi "dra Zozizan 'pɛe lɛ 'nan -e 'e -kɔla weinɔn zɪɛ -a -ci vɪdɪ -a. 11 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bɛ Zozinɔn "kɔe -tɔa 'o da 'wɪnɔn pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛnan. E 'yee "yinɔn -nɔan Zozizan 'tɔ lɛ "lɛ zɪ e cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

Zozinɔn pɛɛnɔn a 'lɛ min -tɔwli 'zɔ

12 Fɛ "lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, blamin a -tɔwli, 'pian -a man mɛn a "kaga. -A man mɛn 'bɔ a "kaga zɪ, 'pian -a pɛɛnɔn 'bɛ -tɛa 'e cin da 'vaa ɛn waa laabo blamin. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -nyɛn minnɔn nɛn o drɛ Crizi -lɛ vɛ -a bɛ -wee vɛ -a. 13 Kɔɔ -kaa Zozinɔn pɛɛnɔn bɛ, -te Zuif min nɛn oɔ, -te Zuif min "cɛɛ dɪ oɔ, -te nɔan nɛn oɔ, -te nɔan "cɛɛ dɪ oɔ, Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bɛ -kaa -batize drɛ 'nan -e -kaa drɛ "lɛ min -tɔwli "lɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -kaa -tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ.

14 ɛn "nyian bɛ, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, blamin man mɛn 'ka 'tɔwli "dɪ, 'pian e ya "kaga. 15 Min cɛin 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, 'e 'ka min -pɛ -a dɪ -lɛ "wɛan, 'e 'ka min man mɛn -tɔ -a dɪ. Kɔɔ e ya min man mɛnnun va. 16 ɛn "nyian bɛ, min "trɔɛn 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, 'e 'ka min yɛ 'a dɪ -lɛ "wɛan, 'e 'ka min man mɛn -tɔ -a dɪ. Kɔɔ e ya min man mɛnnun va. 17 E ya "lɛ 'an 'wɪ 'gɔɛ -a laabo 'ka 'lɔ. -Te yɛ 'saza nɛn paan blamin man bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e 'wɪ man? ɛn -te "trɔɛn 'saza nɛn paan blamin man bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e fɛ "kui 'si? 18 Maan ve 'cɛɛ 'nan, min man mɛn -tɔ 'lee 'e 'pa 'nyranman, -a da nɛn Bali min man mɛn -tɔdɔ pɛɛnɔn drɛ "lɛ zɪ e cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 19 "Te blamin a paan man mɛn -tɔwli "cɛ "a bɛ, "te wa'a laabo blamin "fo "dɪ. 20 'Pian -a man mɛnnun a "kaga, -wɛɛ -tɛa 'e cin da 'vaa -e 'o laabo blamin.

21 -Yee "wɛan min yɛ 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ min -pɛ lɛ 'nan: «An 'ka 'i 'va dɪ.» ɛn min -wulo 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ min cɛinnun lɛ 'nan: «An 'ka 'ka 'va dɪ.» 22 Kɔɔ min man mɛn nɛn min 'ka -a siala fɛ -tɔ -a dɛ, -a 'pa 'nyranman a. 23 ɛn min man mɛn nɛn min yɛ 'ka 'naan "man 'kpa dɛ, -a 'bɔ nɛn min -a man dra. ɛn "nyian bɛ, min man mɛn nɛn -a yɪdɪ min -tɛa 'yɪra -a bɛ, -a 'bɔ nɛn min -a nyɛnman. 24 'Pian min man mɛnnun nɛn o yɪdɪ 'ka min tea 'yɪra -a dɛ, blamin 'ka o man dra "bɔbɔ "dɪ. Bali blamin drɛ 'nan -e -a man mɛn nɛn -a 'bɔ 'ka -a siala fɛ -tɔ -a dɛ, 'e nyɛn 'kpa tɪglɪ. 25 Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e 'cɛndɪ 'e

cin man 'e vūe 'e 'kōn blamin man mennun yei "di. 'Pian 'nan -e 'o 'tō 'o cin wlu. ²⁶-Yee "wean -te min man mēn -tō "yaaman bē, e -wlamlan min man mēn pēēnōn 'ji. En -te o 'tō -dan nōn min man mēn -tō lē bē, min man mēn pēēnōn 'ci "nranman.

²⁷'Ka pēēnōn 'cēē ci Crizi pō -a, en Zozizan 'tō a -a man mēn -tō -a. ²⁸Bali 'nyranman -pēba 'wō Zozinōn 'tōdō pēēnōn 'lō -leglizi -ji. -A tēdē nēn Zozi 'le 'pasianōn 'a, en -a "flizan nēn Bali 'lewei vīnōn 'a, en -a yaagazan nēn Bali -le 'wī "paanōn 'a. -Wee -sru "bē, Zozinōn nēn o -cē -srōn "wunūn dra bē o nēn. -Wee -sru "bē, Zozinōn nēn o -cē "sia minnūn man bē o nēn. -Wee -sru "bē, Zozinōn nēn o "paa minnūn va bē o nēn. -Wee -sru "bē, Zozinōn nēn o -tōa -si 'lē bē o nēn. -Wee -sru "bē, Zozinōn nēn o "we weinun nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē o nēn. ²⁹Maan ve 'cēē 'nan, o pēēnōn 'ka drēlē Zozi 'le 'pasianōn 'a di. En o pēēnōn 'ka drēlē Bali 'lewei vīnōn 'a di. En o pēēnōn 'ka drēlē Bali -le 'wī "paanōn 'a di. En o pēēnōn 'ka -cē -srōn "wunūn drēlē di. ³⁰En o pēēnōn 'ka -cē 'silē minnūn man di. En o pēēnōn 'ka 'wīlē weinun nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji di. En o pēēnōn 'ka -kōlālē weinun zīē -a -ci vidī -a di. ³¹Kaa -tōa 'nan "yi 'pā -a -ji "kaga, 'pian "yinun nēn maan nrōn 'e tēdē bē, -a 'bō nēn 'ka -wēē!

En 'wī nēn e ci "le 'ka drē te -a "yi "mlian 'wī pēēnōn nēn an "sia -a vīnan 'gōē -a da bē, an "ta -a ve 'cēē.

13

Min yidi 'yi "mlian 'wī pēēnōn drēdi da

¹-Te an weinun pēēnōn nēn 'trēda 'gōē o -fōa "sidō, en -te 'bē "cēē di 'nan an Bali -le 'pasianōn nēn laji bē o wei -fōa "sidō, 'pian -te ma'an min ye "yi "diē, 'wī pēēnōn zīē -a drēdi bē, e ya 'wī "tun "a. Te an ya "le 'nan 'kōgoba nēn e min man dra -wluwlu 'e "tun "bē -yēē 'wī 'zū, -te 'bē "cēē di 'le 'nan -pū nēn e min man dra -wluwlu 'e "tun "bē -yēē 'wī 'zū. ²En "nyian bē -te an Bali 'lewei ve, en -te 'bē "cēē di -te an Bali -le 'wī yōōdi pēēnōn 'ci maan, en -te 'bē "cēē di -te an Bali -le 'wī pēēnōn -tōa, en -te 'bē "cēē di 'mēn yi -teradi Bali da -kōlaman e pōn "soala 'e 'klu -ji, 'pian -te ma'an min ye "yi "diē, 'wī pēēnōn zīē -a drēdi bē, e ya 'wī "tun "a. ³En "nyian bē -te an yūfē pēēnōn -nōan 'yalē -tēnōn lē, en -te 'bē "cēē di -te an "we 'man 'nan minnūn 'an 'tē 'blī an 'ka "vale 'an "sia Bali -sru "di -le "wean bē, 'pian -te ma'an min ye "yi "diē, 'wī pēēnōn zīē -a drēdi bē, e ya 'wī "tun "a.

⁴Maan ve 'cēē 'nan, min nēn e min ye "yi "bē, -a -pōan "sōa 'wī 'ji. En min nēn e min ye "yi "bē, -a ci a "yi. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a man bō di. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a 'e 'fli kōōnman 'e 'lō fēnūn -a di. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a -dandan taan di. ⁵En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a 'wī nēn

e 'tō "paa min man bē -a dra di. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a 'e 'fli -le 'wī "yi 'wēēman di. En min nēn e min ye "yi "bē, 'bli 'ka 'fōa -a san ji tada di. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a min man wī paa di. ⁶En min nēn e min ye "yi "bē, -a ci "nranman te -a bōēzan -tō 'wī "yi drē. 'Pian -te 'wī 'wli di "nēn yaa drē bē, -a ci 'ka 'nranman di. ⁷En min nēn e min ye "yi "bē, tō pēēnōn man e min man wī "cēa. En min nēn e min ye "yi "bē, -yēē yi -teradi Bali da 'ka 'le 'tōa di. En min nēn e min ye "yi "bē, -a 'bli 'fo Bali da. En min nēn e min ye "yi "bē, ya'a 'sia min -sru "di.

⁸Yi -tō bōa "bē, te Bali 'lewei vidī 'wī 'nyan. En te weinun nēn blamin 'ka -a ci maan diē -a -fōdi 'wī 'nyan. En te Bali -le 'wī yōōdi -tōdi bē -a 'wī 'nyan. 'Pian fē -tōwli "cēē 'bē 'fo -nan, -yēē ci min yidi "yi "a. ⁹Fē nēn maan ve zīē -yēē ci 'nan, -ka'a 'wī pēēnōn "tōa Bali da di. En -cēē Bali 'lewei vidī bē, -a pēēnōn "cēē di. ¹⁰'Pian yi nēn fē nēn e ci tigli bē e -taa "bē, te 'wī pēēnōn zīē e -nyan. ¹¹-Kaa -kōōn 'wī 'gōē -a man -tō: Tū nēn -te min a 'nēn "wēnēn 'a bē, min 'wī tin "baa 'nēn "wēnēn pē -ji, en -yēē ci "nrōndi a 'nēn "wēnēn pē -ji, en e 'wī "sia 'va 'nēn "wēnēn pē -ji. 'Pian -te min drē ceje bē, 'wī pēēnōn nēn 'nēn "wēnēn pē -ji bē e "sia -a drēdi man "fo. ¹²'Bē nēn 'gōē, e ya "le -niannun 'ji nēn -kaa ci fē -nanjēnan, en fē 'bō a "muizāan. 'Pian yi zīē -a da nēn -kaa Bali ye -goēzee. En "nyian bē, 'bē nēn 'gōē -ka'a tian Bali tōa 'e pēēnōn di. 'Pian yi zīē -a da nēn -kaa Bali -tōa 'e tigli da, "le zī e -kaa -tōa 'va bē -yēē 'wī 'zū.

¹³Tū nēn -kaa ci -ji 'gōē, 'wī nēn e -fō min man 'nan 'e drē bē, -nyrēn 'gō: Min -le yi -teradi Bali da a -tō, en min 'bli 'fōdi Bali lē a -tō, en min -le min yidi "yi "a -tō. 'Pian o yaaga zīē -a -dan nēn "va "bē, -nyrēn min yidi "yi "a.

14

"Yi 'tō 'tōdō pēēnōn nēn Bali lei 'saun -a dra Zozinōn lē bē, 'ka "yi "drē -a 'ka cin lē!

¹Min yidi "yi "nēn 'ka -trōa -si 'le 'wī pēēnōn drēnan! En "nyian bē 'ka "yi 'tō 'tōdō pēēnōn nēn Bali lei 'saun -a -nōan Zozinōn lē bē -a -wēē! 'Pian -a tēdē nēn 'ka -wēē "bē, -nyrēn Bali 'lewei vidī -a. ²Fē nēn maan ve zīē -yēē ci 'nan, min nēn e "we weinun nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē, Bali lē nēn e 'wī tin "baa, minnūn lē "cēē di. Blamin 'ka 'kōlaman -e 'e -ci man di, kōō 'wunūn nēn Bali lei 'saun a "paa -a 'le te yaa ve bē, -a -ci a 'e yōōdi minnūn man. ³'Pian min nēn e Bali 'lewei ve bē, blaminūn lē nēn e 'wī tin "baa. E 'wī tin "baa -wle, te -wēē yi -teradi Bali da "paa "da, te e 'wī "paala -wle, en te e 'o "kōē -tōa 'o da. ⁴Kōō -te min "we weinun nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē, -a 'bō 'fli -le yi -teradi Bali da 'bē "paa "da. 'Pian min nēn e

Bali 'lewei ve be, Zozinon pænon 'le yi -teradi Bali da nen yaa "paa "da.

5 An ya "vale 'ka pænon 'ka 'w1 weinun nen blamin 'ka -a -ci maan die, -a -ji. 'Pian 'w1 nen e ci 'w1 'yi "a "fo "be, -nyren 'nan, 'ka Bali 'lewei vi Zozinon le. Maan ve 'cee 'nan, Bali 'lewei vid1 -dan "mlian weinun nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -fod1 da. 'Pian -te min -to weinun zie -a -ci ve be, e Zozinon 'le yi -teradi Bali da "paa "da "nyian.

6 'An "buv1 Zozinon, -te an 'lv 'ka 'va, en an w1 weinun nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, te 'w1 'yi "cen "nen maan dre 'cee? E "ka "fo "di. 'Pian -te 'wunun nen Bali -a -nan koon 'men be, -a 'bo nen maan 'v1 'cee, -te 'be 'cee di, -te 'wunun nen maan -toa Bali -le 'w1 'a be, -a 'bo nen maan 'v1 'cee, en -te 'be "cee di, an Bali 'lewei 'v1 'cee, en -te 'be "cee di, an Bali -le 'w1 paa 'ka 'ji be, te 'w1 'yi -dan nen maan dre 'cee. -Njæ duv? 7 An "ta -a -koon "man w1 -to ve 'cee. -Te min -to -a -gædi -tenan, -te 'be 'cee di, e ya -guede -tenan, en -a wei -ci 'ka 'e 'sidi die, wa'a 'kolaman -a -ci mand1 -a "fo "di.

8 En -a -koon "man w1 -to nen "nyian 'gu. 'Bei nen o -ko -a -kuli man be, -te e ya 'wunan en -a wei -ci 'ka 'e 'sidi die, 'sounjanun 'ka o man wov1 man -kuli -tand1 da "fo "di.

9 -A -towli "nen blamin -le ve -a. -Te ka ya 'wunan weinun nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, 'w1 nen ka ci -a vnan be, min -a dra 'ko -e 'e -ci man? Te e ya "le ka ya 'ka 'fli "koe -nyannan 'e "tun. 10 Wei a 'træda "kaga, en wei -to 'lee 'e 'fonon. 11 -Te min a wei -to -fonan, en ma'an -ci maan die, te min zie e ya -pen min -a "men 'va, en an ya -pen min -a -yee 'va. 12 Zi 'cee ve ci "nyian zie. -Yee "wean -te ka ya "vale 'nan Bali lei 'saun 'e "yi "to -non 'cee be, "yi "nen e Zozinon pænon 'le yi -teradi Bali da "paa "da "be, -nyren 'ka -wee!

13 -Yee "wean min nen e "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, 'e Bali tru 'ba -a -ci vid1 man! 14 Koo -te min a Bali tru 'banan wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, te Bali lei 'saun 'be ci 'w1 zie -a -drenan, 'pian -a 'bo 'le 'ci "nrondi "cee di, en 'w1 'bo nen yaa ve be, -a 'bo 'ka "e -ci maan di. 15 -Kaa dra "men 'ko? An Bali tru "baa wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji "le zi Bali lei 'saun -a ve 'men be, -yee 'w1 'zv. 'Pian e ya "le 'an Bali tru 'ba "nyian wei nen blamin -a -ci maan "be -a -ji. An "dre -foa wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji "le zi Bali lei 'saun -a ve 'men be, -yee 'w1 'zv. 'Pian e ya "le an "dre "fo "nyian wei nen blamin -a -ci maan "be -a -ji. 16 'Ka 'ci "nrøn 'w1 'gve -a da. Min a Bali muo "fonan wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji "le zi Bali lei 'saun -a ve -yæ "be, -yee 'w1 'zv. -Te min a 'e -nyrand1 -a "srøn "be, yaa dra 'ko -e 'e 'w1 "man Amen? Koo Bali muo "nen yaa -fo be, 'w1 nen yaa 'v1 be, min zie ya'a manle di. 17 'W1 'kpa, Bali muo "fodi zie 'w1 'yi

"to nen, 'pian ya'a 'i boæzan -to Zozizan 'le yi -teradi Bali da paa "da "di.

18 An Bali muo -foa 'nan, an "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji an "mlian 'ka pænon da. 19 'Pian -te Zozinon 'o cin 'yi be, maan -weeman 'nan, an 'w1 soolu vi wei nen blamin -a -ci maan be -a -ji, -e -wee yi -teradi Bali da 'e 'pa "da. 'Be "yi "mlian 'w1 -kpi fu (10.000) nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -vid1 da.

20 'An "buv1 Zozinon, te 'ka 'ci "nrøn "le nannannun -le 'w1 'zv di! 'Cee 'w1 'fa 'sidi 'e 'kon min ceje pe -ji! 'Pian 'w1 'wli di "drædi va be, 'ka 'kon "le 'nen linennun nen 'to 'ka 'e 'pad1 o man die, -wee 'w1 'zv! 21 'W1 nen 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'ci "nrøn "da. E ya 'e 'cren -ted1 'nan:

«Minsan -a 'v1 'nan:
Minnun labe,
an -ciala -pænon 'va
-e 'an 'w1 tin 'ba -wle wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji.

An 'w1 zie -a dre,
'pian wa'a 'o "trøn "tøle 'an wei le "fo "di.»

22 -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, 'wid1 wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, Bali 'be 'w1 'noan -koon "ve -to dre minnun nen o 'ka "vale 'o yi -teala Bali wei da die -wee ve -a. 'Pian Bali 'ka -a drele minnun nen o yi -teala 'e da be, -wee ve -a di. En Bali 'lewei vid1 be, 'w1 'noan -koon "ve -to nen Bali -a dre minnun nen o yi -teala 'e da be -wee ve -a, 'pian minnun nen o 'ka "vale 'o yi -teala Bali wei da die, "o "ye 'w1 "tun "a.

23 'Ka 'ci "nrøn 'w1 'gve -a da -to. -Te Zozinon pænon a 'o cin yid1 -leglizi drenan, te o pænon "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, en Zozinon nen wa'a tian 'w1 zie -a -nan yile die, -te 'be "cee di, minnun nen wa'a yi teala Bali da die, o wla Zozinon zie o va. Maan ve 'cee 'nan, 'o 'ci "nrondi "siala 'nan, klin "nen o man. -Njæ duv? 24 'Pian -te Zozinon pænon zie o ya Bali 'lewei vnan, en min nen ya'a yi teala Bali da die, -te 'be "cee di, Zozizan nen ya'a tian 'w1 zie -a -nan yile die, 'e -wla o va be, 'w1 pænon nen o ci -a vnan be, -yee "wean e 'yee 'w1 'wli di -toa 'e 'bo 'a, -e -a -wulo -ji "nrondi 'e tin -te "da. 25 'Wunun nen "ji 'e yov1 be, -a ta boala. Toon 'e "po -soonman -e 'e yra "blula, te e "ta Bali bod1 "siala -a vid1 -a 'nan: «'W1 'kpa, Bali a 'ka yei.»

Pøl 'w1 'pla Korinti 'non le -leglizi dre di da

26 'An "buv1 Zozinon, o -leglizi dra 'ko? -Te Zozinon a 'o cin yid1 -leglizi drenan be, min -todv pænon -pe 'e 'kon 'va. Min -mie 'e "dre "fo. En min -mie 'e 'w1 "paa minnun ji. En min -mie 'e 'w1 nen Bali -a -nan koon -yæ "be -a vi. En min -mie 'e 'w1 wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji. En min -mie 'e 'w1 zie -a -ci vi. 'W1 pænon nen kaa dra be, ka -wee 'nan 'e

Zozinon p̄eenon 'le yi -teradi Bali da 'pa "da. 27 -Te min "ta "we wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, 'e dre min -to, min "fli, -te 'be "cee di, min yaaga. 'Pian -te min -to c̄een "man "be 'vaa -e min -to 'e 'yee v̄e vid̄i 'sia. En "nyian be -a -ci vizan 'e 'kon. 28 -Te -a -ci vizan "ka "die, te min 'e 'w̄i wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji Zozinon yei "di! 'Pian 'e 'w̄i Bali le te e ya 'yee "k̄onnen!

29 En "nyian be, Bali 'lewei vid̄i be, 'e dre min -to, min "fli, -te 'be "cee di, min yaaga. En min -mienun 'o 'w̄i z̄ie -a fa 'si! 30 'Pian -te to 'b̄o z̄ie -a wlu, Bali 'w̄i 'nan k̄oon min pee le 'w̄i z̄ie -a da be, min nen e ci paan Bali 'lewei v̄inan be, 'e -toa. 31 -Te min -to c̄een "man "be 'vaa -e min pee 'e 'yee v̄e vid̄i 'sia. Te 'ka p̄eenon 'e Bali 'lewei 'v̄i 'e cin -a di! -Te kaa 'v̄i -tod̄u be, e 'w̄i "paa 'va 'ka p̄eenon le, en e 'ka p̄eenon "koe -toa. 32 -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, -te min a Bali 'lewei v̄inan be, e -k̄olaman 'e 'fli 'kundi -a -e 'e 'le 'to. 33 Fe -le "wean nen an 'w̄i z̄ie -a 'v̄i be, Bali 'w̄i dra 'e "nen 'e "nen en yaa dra -tr̄oo, 'pian ya 'a 'w̄i dra 'e baadi -ji di.

Zi e dra Bali -le -leglizi -tod̄u p̄eenon 'ji z̄ie. 34 -Te Zozinon 'a 'o cin yidi en o ya -leglizi drenan be, lum̄onun 'o 'lebo 'pla "da. K̄oo -a -si 'ka 'e 'n̄ondi -wle -e 'o 'w̄i 'si "va "fo "di. 'Pian 'o 'ta wola 'w̄i nen -k̄lonm̄on -a ve be -a da! Zi e ci 'e 'cren -ted̄i Bali -le -pei 'fluba 'ji z̄ie. 35 -Te lum̄onun a "vale 'nan 'o 'w̄i 'ci laabo 'w̄i -mie da be, 'o laabu 'o -sran -l̄o te o ya "k̄onnen. K̄oo e 'ka 'w̄i "yi "a -e lum̄on 'e 'w̄i 'si "va te Zozinon 'a -leglizi drenan di.

36 E ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'va nen Bali -le 'w̄i 'b̄ola 'e tede? -Ceje, e 'ka zi "fo "di. En e ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'saza 'va nen Bali -le 'w̄i 'b̄ola? -Ceje, e 'ka zi "fo "di. 37 -Te -a -cin a min -to -ji 'nan 'e ya Bali 'lewei vizan -a, -te 'be "cee di, 'nan Bali lei 'saun 'be 'e 'paala "fo "be, -a san 'e -to 'nan, 'w̄i nen maan cren -te 'cee 'ḡoe, e 'sia Minsan va. 38 En min nen e 'ka "vale 'e 'ta wola 'w̄unun z̄ie -a da die, Bali 'ka -a san siala 'yee min -a "fo "di.

39 -Yee "wean, 'an "b̄oi Zozinon, 'ka -wee 'nan 'ka Bali 'lewei ve. En -te min a 'w̄unan wei nen blamin 'ka -a -ci maan die -a -ji be, 'ka 't̄ui 'e v̄i. 40 'Pian 'ka 'w̄i p̄eenon z̄ie -a dre -tr̄oo, en 'ka dre 'e "nen "e "nen.

15

P̄l 'w̄i tin 'ba Kor̄enti 'n̄on le Crizi -le wlu- andi -kanon 'va da

1 'An "b̄oi Zozinon, Zozi Crizi 'le 'w̄i 'n̄onnon nen maan 'v̄i 'cee be, -a 'b̄o nen maan -cin -toa 'ka 'ji. Ka w̄i "man, en ka ya 'ka leadi "man tian c̄eegv̄ yi -a. 2 -Te ka 'ta 'wola "da "le zi maan 'v̄i 'cee be, -yee 'w̄i 'z̄o be, e 'ka "sia 'w̄i 'ji. 'Pian -te ka 'a 'be drele die, 'cee yi -teradi Zozi da a 'w̄i "tun "a.

3 'W̄i nen Minsan -a -peba 'wo 'an 'l̄o be, maan paa 'ka 'ji. 'W̄i z̄ie e ya 'w̄i -dan to -a. -Nyren 'nan: Crizi -ka -cee 'w̄i 'w̄lidi "le "wean. Bali -le 'fluba 'w̄i z̄ie -a 'v̄i 'e 'cen 'nan e dra, en e dre. 4 Zi e -ka be, en waa 'wo. -A yi yaagan da be en Bali -a wluan -kanon 'va. Bali -le 'fluba 'w̄i z̄ie -a 'v̄i 'e 'cen 'nan e dra, en e dre. 5 Zi e wluan -kanon 'va be, 'e 'fli k̄oon P̄ieri le, en "be -sru 'e 'fli k̄oon 'e -srunon 'fuda "fli 'b̄o le. 6 "Be -sru en 'e 'fli k̄oon -kaa "b̄oi Zozinon le 'e cin -a. O ya min -yaa 'soolu. O "kaga yie a tian "man, en o -mie kaa. 7 "Be -sru 'e 'fli k̄oon Zaji le, en 'e 'fli k̄oon 'yee 'pasianon le. 8 O p̄eenon z̄ie 'wee -sru "be, en 'e 'fli k̄oon 'men. An ya 'nen nen Bali -a -ya te -a m̄len 'ka b̄ole die -a.

9 Fe nen maan ve z̄ie -yee ci 'nan, an 'ka fe -to -a Zozi 'le 'pasianon yei "di. En e 'ka "le -e 'an dre paan Zozi 'le 'pasiazan -a di, k̄oo an 'te 'pa Bali -le -leglizi da. 10 'Pian Bali "yi dre 'men, en yaan dre Zozi 'le 'pasiazan 'a. "Yi "nen Bali -a dre 'men z̄ie, -a "nen 'b̄ola -dan. K̄oo an 'nyranman 'pa an ci Zozi 'le 'pasianon p̄eenon da. 'W̄i t̄igl̄ 'ji be, m̄een "cee 'nyranman 'pa 'an 'b̄o 'a di, 'pian Bali 'b̄o 'be 'w̄i z̄ie -a dre 'yee "yi "a. 11 -Yee "wean te e ya 'an 'b̄o 'a oo, -te 'be "cee di, -te e ya Zozi 'le 'pasianon -mienun -a oo, Zozi Crizi -le 'w̄i 'n̄onnon nen kua ve 'cee be, -nyren z̄ie. En -a 'b̄o da nen ka yi -tera be.

Bali Zozinon p̄eenon wuanla -kanon 'va

12 -Kaa "paaman minnun ji 'nan, Bali Crizi wluan -kanon 'va. -Te 'be a z̄ie, -me "le "wean nen min -mienun a 'ka yei, te waa ve 'nan, minnun nen o kaa be, wa'a 'wuanla -kanon 'va di. 13 -Te minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanon 'va die, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va di. 14 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va die, "te 'w̄unun nen -kaa ve minnun le be -a -ci "ka "di. En "nyian "te 'w̄unun nen ka yi -teala "da "be -a -ci "ka "di. 15 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va die, "te -kaa 'wlu w̄i 'v̄i Bali man, k̄oo -kaa 'v̄i 'nan e Crizi wluan -kanon 'va. -Te e ya 'w̄i 'kpa -a 'nan minnun nen o kaa be Bali 'ka o 'wuanla -kanon 'va die, "te Bali 'ka Crizi 'wunlea -kanon 'va "fo "di. 16 Maan ve 'cee 'nan, -te minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanon 'va die, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va di. 17 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va die, "te 'w̄unun nen ka yi -teala "da "be, e ya 'w̄i "tun "a. En "te ka ya tian 'w̄i 'w̄lidi "drenon 'a Bali 'le. 18 En "nyian "te minnun nen o dre Crizi -le ve -a en o kaa be, o -nan -nyan. 19 -Te -f̄odi 'tre 'ḡoe -a da 'saza "ce "le "wean nen -kaa yi -tera Zozi da be, "te maan ve 'cee 'nan -kaa "yago "mlian minnun p̄eenon 'le ve da.

20 'Pian 'w̄i t̄igl̄ 'ji be, Crizi wluan -kanon 'va. -Yee ci min tede nen e wluan -kanon 'va be -a. 21 'Li 'e tede be, min -towli "le "wean nen -kadi 'pla blamin man. -A -towli

"nen "nyian minnun wuanla -kanon 'va min -towli "le "wean. 22 -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan blamin p̄eenon nen 'treda be, Adan kludanon nen waa, -yee "wean -kadi 'pla blamin man. 'Pian minnun p̄eenon nen o dre Crizi -le ve -a be, o wuanla -kanon 'va.

23 En wluandi -kanon 'va zie e dra 'e "nen 'e "nen. -A tede dre Crizi -le ve -a. En to nen Crizi -ta pee wo be, te e 'bo minnun nen o dre Crizi -le ve -a be o da. 24 "Be -sru te 'treda -nyan to nen. To zie -a man nen lei -wliḍinun 'lee fenun p̄eenon nen o min "paala be, 'lee fenun p̄eenon nen 'pleble e -wlo "be Crizi o -nan -nyaan, -e 'e mingonnen tre -peba wo Bali lo. -Yee ci -kaa "ti "a. 25 Fe nen maan ve zie, -yee ci 'nan Crizi mingonnen -ble -trilii, -e Bali 'e 'cen -a 'nanmannon 'klidi man. 26 'Nanmanzan nyranman nen -a -nan -taa "nyanle be waa laabo -ka.

27 -A -naan da nen -e 'wi zie 'e dre. Koo e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali -a -to fe p̄eenon da.»

'Pian -te waa 'vi 'nan, Bali -a -to fe p̄eenon da be, -a -ci a 'wein 'nan Bali 'bo 'ka "va "di. 28 En to nen Bali 'cean Crizi -todi man fe p̄eenon da be, -te e 'bo be, -e Crizi 'bo nen Bali -pi a be 'e 'fli -peba wo Bali nen yaa -ta fe p̄eenon 'bo da be -yrc. Yaa dra zie 'nan -e Bali nen 'e 'kon mingonnen -a fe p̄eenon da.

Pōl 'wi 'pla 'klagla Korēnti 'nōn le

29 'Ka 'ci "nrōn 'wi 'gve -a da! 'Ka 'va min -mienun o -batize dra minnun nen o kaa be o 'leji. -Me "le "wean nen o 'wi zie -a dra? Koo kaa ve 'nan, minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanon 'va di. 30 En -a -to nen "nyian 'gv. -Te minnun 'ka 'wuanla -kanon 'va die, -me "le "wean nen bodrun funnin en -kaa fli ta "flumlan 'wi 'pleble p̄eenon nen e bōa "min man be -yrc? 31 Maan ve 'cee 'nan, to -tōdo p̄eenon nen e 'cean be, te 'an 'fli ta "flumlan -ka le. 'Wi tighi nen maan ve, 'ka yi -tera 'an da! Koo cee ci minnun nen waan 'blo -tōa "da -kaa san Zozi Crizi 'le be waa. 32 En kaa -tōa 'nan, 'an 'fli ta flula -ka le Efez 'nōn fla. An yi -teala "da 'nan minnun nen o kaa be, o wuanla -kanon 'va, -yee "wean nen an 'wi zie -a dra. -Te e 'ka zi die,

«Te maan dra "le minnun nen waa ve 'nan -kaa fe -bli -e -kaa -wen mlin, koo "tre kaa -kaaman be -wee 'wi 'zv.»

33 'Ka dre "yi, 'wi zie te 'ka 'fli 'tōi -e 'e 'ka 'man yidi. Koo bee -wliḍi "bliḍi be, -yee -maan min 'wi 'wliḍi "dra. 34 'Cee 'ci "nrōndi 'e 'trōa -si yra! Te 'ka 'wi 'wliḍi "dre "nyian di! Maan ve 'cee 'nan, min -mienun -a 'ka yei, wa'a Bali toa di. -Te an 'wi zie -a 'vi be, 'e 'ka 'te 'yra -a.

-Te minnun wluan -kanon 'va be o -kōan 'kō?

35 -A -mie dra be, min -a laabo 'nan: «Min wuanla -kanon 'va 'kō? En -te min wluan -kanon 'va be, -a 'kōle -kōan 'e da 'kō?» 36 Maan ve -a san le -blozan. Fei fe 'wlenun nen waa -fōa 'tre 'ji be, 'i 'ci "nrōn 'wi nen e dra be -a da! -Te ya'a fūhle die, -a -kōn 'ka bōa "da "di. 37 Fe 'wle nen min -a -fōa 'tre 'ji be, -to -pe nen e dra -a be, -nje wa'a 'fō di. -A 'wle "tun "nen waa -fōa 'tre 'ji. -Te e ya 'saa 'wle -a oo, en -te e ya fe 'wle 'pee -a oo, -a 'wle "tun "nen waa -fōa. 38 "Be -sru -e Bali 'e fe 'wle zie -a bō, -e -pe nen 'e trōman "man "be, 'e -nōn -yrc. Fe 'wle 'to 'lee 'e tru -pe, -a 'bō nen Bali -a dra.

39 'Wi -towli zie -yee dra "nyian fe -tōdo p̄eenon nen o 'flian be -wee ve -a. Blamin -to -pe a, en -winun -to -pe a, en "lomannun -to -pe a, en ponun -to -pe a. 40 En "nyian be, laji fenun a, en 'treda fenun a. 'Pian laji fenun 'lee 'wee fenyian, en 'treda fenun 'lee 'wee fenyian. 41 Yide 'le fenyian a 'e 'to, en mlen -le fenyian a 'e 'to, en mlen crennun -le fenyian a 'e 'to. Mlen crennun p̄eenon 'bō zie, -wee fenyian 'ka bōa 'e cin man di.

42 -Te ka "ta 'ka 'ci "nrōnman -kanon wluandi da be, 'winun zie -a da nen 'ka 'ci "nrōn! Fe 'wle nen waa -fōa "be e fulman, -a -towli "nen "nyian -kaa 'kōle -le ve -a. 'Pian -te -kaa wluan -kanon 'va be te -kaa 'ka 'nyian fe nen e fulman be -a di. 43 Min 'kōle nen waa -fōa 'tre 'ji be, e ya sre ve -a, en -a "koe 'ka 'e da di. 'Pian -te e wluan -kanon 'va be, e "bia fenyian, en -a "koe -kōan 'e da. 44 Blamin 'kōle 'gve -a 'bō nen waa -fōa 'tre 'ji. 'Pian to nen e wuanla -kanon 'va be, e -kōan laji 'kōle nen Bali -le 'belidi a -yrc "be -a.

Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, -te blamin 'kōle a be, te laji 'kōle nen Bali -le 'belidi a -yrc "be, e ya "nyian. 45 'Wi 'bō zie e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«Adan nen blamin tede -a be, 'treda blamin -le 'belidi nen -yrc.»

'Pian Crizi nen e ci "le Adan -fōla "dazan 'zv be, Bali -a wluan -kanon 'va, e dre lei -a, en e 'belidi -nōan "min le. 46 Laji 'kōle nen Bali -le 'belidi a -yrc "be, -yee 'cee -trōa -si 'le di. 'Pian blamin 'kōle 'be -trōa -si 'le, "be -sru en e dre laji 'kōle nen Bali -le 'belidi a -yrc "be -a. 47 Adan nen blamin tede -a be, 'tre nen Bali -a 'si en yaa dre. 'Pian Crizi be, e 'si laji. 48 Adan kludanon p̄eenon a "le Adan 'bō 'le 'wi 'zv. 'Pian minnun nen laji ve -a be, o ya 'le Crizi nen e 'si laji be -yee 'wi 'zv. 49 'Be nen 'gve, -kaa ya "le Adan nen Bali 'tre 'si en yaa dre be, -yee 'wi 'zv. 'Pian to -to -taa "bōle be, -e -kaa dre "le Crizi nen e 'si laji be -yee 'wi 'zv.

-Me "wi 'be dra to 'le 'srannan?

50 'An "bōi Zozinon, 'wi nen an 'wi zie -a 'vi "man "be, -nyren 'gv. -Te min a 'le blamin nen -kaa ci -a 'gve -yee 'wi 'zv, -a nen a "man, en -a nyen a "ji "be, ya'a 'ko Bali -le

mingönnen trêda di. En "nyian be 'kôle nen - kaa da foli ve -a 'göe, 'belidi nen ya'a 'nyaan die, ya'a 'kôlaman -e 'e drê -yee ve -a di. ⁵¹ Wî 'tö nen e ya 'e yôdi blamin man be, an "ta -a -ci ve 'cêe. -Kaa pëenon 'ka 'cëan -kaadi man di, 'pian Bali -kaa pëenon 'kôle limlan. ⁵² Wî zîe e dra tada en e dra tö "wënnen 'wlu. Tü -folä "da "ji, -te Bali -le 'bei 'nyranman wü be, minnun nen o kaa be, o wuanla -kanon 'va te wa'a "nyian kaa di. En -kaa nen -kaa yîe -kôan "man "be, Bali -kaa 'kôle limlan. ⁵³ Fë nen maan ve zîe -yee ci 'nan, blamin 'kôle nen 'e da foli ve -a, en -kadî a 'e 'pladi "man 'göe, e ya "le 'e lila laji 'kôle nen e 'belidi 'yî be -a, te 'kadî 'ka "nyian -yee ve -a "fo "di. ⁵⁴ -Te 'wî zîe e cëen drêdi man be, tôon -e 'wî nen 'e 'cëen -tedî Bali -le 'fluba 'ji be, 'e 'le sôo. Kôo e ya 'e 'cëen -tedî 'nan:

«Fë nen waa laabo -ka be -a -nan -nyan. Bali -a klî "fo.

⁵⁵ -Ka -le 'pleble 'ka "nyian blamin da di.

Ya'a "nyian kôlaman min -tedî -a di.»

⁵⁶ Fë nen yaa maan 'lôo -ka min -tea "be, 'wî 'wli di "drêdi man nen. En "nyian be, 'wî 'wli di "le 'pleble "sia -pei -tö wînun va. ⁵⁷ -Kaa Bali muo "fo! E cila -kaa san Zozi Crizi -va, en e 'pleble 'non -cëe 'nan -e -kaa -ka 'klî.

⁵⁸ -Yee "wëan 'an "böi Zozinon, an 'ka ye "yî 'kpa, te 'ka 'pë 'e plü di! 'Ka 'tö 'pleble 'cee yi -teradi Zozi da -a! 'Ka 'fli -non Minsan -le 'nyranman 'padî -ji. En -a -cin 'e 'kôn 'ka 'ji 'nan, 'cee 'nyranman nen kaa "paa Minsan le be, -a "nen 'ka 'fo 'e "tun "di.

16

Zozinon "lala -non Zeruzalem -le ve -a

¹ "Lala nen 'kô 'ka -non Zeruzalem Zozinon 'le ve -a be, 'wî nen maan 'vî Galati -leglizinun le be, -a da nen "ka "drê "nyian! ² -Yee "wëan 'mônnen yi -tödü pëenon nen e böa "be, min -tö 'e "lala 'pla 'e 'pë -a! Zî min -a 'yî be, -a da fe nen 'e 'pla 'e 'pë -a! -Te kaa drê zîe, yî nen an 'lô 'ka 'va be, "lala 'bodî wî 'ka 'kôan 'ka man di. ³ En yî nen an 'lô be, minnun nen ka o 'si "va "be, -wëe ko 'cee "lala zîe -a Zeruzalem. 'Pian an 'fluba dra, maan "paa "va, en o -kô -a. ⁴ En -te e ya 'nan kô -kô waa be -e 'kô 'kô.

Pöl yee 'ta wödi 'wî vî

⁵ "Mën 'vî 'nan an "lô 'ka 'va be, an -ciala Masedöa. 'Pian ma'an 'môan -nan nun di. ⁶ -A -cin a 'an 'ji 'nan 'an tö -mie drê 'ka 'va. -Te ya'a drêle "yî "diê, tö -wli di "nen min 'ka 'kôlaman -e 'e 'kô 'ta wönan diê, e -cia "fo 'vaa en an "sia 'ka 'va. 'Pian 'mën -kôdi a 'ka 'lô -e 'an böla fënan nen an "ta -kô be -a -nan. ⁷ -Te an 'lô be, ma'an 'ciala "da "di, -te Minsan wü "man "be, an "môan 'ka 'va fôonon. ⁸ 'Pian an -fo Efëz 'gü, Pantekôt böa 'an man 'vaa en an "lô. ⁹ Kôo Minsan -si 'le 'sü 'mën 'fla 'bö da, 'nan -e 'an Zozi 'le 'wî 'nônnon vî minnun

"kaga "le. 'Pian minnun nen o "naan 'an man be, o ya -nan "kaga.

¹⁰ -Te Timote 'bö 'ka man nun be, 'ka drê "yî, "tögo -a -pë -sru 'e tōa 'ka 'va. En -a -cin 'e 'tö 'ka 'ji 'nan e Minsan -le 'nyranman "paa "le 'mën 'wî 'zö. ¹¹ Te 'ka 'va min -tö 'e Timote va wî drê 'e 'pela koda "fo "di! Pian 'ka 'pa "va -yee lîdi 'e da -ji, en e 'bö 'an man 'gö te -a -ci yra "tra. Kôo ya -a -pënnan 'kô 'vale -kaa "böi Zozinon 'a.

¹² -Kaa "böi Zozizan Apolo -le ve be, maan trö 'ba 'tandan 'nan 'e 'lô 'ka 'nanjen o 'vale -kaa "böi Zozinon -mienun -a. 'Pian ya'a 'wile "man 'nan 'e 'lô 'nun -naagu di. E 'nan, -te 'e 'wulo -da 'yî be, te 'e "ta "lô.

Pöl 'wî 'nyranman tin 'ba Korenti 'non le en yaa 'le 'sran o 'tö budî -a

¹³ 'Ka yîe 'tö 'ka 'fli -va! 'Ka 'tö 'pleble 'cee yi -teradi Zozi da -a! 'Ka "koe 'e 'kôn 'ka da! Te 'ka 'pë 'e plü di! ¹⁴ Yîdi "yî 'nen e -tröa 'cee 'wî pëenon drêdi -si 'le!

¹⁵ 'Wî 'tö nen e ya 'le 'an vî 'cëe be, -nyren 'gü. Ka Sefana 'lee 'e 'mangulinun -töa. -Wëe drê Akai 'leglön 'ji minnun tede nen o -fö Zozi 'va be waa. O Zozinon pëenon 'su. -Yee "wëan 'an "böi Zozinon, an 'ka trö "baa 'nan, ¹⁶ 'ka 'ta wöla o wei da! En minnun pëenon nen o "paa o va Minsan -le 'nyranman 'panan be, 'ka 'ta wöla o wei da "nyian. ¹⁷ Sefana 'lee Fornatu 'lee Akai ku -le -ta nen waa 'wö 'an 'nanjenle be, yaan 'ci nran 'kpa 'tögl. Kôo zî an o 'yî be, e drê 'mën 'le 'nan an 'ka pëenon 'yî. ¹⁸ Waan "koe "tö 'an da "le zî waa dra 'ka 'va nun tö pëenon man be -yee 'wî 'zö. -Yee "wëan minnun nen "le -wee 'wî 'zö be, 'ka o 'sia min -a.

¹⁹ Zozinon nen Azi 'leglön 'ji be, o 'nan, o 'ka 'tö bö. Akila 'lee 'e nan Priskil 'lee Zozinon nen o cin ye -wee 'kuin be, o 'nan, o 'ka 'tö bö 'tandan Minsan -le "wëan. ²⁰ En Zozinon pëenon "o 'nan, o 'ka 'tö bö. 'Ka Zozinon pëenon 'tö bö -atu -tedî -a o man.

²¹ 'Ka 'tö bödi nen 'göe, mëen 'be 'cëen -te 'an 'pë -a.

²² Min nen ya'a Minsan ye "yî "diê, Bali 'e 'wî "nen -kôon -a san le. Maranata! Minsan 'e 'ta!

²³ Minsan Zozi 'le "yî 'e 'kôn 'ka pëenon 'va!

²⁴ -Kaa drê "le min -töwli 'zö Zozi Crizi -le "wëan, -yee "wëan an 'ka pëenon ye "yî.

'Fluba "flizan nen Pəl -a cren -te Korēnti 'nōn lē

1 'An 'bō Pəl bē, Bali 'bō 'ci 'sō 'a nēn an drē Zozi Crizi -le 'pasiāzan -a. Mēēn 'fluba 'gūē -a cren -tē 'kū 'vāle -kaa "bōi Zozizan Timote -a. Kūa cren -tē Bali -le -lēglizi nēn Korēnti flā bē -a -ji 'nōn lē. En e ya 'nyian Bali -le minnūn pēēnōn nēn Akai 'lēglōn 'ji bē -weē vē -a.

2 -Kaa "ti Bali 'lēē Minsan Zozi Crizi 'o 'weē 'yi 'lēē 'weē -fōdi -trōō -nōn 'cēē.

Pəl Bali muo "fō 'wī nēn Bali -a drē Zozinōn lē bē -a mān

3 -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē cī -kaa san Zozi Crizi "ti 'a. En -yēē cī "ti 'nēn min nyirinda -sēan "da "bē -a. E ya Bali nēn e -kaa "kōē -tōā -kaa da bē -a. 4 Yra yidi pēēnōn nēn e bōā -kaa mān bē e -kaa "kōē -tōā -kaa da. Yaa dra zīē 'nan -e -kaa 'bō "nyian, -kaa -kōla "wō minnūn nēn yra yidi 'tō 'tōdū pēēnōn bōā "o mān bē, o "kōē 'tōdi -a 'o da. Zī Bali 'bō -kaa "kōē 'tō -kaa da bē -a -tōwli "nēn 'nyian -kaa dra -weē "lē. 5 E ya 'wī 'kpa -a 'nan -kaa yra yē "kaga -kaa ya Crizi -le vē -a -lē "wēan. En e ya 'nyian 'wī 'kpa -a, 'nan Crizi -kaa "kōē -tōā -kaa da 'kpa tgli.

6 -Yēē "wēan -tē kō ya 'kō yra yūnān bē, e ya 'cēē 'wī 'yi "a. Kōō kō yra yē 'nan -e 'ka "kōē 'e 'kōn 'ka da, -e 'ka 'si 'wī 'ji. En -tē Crizi 'kō "kōē -tōā 'kō da bē, e ya 'cēē 'wī 'yi "a "nyian. Kōō 'wī zīē e 'ka "kōē -tōā 'ka da, en e 'ka 'mān -tōā 'plēblē yra yidi -tōwli "nēn e bōā -kaa pēēnōn mān bē -a -ji. 7 'Wī zīē -yēē "wēan bē, nyēn 'ka 'kō 'ji 'cēē "wēan dī. Kōō kūā -tōā 'nan, -tē ka ya 'ka yra yūnān "lē 'kōē 'wī 'zū bē, Crizi -taa 'ka "kōē "tōlē 'ka da "lē 'kōē 'wī 'zū "nyian.

8 'Kū "bōi Zozinōn, kō ya "vāle 'ka -tō 'nan yra yidi -dan tū 'bō 'kō mān Azi 'lēglōn 'ji. Yra yidi zīē e 'nan 'kō da 'e 'cīla "da. 'Kū "kōē 'si 'kō da "fō, en 'kō 'ci nrōn 'nan 'kō 'wūlo 'ka 'bōāla "va "dī. 9 'Wī 'kpa, -a -cīn -tō 'kō 'ji 'nan minnūn "ta 'kō -tēēman. Bali -si -nōn 'nan 'wī zīē 'e bō 'kō mān -e 'kō vīlē 'kō yī -tērā 'kō 'bō 'flī da dī. 'Pian -e 'kō yī -tērā Bali 'bō nēn e minnūn wuanla -kanān 'va bē -a da. 10 Bali 'bō zīē -yēē 'kō 'sū -kadī nēn e "ta paan bōā 'kō mān bē -yrō. En yaa dra tian cēēgū yī -a zī. En "nyian bē, 'kō 'bli a -yrē 'nan, yaa dra tian 'trīlīi. 11 'Pian 'ka 'bō cēē -tōā 'kō 'wlu Bali trō 'badī -a 'kōē. -Tē min "kaga -a drē zīē, -a -nan nēn Bali -taa "yi "drēlē 'kōē, -e "yi "nēn Bali -a drē 'kōē zīē -yēē "wēan bē, min "kaga 'o Bali muo "fō.

Pəl -a 'vī 'nan 'e -cīalā Korēnti, 'pian ya'a "nyian -kūlē dī. -Mē "lē "wēan?

12 'Wī nēn 'kō 'ci "nranman bē -nyrēn 'nan, 'kō 'wūlo -ji "nrōndī 'ka tin tēā 'kō da dī. Kōō

kō ta 'wō min -tōdū pēēnōn 'va 'kō 'ci 'fidāā 'a "lē zī Bali -a dra bē -yēē 'wī 'zū. En 'ka 'va nēn kūā drē "bōō. 'Pian blamin -lē 'wī 'tōdi "cēē -mān kō 'wī zīē -a drē dī, Bali -lē "yi "nēn. 13 En "nyian bē, kō 'ka "vāle 'nan 'kō 'wī nēn e "mlīanla 'ka da bē "kō cren -tēā "cēē 'fluba 'ji dī. -Tē kaa ta 'vī bē, 'wī nēn kaa 'mān bē, tē -a 'bō nēn, 'wī 'pēē -cīn 'ka 'kō 'ji -a -sru "dī. -A -cīn -a 'an 'ji 'nan, ka -taa 'wī 'gūē -a -cī mānlē 'kpa tgli. 14 'Wī 'bō zīē kaa -cī māndī 'sia 'sēzēnōn 'va. -Nyrēn 'nan yī nēn Minsan Zozi -taa "mān "bē, 'ka 'ci -taa "nranlē 'kōē "wēan en 'kō 'ci -taa "nranlē 'cēē "wēan.

15 'Wī zīē an yī -tērā "da 'kpa tgli, -a -nan nēn mān 'plā 'nan 'an 'lō "flīzan wō 'ka 'va, -e 'ka Bali -lē "yi 'yi "nyian. 16 Māan 'plā 'nan 'an 'cīlā 'ka 'va -e 'an 'kō Masedāā 'lēglōn 'ji. "Bē -sru "mēēn vūnān 'an "sia Masedāā 'lēglōn 'ji bē, -e 'an 'cīlā 'nyian 'ka 'va. Māan dra zīē 'nan "mēēn vūnān 'an 'kō Zūde 'lēglōn 'ji bē, -e 'kaan 'nōn -sī lē. 17 'Wī zīē -a -cīn nēn paan 'an 'ji 'nan 'an dra, 'pian mā'an drēlē dī. Tē 'ka 'ci "nrōn 'nan 'an wēi a "flīvlī "dī! En tē 'ka 'ci "nrōn 'nan 'an 'wī dra "lē min -mīēnūn -lē 'wī 'zū dī! Kōō wāā vē 'wī mān -inyān, tē e ya -cējē -a.

18 Bali a 'kōē 'wī 'nan yīzan -a. 'Wī nēn 'kō 'ji bē, -a 'bō nēn kūā 'vī 'cēē. 'Wī 'pēē -cīn 'ka 'kō 'ji -a -sru "dī. 19 -A -cīn -e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali -pī Zozi Crizi wēi 'ka "flīvlī "dī. 'Wī nēn yāā 'vī bē yāā dra. 'An 'bō 'lēē Silā 'lēē Timote 'bē -yēē 'wī 'vī 'cēē. 20 'Wī 'kpa, 'wī "yi pēēnōn nēn Bali "e 'nan 'e 'cēn 'e dra minnūn lē bē, Zozi Crizi 'bē drē -a 'lē sōōzan -a. -Yēē "wēan -kaa -cīalā Zozi Crizi -va, -e -kaa vī 'nan 'e drē zī 'nan -e Bali 'tō 'e drē -dan. 21 -A -cīn -e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bō bē -kaa mān -tōā 'plēblē Crizi -lē 'wī 'kō 'ji. -Yēē -Kāā 'si "va 'yēē 'nyranman 'panon 'a, 22 en e -kaa -kōnēn 'plā 'yēē vē -a. Yāā drē 'yēē lēi 'saun 'nōndī -a -cēē. -Yēē cī "lē "yi "nēn e -taa -a -nōnlē -cēē bē -a va fē tēdē -lē 'wī 'zū.

23 Bali 'bē cī 'mēn 'wī 'nan yīzan -a, -tē an 'wlu 'sēn bē, 'e 'wī "nēn -kōōn 'mēn. Fē -lē "wēan nēn mā'an "nyian 'lōlē 'ka 'va dīē, -nyrēn 'nan an 'ka "vāle 'an 'wī "paalā 'cēē 'klāglā -e 'ka 'ta 'e drē -trōdrō dī. 24 En kō 'ka -a -wēēnan 'nan, kōō nēn kō -kōān "tin 'banōn 'a 'cēē yī -tērādī Zozi da da dī. 'Pian kō ya -a -wēēnan 'nan 'kō "pāā 'ka 'va -e cī "nrandī 'e 'kōn 'ka 'lō. Kūā -tōā 'nan 'ka mān a 'e 'tōdi 'plēblē 'cēē yī -tērādī Zozi da -ji.

2

1 An 'ka "vāle 'ka 'ta 'ta 'e drē -trōdrō dī. -Yēē "wēan mān 'yī 'yi -e 'an vīlē 'an 'lō 'pēē wō 'ka 'va dī. 2 Cēē 'an 'cī "nranman paan, en -tē an 'ka 'ta drē 'trōdrō bē, -tūnūn 'bē 'an 'cī "nranman "nyian? E 'ka "fō "dī. 3 'Wī zīē -yēē "wēan nēn an 'fluba 'tō cren -tē 'cēē. Māan drē zīē 'nan -e "mēēn vūnān 'an "lō "bē, tē ka 'wī -mīē paalā "da. Kōō an 'ka "vāle 'nan 'ka 'bō nēn ka cī "nrandī -nōān 'mēn bē 'kaan 'ta drē

3

-trōdrō di. An yi -tera "da 'nan -te ci "nrandi a 'an 'lō be, -a 'wī -taa "nyian "cee 'ci "nranle. 4 Fluba zīe, tō nen an ya -a crēn -tenan 'cēe be, te 'cēe 'wī 'an 'ta drē 'trōdrō, en te 'wī "naan 'an man. Maan crēn -te 'cēe 'an yra le yīe 'yi 'a. Ma'an crēn -tele 'cēe 'nan, -e 'ka 'ta 'e drē -trōdrō di. 'Pian maan crēn -te 'cēe 'nan -e 'ka -to 'nan an 'ka ye "yi 'kpa tigl.

Min 'wī 'wliđi "dra be waa man wī "cēa

5 'Ka 'va min -tō -le 'wī 'wliđi "nen yaa drē 'mēn be, e min ta dra -trōdrō. Maan ve 'cēe 'nan 'an 'saza "cēe 'yaan 'ta drē 'trōdrō di, e 'ka pēēnōn 'ta drē 'trōdrō. 'Pian e 'ka "le 'an -blōlōo -sēn "va "di, e min "kaga 'ta drē 'trōdrō 'ka yei. 6 Min zīe, 'wī nen 'ka 'va min "kaga 'ci drē 'tōwli en waa "nen kōōn -yrē "be, e 'bō "yi. 7 'Be nen 'gōe, 'ka man wī 'cē, -e 'ka "koe "tō 'e da. "Tōgō -a -pē -sru 'e tōa, -e -a "koe 'e 'si 'e da "fo. 8 -Yee "wēan an 'ka trō "baa, 'ka -kōōn -yrē 'nan kaa ye "yi. 9 Fluba nen maan crēn -te 'cēe be, kaa ta wī drē. An 'ka muo -fōa. 'Ka 'nanjēndi -le "wēan nen maan drē zi en kaa wei 'man "yi. 10 Min nen kaa man wī 'cē be, 'an 'bō "nyian "an man wī 'cēa. En -te e ya paan 'mēn 'saza 'a be, maan man wī 'cē 'cēe "wēan, Crizi a 'mēn "wī nan yizan -a 'wī zīe -a -ji. 11 Maan drē zīe 'nan -e Satan 'e vīle 'e -kaa man yi di. Kōō -kaa -tōa 'nan 'wī zīe Satan -a "vale 'e dra.

'Wī nen e drē Troas be -nyren 'gō

12 An 'bōla Troas fla, en an Crizi -le 'wī 'nōnōnōn 'vī min pēēnōn le. Minsan -a -si 'le 'sō 'mēn 'kpa tigl. 13 'Pian te 'an 'ci 'kła "tra "di, kōō ma'an 'an "bōi Zoizan Tit yīle di. -Yee "wēan nen an 'si 'nan nun, en an Masedōa 'lēglōn 'ji si 'sia.

Crizi fe pēēnōn 'klī

14 -Kaa Bali muo "fō! Kōō yaa drē en Crizi fe pēēnōn 'klī. En e -kaa sēn Crizi -le -guliga -va. Yaa drē zīe 'nan -e -cēe "wēan min pēēnōn 'o -kōla Bali -tōđi -a "le 'nan -laziglō nen -a -koei "a 'nōnōnōn be -yēe ci fuilanān 'man. 15 'Wī 'kpa, -kaa Crizi -le 'wī 'nōnōnōn ve minnūn pēēnōn le. Bali "le 'va be, -yēe ci "le -laziglō nen -a -koei "a 'nōnōnōn be -yēe 'wī 'zō. -Kaa Crizi -le 'wī 'nōnōnōn ve minnūn nen o ya -si nen e o "sia 'wī 'ji be -a da be -wle. En -kaa ve minnūn nen o ya -si nen e o "sia Bali man be -a da be -wle. 16 Minnūn zīe "o "kui maan "wliđi -e -kadī 'e drē -wee ve -a. 'Pian minnūn nen "o "kui maan "yi "be, 'belidī nen ya'a 'nyaan dīe -yēe dra -wee ve -a. Crizi -le 'wī 'nōnōnōn zīe, -ti -pē 'be "sōa -a vīđi -a?

17 'Kōe vē be, kō 'ka minnūn nen o Bali wei baaman -e 'o fe -wēe "a be waa di. 'Kō 'ci 'fīdaa 'a nen kō Crizi -le 'wī ve minnūn le. Kō ya Crizi 'sunōn 'a. Bali 'bō 'be 'nyranman zīe -a -pēba 'wō 'kō 'lō, en -a le nen kōa -sru "ve.

-Tīe -maan en Zōzi 'le 'pasiazan 'tō 'yi bōala?

1 -Te kō ya 'wīnūn zīe -a vīnan be, -a -ci nen 'nan kō ya 'kō 'fīlī 'tō 'yi -wēēnan? -Te 'be "cēe dīe, kō ya -a -wēēnan 'nan 'kō 'wī dra "le min -mienun -le 'wī 'zō? Kōō 'nyranman nen waa "paa be, waa 'fluba -kōōnman 'cēe, en 'nyranman nen waa 'pa 'ka 'va be waa 'fluba 'nan laabo 'ka 'lō. -Cēje, 'kōe ve 'ka zī di. 2 'Pian 'ka 'bō cēe ci "le 'kōe 'nyranman 'pa 'fluba 'le 'wī 'zō. En 'fluba zīe -yēe ci 'e 'crēn -tēđi 'kō sōuba jī. Min -tōđō pēēnōn 'a ye, en o -kolaman -a ta vīđi -a. 3 -A -ci -a 'wein 'nan ka ya 'fluba nen Crizi -a crēn -te be -a. 'Nyranman nen kōa 'pa be -a va nen e cīla en yaa crēn -te. Ya'a crēn -tele -glā 'yi 'a di, en ya'a crēn -tele -kōle 'fōi da di. 'Pian Bali nen -a yīe a "man "be -a lei va nen e cīla en yaa crēn -te. Yaa crēn -te 'ka sōuba jī, en 'ka sōuba zīe e ya nen -a.

4 Fe -le "wēan nen 'kō "kōe "a 'kō da 'wī zīe -a vīnan be, -yēe ci 'nan Bali nen e cīla Crizi -va en e 'kō 'pa 'sia be, kō yi -teala "da. 5 Kōō -a -cin 'ka 'kō 'jī 'nan, 'kō 'pē "sōa 'wī zīe -a drēđi -a 'kō 'bō 'a di. 'Pian Bali 'plēble -nōan 'kōe, -a -nan nen kō -kolaman 'wī zīe -a drēđi -a. 6 'Wī 'kpa, -yēe -maan kō -kolaman Crizi -le 'wī 'nōnōnōn vīđi -a minnūn le. 'Wī 'nōnōnōn zīe -yēe -kolaman min -plīđi -a Bali man 'nyian 'e 'pēe. E "ka 'le -pēi -tō wīnūn nen 'e 'crēn -tēđi -e min 'e 'ta wōla "da "be -yēe 'wī 'zō di. 'Pian Bali lei 'saun 'bō 'be dra -e min 'e -plī Bali man. -Kaa -tōa 'nan 'ta wōladī -pēi -tō wīnūn da min 'bō 'le 'plēble 'a be e min -nōan "ka le, 'pian 'belidī nen ya'a 'nyaan dīe Bali lei 'saun 'be -nōan "min le.

7 'Wī nen e drē Moizi tō va 'li be, -kaa ci "nrōn "da! -Pēi -tō wīnūn 'bō a 'e 'crēn -tēđi -kōle 'fōinun da, en Moizi -ta 'e 'lō le -a Izraēl 'nōn 'va. Moizi yra "bia "bōv -yēe "wēan Izraēl 'nōn 'ka -kōlale -a yra -nanjēndi -a di. 'Pian te 'be 'ka 'mōnle di. -Pēi -tō wī nen 'be min -nōan "ka le be, -a 'sudī -maan nen Bali -le -dan Moizi yra bīi "bōv zīe. 8 -Yee "wēan -kaa -tō 'nan, min nen e Bali lei 'saun "sua be, e Bali -le -dan bōala e -cīala "da.

9 -Kaa 'yī 'nan min nen e -pēi -tō wīnūn 'wī minnūn le be, e Bali -le -dan kōōn, 'pian te -pēi zīe e min -nōan "ka le. -Yee "wēan -kaa -tō 'nan min nen e 'wī 'nōnōnōn ve minnūn le be, e Bali -le -dan -kōōnman e -cīala "da. Kōō minnūn zīe Bali o "sīala min tigl 'a 'e 'le. 10 -Te waa "fīlī zīe -a kōōn 'e cin man be, Bali -le -dan tēđe be e 'ka fe -tō -a -yēe -dan "flīzan man di. 11 -Kaa 'yī 'nan -pēi -tō wīnūn nen wa'a 'fōle -trīlīi dīe, o Bali -le -dan kōōn min le. -Yee "wēan -kaa -tō 'nan 'wī 'nōnōnōn nen e ya -nan 'li 'trīlīi be, e Bali -le -dan -kōōnman e -cīala "da.

¹² 'Wɪ zɪe -a lɛ nɛn 'kɔ 'bli ɕi, -yee "wɛan kɔ 'wɪ vɛ 'kɔ 'ta lɛ 'kɔ "kɔe "a. ¹³ 'Kɔe vɛ bɛ, kɔ' a 'yra tɛa "lɛ Moizi -lɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. Kɔɔ e sɔ 'pa 'e yra 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o vɪlɛ 'o -tɔ 'nan -a yra nɛn e "bia bɛ e dra tɔ 'wɛnnɛn 'wlu dɪ. ¹⁴ ɛn Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyɪ. -Yee "wɛan -e 'e bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, -tɛ o yɔ Bali -lɛ -pɛi 'fluba ta vɪnan bɛ, e yɔ "lɛ sɔ a tɪan 'e 'padɪ "da, ɛn wɔ'a 'ci maan dɪ. 'Pian min nɛn 'o 'vɛlɛ Crɪzi -a o drɛ min -tɔwli "a bɛ, -a san lɛ nɛn sɔ zɪe e -kɔan 'e 'sɪdɪ "da. ¹⁵ 'Wɪ 'kpa, cɛɛgɔ yɪ -a tɪan bɛ, -tɛ o yɔ Moizi -lɛ 'fluba ta vɪnan bɛ, e yɔ "lɛ sɔ a 'e 'padɪ -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁶ 'Pian -tɛ Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'sɪ 'wɪ 'wɪldɪ "drɛdɪ man, ɛn 'o 'fli -nɔn Mɪnsan lɛ bɛ, sɔ zɪe e "sia -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁷ Mɪnsan nɛn maan 'vɪ 'nan 'o 'fli -nɔn -yrɛ 'gɔɛ, Bali lɛi nɛn maan vɛ. Kɔɔ min nɛn Bali lɛi 'saun -a "paala bɛ, -pɛi -lɛ 'plɛblɛ 'ka "da "dɪ. ¹⁸ -Kaa 'bɔ 'gɔɛ, sɔ 'ka "nyɪan 'e 'padɪ -kaa yra dɪ. -Yee "wɛan -kaa Mɪnsan -lɛ -dan yɛ tɪglɪ. -Tɛ -kaa yɔ -yee -dan 'bɔ 'nanjennan bɛ, e -kɔ -kaa lɪladɪ -a, tɛ e -kɔ 'padɪ -a "da, -e -kaa drɛ "lɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Mɪnsan 'bɛ 'wɪ zɪe -a dra 'yee lɛi 'saun 'a.

4

Pɔl -lɛ 'nyranman

¹ Bali 'kɔ nyɪrɪnda 'sɪ, ɛn e 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -pɛba 'wɔ 'kɔ 'lɔ. -Yee "wɛan 'kɔ "kɔe 'ka 'sia 'kɔ da 'nyranman zɪe -a 'panan dɪ. ² ɛn 'wɪnɔn nɛn min -a dra 'e yɔɔdɪ tɛ o min -tɛa 'yra -a bɛ, kɔ 'ka "vɛlɛ 'kɔ dra dɪ. ɛn kɔ'a minnɔn sɛe "paaman 'kɔ wɛi -a 'nan -e 'o yɪ -tɛra Zozi da dɪ. ɛn "nyɪan kɔ'a Bali wɛi baaman dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ pɛɛnɔn zɪe kɔ'a dra dɪ. 'Pian 'kɔe vɛ bɛ, 'kɔ 'ci 'fɪdaa 'a nɛn kɔ Bali -lɛ 'wɪ tɪglɪ vɛ minnɔn lɛ 'wɛin. 'Wɪ nɛn kɔa dra -e minnɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, 'nyranman 'gɔɛ -a 'pazan nɛn kɔa bɛ, -nyɪrɛn zɪe. Bali 'bɛ ɕi 'kɔe 'wɪ 'nan yɪzɔn -a.

³ 'Bɛ a zɪ, 'pian -tɛ Zozi 'lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kɔa vɛ minnɔn lɛ bɛ, -a -ɕi a tɪan 'e yɔɔdɪ min -mɪenun nɛn bɛ, 'wɪ zɪe yaa -kɔɔnman 'nan, minnɔn zɪe o yɔ -sɪ nɛn e o "sia Bali man -kɔɔbli bɛ -a da. ⁴ Wɔ'a yɪ tɛala Zozi da dɪ, kɔɔ Satan nɛn e ɕi minnɔn zɪe -wee bali -a bɛ, e -wee 'wɪ 'ci mandɪ 'lɛ 'wɔ. Yaa drɛ zɪe 'nan -e 'o vɪlɛ 'o Zozi 'lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn 'ci man dɪ. -Yee "wɛan Zozi Crɪzi nɛn e Bali -kɔɔnman minnɔn lɛ bɛ wɔ'a -yee 'tɛ san yɛ dɪ.

⁵ 'Kɔ 'bɔ 'fli -lɛ 'wɪ "cɛɛ kɔa vɛ minnɔn lɛ dɪ, 'pian Zozi Crɪzi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kɔa vɛ minnɔn lɛ. Kɔa vɛ 'nan -yɛɛ ɕi Mɪnsan -a, ɛn kɔ 'ka "sua 'wɪ zɪe -a Zozi 'bɔ 'lɛ "wɛan. ⁶ 'Li bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan:

«Tɛ 'san 'e 'sɛn klun va!»

ɛn 'bɛ nɛn 'gɔɛ Bali 'yee 'tɛ 'san zɪe -a -sɛn 'kɔ sɔuba 'jɪ. Yaa drɛ zɪe -e minnɔn 'o -yee -dan ɕi yɪ. -Yee -dan zɪe -a 'bɔ nɛn Zozi Crɪzi -a -kɔɔnman minnɔn lɛ.

⁷ 'Pian Bali -lɛ 'tɛ 'san nɛn e -sɛn 'kɔ sɔuba 'jɪ zɪe, e yɔ 'e 'padɪ 'kɔ 'jɪ 'lɛ 'nan 'kɔ yɪfɛ -dan lɛ 'wɪ 'zɔ. Bali -a 'pa 'kɔ 'bɔ nɛn kɔ ɕi -pɔ "tun "a 'gɔɛ 'kɔ 'jɪ. Yaa drɛ zɪe 'nan -e minnɔn 'o -tɔ 'nan -yɛɛ 'plɛblɛ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, -yɛɛ -maan 'kɔ -yee 'nyranman "paa, 'pian 'kɔ 'bɔ 'lɛ 'plɛblɛ 'a "cɛɛ dɪ. ⁸ 'Kɔ yra yɛ minnɔn lɔ -pɛ pɛɛnɔn 'jɪ, 'pian kɔ'a 'klanman 'bɛ 'lɔ dɪ. Tɔ -mie bɔa "bɛ 'wɪ nɛn kɔ 'kɔ drɛ bɛ kɔ'a tɔa dɪ, 'pian 'kɔ 'pɛ -sru 'ka 'tɔaman dɪ. ⁹ ɛn tɔ -mie bɔa "bɛ minnɔn 'tɛ "paa 'kɔ da, 'pian Bali 'ka 'e yɪɛ 'sia 'kɔ 'va dɪ. ɛn tɔ -mie bɔa "bɛ, minnɔn 'kɔ -tɪala "tra, 'pian 'kɔ 'wɔlo bɔala "va.

¹⁰ Yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'kɔ 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ "lɛ zɪ e drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. E dra zɪe 'nan -e minnɔn 'o ɕi yɪ 'nan Zozi 'lɛ 'belɪdɪ nɛn 'kɔ 'lɔ. ¹¹ Fɛ nɛn maan vɛ zɪe -yɛɛ ɕi 'nan, tɔ nɛn kɔ yɔ tɪan 'trɛ da 'gɔɛ, Zozi 'lɛ 'nyranman 'padɪ -lɛ "wɛan nɛn 'kɔ 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ. 'Pian e yɔ zɪe 'nan -e minnɔn 'o ɕi yɪ 'nan, 'kɔ 'bɔ nɛn -kadɪ a 'kɔe vɛ -a bɛ, Zozi 'lɛ 'belɪdɪ nɛn 'kɔ 'lɔ. ¹² Zozi 'lɛ 'nyranman nɛn kɔa "paa zɪe, e 'kɔ 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian e 'belɪdɪ nɛn yɔ'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "cɛɛ.

¹³ E 'kɔ 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian tɛ kɔa dra 'kɔe yɪ -tɛradɪ Bali da -lɛ "wɛan. Kɔɔ e yɔ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'jɪ 'nan:

«An yɪ -tɛala Bali da,

-yee "wɛan an -yee 'wɪ tɪn "baa.»

'Wɪ 'tɔwli zɪe -nyɪrɛn 'kɔe vɛ -a. 'Kɔ 'bɔ "nyɪan "kɔ yɪ -tɛala Bali da, -yee "wɛan kɔ -yee 'wɪ 'nɔnnɔn tɪn "baa. ¹⁴ ɛn "nyɪan bɛ kɔa -tɔa 'nan, Bali nɛn e Mɪnsan Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, e 'kɔ wuanla -kanɔn 'va "lɛ zɪ yaa drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Yaa dra zɪe -e 'e 'kɔ -kaa pɛɛnɔn 'a 'e "srɔn. ¹⁵ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe 'cɛe "wɛan nɛn kɔa dra. Kɔa dra zɪe 'nan -e Bali -lɛ "yɪ 'e fuɪla "man min "kaga 'va, -e 'o 'tɔ -dan nɔn Bali lɛ tɛ waa muo -fɔa.

¹⁶ 'Wɪ zɪe -yee "wɛan nɛn 'kɔ "kɔe 'ka 'sia 'kɔ da dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'kɔ 'kɔlɛ "kɔe "a -nyannan, tɛ e -kɔ sɛɛdɪ -a 'sɛzɛnɔn. 'Pian 'belɪdɪ nɛn Bali -a -nɔn 'kɔe bɛ, Bali "kɔe -nɔan -yrɛ 'e -trɛ yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man. ¹⁷ Yra yɪdɪnɔn nɛn o bɔa 'kɔ man 'gɔɛ, o yɔ 'sɛzɛnɔn, ɛn o yɔ tɔ "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian e yɔ 'kɔe 'wɪ "yɪ "a, kɔɔ o yɔ 'kɔ 'man wɔɔnan -e Bali 'e -kɔla 'tɔ -dan nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a -nɔndɪ -a 'kɔe 'li "fo "lɛ vɛ -a. ¹⁸ Fɛ nɛn maan vɛ zɪe -yɛɛ ɕi 'nan, fɛ nɛn min -a yɛ 'e yɪɛ -a bɛ, -a lɛ "cɛɛ 'kɔ 'bli ɕi dɪ. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a yɛ 'e yɪɛ -a dɪɛ, -a lɛ nɛn 'kɔ 'bli ɕi. Kɔɔ fɛ nɛn min -a yɛ 'e yɪɛ -a bɛ, -yee 'mɔndɪ a tɔ "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a yɛ 'e yɪɛ -a dɪɛ, e "mɔan 'li 'trɪlɪi.

5

Fɛ nɛn Pɔl 'bli a -yrɛ "bɛ yaa 'vɪ

¹ Kɔa -tɔa 'nan 'kɔlɛ nɛn kɔ ɕi -jɪ 'trɛda 'gɔɛ, e yɔ "lɛ sɛglɛ pannɛn 'wlu nɛn kɔ ɕi 'tɔ "wɛnnɛn

'le ve -a. -Te e sre be, 'kolé nen Bali -a dre 'e 'pe -a be, e -taa -a -nõnle 'koe. -Yee -kõan "le 'koe 'kõn tighi 'le 'wí 'zõ. Blamin "cee -tõ 'e 'pe -a di. E ya laji, en ya'a 'srẽman 'li "fo "di. ² 'Wí 'kpa, 'be nen ku ya tian 'trẽda 'gõe, 'koe "a -nyannan. En ku ya 'vale 'nan 'kolé nen Bali -taa -a -nõnle 'koe be 'e 'kõn 'ku da 'va. ³ Kõõ -te 'kolé zie -nyren 'ku da en ku -ka be, ku'a 'kõan 'ku plõdi di. ⁴ Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, -te ku ya tian segle pannen 'gõe -a 'wlu be, 'ku "koe -nyaan en ku -trunman. 'Pian e 'ka 'nan ku ya -kadí -wẽenan -e 'ku 'si segle pannen 'gõe -a wlu di. E 'ka zí di, 'pian ku ya "vale 'ku 'kolé 'trẽ be -nyren 'e 'kõn 'ku da, 'nan -e 'ku 'kolé nen -kadí a 'e pladí "man 'gõe 'e lila 'kolé nen 'belidí a -yrdõ "be -a. ⁵ En Bali -kaa 'man wvõ 'wí zie -yee ve -a. Kõõ e 'yee lei 'saun 'nõn -cee "yinun nen yaa 'pla -cee be -a va fe tedẽ -a.

⁶ -Yee "wẽan tu pẽnõn man be, 'ku "koe "a 'ku da. Kõa -tõa 'nan, -te 'kolé 'gõe e ya tian 'ku da be, te ku ya 'ku 'sidí Minsan man -kõõbli. 'Pian 'ku "koe 'ka 'e 'sidí 'ku da di. ⁷ Ku'a Minsan ye 'ku yie -a di, 'pian ku yi -tẽala "da en ku ya -a -sru. ⁸ 'Ku "koe "a 'ku da tu pẽnõn man. En ku ya "vale 'ku "sia 'kolé 'gõe -a -sru -e 'ku 'ku Minsan 'srõn. ⁹ 'Wí nen e ci 'ku man 'wí -dan a be, -nyren 'nan 'ku 'sõ Minsan le. -Te ku ya tian 'kolé nen 'ku da 'gõe -a -ji õo, 'ku 'sõ -yre. En -te ku 'si 'kolé 'bõ -sru õo, 'ku 'sõ -yre. ¹⁰ Kõõ yi -tu bõa "be, -kaa tudõ pẽnõn bõala 'ji Crizi cẽin -da. Yi zie -a da nen 'nyranman nen min -tu -a 'pa be, yaa -sru "ve. Tu nen e ya 'trẽda 'gõe, -te 'wí "yi "nen yaa dre be, yaa man -kopa ye, en -te 'wí 'wldí "nen yaa dre be, yaa man -kopa ye.

Crizi-kaa yei "sen 'e cin va -kaa 'vale Bali

-a

¹¹ Minsan -taa 'kõe 'wí tin 'balẽ. 'Wí zie -yee "klan "paa 'ku 'ji. -Yee "wẽan nen kua -wẽeman 'nan, 'wí nen kua ve minnun le be 'o man "yi -e 'o -sõõnla Zozí -sru. Bali a -tõa 'nan 'wí zie -yee ci 'ku man, en -a -cin a 'an 'ji "le 'nan 'wí zie kaa -tõa 'nan -yee ci 'ku man. ¹² Ku 'ka 'ku 'fli -tu -wẽenan 'wí nun zie -a vidí -a di. 'Pian 'wí nun zie kua 'vî 'cee 'nan -e 'ka -kõla 'ku 'sî -fõdi -a. -E 'ka -kõla 'wí 'ci vidí -a min -mienun le. Kõõ minnun zie 'o 'fli -kõõnman fẽnun nen min -a ye 'e yie 'a be -a, 'pian 'wí nen o 'ji be, e 'ka 'wí "yi "a di. ¹³ -Te kaa ye 'nan, ku 'wí dra "le minnun nen 'o 'wulo 'ka o da die, -wee 'wí 'zõ be, Bali 'tõ nen kua -wẽeman 'nan 'e dre -dan. En -te kaa ye 'nan, ku 'wí dra "le minnun nen 'o 'wulo a o da be, -wee 'wí 'zõ be, 'cee "wẽan nen kua dra.

¹⁴ 'Wí pẽnõn nen kua dra be, Crizi -le 'ku yidi "yi "le "wẽan nen kua dra. Kua -tõa 'nan -yee min pẽnõn 'leji -ka 'wõ. E ya "mẽn "le 'nan min pẽnõn 'be kaa. ¹⁵ E min pẽnõn 'leji -ka 'wõ 'nan -e minnun nen o 'yie ci "man "be, 'o vilẽ 'o 'kõn 'trẽda 'o 'bõ 'fli -ji di. 'Pian -e

'o 'kõn 'trẽda Crizi nen e min pẽnõn 'leji -ka 'wõ, en Bali -a wluan -kanõn 'va be -yee ve -a.

¹⁶ -Yee "wẽan 'be nen 'gõe, -ka'a "nyian min -nanjean 'e 'kolé man -e -kaa -yee 'wí vî di. -Te 'wí zie -a 'bõ -kaa dre Crizi le 'e tedẽ õo, 'be nen 'gõe, -ka'a "nyian Crizi tõe -pe zie 'be 'ji di. ¹⁷ Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, -te min dre Crizi -le ve -a be, e ya "le Bali a dre min -trẽ -a. Min nen e ci -a 'e tedẽ be, 'be yi -ka. 'Be nen 'gõe -yee 'wí pẽnõn dre 'e -trẽ. ¹⁸ En 'wí zie -a drẽdi be, e "sia Bali va. E cida Crizi -va, en e -kaa yei "sẽn 'e cin va -kaa 'vale 'e 'bõ 'a. Bali 'bõ be -a 'nyranman -peba 'wõ 'ku 'lõ 'nan 'ku 'wí zie -a vî minnun le. ¹⁹ 'Wí 'kpa, Bali cida Crizi -va, en e minnun pẽnõn yei "sẽn 'e cin va 'o 'vale 'e 'bõ 'a. 'Wí 'wldí "nen blamin -a dre 'e 'cẽn be, ya'a 'palẽ 'be man di, en e 'wí zie -a dre. E 'ku 'pa 'sia 'nan 'ku -nan 'sinan 'pa minnun le.

²⁰ -Yee "wẽan ku dre Crizi -le 'pasianõn 'a. 'Ku 'va nen Bali -ciala -e 'e 'wí 'pla minnun le. 'Wí nen kua ve be, -nyren 'nan: «'Ka yra 'si! 'Ka 'wí 'man -e 'ka yei 'e 'sẽn 'e cin va 'ka 'vale Bali -a.» ²¹ Crizi 'ka 'wí 'wldí "towlí "drẽle di, 'pian Bali -cee 'wí 'wldí "nen 'wí 'bõ 'man. Yaa dre zie "nan -e -kaa dre min tighi 'a 'e le, 'wí nen e 'bõ Crizi man zie -yee "wẽan.

6

Põl minnun trv "baa 'nan 'o 'wí Bali -le "yi "man

¹ 'Ku pẽnõn nen ku 'nyranman 'bõ zie -a "paa be, ku 'ka trv "baa 'nan Bali -le "yi "nen yaa dre 'cee be, te 'ka 'tõi -e -a "nen 'e 'fõ 'e "tun "di! ² Kõõ Bali -a 'vî 'nan:

«Tu "yi "man "be,
an -taa 'wile 'ka man.
En yi nen
an minnun "sia 'wí 'ji be,
an "paa 'ka 'va.»

Kua ve 'cee 'nan, tu "yi "nen Bali -a 'vî be -yee 'bõ 'gõ. En yi nen Bali -a 'vî 'nan e minnun "sia 'wí 'ji be, -yee 'bõ 'gõ.

³ Ku 'ka "vale 'nan minnun 'o 'wí 'wldí 'kõe 'nyranman man di. -Yee "wẽan kua -wẽeman 'nan, te 'kõe 'wí drẽdi 'e 'nan min -tu man di. ⁴ 'Pian 'kõe 'wí pẽnõn drẽdi -ji be, 'ku 'fli -kõõnman 'nan ku ya Bali -le 'nyranman 'panõn 'kpa -a. -Te 'ku yra 'yí minnun lõ, en o 'wí 'bõ 'ku man, en o 'tẽ 'pa 'ku da be, kua kõõn 'ku -põan 'sõdi -a 'nan ku ya Bali -le 'nyranman 'panõn 'kpa -a. ⁵ 'Wí 'kpa, minnun 'ku 'sõn, en o 'ku 'fõ -põ 'kuin. En o minnun wluan 'ku man. 'Pian 'wí pẽnõn zie -a -ji be, 'ku -põan 'sõ. En "nyian be, ku 'nyranman "paa 'e -ciala 'ku da. Ku yi "sõan, en ku fẽ "sõan 'nyranman 'padí -le "wẽan. ⁶ 'Kõe 'ta wõ -pẽ a 'saun, en ku Bali -le 'wí -tõa. Ku man -sẽanla minnun va, en 'ku ci "yi "taan -wle. Bali lei 'saun "yi dre 'kõe, en ku min -tudõ pẽnõn ye "yi 'ku 'ci 'fidaa 'a. 'Wí

pɛɛnɔn zɪe -a -ji bɛ, kɔa kɔɔn 'nan kɔ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a. ⁷ En 'nyian bɛ, kɔ Bali -le 'wɪ tɪgɪ 'vɪ minnun lɛ, ɛn Bali cɪla 'kɔ va e 'yɛɛ 'plɛblɛ ci kɔɔn minnun lɛ. 'Wɪ tɪgɪ nɛn kɔa dra, -yɛɛ ci 'kɔɔn 'kuli 'tan vɛ -a, ɛn -yɛɛ 'wɪ 'sia 'kɔ man. ⁸ Minnun 'tɔ -dan -nɔan 'kɔɛ bɛɛ, ɛn o 'kɔ 'srɔnman bɛɛ, ɛn o 'wɛ 'kɔ man -wɪlɪdɪ 'bɛɛ, ɛn o 'kɔɛ 'wɪ 'yi 'vɛ bɛɛ, 'pian tɛ 'wɪ tɪgɪ nɛn kɔa dra. En 'nyian bɛ, o 'kɔ 'sia 'wɪlunɔn 'a, 'pian tɛ 'wɪ tɪgɪ nɛn kɔa vɛ. ⁹ En o 'kɔ 'sia minnun nɛn wa'a o tɔa dɪɛ waa, 'pian minnun 'kɔ -tɔa. En kɔ ya 'lɛ minnun nɛn o "ta -kaaman bɛ -wee 'wɪ 'zɔ, 'pian tɛ 'kɔ yɪɛ a "man. En minnun 'wɪ "nɛn kɔɔn 'kɔɛ, 'pian kɔ'a 'kalɛ -a 'wɪ 'jɪ dɪ. ¹⁰ Minnun 'kɔ 'ta drɛ 'trɔdrɔ, 'pian tɛ 'kɔ 'ci "nranman. En kɔ ya 'yalɛ -tɛnɔn 'a, 'pian tɛ kɔ minnun "kaga dra fɛnɔn 'a Bali 'lɛ. En fɛ -tɔ 'ka 'kɔ 'lɔ dɪ, 'pian Bali 'lɛ 'va bɛ tɛ fɛ pɛɛnɔn 'a 'kɔ 'lɔ.

¹¹ Korenti 'nɔn, kɔ 'wɪ "kaga tin 'ba 'cɛɛ 'weɪn. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn 'kɔ 'jɪ bɛ, kɔa 'vɪ 'cɛɛ. ¹² 'Ka 'nan wɪ a 'kɔ man 'kpa, 'pian 'kɔ 'nan wɪ 'ka 'ka man dɪ. ¹³ E ya 'lɛ 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'lɛ 'an 'pɔn -jɪ nennun -lɛ 'wɪ 'zɔ. Zɪ 'ka 'nan wɪ ci 'kɔ man bɛ, -a -tɔwɪ "nɛn 'nyian 'ka -kɔɔn 'kɔɛ 'nan 'kɔ 'nan wɪ a 'ka man.

Bali -tɔwɪ "lɛ nɛn 'ka 'fli 'nɔn!

¹⁴ Minnun nɛn wa'a yɪ tɛala Zozi da dɪɛ, tɛ 'ka 'fɔ o -sru 'dɪ! -A -cɪn 'e 'tɔ 'ka 'jɪ 'nan, 'wɪ tɪgɪ 'lɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'ka 'kɔlaman -e 'o 'tɛ 'e cɪn da dɪ. En 'nyian bɛ, 'tɛ 'san 'lɛɛ klun 'ka 'kɔlaman -e 'o 'kɔn fɛ -tɔwɪ "nan dɪ. ¹⁵ En 'nyian bɛ, Crizi 'lɛɛ Satan yɛi 'ka 'a blɛ dɪ. En 'nyian bɛ, min nɛn e yɪ -tɛala Crizi da 'lɛɛ min nɛn ya'a yɪ tɛala Crizi "da "dɪɛ, -wee ci "nrɔndɪ 'ka 'tɔwɪ "dɪ. ¹⁶ En 'nyian bɛ, Bali -pan 'kɔn bɛ, -yɔ -pan 'kɔn 'cɛɛ dɪ. -A -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan -kaa ya Bali nɛn -a yɪɛ ci "man "bɛ -yɛɛ 'kɔn 'a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'jɪ 'nan:

«An -nysanla o va.
An -kɔan -wee Bali -a,
ɛn o -kɔan 'mɛn minnun -a.»
¹⁷ -Yɛɛ "wɛan nɛn Minsan -a 'vɪ 'nan:
«'Ka 'si minnun yɛi,
'ka 'cɛn o man!
Fɛ nɛn e 'ka "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ,
'ka -wɛɛ 'nan 'ka 'sia -a drɛdɪ man!
-Tɛ ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ,
an 'ka "kuan 'an 'pɛ "fli "a.
¹⁸ An -kɔan 'ka "tɪ "a.
En ka -kɔan 'an 'pɪnun 'lɛɛ 'an 'lunun -a.
'An 'bɔ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali,
mɛɛn 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.»

7

¹ 'An beenu, 'wɪlun zɪɛ Bali -tɔ "da 'nan 'e dra -cɛɛ, -yɛɛ "wɛan e ya 'lɛ -kaa 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ 'sɪdɪ -a 'wɪ 'wɪlɪdɪnun nɛn o -kaa "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ -a drɛdɪ man! -Kaa 'wɪ zɪɛ -a drɛ -e -kaa drɛ Bali -lɛ vɛ -a "fo, ɛn -kaa drɛ "klandɪ -a Bali lɔ!

Pɔl Korenti 'nɔn trɔv 'ba 'nan 'e 'nan wɪ 'e 'kɔn o man

² 'Kɔ 'nan wɪ 'e 'kɔn 'ka man. Kɔ'a 'wɪ drɛɛ -wɪlɪdɪ 'ka 'va min -tɔ lɛ dɪ. En kɔ'a drɛɛ -e 'ka 'va min -tɔ 'e 'si -si tɪgɪ da dɪ. En kɔ'a 'ka 'va min -tɔ ta -blɪdɛ dɪ. ³ 'Wɪ "cɛɛ maan -tɔa 'ka man 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a dɪ. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'ka 'nan wɪ a 'kɔ man 'kpa tɪgɪ. -Tɛ e ya 'belɪdɪ -a oo, 'ka 'nan wɪ a 'kɔ man. En tɛ e ya -kadɪ -a oo, 'ka 'nan wɪ a 'kɔ man. ⁴ An -kɔlaman 'wɪ tin 'badɪ -a 'cɛɛ 'an 'ta lɛ 'an "kɔɛ "a. En an -kɔlaman 'ka 'sɪ -fɔdɪ -a. Yra yɪdɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa 'kɔ man bɛ, ya'a 'an "kɔɛ 'sia 'an da dɪ, 'pian 'an 'ci "nranman 'e -cɪala "da.

Korenti 'nɔn 'ta wɪ mandɪ ci "nran -nɔn Pɔl lɛ

⁵ Zɪ kɔ 'bɔla Masedɔa 'lɛglɔn 'jɪ bɛ, 'kɔ 'ci 'ka 'kɔnɛa "tra "dɪ. 'Wɪ a 'kɔ man -pɛ pɛɛnɔn da. Minnun a 'tɛ 'panan 'kɔ da -pɛ -tɔ -a. En 'nyian bɛ, 'kɔ 'ci a 'e 'tɔdɪ lou. ⁶ 'Pian Bali nɛn e minnun nɛn o -pɛ -fɔnan "ka "dɪɛ, e o ci -taa "tra "bɛ, e 'kɔ "kɔɛ "tɔ 'kɔ da Tit -lɛ -tadɪ -a. ⁷ E 'ka 'nan Tit -lɛ -tadɪ 'saza 'bɛ 'kɔ "kɔɛ "tɔ 'kɔ da dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn kaa 'bɔ "kɔɛ "tɔ -a 'e da bɛ, -yɛɛ 'kɔ "kɔɛ "tɔ 'kɔ da. Yaa 'sɪnan 'pa 'kɔɛ 'nan, 'an dra 'ka -tɛa 'kpa tɪgɪ. En 'wɪ nɛn e drɛ bɛ e 'ka ta drɛ 'trɔdrɔ. En "nyian 'nan, ka ya 'ka 'tɔdɪ -an -sru 'plɛblɛ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan bɛ, 'bɛ nɛn 'gɔɛ 'an 'ci "nranman 'e -cɪala "da.

⁸ 'Fluba nɛn maan crɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, maan -tɔa 'nan e 'wɪ 'nan 'ka man. 'Pian -a 'wɪ 'ka 'nanɛ 'an man "fo "dɪ. E ya 'lɛ 'an vɪ 'cɛɛ 'nan, zɪ maan 'man 'nan 'fluba zɪɛ e 'ka ta drɛ 'trɔdrɔ 'e 'cɪla "da "bɛ, 'wɪ 'nan 'an man. ⁹ 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ 'an 'ci "nranman. 'An 'ci 'ka "nranman 'nan an 'ka 'ta drɛ -trɔdrɔ dɪ. 'Pian 'an 'ci "nranman 'nan 'ka 'ta nɛn e drɛ 'trɔdrɔ bɛ yaa drɛ ɛn 'ka 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man. 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nɛn e drɛ 'trɔdrɔ zɪɛ -yɛɛ 'sɔ Bali lɛ. -Yɛɛ "wɛan nɛn 'fluba 'bɔ nɛn kɔa crɛn -tɛ zɪɛ ya'a 'wɪ drɛɛ -wɪlɪdɪ 'ka 'va min -tɔ lɛ dɪ. ¹⁰ Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ, -yɛɛ ci 'nan -tɛ min ta drɛ 'trɔdrɔ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "tɔ -lɛ "wɛan ɛn e 'si -a drɛdɪ man bɛ, -yɛɛ 'sɔ Bali lɛ. 'Wɪ nɛn min zɪɛ yaa drɛ bɛ, -a 'wɪ 'ka -taa 'nanɛ "man "dɪ, kɔɔ Bali -a 'sia 'wɪ 'jɪ. 'Pian -tɛ min ta drɛ 'trɔdrɔ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "tɔ -lɛ "wɛan ɛn ya'a 'sɪlɛ -a drɛdɪ man dɪɛ, -a 'lɛ 'srannan "nɛn -kadɪ -a.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nɛn e drɛ 'trɔdrɔ zɪɛ, -yɛɛ 'sɔ Bali lɛ. Kɔɔ 'wɪ nɛn e drɛ 'ka 'va nun bɛ, kaa 'sia 'wɪ 'a, ɛn kaa man toba -fɔ 'mɛn. 'An yɪdɪ dra 'ka -tɛa, ɛn 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'plɛblɛ Bali -lɛ 'wɪ 'jɪ. 'Wɪ nɛn min zɪɛ yaa drɛ bɛ, e 'nan 'ka man, ɛn e 'ka 'tɛ "klan -a. -Yɛɛ "wɛan ka 'wɪ "nɛn kɔɔn -yɛɛ. 'Wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, kaa -ci kɔɔn 'nan ka 'ka -a -sru "dɪ.

¹² 'Fluba 'bɔ nɛn maan crɛn -tɛ 'cɛɛ zɪɛ, ma'an crɛn -tɛɛ min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ bɛ -yɛɛ "wɛan dɪ. En 'nyian bɛ, ma'an crɛn -tɛɛ min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'bɔ drɛ -yɛɛ "bɛ -yɛɛ "wɛan dɪ. 'Pian maan crɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan -e 'ka

-kōla -a -kōōndi -a 'nan Bali 'le be, ka ya 'ku -sru 'fo. ¹³ 'Wī zīe kaa drē. -Yēē-maan 'kō "koe 'tō 'kō da.

-A da "cēē e -fū 'saza dī. 'Pian zī kō Tit 'yī be, 'kō 'ci "nran 'e 'ciila "da. Kōō 'wī nen kaa "koe 'tō -a 'e da be, e ci "nrandi -nōn -yē. ¹⁴ 'Wī 'kpa, Tit 'bō yīe man be, an 'ka 'sī -fō, en ka'an 'tēle 'yra -a dī. 'Ka 'tō "yī "nen kōa 'vī be, e drēla "da, "le zī 'wī pēēnōn nen kōa 'vī 'cēē be e ya tō pēēnōn man 'wī tīglī 'a be -yēē 'wī 'zū. ¹⁵ Tit -le 'ka yīdī "yī "be 'e 'ciila "da "mēn. Kōō zī e 'lō 'ka 'va be, yaa 'yī 'nan 'ka 'man a 'e wōōdī -e 'ka 'ta wōla 'kō wei da. En yaa 'yī "nyian 'nan 'ka yīe 'nan 'e ci "man en cee 'kun 'ka 'pē 'fli "a. ¹⁶ Kaa -ci kōōn 'nan, an -kōlaman 'an yī -tēala 'ka da 'wī pēēnōn 'jī. 'Wī zīe yaan 'ci nran 'kpa.

8

'Yale -tēnōn nen Zeruzalem -leglizi -jī be Zozinōn 'yī drē -wle

¹ 'Kō "bōi Zozinōn, 'wī nen Bali -le "yī -a drē -leglizinun nen Masedōa 'lēglōn 'jī be -a -jīnōn le be, e ya "le 'kō 'sīnan 'pa 'cēē. ² Yra yīdī "kaga 'bō o man -wee yī -tērādī Bali da -nanjēn vē -a. En 'yale o -tē 'e 'ciila "da. 'Pian ci "nrandī -dan a -wlo, en o "lala -nōn "kaga Zozinōn 'le vē -a. ³ 'Wī 'kpa, maan vē o man 'nan, zī e ci -wlo "be waa -nōn, en "nyian waa -nōn 'e 'ciila "da. Min -tū 'ka 'tōle o man -a -nōndī -a dī. ⁴ -Wēē kōala 'kō man 'kō trū 'badī -a 'nan 'kō 'sī -nōn 'wle -e "yī "nen Zozinōn "ta -a dra Bali -le minnūn nen Zeruzalem be -wle "be, o 'wee vē 'pa "va. ⁵ 'Wī nen -a -cīn 'ka 'kō 'jī dīe, -a 'bō nen waa drē. Kōō 'o 'fli -nōn Mīnsan -le 'nyranman -jī, en "be -sru 'o 'fli -nōn "nyian 'kō 'bō le 'padī -a 'kō 'va. Waa drē "le zī Bali ci "va "be -yēē 'wī 'zū. ⁶ 'Wī zīe -yēē "wēan nen kō Tit trū 'ba 'nan, 'e 'lō 'ka 'va. "Yī "nen yaa pei -trōa 'nan 'ka drē Zeruzalem Zozinōn 'le vē -a be, 'e 'lō -a 'le 'sran.

⁷ 'Cēē yī -tērādī Zozī da a -dan. En ka Bali -le 'wī "paaman sīdō. En kaa -ci maan 'kpa tīglī. En 'ka 'man a 'e 'tōdī 'plēblē Bali -le 'wī 'jī. En "ka cīn ye "yī 'kpa "le zī kōa -nan kōōn 'cēē be -yēē 'wī 'zū. 'Wī pēēnōn zīe cēē dra 'e -cīala "da. -Yēē "wēan maan laabo 'ka lō 'nan "yī "nen ka 'ta -a dra Zozinōn 'le vē -a be 'e -cīala "da "nyian!

⁸ -Tō "cēē maan wō 'ka man 'nan -e 'ka drē dī. 'Pian 'wī nen Zozinōn -mīenun -a drē be, maan 'sīnan 'pa 'cēē 'nan -e 'ka "koe 'e 'kōn 'ka da 'cēē vē drēnan. 'Wī zīe -a drēdī -a nēn 'ka "bōi Zozinōn yīdī "yī "ci -kōōnman. ⁹ "Yī "nen -kaa san Zozī Crīzī -a drē be kaa -tōa. Kaa -tōa 'nan e ya fēzan -a Bali 'le, en 'e 'fī drē 'yale -tēzan 'cēē "wēan. Yaa drē zīe 'nan -e -yēē 'yale -tēdī 'e 'ka drē fēnōn 'a Bali 'le.

¹⁰ 'An 'ci wī nēn e ya "le 'an vī 'cēē 'wī zīe -a da be, -nyren 'gū. E ya 'cēē 'wī "yī "a -e "yī "nen Zozinōn "ta -a dra Zeruzalem Zozinōn

'le vē -a be, 'ka 'cēē vē 'pa "va. 'Wī 'kpa, cēē 'wī zīe -a pei 'trōa "nēn "le pēē man, en cēē 'wī 'ka 'bō 'a 'nan, kaa dra. ¹¹ -Yēē "wēan 'be nēn 'gūē, 'ka yīe -trōa "da, -e 'ka 'le 'sran. 'Ka 'ta 'e 'kōn "fava -a drēnan "le zī 'ka 'ta drē "fava -a vnan 'nan kōa dra be -yēē 'wī 'zū. "Lala nēn 'ka 'pē "sōa -a -nōndī -a be, -a 'bō nēn 'ka -nōn! ¹² Maan vē 'cēē 'nan, -te min fē -nōn 'e 'ci 'fīdaa 'a, "le zī -a -pē "sōa -a be -yēē 'wī 'zū be, -yēē 'sō Bali le. 'Pian 'be nēn min -pē 'ka 'sōa 'be 'nōndī -a dīe, Bali 'ka tin tēa min da 'be man dī.

¹³ Fē nēn maan 'vī zīe -yēē cī 'nan, e 'ka 'nan 'ka "drē wō 'yale -tēnōn 'a fē -nōndī min pēē le -le "wēan dī. 'Wī nēn e cī "yī "be -nyren 'nan, 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'lō 'sēzenōn. ¹⁴ 'Be nēn 'gūē fē a "cēē 'lō "kaga, 'pīan -a 'wī a -wee "man. -Yēē "wēan 'ka 'pa o va! 'Lī 'pei -te -a 'wī a "cēē "man be, -wēē "paa 'ka 'va. E ya "le Zozinōn 'o 'wī zīe -a drē te fē a o pēēnōn 'lō 'sēzenōn. ¹⁵ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan: «-Te min -tū -a kōala "kaga 'kō oō, -yēē vē 'lee min nēn yaa kōala "wēnōn be e 'bō 'e cīn man. En -te min -tū -a kōala "wēnōn 'kō oō, -yēē vē 'lee min nēn yaa kōala "kaga "be e 'bō 'e cīn man.»

Pōl minnūn 'pa 'sia Korenti 'nōn le

¹⁶ Kō Bali muo -fōa 'nan, yaa drē en 'ka 'nan wī a Tit man, "le zī 'ka 'nan wī cī 'kō man be -yēē 'wī 'zū. ¹⁷ Kōō 'wī nen kōa laabo Tit -lō be, e wī 'man 'e 'ta le "koe "a. Maan vē 'cēē 'nan, -yēē 'vī 'e 'bō -a 'nan 'e 'lō 'ka 'va.

¹⁸ -Kaa "bōi Zozizan nēn -a 'tō "yī "a -leglizi -tūvō pēēnōn 'jī Zozī Crīzī -le 'wī 'nōnōn vīdī man be, kōa "paa "va -wēē 'lō "a. ¹⁹ -Leglizinun 'bō 'be 'sī "va 'nan 'e 'kō 'kō 'pa "yī "nen kō "ta -kō -a -nōnle Zeruzalem be -a -nan. "Yī zīe kō "ta -kō -a 'nan -e Mīnsan 'bō 'tō 'e drē -dan, en -a -kōōndī nēn "nyian 'nan kō ya "vale 'nan 'kō "paa o va. ²⁰ En "nyian be, kō 'ka "vale 'nan minnūn 'o 'wī 'kō man -wīdī "lala "kaga zīe -yēē "wēan dī. ²¹ Kōō kōa -wēēman 'nan 'wī nen kōa dra be 'e 'kōn 'e 'sōdī "jī Mīnsan 'lē, en kōa -wēēman 'nan 'e 'kōn 'e 'sōdī "jī minnūn le.

²² Mīn "fli zīe, -wēē "ta "lō. En kō -kaa "bōi Zozizan 'tū 'pa "nyian o va. -Kaa "bōi zīe, kōa 'yī -pē "kaga "jī 'nan -a "koe "a 'e da Bali -le 'nyranman 'padī -jī. 'Be nēn 'gūē, -a "koe "a 'e da 'e 'cīladī "da, kōō e yī -tēala 'ka da "fo.

²³ Tit -le vē be, kōē 'ta wōla 'be 'a, en kōē 'nyranman "paa 'be 'a 'cēē vē -a. 'Pian Zozinōn nēn o 'lō -a 'palē be, -wee vē be, -leglizinun 'be o 'pa 'sia. Minnūn Crīzī 'tō dra -dan -wee "wēan. ²⁴ -Yēē "wēan 'ka o 'kun 'ka 'pē 'fli "a, -e -leglizinun 'o 'tō 'nan, ka min ye "yī. En -e 'o 'tō "nyian 'nan, 'ka 'sī nēn kōa -fō be, 'e 'ka 'wī "tūn "a dī.

9

Fε-le "wεan nen Pōl Zozinōn -mienun -trōa 'e 'lε bε yaa -ci 'vī

¹ Maan 'yī 'nan, e 'ka paan "le 'an 'fluba cren -te 'cεε, "yī "nen Zozinōn "ta -a dra Bali -le minnun nen Zeruzalem be -wle "bε, -a da di. ² Kōō maan -tōa 'nan, 'ka 'ta a "fava 'wī zīε -a drenan. En an 'ka 'sī -fō Masedōa 'nōn 'lε 'wī 'bō zīε -a man. Maan 'vī -wle 'nan, kaa nen Akai 'lεglōn 'jī bε, -e 'e "sia "nen "lε pee man bε, te 'ka 'man a 'e wōōdī 'wī zīε -a drēdī -a. En 'ka "koe "nen 'ka da -a drenan bε, e Zozinōn "kaga "koe "tō 'o da.

³ An -kaa "bōi Zozinōn 'labε o -trōa 'an 'lε 'nan -e 'ka 'sī nen kōa -fō bε, -a "nen -e vīlε 'e 'fō 'e "tun "dī. An ya "vale 'ka 'man 'e 'kōn 'e wōōdī 'wī nen maan 'vī minnun lε bε -a da. ⁴ Fε nen maan ve zīε -yεε cī 'nan, -te 'kō 'vale Masedōa Zozinōn -mienun -a kō 'lō te 'ka 'man 'ka 'e wōōdī dīε, e 'ka "yī "dī. Kōō 'kō 'bō nen kō 'ka 'sī -fō bε, 'yra -taa 'kō 'tēlε, en 'ka 'bō "nyian 'yra -taa "cee "tε wōlε. ⁵ -Yee "wεan nen maan 'yī "yī -e 'an -kaa "bōi Zozinōn zīε o trō 'ba 'nan 'o 'trōa 'an 'lε. O "ta "lō 'nan -e "yī "nen kaa 'vī 'ka 'bō 'a 'nan 'ka dra bε 'o -tε 'e cin da. 'Ka -nōn -wle, kōō an ya "vale -a man 'e 'kōn 'e wōōdī 'vaa -e 'kō 'lō. 'Wī zīε -yεε -kōōnman 'nan kaa -nōn 'ka 'cī 'fidaa 'a, en min -tō 'ka 'tōlε 'ka -sru "dī.

Fε -nōndī cī 'fidaa 'a bε -yεε 'sō Bali lε

⁶ E ya "le 'an 'wī 'tō -cin -tō 'ka 'jī. -Nyren 'nan, zī min fei 'pa bε -a ta te fe 'wle nen yaa -tea. ⁷ 'Wī zīε -a da nen 'ka 'cī "nrōn, -e min -tō 'e 'nōn "lε zī e 'sī -a souba man bε -yee 'wī 'zō. Te 'e -nōn 'e 'cī "pou "a dī, en te 'e -nōn "lε 'nan fe nen min a 'e 'tōdī -a -sru "bε -yee 'wī 'zō dī. Kōō min nen e fε -nōan cī "nrāndī -a bε -a san nen Bali -a ye "yī. ⁸ En "nyian bε, 'plēblε a Bali lō 'nan -e 'e 'yī 'tō 'tōdō pēēnōn drē 'cεε. Yaa -nōan 'cεε 'e 'cīladī 'da, 'nan -e 'ka 'bō "nyian 'ka -kōla "yī 'tō 'tōdō pēēnōn drēdī -a min pēēnōn lε.

⁹ 'Ka drē zīε, kōō e ya 'e 'cren -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan:

«Min nen e 'yee "yī fuila 'man, yaa -nōn 'yalε -tēnōn lε bε, -a 'tō "yī "fō 'lī 'trīlīi.»

¹⁰ En "nyian bε, Bali nen e fe 'wle -nōan fei 'pazan lε, en e -blifε -nōan -yre "bε, e -taa fe 'wle 'nōnlε 'cεε 'e 'cīladī "da. Yaa dra -e 'e 'pa "da, 'nan -e 'ka -kōla 'cee "yī fuiladī -a "man. ¹¹ 'Wī 'kpa, Bali -taa 'ka drēlε fēnōn 'a -pε "kaga "jī, -e 'ka -kōla "fε -nōndī -a minnun lε 'kpa tīglī. Tōōn 'cee "yī "nen kaa "paa 'kō 'lō -e 'kō 'kō -a bε, -yee "wεan minnun -taa Bali muo "fōlε.

¹² "Cee "yī "nen ka -taa -a drēlε bε, e "paa Zozinōn nen 'yalε o -tε Zeruzalem bε o va. En "nyian bε, yaa -maan -e min "kaga 'o Bali muo "fō. ¹³ 'Cee "yī "drēdī zīε, -te waa -nan 'yī bε, o Bali 'tō dra -dan. Kōō ka ya 'ta wōlanan

Zozī Crizī -le 'wī 'nōnnōn da, en ka fε -nōan -wle 'ka 'cī 'fidaa 'a, en kaa dra zīε min pēēnōn lε. ¹⁴ 'Wī -dan nen Bali -le "yī -a drē 'cεε bε, -yee "wεan, o -taa Bali trō 'balε 'cεε 'ka yīdī "yī "a. ¹⁵ En -kaa pēēnōn -kaa Bali 'tō drē -dan! Kōō "yī "nen min 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'e 'lε dīε, yaa drē -cεε.

10

Tō nen minnun -a 'pa Pōl man bε, yaa -ci 'sī

¹ 'An 'bō Pōl, e ya "le 'an 'wī 'tō -cī 'sī 'cεε. Minnun 'wī "paa 'an da 'nan, -te 'an 'ka yra 'yī bε, an 'ka 'va wī ve -trōō. 'Pian -te an 'ka 'ka "srōn "kogo dīε, an 'ka 'va wī tin "baa 'e 'plēblε da. Kaa -tōa 'nan Crizī a -trōō, en e ya min 'kpa -a. An ya "vale 'an 'wī dra "lε -yee 'wī 'zō. -Yee "wεan an 'ka trō "baa 'kpa tīglī 'nan, ² te 'ka 'wī drē -te an 'bōla 'ka 'va nun bε, -e 'an 'ka 'va wī drē 'e 'plēblε da dī! 'Pian minnun nen o 'tō "paa 'kō man 'nan blamin -cī 'sō wī -sru "nen kō cī bε, -te an 'bōla 'ka 'va bε, an tin "baa -wle 'e 'plēblε da.

³ Kō ya blaminun -a, 'bε a zī. 'Pian -kuli nen kō cī "man 'gōε, e 'ka blamin -le -kuli -tandī pē -jī dī. ⁴ Fε nen maan 'vī zīε -yεε cī 'nan, 'kōε -kuli -tan fēnun nen kō -kuli -taan "a bε, o 'ka fēnun nen blamin -a "sia -e 'e 'kō -kuli man bε -a dī. 'Pian 'kōε -kuli -tan fēnun bε, Bali 'plēblε 'nōn -wle -e 'kō Bali 'nanmanōn 'lε 'plēblε 'klī. Blamin -le cī "nrōndī nen e ya -wlīdī "bε, kōa yī -kaa. ⁵ En -yee -dandan 'tandī nen yaa maan ya 'a 'we "man -e 'e Bali -tō dīε, kōa yī -kaa. Kōa dra 'nan -e blamin -le cī "nrōndī pēēnōn 'e līla Bali da te 'a 'tō wōla Crizī wei da. ⁶ En minnun nen 'o 'wī "paa 'kō da 'labε, kō -taa 'wī "nen -kōōnlε -wle. 'Pian kō ya -a man -pēnnan 'nan 'ka 'bō 'labε, 'ka 'ta wōladī 'sia 'kō wei da tīglī 'vaa -e 'kō drē.

⁷ 'Ka 'wī 'gōε -a -nanjen 'ka 'bō 'a -tō. Min nen yaa ve 'e 'flī man 'nan 'e ya Crizī -le vε -a bε, -a -cin 'e 'tō "jī 'nan, 'kō 'bō "nyian "kō "ya wō Crizī -le vε -a 'lε -yee 'wī 'zō! ⁸ En "nyian bε, 'ka -tō 'nan, Minsan -a -sī -nan 'kōε 'nan 'kō 'pa 'ka 'va -e 'ka 'tō 'plēblε, 'pian yaa vūlε 'nan kō 'ka 'cī baa -jī dī. -Te 'wī zīε an 'kō 'sī -fō -a 'e 'cīla "da "bōō "bε, -a 'yra 'ka 'an 'tēa "fō "dī.

⁹ Te 'ka 'cī "nrōn 'nan, an ya "vale 'an 'ka -tēa "klan -a 'mēn 'flubanun nen maan cren -tēa 'cεε bε -a -jī dī! ¹⁰ Fε nen maan ve zīε -yεε cī 'nan, minnun -a ve 'an man 'nan: «Pōl -le 'flubanun nen yaa cren -tēa "bε, e 'wī tin "baa min lε -jī 'e 'plēblε da, en e 'wī -dandan ve 'e 'flī man. 'Pian -te -a 'bō pō a -nan bε, min yīε 'ka "naan "man "dī, en e 'ka "lε min 'e "trōēn "tō -a wei lε dī.» ¹¹ Min nen e 'wī zīε -a ve 'an man bε, e ya "le 'an vī -a san lε 'nan, zī 'kō wei cī 'kōε 'flubanun -jī bε, -a -tōwli "nen "nyian, -te kō 'bōla 'ka 'va bε, zī 'kō drē winun -kōan.

12 -A -cin 'ka 'ku 'ji 'nan 'ku -koon minnun zie o va di. -Te 'be 'cee di, 'ku 'cein -toola 'ku cin yra 'ku 'vale waa di. O 'w1 -dandan ve 'o 'fli man, en o ya 'o 'fli -koonnan 'o cin man. -Blu 'tandi 'be ci zie. 13 'Kue ve be, ku'a 'w1 -dandan ve 'ku 'fli man 'e 'ciladi 'da "di. 'W1 nen 'ku 'fli -koonman -a be, Bali -a -non 'kue. -Nyren 'nan: 'Kue 'bala Zozi Crizi -le 'w1 'nonnon 'a 'ka 'va. 14 -Yee "wean -a -ci a 'wein 'nan, ku 'ka 'w1 -dandan vnan 'ku 'fli man 'e 'ciladi "da "di. "Te 'e 'kon 'nan kue 'cee 'bala Zozi Crizi -le 'w1 'nonnon 'a 'ka 'va 'e tede die, "te maan ve 'nan 'winun nen kua ve 'ku 'fli man 'gve, e ya 'e 'ciladi "da. 15 'Ku'a 'w1 -dandan ve 'ku 'fli man 'e 'ciladi "da "di, en e 'ka min pee -le 'nyranman da di. 'Pian -a -cin a 'ku 'ji 'nan, -te 'cee yi -teradi Zozi da 'pa "da "be, 'ku 'to 'e dre 'nyian -dan 'ka 'va. En e dre -dan 'nyranman nen kua "paa be -yee "wean. 16 'E dre zie -e 'ku -kola Zozi Crizi -le 'w1 'nonnon vidi -a 'ka -sru 'flanun da "nyian. 'W1 zie -a -cin nen 'ku 'ji. 'Pian ku "vale 'ku 'fli dra -dandan 'nyranman nen min pee -a 'pa be, -a da di. 17 'E ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e ya "vale 'e -dandan "taan be, 'e -dandan 'tan 'nyranman nen Minsan -a "paa be -a.»

18 -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, -te min 'w1 -dandan ve 'e 'fli man be, e ya 'w1 'tun "a. 'Pian min nen Minsan -a 'to "yi "ve be, -yee ci 'w1 -dan a.

11

Pol 'w1 'ci 'si Korenti 'non le 'e 'nanmannon da

1 'Ka 'w1 "man -e 'an 'w1 tin 'ba 'cee "le "meen -wulo 'ka 'nyian 'an da di! 'Ka yra 'si, 'ka 'w1 "man -e 'an 'bo "nyian 'an 'fli -si -fo! 2 Maan ve 'cee 'nan, an 'ka 'sia te ka ye "le 'nan lunon nen ya'a tian 'konnen -tole die -yee 'w1 'zv, en an 'ka 'non -konnen le. -Konnen zie Crizi nen. -Yee "wean an ya 'ka 'ta man bonan "le zi Bali man bo 'yee minnun da be -yee 'w1 'zv. 3 'W1 nen -mlen -a dre 'li Ev le be, 'ka 'ci "nrøn "da! 'E Ev man 'y1 'yee see "paa weinun -a. "Klan a 'an 'ji 'nan, te 'cee ve 'e dre zi di! Koo an ya "vale 'nan 'ka 'fo Zozi Crizi -towli -sru, en 'ka 'fo -a -sru 'ka 'ci 'fidaa "a.

4 'Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, ku Zozi Crizi -le 'w1 'v1 'cee, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta 'w1 'pee v1 'cee Zozi da. En "nyian be, Bali lei 'saun a 'ka 'l3, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta lei pee -nondi 'cee 'w1 v1. En "nyian be, ku Zozi Crizi -le 'w1 'nonnon 'v1 'cee, 'pian ka "we "man -e min 'e 'w1 'nonnon 'pee v1 'cee.

5 Zozi 'le 'pasianon nen o -dandan "taan 'labe, maan -toa 'nan an 'ka o man "wennon Bali -le 'w1 'ji di. 6 'An 'pe 'ka 's3a 'w1 tin 'badi -a fenyian "le -wee 'w1 'zv. 'Be a zi, 'pian te e ya Bali -le 'w1 'todi -a be, meen -toa. 'W1 zie

meen 'ci koon 'ka 'todu peenon le, en meen 'ci koon -pe "kaga "ji.

7 Bali -le 'w1 'nonnon nen maan 'v1 'cee be, maan 'v1 'cee 'e "tun. 'Ka'an 'pan wole di. -Te an 'w1 zie -a dre be, e 'ka 'w1 'wli di "a di. 'Pian 'an 'fli dre 'cei "wennon 'nan -e 'ka dre -a "nen "blnon 'a. 8 An w1 "man en -legliz peenun 'an pan 'w0 'nan -e 'an -k3la 'nyranman zie -a 'padi -a 'cee. 'E ya "le crin nen maan 'w0, koo -a -noon da "cee -e -legliz pee nen 'yaan 'pan w0 di. 9 -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, to nen maan dre 'ka 'va en "lala 'w1 'to 'an man be, ma'an 'sile 'ka 'va min -to -lo di. 'Pian -kaa "bu Zozinon nen Maseda 'leglon 'ji be -wee ta 'pale 'an 'va "lala "nen -a 'w1 ci 'an man be -a. Maan wee 'nan te 'an 'kon 'ka 'win -ji -tro -a di. En maan dra tian zi. 10 An ya Crizi -le 'w1 tigli -sru, en an 'w1 tigl ve 'cee. Maan ve 'cee 'nan, 'w1 nen maan ye 'men 'to -dan to -a zie, min -to 'ka Akai 'leglon peenon 'ji -e 'e -k3la -a 'sidi -a 'an 'lo di. 11 -Me "le "wean nen an 'w1 zie -a 'v1? 'En -te maan 'v1 be, -a -ci nen 'nan ma'an 'ka 'ye "yi duv? -Ceje, 'be "cee di. 'Pian an 'ka ye "yi, en Bali -a -toa 'nan 'w1 'kpa nen maan ve.

12 An 'ka ye "yi, 'pian maan dra "le zi maan pei 'troa 'e 'cen be -yee 'w1 'zv. Ma'an weeman 'nan 'kaan 'pan w0 di. Maan dra zie minnun nen o ci 'ku 'man -weenan be -wee "wean. O ya -si -to -weenan 'nan -e 'o -dandan 'tan -a vidi -a 'nan, ku "lala "sia "le "wee "w1 'zv.

13 Maan ve 'cee 'nan, Zozi Crizi -le 'pasianon tigli "cee waa di. Min see "paanon nen waa, en 'o 'fli ta yooman 'nan o ya Zozi Crizi -le 'pasianon 'a. 14 'W1 zie te 'e 'ka 'kan di! Koo Satan 'bo be, 'e 'fli ta yooman 'nan e ya Bali -le 'pasiazan -a. 15 -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, e 'ka min 'kan w1 -a -e Satan -le minnun zie 'o 'fli ta yoo 'nan o ya Bali -le 'nyranman 'panon 'a di. 'Pian -wee 'w1 'le 'srannan "be, 'w1 'wli di "nen waa dre be -a man pan nen Bali -a wo -wle.

Yra yidnun nen o 'bo Pol man be yaa -nan w1 v1

16 'E ya "le 'an v1 "nyian 'cee 'nan, te -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da di! 'Pian -te 'w1 zie -a -cin nen 'ka 'ji be, 'ka 'w1 "man -e 'an 'bo "nyian 'an 'w1 -dandan 'an 'an 'fli man "wennon "le "an 'wulo 'ka 'an da di. 17 'W1 -dandan nen an "ta -a ve 'an 'fli man 'gve, maan -toa 'nan, e 'ka 'w1 nen Minsan 'suzan -a ve be -a di. 'Pian e ya "le min nen -a -wulo 'ka 'e da die, -yee ci 'winan. 18 Min "kaga "a 'ka yei, o 'w1 -dandan ve 'o 'fli man 'nan -e 'o 'so minnun le. -Yee "wean 'an 'bo "nyian "an dra zi. 19 'Ka 'fli 'siala 'w1 'tonon 'a, 'pian ka "we "man -e 'ka "tr3en "to minnun nen o -wulo 'ka 'o da 'labe die -wle. 20 'O 'ka dre 'wee noannun -a, te 'o 'ka 'ta -ble. 'Ka ya -wlo "pu 'kuin, en o -va -ble 'ka da, te o 'pa -fooman 'ka yra. 'W1 peenon zie waa dra 'cee te ka "we

"man. ²¹Maan ve 'cee 'nan, -a -cin 'ka 'ta 'təle 'ku 'ji 'nan 'ku 'ta zɛ -a wo 'ka 'va 'mlɔnmlɔn dɪ. 'Pian -te 'ka 'ci 'nrɔnman 'nan, e ya 'yra -te wɪ -a 'ku 'lɔ be, -a -nɔan da nɛn.

'Wɪ -dandan nɛn minnun -a ve 'o 'fli man be, 'an 'bɔ 'nyian an 'ta "an "ve. "An "ve 'nyian "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. ²²O ya Ebre 'nɔn 'a. 'An 'bɔ 'nyian Ebre min nɛn "mɛn 'a. Izraɛl 'nɔn nɛn waa, ɛn 'an 'bɔ 'nyian Izraɛl min nɛn "mɛn 'a. Abraam kludanɔn nɛn waa, ɛn 'an 'bɔ 'nyian Abraam kluda min nɛn "mɛn 'a. ²³O ya Crizi 'sunɔn 'a. 'An 'bɔ 'nyian an ya Crizi 'suzan -a 'e 'mlian o pɛɛnɔn da. Maan ve "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. An Bali -le 'nyranman 'pa e ciɪ o pɛɛnɔn 'le ve da. An -pɔ 'kɔn blɪ Bali -le 'wɪ 'ji e ciɪ o pɛɛnɔn 'le ve da. Minnun 'an -sɔn e ciɪ o pɛɛnɔn da. Tɔ "kaga 'bɔ be, 'an 'kadɪ -fɔla tɔ Bali -le 'wɪ 'ji. ²⁴Zuif 'nɔn 'an 'sɔn 'e 'pa -a 'soolu, te o -ngble 'le wo 'an 'ji -tɔdɔ -fuba yaaga 'wle 'sɔrasien. ²⁵Rɔm 'nɔn 'an 'sɔn sɔnba "a 'e 'pa -a yaaga. ɛn Zuif 'nɔn -a weɛ 'nan 'waan -tɛa "kɔle -a 'e 'pa -a -tɔ. ɛn -klɔ -sran ji 'maan 'e 'pa -a yaaga 'yi yie da. -A -tɔ drɛ be, an -pei -man -tɔ 'lee yieɔ drɛ 'yi 'va. ²⁶An 'ta "kaga 'wɔ be, te fɛ 'an "bluman. -A -mie drɛ 'yi 'cɛnnan 'ji, ɛn -a -mie drɛ be, yie 'plɛnɔn 'be 'an blu, ɛn -a -mie drɛ be, 'an "bɔ Zuif 'nɔn 'be 'an blu, ɛn -a -mie drɛ be, minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -weɛ 'an blu, ɛn -a -mie drɛ 'fla yei, ɛn -a -mie drɛ "bui "da, ɛn -a -mie drɛ 'yi yie da, ɛn -a -mie drɛ be, minnun nɛn o 'fli "siala 'an 'bɔnɔn Zozinɔn 'a be, -weɛ 'an blu. ²⁷ɛn "nyian be, bodrun funnin te an ya 'nyranman da, ɛn bodrun funnin te 'an 'koe -nyaan. -A -mie drɛ be, 'an 'yi 'sɔn, ɛn -a -mie drɛ be, dra 'an 'tɛ, ɛn -a -mie drɛ be, 'yi dra 'an 'tɛ, ɛn -a -mie drɛ be, an fɛ 'sɔn, ɛn -a -mie drɛ be, trun 'an 'tɛ, ɛn -a -mie drɛ be, sɔ klɪ 'an man. ²⁸'Wɪ "kaga "a tian paan -e 'an vɪ, 'pian -a -tɔwli 'gɔe -a 'bɔ nɛn maan ve. Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man be te -leglizi -nan wɪ a 'an man. ²⁹-Yɛɛ ci "le 'nan -te min 'ka 'e 'tɔdɪ 'pleble yi -teradi Zozɪ da -ji dɛ, 'an 'bɔ "nyian te "mɛn "koe "a 'e 'sidi 'an da. ɛn -te min -tɔ 'si -si tiglɪ da be, 'an 'bɔ "nyian -a 'wɪ trun -fɔa 'an man.

³⁰-Te e ya 'nan 'an 'wɪ -dandan vɪ 'an 'fli man be, yra yidunɔn nɛn o 'bɔ 'an man Bali -le 'wɪ 'ji be -a 'bɔ 'a nɛn an -dandan "taan. ³¹'Wɪ "cee maan -sɛan "dɪ. Bali nɛn -kaa san Zozɪ "tɪ "a be yaa -tɔa zɪ. Tɔ -dan 'e 'fɔ -yee ve -a 'li 'trilii. ³²'Wɪ 'kpa, tɔ nɛn an ya Damas be, 'fla zɛ -a tazan nɛn mingɔnɔn Areta -a -tɔ be, e minnun paala 'fla man -klɔn -yɛ pɛɛnɔn "nɛn 'nan -e 'waan 'kun. ³³'Pian min -mienun 'pa 'an 'va, waan 'fɔsaannen 'ji, ɛn waan 'bola -fenɛdi da. -A -nan nɛn waan sɔnla 'fla man -klɔn -sru, ɛn an -kɔla 'tɛdɪ -a -ji.

12

'Winun nɛn Bali -a -nan kɔn Pɔl le be yaa
vɪ

¹E ya "le 'an 'wɪ -dandan vɪ tian 'an 'fli man. Maan -tɔa 'nan e ya 'wɪ "tun "a. 'Pian 'winun nɛn Minsan -a -nan kɔn "mɛn be 'lee 'winun nɛn yaa ta 'bɔla 'mɛn be, 'e 'bɔ 'mɛn 'be da. ²An Zozizan 'tɔ -tɔa. Zozizan zɛ 'wɪ nɛn e drɛ -yɛ "be -a -nan le -fuda sinjɛn nɛn 'gɔ. Bali -a 'sia ɛn e -kɔ -a la yaaga da. 'Pian -te -a lei -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an tɔa dɪ. ɛn -te -a po -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'be -tɔa. ³'Wɪ 'kpa, min zɛ maan -tɔa. -Te -a lei -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an 'be tɔa dɪ. ɛn -te -a po -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an 'be tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'be -tɔa. ⁴Maan -tɔa 'nan Bali -kɔ -a 'yee fenan nɛn min 'ka 'e yra ye 'mlɔnmlɔn dɛ -a -nan. Min zɛ 'wɪ nɛn yaa 'man be, blamin 'ka 'kɔlaman -a vidɪ -a dɪ, ɛn -a -si 'ka 'e 'nɔndɪ 'nan blamin 'e vɪ dɪ. ⁵Min zɛ -a le nɛn an 'tɔ -dan -nɔan. -Dandan 'tandɪ 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a be, ma'an dra dɪ. 'Pian -te maan 'vɪ 'nan 'an -dandan "taan be, yra yidunɔn nɛn o 'bɔ 'an man be, -a 'bɔ nɛn maan ve.

⁶ɛn -te an "ta -dandan "taan 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a be, e 'ka 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn e drɛ tiglɪ be -a 'bɔ nɛn maan ve. 'Pian 'an 'pɛ da -tɔa 'be 'a. Maan dra zɛ 'nan -e minnun 'o 'mɛn 'wɪ tin 'ba 'wɪ nɛn waa -nan 'yi 'an 'lɔ be -a da 'lee 'wɪ nɛn waa 'man 'an da be -a da.

⁷'Wɪ nɛn Bali -a -nan kɔn 'mɛn zɛ, e ya -nyɛnnɛn wɪ -a. -Yee "wean "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vidɪ -a be, Bali 'an 'mɛan drɛ. E ya "le 'nan lei nɛn 'an 'kɔle 'ji. Satan -le 'pasiazan -tɔ nɛn 'an man te 'e 'te -kɔnman 'mɛn "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vidɪ -a. ⁸An Minsan trɔ 'ba 'e 'pa -a yaaga 'nan, 'e Satan -le 'pasiazan zɛ -a 'si 'an man. ⁹Minsan 'ka 'wɛle "man "dɪ. 'Pian yaa 'vɪ 'mɛn 'nan: «Mein ye "yi, ɛn mein drɛ 'mɛn min -a, -yɛɛ ci 'wɪ -dan a. 'Be nɛn 'i "koe 'ka 'i da dɛ, -a -nan nɛn 'mɛn 'pleble bɔala -dan.» 'Wɪ zɛ -yee "wean, an -dandan "taan 'nan 'an 'koe 'ka 'an da dɪ. Maan dra zɛ 'nan -e Crizi -le 'pleble 'e 'kɔn 'an 'lɔ. ¹⁰-Yee "wean 'be nɛn 'gɔe, -te yra yidɪ a 'an man oo, ɛn -te minnun 'an 'srɔnman oo, ɛn -te 'winun bɔa 'an man oo, ɛn -te minnun 'te "paa 'an da oo, ɛn -te "klan 'an -tɛa oo, Crizi -le "wean be an "we "man ci "nrandɪ -a. Kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'be nɛn 'an "koe 'ka 'an da 'gɔ dɛ, -a -nan nɛn Crizi 'pleble -nɔan 'mɛn 'e 'ciladi "da.

Korinti 'nɔn 'nan wɪ a Pɔl man

¹¹An 'wɪ tin 'ba 'cee "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Cɛɛ -maan maan drɛ zɪ. Kɔɔ cɛɛ 'wɪ -dandan ve paan 'an man, 'pian ka'a drɛle dɪ. An 'ka fɛ -tɔ -a dɪ, 'pian Zozɪ 'le 'pasianɔn nɛn o -dandan "taan 'labe, maan -tɔa 'nan an 'ka o man "wɛnnɔn Bali -le 'wɪ 'ji dɪ. ¹²'Winun nɛn waa -kɔnman 'nan an ya Zozɪ 'le 'pasiazan -a be, 'an -pɔan 'sran 'e cin da, ɛn maan drɛ 'ka 'va. -Te e ya 'lebo 'fɔ winun

-a oo, en -te e ya -ce -srøn "wınun -a oo, en -te e ya 'wınun nen o Bali -le 'pleble 'ci -kønnman be -a oo, maan pæenøn dre 'ka 'va. 13 -Me "wı nen maan dre -leglizı peenun -ji, te ma'an 'be drele 'ka 'va dı? Maan -tøa 'nan, e ya -tøwli 'ce, -nyren 'nan, ma'an -wæle 'nan 'kaan 'pan wø dı. -Te kaa ye "le maan dre 'wlıdı 'be, 'ka yra 'si, 'kaan man wı 'ce!

14 'Be nen 'gøe an man wøw 'nan -e 'an 'cein yaagazan 'e 'lò 'ka 'va. 'Pian -te an 'lò be, ma'an -wæman 'nan 'kaan 'pan wø dı. Køø 'ka 'lò fe va "ce an cı dı, 'pian 'ka 'bø po va nen an cı. Kaa -tøa 'nan, 'nennun "ce fe treman 'o "tı lee 'o "bø "le ve -a dı, 'pian 'nen "tı lee 'nen "bø 'be fe treman 'wee 'nennun -le ve -a. 15 'Men ve be, "lala pæenøn nen 'an 'lò be, e -ko 'ka 'wulo -wlu. En 'an 'bø 'an 'fli -nøan "nyian 'fo 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va. -Te an 'ka ye "yi "bøw zıe, en ka'a "men 'yi 'wo "yi "dıe, e ya 'kpa?

16 Ma'an -wæle 'nan 'kaan 'pan wø dı. 'Wı 'kpa nen! 'Pian 'ka 'va min -mienun -a ve 'nan, an 'ka 'man 'yi see "paa weinun -a, te an "lala "kooman 'ka 'lò -pe pee -ji zia. 17 Minnun nen an o 'pa 'sia 'ka 'va be, -tıe 'ka 'ta blı "lala "koodı -a 'ka 'lò? 18 An Tit trø 'ba 'nan 'e 'lò 'ka 'va. En an -kaa "bøi Zozizan 'to 'pa 'va, -wæe 'lò 'a. Tit nen e 'lò zıe, e 'ka 'ta blı "lala "koodı -a 'ka 'lò? -Ceje, ya'a drele zı "fo "dı. Køø 'kø 'vale -a 'køe cı "nrøndı a -tøwli, en kø 'ta wola 'a -si -tøwli "da.

19 -A -mie -nan be, 'ka 'ci "nrønman 'nan, 'køe tin 'nønnøn nen an cı -a -wænan. -Ceje, 'be "ce dı. 'Pian kø ya Crızı 'sunøn 'a, en 'wınun nen kva dra be, Bali le nen kva -sru "ve. 'Kø "bøi Zozinøn, 'wı pæenøn nen kva dra be, kva dra 'nan -e 'ka 'tø 'pleble Bali -le 'wı 'ji. 20 Køø "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lò be, ma'an -taa "bøle 'ka man "le zı 'an cı "va "be -yee 'wı 'zø dı. En 'ka 'bø "nyian ka'a 'taa 'an 'tøle "le zı 'ka cı "va "be -yee 'wı 'zø dı. "Klan a 'an 'ji 'nan, an bøa 'ka man te 'wı 'blıdı a 'ka yei, en te man bødı -a 'ka yei, en te ka ya 'ka nyran siadı 'ka cin yei, en te bøe "blıdı a 'ka yei, en te "srøn wødı a 'ka yei, en te ka "we 'ka cin man -wlıdı, en te 'ka 'fli "siala -dandan 'ka cin man, en te ka'a ble 'ka cin yei "dı. 21 En "nyian be "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lò be, Bali -taa -a drele -e 'yra 'e 'an 'te "nyian 'cee "wæan. En 'an 'ta -taa "drele -trødı minnun nen o 'wı 'wlıdı dre 'e tede, en wa'a tian 'sil'e -a dredı man dıe -wee "wæan. An ya "vale 'o 'si 'wı pæenøn nen e min "tri -tøa Bali 'le be -a dredı man. En an ya "vale 'o 'si 'nyinnandı lı 'lee 'kønnen -a te wa'a 'o cin 'pale dıe -a man! En an ya "vale 'o 'si 'wı 'wlıdı "dredı nen wan -trøa 'o 'win -ji be -a man!

13

Pøl 'wı 'nyranman tin 'ba Korenti 'nøn le

1 'Men 'lødı 'ka 'va be -a yaagazan nen an "ta -a -si "siala 'gø. Kaa -tøa 'nan, wa'a føa -tøwli -e 'o -klan "dı. 2 -Yee "wæan 'be nen an ya tian 'ka man -køoblı 'gøe, 'wı nen maan 'vı te 'an 'cein "flızan 'lò 'ka 'va nun be, maan -føa "nyian "ji minnun nen o 'wı 'wlıdı dre 'e tede be, -wle. En e ya "nyian min pæenøn 'le ve -a. 'Wı zıe -nyren 'nan, -te an 'lò be, an 'wı tin "baa 'e 'pleble da, ma'an 'wı 'cea "fo "dı. 3 Køø ka ya "vale 'an -ci -køøn 'ce'e 'nan Crızı -ciala 'an 'va en e 'wı tin "baa. Crızı a 'ka 'va 'yee 'pleble 'a, kaa -tøa zı. En kaa -tøa "nyian 'nan, e 'ka min "bleble -a dı. 4 O Crızı pein yiba "plan da "le min "bleble -le 'wı 'zø, en e -ka. 'Wı 'kpa, 'pian 'be nen 'gøe -a yie a "man Bali -le 'pleble 'le "wæan. 'Wı 'tøwli zıe e ya 'køe ve -a. Køø dre min "bleble -a 'kø 'vale Crızı -a. 'Pian -te kø 'bala 'ka 'va be, ka -taa -a -tøle 'nan 'pleble a 'kø 'lò. Køø Bali -le 'pleble a -maan, en 'belıdı a 'kø 'lò 'kø 'vale Crızı -a.

5 'Ka 'cee yi -teradı Zozı da -nanjen! En 'ka 'fli 'nanjen 'ka 'bø 'a, -e 'ka -tø! 'Ka 'nanjen -e 'ka -kønnen "yi 'nan, 'ka 'vale Zozı Crızı -a ka ya min -tøwli "a. -Te ka'a yle zı dıe, te 'cee yi -teradı Zozı da a 'wı "tun "a. 6 -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa -a -tøle 'nan "køe ve -ci køøn.

7 Køø Bali trø "baa 'nan, te 'ka 'wı 'wlıdı "tøwli "dre dı. 'Køe tin 'nønnøn "ce'e kø'a -wæman 'wı zıe -a -ji dı. 'Pian kva -wæman 'nan, 'ka 'wı 'yi "dre. En -te minnun 'ka 'kø 'siala min -a dıe, "køe ye 'wı "tun "a. 8 Maan ve 'ce'e 'nan, Bali -le 'wı tıglı be, kø'a 'kolaman -e 'kø 'si -tø -yrø "dı. 'Pian 'wı nen yaa 'vı be, -a 'bø nen kva dra. 9 -Yee "wæan -te kø ya Bali -le 'wı 'ji "bleble en ka ya 'ka 'tødı 'pleble be, 'kø 'ci a 'e "nrandı. 'Wı nen kva laabo Bali lò be, -nyren zıe. 'Nan 'ka 'lı 'ka da -e 'ka -søønla -si tıglı da Bali -sru.

10 An ya tian 'ka man -køoblı en an 'fluba 'gøe -a cren -te 'ce'e. Maan dre zıe 'nan -e -te an 'lò be, 'an vıle 'an 'wı tin "baa 'ce'e 'e 'pleble da dı. Maan ve 'ce'e 'nan Mınsan -a 'pleble 'nan 'men. 'Pian ya'a -nønle 'nan -e 'an 'ka fuıla "man "dı, yaa -nøn 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va.

11 'An "bøi Zozinøn, maan 'le -seanla -a vıdı -a 'ce'e 'nan, 'ka 'ci 'e 'køn 'e "nrandı! En 'ka 'lı 'ka da -e 'ka -søønla -si tıglı da Bali -sru! En 'wınun nen maan 'vı 'ce'e be 'ka 'sia 'wı 'a! En 'ka cin "køe "to 'ka da! En 'ka 'ci "nrøn 'wı 'tøwli "da! En 'ka yei 'e 'køn 'e 'sendı 'e cin va! 'Ka dre zıe -e Bali nen e min ye "yi en e -fødı -trøø -nøan "min le be, 'e 'køn 'ka 'va.

Pøl -a 'le 'sran 'tø bødı -a

12 'Ka Zozinøn pæenøn 'tø bø -atu -tedı -a o man! Minnun pæenøn nen o dre Bali -le ve -a 'kø 'va 'gøe, o 'ka 'tø bø.

13 -Kaa san Zozı Crızı -le "yi 'e 'køn 'ka pæenøn 'va! En -kaa "tı Bali -le min yıdı "yi 'e 'køn 'ka pæenøn 'va! En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei 'e 'køn 'e 'sendı 'e cin va!

'Fluba nen Pól -a cren -te Galatí 'non le

1 'An 'bó Pól 'be 'fluba 'gúe -a cren -te. An ya Zozi 'le 'pasiazan -a. Minnun "céé 'an 'tò -a dí, én min -tò 'ka 'tòle 'kò yei én yaan -tò -a dí. 'Pian Zozi Crizi 'bó 'lee -kaa "tí Bali nen e Zozi wluan -kanón 'va bé, -wéé 'an 'pa 'sia. 2 'An 'bó 'lee 'an 'bóu Zozinón péenón nen kò cí waa 'gúe, -leglizi -tòdò péenón nen Galatí 'leglón 'jí bé, kò -a -jínón 'tò bó.

3 -Kaa "tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yí 'lee 'wee -fòdí -tróó -nón 'céé. 4 Zozi Crizi wú "man én e -ka -kaa 'léji, 'nan -e Bali 'e -céé 'wí 'wlidí 'fui. Yaa dré zíé 'nan -e 'e -kaa 'sí tò nèn -kaa cí -jí én e ya 'e fadí 'wí 'wlidí "a 'gúe, -yee 'pléble 'lò. -Kaa "tí Bali 'bé 'vì 'nan 'e 'wí zíé -a dré. 5 'Tò -dan 'e 'kón Bali -le vé -a 'lí 'trilíi. Amén!

-Si -a -tòwli, -a da nen min "sia 'wí 'jí

6 'Wí nèn kaa dré bé, yaan 'kan 'fó! Bali 'ka laabó 'nan -e 'ka Crizi -le "yí 'nèn 'blí. 'Pian -a -nan 'ka 'mónle dí, ka 'sí -a -sru, én ka sòónla 'wí 'pee -sru. 7 Maan vé 'céé 'nan -sí pee "ka -e min 'e 'sí 'wí 'jí "da "dí. Minnun nèn 'o -wééman 'nan 'o 'ka 'cí baaman -jí bé, 'wéé cí. 'Wí nèn 'wlu 'a bé, -nyrén waa vé Crizi -le 'wí 'nónnón man. 8 Kò Crizi -le 'wí 'nónnón paa 'ka 'jí 'nan -sí zíé -a da nèn min "sia 'wí 'jí. 'Pian -te min -a 'vì 'nan -sí pee a -e min 'e 'sí 'wí 'jí "da "bé, maan laabó Bali ló 'nan 'e wei 'pla -a san man 'lí "fó "le vé -a. -Te e ya paan 'kò 'bó 'a oo, én -te 'bé "céé dí, e ya Bali -le 'pasianón nèn lájí bé -a -tò a oo, Bali 'e dré zí! 9 Kò 'vì 'e 'cén 'va, én maan vé "nyian 'céé 'nan, -te min -tò -a 'vì 'nan, -sí pee a -e min 'e 'sí 'wí 'jí "da "bé, maan laabó Bali ló 'nan 'e wei 'pla -a san man 'lí "fó "le vé -a.

10 'Wí nèn maan cren -te 'labe, yaa -kónman 'nan, an ya "vale minnùn 'o 'an 'tò "yí 'vì? -Céje, an ya 'pian "vale Bali 'e 'an 'tò "yí 'vì. Maan wéé 'nan 'mèn 'wí 'e 'sò minnùn lé? -Céje, ma'an 'wí zíé -a -wééle dí, kóó an ya Crizi -le vé -a, én -yee 'nyranman nèn maan "paa.

Bali 'bé Pól dré Zozi 'le 'pasiazan -a

11 'An "bóu Zozinón, 'wí 'nónnón nèn maan 'vì 'céé bé, ya'a 'sile min -tò 'le dí, 12 én ma'an manlé min da dí, én min "céé "mèn paa 'an 'jí dí, 'pian Zozi Crizi 'bó 'bé -nan kóón 'mèn.

13 'Lí 'e 'tédé bé, tò nèn an 'ta wóla Bali wei da "le 'an tra Zuif 'nón 'zò bé, 'wúnun maan dré bé, kaa 'man. Tò zíé -a man bé, an 'te 'pa Bali -le -leglizi -jí 'nón da, én maan wéé 'nan 'an o -nan -nyaan. 14 An 'ta 'wóla Bali wei da "le 'an tranun zò, e 'mlin 'an 'pé "kaga "da. 'An tranun dré wí bé -a -nan wí a 'an man 'kpa tíglí.

15 'Pian Bali "yí dré 'mèn. Tò nèn te an ya tian 'an "bó 'jí bé, Bali 'an 'sí 'va, én yaan 'pla 'nan 'an dré 'e 'suzan 'a. "Bé -sru, tò nèn e 'sò -a 'bó 'jí bé, e 'bó, 16 én zí -a -pí cí bé, yaa ta 'bóla 'mèn. E dré zíé 'nan -e 'an -yee 'wí 'nónnón ví minnùn nèn o 'ka Zuif 'nón 'a díe -wle. Zí e dré bé, ma'an 'wí laabóle min ló dí. 17 Én ma'an 'kóle Zeruzalem minnùn nèn o cí Zozi 'le 'pasianón téde -a bé o va dí. 'Pian an -kò Arabi 'leglón 'jí. Én "bé -sru an 'lí 'an da 'fla nèn waa laabó Damas bé -a da.

18 Lé yaaga "mèn 'vaa, én an -kò Zeruzalem, 'nan -e 'an Píeri nèn waa laabó Keva bé -a -tò. Maan dré "va "nun yí -fuda 'soolu. 19 Zají nèn Minsan Zozi 'bó "bóu "a bé, -nyrén maan 'yí. Ma'an -yee 'pasiazan pee yíle "nyian dí. 20 'Wí nèn an "sia -a vnan 'céé 'gúe, Bali -a -tòa 'nan, 'wlu -tòwli 'ka "va "dí.

21 "Bé -sru an -kò Siri 'leglón 'jí, én an -kò "nyian Silisi 'leglón 'jí. 22 Tò zíé -a man bé, te Crizi -le -leglizinun nèn Zude 'leglón 'jí bé -a -jí 'nón 'ka 'an 'tòa dí. 23 Waa 'man 'pian 'e "tun 'nan: «Min nèn 'nèn e 'te "paa -kaa da bé, 'bé nèn 'gúe Bali -le 'wí 'nónnón nèn "nèn e ya "vale 'e -nan -nyaan "bé, yaa "paaman 'sien minnùn jí.» 24 Én o Bali 'tò dré -dan, 'wí nèn yaa dré 'mèn bé -yee "wean.

2

Zozi 'le 'pasianón Pól -le 'wí "paadí 'yí 'yí

1 Lé -fuda sinjén "bé -sru, én an 'lí 'an da Zeruzalem. Kóé 'kò 'sien 'kò 'vale Barnaba -a, én an Tit 'pa 'kò 'va. 2 Bali 'bé -nan kóón 'mèn 'nan, 'an 'kò -nan nun. 'Kò ciná 'yí 'kò 'vale -leglizi 'lénón nèn minnùn o "siala 'kpa tíglí bé waa 'kò 'saza yei. Bali -le 'wí 'nónnón nèn maan vé tò péenón man minnùn nèn o 'ka Zuif 'nón 'a díe -wle "bé, maan -sru 'vì -wle. Maan wéé 'nan 'nyranman nèn maan 'pa 'trilíi bé, 'o yí "yí, "tògò 'e 'sén 'yí 'a 'e "tun. 3 Én waa 'man "nyian "yí 'kpagba. Kóó -kaa "bóu Zozizan Tit nèn e -kò 'kò 'palé bé, Grék min nèn, e 'ka 'e 'fódi -klónnón -va dí. 'Pian -leglizi 'lénón zíé, wa'a 'tòle "man 'nan 'e dré dí.

4 Min -mienun a 'kò yei "bé, o 'ka Zozinón tíglí "a dí. -Wéé 'vì 'nan, Tit 'e 'kón 'e 'fódi -klónnón -va. O wla 'kò yei 'e 'yóódi 'nan, -e 'o 'kò 'kún 'wee -pei -tò wí -tò man. Zozi Crizi -le 'kò 'sí nèn yaa 'wò -pei -le 'pléble 'wlu bé, o ya "saanan 'kò man 'nan -e 'o -nan yí 'kò 'lò. Kóó e ya o jí 'nan, 'kò 'kón tian -pé -le 'pléble 'wlu. 5 Kò'a 'tòale -wle "fó "dí. Kò'a dré zíé 'nan -e Zozi Crizi -le 'wí 'nónnón 'e 'fú 'céé vé -a kónglón. Kò 'ka "vale min 'e 'wí 'nónnón zíé -a baa fé pee -a dí.

6 Maan vé 'céé 'nan, -leglizi 'lénón nèn minnùn o "siala 'kpa tíglí zíé, wa'a 'wí 'pee 'palé "va 'mèn dí. Minnùn o "siala 'kpa tíglí, 'pian 'an 'bó 'le vé bé, zí o cí 'e 'tédé bé, 'bé "céé "mèen

-nanjean 'di, koo Bali 'ka min bo "va 'di. 7 - Leglizi 'lenon zie, waa -to 'nan, Bali 'bo 'be 'yee 'wi 'nonnon vidi -peba 'wo 'an 'lo 'nan, -e 'an vi minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle. En waa -to 'nyian 'nan, 'wi 'towli zie -a 'bo nen Bali -a dre Pieri le Zuif 'non 'le ve -a 'e tede. 8 Koo waa -konnen 'yi 'nan, Bali 'an dre 'yee 'pasiazan -a minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die o va, "le zi e Pieri dre 'yee 'pasiazan -a Zuif 'non va be, -yee 'wi 'zv. 9 Zaji 'lee Pieri 'lee Zan 'bo nen Zozinon o "siala 'nan -wee ci -leglizi 'koladren 'a be, waa -to 'o 'fli -a 'nan, Bali 'bo 'be 'nyranman zie -a -non 'men 'nan 'an 'pa. -A -nan nen 'o 'pe 'pa 'ko 'vale Barnaba -a 'ko 'lo. 'Ku pei dre 'sien waa -towli 'nan, "ku Bali -le 'wi 'nonnon vi minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle, -e "o "vi Zuif 'non le. 10 'Wi 'towli 'nen waa 'vi 'nan 'ku dre be, -nyren 'nan, 'yale -tenon nen -leglizi -ji Zeruzalem be, te 'ku 'ci 'e 'san o man di! En 'wi zie 'an yie 'troa -a dredi da tigh.

Pol 'wi 'to Pieri man

11 "Be -sru, zi Pieri 'lo 'fla nen waa laabo Antios be -a da be, maan dre wi 'su "ji min peenon yie man. Koo 'wi nen yaa dre be e 'ka "yi "fo "di. 12 Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, zi Pieri 'lo 'e tede be, Zozinon nen o 'ka Zuif 'non 'a die, -wee fenun -ble waa. 'Pian zi Zuif 'non -mienun 'si Zaji -va, o -ta be, e klan -wlo. -A -nan nen e cen Zozinon zie o man fenun -blidi -a. 13 Zuif 'non -mienun nen Zozi 'va be, "o dredi 'sia 'nyian -wliidi 'le Pieri -le 'wi 'zv. En Barnaba "e "fo 'wo o va 'wi 'wliidi zie -a dredi -a.

14 Zi maan 'yi 'nan, o 'ka Bali -le -si tigh da die, en maan 'le cen Pieri le Zozinon peenon yie man. Maan 'vi -yre 'nan: «Zuif min nen yia. 'Pian -te i -ta 'e tede be, yi'a 'wi drele 'le Zuif min -zo di, en yi'a 'ta wolea Zuif 'non 'le -pei da di. 'Be nen 'gve, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, i ya "vale 'nan 'o 'wi dre "le Zuif 'non 'zv. Te 'i dre zi "fo "di!»

15 'Wi 'kpa nen, 'ku "ya wo Zuif 'non 'a. Ku 'ka 'leglon 'pee -ji minnun nen wa'a 'ta 'wola Moizi -le -pei da die, waa "fo "di. 16 'Pian kua -toa 'nan, 'ta woladi Moizi -le -pei da min 'bo 'le 'pleble 'a be, -a man 'cee Bali min "siala 'e 'le min tigh 'a di. Min nen e yi -teala Zozi Crizi da be, -a 'bo nen Bali -a "siala min tigh 'a. - Yee "wean nen 'ku 'bo nen Zuif 'non 'a 'gve, ku yi -tera Zozi Crizi da. Ku yi -tera "da 'nan, -e Bali 'e 'ku 'sia min tigh 'a 'koe yi -teradi Zozi Crizi da man, 'pian wa'a vle 'nan ku 'ta 'wola Moizi -le -pei da -yee "wean di. Koo 'ta woladi Moizi -le -pei da min 'bo 'le 'pleble 'a be, -a man "cee Bali min "siala 'e 'le min tigh 'a di.

17 En 'ku 'bo nen Zuif 'non 'a 'gve, -te kua -weeman 'nan, Crizi -le "wean nen Bali 'e 'ku 'sia min tigh 'a 'e 'le be, en 'wi zie -yee -maan minnun 'ku "siala 'wi 'wliidi "drenon 'a be, -a -ci nen 'nan Crizi 'ku dre 'wi 'wliidi "drenon

'a? -Ceje, -nje "fo "di. 18 'Pian 'wi nen 'be -taa 'an drele 'wi 'wliidi "drezan -a be, -nyren 'nan, -pei nen 'an 'bo maan klu -sran 'ji be, -te an 'li 'an da "nyian "va 'be, te 'an 'fli dre 'wi 'wliidi "drezan -a.

19 'An 'bo 'le ve be, -pei -le 'pleble 'ka 'nyian 'an da di, koo an -ka 'winun zie -yee "wean. 'Be nen 'gve, an ya 'an 'belidi Bali -le ve -a. 'Ku 'vale Crizi -a koe dre min -towli "a, en ku -ka yiba "plan da. 20 -Yee "wean an 'ka 'nyian 'an 'fli -ji 'treda di, 'pian Crizi -lo nen an ci. 'Be nen an ci 'treda 'gve, Bali -pi nen yaan 'yi 'yi, en e wi "man e -ka 'an 'leji be, -a da nen an yi -teala. 21 'Ma'an Bali -le "yi 'tua 'an 'pala koda di. "Te 'ta woladi -pei -to winun da min 'bo 'le 'pleble 'a man nen min dra tigh Bali 'le be, "te maan ve 'nan Crizi -ka 'wi "tun 'man.

3

-Te min yi -tera Zozi da be, Bali -a "siala min tigh 'a

1 Galati 'non, 'cee 'wi mandu a 'pleble. - Tie 'e 'pe 'pa 'ka yra? Koo Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wo yiba "plan da be, maan -ci 'vi 'cee 'wein 'va. 2 E ya "le 'an 'wi 'to laabo 'ka 'lo, -nyren 'nan: «'Ta woladi Moizi -le -pei -to winun da min 'bo 'le 'pleble 'a be -a man nen, Bali 'yee lei 'saun 'non 'cee?» -Ceje, 'be "cee di! 'Pian Bali -le 'wi 'nonnon nen kaa 'man, en ka yi -tera "da "be, -yee "wean nen yaa -non 'cee. 3 -Me "le "wean nen 'cee 'wi 'ci mandu a 'pleble? Ka 'ta woladi 'sia Bali -sru 'e tede Bali lei -le 'pleble 'a. 'Pian 'be nen 'gve, ka ya "vale 'ka 'le -seanla 'ka 'bo 'le 'pleble 'a. 4 'Wi peenon nen kaa -nan 'yi be, ya'a 'wi "paale 'ka 'ji duu? Maan -toa 'nan -a "nen 'ka 'fule 'e "tun "di. 5 'An 'wi 'towli 'bo laabo 'nyian 'ka 'lo 'nan: «'Ta woladi Moizi -le -pei -to winun da min 'bo 'le 'pleble 'a be, -a man nen Bali 'yee lei 'saun 'non 'cee, en e 'lebo "fo winun dre 'ka yie?» -Ceje, 'be "cee di! 'Pian Bali -le 'wi 'nonnon nen kaa 'man, en ka yi -tera "da "be, -yee "wean nen Bali 'winun zie -a dre 'ka yie.

6 'Ka 'ci "nrøn Abraam -le 'wi da -tu! E ya 'e 'c'ren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali da,
en Bali -a 'sia min tigh 'a.»

7 -Yee "wean 'ka -to 'nan, minnun nen o yi -teala Bali da be, -wee ci Abraam kludanon tigh 'a. 8 'Wi 'kpa, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, Bali o "siala min tigh 'a 'wee yi -teradi 'e da man. 'Wi zie e ya 'e 'c'ren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen. Koo 'wi 'nonnon zie -a -towli 'bo nen Bali -a 'vi 'e 'cen Abraam le. Yaa 'vi -yre 'nan:

«An -faa ve 'tredanon peenon man 'yie "wean.»

9 Abraam yi -tera Bali da, en Bali -faa 'vi 'man. 'Wi 'towli zie -a 'bo nen Bali -a dra minnun peenon nen o yi -teala Bali da be, -wle.

¹⁰ 'Pian minnun nen o ya "va 'nan 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ winun da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nen Bali 'e 'o 'sia min tɪglɪ 'a bɛ, Bali wei a 'e 'pladɪ o man. Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e Moizi -le -pei -tɔwli "cɛ sɾɛ, en ya'a 'ta wɔlea "da "dɪɛ,

'wɪ 'e bɔ -a san man.»

¹¹ 'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ winun da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man "cɛɛ Bali min "siala min tɪglɪ 'a dɪ. Kaa -tɔa zɪɛ, kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen Bali -a "siala min tɪglɪ 'a bɛ,

yi -teradɪ Bali da man nen e 'belidɪ ye.»

¹² 'Pian 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ winun da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, yi -teradɪ Bali da "cɛɛ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ "nyian Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen e 'ta 'wɔla Moizi -le -pei -tɔ winun da,

en ya'a -tɔwli "cɛ "sɾɛlɛ dɪɛ,

yaa man 'belidɪ ye.»

¹³ Bali wei -a 'e 'pladɪ -kaa man, kɔɔ -ka'a 'ta wɔlea Moizi -le -pei da 'e pɛɛnɔn dɪ. 'Pian zɪ Crizi -ta bɛ, e wɪ "man, en Bali wei nen 'e 'pladɪ -kaa man bɛ, -a "nen "wɪ bɔ "man -kaa 'lɛji. Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nen minnun -a -tɛa

-e 'o -tin yiba "man "bɛ,

Bali wei a 'e pladɪ -a san man.»

¹⁴ Zozi Crizi -a dɾɛ zɪɛ, 'nan -e 'wɪ nen Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dɾa bɛ, 'e dɾɛ minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Bali "e 'nan Abraam lɛ 'nan: «An -fɛa ve 'tɾɛdanɔn pɛɛnɔn man 'yie "wean.» Minnun pɛɛnɔn nen o yi -teala Zozi 'bɔ da bɛ, lɛi 'saun nen Bali "e 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, e dɾa -wee vɛ -a.

'Wɪ nen Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dɾa bɛ, fɛ -tɔ 'ka -a lɛlɛ da dɪ

¹⁵ 'An "bɔi Zozinɔn, 'wɪ nen blamin -a dɾa bɛ, -a da nen 'an 'ci nɾɔn en an "ta 'wɪ 'gɔvɛ -a vɛ. -Te min 'e -zia paala tɪglɪ bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e fuila 'nan dɪ, en min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'pa "va "dɪ. ¹⁶ 'Wɪ nen Bali "e 'nan 'e dɾa Abraam 'lee 'e kluda min lɛ bɛ, -a -tɔwli "nen zɪɛ. Bali 'ka -a vɛlɛ 'nan: «-a kludanɔn», "le min "kaga "le 'wɪ nen yaa 'vɪ dɪ. 'Pian e 'nan: «'i kluda min», min -tɔwli "le 'wɪ vɪdɪ -a. Min zɪɛ Crizi nen. ¹⁷ 'Wɪ nen maan 'nan 'an ve bɛ, -nyɾɛn 'gɔvɛ: Bali 'wɪ 'tɔ 'vɪ Abraam lɛ, "le min 'e -zia "paala bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Moizi -le -pei nen e 'bɔla lɛ -yaa sinjen 'e 'ta lɛ lɛ -fuba yaaga (430) "bɛ -sru "bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e -zia zɪɛ -a fuila 'nan dɪ, en ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali -le 'wɪ nen yaa 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -a klu -sɾan dɪ. ¹⁸ 'Te 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei da man nen min -zia zɪɛ -a ye bɛ, "te maan ve 'nan, ya'a -zia zɪɛ -a yɪlɛ 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a man dɪ. 'Pian Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn, -yee "wean nen Abraam -zia zɪɛ -a 'yɪ.

-Mɛ "le "wean nen Bali -pei -tɔ minnun lɛ?

¹⁹ -Te 'bɛ a zɪ bɛ, -mɛ "le "wean nen Bali -tɔ -pei -tɔ winun -a "nyian? E -ta -a 'nan, -e min 'e 'wɪ nen ya'a Bali ci sɔa dɪɛ, -a -tɔ. -Peinun zɪɛ, -weɛ ci -trilii 'vaa, en Abraam kluda min bɛ, e -ta. 'Wɪ nen Bali "e 'nan 'e dɾa Abraam lɛ bɛ, min zɪɛ -yee vɛ nen. -Peinun zɪɛ Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, -weɛ -tɔ minnun lɛ, en min -tɔ 'bɛ 'tɔ Bali -le 'pasianɔn 'lee minnun 'bɔ yei. ²⁰ 'Pian 'wɪ nen Bali "e 'nan, 'e dɾa Abraam lɛ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ tin 'ba -yɾɛ 'e 'bɔ 'a. Min -tɔ 'ka 'tɔlɛ o yei "dɪ.

²¹ -A -ci nen "men 'nan, Moizi -le -peinun bɛ, e 'wɪ nen Bali "e 'nan, 'e dɾa Abraam lɛ bɛ, -a baaman -ji? -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ. "Te Moizi -le -peinun zɪɛ e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, "te maan ve 'nan, Bali min "siala min tɪglɪ 'a 'ta wɔladɪ "da "man. ²² 'Pian e 'ka zɪ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: 'Tɾɛdanɔn pɛɛnɔn 'ta a 'e 'fluladɪ 'wɪ 'wɪldɪ 'lɔ. En zɪ 'kɔ -kaa dɾɛ 'lɔɔ -e -kaa 'sɔ -yɾɔ "bɛ, -nyɾɛn 'nan -kaa yi -tɛra Zozi Crizi da, -e 'wɪ nen Bali "e 'nan, e dɾa Abraam lɛ bɛ, 'e dɾɛ -cee vɛ -a.

²³ 'Pian tɔ nen te Bali 'ka tian yi -teradɪ Zozi da ci 'sɪlɛ -cɛɛ dɪɛ, te -kaa ya -kaa -mɛan dɾɛdɪ Moizi -le -pei -lɔ. ²⁴ -Pei zɪɛ 'e yɪɛ 'tɔ 'ka 'va -trilii, en Zozi Crizi -tadɪ 'bɔ. E dɾɛ zɪɛ 'nan -e -cee yi -teradɪ Zozi 'bɔ da man nen Bali 'e -kaa 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'le. ²⁵ 'Bɛ nen 'gɔvɛ Zozi 'ta, en -kaa yi -tɛra Zozi 'bɔ da. -Yee "wean -kaa 'ka "nyian -kaa -mɛan dɾɛdɪ Moizi -le -pei -lɔ dɪ.

²⁶ 'Pian 'bɛ nen 'gɔvɛ, 'cee yi -teradɪ Zozi da -le "wean, ka ya Bali -le 'nennun -a, kɔɔ 'ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi bɛ, ka dɾɛ min -tɔwli "a. ²⁷ Bali 'bɛ 'ka -batize dɾɛ, -yee "wean ka dɾɛ min -tɔwli "a 'ka 'vale Crizi -a, en ka Crizi 'kɔlɛ 'wɔ 'ka da. ²⁸ -Te Zuif min nen 'yia oo, en -te i 'ka Zuif min -a dɪ oo, -te nɔan nen 'yia oo, en -te i 'ka nɔan -a dɪ oo, -te -klɔnmɔn nen 'yia oo, en -te lumɔn nen 'yia oo, ka 'ka 'ka 'cɛndɪ 'e cin man dɪ. Kɔɔ ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi bɛ, ka dɾɛ 'sɪɛn min -tɔwli "a. ²⁹ Ka ya Crizi -le vɛ -a, -yee "wean ka ya Abraam kludanɔn 'a, en -zia nen Bali "e 'nan, 'e -nɔan Abraam kludanɔn lɛ bɛ, e ya 'cee vɛ -a.

4

¹ 'Wɪ nen maan 'nan 'an ve 'cɛɛ bɛ, -nyɾɛn 'gɔvɛ, 'nen nen 'e "tɪ -zia -ble bɛ, tɔ nen e ya tian "wɛnnɔn bɛ, e ya "le nɔan -le 'wɪ 'zɔ, 'pian te -a -blunɔn nen 'e "tɪ -zia 'bɔ 'a. ² Tɔ nen e ya tian "wɛnnɔn bɛ, minnun 'bɛ "paala, en -weɛ 'lɛji wɪ dɾa -trilii, -e tɔ nen -a "tɪ -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ. ³ -A -tɔwli 'bɛ dɾɛ "nyian -cee vɛ -a. Tɔ nen -ka'a tian Crizi -tɔlɛ dɪɛ, te -kaa ya "le 'nen "wɛnnɛn 'zɔ, en -kaa ya 'tɾɛda fɛnun 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'lɔ nɔan -a. ⁴ 'Pian zɪ tɔ nen Bali -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ bɛ, en Bali 'bɔ 'yee 'nen 'pa 'sia 'tɾɛda. 'Nɛn zɪɛ, lumɔn 'bɛ -ya, en e 'ta 'wɔla Zuif 'nɔn 'le -pei da, ⁵ 'nan -e 'e minnun nen o ci -pei zɪɛ -yee nɔanba -ji bɛ, 'o 'si 'wɪ 'ji. Yaa dɾɛ zɪɛ, 'nan -e Bali 'e -kaa dɾɛ 'yee 'nennun -a.

6 Fε nen yaa -koonman 'nan, ka ya -yee 'nennun -a be, -nyren 'nan, lei nen, Bali -le 'nen zie -yrɔ 'be, -a -tɔwli 'nen Bali -a -nyran -kaa 'ji. Lei zie -yεε -maan -kaa ve Bali le 'nan: «'An 'ti -baba.» 7 'Wɪ 'kpa nen, i 'ka 'nyian fε -tɔ -lɔ noan -a dɪ, 'pian i ya Bali -le 'nen 'a. I ya -yee 'nen 'a -le "wean, fε pεenɔn nen yaa 'pla 'yee 'nennun -le ve -a be 'yie ve nen.

Galati 'nɔn 'le 'sidi Zozɪ -sru "naan Pɔl man

8 'E tede te ka'a tian Bali tɔa dɪe, te ka ya fεnun nen min o -paan en o 'ka Bali tɪglɪ 'a dɪe -wee noannun -a. 9 'Pian 'be nen 'gɔe, ka Bali -tɔ "mɛn. -A 'kpa tɪglɪ 'ji be, Bali 'be 'ka 'tɔ. Ka'a 'kolaman paan -e 'ka 'li 'ka da "nyian 'trɛda fεnun va dɪ! -Wee 'pleble 'le 'ka "man 'dɪ, en fε -tɔ 'ka -wɔ -e 'o -nɔn min le dɪ! -Mε "le "wεan nen ka ya "vale 'ka dra "nyian -wee noan -a? 10 Ka yi -mienun 'lee mlɛn -mienun 'lee tɔ -mienun 'lee le -mienun 'si 'va, en ka ya 'ka 'ladɪ 'o da. 11 'Cee nyen a 'an 'ji 'nan, 'mɛn 'nyranman pεenɔn nen maan 'pa 'ka 'va be, -a "nen 'fɔ 'e "tun.

12 'An 'bɔɪ Zozinɔn, an 'ka trɔ 'baa 'nan, 'ka dre 'le 'mɛn 'wɪ 'zɔ. Te 'ka -wεe 'nan 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnun da man nen Bali 'e 'ka 'sia min tɪglɪ 'a dɪ! -A -cin -e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, tɔ nen an ya 'ka 'va be, an 'wɪ dre 'le 'cee 'wɪ 'zɔ. Ma'an leale -pei -tɔ wɪnun man dɪ. Tɔ zie -a man nen an Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ 'cεε, en ka'a 'wɪ drele 'mɛn -wɪdɪ "dɪ. 13 Kaa -tɔa 'nan, Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn tede vɪnan 'cεε be, -ce 'be 'lɔ 'maan. 14 'Mɛn -ce 'bɔ zie yaan dre 'le te 'ka -pli 'an man dɪ. 'Pian ka'a 'le 'yi 'senle 'mɛn "wean dɪ, 'ka yie 'tɔ 'an 'va. En "nyian kaan 'sia tɪglɪ "le Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tɔ -le 'wɪ 'zɔ, -te 'be 'cεε dɪ, "le Zozɪ Crizɪ 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ. 15 Tɔ zie -a man be, te ci "nrandɪ -dan a 'ka 'lɔ. En 'be nen 'gɔe -mε 'be dre 'cεε? Maan ve 'ka man 'nan, tɔ zie -a man be, ka -kolaman paan fε a "le 'ka yie 'le 'wɪ 'zɔ be, kaa 'sia 'ji -e 'ka -nɔn 'mɛn. 16 'Pian 'be nen 'gɔe, ka ya 'an sianan 'ka 'nanmanzan 'a, an 'wɪ tɪglɪ ve 'cεε -le "wean.

17 Min -mienun 'be 'ka -klanman 'wɪ 'nɔnɔn 'pee vidɪ -a 'cεε. 'Wɪ nen waa dra zie, e 'ka "yi "dɪ. O ya "vale 'ka koda -tɔ 'an 'va -e 'ka lea "o man. 18 'Wɪ nen e ci "yi "be, -nyren 'nan, te an ya 'ka yei oo, en te an 'ka 'ka yei "dɪ oo, min 'e 'ka klan 'wɪ tɪglɪ vidɪ -a 'cεε.

19 'Mɛn 'nennun, 'cee "wean an ya "nyian 'an yra yunan. An ya "le lumɔn nen e -fɔ -srunan be -yee 'wɪ 'zɔ. An ya "vale 'ka dre Crizɪ -srunan tɪglɪ 'a. 20 E dra 'mɛn "le te an ya 'ka yei 'nun, -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cεε 'an 'bɔ 'a. Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nen 'an vɪ "nyian 'cεε be ma'an tɔa dɪ.

Pɔl Aga 'lee Sara -le 'wɪ 'vɪ

21 Kaa nen ka ya "vale 'ka 'wulo wo Moizɪ -le -pei -tɔ wɪnun wlu be, 'wɪ nen -pei zie yaa 'vɪ be, ka'a manle dɔɔ? 22 Moizɪ -le 'fluba 'ji be,

e ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan: Abraam -le 'nennun a "fli. Waa -tɔ -ya o 'vale 'e nan -le noan nen waa laabo Aga be -a. En waa -tɔ -ya o 'vale 'e nan Sara -a. Sara 'ka noan -a dɪ. 23 -A nan -le noan Aga 'e 'nen 'ya blamin ci 'sɔ wɪ da. 'Pian Sara 'e "ya 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra -yre "be -a da.

24 'Wɪ zie -a -ji be, -konnen "nen Bali -a -fɔ -cεε. -A -ci nen 'nan, lumɔn "fli zie o ya "le ci bɔ wɪ -tɔɔ "fli 'zɔ. -A nan -le noan Aga be, -yεε ci "le 'wɪ nen Bali 'lee 'yee minnun ci 'bɔ "da Sinai pɔn da be -yee 'wɪ 'zɔ. Minnun zie, o ya noannun -a "le Aga -le 'nennun -le 'wɪ 'zɔ. 25 Aga a "le Sinai pɔn nen Arabi 'εglɔn 'ji be -yee 'wɪ 'zɔ. En e ya "nyian "le Zeruzalem nen -nan cεεgɔ yi -a be -yee 'wɪ 'zɔ, kɔɔ -a da minnun a noannun -a Moizɪ -le -pei -lɔ. 26 'Pian Zeruzalem nen laji be, 'be 'ka noan -a fε -tɔ -lɔ dɪ. -Yεε ci -kaa "bɔ "a. 27 -Yee 'wɪ a 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«Lumɔn nen 'yie 'nen "ka "dɪe, 'i 'ci -taa "nranle.

Yi'a 'nen 'yadi -le ci "yaa -tɔle dɪ, 'pian i -taa ci "nran "dre "fɔle.

'I 'sran 'si 'i -sru,

'pian 'i 'ci -taa "nranle,

kɔɔ 'yie 'nennun -taa "kɔnle "kaga

e "mlian tɔ nen i ya 'i 'sran wlu be -a da.»

28 'An 'bɔɪ Zozinɔn, 'cεε ci "le 'nan Izak -le 'wɪ 'zɔ, kɔɔ 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan e dra be, -a da 'nennun nen 'kaa. 29 Tɔ zie -a man be, 'nen nen waa -ya blamin ci 'sɔ wɪ da be, e 'te 'pa 'nen nen waa -ya Bali lei -le 'wɪ da be -a da. -A -tɔwli 'be dra tian 'gɔ. 30 'Pian -mε "wɪ nen 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji? E ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«'I noan lu -pin 'o 'vale 'e 'pɪ -a!

Te noan ci 'nen

'lee 'trε 'wle 'ci 'nen

'o 'trɔa 'o "tɪ -zia da "fo "dɪ!»

31 'An 'bɔɪ Zozinɔn, -cee ve be, -kaa 'ka noan ci 'nennun -a dɪ, 'pian -kaa ya 'trε 'wle 'ci 'nennun -a.

5

Zozɪ Crizɪ -kaa 'si -pei -le 'pleble 'wlu

1 Crizɪ -kaa 'si 'wɪ 'ji 'nan, -e -kaa vɪle -kaa kɔn fε -tɔ -le noanba -ji dɪ. -Yee "wean 'ka 'tɔ 'pleble, te 'ka 'fli 'tɔɪ -e min 'e 'ka dre "nyian -pei -le noan -a dɪ!

2 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔe -yre! 'An 'bɔ Pɔl, maan ve 'cεε 'nan, -te kaa wεε 'nan 'ka -fɔa "klɔnmɔn -va be, 'wɪ nen Crizɪ -a dre be, ka'a "nen 'ble "fo "dɪ. 3 En min oo min nen e -fɔ -klɔnmɔn -va be, maan ve -a san le 'nan, 'e 'ta wula -pei -tɔ wɪ -tɔɔ pεenɔn 'bɔ da. 4 Kaa nen kaa -wεεman 'nan, 'ta wɔladɪ Moizɪ -le -pei da man nen Bali 'e 'ka "sia min tɪglɪ 'a be, 'ka 'fli "cean Crizɪ man, en "nyian Bali -le "yi 'nen, yaa -nɔn 'cεε be, ka cεen "man.

⁵ 'Pian 'koe vε be, 'ko 'bli a da 'nan, 'koe yi -tεradι Zozι da -le "wεan, Bali 'ko 'siala min tighl 'a. Bali lei 'saun 'be' maan 'wι zιε -a -cin a 'ko 'ji. ⁶ -Te min 'lee Zozι Crizι drε min -tϖwli "a be, -te -a san -fϖ -klonmϖn -va oo, e ya 'e 'tun. En -te ya'a 'fϖle -klonmϖn -va dι oo, e ya 'e "tun. 'Pian 'wι nen Bali cι "va "be, -nyren 'nan, min 'e yi -tera Zozι da, en 'e -ci -kϖon min yidι "yi "a!

⁷ E tεde be, kaa pou 'sia 'yi! -Tιe drε, en ka 'ka "vale 'ka 'ta wϖla "nyian 'wι tighl zιε -a da dι? ⁸ 'Wι nen waa 'vι 'cεε en ka 'sia "da "be, ya'a 'sia Bali nen e 'ka laabo be -a va dι. ⁹ -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan: «Sι 'wle -tϖwli min 'she pεenϖn "tranman!» ¹⁰ 'Pian 'men vε be, an yi -tεala Minsan Zozι Crizι da, -yee "wεan 'an 'bli a "da 'nan, 'wι nen maan 'vι be, -a -sru "nen ka -taa -sϖonlea. En maan -tϖa 'nan, min nen e -ta 'ka 'ci lileα be, Bali 'wι "nen -kϖonman -a san le.

¹¹ 'An "bϖι Zozinϖn, minnun -a 'vι 'nan, an -fϖdι -klonmϖn -va 'wι ve tian minnun le. "Te 'wι 'kpa nen be, -me "le "wεan nen Zuif 'nϖn 'te "paa 'an da "men? 'Pian e 'ka 'wι 'kpa -a dι. Crizι -le -ka nen yaa 'wϖ yiba "plan da be, -a 'wι nen maan ve minnun le, en 'wι zιε e "naan o man. ¹² Minnun nen o -tϖa 'ka man 'nan, 'ka 'fϖ -klonmϖn -va be, o 'ko 'o 'fli 'sa! 'Be "yi mlin.

Te 'ka 'ta wϖla blamin ci 'sϖ wι -wli dι -sru "dι, Bali ci 'sϖ wι nen 'ka drε!

¹³ 'An "bϖι Zozinϖn, Bali 'ka laabo 'nan, -e 'ka vile 'ka 'kon fε -tϖ -lϖ nϖan -a dι. Te 'ka 'pa 'wι zιε -a da, -e 'ka blamin ci 'sϖ wι -wli dι "drε dι! 'Pian 'ka cin yidι "yi "a nen, 'ka cin man wι drε! ¹⁴ -Yεε cι Bali -le -pei -tϖ wunun pεenϖn 'le sϖdι -a. Kϖϖ e ya 'e 'cren -tedι 'nan: «I bϖezan -tϖ yι "yi "le 'yie 'wι 'zϖ!»

¹⁵ 'Pian -te ka drε "le -plennun -le 'wι 'zϖ, en 'she sϖan nen kaa -tε be, 'ka drε "yi, "tϖgϖ 'ka cin -tεε.

¹⁶ -Yee "wεan maan laabo 'ka 'lϖ 'nan: 'Ka 'ta wϖla Bali -sru -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a! -Te kaa drε zιε, ka -kolaman blamin ci 'sϖ wι -wli dι "kldι -a. ¹⁷ Kϖϖ blamin ci 'sϖ wι -wli dι "be, Bali lei 'ka -a ye "yi "dι. En fε nen Bali lei -a ye "yi "be, blamin 'ka ye "yi "dι. -Yεε cι 'nan, Bali lei ci 'sϖ wι 'lee blamin ci 'sϖ wι -wli dι "be, o yei 'ka -a ble dι. -Yee "wεan ka'a 'kolaman -e 'ka 'wι nen ka cι "va "be -a drε dι. ¹⁸ 'Pian -te Bali lei 'saun 'be -si -kϖonman 'cεε be, te -pei -le 'pleble 'ka "nyian 'ka da dι.

¹⁹ Blamin ci 'sϖ wι -wli dι "be, -kaa -tϖa 'e pεenϖn. Nyinnandι lι 'lee 'kϖonnen -a te wa'a o cin 'pale dιe, e ya -tϖ. En 'wι nen e min "tri -tϖa Bali 'le be, -a drεdι a -tϖ. En -kϖonnen -wεedι "kaga 'lee lι -wεedι "kaga "be e ya -tϖ. ²⁰ En yiba "minnun -pandι a -tϖ, en 'bui 'fϖdι a -tϖ, en 'nandι min man a -tϖ, en 'wι 'blidι a -tϖ, en man bϖdι a -tϖ, en 'bli 'fϖdι min ji a -tϖ, en bϖε "blidι a -tϖ, en 'cendι 'e cin man, te min yei

'ka -a ble dιe, e ya -tϖ. ²¹ En 'nandι min man min lϖ fε -le "wεan be, e ya -tϖ, en min -le 'fli -nϖndι -wen mlindι le "lee "fedinun le a -tϖ, en 'wι 'wli dι "pee drεdι a -tϖ. 'Wι pεenϖn zιε -a drεdι 'ka "yi "fo "dι. Maan 'vι 'cεε 'e 'cεn 'va, en an 'wι "paala "nyian 'cεε 'nan, min o ma nen e 'wunun zιε -a -tϖ dra be, ya'a 'ko Bali -le mingϖnnen trεda dι.

²² 'Pian -te Bali lei 'saun 'be min "paala be, zι -a "nen bϖala 'gϖ: -A san min ye "yi, en -a san ci "nranman, en -a san man yra flu, en -a san 'e 'man -sεanla 'wι 'ji, en -a san a min 'kpa 'a, en -a san ci a "yi, en min yi -tεala -a san da. ²³ -A san a "min -trϖϖ -a, en -a san -kolaman 'e 'fli "pladι -a. 'Wι pεenϖn zιε, -a -tϖwli 'ka -pei -tϖ sϖe wι -a dι. ²⁴ Minnun nen o drε Zozι Crizι -le vε -a be, o 'bϖ 'ci 'sϖ wunun -wli dι "be, wεε wo 'trε 'ji. E ya "le -a -peindι -zϖ yiba "plan da.

²⁵ Bali lei 'saun 'be 'belidι -nϖn -cεε, -yee "wεan -a 'bϖ nen 'e -kaa 'pla! ²⁶ Te -kaa 'fli -kϖon "dι! En te -kaa bϖezan -tϖ 'le -wεεla dι! En te -kaa man bϖ -kaa bϖezan -tϖ -va dι!

6

'Ka "yi "drε 'ka cin le!

¹ 'An "bϖι Zozinϖn, -te ka 'bϖ 'ka "bϖι Zozizan 'tϖ man, te e ya 'wι 'wli dι "drεnan be, kaa nen Bali lei 'saun 'be 'ka "paala be, 'ka 'pa "va -e 'e -sϖonla -si tighl da! 'Pian 'ka drε -trϖϖ! En 'ka yie 'to 'ka 'fli -va, "tϖgϖ 'ka 'bϖ nen 'ka drε 'wι 'wli dι "drεnan 'a. ² 'Wι oo 'wι nen e 'bϖ 'ka "bϖι Zozizan 'tϖ man be, 'ka 'pa "va! -Te kaa drε zιε, te ka ya 'ta wolanan Crizι -le -pei da. ³ Maan ve 'cεε 'nan, -te min 'e 'fli 'sia 'nan 'e 'kpa "mlian 'e "bϖι Zozizan 'tϖ da be, te e ya 'e 'bϖ 'fli see "paanan, kϖϖ -a tighl da be -a 'bϖ "nyian 'e 'ka 'wϖ fo -tϖ -a dι. ⁴ 'Pian min 'e 'bϖ 'fli drε wι -nanjen! -Te -a drε wι a "yi "be, te -a 'bϖ 'le ci "nran nen. Te 'e 'fli drε wι -kϖon 'e bϖezan -tϖ -le vε man dι! ⁵ Kϖϖ zι min -tϖ 'wι drε be, -a da 'sian nen e -taa -a 'pale.

⁶ Min nen o Bali -le 'wι 'nϖnϖn "paaman "ji "be, -a san zιε fε pεenϖn nen yaa ye be, 'e min nen yaa "paaman "ji "be -yee "nϖn.

⁷ Te 'ka 'fli see "paa dι! Wa'a Bali sεε wo dι. 'Ka -tϖ 'nan, fε nen min -a -fϖ 'trε 'ji be, -a 'bϖ nen yaa -tea. ⁸ Fε nen maan 'vι zιε, -yεε cι 'nan blamin ci 'sϖ wι -wli dι "be, -te -a 'bϖ nen min -a drε be, -a "nen "nen -kadι -a. En 'wι nen Bali lei 'saun -a -kϖonman min le be, -te -a 'bϖ nen min -a drε be, -a san -a "nen "be 'belidι nen ya'a 'nyaan dιe -a yidι -a. ⁹ -Yee "wεan, te -kaa "koe 'e 'si -kaa da 'wι "yi "drεdι a dι! Kϖϖ -te -kaa 'pε -sru 'ka tϖale dιe, -kaa "nen "ble te -a tϖ 'bϖ. ¹⁰ 'Wι zιε e ya 'wι tighl 'a, -yee "wεan -te -a -nan a -kaa 'lϖ be, -kaa "yi "drε min pεenϖn le, 'pian -kaa 'sia -kaa "bϖι Zozinϖn da!

Pϖl 'wι 'le 'sran 'wι 'pladι -a

¹¹ 'Fluba 'le 'srannan 'gυε, mεεn 'bε 'cren - tεa 'an 'bε 'a. Kaa -kōnnεn "ye -a 'wλε -dandan man.

¹² Minnun nεn o ya "vale 'nan 'o "sεa min - nun λε bε, -wεε -tεa 'ka man 'nan, 'ka 'fε - klōnmōn -va. Waa dra zιε 'nan, "tεgε Zuif 'nōn 'o 'tε 'pa 'o da Zozi 'le -ka nεn yaa 'wε yiba "plan da bε, -a 'wι vidι man. ¹³ Minnun 'bε zιε, o ya 'o 'fεdι -klōnmōn -va, 'pian wa'a 'ta 'wεla -pei -tε wιnun pεεnōn 'bε da dι. O -tεa 'ka man 'nan 'ka 'fε -klōnmōn -va, -e 'o plε nεn waa 'pla 'ka man bε -a -nan wι vι minnun λε.

¹⁴ 'Pian 'mεn vε bε, -kaa san Zozi Crizi -le -ka nεn yaa 'wε yiba "plan da bε, -a 'wι 'saza 'a nεn "an 'fli -kōnman. Zozi 'le -ka nεn yaa 'wε yiba "plan da bε, -yee "wεan 'wι nεn 'bε cι 'trεda 'wι 'a zιε, "mεεn ye 'wι "tun "a, εn 'trεda 'wιnun zιε 'o 'va zia bε, an dre min -kadι -a. ¹⁵ -Te min -fε -klōnmōn -va oο, e ya 'e "tun. εn -te min 'ka 'fελε -klōnmōn -va dι oο, e ya 'e "tun. 'Pian 'bε nεn 'bε cι 'wι -dan -a bε, -nyrεn 'nan Bali 'e -kaa dre min -trε -a. ¹⁶ Minnun pεεnōn nεn waa -wεεman 'nan yi -teradι Zozi da man nεn Bali 'e o 'sia min tιglι 'a bε, Bali 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fεdι -trεε -nōn -wλε. -Wεε cι Izrael 'nōn tιglι nεn Bali -le vε -a bε waa.

¹⁷ An 'wι pεεnōn 'ci 'vι 'cεε 'va, -yee "wεan te min -tε 'e "koe "nyan wι pee -nōn "nyian 'mεn dι! Kεε an yra 'yι "kaga Zozi 'sudι -le "wεan, -a plōnun nεn 'an man 'gυ.

¹⁸ 'An "bυι Zozinōn, -kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pεεnōn 'va. Amεn!

'Fluba nen Pɔl -a cren -te
Efez
'non le

¹ 'An 'bɔ Pɔl be, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nen an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gɔe -a cren -te. Maan cren -te Bali -le minnun nen Efez 'fla be -wle. Zozi Crizi 'lee 'ka 'bɔ be, ka dre min -towli "a, en 'ka 'pe -sru 'ka 'e toadi -yee 'wɪ 'ji di.

² -Kaa "ti Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdi -trɔɔ -nɔn 'cee.

Pɔl Bali 'to 'bɔ 'yi "nen yaa dre -cee be -a man

³ -Kaa Bali 'to 'bɔ! -Yee ci -kaa san Zozi Crizi "ti "a, en -yee fea 'vɪ -kaa man. E ciula Zozi Crizi -va en "yi 'to 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen -yee lei 'saun 'lɔ be 'e dre -cee vɛ -a laji lou.

⁴ Te Bali 'ka tian 'trɛ drɛle dɛ, en e -kaa 'si 'va, ka dre Zozi 'le vɛ -a -le "wean. Bali -kaa 'si 'va 'nan -e -kaa dre 'yee vɛ -a, -e 'tɔ 'tɔ 'e vile 'e 'kɔn 'e 'padɪ -kaa man -a 'le di.

Bali -kaa ye "yi "le "wean, ⁵ yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -kaa dra 'yee 'nɛnnun -a. E ciula Zozi Crizi -va 'nan -e 'e -kaa dre 'yee 'nɛnnun -a. Yaa dre 'le zɪ e ci -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a be -yee 'wɪ 'zɔ. ⁶ Yaa dre 'nan -e -kaa 'e 'tɔ -dan vɪ 'yee "yi "man. "Yi zɪe yaa dre -cee -a -pɪ nen e 'sɔ -yɛ tɪgɪ be -yee "wean.

⁷ Zozi Crizi nyen nen e -sran be, -yee -maan en Bali -kaa 'si 'wɪ 'ji, en e -cee 'wɪ 'wɪlɪdnun fui. Bali -le "yi "be, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ, -yee "wean nen yaa dre zɪ. ⁸ 'Wɪ 'kpa, Bali 'yee "yi "nɔn -cee 'e 'cidadɪ "da. E 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -cee 'nan, -e -kaa 'yee 'wɪ 'ci man. ⁹ En "nyian be, -a 'ci 'sɔ wɪ nen 'e yɔɔdɪ blamin man be, yaa ta 'bɔla -cee. -A -cin a Bali 'ji 'e 'cɛn 'nan, 'e -ciala Crizi -va -e 'yee 'ci 'sɔ wɪ zɪe -a dre. ¹⁰ Tɔ 'le 'srandɪ -a nen e "cɛn 'wɪ zɪe -a drɛdɪ man. En 'wɪ 'bɔ zɪe -nyɛn 'nan, fe pɛɛnɔn nen laji be, 'lee fe pɛɛnɔn nen 'trɛda be, Bali 'e o tre 'e cin man, -e o tazan 'e dre -towli. -A 'bɔ nen Crizi -a.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, Zozi Crizi 'be -maan, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e dra 'kɔ Zuif 'nɔn le be, yaa dre 'kɔe vɛ -a. 'Wɪ zɪe Bali -a dre 'le zɪ e ci -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a be -yee 'wɪ 'zɔ. ¹² Yaa dre zɪe 'nan, -e kɔv nen 'kɔ 'bli cɪ 'e tɛdɛ Crizi da be, 'kɔe "wean Bali 'tɔ 'e dre -dan. ¹³ Bali ciula Zozi Crizi -va, en e 'wɪ zɪe -a dre ka nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, 'cee vɛ -a 'nyian. Kɔɔ ka Bali -le 'wɪ tɪgɪ 'man, en ka yi -tera "da. 'Wɪ 'nɔnnɔn zɪe -nyɛn 'nan Zozi 'ka 'nan -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. Ka yi -tera Zozi da -yee "wean nen, Bali lei 'saun nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -nɔan "minnun le be, e dre 'cee vɛ -a. 'Ka -kɔnnɛn pladɪ nen 'nan, ka dre Bali -le vɛ -a. ¹⁴ 'Wɪ 'kpa, -te Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cee be, -yee cɪ "le fenun nen Bali -taa -a -nɔnle -cee be,

-a va fe tɛdɛ -le 'wɪ 'zɔ. En -yee -ci -kɔɔnman -cee 'nan, tɔ -fla "da "ji be, Bali -kaa 'sia 'wɪ 'ji "fo te fenun pɛɛnɔn zɪe o dre -cee vɛ -a. -Kaa Bali 'tɔ dre -dan 'wɪ nen yaa dre zɪe -a man!

Pɔl Bali trɔ 'ba

¹⁵⁻¹⁶ 'Wɪ zɪe -yee "wean be, 'an 'bɔ "nyian, ma'an 'flian Bali muo "fɔdɪ -a 'cee "wean dɪ, en an Bali trɔ "baa tɔ pɛɛnɔn man 'cee 'wɪ man. Kɔɔ an 'cee yi -teradɪ Minsan Zozi da 'wɪ 'man, en maan "man "nyian 'nan, ka Zozinɔn pɛɛnɔn ye "yi. ¹⁷ Bali nen -yee cɪ -kaa san Zozi Crizi -le Bali -a, en -yee cɪ -kaa "ti "nen -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɛ -a be, maan trɔ 'ba 'nan 'e 'wɪ 'tɔdɪ nen e "sia 'yee lei 'saun 'va be, -a -nɔn 'cee, en 'e 'fli -kɔɔn 'cee, -e 'ka -tɔ 'kpa kolegɔle. ¹⁸ En maan trɔ 'ba "nyian 'nan, 'e 'ka yi 'le 'sɔ, -e 'ka 'wɪ nen 'ka 'bli a -yɛ en -yee "wean Bali 'ka laabɔ be, -a -tɔ. En "nyian fenun "kaga 'nen Bali -a 'vɪ 'nan, 'e -nɔan 'yee minnun le te -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɛ, -e 'ka -tɔ. ¹⁹ En "nyian Bali -le 'pleble nen e ya fe pɛɛnɔn 'ta lou "be, -e 'ka -yee -dan ci yi. -Yee 'pleble zɪe, -a 'bɔ 'a nen e 'nyranman "paa -kaa nen -kaa yi -tera Zozi da be -kaa man. ²⁰ -Yee 'pleble -towli zɪe, -a 'bɔ 'a nen e Crizi wluan -kanɔn 'va, en yaa -nyran 'e 'pe "yi "da laji lou. ²¹ Yaa dre zɪe 'nan -e Crizi 'e 'kɔn lei -wɪlɪdnun pɛɛnɔn 'lee fe pɛɛnɔn nen 'pleble a -yɛ "be, 'lee fe pɛɛnɔn nen e min "paala be o da. 'Trɛda fe pɛɛnɔn be, -yee cɪ o da. Tɔ nen -kaa cɪ -ji 'gɔe, -a -ji 'saza "cee e cɪ o da dɪ, 'pian tɔ nen e -taa 'li be -a -ji oɔ, te -yee cɪ o da. ²² 'Wɪ 'kpa, Bali fe pɛɛnɔn 'pla Crizi cɛin wlu. Crizi 'bɔ nen fe pɛɛnɔn 'tazan -a be, Bali -a -tɔ -leglizi -wulo -a. ²³ -Leglizi 'nɔn 'bɔ 'be cɪ Crizi pɔ -a. En Crizi nen e fe pɛɛnɔn 'nan 'si be, e -leglizi -ji 'fa 'yee "yi "a.

2

Crizi -le "wean 'belidɪ a -kaa 'lɔ

¹ 'E tɛdɛ be, ka'a 'ta 'wɔla Bali wei da dɪ, en ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra, -yee "wean Bali "le 'va be, te ka ya 'ka 'kadɪ. ² Ka 'wɪ 'wɪlɪdnun dre 'e tɛdɛ 'le 'trɛda minnun pɛɛnɔn 'zɔ. Ka 'ta 'wɔla Satan nen e -yɔ -wɪlɪdnun "paala be, -a wei da. Satan zɪe, -a lei 'be 'nyranman "paa minnun nen wa'a 'ta 'wɔla Bali wei da dɛ waa. ³ En -kaa 'bɔ "nyian, -kaa ya 'e tɛdɛ 'le minnun zɪe -wee 'wɪ 'zɔ. -Kaa 'fli -nɔn -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun -wɪlɪdɪ "le. 'Wɪ nen e cɪ -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ 'a be, 'lee 'wɪ nen e -tɔala -kaa 'bɔ -a man -ji be, -a -sru 'nen -kaa 'ta 'wɔla. Tɔ zɪe -a wulo be, te -kaa ya Bali -le nyran -blɪdɪ wlu "le minnun pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'zɔ.

⁴ 'Pian Bali a 'e fadɪ min nyrinda -a, en e -kaa ye "yi "bɔv. ⁵ -Yee "wean -kaa 'bɔ nen -cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "le "wean -kaa ya -kaa kadɪ -a 'le be, e 'belidɪ -nɔn -cee -kaa 'vale Crizi -a. -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, Bali -le "yi 'saza 'be -kaa 'si 'wɪ 'ji. ⁶ En "nyian -kaa 'vale Crizi -a, Bali -kaa wluan -kanɔn 'va, en e -kaa nyran 'e 'va laji

lou. 7 E 'yee 'kpa koon -cee Zozi Crizi -ji 'nan, -e 'e 'yee "yi 'nen -a -koon "manve "ka "dte, -a -ci -koon to 'le 'srrannan.

8 'Wt 'kpa, Bali -le "yi 'saza 'be -maan 'ka 'si 'wt 'ji. En 'ka 'sidi 'wt 'ji zte 'cee yi -teradi Bali da man nen e dre 'cee ve -a. Ya 'a 'sile 'ka 'bo 'va di, 'pian Bali 'be "yi dre 'cee 'e "tun. 9 Bali 'ka 'ka 'sile 'wt 'ji 'wt 'to nen kaa dre be -a man di. Yaa dre zte 'nan, -e min -to 'e vte 'e 'fli -koon -a 'wt 'a di. 10 Bali 'bo 'be -kaa dre. En e -kaa dre min -tre -a Zozi Crizi -ji 'nan, -e dre wt 'yininun nen Bali -a man dre 'e 'cen be, -kaa 'ta wola "da.

Crizi-le "wean be -kaa sen 'e cin va

11 Kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, Zuif 'non -a ve 'ka man 'nan, ka 'ka 'ka 'fodi -klonmon -va di. En waa ve 'o 'fli man 'nan, o ya 'o 'fodi -klonmon -va. E ya 'wt 'tun "a, koo plo nen min -a 'pla o man 'e 'pe -a. Zi ka ci 'e tede be, -a da nen 'ka 'ci "nrn! 12 -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, to zte -a man be, te 'ka 'sizan 'wt 'ji "ka "di. En "nyian te Bali -le minnun be, ka 'ka o vanon 'a "fo "di. En "nyian te 'wt nen Bali "e 'nan, 'e dra 'yee minnun le be, e 'ka 'cee ve -a "fo "di. En "nyian te ka ya 'trede "e "tun, ka 'a Bali toa di, en 'ka 'bli 'ka fe -to le di. 13 To zte -a man be, te ka ya 'ka 'sidi Bali man -koo bli. 'Pian 'be nen 'gve, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka dre min -towli "a, en Crizi nyen nen e -sran be, -yee 'ka pli Bali man.

14 Crizi 'bo 'be -fodi -troo -non -cee. Zuif 'non 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, e o dre 'leglon 'towli "a. Noan nen "nen 'e pladi 'leglon "fli zte o yei te e o "cen 'e cin man, en te e 'wt -fala o yei "be, yaa fui 'yee -kadi -a yiba "plan da. 15 Koo Moizi -le -pei -to winun 'lee 'e 'ta 'srænnun be, -a 'bo nen yaa klu -sran. E 'leglon "fli zte o 'si, en e o -sen 'e cin va 'e 'va 'nan, -e 'o 'kon min -tre -a. 16 En "nyian -yee -kadi yiba "plan da 'bo 'a nen, e 'wt nen "nen 'leglon "fli zte o yei "be, -a klu -sran. E o -te 'e cin da 'kole 'towli "ji, en e o yei "sen 'e cin va 'o 'vale Bali -a.

17 En "nyian be, Crizi 'be 'ta 'sinan 'nonnon zte -a 'pale minnun pænon le. E 'nan, Bali 'lee o 'bo be, 'wt 'ka "nyian o yei "di. 'Sinan zte, kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, e ya 'cee ve -a. En "nyian 'ko 'bo nen ko ci Zuif 'non 'a be, e ya 'koe ve -a. 18 -Yee "wean -kaa 'bo pænon be, -te min a Zuif min -a oo, -te min 'ka Zuif min -a di oo, Crizi le "wean be -si a 'e 'le 'sudi, -e -kaa -pli -kaa "ti Bali man -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a.

19 'Wt nen Crizi -a dre be, -yee "wean kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, ka 'ka "nyian -pennon 'a di, en ka 'ka "le minnun nen o -blnan "ka "die -wee 'wt 'zo di. 'Pian Bali -le minnun be, ka dre o vanon 'a, en ka dre -yee 'konnent non 'a. 20 'Ka 'bo nen Bali 'ka 'si, en e ci 'yee 'kon 'tontan. 'Kon zte Zozi 'le 'pasianon 'lee Bali 'lewei vinon 'be ci cein -a,

en Zozi Crizi 'bo 'be ci 'kon zte -a -pu -fo -kole 'pleble 'a. 21 -Yee -maan -e 'kon zte e wluan lou, te e ya 'e 'fodi 'e cin man fenyian, 'nan -e 'e dre Minsan -le 'kon 'saun 'a. 22 En Zozi Crizi 'be -maan 'nyian, en ka dre 'kon zte -a -tave -a, 'nan -e -kaa pænon -kaa dre Bali -le 'kon nen -a lei 'saun -nyeanla 'ji be -a.

3

Nyranman nen Bali -a -peba 'wv Pøl -lo be -nyren 'gv

1 'Wt pænon zte -yee "wean be, 'an 'bo Pøl, an Bali muo -foa. 'Ka 'to 'ji nen an ya -pu 'kuin, koo an Zozi Crizi -le 'wt 'nonnon 'vt minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle.

2 "Yi "nen Bali 'bo -a -peba 'wv 'an 'lo 'nan -e 'an "cee -ci -koon "be, maan -toa 'nan, kaa -nan wt 'man. 3 'Wt yoodi zte, Bali 'bo 'be -nan koon 'men. -A 'bo nen an "sia -a cren -tenan 'cee be.

4 -Te kaa ta 'vt be, kaa -konnent "ye 'nan, 'wt nen Crizi -a dre minnun -le ve -a, te -a -ci a 'e yoodi o man be, e 'ka 'e yoodi 'men "man di. 5 'Li 'e tede be, Bali 'ka 'wt zte -a -nan -koonle minnun le di. 'Pian 'be nen 'gve, Bali lei 'saun -a -nan koon Zozi 'le 'pasianon nen Bali o 'si "va "be -wle. En yaa -nan koon "nyian Bali 'lewei vinon le. 6 'Wt yoodi zte -nyren 'nan: Zozi Crizi -le "wean be, fe nen Bali "e 'nan 'e -non "yee minnun le be, en 'wt nen e 'nan 'e dra -wle "be, minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, o 'to a "va. En minnun zte, o 'vale Zuif 'non 'a be, o dre 'kole -towli 'le ve -a. 'Wt 'bo zte -yee ci Zozi 'le 'wt 'nonnon nen waa 'man be -a. 7 En -a 'bo nen Bali -a -peba 'wv 'an 'lo 'nan 'an vt minnun le. Bali 'bo 'le 'pleble 'a nen e 'yee "yi zte -a -non 'men.

8 'An 'bo nen an 'ka fe -to -a Bali -le minnun yei "die, 'an le nen Bali "yi zte -a dre 'nan -e 'an Zozi 'le 'wt 'nonnon vt minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle. 'Wt "yi "nen -a -koon "manve "ka "di en Crizi -a dre minnun le be -a 'bo nen. 9 Bali "yi zte -a dre 'men "nyian 'nan -e 'an 'wt yoodi 'bo 'ci 'si minnun pænon le 'wein. Bali nen e fe pænon dre be, e 'wt zte -a yoo minnun man -a pou sianan 'li 'e 'cen, en e 'bo ceegv yi -a. 10 Bali -a dre zte 'nan, -e to nen -kaa ci -ji 'gve, e 'wt yoodi zte -a ta bala. Bali -le 'wt 'todi nen -a -koon "manve "ka "die, -leglizi 'a nen yaa -ci -koonman laji fe pænon nen 'pleble a -wlo "be, 'lee laji fe pænon nen e min "paala be, -wle. 11 Bali -a dre "le zi -a -cin ci -a 'bo 'ji 'e 'cen be -yee 'wt 'zo. Bali ciula -kaa san Zozi Crizi, -va en e 'wt zte -a dre.

12 'Wt nen Crizi -a dre be, -yee "wean -si a 'e 'le 'sudi -cee -e -kaa -pli Bali man, te "kdan 'ka -kaa 'ji di. -Cee yi -teradi Zozi da 'be dra. 13 'Wt zte -yee "wean maan 'vt 'cee 'nan, te 'ka "koe 'e 'si 'ka da 'men yra yidi -le "wean di! An ya 'an yra ynan 'nan -e 'ka "nen "bli -e 'to -dan 'e dre 'cee ve -a.

Pōl Bali trō 'ba

¹⁴ Wī pēnōn zīe -yee "wēan 'an 'po -sōnman -kaa "tī Bali wlu. ¹⁵ -Yēē cī 'lēglōn 'tōdō pēnōn nēn 'trēda 'lee laji lou "bē -a san -a. ¹⁶ Fēnun nēn Bali lō bē, -a -kōōn "manvē "ka "dī. -Yēē "wēan an Bali trō "baa 'nan, -yēē lei 'saun 'e 'nyranman 'pa 'ka man, -e 'ka "kōē 'lee 'cee 'plēblē 'e 'pa "da Crizi -sru 'ta wōdī -ji. ¹⁷ Maan trō "baa "nyian 'nan, 'cee yi -tērādī Crizi 'bō da -a nēn 'ka 'kōōn tō pēnōn man Crizi -lō. En maan trō "baa "nyian 'nan, yidī "yi 'saza nēn 'e 'kōn 'cee 'wī pēnōn drēdī pou sianan. ¹⁸ An 'wī pēnōn zīe -a laabo Bali lō 'nan, -e 'ka 'vale Bali -le minnun pēnōn 'a bē, yidī "yi "nēn Crizi 'ka ye "yī 'a bē, 'ka 'kōla -yēē -dan cī mandī -a. ¹⁹ -Yēē yidī "yi "nēn e "mlīan blamin -le 'wī 'tōdī da bē, maan laabo Bali lō 'nan, 'ka -kōōnēn "yī 'ka 'bō 'a. En Bali 'e drē -e 'ka 'kōn 'ka fādī Bali 'bō 'le -dan a.

²⁰ Bali nēn -yēē 'plēblē 'bē 'nyranman "paa -kaa man bē, -kōlādī -a -yrō, -e 'e 'wī drē 'e 'cīlādī "da. Fē -tō "ka -e -kaa laabo -yrō, en 'wī 'tō "ka -e -kaa cī "nrōn "da, te -a -pē 'ka 'sōa -a drēdī -a dī. ²¹ -Kaa Bali 'tō drē -dan! 'Wī nēn Zozi Crizi -a drē bē -a man, Bali 'tō 'e 'kōn -dan -lēglizi -ji! 'E 'kōn zīe 'lī 'trilīi! Amen!

4

-Lēglizi 'nōn a "le min -tōwli "le 'wī 'zō

¹ 'An 'bō nēn, an ya -pō 'kuin Minsan -le nyranman 'padī man 'gōē, 'wī pēnōn nēn Bali -a drē -cee vē -a bē, -yēē "wēan an toba -fōa 'cēē 'nan, 'cēē 'ta wō -pē 'e 'kōn "le min nēn Bali -a laabo bē -yēē vē zō. ² Te 'ka 'flī 'sia -dandan 'ka cin man dī! 'Ka 'kōn min -trōō -a! En 'ka 'man -sran 'wī 'jī 'ka cin va! En 'ka 'kōla 'ka cin va yidī "yi 'a! ³ Bali lei 'saun 'ka drē "le min -tōwli "le 'wī 'zō. 'Ka man -wēē -e 'ka 'fō "da zī, te -fōdī -trōō a 'ka yei.

⁴ Bali -kaa laabo 'nan, -e -kaa drē -yēē minnun -a. -Yēē "wēan -kaa drē 'kōlē -tōwli "a, en Bali lei nēn -kaa 'lō bē, e ya -tōwli, en 'wī nēn -kaa 'bli -a -yrē "bē, e ya -tōwli. ⁵ -Kaa san a -tōwli. -Cēē yi -tērādī Crizi da bē, e ya -tōwli. En o -kaa -batize drē 'wī 'tōwli "man. ⁶ Bali a -tōwli. -Yēē cī -kaa pēnōn "tī "a. E -kaa pēnōn "paala. E -cīala -kaa pēnōn 'va en 'e 'nyranman "paa. E -nyeānla -kaa pēnōn 'jī.

⁷ -Kaa -tōdō pēnōn bē, -kaa "yī -dan 'yī -cēē vē -a, "le zī Crizi -a -nōn bē -yēē 'wī 'zō. ⁸ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan:

«"Yēē -kō lou "bē,
e fē pēnōn klī, e o kuun.
En e "yīnun -nōn minnun lē.»

⁹ -Te waa 'vī 'nan, e -kō lou "bē, -a -cī nēn 'nōn? -A -cī nēn 'nan, e tēdē bē, e sōōnla fēnan "tradra "nan. ¹⁰ Min 'bō nēn e -sōōnla fēnan "tradra "nan bē, -a min 'lein zīe -yēē kō "nyian lablī 'ta lou "nun, 'dō -e 'e fē pēnōn 'nan 'sī. ¹¹ Min 'bō 'lein zīe -yēē "yīnun drē 'yēē minnun lē. Yaa -mie drē Zozi 'le 'pasianōn 'a,

en yaa -mie drē Bali 'lewei vīnōn 'a, en yaa -mie drē minnun nēn o yīē -tōa -lēglizi -va, te o Bali -le 'wī "paaman o jī bē waa. ¹² Yaa drē zīe 'nan, -e 'o Bali -le minnun man wōō -e 'o 'yēē 'nyranman 'pa, -e -yēē -lēglizi nēn -a 'bō po -a bē, 'e 'tō 'plēblē. ¹³ Wī zīe -a drēdī -a nēn, -kaa pēnōn dra "le min -tōwli "le 'wī 'zō -cēē yi -tērādī Crizi da -jī. En "nyian bē, -kaa dra "le min -tōwli "le 'wī 'zō -cēē Bali -pī 'bō -tōdī -jī. -Te e drē zīe bē, -a -nan nēn -kaa -kōōn "le min nēn e -klōnmōn -fō bē -yēē 'wī 'zō, en zī Crizi cī bē, min -taa -a ydē -kaa 'lō.

¹⁴ Yaa drē zīe 'nan, -e -kaa vīlē -kaa kōn "nyian 'le nannannun -le 'wī 'zō dī. Kōō nannannun lē nēn minnun sēē "paa wūnun vē -pē "yī 'lee -pē bō -a, -e 'o -sōōnla o -sru. Mīn sēē "paanōn zīe o ya -wldī, en -dawlī 'tō 'tōdō pēnōn a o jī, -e 'o min 'sī -sī tīglī da. ¹⁵ 'Pīan -cēē vē bē -kaa 'wī tīglī vī, en -kaa cīn yī "yī, -e -kaa trōla Crizi man. -Yēē cī -lēglizi -wulo -a. ¹⁶ -Lēglizi bē, Crizi 'bō po nēn. En -a man nēn -tōdō bē, klōda 'bē -maan 'o ya 'o 'fōdī 'e cīn man. En mīenmīennun 'bē -maan "nyian 'o cīn "kuan 'plēblē. Zī man mēn -tō 'e -kōla "wō bē, -a da nēn e 'nyranman "paa en -lēglizi nēn Crizi 'bō po -a bē e -tōa "klī, te e trōman, te yidī "yī "a -jī. Trōdī zīe, Crizi -va nēn e "sia.

'Ka 'pē 'e 'sī 'cēē 'ta wō -pē cēje -sru!

¹⁷ Minsan nēn an drē -yēē vē -a bē, -a 'tō da nēn an 'wī "paala 'cēē 'nan: Te 'cēē 'ta wō -pē 'e 'kōn "nyian "le minnun nēn wa'a Bali tōa dīe -wēē vīē -zō dī! 'O 'bō 'cī 'sō wūnun -wldī -sru "nēn o 'ta wō, te e ya 'wī "tūn "a. ¹⁸ O "trōēn "a "yuyū, en o 'ka "va 'nan 'o Bali -tōa "dī. -Yēē "wēan 'belidī nēn Bali a -nōn bē, e ya o man -kōōbli, en o ya klun va. ¹⁹ 'Wī 'tō 'ka "nyian o tēa 'yra -a dī. 'O 'flī -nōn 'wī 'wldī "drēdī lē, en 'wī 'wldī 'tō 'tōdō pēnōn bē, wa'a 'kaan -a drēdī -a dī.

²⁰ 'Pīan 'cēē vē bē, 'wī nēn waa paa 'ka 'jī Crizi da bē, 'wī 'wldīnūn zīe -a -tōwli 'ka "va "dī. ²¹ Maan -tōa 'nan 'wī 'kpa, ka Crizi -le 'wī 'man, en o -yēē 'wī paa 'ka 'jī. 'Wī nēn waa paa 'ka 'jī zīe Zozi 'le 'wī tīglī nēn. ²² Waa paa 'ka 'jī 'nan, 'ka 'pē 'e 'sī 'ka drē wī cējēnūn -sru. -Yēē "wēan 'ka drēla "da! Kōō te ka'a tian Zozi 'tōlē dīe, ka 'wī 'wldīnūn drē "kaga te -a 'le 'srannun "nēn -kadī -a. ²³ Bē nēn 'gōē, e ya "le Bali lei 'saun 'e 'cēē cī "nrōndī pēnōn līla 'e 'trē "fo. ²⁴ En "nyian bē, 'cēē 'ta wō -pē 'e 'kōn "le min -trē -le 'wī 'zō. Mīn zīe Bali 'bē dra -e 'e Bali 'sia 'e 'pa 'jī. -A drē wī -kōān 'e 'sōdī 'jī, en e -kōān Bali -le vē -a "fo. En e 'ta wō Bali -le 'wī tīglī da.

²⁵ -Yēē "wēan 'ka 'sī 'wlu 'sēndī man, en 'wī tīglī nēn 'ka vī 'ka cīn lē! Kōō -kaa pēnōn -kaa drē 'kōlē -tōwli "man mēnnun -a. ²⁶ En "nyian bē,
«-Te 'bli 'fō 'ka 'jī bē,
te 'ka 'wī 'wldī "drē dī!»

Te yide 'e 'fɔ 'va 'cee 'bli 'fɔdɪ 'ji 'man dɪ!
27 "Tagɔ -si 'e 'le 'sɔ Satan le, -e 'e 'ka man yɪ.
28 En 'nyian bɛ, min nɛn e crin wo bɛ, 'e 'si -a
drɛdɪ man! 'Pian 'e 'nyranman 'pa, -e 'e 'nɛn
'fɛ -bli, te e 'yalɛ -tɛnɔn 'le -nɔan 'nyian!

29 En 'nyian bɛ, te wei -wliɪdɪ 'tɔwli 'e bɔla
'ka 'le 'fo 'dɪ! 'Pian 'wɪ nɛn e min peenun 'le
'wɪ 'paa 'va 'bɛ -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ! En 'wɪ nɛn
e 'yi dra minnun lɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ! 30 Te
'ka Bali lei 'saun 'ta drɛ -trɔdrɔ dɪ! -A 'bɔ 'a
nɛn Bali 'ka -kɔnnɛn 'pla -e 'e -kɔn 'nan ka
-kɔan 'yee vɛ -a tɔ nɛn e 'ka 'sia 'wɪ 'ji bɛ, -a
man.

31 -Yee "wean min man wɪ 'padɪ, 'lee 'bli
'fɔdɪ min ji, 'lee nyran siadi, 'lee 'wɪ 'blɪdɪ, 'lee
min sɛɛ wɔdɪ, 'lee 'wɪ 'wliɪdɪ 'tɔ tɔdɔ pɛɛnɔn bɛ,
te -a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yei "fo 'dɪ! 32 'Pian 'ka
'kɔn 'kpa 'ka cin le, 'ka cin dra nɛn 'e 'ka 'tɛ,
ɛn 'ka cin man wɪ 'cɛ 'le zɪ Bali 'ka 'man wɪ
'cɛ Crizi -le "wean "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

5

1 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ!
Ka drɛ -yee 'nɛnnun nɛn e o ye "yi "bɛ waa.
2 -Yee "wean 'ka cin yɪ 'yi "le zɪ Crizi -kaa 'yɪ
"yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ! E -kaa 'yɪ "yi "le "wean,
e wɪ "man ɛn e -ka -kaa 'lɛji. E drɛ "le 'nan
'sraga nɛn yaa 'bɔ Bali lɛ ɛn -a -koei 'nɔnnɔn
Bali ci 'sɔ.

*'Cee 'ta wɔ -pɛ 'e -kɔn 'nan ka drɛ 'tɛ 'san
-le vɛ -a!*

3 'Ka drɛ wɪ 'e -kɔn 'nan ka drɛ Bali -le
minnun -a! Nyinnandɪ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te
wa'a 'o cin 'palɛ dɛ, te 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ! En
'wɪ pɛɛnɔn nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ, 'lee min
yɛ nɛn ya'a 'ciɪla fɛ da dɛ, te -a -tɔwli 'e 'kɔn
'ka yei "dɪ! 4 'Wɪdɪ min man -wliɪdɪ, 'lee -blɔ
wei -fɔdɪ, 'lee -sɛɛ "wliɪdɪ "wɔdɪ bɛ, te -a -tɔwli
'e 'kɔn 'nyian 'ka yei "dɪ! 'Pian 'wɪ nɛn e ci "le
'ka drɛ bɛ, -nyrɛn Bali muo 'fɔdɪ -a. 5 -A -cin 'e
'kɔn 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn o nyianla lɪ 'lee -
kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɛ, 'lee minnun
nɛn o 'wɪ nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ waa dra
bɛ, 'lee minnun nɛn 'o yɛ 'ka 'ciɪla fɛ da dɛ,
o -nyrannan 'ka Crizi 'lee Bali -le mingɔnnɛn
'trɛda dɪ. Kɔɔ 'wɪnun zɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya "le
fɛ nɛn e 'ka Bali -a dɛ, -a 'bɔ nɛn min -a 'su.

6 Te 'ka 'wɪ 'man -e min 'e 'ka see "paa -
e 'ka 'wɪ 'wliɪdɪ zɛ -a -tɔ drɛ dɪ! Kɔɔ minnun
nɛn o 'ka "vale 'o 'ta wɔla Bali wei da dɪ, ɛn
o 'wɪnun zɛ -a dra bɛ, Bali -le nyran -blɪdɪ a
o man -pɛnnan. 7 -Yee "wean te 'ka -fɔ o -sru
"fo 'dɪ!

8 'E tɛdɛ bɛ, ka 'bɔ te "ka "ya wo "nyian klun
va. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ ka ya 'tɛ 'san da, ka drɛ
Minsan -le vɛ -a -le "wean. -Yee "wean 'cee
'ta wɔ -pɛ 'e -kɔn 'nan ka drɛ 'tɛ 'san -le vɛ -
a! 9 Min nɛn e ya 'tɛ 'san da bɛ, -a san 'wɪ 'yi
'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra, ɛn -a san drɛ wɪ -kɔan 'e
'sɔdɪ "ji, ɛn -a san 'wɪ dra min va 'e 'ci -a -tɔwli.
10 -Yee "wean 'wɪ nɛn e ci Minsan ci 'sɔ 'a bɛ,

'ka man -wɛɛ -e 'ka fa 'si sɪdɔ! 11 'Wɪ nɛn klun
va wɪnun -a ɛn ya'a 'wɪ 'yi dra min lɛ dɛ, te
'ka drɛ dɪ! 'Pian 'ka ta bɔla! 12 Kɔɔ 'wɪnun nɛn
min -mienun -a dra 'e yɔdɔ bɛ, -a -nan wɪ vɪdɪ
min -tɛa 'yra -a. 13 'Pian -te Bali -le 'tɛ 'san -a
ta 'bɔla bɛ, min -a ye 'wein. 14 En fɛ pɛɛnɔn
nɛn e -ta 'tɛ 'san da bɛ, -a 'bɔ 'nyian "e "drɛ
wo 'tɛ 'san -a. -Yee "wean waa 'vɪ 'nan:

«Yɪ -tezan 'i fuɔ!
'I 'wluan -kanɔn 'va,
-e Crizi -le 'tɛ 'san
'e 'i 'man drɛ 'wein.»

15 'Wɪ pɛɛnɔn zɛɛ -yee "wean bɛ, 'ka yɛ 'tɔ
'ka 'fli -va! En 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e -kɔn 'nan, ka
Bali -le 'wɪ -tɔa! Te 'ka 'wɪ drɛ "le minnun nɛn
wa'a 'o 'ci "nrɔnman Bali -le 'wɪ da dɛ -wee
'wɪ 'zɔ dɪ! 16 Tɔ nɛn Bali -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'wɪ
'yinun nɛn 'ka drɛ -ji! Kɔɔ tɔ nɛn -kaa ci -ji
'gɔɛ 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ 'fa "da. 17 -Yee "wean te
'ka 'wɪ drɛ "le -blɔnɔn 'zɔ dɪ, 'pian zɪ Minsan
ci "vale 'nan 'ka 'wɪ drɛ bɛ, 'ka man -wɛɛ -e 'ka
-tɔ!

18 Te 'ka 'wɛn 'mlin 'e 'ciɪla "da dɪ! Kɔɔ 'wɪ
'nɔnnɔn drɛdɪ nɛn yaa "paa min lɔ. 'Pian
'cee vɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn 'e 'ka 'pla "fo.
19 'Ka cin "koe "tɔ Bali -le 'fluba 'ji "drenun
-fɔdɪ -a, 'lee Bali 'tɔ bɔ "drenun -fɔdɪ -a, 'lee
"drenun nɛn Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji
bɛ -a -fɔdɪ -a. "Drenun zɛɛ -a 'bɔ 'a nɛn 'ka
Minsan 'tɔ bɔ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a. 20 -Kaa "tɪ Bali
bɛ, 'ka muo "fɔ tɔ pɛɛnɔn man, ɛn 'ka muo "fɔ
'wɪ pɛɛnɔn 'ji, -kaa san Zozi Crizi 'tɔ 'ji.

**Zozinɔn, 'ka 'wɪ drɛ 'ka cin va
"yi!**

Lɪmɔn 'lee 'e 'sran -le 'wɪ

21 'Ka cin wei man "yi! Zɪ ka "klandɪ Crizi
-lɔ -ci -kɔn zɛ!

22 'Ka lɪmɔnnun bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka 'sran
wei da! -A -ci -kɔndɪ nɛn 'nan, ka 'ta wɔla
Minsan wei da. 23 Kɔɔ -klɔnnɔn 'bɛ 'e nan
"paala, "le zɪ Crizi -leglizɪ "paala bɛ -yee 'wɪ
'zɔ. -Leglizɪ 'bɛ ci "le Crizi 'bɔ pɔ -le 'wɪ 'zɔ,
ɛn minnun nɛn -ji bɛ, Crizi 'bɛ o "sia 'wɪ 'ji.
24 -Leglizɪ 'nɔn 'ta wɔla Crizi wei da, -a -tɔwli
"nɛn lɪmɔnnun 'o drɛ "nyian o -sran lɛ 'wɪ
pɛɛnɔn 'ji.

-Klɔnnɔn 'lee 'e nan -le 'wɪ

25 'Ka -klɔnnɔnnun bɛ, 'ka nannun yɪ "yi,
"le zɪ Crizi -leglizɪ ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ! Crizi
wɪ "man ɛn e -ka -leglizɪ 'nɔn 'lɛji, 26 'nan -e
-leglizɪ 'nɔn 'o drɛ Bali -le vɛ -a 'fɔ. -A -batize
drɛdɪ 'yi 'a, 'lee Bali wei vɪdɪ -a nɛn Crizi -
leglizɪ drɛ 'saun Bali 'lɛ. 27 Yaa drɛ zɛɛ 'nan, -e
-leglizɪ 'e drɛ 'e 'bɔ 'le vɛ -a, te e "bia fɛnyian,
te "tri 'ka "man "dɪ, te -a man 'ka 'e yrudɪ dɪ,
ɛn te 'wɪ 'wliɪdɪ 'ka "man "fo "dɪ. 'Pian -e -
leglizɪ 'e 'kɔn 'saun Bali 'lɛ, te 'tɔ 'tɔ 'ka "man
"dɪ.

28 Yɪdɪ "yi zɛɛ -a 'bɔ 'a nɛn -klɔnnɔnnun 'o
nan yɪ "yi! Min nɛn 'e nan ye "yi "bɛ, te 'e

'fli ye "yi. ²⁹ Koo min -to 'ka 'naan 'e 'bo 'fli man di, 'e 'fli ci fe -weeman, en 'e yie -toa 'e 'fli -va. Zi Crizi -a dra -leglizi le zie. ³⁰ -Leglizi 'bo 'be ci Crizi po -a, en -cee ci -a man mennun -a. ³¹ 'W1 nen 'e 'cr'en -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'ci "nron "da. E ya 'e 'cr'en -tedi 'nan: «-klonmon "sia 'e "ti 'lee 'e "bu "man -e 'e pei 'fo 'e nan va, -e 'o dre min -towli "a.» ³² 'W1 -dan to a 'e yoodi 'w1 zie -a -sru. "An -ci ve 'cee 'nan, zi Crizi 'lee 'yee -leglizi 'non ci zie. ³³ 'Pian 'w1 'towli zie e ya "nyian 'ka 'bo 'le ve -a. 'Ka -klonmonnun be, 'ka nan y1 "yi "le zi 'ka 'fli ye "yi "be -yee 'w1 'zo! En 'ka lumonnun be, 'ka 'sran 'sia min -a!

6

'Nen 'lee 'e "ti 'le 'w1

¹ 'Ka nannannun be, [Minsan -le "wean be,] 'ka 'ta wola 'ka "ti 'lee 'ka "bu "wei da! -Yee ci 'w1 "yi "a. ² Koo Bali "e 'nan: «'I yie 'e 'nan 'i "ti 'lee 'i "bu "man!» -Yee ci -pei -to w1 tede nen Bali 'w1 'tu 'pla -a -sru "be -a. ³ 'W1 zie -nyren 'nan: «'I 'ci "nran ye, en i "moan 'trada.»

⁴ 'Ka 'nen "tunun be, 'w1 nen e 'nen 'ci -toa lou 'e "ti 'lee 'e "bu "man be, te 'ka dre -wle "di! 'Pian 'ka o 'lebu 'w1 "paadi -a o ji 'lee 'w1 pladi -a -wle. 'Ka dre 'w1 nen e "sia Minsan va be -a yra man.

Nnan 'lee 'e 'tazan -le 'w1

⁵ 'Ka noannun be, 'ka 'ta wola 'ka 'tanon wei da! 'Ka "klan Bali lo en 'ka dre 'ka 'ci 'fdaa 'a! En 'ka 'ci "nron 'nan, ka ya -a drenan Crizi le! ⁶ Te 'ka dre o yie le 'saza 'nan -e 'o 'ka y1 "yi "di! 'Pian 'ka -koon 'nan Crizi 'sunon nen 'kaa! En 'w1 nen e ci Bali ci 'so 'a be -a 'bo nen 'ka dre 'ka 'bli pesson 'a! ⁷ 'Ka 'ta 'e 'kon "fava 'nyranman 'panan -wle. En 'ka 'ci "nron 'nan, Crizi le nen ka ci 'nyranman zie -a 'panan, 'nan blamin le "cee di! ⁸ -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, -te min a noan -a oo, en -te 'e 'ka noan -a di oo, e ya 'w1 "tun "a. 'Pian zi min -to 'nyranman "pa be, -a da nen Minsan -a -ko "paa.

⁹ Kaa nen ka ci o tanon 'a be, -a -towli "nen "nyian 'cee ve -a. 'Ka 'cee noannun 'sia min -a! Te 'ka 'kon o man -wluwlu di! -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, 'ka 'san a waa -towli, e ya laji. Ya'a min bo "va 'vaa -e 'e va w1 dre di.

'Ka 'man 'e 'kon 'e wvodi to -wli di "le "wean!

¹⁰ Maan 'le -seanla 'cee 'nan, 'ka 'to -kli! 'Cee dredi min -towli "a 'ka 'vale Minsan -a 'be dra, te -yee 'pleble nen e ya fe pesson 'ta lou 'be, e 'ka -toa -kli. ¹¹ Bali -le -kuli -tan fenun nen yaa -non 'cee be, 'ka 'man wou -a, -e 'ka 'kola "todi -a Satan -le see "paa winun 'le. ¹² Koo -kuli nen -kaa 'le be, blamin man "cee -kaa -taan "di, 'pian -kaa -taan lei -wli dinun pesson nen laji be, o man. 'Pleble a -wlo, en o min "paala, en o 'nyranman "paa klun va.

¹³ -Yee "wean Bali -le -kuli -tan fenun nen yaa -non 'cee be, 'ka 'sia! -Te kaa drela "da "be, to nen yi -wli di bo'a 'ka man be, ka -kolaman -todi -a -kli -e 'ka bala "ji 'kloun 'gloun.

¹⁴ 'Ka 'man 'e 'kon 'e wvodi! 'Ka 'ta wola 'w1 tigi da! -Yee ci 'le 'ka -tien kole 'le 'w1 'zo. 'W1 nen 'e 'sodi "ji "be 'ka dre! -Yee ci "le 'ka 'kole "nen yoo ve -le 'w1 'zo -kuli -lo. ¹⁵ -Fodi -troo nen Bali -a -non 'cee Zozi Crizi -le 'w1 'nonnon 'a be, 'ka 'to "da 'pleble! -Yee ci "le 'ka 'cein -man -manwua "le 'w1 'zo. ¹⁶ En "nyian be, 'ka yi -tera Zozi da "fo! -Yee ci "le 'ka 'man yoo ve -le 'w1 'zo Satan -le -tin 'wlenun nen 'te nren a "nen "be -wlo. ¹⁷ Bali 'ka 'si 'w1 'ji, 'ka 'to "da 'pleble! -Yee ci "le 'ka 'wulo -man yoo 'kpongbo kle "le 'w1 'zo -kuli -lo. En -kuli -tan sen nen Bali lei 'saun -a -non 'cee be, 'ka 'kun "man! -Yee ci Bali wei -a.

¹⁸ 'W1 pesson zie -a dredi -ji be, Bali nen 'ka trov 'ba, en 'ka laabu -yru 'nan, 'e 'pa 'ka 'va. To pesson man 'ka Bali trov 'ba "le zi -yee lei 'saun -a -cin -toa 'ka 'ji be -yee 'w1 'zo. 'Ka yie -troa 'w1 zie -a dredi da, te 'ka 'pe 'e plv di! 'Ka Bali trov 'ba Bali -le minnun pesson le!

¹⁹ En "nyian be, 'ka Bali trov 'ba 'men 'nan, 'w1 nen 'ko 'an vi be 'e -cin -to 'an 'ji. En 'nan -si 'e 'le 'so 'men, -e 'an Zozi 'le 'w1 'nonnon nen -a -ci a 'e yoodi minnun man be, -a -ci vi -wle. ²⁰ 'Be 'bo nen an ya -pu 'kuin 'gv oo, Zozi 'le 'w1 'nonnon 'pe 'ba a 'an 'lo -e 'an vi minnun le. -Yee "wean 'ka Bali trov 'ba 'men 'nan, -si 'e 'le 'so -e 'an vi, "le zi e ci 'men 'nyranman -a be -yee 'w1 zo.

²¹ -Kaa "bvi Zozizan Tisik nen -kaa ye "yi "be, -a yie yra Minsan -le 'nyranman 'padi da. -A 'bo 'be "ta "lo 'w1 nen 'an man 'gve -a 'sina 'pale 'cee. ²² -Yee "wean maan 'pa 'sia 'ka 'va 'nan, -e 'w1 nen 'ko man be 'ka -to. En an ya "va 'nan 'e 'ka "koe "to 'ka da.

²³ -Kaa "ti Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee -fodi -troo, 'lee 'wee yidi "yi, 'lee yi -teradi Zozi Crizi da -non 'ko "bvi Zozinan pesson le. ²⁴ Bali -le "yi 'e 'kon minnun pesson nen o -kaa san Zozi Crizi ye "yi -a 'leda "ka "die o va.

'Fluba nen Pol -a cren -te Filipov 'non le

1 'An 'bo Pol 'lee Timote nen kv ci Zozi Crizi 'sunon 'a be, kv 'fluba 'gve -a cren -te. Kva cren -te minnun p'eson nen o dre Zozi Crizi -le ve -a en o ya Filipov 'fla be -wle. Kva cren -te minnun nen 'o yie -toa -leglizi -va 'lee minnun nen o "paa o va be -wle.

2 -Kaa "ti Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee 'yi 'lee 'wee -fodi -trav -non 'cee.

Pol Bali trov 'ba Zozinon nen Filipov fla be -wle

3 Tv -todv p'eson man -te 'ka 'cin -trav 'an 'ji be, an 'men Bali muo -foa. 4 Tv p'eson man, -te "m'een vi 'nan 'an Bali trov 'ba 'cee 'wi man be, ci "nrandi -dan a 'an 'lo. 5 An Bali muo -foa, kv yi ted' nen ka wu Zozi man -trilii, -e 'e bo c'egv yi -a be, ka 'pa 'an 'va en -kaa Bali -le 'wi 'nonnon fuila "man. 6 An yi -teala "da 'nan, Bali 'bo nen e 'wi "yi zie -a pei 'trav 'ka 'va be, yaa dra -e 'e 'kv 'e 'le 'trilii, -e 'e 'le sov to nen Zozi Crizi -taa "man "be -a.

7 -Te 'wi zie -a -cin a 'an 'ji 'cee "wean be -a -non da nen, kv 'ka 'nan wi a "an man 'kpa tighi. Tv nen te an ya -pv 'kuin oo, en tv nen te 'an -to 'kpa tighi Crizi -le 'wi 'nonnon -sru minnun tanon yie man oo, "yi "nen Bali -a dre 'men be e dre -kaa p'eson 'le ve -a. 8 -Te maan 'vi 'nan an 'ka ye "yi 'le zt Zozi Crizi 'ka ye "yi "be -yee 'wi 'zv be, Bali -a -toa 'nan 'wi 'kpa nen.

9 En 'wi nen maan laabo Bali lo te an ya Bali trov 'banan be -nyren 'nan, yidi "yi 'e 'pa "da 'ka 'va, en 'wi 'todi 'lee 'wi 'fa 'si bli 'e 'kon 'ka yei, 10 -e 'ka -k'ala 'wi nen e ci tighi be -a -si siadi -a. -Te e dre zie, Zozi 'ta nyan 'le ve -a. 8 -Te ka ya 'saun, en 'to 'to 'ka 'kon 'e 'padi 'ka man di. 11 En "nyian be te 'cee 'wi nen kaa dre 'trada be, e ya 'e fadi Zozi Crizi -le 'wi "yi 'saza 'a. 'E dre zt, -e minnun 'o Bali 'to 'sia -dan, te waa boa.

Pol 'e yra 'yi Bali -le 'wi 'nonnon vidu man

12 'An "bvi Zozinon, an ya "vale 'ka -to 'nan, 'wi nen e 'bo 'an man be, -yee -maan en Crizi -le 'wi 'nonnon fuila "man. 13 Kv 'sounjanun p'eson nen 'o yie -toa mingonnen -le 'kon 'va be, 'lee 'flanon p'eson waa -to 'nan Crizi -le 'wi 'nonnon vidu man nen an ya -pv 'kuin. 14 Zt -kaa "bvi Zozinon "kaga 'an 'yi -pv 'kuin be, en -wee yi -teradi Minsan da 'pa "da, -a -nan nen wa 'a "klanle "nyian di, en o Bali -le 'wi 'vi minnun le.

15 Maan -toa 'nan min -mienun a o va be, "o Crizi -le 'wi 'nonnon ve man budi -a 'an 'va zia, en waa ve -sa -fodi pe -ji. 'Pian min -mienun "o Crizi -le 'wi 'nonnon ve 'o 'ci 'fidaa 'a. 16 Minnun zie 'o dra 'an yidi "yi 'le "wean.

Kov waa -toa 'nan Bali 'an 'pla 'nan -e 'an 'to Crizi -le 'wi 'nonnon -sru minnun tanon yie man. 17 En minnun nen "o Crizi -le 'wi 'nonnon ve -sa -fodi pe -ji 'an 'va zia be, wa'a ve 'o 'ci 'fidaa 'a di. E ya o 'ji 'nan "wee dre zie, te 'men yra yidi "paa "da -pv 'kuin. 18 'Be 'ka "men 'ji fe -to -a di. -Te -wee ci "nrondi a -wli di oo, en -te 'be "cee di 'o 'ci "nronman "yi oo, -a p'eson zie -a -ji be, Crizi -le 'wi 'nonnon 'be ve. 'Wi zie yaan 'ci "nranman.

En yaan ci "nranman 'li 'trilii, 19 kv maan -toa 'nan, 'cee Bali trov 'badi 'lee Zozi Crizi lei 'saun nen yaan 'ta -nanjan "be, -yee "wean an "sia 'wi 'ji. 20 'Wi zie "an 'bli a "da, en an yi -teala "da 'kpa tighi. Maan -toa 'nan, Bali 'ka 'we "man -e 'yaan 'tvi di. An -taa Crizi 'to drele -dan 'an 'kole 'a minnun p'eson yie man. -Te an -ka oo, en -te 'an yie 'fo "man oo, an -taa -a 'to drele -dan 'kpa tighi 'le zt maan dra tv p'eson man be -yee 'wi 'zv.

21 Maan ve zie, kv 'men ve be, -te 'an yie a "man "be, te an ya Crizi -le ve -a. En -te an -ka be, te e cida "men "da. 22 En -pe -tv da zia be, -te an yie a "man "be, te an Crizi -le 'nyranman "paa tian. -Nyren kv an 'si "va "be, ma'an toa di. 23 Kv 'an 'fli ye "yi -pe "fli 'bo dave -a. An ya "vale an "sia 'tre 'gve -a da -e 'kv 'vale Crizi -a 'ko 'kon. 'Be 'bo 'be ci "yi 'fo. 24 'Pian 'cee "wean -a "yi mlin -e 'an yie 'e 'fo "man. 25 An yi -teala 'wi zie -a da. -Yee "wean maan -toa 'nan, an -fo tian 'ka "srn, -e 'an 'pa 'ka p'eson 'va, -e 'cee yi -teradi Zozi da 'e 'kv 'e 'le, te 'ka 'ci a 'e "nrandi. 26 En "nyian be -te an 'li 'na da 'ka 'va be, -e 'men 'lodi 'ka 'va 'e 'ka 'ci "nran 'e 'cida "da, -e 'ka Zozi Crizi 'to bo.

Ka yra ye Crizi -le "wean

27 'Pian -te 'wi oo 'wi nen e 'bo 'an man be, 'cee 'ta wv -pe 'e -kon 'nan Crizi -le 'wi 'nonnon -sru "nen 'ka ci! En -te ma'an 'ka yie "nyian di oo, 'pian 'an 'ka 'ta wi man 'nan, ka -fo Zozi -sru 'ta wonon tighi 'a. 'Ka 'ci 'e 'kon -towli! En 'ka "wulo -ji "nrn 'wi -towli "da, -e 'ka Zozi Crizi -le 'wi 'nonnon fuila "man min p'eson 'va. 28 Te nyen 'e 'kon 'ka 'ji 'ka 'nanmannon 'le 'wi nen waa dra 'cee be -yee "wean di. 'Wi zie -a dre di 'be -konman 'nan 'o 'fli 'si Bali man -k'obli. Bali -taa "o -nan -nyanle. 'Pian 'cee ve be, yaa -konman 'nan, ka ya -si nen e min "sia 'wi 'ji be -a da. En 'wi zie e "sia Bali va. 29 Kv Bali 'ka "yi "drele 'cee 'nan -e 'ka yi -tera Crizi da 'saza di, 'pian 'nan -e 'ka yra yi Crizi -le "wean. 30 'Be nen 'gve, 'an yra -towli "nen maan 'yi be, -a 'lein 'bo 'ji nen ka ci. Kaan 'yi te an ya 'an yra yun Crizi -le "wean, en kaa maan 'nan an ya yra yidi zie -a -ji "nyian.

2

1 Maan -toa 'nan ka ya 'ka leadi Crizi man, en 'wi zie e 'ka "koe -toa 'ka da. En 'ka cin

siiman yidi "yi "a. En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei "a 'e 'sendi 'e cin va. En 'ka cin nyrinda "sia. ²Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dra, 'pian 'kaan 'ci 'nran 'e 'ciɪla "da. 'Ka 'ci -pɔan 'e 'kɔn -tɔwli, en 'ka 'wɪ 'tɔwli "yɪ "yi, en 'ka 'ci 'wɪ 'e 'kɔn -tɔwli, en 'ka 'wulo -ji "nran 'wɪ -tɔwli "da. ³Maan ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'wɪ 'tɔ drɛ te e ya bɔɛ "blɪdɪ pɛ -ji dɪ. En "nyian te e ya 'ka 'bɔ 'fli -kɔɔndɪ "tun "a dɪ. 'Pian 'ka 'fli drɛ "wɛnnɔn, -e 'ka min peenun 'sia 'e 'mlin 'ka da. ⁴Te 'ka 'va min -tɔ 'e 'e 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yi -wɛɛ "dɪ, 'pian min peenun -le 'wɪ "yi "nɛn 'e -wɛɛ.

⁵-Poan 'tɔwli "nɛn Zozi Crizi -a 'pa 'e 'ji bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji.

⁶Crizi nɛn e ya paan "le Bali -le 'wɪ 'zɔ 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji bɛ,

ya'a -wɛɛɛ 'nan 'e 'fo Bali -a -trilii dɪ,

⁷'pian 'e 'bli 'si 'wɪ zɪɛ -a da,

en e drɛ "le nɔan -le 'wɪ 'zɔ.

'E 'fli drɛ "le blamin -le 'wɪ 'zɔ,

en e min drɛ wɪ drɛ.

⁸E wɪ "man, en 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn.

'Wɪ nɛn Bali -a 'vɪ -yrɛ "bɛ,

e 'ta 'wɔla "da -trilii,

en e drɛ -a -kadɪ -a.

-Ka zɪɛ, yaa "wɔ yiba "plan da

"le plɔanzan -le 'wɪ 'zɔ.

⁹'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa drɛ zɪɛ,

-yee "wɛan nɛn Bali -a -tɔ fɛ pɛɛnɔn da.

En 'tɔ nɛn e cɪ fɛ pɛɛnɔn 'tɔ 'ta lou "bɛ,

yaa -nɔn -yrɛ.

¹⁰Bali 'tɔ zɪɛ -a 'pa "man,

'nan -e laji lou "fɛnun pɛɛnɔn

'lee 'trɛda fɛnun pɛɛnɔn

'lee 'trɛ 'wlu fɛnun pɛɛnɔn

'o "pɔ -sɔɔnla Zozi 'wlu.

¹¹En "nyian bɛ,

-e o pɛɛnɔn 'o vɪ 'nan,

Zozi Crizi a Minsan -a.

'Wɪ zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali 'tɔ drɛdɪ -dan a.

'Ka 'kɔn 'ka 'bidɪ 'trɛda "le 'tɛ 'le 'wɪ 'zɔ

¹²-Yee "wɛan 'an beenun, 'ka 'ta wɔla Bali wei da, "le zɪ ka drɛdɪ 'sia 'va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

'Wɪ nɛn kaa -si 'sia bɛ 'ka yɪɛ -trɔa "da "klandɪ -a Bali lɔ, -e 'e -kɔɔn 'nan ka ya 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji. Wa'a vile 'nan 'ka drɛ 'an yɪɛ man 'saza dɪ, 'pian -a 'yi mlin 'bɛ nɛn an 'ka 'nan dɪɛ, -e 'ka drɛ -e 'ciɪla "da. ¹³-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bɔ 'bɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan, en -yɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka drɛ "le zɪ e cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁴'Cee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji bɛ, te 'ka wunwun "vɪ dɪ, en te 'ka 'sa -fɔ dɪ! ¹⁵'Ka drɛ zɪ, -e 'tɔ 'e vile 'e 'pa 'ka man dɪ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'le. En "nyian bɛ, minnun nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'ka 'naan o man dɪɛ, -e 'ka 'kɔn o yei Bali -le 'nɛnnun nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwli 'ka o man dɪɛ waa. 'Ka 'bi o yei "le zɪ mln cɛn "bia laji bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁶'Ka 'tɔ Bali wei nɛn e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min le

bɛ -a da 'plɛblɛ. 'Ka drɛ zɪɛ, -e tɔ nɛn Crizi -taa "man "bɛ, 'an 'ci 'e 'kɔn 'e "nrandɪ 'ka 'va. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, 'nyranman pɛɛnɔn nɛn maan 'pa 'ka 'va 'lee 'an "kɔe pɛɛnɔn nɛn maan -nyan 'ka 'va bɛ, -a "nɛn 'ka 'fɔlɛ 'e "tun "dɪ.

¹⁷'Cee yi -teradɪ Bali da bɛ, e ya 'cee Bali -pandɪ -a. -Te waan 'tɛ bɛ, e ya "le 'nan 'sraga bɔvɛ nɛn waa 'pa 'cee Bali -pandɪ -a. -Te 'wɪ zɪɛ e drɛ bɛ, 'an cɪ "nranman, en -kaa pɛɛnɔn 'ci "nranman 'e cin va. ¹⁸En "nyian "cee 'va zia bɛ, 'ka 'ci 'e "nran, -e -kaa cɪ 'e "nran 'e cin va.

Pɔl a 'vale 'e Timote 'paa -sia

¹⁹'An yi -tɛala Minsan Zozi da 'nan, yaa -si -nɔan -e 'an Timote 'pa "sia 'ka 'va "nyiandu. Maan dra zɪɛ -e 'an 'ka 'ta wɪ man, te 'an "kɔe "a 'e 'tɔdɪ 'an da. ²⁰Timote nɛn maan "paa -sia 'ka 'va, kɔɔ min pee 'ka 'gɔ te 'ka 'nan wɪ a "man tɪglɪ "le zɪ 'ka 'nan wɪ cɪ 'an man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. ²¹-Yɛɛ cɪ 'nan minnun pɛɛnɔn a 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yi -wɛɛnan, 'pian o 'ka 'wɪ nɛn Zozi Crizi cɪ "va "wɪ bɛ -a -wɛɛnan dɪ. ²²Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, Timote a min nɛn min yi -tɛala "da "bɛ -a. E 'wɪ dra "le 'nan 'nɛn nɛn 'e "tɪ wei maan "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'E 'fli -nɔn Zozi Crizi -le 'wɪ "nɔnnɔn vɪdɪ -ji "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ.

²³Timote zɪɛ, -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "paa -sia 'ka 'va "nyiandu. Maan "paa -sia tɔ nɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, maan -ci ye bɛ -a man. ²⁴En 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, an yi -tɛala Minsan da 'nan o 'sia 'an man -e 'an 'bɔ 'an 'lɔ "nyian 'ka 'va nun.

Epaprodi -le 'wɪ

²⁵'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, e ya "yi -e 'an Epaprodi nɛn -kaa "bɔɪ Zozizan 'a bɛ, -a li 'e da 'ka 'va. 'Kɔ 'vale -a kɔɛ 'nyranman 'pa 'e cin va, en 'kɔ 'vale -a kɔɛ yɪ "yi 'e cin va. -A 'bɔ nɛn kaa 'pa 'sia 'an 'va, en fɛnun pɛɛnɔn nɛn kɔ 'e -nɔn 'mɛn bɛ kaa 'pa -yrɔ. ²⁶'Ka dra Epaprodi 'bɔ -tɛa 'kpa tɪglɪ. En "nyian bɛ -a 'wɪ "naan "man 'nan ka 'yee man "yaadɪ 'wɪ 'man. ²⁷'Wɪ 'kpa nɛn! -A man yaa 'kpa tɪglɪ, -a -kadɪ -fɔla tɔ, 'pian Bali -a nyrinda 'si. Wa'a vile 'nan -a 'saza nɛn Bali -a nyrinda 'si dɪ. 'An nyrinda -sɛn "nyian Bali da, 'dɔ -e 'an 'man 'e vile 'e 'fɔ 'yuo dɪ -le "wɛan. ²⁸Maan "paa -sia 'ka 'va "nyiandu, 'nan -e te kaa 'yɪ bɛ -e 'ka 'ci 'e "nran. 'Wɪ zɪɛ e "mɛn 'ci "nranman "nyian. ²⁹-Te e 'bɔla 'ka 'va nun bɛ, 'ka 'sia cɪ "nrandɪ -dan a, "le zɪ Zozinon -a dra bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Minnun nɛn o 'wɪ dra "le -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, 'ka o bɔ 'e 'ciɪla "da. ³⁰Kɔɔ Zozi Crizi -le 'nyranman 'padɪ -le "wɛan -a -kadɪ -fɔla tɔ. 'Pian 'e 'bli 'si 'yee 'belidɪ le, en e 'pa 'an 'va, ka 'ka 'nan -kogo dɪ -le "wɛan.

3

Zozi Crizi -tɔwli 'bɛ min 'sia 'wɪ 'ji

¹'Bɛ nɛn 'gɔɛ 'an "bɔɪ Zozinɔn, 'ka 'ci 'e "nran 'nan ka drɛ Minsan -le vɛ -a. 'Wɪ -tɔwli

'nen maan 'wɪ 'cɛɛ 'va bɛ, -te maan ve tian 'cɛɛ bɛ, -a vidɪ 'ka 'an "koe 'nyaan 'fo "dɪ. En 'nyian bɛ e ya 'cɛɛ 'wɪ 'yi "a.

² 'Ka drɛ "yi min -wɪdɪnun va! O Bali -le 'wɪ "paaman min -ji -wɪdɪ. Wɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va 'vaa -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. ³ 'Pian minnun nɛn 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va tɪglɪ bɛ, -kaa 'bɔ nɛn. -Cɛɛ cɪ Bali -le minnun tɪglɪ 'a, kɔɔ Bali 'yɛɛ lei 'saun 'nɔn -cɛɛ. -Yɛɛ lei 'saun 'bɔ 'bɛ -maan ɛn -kaa 'sua. ɛn "nyian bɛ -ka 'a yi -tɛala -kaa 'bɔ 'fli -le 'plɛblɛ da dɪ, 'pian Zozi Crizi -le 'plɛblɛ da nɛn -kaa yi -tɛala.

⁴ 'Mɛn vɛ bɛ, an -kɔlaman paan -e 'an yi -tɛra 'an 'bɔ 'fli -le 'plɛblɛ da. -Te min -a ve paan 'nan 'e 'wɪ dra 'e 'bɔ le 'plɛblɛ 'a bɛ, mɛɛn cɪ -a tɛdɛ -a. ⁵ Kɔɔ waan 'fo -klɔnmɔn -va 'an 'ya yi 'sɔrazan da. ɛn 'an "tɪ 'lɛɛ 'an "bɔ "a Izraɛl 'nɔn 'a. O "sia Benzamɛn -le kunnin -wɪlo da. Maan ve 'nan Ebre min 'bɛ 'an 'ya, ɛn an ya Ebre 'wɛɛ tɪglɪ 'a. -Te e ya 'ta wɔdɪ Zuɪf 'nɔn 'lɛ -pɛi da -a bɛ, maan drɛ 'sɛzɛ "lɛ Farizɛn 'nɔn 'a dra bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ⁶ An 'ta 'wɔla -pɛi -tɔ wɪnun da "bɔbɔ "lɛ "wean, an 'tɛ 'pa -leglizi 'nɔn da. -Te e ya min nɛn e cɪ tɪglɪ 'ta wɔdɪ -a -pɛi -tɔ wɪnun da bɛ, min -tɔ 'ka 'mlɪnɛ 'an da 'bɛ 'nan "fo "dɪ.

⁷ 'Wɪnun nɛn "nɛn maan ye 'an 'yɛɛ -gɔɛi 'wɪ -dan tɔ -a bɛ, 'bɛ nɛn 'sɛɪn 'gɔɛ Crizi -le "wean ma'an ye "nyian fɛ -tɔ -a dɪ. ⁸ 'Wɪ 'kpa nɛn! Maan ye 'sɛɪn 'wɪ "tun "a, kɔɔ drɛdɪ Mɪnsan Zozi Crizi -le vɛ -a bɛ -a "yi "mlɪan 'wɪ pɛɛnɔn da. Crizi -le "wean 'an 'bli 'si fɛnɪn pɛɛnɔn da, ɛn an o ye 'an 'yɛɛ -gɔɛi "lɛ bli da -pɔ -le 'wɪ 'zɔ. An ya "vale 'nan Crizi 'e drɛ 'mɛn vɛ -a, ⁹ ɛn an drɛ Crizi -le vɛ -a. Ma'an wɛɛman "nyian 'nan 'an 'ta wɔla -pɛi -tɔ wɪnun da, 'vaa -e 'an drɛ min tɪglɪ 'a Bali 'lɛ dɪ. 'Pian maan -wɛɛman 'nan, 'an yi -tɛala Crizi da -e 'an drɛ min tɪglɪ 'a Bali 'lɛ. Kɔɔ Bali min "sɪala min tɪglɪ 'a min -le yi -tɛradɪ Bali da man. ¹⁰ 'An 'ji wɪ pɛɛnɔn nɛn 'nan 'an Crizi -tɔ 'kpa tɪglɪ, ɛn 'plɛblɛ nɛn Bali -a wɪuan 'a 'kanɔn 'va bɛ, 'e drɛ 'mɛn vɛ -a. ɛn "nyian bɛ, yra nɛn Zozi 'a 'yɪ bɛ "an 'yɪ. ɛn -yɛɛ -ka nɛn yaa 'wɔ bɛ, an 'sɪa "lɛ 'nan 'an 'bɔ 'bɛ 'ka. ¹¹ 'Wɪ zɪɛ -a -cɪn nɛn 'an 'ji, -e 'an -kɔla wɪuandɪ -a -kanɔn 'va "lɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

¹² Ma'an vɪɛ 'nan an 'bɔ 'wɪ 'bɔ 'wɪlo planan 'va dɪ. ɛn -tɛ 'lɛ "cɛɛ dɪ 'nan an drɛ min nɛn -yɛɛ 'wɪ a 'e 'lɛ sɔɔdɪ Bali 'lɛ 'va bɛ -a dɪ. 'Pian maan -wɛɛman 'nan 'an 'kɔ tɛian 'an 'lɛ -e fɛ nɛn Bali -a 'pla 'an -kɔpa 'a bɛ 'an yɪ. Zozi Crizi 'an drɛ 'yɛɛ vɛ -a 'va "lɛ "wean.

¹³ 'An "bɔɪ Zoziɔnɔn, ma'an nɔnman 'an 'ji 'nan fɛ nɛn Bali -a 'pla 'an -kɔpa 'a bɛ, maan 'yɪ 'va dɪ. 'Pian 'mɛn cɪ "nrɔndɪ -a -tɔwɪli, -nyɛn 'nan, 'wɪ nɛn 'bɛ cɪ 'an -sru "bɛ, 'an 'cɪ 'e 'san 'bɛ man, ɛn 'wɪ nɛn 'bɛ cɪ 'an 'lɛ zɪa bɛ, maan -wɛɛman 'nan 'an bɔ 'bɛ 'nan. ¹⁴ -Yɛɛ "wean maan dra 'nan -e 'an bɔ 'wɪ 'bɔ 'wɪlo planan, -e fɛ nɛn Bali -a 'pla 'an -kɔpa 'a bɛ,

'an yɪ. Bali -ta Zozi 'a, ɛn e -kaa laabo 'nan -e -kaa -kɔpa zɪɛ -a yɪ laji.

¹⁵ -Kaa pɛɛnɔn nɛn -kaa cɪ Bali -le 'wɪ 'ji cɛɛ bɛ, -cɛɛ 'wɪlo -ji "nrɔndɪ 'e 'kɔn -tɔwɪli 'wɪ zɪɛ -a da. -Te min -mɛnɪn a 'ka yɛi 'nan 'ka wɛi 'ka waa -tɔwɪli 'wɪ zɪɛ -a da dɪɛ, Bali -taa -a 'fa 'silɛ 'cɛɛ. ¹⁶ 'Pian e ya "lɛ 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn cɛɛ 'cɪ 'man 'va bɛ 'ka 'ta wɔla 'bɛ da.

'Ka drɛ Pɔl si drɛnɔn 'a!

¹⁷ 'An "bɔɪ Zoziɔnɔn, 'ka drɛ 'an si drɛnɔn 'a! Minnun nɛn -wɛɛ 'ta wɔ -pɛ a "lɛ zɪ kaa -nan 'yɪ 'kɔ 'bɔ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, o nɛn 'o drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a. ¹⁸ Maan 'wɪ tian 'cɛɛ 'e 'pa -a "kaga, ɛn maan ve "nyian 'cɛɛ 'an yra -le yɛɛ 'yi 'a 'nan: Minnun "kaga "a, tɛ -wɛɛ 'ta wɔ -pɛ -a -kɔɔnman 'nan o ya Crizi -le yɪba "plan 'nanmannɔn 'a. ¹⁹ Minnun zɪɛ, o kɪlu -taa 'sɔɛ 'trɛda, wa'a 'ko Bali va dɪ. 'O 'bɔ cɪ 'sɔ wɪnun bɛ, -yɛɛ cɪ "lɛ -wɛɛ Bali -le 'wɪ 'zɔ. ɛn 'wɪ nɛn kɔ 'e o -tɛ paan 'yra -a bɛ, e ya 'pian -wɛɛ cɪ "nran wɪ -a. 'Trɛda wɪnun 'gɔɛ -a da nɛn 'o 'cɪ "nrɔnman. ²⁰ 'Pian -cɛɛ vɛ bɛ, -cɛɛ 'fla a laji lou. -Kaa ya Mɪnsan Zozi Crizi man -pɛnnan 'nan 'e 'si 'nan nun -e 'e 'ta -kaa 'si 'wɪ 'ji. ²¹ E -taa -cɛɛ 'trɛda 'kɔɛ nɛn e cɪ 'e yra yɪnan 'gɔɛ -a man lɪɛa -e 'e drɛ "lɛ 'nan 'e 'kɔɛ nɛn e "bia bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ 'plɛblɛ nɛn yaa -maan 'lɔɔ fɛ pɛɛnɔn a 'e pladɪ "wɪlo 'bɛ -a 'bɔ 'a nɛn yaa dra.

4

¹ -Yɛɛ "wean 'an "bɔɪ Zoziɔnɔn, 'ka 'nan wɪ a 'an man "lɛ 'an 'ka yɪ, ɛn 'cɛɛ "wean 'an 'cɪ "nranman e -cɪala "da. ɛn "nyian bɛ cɛɛ 'an 'blɔ -tɔa "da. 'Wɪ nɛn kɔ 'ka drɛ 'lɔɔ -e 'ka 'fɔ Mɪnsan -sru 'ta wɔnɔn -a bɛ, -nyɛn 'gɔ:

² Evodɪ 'lɛɛ Sentik, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan 'ka 'wɪlo -ji wɪ 'e 'kɔn -tɔwɪli, kɔɔ ka ya Mɪnsan -le vɛ -a. ³ ɛn 'i 'bɔ "nyian, i ya 'an 'pa "vazan tɪglɪ 'a. Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, 'i 'pa lɪmɔnnun zɪɛ o va. Kɔɔ kɔvɛ 'nyranman 'pa waa Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ -a. ɛn o 'nyranman 'pa "nyian o 'vale Kleman 'lɛɛ 'kɔvɛ 'nyranman 'panɔn -mɛnɪn -a. Bali o pɛɛnɔn 'tɔ cɛɛn -tɛ 'yɛɛ 'fluba 'ji. 'Yɛɛ 'fluba zɪɛ minnun nɛn 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -wɔlɔ "bɛ -a -ji nɛn o 'tɔ cɪ.

⁴ 'Ka 'cɪ 'e 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man 'e "nrɔndɪ 'nan 'ka drɛ Mɪnsan -le vɛ -a! Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'ka 'cɪ 'e "nran! ⁵ 'Ka drɛ wɪ 'e 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va. Mɪnsan -tadɪ 'bɔ 'kogo.

⁶ 'Te 'ka 'cɪ "nrɔn 'wɪ 'tɔ da -e 'ka 'wɪlo -ji 'e 'kɔ 'koun dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, fɛ nɛn e kɪ 'ka man bɛ 'ka laabo Bali lɔ, tɛ ka ya Bali trɔ 'banan. 'Ka laabo -yɛɛ, tɛ kaa muo -fɔa. ⁷ 'Ka drɛ zɪɛ -e Bali -le -fɔdɪ -trɔɔ nɛn wa'a kɔɔnman min -le 'wɪ 'tɔdɪ man dɪɛ, 'e yɛɛ 'tɔ 'ka 'va, tɛ 'ka 'cɪ yra "tra, tɛ 'ka 'wɪlo -ji wɪ a -trɔɔ, ka ya Zozi Crizi -le vɛ -a -le "wean.

⁸ 'An "bɔɪ Zoziɔnɔn, maan -fɔala "nyian "va 'cɛɛ 'nan, 'ka 'cɪ "nrɔn 'wɪ nɛn e cɪ 'e 'sɔdɪ "ji "bɛ -a da. ɛn 'wɪ nɛn yaa -maan min yɛɛ

"naan min man be, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɪ nɛn e cɪ tɪglɪ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɪ nɛn e cɪ 'saun Bali 'lɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. En 'wɪnun nɛn min a ye "yi en min "we man "yi "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. En -te 'wɪ 'tɔ a, waa -nan ye min lɔ, te e "sɔa min lɛ en e min 'bɔ 'tɔ dra -dan bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. ⁹ 'Wɪ nɛn maan paa 'ka 'ji 'lee 'wɪ nɛn kaa tranla bɛ, 'ka 'ta wɔla "da. En 'wɪ nɛn kaa man 'an da 'lee 'wɪ nɛn kaa -nan 'yɪ 'an 'lɔ bɛ, 'ka 'ta wɔla "da. -Te kaa drɛ zɪɛ, Bali nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ bɛ, 'e -kɔan 'ka 'va.

be, -yee "kɔnnɛn 'nɔn nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, o 'ka 'tɔ bɔ 'tandan.
²³ Minsan Zozi Crizi -le 'yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va.

Pɔl Filipɔ 'nɔn muo "fɔ

¹⁰ 'Pa nɛn ka -ta "nyian -a wɔlɛ 'an 'va bɛ, yaan 'ci nran e -ciala "da. En 'wɪ nɛn kaa drɛ zɪɛ -yee "wean an Minsan muo -fɔa -dan. Maan -tɔa 'nan, kaa man -weɛman tɔ pɛɛnɔn man, 'nan 'ka -taa 'palɛ 'an 'va, 'pian -si nɛn kɔ 'ka 'sia bɛ ka'a -kɔlale -a yɪdɪ -a dɪ. ¹¹ Wa'a vilɛ 'nan fɛ -tɔ 'wɪ a 'an man, -yee "wean nɛn 'wɪ zɪɛ an cɪ -a vɪnan dɪ. 'Pian zɪ kɔ 'an drɛ 'lɔɔ -e te an 'ka 'an 'ladɪ min lɔ fɛ da dɪɛ maan -tɔa. ¹² Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -te e ya 'yalɛ -tɛdɪ -a oɔ, an 'bɛ 'ji ta wo sidɔ. En -te e ya fɛ yɪdɪ -a oɔ, an 'bɛ 'ji ta wo sidɔ. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa "min man bɛ, ma'an koda tɔa -a -tɔ -lɔ "fo "dɪ. -Te e ya -blɪfɛ "kaga yɪdɪ -a oɔ, en -te e ya dra -tɛdɪ -a oɔ, en -te e ya fɛ "kaga "yɪdɪ -a oɔ, en -te e ya fɛ 'ka min lɔ dɪ -a oɔ, ¹³ 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan "kuan 'an 'pɛ "fli "a Zozi Crizi nɛn 'an 'tɔ -kli -a bɛ -yee "wean.

¹⁴ 'Pian 'cee 'pa nɛn kaa 'wɔ 'an 'va 'mɛn yra yɪdɪ -ji bɛ, kaa drɛ "yi. ¹⁵ Filipɔ flannɔn, kaa -tɔa 'ka 'bɔa 'nan, tɔ nɛn an Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ pou 'sia, en an 'si 'cee 'leglɔn 'ji Masedɔa bɛ, -leglɪzi -towli "nɛn e 'pa 'an 'va bɛ, 'ka 'bɔ nɛn. En -cɛɛ tɔ -kaa cin wlu 'wɪnun drɛnan. ¹⁶ Kɔɔ tɔ nɛn an ya Tesalonik fla bɛ, cɛɛ 'pa 'an 'va 'e 'pa -a "fli yaa fɛ nɛn -a 'wɪ cɪ 'an man bɛ -a. ¹⁷ Wa'a vilɛ 'nan an ya -a -weɛnan 'nan minnun 'o "yi "drɛ 'mɛn dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn maan -weɛman "bɔɔ "bɛ, -nyrɛn 'nan, 'cee "yi "nɛn kaa drɛ 'mɛn bɛ, 'ka 'nɛn "blɪ 'e 'cɪda "da.

¹⁸ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, fɛ nɛn kaa -nɔn Epaprodɪ le 'nan 'e 'ta -a 'mɛn bɛ, maan 'yɪ 'e pɛɛnɔn. E 'bɔ maan 'e 'cɪla "da. 'Cɛɛ "yi "nɛn kaa drɛ 'mɛn bɛ, e ya "le 'nan Bali -panvɛ nɛn kaa -nɔn, en -a -kɔɛi 'nɔnnɔn 'kɔ laji -e 'e Bali cɪ 'sɔ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁹ Fɛ pɛɛnɔn nɛn e klɪ 'ka man bɛ, Bali nɛn maan "sua bɛ e -taa -a -nɔnlɛ 'cɛɛ. -A yɪfɛ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'nɔn 'cɛɛ.

²⁰ -Kaa "tɪ Bali 'tɔ 'e drɛ -dan 'li 'trilii. Amen!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

²¹ Minnun pɛɛnɔn nɛn Zozi Crizi -le "wean o ya Bali -le vɛ -a bɛ, an 'o 'tɔ bɔ. -Kaa "bɔɪ Zozinɔn nɛn kɔ cɪ waa 'gɔɛ o 'ka 'tɔ bɔ. ²² Minnun pɛɛnɔn nɛn o drɛ Bali -le vɛ -a bɛ, o 'ka 'tɔ bɔ. Mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm

'Fluba nen Pól -a cren -te Kolós 'non le

1 'An 'bò Pól be, Bali 'bò 'ci 'sò 'a nen an dre Zozi 'le 'pasiazan -a. Meen 'fluba 'gve -a cren -te 'kò 'vale -kaa "bò Zozizan Timote -a. 2 Koa cren -te 'ka Bali -le minnun nen Kolós fla be 'ce. Ka dre 'kò "bò Zozinan 'a, en 'ka 'pe -sru 'ka 'e 'tòadi Zozi 'le 'wì 'ji dì.

-Kaa "tì Bali 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fudì -tròò -nòn 'ce.

Pól Bali trò 'ba Zozinan nen Kolós fla be -wle

3 Tò pëenòn man, -te kò ya Bali trò 'banan 'cee 'wì man be, Bali nen -kaa san Zozi Crizi "tì 'a be kò muo -fò. 4 'Cee yi -teradì Zozi Crizi da be, kò 'wì 'man, en 'cee Zozinan pëenòn yidì "yi 'be, kò 'wì 'man 'nyian. 5 Fe nen Bali -a 'pla 'cee ve -a laji, en 'ka 'bli a -yre "be, -yee "wean nen ka 'wì zie -a dra. Fe 'bò zie Zozi 'le 'wì 'nònnon nen 'wì tglì 'a be, zì e 'bòla 'ka 'va be, en ka -yee 'wì 'man 'e tede. 6 Zozi 'le 'wì 'nònnon 'lein 'bò nen e 'bòla 'ka 'va be, e ya fuilanan "man 'trèda fe pëenòn 'nan. Minnun nen waa maan te o 'ta wòla "da "be, o "nen 'a -kònan 'padì -a "da. 'Wì 'towlì zie -yee cì drènan "nyian 'cee 'va. 'E pou 'sia yi nen ka 'wì 'nònnon be -a 'man, en kaa -cì 'man 'kpa tglì, 'nan 'ka nyrinda -sean Bali da be -a da. 7 -Kaa "bò Zozizan Epafra nen kòe 'nyranman "paa waa, en kò ya ye "yi 'kpa be, 'wì 'nònnon zie -yee paa 'ka 'ji. -A -pe -sru 'ka 'e 'tòadi Crizi -le 'nyranman nen yaa "paa 'ka 'va nun be -a -ji dì. 8 Min yidì "yi "nen Bali lei -a -nyran 'ka 'ji be, -yee -nan 'sinan 'pa 'kòe.

9 -Yee "wean 'kò 'bò "nyian, zì kò 'ka 'ta wì 'man be, kò 'a tian 'flinle Bali trò 'badì -a 'cee 'wì man dì. Kò laabò Bali ló 'nan, e 'wì 'tòdi 'lee 'wì 'fa 'si bli nen e "sia -yee lei 'saun 'va be -a -nòn 'ce, -e zì -a cì 'sò wì cì be 'ka -tò 'e 'cìda "da. 10 Kò Bali trò 'ba zie 'nan, -e 'cee 'ta wò -pe -e -kòon 'nan Minsan -sru "nen ka cì, -e 'e 'sò -yre. En kò trò 'ba "nyian 'nan -e 'ka 'wì "yi 'tò 'tòdi pëenòn dre, 'nan -e 'cee Bali -tòdi be 'e 'pa "da! 11 En kò Bali trò 'ba "nyian 'nan, -yee 'pleble nen -a -kòon "manve "ka "dié, 'e 'ka 'tò 'pleble -pe pëenòn 'ji. Bali 'e dre zì, -e 'ka 'koe 'e vile 'e 'si 'ka da dì, -e 'ka 'man -sran 'wì 'ji, te cì "nrandi 'a 'ka 'lò. 12 'Ka 'ka "tì Bali muo "fò! -Yee -si 'le 'sò, en "yi "nen yaa 'pla 'yee minnun -le ve -a be e dre 'cee ve -a. "Yi zie yaa 'pla 'yee mingònnen trè nen e "bia be -a da. 13 -Yee -kaa 'si klun -le 'pleble 'wlu, en -a -pì nen e 'sò -yre "be yaa -tò -kaa da. 14 'Wì nen -a -pì zie yaa dre be, -yee "wean Bali -kaa ta pan 'wò, en e -cee 'wì 'wlidì fui.

15 Bali nen wa'a ye dié, zì e cì be, -a 'bò nen Zozi -a kòon minnun le. -Yee cì Bali -pe

dre fenun pëenòn da "le Bali -le 'nen flin -le 'wì 'zò. 16 Kò -a 'bò 'va nen Bali cìla en e fe pëenòn dre. Fe pëenòn nen min -a ye 'e yie 'a 'trèda be, 'lee fe pëenòn nen laji te min 'ka -a 'ye dié, -yee o dre. -Nyren "le lei -wldinun -le 'wì 'zò, en -nyren "le fenun pëenòn nen 'pleble a -wò "be -wee 'wì 'zò. Bali cìla 'e 'pì Zozi 'va en e fenun pëenòn zie -a dre. -A pëenòn zie o ya -nan 'nan, -e 'o -a -pì 'tò dre -dan. 17 En Zozi Crizi 'bò 'be cì fe pëenòn 'wulo -a, en -yee o man dra. 18 -Yee cì -leglizì nen -a 'bò pò -a be -a -wulo -a, en -yee cì -a pou -a. -Yee cì min tede nen e wluan -kanon 'va be -a, 'nan -e 'e 'kòn fe pëenòn le. 19 E ya Bali 'bò 'ji 'nan 'yee -dan nen 'e cì -a be, 'e 'nyran 'a 'e 'pì -va. 20 En e ya "ji "nyian 'nan 'e -cìala 'e 'pì -va -e 'e fe pëenòn yei "sen 'e cin va 'o 'vale 'e 'bò 'a. Zozi 'le -ka nen yaa 'wò yiba "plan "da en a nyen -sran be, -yee -maan 'wì 'ka "nyian Bali 'lee fe -tò yei "fò "dì. Fe pëenòn nen laji oò, en fe pëenòn nen 'trèda oò, 'wì 'ka 'o 'vale Bali -a o -tò yei "dì.

21 'Ka 'bò "nyian, 'wì 'towlì zie e ya 'cee ve -a. 'E tede be, te ka ya 'ka 'sidì Bali man -kòbli, en ka ya -a 'nanmannon 'a. 'Ka dre wì -wldinun 'lee 'cee cì "nròndì 'wlidì 'be -cì -kòonman zie. 22 En 'be nen 'gve, Zozi 'le -ka nen yaa 'wò "le blamin -le 'wì 'zò be, -yee "wean Bali 'ka dre 'e beenun -a 'nan, -e 'ka -pli 'e man, te ka ya 'saun 'e 'le, en 'wì 'wlidì 'ka 'ka man dì, en 'tò 'tò 'ka 'e 'padì 'ka man dì. 23 -Yee "wean 'ka 'tò 'pleble! Te 'ka 'koe 'e 'si 'ka da yi -teradì -a Zozi da dì! Fe nen Bali -a 'pla 'cee ve -a laji be, te 'ka 'bli 'si -yre "dì Fe 'bò zie Zozi 'le 'wì 'nònnon nen kaa 'man be, -yee -cì 'si 'ce. En Zozi 'le 'wì 'nònnon nen waa 'sinan 'pa minnun pëenòn le be, -a fuiladì "man "nen 'an 'bò Pól -a "paa 'nyranman -a.

Pól -le 'nyranman

24 'An yra nen an cì -a ynan 'gve, 'ka le nen, en -a 'wì 'an 'cì "nrannan. Kò Crizi -le yra yidì be, -a 'le nen an cì -a -sranman. An ya 'an yra ynan -yee -leglizì nen -a pò a be -a man. 25 An dre -leglizì -le 'nyranman 'pazan 'a, kò Bali 'bò 'be 'nyranman zie -a -peba 'wò 'an 'lò, 'nan -e 'an 'yee 'wì vì 'ce e pëenòn. 26 Bali -le 'wì 'bò zie, 'lì be te e ya 'e yòdi minnun man. 'Pian 'be nen 'gve, Bali -a kòon 'wein minnun nen o cì -yee ve -a be -wle. 27 Kò -a -cìn a Bali 'ji 'e 'cèn 'nan, 'e 'wì yòdi zie -a ta bòala 'yee minnun le -e 'o -tò 'nan, 'wì yòdi 'bò a -dan, en -a -kòon "manve "ka "dì. En minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a dié, e ya -wee ve -a "nyian. 'Wì yòdi 'bò nen 'nan, kaa nen ka 'ka Zuif 'nòn 'a dié, Crizi 'a 'ka yei, en -yee -maan 'ka 'bli a "da 'nan Bali -le mingònnen trè be, 'ka -koo "da.

28 -Yee 'wì nen kò ve minnun pëenòn le. 'Wì 'tòdi -a nen kò "paaman o 'ji, te kò -kò 'wì pladì -a -wle. Kò dra zie 'nan, -e minnun pëenòn o dre ceje Crizi -le 'wì 'ji. 29 'Wì zie -yee "wean nen an 'nyranman "paa, en 'an 'flì

-mean dra. Crizi -le 'pleble nen e 'nyranman "paa -a 'an man 'pleble 'gʊe, -yee -maan an -kolaman 'wɪ zɪe -a dredi -a.

2

1 'Wɪ nen an cɪ -a dɾenən 'cee vɛ -a 'gʊe, 'lee Zozinən nen Laodize bɛ -wee vɛ -a 'gʊe, 'lee Zozinən -mienun nen wa'a tian 'nyian 'an yɪe 'o yɪe 'a dɪe -wee vɛ -a 'gʊe, an ya "vale 'nan 'ka -tɔ 'nan e ya "le -kuli man nen an cɪ. 2 An ya -a dɾenən zɪe 'nan, -e 'ka 'koe 'e 'tɔ 'ka da, en "nyian -e yɪdɪ 'yɪ 'e 'kɔn 'ka yei, te 'ka yɪe -tɔa 'ka cin va. An ya -a dɾenən zɪe "nyian 'nan, -e 'cee 'wɪ 'tɔdɪ 'e 'ciɪla "da, tɔɔn -e Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ bɛ 'ka -ci man. -Yee 'wɪ yɔɔdɪ zɪe Crizi nen. 3 En Crizi 'bɔ 'va nen Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn cɪ, en -yee ta bɔala min lɛ.

4 An 'wɪnun zɪe -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e min 'e vɪlɛ 'e 'ka see "paa 'e wei -a, -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ. 5 An 'ka 'ka 'srɔn "kogo dɪ, 'pian 'mɛn cɪ "nrəndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nɪn. Cɪ "nrəndɪ a 'an 'lɔ, kɔɔ maan -kɔnnən 'yɪ 'nan 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ 'tɔwli "da, en ka ya 'ka 'tɔdɪ -kli 'cee yɪ -tɛradɪ Crizi da -ji.

6 Ka wɪ "man 'nan Zozɪ Crizi 'bɛ cɪ 'ka 'san -a, -yee "weən 'ka 'fʊ 'ka leɪdɪ "man! 7 'Ka 'kɔn Zozɪ 'va "le yɪba "nen -a "sɛɪn 'a 'trɛ 'jɪ 'pleble bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. En "nyian "le 'kɔn nen waa -pʊ -fʊ 'pleble bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Yɪ -tɛradɪ Zozɪ da nen waa paa 'ka 'jɪ bɛ, 'e 'kʊ 'padɪ -a "da. En 'ka Bali muo "fɔ -tɪdɪ.

'Ka drɛ 'yɪ minnun nen o Bali -le 'wɪ vɛ 'wlu 'a bɛ o va

8 'Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see "paa 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! 'Wɪnun nen yaa vɛ bɛ e ya 'wɪ "tun "a, en 'wɪnun nen blamin -a "nrɔnman 'e wulo -jɪ -e 'e vɪ bɛ -nyrɛn. Lei -wɪldɪnun 'pa 'nyranman nen, zɪe. Ya'a 'sia Crizi -va dɪ.

9 Te min 'e 'ka 'man yɪ dɪ! Kɔɔ min nen e Bali kɔɔn minnun lɛ -pɛ pɛɛnɔn 'jɪ bɛ, Crizi -tɔwli "nen. 10 En Crizi 'bɔ man nen ka cɪ 'ka leɪdɪ, -yee "weən fɛ -tɔ 'ka 'e 'klɪdɪ 'ka man Bali -le 'belɪdɪ va dɪ. Fɛnun pɛɛnɔn nen 'pleble a -wɔb en o min "paala bɛ -yɛɛ cɪ o da.

11 En "nyian 'cee leɪdɪ Crizi man bɛ, e ya 'ka 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va -a. 'Ka 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va zɪe, e 'ka 'nan blamin plɔ 'pla 'ka man 'e 'pɛ -a dɪ, 'pian Crizi -va nen e 'sɪ, en -a -ci nen 'nan 'ka 'vale 'wɪ 'wɪldɪ "a ka cɛn 'e cin man. 12 'Ka -batize nen waa drɛ bɛ, e ya "le min nen ka cɪ -a 'e tɛdɛ bɛ -wɛɛ 'wɔ 'trɛ 'jɪ 'o 'vale Crizi -a. En "nyian e ya "le Bali 'ka wluən -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a, kɔɔ ka yɪ -tɛala Bali -le 'pleble nen e Zozɪ Crizi wluən -kanɔn 'va bɛ -a da.

13 Kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, 'e tɛdɛ bɛ 'wɪnun nen o cɪ 'wɪldɪ "bɛ kaa dra. -Yɛɛ -maan Bali 'lɛ bɛ, ka ya "le minnun nen o ya 'o 'kadɪ bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. 'Pian 'bɛ nen 'gʊe Bali 'belɪdɪ -nɔn 'cɛɛ 'ka 'vale Crizi -a. Bali -kaa pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪldɪ fui -kaa man. 14 'Wɪnun nen o

'wɪ -tɔa -kaa man bɛ, -a pɛɛnɔn a 'e 'crɛn -tɛdɪ. 'Pian Bali -a fui, en yaa 'lɛ 'ka yɪba "plan da. -Yɛɛ drɛ Zozɪ 'le -kadɪ -a. 15 En "nyian, fɛnun pɛɛnɔn nen 'pleble a -wɔb en o min "paala bɛ, Bali o 'lɛ 'ka. -Guliga -blɪdɪ -a nen, yaa kɔɔn minnun pɛɛnɔn lɛ 'nan 'e o klɪ.

16 -Yee "weən -a -si 'ka min -tɔ -lɔ -e 'e tin -tɛ 'ka da, fɛ nen kaa -ble bɛ -a man dɪ, 'lee fɛ nen kaa -mlɪan bɛ -a man dɪ. -A -tɔwli "nen "nyian "fedi yɪnɪn -a, 'lee mlɛn yɪ -tɔ -a, 'lee 'flɪnla "yɪ -a. 17 'Wɪnun pɛɛnɔn zɪe -wɛɛ trɔa 'wɪ nen e "ta -daa "drɛlɛ bɛ -a 'lɛ "le -a fulɔ lei -zʊ. 'Pian fɛ 'bɔ nen -a fulɔ lei -trɔa 'sɪ 'lɛ bɛ, Crizi 'bɔ nen.

18 Minnun nen waa vɛ 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e min 'e 'kopa yɪ Bali va bɛ, 'e 'tɛ 'pa 'e 'fli 'kɔlɛ da, en "nyian 'e Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o bɔ bɛ, te 'ka "trɔɛn "tɔ o wei lɛ dɪ. 'O 'fli -kɔnman nyrin nen waa -tɛa "bɛ -a, en -wee -wulo -jɪ "nrɔndɪ -wɪldɪ -a -maan 'o 'fli "siala -dandan, te -a -ci "ka "dɪ. 19 En Crizi nen -leglɪzi -wulo -a bɛ, o 'ka 'o leɪdɪ "nyian 'bɛ man dɪ. 'Pian te -yɛɛ -leglɪzi nen -a 'bɔ po -a bɛ, -a man dra. En -yɛɛ -maan e ya 'e 'fɔdɪ 'e cin man 'pleble, en -yɛɛ -maan "nyian -leglɪzi trɔman 'le Bali cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

20 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, 'cee -ka nen ka 'wɔ 'ka 'vale Crizi -a 'e cin va bɛ, -yee "weən lei -wɪldɪnun -le 'pleble 'ka 'nyian 'ka da dɪ. -Mɛ "le "weən nen kaa dra "le 'nan fɛnun zɪe -wee 'pleble a tian 'ka da? En -mɛ "le "weən nen ka ya "vale 'ka 'ta wɔla -wee 'srɔɛnnun 'gʊe -a da? 21 Waa vɛ 'cɛɛ 'nan, te 'ka fɛ 'gʊe -a 'sia dɪ, en te 'ka fɛ 'gʊe -a -blɪ dɪ, en 'bɛ nen 'gʊe ka'a 'kla 'bɛ man "fo 'dɪ! 22 Fɛnun zɪe o ya -nan 'nan -e min 'e 'man wɪ drɛ -a. 'Srɔɛnnun 'bɔ zɪe minnun 'bɛ -tɔ -pɛɪ -a, en minnun -le 'wɪ "paɪdɪ nen. 23 Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o bɔdɪ bɛ, 'lee 'tɛ 'padɪ min 'fli 'kɔlɛ da bɛ, 'lee fɛnun 'cɪdɪ bɛ, te min -a 'man bɛ, yaa ye "le 'wɪ 'tɔ wɪnun -zʊ. 'Pian te 'srɔɛnnun zɪe -a -ci "ka "dɪ, kɔɔ blamin cɪ 'sɔ wɪnun -wɪldɪ "bɛ, ya'a 'bɛ 'sia 'e 'lɔ dɪ.

3

Fɛnun nen Bali va bɛ -a da nen 'ka cɪ "nrɔn!

1 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, Bali 'ka wluən -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a. En Crizi a 'e -nyrəndɪ Bali -pɛ "yɪ "da. -Yee "weən nen fɛnun nen Bali va bɛ -a 'bɔ nen 'ka -wɛɛ, 2 en -a da nen 'ka cɪ "nrɔn tɔ pɛɛnɔn man! 'Pian te 'ka cɪ "nrɔn 'trɛda fɛnun da dɪ! 3 Kɔɔ ka ya "le minnun nen o -ka 'trɛda fɛnun va zɪa bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. 'Bɛ nen 'gʊe, Bali 'belɪdɪ -nɔn 'cɛɛ 'ka 'vale Crizi -a, en 'belɪdɪ zɪe -a man a 'e yɔɔdɪ Bali 'bɔ 'va. 4 'Cee 'belɪdɪ 'kpa bɛ Crizi nen, en tɔ nen e -taa "man "bɛ -a nyan nen ka -kɔan -a "srɔn, -e 'ka -yee 'tɔ -dan bɛ -a "nen "blɪ.

5 -Yee "weən 'wɪ 'wɪldɪ pɛɛnɔn nen 'trɛ 'gʊe -a da bɛ, 'ka 'bɛ yɪ -ka! -A -mie nen "le nyinnəndɪ lɪ 'lee -kɔnnən -a te wa'a 'o cin

'palé dié -yee 'w1 'zú, én 'nyian 'le 'w1 pɛɛnɔn nɛn e min 'tri -tɔa Bali 'lé bɛ, -yee 'w1 'zú, én 'nyian 'le min -le ci 'nrɔndi 'winun zɛ -a da bɛ -yee 'w1 'zú, én 'nyian 'le min 'bɔ ci 'sɔ winun -wlidi 'zú, én 'nyian 'le min yie nɛn ya'a 'ciala fé da dié -yee 'w1 'zú. En 'w1 'bɔ zɛ -a drɛdi bɛ, e ya 'le fé -tɔ nɛn min -a -tɔ Bali 'léji te yaa 'sua. -Yee "wean 'w1 'wlidi pɛɛnɔn zɛ te -a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yei 'di! 6 Kɔɔ 'winun zɛ -a man nɛn Bali 'w1 'nɛn -kɔɔnman minnun nɛn o 'ka 'vale 'o 'ta wɔla -a wei da dié -wle. 7 Tɔ nɛn te 'w1 'wlidinun zɛ -wɛɛ 'ka 'paala bɛ, te 'cee 'ta wɔ -pɛ a zɛ. 8 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si 'w1 'wlidinun pɛɛnɔn zɛ -a -sru! En 'nyian bɛ, nyran siadi, 'lee 'bli 'fɔdi min ji, 'lee 'nandi min man bɛ, te -a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yei 'di! En 'nyian bɛ, "srɔnnun wɔdi 'lee 'widi min man -wlidi "bɛ, te -a -tɔwli 'e 'bɔla 'ka 'le di! 9 En te 'ka 'wlu 'sɛn 'ka cin le di! Kɔɔ min nɛn ka ci -a 'e tɛdɛ bɛ 'lee 'ka drɛ winun 'cɛn bɛ, ka cɛɛn 'bɛ man. 10 'Bɛ nɛn 'gɔɛ ka drɛ min -trɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ drɛ, én e 'kɔn 'ka liladi -a zɛ -trilii, -e 'ka 'sia, te 'cee -a -tɔdi "paa "da. 11 'W1 nɛn Bali -a drɛ zɛ -yee "wean bɛ, -te min a Zuif min -a oo, én -te e 'ka Zuif min -a di oo, 'bɛ a 'e 'tun. En 'nyian bɛ, -te min a 'e 'fɔdi -klɔnmɔn -va oo, én -te e 'ka 'e 'fɔdi -klɔnmɔn -va di oo, 'bɛ a 'e 'tun. En 'nyian bɛ, -te min a -pɛn min -a oo, én -te min a 'lɛglɔn 'kɔɔbli -ji min -a oo, 'bɛ a 'e 'tun. En 'nyian bɛ, -te min a nɔan -a oo, én -te min 'ka nɔan -a di oo, -a pɛɛnɔn zɛ 'bɛ a 'e 'tun. 'Pian 'w1 nɛn Bali -a -nanjɛan 'ka pɛɛnɔn 'va bɛ, Crizi nɛn. En -yɛɛ ci 'ka pɛɛnɔn 'ji.

12 Bali 'ka 'si 'va 'nan, -e 'ka drɛ 'yee minnun -a, én e 'ka ye 'yi. -Yee "wean min nyirinda 'e 'sɛn 'ka da, én 'ka 'kɔn min 'kpa -a, én te 'ka 'fli 'sia -dandan di, én 'ka 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, én 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'w1 'ji! 13 Te 'ka 'bɔi -tɔ plu 'ka man di! -Te 'ka 'bɔi -tɔ 'w1 drɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka man w1 'cɛ. Minsan 'ka 'man w1 'cɛ -yee "wean 'ka min man w1 'cɛ. 14 En 'w1 'tɔwli 'nɛn e ci -a pɛɛnɔn zɛ -a -wulo -a bɛ, -nyrɛn 'nan 'ka cin yi "yi. Kɔɔ 'ka cin yidi "yi 'bɛ -maan 'lɔɔ 'shɛ 'lee -sɛɛ -kɔan 'ka yei.

15 Crizi -le -fɔdi -trɔɔ nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci 'nrɔn -e 'ka 'w1 drɛ 'ka cin va. -Fɔdi -trɔɔ zɛ -a man nɛn Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kɔn 'le min -tɔwli 'zú. -Yee "wean 'ka Bali muo "fɔ tɔ pɛɛnɔn man. 16 Crizi -le 'w1 'nɔnnɔn bɛ, 'e 'kɔn 'ka yei 'e 'ciuladi "da! 'W1 'tɔdi -a nɛn 'ka 'w1 'paa 'ka cin ji, te ka -kɔ 'w1 pladi -a 'ka cin le. 'Ka Bali muo "fɔ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a, te ka -kɔ -yee 'fluba 'ji "drenun -fɔdi -a, 'lee -a 'tɔ bɔ "drenun -fɔdi -a, 'lee "drenun nɛn Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -a -fɔdi -a. 17 'W1 oo 'w1 nɛn kaa dra 'lee kaa ve bɛ, 'e -kɔn 'nan ka ya Minsan Zozian -srunon 'a. En 'ka 'ciila "va -e 'ka -kaa "tɔ Bali muo "fɔ.

'Ka 'w1 drɛ 'ka cin va 'yi!

18 Kaa nɛn ka ci min nannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka -sran wei da! 'W1 nɛn e ci 'le 'ka drɛ bɛ -nyrɛn "bɛ, kɔɔ ka ya Minsan -le ve -a.

19 Kaa nɛn ka ci li -srannun -a bɛ, 'ka nan yi "yi, én te 'ka o 'pla -pɔan 'tɔndɔn 'a di!

20 Kaa nɛn ka ci nannannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka "tɔ 'lee 'ka "bɔ wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! 'W1 zɛ -a drɛdi 'bɛ 'sɔ Bali le, kɔɔ ka ya Minsan -le ve -a.

21 Kaa nɛn ka ci 'nɛn "tunun -a bɛ, 'w1 nɛn e 'cee 'nɛn 'ci -tɔa lou 'ka man bɛ, te 'ka drɛ -wle "di, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da!

22 Kaa nɛn ka ci nɔannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka 'tanɔn wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! Te 'ka drɛ o yie le 'saza 'nan -e 'o 'ka yi "yi "di! 'Pian 'ka "klan Minsan lɔ, én 'ka drɛ 'ka 'ci 'fidaa 'a! 23 'Nyranman pɛɛnɔn nɛn kaa 'paa bɛ, 'ka drɛ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a! En 'ka 'ci 'nrɔn 'nan, Minsan le nɛn ka ci 'nyranman zɛ -a 'panan, blamin le "cɛɛ di! 24 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Minsan 'ka -kɔ "paa. -Kɔpa zɛ "yi "nɛn Bali -a 'pla 'yee minnun -le ve -a bɛ -nyrɛn. -Yee "wean 'ka 'tazan nɛn Crizi -a bɛ 'ka 'su! 25 'Pian min nɛn e 'w1 'wlidi drɛ bɛ, yaa "nɛn "ye, kɔɔ Bali 'ka min bɔ "va -e 'e va w1 drɛ di.

4

1 Kaa nɛn ka ci o tanɔn 'a bɛ, 'w1 nɛn e ci 'le 'o drɛ min le -e 'e Bali ci 'sɔ bɛ -nyrɛn 'ka drɛ 'cee nɔannun le! 'Ka 'bɔ 'nyian, -a -cin -e 'kɔn "cee 'ji 'nan, 'ka 'tazan a laji.

'Ka Bali trɔ 'ba én 'ka Bali -le 'w1 v1 minnun le

2 Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da Bali trɔ 'badɔ -a di! 'Ka yie -trɔa "da, én 'ka Bali muo "fɔ! 3 En 'nyian 'ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ 'nan, 'e -si -nɔn 'kɔɛ -e 'kɔ Crizi -le 'w1 'nɔnnɔn nɛn -a -ci a 'e yɔɔdi minnun man bɛ, -a fuila 'man. 'W1 zɛ -a man nɛn an ya -pɔ 'kuin. 4 -Yee "wean 'ka Bali trɔ 'ba 'mɛn 'nan, -si -e 'le 'sɔ -e 'an 'w1 'nɔnnɔn zɛ -a v1 'wein, 'le zi e ci 'mɛn 'nyranman -a bɛ -yee 'w1 'zú.

5 'W1 'tɔdi -a nɛn 'ka 'ta wɔ minnun nɛn o 'ka Zozian 'va dié o va. Tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e 'paala 'ka 'vale waa 'ka yei "bɛ, te 'ka 'tɔi 'e sɛɛ 'e "tun "di! 6 Weainun o 'bɔala 'ka 'le bɛ, 'o 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man "yi, én -a 'nɔnnɔn 'e 'fɔ min man! Kɔɔ e ya "le -te min 'w1 'tɔ laabu 'ka 'lɔ bɛ, 'ka -kɔla -a -sru yidi -a -yrɛ fɛnyian.

Pɔl 'w1 'nyranman 'v1 Kolob 'nɔn le

7 -Kaa "bɔi Zozian Tisik nɛn kɔ 'nyranman "paa waa 'gɔɛ, 'w1 nɛn 'an man 'gɔɛ -yɛɛ "ta "lɔ -a -nan 'sinan 'palé 'cɛɛ. Kɔa ye "yi 'kpa tɔgli, én -a yie yra Minsan -le 'nyranman 'padɔ da. 8 Maan 'pa 'sia 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'kɔ 'ta w1 v1 'cɛɛ, én "nyian -e 'e 'ka "koe "tɔ 'ka da. 9 Mɛɛn 'pa 'sia 'o 'vale -kaa "bɔi Zozian Onezi nɛn 'ka 'bɔ 'va min -a bɛ -a. Ku 'bɛ ye "yi "nyian 'kpa tɔgli, én -a yie yra Minsan -le 'nyranman 'padɔ da. -Wɛɛ 'kɔ 'ta w1 pɛɛnɔn ve 'cɛɛ.

¹⁰ Ariza nen 'kɔ 'vale -a kɔ ya -pɔ 'kuin 'gɔɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. En 'nyian Mark nen Barnaba 'blu -le 'nen 'a bɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. An -yee 'wɪ crɛn -tɛ 'fluba -tɔ -ji bɛ, 'ka 'ci 'nrɔn 'wɪ zɪɛ -a da. E 'ta 'lo 'bɛ, 'ka 'kun 'ka 'pɛ 'fli "a. ¹¹ Zozi nen waa laabo Zuti bɛ, "e 'vɪ "nyian 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o yi -tɛra Zozi Crizi da bɛ o yei "bɛ, min yaaga zɪɛ o 'bɔ 'a nen, kɔ 'nyranman "paa. 'Nyranman zɪɛ -nyrɛn 'gɔ. Kɔa -wɛɛman 'nan, minnun 'o 'wɪ "man 'nan Bali 'bɛ cɪ 'o da mingɔnnɛn -a. Min yaaga zɪɛ -wee "wɛan 'an "kɔe "a 'an da 'kpa tɪɪh.

¹² Epafra nen 'ka 'va min -a bɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. Zozi Crizi 'suzan tɪɪh nen. Tɔ pɛɛnɔn man bɛ, e ya 'e kɔaladɪ Bali trɔ 'badɪ man 'cɛɛ. Yaa laabo Bali lɔ 'nan, te 'ka 'pɛ -sru 'e tɔa -yee 'wɪ 'ji dɪ, en "nyian 'nan 'ka drɛ ceje -yee 'wɪ 'ji. En yaa laabo -yrɔ "nyian 'nan, 'wɪ nen e cɪ Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ, 'ka -kɔla -a drɛdɪ -a. ¹³ Maan 'yɪ 'nan, -a "kɔe "a -nyannan 'ka man 'kpa tɪɪh, en -a "kɔe "a -nyannan "nyian Laodize 'nɔn 'lee Irapoli 'nɔn man. ¹⁴ -Kaa bee Luk nen -dɔdrɔ -a bɛ, 'o 'vale Dema -a o 'nan 'o 'ka 'tɔ bo.

¹⁵ Zozinɔn pɛɛnɔn nen Laodize bɛ, kɔ o 'tɔ bo. En "nyian bɛ Nifa 'lee Zozinɔn nen o cin ye -yee 'kuin bɛ, kɔ o 'tɔ bo.

¹⁶ -Te ka cɛɛn 'fluba 'gɔɛ -a ta vɪdɪ man bɛ, ka -kɔ -a Zozinɔn nen Laodize bɛ -wlɛ -e "o ta vɪ. En 'ka 'bɔ "nyian, Laodize 'nɔn 'le vɛ bɛ "cɛɛ ta vɪ.

¹⁷ 'Ka vɪ Asip lɛ 'nan, 'e yiɛ 'tɔ 'e 'fli -va, -e 'nyranman nen Minsan -a -pɛba 'wɔ -yrɔ "bɛ, -a -pɛ 'e 'sɔ -a drɛdɪ -a.

¹⁸ 'An 'bɔ Pɔl, an "we 'ka 'va. Mɛɛn 'ka 'tɔ bɔdɪ 'gɔɛ -a crɛn -tɛ 'an 'bɔ 'pɛ -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an ya -pɔ 'kuin.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba tεδε nen Pɔl-a crɛn-tε Tesalonik 'nɔn lε

1 'An 'bɔ Pɔl 'lee Sila 'lee Timote 'be 'fluba 'gʊe -a crɛn -tε. Kɔa crɛn -tε -leglizɪ nen Tesalonik be -a -ji 'nɔn lε. Ka ya -kaa 'tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vε -a.

Bali 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Tesalonik 'nɔn 'le yi -teradɪ Zozi da 'wɪ 'vɪ

2 Kɔ Bali muo -fɔa yi pɛɛnɔn man 'cee 'wean, ɛn kɔ Bali trɔ 'baa 'cee 'wɪ man. 3 'Cee 'nyranman nen kaa 'paa yi -teradɪ Zozi da -a, 'lee 'nyranman 'plɛblɛ nen kaa 'paa -a yɪdɪ 'yi 'a, 'lee 'ka yɪɛ nen e cɪra -kaa 'san Zozi Crizi lε be, -a -cin a 'kɔ 'ji yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man -kaa 'tɪ Bali trɔ 'banan.

4 'Kɔ 'bɔɪ Zozinɔn, Bali 'ka ye 'yi. ɛn kɔa -tɔa 'nan, e 'ka 'si 'va 'yee vε -a. 5 Kɔɔ zɪ kɔ 'lɔ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vilɛ 'cɛɛ be, kɔ'a vilɛ 'kɔ 'le 'saza 'tun 'dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn, ɛn e 'kɔ 'koe "tɔ 'kɔ da 'wɪ zɪɛ -a vidɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a, kɔɔ 'nyranman nen kɔa 'pa 'cɛɛ be, kaa -nan 'yɪ.

6 'Wɪ 'kpa, Bali 'ka 'si 'va 'yee vε -a. Kɔa -tɔa zɪ, kɔɔ ka sɔɔnla 'kɔ 'pa "da ɛn ka drɛ Minsan si drɛnɔn 'a. Minnun 'tɛ 'pa 'ka da 'wɪ zɪɛ -a man 'kaga, 'pian 'ka wɪ Bali -le 'wɪ man ci 'nrandɪ -a. Bali lei 'saun 'be ci "nrandɪ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ. 7 'Be nen 'gʊe, minnun pɛɛnɔn nen o yi -tera Zozi da Masedɔa 'lee Akai 'leglɔn 'ji be, ka drɛ -wee 'wɪ -kɔɔn 'man 'nɔn 'a. 8 Kɔɔ 'ka 'va nen Minsan -le 'wɪ 'e pei 'trɔa, ɛn e fuila "man Masedɔa 'lee Akai 'leglɔn 'ji. ɛn "nyian be, minnun 'cee yi -teradɪ Bali da 'wɪ ve fɛ pɛɛnɔn 'nan. Kɔe 'cɛɛ 'wɪ zɪɛ 'be ve 'nyian minnun lε dɪ. 9 Minnun pɛɛnɔn -a ve 'ka man 'nan, kɔ 'lɔ 'ka 'va be, ka 'kɔ 'kun fɛnyian. ɛn "nyian 'nan, ka 'si yɪba "minnun nen ka o -paan "be o -sru. Kaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'ka 'fli -nɔn Bali le te kaa "sua. -Yɛɛ cɪ Bali nen -a yɪɛ cɪ "man "be -a. ɛn -yɛɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a. 10 'Be nen 'gʊe, ka ya -a -pɪ nen e -taa 'silɛ laji -e 'e 'ta be -a -pɛnnan. -A -pɪ zɪɛ Zozi nen Bali -a wluan -kanɔn 'va be, -nyrɛn. -Yɛɛ -kaa 'sia Bali -le nyran -blɪdɪ nen e cɪ -tanen be -a wlu.

2

Bali -le 'wɪ pei 'trɔa Tesalonik 'kɔ?

1 'Kɔ 'bɔɪ Zozinɔn, kaa -tɔa 'ka 'fli -a 'nan 'kɔe 'lɔdɪ 'ka 'va be -a "nen 'ka 'fɔle 'e 'tun "dɪ. 2 ɛn kaa -tɔa 'nyian 'nan, minnun 'kɔ srɔn, ɛn o 'tɛ 'pa 'kɔ da Filipɔ flɪ 'vaa ɛn kɔ 'bɔla 'ka 'va. ɛn 'ka 'va "nyian be, 'kɔ 'man 'ka 'fɔle flu dɪ. 'Pian kɔ yi -tera Bali da, ɛn kɔ -yee 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ. 3 'Kɔ 'koe 'sia, ɛn kɔ 'wɪ zɪɛ -a drɛ. Kɔɔ Bali -le 'wɪ nen kɔa ve minnun lε

be, kɔ'a ve 'wlu 'a dɪ, ɛn kɔ'a ve 'ci "nrɔndɪ -wɪdɪ "a dɪ, ɛn kɔ'a -dawli dra dɪ. 4 'Pian 'wɪ nen Bali 'e 'nan 'kɔ vɪ be, -nyrɛn kɔa ve. E 'kɔ 'nanjɛɛn, ɛn e 'kɔ 'yɪ tɪglɪ. -A -nan nen e 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -pɛba 'wɔ 'kɔ 'lɔ. -Yee 'wean kɔ 'ka -a -weɛnan 'nan 'kɔ 'sɔ minnun lε dɪ, 'pian kɔa -weɛman 'nan, 'kɔ 'sɔ Bali nen e min ci wɪ -tɔa "be -yrɛ.

5 Kaa -tɔa 'wein 'nan, kɔ'a 'wɪ vilɛ 'cɛɛ see "paa wei -a dɪ, ɛn kɔ'a 'wɪ vilɛ 'cɛɛ 'nan -e 'kɔ 'ka 'lɔ fɛ yɪ dɪ. Bali a 'kɔe 'wɪ 'nan yizan -a. 6 'Kɔ'a -weɛle 'nan min 'e 'kɔ 'tɔ "yi "vɪ dɪ.

-Te e ya 'ka 'bɔ 'a oo, ɛn -te e ya min peenun -a oo, kɔ'a -weɛle 'nan 'o 'kɔ 'tɔ "yi "vɪ "fo "dɪ.

7 Kɔ -kɔlamen paan -e 'kɔ drɛ 'ka 'win 'ji -trɔ -a, kɔ ya Crizi -le 'pasianɔn 'a -le 'wean. 'Pian kɔ -fɔ 'ka 'va 'trɔɔ "le zɪ 'nen "bɔ 'e yɪɛ -tɔa 'yee 'nen 'va be -yee 'wɪ 'zɔ. 8 ɛn 'ka yɪdɪ "yi "bɔɔ "le "wean, Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'saza 'cɛɛ kɔa 'vɪ 'cɛɛ dɪ, 'pian 'kɔ 'fli -nɔn 'cɛɛ "fo. 'Wɪ 'kpa, 'ka 'nan wɪ a 'kɔ man "bɔɔ, -yee "wean kɔa drɛ zɪ.

9 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'nyranman nen, kɔa 'pa 'ka 'va, 'lee 'kɔ "koe "nen e -nyan be, -a -cin a 'ka 'ji. Bodrun funnin, te kɔ ya 'nyranman da, 'nan -e 'kɔe -blɪfɛ 'e vilɛ 'e drɛ 'ka 'tɔ 'win 'ji -trɔ -a dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nen kɔa drɛ, te kɔ -kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a 'cɛɛ.

10 Kaa nen ka yi -tera Bali da be, tɔ nen kɔa drɛ 'ka 'va be, kaa 'yɪ 'nan, 'kɔe 'ta wɔ cɛɪn a 'saun, ɛn e ya tɪglɪ, ɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man "dɪ. 'Wɪ 'kpa, ka ya 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪnɔn 'a, ɛn Bali 'e "ya wo "nyian -a -nan yɪzan -a. 11 ɛn "nyian be, 'wɪ nen kɔa drɛ 'ka -tɔdɔ pɛɛnɔn lε be, -a -cin a 'ka 'ji. 'Wɪ nen 'nen "tɪ -a dra 'yee 'nennun le be, -a 'bɔ nen kɔa drɛ 'cɛɛ. 12 Kɔɔ kɔ 'wɪ 'pla 'cɛɛ, ɛn kɔ 'ka "koe "tɔ 'ka da. ɛn kɔ 'ka trɔ 'ba 'nan 'ka -weɛ 'nan 'cee 'ta wɔ cɛɪn 'e 'sɔ Bali lε. -Yɛɛ 'ka laabɔ 'nan 'ka mingnɔnɛn -blɪ 'e 'va, ɛn -yee "tɔ -dan 'e drɛ 'cɛɛ vε -a.

13 -Yee "wean kɔ Bali muo -fɔa "tɔ pɛɛnɔn man, 'nan Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen kɔa 'vɪ 'cɛɛ be, 'ka "trɔɛn "tɔ -yrɛ, ɛn ka wɪ "man. Ka'a yɪɛ "le min 'lewei "tun 'zɔ dɪ. 'Pian kaa 'sia fɛ nen e cɪ -a be -a, Bali wei nen. -Yɛɛ cɪ 'nyranman 'panan kaa nen ka yi -tera Zozi da be, 'ka man.

14 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, fɛ nen kɔa -tɔa 'nan, 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa -a be, Zozinɔn nen Zude 'leglɔn 'ji be, ka sɔɔnla o "pa "da. 'Tɛ nen Zuif 'nɔn 'a 'pa o da be, -a 'tɛ 'tɔwli zɪɛ, -a 'bɔ nen 'ka flɛnɔn cɪ -a 'panan 'cee "da. 15 Zuif 'nɔn zɪɛ, -weɛ Minsan Zozi 'tɛ, ɛn -weɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. ɛn -weɛ 'tɛ 'pa 'kɔ da "nyian. Bali 'ka 'o drɛ wɪ ye "yi "fo "dɪ. ɛn -weɛ "naan min -tɔdɔ pɛɛnɔn man. 16 O -si -tɔa 'kɔ 'lɔ 'nan, te 'kɔ 'kɔ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn a die, o va dɪ. Wa'a yɪɛ "yi 'nan, 'kɔ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ -wɛle -e Bali 'e o 'si 'wɪ 'ji dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ be, e ya -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ 'padɪ -a "da. 'Pian 'be nen 'gʊe Bali a nyran -blɪnan o va.

Tesalonik n'on dra Pol-tea

17 Ku "bui Zozinon, -a nan yi "fli 'bo te -ka'a cin ye di. 'Pian 'koe ci "nrondi a 'ka da tu p'eenon man. 'Ka dra 'ku -tea t'ugl' le "wean, ku ya "vale 'ku "lo 'ka yile. 18 K'ua we'e 'nan, ku "lo 'ka 'va. 'An 'bo Pol, maan ve 'cee 'nan 'an 'lodi 'ka 'va yi 'pa 'e 'pa -a "fli, 'pian Satan -si -to 'ku 'lo. 19 Fe -le "wean nen k'ua we'e 'nan, ku "lo 'ka 'va be, koo 'ka 'bo 'nyian, 'ka da nen ku yi -teala, en 'cee ci 'koe ci "nran w'i -a, en 'cee 'ku 'blo -toa "da, tu nen -kaa san Zoz'i Crizi -taa "be -a man. 20 'Wi 'kpa, 'cee "wean Bali 'to -dan -non 'koe, en 'cee "wean 'ku 'ci "nranman.

3

Pol Timote 'pa 'sia Tesalonik n'on 'va

1 Ku 'a 'ka 'ta w'i maan "fo "di, te 'ka 'nan w'i a 'ku man be, -yee "wean 'ku wei dre 'tu, en 'ku -fuv Aten fla 'gu, 2 'nan -e 'ku -kaa "bui Timote 'pa 'sia 'ka 'va. 'Ku 'vale waa, koe Bali -le 'nyranman "paa 'e cin va Crizi -le 'w'i 'nonnon vid'i -a. K'ua 'pa 'cee -sia 'nan, -e 'e 'ka man -to 'pleble, te 'ka "koe "a 'ka da Bali -sru 'ta wodi -a. 3 Ku 'ka 'vale 'nan, Zozian 'tu 'e 'si -si t'ugl da, yra yidi nen -kaa man be -yee "wean di. Kaa -toa 'ka 'bo 'a 'nan, 'w'i z'e -yee 'pla -kaa man. 4 Koo tu nen te ku ya tian 'ka 'va be, ku -fo 'e 'flin, en ku 'w'i z'e -a 'v'i 'cee. K'ua 'v'i 'cee 'nan, 'w'i yidi b'aa -kaa man. -Yee ci bonan -kaa man, kaa -toa zi. 5 'Ka 'nan w'i a 'an man "buv, -yee "wean nen an Timote 'pa 'sia 'cee 'nan, -e 'e 'ka 'ta w'i v'i men. -Te 'cee yi -teradi Zoz'i da dre 'ko -o, an ya "vale 'an -toa. Koo nyen a 'an 'ji 'nan, Satan nen e min "sia -si t'ugl da be e 'ka 'man 'yi. En 'nyranman nen k'ua 'pa 'ka 'va be, e -sen 'yia 'e 'tun.

6 Zi Timote 'lu be e -ta e 'bo 'ku man 'gu. En e 'cee yi -teradi Zoz'i da 'lee 'ka cin yidi 'yi 'sian fenyian 'pa 'koe. Yaa 'v'i 'koe 'nyian 'nan, 'ku 'cin a 'ka 'ji tu p'eenon man. En 'ku dra 'ka -tea "le zi 'ka dra 'ku -tea "be -yee 'w'i 'zv. 7 -Yee "wean, 'ku "bui Zozinon, zi k'ua 'man 'nan, ka yi -teala tian Zoz'i da be, 'ku "koe "to 'ku da yra yidinun nen 'ku 'man 'gve -a 'ji. 8 'Be nen 'gve 'ku 'ci -ta "tra, koo 'ka 'man a 'e 'todi 'pleble Minsan -le 'w'i 'ji. 9 En 'cee 'w'i 'ku 'ci "nranman Bali 'le "fo, -yee "wean ku Bali muo -foa 'tandan. 10 Bodrun funnin, te ku ya 'ku koaladi Bali tru 'badi man 'nan, 'e 'si -non 'koe -e 'ku 'lo 'ka 'va. Koo ku ya "vale 'nan, 'cee yi -teradi Zoz'i da 'le nen e -fu be, 'ku "paa "da.

11 Ku -kaa "ti Bali 'lee -kaa 'san Zoz'i tru 'baa 'nan, 'o 'si 'le 'su 'koe -e 'ku 'lu. 12 En k'ua laabo Minsan lo 'nan, 'e 'ka cin yidi 'yi 'pa "da 'e 'cida "da. En 'e minnun p'eenon yidi 'yi 'pa "da 'e 'cida "da, "le zi ku 'ka ye "yi "be -yee 'w'i 'zv. 13 -Te e dre z'e, -a -nan nen 'ka 'man -toa 'pleble. 'To 'ka 'koon 'e 'padi 'ka man di. En ka -koon 'saun -kaa "ti Bali 'le, tu nen Minsan Zoz'i 'lee 'yee minnun -taa "man "be, -a man. Amen!

4

'Ka -wee 'nan 'ka dre w'i 'e 'so Bali le!

1 Ku "bui Zozinon, k'ua 'le -seanla 'w'i 'gve -a vidi -a 'cee. Zi ku 'ka 'ta w'u 'bo -e 'cee 'w'i 'e 'so Bali le be, k'ua paa 'ka 'ji 'va, en ka ya 'ta wolanan 'w'i z'e -a da. Ku 'ka tru "baa Minsan Zoz'i 'to da 'nan, 'ka 'ta wola 'w'i z'e -a da 'e 'ku 'e 'le! 2 Koo 'wunun nen k'ua 'pla 'cee Minsan Zoz'i 'to da be, kaa -toa.

3 'Wi nen, e 'so Bali le be, -a 'bo nen k'ua 'v'i 'cee, -nyren 'nan, 'ka 'kon 'yee ve -a "fo! Te 'ka nyinnan li 'lee 'koonen -a te 'ka'a cin 'pale di! 4 'Pian 'ka -tudv p'eenon 'ka 'fli 'kun -e 'ka 'kon 'saun Bali 'le, te 'to 'ka 'e 'padi 'ka man di. 5 Te 'ka dre "le minnun nen wa'a Bali toa die, -wee 'w'i 'zv di! Koo -wee 'fli -non li -weedi 'lee -koonen -weedi le. 6 En 'w'i z'e -a da be, te 'ka 'to 'e 'w'i dre -wildi 'e b'ezan -to -va -a nan -weedi -a di! K'ua 'v'i 'cee 'va, en k'ua -foa "nyian "ji 'nan, Minsan 'w'i 'nen -koonman min nen e 'w'i z'e -a dre be -yre. 7 En -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka -kaa laabule 'nan -e -kaa fli -non li -weedi 'lee -koonen -weedi le di. 'Pian e -kaa laabv 'nan -e -kaa dre 'yee ve -a "fo. 8 -Yee "wean min nen e weinun z'e -a -fola 'e "tr'oen -sru "be, min wei "cee yaa -fola 'e "tr'oen -sru "di. 'Pian Bali nen e 'yee lei 'saun 'non 'cee be, -a wei nen yaa -fola 'e "tr'oen -sru.

9 Ku "bui Zozinon, -te e ya 'ka cin yidi 'yi "a be, e 'ka 'nyian "le 'koe 'c'ren -te 'cee di. Bali -a paa 'ka 'ji 'va. 10 En -kaa "bui Zozinon nen o ci Mased'aa 'leglon p'eenon 'ji be, ka ya o yunan "yi. 'Pian k'ua laabo tian 'ka 'lo 'nan, 'ka o yi "yi 'e 'cida "da.

11 En zi ku 'ka 'bli te 'ka 'man yra flu be, -a -cin nen 'e 'kon 'ka 'ji! 'Ka 'to 'si minnun -le 'w'i 'ji! 'Ka 'nyranman 'pa 'ka 'pe -a -e 'ka 'nen "fe -bli! 'Wunun z'e k'ua 'v'i 'cee 'va. 12 'Ka dre z'e, -e minnun nen o 'ka Zoz'i va die, o yie 'e 'nan 'ka man, -e 'ka vile 'ka dre fe tru 'banon 'a di.

Min wluandi -kanon 'va be e dra 'ko?

13 Ku "bui Zozinon, ku 'ka 'vale 'nan 'w'i nen e dra minnun nen o kaa "be -wle be, 'e 'fo 'e yoodi 'ka man di. Ku 'ka 'vale 'nan, -kadu w'i 'e 'ka ta dre -trodro "le minnun nen wa'a Zoz'i 'toa die -wee 'w'i 'zv di. 14 -Kaa yi -teala "da 'nan Zoz'i 'ka, en Bali -a wluan -kanon 'va. -Yee "wean -kaa yi -tera "nyian "da 'nan, Zozinon nen o kaa be, Bali o wuanla -kanon 'va, -e 'o 'ta 'o 'vale Zoz'i 'a.

15 K'ua ve 'cee Minsan wei -a 'nan, -kaa nen -kaa yie a 'man Minsan -ta nyan be, -cee "cee -toala Zozinon nen o kaa be o 'le di. 16 Koo yi z'e -a da be, Bali -a ve 'yee 'pasianon 'tazan le 'nan 'e 'tr'oen -to. -A -nan nen Bali -le 'bei "we, en Minsan "sia laji, -e 'e -soonla. Tu z'e -a man be, minnun nen o yi -tera Crizi da en o kaa be, -wee wuanla -kanon 'va 'e ted'e. 17 "Be -sru, -kaa nen -kaa yie ci "man "be, Bali -kaa p'eenon "siala -kaa 'vale waa "lolu -koei "da, -e -kaa cin yi Minsan nun -a. Tu p'eenon man

te -kaa ya 'e cin va waa Minsan -va. ¹⁸ -Yee "wean 'wunun zɛ -a 'bɔ 'a nɛn 'ka cin "koe "tɔ 'ka da!

5

'Ka Minsan -ta tv man -pen!

¹ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, tɔ nɛn 'wɪ zɪɛ e dra "man 'bɛ, e 'ka "le 'kɔɛ 'crɛn -tɛ 'cɛɛ dɪ. ² Kɔɔ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'wein 'nan, Minsan -ta yi dra kligli. E dra "le zɪ wa'a crinzan -ta tɔ -tɔa -pei -man dɪɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³ Tɔ nɛn minnun -a vɛ 'nan, 'o 'fɔ -trɔɔ, 'wɪ 'tɔ 'ka 'o man dɪɛ, 'nun tɔɔn -e 'wɪ yidɪ -dan zɪɛ 'e bɔ o man kligli. E dra "le zɪ 'nɛn 'yadɪ -le ci "yaa -pɔnzan "kuan bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Min -tɔ 'ka 'so -yrɔ "fo "dɪ.

⁴ 'Pian 'cee vɛ bɛ 'kɔ "bɔɪ Zozinɔn, "ka 'ka wo klun va -e yi zɪɛ 'e 'bɔ 'ka man kligli "le crinzan -tadɪ -le 'wɪ 'zɔ dɪ. ⁵ Kɔɔ ka pɛɛnɔn ka ya minnun nɛn o ya fɛnan 'wein da bɛ waa. ɛn ka ya yidɛa 'nɔn 'a. -Kaa 'ka -pei -man 'nɔn 'a dɪ. ɛn -kaa 'ka minnun nɛn o 'ta wo klun va bɛ waa dɪ. ⁶ -Yee "wean te -kaa yi -tɛ "le min -mienun -le 'wɪ 'zɔ dɪ! 'Pian -kaa yɛ 'e 'fɔ "man -e -kaa 'fli 'pla! ⁷ Kaa -tɔa 'nan, -pei -man nɛn min yi -tɛa, ɛn -pei -man nɛn min -wɛn mlindɪ -tɔala 'e 'win -ji. ⁸ 'Pian -cee vɛ bɛ, te 'e 'kɔn zɪ dɪ, kɔɔ -kaa ya yidɛa 'nɔn 'a. -Yee "wean -kaa 'fli 'pla! -Kaa yi -tɛra Zozi da, ɛn -kaa yɪ "yi! -Yɛɛ cɪ "le -kaa 'kɔlɛ da yɔɔ vɛ -le 'wɪ 'zɔ -kuli -lɔ! Bali -taa -kaa 'silɛ 'wɪ 'ji. -Kaa -tɔ "da 'plɛblɛ! -Yɛɛ cɪ "le -kaa wulo -man yɔɔ 'kpɔngbo kle "le 'wɪ 'zɔ -kuli -lɔ!

⁹ Bali 'ka -kaa -sɔɔnɛa 'nan -e 'e -kaa tɛ 'wɪ 'a dɪ. 'Pian e -kaa sɔɔnɛa 'nan -e 'e -kaa 'si 'wɪ 'ji 'wɪ nɛn -kaa 'san Zozi Crizi -a drɛ bɛ -a man. ¹⁰ Zozi 'ka -cee "wean 'nan -e -kaa 'belidɪ yɪ -kaa 'vale 'waa. 'Wɪ zɪɛ 'wɪ 'kpa nɛn, -te -kaa yɛ a "man oo, ɛn -te -kaa ka oo, tɔ nɛn e -taa "man 'bɛ, -kaa 'belidɪ ye. ¹¹ -Yee "wean 'ka cin "koe "tɔ 'ka da 'wɪ zɪɛ -a! ɛn 'ka 'pa 'ka cin va, te 'cee yi -tɛradɪ Zozi da -ko 'padɪ -a "da, "le zɪ ka cɪ -a drɛnan 'va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

Pɔl 'wɪ 'pla Tesalonik 'nɔn lɛ

¹² 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'ka yra 'si! 'Ka yɛ 'e 'nan minnun nɛn o Bali -le 'nyranman "paa 'ka 'va bɛ o man! Kɔɔ -wɛɛ Bali -le -si -kɔɔnman 'cɛɛ, ɛn -wɛɛ 'ka "so "ji. ¹³ O yidɪ "yi 'e 'kɔn 'ka 'ji -dan, 'nyranman nɛn waa "paa bɛ -yee "wean! 'Ka 'fɔ 'ka cin va -trɔɔ!

¹⁴ ɛn "nyian bɛ, 'kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'ka yra 'si! Minnun nɛn o kɔan wo bɛ, 'ka 'wɪ 'pla -wlɛ! ɛn minnun nɛn o cɪ -tɔɔman tian bɛ, 'ka o "koe "tɔ 'o da! ɛn minnun nɛn o -pɛ -sru "cɪ 'e tɔadɪ Bali -le 'wɪ 'ji bɛ, 'ka 'pa o va! 'Ka 'kɔn -trɔɔ minnun pɛɛnɔn 'va. ¹⁵ 'Ka drɛ "yi, te min -tɔ 'e 'wɪdɪ "man -wɪdɪ "drɛ 'e bɔɛzan lɛ dɪ! 'Pian tɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'wɪ "yi "nɛn 'ka drɛ 'ka cin lɛ, ɛn 'ka drɛ "nyian min pɛɛnɔn lɛ!

¹⁶ 'Ka 'ci 'e "nran tɔ pɛɛnɔn man! ¹⁷ 'Ka Bali trɔ 'ba, te -a 'le 'e 'tɔ dɪ! ¹⁸ 'Ka Bali muo "fɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji! 'Wɪnun zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ! -Yɛɛ

cɪ Bali cɪ 'sɔ wɪ -a, ɛn -a 'bɔ nɛn Zozi Crizi -a kɔɔn.

¹⁹ Te 'ka 'si -tɔ Bali lei 'saun 'le 'nyranman lɔ dɪ! ²⁰ Te 'ka Bali 'lewei vɪnɔn wei -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ. ²¹ 'Pian 'ka 'wɪ pɛɛnɔn 'fa 'si, -e 'ka "yi 'si "va! ²² ɛn 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn man!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran Bali trɔ 'badɪ -a -wlɛ ɛn e o 'tɔ bɔ

²³ Bali nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ bɛ, 'e 'ka drɛ 'yee vɛ -a "fo! 'E yɛ 'tɔ 'ka 'va, 'nan -e tɔ nɛn -kaa 'san Zozi Crizi -taa "bɛ, 'tɔ 'tɔ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ 'ka man dɪ! -Te e ya 'ka lei -a oo, ɛn -te e ya 'cee cɪ "nrɔndɪ -a oo, ɛn -te e ya 'ka 'kɔlɛ 'a oo, -e 'tɔ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ! ²⁴ Bali nɛn e 'ka laabɔ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ yaa dra, -yee "wean e 'wunun zɪɛ -a 'lɛ sɔɔman.

²⁵ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ 'wɪ man! ²⁶ 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bɔ -atu -tɛdɪ -a o man! ²⁷ 'Ka yra 'si Minsan 'tɔ 'ji bɛ, 'ka 'fluba 'gɔɛ -a ta vɪ -kaa "bɔɪ Zozinɔn pɛɛnɔn lɛ.

²⁸ -Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba "flizan nen Pəl -a cren -tε Tesalonik 'non le

1 'An 'bɔ Pəl 'lee Sila 'lee Timote 'be 'fluba 'gʊe -a cren -tε. Kʊa cren -tε -leglizɪ nen Tesalonik bε -a -ji 'nonan, ɛn 'ka -kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vε -a. Kʊ 'ka 'tɔ bɔ.

2 -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Zozi -taa 'trɛdanɔn 'le tin 'balɛ

3 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, e ya "le 'kʊ Bali muo "fɔ tʊ pɛɛnɔn man 'cɛɛ "wean. Kɔɔ 'cɛɛ yi -teradɪ Zozi da ta a 'sʊnan, ɛn 'ka cin yɪdɪ "yi "a 'panan "da. 4 -Yee "wean kʊ 'ka 'sɪ -fɔa Bali -le -leglizɪ -mienun 'le. Kʊa dra zi, kɔɔ minnun a 'tɛ 'panan 'ka da, ɛn ka ya 'ka yra yunan, 'pian ka yi -tera Zozi da, ɛn ka 'a 'sile Bali -sru "dɪ.

5 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -taa tin 'balɛ 'e 'nɔan da. Kɔɔ 'ka yra nen ka cɪ -a yunan bε, -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, Bali -taa 'ka 'sile a 'yee mingonnen 'trɛda 'non 'a.

6 Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -a ye 'wɪ "yi "a, -e 'e 'tɛ 'pa minnun nen o 'tɛ "paa 'ka da bɛ, o da. 7 ɛn 'cɛɛ vɛ nen ka cɪ 'ka yra yunan 'labɛ, yaa ye 'wɪ "yi "a -e 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. Yaa -nɔan -kaa pɛɛnɔn le 'e cin va. E 'wɪ zɪɛ -a dra tʊ nen Minsan Zozi 'sia laji -e 'e 'ta pee wɔ bɛ -a man. Tʊ zɪɛ -a man nen e -taa 'o 'vale 'yee 'pasianɔn 'pleblɛ nen laji bɛ waa. 8 E -taa 'tɛ nrɛn -dan yei. -Te e -ta bɛ, e 'wɪ "nen -kɔɔnman minnun nen wa 'a Bali -tɔlɛ dɪɛ -wɛ. ɛn e 'wɪ "nen -kɔɔnman minnun nen wa 'a 'ta wɔlɛ -kaa 'san Zozi 'bɔ 'le 'wɪ 'nɔnɔn da dɪɛ -wɛ. 9 O -taa 'wɪ yɪlɛ -pʊ 'kɔn nen -a le "nen "ka "dɪɛ -a -ji. O -kɔan 'o 'sidɪ Minsan man -kɔɔbli, ɛn wa 'a 'kɔlaman -yee mingonnen trɛ nen e 'bia bɛ -a yɪdɪ -a dɪ. 10 'Wɪ zɪɛ e dra yi nen Zozi -taa "man "bɛ, -a da. -A -nan nen minnun nen o cɪ -yee vɛ -a ɛn o yi -tera -a wei da bɛ, waa si -fɔa te waa bɔa. Ka -kɔan "minnun zɪɛ o va, kɔɔ ka yi -tera 'wɪnun nen kʊa 'wɪ 'cɛɛ bɛ -a da.

11 -Yee "wean kʊ Bali tru "baa tʊ pɛɛnɔn man 'cɛɛ 'wɪ man. Kʊa laabo -cɛɛ Bali lɔ 'nan, 'e 'ka yɪ 'wɪ nen e 'ka laabʊ "man "bɛ -a drɛnɔn tɪglɪ 'a. ɛn kʊa laabo -yɛɛ "nyian 'nan, 'e 'pa 'ka 'va 'yee 'pleblɛ 'a, -e 'wɪ "yi pɛɛnɔn nen e 'sɔ 'cɛɛ 'nan 'ka dra bɛ 'ka drɛ. ɛn 'e 'pa 'ka 'va -e 'cɛɛ 'nyranman nen ka 'nan 'ka "paa yi -teradɪ -a Zozi da bɛ, 'ka 'pa. 12 'E drɛ zɪɛ, -e -kaa 'san Zozi 'tɔ 'e drɛ -dan 'cɛɛ "wean, -e "cɛɛ 'tɔ 'e drɛ -dan -yee "wean. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, 'e drɛ -kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le "yi "a.

2

Bali 'nanmanzan klu "so

1 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, -kaa 'san Zozi Crizi -tadɪ nen kʊa 'wɪ 'vɪ bɛ, 'lee -kaa cin yɪdɪ -a "srɔn "nen, kʊa 'vɪ bɛ, kʊ 'wɪ "paala 'cɛɛ "da. 2 -Te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Zozi 'ta 'va bɛ, te 'ka 'ci 'e baa -ji -e 'ka 'si 'si tɪglɪ da dɪ! -Te Bali 'lewei vɪnɔn 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! ɛn -te Bali -le 'wɪ vɪnɔn 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! ɛn -te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, kʊɛ cren -tɛ 'fluba 'ji oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ!

3 Te 'ka 'wɪ "man -e min -tʊ 'e 'ka see "paa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ! Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, tʊ nen min "kaga Bali wei -fɔala 'o "trɔɛn -sru "bɛ, e bɔa 'vaa -e Zozi 'ta yi 'e bɔ. ɛn min nen e 'wɪ 'wɪldɪ "paa 'nyranman -a ɛn Bali -a 'pla 'tɛ 'le vɛ -a bɛ, e -taa 'vaa -e yi zɪɛ 'e bɔ. 4 Min zɪɛ Bali 'nanmanzan nen. -Yɛɛ -taa -a vɪlɛ 'nan 'yɛɛ cɪ fɛ pɛɛnɔn nen minnun a laabo Bali te waa bɔa "bɛ -a da. E -taa 'e 'fli drɛlɛ -dandan. Yaa dra -trilii, -e 'e -wlala 'yee -dandan 'tandɪ 'bɔ 'a Bali -pan 'kuin, -e 'e -nyran. Yaa ve 'e 'fli man 'nan, 'yɛɛ cɪ Bali -a.

5 Tʊ nen te an ya tian 'ka 'va bɛ, an -fɔ 'e 'flin an 'wɪnun zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ. -A -cin 'san 'ka 'ji? 6 ɛn fɛ nen e -si -tɔa tian Bali 'nanmanzan zɪɛ -yɛɛ "bɛ, kaa -tɔa. Fɛ zɪɛ e -si -tɔa -yɛɛ "trilii, -e tʊ nen Bali 'bɔ 'a -tɔ -yɛɛ "bɛ, e 'bɔ. -A -nan nen a ta bɔala. 7 'Nyranman -wɪldɪ "nen Bali 'nanmanzan 'bɔ 'a "paa bɛ, e ya -a 'panan 'va. 'Pian yaa "paa 'e yɔɔdɪ, kɔɔ min -tʊ -si -tɔa tian -yɛɛ. -Te 'bɛ 'ka "nyian -nan dɪɛ, 8 -a -nan nen Bali 'nanmanzan zɪɛ, -a ta bɔala. Yi zɪɛ -a da nen Minsan Zozi -a -tea 'e 'le fulɔ -a. 'Wɪ 'kpa Minsan Zozi 'le -tadɪ -a -nan -nyaan.

9 Bali 'nanmanzan zɪɛ Satan 'bɛ -kɔladɪ -nɔn -yɛɛ. -Yee "wean e -kɔlaman -dravia wɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛdɪ -a. ɛn e -kɔlaman 'wɪ -kɔɔn "man wɪnun 'lee -cɛ -srɔn "wɪnun drɛdɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa dra 'nan -e 'e minnun see "paa. 10 'Wɪ 'kpa, minnun nen o ya -si nen e o "sia Bali man bɛ -a da bɛ, Bali 'nanmanzan -taa o see "paale 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ -tʊdʊ pɛɛnɔn nen yaa dra bɛ -a. Kɔɔ wa 'a Bali -le 'wɪ tɪglɪ nen, e o "sia paan 'wɪ 'ji bɛ -a yɪlɛ "yi "dɪ. 11 -Yee "wean nen Bali -a drɛ ɛn Bali 'nanmanzan 'le see "paa wɪnun -kɔla o man yɪdɪ -a, 'nan -e 'o yi -tera 'wɪnun da. 12 Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan -e 'e tin -tɛ minnun zɪɛ o da. Kɔɔ wa 'a yi -telea 'wɪ tɪglɪ da dɪ, 'pian o 'wɪ 'wɪldɪ "drɛdɪ 'yi "yi.

'Ka 'tɔ 'pleblɛ Bali -le 'wɪ 'ji!

13 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, kʊa -tɔa 'nan Minsan 'ka ye "yi. ɛn tʊ nen Bali 'ka tian 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, e 'ka 'si 'va 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. -Yee "wean e ya "le 'kʊ Bali muo "fɔ tʊ pɛɛnɔn man 'cɛɛ "wean. 'Wɪ 'kpa, Bali -taa 'ka 'sile 'wɪ 'ji, kɔɔ 'yee lei 'saun 'ka drɛ Bali -le vɛ -a "fɔ, ɛn ka yi -tera 'wɪ tɪglɪ da. 14 'Ka 'sidɪ 'wɪ 'ji -le "wean nen Bali 'ka laabʊ 'wɪ 'nɔnɔn nen kʊa 'wɪ 'cɛɛ

be -a. E 'ka laabo 'nan -e 'to -dan nen -kaa san Zozi Crizi -lo be, 'ka dre -a "nen" blinon 'a.

¹⁵-Yee "wean 'ku "bui Zozinon, 'ka 'to 'pleble Bali -le 'wi 'ji! 'Wi pëenon nen kua paa 'ka 'ji be, 'ka 'to "da 'pleble! -Te kua 'vi 'ku 'le oo, en -te 'fluba nen kua cren -te 'cee oo, 'ka 'to "da 'pleble!

¹⁶-Kaa "ti Bali -kaa 'yi 'yi, en e "yi -dan dre -cee. -Yee "wean -kaa "koe a -kaa da 'li "fo "le ve -a, en -kaa 'bli a "da 'nan 'belidi a -cee ve -a. Kua laabo -kaa "ti Bali 'lee -kaa 'san Zozi Crizi -lo 'nan, ¹⁷'o 'ka "koe "to 'ka da "fo. En kua laabo -wlo "nyian 'nan, 'o 'pleble non 'cee, -e to pëenon man 'ka 'wi 'yi "dre, en 'ka 'wi "yi "vi.

3

'Ka Bali trv 'ba 'kve!

¹'Ku "bui Zozinon, kua 'le -scanla -a laabodi 'ka 'lo 'nan, 'ka Bali trv 'ba 'kve 'wi man. 'Ka Bali trv 'ba 'nan -e Minsan -le 'wi 'e fuila "man fe pëenon 'nan. En 'ka trv 'ba 'nan min "kaga 'o 'wi "man ci "nrandi -a, "le zi ka wu "man "be -yee 'wi 'zo. ²'Ka Bali trv 'ba 'nyian 'nan, 'e 'pe 'pa 'ku da min -wliidun nen o "naan 'ku man be, -wee "wean. Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, minnun pëenon "cee "we "man -e 'o yi -tera Bali wei da di.

³'Wi nen Minsan -a 'vi be, yaa dra. E 'ka man -toa 'pleble 'ta wodi -a Bali -sru. En ya'a 'ka 'tve -e Satan nen e 'wi 'wliidi "paa 'nyranman -a be 'e 'ka man yi di. ⁴Ku yi -teala Bali da 'nan, 'winun nen kua 'pla 'cee be, ka ya -a drenan, en kaa dra 'li 'trilii. ⁵Kua laabo Minsan lo 'nan, 'e 'cee ci "nrondi 'pla Bali -le min yi di "yi "da, en e 'pla -pöan 'sodi nen Zozi 'ji be -a da.

Te 'ka dre kōannōn 'a di!

⁶'Ku "bui Zozinon, ku 'wi "paala 'cee -kaa san Zozi Crizi 'to da 'nan, Zozinon pëenon nen o kōan wo, te wa'a 'nyranman paa die, en te wa'a 'ta wola 'winun nen kua paa 'ka 'ji be -a da die, te 'ka -bli waa di! ⁷Kaa -toa 'ka 'bo 'a 'nan, e ya "le 'ka dre 'ku si drenon 'a. Koo ku 'lo 'ka 'va be, ku'a kōan wole di, ⁸en ku'a min lo fe -blile 'e "tun "di. Bodrun funnin, te 'ku "koe -nyaan 'nyranman 'padi -a, 'nan -e 'kve -blife 'e vile 'e dre 'ka 'tv -win -ji -trö -a di. ⁹'Ku 'blife "sia paan 'ka 'lo, 'pian ya'a drele zi di. Koo kua wee 'nan, 'ku dre 'cee 'wi -kōon "mannon 'a, en 'ka dre 'ku si drenon 'a. ¹⁰En to nen te ku ya tian 'ka 'va be, kua paa 'ka 'ji 'nan, min nen 'e 'ka "vale 'e 'nyranman "paa die, te 'ka fe -non -yre "di.

¹¹'Be nen 'gve, kua 'man 'nan, 'ka 'va min -mienun 'o 'fli dre kōannōn 'a. Wa'a 'nyranman paa di, te o -cia 'o 'to wodi -a min peenun -le 'wi 'ji. ¹²Ku 'wi "paala minnun zie -wle Minsan Zozi Crizi 'to da 'nan, 'nyranman 'padi da nen 'o yie 'tröa, te waa "nen "fe -ble.

¹³'Ku "bui Zozinon, te 'ka "koe 'e 'si 'ka da 'wi 'yi "dredi -a di!

¹⁴Min nen ya'a 'ta wolea 'wi nen kua cren -te zie -a da die, 'ka 'san -kōnnēn 'pla, te 'ka "nran waa di. 'Ka dre zie -e 'yra 'e -te. ¹⁵'Pian te 'ka 'san 'sia 'le 'ka 'nanmanzan 'zo di! E ya 'ka "bui Zozizan 'tu -a, 'wi nen 'ka 'pla -yre!

¹⁶Minsan nen -fudi -tröo "sia "va "be, kua laabo -yro 'nan, 'e 'fudi -tröo -non 'cee. 'E -non yi pëenon man, en 'e -non -pe pëenon 'ji! Minsan 'e 'pa 'ka pëenon 'va!

¹⁷An 'bo Pal 'be 'ka 'to budi 'gve -a cren -te 'an 'pe -a. Zi maan dra 'men 'fluba pëenon 'ji zie -e 'ka -to 'nan men 'pa 'sia 'cee.

¹⁸-Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pëenon 'va!

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Timote lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. An ya Zozi Crizi -lɛ 'pasiazan -a. Bali nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, 'o 'vale Zozi Crizi nɛn -kaa 'bli a -yrɛ 'bɛ, -wɛɛ 'an drɛ 'a. 2 Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'i 'bɔ Timote lɛ. Mɛɛn Bali -lɛ 'wɪ 'vɪ 'yɪɛ, ɛn i wɪ 'man. -Yɛɛ "wɛan i drɛ 'lɛ 'an 'pɔn -ji 'nɛn -lɛ 'wɪ 'zʊ.

-Kaa "tɪ Bali 'lɛɛ -kaa san Zozi Crizi 'wɛi nyrinda 'si, ɛn 'o 'wɛɛ 'yɪ 'lɛɛ 'wɛɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

I drɛ 'yɪ minnun nɛn o Bali -lɛ 'wɪ "paaman 'wlu 'a bɛ o va!

3 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ tɛ an "ta Masedɔa si 'siala bɛ, -a -cin -e 'fɔla 'i 'ji. Maan 'vɪ 'yɪɛ 'nan, 'i 'fɔ Efɛz nun, 'nan -e 'i 'wɪ 'pla min -mienun lɛ. O ya 'ka yɛi, tɛ o 'wɪ nɛn 'wlu 'a bɛ -a 'paaman minnun -ji. 4 'Wɪnun zɪɛ, polunun nɛn Zuif 'nɔn -a bɔ bɛ 'lɛɛ o tranun kludanɔn 'nrɔndɪ nɛn o -ko -a 'padɪ -a "da "bɛ, -a 'bɔ nɛn. 'I vɪ -wɛɛ 'nan 'o 'lɛ 'tɔ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ o -taala -sa -fɔdɪnun -a. 'Nyrannan nɛn Bali -a "paa min man 'lɔɔ -e 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, ya'a 'sia 'wɪnun zɪɛ -a va "fo "dɪ, 'pian e "sia yɪ -teradɪ Zozi da va. 5 Bali -lɛ 'wɪ "paadɪ 'lɛ 'srannan 'nɛn 'nan yɪdɪ 'yɪ 'e 'kɔn 'ka yɛi. ɛn yɪdɪ 'yɪ zɪɛ 'ka drɛ 'ka 'ci 'fidaa 'a! Tɛ 'ka 'wɪ drɛ tɛ 'ka 'wɪlɔ -ji 'nrɔndɪ tin -tɛa 'ka da dɪ! ɛn yɪdɪ 'yɪ zɪɛ, e 'si yɪ -teradɪ Zozi da nɛn e 'ka "ta lou 'e 'tun "dɪɛ -a va.

6 'Wɪnun zɪɛ "o 'ka wo 'bɛ drɛnan "fo "dɪ, 'pian 'o 'fli -nɔn 'wɪnun nɛn o ya 'wɪ "tun "a bɛ -a vidɪ lɛ. 7 O 'fli "siala 'nan Bali -lɛ -pei -tɔ wɪnun bɛ -wɛɛ cɪ -a "paanon 'a. 'Pian 'wɪnun nɛn waa vɛ bɛ wa'a cɪ 'tɔa dɪ, ɛn 'wɪ 'bɔ nɛn o ya o -tɔdɪ "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bɛ, wa'a 'tɔa dɪ.

8 -Kaa -tɔa 'nan -pei -tɔ wɪnun bɛ, e ya 'wɪ 'yɪ "a, 'pian e ya 'nan min 'e 'ta wɔla "da 'e -si tɪglɪ da. 9 ɛn -a -cin -e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, minnun nɛn o cɪ tɪglɪ bɛ -wɛɛ "wɛan "cɛɛ -pei -tɔ wɪnun a dɪ, 'pian minnun nɛn o 'ka 'kpa dɪɛ, -wɛɛ "wɛan nɛn. 'Wɪnun nɛn waa dra bɛ -nyrɛn: O yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra. O 'tɔ srɔman Bali man, ɛn fɛnun nɛn Bali -lɛ vɛ -a bɛ, o "wɛ "man -wɪlɪdɪ. Min -tɛnɔn nɛn waa, 'o "tɪ 'lɛɛ 'o "bɔ -tɛa. 10 Minnun zɪɛ o nyianla lɪ 'lɛɛ -kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o cin 'palɛ dɪ. ɛn -klɔnmɔn 'lɛɛ 'e bɔɛzan -klɔnmɔn nyianla. ɛn 'o bɔɛzan blamin -taan "nɔan -a. ɛn o 'wlu -sɛan. ɛn o -pɛ wɔlannan 'wɪ 'ji, tɛ e ya 'wlu -a. ɛn o 'wɪ dra tɛ e 'ka Bali -lɛ 'wɪ "paadɪ da dɪ. Minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪnun zɪɛ -a -tɔ dra bɛ, -wɛɛ "wɛan nɛn -pei -tɔ wɪnun a. 11 Bali nɛn -a 'tɔ a -dan, ɛn -a va nɛn -fɛa pɛɛnɔn 'sia bɛ, -yɛɛ

Zozi 'lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn 'pɛba 'wɔ 'an 'lɔ. 'Wɪnun nɛn an "sia -a vɪnan 'yɪɛ 'gʊɛ -a da wɪ nɛn.

Pɔl Bali muo "fɔ 'yɪ 'nɛn yaa drɛ -yrɛ "bɛ -a man

12 Zozi Crizi nɛn -kaa san -a bɛ, maan muo -fɔa. E yɪ -tɛra 'an da, ɛn yaan 'si "va 'nan -e 'an 'yɛɛ 'nyranman 'pa, ɛn yaa ta "kɔɛ 'nɔn 'mɛn. 13 'E tɛdɛ bɛ, an wɪ Zozi 'bɔ man -wɪlɪdɪ, ɛn an 'tɛ 'pa Zozinɔn da, tɛ an -kuli -taan 'o man. 'Pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Tɔ zɪɛ -a man bɛ tɛ ma'an yɪ tɛala Zozi da dɪ, ɛn 'wɪnun nɛn maan dra bɛ, ma'an -ci tɔa dɪ, -yɛɛ "wɛan 'an nyrinda -sɛn Bali da. 14 'Wɪ 'kpa, Zozi nɛn -kaa san -a bɛ, e "yɪ drɛ 'mɛn, ɛn yaa drɛ e "mliaanla "da. Yɪdɪ "yɪ 'nɛn e "sia -a 'bɔ va bɛ, 'lɛɛ yɪ -teradɪ Zozi da bɛ -yɛɛ paa 'an 'ji.

15 Zozi Crizi -ta 'trɛda 'nan, -e 'e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛnɔn 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ 'wɪ tɪglɪ nɛn. E ya "lɛ min 'e yɪ -tɛra "da "fo. 'I 'ci "nrɔn 'mɛn 'wɪ da. An 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ 'e mlinla "da, 16 'pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Yaa drɛ 'an 'bɔ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛzan -dan 'gʊɛ 'an 'va, kɔɔ e ya "vale 'nan, blamin 'e -ci yɪ 'nan Zozi Crizi 'lɛ man -srandɪ min va a -dan. ɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan, -e minnun nɛn o -taa "yɪ -tɛla Zozi da -e 'o 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ bɛ, 'an drɛ -wɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a. 17 Bali a mingɔnnɛn -a 'li 'trilii, ya'a 'kaa "fo "dɪ. Min 'ka -a yɛ 'e yɪɛ 'a dɪ. -Yɛɛ cɪ Bali -a 'e -tɔwɪlɪ, fɛ pɛɛ 'ka "nyian -yɛɛ -sru "dɪ. 'Tɔ 'wɪdɪ 'e 'kɔn -yɛɛ vɛ -a, ɛn 'tɔ -dan 'e 'kɔn -yɛɛ vɛ -a 'li 'trilii. Amɛn!

Pɔl Timote "kɔɛ "tɔ 'e da

18 Timote, 'wɪ nɛn maan 'vɪ paan 'yɪɛ bɛ, 'mɛn 'nɛn 'kpa, 'bɛ 'nɛn 'gʊɛ maan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'An 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali 'lɛwɛi vɪnɔn -a 'vɪ 'i man bɛ -a da, ɛn maan drɛ. 'O wɛi zɪɛ -a 'bɔ nɛn e drɛ 'i 'tɔ -kli -a, -e 'i Minsan -lɛ 'nyranman 'pa. E ya "lɛ -kuli man nɛn i cɪ. 19 'Yɪ yɪ -teradɪ Zozi da bɛ 'i "trɔɛn "trɔa ji, ɛn tɛ 'i 'wɪ drɛ tɛ 'i 'wɪlɔ -ji "nrɔndɪ tin -tɛa 'i da dɪ! Min -mienun bɛ 'wɪ 'yɪ "nɛn o -wɪlɔ -ji "nrɔndɪ -a vɛ -wɛɛ 'nan 'o drɛ bɛ, wa'a 'ta wɔlɛa 'bɛ da dɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛɛ -maan ɛn -wɛɛ yɪ -teradɪ Zozi da 'e 'lɛ 'tɔ. 20 ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -yɛɛ 'bɔ Imɛ 'lɛɛ Alɛzandre man. 'O "fli zɪɛ an 'o drɛ Satan -lɛ vɛ -a 'e "pa 'ji, kɔɔ maan 'vɪ -wɛɛ 'nan, tɛ 'o 'ta "nyian 'kɔ yɛi "dɪ. Maan drɛ zɪɛ -e 'o -tɔ 'nan, Bali 'tɔ sɛdɪ bɛ e 'ka "yɪ "dɪ.

2

Pɔl Bali trɔ 'badɪ 'wɪ 'vɪ

1 An 'ka trɔ 'baa, 'wɪ nɛn e cɪ "lɛ 'ka drɛ ɛn -yɛɛ cɪ 'wɪ 'tɛdɛ -a bɛ, -nyrɛn 'nan, 'ka Bali trɔ 'ba minnun pɛɛnɔn lɛ! 'Wɪ nɛn o man bɛ 'ka tin 'ba Bali lɛ, ɛn 'ka Bali muo "fɔ! 2 'Ka Bali trɔ 'ba minnun nɛn mingɔnnɛnnun -a bɛ -wɛɛ, 'lɛɛ minnun nɛn min tanɔn "a bɛ -wɛɛ. 'Ka drɛ zɪɛ -e -kaa man 'e 'fɔla flu tɛ "pɛn 'ka -kaa man dɪ. -A -nan nɛn -kaa -kolaman Bali 'sudɪ -a, ɛn -cɛɛ ta wɔdɪ minnun va bɛ e -kɔan 'e 'sudɪ 'ji. 3 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'wɪ "yɪ "a, ɛn e 'sɔ

Bali nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ -yrɛ. ⁴ Bali -a 'va 'nan minnun pɛɛnɔn 'o 'si 'wɪ 'ji, ɛn 'o 'yee 'wɪ tɪglɪ 'tɔ. ⁵ Kɔɔ -yɛɛ cɪ Bali -a 'e -tɔwli, -a pee 'ka "dɪ. ɛn min nen e cɪ Bali 'lee minnun yei "bɛ, e ya 'nyian 'e -tɔwli. -A pee "ka "dɪ. Mɪn zɪɛ Zozi Crizi nɛn. ⁶ E wɪ "man, ɛn e minnun pɛɛnɔn 'lɛji -ka 'wɔ. O ta pan nen yaa 'wɔ. 'Wɪ nen yaa drɛ zɪɛ, -yɛɛ -cɪ kɔɔn 'nan Bali a "va 'nan minnun pɛɛnɔn 'o 'si 'wɪ 'ji. Tɔ nen Bali -a -kɔɔn bɛ -a tɔ 'bɔ man nen 'wɪ zɪɛ 'e drɛ. ⁷ Bali 'an drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a, 'nan -e 'an 'wɪ zɪɛ -a fuila "man minnun pɛɛnɔn 'va. 'Wɪ tɪglɪ nen maan ve, 'wlu "cɛɛ maan -sɛan "fo "dɪ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'an yi -teradɪ Zozi da 'lee Bali 'bɔ 'le 'wɪ tɪglɪ bɛ, -a "paa minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o ji.

⁸ An ya 'va 'nan fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ -klɔnmɔnnun 'o Bali trɔ 'ba. O -pɛnɔn nen waa wuanla lou Bali trɔ 'banan bɛ, 'o 'kɔn 'saun. Te min man nyran 'e 'kɔn o ji dɪ, ɛn te -sa -fɔdɪ 'e 'kɔn o yei "dɪ!

⁹ Lumɔnnun -le vɛ bɛ, an ya 'va 'nan, 'o sɔ 'cɛn 'o man 'kpa. 'O 'man drɛ 'e tɪglɪ da, te 'o 'fli -fɔ bei -klɔnmɔn 'le -wɛɛladɪ -a dɪ. -Nyran 'le -wulo "je "drɛdɪ sɛnjen sɛnjen 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn 'nyian "le -siga fɛnun 'lee 'klanvɛnun -sɛndɪ o man -le 'wɪ 'zɔ, ɛn 'nyian "le sɔnnun nen -a 'fle cɪ bɛ -a wɔdɪ -le 'wɪ 'zɔ. ¹⁰ Pian -wee fɛnyian 'e 'si o drɛ winun 'yi 'va. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ -kɔɔnman 'nan o "klanman Bali lɔ.

¹¹ -Te min a Bali -le 'wɪ "paanan bɛ, lumɔnnun ta 'e 'kannan flu, te o "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ, ɛn 'o 'ta wɔla "da! ¹² ɛn "nyian bɛ, ma'an -si -nɔan lumɔnnun lɛ, -e 'o Bali -le 'wɪ "paa dɪ. ɛn ma'an -si -nɔan -wɛɛ, -e 'o -klɔnmɔnnun 'pla dɪ, 'pian o 'ta 'e 'kannan flu. ¹³ Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nen e drɛ 'li 'trɛda pou sianan "bɛ -a da: Adan nen Bali -a drɛ 'e tɛde, "bɛ -sru ɛn e ɛv drɛ. ¹⁴ Adan "cɛɛ -mlɛn -a see paa dɪ, 'pian lumɔn nen ɛv -a bɛ, -a 'bɔ nen -mlɛn -a see paa, ɛn -peɪ nen Bali -a -tɔ -wɛɛ "bɛ, yaa sɛ. ¹⁵ 'Bɛ a zɪ, 'pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali lumɔn 'sia 'wɪ 'ji 'nen 'yadɪ man. 'Pian e ya 'nan 'e yi -tera Zozi da -trilii, ɛn 'e min yi "yi -trilii, ɛn 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a "fo, ɛn 'e 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ -pɛ nen e "sɔa Bali lɛ bɛ -a man.

3

Minnun nen 'o yie -tɔa -leglizɪ -va bɛ -wee 'wɪ

¹ -Te min a "va 'nan 'e yie -tɔa -leglizɪ -va bɛ, te 'wɪ "yi "nen yaa -si 'sia. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪglɪ "a "fo.

² 'Pian e ya 'nan, min nen 'e yie -tɔa -leglizɪ -va bɛ, te 'tɔ 'tɔ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ. Lɪ -kɔan -a san wlu -tɔwli. -A san -kɔlaman 'e 'fli 'kundi -a, ɛn -a san 'e 'kɔn min tɪglɪ 'a, ɛn -a san drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji. -A san 'e 'kɔn min nen e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. -A san 'e 'kɔn min nen e Bali -le 'wɪ "paaman sidɔ bɛ -a. ³ Te -a san 'e -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'e 'win -ji dɪ, te

'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ, 'pian -a san 'e 'kɔn min -trɔɔ -a. Te -a san 'e 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dɪ, ɛn te -a san 'e 'kɔn min nen e "lala ye "yi "bɔɔ "bɛ -a dɪ. ⁴ -A san 'e 'kɔn min nen -a -pɛ "sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a bɛ -a. -A san -le 'nɛnnun bɛ o yie 'e 'nan -a 'bɔ man, ɛn 'o 'yra -tɛ min man. ⁵ Kɔɔ -te min -pɛ 'ka 'sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a dɪɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e yie 'tɔ Bali -le -leglizɪ bɛ -a va? ⁶ Te -a san 'e 'kɔn min nen e -fɔ Zozi 'va 'e 'trɛ bɛ -a dɪ, "tɔgɔ 'e 'fli 'sia -dan, -e Bali 'e tin -tɛ "da "le zɪ yaa drɛ Satan lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ⁷ ɛn e ya 'nyian 'nan, minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪɛ -a san "tɔ "yi 'e 'kɔn 'o 'le. -Te e ya zɪɛ, minnun 'ka 'wɛ "man -wɪldɪ "dɪ, ɛn Satan 'ka 'kɔlaman -a man yɪdɪ -a dɪ.

Minnun nen o "paa -leglizɪ 'lɛnɔn 'va bɛ

⁸ Minnun nen o "paa -leglizɪ 'lɛnɔn 'va bɛ 'wɪ 'tɔwli zɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'O 'kɔn minnun nen o drɛ wɪ -a -maan min 'yra -tɛa "o man bɛ waa. ɛn te 'o 'kɔn minnun nen 'o wei a "fli vli "bɛ -a dɪ, ɛn te 'o 'fli -nɔn -wɛn mlɪndɪ lɛ dɪ, ɛn te 'o -dawli yɪ "yi "lala -nan dɪ. ⁹ 'Wɪ yɔɔdɪ nen -cɛɛ yi -teradɪ Zozi da -a bɛ "o "trɔɛn "trɔa ji, te 'o 'wɪ drɛ te 'o 'wulo -ji "nrɔndɪ tin -tɛa "o da dɪ! ¹⁰ 'Ka cin yɪ -wee 'wɪ man, -te ka'a 'wɪ 'tɔ yɪɛ o man dɛ, 'vaa -e 'ka o drɛ -leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn 'a.

¹¹ -Te lumɔnnun nen waa bɛ, -a -tɔwli "nen 'nyian -wee vɛ -a. 'O 'kɔn lumɔnnun nen 'o drɛ wɪ -a -maan min 'yra -tɛa "o man bɛ waa. Te 'o 'kɔn lumɔnnun nen 'o 'le 'ble bɛ -a dɪ. 'O 'kɔn lumɔnnun nen 'o 'kɔlaman 'o 'fli 'kundi -a bɛ waa. 'O 'kɔn lumɔnnun nen min yi -tɛala o da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ waa.

¹² Minnun nen o ya -leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn 'a bɛ, lɪ -kɔan -wɔ "tɔwli, ɛn o -pɛ "sɔa 'wee 'nɛnnun 'lee 'wee 'kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a. ¹³ -Leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn bɛ, -te o -pɛ "sɔa 'wee 'nyranman 'padɪ -a 'kpa bɛ, Zozinɔn 'yra -tɛa "o man. -A -nan nen o yi -tɛala 'o 'fli da -e 'o yi -teradɪ Zozi Crizi da -nan wɪ vɪ minnun lɛ.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn bɛ Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ -dan nen

¹⁴ -A -cin a 'an 'ji 'nan yi "fli yaa 'gɔvɛ -a -ji bɛ, 'an bɔa 'i man nun, 'pian 'an ya 'fluba 'gɔvɛ -a cɛn -tenan 'yie, ¹⁵ 'nan -te 'an 'mɔn te yi'an ye dɛɛ, tɔɔn zɪ 'kɔ 'i 'wɪ drɛ Bali -le 'kuin bɛ, te yia -tɔa. Bali nen -a yie cɪ "man "bɛ, -yee -leglizɪ nen. -Yɛɛ cɪ 'wɪ tɪglɪ 'kɔladɛn 'a, ɛn -yɛɛ cɪ -a cɛin -a. ¹⁶ 'Wɪ 'kpa nen, -kaa pɛɛnɔn peɪ a -tɔwli "fo, 'wɪ yɔɔdɪ nen -cɛɛ yi -teradɪ Zozi da -a bɛ e ya -dan.

-Nyran 'nan Zozi drɛ blamin -a, ɛn Bali lei 'saun -a -ci kɔɔn 'nan ya 'a 'wɪ 'wɪldɪ -tɔwli "drɛɛ dɪ. Bali -le 'pasianɔn -a 'yɪ. 'Wɪ nen Zozi -a drɛ bɛ, waa -nan 'sinan 'pa 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn lɛ,

en minnun yi -tera "da.
Bali 'to -dan -non -yre laji lou.

4

Minnun nen o 'wlu wi "paaman minnun ji be, 'i o -ci bala

¹ Bali lei 'saun -a 'vi 'wein 'nan, to -fola "da "ji be minnun 'ka 'taa yi -telea 'wi nen Bali -a 'vi be -a da di. O -taa -sōnlea min see "paa winun -sru 'lee 'wi "paadi nen lei -wli di -a -cin -tōa "min ji be -a -sru. ² Minnun nen o 'wi 'bō zie -a "paaman be, 'wlu nōn nen waa, en o ya 'o 'fli 'tō -weenan. -Wee -wulo -ji "nrōndi va be Satan -pe -fle yra 'nan. ³ Waa "paaman minnun ji 'nan, te lumōn -e -kōnnen 'pa di, en te -klōnmōn 'e li 'pa di! En "nyian 'nan -blife -mie -a be, te min 'e 'be 'bli di! 'Pian Bali -blife pēēnōn drē 'nan -e minnun nen o yi -tera Zozi da en o 'wi tgli -tōa "be, 'o Bali muo "fō -e 'o -bli. ⁴ Kōō fe pēēnōn nen Bali -a drē -blife -a be e ya 'kpa, en -a -to 'ka "va -wli di "fo "di. 'Pian e ya 'nan min 'e Bali muo "fō -e 'e -bli. ⁵ Kōō 'wi nen Bali -a 'vi be -a da, 'lee Bali 'bō trō 'badu man nen, fe pēēnōn zie e dra 'saun Bali le.

⁶ -Te 'winun zie -a 'bō nen i ci -a "paanan Zozinōn 'ji be, te i ya Zozi Crizi -le 'nyranman 'pazan 'kpa -a. En yaa -kōnman 'nan Bali wei 'lee 'wi "paadi tgli nen i kōala "man "be, -wee ci "le 'yie -blife -le 'wi 'zū. ⁷ 'Pian 'winun nen e 'ka Bali -le 'wi 'a di en e ya "le liblanun -le polu "tun 'zō be, te 'yie 'si -nōn min le "fo "di!

⁸ -A man -wee 'nan 'i drē 'wi 'e 'sō Bali le. En man -wee di 'nan -e fe -to 'e -trōa min 'kōle 'a be, e ya 'kpa, 'pian e "paa min va "wēnōn 'e "tun. 'Be nen 'be ci 'wi "yi "a "fo "be, -nyren 'nan min 'e 'ta wōla Bali wei da. -Te -kaa ya 'wi zie -a drēnan be, Bali -le -fēa a -kaa man to 'gōe -a -ji, en e ya -kaa man to -fōla "da "ji.

⁹ 'Wi zie e ya 'wi tgli 'a, en e ya "le -e min 'e yi -tera "da. ¹⁰ En "nyian 'wi zie -a le nen -kaa 'nyranman "paa, en -kaa 'fli -mēan dra, kōō Bali nen -a yie a "man "be, -kaa 'bli a -yre. -Yēe ci 'trēdanōn pēēnōn 'sizan 'wi 'ji -a. 'Pian minnun nen o yi -tera Zozi da be, o nen e o "sia 'wi 'ji.

¹¹ 'Winun pēēnōn zie, -a 'bō nen 'i "paa Zozinōn 'ji, en -a 'bō nen 'i 'pla -wle 'wi 'a. ¹² Te min -to 'e vi 'nan, i ya -gōbō 'a -le "wēan be 'e yie 'ka 'naan i man di. 'Pian 'i drē Zozinōn pēēnōn 'le 'wi -kōōnmanzan 'a 'yie 'wi vidu man, 'lee 'yie 'wi drēdi min va man, 'lee 'yie min yidi "yi 'man, 'lee 'yie yi -teradi Zozi da man, en 'wi nen e 'to "paa min man be te 'i -to drē "fo "di. ¹³ 'Wi nen e ci "le 'i yie 'trōa "da "trilii 'vaa -e 'mēn 'lōdi 'e bō be -nyren 'gō: 'I Bali -le 'fluba ta vi Zozinōn le! En "nyian 'wi 'bō nen Bali -a 'vi be 'i -ci 'si -wle -e 'o "koe 'e 'tō 'o da! En "nyian 'i Bali -le 'wi "paa o ji! ¹⁴ "Yi "nen Bali -a drē 'yie be, te 'i -fōla "trōen -sru "di! "Yi zie Bali 'lewei vūnōn 'be 'wi 'nan e ya

'yie ve -a, en -leglizi min cejenun 'o 'pe 'pla 'i da.

¹⁵ 'Winun zie -a drēdi da nen 'i yie -trōa, en 'i 'fli -nōn -yre, 'dō -e minnun pēēnōn 'o -tō 'nan 'yie ta wōdi Bali -sru "be e ya -kōnan 'e 'le. ¹⁶ 'I yie 'tō 'i 'fli -va, en 'i drē "yi 'yie 'wi "paadi va. 'Winun nen maan 'vi 'yie paan be, te 'i 'pe -sru 'e tōa -a drēdi -ji di. Kōō -te i ya -a drēnan "da "be, Bali 'i "sia 'wi 'ji, 'ka 'vale minnun nen 'o "trōen "a 'e 'tōdi 'yie 'wi "paadi le be waa.

5

Zozinōn 'wi dra 'o cin le 'kō?

¹ -Te min ceje 'wi drē -wli di "be, te 'i vi -yre wei 'plebe 'a di, 'pian 'wi nen e min "koe -tōa 'e da be, -a 'bō nen 'i vi -yre "le 'i "ti "le nen i ci 'wi tin 'banan. -Te -gobonun nen waa be, 'wi -towli zie -a 'bō nen 'i drē. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i 'bōnun -le 'wi 'zū. ² -Te lumōn cejenun nen waa be, 'wi -towli zie -a 'bō nen 'i drē. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i 'bōnun -le 'wi 'zū. En -te nōnbenun nen waa be, 'wi -towli zie -a 'bō nen 'i drē. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i 'bōnun -le 'wi 'zū. En -te nōnbenun nen waa be, 'wi -towli zie -a 'bō nen 'i drē. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i 'bōnun -le 'wi 'zū, en 'wi nen e 'to "paa min man be te -a -cin -e 'kōn 'i 'ji o va "fo "di.

Lumōnnun nen -cale a be -wee 'wi nen 'gū

³ Lumōnnun nen o -sran -ka 'o da en 'wee -mie "ka "diē, 'i yie 'tō o da. ⁴ 'Pian lumōnnun nen o ya -cale -a, en 'wee 'nēnnun -a be, -te be "cēē di 'wee -anōnmaannun a be, 'wi nen 'kō 'nēnnun zie 'o drē be -nyren 'gū. 'O 'wee yi -teradi Zozi da -ci -kōōn 'e tēde 'o 'bō 'mangulinun 'va. 'Wi nen e ci "le 'o drē 'o 'mangulinun le be, -nyren zie. En -yēe 'sō Bali le. ⁵ Lumōn nen e ya -cale -a, -yēe -mie "ka "di, en -a -pe -fōnan "ka "diē, -a 'bli a Bali le. To pēēnōn man e ya Bali trō 'banan, te yaa laabo -yrdō 'nan 'e 'pa 'e 'va. ⁶ 'Pian lumōn nen e ya -cale -a, en -a 'bō ci 'sō winun -sru "nen e 'ta wo be, -te -a yie a "man oo, Bali "le 'va be, e ya min -kadī -a. ⁷ 'Wi nen e ci "le 'i 'pla -wle 'wi 'a be -nyren zie. -Te o 'ta wōla "da "be, 'tō 'ka 'kōan 'e 'padī o man di. ⁸ 'Nēn nen ya 'a 'e yie -tōa 'e 'mangulinun va diē, te 'e 'pe 'si yi -teradi Zozi da -sru. 'Nēn zie, e ya min -wli di "a, e "mlian min nen ya 'a Bali -tōa diē -a da. 'Nēn nen -a mangulinun 'bō -nycanla -yēe "kōnēn, en ya 'a 'e yie -tōa o va diē, -yēe ve 'be ci -wli di "fo.

⁹ Lumōn nen -a -sran -ka 'e da be, 'i 'tō 'sia 'fluba nen -calenun 'to 'a -ji be -a -ji. 'Pian lumōn nen -a 'le -fuba 'shēēdō -cia, en e -kōnēn 'pa 'e 'pa -a -towli "be, -a 'tō nen 'i 'sia. ¹⁰ -A 'tō 'yi 'e 'kōn min 'le -yēe 'wi "yinun nen yaa drē be -a man. -A -mie nen 'le 'nēn 'lēbōdi sidō -le 'wi 'zū, en -a -mie nen "le minnun nen o bōala "va "be o 'kundi; 'e 'pe "fli "a -le 'wi 'zū, en -a -mie nen "le Zozinōn nen o bōala "va "be o cein -man "foedi -le 'wi 'zū, en -a -mie nen "le minnun nen o ya see -ji be, 'padī o va -le 'wi 'zū, 'lee 'wi 'yi 'tō 'tōdō pēēnōn drēdi.

6

11 'Pian -te lumənnun zɛe o ya nənbenun -a be, te 'i 'o 'to 'sia 'fo 'di. Kəɔ tɔ -mie bəa "be, -kənnən -cin a o ji -le "wəan, o 'sia Crizi -sru, -e 'o -kənnən 'pa. 12 Təɔn 'wɪ nən o -tə "da 'nan o dra be, te 'o 'pɛ 'si -a -sru. E ya "le tin nən waa -te 'o 'fli da zɛe. 13 En 'nyian be 'o 'fli dra kəannən 'a, te o -cia 'kən 'le "nən -təladɪ -a "da. 'Wɪ nən e cɪ -wɪlɪdɪ "fo "be, -nyrɛn 'nan o 'le 'ble, en 'wɪ nən e 'ka 'wee 'wɪ 'a dɛe 'lee 'wɪ nən e 'ka "le 'e bəla min lɛ dɛe, -a 'bə nən waa ve. 14 'Wɪnun pɛɛnən zɛe -yee "wəan be, an ya "va 'nan lumənnun nən o ya nənbe "a en o -sran -ka be, 'o -kənnən 'pa, 'o 'nən 'ya, 'o 'yɛe 'tə 'wee "kənnən 'va, 'dɔ -e 'o 'vɛlɛ 'o -si -nən -kaa 'nanmanzan lɛ -e o 'tə 'e sɾɛ dɪ. 15 Kəɔ lumənnun zɛe o -mienun 'si -si tɪglɪ da, en o səɔnla Satan -sru 'va.

16 Lumən nən e ya Zozi 'va en -cale lumənnun a -yee "kənnən "be, 'e 'pa o va. Te -leglizɪ nən 'e 'yɛe 'tə o va dɪ, 'dɔ -e -leglizɪ 'e -kəla 'padɪ -a -cale tɪglɪnun va.

Minnun nən o o -tə -leglizɪ min ceje -a be -wee 'wɪ nən 'gɔ

17 Minnun nən o o -tə -leglizɪ min ceje -a be, -te o 'yɛe -təa -leglizɪ -va 'kpa be, 'ka o muo "fə -pɛ "kaga 'ji. 'Pian minnun nən ka o muo -fəa 'e "mlianla "da "be, minnun nən o Bali -le 'wɪ ve, en o Bali -le 'wɪ "paaman be o nən. 18 Kəɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nən e ya 'nyranman 'panan 'saa va be, te 'i 'si -tə -yrə -e 'e 'saa 'blɪ dɪ.»

En e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ "nyian -ji 'nan:

«'Nyranman 'pazan be, -a 'pan a.»

19 -Te o -leglizɪ min ceje -tə man wɪ 'vɪ 'yɛe, te ya'a 'sile min 'fli yaa 'le dɛe, te 'i 'sia "da "dɪ. 20 'Pian minnun nən 'o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra be, 'i 'wɪ 'pla 'wɛe Zozinən pɛɛnən yɛe man. 'I drɛ zɛe -e "kɪan 'e 'fə min -mienun ji.

21 Ku ya Bali 'le, en ku ya Zozi Crizi 'le, en ku ya Bali -le 'pasianən nən laji e o 'si "va "be o 'le. Maan ve 'yɛe 'nan, 'wɪ nən an "sia -a cɾɛn -tenan 'yɛe 'gəe -a da nən 'i drɛla. -Te i min man wɪ 'man en yɪ'a tian -a san weɪ man lɛ dɛe, te 'i tin -te "da "dɪ. En te 'i min bɔ "va "dɪ.

22 Te 'i kəɔ min -tədɪ -a 'nan -e 'e 'nyranman -tə 'pa -leglizɪ -ji dɪ! En 'wɪ zɛe -a -ji be, te 'i 'pɛ 'pla min da tada dɪ! Te 'i 'wɪ drɛ -e min pee -le 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'yɪ 'e baa 'i man dɪ! En 'wɪ nən e 'tə "paa min man be, te 'i -tə drɛ "fo "dɪ!

23 Te 'i 'vɪ 'nan 'i 'fo 'yɪ 'saza 'mlɪndɪ man dɪ. 'Pian 'i man nən ya'a 'cɛan dɛe, 'lee 'i 'pən -ji -le "wəan be, 'i -wɛn mɪn 'sɛzɛnən.

24 Min -mienun a be, 'wee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "ta a 'e bəladɪ min pɛɛnən lɛ 'wein 'vaa, -e yɪ nən Bali minnun -le tin "baa be 'e bə. 'Pian min -mienun -le vɛ be, yɪ zɛe -a da nən -a ta bəala. 25 -A -təwɪli "nən "nyian min drɛ wɪnun "yɪ "le vɛ -a. O ta a 'e bəladɪ min pɛɛnən lɛ 'wein. En 'be nən 'be 'ta 'ka tian bələa dɛe, yɪ zɛe -a da nən 'o 'ta bəala.

Nəannun -le 'wɪ nən 'gɔ

1 Zozinən nən o ya noan -a be, 'o 'o 'tanən 'sia min -a -pɛ pɛɛnən 'ji. 'O drɛ zɛe, 'dɔ -e minnun 'o vɛlɛ 'o 'wɪ 'wɪlɪdɪ Bali 'lee -cee 'wɪ "paadɪ man dɪ. 2 En Zozinən nən o ya noan -a, te o tanən a Zozi 'va be, te o 'yɛe 'e 'cɪ 'o 'tanən 'bə 'ji 'nan 'o 'vale waa 'o drɛ "bɪnun -a dɪ. 'Pian 'o 'nyranman 'pa -wɛe 'kpa tɪglɪ, kəɔ o tanən 'bə nən o 'nyranman "paa -wɛe "be, o ya Zozi 'va en Bali o ye "yɪ.

I drɛ "yɪ min -mienun a, te o Bali -le 'wɪ "paaman 'wɪu 'a

'Wɪnun pɛɛnən zɛe, -a 'bə nən 'i "paa Zozinən 'ji, en -a 'bə nən 'i 'pla -wɛe 'wɪ 'a. 3 'Pian min -mienun a be, 'o 'ka 'wɪ zɛe "be -sru "dɪ. 'Wɪ 'pee nən "o "paaman Zozinən 'ji. Weɪ nən e ya tɪglɪ en e "sia -kaa san Zozi Crizi 'le be, 'o 'ka 'be 'va dɪ. En 'wɪ "paadɪ nən e yɪ -tɛradɪ Bali da -ci "sia min lɛ be, wa'a 'ta 'wola "da "dɪ. 4 Minnun zɛe 'o 'fli "siala -dandan, te wa'a fɛ -tə tɔa dɪ. -Sa -fɔdɪ drɛ o man "le -cɛ -tə -zɔ, o 'wɪ 'bɪlɪdɪ ye "yɪ 'wɪ "wɛnnənnun da. 'Wɪnun zɛe -yɛɛ -taala "man bɔdɪ -a 'ka yei. En -yɛɛ -taala 'cɛndɪ 'e cin man -a 'ka yei. En -yɛɛ -taala min sɛɛ wɔdɪ -a 'ka yei. En -yɛɛ -taala ci "nrəndɪ min man -wɪlɪdɪ "a 'ka yei. 5 En "nyian -yɛɛ -maan min yei 'ka -a ble dɪ. O 'wɪ dra "le minnun nən 'o 'wulo 'ka o da dɛe, -wee 'wɪ 'zɔ, en wa'a 'wɪ tɪglɪ 'təa "fo "dɪ. -A -cin a o ji 'nan Bali -sru 'ta wɔdɪ be "lala yunan nən.

6 'Wɪ 'kpa nən, 'ta wɔladɪ Bali -sru "be, e ya fɛ yɪdɪ -dan tɔ -a. 'Pian min 'ka 'kəan 'e 'ladɪ min lɔ fɛ da dɪ. 7 Kəɔ min 'ka 'talɛ 'e 'lɔ le fɛ -tə -a 'trɛ 'gəe -a da dɪ. En min "e vɪ 'nan 'e 'li 'e da be, ya'a 'ko 'e 'lɔ le fɛ -a dɪ. 8 -Yee "wəan -te -kaa -blɪfɛ ye, en -kaa man sɔ ye be, 'e bə -kaa a. 9 'Pian minnun nən o ya "va 'nan o dra fənən 'a be, Satan o see "paaman -e 'o 'tɛ -yee san -ji. Min ci 'sɔ wɪ -wɪlɪdɪnun nən, o ya 'wɪ "tun "a en o min sɾɛman be, te -a -cin a -təolanən "o ji. 'Wɪnun zɛe, -yɛɛ min -nan -nyaan, en -yɛɛ min 'sia Bali man -kəɔbli.

10 Fɛ nən maan ve zɛe -yɛɛ cɪ 'nan, "lala yɪdɪ "yɪ "be, -yɛɛ cɪ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tə 'tɔdɔ pɛɛnən pɛi -trəanan "a. "Lala yɪdɪ "yɪ "le "wəan, min -mienun 'si Bali -sru 'va, en o ya 'o yra yunan 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tə 'tɔdɔ pɛɛnən 'lɔ.

Pəl 'wɪ 'pla Timote lɛ

11 'Pian 'i 'bə Bali -le 'nyranman 'pazan be, te 'wɪnun zɛe 'o -pɪlɪ 'man "fo "dɪ. 'I -wɛe 'nan, 'i 'wɪ nən 'e 'sɔdɪ "ji "be -a dra. 'I -wɛe 'nan, 'i 'fo 'i leadɪ Bali man. 'I -wɛe 'nan, 'i yɪ -tɛala Bali da. 'I -wɛe 'nan, 'i Bali ye "yɪ, en 'i min ye "yɪ. 'I -wɛe 'nan, 'i -pəan 'e 'sɔ 'wɪ 'ji. En 'i -wɛe 'nan, 'i -kəan "min -trɔɔ -a. 12 'Ta wɔdɪ Bali -sru "nən yia -si 'sia be, 'i 'kun "man 'kpa, -e 'i 'wulo 'e bəla "va. En 'belɪdɪ nən ya'a 'nyaan dɛe, 'i 'kun 'i 'pɛ "fli "a. Bali 'i laabɔ "man, en

i wu "man min "kaga yie man 'nan, Bali -sru "nen i ci. ¹³ Bali nen e 'belidi -noan 'trɛda fɛ pɛɛnɔn lɛ bɛ, 'lee Zozi Crizi nen e wu "man Ponzɔ Pilati yie man 'nan, Bali -sru "nen e ci bɛ, an 'wɪ "paala 'yie o 'lɛ 'nan, ¹⁴ 'Nyanman nen Bali 'bɔ -a -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ bɛ, 'i yie 'tɔ "va. Te 'tɔ 'e 'pa "man "dɪ, ɛn te min 'e 'wɪ "man 'wɪdɪ "dɪ. 'I drɛ zɪɛ -trɪlii, -e tɔ nen -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bɛ 'e bɔ. ¹⁵ Tɔ zɪɛ Bali 'bɛ 'plɑ 'e 'bɔ 'a.

Bali zɪɛ -a va nen -fɛa pɛɛnɔn "sia, ɛn -yɛɛ fɛ pɛɛnɔn "paala 'e 'tɔwli. -Yɛɛ ci mingɔnnɛnnun da mingɔnnɛn -a, ɛn -yɛɛ ci minsannun pɛɛnɔn da Minsan -a.

¹⁶ ɛn -yɛɛ 'ka 'kaa 'li 'fo "dɪ.

ɛn 'tɛ 'san nen min 'ka 'kɔlaman

-e 'e -pli "man "dɪɛ,

-a va nen e ci.

ɛn Bali zɪɛ min 'ka tian 'li -a yɪɛ 'e yie 'a dɪ, ɛn min 'ka 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dɪ.

'Tɔ 'wɪdɪ 'lee 'plɛblɛ nen -a 'leda "ka "dɪɛ, 'e 'kɔn -yɛɛ vɛ -a.

Amen!

¹⁷ Minnun nen o ci fɛnɔn 'a tɔ 'gɔɛ -a -ji bɛ, 'i 'wɪ 'plɑ -wɛ. 'I vɪ -wɛ 'nan, te 'o 'fli 'sia -dandan dɪ! Kɔɔ fɛ yɪdɪ bɛ, cɛɛgɔ e ya 'yie vɛ -a, "trɛ e 'ka 'yie vɛ -a dɪ. -Yɛɛ "wɛan 'i vɪ -wɛ 'nan, te o 'bli 'e 'kɔn -yɛɛ "dɪ! 'Pian o 'bli 'e 'kɔn Bali nen e fɛ pɛɛnɔn -noan "min lɛ bɛ -yɛɛ. Yaa -noan 'e "mlianla "da 'nan -e -kaa ci 'e "nran. ¹⁸ 'I vɪ -wɛ 'nan, 'o 'wɪ "yi "drɛ, ɛn o drɛ wɪ "yinun nen 'e 'kɔn "kaga. 'I vɪ -wɛ 'nan fɛ 'e 'sɔ o man, ɛn 'o 'pa min va. ¹⁹ "Wɛɛ vɪ 'nan 'o 'kɔn 'winun zɪɛ -a drenan bɛ, e ya "le o yɪfɛ planan nen o ci tɔ -fɔla "da "ji vɛ -a. Zɪ o -taa 'belidi tɪgɪ 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a zɪɛ.

²⁰ Timote, 'wɪ pɛɛnɔn nen waa paa 'i 'ji bɛ, 'i yie 'trɔa "da. Minnun nen waa vɛ 'o 'fli man 'nan, 'o 'winun -tɔa te 'bɛ a 'e -trɛ bɛ, te 'ka -kɔn waa -tɔwli "dɪ! ɛn te 'i 'fli wɔ -wee -sa -fɔdɪnun va dɪ! ²¹ Zozinɔn -mienun o -pɛ 'si yi -tɛradɪ Zozi da -sru, ɛn o sɔɔnla -si zɪɛ -a da.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba "flizan nen Pəl -a crən -tε Timote Iε

1 'An 'bə Pəl bε, Bali 'bə 'ci 'sə 'a nən an drε Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. En 'an 'bə nən Bali 'an 'pla 'nan 'belidi nən ya'a 'nyaan diε, 'an 'nan wı vı minnun lε. 'Belidi zıε Bali -a 'vı 'e 'cən 'nan e ya -cεε vε -a Zozi Crizi -le "wεan. 2 Timote, mεin ye "yi 'kpa, i drε "le 'an 'pı -le 'wı 'zυ. Mεen 'fluba 'gυε -a crən -tε 'yie.

-Kaa "tı Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, en 'o 'wee 'yi 'lee 'wee -fudı -trəə -nən 'yie!

Pəl Bali muo -fə

3 Tυ -tυdυ pεεnən man, -te an ya Bali trυ 'banan 'yie 'wı man bε, maan muo -fəa. Bali nən 'an tranun -a 'su, en "wee -sru an ya "an 'sunan 'gυε, 'an 'wulo -ji "nrəndı 'ka tin tεa 'an da dı. 4 Tυ nən an "ta "sia 'i "srən "bε, -wυə nən yia 'wυ bε, 'i 'yie 'yi 'cin 'e vnan e 'tə 'an 'ji bε, te 'i dra 'an -tεa. Təon e dra 'mən 'le 'mεin yı "nyian, 'dυ -e 'an 'ci 'e "nran. 5 'Yie yi -teradı Zozi da nən yia dra 'i 'ci 'fidaa 'a bε, -a -cin a 'an 'ji. Zı 'i naan Loyis yi -tera Zozi da zıε, en -a -təwli 'nen 'i "bυ Eni "e drε. Maan -təa 'nan, -wee yi -teradı Zozi da -təwli zıε -a da nən i səonla.

6 'Wı zıε -yee "wεan mεin trυ "baa 'nan, "yi "nən 'an 'pε 'pla 'i da en Bali -a drε 'yie bε, te 'i 'tυı -e 'e "dri dı. 7 Kəə lei nən Bali -a -nən -cεε bε, e "klan 'sia -kaa 'ji, en e 'pleble -noan -cεε. Lei zıε -yεε -maan -kaa min ye "yi, en -yεε -maan -kaa -kolaman -kaa 'fli 'kundı -a 'wı 'ji.

8 -Yee "wεan te 'yra 'e 'i 'tε 'wı nən -kaa san Zozi Crizi -a drε bε -a -nan wı vidı -a dı! En "nyian, 'an 'bə nən an ya -pυ 'kuin -yee 'nyranman 'padi man bε, te 'yra 'e 'i 'tε 'mən 'wı vidı -a dı! 'Pian 'i 'man 'e 'kən 'e wυdı, -e 'i 'yra yı 'le 'mən 'wı 'zυ Zozi 'le 'wı 'nənnən vidı man. Bali -le 'pleble 'bε -təa 'i 'wlu.

9 Bali 'bə 'bε -kaa 'si 'wı 'ji, en -yεε -kaa drε 'yee minnun -a -kaa laabudı man. -Kaa drε wınnun man "cεε Bali 'wı zıε -a drε dı, 'pian 'wı nən -a -cin a Bali 'bə 'ji 'e 'cən bε -a man nən e 'wı zıε -a drε. En "yi "nən Zozi Crizi 'le "wεan Bali 'bə -a 'pla -cεε te ya'a tian 'trε drele diε, -a man nən e 'wı zıε -a drε. 10 'Bε nən 'gυε, "yi zıε Bali -a -ci kəon -cεε -kaa 'sizan 'wı 'ji Zozi Crizi -tadı -a 'trεda. Zozi Crizi 'bə 'bε -ka -le 'pleble 'le 'ka, en 'belidi nən ya'a 'nyaan diε, -yεε ta 'bəla minnun lε 'yee 'wı 'nənnən 'a.

11 Bali 'an drε Zozi 'le 'pasiazan -a 'nan, 'an 'wı 'nənnən zıε -a fuila 'man minnun pεεnən 'va, te maan "paaman o ji. 12 'Wı nən -yee "wεan an ci 'an 'yra yınan tυ 'gυε -a -ji bε, -nyrən zıε. 'Pian 'yra 'ka 'an 'tεa dı, kəə min nən an yi -tera "da "bε, maan -təa. Maan -təa

'nan, 'wı nən yaa -pεba 'wυ 'an 'lə 'gυε, 'pleble a -yrə -e 'e 'yie 'tə "va "trilii, -e tin 'ba yi 'e 'bə.

13 An Bali -le 'wı tıglı paa 'i 'ji. 'Wı zıε 'e drε 'yie 'wı -kəon "manvε -a, en 'i 'ta wula "da! Te 'i 'pε 'si yi -teradı Zozi da 'lee yıdı "yi "nən Zozi Crizi -a -nən 'yie bε -a -sru "fo "dı! 14 Bali -le 'wı "paadı tıglı nən maan 'pla 'i 'va bε, 'i 'yie 'tə "va! Bali lei 'saun nən -kaa 'ji bε, -yεε "paa 'i 'va -a drenan.

15 Timote, yia -təa 'nan, minnun pεεnən nən o -nyεanla Azi 'lεglən 'ji bε, o 'si 'an -sru. Fijel 'lee Emojel bε, "o 'si 'wυ "nyian 'an -sru.

16 'Pian Onezifor 'bε 'an "koe "tə 'an da, en 'mən -pυ 'kən drədı bε, -a 'yra 'ka -a tεa "fo "dı. -Yee "wεan an Mınsan trυ "baa 'nan, 'e 'yee "yi "nən -yee 'kənnən 'nən lε. 17 Zı e 'bəla Rəm bε, yaan wεε 'trilii en yaan 'yı. 18 En "nyian "yi 'tə 'tυdυ pεεnən nən yaa drε 'mən Efεz bε, yia -təa e "mlian min pεεnən da. An Mınsan trυ "baa "nyian 'nan, Onezifor nyrinda 'e 'sən Bali da tə nən Bali 'bə minnun -le tin "baa bε -a man.

2

Te 'i 'pε -sru 'e təa Crizi -le 'wı 'ji dı!

1 'Mən 'nən, 'i 'tə 'pleble! "Yi "nən Zozi Crizi -a -nən -cεε bε, -a va nən 'i -wεε 'nan 'yie 'pleble 'e 'si. 2 En 'wı nən yia 'man 'an da min "kaga yie man bε, 'i "paa min -mienun ji. Minnun zıε 'o 'kən minnun nən min yi -tεala o da, en o -pε "səa -a "paadı -a min peenun "le ji bε waa.

3 'I 'wı "man, -e 'i 'yra yı 'le 'mən 'wı 'zυ. 'Wı nən Zozi Crizi -le 'sounja 'kpa -a dra bε -nyrən zıε. 4 'Sounja nən e ya "vale 'nan 'yee 'wı 'e 'sə 'e 'tazan lε bε, 'e "trəən "sia 'e -sru "wınnun pεεnən 'va. 5 En "nyian -te min a fε -tυ -sa kəonan bε, 'wı pεεnən nən waa 'pla "da "bε, -a da nən yaa drəal, 'dυ -e 'e 'yee -kopa yı. 6 En "nyian fei 'pazan nən 'e 'yie -trəa 'yee 'nyranman da bε, -yεε fε 'wle tεdε -ble. 7 'Wı nən an "sia -a vnan 'yie zıε, 'i 'ci "nrən "da 'kpa. Mınsan 'bε 'wı 'tadı -nəan 'yie, -e 'i 'wı pεεnən 'ci man.

8 'I 'ci "nrən Zozi Crizi da. E ya David kluda min a, en -a 'bə nən Bali -a wluan -kanən 'va. Zozi -le 'wı 'nənnən nən maan ve minnun lε bε -nyrən zıε. 9 Zozi 'le 'wı 'nənnən 'bə zıε, -yee "wεan nən an ci 'an 'yra yınan, en an ya -pυ 'kuin "le pləanzan -le 'wı 'zυ 'gυ. O -bulale baa -fə 'an man, 'pian Bali wei bε, baa 'ka 'e 'fədı 'bε "le "man dı. 10 -Yee "wεan 'tε pεεnən nən waa "paa 'an da bε, 'an 'wulo -təa "wlu minnun nən Bali o 'si "va "bε o 'tə 'ji. Maan dra zıε 'nan -e Zozi Crizi 'e -wee 'si wυ "nyian 'wı 'ji, -e Bali 'tə -dan nən -a 'leda "ka "diε, 'e drε -wee vε -a.

11 'Wı 'gυε e ya 'wı tıglı 'a. -Te -kaa 'vale Crizi -a -cεε -ka bε, -kaa wuanla "nyian "le -yee 'wı 'zυ, -e -kaa yie 'e 'fυ "man 'li 'trilii "fo. 12 -Te -kaa -pəan 'sə 'wı 'təndən pεεnən 'ji -trilii bε, -kaa -taa "mingənnən -blıε -kaa 'vale waa. 'Pian -te -kaa 'wı 'nan -kaa təa diε, e

-taa "nyian "e "vile 'nan ya'a-kaa 'tɔa di. ¹³En -te-kaa 'li-kaa da-kaa 'si Crizi-sru "be,-a 'bɔ 'ka 'e wei fuimlan 'nan di, kɔɔ 'wɪ nen e -tɔ 'da 'nan 'e dra be, yaa dra -kpɔ.

'I drɛ 'yi min -mienun va, o Bali -le 'wɪ 'paaman 'wlu 'a!

¹⁴Wɪnun zɪɛ -nyɛn 'i 'cin-trɔa Zozinɔn 'ji! En 'i vɪ -wle Bali 'le 'nan, -sanun -fɔdɪ nen e ya 'wɪ 'blɪdɪ -a Bali -le 'wɪ -mie da be, 'wɛɛ 'tɔu! Kɔɔ ya'a 'wɪ paa "va "minnun nen waa maan "be-wle "dɪ, 'pian e o -nan-nyaan. ¹⁵'I man -weɛ 'nan 'nyranman nen yia "paa be e 'sɔ Bali lɛ, -e 'yra 'e vile 'yei 'te di. 'I man -weɛ 'nan 'i -kɔan "min nen e Bali wei ve 'e -si tɪglɪ da be -a. ¹⁶'Pian -sanun -fɔdɪ nen ya'a 'wɪ 'paa "va "min le dɪɛ, en e 'tɔ "paa Bali -le 'wɪ man be, te 'i 'fli wɔ "va "dɪ! Kɔɔ minnun nen o -sanun zɪɛ -a -fɔa "be, o -ko 'o 'fli 'sidɪ -a Bali man -kɔɔbli. ¹⁷-Wee 'wɪ "paadi be, e -ko fuiladi -a "man "le 'nan mlɔn "nen e ya 'lɛ 'sinan be -yee 'wɪ 'zɔ. Ime 'lee Filet be o sɔɔnla minnun zɪɛ o "pa "da. ¹⁸'O 'fli 'si Bali -le 'wɪ tɪglɪ man -kɔɔbli -a vidɪ -a 'nan tɔ nen Bali minnun wuanla -kanɔn 'va be e ciɪ 'va. En 'wɪ zɪɛ e min -mienun -le yi -teradɪ Zozɪ da 'le 'tɔ.

¹⁹'Pian 'kɔn nen Bali -a -pɔ -fɔ 'plɛblɛ 'e 'bɔ 'a be, wa'a -kɔlale 'be 'widɪ -a "fo "dɪ. 'Wɪ nen 'e 'crɛn -tedɪ 'kɔn zɪɛ -a man be, -nyɛn 'gɔ: «Minsan 'yee minnun -tɔa.» En "nyian: «Min oɔ min nen e Minsan 'tɔ ve be, -a san 'e 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ -sru!»

²⁰Timote, -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, 'kɔn -dan ji be, -pɔ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn -kɔan "nan. -A -mie -kɔan 'e dɛɛdɪ -siga -a, en -a -mie -kɔan 'e dɛɛdɪ yiba "a, en -a -mie -kɔan 'e dɛɛdɪ -pɔ 'trɛ 'a. -Pɔnun zɪɛ, -a -mienun a be, weɛ bɔala 'ji min "fli yaa cin yunan. En -a -mienun a be, o ya fe "tri "sɛn -ji vɛ -a.

²¹Maan ve 'yie 'nan, -pɔnun zɪɛ -weɛ ci "le minnun nen maan 'vɪ 'labɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian min nen e cɛɛn o man be, -a san -kɔan "le 'nan -pɔ nen waa bɔala 'ji min "fli yaa cin yunan be -yee 'wɪ 'zɔ. E -kɔan 'e 'pladɪ 'e 'tazan -le vɛ -a, en -a 'pa 'nyranman -kɔan 'e 'tazan lɛ, en 'wɪ "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen yaa dra.

²²Timote, 'wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen e -kɔlaman e -wulo -ji "nrɔndɪ -wɪlɪdɪ -nɔan -gobɔ lɛ be, te 'i -pli -a -tɔ man "fo "dɪ! 'I -weɛ 'nan 'i 'wɪ nen 'e 'sɔdɪ "ji "be -a dra! 'I -weɛ 'nan 'i yi -tɛala Zozɪ da! 'I -weɛ 'nan 'i Bali ye "yi, en 'i min ye "yie! En 'i -weɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn -trɔɔ 'ka 'vale min -tɔdɔ pɛɛnɔn nen o Minsan laabo 'o 'ci 'fidaa 'a be waa! ²³Wɪnun nen e -taala -sanun -fɔdɪ -a, te ya'a 'wɪ 'paa "va "min lɛ dɪɛ, te 'yie -si -nɔn min lɛ "fo "dɪ. Kɔɔ yia -tɔa 'nan 'wɪnun zɪɛ -a 'le 'srannan "be, 'wɪ 'blɪdɪ nen -nan. ²⁴En Minsan 'suzan be, ya'a 'wɪ 'ble di. 'Pian e -kɔan "trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, -a -pɛ "sɔa Bali -le 'wɪ "paadi -a, en -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji. ²⁵En

"nyian minnun nen o -sa -fɔa "va "be, e 'wɪ "paala -wle -pɔan "trɔɔ -a, te -a 'bli a "da 'nan, Bali "paa o va -e 'o 'si 'wɪ zɪɛ -a -sru, -e 'o Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'tɔ. ²⁶-Si nen o ci "da "be -e 'o -kɔnnɛn "yi 'o 'bɔ 'a, tɔɔn te o 'sɔ Satan -lɔ. Kɔɔ Satan 'be o man 'yi. E o drɛ 'yee nɔannun -a, en o 'ta wɔla -a wei da.

3

Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa "drɛ lɛ 'plɛblɛ

¹Timote, e ya "le 'i -tɔ 'nan, tɔ -nyranman nen -kaa ci 'gɔɛ, Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa "drɛ lɛ 'plɛblɛ. ²Minnun 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yi -wɛɛman, en "lala yɪdɪ 'be -kɔan "o 'nanman wɪ -a. O -yɔɔdɪ ye "yi "min lɛ, en 'o 'fli "siala -dandan. O "we "min man -wɪlɪdɪ, en wa'a 'o 'mangulinun wei maan di. -Te min 'wɪ "yi drɛ -wle "be, wa'a san tɔa "fo "dɪ, en 'o yie 'ka 'naan Bali man "fo "dɪ. ³'Wɪ 'ka 'naan o man di, en min nyirinda 'ka 'sɛan o da di. O 'tɔ "paa min man. Wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundɪ -a di, en -te 'bli 'fɔ 'o ji be, wa'a 'o 'pɛ da tɔa di. 'Wɪ "yi "drɛdɪ 'ka o nyen va "fo "dɪ. ⁴O wle -fɔdɪ ye "yi, en -te o ya "vale 'nan 'o fɛ -tɔ ye be, wa'a 'ci nrɔnnan 'o bɔazan pee -le 'wɪ 'a "fo "dɪ, kɔɔ 'fli drɛdɪ -dandan o san. Wa'a Bali ye "yi "fo "dɪ, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen waa ye "yi. ⁵'O 'fli dra "le 'o 'ta wɔla Bali wei da, 'pian -a tɪglɪ da be, o 'ka "va 'nan Bali -le 'plɛblɛ 'e 'nyranman 'pa 'o man di.

Minnun zɪɛ te 'i -pli "o man "fo "dɪ. ⁶O -mienun -cia 'kɔn 'lɛ "nen -tɔɔladɪ -a "da, -e 'o minnun see "paa 'wee 'wɪ "paadi -a. -Wee 'wɪ "paadi lɔmɔn -mienun 'siala 'nan -e 'o 'fɔ o -sru. Limonun zɪɛ o 'wɪ "wɪlɪdɪ "dra "kaga, en o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da. ⁷En o ya "vale 'nan 'o bɔa 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔdɪ man, 'pian 'wɪ nen e ci Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'a be, wa'a -ci maan di.

⁸'Wɪ nen Yanɛzi 'lee Yanble -a drɛ Moizi lɛ en wa'a -yee 'wɪ 'sileɛ 'wɪ 'a dɪɛ, -a -tɔwli "nen minnun zɪɛ o ci -a drɛnan. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa 'wɪ tɪglɪ lɛ di, o -wulo -ji "nrɔndɪ 'ka -si tɪglɪ da di, en -te min -wee yi -teradɪ Zozɪ da -nanjɛɛn be, yaa -kɔnnɛn "ye 'nan e 'ka 'wɪ 'kpa -a di. ⁹'Pian 'wɪnun 'bɔ zɪɛ, wa'a 'mɔan -a drɛdɪ da di, kɔɔ min pɛɛnɔn -taa -a -tɔlɛ 'nan o ya -blɔ -a. Zi Yanɛzi 'lee Yanble -le vɛ drɛ zɪɛ.

Pɔl Timote "koe "tɔ 'e da

¹⁰'Yie vɛ be, i 'ta 'wɔla Bali -le 'wɪ "paadi tɪglɪ da "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ. En zɪ 'mɛn 'ta wɔ -pɛ ci be, 'lee 'wɪnun nen -a -cin ci 'an 'ji 'nan 'an dra be, 'yie -tɔa en -a da nen i ci -a drɛnan. 'Mɛn yi -teradɪ Zozɪ da, 'lee 'mɛn man -srandɪ 'wɪ 'ji be, 'lee 'mɛn Bali yɪdɪ "yi "be, 'lee 'mɛn min yɪdɪ "yi "be, yia -tɔa en -a da nen i ci -a drɛnan. 'Wɪnun nen o 'bɔ 'an man 'e pɛɛnɔn te 'an -pɔan "sɔa -ji be, yia -tɔa en -a da nen i ci -a drɛnan. ¹¹En "nyian be, 'te nen minnun -a 'pa 'an da Antɪɔs 'lee Ikomiɛn 'lee Lisitri be, yia -tɔa. En 'an yra pɛɛnɔn nen maan 'yi

'flanun zie -a da be, yia -təa. -Me "wɪ 'bɛ 'ka bɔle 'an man dɪ? 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zie -a -ji be, Minsan 'ka 'an 'tɔle 'e "tun dɪ, yaan 'si "ji. ¹²-A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan min nen 'o 'vale Zozi Crizi -a o dre min -tɔwli "a en e ya "vale 'e 'ta wola Bali wei da be, minnun 'tɛ "paa "da. ¹³'Pian minnun -wliɔ zie 'wluɔnɔn nen waa. 'Wee 'wɪ 'wliɔ "ko 'mlinladi -a "da. O min see "paaman, 'pian te fɛ -tɔ 'bɛ o 'bɔ "le "see paa.

¹⁴'Yie vɛ be, 'wɪ pɛɛnɔn nen waa paa 'i 'ji be, 'i yie -trɔa "da. Yia -təa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a "fo. En minnun nen waa -maan 'lɔɔ 'i 'wɪ zie -a 'man be, o -cin a 'i 'ji. ¹⁵'I -fo 'wɛnnɔn, en Bali wei nen 'e 'crɛn -tɛdi be, yia -tɔdi 'sia. Bali wei zie e -kɔlaman 'e "paa 'i 'va -e 'si nen e min "sia 'wɪ 'ji be 'i 'sia. -Si zie yi -teradi Zozi Crizi da nen, en -yɛɛ -maan min "sia 'wɪ 'ji. ¹⁶'Wɪ 'kpa, Bali wei pɛɛnɔn nen 'e 'crɛn -tɛdi be, Bali 'bɔ 'bɛ 'ta 'tɔ minnun man en waa crɛn -te. E ya 'kpa 'wɪ "paa vɛ -a min ji. En e "paa min va -e min 'e 'yee 'wɪ 'wliɔ "yi. En e "paa min va -e 'e min dre wɪ 'sɔ "ji. Zi kɔɔ min -le 'ta wɔ -pɛ -kɔan 'trɛda fenyian be, yaa "paaman min ji. ¹⁷E ya zie 'nan -e Bali -le min man 'e 'kɔn 'e wɔɔdi 'fo, te -a -pɛ "sɔa 'wɪ "yi 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnɔn dreɔdi -a.

4

¹Ko ya Bali 'le, en ko ya Zozi Crizi nen e -taa "minnun nen o yie ci "man 'lee minnun nen o kaa be -wee tin 'bale be -a 'le, en "nyian Zozi 'bɔ -le -tadi, 'lee -yee mingɔnɔn nen e -taa -a -bɪle be, -yee "wean meɪn tru "baa 'nan: ²'I Bali -le 'wɪ vɪ minnun le! 'Wɪ nen yia ve be, -te waa maan "yi oo, 'i vɪ -wɪle, -te wa'a maan "yi "di oo, 'i vɪ -wɪle! 'I -wee 'wɪ 'wliɔ 'ci 'si -wɪle! 'I vɪ -wɪle 'nan 'o 'le 'tɔ, en 'wɪ nen e ci "le min 'e dre be -a 'bɔ nen 'i 'pla -wɪle 'wɪ 'a. 'I man -sran 'wɪ pɛɛnɔn zie -a "paadi -a o ji.

³Kɔɔ tɔ -tɔ -taa "bɔle be, te minnun 'ka 'we "man "nyian -e 'o "trɛɛn "tɔ Bali -le 'wɪ "paadi tɪgɪ le di. 'Pian 'o 'ci 'sɔ minnun "sia "va 'wɪ "paanɔn 'a, te o 'wɪ nen o ci "vale 'o maan "be -a "paaman o ji. ⁴'O "trɛɛn "sia 'wɪ tɪgɪ 'va, -e 'o -sɔnɪa polunɔn nen min -a "sia 'e 'wulo -ji be -a -sru. ⁵Timote, 'i yie 'tɔ 'i 'fli -va, te 'wei 'man yi di. 'I 'wɪ yra yidi man. 'I Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vidi 'pa 'nyranman -a. 'Nyranman nen Bali -a -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ be, 'i 'pa.

⁶Kɔɔ 'mɛn vɛ be, 'an -kadɪ 'bɔ. -Kadɪ 'bɔ zie, maan "siala "le 'sraga nen an -taa -a bule Bali le 'an 'kɔle 'a. ⁷Minsan -le -kuli be, maan -tan fenyian, an cɛɛn flan 'blidi man. An yi -tera Zozi da -trilii, maan 'le 'sran. ⁸'Bɛ nen 'gɔɛ, fɛ nen e ci 'an 'man -pɛnnan be, 'wɪ tɪgɪ nen maan dre be -a man -kopa nen. Minsan nen e tin "baa 'e 'nɔan da be, -yɛɛ -kopa zie -a -nɔan 'mɛn yi nen e -taa "man "be -a da. Ya'a nɔan 'an 'tɔwli "cɛ "le di, 'pian minnun pɛɛnɔn nen -yee -tadi dra o -tea "be, yaa -nɔan "nyian -wee "le.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Timote le

⁹Timote, te 'i 'mɔn di! 'I bɔ 'an man 'gɔ 'trɛle! ¹⁰Dema 'an 'tɔɪ, en e -kɔ Tesalonik, kɔɔ 'trɛda fɛnɔn yidi "yi "cin -trɔa "ji. Cresɛn "e -kɔɔ Galati, en Tit "e -kɔɔ Damati. ¹¹Luk 'bɛ ci 'an 'va 'gɔ 'e -tɔwli. -Yee "wean 'ka 'vale Mark -a 'ka 'ta. -A -nan wɪ a 'an man 'kpa 'mɛn 'nyranman 'gɔɛ -a -ji. ¹²Tisik nen an "ta -a "paa 'sia Efɛz nun.

¹³Timote, "yie vɪ 'nan 'i -taa "be, 'i 'cila Troas -e 'mɛn -tralɛ -gblɔ nen maan 'tɔɪ Karpu -lɔ be, 'i 'si, 'i 'ta -a. En 'mɛn 'flubanun 'lee 'kɔlɛnɔn nen 'fluba a 'e 'crɛn -tɛdi "da "be, 'i 'o 'si, 'i 'ta waa. 'Kɔlɛnɔn zie o 'wɪ a 'an man 'kpa tɪgɪ.

¹⁴Alezandre nen feli bɔzan -a be, e 'wɪ 'wliɔ dre 'mɛn "kaga. Maan -təa 'nan 'wɪnun nen yaa dre 'mɛn be, Minsan -a -pan wɔ -yɛɛ. ¹⁵'I 'bɔ "nyian, 'i dre "va "yi, kɔɔ e ya 'e 'tɔdi lou 'kɔɛ 'wɪ "paadi man.

¹⁶Tɔ nen minnun -kɔ 'maan tin 'banɔn 'cɛin -da 'e tɛde be, min -tɔ 'ka 'kɔle -nyɛnɛa 'mɛn 'wɪ -sru "di, o pɛɛnɔn 'an 'tɔɪ. Te Bali 'e 'wɪ 'tɔ dre -wɪle 'be man di. ¹⁷'Pian Minsan 'be 'pa 'an 'va, en yaan "koe "tɔ 'an da. Yaa dre zie 'nan -e 'an -kɔla Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn fuiladi -a "man, 'dɔ -e minnun pɛɛnɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a die 'o man. Tɔ zie -a man be, 'an 'kadɪ -fɔla tɔ, 'pian Minsan 'an 'sɔ -yɛɛ. ¹⁸-Yee "wean maan -təa 'nan, 'wɪ 'wliɔ 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnɔn nen, minnun -a "vale 'nan 'o dra 'mɛn be, Minsan 'an "sɔ -yɛɛ "nyian, en yaan "sia 'wɪ 'ji, -e 'an 'kɔ laji -yee mingɔnɔn 'trɛda. "Tɔ -dan 'e 'kɔn Minsan -le vɛ -a 'li 'trilii! Amen!

¹⁹Timote, 'i vɪ Priskil 'lee 'e 'sran Ankila le 'nan, an o 'tɔ bo. En 'i vɪ Onezifor mangulɪnɔn le 'nan, an o 'tɔ bo.

²⁰Eras "e -fɔɔ Korɛnti, en an Trofi 'tɔɪ Mile -a man "yaaman -le "wean.

²¹Timote, 'i bɔ 'an man 'gɔ 'vaa -e tɔ nen fulɔ "fɛɛnman 'yi yie da -wliɔ "be, 'e bɔ.

Ebulu 'lee Pudɛn 'lee Linu 'lee Klodia, 'lee Zozinɔn pɛɛnɔn nen 'gɔɛ, o 'nan wei 'tɔ bo.

²²Minsan 'e 'pa 'i 'va, en -yee "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn va!

'Fluba nen Pól -a cren -te Tit le

1 'An 'bó Pól 'bé 'fluba 'gúe -a cren -te. Bali 'suzan nen 'maan, en an ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali 'an 'pla 'nan 'an 'pa minnun nen 'e o 'si 'va 'nan 'o 'kón 'yee vé -a bé o va. 'An 'pa o va -e 'o yi -tera 'e da, te wee bóa 'e tiglí da. 2 'An 'pa o va -e o 'bli 'e 'kón 'belidí nen ya'a 'nyaan díe -yрэ. Kóo tú nen Bali 'ka tian 'tré dréle díe, yaa 'vú 'nan 'e 'belidí zíe -a -nóan "minnun le. En Bali zíe ya'a 'wlu 'séan dí. 3 'Bé nen 'gúe, tú nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'wú zíe -a 'le sóoman 'man 'bé e 'bó. -Yee "wean Bali nen e ci -kaa 'sizan 'wú 'jí -a bé, e 'wú 'nónnón zíe -a -peba 'wú 'an 'ló 'nan 'an vú minnun le.

4 Meeñ 'fluba 'gúe -a cren -te 'i 'bó Tit le. Meeñ Bali -le 'wú 'vú 'yie, en i wú "man. 'Wú 'kpa, i dré "le 'an 'pón -jí nen -le 'wú 'zú.

-Kaa "tú Bali 'lee -kaa 'sizan 'wú 'jí Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fódt -tróo -nón 'yie!

-Tí nen waa -tóa -leglizi min ceje -a?

5 Meeñ 'tói Crét 'tréda 'nan -e 'wúnun nen o -fú bé 'i 'le 'sran. 'I -leglizi nen 'fla -túdu da bé -a -jí min cejenun -tóo! 'Wúnun nen maan 'vú 'yie bé, -a da nen 'i 'ci "nrón -e 'i dré! 6 -Nyren 'nan, min nen waa -tóa -leglizi min ceje -a bé, 'tú 'tú 'ka 'kóan 'e 'padí "man "dí. -Yee ci 'nan, lí -kóan -a san wlu -túwli, en ya'a túe -e 'e nyin lí pee -sru "dí. -Yee 'nennun yi -teala Zozi da, 'tú 'ka 'kóan 'e 'padí o man lí -weedi 'lee -kónnen -weedi da dí, en o yie "naan min man. 7 'Wú 'kpa! E ya 'nan min nen 'e yie -tóa -leglizi -va bé, te 'tú 'tú 'e 'kón 'e 'padí "man "dí, kóo Bali -le 'nennun -peba 'a 'e wódt -yрэ. En te 'e 'kón min nen e ya "vale 'wú péeñón e 'cen 'yee 'wú da bé -a dí. En te 'bli 'e 'fó -a san jí tada dí. En te -a san 'e -wen mlindí -tróa 'e 'win -jí dí. En te -a san 'e 'wú 'blidí yú 'yí "dí. En te -a san "lala yú 'yí "dí. 8 'Pian 'e 'kón min nen e min 'kuan 'e 'pé "flí "a bé -a. En 'e 'wú "yí "drédtí yú "yí. En -a san 'e 'kón min tiglí 'a, 'e 'ta wóla Bali wei da tiglí, en 'e -kóla 'e 'flí 'pladí -a. 9 En "nyian -a san 'e 'kón 'e 'kóaladí Bali -le 'wú tiglí nen waa paa "jí "bé -a man. -Te e ya min zíe -a bé, -a -nan nen e -kólaman min -mienun "koe "tódtí -a 'o da 'wú "paadí tiglí zíe -a. En minnun nen o 'ka "vale 'o maan "yí "díe, e -kólaman -a -ci 'sídí -a -wlé 'nan 'wee tin 'ka 'nónnón dí.

Pól -a 'vú Tit le 'nan 'e Bali -le 'wú "paadí tiglí 'ci 'si minnun le!

10 Min "kaga "a ve 'o 'flí man 'nan o yi -teala Zozi da, te o 'ka "vale 'o 'ta wóla 'wú tiglí da dí. Minnun zíe o "kaga "a Zuif 'nón 'a, en o min ci baaman -jí 'wú "kaga "vidí -a, te 'wú 'bó 'ci "ka "dí. 11 -Yee "wean 'i o 'lébo 'pla "da! Kóo 'wú nen e 'ka 'wú tiglí 'a díe, -a 'bó nen waa

"paaman minnun jí, -e 'o "lala yú -dawli a. -Wee "wean 'kón -mie 'le "nen 'nón péeñón 'si 'si tiglí da. 12 Crét min -tú nen minnun -a 'sia 'wú 'tózán -a 'wú nen e -taa "dréle bé -a vidí man bé, e Crét 'nón 'le 'wú 'vú. Yaa 'vú o man 'nan: «Crét 'nón 'sen vé nen 'wlu 'a, en o ya "le pló winun -le 'wú 'zú, en kóannón nen waa, en -blífé da nen 'o 'ci "nrónman 'saza.» 13 'Wú nen yaa 'vú o man bé, 'wú 'kpa nen. -Yee "wean 'i 'wú 'pla -wlé 'klagla! 'I dré zú -e -wee yi -teradí Zozi da 'e dré tiglí 'e 'pée. 14 'I dré zú -e 'o "tróen 'si Zuif 'nón 'le polunun le. En -e 'o vúle 'o 'ta wóla minnun nen o 'ka "nyian Bali -le -sí tiglí da díe -wee 'sróen winun da dí. 15 -A -cin 'e 'kón 'i 'jí 'nan, minnun nen o ya 'saun Bali 'le bé, fé -tú 'ka o "trí 'tóa Bali 'le dí. 'Pian minnun nen o ya 'o "trí "tódí Bali 'le, te wa'a yi teala Zozi da díe, fé péeñón o "trí -tóa Bali 'le. Kóo -wee ci "nróndí péeñón dré 'wldí Bali 'le, en ya'a tin téa o da dí. 16 Waa vé 'o 'flí man 'nan o ya Bali -le vé -a. 'Pian 'wúnun nen waa dra bé, yaa -kóonman 'nan o 'ka Bali -le vé -a dí. Wa'a 'ta 'wóla Bali wei da dí, en o -pé 'ka 'sóa 'wú "yí "tú drédtí -a dí. Minnun zíe Bali 'ka o ye "yí "fo "dí.

2

Zú kó Zozi -sruzan 'e 'ta wú bé Pól -a 'vú Tit le

1 Tit, te 'i 'wú dré "le -wee 'wú 'zú dí! 'Pian 'yie vé bé, Bali -le 'wú "paadí tiglí bé, -nyren 'i vú minnun le! 2 'I vú -kónnón cejenun le 'nan, -wee 'wú 'fa 'e 'kón 'e 'sídí. 'I vú -wlé 'nan, 'o dré wú 'e maan minnun yie 'e 'nan o man. 'I vú -wlé 'nan, 'o 'flí 'kun 'wú péeñón 'jí. En "nyian bé -wee yi -teradí Zozi da, 'lee -wee min yidí "yí, 'lee -wee -póan 'sódtí bé, 'i vú -wlé 'nan, tú péeñón man 'wú zíe 'e 'kón o man 'pléble.

3 'I lumón cejenun -le vé 'vú "nyian zú. 'I vú -wlé 'nan, o dré wú 'e -kóon 'nan 'o ya Bali -le vé -a. En 'i vú -wlé 'nan, te 'o 'wú min man -wldí "dí. En 'i vú -wlé 'nan, te 'o -wen mlindí -tróa 'o 'win -jí dí. En 'i vú -wlé 'nan, 'o 'wú "yí "paa minnun jí. 4 -Te o ya 'wú zíe -a dréan bé, -a -nan nen o -kólaman 'wú "paadí -a lumónnún jí. En zú kó lumón 'e -sran yú "yí "bé, 'o "paa o jí. En zú kó lumón 'e 'yee 'nennun yú "yí "bé, 'o "paa o jí. 5 En "nyian bé 'o "paa o jí 'nan, 'o 'flí 'kun 'wú péeñón 'jí. En 'wú nen e 'tú "paa lumónnún man bé te 'o dré dí. En 'o dré -kónnen wlu lumón tiglí 'a. En 'o 'ci 'e 'kón "yí. En 'o 'ta wóla 'o -sran wei da. 'Wú péeñón zíe -a 'bó nen 'o "paa o jí, "tógó minnun 'o 'wú 'wldí Bali wei man.

6 'I 'wú 'pla "nyian -gobonun le. 'I vú -wlé 'nan 'o 'flí 'kun 'wú péeñón 'jí. 7 Tit, 'i 'bó nen 'i dré -wee 'wú -kóon "manzan 'a 'wú "yí "dréan. En 'yie Bali -le 'wú "paadí bé 'e 'kón 'e 'nóan da, te 'i -té sróan -a "fo "dí! 8 Bali -le 'wú tiglí nen min 'ka 'kólaman -a -sa -fódtí -a díe, -a 'bó nen 'i "paa minnun jí. 'I dré zú -e

'yra 'e-kaa 'nanmannon 'te, te wa'a 'kolaman 'w1 'wliidi 'twlii 'vidi -a -kaa man di.

⁹En "nyian 'i 'w1 'pla noannun le 'nan, 'o 'ta wola 'o 'tazan wei da 'w1 pɛɛnon 'ji. 'I 'v1 -wle 'nan, 'o 'tazan ci 'sɔ wunun dre, en te 'o 'sa -fo -a 'nean di. ¹⁰En te 'o -wee fe -to crin wo di. 'Pian 'o yie 'troa 'w1 'yi "dredɪ da. 'O dre zi yi pɛɛnon man -e minnun 'o Bali nen -kaa 'sizan 'w1 'ji -a be -yee 'w1 "paadi -si -fo.

¹¹'W1 pɛɛnon zɪe -a 'bɔ nen 'i 'cin -to minnun ji, kɔɔ Bali 'yee "yi "nen e ci blamin pɛɛnon 'si 'w1 'ji vɛ -a be -a ta 'bɔla. ¹²En -yee "yi zɪe -yɛɛ "paaman -kaa 'ji 'nan, -kaa 'si 'w1 pɛɛnon nen e 'ka Bali ci 'sɔ w1 -a dre -a -sru! En 'nan -kaa 'si blamin ci 'sɔ wunun -sru! Yaa "paaman "nyian 'nan, to nen -kaa ci -ji 'gɔe -kaa 'ta wo -kaa 'fli 'kundi -a 'w1 pɛɛnon 'ji, en -kaa 'w1 nen e ci 'kpa be -a dre, en -kaa 'yra -te Bali man! ¹³-Kaa dre zi, te -kaa ci "nran yi -dan be -a man -pɛan. Yi zɪe -a da nen -kaa 'sizan 'w1 'ji Zozi Crizi nen -cee Bali -dan a be, e -taa 'yee 'te 'san -a. ¹⁴E w1 "man en e -kaa 'leji -ka 'wo. Yaa dre zɪe 'nan -e 'e -kaa 'si 'w1 'wliidi pɛɛnon 'le nɔanba -ji. En "nyian 'nan -e 'e -kaa dre minnun 'saun nen o ci 'e 'saza 'le vɛ -a be waa. Yaa dre zɪe 'nan, -e -kaa kɔn minnun nen o ci 'o kɔaladi 'w1 "yi "dredɪ man be waa.

¹⁵'W1 pɛɛnon zɪe -a 'bɔ nen 'i "paa minnun ji! 'I 'pla -wle 'w1 'a, en 'i "trɔɛn nyuɔn! 'Nyrannan zɪe -a 'bɔ nen Bali -a -pɛba 'wo 'i 'lo. Te 'i 'fli 'tɔi -e min -to 'yei dre 'e 'pela koda di!

3

Zozi-sru 'ta wɔdi

¹'I -cin -to Zozinon pɛɛnon 'ji 'nan, 'o 'ta wola minnun tanon wei da, en 'w1 nen waa ve be 'o dre! En 'o man 'e 'kɔn 'e woɔdi to pɛɛnon man 'w1 "yi "dredɪ -a! ²Te 'o min 'to 'te di! Te 'o 'w1 'bliidi yi "yi "di! 'Pian to pɛɛnon man be, 'o 'kɔn -trɔɔ, en min -tɔɔ pɛɛnon yidi "yi 'e 'kɔn o ji!

³Fe nen maan ve zɪe -yɛɛ ci 'nan, -kaa 'bɔ 'gɔe 'e tede be, te -ka 'a 'w1 'to w1 dra di, en te -ka 'a yie 'ka 'naan min man di. En "nyian be -kaa yi -teala 'w1 nen e 'ka 'w1 tighl 'a die -a da. En te -kaa ya fe -to -tɔɔ pɛɛnon yidi "yi 'le nɔan -a 'lee blamin ci 'sɔ wunun 'to 'tɔɔ pɛɛnon 'le nɔan -a. Te -kaa nyannen dredɪ ye "yi, en te -kaa min lo fe ye "yi 'le 'e dre -cee vɛ -a. Te -kaa "naan min man, en minnun "naan -cee "man.

⁴'Pian zi -kaa 'sizan 'w1 'ji Bali 'yee "yi 'lee 'yee min yidi "yi "ta 'bɔla be, ⁵-a -nan nen e -kaa 'si 'w1 'ji. Ya'a drele 'nan 'w1 'yinun nen -kaa dre be -a man nen di, 'pian -kaa nyrinda 'be 'sɛn 'da. E -kaa ya 'e 'pɛe Bali lei 'saun 'le 'plɛble 'a 'nan -e -kaa dre min -tre -a. 'W1 zɪe -a dredɪ be, e ya "le -kaa -sru di -le 'w1 'zɔ. ⁶'W1 'kpa Bali -ta 'yee lei 'saun 'a -cee. E ci la -kaa 'sizan 'w1 'ji Zozi Crizi -va, en e -ta -a 'e 'ciadi "da. ⁷Bali -le "yi "le "wean be, e -kaa dre min

tighl 'a 'e 'le. -Yee "wean -a -cin a -kaa 'ji 'nan 'belidi nen ya'a 'nyaan die, yaa -nɔan -cee.

⁸'W1 zɪe, e ya 'w1 tighl 'a, en e ya "le min 'e yi -tera "da "fo! An ya "vale 'i 'to 'wunun zɪe -a da 'kpa tighl, -e minnun nen o yi -tera Bali da be, 'o yie -trɔa 'w1 nen e ci "yi "be -a dredɪ da 'kpa tighl. 'W1 zɪe -yɛɛ ci "yi, en -yɛɛ "paa min va.

⁹'Pian -sa -fɔdi nen ya'a 'w1 'paa "va "min le die 'i "paala "man! En Zuif 'non tranun kluda w1 'lee Moizi -le -pei -to wunun be, te 'i 'w1 'bli "da "di, en te 'i -sa -fɔ "da "di! 'I "paala "man, kɔɔ e ya 'w1 "tun "a. ¹⁰Min nen -yee 'w1 "paadi min "cean 'e cin man be, 'i 'w1 'pla -yɛɛ! -Te yia 'pla -yɛɛ 'e 'pa -a -to, en yia dre 'e 'pa -a "fli, te ya'a maan "yi "die, 'i -nyran si -sru. ¹¹Kɔɔ yia -to "men 'nan, min zɪe 'e 'fli 'si -si tighl da. 'W1 'wliidi "drezan nen, en 'e 'fli 'pla Bali -le nyran -bli di wlu.

Pɔl 'w1 'nyranman 'v1

¹²-Te Ateama nen, en -te Tisik nen, to nen an o -to "paa -sia 'yie be, 'i man -wee -e 'i 'bɔ "nyiando 'an man Nikopoli. 'Fla zɪe -a da nen an to -wliidi "nen min 'ka 'kolaman -e 'e 'kɔ 'ta wɔnan die -a dra.

¹³Tit, 'i yra 'si! 'I 'pa Zena 'lee Apolo -va -wee -kɔdi 'ta wɔnan -ji! Te fe -to 'e klɔ o man di! Zena 'bɔ a min nen min -fɔa -a -sru -e 'e min 'leji w1 -bli be -a. ¹⁴En -kaa "bɔi Zozinon "nyian be, e ya "le "o 'w1 "yi "dredɪ -tranla fe nen -a 'w1 a min man be, -a -nɔndi -a -yɛɛ! -Te o ya 'wunun zi -a dɛnan be, te o 'ka 'trɛda 'e "tun "di.

¹⁵Minnun pɛɛnon nen kɔ ci waa 'gɔe, wei 'to bo. En minnun nen o 'kɔ ye "yi te o yi -teala Bali da be, 'i o 'tɔ bo.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnon 'va!

'Fluba nēn Pōl -a crēn -tē Filemōn lē

1 'An 'bō Pōl bē, Zozi Crizi -le 'nyranman 'padī man nēn an ya -pō 'kuin. Mēēn 'fluba 'gōē -a crēn -tē 'kō 'vale -kaa "bōi Zozizan Timote -a.

Kōa crēn -tē 'i 'bō Filemōn lē. I ya 'kōē min 'kpa -a, ēn i Bali -le 'nyranman "paa "lē 'kōē 'wī 'zō. Kōi 'tō bō. 2 'En e ya "nyian -kaa "blu Zozizan Apia -le vē -a, kōa 'tō bō. 'En e ya "nyian Azip nēn e cī -kuli -tōwli zīē -a man "lē 'kōē 'wī 'zō bē, -yēē vē -a. Kōa 'tō bō. 'En e ya "nyian Zozinōn nēn 'o cin yē 'i 'bō Filemōn -le 'kuin bē, -wēē vē -a. Kō 'o 'tō bō.

3 -Kaa "tī Bali 'lēē -kaa san Zozi Crizi 'o 'wēē "yī 'lēē 'wēē -fōdī -tōō -nōn 'cēē.

Pōl Bali trō 'ba Filemōn lē

4 Filemōn, -tē an ya Bali trō 'banan 'yīē bē, tō pēēnōn man tē an Bali muo -fōa. 5 Kōō 'yīē yī -tērādī Minsan Zozi da, 'lēē 'yīē Zozinōn yīdī "yī "bē, -a 'wī -sēanla 'an da 'gō. 6 -Yēē "wēan -tē an ya Bali trō 'banan bē, maan laabo -yrō 'nan, 'yīē yī -tērādī Zozi da bē 'yēi "kōē "tō 'i da 'padī -a Zozinōn 'va. "Yī 'tō 'tōdō pēēnōn nēn o drē -cēē vē -a -kaa drē Crizi -lē vē -a -lē "wēan bē, 'i -kōnēn "yī! 7 'An "bōi Zozizan, 'yīē min yīdī "yī "nēn yīa drē ēn Zozinōn 'cī yīa "tra "bē, e cī "nran -nōn 'mēn -dan, ēn yaan "kōē "tō 'an da.

Pōl Filemōn -lē nōan 'lī 'e da -yrē

8 Filemōn, 'wī nēn kō 'i drē bē, Crizi -a -sī -nōn 'mēn -e 'an 'tō 'i man -sa -a, 'nan 'i drē. 9 'Pian min yīdī "yī "lē "wēan bē, toba -jī nēn an -ciala. 'An 'bō Pōl bē, an drē cejē, ēn 'bē nēn 'gōē Zozi Crizi -lē 'nyranman 'padī man nēn an ya -pō 'kuin 'gō. -Yēē "wēan 'i 'wī 'mēn toba 'gōē -a man! 10 Toba zīē -nyrēn 'yīē nōan Onezi -lē 'wī 'a. -Pō 'kuin 'gō nēn an Zozi 'lē 'wī 'vī -yrē, ēn e wū "man. E drē 'sīēn "lē 'an 'pōn -jī nēn -lē 'wī 'zō. 11 'Wī 'kpa, maan -tōa 'nan, 'e tēdē bē Onezi 'wī 'wīdī drē 'yīē. 'Pian 'bē nēn 'gōē, e drē min nēn e -kōlaman e "paa 'kō 'va 'kpa bē -a.

12 E drē 'sīēn "lē 'nan 'an 'man mēn -tō -lē 'wī 'zō. An "ta -a līa 'e da 'yīē. 13 'Bē nēn an ya -pō 'kuin Zozi Crizi -lē 'wī 'nōnōn vīdī man 'gōē, an ya "vale 'e 'fō 'an 'srōn 'gō, tē e "paa 'an 'va "lē yīē cī -a drēnan. 14 'Pian an 'ka "vale 'nan 'an 'wī zīē -a dra, tē yīē "cēē -sī -nōn 'mēn dī. An ya "vale 'nan, -tē i "ta 'wī "yī "dra 'mēn bē, 'e 'sī 'i 'bō 'a, 'pian tē 'e drē 'nan 'an 'tō 'i man -sa -a dī.

15 -A -mie dra bē, Onezi -tē -jī 'i 'lō tō "wēnēn 'a 'nan, -e 'lō nēn e "ta -a wō bē, 'e 'fō 'i 'va 'lī "fō "lē vē -a. 16 Fē nēn maan vē zīē -yēē cī 'nan, 'bē nēn 'gōē Onezi 'ka "nyian 'i 'lō "lē nōan "tun "lē 'wī 'zō dī. 'Pian -a "yī "mlīan

min lō nōan da, kōō e drē 'sīēn 'i "bōi Zozizan nēn yīa yē "yī "bē -a. Onezi -nan wī a 'an man 'kpa tīgī, 'pian maan -wēēman 'nan 'yīē vē 'e 'cīla "da! Kōō 'i 'lō min nēn ēn e drē "nyian 'i "bōi Zozizan 'tō -a.

17 An ya 'i "bōi Zozizan 'tō -a, mēin trō "baa 'nan Onezi "ta "lō "bē, 'i 'kun 'i 'pē "fī "a, "lē zī yīa dra paan 'mēn bē -yēē 'wī 'zō! 18 'Wī oō 'wī nēn yāa drē 'yīē bē, 'yian 'pēn -a! 'En tē 'yīē fīēn nēn "da oō, 'yian 'pēn -a! 19 'Wī nēn an "ta 'bē vē 'yīē 'gōē, mēēn 'bē crēn -tēa 'an 'fīi -a. Maan vē 'yīē 'nan, maan 'lējī baala 'yīē. 'Pian -a -cīn 'e 'kōn "yīē 'jī 'nan, 'mēn fīēn a 'i da "nyian, kōō 'mēn "wēan nēn i 'belīdī 'yī.

20 'An "bōi Zozizan, mēin trō "baa 'nan, 'wī "yī "nēn maan laabo 'i 'lō bē 'i drē Minsan 'tō 'jī. Kō yīa Zozinōn 'a, -yēē "wēan 'i yīa 'sī, 'i 'cī "nrāndī -nōn 'mēn 'wī zīē -a drēdī -a. 21 An 'fluba 'gōē -a crēn -tē 'yīē, kōō an yī -tēala 'i da 'nan, 'wī nēn maan laabo 'i 'lō bē yīa dra. 'Wī 'kpa, maan -tōa 'nan, i -taa -a drēlē e -ciala "da.

22 'Wī nēn 'bē cī 'an 'bō 'lē vē -a bē, -nyrēn 'gō. Maan laabo 'i 'lō 'nan 'i 'kōn "bō "tō man drē 'an nyinnan -a, kōō -a -cīn a 'an 'jī 'nan, 'cēē Bali trō 'badī -lē "wēan bē, Bali "wē "man -e 'o 'sī 'an man, tē an "ta "lō 'ka 'va nun.

23 Epafra "e 'nan, 'yēi 'tō bō. Zozi Crizi -lē 'nyranman 'padī -lē "wēan kōē cī -a -pō 'kuin 'gō. 24 Mark 'lēē Ariza 'lēē Dema 'lēē Luk nēn, o "paa 'an 'va Bali -lē 'nyranman 'panan bē, o 'nan, 'wēi 'tō bō.

25 Minsan Zozi Crizi -lē "yī 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va!

'Fluba nen min -tu -a cren -te Ebre 'non le

Bali 'e 'fli koon minnun le 'e 'pi -a

¹ 'Li 'e tede be, Bali ciila 'e 'lewei vnon 'va, en e 'wi tin 'ba -kaa tranun le. E 'wi tin 'ba -wle 'e 'pa -a "kaga, en e ciila 'pe "kaga "ji te yaa tin "baa -wle. ² 'Pian to -nyranman nen -kaa ci -ji 'gve, Bali 'e 'fli koon -cee 'e 'pi -a. Bali ciila "va, en e fe ppenon dre. Fe ppenon 'bo zie Bali -a -non -yre -yee ve -a. ³ Bali -pi zie, -yee Bali -le -dan koon -cee, en e Bali 'sia -pe ppenon 'ji. 'Pleble nen -a wei -lo be -yee -maan labli 'lee 'tre a -nan tian. -A -pi -towli zie -yee 'tredanon ppenon 'le 'wi 'wliidi fui, en e -ko -nyenlea Bali nen 'pleble ppenon 'san -a be -a -pe "yi "da laji lou.

Bali -pi a -dan

⁴ Bali -pi zie -a -dan "mlian Bali -le 'pasianon ppenon nen laji be o da. Koo 'to -dan nen e "mlian o ppenon 'le ve da be, -a 'bo nen Bali -a -non -yre. ⁵ Maan ve zie 'nan -e 'wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, -a -cin 'e -traa 'ka 'ji. Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«'Ye ci 'men 'nen 'a,
-e 'e 'sia cee go man be
an dre 'i "ti "a.»

En "nyian 'nan:

«An -koon -a "ti "a,
en e -koon 'an 'pi -a.»

'Wi zie Bali 'ka tian 'li -a vile 'yee 'pasiazan -to man "fo "di. ⁶ En "nyian be Bali -taa 'yee 'nen flin 'pale -sia 'treda 'e 'pee. 'Wi nen 'e 'cren -tedi to zie -a -ji 'wi 'a be -nyren 'gu.

«Bali 'e 'nan 'yee 'pasianon ppenon nen laji be 'o "po soon "wlu, -e 'o bo!»

⁷ 'Wi nen Bali -le 'pasianon nen laji be -wee ve -a be, -nyren 'gu.

«Bali 'yee 'pasianon dre

"le fulo 'pleble 'zo,

en e 'e 'sunon dre

"le 'te nren -le 'wi 'zo.»

⁸ 'Pian 'wi nen Bali -a 'vi 'e 'pi man be, -nyren 'gu. E 'nan:

«I ya Bali -a,
en 'yie mingonnen -blidi 'leda "ka "di.

'Wi tigli dredi -a nen

i mingonnen -ble 'yie minnun da.

⁹ Yi 'a 'wi 'wliidi "dredi ye "yi "di,

'wi tigli dredi nen yia ye "yi.

-Yee "wean 'an 'bo nen 'yie Bali -a be,

mein 'si "va,

en ci "nrandi nen e "mlian

'i boenun ppenon 'le ve da be,

maan -non 'yie.»

¹⁰ En Bali -a 'vi "nyian 'e 'pi man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fe ppenon dredi pou sianan "be,

i 'tre dre, en i labli dre.

¹¹ 'Tre 'lee labli 'nyan to a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te so 'mon be, e sremam.

'Wi 'towli zie,

-yee dra 'tre 'lee labli le.

¹² -Te so 'mon be,

waa ta -fooman so -tre -a.

'Wi 'towli zie,

-a 'bo nen yia dra 'tre

'lee labli le.

'Pian 'yie ve be,

i -fo -nan 'li 'trilii,

en 'yie 'belidi 'leda "ka "di.»

¹³ 'Wi nen Bali 'ka tian 'li -a vile 'yee 'pasianon nen laji be -a -to le die, yaa 'vi 'e 'pi le. Yaa 'vi -yre 'nan:

«'I 'nyran 'an 'pe "yi "da!

'I 'fo -nan zie, -trilii

-e 'an 'cen 'i 'nanmannon 'klidi man.»

¹⁴ Bali -le 'pasianon nen laji be -wee ve a "me 'ko? O ya Bali 'sunon 'a, en Bali o "paa -sia 'nan 'o 'pa minnun nen Bali o "sia 'wi 'ji be o va.

2

'Wi nen Zozi -a 'vi be, te 'ka -fola 'ka "træen -sru "di!

¹ Bali -pi -dan "mlian Bali -le 'pasianon nen laji be o da. -Yee "wean 'wi ppenon nen -kaa 'man -yee 'wi 'a be, e ya "le -kaa yie -traa "da, -e -kaa vile -kaa 'si -si tigli da di! ² -Kaa -taa 'nan, 'wunun nen Bali -le 'pasianon nen laji be waa 'vi 'li -kaa tranun le be, Bali -a "va 'nan 'o 'ta wola "da. 'Pian min nen ya 'a 'ta wola "da "die, Bali 'wi "nen koon -a san le. ³ 'Wi 'towli zie, -yee boa "nyian min nen ya 'a 'wile "man -e Bali 'e 'si 'wi 'ji die -a man. Bali 'wi "nen -koonman -yre, e -ciala "da. Zozi nen Minsan a be, -yee 'vi 'e tede 'nan Bali min "sia 'wi 'ji.

Minnun nen o 'wi zie -a 'man be, waa 'vi -cee 'wein 'nan 'wi 'kpa nen. ⁴ En 'wi nen waa 'vi be, Bali 'bo -a -ci koon 'nan 'wi tigli nen, koo e ciila o va, en o -ce sron "wi -dandannun 'lee 'lebo "fo 'wi 'to 'tudu ppenon dre. En "nyian be, 'yi 'to 'tudu ppenon nen Bali lei 'saun -a -non "min le be, Bali -a pli o man 'e 'ci 'so a.

Zozi 'va nen min 'sia 'wi 'ji

⁵ 'Tre -tre nen e -taa "be, koo -nan 'wi 'vi 'cee. 'Ka -to 'nan 'tre zie, Bali -le 'pasianon nen laji be -wee "cee "paala di. ⁶ 'Wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'ci 'nrøn "da. E ya 'e 'cren -tedi fe -to -nan 'nan:

«-Me "nen blamin -a,

en 'i 'bo Bali,

'i 'ci "nrønman "da?

En -me "nen Blamin -pi -a,

en 'i 'bo Bali,

-a -nan wi a 'i man?

⁷ I Blamin -pi dre "wennon

'yie 'pasianon nen laji be

o man to "wennen 'a.
"Be -sru, i 'to -dan non -yre,
en yia 'to wu.

⁸Yia -to mingonnen -a fe pænon da.»
-Te waa 'vi 'nan Bali Blamin -pi -to
mingonnen -a fe pænon da be, fe -to 'ka 'e 'sidi
'va "fo 'di. 'Pian ka'a 'w1 z1e -a -konnen 'ye
to 'gve -a -ji di. ⁹'W1 nen -cee -toa "be, -nyren
'gu. Bali Zozi dre "wennon 'yee 'pasianon
nen laji be o man to "wennen 'a. Bali ci a
"yi "le "wean e 'w1 z1e -a dre, 'nan -e Zozi 'e
'ka blamin pænon 'leji. 'Be nen 'gve -kaa -
toa "men 'nan, Bali 'to -dan -non -yre, en yaa
'to wu, -a yra nen yaa 'y1 -kaa man be -yee
'wean.

¹⁰'W1 'kpa nen, Bali nen e fe pænon dre, en -
yee -maan e ya -nan tian be, e ya "va 'nan 'yee
'nennun 'kaga 'o 'yee -dan ci yi. -Yee "wean
yra yidi man be Bali Zozi dre min tighl 'a, 'nan
-e 'e Bali va -si 'le 'so minnun le. 'W1 nen Bali
ci "va "be -nyren z1e.

¹¹Zozi nen e blamin -le 'w1 'wlidi fui be, -
a "ti "nen Bali -a. En minnun nen Zozi 'wee
'w1 'wlidi fui be 'o "ti "dra -towli 'o 'vale Zozi
'a. -Yee "wean Zozi 'ka 'yra tea o laabudi -a 'e
'bounun di. ¹²Koo yaa 'vi Bali le 'nan:

«Mein 'nan w1 ve 'an "bounun le.
Mein 'to dra -dan minnun pænon nen
o dre 'yie ve -a be o yie man.»

¹³En yaa 'vi "nyian 'nan:
«Men yi -teradi pænon a Bali da.»
Yaa -to "nen "nyian -a vidi -a 'nan:
«Maan nen 'gu,

koe ci 'nennun nen i o -non 'men be waa.»
¹⁴'Nennun z1e o o -ya blamin -a. En -kaa -
toa 'nan, yi -to boa "be -e blamin 'e 'ka Satan
-le 'pleble a blamin da -le "wean. 'W1 z1e -yee
'wean nen o Zozi 'ya blamin -a, en e -ka yiba
"plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'pleble 'le 'ka. ¹⁵E
dre z1e 'nan -e minnun nen -wee "klandi -ka
'lo -le "wean o ya Satan -le noannun a be, Zozi
'e o 'si Satan -lo noanba -ji.

¹⁶Maan 'nan 'an ve 'cee 'nan, Bali -le
'pasianon nen laji be, o va 'padi -le "wean "cee
Zozi 'ta di, 'pian e -ta 'pale Abraam kluda
'non 'va. ¹⁷-Yee "wean nen Zozi dre blamin
-a. E dre z1e 'nan -e 'e -kaa blaminun 'sia -
pe pænon 'ji. 'Nan -e 'e -kola "dredi -a Bali -
panzan -dan nen minnun nyirinda -scan "da
en 'e 'ta wola Bali wei da be -a. E wu "man en
'e -ka 'nan -e minnun pænon 'o dre 'saun Bali
'le. ¹⁸Zozi 'kolaman 'padi -a -kaa 'va, koo yra
yidi nen e boa -kaa man be, e 'bo -yee "man.
En "nyian Satan nen e -kaa man -taan "be, e
-yee "man -tan.

3

Zozi -dan 'mlian Moizi da

¹'An "bui Zozinon, ka dre Bali -le ve -a, koo
Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'ko laji. -Yee "wean
'ka 'ci "nrøn Zozi da. Bali -a 'pa 'sia 'træda, en

-yee dre -cee Bali -panzan -dan a. -A 'bo 'le
'w1 nen -kaa ve minnun le. ²Bali Zozi 'si "va
en yaa dre 'a. Zozi 'ta 'wola -a wei da. 'W1
'towli z1e -a 'bo nen Moizi -a dre 'li. E 'ta 'wola
Bali wei da, te -yee ci Bali -le minnun 'lezan
'a. ³'Pian Zozi -dan "mlian Moizi da. -A -
cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, min nen e 'kon 'to be, -a
'to "we e "mlian 'kon 'bo nen yaa -to be -a da.
⁴En "nyian be, 'kon 'todu pænon nen 'træda be,
blamin 'be -to, 'pian Bali 'be fe pænon dre.

⁵'Li be, Moizi a Bali 'suzan "tun "a Bali -
le minnun yei. E 'ta 'wola Bali wei da, en 'w1
nen Bali "ta -a dra be, -a 'bo nen yaa ve Bali -le
minnun le. ⁶'Pian Crizi -le ve be, Bali -pi nen,
en Bali 'yee minnun pænon 'peba 'wo -yru. -
Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te
-kaa 'pe -sru 'e 'toa di, en -kaa yi -tera Minsan
da ci "nrandi -a.

Bali -le minnun 'o "træen -toa Bali wei le!

⁷'W1 z1e -yee "wean nen 'ka "træen "to 'w1
nen Bali lei 'saun -a 'vi be -yre. Koo e ya 'e
'cræn -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te ceeḡo nen
ka ci Bali wei mannan be,
⁸te 'ka "træen "yuyu 'tan di!
Te 'ka 'w1 dre
'le 'ka tranun -le 'w1 'zø di!
Te o ya "bui "da be,
'o 'ci -to lou 'an man,
en waan 'le weela.
⁹An 'w1 "kaga dre 'o yie man
le -fuba sinjen wlu paan 'le 'nan -e 'waan 'to

vi,
'pian 'be 'nan nen 'o 'ci -to lou 'an man,
en waan 'le weela.
¹⁰-Wee 'w1 dreda 'an 'ci sre,
en maan 'vi 'an 'fli le 'nan:

«Tu pænon man be
-wee -wulo -ji "nrondi o "sia 'an man -koo bli.
-Si nen an ci -a -koo nnan -wle "be,
o 'ka 'be 'va di.»

¹¹-Yee "wean 'bli 'fo 'an 'ji o man,
en an -to "da 'nan:
«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,
wa'a boa -nan 'li "fo 'di!»

¹²'An "bui Zozinon, 'ka yie 'to 'ka 'fli -va!
Min -wldi "nen ya'a yi -teala Bali da di, -e 'e
'si Bali -sru "be, te 'e 'kon 'ka yei "di. ¹³'Pian yi
-todu pænon man be, 'ka cin "koe "to 'ka da!
'W1 nen Bali -le 'fluba -a 'vi 'nan, -te ceeḡo nen
ka ci Bali wei mannan be, -te e ya tian 'cee ve
-a be, 'ka cin "koe "to 'ka da! -Te ka ya 'w1 z1e
-a dre nan be, 'w1 'wlidi 'ka 'kolaman min -to
man yidi -a 'ka yei -e -a san 'e "træen "yuyu
'tan Bali va di. ¹⁴Fe nen maan ve z1e -yee ci
'nan, -te -cee yi -teradi Bali da -ji, -kaa 'pe -
sru 'ka toale di -trilii en -kaa 'le 'sran be, te
-kaa 'vale Crizi -a -cee 'ta 'wola. ¹⁵Koo e ya 'e
'cræn -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te ceeḡo nen ka ci Bali wei mannan be,
te 'ka "træen "yuyu 'tan

"le 'ka tranun -a dre "bui "da be -yee 'w1 'z0 d1!»

¹⁶ Tu z1e -a man be, -tunun le nen Bali 'w1 tin 'ba, "be -sru en 'o 'ci -to lou Bali man? Minnun pænon nen Moizi o 'si nãanba -ji Ezipti be o nen. ¹⁷ En "nyian -tunun man nen Bali ci sre le -fuba sinjen wlu? Minnun nen o 'w1 'wliđi dre en o kaa "bui "da be o nen. ¹⁸ Bali -to "da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be, wa'a boã -nan 'li "fo "d1!»

-Tunun -le 'w1 nen Bali -a 'v1? Minnun nen o Bali wei -fõla 'o "trõen -sru "be o nen. ¹⁹ 'W1 pænon nen e 'bõ -kaa tranun man z1e, yaa -kõonman -cee 'nan, wa'a yi -telea Bali da d1 -le "wean, wa'a bõle fenan nen Bali -a 'pla -wee 'flinla "nan "a be, -a -nan d1.

4

¹ -Te Bali -a 'v1 'nan, e fe -to -nan 'pla minnun -le 'flinla "nan "a be, -kaa y1e 'tõ -kaa fli -va, "tõgõ -kaa 'va min -to 'e v1e 'e bõ 'flinla "nan z1e -a -nan d1! ² Kõõ -kaa Bali -le 'w1 'nõnnõn 'man "le z1 -kaa tranun -a 'man "bui "da be -yee 'w1 'z0. 'Pian wa'a 'sileã 'w1 'a d1, -yee "wean nen wa'a "nen -bluđe d1. ³ -Kaa nen -kaa yi -tera 'w1 'nõnnõn z1e -a da be, -kaa boã 'flinla "nan "nen Bali -a 'v1 be -a -nan. Kõõ yaa 'v1 -kaa tranun "le "man 'nan:

«'Bli 'fõ 'an 'ji o man, en an -to "da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be, wa'a boã -nan 'li "fo "d1!»

'Flinla "nan z1e Bali -a 'pla 'li 'e 'cẽn tu nen e 'tre 'lee la dra be -a man. ⁴ Kõõ e ya 'e 'cřen -teđi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Z1 Bali fe pænon dre yi -tõđõ 'shẽeđõ be, -a 'sõravlizan da be, en e flinla.»

⁵ 'Pian 'fluba nen -kaa 'sia -a ta vnan 'gõe, e ya 'e 'cřen -teđi 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be, wa'a boã -nan 'li "fo "d1!»

⁶ -Kaa tranun nen o Bali -le 'w1 'nõnnõn 'man e 'teđe be, wa'a 'ta wõlea "da "d1, -yee "wean nen wa'a bõle 'flinla "nan z1e -a -nan d1. 'Pian Bali a "va 'nan minnun 'o 'bõ -nan. ⁷ -Yee "wean e yi -to kõõn minnun le "nyian. Yi z1e yaa 'to 'pa cẽegõ. Le "kaga "be -sru Bali ciula David -va en e yi z1e -yee 'w1 'v1. Yaa 'v1 'nan:

«-Te cẽegõ nen ka ci Bali wei mannan be, te 'ka "trõen "yuyu 'tan d1!»

⁸ -A -cin 'e 'kõn 'ka 'ji 'nan, Zozue 'bõla -kaa tranun -a Kanan 'leđlõn 'ji 'vaa "be -sru en David -a 'v1. 'W1 z1e -yee -kõonman 'nan 'flinla "nan "nen Bali -a 'v1 be, -a -nan "cẽe Zozue 'bõla -kaa tranun -a d1. ⁹ -Yee "wean 'flinla "nan "nen Bali -a 'v1 be, e ya tian Bali -le minnun man -pennan. ¹⁰ Min nen e 'flinla

"nan z1e -a 'v1 be, -a san "flian 'yee 'nyranman pænon 'pad1 -a "le z1 Bali flinla yi 'sõravlizan da be -yee 'w1 'z0. ¹¹ -Yee "wean -kaa -cee 'pleble pænon 'sia, -e -kaa bõ 'flinla "nan z1e -a -nan! -Kaa dre z1e, -e min -to 'e v1e 'e 'kõõn -kaa yei -e 'e 'w1 dre "le -kaa tranun -le 'w1 'z0 d1. Wa'a 'ta wõlea Bali wei da d1, en wa'a bõle 'flinla "nan z1e -a -nan d1.

¹² Bali wei be, fe -to nen -a y1e a "man "be -nyren. -A "koe "a 'e da, en -a 'le a "man 'e "mlian sen 'le "fli "da. -Te Bali 'w1 tin 'ba min le be, e -wlamlan min man -wliđi. Min 'wle 'fõnan 'e cin "nen, 'lee min 'wle 'ji -srun, 'lee min lei, 'lee fe pænon nen min ji be, -a -to 'ka 'fo "man 'e yõđi d1. Min -wulo -ji "nrõndi pænon, 'lee 'w1 yõđi pænon nen min ji be, Bali wei -a ta bõala 'vaa en e tin -tea "da. ¹³ Fe -to "ka -e 'be 'fo 'e yõđi Bali man d1. Bali -a pænon 'nan ye, kõõ -a ta a 'e 'sidi -yre "fo. 'W1 pænon nen min -a dre be, Bali le nen yaa -sru "ve.

Zozi 'be -cee 'w1 ve Bali le

¹⁴ -Cee Bali -panzan -dan a, e ya Bali 'srõn. Zozi nen Bali -p1 -a be, -nyren. -Yee "wean 'w1 nen -kaa yi -tera "da en -kaa ve minnun le be, te -kaa 'pe 'e plõ "man "fo "d1! ¹⁵ -Te -kaa "koe 'ka -kaa da Bali -sru 'ta wliđi -a d1e, -cee Bali -panzan z1e 'w1 nen -kaa man be yaa -tõã. Kõõ Satan nen e -kaa 'man -taan "be, e -yee 'man -tan, 'pian ya'a 'w1 'wliđi "tõwli "drele "fo "d1. ¹⁶ -Yee "wean -kaa yi -tera Bali da, -e -kaa -p1 -yee mingõnnen pein man. Fe z1e -a -nan nen -kaa nyrinta -sean Bali da, en e "yi "dra -cee to nen -kaa 'mean dre 'nan 'e 'pa -kaa 'va be -a man.

5

¹ Min nen Bali -a "sia "va 'e 'panzan -dan a be, yaa "sia "va minnun yei, 'nan -e min z1e 'yee 'su o pænon 'le ve -a. -Te min 'w1 'wliđi dre 'nan en e -ta -a -nan fe -a be, min z1e -yee -nõan Bali le. ² Bali -panzan -dan 'bõ be, minnun nen o 'w1 'wliđi "dra te wa'a -ci tõã d1e, e -wee 'w1 'ci maan. Kõõ to -mie bõã "be, -a 'bõ "nyian e 'w1 'wliđi "dra. ³ -Yee "wean e 'yee 'w1 'wliđi "man fe -nõan Bali le, "le z1 e minnun -le ve dra be -yee 'w1 'z0.

⁴ Min "cẽe 'e 'fli -tõã Bali -panzan -dan a d1. Bali 'bõ 'be min -tõã 'e 'panzan -dan a "le z1 -yaa dre Aron le 'li be -yee 'w1 'z0.

⁵ 'W1 pænon z1e -yee dre "nyian Crizi -le ve -a. -Yee "cẽe 'e 'fli -tõã Bali -panzan -dan a d1. 'Pian Bali 'be -to 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'v1 -yre 'nan:

«Y1e ci 'men 'nen 'a, -e 'e 'sia cẽegõ man be an dre 'i "ti "a.»

⁶ En Bali -le 'fluba 'ji be, Bali 'w1 tin 'ba "nyian fe pee -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a, "le Melcisedek -le 'w1 'z0, en i -fo "a 'li 'trilii.»

7 Tɔ nɛn Crizi a 'trɛda bɛ, e Bali trɔv 'ba 'plɛblɛ, tɛ -a yɛ 'yi -sɛan 'e da. ɛn Bali nɛn e -kɔlaman -a 'sidɪ -a -ka 'lɔ bɛ, ya'a wei 'tɔlɛa nan dɪ, kɔɔ Crizi man a 'e wɔɔdɪ -e 'e 'ta wɔla 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a vɛ bɛ -a da. 8 Crizi a Bali -pɪ -a, 'pian yra yɪdɪ pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ "man "bɛ, -yɛɛ 'tɔ wɔladɪ Bali -sru paa "ji. 9 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔdɪ man Bali 'lɛ bɛ, -a -nan nɛn e drɛ minnun pɛɛnɔn nɛn o 'ta 'wɔla -a wei da bɛ o 'sizan 'wɪ 'ji -a 'li 'trilii. 10 ɛn Bali -a drɛ 'e 'panzan -dan a "lɛ Mɛlcisɛdɛk -lɛ 'wɪ 'zɔv.

'Ceeyi-teradi Zozi da 'e 'kɔv 'e 'lɛ

11 'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, 'wɪ "kaga "a 'kɔv 'ji -e 'kɔ tin 'ba 'cɛɛ. 'Pian -a -ci vidɪ 'cɛɛ bɛ e ya 'plɛblɛ, kɔɔ ka'a 'wɪ 'ci maan tada dɪ. 12 Ka 'mɔn Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji paan "lɛ -e tɛ ka drɛ 'ji ceje, 'pian kaa -kɔɔnman 'nan Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji wɪ 'wɛnwɛnnɛnnun bɛ, -a 'bɔ nɛn min 'e 'paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian "lɛ 'nɛn 'linɛnnun -lɛ 'wɪ 'zɔv, 'nɔnnɔn 'va nɛn ka cɪ, ka'a 'kɔlaman fɛ 'plɛblɛ 'blɪdɪ -a dɪ. 13 Min oo min nɛn e cɪ 'nɔnnɔn 'va bɛ, tɛ -a san a tian "lɛ 'nɛn 'linɛn 'lɛ 'wɪ 'zɔv. Ya'a 'wɪ 'yi 'lɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man tɔa dɪ. 14 'Pian min cejenun 'bɛ, fɛ 'plɛblɛ 'va nɛn o cɪ. -Wee 'ta wɔdɪ Bali -sru 'bɛ, o 'wɪ "kaga tranla, ɛn o 'wɪ 'yi 'lɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man -tɔa.

6

1 -Yee "wɛan -kaa kɔv -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nɛn waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla! 'Winun nɛn Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji 'wɪ 'wɛnwɛnnɛnnun -a bɛ, 'ka 'bɛ 'tɔv! 'Winun zɪɛ -nyren 'gɔ, min 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ, ɛn min 'e yi -tɛra Bali da, 2 ɛn min -batize drɛdɪ da winun, ɛn min -pɛ pladɪ min da, ɛn -kanɔn wluandɪ da winun, ɛn tɔ -fɔla "da "ji Bali minnun -lɛ tin "baa bɛ -a da 'winun. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, kɔv 'ka "vale 'kɔv 'bɛ "paaman 'nyian 'ka 'ji dɪ. 3 'Pian kɔv ya "vale, -tɛ Bali wɪ "man "bɛ -kaa -kɔv -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nɛn waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla!

4 Minnun nɛn o 'ta 'wɔla Zozi -sru fɔɔnɔn, 'bɛ -sru 'vaa -e 'o pei 'fɔ "man "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn o da! Minnun zɪɛ Bali o man drɛ 'wein 'yɛɛ 'tɛ 'san -a, ɛn e 'yɛɛ "yi "nɔn -wlɛ. Bali lei 'saun drɛ -wee vɛ -a. 5 ɛn "nyian bɛ, zɪ Bali wei cɪ 'kpa bɛ, waa -tɔ. ɛn 'plɛblɛ nɛn Bali -taa 'yɛɛ mingɔnnɛn -blɪɛ -a bɛ, wɛɛ 'tɔ "nyian. 6 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa -tɔ 'vaa "bɛ -sru ɛn 'o pei 'fɔ Zozi man. Min nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, -si pee 'ka -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ "nyian dɪ. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, ya'a Bali -pɪ 'silɛa min -a dɪ, ɛn yaa pɛin "nyian yiba "plan da, tɛ minnun -a "srɔnman.

7 -Kaa -kɔɔn fei nɛn min -a "paa bɛ, -a man. Laa -fɛan "man, -e fɛ 'wlɛ nɛn waa -fɔ fei zɪɛ -a da bɛ, e 'bɔla "kaga min nɛn -yɛɛ fei cɪ -a bɛ -yɛɛ. Tɔɔn tɛ Bali -lɛ -fɛa a 'trɛ zɪɛ -a man. 8 'Pian -tɛ fei zɪɛ lu -wlɪdɪ 'bɛ bɔa "da "bɛ, min

nɛn -yɛɛ fei cɪ -a bɛ ya'a "nɛn 'blɛ dɪ. -Yɛɛ "wɛan maan vɛ 'cɛɛ 'nan, min nɛn e ya "lɛ fei zɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔv bɛ, tɔv 'ka "nyian -fɔlɛ "kaga "dɪ, -e Bali 'lɛ tin -tɛ "da -e 'e -nan -nyan 'tɛ 'a.

9 'An beenun, kɔv 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'winun zɪɛ -a vidɪ -a, 'bɛ a zɪ. 'Pian kɔv yi -tɛala "da 'nan 'cɛɛ vɛ bɛ, ka ya -si tɔglɪ nɛn min 'sia 'wɪ 'ji "da "bɛ -a da. 10 Kɔɔ Bali a tɔglɪ, ɛn 'cɛɛ 'nyranman nɛn 'ka "paa bɛ -a -cin 'ka 'saan "ji "dɪ. ɛn "nyian 'cɛɛ 'pa nɛn kaa wo Zozinɔn 'va 'cɛɛ Bali yɪdɪ "yi "lɛ "wɛan bɛ, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dɪ. 11 Kɔv ya "vale 'nan 'ka 'fɔv 'wɪ zɪɛ -a drɛnan -trilii, -e 'wɪ nɛn 'ka yɛɛ yra -yɛɛ "bɛ 'e drɛ 'cɛɛ vɛ -a "fo. 12 Kɔv 'ka "va 'nan 'ka 'pɛ 'plɪ Bali -sru 'ta wɔdɪ man dɪ. Minnun nɛn o yi -tɛra Bali da, ɛn o -pɔan 'sɔ bɛ, 'o drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! Kɔɔ minnun 'bɔ zɪɛ, fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, o -taa -a yɪɛ.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

13 Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, 'e "ta fɛ -tɔ -nɔan -yɛɛ, ɛn yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fɛ -tɔ "ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'bɛ da, tɛ 'bɛ -dan "mlian Bali da dɪ. 14 -Yɛɛ "wɛan yaa 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«Maan vɛ 'yɛɛ 'nan, an -taa "fɛa vilɛ 'i man, ɛn an -taa 'i kluda 'nɔn drɛlɛ "kaga.»

15 Abraam 'e -pɔan "sran 'e cin da, ɛn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ yaa man -pɛn. -Yɛɛ "wɛan "bɛ -sru e drɛ -yɛɛ vɛ -a.

16 -Tɛ min "ta 'wɪ 'tɔ -ji -pɛ wuanla bɛ, fɛ nɛn -a -dan "mlian "da "bɛ, -a man nɛn 'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɔglɪ nɛn yaa 'vɪ, tɛ -sa 'ka "nyian "da "dɪ. 17 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a drɛ Abraam lɛ. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nɛn o -taa "wɪ zɪɛ -a "nɛn "blɪɛ bɛ, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nɛn yaa vɛ. 18 Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e "ta fɛ -tɔ -nɔan -yɛɛ, ɛn Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a -ji. 'Wɪ "fli zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, Bali -a kɔɔn -cɛɛ 'nan -tɛ 'e 'wɪ 'vɪ bɛ, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e 'wɪ 'sɛn dɪ. 'Wɪ zɪɛ e ya "lɛ -e -kaa "kɔɛ "tɔ -kaa da, -e 'wɪ nɛn -kaa yɛɛ yra -yɛɛ "bɛ -kaa man -pɛn. 19 'Wɪ nɛn -kaa yɛɛ yra -yɛɛ "bɛ, 'wɪ wɪ "cɛɛ dɪ, ɛn -yɛɛ maan -e -kaa tɔ 'plɛblɛ. Zozi lɛ nɛn -kaa yɛɛ yra, ɛn -yɛɛ wɪ fɛnan nɛn Bali cɪ bɛ -a -nan. 20 Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zozi -trɔa -kaa 'lɛ, 'nan -e 'e 'pa -kaa 'va. Kɔɔ -yɛɛ drɛ -cɛɛ Bali -panzan -dan a, "lɛ zɪ Mɛlcisɛdɛk cɪ Bali -panzan -a 'li bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔv. ɛn e -fɔ -a 'li 'trilii.

7

Mɛlcisɛdɛk -lɛ 'wɪ

1 Mɛlcisɛdɛk zɪɛ e ya Salem 'nɔn 'lɛ mingɔnnɛn -a, ɛn e ya Bali nɛn fɛ pɛɛnɔn 'ta lou "bɛ -a -panzan -a. Tɔv nɛn Abraam "sia mingɔnnɛnnun 'klɪnan, ɛn e ya -tanan bɛ, -a -nan nɛn Mɛlcisɛdɛk -kɔv -a 'lɛ, ɛn e -fɛa 'vɪ "man. 2 Fɛnun pɛɛnɔn nɛn Abraam

-a 'si te e mingonnennun klü be, yaa -fuzan -nön Melcisedek le. Melcisedek -ci nen 'nan, mingonnenn nen e 'wı tıgı dra. En "nyian be, e ya Salem 'nön 'le mingonnenn -a. -A -ci nen 'nan, mingonnenn nen e -fudı -tröü -nön "min le. ³ Min -tö 'ka Melcisedek "tı tōa dı, en min -tö 'ka -a "bö 'tōa dı, en min -tö 'ka -a tra -tö tōa dı. Min -tö 'ka -a -yadı 'lee -a -kadı tōa dı. -Yee 'wı drē "le Bali -pı -le ve drē be -yee 'wı 'zö, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

⁴ Melcisedek -le -dan nen, e ci -a 'li be, -kaa ci "nrön "da! Abraam 'bö nen e ya -kaa tra tēde -a be, fenun pēēnōn nen yaa 'si mingonnennun lö be, yaa -fuzan -nön -yrē. 'Wı zıē yaa -kōōnman -cēē 'nan, Melcisedek -dan "mlian Abraam da. ⁵ E ya 'e 'crēn -tēdı Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nön nen Bali -pannōn 'a be, 'o fē -fuzan 'si Izrael 'nön 'lö. Levi kluda 'nön 'lee Izrael 'nön be, o pēēnōn a Abraam kluda 'nön 'a. ⁶ 'Pian Melcisedek 'ka Abraam kluda min -a dı, en -yēē fē -fuzan 'si Abraam -lö. En "nyian be, Abraam nen Bali -a 'vı 'e 'cēn 'nan, e "ta fē -tö -nōan -yrē "be, Melcisedek -fēa 'vı "man. ⁷ -Kaa -tōa 'nan min ceje 'be -fēa ve 'nen "wēnnēn man. -Sa 'ka 'wı zıē -a da dı. ⁸ Levi kluda 'nön 'bö nen o fē -fuzan 'sia be, blaminun nen waa, o kaa "le -cēē 'wı 'zö. 'Pian Melcisedek nen e fē -fuzan 'si Abraam -lö be, waa crēn -tē 'nan, -a yıē a "man 'li 'trilii. ⁹ Levi kluda 'nön le nen minun fē -fuzan -nōan. 'Pian Levi 'bö fē -fuzan -nön min le. -Yēē drē -a tra Abraam -le fē -fuzan -nōndı -a Melcisedek le. ¹⁰ Tō nen Abraam fē -fuzan -nōan Melcisedek le be, te wa'a tian Levi -yalē dı. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cēn 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wēan o -kōlaman waa ve 'nan Levi 'be -nön.

¹¹ Bali -pan nyranman nen waa -nön Levi kluda 'nön le be, -yēē -maan min 'ta wōla Moizi -le -pei -tö wunun da, 'pian ya'a 'kōlaman -e 'e min drē 'saun Bali 'le dı. "Te e min dra 'saun Bali 'le be, "te Bali 'ka 'talē 'e 'panzan pee -a dı. 'Pian -kaa 'yı 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Be a "le Melcisedek -le 'wı 'zö, en e 'ka "le Levi kluda min nen Arōn -a be -yee 'wı 'zö dı. ¹² Bali -pan nyranman nen Levi kluda 'nön -a "paa be, 'be nen 'gōē Bali -a -pē man 'lila. -Yee "wēan e -pei -tö wı man lila "nyian. ¹³ Kōō min 'bö nen o -yee 'wı 'vı 'gōē, e 'ka Levi kluda min -a dı, en -a kluda min -tö 'ka tian 'li Bali -pan nyranman 'palē dı. ¹⁴ -Kaa -tōa 'wēin 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. En tō nen Moizi Bali -pannōn 'le 'wı ve be, ya'a Zuda kluda 'nön 'fōlē "va "dı.

¹⁵ 'Wı 'kpa nen, Bali -pei -tö wı man 'lila. Kōō Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'be a "le Melcisedek -le 'wı 'zö. ¹⁶ E 'ka Bali -pannōn kluda min -a 'vaa en Bali -a -tö 'e 'panzan -a dı. 'Belidi nen ya'a 'nyaan dıē, e ya -yrō, -yee "wēan yaa -tö. ¹⁷ Zı e ci 'e 'crēn -tēdı Bali -le 'fluba 'ji zıē, kōō e ya 'e 'crēn -tēdı 'nan:

«I ya 'an -panzan -a, "le Melcisedek -le 'wı 'zö, en i -fo "a 'li 'trilii.»

¹⁸ 'Wı nūn zıē -wēē -kōōnman -cēē 'nan, -pei -tö wunun nen Bali -a -nön Moizi le be, Bali -a klu -sran ji. Kōō 'plēlē 'ka -yrō "dı, e ya 'wı "tun "a, ¹⁹ en ya'a -kōlale min dredi -a 'saun Bali 'le dı. 'Be nen 'gōē, fē nen e ci 'kpa e "mlian -a pēēnōn da be, -kaa yıē yra -yrē, en -yēē -kaa -plıman Bali man.

²⁰ En "nyian be, Bali -a -ci -pē wluan. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pē wunlāa 'vaa en e Levi kluda 'nön drē 'e 'pannōn a dı. ²¹ 'Pian Bali -a -ci -pē wluan 'vaa en e Zozi drē 'e 'panzan -a. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdı 'nan: «'An 'bö Minsan be, maan -ci -pē wluan, en 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "dı.

I ya 'an 'panzan -a, en i -fo "a 'li 'trilii.»

²² Zı Bali Zozi -tö 'e 'panzan -a be, yaa -ci -pē wluan, 'pian ya'a Arōn -le ve -ci -pē wunlāa dı. 'Wı zıē -yēē -kōōnman -cēē 'nan, fē nen Bali -a 'si en e blamin pli 'a 'e man "nyian 'e 'pee be, e "mlian -a tēde ve da. En Bali Zozi -tö -ji 'nan -e -kaa -tö 'nan 'wı 'kpa nen.

²³ -A -cin 'e 'kōn -kaa 'ji "nyian 'nan, Bali -pannōn nen Arōn kluda 'nön 'a be, o ya "kaga, "tōgō -te o va min -tö -ka be, -e Bali -pandı 'e 'le 'tö. ²⁴ 'Pian Zozi yıē a "man 'li 'trilii, -yee "wēan min -tö "ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji dı. ²⁵ 'Be nen 'gōē, minun nen o cıda Zozi 'va, en o pli Bali man be, Zozi o "sia 'wı 'ji 'li "fo "le ve -a. Kōō Zozi yıē a "man 'li 'trilii, 'nan te e Bali trō "baa -wlē.

²⁶ Bali -panzan -dan nen -a 'wı cı -kaa man be, -a 'bö nen Zozi 'a. E 'sō Bali le, ya'a 'wı 'wlıdı "tö drele dı, en 'tö 'ka 'e 'padı "man "dı. Bali -a 'si 'wı 'wlıdı "drenan yei, en e -kō -a laji lou. ²⁷ Bali -pannōn -dandan nen -a tēdenun -a be, o 'bö 'fli -le 'wı 'wlıdı "man fē -nōan Bali le. "Be -sru 'vaa -e 'o min nen e 'wı 'wlıdı drē en e -ta -a -nan fē -a be, -yee ve -nön Bali le. 'Pian Zozi 'le ve 'ka drele zı dı. Kōō zı Zozi wı "man en e -ka yıba "plan da be, -cēē 'wı 'wlıdı pēēnōn 'nan fē nen yaa -nön 'li "fo "le ve -a. ²⁸ Moizi -le -pei be, blamin nen tō -mie bōa e 'wı 'wlıdı "dra be, -a 'bö nen -pei -a -tö Bali -panzan -dan a. 'Pian 'be nen 'gōē, Moizi -le -pei klu -sran. Kōō zı Zozi cēēn 'wı pēēnōn 'le sōdı man Bali 'le be, Bali 'e 'pē wluan, en 'e 'pı -tö 'e 'panzan -dan a 'li "fo "le ve -a.

8

-Cee Bali -panzan -dan nen Zozi 'a

¹ 'Wı pēēnōn nen kō cı -a vınan 'gōē, -a -wulo nen 'gō. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandı Bali nen 'yee mingonnenn pein -da be -a -pē "yi "da. ² E ya Bali -pan nyranman 'panan fenan 'saun nen Bali -a man drē 'wı zıē -a drenan -a be -a -nan.

Blamin "cee fenan zie -a man dre di, 'pian Bali 'be man dre 'e 'bo 'a.

³ Bali -panzan -dan pɛɛnɔn nen waa -toa 'be, waa -toa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman 'pa. -Yee "wean -cee Bali -panzan -dan "e "fe -tu -nɔn "nyian Bali le. ⁴ "Te Crizi 'e 'kon tian 'trɛda be, "te 'e 'ka Bali -panzan -a di. Kɔɔ Bali -pannan a -nan 'va. En o ya Bali -pan nyranman 'panan "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zɔ. ⁵ Bali -pan nyranman nen minnun zie waa "paa be, e ya "le -a 'kpa nen waa dra laji be -a -kɔɔn "manve -le 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ zɪ Bali -a 'vɪ Moizi le 'nan 'e -tandan -to 'yre be, yaa 'vɪ 'nan:

«'I dre "yi!
-Tandan nen maan kɔɔn 'yie
te i ya pɔn da be,
-a 'lein nen 'i -to 'mɛn.»

⁶ Bali -pan nyranman nen Bali -a -nɔn Zozi le be, -a 'kpa "mlian Bali -pannan pɛɛnɔn 'le ve da. Kɔɔ Zozi nen Bali -a 'si en e Bali 'lee blamin yei "sen 'e cin va "nyian 'e 'pee. En blamin 'lee Bali yei "sendɪ 'e cin va pee zie -a 'kpa "mlian -a tede ve da. Kɔɔ fe nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e -nɔan "blamin le 'wɪ zie -a -ji be -a 'kpa "mlian -a tede ve da.

⁷ Bali -a 'yɪ "yi -e 'e blamin pli 'e man "nyian 'e 'pee, kɔɔ -a tede ve nen Bali -a dre Izraɛl 'nɔn le be, ya'a -kɔlale -e 'e o dre 'saun Bali 'le di. ⁸ Tu zie -a man nen Bali 'wɪ 'pla Izraɛl 'nɔn 'bo le. Yaa 'vɪ -wle 'nan:

«Tu -to -taa "bɔle be,
an Izraɛl 'nɔn
'lee Zude 'nɔn -pliman 'an man 'e 'pee.

⁹ O -pli "nen
maan wo 'an man 'e 'pee be,
ya'a 'kɔan "le -a tede nen
maan dre o tranun le
te an o 'si Ezipti 'leɣlɔn 'ji be
-yee 'wɪ 'zɔ di.

-A tede ve nen
maan dre zie
wa'a 'ta wɔleɔa "da "di,
-yee "wean 'an "trɔɛn 'si o va.

¹⁰ Pian tu -to -taa "bɔle be,
an -toa 'an wei da 'nan
-e 'an Izraɛl 'nɔn -pli
'an man "nyian 'e 'pee.
Tu zie -a man be,
'men -pei -to wunun -cin -kɔanla o ji,
en zɪ kɔ min 'e 'ta wo 'trɛda be
-yee "paaman o ji.

An -kɔan -wee Bali -a,
en o -kɔan 'men minnun -a.

¹¹ -E 'e "sia nannannun man
-e 'e 'bo min cejenun da be,
o pɛɛnɔn -taa -a -tolɛ 'nan
mɛɛn cɪ Bali -a.
'Wɪ zie min -tu "cee "paaman "nyian
'e bɔɛzan -tu ji di.
-Te 'be "cee di,
min -tu "cee ve 'e "bɔɪ -tu le 'nan,

'i 'ta -e 'i Minsan yɪ di!

¹² -Te o 'wunun dre 'an 'va 'wɪdi 'e 'cɛn oo,
maan "cee -wle.

En -te o 'men -pei -to wɪ -mie srɛ 'e 'cɛn oo,
ma'an "nyian 'an 'ci nɔnman "da "di.»

¹³ -Te Bali -to 'e wei da 'nan 'e blamin -pliman 'e man 'e 'pee be, yaa -kɔɔnman 'cee 'nan, -a tede ve nen Bali -a dre be, e dre "le sɔ ceje -le 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ -te sɔ dre ceje be, -a 'yi "sia "ji, te 'be 'fɔladɪ 'bo.

9

Minnun Bali -paan 'e tede 'ko?

¹ Zɪ Bali -to 'e wei da -kaa tranun le 'e tede 'nan 'e o -pliman 'e man be, pe pɛɛnɔn nen kɔ 'o Bali 'bo 'pan -a be yaa kɔɔn -wle. Yaa 'vɪ -wle 'nan 'o fenan 'saun 'to dre 'nan -e 'wee 'pan -nan. ² -A -nan nen o -tandan -to. O -kannen -trɔa "dave dre -tandan zie -a -ji nun, en o 'tablo dre "nyian -ji. 'Tablo zie -a da nen 'o 'kpɔn nen waa -nɔn Bali le be -a "paala. ³ -Tandan zie e ya 'e 'cɛndɪ -ji sɔ -to -a. Fenan nen -kannen 'lee 'tablo cɪ 'e -trɔadɪ be, waa laabo fenan 'saun. En fenan nen sɔla -sru zia be, waa -nan laabo fenan 'saunzaun 'kpa. ⁴ O Bali -pan "dave -trɔa fenan 'saun 'nan. -Siga 'yi nen 'e wɔdɪ "man, en -a da nen o fe -to nen -a -koei "a 'nɔnnɔn be -a 'te 'ble Bali le. En o 'cezu -to -trɔa fenan 'saunzaun 'kpa 'nan. -Siga 'yi nen 'e wɔdɪ "man 'e pɛɛnɔn. Fe yaaga nen 'cezu zie -a -ji be -nyren 'gɔ, -pɔ -to a 'e dredɪ -siga -a, en o -blife -tu nen waa laabo manen be waa -sen -ji, e ya -ji. En Arɔn -le "tonyrin nen -a 'nen a 'e bɔdɪ "da "be, e ya -ji. En -kɔle 'fɔunun nen Bali -le -pei -to wunun a "da 'e 'cɛn -tedɪ be, o ya -ji. ⁵ Bali -le 'pasianɔn nen laji be, waa -mie laabo Sheriben. O min yiba "fli "a 'e 'tɔdɪ 'cezu zie -a ta "bluve da. -Yee -kɔɔnman 'nan Bali -le -dan a -nan, en o -pe "je "a 'e cin yɪdɪ "da. -A ta "blu ve 'bo da nen o nyen -seanla -e Bali 'e min -le 'wɪ 'wɪdi "fui. 'Wɪ 'sezɛnun pɛɛnɔn zie kɔ 'ka "vale 'kɔ ve 'cee tɔ 'gɔe -a di.

⁶ Kɔ 'sia -a vɪnan 'cee 'nan -tandan zie e ya 'e 'cɛndɪ -ji. Fenan 'saun 'nan nen Bali -pannan -wɪmlan yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man 'nan -e 'o Bali -pan nyranman 'pa. ⁷ 'Pian fenan 'saunzaun 'kpa be, Bali -pannan 'tazan -dan 'be -wɪmlan 'nan nun 'e -towli. Le -tu -ji be e -wɪmlan 'nan nun 'e 'pa -a -towli "ce. E -wɪmlan 'e 'lɔ le -wɪ nyen -a -e 'e -sran 'cezu ta "blu ve da lou. Yaa -seanla 'e 'bo 'le 'wɪ 'wɪdi "nen ya'a drele 'e yie man die -a man. En yaa -seanla "nyian minnun pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdi "nen wa'a drele 'o yie man die -a man.

⁸ 'Wɪ zie -a nen Bali lei 'saun -a -kɔɔnman 'cee 'nan, to nen -tandan tede a -nan be, minnun 'ka 'kɔlaman -e 'o wla fenan 'saun da di. Kɔɔ te -si nen e blamin -pliman Bali man be, e 'ka tian 'e 'le 'sɔdɪ di. ⁹ Tu nen -kaa cɪ -ji 'gɔe, 'wunun nen waa dre -tandan tede zie

-a -ji be, e ya -cee 'w1 -koon 'manve -a. Koo minnun fenun non Bali le en o Bali -pan -winun -a, 'pian 'winun nen waa dre zie, ya'a -kolale o dredu -a 'saun Bali 'le di. ¹⁰Min nen e Bali -paan "be, -blufe -mienun a -a 'srøen 'a, en mlinve -mienun a -a 'srøen 'a, en e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'W1 pøenon zie -a dredu be, e ya min 'kole da lou. E -fu zie -trilii en to nen Bali -a lila 'e 'tre be 'e 'bo.

Zozi Bali -pandi lila

¹¹Z1 Crizi -ta be, en to zie e 'bo. E ya Bali -panzan -dan a, en 'yinuun nen Bali 'e 'nan, 'e dra minnun le be, -yee -si 'le 'so. -Tandan 'kpa nen -a "yi "mlian -a tede ve da, en blamin "cee -to die, e ya laji. -Tandan zie -a -ji nen Crizi ciila ¹²'nan -e 'e -wla fenan 'saunzaun 'kpa -nan, te e ya -nan nun 'li "fo. Ya'a -wla le -nan nun 'e 'lo le bo nyen -a di, en ya'a -wla le 'e 'lo le tri nyen -a di, 'pian e wla 'nan nun 'e 'bo 'fli nyen -a. 'W1 nen yaa dre zie -yee -maan -kaa 'si 'w1 'ji 'li "fo "le ve -a. ¹³-A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, -te min 'w1 'to dre, en 'w1 zie e min 'bo "tri "to Bali 'le be, 'w1 nen -cee -pei "e 'nan 'o dre -yre "be -nyren 'gu. Bo nyen nen waa weenman "da, -te 'be "cee di, tri nyen nen waa weenman "da, -te 'be "cee di, tri nen waa 'te bli Bali -pan "dave da be, -a 'te 'yie nen waa weenman "da, -e min zie 'e -køla Bali 'sudi -a "nyian 'e "pa 'ji. ¹⁴-Te 'be a zie, maan ve 'cee 'nan Crizi nyen min dra 'saun Bali 'le 'e -ciala "da, 'du -e -a san 'e -køla Bali nen -a yie ci "man "be -a 'sudi -a. Bali le 'saun nen -yrø "be, -yee "wean nen e w1 "man en e -ka. E ya 'le Bali -panve nen 'to 'ka 'e 'padi "man "die -yee 'w1 zv.

¹⁵-Yee -kadu zie, -yee -maan Bali 'lee blamin yei "sen 'e cin va "nyian 'e 'pee. 'W1 'wli di pøenon nen blamin -a dre 'e tede be, -yee -kadu -le "wean nen Bali -a fui -kaa man. -Yee "wean "yi "nen Bali -a 'vi 'nan e dra -yee minnun le be, e ya minnun nen Bali o laabo be -wee ve -a. "Yi zie 'belidi nen ya'a 'nyaan die -nyren.

¹⁶-Kaa -tøa 'nan, -te min 'e -zia paala be, min zie e -kaa 'vaa en waa -zia 'bo -noan "minnun nen e ci -wee ve -a be -wle. ¹⁷'Pian -te min zie -a yie a tian "man "be, min 'ka -a -zia -ble di. ¹⁸-Yee "wean to nen Bali -to 'e wei da 'nan 'e o -pliman 'e man be, fe -to -ka -a 'w1 'ji. ¹⁹Koo -kaa ta ve Bali -le 'fluba 'ji 'nan, z1 Moizi cøen Bali -le -pei -to winun ta vidi man Izrael 'non le be, trinun 'lee bonun nen yaa tee 'w1 zie -a -ji. "Be -sru e o nyen baa 'yi 'a, en e yiba penen yr1 'e cin man so 'tenden 'a, en yaa 'wo nyen zie -a va. Yaa ween Bali -le -pei 'bo da, "be -sru en e ci -a weendi -a Izrael 'non pøenon nen o cin 'y1 be o da. ²⁰-A -nan nen Moizi -a 'vi -wle 'nan:

«Bali -to 'e wei da 'cee 'nan e 'ka -pliman 'e man.

Nyen 'gøe, -yee -køonman 'cee 'nan

-e 'e 'sia cøegø man be 'ka dre Bali -le ve -a.»

²¹En "nyian be Moizi nyen zie -a ween -tandan 'lee fenun pøenon nen o Bali -pan nyranman "paa -a be -a da. ²²-Kaa -tøa 'nan Moizi -le -pei "e 'nan, nyen -kølaman e fe pøenon dra 'saun Bali 'le. -Te min 'w1 'wli di dre be, e -taa -a -nan fe -a, waa nyn -seanla 'vaa -e Bali 'e -yee 'w1 'wli di 'bo fui.

Crizi a -cee 'w1 'wli di 'nan fe -a

²³Fenun nen o Bali -pan nyranman "paa -a 'trøda 'gøe, -wi nyen -a nen waa dra 'saun Bali 'le. En fenun zie o ya "le fenun 'kpa nen laji be -a -køon "manve -le 'w1 'zv. 'Pian fenun nen laji be, fe nen yaa dra 'saun be -a 'kpa "mlian -wi nyen da. ²⁴-A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, -tandan nen blamin -a -to -nyren laji be -a -køon "manve -a be, -a -ji "cee Crizi wla di. 'Pian laji 'bo -nan nun nen Crizi -ku, 'nan -e 'e 'to -cee 'w1 'ji Bali 'le. ²⁵En "nyian be, -kaa -tøa 'nan, le -tødu pøenon man nen Bali -panzan -dan -wlamlan fenan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'lo le -wi nyen -a. 'Pian Crizi 'ka "e "dre le zi di, 'e wla 'wø 'e nyen -a 'e 'pa -a -tøwli "ce. ²⁶"Te Crizi "e dre "le Bali -pannon 'le ve zv be, "te e -ka 'e 'pa -a "kaga 'trilii -e 'e bo cøegø yi -a. 'Pian to -nyranman nen -kaa ci -ji 'gøe e -ta en e -ka, 'nan -e 'yee -kadu zie 'e blamin -le 'w1 'wli di pøenon 'fui.

²⁷-Kaa -tøa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tøwli, "be -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba. ²⁸'W1 'tøwli zie Crizi -a dre, e -ka 'e 'pa -a -tøwli "ce 'nan, -e Bali 'e min "kaga 'le 'w1 'wli di 'fui. Crizi -ta pee wo "nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'w1 'wli di 'fui di. E -taa 'nan -e 'e minnun nen o ci -a -pøennan be o 'si 'w1 'ji.

10

¹'W1 "yi "nen Bali -taa -a dre le -cee be, -a 'bo nen Moizi -le -pei -a lei koon -cee, 'pian -a tigh 'bo "cee di. Koo le -tødu pøenon man be te Bali -pan nyranman -tøwli 'bo zie waa dra. Moizi -le -pei zie ya'a -kolale -e 'e min dre 'saun Bali 'le di. ²"Te e -køla min dredu -a 'saun Bali 'le be, "te Bali -pan nyranman 'padi 'le 'to. 'Pian e 'ka zi di, koo -wee -wulo -ji "nrøndi tin -tea "o da to pøenon man. ³-A tigh da be, Bali -pan nyranman 'padi 'bo zie 'w1 'wli di nun nen minnun -a dra be -a 'bo nen yaa -cin -tøa "o ji le -tødu pøenon man. ⁴Koo trinun nyen 'lee bonun nyen -srandi be, ya'a 'kølaman -e 'e minnun -le 'w1 'wli di "fui di.

⁵'Winun zie -yee "wean be, to nen Crizi "ta -daa 'trøda be, yaa 'vi Bali le 'nan:

«I 'ka 'sraga bu di 'va di,

en i 'ka 'i 'pandi 'va di.

-Yee "wean yian dre blamin -a.

⁶-Winun nen waa 'te 'ble

'i 'pan "dave da be,

yi'a yile "yi "di.

En 'w1 'wliđ1 "man 'sraganun be,
 y1'a y1e "y1 "đ1.
 7 -Yee "wean 'an 'bō
 maan 'v1 'y1e 'nan:
 «Maan nen 'gū,
 an-ta 'nan-e 'mein 'ci 'sō winun drē.
 'W1 nen e ya 'e 'cren -tēđ1
 'mēn 'w1 'a Bali -le 'fluba 'j1 be, -nyren z1e.»
 8 Criz1 -a 'v1 'e tēđe 'nan:
 «'ka 'sraga bōđ1 'va đ1,
 en i 'ka 'i 'pand1 'va đ1.
 -Winun nen waa 'tē 'ble
 'i 'pan 'dave da be,
 y1'a y1e "y1 "đ1.
 En 'w1 'wliđ1 "man 'sraganun be,
 y1'a y1e "y1 "đ1.»
 Bali -pand1 z1e -kaa -tōa 'nan Moiz1 -le -pei -
 a 'v1 'nan 'o drē, 'pian Criz1 -a 'v1 'man 'nan
 Bali 'ka 'be 'va đ1. 9 En yaa 'v1 'nyian 'nan:
 «Maan nen 'gū,
 an-ta 'nan-e 'mein 'ci 'sō winun drē.»
 'W1 z1e -yēē -kōānman 'nan, -pē nen o Bali -
 paan "a 'e tēđe be Criz1 -a 'le 'tō, en Criz1 'bō 'le
 -kad1 -a ta fōō. 10 'W1 nen Bali c1 'va "be Criz1
 -a drē. 'E 'fli -nan en e -ka -e Bali 'e -cee 'w1
 'wliđ1 'fui. 'Sraga nen yaa 'bō Bali lē 'li "fo "le
 vē -a.
 11 -A -cin 'e 'kōn 'ka 'j1 "nyian 'nan, Bali -
 pannōn pēēnōn be, o ya 'o 'tōđ1 lou y1 -tōđ1
 pēēnōn man te o Bali -pan nyranman "paa.
 O 'sraga bō Bali lē te waa bō Bali lē, 'pian ya'a
 minnun -le 'w1 'wliđ1 "fuilē đ1. 12 'Pian Criz1
 -le vē nen yaa drē 'e 'pa -a -tōwli "cē "be, e
 'sraga bōđ1 pēēnōn 'wulo cēēn, en e minnun
 -le 'w1 'wliđ1 pēēnōn fui. "Be -sru en Criz1 'bō
 'kō -nyēnlea Bali -pē "y1 "đ1. 13 E -fo -nan nun
 -trili, -a man -pēnd1 -a 'nan Bali 'e 'cēn 'e
 'nanmannōn pēēnōn 'klđ1 man. 14 Minnun
 nen Bali o drē 'yee vē -a be, 'sraga nen Criz1 -a
 'bō 'e 'pa -a -tōwli "cē z1e, e o drē 'saun Bali 'le
 'li "fo "le vē -a.
 15 'W1 'tōwli z1e Bali lei 'saun 'e 'v1 "nyian,
 kōō yaa 'v1 'nan:
 16 «Tō -tō -taa "bōlē be,
 'an 'bō Bali,
 an-tōa 'an wei da 'nan
 -e 'an Izraēl 'nōn -pli
 'an man "nyian 'e 'pēe.
 Tō z1e -a man be,
 'mēn -pei -tō winun -cin -kōānla o j1,
 en z1 kō min 'e 'ta wō 'trēda be
 -yēē "paaman o j1.»
 17 En yaa 'le 'sran 'nan:
 «-Te o 'winun drē 'an 'va 'wliđ1 'e 'cēn oō,
 en -te o 'mēn -pei -tō w1 -mie sre 'e 'cēn oō,
 ma'an "nyian 'an 'ci nrōnman 'w1 pēēnōn z1e
 'be da đ1.»
 18 'W1 z1e -yēē -kōānman 'nan, min nen Bali
 -yee 'w1 'wliđ1 fui be, -a san 'ka "nyian 'sra-
 ganun bō Bali lē đ1.

Te 'ka 'pē -sru 'e -tōa -e 'ka 'si Bali -sru "đ1!

19 'An beenun, Zozi 'le -ka nen yaa 'wō be,
 -yēē -maan -kaa -tōa 'nan -si a 'e 'le 'sōđ1 -cēē -
 e -kaa wla fēnan 'saunzaun 'kpa -nan. 20 Kōō
 sō nen 'e 'tind1 -a 'le "nen "be yaa 'fōi 'bō. -Yee
 -ka nen yaa 'wō be, -yēē drē sō z1e -a 'fōi bōđ1 -
 a. -Si z1e, e ya 'e -tre, en e 'belid1 -nōan "min lē.
 21 En Zozi drē -cee Bali -panzan -dan a. Bali
 'yee minnun pēēnōn 'pēba 'wō -yāō.
 22 'W1 nen Zozi -a drē z1e, -yēē "wean -kaa
 -pli Bali man. -Kaa y1 -tēra Bali da -kaa ci
 'fidaa 'a, -e -kaa -pli "man. Kōō -kaa ci "nrōnd1
 pēēnōn nen e tin -tēa -kaa da be, yaa fui. En e
 -kaa -sru 'y1 'saun 'a. 23 En "nyian be, 'w1 nen -
 kaa 'bli a -yre en -kaa ve minnun lē be, te -kaa
 'pē 'e plō "man "đ1, kōō Bali nen yaa 'v1 'nan e
 -taa 'w1 z1e -a drēlē be, -te e 'w1 'v1 be yaa dra.
 24 En "nyian be, -kaa 'pa -kaa bōēnūn va, -e
 'o min y1 'y1 'e 'cila "da, en -e 'o 'w1 'yinun
 drē. 25 Cin nen kaa ye -e 'ka Bali trō 'ba be, te
 'ka -nan -kōđ1 'le 'tō đ1. Min -mienun 'w1 z1e
 -a drē 'e -trōa waa 'va, te 'ka drē "le -wee 'w1
 'zō đ1! 'Pian 'ka cin "koe "tō 'ka da -e 'ka man
 'e 'tō 'plēlē -a -nan -kōđ1 -a. Kōō kaa -tōa 'nan
 Minsan -tād1 a bōnan -kogo.
 26 Fē nen maan ve z1e -yēē c1 'nan, -kaa nen
 -kaa 'w1 tgl1 -tō 'gōe, te -kaa kō "nyian 'w1
 'wliđ1 "drēđ1 pou 'sileā -kaa y1e man be, 'sraga
 nen e -kolaman 'w1 'wliđ1 z1e -a fuid1 -a -kaa
 man be, e "ka "nyian "fo "đ1. 27 'Pian 'w1 nen
 e min -tēa "klan -a, en e ya minnun nen o y1e
 'ka 'naan Bali man đ1e o man -pēnnan be, te
 -yēē c1 -kaa man -pēnnan 'sien. 'W1 z1e -nyren
 'gū: Bali tin -tēa "o da -e 'e o -nan -nyan 'tē -
 dan 'va.
 28 -Kaa -tōa 'nan -te min -tō Moiz1 -le -pei -tō
 winun sre, en min "fli yaa -a man w1 'pla be,
 min z1e -a nyrinđ1 'ka 'sean min da đ1, waa -
 tēa. 29 -A -tōwli "nen "nyian min nen e 'si Bali
 -p1 -sru "be, -yee vē -a. 'W1 nen e -taa "bōlē -a
 san man be, e "mlianla "da. Kōō e Bali -p1 'sia
 min "sōzō -a, en Zozi nyen nen Bali -a 'si en e
 blamin drē 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man be,
 min z1e yaa 'y1 'w1 "tun "a. En "nyian be, Bali
 lei 'saun nen e Bali -le "y1 -nōan "min lē be,
 min z1e e wū "man -wliđ1. 30 Fē nen maan ve
 z1e -yēē c1 'nan, -kaa -tōa 'nan Bali -a 'v1 'nan:
 «'Mēn ve nen 'w1 'leji -tōđ1 -a.
 En -te min 'w1 'wliđ1 drē be,
 'mēn vē nen 'w1 "nen -kōānd1 -a san lē -a.»
 En yaa 'v1 "nyian 'nan:
 «'An 'bō Minsan,
 an 'mēn minnun -le tin "baa.»
 31 Bali y1e a "man, en -yee tin -tēđ1 min da a
 'wliđ1 "fo.
 'Ka y1 -tēra Zozi da 'ka 'ta le 'ka "koe "a!
 32 'Winun nen o 'bō 'ka man te ka y1 -tēra
 Zozi da 'e tēđe be, 'ka 'ci "nrōn "da. 'W1 "kaga
 'bō 'ka man, en ka yra 'y1 "kaga, 'pian 'ka 'pē
 -sru 'ka toālē -e 'ka 'si Zozi -sru "đ1. 33 Tō -
 mie 'bō be, minnun 'ka srōn, en o 'tē 'pa 'ka da
 minnun y1e man. En tō -mie 'bō be, minnun

nen o ci 'te 'panan o da be, kaa wee 'nan 'ka 'paa o va. ³⁴ Minnun nen o ya -pu 'kuin be 'o nyirinda -sen 'ka da. Minnun 'ka yifenun koo 'ka 'lo, 'pian 'w1 z1e e dre 'ka 'ci "nran w1 -a. Koo kaa -toa 'nan, fe nen Crizi -a -non 'cee be, e 'mliania 'ka yife 'bo z1e -a da, en ya'a 'li 'sreman di.

³⁵ 'Cee yi -teradi Zozi da -ji be, kaa -ci koon 'nan 'ka -pooan "soa. 'W1 z1e te 'ka dredi 'le 'to di, koo -a man -kopa a -dan. ³⁶ 'Ka -pooan -sran 'e cin da 'du -e 'ka -kola 'w1 nen e ci Bali ci 'so 'a be -a dredi -a. -Te kaa dre z1e, fe nen e -to "da 'nan 'e -noan 'cee be, e dra 'cee ve -a. ³⁷ 'W1 nen e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, -a -cin 'e -traa 'ka 'ji. Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan: «Tu -fu "wennon, -e min nen e "ta -daa "be, 'e 'ta. Ya'a "nyian moan -tadi -a di.

³⁸ Min nen Bali -a "siala min tigli 'a be, yi -teradi Bali da man nen e 'belidi ye.

'Pian min nen e 'si 'an -sru "be, 'an 'ci 'ka 'koon 'e 'sodi "va "di.»

³⁹ -Cee ve be, -kaa 'ka minnun nen o 'si Zozi -sru en o -nan -taa "nyanle be waa di. 'Pian -kaa ya minnun nen o yi -tera Zozi da en o -taa 'belidi yile be waa.

11

Minnun nen o yi -tera Bali da 'li be 'o dre -cee 'w1 -koon "mannon 'a

¹ Min nen e yi -teala Bali da be, yaa -toa 'nan, fe nen Bali -to "da 'nan 'e -noan 'yre be, e ye. En "nyian yi -teradi Bali da be, -a -ci -koon di nen 'nan fe nen min 'ka -a ye 'e yie 'a die, e ya. ² -Kaa tranun nen 'li be -wee yi -teradi Bali da man nen Bali o 'to 'yi 'vi.

³ -Kaa yi -teala Bali da, -yee "wean nen -kaa -toa 'nan, Bali wei 'be 'tre 'bala. En -yee "wean nen -kaa -toa "nyian 'nan, fe nen min -a ye be, e 'si fe nen min 'ka -a ye 'e yie 'a die -a va.

⁴ Abel yi -tera Bali da, -yee "wean nen 'sraga nen -a "yi "mlian 'e "boi Kaen 'le ve da be, yaa 'bo Bali le. -Yee yi -teradi Bali da z1e -yee "wean nen Bali -a 'sia min tigli 'a, en e -yee 'sraga 'yi 'yi. En "nyian be, -te Abel yie 'ka "man "di oo, -yee yi -teradi Bali da z1e e 'w1 "paaman tian -kaa 'ji ceego yi -a.

⁵ Enok yi -tera Bali da, -yee "wean nen Bali -a 'si en e -ku -a, ya'a 'kale di. Wa'a "nyian 'li -a yile "fo "di, Bali -a 'si 'le "wean. Tu nen te Enok a 'trada be, Bali -a 'vi 'nan, e 'so 'yre. ⁶ En -kaa -toa 'nan, min nen ya'a yi teala Bali da die, ya'a 'sole Bali le "fo "di. -Yee "wean min nen e ya "vale 'e -pliman Bali man be, min z1e 'e yi -tera "da 'nan Bali a, en 'e yi -tera "da 'nan, Bali "yi "dra minnun nen o ci -a -weenan 'nan Bali 'e 'pa 'o 'va be -wle.

⁷ Noe "e "yi -tera Bali da "nyian. 'W1 nen Bali -taa -a drele be yaa -nan w1 'vi Noe le. Fe

-to 'ka -a -koonman 'nan 'w1 nen Bali -a 'vi be e ya 'w1 'kpa -a di, 'pian Noe 'ka -a -folea 'e "troen -sru "di, e 'ta 'wola "da. E -klu -dan dre 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'w1 'ji. -Yee yi -teradi Bali da man nen e tin -te minnun da, koo 'o "troen "yuyu "tan. En -yee yi -teradi Bali da man nen Bali a 'sia min tigli 'a.

⁸ Abraam yi -tera Bali da, -yee "wean z1 Bali tin 'ba -yre "be, e 'ta 'wola "da. Bali -a 'vi -yre 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'leglon 'tu -nonle -yre. -A -nan nen e -kodi 'sia, 'pian fenan nen e "ta -ko be ya'a -nan toa di. ⁹ Z1 Abraam 'bala 'leglon nen Bali -a koon -yre "be -a -ji be, e yi -tera Bali da, en e -nyran nan nun -pen -a. -Tandannun -ji nen e -nyran. "Be -sru Izak 'lee Zago "o dre "nyian z1. 'W1 nen Bali -to "da Abraam le be, e -to "da "nyian -wee "le.

¹⁰ Abraam a 'fla -dan nen -a -pu a 'e 'fodi 'tre 'ji 'pleble be -a man -pennan, -yee "wean nen e 'w1 z1e -a dre. 'Fla z1e Bali 'be ci -a plazan "a, en -yee ci -a -tozan -a.

¹¹ Abraam nan Sara a lumon nen ya'a 'nen 'yaa die -a, en Abraam 'bo dre "nyian ceje 'kpa, 'pian e yi -tera Bali da, -yee "wean nen e kola 'e klu boladi -a 'trada. Koo Abraam -a -toa 'nan, Bali nen e -to 'e wei da 'yre be, -te e 'w1 'vi be, yaa dra. ¹² -Yee "wean nen Abraam 'bo nen tra tede 'a be, -a klu 'bala 'trada "kaga. -A kluda min a "kaga "le laji mlen crennun -le 'w1 'zu, en o ya "nyian "kaga "le jemie man nyren -le 'w1 'zu, min 'ka 'kolaman -a "nrondi -a di.

¹³ Abraam 'lee Izak 'lee Zago be, o -fu yi -teranan Bali da, en o kaa. Fe nen Bali -to "da 'nan 'e -noan -wle "be, wa'a yile di. 'Pian Bali -a -nan koon -wle -kooli, en -a yidi o ci nran. Tu pennen man be, te waa ve 'nan, o ya -pen -a 'trada, en 'o 'ta 'tu "wennen "ce "drele. ¹⁴ -Te min 'w1 z1e -a ve be, yaa -koonman 'nan, -a fla dra -a -tea. ¹⁵ "Te o -ya tre dra 'be o -tea "be, "te o -kola o 'li 'o da -nan nun. ¹⁶ 'Pian -a tigli da be, o fla nen e ci 'kpa en e ya laji be, -a dra 'be o -tea. 'W1 z1e -yee "wean nen 'yra 'ka Bali tea -a vidi -a 'nan 'e ya -wee Bali -a di. En -yee "wean nen e 'fla fenyan -tu man dre -wle.

¹⁷ Tu nen Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'pi Izak -non 'yre 'sraga -a be, Abraam yi -tera Bali da, en e -ku -a drele. 'Pian to 'bo z1e -a man be te Bali -to 'e wei da Abraam le 'e 'cen 'nan: ¹⁸ «'I 'pi Izak 'be 'i 'klu bala 'trada.»

¹⁹ Abraam 'w1 z1e -a dre, te -a -cin a "ji 'nan, 'pleble a Bali lo -e 'e -kola min nen e -ka be, -a fuodi -a. -Yee "wean nen Bali Izak -non Abraam le 'e "pa 'ji. 'W1 z1e e ya 'w1 -koon "man w1 -tu -a.

²⁰ Izak yi -tera Bali da, -yee "wean nen e -fea 'vi 'e 'pi Zago 'lee 'e 'pi Ezo man -wee "tre "w1 da.

²¹ Zago yi -tera Bali da, -yee "wean nen e -fea 'vi 'e 'pi Zozefo ci nennun man te e "ta -kaa. "Tonyrin man nen e wluan lou, en e Bali tru 'ba.

22 Zozefu yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi -a -kadi 'bo be, en e Izrael non 'le 'sidi Ezipti 'leglon 'ji wi 'vi. En yaa 'vi "nyian 'nan, -te 'e 'ka be, te 'e 'wlenun 'o 'fu Ezipti 'leglon 'ji di.

23 Moizi 'ti 'lee -a "bu 'yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi o Moizi -ya be, waa yoo mlen yaaga 'nan -e minnun 'o vile 'o 'te di. Waa 'yi 'nan 'nen zie e ya fenyian, en 'wi nen Ezipti mingonnen -a 'vi be, wa'a 'ta wolea "da "di.

24 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi e dre ceje be, ya'a 'wile "man -e 'wee laabu Ezipti mingonnen 'lu 'le 'nen di. 25 Moizi -a 'yi 'nan, -te 'o 'vale Bali le minnun -a 'o yra 'yi 'e cin va be, -a 'yi mlin. Koo -te Moizi -fu mingonnen -le "konnen "be, yaa -toa 'nan 'e ya ci "nran nen ya'a 'mnan die -a -ji, en e 'wi 'wldi "dra. 26 'W1 'kpa nen, Moizi -a -to 'nan, -te minnun 'nan 'e man "le zi o 'nan Crizi man be -yee 'w1 'zv be, 'be "yi "mlian fenun 'kpagba nen Ezipti mingonnen -le 'kuin be -a dredi 'yee ve -a be -a da. Koo "yi "nen Bali -taa -a drele -yre "be, -a 'le nen -a yie ci.

27 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen e 'si Ezipti 'leglon 'ji. Ya'a "klanle Ezipti mingonnen -le nyran -blidi -lo di. Moizi "koe 'ka 'sile 'e da "fo "di. Yaa dre "le 'nan min nen e Bali ye be -yee 'w1 'zv, 'pian te wa'a ye 'o yie 'a di. 28 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen yaa 'vi Izrael non le 'nan 'o 'blanun -tee "le zi Bali -a 'vi 'yre be -yee 'w1 'zv. En yaa 'vi "nyian 'nan 'o -a nyen 'si, -e 'o ci -kpein "fo yibanun man. 'O dre zie 'nan -te Bali -le 'pasiazan nen laji be e -ta be, -e 'e vile 'e -wee 'nen flinnun -tee "di. Izrael non 'si noanba -ji "fedi be, zi Moizi -a pou sia zie.

29 Izrael non yi -tera Bali da, -yee "wean nen jemie 'tenden ceen e 'cin man en o 'ta 'wola -a yei. 'Pian zi Ezipti 'non soanla o -sru "be, 'yi o 'ta 'le 'wv en o -nan -nyan.

30 Izrael non yi -tera Bali da, -yee "wean nen -klon -dan nen minnun -a 'bo Zeriko 'fla man be, e -wi. Zi waa si -fo yi -todu 'saravli "be, en e dre.

31 En "nyian be Zeriko 'fla 'bo da be -konnen -weezan -to a -nan, waa laabo Rab. E yi -tera Bali da, -yee "wean nen minnun nen Izrael non o 'pa 'sia 'nan 'o 'kv 'fla 'nanjen be, e 'pa o va. 'W1 nen yaa dre zie -yee "wean nen -a -nan 'ka 'nyanle di. 'Pian 'fla zie -a da non "le 'nan -nan "fo, koo wa'a 'o "tracen "tale Bali wei le di.

32 -Me "w1 nen an -kolaman -a vidu -a "nyian 'cee? Koo -te maan 'vi 'nan 'an Zedeon -le 'w1 ve, -e 'an Barak -le 'w1 vi, -e 'an Samson -le 'w1 vi, -e 'an Zefete -le 'w1 vi, -e 'an David -le 'w1 vi, -e 'an Sanmian -le 'w1 vi, -e 'an Bali 'lewei vinon 'le 'w1 vi be, ya'a 'nyaan ceegu di. 33 O pegenon zie o yi -tera Bali da, -yee "wean nen o 'w1 -dandan dre. O -mienun mingonnenun kl, en o -mienun -a wee 'nan 'w1 "yi "nen minnun 'o dre, en fe nen Bali -to "da 'nan e -non -wle "be, o -mienun -a 'yi. En "nyian be,

o -mienun -jranun 'le 'le 'wv, 34 en o -mienun 'te -dan dri, en min 'ka -kolale o -mienun -tedu -a -kuli -tan sen -a di. En zi o -mienun "koe 'si 'o da be, "be -sru 'pleble 'ta -wlv "nyian. O -mienun 'to wu 'kuli man, o minnun kl e -wee 'sounjanun flan bli. 35 Limon -mienun yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi -wee min -ka be, Bali -a fuw en yaa non -wle 'e "pa 'ji.

En "nyian be, min -mienun yi -tera Bali da, minnun o -son -trilii, 'pian wa'a 'wile "man -e 'o 'si Bali -sru "di. Waa -toa 'nan -te o -ka 'w1 zie -a -ji be, Bali 'belidi nen e "mlianla "da "be -a -non "wle. 36 En minnun o -mienun see 'wv, en minnun o -mienun -son, en "nyian be, minnun o -mienun yri, en o -kv o -fole -pu 'kuin. 37 Minnun o -mienun tee 'kole -a, en minnun o -mienun "nen jeeen 'ji "fli, en minnun 'wlu wu 'pa o -mienun da -a -nan minnun o tee -kuli -tan sen -a. En o -mienun -le ve be, minnun o -son te o 'te "paa o da. 'W1 zie -yee "wean nen o -nyrannan "ka "di, te o -cia "wvdi -a. O dre 'yale -tenon 'a, en -wi 'kole nen waa wo 'o da "le so -le 'w1 'zv. 38 O -cia yoodi -a "buinun da 'lee ponnun yei. O nyian kunun ji, en -te o -yre 'a 'y1 'tre 'ji be o nyian "ji. Minnun zie Bali 'ka -a yde "yi 'le o -fo 'tre nen e ya 'e fadi 'w1 'wldi "a 'gve -a da di.

39 Minnun pegenon zie -wee yi -teradi Bali da -le "wean be, Bali o 'to 'yi 'vi. 'Pian fe nen Bali -to da 'nan -e -non "minnun le be, ya'a -nonle -wle "di. 40 Koo 'w1 nen e "mlianla "da "be, -a -cin nen Bali 'ji 'nan e dra -kaa pegenon le. E 'ka "vale e dra o 'saza le di -le "wean.

12

Bali 'w1 -mie "paaman -kaa 'ji sonba "a

1 -Cee ve -e be minnun "kaga zie -wee dre -cee 'w1 -konmannon 'a, -yee "wean nen -kaa -pnan 'e 'so -cee Bali -sru 'ta wvdi -ji 'le -wee 'w1 'zv! -Kaa 'pe 'e 'si 'w1 nen e -si -toa -cee Bali -sru 'ta wvdi b be, -a -sru! 'W1 zie 'w1 'wldinun nen to pegenon man o ya "vale 'o -kaa man ye be, -nyren. 2 -Cee Bali -sru 'ta wvdi -ji be, Zozi -towli "nen -kaa -nanjen. Zozi zie e yi -tera Bali da, -yee -si 'le 'sv -cee en e 'bo -a 'le 'srrannan. E wu "man en minnun -a -te yiba "plan da. -Ka 'wldi zie -a wvdi be e min -tea 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e "tracen "tale -yre "di. Koo ci "nrandi -dan nen Bali -taa -a -nonle -yre -a 'le 'srrannan "be, -a 'le nen -a yie ci. 'Be nen 'gve, e -nyran Bali -pe "yi "da, te e mingonnen -ble minnun da. 3 Minnun 'nan Zozi man -pe "kaga "ji, 'pian -a -pe 'ka plole yi -teradi Bali da man di. 'W1 zie -a da nen 'ka 'ci "nrnon, -e 'ka 'pe 'e vile 'e plo yi -teradi Bali da man di.

4 Maan -cin -trwa 'ka 'ji 'nan, 'cee -todu 'pleble -e 'ka vile 'ka 'w1 'wldi dre die, -kadi 'w1 'ka tian bole 'ka man di. 5 'W1 nen Bali -a 'pla 'yee 'nennun le be, -a da nen 'ka 'ci "nrnon! Yaa 'vi 'nan:

«'An 'bo Minsan,

-te an ya 'wɪ 'tɔdɪ "paanan
 'i 'ji sɔnba "a bɛ,
 te 'i 'ci 'e -tɔ lou 'an man dɪ.
 ɛn -te an 'wɪ 'nɛn kɔɔn 'yɪɛ bɛ,
 te 'i "koe 'e 'si 'i da 'an 'va dɪ.
 6 Kɔɔ 'an 'bɔ Minsan,
 min nɛn maan ye "yi "bɛ,
 -a ji nɛn an 'wɪ 'tɔdɪ "paaman sɔnba "a.
 ɛn min nɛn maan 'si 'va 'mɛn 'nɛn 'a bɛ,
 -a ji nɛn an sɔnba 'le wo.»
 7 -Te yra yɪdɪnun a bɔnan 'ka man bɛ, 'ka 'sia
 "le 'nan 'ka "tɪ Bali 'bɛ cɪ 'wɪ planan "cɛɛ. 'Wɪ
 'kpa nɛn, 'nɛn 'tɔ "ka te -a "tɪ 'ka -a sɔan dɪ.
 8 Bali 'yee 'nɛnnun pɛɛnɔn 'lɛ bo zɪɛ. -Yee
 'wean -te e ya "cee 'drɛnan bɛ, yaa -kɔɔnman
 'nan ka ya -yee 'nɛnnun -a. 9 -Kaa cɪ "nrɔn -
 kaa "tɪnun nɛn 'trɛda bɛ o da -tɔ! Zɪ o -kaa
 'le 'bɔ zɪɛ, 'pian te -kaa yɪɛ "naan o man. -Yee
 'wean Bali -le vɛ bɛ, "e -kaa 'le bo 'nan -e -kaa
 'e 'nan "man 'e 'ciɪla "da -e -kaa 'belidɪ yɪ. 10 -
 Kaa "tɪnun nɛn 'trɛda bɛ, o -kaa 'le 'bɔ o 'bɔ 'ci
 'sɔ wɪ yra man, ɛn waa drɛ tɔ "wɛnnɛn 'wlu.
 'Pian Bali -le vɛ bɛ, "e -kaa 'le bo 'nan -e -kaa
 "yɪ "yɪ -ji, kɔɔ e ya "va 'nan -kaa -kɔn 'saun
 "le 'yee 'wɪ 'zɔ. 11 Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'tɔdɪ
 nɛn waa "paaman 'nɛn 'ji sɔnba "a bɛ, -a pou
 sɪanan "bɛ 'wɪ 'naan 'nɛn 'bɔ man, 'pian -a 'le
 'srannan 'bɛ 'nɛn zɪɛ yaa "nɛn "ble. -Fɔdɪ -trɔɔ
 -kɔan -yɪɔ, ɛn -yee 'ta wɔ -pɛ -kɔan tɪglɪ 'trɛ da.

*Tv nɛn e 'ka 'le 'o sɔan -te dɪɛ, -a -ji nɛn -
 kaa cɪ 'gɔ*

12 -Yee "wean 'ka "koe 'e 'tɔ 'ka da, -e 'ka 'pɛ
 nɛn e cɪ plonan bɛ, 'ka -tɔ 'pleblɛ! ɛn "nyian bɛ
 'ka cɛɪn -sru "nɛn e cɪ tɔanan bɛ, 'ka -tɔ 'pleblɛ!
 13 -Si nɛn e 'sɔdɪ "ji "bɛ, -a da nɛn 'ka 'ta wɔla!
 'Ka cɛɪn nɛn -a "koe 'nyan bɛ, te 'e 'sia 'e cin
 "nɛn "dɪ, 'pian -a "koe 'e 'tɔ 'e da!

14 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e
 cin va 'ka 'vale min pɛɛnɔn 'a! ɛn 'ka -wɛɛ
 'nan 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ! Kɔɔ -te 'cee
 'ta wɔ -pɛ 'ka 'sɔlɛ Bali lɛ dɪɛ, 'ka 'a Bali ye "fo
 "dɪ. 15 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tɔ 'e
 vɪlɛ 'e 'si Bali -le "yi "bɛ -a -sru "dɪ! ɛn "nyian
 bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tɔ 'e vɪlɛ
 'e nyran 'sia 'e bɔɛzan -tɔ man dɪ! "Tɔɔɔ min
 zɪɛ 'e 'wɪ 'fɔla 'ka yei -e 'wɪ 'bɔ 'e 'ka pɛɛnɔn
 'sa. 16 ɛn "nyian bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka cin va -e 'ka
 'va min -tɔ 'e vɪlɛ 'e nyinnan lɪ 'lee -kɔnnɛn -a
 te wa'a tɪan 'o cin 'pale dɪ! Te 'ka 'wɪ drɛ "le
 Ezo -le 'wɪ 'zɔ dɪ! 'E 'ci nrɔn 'trɛda wɪnun da
 'saza, ɛn ya'a "klanlɛ Bali lɔ dɪ, -yee "wean 'e
 'blɪnan -tan fɛ 'kpɔngbo 'nɛn 'tɔ -va. 17 Kaa -
 tɔa 'nan "bɛ -sru yaa wɛɛ 'nan 'e "tɪ -e -fɛ a vɪ 'e
 man -e -a -blɪnan zɪɛ 'e drɛ -yee vɛ -a 'e "pa 'ji.
 'Pian -a "tɪ 'ka 'wɪlɛ "man "dɪ. E -wɔɔ 'tandan,
 'pian -a "tɪ 'ka -a drɛlɛ dɪ.

18 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ nɛn e drɛ
 Izraɛl 'nɔn lɛ bɛ, -yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cee vɛ -a dɪ. Kɔɔ
 Izraɛl 'nɔn pli pɔn man, te Bali a "da. "Tɛ -dan
 bɪi pɔn zɪɛ -a da, waa 'yɪ. ɛn laa 'e 'wlei -wlei
 -fɔ pɔn zɪɛ -a da, waa 'yɪ. ɛn fulɔ 'pleblɛ fɛɛn

pɔn zɪɛ -a da, waa yɪ. 19 ɛn "nyian bɛ, 'bei -
 dan wɪ, waa 'man. ɛn "nyian bɛ, wei -tɔ wɪ
 'pleblɛ 'kpa, waa 'man. "Klan o -tɛdɪ 'sia, -a
 -nan nɛn waa 'vɪ 'nan, e 'ka "le o wei zɪɛ -a
 maan dɪ. 20 Fɛ -le "wean nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ,
 kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ 'o 'wulo 'ka 'sɔa "wlu
 "dɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te e ya blamin -a,
 ɛn -te e ya -wɪ -a,
 fɛ o o fɛ nɛn
 e klɛ pɔn zɪɛ -a man bɛ,
 minnun 'o 'tɛ -kɔlɛ -a.»

21 'Wɪ nɛn e cɪ drɛnan zɪɛ e min -tɛa "klan -a
 "bɔɔ "le "wean, Moizi -a 'vɪ 'nan:

«"Klan 'an -tɛa "le "wean
 an nyɔɔndɪ 'sia.»

22 'Pian 'cee vɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ -yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cɛɛ dɪ.
 Kɔɔ ka pli pɔn nɛn waa laabo Zion bɛ -a man,
 Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ 'yee 'fla nɛn ka wla.
 Zeruzalem nɛn laji bɛ -nyrɛn. Fɛ zɪɛ -a -nan
 nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "kaga "cɪ
 'o cin yɪdɪ te o "fɛdɪ -ble. 23 ɛn "nyian bɛ, ka
 pli Zozinɔn nɛn o -tɛ 'e cin da bɛ o man. O ya
 "le Bali -le 'nɛn flinnun nɛn o 'tɔ a 'e 'cɪrɛn -tɛdɪ
 laji bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. ɛn "nyian bɛ, ka pli Bali
 nɛn e ya 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ tin 'bazan 'a bɛ
 -a man. ɛn "nyian bɛ, minnun tɪglɪ nɛn Bali o
 drɛ 'saun 'e 'le, ɛn o kaa bɛ, o lei man nɛn ka
 pli. 24 ɛn "nyian bɛ, Zozi nɛn -yɛɛ -maan ɛn
 Bali 'ka pli 'e man "nyian 'e 'pɛe bɛ, -a man
 nɛn ka pli. ɛn "nyian bɛ, Zozi nyen nɛn e -
 sran 'cee "wean bɛ -a man nɛn ka pli. Nyɛn
 zɪɛ -a 'pleblɛ "mlian Abɛl -le vɛ da.

25 'Ka drɛ "yi! -Te Bali a 'wɪ tin 'banan 'cɛɛ
 bɛ, te 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ! Bali 'wɪ
 'pla Izraɛl 'nɔn lɛ Sinai pɔn 'sɔn, 'pian 'wɪ zɪɛ
 waa -fɔla 'o "trɔɛn -sru, ɛn Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -
 wɛ. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, Bali a laji ɛn e ya 'wɪ planan
 -cɛɛ. -Te -kaa 'wɪ zɪɛ -a -fɔla -kaa "trɔɛn -sru
 "bɛ, Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -cɛɛ -kpɔ. 26 Tv
 nɛn Bali a 'wɪ planan Izraɛl 'nɔn lɛ 'li bɛ, -a
 wei 'trɛ nyɔɔn. ɛn 'bɛ nɛn 'gɔɛ, e -tɔ 'e wei da.
 E 'nan:

«-A drɛdɪ -fɔ "nyian
 'e 'pa -a -tɔ.

Tv zɪɛ -a man bɛ,
 'trɛ 'saza "cɛɛ maan nyɔɔnman dɪ,
 an labli "paa "va "nyian.»

27 Bali -a 'vɪ 'nan, -a drɛdɪ -fɔ "nyian 'e 'pa -a
 -tɔ. 'Wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a -kɔɔnman 'nan, fɛ pɛɛnɔn
 nɛn Bali -a drɛ bɛ, -a -nan -nyaan tɔ nɛn Bali
 'trɛ 'lee labli nyɔɔnman bɛ -a man. Bali 'wɪ zɪɛ
 -a dra 'nan -e fenun tɪglɪ nɛn wa'a "kɔlaman
 nyɔɔndɪ -a dɪɛ, 'o 'fɔ -nan.

28 Bali -le mingɔnnɛn trɛ nɛn fɛ -tɔ 'ka
 'kɔlaman -a nyɔɔndɪ -a dɪɛ, e ya -cee vɛ -a.
 -Yee "wean -kaa Bali muo "fɔ, ɛn -cee Bali
 'sɔdɪ bɛ -kaa drɛ "le zɪ e "sɔa Bali lɛ bɛ -yee
 'wɪ 'zɔ! -Kaa 'yra -tɛ Bali lɔ -e -kaa drɛ, ɛn -
 kaa "klan Bali lɔ -e -kaa drɛ! 29 -A -cin 'e 'kɔn
 -kaa 'ji 'nan:

«-Cee Bali bɛ e ya "le 'tɛ -dan nɛn

e fe sremān bē -yee 'wī 'zō'!»

13

"Wī "cēn "nēn min -a dra te e "sōa Bali lē?

1 Te 'ka cin yidi 'yi 'le 'tō 'ka Zozinōn yei "di!
2 Te 'wī 'gōe -a -cin 'e 'san 'ka 'ji di, minnūn nēn o bōala 'ka 'va bē, 'ka o 'kun 'ka 'pē "fli "a! 'Wī zīe -a drēdi man bē, min -mienun nyinnannan "nōn Bali -le 'pasianōn nēn laji bē -wle, wa'a -tōlē di. 3 Minnūn nēn -pō 'kuin bē, 'ka 'ci "nrōn o da "le 'nan 'ka 'bō nēn -pō 'kuin. En minnūn nēn o ci 'tē 'panan o da bē, 'ka 'ci "nrōn o da "le 'nan 'ka da nēn o ci 'tē 'panan.

4 Lūmōn 'lee -klōnmōn -le cin 'padī bē, 'ka 'sia 'wī -dan tō -a. Te -klōnmōn 'e nyin li pee -sru "nyian di, en te lūmōn 'e nyin -kōnnēn pee -sru "nyian di. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali tin -tēa "minnūn pēēnōn nēn o nyianla li 'lee -kōnnēn -a te wa'a o cin 'pālē diē o da, en e tin -tēa "min nan -wēēnōn 'lee min -sran -wēēnōn da.

5 Te 'ka "lala yī "yi "bōb "di! 'Pian fēnūn nēn 'ka 'lō bē, 'e 'ka 'ci "nrān, kōō Bali -a 'vī 'e 'bō 'a 'nan:

«Mein 'tōē 'e "tun "di,
en ma'an 'pē 'sia 'i -sru "di.»

6 'Wī zīe -yee "wēan nēn e ya "le -kaa "kōe 'e 'kōn -kaa da -a vidī -a 'nan:

«Minsan 'bē "paa 'an 'va,
nyen 'ka 'an 'ji di.

Blamin 'ka 'kōlaman 'wī 'tō drēdi -a 'mēn -e 'yaan 'tē "klan -a di.»

7 'Ka 'lēnōn nēn o Bali -le 'wī 'paa 'ka 'ji 'e tēdē bē, 'ka 'ci "nrōn -wee 'wī drēdi da, en 'ka 'ci "nrōn -wee -kadī da! 'Cee yi -tēra Zōzi da -ji bē, 'o drē 'cēe 'wī -kōōn "mannōn 'a. 8 -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Zōzi Crizi -tōwli "nēn 'li bē, -nyrēn tian cēēgō yi -a, en -yēē fo -nan 'li 'trilii.

9 -Yee "wēan te 'ka 'fli 'tōi -e 'ka sōōnla 'wī "paadi -trē -sru -e 'ka 'si -si tiglī da di! "Yī "nēn Bali -a drē 'cēē bē -a da nēn 'ka 'ci "nrōn -e 'ka 'kōn 'ka 'tōdi 'plēblē Bali -sru 'ta wōdi -ji. -Blife -mienun drēdi min 'srōēn 'a bē, e ya 'e "tun. -Yēē "cēē min -tōa 'plēblē Bali -sru 'ta wōdi -ji di.

10 'Sraga nēn Zōzi 'a 'bō bē, -cēē "nēn "ble. 'Pian minnūn nēn o Bali -paan tian "le Bali -pannōn 'a dra 'li -tandan -ji bē -yee 'wī 'zō bē, wa'a 'kōlaman -e "o "nēn "blī di.

11 Fē nēn maan 'vī zīe, -yēē cī 'nan lē -tōdō pēēnōn man bē, Izraēl 'nōn -taa -wee 'wī 'wliđi "nan fē -a. Bali -pannōn -a "sia -e 'o -tē. Bali -pannōn 'tazan -a nyēn "sia, -e 'e wla fēnan 'saunzaun 'kpa -nan. Fē zīe -a -nan nēn e nyēn 'bō -sēanla -e Bali 'e -wee 'wī 'wliđi fui. 'Pian -wi 'bō nēn waa -tē bē, o -ko -a 'tē 'blīlē 'fla -sru. 12 'Wī zīe -yee "wēan nēn zī Zōzi nyēn "ta -sēanla -e 'e minnūn drē 'saun Bali 'lē bē, e -ko 'e yra yilē 'fla -sru. 13 -Kaa 'bō

"nyian, -kaa -kō Zōzi 'va 'fla -sru, en -kaa 'wī "man -e -kaa yra yī -kaa 'vale waa 'e cin va. 14 -Kaa flā nēn 'trē 'gōē -a da bē, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii di, 'pian -kaa ya -a -wēēnan 'nan 'flā nēn e -fo -nan 'li 'trilii bē 'e drē -cēē vē -a.

15 'Wī nēn Zōzi -a drē zīe, -yee "wēan nēn e ya "le -kaa Bali 'tō -dan vī tō pēēnōn man! -Cēē 'sraga nēn -kaa bō Bali muo "fō vē -a bē, -nyrēn zīe. 16 'Pian te 'ka 'ci 'e 'san "yi "drēdi man di! En te 'ka 'ci 'e 'san 'padī -a 'ka cin va di! 'Wī pēēnōn zīe -a drēdi 'sō Bali lē, 'cēē 'sraga bōdi Bali lē nēn "nyian zīe.

17 'Ka "trōēn "tō 'wī nēn 'ka 'lēnōn -a vē 'cēē bē -yēē, en 'ka 'ta wōla "da! -Wēē yīē -tōa 'ka 'va, en 'wī pēēnōn nēn waa dra bē waa 'sinan "paa Bali lē. -Te ka o wei 'man en ka 'ta 'wōla "da "bē, o -wee 'nyranman "paa ci "nrandī -a. Kōō -te o 'nyranman 'pa 'wī 'nanmandī -a bē, e 'ka 'cēē 'wī "yi "a "fo "di.

18 'Ka Bali trō 'ba 'kōē 'wī man! Kōa -tōa 'nan 'kōē 'wōlo -ji "nrōndī 'ka tin tēa 'kō da di. Kōō 'wī pēēnōn 'ji bē, kō -wēēman 'nan 'kōē 'ta wō -pē 'e 'kōn "yi. 19 Maan laabo 'ka 'lō 'nan, 'ka Bali trō 'ba 'mēn 'wī man, 'dō -e Bali 'e 'si 'lē 'sō -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tō bōdi -a

20 Bali 'bē -fōdi -trōō -nōan "min lē. -Kaa san Zōzi a -yee 'bla -sru "pinzan -dan a, en Bali 'bō 'bē wluān -kanōn 'va. Bali -a nyēn 'si en e minnūn pli 'a 'e man 'li "fo "le vē -a. 21 Bali zīe 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -kōla 'wī "yi pēēnōn nēn e cī -a ci 'sō 'a bē, -a drēdi -a. Zōzi Crizi 'e 'plēblē 'nōn 'cēē -e 'ka 'wunūn zīe -a drē. 'Tō -dan 'e 'kōn Zōzi 'le vē -a 'li 'trilii! Amen!

22 'An "bōi Zozinōn, 'wunūn nēn maan 'pla 'cēē bē, te 'ka -fōla 'ka "trōēn -sru "di, kōō e 'ka 'wī "kaga "a di.

23 Maan -nan sēē wō 'cēē 'nan, o 'si -kaa "bōi Timote man. -Te e 'bōla 'an 'va 'gōē, -e 'kō 'lō 'ka 'ta -nanjēn.

24 'An 'ka 'lēnōn pēēnōn 'tō bō, en an Zozinōn 'tō bō. Zozinōn nēn Itali bē, o 'nan 'o 'ka 'tō bō.

25 Bali -le "yi 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va!

'Fluba nən Zaji -a crən -tε

1 'An 'bɔ Zaji nən an Bali 'lee Minsan Zozi Crizi "sua bε, mɛn 'fluba 'gɔe -a crən -tε. Maan crən -tε Bali -le minnun pɛnən nən 'o fuilad: "man 'trɛda bε, -wle. An 'ka 'tɔ bo.

E 'ka "le Zozizan 'e 'ci -fɔɔ "di!

2 'An "bɔi Zozinən, 'wɪ tɔndɔn pɛnən nən o bɔa 'ka man bε, 'ka yɪ 'cee ci "nran wɪ -a. 3 Kɔɔ te ka yɪ -tɛra Bali da bε, ka bɔala 'ji, -e 'e -pɔan 'sɔdɪ -nɔn 'cɛɛ. 4 'Ka yɪ 'trɔa "da, -e -pɔan 'sɔdɪ zɪe 'e 'kɔ 'kaa -trilii "le zɪ e ci Bali ci 'sɔ 'a bε, -yee 'wɪ 'zɔ. -E 'ka 'kɔn tɪglɪ, te 'ka drɛ wɪ a 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'le.

5 'Pian -te min -tɔ a 'ka yei 'nan 'wɪ nən kɔ 'e drɛ ya'a tɔa dɪe, 'e laabɔ Bali 'lɔ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan -yrɛ "le zɪ yaa laabɔ -yrɔ "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ ya'a min bo "va "dɪ, en yaa -nɔan 'e "tun. 6 'Pian min 'bɔ 'e yɪ -tɛra "da -e 'e laabɔ -yrɔ. Te 'e 'ci -fɔɔ "dɪ! Kɔɔ min nən 'e 'ci -fɔɔman bε, e ya "le "pɛzannən nən fulɔ 'ta -tɔa "man "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. 7 Maan ve 'cɛɛ 'nan, te -a -cin 'e 'kɔn min zɪe -a -ji 'nan, 'e fε -tɔ ye Minsan 'lɔ "fo "dɪ. 8 Kɔɔ min nən 'e 'ci -fɔɔman bε, -a -wulo -ji wɪ 'ka -tɔwli "dɪ. En -yee 'wɪ pɛnən drɛdɪ -ji bε, ya'a 'e yɪe 'tɔala 'wɪ 'tɔ da tɪglɪ -e 'e drɛ dɪ.

Seezan 'lee fɛzan -le 'wɪ

9 Min nən e ya seezan -a, en e sɔnla Zozi -sru "bɛ, -a san ci 'e "nran 'nan, Bali 'e dra min -dan a. 10 'Pian min nən e ya fɛzan -a, en e sɔnla Zozi -sru "bɛ, -a -cin 'e 'kɔn -a san ji 'nan, e 'ka min -dan a Bali 'le "fo "dɪ. Kɔɔ e "sia 'e yɪfɛ -sru "le zɪ lu 'e -fui -tɛa, -e 'e 'sran bε -yee 'wɪ 'zɔ. 11 -Te yidɛ bii 'plɛblɛ bε, -e lu -fui 'e 'sran, te -yee fenyian -nyan. Zɪ fɛzan "sia 'e yɪfɛ da zɪe.

'Wɪ 'wliɪ "drɛdɪ -taala 'kɔ!

12 Min nən 'wɪ 'wliɪ "cin -trɔa "ji en ya'a drɛdɛ dɪe, Bali -le -fɛa -a san man. Kɔɔ -te -a san 'yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn zɪe -trilii en e 'bala -a -wulo planan "bɛ, 'belidɪ nən ya'a 'nyaan dɪe e ya -yee vɛ -a. Minnun nən o Bali ye "yɪ "bɛ o -kɔpa nən zɪe.

13 Min nən 'wɪ 'wliɪ "cin -trɔa "ji "bɛ, te 'e 'pa Bali da dɪ! Kɔɔ 'wɪ 'wliɪ "cin 'ka Bali ji dɪ, en Bali 'ka 'wɪ 'wliɪ "cin tɔala min ji dɪ. 14 'Pian blamin 'bɔ 'wulo -ji wɪ 'bɛ see "paaman, -e 'e 'wɪ 'wliɪ "drɛdɪ -cin -tɔ "ji. 15 -Te min sɔnla 'e 'wulo -ji "nrɔndɪ 'wliɪ zɪe -a -sru "bɛ, -e 'e 'wɪ 'wliɪ "drɛ. En -te min 'wɪ 'wliɪ drɛ "trilii bε, -a 'le 'sran "nən -kadɪ -a.

16 'An "bɔi Zozinən, an 'ka ye "yɪ 'kpa. Te 'ka 'wɪ 'gɔe -a "sia 'ka see "paa wɪ -a dɪ. 17 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'yɪ 'lee 'wɪ tɪglɪ pɛnən "sia Bali va lou. -Yɛɛ laji fenun pɛnən

nən o "bia bε o drɛ. Fenun pɛnən zɪe "o 'man limlan, 'pian Bali 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. 18 Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nən, e -kaa drɛ 'yee 'nennun -a. Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnən nən e ya 'wɪ tɪglɪ 'a bε, -a 'bɔ 'a nən e 'belidɪ 'nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa kɔn 'e 'pɛ drɛve flin -a.

'Ka "trɔɛn "tɔ Bali wei lɛ, -e 'ka 'ta wɔla "da!

19 'An "bɔi Zozinən, an 'ka ye "yɪ 'kpa. 'Wɪ 'gɔe -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. 'Ka "trɔɛn 'e 'wɪ man! Te 'ka 'lɛbo 'e 'fɔ 'e 'flin -e 'e 'wɪ dɪ! En te 'bli 'e 'fɔ 'ka 'ji tada dɪ! 20 Kɔɔ -te 'bli 'fɔ min ji bε, ya'a Bali ci 'sɔ winun dra "fo "dɪ! 21 -Yee "wɛan nən 'ka 'wɪ pɛnən nən e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bε -a 'tɔi, 'lee 'wɪ 'wliɪ pɛnən, -e 'ka 'wɪ Bali wei nən waa 'vɪ 'cɛɛ bε -a man, -e 'e -kɔla 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji -le "wɛan.

22 Te 'ka 'fli sɛɛ wɔ "nan ka ya Bali wei mannan dɪ! 'Pian -te kaa 'man bε, 'ka 'ta wɔla "da! 23 -Yɛɛ ci 'nan, min nən 'e "trɔɛn -tɔa Bali wei lɛ, te ya'a 'ta 'wo "da "dɪe, yaa dra "le 'nan min -tɔ 'bɛ 'e 'fli -nanjɛn -niannun 'ji, en 'e 'fli -tɔ klɔ 'yɪ. 24 Zɪ e cɛɛn "man en e -kɔ bε, 'nun tɔɔn -a -tɔ klɔ 'san 'e 'fli ji. 25 'Pian bii nən 'i yɪe -trɔa Bali wei tɪglɪ nən e min "sia 'wɪ 'wliɪ "le nɔanba -ji bε -a da bε, Bali -fɛa ve 'i man. Kɔɔ 'i "trɔɛn "tɔ -yrɛ, en i kɔala "man, en -a -cin 'ka 'sanle 'i 'ji dɪ, 'pian i 'ta 'wɔla "da.

26 Min nən e 'nan e ya Bali -sru, te ya'a 'kolaman 'e wei 'kundɪ -a dɪe, te e ya 'e 'fli sɛɛ wɔnan. Te -yee 'ta wɔdɪ Bali -sru "bɛ -a -ci "ka "dɪ. 27 'Pian -kaa "tɪ Bali bɔdɪ tɪglɪ nən 'nan, blamin 'e yɪe 'tɔ "tɪ 'lee "bɔ "ka "da "nennun 'lee -calenun va 'wee yra yidɪ ji. En "nyian 'nan blamin 'e 'fli 'kun -e 'e vɪle 'e 'wɪ 'wliɪ "tɔwli "drɛ dɪ.

2

Te 'ka min bɔ "va "dɪ!

1 'An "bɔi Zozinən, kaa nən ka yɪ -tɛra mingɔnnən -kaa san Zozi Crizi da bε, te 'ka min bɔ "va "dɪ. 2 'Ka 'ci "nrən 'wɪ 'gɔe -a da. Fɛzan -tɔ wɔla 'cee cin yɪ 'kuin 'e 'pɛ 'wɛ man le -siga, en 'e 'ta le sɔ fenyian -a. Seezan -tɔ wɔla "nyian 'cee cin yɪ 'kɔn 'lein zɪe -a -ji, te sɔ "cɛɛndɪ a "da. 3 Min nən 'e 'ta le sɔ fenyian -a bε, kaa -nanjɛn, en 'ka 'nyrannan fenyian -nɔn -yrɛ. 'Pian kaa 'vɪ seezan "le "le 'nan: «Bii 'gɔ, "i "tɔ wɔ lou, en -te i ya "va "bɛ, "i 'nyran 'mɛn pɛin "srɔn "tra.» 4 'Wɪ zɪe -a drɛdɪ bε, e ya min bɔdɪ "va "wliɪ "a.

5 'An "bɔi Zozinən, an 'ka ye "yɪ 'kpa. 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔe -yrɛ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnun nən o ci seenən 'a 'trɛ 'gɔe -a da bε, Bali o 'si "va 'nan, -e 'e o drɛ fenən 'a 'wee yɪ -tɛradɪ 'e da man, -e 'o 'kɔ 'yee mingɔnnən trɛ nən yaa 'pla minnun nən waa ye 'yɪ "bɛ, -wle "bɛ -a da. 6 'Pian 'cee vɛ bε, ka'a seenən 'siala min -a dɪ, fenən nən ka o ye "yɪ. -Mɛ "le "wɛan nən kaa dra zɪ? Fenən 'bɛ 'tɛ "paa 'ka da, en -wɛɛ -kɔ 'kaa tin 'banən 'cɛin -da. 7 En -wɛɛ 'tɔ

'srɔnman 'tɔ fenyian nen Zozi Crizi 'tɔ a bɛ -a man.

⁸Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -yee -pei -tɔ wɪ -dan tɔ -a. E ya 'e 'cren -tɛdɪ 'nan:

«'I bɔɛzan -tɔ yɪ 'yi
'le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

-Te 'wɪ zɪɛ -a drɛnan nɛn ka cɪ bɛ, te ka 'wɪ 'yi drɛ. ⁹'Pian -te ka min 'bɔ 'va "bɛ, te ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ. ɛn te Bali -le -pei zɪɛ e tin -tea 'ka da Bali 'lɛ. ¹⁰Kɔɔ -te min Bali -le -pei -towli "cɛ srɛ bɛ, te yaa pɛɛnɔn srɛ "fo. ¹¹Bali -a 'vɪ 'nan:

«Te blamin 'e min nan -wɛɛ "dɪ,
ɛn te 'e min -sran -wɛɛ "dɪ!»

ɛn yaa 'vɪ 'nyian 'nan:
«Te blamin 'e drɛ min -tɛzan -a dɪ!»

-Te min 'ka min nan -wɛɛlɛ dɪ, 'pian ɛn e drɛ min -tɛzan -a bɛ, te ya'a 'ta wolɛa Bali wei da "fo "dɪ.

¹²-Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'ka "ta "we, ɛn 'ka "ta 'wɪ dra bɛ, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali wei nɛn e min 'sia 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'le nɔnba -ji bɛ, e 'cɛɛ tin "baa. ¹³Kɔɔ yi nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, min nɛn ya'a 'e bɔɛnun nyrinda 'sɪlɛ dɪɛ, Bali 'ka -a san nyrinda sia dɪ. 'Pian min nɛn 'e bɔɛnun nyrinda 'sɪ bɛ, te "klan 'e 'kɔn -a san -ji dɪ.

Yi -teradɪ Bali da 'lee min drɛ wɪ

¹⁴'An "bɔɪ Zozinɔn, -te min -a 'vɪ 'nan, an yi -tɛala Bali da, te ya'a kɔɔnman 'e drɛ wɪ -a dɪɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? -Yee yi -teradɪ Bali da zɪɛ, ya'a sia 'wɪ 'ji "fo "dɪ. ¹⁵'Ka 'ci 'nrɔn 'wɪ 'gɔɛ -a da. 'Ka "bɔɪ Zozizan 'tɔ a 'ka 'va, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka "blu Zozizan 'tɔ a 'ka 'va, -a ta sɔ "ka "dɪ, ɛn -a -blɪfɛ "ka "dɪ. ¹⁶ɛn kaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔ ya yi pee nyan. I -fɔ -trɔɔ. Bali 'e fɛ nɛn yia -wɛɛman bɛ -a -nɔn 'yɪɛ.» 'Pian fɛ nɛn 'e klɪ "man "bɛ, ka'a -nɔnɛ -yrɛ "dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, -a -ci "ka "fo "dɪ. ¹⁷-A -towli "nɛn "nyian yi -teradɪ Bali da -a. Min nɛn e yi -tɛala Bali da, ɛn ya'a kɔɔnman 'e drɛ wunun -a dɪɛ, min zɪɛ -yee yi -teradɪ Bali da -ci "ka "fo "dɪ.

¹⁸ɛn "nyian bɛ, -te min -a 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min -tɔ yi -tɛala Bali da, ɛn min pee "e "yi "dra minnun lɛ.»

Tɔɔn maan laabo min zɪɛ -yrɔɔ 'nan, 'i 'yie yi -teradɪ Bali da nɛn wa'a kɔɔnman o drɛ wɪ -a dɪɛ, -a -ci -kɔɔn 'mɛn! -E 'an 'mɛn yi -teradɪ Bali da -ci -kɔɔn 'yɪɛ 'an drɛ wɪ -a. ¹⁹I yi -tɛala "da 'nan Bali a -towli "cɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, -yɔ -wɪlɪdɪnun "o yi -tɛala "nyian "da zɪ, ɛn o "klanman -yrɔɔ.

²⁰-Bluzan, i ya "vale 'an -ci -kɔɔn 'yɪɛ 'nan, yi -teradɪ Bali da nɛn wa'a kɔɔnman 'o drɛ wɪ -a dɪɛ, -a -ci "ka "dɔv? ²¹-Mɛ "le "wɛan nɛn Bali -kaa tra Abraam 'sia min tɪgh 'a? -A drɛ wɪ man nɛn. Kɔɔ Abraam wɪ "man, ɛn e 'e 'pɪ Izak 'sɪ, yaa -nɔn Bali lɛ 'sraga bɔvɛ -a Bali -pan "davɛ da. ²²Yia 'yɪ? -A drɛ wɪ 'lee -yee yi -teradɪ Bali da drɛ 'towli. ɛn -yee yi -teradɪ Bali da 'e 'lɛ sɔɔ -a drɛ wɪ man. ²³'Wɪ 'bɔ zɪɛ

-yee "wɛan e ya 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali wei da,
ɛn Bali -a 'sia min tɪgh 'a
'yee yi -teradɪ 'e da man.»

Bali -a laabo 'e bee. ²⁴-Yee "wɛan maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Bali min "siala min tɪgh 'a 'e drɛ wɪ 'lee 'yee yi -teradɪ 'e da man, 'pian ya'a siala min tɪgh 'a 'yee yi -teradɪ Bali da 'saza "cɛ "man dɪ.

²⁵'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ drɛ "nyian -kɔnɛn -wɛɛzan nɛn waa laabo Rab bɛ -yee vɛ -a. Bali -a "sia lɔmɔn tɪgh 'a 'e drɛ wɪ man. Kɔɔ minnun nɛn Zozue o 'pa 'sia bɛ, e 'pa 'o 'va, ɛn e -sɪ -tɔ kɔɔn -wɛlɛ "nan 'o 'tɛ -ji "da.

²⁶Kaa -tɔa 'nan -te 'flɪndɪ -nyan min lɔ bɛ, te e -ka. -A -towli "nɛn "nyian yi -teradɪ Bali da -le vɛ -a. Yi -teradɪ Bali da nɛn wa'a kɔɔnman 'o drɛ wɪ -a dɪɛ, te e ya 'e 'kadɪ.

3

Min nɛn 'le 'wɪ

¹'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka vɪnan 'ka pɛɛnɔn 'e drɛ Bali wei "paanɔn 'a dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, 'kɔ Bali wei "paanɔn bɛ, Bali 'kɔɛ 'wɪ tin "baa 'plɛblɛ 'e "mlɪan min peenun -le vɛ da. ²-Kaa pɛɛnɔn -pɛ "saanman 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'va 'wɪ "kaga "ji. -Te min 'lewei 'ka "saanle -towli 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'va dɪɛ, te min nɛn -a drɛ wɪ a 'e 'lɛ sɔɔdɪ bɛ, -nyrɛn. Te e -kɔlaman 'e 'flɪ 'kɔndɪ -a "fo.

³'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔɛ -a da. -Kaa -bulalɛ wɛlɛ wo -sɔnun 'le, 'nan -e 'o -kaa wei man, -e -kaa -kɔla "o pladɪ -a. ⁴ɛn "nyian bɛ, 'ka 'ci "nrɔn -klɔ -dandannun da. -Te -klɔ a -dan 'kɔ oɔ, -a -trɔa "vɛ -sɪ yra a "wɛnnɔn. -Te fulɔ 'plɛblɛ a 'ta 'tɔnan "man "bɛ, -a -trɔa "vɛ -sɪ yra "wɛnnɛn zɪɛ -yɛɛ -maan -e -a -fɔzan 'e -trɔa -sɪ yra. ⁵-A -towli "nɛn "nyian min nɛn 'le vɛ -a. E ya min man mennun va "wɛnnɔn, 'pian -yɛɛ -maan -e 'wɪ -dan 'e 'fɔla.

ɛn "nyian bɛ 'ka 'ci "nrɔn plɔ -dan nɛn 'te "wɛnnɛn -fɔla 'ji bɛ -a da. ⁶Min nɛn a "le 'te 'le 'wɪ 'zɔ. -A da nɛn 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn cɪ. E ya -kaa man mennun va, ɛn -yɛɛ -kaa munmuan "tri -tɔa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia yi nɛn o min -yaa "da "trɪlɪi, -e -a -ka yi 'e bɔ bɛ, -a nɛn 'bɛ 'te wo -yee 'trɛda va. 'Tɛ zɪɛ Satan -va nɛn e "sia.

⁷Min -kɔlaman -e 'e luji wɪ pɛɛnɔn, 'lee "lomannun, 'lee pɔnɛnnun, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn o 'ta wɛla 'o 'kɔlɛnɛn "bɛ, o 'lɛbɔ. ⁸'Pian min -tɔ 'ka 'kɔlaman 'e nɛn pladɪ -a "fo "dɪ. Fɛ -wɪlɪdɪ "nɛn, ya'a 'toa 'e "pa 'ji flɪ dɪɛ, -nyrɛn. E ya 'e fadɪ min -tɛ 'yɪlɛ -a.

⁹Nɛn zɪɛ -a 'bɔ 'a nɛn -kaa Mɪnsan nɛn e cɪ -kaa "tu "a bɛ, -a 'tɔ bɔa. ɛn -a 'bɔ 'a nɛn -kaa wei "paala blamin nɛn Bali -a drɛ "le 'yee 'wɪ 'zɔ bɛ, -a man. ¹⁰Min 'le 'a nɛn min -fɛa ve min man. ɛn min 'le 'towli zɪɛ -a 'bɔ 'a nɛn min 'e wei "paala min man. 'An beenun, te 'cɛɛ vɛ 'e "kɔn zɪɛ dɪ! ¹¹Fɛnan nɛn 'yi boala bɛ,

'e dre 'cee 'w1 -koon "manve -a! 'Yi 'nannon 'lee 'yi nyranryan 'ka 'baala fe -twli zie -a -nan 'e cin -a di. ¹²En 'nyian be, -lomin yiba 'ka 'baa -voga -a di, en -mango yiba 'ka 'baa -lomin -a di. En 'yi 'wewa 'lee 'yi 'nannon 'ka baala 'yi bananan 'twli "nan di.

Laji 'w1 'todi

¹³-Te min -to a 'ka yei, te 'w1 pemon 'cin a 'ji, en e 'w1 -toa 'be, 'e -koon 'yee -kondi 'yi 'lee 'e dre winun tgli 'a. ¹⁴Pian -te man bodi -nannon -cin a 'ka 'ji be, te 'ka 'fli -koon 'cee 'w1 'todi -a "fo "di. En -te boe "bldi -cin a 'ka 'ji be, te 'ka 'fli -koon 'cee 'w1 'todi -a "fo "di. Koo -te 'ka 'fli -koon 'nan ka ya 'w1 'tonon 'a be, te ka 'wlu -sean. ¹⁵'W1 'todi zie, Bali 'cee 'be -non "di. E "sia 'treda 'gu, en min 'bo -wulo -ji nen e -tala. Satan -va nen e "sia. ¹⁶Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, -te man bodi a fenan, en boe "bldi a fenan be, fe zie -a -nan 'ka flu "fo "di. 'W1 'wldi 'to 'tudo pemon a -nan.

¹⁷Pian 'w1 'todi nen e "sia Bali va be, e ya 'w1 'todi tgli 'a. E min dra min -troo -a, en e min dra min ci 'yizan 'a. Min zie e min wei maan, min nyrida -sean "da, en e "yi "dra min le. Ya'a min bo "va "di, en ya'a 'w1 'dra -dawli a di. ¹⁸Minnun nen waa -weman -troo 'nan minnun yei 'e 'fo -troo be, -a 'le 'sranan "be 'w1 "yi "dredi nun 'be -taa "bolea.

4

'Ka Satan 'tvi -e 'ka -soonla Bali -sru!

¹Kulinun a 'ka yei, en 'w1 'bldinun a 'ka yei. Nyin zia nen 'winun zie -a pou 'si? Maan ve 'cee 'nan, 'ka 'bo 'wulo -ji "nrondi -wldinun nen ka 'ta wola "da "be -yee -maan 'winun a 'ka yei. ²Ka ya "vale fe -tv e dre 'cee ve -a, 'pian -te ka'a ye die, te 'ka 'nandu 'sia min man "le 'ka -te. En ka ya "vale 'nan 'ka boezan -to -lo fe 'e dre 'cee ve -a, 'pian -te ka'a 'kolaman -a yidi -a die, te -kulinun 'lee 'w1 'bldinun wla 'ka yei. Fe nen ka ci "va "be ka'a ye di, ka'a laabo Bali lo di -le "wean. ³En -te kaa laabo Bali lo be, ya'a non 'cee di, koo -a laabo "manwi a -wldi. Kaa laabo 'nan, -e 'ka 'fli ci 'so winun dre -a.

⁴Ka "we "flivli Bali man "le lmøn nen e 'si 'e 'sran wlu, en e -ku -konnen pee -va be -yee 'w1 'zv. 'Treda fenun yidi "yi "be, e ya Bali 'nan man wi -a. Ka'a -ci too duv? Min oo min nen e 'treda fenun pemon ye "yi "be, 'e 'fli dra Bali 'nanmanzan 'a. ⁵E ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Lei nen Bali -a -non 'cee be, Bali -a ye "yi, en e man bo "da!»
Te -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, 'w1 zie e ya 'w1 'tun "a di! ⁶Pian "yi "nen Bali -a dra -cee be e "mlianla "da. Koo e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:
«Minnun nen o 'fli dra -dandan be Bali 'ka o ye "yi "di.
Pian e "yi "dra minnun nen

wa'a 'o 'fli koonman die -wle.»

⁷-Yee "wean nen 'ka 'w1 'man 'ka 'ci 'fidaa 'a, -e 'ka 'ta wola Bali -sru! Te 'ka too Satan le di! 'Ka dre zie -e 'e 'si 'ka man -koo bli! ⁸'Ka -pli Bali man, -e 'e -pli 'ka man! 'W1 'wldi "drenon, 'ka 'pe 'e 'si 'w1 'wldi -sru! Kaa nen 'ka 'ci -fooman Bali -sru 'ta wodi -ji be, 'ka 'ci 'si 'fidaa -e 'ka 'ta wola Bali -sru. ⁹'W1 'wldinun nen kaa dra be, -a 'w1 'e 'nan 'ka man! 'O 'ka 'ta dre -trodro! 'Ka 'wuo! 'Ka 'cee 'she 'bldi lila "da -wuodi -a! 'Ka 'cee 'ci "nrandi lila "da -trundi -a! ¹⁰'Ka 'fli dre "wennon Bali 'le, -e 'e 'ka dre -dan!

Te 'ka min 'to 'te di!

¹¹An "bvi Zozinon, te 'ka 'w1 'ka cin man -wldi "di! Min nen e 'w1 'wldi 'v1 'e "bvi -tv man, -te 'be "cee di yaa 'to 'te be, te e 'w1 'wldi 'v1 Bali -le -pei man, en e tin -te "da. -Yee ci 'nan, -te i 'w1 'wldi 'v1 Bali -le -pei man be, te yi'a 'ta wolea "da "di, 'pian te i dre -a man tin 'bazan 'a. ¹²Bali -towli 'be -pei -to minnun le, en -yee ci -a ta tin 'bazan a. -A -towli 'be -kolaman min 'sidi -a 'w1 'ji, 'lee min -tedi -a. 'I 'fli 'siala 'ko, en i "we 'i boenun man zie.

Fenon, te 'ka 'fli 'sia -dan di!

¹³Kaa nen kaa ve 'nan: «Cee gv 'lee "tre "a ku -ko 'fla 'gve -a da, ku le -to -tea "nan nun, ku 'fle -taan -e 'ko "lala y1» be, 'ka dre "yi! ¹⁴Ka'a "tre w1 too di. Ka ya "le "lolu -koei "wennen nen e -tala -voo, -e 'e 'si 'nan be -yee 'w1 'zv. ¹⁵'W1 nen ko 'ka vi be, -nyren 'gu. 'Ka vi 'nan: «-Te Minsan wu "man 'nan 'belidi 'bo 'ko man be, ku fe 'gu 'lee fe 'gve -a dra.» ¹⁶Pian ka'a 'w1 zie 'be 've di. 'Ka 'fli 'siala -dan, en 'ka 'fli -koonman. 'W1 zie -a dredi be, e ya -wldi.

¹⁷Maan ve 'cee 'nan, min oo min nen e 'w1 "yi "nen ko 'e dre be -a -toa, en ya'a drele die, te e 'w1 'wldi dre.

5

Fenon, 'ka dre 'yi, "togo 'w1 e bo 'ka man!

¹Fenon, an 'w1 "paala 'cee 'nan, 'ka wu 'sia 'pleble, 'w1 'nonnon nen e -taa "bole 'ka man be -yee "wean. ²Tv zie -a man be, 'ka yifenus sreman, en fadronen 'cee sonun -ble. ³-Jeza -foa 'cee -siga 'lee 'cee "lalanun man. -Jeza zie -yee 'ka man w1 -toa lou -e 'e 'ka kolebo "bli "le 'te 'zv. 'Treda -nyan tv 'bo 'kogo, 'pian te ka -ko 'ka yifenus treda -a "kaga. ⁴Minnun nen o 'nyranman 'pa 'cee fei en ka'a o -pan wole die, 'pleble pemon 'san Bali -wee -paandi man. ⁵En "nyian be fe -tv 'ka 'klile 'ka man di, 'ka 'ci 'so winun pemon dre 'treda. 'Treda -nyan tv 'bo 'kogo, 'pian te ka -ko fenun -bldi -a, en ka -ko boadi -a "le -sru nen o ci -a 'le bunan 'nan -e 'o -bli be -yee 'w1 'zv. ⁶En "nyian be minnun nen wa'a 'w1 'tv drele die, ka 'w1 'pa o da, en ka o tee. Wa'a 'w1 'tv vile di.

'Ka -paan 'e 'sot

⁷ 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'trilii, -e Minsan -ta tɔ 'e bɔ. 'Ka 'ci "nrɔn fei 'pazan nɛn 'e 'yee fɛ 'wɛ -fɔa 'trɛ 'ji bɛ -a da. Yaa man -pɛan -pɔan 'sɔdɪ -a -trilii, -e laa 'e 'fɛn "man, -e -a -tɛ tɔ 'e bɔ. ⁸ 'Ka 'bɔ "nyian, "cee -pɔan 'e 'sɔ zɪɛ! 'Ka -pɔan 'kun, kɔɔ Minsan -tadɪ 'bɔ 'kogo.

⁹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka cin man wɪ 'pa dɪ, "tɔgɔ Bali 'e tin -tɛ 'ka da! Min nɛn 'e tin -tɛa "min da bɛ, e 'bɔ 'kogo. ¹⁰ Minnun nɛn o Bali 'lewei 'vɪ Minsan 'tɔ da bɛ, o -pɔan 'sɔ 'wee yra yɪdɪ -ji. 'Ka 'ci "nrɔn o da, -e 'o drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a. ¹¹ Minnun nɛn o -pɔan 'sɔ yra yɪdɪ -ji bɛ, kɔa ve o man 'nan 'wee 'wɪ a "yi. Ka Zob -le -pɔan 'sɔdɪ 'wɪ 'man. ɛn fɛ nɛn Bali -a -nɔn -yrɛ -a 'le 'srannan "bɛ, kaa -tɔa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, Minsan ci a "yi, ɛn min nyrinda -sɛan "da.

¹² 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka 'wɪ 'tɔ -ji -pɛ wluan dɪ! Te 'ka 'pɛ wluan labli man dɪ, ɛn te 'ka 'pɛ wluan 'trɛ man dɪ, ɛn te 'ka 'pɛ wluan "nyian fɛ pee man dɪ! 'Pian 'wɪ tɪglɪ nɛn 'ka vɪ! -Te 'wɪ a 'wɪ 'kpa -a bɛ, 'ka vɪ -inyan! ɛn -te 'wɪ a 'wlu 'a bɛ, 'ka vɪ -cɛjɛ! "Tɔgɔ yi nɛn Bali tin -tɛa 'trɛdanɔn da bɛ, 'e vɪɛ 'e 'ka 'tɔɪ 'e "tun "dɪ.

'Ka Bali trɔ 'ba!

¹³ -Te min -tɔ a 'ka yei 'nan e ya 'e yra yɪnan bɛ, 'e Bali trɔ 'ba! -Te min -tɔ a 'ka yei 'nan -a ci "nranman bɛ, 'e Bali 'tɔ 'bɔ "dre "fɔ! ¹⁴ -Te min -tɔ a 'ka yei 'nan -a man "yaaman bɛ, 'e -leglizinɔn ceje laabɔ, -e 'o Bali trɔ 'ba -yrɛ, te o 'nyrɔn -scan -a -win -ji Minsan 'tɔ da. ¹⁵ -Wee Bali trɔ 'badɪ nɛn waa dra yi -tɛradɪ Bali da -a bɛ, e man "yaazan zɪɛ -a "belia, ɛn Minsan -a wuanla. -Te 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bɛ, Bali -a fuiman.

¹⁶ -Yee "wɛan nɛn 'ka 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "vɪ 'ka cin lɛ 'vaa -e 'ka Bali trɔ 'ba 'ka cin lɛ, 'dɔ -e 'ka 'beli. Kɔɔ -te min a tɪglɪ Bali 'lɛ bɛ, -yee Bali trɔ 'badɪ 'e 'bli pɛɛnɔn 'a bɛ, -a 'lɛ a "man.

¹⁷ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -tɔ -a drɛ 'li bɛ -a da. Bali 'lewei vɪzan zɪɛ waa laabo Eli, ɛn e ya blamin -a "le -cee 'wɪ 'zɔ. E Bali trɔ 'ba 'e 'bli pɛɛnɔn 'a 'nan, te laa 'e 'fɛn dɪ. ɛn 'wɪ 'kpa, laa 'ka 'fɛnɛ 'trɛda dɪ. Yaa drɛ le yaaga mlɛn 'shɛɛdɔ. ¹⁸ "Bɛ -sru ɛn e Bali trɔ 'ba "nyian, tɔɔn laa 'fɛn, ɛn fɛ pɛɛnɔn bɔdɪ 'sia.

¹⁹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te min -tɔ a 'ka yei, ɛn e 'si 'wɪ tɪglɪ man -kɔɔbli bɛ, 'ka drɛ -e 'e sɔɔnla "nyian 'wɪ tɪglɪ zɪɛ -a -sru. ²⁰ 'Ka -tɔ 'nan, min oo min nɛn yaa drɛ ɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "drezan 'si 'si 'wɪdɪ "da ɛn yaa sɔɔnla 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ, -yrɛ -maan ɛn Bali 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a -nɔn min zɪɛ -yrɛ, kɔɔ Bali -yee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn fui.

'Fluba tædɛ nɛn Pieri -a crɛn -tɛ

1 'An 'bɔ Pieri nɛn Zozi Crizi 'an 'pa 'sia bɛ, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Zoziɲɔn nɛn o -nyɛanla Pɔnt 'lɛglɔn 'ji, 'lɛɛ Galatɪ 'lɛglɔn 'ji, 'lɛɛ Kapadɔs 'lɛglɔn 'ji, 'lɛɛ Azi 'lɛglɔn 'ji, 'lɛɛ Bitini 'lɛglɔn 'ji bɛ, maan crɛn -tɛ -wɛɛ. Bali 'ka 'si 'va 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ vɛ -a. Ka ya -pɛn -a 'trɛ 'gʊɛ -a da, ɛn ka ya minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ o yɛi. 2 -Kaa "tɪ Bali 'ka 'si 'va 'li 'e 'cɛn. -Yɛɛ lɛi 'saun 'bɛ 'ka drɛ -yɛɛ vɛ -a, 'nan -e 'ka 'ta wɔla Zozi Crizi wɛi da, -e -a nyɛn nɛn e -sran bɛ 'e 'ka drɛ 'saun Bali 'lɛ.

Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yɛɛ 'yi 'lɛɛ 'yɛɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ tɔ pɛɛnɔn man 'e 'ciɪladɪ 'da.

'Belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ Bali -a -nɔn -cɛɛ

3 -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ" a. E -kaa nyɪrinda 'si, ɛn e -kaa drɛ min -trɛ -a. Zozi Crizi wɪuan -kanɔn 'va, -yɛɛ "wɛan -kaa 'bli 'e 'kɔn 'da 'nan -kaa wuanla -kanɔn 'va 'nyian. 4 ɛn -zia nɛn Bali -a paala 'yɛɛ 'nɛnnun -lɛ vɛ -a bɛ, yaa -nɔan -cɛɛ. -Zia zɪɛ ya'a 'srɛman 'li 'fo 'dɪ, ya'a 'tri 'tɔa dɪ, ɛn -yɛɛ fɛnyian 'ka 'nyaan dɪ. Yaa 'pla 'cɛɛ vɛ -a laji. 5 Ka 'yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan Bali 'e yɛɛ -tɔa 'ka 'va, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Cɛɛ 'sidɪ 'wɪ 'ji zɪɛ -a ta baala yi -fɔla 'da 'ji.

6 'Winun zɪɛ -yɛɛ -maan 'lɔɔ cɪ "nran a 'ka 'lɔ. -Tɛ 'wɪ 'tɔndɔn 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn a bonan 'ka man tɔ "wɛnnɛn 'a, tɛ 'ka yɪa yɛ -yrɔ ɔɔ, cɪ "nran a 'ka 'lɔ. 7 'Winun 'bɔ nɛn o bɔa 'ka man zɪɛ bɛ, -wɛɛ 'cɛɛ yi -tɛradɪ Bali da -kɔɔnman. 'Ka 'cɪ "nrɔn -sɪga da, e ya fɛ -tɔ nɛn ya'a 'fo 'trilii dɪɛ -a, 'pian o -yɛɛ 'kpa -nanjɛan 'tɛ 'a. ɛn 'cɛɛ yi -tɛradɪ Bali da -ji bɛ, 'winun 'plɛblɛ bɔa 'ka man, -a -tɔwli "nɛn 'nyian zɪɛ, 'pian 'cɛɛ yi -tɛradɪ Bali da "lɛ 'kpa "mlian -sɪga da. -Tɛ ka yi -tɛra Bali da 'nan 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ dɪɛ, tɔ nɛn Zozi Crizi -taa "man "bɛ, Bali 'ka 'tɔ 'yi "vɛ, e 'ka 'tɔ bɔa, ɛn e 'ka yɪa 'fuɔ -fɔa. 8 Ka 'a tian Zozi yɛɛ -tɔ dɪ, 'pian ka yɛ 'yi. ɛn ka 'a Zozi 'bɔ 'yɛ dɪ, 'pian ka yi -tɛala "da. -Yɛɛ "wɛan cɪ "nrandi -dan a 'ka 'lɔ. Cɪ "nrandi zɪɛ e -cɪalɛ "da "bɔv "lɛ "wɛan min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'e 'lɛ dɪ. 9 Cɪ "nrandi zɪɛ e ya 'ka 'lɔ, kɔɔ 'cɛɛ yi -tɛradɪ Bali da 'lɛ 'srannan "bɛ kaa -tɔa. -Nyɛn 'nan, ka ya 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji.

10 Zɪ e dra 'lɔɔ -e Bali 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, 'li bɛ Bali 'lɛwɛi vɪnɔn -a man wɛɛ 'nan "o -tɔa, ɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ minnun lɛ 'e 'cɛn 'a, 'nan 'yi zɪɛ e ya 'cɛɛ vɛ -a. 11 ɛn zɪ Crizi -taa 'e yɪa yɛ bɛ, 'lɛɛ 'tɔ -dan nɛn Bali -a -nɔan -yrɛ "bɛ -sru "bɛ, Crizi lɛi nɛn o da bɛ, -yɛɛ 'vɪ -wɛɛ 'e 'cɛn 'a. Tɔ nɛn 'winun zɪɛ o dra "man "bɛ, ɛn zɪ 'winun 'bɔ -taa "drɛɛ bɛ, Bali 'lɛwɛi vɪnɔn -a -cɪ laabɔ. 12 ɛn Bali -a -cɪ 'si -wɛɛ 'nan, 'winun zɪɛ ya'a dra o tɔ va dɪ, 'pian 'ka 'bɔ nɛn

an 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka tɔ va nɛn e dra. 'Wɪ zɪɛ Zozi Crizi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn minnun -a 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -nyɛn. Bali lɛi 'saun nɛn Bali -ta -a bɛ, -yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a 'pa o 'lɛ. Bali -lɛ 'pasianɔn 'bɔ nɛn laji nun bɛ, o ya "va 'nan "o 'wɪ zɪɛ -a -tɔa.

'Ta wɔ -pɛ nɛn e "sɔa Bali lɛ bɛ

13 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ 'cɛɛ bɛ, -yɛɛ "wɛan 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ, ɛn 'ka 'fli 'kun! "Yɪ "nɛn Bali -taa -a drɛɛ 'cɛɛ tɔ nɛn Zozi Crizi -taa "man "bɛ, -a da nɛn 'cɛɛ cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn! 14 'Ka 'ta wɔla Bali wɛi da tɔ pɛɛnɔn man! 'Ka 'bɔ cɪ 'sɔ winun nɛn o 'ka "paala 'li 'e tɛdɛ, tɛ ka 'a tian Bali tɔa dɪɛ, tɛ 'ka 'fli 'tɔvɪ 'nyian -wɔɔ "dɪ! 15 Bali 'bɔ nɛn e 'ka laabɔ bɛ e ya 'saun. -Yɛɛ "wɛan 'ka drɛ wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'saun, ɛn ka -kɔɔn 'nan, ka ya -yɛɛ vɛ -a. 16 Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,

'an 'bɔ Bali an ya 'saun,

-yɛɛ "wɛan 'ka 'kɔn 'saun!»

17 'Cɛɛ Bali trɔvɪ 'badɪ -ji bɛ, ka Bali laabo «'an "tɪ», ɛn Bali -tɔwli zɪɛ ya'a min bɔ "va "dɪ. E min -tɔ -lɛ 'wɪ tin "baa "lɛ zɪ e 'ta 'wɔ bɛ -a yɪa man. -Yɛɛ "wɛan 'cɛɛ tɔ nɛn e -fɔ -e 'ka drɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, 'ka -kɔɔn 'ka drɛ wɪ pɛɛnɔn 'a 'nan, 'ka "klanman Bali lɔ.

18 Fɛ nɛn Bali -a 'si, ɛn e 'ka 'ta pan 'wɔ 'a, 'nan -e 'ka 'si 'ka tranun drɛnan wɪ -sru "bɛ, kaa -tɔa. Fɛ nɛn e srɛman "lɛ -sɪga 'lɛɛ "lala -zɔ bɛ, -njɛɛ yaa 'si dɪ. 19 'Pian Crizi nyɛn nɛn e "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a 'bɔ a nɛn e 'ka 'ta pan 'wɔ. Crizi -ka "lɛ 'nan 'sɪraɔ bɔ 'bla fɛnyian nɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man "dɪ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 20 Tɔ nɛn tɛ Bali 'ka tian "trɛ drɛɛ dɪɛ, e Crizi 'si 'va 'wɪ zɪɛ -a drɛvɛ -a, ɛn yaa 'pla tɔ -nyɪranman nɛn ka cɪ 'ji 'gʊɛ -a -ji, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. 21 Crizi 'bɔ 'bɛ -maan, ɛn ka yi -tɛra Bali da. Bali -a wɪuan -kanɔn 'va, ɛn e 'tɔ -dan -nɔn -yrɛ 'nan, -e 'ka yi -tɛra Bali da, -e 'ka 'bli 'e 'kɔn Bali lɛ.

22 Bɛ nɛn 'gʊɛ, Zozi 'lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man bɛ, -a da ta wɔdɪ -a drɛ ɛn 'ka 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru, 'nan -e 'ka 'ka "bɔv 'lɛɛ 'ka "blu Zoziɲɔn yɪ "yi, tɛ -a -sru "ka "dɪ. -Yɛɛ "wɛan 'ka cin yɪ "yi tɔ pɛɛnɔn man 'ka 'cɪ 'fidaa 'a! 23 ɛn -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'ya 'e -trɛ. Blamin nɛn yi -tɔ bɔa -e 'e 'ka bɛ, -yɛɛ "cɛɛ 'ka 'ya 'e -trɛ dɪ. 'Pian Bali wɛi nɛn ya'a 'li 'srɛman dɪ, ɛn e 'belidɪ -nɔan 'min lɛ bɛ, -yɛɛ 'ka 'ya min -trɛ -a. 24 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«'Trɛda blamin a "lɛ lu -lɛ 'wɪ 'zɔ, e -kaa.

-Yɛɛ -dan a "lɛ lu -fui "lɛ 'wɪ 'zɔ, e -sɛanla.

25 'Pian Minsan wɛi a -nan 'li 'trilii.»

-A wɛi zɪɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man bɛ -nyɛn.

2

Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ vɛ -a

¹ Bali 'ka 'ya 'e -trε, -yee "wean 'ka 'pε 'e 'si 'wı 'wlıdı 'to 'tɔdɔ pεɛnɔn -srul! Te 'ka 'wlu 'sɛn 'nyian dı! Te 'ka wei 'e 'kɔn "flivli 'nyian dı! Te 'ka 'bıli 'e bɔ min -le fε man 'nyian dı! Te 'ka 'wı min man -wlıdı 'nyian 'e koda dı! ² "Le zı 'nɛn 'lınɛn 'e 'bɔ 'nyɔn -wεɛman tɔ pεɛnɔn man bε, ka 'bɔ 'nyian zı 'ka Bali wei nɛn 'e 'ka 'e baadı fε -tɔ -a dıε -a -wεε! -Te kaa drɛla "da "bε, 'cee yi -teradı Bali da "paa "da -trılıı, -e 'ka 'si 'wı 'jı tɔ 'e bɔ. ³ 'Wı 'kpa nɛn, ka Minsan -le "yi -kɔnnɛn 'yı 'va.

⁴ 'Ka -pli Minsan man! -Yεε 'belıdı -nɔan "min lε, ɛn -yεε cı 'kɔn 'to -kɔle nɛn minnun -a tuw 'o 'pela koda bε -a. 'Pian Bali -a 'si "va 'nan -yεε cı -kɔle 'kpa -a. ⁵ 'Ka 'bɔ 'nyian, ka ya "le -kɔlɛn nɛn 'belıdı a -wɔ "bε -wee 'wı 'zɔv. 'Ka 'bɔ -a nɛn Bali 'yee 'kɔn -tɔa, -e Bali lei 'saun 'e -nyran jı. 'Kaa nɛn Bali 'ka 'si "va 'e 'pannɔn 'a. Bali -panvε nɛn kaa -nɔan -e 'e 'sɔ Bali lε bε, 'cee 'nyranman nɛn kaa "paa Zozı Crızı 'le "wean bε -nyren. ⁶ E ya 'e 'crɛn -tɛdı Bali -le 'fluba 'jı 'nan:

«"Ka 'yıɔ, an -kɔle 'kpa 'si,
ɛn maan 'pla Zeruzalɛm.

-A da nɛn an 'mɛn 'kɔn -tɔala.

Min ɔɔ min nɛn 'e yi -tɛra "da "bε,

-a -pε 'ka 'seanla 'e "tun "dı.»

⁷ Fε nɛn -a -pε -tɔala "da "bε, 'tɔ -dan nɛn Bali -a -nɔan 'cεε bε -nyren, kɔɔ ka yi -tɛra Zozı da. 'Pian minnun nɛn wa'a yi -tɛlɛa "da "dıε, e ya 'e 'crɛn -tɛdı -wee vε -a 'nan:

«-Kɔle nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tuw
'o 'pela koda bε,

-yεε drε 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔle -a.

⁸ ɛn -yεε drε -kɔle nɛn

minnun srɔɛn -wıa "man "bε -a.

-Kɔle zıε 'e minnun -tıala.»

Bali -a 'pla 'nan -e 'o -trıa "da, kɔɔ wa'a 'ta wɔlɛa Bali wei da dı.

⁹ 'Pian 'cee vε bε, ka ya 'lɛglɔn nɛn Bali -a 'si "va "bε -a. Ka ya Bali nɛn mingɔnnɛn -a bε -a -pannɔn 'a, ka ya minnun 'pa 'tɔ nɛn o ya 'saun bε waa, ɛn ka ya minnun nɛn o ya Bali -le vε -a bε waa. Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'yee 'wı -dandan vı minnun lε. Bali 'bɔ 'bε 'ka 'bɔla klun va, ɛn e -ta 'ka 'a 'yee 'tε 'san fenyian da. ¹⁰ 'Lı 'e tɛdε bε, te ka 'ka Bali -le minnun -a dı, ɛn 'ka nyrında 'ka 'sean Bali da dı. 'Pian 'bε nɛn 'gɔε, ka drε -yee minnun -a, ɛn 'ka nyrında -sean "da.

Zı Bali -le min 'ta wo minnun va bε

¹¹ 'An beenun, -a -cın 'e 'kɔn 'ka 'jı 'nan, 'trε 'gɔε -a da bε, ka ya -pɛn -a, ɛn ka ya cıɔnɔn 'a. -Yee "wean an 'wı "paala 'cεε 'nan, 'ka yıε 'si blamin cı 'sɔ wunun lε! -Wεε min -le 'belıdı srɛman. ¹² 'Ka drε wı 'e 'kɔn 'e 'sɔdı 'jı minnun nɛn wa'a Bali tɔa dıε o va. -Te minnun 'wı 'wlıdı 'tɔ -tɔdɔ pεɛnɔn vε 'ka man ɔɔ, 'ka drε wı 'yinun bε 'wεε yı, -e tɔ nɛn Bali 'bɔ 'e 'flı -kɔɔnman -wɛε "bε, 'o -yee -dan sı -fɔ.

¹³ Minnun nɛn o cı min tanɔn 'a bε, Minsan -le "wean bε, 'ka 'ta wɔla o wei da! -Te e ya mingɔnnɛnnun tazan a ɔɔ, ¹⁴ -te e ya -yee -kɔnmandannun a ɔɔ, 'ka o wei man "yi. Mingɔnnɛnnun tazan 'bɔ 'bε o 'pla 'nan, -e 'o 'wı 'nɛn -kɔɔn 'wı 'wlıdı 'drɛnɔn lε, -e 'o 'wı "yi 'drɛnɔn 'tɔ "yi "vı. ¹⁵ Kɔɔ 'wı nɛn Bali cı "va "bε -nyren 'nan, 'cee 'wı "yi "drɛdı 'e minnun nɛn wa'a tıan Bali -tɔlɛ dı, ɛn o 'wı "tun "ve bε, o 'lɛbɔ 'pla "da. ¹⁶ Ka ya minnun nɛn o ya 'o 'flı -jı bε waa. 'Pian te 'ka vı 'nan, ka ya 'ka 'flı -jı -e te ka 'wı 'wlıdı "dra dı. 'Ka -kɔɔn 'pian 'nan ka ya Bali 'sunɔn 'a. ¹⁷ 'Ka min pεɛnɔn 'sia min -a! 'Ka "bɔı Zozınan yı 'yi! 'Ka "kɔn 'kɔn Bali lɔ! 'Ka mingɔnnɛnnun tazan 'sia min -a!

Nyranman 'pazan 'lee 'e 'tazan -le 'wı

¹⁸ Kaa nɛn ka 'nyranman "paa min lɔ bε, 'ka 'ta wɔla 'ka 'tazan wei da "klandı a Bali lɔ -pε pεɛnɔn da. Te 'ka 'ta wɔla o nɛn o cı a "yi "bε o wei da "saza dı! 'Pian o nɛn o 'tε "paa 'ka da bε, 'ka 'ta wɔla o wei da "nyian! ¹⁹ 'Wı nɛn 'e 'kla -sı yra dıε, -te waa dra 'cεε -e 'ka yra yı bε, min nɛn e wı 'wı zıε -a man 'ta wɔladı Bali wei da -le "wean bε, te -a san 'wı "yi drε. ²⁰ -Te min 'wı 'wlıdı drε, ɛn -a san 'e 'wulo -tɔ 'yee -sɔndı wlu bε, -tɛ 'to 'yi "ve? 'Pian -te 'wı "yi "nɛn kaa dra te min 'tε "paa 'ka da, ɛn 'ka 'wulo -tɔ "wlu "bε, 'wı zıε -yεε 'sɔ Bali lε. ²¹ Bali 'ka laabv 'nan, -e 'ka 'wı zıε -a drε, kɔɔ Crızı 'e yra 'yı 'nyian 'cee "wean. E -sı kɔɔn 'cεε 'nan -e 'ka 'ta wɔla 'e "pa "da.

²² «Ya'a 'wı 'wlıdı "towlı "cε "drɛlɛ dı,

ɛn 'wlu wı -towlı "cε 'ka bɔlɛa -a 'le dı.»

²³ Minnun -a srɔn, ya'a 'lɛjı -tɔle dı. 'E yra 'yı minnun lɔ, ya'a 'e wei 'palɛa o man dı. 'Pian e yi -tɛra Bali nɛn e min -le 'wı tın "baa 'e -nɔan da bε -a da. ²⁴ Crızı 'bɔ 'bε -cee 'wı 'wlıdı "sɛn 'e 'flı da, ɛn e -ka yıba "plan da. Yaa drε zıε 'nan -e -kaa 'pε 'e 'si 'wı 'wlıdı -sru, -e 'wı nɛn 'e 'sɔ Bali lε bε -kaa drε. 'Wı 'kpa nɛn, tuonun nɛn yaa 'wɔ bε -yεε -maan ka 'belı. ²⁵ -Yεε cı 'nan 'lı 'e tɛdε bε, te ka ya 'le 'nan 'blanun nɛn 'o saan "buı "da bε -wee 'wı 'zɔv. 'Pian 'bε nɛn 'gɔε ka 'lı 'ka da Zozı Crızı -va. -Yεε 'e yıε -tɔa 'ka 'va, ɛn e ya 'le 'bla -sru "pınzan -zɔ.

3

Min 'lee 'e nan -le 'wı drɛdı 'o cın va

¹ 'Ka lımannun, -a -towlı 'nɛn 'nyian 'cee vε -a, 'ka 'ta wɔla 'ka -srannun wei da! ɛn -te 'ka -srannun 'ka yi -tɛlɛa tıan Bali wei da dıε, 'ka 'ta wɔla o wei da "nyian! 'Dɔ -e 'ka drε wı 'e -sı 'le 'sɔ -wɛ Bali va, te ka'a 'wı tın 'balɛ 'ka 'le dı. ² 'Ka drε wı fenyian nɛn waa 'yı bε, ɛn 'cee "klandı Bali lɔ nɛn waa 'yı bε, -yεε -kɔle "sia o cıɛn -da. ³ Te 'ka -wεε 'nan 'ka 'flı dra fenyian 'ka 'kɔle da lou "dı! -Yεε cı "le 'ka 'wulo "je "man drɛdı zɔv, "le -sıga fɛnun -sɛndı 'ka man zɔv, "le sɔnun fenyian fenyian 'padı 'ka man zɔv. ⁴ 'Pian 'cee fenyian 'e 'si 'wı nɛn 'ka 'jı bε -a va. 'Ka 'cı 'e 'kɔn 'yi, ɛn 'ka

'kɔn -trɔɔ. 'Wɪ zɪe -yɛɛ ɔ 'wɪ 'yi "a Bali 'le. ⁵ 'Li be, lɔmɔnnun nɛn Bali o 'si 'va, ɛn o 'bli a Bali le be, zɪ o 'wee fɛnyian wɛɛ zɪe, o 'ta 'wɔla 'o -srannun wei da. ⁶ -A 'bɔ nɛn Sara "e drɛ. E 'ta 'wɔla 'e -sran Abraam wei da, ɛn yaa laabo 'an 'san. Ka drɛ Sara -le 'nɛnnun a. -Yee "wɛan 'ka 'wɪ 'yi "drɛ! Te 'wɪ 'tɔ 'e 'ka 'tɛ 'klan -a dɪ!

⁷ 'Ka -klɔnmɔnnun, -a -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wɔ 'ka 'nan va! -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -wee 'plɛblɛ 'ka 'le 'cee vɛ -zɔ dɪ. 'Ka o 'sia min -a! Kɔɔ 'yi "nɛn Bali -a drɛ minnɛn le 'belidɪ -a be, e -wee vɛ -nɔn. 'Ka 'wɪ zɪe -a drɛ, -e 'wɪ 'tɔ 'e vɪle 'e 'si -tɔ 'ka 'flinɔn 'le Bali trɔ 'badɪ lɔ dɪ.

⁸ Maan 'le -sɛanla 'ka pɛɛnɔn le 'nan, 'ka 'wɔlo -ji "nrɔn 'wɪ -tɔwli "da! 'Ka cin nyrinda 'si! 'Ka cin yɪ "yi "le "bɔl 'lee "blu -le 'wɪ 'zɔ! 'Ka "yi "drɛ 'ka cin lɛ! 'Ka cin bɔ! ⁹ -Te min -tɔ 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ -cee be, te 'ka man 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛ dɪ! -Te min 'ka srɔn be, te 'ka 'leji -tɔ dɪ, 'pian -fɛa nɛn 'ka vɪ -a san man! Kɔɔ Bali 'ka laabo 'nan, -e 'e -fɛa vɪ 'ka man, -yee "wɛan 'ka 'bɔ "nyian 'ka -fɛa vɪ min man! ¹⁰ E ya 'e 'cɛɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e ya "va 'nan, 'e 'ci 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ 'trɛda,

te 'e 'ci yra "tra "be, -a san zɪe 'e wei 'kun.

Te 'e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "vɪ min man dɪ, ɛn te 'e 'wɔ 'sɛn dɪ!

¹¹ -A san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ -sru, 'wɪ "yi "nɛn 'e drɛ!

'Wɪ nɛn yaa -wɛɛman tɔ pɛɛnɔn man be, -nyrɛn 'nan o 'vale 'e bɔɛnɔn -a be o yei 'e 'fɔ -trɔɔ!

¹² Kɔɔ Minsan yɛ a minnɛn nɛn o ɔ min tɔglɪ 'a be o va,

ɛn -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -wee Bali trɔ 'badɪ le.

'Pian minnɛn nɛn o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra be,

Minsan -le nyran -blɪdɪ a o -pennan.»

Minnun 'te "paa 'ka da Zozi Crizi -le "wɛan

¹³ -Te ka ya 'wɪ "yi "drɛdɪ 'panan 'nyran -man -a be, -tɛ -kɔlamɔn 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ -a 'cɛɛ? ¹⁴ -A san "ka "dɪ. 'Pian -te 'wɪ tɔglɪ nɛn Bali ɔ "va "be -a drɛdɪ -le "wɛan, minnɛn 'tɛ "paa 'ka da be, Bali 'bɔ -fɛa ve 'ka man. Te 'ka "klan minnɛn zɪe -wɔlɔ dɪ, ɛn te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! ¹⁵ 'Pian Crizi nɛn 'ka 'san -a be, -a -tɔwli "da nɛn 'ka 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'pla! -Te minnɛn -a laabo 'ka 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan 'ka yɛ yra Zozi lɛ» be, tɔ pɛɛnɔn man 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ, -e 'ka 'ci vɪ -wɪle. ¹⁶ 'Pian 'ka 'ci vɪ -wɪle -trɔɔ, ɛn 'ka "klan Bali lɔ. 'Ka man -wɛɛ 'nan 'cee 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'le. 'Ka drɛ zɪe, -te minnɛn 'wɪ 'tɔ 'ka man, te o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "ve 'cee 'ta wɔdɪ Crizi -sru fɛnyian man be, -e 'wɪ 'bɔ nɛn waa ve be 'e 'tin -te o da.

¹⁷ -Te 'wɪ "yi "drɛdɪ man nɛn minnɛn ɔ 'tɛ 'panan 'ka da, ɛn Bali wɪ "man "be, e ya 'kpa e "mlian 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ -e min 'e 'tɛ 'pa 'ka da be, 'be da.

¹⁸ Kɔɔ Crizi 'bɔ 'e yra 'yɪ min pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪlɪdɪ "le "wɛan. Ya 'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ -tɔwli "drɛdɪ dɪ, ɛn e -ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛnɔn 'leji 'e 'pa -a -tɔwli 'li "fo "le vɛ -a. Yaa drɛ zɪe 'nan, -e 'e 'ta 'ka 'a Bali va. Waa -te "le 'nan min nɛn e ya blamin -a be -yee 'wɪ 'zɔ, ɛn e wɔlan -kanɔn 'va "le 'nan min nɛn e ya Bali lei -a be -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁹ Tɔ zɪe -a man nɛn, e -kɔ fɛnan nɛn lei -wɪlɪdɪnɔn ɔ be -a -nan, ɛn e 'yee 'wɪ tin 'ba -wɪle. ²⁰ 'Li 'e tɛdɛ be, leinun zɪe o Bali wei tuɔ 'o 'pɛla kɔda. Bali 'e -pɔan -sran 'e cin da, ɛn e 'o man -pɛn Noe -le -klɔ -dan drɛ tɔ -a. Min "wɛnnɔn 'be wɪ -klɔ -ji, o ya min 'sɔra "cɛ, -wɛɛ 'sɔ 'yi 'lɔ. ²¹ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, 'yi zɪe -yɛɛ ɔ "le 'ka -batize drɛdɪ -kɔɔn "manve -zɔ. Min -batize drɛdɪ 'ka min drɛ wɪ -wɪlɪdɪ 'sia 'e 'lɔ dɪ, 'pian -a -ci nɛn 'nan, min wɪ "man 'nan 'e drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'le. 'Ka -batize drɛdɪ zɪe e 'ka 'sia 'wɪ 'ji, kɔɔ Zozi Crizi wɔlan -kanɔn 'va. ²² Zozi 'kɔlaji, ɛn e -nyran Bali -pɛ "yi "da. Bali -le 'pasianɔn 'lee lei -wɪlɪdɪnɔn pɛɛnɔn 'lee fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ -a -wɔ "be, -yɛɛ ɔ o da.

4

'Ka 'fli -nɔn Bali le "fo!

¹ Kaa -tɔa 'nan, Crizi wɪ "man ɛn 'e yra 'yɪ. 'Wɪ 'tɔwli zɪe -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn. Kɔɔ min nɛn 'e yra 'yɪ be, te -a san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ -sru. ² -Yee "wɛan 'cee tɔ nɛn e -fɔ -e 'ka drɛ 'trɛda be, Bali ɔ 'sɔ wɔnɔn da nɛn 'ka 'ta wɔla! Te 'ka 'ta wɔla -'wɪ 'wɪlɪdɪ "nɛn blamin ɔ 'sɔ -a be -a da dɪ! ³ -Yɛɛ ɔ 'nan ka tɔ "kaga dra, te 'cee 'ta wɔ -pɛ a "le minnɛn nɛn wa 'a Bali tɔa dɛ -wee vɛ zɔ. 'E tɛdɛ be, 'ka 'fli -nɔn 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ le, ɛn tɔ pɛɛnɔn man be 'ka 'bɔ 'ka 'ci 'sɔ wɔnɔn -wɪlɪdɪnɔn nɛn kaa dra. Ka -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'ka 'win -ji, ɛn 'ka 'fli -nɔn "fɛdɪnɔn le fɛ -blɪdɪ 'lee -wɛn mlɪndɪ -a, te ka -yɔnɔn -paan, be a -wɪlɪdɪ "fo. ⁴ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, -te o ya 'wɔnɔn zɪe o drɛnan be, ka 'a 'kɔla "nyian 'o -sru "dɪ. 'Wɪ zɪe e ɔ dɪ o da, -yee "wɛan o 'ka "srɔnman. ⁵ 'Pian Bali yɪ -tɔ 'pla, -e 'o 'wɪ zɪe -a -sru "vɪ. Yɪ zɪe e 'bɔ 'kogo. -A da nɛn e minnɛn nɛn 'o yɛ ɔ 'ci "man, 'lee minnɛn nɛn o -ka be, e -wee 'wɪ tin "baa. ⁶ Minnɛn nɛn o -ka be, o Bali -le 'wɪ nɔnɔnɔn 'vɪ -wɪle, te 'o yɛ a tian "man, 'nan -te o -ka oɔ, -e 'o 'kɔn min 'belidɪ -a Bali "le 'va zɪa.

⁷ Yɪ nɛn 'trɛ 'gɔɛ e -nyaan "man "be, e 'bɔ 'kogo. -Yee "wɛan te 'ka 'wɪ drɛ "le minnɛn nɛn o -wɔlo 'ka 'o da dɛ -wee 'wɪ 'zɔ dɪ, 'pian 'ka 'fli 'kun, -e 'ka Bali trɔ 'ba! ⁸ 'Wɪ -dan nɛn e "mlian 'wɪ pɛɛnɔn da be -nyrɛn 'nan, 'ka cin yɪ "yi, te -a 'leda 'e 'kɔn dɪ! Kɔɔ fɛnan nɛn yɪdɪ "yi "ci be, 'wɪ 'wɪlɪdɪ -nyaan "nan. ⁹ Minnɛn nɛn o 'bɔala 'ka 'va be, 'ka 'o 'kun 'ka 'pɛ "fi

"a, te 'ka drɛ 'ka 'ci 'pou "a dɪ! ¹⁰ Bali 'yi drɛ 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ -pɛ "kaga "ji, -yɛɛ "wɛan tɛ min -tɔ 'e 'yɛɛ vɛ 'tɔi 'e 'saza 'lɛ vɛ -a dɪ, 'pian 'ka 'yi "drɛ -a 'ka cin lɛ! ¹¹ -Tɛ Bali 'yi drɛ 'yie 'nan, -e 'i 'yɛɛ 'wɪ vɪ bɛ, 'wɪ nɛn e "sia Bali va bɛ -nyrɛn 'i vɪ! -Tɛ Bali 'yi drɛ 'yie 'nan, -e 'i 'pa minnun va bɛ, zɪ Bali 'plɛblɛ 'nɔn 'yie bɛ -a da nɛn 'i drɛ! 'Ka drɛ zɪ, -e minnun 'o Bali 'tɔ drɛ -dan, 'wɪ nɛn Zozi Crizi -a drɛ bɛ -a man. 'Tɔ -dan 'lɛɛ 'plɛblɛ 'o 'fɔ -yɛɛ vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

-Mɛ "lɛ "wɛan 'wɪ 'tɔndɔn bɔa Zozizan man?

¹² 'Mɛn 'nɛnnun, 'tɛ nɛn minnun cɪ -a 'panan 'ka da 'plɛblɛ bɛ, tɛ -a 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ! E ya "lɛ 'wɪnun zɪɛ 'o bɔ 'ka man, -e 'wɪnun 'bɔ zɪɛ 'o 'cɛɛ yi -tɛrɔdɪ Bali da -kɔɔn. ¹³ Yra nɛn Crizi -a 'yɪ bɛ, 'cɛɛ vɛ nɛn ka cɪ "ka "yɪnan. -Yɛɛ "wɛan 'ka 'ci 'e "nran, -e tɔ nɛn Crizi -lɛ -dan ta bɔala bɛ, tɛ cɪ "nrɔndɪ 'ka 'lɔ 'e 'ciɪladɪ "da. ¹⁴ -Tɛ minnun 'ka 'srɔnman 'nan ka ya Zozi -srɔnɔn 'a -lɛ "wɛan bɛ, Bali -fɛa vɛ 'ka man. 'Wɪnun zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan Bali lɛi nɛn -yɛɛ -dan "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, e ya 'ka 'lɔ.

¹⁵ Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, min -tɛdɪ a -tɔ, crin wɔdɪ a -tɔ, 'wɪ 'wlidɪ "drɛdɪ a -tɔ, ɛn 'tɔ wɔdɪ min pɛɛ -lɛ 'wɪ 'ji a -tɔ. Tɛ 'ka yra yɪ 'wɪnun zɪɛ -a -tɔwli "cɛ "lɛ "wɛan dɪ. ¹⁶ 'Pian -tɛ 'ka 'va min -tɔ a, ɛn e ya 'e yra yɪnan, 'nan e ya Zoizan -a -lɛ "wɛan bɛ, tɛ 'wɪ zɪɛ -a 'yra 'e -tɛ dɪ, 'pian 'e Bali 'tɔ drɛ -dan 'wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan.

¹⁷ -Yɛɛ cɪ 'nan, tɔ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'lɛ tin "baa bɛ e 'bɔ. -Yɛɛ pou 'sia Bali -lɛ minnun da zɪɛ. -Tɛ Bali tin 'badɪ "siala 'ka da bɛ, minnun nɛn wa'a 'ta wɔlɛa Bali 'bɔ 'lɛ 'wɪ 'nɔnɔn da dɪɛ, -wɛɛ vɛ -ciala "da "fo. ¹⁸ E ya "lɛ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Tɛ min tɪglɪnun 'sidɪ 'wɪ 'ji drɛ 'plɛblɛ bɛ, 'wɪ 'wlidɪ "drɛnɔn 'lɛ vɛ -taa 'ciɪlɛa "da "fo.»

¹⁹ Minnun nɛn o cɪ 'o yra yɪnan 'nan Bali 'wɪ zɪɛ a 'pla 'wɛɛ vɛ -a bɛ, 'o 'fli -pɛba wɔ Bali 'lɔ! -Yɛɛ fɛ pɛɛnɔn drɛ, ɛn -tɛ e -tɔ 'wɪ -tɔ da bɛ, yaa 'lɛ sɔɔman. Minnun zɪɛ 'o kɔala 'wɪ "yi "drɛdɪ man!

5

Bali -leglizi -pɛba 'wɔ minnun lɔ

¹ Minnun nɛn o 'o 'tɔ min ceje -a -leglizi bɛ, an 'wɪ "paala 'mɛn 'cɛɛ. 'An 'bɔ, "an "ya wɔ "nyian -leglizi min ceje -a. Crizi -lɛ yra nɛn yaa 'yɪ bɛ, an ya -a -nan yɪzan -tɔ -a, ɛn tɔ nɛn Crizi -lɛ -dan ta bɔala bɛ, 'an 'tɔ -kɔan "va "nyian. An 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan: ² Ka ya "lɛ 'bla -sru "pinnɔn 'zɔ. 'Ka yie 'tɔ minnun nɛn Bali 'o -nɔn 'cɛɛ bɛ o va. Tɛ 'ka yie 'tɔ o va, "lɛ 'nan min 'bɛ 'tɔ 'ka -sru ɛn ka ya -a drɛnan dɪ, 'pian 'ka drɛ cɪ 'fidaa 'a, "lɛ zɪ Bali cɪ "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Tɛ 'ka drɛ "lala -lɛ "wɛan dɪ, 'pian 'ka drɛ 'ka 'ci -a -tɔwli. ³ Tɛ 'ka -va -blɪ o da dɪ,

'pian 'ka 'kɔn -wɛɛ 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! ⁴ -E tɔ nɛn Zozi 'bɔ nɛn 'bla -sru "pinnɔn 'tazan -a bɛ e -taa "man "bɛ, 'ka 'cɛɛ -kɔpa yɪ. -Kɔpa zɪɛ, 'tɔ -dan nɛn -yɛɛ fɛnyian 'ka 'nyaan dɪɛ -nyrɛn.

⁵ 'Ka -gobonun bɛ, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta wɔla min cejenun wɛi da!

ɛn ka pɛɛnɔn, tɛ 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man dɪ! E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'ka minnun nɛn 'o 'fli dra -dandan bɛ o ye "yi "dɪ, 'pian e "yi dra minnun nɛn wa'a 'o 'fli kɔɔnman dɪɛ -wɛɛ.»

⁶ -Yɛɛ "wɛan 'ka 'fli drɛ "wɛnnɔn Bali nɛn e cɪ fɛ pɛɛnɔn da bɛ -a 'lɛ. Tɔɔn tɔ nɛn yaa kɔɔn bɛ, -tɛ e 'bɔ -e 'e 'ka drɛ -dan. ⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn 'ka 'man wɪ -a bɛ, 'ka 'pɛ 'ba wɔ -yɪɔ, kɔɔ -yɛɛ yie -tɔa 'ka 'va.

⁸ 'Ka 'fɔv, ɛn 'ka 'fli 'kun! 'Ka 'nanmanzan nɛn Satan -a bɛ, e ya "lɛ -jra nɛn e ya -paannan bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. E -cia fɛ pɛɛnɔn 'nan min -wɛɛdɪ -a, -e 'e 'bli. ⁹ 'Ka 'tɔ -kli -a 'lɛ! 'Cɛɛ yi -tɛrɔdɪ Bali da -ji bɛ, tɛ 'ka 'pɛ 'e plɔ dɪ! Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, yra -tɔwli zɪɛ 'ka "bɔi Zozinɔn -a ye 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan.

¹⁰ 'Ka yra ye tian tɔ "wɛnnɛn 'a, 'pian Bali nɛn -yɛɛ cɪ "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'san -a bɛ, e 'ka laabɔ Zozi Crizi 'ji 'nan, -e 'ka 'kɔn -yɛɛ -dan nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ, -a "nɛn 'blɪnɔn 'a. -Yɛɛ 'ka -tɔa 'plɛblɛ 'e 'bɔ 'a, ɛn -yɛɛ 'ka "kɔe -tɔa 'ka da 'e 'bɔ 'a, ɛn -yɛɛ dra -e 'ka 'pɛ 'e vɪlɛ 'e plɔ dɪ. ¹¹ 'Plɛblɛ 'e 'fɔ -yɛɛ vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

Pieri minnun 'tɔ 'bɔ

¹² -Kaa "bɔi Zozizan Sila nɛn, maan 'yɪ 'nan min -kɔlaman e yi -tɛala "da "bɛ, -yɛɛ 'pa 'an 'va 'fluba "tiennɛn 'gɔvɛ -a crɛn -tɛnan, ɛn maan 'pa 'sia 'cɛɛ. An ya "va 'nan, 'an 'ka "kɔe -tɔa 'ka da, -e zɪ Bali -lɛ "yi tɪglɪ cɪ bɛ, 'an 'cɪ vɪ 'cɛɛ. Tɛ 'ka 'si "yi zɪɛ -a -sru "dɪ!

¹³ -Leglizi 'nɔn nɛn Babilɔn 'fla bɛ, o 'ka 'tɔ bɔ. Bali 'o 'si "va 'yɛɛ vɛ -a "lɛ 'cɛɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn 'mɛn 'nɛn Mark 'ka 'tɔ bɔ "nyian. ¹⁴ 'Ka cin 'tɔ bɔ -atu 'lɛɛ -azɔɛyɪ -tɛdɪ -a 'ka cin man!

'Ka pɛɛnɔn nɛn ka cɪ Crizi -lɛ vɛ -a bɛ, Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

'Fluba "flizan nen Pieri -a cren -te

1 'An 'bɔ Simɔn Pieri be, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a, en an ya -yee 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊe -a cren -te, minnun pɛɛnɔn nen Bali -a dre en o yi -tera Zozi da "le 'kʊe 'wɪ 'zʊ be, -wle. Zozi Crizi nen -cee Bali -a, en e ya -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a be, ya'a min bo "va "dɪ, -yee "wɛan 'wɪ zɪe e dre -kaa pɛɛnɔn 'le vɛ -a.

2 Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'ceɛ 'e 'ciɪla "da. Zɪ 'cee Bali -tɔdɪ "paa "da 'lee -kaa san Zozi 'tɔdɪ "paa "da "be, -a da nen "yi 'lee -fʊdɪ -trɔɔ zɪe o dra 'ceɛ vɛ -a.

'Ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia -e 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'sɔ Bali le

3 Fɛ pɛɛnɔn nen yaa -maan 'lɔ -e -cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'sɔ Bali le be, Zozi -a -nan -ceɛ, kɔɔ Bali -le 'plɛblɛ a -yrɔ. -Yee -dan nen yaa -ci kɔɔn -ceɛ 'wɪ -dandan dreɪdɪ -a be, -a 'bɔ 'a nen e -kaa laabɔ. 4 ɛn -a 'bɔ 'a nen e "yi "nen e "mlɪan fɛ pɛɛnɔn da be, -a -nan -ceɛ "le zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn be -yee 'wɪ 'zʊ. Yaa dre zɪe 'nan -e Bali -le 'belidɪ 'e dre 'cee vɛ -a, -e 'ka 'sɔ min ci 'sɔ wɪnun nen o min -nan -nyan be -wɔ. Min ci 'sɔ wɪnun zɪe -wɛɛ 'trɛ 'gʊe -a da 'si 'fo.

5 'Wɪnun zɪe -yee "wɛan be, 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'cee yi -teradɪ Zozi da -kɔɔn 'ka dre wɪnun "yi "a. 'Ka dre wɪnun "yi zɪe cɛɛ kɔɔn be, "be -sru -e 'ka 'wɪ 'tɔ wɪ dre. 6 ɛn ka 'wɪ 'tɔ wɪ dre be, "be -sru -e 'ka 'fli 'pla. ɛn 'ka 'fli 'pla be, "be -sru -e 'ka -pɔan 'e 'sɔ. ɛn 'ka -pɔan 'sɔ be, "be -sru -e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ dre. 7 ɛn ka Bali ci 'sɔ wɪ dre be, "be -sru -e 'ka 'bʊi Zozinɔn yɪ "yi. ɛn 'ka "bʊi Zozinɔn 'yɪ "yi "be, "be -sru -e 'ka min pɛɛnɔn yɪ "yi.

8 -Te ka 'wɪnun pɛɛnɔn zɪe -a dra, te e -kɔ 'padɪ -a "da "be, yaa -kɔɔnman 'nan -kaa san Zozi Crizi -tɔdɪ be, e 'ka 'wɪ 'tun "a dɪ. 'Pian ka dra 'wɪ "yi "kaga "drenɔn 'a. 9 'Pian min nen 'wɪnun pɛɛnɔn zɪe, ya'a -kɔɔnman dɪe, -a san a "le 'nan min nen ya'a fɛnan -nanjɛan -kɔɔbli dɪe, -yee 'wɪ 'zʊ, e dre yɪe 'wizan -a. ɛn -a ci a 'e 'sandɪ 'nan Bali 'yee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

10 'An beenun, te 'ka 'kɔn "le min zɪe -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Bali 'ka laabɔ, en e 'ka 'si "va. 'Ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ 'kpa! Kɔɔ -te kaa dreɪa "da "be, 'ka 'pɛ 'ka 'saanman 'wɪ 'wɪdɪ 'va 'li "fo "dɪ. 11 Tɔɔn Bali -taa -si 'le 'sʊle 'ceɛ -gɔban -e 'ka -wɪla mingɔnɔn tre nen a 'leda "ka "dɪe -a da. Mingɔnɔn tre zɪe, -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a be, -yee vɛ nen.

'Wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'sia 'wɪ tɪglɪ 'a!

12 'Cee -wɪdɪ mingɔnɔn 'trɛda -le "wɛan be, an 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a -cin -tɔa 'ka 'ji tɔ

pɛɛnɔn man. Maan -tɔa 'nan kaa -tɔa 'va, en 'wɪ tɪglɪ nen kaa 'man be, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da 'plɛblɛ. 13 'Pian -a -cin a 'an 'ji 'nan 'be nen an ya tɪan 'trɛda 'gʊe, 'an 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a -cin -tɔa 'ka 'ji, te 'ka 'man a 'e wɔɔdɪ. 14 Maan -tɔa 'nan 'an 'le 'bɔ 'e pu, -e 'ka. -Kaa san Zozi Crizi 'wɪ zɪe -a -nan kɔɔn 'mɛn. 15 -Yee "wɛan zɪ kɔ 'an dre be, maan dra -te an -ka be, te 'wɪnun zɪe -a -cin yra 'ka 'ji tɔ pɛɛnɔn man.

16 Kʊa 'vɪ 'ceɛ 'nan -kaa san Zozi Crizi -ta pee wɔ -e 'e 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'ci -kɔɔn. Fɪɛn "ce kʊa 'pa 'ceɛ dɪ, en kʊ'a "nronle 'kʊ 'ji en kʊa 'vɪ dɪ. 'Pian kʊ -yee -dan ci 'yɪ 'kʊ yɪe 'a, 17 tɔ nen te 'tɔ -dan nen e "mlɪan fɛ pɛɛnɔn da be -kaa "tɪ Bali -a -nɔn -yre "be -a man. Bali 'bɔ nen -yee -dan "mlɪan fɛ pɛɛnɔn da be, e 'wɪ tin 'ba Zozi le. Yaa 'vɪ -yre 'nan: «ɪ ya 'an 'pɪ nen e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ be -a, 'i 'bɔ nen mein 'si "va.» 18 Wei zɪe 'e 'si laji, en kʊa 'man 'kʊ 'bɔ 'a, te kʊ ya Zozi 'srɔn Bali -le pɔn da.

19 Zɪ kʊ wei zɪe -a 'man be, en kʊ yi -tera 'wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn be -a da 'kpa tɪglɪ. 'Ka dre "yi 'wɪ nen waa 'vɪ be -a va. Kɔɔ 'wɪ zɪe e ya "le 'te 'san nen e cɪ 'binan klun va be -yee 'wɪ 'zʊ. E "bɪa zɪe -trɪllɪ, -e tɔ nen yɪde 'san bɔala be e 'bɔ. Tɔ zɪe -a man nen tɔ 'cɛn mɪn cren bɔala. Zozi nen, -yee 'wɪ pɛɛnɔn 'ci "sia -ceɛ 'wein.

20 'Wɪ 'gʊe te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji "fo "dɪ. 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'li 'e 'cɛn, en waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji be, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -a "ceɛ waa -ci ve dɪ. 21 Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ be, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ "ceɛ 'pa o -wulo -ji dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'be 'ta 'tɔ o man, en 'wɪ nen e 'si Bali 'le be, waa 'vɪ.

2

'Ka dre 'yi minnun nen o 'wɪ ve 'wɪu 'a Bali wei da be o va!

1 'Li be, Izrael 'nɔn 'bɔ yei "be, min -mienun 'wɪu -sɛan, te waa ve 'nan 'o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a. -A -tɔwɪli "nen "nyɪan 'cee vɛ -a, minnun nen o 'wɪu -sɛan, te waa ve 'nan o ya Bali -le 'wɪ "paanɔn 'a be, o -taa "kɔnle 'ka yei. 'Wɪnun nen e ya 'wɪu 'a, en e min -nan -nyaan "be, o -taa -a "paale 'ka 'ji. Mɪnsan nen 'be o 'si 'wɪ 'ji be, waa 'a 'be 'sɪala min -a dɪ. 'Wɪ nen waa dra zɪe -yee "wɛan be, Bali -taa 'wɪ "nen -kɔnle -wle o klɪglɪ tɔ va. 2 'Wɪnun nen waa dra, te e ya -wɪdɪ "be, -a -sru "nen min "kaga -taa -sɔɔnleɪa. 'Wɪ zɪe -yee "wɛan be, minnun -taa 'wɪle -wɪdɪ Bali -le -si tɪglɪ be -a man. 3 "Lala yɪdɪ "yi "le "wɛan be, o 'ka see "paaman wei 'nɔnɔn 'a, -e 'o "lala "koo 'ka 'lɔ. 'Pian 'wɪ nen e -taa "bɔle o man be, Bali -a 'pla 'e 'cɛn -a -nan 'mɔn, en o -nan -nyandɪ 'bɔ 'kogo.

4 Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, zɪ Bali -le 'pasianɔn nen laji be o 'wɪ 'wɪdɪ dre be, Bali 'ka o 'tɔle 'e "tun "dɪ, 'pian e o -fɔ klun 'pʊ

tiidii 'va. Fε zιε -a -nan nεn, o -fo 'li 'trilii, -e tin 'ba yi 'e bε.

⁵En 'nyian bε, Noe tε va 'li bε, minnun nεn o yiε 'ka 'naan Bali man dιε, Bali 'ka o 'tεlε 'e 'tun 'di, 'pian e laa -dan fεn -trilii, εn o pεεnεn -nan -nyan. Min 'sora "cε "nen Bali -a 'si 'wι 'ji, Noe 'lee min 'sεravli. Noe zιε -yεε 'vι minnun lε 'nan, 'o 'si 'wι 'wliɔi "dredι man, -e 'o 'ta wεla 'wι tglι -sru.

⁶En 'nyian bε, 'fla nεn waa laabo Sodεm 'lee Gomεr bε, Bali 'wι "nεn -kεεn -wλε, e o -nan -nyan 'tε 'a. 'Wι zιε Bali -a dρε 'nan, - e 'e dρε minnun nεn waa 'klanman Bali 'lε dιε, -wee 'wι -kεεn "man vε -a. ⁷Fla 'bε zιε -a da bε, min -tεwli "cε "nen Bali -a 'si 'wι 'ji. Waa laabo Lot. E ya min tglι 'a, εn 'wι 'wliɔi min minnun zιε waa dra bε -a 'wι 'naan "man. ⁸Tε -tεdε pεεnεn nεn e "cεan bε, te e 'o dρε wι -wliɔi min ye. En 'wι 'wliɔi min nεn waa vε bε, te yaa maan. 'Wι zιε e "naan Lot man 'e -ciala "da, e ya min tglι 'a -le "wean. ⁹'Wι pεεnεn zιε yaa -kεεnman -cεε 'nan, zι kε Minsan 'e minnun nεn o ci -yee vε -a bε o 'si 'wι 'ji bε, yaa -tεa. En yaa -kεεnman "nyian 'nan, -si nεn kε Minsan 'e 'cila "da, -e 'e 'wι "nεn -kεεn 'wι 'wliɔi "dρεnεn lε bε, yaa -tεa.

¹⁰Minnun nεn Minsan 'wι "nεn -kεεnman -wλε "bε, minnun nεn o 'ta wεla 'o 'bε 'ci 'sε winun -wliɔi -sru "bε o nεn. -A -cin 'ka o 'ji 'nan, Bali a 'pleblε, εn e 'wee tin "baa dι. Wa'a 'klanman 'wι 'tε -lε "fo "dι, εn 'o 'fli "siala 'kpa. 'Yra 'ka o yiε man Bali -le 'pasianεn nεn laji bε o 'srannan dι. ¹¹Bali -le 'pasianεn 'bε nεn o 'pleblε "mlian minnun zιε o da bε, wa'a 'wι 'wliɔi 've minnun zιε o man Minsan 'lε dι.

¹²Lua winun 'ka 'o 'wulo 'ji nrεnman dι, o 'bεla 'trεda 'nan, -e 'o -fε san 'ji, -e min 'e o -tε. Minnun 'bε 'labε, o ya 'le -wee 'wι 'zε. Fε nεn wa'a tεa dιε, o "we "man -wliɔi. -Wee -kadi dra "le -winun zιε -wee vε zε.

¹³'Wι 'wliɔi "nεn waa dρε bε, o -taa -a "nεn "yile yra yidi -a. -Te tε cεεn bε, 'wι nεn e 'o ci "nranman bε -nyrεn "fεdi -blidι -a. Minnun zιε -te o yra 'cεe -blife -sru "bε, 'wι nεn e ya paan "le 'e o -tε 'yra -a bε, e o ci "nranman. Wεε -maan minnun 'ka 'tε srεman. ¹⁴O yiε 'ka 'ciala lμnεn da dι, εn o "koe 'ka 'nyaan 'wι 'wliɔi "dredι -a dι. Minnun nεn o 'ka 'o 'tεdι Bali wei da tglι dιε, o o "sia -si tglι da. Fε yidi da nεn -wee ci "nrεndι pεεnεn ci. Bali -le nyran -blidι a -wee vε -a. ¹⁵O 'si -si tglι bε 'bε da, εn o 'san. -Si -tεwli "nεn Beεr -pι Balam -a 'sia 'li bε, -a da nεn o sεεnla. "Lala yidi "yi "le "wean Beεr -pι zιε, e ya "vale 'e 'wι 'wliɔi "dra, ¹⁶'pian Bali a "trεεn nyuεn 'wι zιε -a man. -Aflumun nεn ya'a 'we dιε, e 'wι tin 'ba -yrε blamin wei -ji. E -si -tε Bali 'lewei vizan zιε -yrε, 'nan te 'e 'wι 'wliɔi "dρε dι.

¹⁷Minnun 'bε zιε, o ya "le 'nan, 'yi ku nεn 'yi 'ka 'bεala "ji "dιε, -yee 'wι 'zε. En o ya 'nyian "le 'nan, laa 'bε wla "ji, εn fulε ci

cilanan "a "da "bε, -yee 'wι 'zε. Klun 'pυ tiidii 'kpa nεn Bali -a 'pla -wee yra yinan -a. ¹⁸En minnun 'bε zιε, 'wι -dandan nεn waa vε minnun lε te -a -ci "ka "dι. 'O 'bε 'ci 'sε winun -wliɔi "bε, -a 'bε nεn waa "paaman minnun 'ji, 'nan -e 'o o see "paa, e 'o 'wι 'wliɔi "dρε. Zi waa dra zιε -e 'o minnun nεn o -si tglι 'sia 'e -trε bε o man yi. ¹⁹Waa vε minnun lε 'nan, o 'ka "nyian fε -tε -le nεan -a dι, te o 'bε o ya 'o dρε wι -wliɔi "nεn waa dra bε -yee nεan -a. -Yεε o -nan -nyaan. Kεε 'wι nεn min -a dra, εn ya'a 'kolaman -e 'e 'pe 'si -a -sru "dιε, te e ya 'wι zιε -yee nεan -a.

²⁰Min nεn e -kaa san Zozi Crizi nεn -kaa 'sizan 'wι 'ji -a bε, -a -tε bε, te 'e 'pe 'si 'trεda winun -wliɔi -sru. 'Pian -te -a san 'li 'e da "nyian 'winun zιε -a va, εn ya'a 'kolaman -e 'e 'pe 'si -a -sru "dιε, -a 'le 'srannan "bε -yee -kεndι -wliɔi "mlian -a tεdε vε da. ²¹Min zιε -a "yi mlin paan -e 'e vile 'e -si tglι zιε -a -tε dι. Kεε Bali -le -pei -tε winun nεn waa paa "ji "bε, yaa -tε 'vaa, εn e 'si -a -sru. ²²'Wι nεn e 'bε min zιε -a man bε, -kεn nεn "fli 'gυε -a da wι nεn. Waa -fε 'nan: «Fε nεn -plen fee 'a bε, yaa 'sia "nyian, yaa blι.» En «'Sru nεn o 'si -a -srunan bε, e 'li 'e da "nyian -feli -va.»

3

Minsan Zozi Crizi -taa 'nyian

¹'An beenun, 'fluba nεn maan cρεn -tεa - e 'an 'pa 'sia 'cεε bε, -a "flizan nεn 'gυ 'va. 'Fluba "fli zιε -a -ji bε, 'wι nεn kaa -tεa 'va bε, -a 'bε nεn maan -cin -trεa 'ka 'ji, 'nan - e 'ka 'wulo -ji "nrεn "da tglι. ²'Wι nεn Bali 'lewei vιnεn -a 'vι 'li 'e 'cεn bε, 'ka 'ci "nrεn "da. En 'wι nεn Minsan nεn min 'sizan 'wι 'ji -a bε, yaa 'vι 'nan 'ka dρε bε, 'ka 'ci "nrεn "da "nyian. 'Wι zιε -yee 'pasianεn 'bε paa 'ka 'ji.

³'Wι nεn e ci "le 'ka 'pla 'ka 'ji 'e tεdε bε, -nyrεn 'gυ, tε -fεla "da "ji bε, minnun nεn o 'ta wo 'o 'bε 'ci 'sε winun da bε o -kεan. Minnun zιε o 'ka sεε wo. ⁴Waa vε 'cεε 'nan: «Zozi "e 'nan, 'e 'ta pee wo "nyian, -njεε dεε? En e ya "mεn nyin zia? 'Kε tranun cεεn -kadi man, εn zι Bali 'trε dρε 'li bε, fε -tε "ka -tian lileε dι.»

⁵Minnun zιε, -te o ya 'wι zιε -a vιnan bε, -a -cin 'ka o 'ji 'nan, 'trε tεdε a 'li dι. -A -cin 'e 'kεn 'ka 'ji 'nan Bali wei da nεn 'trε 'lee la 'bεla 'li 'kpa. 'Yi 'van nεn Bali 'trε 'bεla, εn 'yi 'a nεn Bali 'trε -sru cεεn. ⁶Bali wei da nεn "nyian laa -dan fεn, εn 'trε tεdε zιε 'e srε. ⁷En Bali wei -tεwli zιε, -yεε 'vι 'nan, 'trε 'lee labli nεn -nan cεεgυ yi -a 'gυε, 'tε 'bε -taa "o srεle. 'Pian Bali o ta -tε, -e tε nεn e minnun -le tin "baa bε 'e bε. Minnun nεn o yiε 'ka 'naan Bali 'bε man dιε, tε zιε -a man nεn e o -nan -nyaan.

⁸'An beenun, 'cεε vε bε, -a -cin 'e 'kεn "cεε 'ji 'nan, Minsan "le 'va bε, yi -tεwli "cε "bε, lε -kpi tε nεn (1.000), εn lε -kpi tε bε yi -tεwli "cε "nεn. ⁹Min -mienun 'o 'ci "nrεnman 'nan, 'wι nεn Minsan -a 'vι bε, e 'ka -a dρεnan tada

di. -Wee tin 'ka 'nənnən di, 'pian e -səanla minnun man -trəə, kəə e 'ka "vale 'nan min -tə -nan 'e 'nyan di. 'Wɪ nən e cɪ "va "bɛ, -nyrən 'nan, min -tədv pɛɛnən 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdi "man, -e 'o -səənlə 'e -sru.

¹⁰ 'Bɛ a zɪ, 'pian Minsan -taa "kpə. -Yee -tadɪ dra kɪgli, "le 'nan zɪ crinzan -taa "min va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Tɔ zɪɛ -a man nən labli 'tɛ 'blɪdɪ "siala -wuuuu, te wa'a "nyian -a ye di. Laji fɛnun pɛɛnən 'yi bɔ 'tɛ 'lɔ, ɛn 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnun pɛɛnən 'nan -nyaan.

¹¹ -Yee "wɛan -pɛ nən e "səa Bali lɛ bɛ, -a man nən 'ka 'ta wɔ 'kpa tɪglɪ, kəə zɪ fɛ pɛɛnən 'nan -taa "nyanlɛ bɛ -a -cin a 'ka 'ji. ¹² 'Ka yɪɛ yra Bali -le yi zɪɛ -yrɛ, zɪ 'kɔ 'ka drɛ 'lɔə, -e 'e bɔ tada bɛ, -nyrən 'ka drɛ. Yi zɪɛ -a da nən, 'tɛ labli -nan -nyaan "fo, ɛn yi zɪɛ -a da nən, laji fɛnun pɛɛnən 'yi bɔ 'tɛ 'lɔ. ¹³ 'Pian Bali 'e 'nan, 'e labli -trɛ dra, ɛn 'e 'trɛ -trɛ dra. Bali 'ci 'sɔ winun 'saza 'bɛ dra fɛ zɪɛ -a -nan. 'Winun zɪɛ -a man -pennan nən -kaa cɪ.

¹⁴ 'An beenun, 'winun zɪɛ -a man -pennan nən ka cɪ, -yee "wɛan 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnən 'sia, -e 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va 'ka 'vale Bali -a. ɛn 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnən 'sia "nyian, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ, te 'wɪ 'wɪdi -tɔwɪ 'e 'kɔn 'ka man di. ¹⁵ 'Ka -tɔ 'ka 'fli -a 'nan, -te -kaa san 'e man -sran bɛ, e ya "va 'nan 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ -tɔwɪ zɪɛ, -kaa "bɔɪ Pɔl nən -cee min 'kpa -a bɛ, yaa crɛn -tɛ 'cɛɛ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nən -yrɛ, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a crɛn -tɛ. ¹⁶ -Yee 'fluba -tədv pɛɛnən 'ji bɛ, 'wɪ zɪɛ e ya -ji. ɛn 'winun nən -a -ci a 'plɛblɛ bɛ, o ya -ji "nyian. 'Pian minnun nən, wa'a 'wɪ 'tɔa 'kpa di, ɛn o 'ka 'o 'tɔdɪ Bali wei da tɪglɪ diɛ, waa -ci ve -wɪdi. ɛn Bali wei pee nən 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, waa dra "nyian zɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ e ya o 'bɔ 'fli -nan -nyan wɪ -a.

¹⁷ 'An beenun, 'cee vɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a -cin a "cee 'ji 'va. -Yee "wɛan 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, "təgɔ minnun -wɪdi zɪɛ o 'ka see "paa. Kəə o ya "vale 'nan 'o 'ka "sia -si nən, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da -kli 'va bɛ, -a da, -e 'ka -səənlə o -sru.

¹⁸ 'Wɪ nən e cɪ "le 'ka drɛ bɛ, -nyrən 'nan: -Kaa san Zozi Crizi nən -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a, ɛn ka səənlə -a -sru "bɛ, 'ka 'kɔ -a 'e 'lɛ, -e 'e 'yee "yi "nən 'cɛɛ. ɛn -a -tɔ nən kaa 'wɔ bɛ, 'e 'pa "da. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn -yee vɛ -a cɛɛgɔ, ɛn 'e 'kɔn -yee vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

'Fluba tædε nen Zan -a cræn -tε

Zozi a Bali wei -a

¹ Wei nen e 'belidi -noan "min læ bæ, ku -yee 'wɪ 'cræn -tea 'cεε. E ya 'li 'e 'cæn 'wɪ pou sianan 'nun, kɔa 'man, kɔa 'yɪ 'kɔ yie 'a, kɔa bɔu tigh, en kɔ kle "man 'kɔ 'pε -a.

² 'Belidi zɪε 'e 'fli kɔɔn, kɔa 'yɪ. Ku ya -a -nan ynɔn 'a, en kɔ -yee 'wɪ ve 'cεε. 'Belidi nen ya 'a 'nyaan die -nyren. E ya "nen -kaa "tɪ Bali va, en 'bε nen 'gɔε, yaa kɔɔn 'kɔε.

³ 'Wɪ nen kɔa 'yɪ, en kɔa 'man bæ, ku "cee 've "nyian, 'dɔ -e -kaa drε min -tɔwli "a, kɔɔ -kaa pεεnɔn drε min -tɔwli "a -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi nun -a. ⁴ 'Wɪ 'gɔε kɔa cræn -tε 'cεε 'nan, -e -cee ci "nran 'e 'cila "da "fo.

'Ka 'kɔn 'tε 'san da

⁵ 'Wɪ nen kɔa 'man Zozi da, en kɔ "ta "cee 've bæ -nyren 'gɔ: E 'nan Bali a 'tε 'san -a, en klun 'ka "man "dɪ.

⁶ -Te -kaa 'vɪ 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa drε min -tɔwli "a, te -kaa 'ta wo klun va bæ, te -kaa 'wlu -sean, en -ka'a 'ta 'wɔla 'wɪ tigh da dɪ. ⁷ 'Pian -te -kaa 'ta wo 'tε 'san da "le Bali nen 'tε 'san -a bæ -yee 'wɪ 'zɔ bæ, te -kaa drε -kaa cin yei min -tɔwli "a. -A -nan nen -a -pɪ Zozi nen waa -tε bæ, -a nyen e -cee 'wɪ 'wliɔ pεεnɔn fuiman, -e -kaa drε 'saun.

⁸ -Te -kaa 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wliɔ 'ka -kaa man dɪε, te -kaa ya -kaa 'fli see "paanan, en -ka'a 'ta 'wɔla 'wɪ tigh da dɪ. ⁹ 'Pian -te -kaa -cee 'wɪ 'wliɔ 'vɪ Bali 'le 'wein bæ, Bali nen e ya tigh bæ, e 'ta wɔla 'e wei da, -e 'e -cee 'wɪ 'wliɔ 'fui, en "nyian e -kaa dra 'saun 'e 'lε 'wɪ 'wliɔ pεεnɔn 'sidi -a -kaa 'lɔ.

¹⁰ -Te -kaa 'vɪ 'nan, -kaa 'wɪ 'wliɔ "drε læ dɪε, te -kaa Bali drε 'wluzan 'a, en -kaa 'ta 'wɔla Bali wei da dɪ.

2

¹ 'Men 'nennun, 'wɪ 'gɔε maan cræn -tε 'cεε 'nan, -e 'ka vile 'ka 'wɪ 'wliɔ "drε dɪ. En -te min -tɔ 'wɪ 'wliɔ drε bæ, 'ka -tɔ 'nan min nen e -nyeanla -cee 'wɪ -sru, -e 'e -cee 'wɪ 'si "va "bε, e ya -kaa "tɪ Bali 'srɔn. Zozi Crizi nen e ya tigh bæ, -nyren. ² -A 'bɔ 'bε drε 'sraga bɔve -a -kaa man, 'nan -e Bali 'e -cee 'wɪ 'wliɔ 'fui. Wa'a vile 'nan -kaa 'saza "cε "dɪ, 'pian -e 'e 'trɛdanɔn pεεnɔn 'le 'wɪ 'wliɔ 'fui.

'Wɪ nen Bali -a vɪ bæ, 'ka drε

³ 'Wɪ nen yaa -kɔɔnman 'nan, -kaa Bali -tɔa "bε, -nyren 'nan -kaa 'ta wo Bali -le -pei da. ⁴ Min nen yaa 'vɪ 'nan: «'An Bali -tɔa», te ya 'a 'ta wɔla -yee -pei da dɪε, te 'wluzan nen -a san -a, en te -a san 'lee 'wɪ tigh 'ka 'si -tɔwli "da dɪ. ⁵ 'Pian bii nen i 'ta wo Bali wei da bæ, te

'yie Bali yɪɔ "yɪ "a 'e 'lε sɔɔɔɔ. 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman -cεε 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa drε min -tɔwli "a. ⁶ En min nen yaa 've 'nan: «'Kɔ 'vale -a ku ya min -tɔwli "a» bæ, -a san -le 'ta wɔ cεin -kɔan "le Zozi 'le 'ta wɔ cεin -zɔ.

Bali -le -pei 'e 'nan, 'ka cin yɪ 'yɪ!

⁷ 'An beenun, wa'a vile 'nan -pei -trε nen maan cræn -tea 'cεε dɪ, 'pian -pei ceje nen kaa 'yɪ -a pou sianan "bε -nyren. -Pei ceje zɪε wei nen kaa 'man bæ, -nyren. ⁸ En -pe -tɔ da zia bæ, -pei -trε nen maan cræn -tea 'cεε. 'Wɪ 'kpa nen, kɔɔ Crizi -le 'ta wɔ cεin -pei -trε zɪε -a kɔɔn, en 'cee ve a -a -kɔɔnnan "nyian. -Yεε ci 'nan, 'tε 'san tigh bii 'va, en klun a -nyannan.

⁹ Min nen yaa 'vɪ 'nan, 'e ya 'tε 'san da, -e te ya 'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪε, te e ya tian klun va. ¹⁰ Min nen 'e "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "bε, e -fo 'tε 'san da, en fε -tɔ 'ka -yee ci "nrɔndɪ va -e 'e -tria dɪ. ¹¹ 'Pian bii nen yɪ 'a 'i "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪε, te i ya klun va. I 'ta wo klun va. En fεnan nen i ci -kɔnan bæ, yɪ 'a tɔa dɪ, kɔɔ klun 'i yie 'wi.

Te 'ka yie 'e 'kɔn 'trɛda fεnun le dɪ!

¹² 'Men 'nennun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cræn -tenan 'cεε 'nan Zozi "tɪ 'ji nen Bali 'cee 'wɪ 'wliɔ fui. ¹³ "Tunun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cræn -tenan 'cεε 'nan, min nen e ci 'wɪ pou sianan "a bæ, kaa -tɔ. -Gobonun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cræn -tenan 'cεε 'nan, ka Satan nen e 'wɪ 'wliɔ "paa 'nyranman -a bæ, -a klɪ.

¹⁴ 'Men 'nennun, 'wɪ 'gɔε maan cræn -tε 'cεε 'nan, ka -kaa "tɪ Bali -tɔ. "Tunun, 'wɪ 'gɔε maan cræn -tε 'cεε 'nan, min nen e ci 'wɪ pou sianan "a bæ, kaa -tɔ. -Gobonun, 'wɪ 'gɔε maan cræn -tε 'cεε 'nan, ka ya 'pleble, Bali wei a 'ka 'ji, en ka Satan nen e 'wɪ 'wliɔ "paa 'nyranman -a bæ, -a klɪ.

¹⁵ 'Winun nen 'trɛda minnun -a dra bæ te 'ka yɪ "yɪ "dɪ! -Te min 'winun zɪε -a drɛɔ ye "yɪ "bε, te -kaa "tɪ Bali yɪɔ "yɪ 'ka -a san ji dɪ. ¹⁶ Kɔɔ o drε winun 'bɔ nen 'gɔ, min 'kɔle 'ci 'sɔ winun 'wliɔ "a -tɔ, 'lee fε pεεnɔn nen min yie -a ye bæ min a "vale 'e 'kɔn 'yee ve -a, e ya "nyian -tɔ. En fε pεεnɔn nen min lɔ bæ min a "vale 'e 'fli -kɔɔnman -a, 'bε a "nyian -tɔ. 'Winun pεεnɔn zɪε, wa'a 'sia -kaa "tɪ Bali va dɪ, 'pian o "sia 'trɛda 'gɔ. ¹⁷ En 'trε 'gɔε, e -nyaan 'o 'vale fε pεεnɔn nen min ci "vale 'e 'kɔn 'nyian 'yee ve -a bæ waa. 'Pian min nen e Bali ci 'sɔ winun dra bæ, 'belidi nen ya 'a 'nyaan dɪε, e ya -a san -le ve -a.

'Ka drε 'yɪ Crizi 'nanmanzan 'va

¹⁸ 'Men 'nennun, tɔ -nyranman -ji nen -kaa ci 'gɔ. Kaa 'man 'nan, Crizi 'nanmanzan -taa "talε. En 'bε nen 'gɔε, Crizi 'nanmannɔn 'bɔla "kaga 'va. 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman 'nan tɔ -nyranman -ji nen -kaa ci. ¹⁹ Crizi 'nanmannɔn zɪε o ya "nen 'kɔ 'va, 'pian kɔ 'ka waa -tɔwli "dɪ, -yee "wean nen o 'bɔla 'kɔ 'va. "Te 'e 'kɔn 'nan kɔ ya waa -tɔwli "bε, "te o -fo 'kɔ

'va. 'Pian o 'bɔla 'kɔ 'va, 'dɔ -e 'e -kɔɔn 'wein, 'nan kɔ 'ka waa -towli "di.

²⁰ 'Cee vɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn Crizi -a -nɔn 'cɛɛ, ɛn 'ka pɛɛnɔn 'wɪ tɪɣl -tɔa. ²¹ Wa'a vɪlɛ 'nan ka'a 'wɪ tɪɣl 'tɔa dɪ, -yee "wɛan an 'wɪ 'gɔɛ -a cɛn -te 'cɛɛ dɪ, 'pian 'nan -kaa -tɔa. ɛn kaa -tɔa 'nan 'wlu -towli 'ka 'sia 'wɪ tɪɣl 'va dɪ.

²² -Tɛ ci 'wluzan 'a? Min nɛn yaa vɛ 'nan Zozi 'ka min nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪɛ -a san nɛn. Crizi 'nanmanzan zɪɛ, min nɛn ya'a -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ siala fɛ -tɔ -a dɪɛ -a san nɛn. ²³ ɛn min oo min nɛn ya'a Bali -pɪ siala fɛ -tɔ -a dɪɛ, te 'o 'vale -a "tɪ "a o 'ka min -towli "a "di. 'Pian min nɛn yaa 'vɪ 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bɛ, te 'o 'vale -a "tɪ "a, o ya min -towli "a.

²⁴ 'Cee vɛ bɛ, 'wɪ nɛn kaa 'man -a pou sianan 'bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Kɔɔ -te 'wɪ nɛn kaa 'man -a pou sianan, 'nan -a -cin -fɔla 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'vale -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ -a ka ya min -towli "a, ²⁵ te 'wɪ nɛn e 'nan 'e dra -cɛɛ bɛ, e ya -cee vɛ -a, -nyrɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a.

²⁶ 'Wɪ 'gɔɛ maan cɛn -te 'cɛɛ minnun nɛn o ya "vale 'o 'ka 'sia -si tɪɣl da bɛ -wee "wɛan. ²⁷ 'Cee vɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn Crizi -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, e ya 'ka 'lɔ. -Yee "wɛan e 'ka 'lɔ min 'e 'bɛ "paa "nyian 'ka 'ji dɪ. 'Pian -yee lei 'saun 'bɔ 'bɛ 'wɪ pɛɛnɔn "paaman 'ka 'ji. ɛn 'wɪ tɪɣl nɛn, yaa "paaman 'ka 'ji, 'wlu "cɛɛ dɪ. -Yee "wɛan 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fɔ -towli, "le zɪ lei 'saun -a paa 'ka 'ji bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.

Bali -le 'nennun 'ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ dra dɪ

²⁸ 'Mɛn 'nennun, -maan vɛ "nyian 'cɛɛ 'nan 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fɔ -towli, 'dɔ -e tɔ nɛn e -taa "man 'bɛ, te 'ka 'ci a 'e 'sɔdɪ 'nan 'ka 'man a 'e wɔɔdɪ. ɛn 'yra 'ka 'koan yɪɛ man yɪ zɪɛ -a da dɪ.

²⁹ Zɪ kaa -tɔa 'nan Zozi Crizi a min tɪɣl 'a bɛ, -a -towli 'nɛn 'ka -tɔ 'nyian 'nan min nɛn e 'wɪ tɪɣl dra bɛ, te Bali -le 'nɛn nɛn -a san -a.

3

¹ "Ka 'yɪɔ "le zɪ -kaa "tɪ Bali -kaa 'yɪ "yi -dan, ɛn e -kaa laabo 'yee 'nennun, ɛn -kaa ya "nyian -yee 'nennun -a 'kpagba. 'Tɛɛdanɔn 'ka -a -ci tɔa 'nan -kaa ya Bali -le 'nennun -a dɪ, kɔɔ wa'a Bali -tɔlɛ dɪ. ² 'An beenun 'bɛ nɛn 'gɔɛ, -kaa drɛ Bali -le 'nennun -a, ɛn zɪ -kaa -taa "kɔnɛ bɛ, ka'a tian -a tɔa dɪ. 'Pian tɔ nɛn Crizi -taa "man 'bɛ, -kaa -kɔan "le -yee 'wɪ 'zɔ kɔɔ -kaa ye "le zɪ e cɪ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ³ Min nɛn 'wɪ zɪɛ -a -cin cɪ "ji "bɛ, 'e yɪɛ -tɔa 'e 'fli -va, -e 'e vɪlɛ 'e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ "le zɪ Crizi "e drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁴ Min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te -a pei a 'e 'padɪ Bali man, kɔɔ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ bɛ, e ya pei 'padɪ -a Bali man. ⁵ ɛn kaa -tɔa 'nan Crizi -ta -e 'e -cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnɔn bɛ -a "nɛn "wɪ yɪ, te ya'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛlɛ dɪ. ⁶ -Yee "wɛan min nɛn 'o 'vale Crizi -a o ya min -towli "a bɛ,

ya'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra dɪ. 'Pian bii nɛn i 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te zɪ Crizi cɪ bɛ, yɪ'a 'tɔa dɪ, ɛn yɪ'a tian Crizi -tɔlɛ "fo "di.

⁷ 'Mɛn 'nennun, te min 'e 'ka see "paa dɪ! Min nɛn e 'wɪ tɪɣl dra Bali 'le bɛ, te e ya tɪɣl, "le Zozi a tɪɣl bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ⁸ 'Pian bii nɛn i 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te Satan -le 'nɛn nɛn 'yia. -Yee cɪ 'nan, Satan 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ 'sia 'trɛda pou sianan. -Yee "wɛan nɛn Bali -pɪ -ta, 'nan -e 'e Satan -le 'nyranman sɛɛ.

⁹ Min nɛn e cɪ Bali -le 'nɛn a bɛ, ya'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra dɪ, kɔɔ Bali -le 'belidɪ a -a san lɔ. Ya'a 'kɔlaman te e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra dɪ, e ya Bali -le 'nɛn 'a -le 'wɛan. ¹⁰ 'Pian bii nɛn yɪ'a 'wɪ tɪɣl 'dra dɪɛ, te Bali -le 'nɛn "cɛɛ 'yia dɪ. ɛn -te yɪ'a 'i "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te Bali -le 'nɛn "cɛɛ 'yia dɪ. 'Winun zɪɛ -a man nɛn o Bali -le 'nɛn 'lee Satan -le 'nɛn -kɔnɛn "ye.

'Ka cin yɪ 'yi!

¹¹ 'Wɪ nɛn -kaa man -a pou sianan "bɛ, -nyrɛn 'nan -kaa cin yɪ "yi!

¹² Te -kaa 'kɔn "le min -tɔ nɛn waa laabo Kaɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ! -Yee cɪ 'nan e ya Satan nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "paa 'nyranman a bɛ, -yee 'nɛn 'a. ɛn 'e -suannɛn "bɔ 'towli, "tɪ 'towli "tɛ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yaa -te "mɛn? Kɔɔ Kaɛn 'pa nyranman a -wɪlɪdɪ, 'pian -a -suannɛn "le 'pa nyranman a "yi.

¹³ 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te 'trɛdanɔn 'ka 'ka 'ye "yɪ "dɪɛ, te 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ. ¹⁴ Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -kaa 'sɔ 'ka -lɔ, ɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -cee vɛ -a. -Kaa "bɔɪnun ye "yɪ "le "wɛan nɛn -kaa -tɔa zɪɛ. -Te min -tɔ a 'nan, ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te -a san a tian 'ka -lɔ. ¹⁵ Min oo min nɛn e "naan 'e "bɔɪ -tɔ man bɛ, te min -tɛzan nɛn -a san -a. ɛn kaa -tɔa 'nan 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e 'ka min -tɛzan -le vɛ -a dɪ.

¹⁶ 'Wɪ 'gɔɛ -a nɛn -kaa yɪdɪ "yɪ "ci -tɔa: Zozi Crizi -ka -cee "wɛan. -Yee "wɛan -kaa 'ka wɔ "nyian -kaa "bɔɪnun "tɔ 'ji. ¹⁷ -Te 'trɛda fenun a min -tɔ -lɔ 'nan 'e "bɔɪ -tɔ 'yɪ, te -yee "ka "dɪ, ɛn -a 'wɪ a "man "bɛ, te -a nyirinda 'ka 'sɛnɛ "da "dɪɛ, -a -ci a 'wein 'nan Bali -le yɪdɪ "yɪ 'ka -a san lɔ dɪ.

¹⁸ 'Mɛn 'nennun, te -kaa min yɪ "yi -kaa 'le lou "dɪ! 'Pian -kaa drɛ wɪ 'e -kɔɔn 'nan -kaa min ye "yi. ¹⁹ 'Wɪ zɪɛ -yee -kɔɔnman -cɛɛ 'nan -kaa ya Bali -le 'wɪ tɪɣl -sru, te -kaa ci yɪa "tra Bali 'lɛ. ²⁰ ɛn -te -cee ci "nrɔndɪ tin -tɛa -kaa da bɛ, -kaa -tɔ 'nan Bali -dan "mlian -cee ci "nrɔndɪ da ɛn e -kaa drɛ wɪ pɛɛnɔn -tɔa.

²¹ 'An beenun, -te -cee ci "nrɔndɪ 'ka tin -tɛa -kaa da dɪɛ, te -kaa Bali trɔ 'ba -kaa 'ji le "klan -a dɪ, ²² ɛn fɛ pɛɛnɔn nɛn -kaa laabo -yrɔ "bɛ, yaa -nɔan -cɛɛ. Kɔɔ -kaa 'ta wo -yee -pei da, ɛn 'wɪ nɛn e cɪ -a -ci 'sɔ 'a bɛ, -kaa dra.

²³ ɛn 'wɪ nɛn yaa laabo -kaa 'lɔ bɛ -nyrɛn 'nan, -kaa yɪ -tɛra 'e 'pɪ Zozi Crizi da, ɛn -kaa cin yɪ "yi "le zɪ 'e 'vɪ -cɛɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁴ Min nɛn e 'ta wo 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -a

san 'lee Bali a min -towli "a. En Bali 'lee -a san a min -towli "a. Bali -le lei 'saun nen yaa -non -cee be, -yee -ci -koonman 'nan -kaa 'vale Bali -a -kaa ya min -towli "a.

4

O Bali lei 'saun -toa 'ko?

1 'An beenun, te 'ka yi -tera minnun -todu peenon nen waa ve 'nan Bali lei a 'o 'lo be, o da di. 'Pian 'ka o buu 'kpa -e 'ka -to 'nan lei nen -wlo "be, e 'sia Bali va. -Yee ci 'nan, 'wluon "kaga fuila 'nan 'tredda, te o 'nan 'o ya Bali 'lewei vunan 'a. 2 Fe nen e Bali lei 'saun 'naan -koonman be -nyren 'gu: Min nen yaa ve min peenon yi man 'wein 'nan Zozi Crizi -ta 'tredda blamin -a be, te -a san zie Bali lei 'saun -a -yrc. 3 'Pian bii nen yi'a 'w1 zie -a ve Zozi man die, te Bali lei 'saun 'ka 'i 'lo di. Lei zie e 'sia Crizi 'nanmanzan 'va. Kaa 'man 'nan lei zie e -taa "tale, en 'e -ta 'tredda 'va.

4 'Men 'nennun, ka ya Bali -le 'nennun -a. En minnun nen o Bali 'lewei ve 'wlu 'a be, ka o klu, koo lei nen 'ka 'ji be, -a 'pleble 'mlian lei nen 'tredda minnun ji be, -a da. 5 'Wluon zie, 'treddanon nen waa -yee "wean o 'w1 ve 'le 'treddanon 'le 'w1 'zu, en 'treddanon o wei maan 'yi. 6 -Kaa 'gve, -cee ci Bali -le 'nennun -a. -Yee "wean min nen e Bali -toa "be, e -kaa wei maan 'yi, 'pian min nen e 'ka Bali -le 'nen 'a die, -a san 'ka -kaa wei maan 'yi "di. Zi -kaa lei nen e 'w1 tigh ve be, 'lee lei nen e 'wlu -sean "be, -a -toa zie.

Bali va nen yidi 'yi 'sia

7 'An beenun, -kaa cin yi 'yi, koo Bali va nen yidi 'yi "sia. Min nen e min ye "yi "be, te Bali -le 'nen -a san -a, en e Bali -toa. 8 'Pian bii nen yi'a min ye "yi "die, te yi'a Bali toa di, koo Bali min ye "yi. 9 Zi Bali -a -ci koon -cee 'nan e min ye "yi -gu, e 'yee 'nen -towli 'pa 'sia 'tredda, 'nan -e 'e 'belidi -non -cee. 10 En -yee yidi 'yi zie, e 'ka 'nan -cee Bali yi 'yi "di, 'pian -yee -kaa 'yi 'yi. -Yee "wean e -ta 'yee 'nen 'a, -e 'e dre 'sraga bu ve -a -kaa man, 'nan -e Bali 'bo 'e -cee 'w1 'widi 'fui.

11 'An beenun, Bali -kaa 'yi "yi zie, -yee "wean -kaa "cin yi 'yi "nyian. 12 Min -to 'ka tian Bali yie di. -Te -kaa cin ye "yi "be, te -kaa 'vale Bali -a, -kaa ya min -towli "a, en te Bali yidi 'yi "a 'e 'le soodi -kaa 'ji.

13 Bali 'yee lei 'saun 'non -cee, -yee -koonman 'nan -kaa ya waa min -towli "a, en -kaa fo waa min -towli "a. 14 -Kaa "ti Bali 'yee 'nen 'pa 'sia 'nan -e 'e 'treddanon 'si 'w1 'ji. Ku 'bo 'gve koo -nan 'yi, en ku ya -a vnan minnun le. 15 -Te min -to -a 'v1 minnun peenon yi man 'wein 'nan Zozi a Bali -pi -a be, te -a san 'lee Bali a min -towli "a, en Bali 'lee -a san a min -towli "a. 16 -Kaa 'gve, -kaa -toa 'nan Bali -kaa ye 'yi, en -kaa yi -tera 'w1 zie -a da.

Bali min ye "yi, -yee "wean min nen e minnun ye "yi en e Bali ye "yi "be, te -a san

'lee Bali a min -towli "a, en Bali 'lee -a san a min -towli "a. 17 'W1 zie -yee -koonman 'nan minnun yidi 'yi 'lee Bali yidi 'yi "a 'e 'le soodi -kaa 'ji. -Te 'w1 zie e ya 'e 'le soodi -kaa 'ji be, "klan 'ka 'koon -kaa 'ji tin 'ba nyan di, koo -kaa 'wunun dre 'tre da 'le Zozi Crizi -le 'w1 'zu. 18 Min nen Bali -a ye "yi "be "klan 'ka "ji "di, -yee ci 'nan -a -nan nen Bali -le yidi 'yi "ci 'e 'le soodi be, "klan "sia -nan "fo. Min nen yaa -toa 'nan o 'w1 "nen -koonman 'yrc be, "klan a "ji, min nen "klan a "ji zie, te -yee Bali yidi 'yi 'ka 'e 'le soodi di. 19 Bali 'bo 'be -kaa 'yi 'yi 'e 'flin, -yee "wean -kaa minnun 'lee Bali ye "yi.

20 -Te min -a ve 'nan, an Bali ye 'yi -e te ya'a 'e "bu -to ye "yi "die, te 'wluzan nen -a san -a. -Yee ci 'nan, min nen ya'a 'e "bu nen yee ye be, 'be ye "yi "die, ya'a 'kolaman -e 'e Bali nen ya'a 'be ye die, 'be yi "yi "di. 21 -Pei nen yaa -to -cee be, -nyren 'gu. E 'nan: Min nen 'e Bali ye "yi "be 'e "bu -to yi "yi "nyian.

5

1 Minnun nen o yi -teala "da 'nan Zozi 'be ci min 'sizan 'w1 'ji Crizi -a be, te Bali -le 'nennun nen waa. En -te min 'e "ti ye "yi "be, yaa ci 'nennun ye "yi "nyian. 2 'W1 nen yaa -koonman 'nan -kaa Bali -le 'nennun ye "yi "be, -cee Bali yidi 'yi 'lee 'ta woladi -a wei da nen. 3 -Te -kaa 'ta wola 'w1 nen Bali -a 'v1 be -a da be, -yee ci Bali yidi 'yi "a. -Yee 'wunun 'bo 'ta 'ta wodi 'ka 'pleble di, koo min nen Bali -le 'nen 'a be, e 'tredda fenun klu.

Min nen eyi -tera Bali dabe 'w1 'yi "nen yaa -si 'sia

Fe nen yaa -maan 'lo -kaa 'tredda fenun klu be, -cee yi -teradi Bali da nen. 5 -Tie -kolaman 'tredda fenun 'klidi -a? Min nen e yi -teala "da 'nan Zozi a Bali -pi -a be -a san nen.

6 Zozi Crizi zie e -ta. Zi e -ta be, 'yi nen waa -batize dre -a be, -yee -maan waa -to 'nan Bali -pi nen. En -a -te nen waa 'w1 -a nyen nen e -sran be, -yee -maan waa -to 'nan Bali -pi nen. Wa'a vile 'yi 'saza 'be -maan waa -to di, 'pian o "flinon nen. En Bali lei "e 'v1 'nan 'w1 zie, 'w1 'kpa nen, koo Bali lei 'ka 'wlu 'sean di. 7 Fe nen yaa -koonman 'nan 'w1 'kpa nen be, e ya yaaga. 8 Bali lei 'saun a, en 'yi a, en nyen a, o yaaga zie o wei dre 'towli.

9 'W1 nen min -a ve be, -kaa 'siala 'w1 'kpa -a. 'Pian 'w1 nen Bali -a ve be -a 'kpa 'mlian 'w1 nen min -a ve be -a da, en 'men "be Bali 'be 'v1 'nan 'e 'pi nen. 10 Min nen e yi -teala Bali -pi da be, 'w1 nen Bali -a 'v1 zie, yaa -toa 'nan 'w1 'kpa nen. En min nen ya'a yi teala Bali da die, e Bali "siala 'wluzan 'a, koo ya'a yi -telea 'w1 nen Bali -a 'v1 'e 'pi man be -a da di. 11 'W1 'bo nen Bali -a 'v1 be -nyren 'gu: 'Belidi nen ya'a 'nyaan die Bali 'bo -a -non -cee. 'Belidi zie yaa -non -cee 'e 'pi -a. 12 Min nen 'o 'vale Bali -pi -a o ya min -towli "a be, te 'belidi -a e ya -yrc.

En min nen 'o 'vale Bali -pi -a o 'ka min -towli
"a diε, 'belidi zε e 'ka -a san lo di.

Te 'ka 'pe 'si 'cee yi -teradi Bali da -sru "di!

¹³ Kaa nen ka yi -teala Bali -pi da be, 'wi
peenon zε maan cren -te 'cee -e 'ka -to 'nan
'belidi nen ya'a 'nyaan diε, e ya 'ka 'lo.

¹⁴ Fe nen yaa -maan 'lo nyen 'ka -kaa 'ji
Bali 'le diε, -nyren 'gu, -te -kaa fe -to laabo -yro
'le zi e ci -a ci 'so 'a -yee 'wi 'zo be, e -kaa wei
maan. ¹⁵ -Te -kaa fe -to laabo -yro "be, -kaa
-toa 'nan e -kaa wei maan, -yee "wean -kaa -
to "nyian 'nan, fe nen -kaa laabo -yro "be, yaa
-naan -ceε.

¹⁶ -Te min 'e "boi Zozizan -to 'yi, te e ya 'wi
'wli di "drenan be, 'e Bali tro 'ba -yee 'wi man.
'Wi 'wli di "nen min zε ya'a dre be -te ya'a
'belidi sia min lo diε, Bali 'belidi -naan -yre.
'Pian 'wi 'wli di "to a be, e 'belidi "sia min lo. -
Te min -a dre be, te 'ka Bali tro 'ba -a san le "fo
"di! ¹⁷ 'Wi peenon nen min -a dra te e 'kla -si
yra diε, e ya 'wi 'wli di "dredi -a Bali 'le. 'Pian
-a -mie a be, 'be 'ka 'belidi sia min lo di.

¹⁸ -Kaa -toa 'nan Bali -le 'nen 'ka 'wi 'wli di
dra te yaa dra di. Bali -pi 'bo 'be yiε -toa "va -e
Satan 'e vile 'e 'wi 'to dre -yre "di.

¹⁹ -Kaa -toa 'nan Bali -le 'nennun nen -kaa
a, en 'tredanon peenon a Satan -lo.

²⁰ -Kaa -toa "nyian 'nan Bali -pi -ta, e 'pa -
kaa 'va en -kaa Bali tighi 'to. En -kaa 'vale Bali
tighi 'a -kaa dre min -towli "a, koo -kaa 'vale
-a -pi Zozi Crizi -a -kaa dre min -towli "a. -A
-pi zε, -yεε ci Bali tighi 'a, en -yεε ci 'belidi nen
ya'a 'nyaan diε -a.

²¹ 'Men 'nennun, te 'ka -soonla fe nen min
-a -paan "be -a -sru "di.

'Fluba "flizan nɛn Zan -a crɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -to -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ -leglizi nɛn, Bali -a 'si "va "bɛ, -yrɛ. Maan crɛn -tɛ -a 'bɔ 'lee 'e 'jinɔn lɛ. An 'ka ye "yi 'kpa, 'pian 'an 'saza "cɛɛ dɪ, minnun pɛɛnɔn nɛn o -si tɪgɪ -tɔa "bɛ 'o 'ka ye "yi "nyian. ² Kɔɔ Bali wei tɪgɪ a -kaa 'ji, ɛn -a -cin yra -kaa 'ji 'li 'trilii.

³ -Kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi bɛ, o "yi 'dra -cɛɛ, o -kaa nyrinda "sia, ɛn o -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan -cɛɛ. -Te -kaa ya -tɔwli 'wɪ tɪgɪ -sru, ɛn -kaa cin ye "yi "bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ, waa -nɔan -cɛɛ -kpɔ.

'Ka cin yɪ 'yi!

⁴ 'An 'ci nran 'kpa, kɔɔ an 'ka -mienun 'yɪ, te o 'ta wɔla 'wɪ tɪgɪ -sru, "le zɪ -kaa "tɪ a 'vɪ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ⁵ ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "bɔɪ Zozinɔn, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, -kaa cin yɪ "yi! -Pei -trɛ "cɛɛ an cɪ -a crɛn -tɛnan dɪ, 'pian -pei ceje nɛn -a pou sianan -kaa 'man bɛ, -nyrɛn. ⁶ Yɪdɪ "yi "nɛn maan ve bɛ, -nyrɛn 'nan, -kaa 'ta wɔla Bali wei da. -Pei ceje nɛn -a pou sianan kaa 'man bɛ, -nyrɛn. 'Ka 'ta wɔla "da!

*'Ka drɛ "yi minnun nɛn o Bali 'lewei ve
'wlu 'a bɛ o va*

⁷ Minnun nɛn o min see "paaman -e min 'e 'si 'wɪ tɪgɪ -sru "bɛ, o ya "kaga, ɛn o fuila "man 'trɛda. Minnun zɪɛ, o 'ka "vale 'o "we "man 'nan Zozi Crizi nɛn e -ta 'trɛda bɛ blamin nɛn dɪ. Min nɛn yaa dra zɪɛ, Zozi Crizi 'nanmanzan nɛn, ɛn min nɛn 'e min see "paaman bɛ -nyrɛn. ⁸ 'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va, -e 'ka 'ka -kopa yɪ 'e 'ciɪla "da. -Te ka'a drɛɛ dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa drɛ bɛ, -a "nɛn "fo 'e "tun. ⁹ 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nɛn ya'a 'bɛ "paalɛ minnun ji dɪɛ, 'pian "e pee 'pa "da "bɛ, te -a san 'lee Bali 'ka min -tɔwli "a dɪ. 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nɛn yaa 'lein "paaman minnun ji bɛ, te -a san a min -tɔwli "a 'o 'vale -kaa "tɪ 'lee 'e 'pɪ -a. ¹⁰ -Te min -ta 'ka 'va 'nan, ɛn -yee 'wɪ "paadɪ a 'e 'pee Crizi 'le ve man bɛ, te 'ka 'wɪ "man -e 'e 'fɔ 'cee "kɔnnɛn "dɪ, ɛn te 'ka 'bɔ 'tɔ bɔ "fo "dɪ. ¹¹ Kɔɔ min nɛn yaa 'tɔ 'bɔ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn min zɪɛ yaa drɛ bɛ, te e drɛ o "fli "le ve -a.

¹² 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian an 'ka "vale 'an crɛn -tɛa "dɪ. An ya "vale 'an "lo 'ka 'va -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a, 'dɔ -e -kaa ci 'e "nran 'kpa.

¹³ 'Ka "bɔɪ Zozinɔn nɛn Bali o 'si "va "nyian 'gʊɛ, o "we 'ka 'va.

¹⁵ 'I 'fɔ -trɔɔ! 'I beenun 'we 'i 'va, ɛn an "we 'kɔ beenun pɛɛnɔn 'va 'todu.

'Fluba yaagazan nɛn Zan -a crɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ 'gɔɛ, an ya -leglizi min ceje -tɔ -a, mɛɛn 'fluba 'gɔɛ -a crɛn -tɛ. Maan crɛn -tɛ 'an bee Gai nɛn maan ye "yi 'kpa bɛ -yrɛ.

² 'An bee, an Bali trɔ "baa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn 'e drɛ 'yie "yi, 'nan 'i 'kɔn 'i 'belidɪ 'i kɔlɛbo 'ji. Maan -tɔa 'nan, Bali 'lɛ bɛ 'i lei a 'e 'belidɪ.

³ Kɔɔ -kaa "bɔɪ Zozinɔn -mienun -ta 'gɔ, ɛn zɪ i cɪ 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ, 'lee zɪ i 'ta wɔla "da "bɛ, waa 'vɪ 'mɛn. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci nran 'kpa. ⁴ 'Wɪ 'pee 'ka 'nyian 'an 'ci nranman -e 'bɛ 'mlin -a mandɪ 'nan 'mɛn 'nɛnnun 'ta wɔla 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ -a da dɪ.

Zan Gai 'tɔ 'yi 'vɪ

⁵ 'An bee, i 'wɪ dra 'i 'ci -a -tɔwli 'i "bɔɪ Zozinɔn lɛ. -Te yi'a o tɔa dɪ oo, yia dra -wɛ "nyian zɪ. ⁶ Minnun zɪɛ, o 'yie min yɪdɪ "yi 'vɪ -leglizi -ji 'nɔn lɛ 'gɔ. Mɛɛn trɔ "baa, -te o "ta -kɔ fɛ pee -nan bɛ, 'i 'pa o va. -Yɛɛ cɪ Bali ci 'sɔ wunun -a. ⁷ O 'si 'wee vɛ -nan 'nan -e 'o Zozi Crizi -le 'nyranman 'pa. Wa'a 'wɛlɛ "man -e minnun nɛn wa'a tian -sɔɔnlɛa Zozi -sru "dɛ, 'o o lɔ fɛ 'si dɪ. ⁸ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, -kaa nɛn -kaa -sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -kaa 'pa minnun zɪɛ o va. Zɪ -kaa "paa o va 'wɪ tɪglɪ fuiladɪ -a "man zɪɛ.

*Zan min -tɔ nɛn waa laabo Diotrɛfu bɛ -yee
'wɪ 'vɪ*

⁹ 'An 'wɪ -mie crɛn -tɛ 'e tɛdɛ, maan 'pa 'sia -leglizi nɛn Diotrɛfu cɪ -ji bɛ, -a -ji 'nɔn lɛ. 'Pian Diotrɛfu 'bɔ nɛn e cɪ "vale 'e dra o tazan -a bɛ, 'wɪ nɛn maan 'vɪ bɛ, ya'a 'silɛa "da "dɪ. ¹⁰ -Yee "wɛan -te an 'bɔla 'nan nun bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, maan ta bɔala. E "we 'kɔ man -wɪdɪ, ɛn e 'wɪlɔ -sɛan 'kɔ man. 'Pian 'bɛ nɛn zɪɛ 'bɛ 'ka -a ci sɔa dɪ. -Kaa "bɔɪ Zozinɔn nɛn o bɔala "va "bɛ, ya'a 'we "man -e 'o 'fɔ -yee "kɔnnɛn "dɪ. ɛn -te min nɛn e -kɔ min zɪɛ -a 'yee "kɔnnɛn "bɛ, yaa san -pian -leglizi -ji.

¹¹ 'An bee, te 'i 'wɪ nɛn e cɪ -wɪdɪ "bɛ -a -nan yɪ min lɔ -e 'i drɛ dɪ. 'Pian 'wɪ "yi 'nɛn 'i drɛ. Min nɛn e 'wɪ "yi "dra bɛ, te Bali -le 'nɛn nɛn -a san -a. ɛn min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te ya'a Bali tɔa dɪ.

*Zan min -tɔ nɛn waa laabo Demetri bɛ -yee
'wɪ 'vɪ*

¹² Demetri -le vɛ bɛ, min pɛɛnɔn -yee 'wɪ "yi "ve. ɛn 'wɪ tɪglɪ nɛn e 'ta wɔla "da "bɛ -yɛɛ 'tɔ "yi bɔala "nyian. 'Kɔ 'bɔ 'gɔ, "kɔ 'tɔ "yi "ve "nyian, ɛn yia -tɔa 'nan 'wɪ nɛn kɔa ve bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn.

¹³ 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'yie, 'pian an 'ka "vale 'an crɛn -tɛa "dɪ. ¹⁴ Maan "nrɔnman 'nan tɔ -fɔ "wɛnnɔn -e 'kɔ cin yɪ, -e 'kɔ -sɛɛ "wɔ 'kɔ cin yei.

**'Fluba nen
Zud
-a cren -te**

1 'An 'bo Zud nen Zaji 'bvu -a be, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. MeeN 'fluba 'gve -a cren -te minnun preeNen nen Bali o laabu be -wle. - Kaa 'ti Bali 'ka ye 'yi, en -a yie a 'ka da -trilii -e Zozi Crizi 'e 'ta.

2 Bali -le nyrinda, 'lee 'yee -fodu -traw, 'lee 'yee yudi 'yi 'e dre 'cee ve -a 'e 'ciula "da!

'Ka dre 'yi minnun nen o 'w1 ve 'wlu 'a Bali wei da be o va!

(2 Pi 2.1-17)

3 'An beenun, -a -cin a 'an 'ji 'e tedE 'kpa tglu 'nan, 'an 'fluba 'cren -tea 'cee, -kaa 'si nen Bali -a 'wv 'w1 'ji be -a da. 'Pian maan 'yi 'nan, e ya 'le 'an 'w1 'pla 'cee. 'W1 zIE -nyren 'nan: Bali -le 'w1 'nannn nen -kaa yi -tera "da "be, 'ka 'to "da 'pleble! Bali -a -nan minnun nen o ci -yee ve -a be -wle, en ya 'a 'limlan 'li "fo "di. 4 'W1 zIE maan 'pla 'cee, koo min -mienun wla 'ka yei 'e yoodi. Wa 'a 'ta 'wla Bali wei da di, en o 'w1 'wliid "dra te waa "paa 'nan, Bali -le 'yi 'be -si -nan 'wle. 'W1 zIE -a dre di -ji be, Minsan Zozi Crizi nen -kaa tazan -a 'e -towli "be, -a 'bo nen waa -tua 'o 'pela koda. Minnun zIE 'w1 nen e "ta -taa "bale o man be, waa cren -te Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cen.

5 'Winun nen 'gve kaa -toa 'e 'cen 'va, en an ya 'vale 'an -cin -toa 'nyian 'ka 'ji. 'Li 'kpa be, Minsan 'yee minnun Izrael 'nan 'si Ezipti nanba -ji, 'pian "be -sru minnun nen wa 'a yi -telea "da "die, e o -nan -nyan. 6 En 'nyian be 'ka 'ci "nran 'w1 nen e 'bo Bali -le 'pasianon nen laji be o -mienun man be -a da. 'W1 zIE -nyren 'nan: Bali 'pleble 'nan -wle, en wa 'a 'wle 'be man di. Fenan nen Bali o -nyran be, -weE 'tv. -Yee "wean Bali o yri, en e o 'pla klun 'pv 'va. O -fo -nan zIE, -trilii -e tin 'ba yi -dan 'e 'bo. 7 'Fla nen waa laabo Sodom 'lee Gomor be 'lee 'flanun nen o "srn "be, o -cin 'e -trao 'ka 'ji 'nyian. 'Fla zIE -a da 'nan be, 'w1 'towli "nen Bali -le 'pasianon zIE waa dre be, -a 'bo nen "o dre. Koo 'o 'fli -nan -kannen -weedi 'lee li -weedi le, te 'winun nen blamin 'ka -a dra die, waa "paa 'nyranman -a. -Yee "wean Bali 'w1 "nen -koon -wle 'te nen ya 'a 'driman 'li 'mlonmlon die -a. Bali 'w1 zIE -a dre 'nan -e 'e dre -cee 'w1 -koon 'manve -a.

8 Minnun nen o wla 'ka yei "be, 'w1 'towli zIE -a 'bo nen waa dra. Nyrin nen waa -tea "be, -a da nen o 'w1 "paa -e 'o 'w1 'wliid "dre, -e 'o Bali wei -fala "o "træn -sru, -e 'o 'to srö Bali -le 'pasianon nen laji en o ci -dan -a be, o man. 9 Bali -le 'pasianon nen laji be, o tazan -dan nen waa laabo Mishel be, ya 'a 'w1 zIE -a dre le di. Tv nen 'o 'vale Satan -a o Moizi pa ta w1 'v1 be, ya 'a 'to sröle Satan man di. Yaa

'v1 'pian -yre 'nan: «Minsan 'e 'w1 "nen -koon 'yie!»

10 'Pian minnun 'labE o 'to sröman fe nen wa 'a 'toa die -a man. O -blv "taan "le -winun -zv. 'W1 nen e -traw 'o 'wulo -ji be, -a da nen o 'ta 'wola, o 'bo 'nan -nyan w1 nen.

11 'W1 -taa "bale o man. Koo -si -towli "nen Kaen 'ta 'wola "da li be, -a da nen o -sönda. En "lala yidi "yi "le "wean, 'w1 'wliid "nen Balam a dre 'li be, -a -towli "nen o ci -a dre nan. En o wluan Bali man "le zI Kore -a dre 'li be -yee 'w1 'zv. O -nan -nyan w1 nen.

12 -Te Zozinon 'o cin 'yi 'nan, -e 'o fe -bli 'e cin va be, ve -mienun zIE o ya 'o yei. 'Yra 'ka 'o yie man fe -blunan di. O 'bo 'pon -ji fe nen waa -weeman. WeE -maan minnun 'ka 'to sreman. Ve -mienun zIE o ya 'le 'nan laa 'be wla 'ji, 'pian 'yi 'ka "ji -e 'e 'fen di, fulb -ciala waa "da. En o ya "nyian "le yiba "nen -a ba tv 'bo, te -a 'blv "ka "man "die, -yee 'w1 'zv. O ya "le yiba "nen waa 'sura be, -yee 'w1 'zv. O -ka "fo. 13 Waa dra "le zI jemie 'e 'blv -foa, -e 'e 'va "tri ween bei "be, -yee 'w1 'zv. Waa dra "le mlen cren nen e 'si 'e 'to -nan be, -yee 'w1 'zv. Klun 'pv tiidii 'va nen Bali o -nyran "nan 'pla. -A -nan nen, o -fo 'li 'trilii.

14 'Li be Enök nen Adan klu 'söravlizan 'a be, e minnun zIE 'wee 'v1. Yaa 'v1 'nan: «'Ka 'yio! Minsan -taa 'o 'vale 'yee 'pasianon nen laji be o "kaga 'kpa -a, 15 -e 'e 'tre danon preeNen le tin 'ba. E 'w1 "nen -koonman minnun nen o dre w1 ci -wliid "be -wle, 'winun nen waa dre "va 'zia -wliid 'lee 'winun nen waa "v1 "va 'zia -wliid "be -a man.»

16 Minnun zIE o ci 'ka 'li 'söle di. 'W1 preeNen nen e boa "o man be, o wunwun "ve "da. O 'ta 'wola 'o 'ci 'sö winun -wliid "da. Wei -dandan a o 'le, en o minnun see "paaman wei 'nannn "a, te o o -ble.

Te 'ka 'pe -sru 'e toa di!

17 'An beenun, 'winun nen -kaa san Zozi Crizi -le 'pasianon -a 'v1 'e 'cen be, -a -cin 'e 'to 'ka 'ji. 18 Waa 'v1 'cee 'nan: «Tv -föla "da "ji be, Bali see wönn -koon. O 'ta wo 'o 'bo 'ci 'sö winun 'wliid -sru.»

19 Minnun zIE -weE Zozinon 'cean 'e cin man. O 'bo 'wulo -ji 'winun da nen o 'ta wola, Bali lei 'ka -wlv "fo "di.

20 'Pian 'an beenun, 'cee ve be, 'w1 'nannn nen e 'si Bali 'bo 'va, en ka yi -tera "da "be, 'ka 'pa 'ka cin va -a -e 'ka 'to 'pleble! 'Ka Bali tv 'ba Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a! 21 Bali 'ka ye "yi, 'ka 'fv 'ka leadi "man! -Kaa san Zozi Crizi -kaa nyrinda 'si, 'ka yie 'traw "da "trilii, -e tv nen e 'belidii nen ya 'a 'nyaan die -a -nan -cee be, 'e bo.

22 Minnun nen 'o 'ci -föodi 'sia be, 'ka o nyrinda 'si! 23 En "nyian min -mienun a be, o dre w1 o 'pla Bali -le tin 'bad1 wlu. 'Ka o 'si 'w1 'ji, "togö 'o 'ko 'te 'va! En "nyian min -mienun

a bε, 'ka o nyrinda 'si! 'Pian 'ka "klan Bali lo!
 -Wee "tri "nεn -wlo "bε, te 'ka 'pε wɔ "va "d!

²⁴ Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E -kɔlaman
 'e yiε 'tɔdɪ -a 'ka 'va, -e 'ka vɪε 'ka 'wɪ 'wɪdɪ
 "drε dɪ.

Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E -kɔlaman e
 -ko 'kaa, -e 'ka -yee -dan ci yɪ, te 'tɔ 'ka 'e 'padɪ
 'ka man dɪ, te ci "nrandɪ a 'ka 'lo.

²⁵ Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E ya 'e 'tɔwli,
 εn -yεε cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a. -Kaa san Zozi
 Crizi -le "wεan bε, 'tɔ -dan a -yee vε -a, εn
 mingɔnnεn -blɪdɪ a -yee vε -a, εn 'pleblε a -yee
 vε -a, εn -kɔladɪ a -yee vε -a. -A pou sianan 'li
 'e 'cεn, -e 'e 'bɔ cεεgɔ yi -a bε, zɪ Bali cɪ zɪε, εn
 e -fo -a 'li 'trilii. Amen!

'Winun nen Zozi -a -nan koon Zan le be -nyren 'g'u Apokalis

1 'Winun nen Bali -a ta 'bōla Zozi Crizi le be -nyren 'g'u. 'Winun zie Bali -a ta bōla -yre 'nan -e 'wī nen e -taa "drele be, Zozi 'e -koon 'e 'sunon le. -Yee "wēan nen Zozi 'yee 'pasianon nen laji be -a -to 'pa 'sia 'e 'suzan Zan -va, en yaa -a -nan koon -yre.

2 'Wī pēenon nen Bali -a ta 'bōla Zozi le, en Zozi -a -nan koon Zan le be, -a 'bō nen Zan -a 'sīnan 'pa 'fluba 'g'ue -a -ji. 3 Min nen e 'fluba 'g'ue -a ta ve be, Bali -le -fea a "man. En minnun nen 'o "trōen -tōa -a -ji wī le, waa "paala 'o 'ji te o 'ta wōla "da "be, Bali -le -fea a o man. Minnun zie 'o 'ci 'e "nran, kōō 'winun nen Zozi -a -nan koon be -a dredi to 'bō 'kogo.

Zan Zozinon 'to 'b'u

4 'An 'bō Zan, mēen 'fluba 'g'ue -a cren -te 'ka -leglizi 'sōravli "nen Azi 'leglōn 'ji be, 'cēe. Bali -a -nan to pēenon man, e ya -nan 'li 'e 'cen, en e -taa.

'E 'yee 'yi 'lee 'yee -fōdī -trōō -nōn 'cēe. En "nyian be, lei 'sōravli "nen Bali -le mingōnnen pēin 'le be, Bali lei 'sauan nen. 'O 'wee 'yi 'lee 'wee -fōdī -trōō -nōn 'cēe. 5 En "nyian be, Zozi Crizi 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fōdī -trōō -nōn 'cēe. -Yee cī 'wī zie -a -nan yizan -a, ya'a 'wī ve 'wlu 'a dī. En -yee cī min nen Bali -a wluan -kanon 'va 'e tede be -a, en -yee mingōnnennun pēenon nen 'trēda be o "paala.

Zozi Crizi -kaa ye 'yi. E wū "man en minnun -a -te, 'nan -e -a nyen 'e -kaa 'sū 'wī 'wli dī 'lō. 6 E -kaa dre Bali -le mingōnnen trēda 'nōn 'a. E -kaa dre Bali -pannōn 'a, 'nan -e -kaa 'e "tī Bali 'sū. 'Tō -dan 'e 'kōn Zozi 'le ve -a, en 'pleble 'e 'kōn 'yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

7 'Ka dre 'yi! Zozi Crizi -taa "nyian 'e 'pee. E -taala "lolu -koei "da, en minnun pēenon -a ye. Minnun 'bō nen o -tin 'wō -a 'sean da oō, "o "ye "nyian. Yi zie -a da be, 'leglōn pēenon 'ji minnun -wuōdī "siala "klan -dan 'lō. 'Wī tiglī nen, Amen!

8 'Misan Bali 'e 'nan, 'yee cī 'wī pēenon pou sianan "a, en 'yee cī 'wī pēenon 'le 'srannan "a. 'E ya -nan to pēenon man, 'e ya -nan 'li 'e 'cen, en 'e -taa. 'Yee cī 'pleble pēenon 'san Bali -a.

Zozi 'e 'fli kōon Zan le

9 'An 'bō Zan nen 'ka "būi Zozizan 'to -a be, an ya 'an yra yunan 'le 'cee 'wī 'zū. An ya Bali -le mingōnnen trēdave -a "le 'cee 'wī 'zū. Zozi "paa 'an 'va, -yee "wēan nen an -pōan "sōa 'winun -ji "le 'cee 'wī 'zū. An -tō Bali -le 'wī -sru, en an -tō 'winun nen Zozi -a -ci 'si 'mēn be -a da, -yee "wēan nen minnun 'an 'kun, en o -kō 'maan 'yi yei 'trē nen waa laabo Patmo be -a da. 10 -Kaa san -le yi da nen Bali lei -sen 'an

da, en an wei -to 'man 'an koda. E wū 'pleble "le 'bei 'le 'wī 'zū. 11 Wei zie e 'nan: «'Winun nen yia -nan ye be, 'i cren -te 'fluba da, -e 'i 'pa 'sia -leglizi 'sōravli 'g'ue -wle. Efez -leglizi a -to, en Simiri -leglizi a -to, en Pergami -leglizi a -to, en Tiatire -leglizi a -to, en Sardo -leglizi a -to, en Filadēfi -leglizi a -to, en Laodize -leglizi a -to, o le nen 'i 'fluba zie -a 'pa 'sia.»

12 -A -nan nen 'an 'man lila 'nan -e 'an min nen e cī 'wī tin 'banan 'mēn be -a ya. Zi 'an 'man lila be, an -kannen -tōra "dave 'yi 'sōravli. O ya 'o dredi -siga -a. 13 -Kannen -tōra "dave zie o yei "be, an fe -to 'yi. E ya "le Blamin -pī -le 'wī 'zū. Sō -gblō nen 'e wōdī "da, en -tien 'kōle nen 'e dredi -siga -a be, -a 'bō nen yaa -tō 'e kugu da. 14 -A -wulo "jē "a 'fuvu "le 'nanwle luv "le 'wī 'zū. E ya 'fuvu 'yriyri. En -a yie "bia "le 'te 'le 'wī 'zū. 15 En -a cēin "fli "nen 'e 'wlu be, o "bia "le -bulale nen waa "wō 'te 'a en e 'man be -yee 'wī 'zū. En -a wei -klunman "le 'yi -dan 'be cī -sennan -klo -ji. 16 En mlen cren 'sōravli "a -a -pe 'yi 'lō. Sen nen -a 'le a "man en -a 'le a -pe 'fli "da be, e ya -a 'le. En -a yra "bia "le yide 'be cī 'binan 'pleble 'kpa.

17 Zi an min zie -a 'yi be, en an -tria "wlu. An 'sōra "ji "le min -kadī -le 'wī 'zū. -A -nan nen 'e 'pe "yi 'pla 'an da, en e 'mēn nen: «Te "klan 'e 'i 'te dī! Mēen cī 'wī pēenon pou sianan "a, en mēen cī 'wī pēenon 'le 'srannan "a. 18 Mēen 'belidī -nōan "min le. An -ka en an fuw, 'be nen 'g'ue 'an yie a "man 'li 'trilii. 'Pleble a 'an 'lō -e 'an minnun wluan -kanon 'va. En 'pleble a 'an 'lō -e 'an minnun 'si -yremo fla.

19 -Yee "wēan 'winun nen yia 'yi be, 'i cren -te. -A -mienun a drenan 'va, en -a -mienun -taa "drele. 20 I mlen cren 'sōravli 'yi 'an 'pe "yi 'lō, en i -kannen -trōa "dave nen -siga -a be -a 'yi 'sōravli. 'Winun zie -a -ci nen 'g'u, mlen cren 'sōravli "be, -wee cī Bali -le 'pasianon nen laji be, o 'sōravli "nen 'o yie -tōa -leglizi 'sōravli 'bō 'va be waa. En -kannen -trōa "dave 'sōravli "be -leglizi 'sōravli 'bō nen.»

2

'Wī nen Zozi -a 'vī Efez 'nōn 'le ve -a be -nyren 'g'u

1 «'Wī 'g'ue 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasianan nen Efez -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

'An 'pe "yi 'lō nen mlen cren 'sōravli "cī, en 'mēn 'ta 'wōla -kannen -trōa "dave nen -siga -a be -a yei. 'An 'bō "e 'nan:

2 'Ka Zozinon nen Efez be, an 'ka dre winun -tōa, en 'ka 'fli nen kaa -nōan 'mēn 'nyranman -ji 'pleble be, maan -tōa. En 'ka yie nen ka -tōala 'wī da be, maan -tōa. Maan -tōa 'nan 'ka 'vale min -wli dīnun -a ka'a 'sōala dī. Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan Zozi 'le 'pasianon nen 'waa, te o 'ka 'a dīe, ka o -nanjen en kaa -tō 'nan

'wlnun nən waa. ³Maan -təa 'nan 'ka yie -
təala 'wɪ da, ən 'mən "wəan 'ka yra 'yɪ, 'pian
'ka 'pɛ 'ka plɔlɛ dɪ.

⁴'Wɪ pɛɛnən nən kaa drɛ "yi "bɛ, maan -
təa, 'pian 'wɪ 'tɔ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'çɛɛ. 'Wɪ
zɪɛ -nyrɛn 'nan, 'an yɪdɪ "yi "tɛdɛ nən 'ka
'ji bɛ, 'ka 'pɛ plɔ 'man. ⁵'Cɛɛ 'an yɪdɪ "yi
"tɛdɛ tɛ ka drɛ 'an -srɪnən 'a 'e 'trɛ bɛ, 'ka
'ci "nrən "da! 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man,
-e 'wɪ "yi "nən kaa drɛ 'e tɛdɛ bɛ 'ka drɛdɪ
'sia "nyian! -Tɛ ka'a drɛlɛ dɪɛ, ən "lo 'ka 'va
-e 'an 'çɛɛ -kannən -trəa "dɑvɛ 'si 'an man
-kəɔbli. ⁶'Wɪ nən kaa dra "nyian "yi "bɛ,
-nyrɛn 'gɔv, 'wɪnən nən Nikolai -srɪnən -a
dra bɛ, -a 'wɪ "naan 'ka man "lɛ zɪ -a 'wɪ
"naan 'an man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

⁷Min nən 'wɪ man "trɔɛn 'ci -a -wulo -
man bɛ, 'wɪ nən Bali lei ci -a vɪnan Zozinən
lɛ bɛ -a san 'e man. Min nən e 'ta wɔla
'wɪnən zɪɛ -a da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ,
yɪba "nən e 'belɪdɪ -nɔan "min lɛ bɛ, maan
'blɔ -nɔan -a san lɛ -e 'e -bli. Yɪba zɪɛ e ya 'e
'tɔdɪ Bali -lɛ fei.»

*'Wɪ nən Zozɪ -a 'vɪ Simɪrɪ 'nən 'lɛ vɛ -a bɛ -
nyrɛn 'gɔ*

⁸«'Wɪ 'gɔvɛ 'i çrɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -lɛ
'pasiazan nən Simɪrɪ -lɛglɪzɪ -jɪ bɛ -yrɛ. 'I çrɛn
-tɛ 'nan:

Mɛɛn çɪ 'wɪ pɛɛnən pou sianan "a, ɛn
mɛɛn çɪ 'wɪ pɛɛnən 'lɛ 'srannan "a. An -ka
ɛn an fuv. 'An 'bɔ "e 'nan:

⁹'Ka Zozinən nən Simɪrɪ bɛ, 'ka yra nən
ka çɪ -a vɪnan bɛ, maan -təa. ɛn 'yalɛ nən
e 'ka 'tɛ bɛ, maan -təa. 'Pian maan -çin -təa
'ka 'ji 'nan ka ya fənən 'a. Zuɪf 'nən nən waa
vɛ 'o 'fli man 'nan 'o ya Bali -lɛ minnən
-a bɛ, 'wɪnən nən waa vɛ 'ka man -wɪdɪ
"bɛ, maan -təa. 'Pian maan -çin -təa 'ka 'ji
'nan, o 'ka Bali -lɛ minnən -a dɪ. O ya Bali
'nanmanzan nən waa laabo Satan bɛ, -yɛɛ
minnən -a. ¹⁰Yra yɪdɪnən nən o -taa "bɔlɛ
"nyian 'ka man bɛ, tɛ 'ka "klan -wɔ "dɪ!
Bali 'nanmanzan nən waa laabo Satan bɛ,
yaa dra -e 'o 'ka 'va min -mienun -fɔ -pɔ
'kuɪn. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'e 'çɛɛ yɪ -tɛradɪ
'an da -nanjɛn. ɛn "nyian bɛ minnən 'tɛ
'paa 'ka da yɪ -fu. -Tɛ 'ka 'va min -mienun
'ka 'wɪ zɪɛ -a -jɪ ɔɔ, tɛ 'ka yɪ -tɛradɪ 'an da 'lɛ
'tɔ "fo "dɪ! -Tɛ kaa drɛ zɪɛ, 'belɪdɪ nən ya'a
'nyaan dɛ, maan -nɔan 'çɛɛ 'ka -kɔpa 'a.

¹¹Min nən 'wɪ man "trɔɛn 'ci -a -wulo -
man bɛ, 'wɪ nən Bali lei ci -a vɪnan Zozinən
lɛ bɛ -a san 'e man. Min nən e 'ta 'wɔla
'wɪnən zɪɛ -a da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ,
'belɪdɪ nən ya'a 'nyaan dɛ, e dra -yɛɛ vɛ -a.
-Yɛɛ çɪ 'nan -a san 'ka -ka "flɪzan 'wɔ dɪ.»

*'Wɪ nən Zozɪ -a 'vɪ Pɛrgamɪ 'nən 'lɛ vɛ -a bɛ -
nyrɛn 'gɔ*

¹²«'Wɪ 'gɔvɛ 'i çrɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -lɛ
'pasiazan nən Pɛrgamɪ -lɛglɪzɪ -jɪ bɛ -yrɛ. 'I çrɛn
-tɛ 'nan:

Sɛn nən -a 'lɛ a "man ɛn -a 'lɛ a -pɛ "fli "da
bɛ, 'an 'lɔ nən e çɪ. 'An 'bɔ "e 'nan:

¹³'Ka Zozinən nən Pɛrgamɪ bɛ, ka -
nyɛanla 'flɑ nən Bali 'nanmanzan Satan
mingənɔnɔn -blɛ "da "bɛ -a da. 'Pian 'ka 'pɛ
-srɪ "ka toalɛ -e 'ka 'si 'an -srɪzən "dɪ. Maan
-təa zɪɛ. Antɪpa nən 'an -srɪzən 'plɛblɛ 'a
bɛ, minnən -a -tɛ 'ka 'va nun, 'pian ka'a yɪ
-tɛradɪ 'an da 'lɛ 'tɔlɛ dɪ.

¹⁴'Wɪ pɛɛnən zɪɛ kaa drɛ "yi, 'pian 'wɪ
'tɔ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'çɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn
'nan, 'wɪnən nən Balam -a paa minnən jɪ
'li bɛ, min -mienun a -a drɛnan "nyian 'çɛɛ
-lɛglɪzɪ -jɪ. -A -çin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, -sɪ nən
kɔ Izraɛl 'nən 'o 'çɪla "da -e 'o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
bɛ, Balam -a kɔɔn Balak lɛ, ɛn Balak -a kɔɔn
-wɛlɛ. -A -nan nən Izraɛl 'nən -yɔ -pan wɪ
-blɪdɪ 'sia, ɛn o nyɪnnandɪ 'sia lɪ 'lɛɛ 'kɔnnɛn
-a tɛ wa'a 'o çin 'palɛ dɪ. ¹⁵'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ,
-a 'bɔ nən Nikolai -srɪnən çɪ -a drɛnan, ɛn
min -mienun a 'ka 'va tɛ o ya 'wɪ zɪɛ -a -srɪ.
¹⁶'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a drɛdɪ man! -Tɛ ka'a
'silɛ -a drɛdɪ man dɪɛ, ən "lo 'ka 'va -e 'an
'wɪ "nən -kɔɔn "minnən nən o çɪ 'wɪ zɪɛ -a
drɛnan bɛ -wɛlɛ. Sɛn nən 'an 'lɛ 'gɔvɛ, -a 'bɔ 'a
nən maan dra.

¹⁷Min nən 'wɪ man "trɔɛn 'ci -a -wulo -
man bɛ, 'wɪ nən Bali lei ci -a vɪnan Zozinən
lɛ bɛ -a san 'e man. Min nən e 'ta 'wɔla
'wɪnən zɪɛ -a da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ,
-blɪfɛ nən e ya lajɪ, waa laabo mannɛn bɛ,
maan -nɔan -yrɛ. ɛn "nyian bɛ, ən -kɔlɛ
'fuvɪ -nɔan -yrɛ. -Kɔlɛ zɪɛ -a da nən min 'bɔ
'tɔ 'trɛ -kɔan 'e 'çrɛn -tɛdɪ. 'Tɔ zɪɛ -a 'bɔ 'tɔwɪ
'bɛ -təa, min pɛɛ 'ka -a tɔa "fo "dɪ.»

*'Wɪ nən Zozɪ -a 'vɪ Tɪatɪrɛ 'nən 'lɛ vɛ -a bɛ -
nyrɛn 'gɔ*

¹⁸«'Wɪ 'gɔvɛ 'i çrɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -lɛ
'pasiazan nən Tɪatɪrɛ -lɛglɪzɪ -jɪ bɛ -yrɛ. 'I çrɛn
-tɛ 'nan:

Mɛɛn çɪ Bali -pɪ -a, ɛn 'an yɪɛ 'bɛ "bia 'lɛ
'tɛ 'lɛ 'wɪ 'zɔv, ɛn 'an 'çɛɪn -man 'bɛ "bia 'lɛ
-sɪga -lɛ 'wɪ 'zɔv. 'An 'bɔ "e 'nan:

¹⁹'Ka Zozinən nən Tɪatɪrɛ bɛ, ən 'ka drɛ
wɪnən -təa, ɛn 'çɛɛ 'an yɪdɪ "yi "bɛ, maan -
təa. ɛn 'çɛɛ yɪ -tɛradɪ 'an da bɛ, maan -təa.
ɛn 'çɛɛ 'nyranman nən kaa "paa 'mɛn bɛ,
maan -təa. ɛn 'ka yɪɛ nən kaa -təala 'wɪ da
bɛ, maan -təa. ɛn maan -təa "nyian 'nan,
'wɪ "yɪnən nən ka çɪ -a drɛnan 'e 'fɔla "da
'gɔvɛ, -a "kaga "mlɪan -a tɛdɛ vɛ da.

²⁰'Wɪ pɛɛnən nən kaa drɛ "yi "bɛ, maan
-təa, 'pian 'wɪ 'tɔ a 'an 'ji -e 'an 'plɑ 'çɛɛ.
'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan, lɪmən nən waa laabo
Zezabel bɛ, ka'a -sɪ tɔa -yrɔ "dɪ. Yaa vɛ 'e 'fli
man 'nan Bali 'lɛwɛɪ vɪzan nən 'yaa. 'Pian
-yɛɛ 'wɪ "paadɪ -a -maan minnən nən 'çɛɛ
-lɛglɪzɪ -jɪ bɛ, o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'sia. O -yɔ
-panwɪ -blɪdɪ 'sia, ɛn o nyɪnnandɪ 'sia lɪ 'lɛɛ
'kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o çin 'palɛ dɪ. ²¹An tɔ
-nən -yrɛ 'nan -e 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a drɛdɪ

man. 'Pian ya'a 'wɪɛ "man -e 'e 'si 'e dre wɪ-wlidi zɪɛ -a man "fo "dɪ. ²² -Yee "wɛan an "ta -a nyianla -saa nɛn min 'e yra ye "da "kaga "bɛ -a da. En "nyian bɛ, an 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnun nɛn o 'si 'an -sru ɛn o sɔɔnla -a -sru "bɛ -wɪɛ. 'Pian -te o 'si 'o dre wɪ-wlidi nun man bɛ, ma'an dra dɪ. ²³ An Zezabel -le 'nennun -tɛɛman. Kɔɔ zɪ min -tɔ 'wɪ dre bɛ, -a "nɛn "fɛ nɛn maan -nɔan -a san lɛ. Maan dra zɪɛ -e -leglizi 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, an min ci wɪ -tɔa 'e pɛɛnɔn.

²⁴ Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Tiatiere bɛ, wa'a -sɔɔnlɛa 'wɪ "paadi -wlidi zɪɛ -a -sru "dɪ. En wa'a -wɛɛlɛ 'nan Satan -le 'winun nɛn minnun -a "siala 'wɪ -dan a bɛ, 'o -tɔa "dɪ. 'Ka Zozinɔn zɪɛ, 'ka lɛ nɛn an ci 'wɪ 'gʊɛ -a vɪnan. An 'ka 'an 'tɔdɪ 'ka man -sa -a 'nan 'an 'wɪ 'pee "paa "da 'cɛɛ -e 'ka dre dɪ. ²⁵ 'Pian 'winun nɛn kaa -tɔa 'va bɛ, -a da nɛn 'ka yɪɛ -trɔa -trilii, -e 'mɛn 'lɔdɪ 'e bɔ.

²⁶ Min nɛn e 'ta 'wɔla 'an 'ci 'sɔ winun da -trilii ɛn e 'bɔ -a 'le 'srannan "bɛ, -yɛɛ ci min nɛn -a 'wɔlo 'bɔla "va "bɛ, -a. Min zɪɛ an 'trɛda 'leglɔn pɛɛnɔn 'pɛba wo -yrɔ, -yɛɛ "paala.

²⁷ «En -bulalɛ "tonyrin -a nɛn e -va -ble 'leglɔnnun zɪɛ o da.

E o -wiiman "le zɪ -pɔ -wia "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.»

²⁸ An "tɪ 'bɛ 'plɛblɛ zɪɛ -a -nɔn 'mɛn, ɛn an min zɪɛ -yɛɛ -nɔan "nyian. En "nyian bɛ, an bodrun mɛn crɛn -nɔan -yrɛ.

²⁹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wɔlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei cɪ -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ, -a san 'e man.»

3

'Wɪ nɛn Zozɪ -a 'vɪ Sardo 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

¹ «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Sardo -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I crɛn -tɛ 'nan:

'An 'lɔ nɛn Bali lei 'sɔravli "cɪ, ɛn 'an 'lɔ nɛn mɛn crɛn 'sɔravli "cɪ. 'An 'bɔ "e 'nan:

'Ka Zozinɔn nɛn Sardo bɛ, an 'ka dre winun -tɔa. 'Ka 'tɔ "we 'nan 'belidi a 'ka 'lɔ, 'pian -a tɪglɪ da bɛ ka ya 'ka 'kadɪ. ² 'Ka dre "yi, "tɔgɔ ka -kaala 'nan 'fo! 'Ka 'wɪ 'wɛnwɛnɛn -mienun dra bɛ, e ya 'an 'ci 'sɔ winun yra man, 'winun zɪɛ -a -sru "nɛn 'ka 'kɔla, "tɔgɔ 'ka -kaala 'nan 'fo! 'Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, zɪ an 'ka dre winun -nanjɛn bɛ, maan 'yi 'nan ya'a 'sɔlɛ 'an "tɪ "lɛ dɪ. ³ Bali -le 'winun nɛn kaa 'man bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da, ɛn 'winun nɛn waa paa 'ka 'ji "da "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da! 'Winun zɪɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji -e 'ka 'si 'wɪ 'wlidi "drɛdɪ man. -Te ka'a 'wɪ zɪɛ -a manlɛ "yi "dɪ, ɛn ka -fo yi -tenan bɛ, an bɔa 'ka man kligli, "le zɪ crinzan -taa "min va bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Ka dre "yi, kɔɔ tɔ nɛn an -taa "man "bɛ ka'a tɔa dɪ.

⁴ Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Sardo bɛ, wa'a 'o 'fli "tri "tɔlɛ Bali 'lɛ dɪ. -Yee "wɛan nɛn Bali -taa sɔ 'fuvu wɔlɛ o da, -e 'kɔ 'ta wɔla waa. -A -nɔan da nɛn -e Bali 'e 'wɪ zɪɛ -a dre -wɪɛ. ⁵ Min nɛn e 'ta 'wɔla 'winun zɪɛ -a da ɛn -a -wɔlo 'bɔla "va "bɛ, sɔ 'fuvu zɪɛ -a 'bɔ nɛn e -taa -a wɔlɛ. En "nyian bɛ, min zɪɛ -a 'tɔ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le min 'beli 'fluba 'ji bɛ, ma'an fuiman "fo "dɪ. 'Pian maan vɛ 'an "tɪ 'lee 'yɛɛ 'pasiazan nɛn laji bɛ -wɪɛ 'nan, 'mɛn min nɛn.

⁶ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wɔlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei cɪ -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man.»

'Wɪ nɛn Zozɪ -a 'vɪ Filadɛfi 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

⁷ «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Filadɛfi -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I crɛn -tɛ 'nan:

'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya 'saun, ɛn an ya tɪglɪ. 'An 'lɔ nɛn David -le -laglɛ cɪ, -a -ci nɛn 'nan mɛɛn Bali -le mingɔnnɛn trɛ "paala. -Te maan 'le 'sɔ bɛ, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'lɛ wɔdɪ -a dɪ. En -te maan -fɔ -ji bɛ, min pee 'ka 'kɔlaman -a 'lɛ 'sɔdɪ -a dɪ. 'An 'bɔ "e 'nan:

⁸ 'Ka Zozinɔn nɛn Filadɛfi bɛ, an 'ka dre winun -tɔa. Maan -tɔa 'nan, minnun yɪɛ 'ka 'naan 'ka man dɪ, 'pian ka 'ta 'wɔla 'an wei da, ɛn ka'a 'silɛ 'an -sru "dɪ. -Yee "wɛan an -kpɛin 'le 'sɔ 'cɛɛ. -Kpɛin zɪɛ min pee 'ka 'kɔlaman -a 'lɛ wɔdɪ -a dɪ. ⁹ 'Wɪ nɛn an -taa -a dre lɛ -nyrɛn 'gʊ. Zuif 'nɔn nɛn waa vɛ 'o 'fli man 'nan, 'o ya Bali -le minnun -a, te o 'ka 'a dɛɛ, 'wlunon nɛn waa. Kɔɔ Bali 'nanmanzan nɛn Satan -a bɛ, -a -srɛnɔn nɛn waa. Minnun zɪɛ an -taa "tɔlɛ o man -sa -a 'nan 'o "pɔ -sɔɔn 'ka 'wɪlu, -e 'o -tɔ 'nan an 'ka ye "yi. ¹⁰ 'Ka 'pɛ 'ka plɔlɛ dɪ, 'winun nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ ka 'ta 'wɔla "da. -Yee "wɛan yra yidi -dan nɛn e -taa "bɔlɛ 'trɛdanɔn man bɛ, 'an yɪɛ -tɔa 'ka 'va. Yra yidi zɪɛ an -taa "a 'trɛda 'nan -e 'an o dre winun -nanjɛn.

¹¹ -A -nan 'ka "nyian mɔan dɪ, te an "ta "lɔ. 'Winun nɛn kaa -tɔa 'va bɛ, 'ka yɪɛ -trɔa "da. 'Ka dre zɪɛ -e 'ka -kɔpa -e -fɔ 'ka 'lɔ, "tɔgɔ 'e dre min pee -le vɛ -a. ¹² Min nɛn e 'ta 'wɔla 'winun zɪɛ -a da ɛn -a -wɔlo 'bɔla "va "bɛ, maan dra 'koladren 'a 'an "tɪ Bali -le 'kuin. 'Kon zɪɛ -a -ji nɛn e -fo 'li "fo. 'An "tɪ Bali 'tɔ nɛn maan crɛn -tɛa min zɪɛ -a man. En 'an "tɪ Bali -le 'fla 'tɔ nɛn maan crɛn -tɛa "nyian "man. 'Fla zɪɛ Zeruzalem -trɛ nɛn e "sia 'an "tɪ Bali "srɔn "laji bɛ -nyrɛn. En "nyian bɛ, 'an 'tɔ -trɛ nɛn 'an man 'gʊɛ, -a 'bɔ nɛn maan crɛn -tɛa min zɪɛ -a man.

¹³ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wɔlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei cɪ -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man.»

'Wɪ nɛn Zozɪ -a 'vɪ Laodize 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

14 «Wı ɣöe 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le pasiazan nen Laodize -leglizı -ji be -yɾe. 'I cren -te 'nan:

Mɛn cı Amɛn -a. Mɛn cı 'wı nen Bali -a dre be, -a -nan yızan tıglı 'a, en ma'an 'wı 've 'wlu 'a dı. Bali cıla 'an 'va en e fe pɛnɔn dre. 'An 'bö 'e 'nan:

15 'Ka Zozınɔn nen Laodize be, an 'ka dre wınu n -tɔa. Maan -tɔa 'nan, ka 'ka 'men 'wı 'ji 'pleble dı, en ka 'ka 'men 'wı 'ji 'ka tɔadı dı. Ka -kɔan paan 'pe -tıv da. 16 'Pıan ka ya -a yeı, -yee "wean an "ta 'ka -pıan 'an -sru. 17 'Ka 'fli "sıala fenɔn 'a. Kaa ve 'ka 'fli man 'nan, fe a 'kɔ 'lo, kɔ 'ka "nyıan fe pee -va dı. Ka'a -cı tɔa dı, -yee "wean nen ka 'wı zıe -a ve. -A tıglı da be, -pe nen ka cı -ji be, e ya -wlıdı 'fo. 'Yale 'ka 'te, 'ka yeı a 'e 'wıdı, en ka ya 'kaplıdı. 18 -Yee "wean an 'wı 'paala 'ceɛ 'nan, -sıga nen o -yee 'kpa -nanjen 'te 'va be, 'ka 'ta -a 'lo 'an 'lo. -Te ka 'wı zıe -a dre be, ka -taa "drele fenɔn tıglı 'a. En "nyıan be, an 'wı "paala 'ceɛ 'nan, 'ka 'ta sɔ 'fuvu 'lo 'an 'lo, -e 'ka wɔ 'ka da. -Te ka 'wı zıe -a dre be, 'yɾa -taa 'sıle 'ka yeı man. En "nyıan be, an 'wı "paala 'ceɛ 'nan, 'ka 'ta yeı 'yile 'lo 'an 'lo, -e 'ka -sen 'ka yeı -goeı -e 'ka -kɔla "fenan yıdı -a.

19 -A -cın 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, minnun nen an o ye "yi "be, an 'wı "paala -wle, en an 'wı 'tɔdı "paaman o ji sɔnba "a. -Yee "wean 'ka 'sı 'wı 'wlıdı "dredı man -e 'ka 'to 'men 'wı 'ji 'pleble. 20 Maan nen, 'an -tɔdı 'ceɛ 'kɔn -yɾe 'nen 'gɔ. An ya -a -tenan 'ka da. Min nen yaan wei 'man en e 'kɔn 'le 'sɔ 'men be, an -wılamlan -a san -le 'kuın -e 'kɔ fenun -blı -a 'e cın va.

21 Zı an 'wı pɛnɔn dre, en 'an 'wulo 'bɔla "va "be, -a -nan nen 'an "tı Bali 'an 'nyıan 'e "srɔn 'yee mıngɔnnen peın -da. Min nen e 'ta 'wɔla 'wınu n zıe -a da en -a -wulo 'bɔla "va "be, 'wı 'tɔwlı zıe -a 'bö nen 'an 'bö "nyıan "an "dra -a san le. Maan -nyeanla 'an "srɔn 'men mıngɔnnen peın -da.

22 Min nen 'wı man "trɔen "cı -a -wulo -man be, 'wı nen Bali lei cı -a vınan Zozınɔn le be -a 'san 'e man.»

4

Fenun pɛnɔn nen laji be o Bali bɔa

1 Zı e ceɛn 'wınu n zıe -a tın 'badı man 'men be, en an fe pee yıdı 'sia "nyıan. An -kpeın "tıv 'yı 'e 'le 'sɔdı laji. Wei nen maan 'man paan 'e tedɛ 'pleble 'le 'bei 'le 'wı 'zɔ be, e wı "nyıan. E 'nan: «'I 'ta 'an 'va lou 'gɔ! 'Wınu n o -taa "drele "be -sru "be -e 'an -nan -kɔn 'yie.» 2 'Nun tɔn Bali lei -sen 'an da, en an mıngɔnnen peın -tıv 'yı laji. Bali a 'e -nyırandı "da. 3 E "bia -nyıannyıan, en -a cren 'bö a fenyan 'e -cıala "da. -Yee mıngɔnnen peın zıe -pɔblen a 'e 'sɔdı "ta lou te e "bia. -Pɔblen zıe -a cren a fenyan 'e -cıala "da. 4 Mıngɔnnen peın zıe e ya 'e 'sı -fodı mıngɔnnen peın -yɔ

-tıv 'wle sınje n -a. Mıngɔnnen peınnun zıe min cejenun yɾa 'o -nyırandı "da, te sɔ 'fuvu a o pɛnɔn da. -Sıga kle "a o pɛnɔn 'wulo -man. 5 Mıngɔnnen peın zıe laa 'wlei -wlei -fɔdı "sia "va 'zia te e -kɔ -pe pɛnɔn da, te laa -paan "we. En -kannen -pɔ 'sɔravlı "nen o "bia 'pleble 'kpa be, o ya 'o -trɔadı -a 'le. Lei 'sɔravlı "nen Bali lei 'saun 'a be -nyıren. 6 Mıngɔnnen peın zıe -a 'le be, jemıe a -nan. E ya 'e sıadı "da.

En peın 'bö zıe -a "srɔn -e 'e sı -fɔ "da "be, fenun sınje n a 'o -tɔadı -nan. O yeı a "kaga, en e ya o fe pɛnɔn 'nan. 7 Fenun zıe -a -tıv a "le -jɾa -le 'wı 'zɔ, en -a -tıv a "le trı -kɔnnen -le 'wı 'zɔ, en -a -tıv yɾa a "le blamın -le 'wı 'zɔ, en -a -tıv a "le kɔbe -le 'wı 'zɔ. "Loman zıe e ya 'sɔnan. 8 Fenun zıe o -pe "je "a 'shɛɛdıv, 'shɛɛdıv 'o pɛnɔn. Yeı "kaga "a o -pe "je "ta lou, en -a -mie a o -pe "je 'wlu. Wa'a 'flıan "dre -fɔdı -a dı. Bodrun funnı n te o "dre -fɔa, waa -fɔa 'nan:

«Mınsan Bali a 'saun 'saun 'saun.

-Yee cı 'pleble pɛnɔn 'san -a.

E ya -nan tıv pɛnɔn man, e ya -nan 'lı 'e 'cen, en e -taa.»

9 Fenun sınje n 'bö zıe, "dre "nen waa -fɔa "be, mı n nen -a yeı a "man 'lı 'trılıı en e ya 'e -nyırandı mıngɔnnen peın -da be, -a 'tıv nen waa dra -dan, te waa bɔa, te waa muo -fɔa. 10 -Te o ya "dre zıe -a -fɔnan be, mı n ceje -yɔ -tıv 'wle sınje n be, 'o "pɔ -sɔnman mı n nen -a yeı a "man 'lı 'trılıı en e ya 'e -nyırandı mıngɔnnen peın -da be, -a wlu. O 'wee -sıga klenun -scanla -a 'le te waa bɔa "drenun -a. Waa -fɔa 'nan:

11 «'Kɔ 'san, yeı cı 'kɔe Bali -a.

Yeı fe pɛnɔn dre, en fenun pɛnɔn nen 'trɛda 'gɔe, 'ı 'cı 'sɔ wınu n da nen i o dre.

-Yee "wean -a -nɔan da nen

-e mı n 'e 'tıv -dan 'nɔn 'yie,

en -a -nɔan da nen

-e mı n 'e 'ı bö,

en -a -nɔan da nen

-e mı n 'e vı 'nan 'pleble pɛnɔn a 'yie ve -a.»

5

Fenun pɛnɔn nen laji be o Bali -le 'bla bɔa

1 "Be -sru en mı n nen 'e -nyırandı mıngɔnnen peın -da be, an 'fluba 'tıv 'yı -a -pe "yi 'lo. 'Fluba zıe e ya 'e plındı, en 'wınu n a 'e 'cɾen -tedı "man beı, en e ya 'e 'cɾen -tedı -ji. En "nyıan be, -a -yınan a 'sɔravlı. 2 -A -nan nen Bali -le 'pasıanɔn nen laji be, maan 'pleble 'tıv 'yı, te e -paanman wei 'pleble 'ji. Yaa laabı 'nan: «-Tıe cı "le 'e 'fluba 'gɔe -a baanun "flu -e 'e 'le 'sɔv?» 3 Mı n 'ka yile laji dı, en mı n 'ka yile 'trɛda dı, en mı n 'ka yile 'trɛ 'wlu dı. Mı n -tıv 'ka yile -e 'e -kɔla 'e 'fluba zıe -a "flu -e 'e yeı 'tıv -jı dı. 4 'Wı zıe, zıv maan -nan 'yı be, -a 'wı 'nan 'an man, en an -wuadı

'sia. Koo min -to 'ka yu e -e 'fluba zie -a 'le 'su, -e 'e yie 'to -ji di. ⁵-A -nan nen min ceje -to 'e 'men 'nan: «Te 'i 'wuo di! -Jra nen 'e "sia Zuda -le kunnin -wulo da be, David kluda min be -a 'bo nen. E fe pænon kti, en 'be nen 'gœ 'e -kolaman 'fluba 'labe -a -yrive pænon 'cœndi -a -e 'e yie 'to -ji.»

⁶En an fe -to 'yi, e ya 'e 'todi mingonnen pein 'le. Min cejenun 'lee fenun sinjen be waa si -fo. Bali -le 'bla nen. E ya 'le fe nen waa -blo cœn 'sraga -a be -yee 'wi 'zv. -A 'bei a 'sœravli, en -a yie a 'sœravli. Yie 'sœravli zie Bali lei 'sœravli "nen Bali o 'pa 'sia 'træda fe pænon 'nan be, o 'bo nen. ⁷Bali -le ve -a be, -wee Bali trov 'badu nen. ⁹-A -nan nen o "dre "tre -fodi 'sia. Waa -foa 'nan:

«-A -noan da nen i 'fluba 'sia, 'nan -e 'i -a -yrivenun "cœn "man. Koo yie dre 'sraga bove -a 'leglon -todu pænon nen 'træda 'gœ -a -ji minnun man, 'lee minnun nen o wei -todu pænon -foa 'træda 'gœ o man. 'I nyen nen e -sran be, -a 'bo 'a nen i o ta pan 'wo Bali le.

¹⁰Yia dre zie en o dre Bali -le mingonnen træda 'non 'a, en o dre Bali -pannan 'a, 'nan -e 'o -kaa "ti Bali 'su. -Wee -taa "mingonnen -blle 'træda fe pænon da.»

¹¹"Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, an o "kaga 'yi. O ya "kaga, blamin 'ka 'kolaman -e 'e o "nrøn di. An o 'yi mingonnen pein "srøn, o ya fenun sinjen 'lee min cejenun yei. An o wei 'man, ¹²te o "dre -foa wei 'pleble 'ji. Waa -foa 'nan:

«Bali -le 'bla nen waa -blo cœn 'sraga bove -a minnun man be, -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, 'pleble a -yrv. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, "yi pænon 'san nen. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, 'wi 'todi pænon "sia "va. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, -a lo nen "koe "ci. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, 'to badu a -yee ve -a. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, 'to -dan a -yee ve -a. En -a -noan da nen minnun -a ve 'nan, 'to "yi "vidi a -yee ve -a.»

¹³En "nyian fenun pænon nen Bali o dre be, an o wei 'man te o "dre -foa. -A -mienun a laji, en -a -mienun a 'træda, en -a -mienun a 'tre 'wlu, en -a -mienun a jemie -va. Waa -foa 'nan:

«Min nen 'e -nyrandu mingonnen pein -da be, 'lee Bali -le 'bla be, -kaa o 'to "yi "vi, en -kaa o 'to bo, en -kaa o 'to -dan vi, en -kaa vi o man 'nan o ya 'pleble 'li 'trilii.»

¹⁴-A -nan nen fenun sinjen be, o wula "man 'nan: «Amen!» En min cejenun 'o "po soon, te waa boa.

6

Bali -le 'bla 'fluba -yrivenun "cœndi 'sia "man

¹"Be -sru en an Bali -le 'bla 'yi, te e ya 'fluba -yrive 'sœravli "be -a tede 'cennan. Zi yaa cœn be, -a -nan nen fenun sinjen be, -a tede paan 'kpa 'pleble "le laa -paan 'be wlu. Yaa 'vi fe -to le 'nan: «'I 'ta!» ²An yie 'to, en an -so 'fuvu 'yi 'tanan. Min nen -so zie -a da be, "sa "a -yrv. Fe pænon 'kiznan nen en e "ta -ko "nyian o 'klule. Bali -siga kle 'wo -a -wulo -man.

³Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive "flizan cœn be, en fenun sinjen be -a "flizan paan. Yaa 'vi fe -to le 'nan: «'I 'ta!» ⁴En an -so pee 'yi "nyian -tanan. E ya 'tenden "le 'te nyin -le 'wi 'zv. Min nen -so zie -a da be, Bali sen -ploun -non -yrv, 'nan -e 'e 'kuli -foa 'trædanon yei. Yaa dra zie 'nan -e 'o cin -teæ.

⁵Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive yaagazan cœn be, en fenun sinjen be -a yaagazan paan. Yaa 'vi fe -to le 'nan: «'I 'ta!» An yie 'to, en an -so tiidii 'yi 'tanan. -Yee tiidii "a "le 'te -dren 'zv. Min nen -so zie -a da be, fe -kalu "ve a -yrv.

⁶En an wei -to 'man fenun sinjen be o yei. Yaa 'vi 'nan: «'I dre -e -blfenun pænon 'fle 'e dre 'pleble, 'pian 'nyrvon 'lee -wen be, te o 'fle 'e 'pa "da "di!»

⁷Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive sinjenzan cœn be, en fenun sinjen be -a -nyranman paan. Yaa 'vi fe -to le 'nan: «'I 'ta!» ⁸An yie 'to, en an -so 'yi 'tanan. -A cren min -tea "kian -a. Min nen -so zie -a da be, -a 'to nen -ka. -Yremo fla a -a -sru, te e -taa. Bali 'pleble 'non -wle 'nan 'o 'tre 'fu 'to da minnun -teæ, koo e 'tre 'bo cœn 'e cin man sinjen. Waa -mie -teæman sen -a, en waa -mie -teæman dra -tedi -a, en waa -mie -teæman -ce -to nen e min "saa be -a, en waa -mie -teæman plw winun -a.

⁹Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'sooluzan cœn be, en an min leinun 'yi Bali -pan "dave wlu. Minnun nen o -to Bali -le 'wi -sru 'kpa tigi minnun yie man, en minnun o teæ be, o leinun nen. ¹⁰Min leinun zie, o -paandi 'sia 'kpa 'pleble. O -paanman 'nan: «'Kv 'san, i ya 'saun, en i ya tigi. Tv "cen "nen i ci -a -pennan, -e 'i 'wi "nen -koon 'trædanon le, 'wi

nen waa dre 'koe be -a man?» ¹¹ Bali so 'fuvu 'wv o pænon da, en yaa 'v1 -wle 'nan, 'o man -pen tian 'nyian. Koo o "blu 'lee o "bounun nen o 'nyranman -towl1 z1e -a "paa be, minnun -taa "o -teele 'le -wee 'w1 'zv. En o pænon 'ka tian 'o cin yid1 di.

¹² Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrv1e 'shædovan cæen be, 'an y1e 'tø en an 'træ nyönd1 -dan 'y1. Yide yra dre tiid1 'le -cæ b1 so -le 'w1 'zv, en mlæn dre 'tænden 'le nyæn -le 'w1 'zv. ¹³ -A -nan nen mlæn crænnun 'sid1 'sia laji te o -teæmlan 'tra. O -seanla 'le 'nan -te fulo 'pleble yiba nyöon -a 'blv -seanla be -yee 'w1 'zv. ¹⁴ En labli 'sand1 'sia 'sæzenon 'le 'nan 'fluba nen o ci -a 'bunan be -yee 'w1 'zv. Pönnun pænon 'lee 'yi yei træ pænon 'san 'o 'tonan.

¹⁵ Zi 'træ nyönd1 'sia be, 'træda blamin pænon yoo. -Te e ya mingnon a oo, en -te e ya minnun tazan a oo, en -te e ya 'sounjanun tazan a oo, en -te e ya fezan a oo, en -te e ya min 'pleble 'a oo, en -te e ya noan -a oo, en -te e 'ka noan -a di oo, o pænon yoo 'tredre. O -mie yoo kunun ji, en o -mie yoo -kole -dandannun yei, en o -mie yoo pönnun yei. ¹⁶ Waa ve pönnun 'lee -kole -dandannun le 'nan: «'ka 'te 'kv da -e 'kv 'ta 'e 'san, 'tögo min nen 'e -nyrand1 mingnonnen pein -da be 'e 'kv y1, en 'tögo Bali -le 'bla 'le nyran -blid1 'e b1 'kv man. ¹⁷ Koo -wee nyran -bl1 yi -dan be, -yæe 'b1. Min -to 'ka 'kolaman -e 'e 't1 o 'le di.»

7

Bali 'yee minnun -kønnen 'pla

¹ "Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, an o sinjen 'y1. -A -tv a 'e 't1di yide wluan 'nan 'zia, en -a -tv a 'e 't1di yide 'fo -nan 'va 'zia, en -a -tv a 'e 't1di 'træda 'tre 'zia, en -a -tv a 'e 't1di 'træda lou 'zia. Waa dre z1e 'nan -e fulo 'e vile 'e "fæen 'træda di, en -e fulo 'e vile 'e "fæen jemie da di, en -e fulo 'e vile 'e "fæen yiba 'towl1 'man di. ² En Bali -le 'pasianon nen laji be, maan pee 'y1 'nyian, te e ya 'sinan yide wluan 'nan 'zia. Bali nen -a y1e a "man 'be, -yee fe -kønnen pla "ve a -yrv1. -A -nan nen e paan wei 'pleble 'ji Bali -le 'pasianon sinjen be -wle, koo o le nen Bali 'pleble 'non 'nan 'o 'træ 'lee jemie sre. ³ E paan -wle 'nan: «Te 'ka kle tian 'træ man di! En te 'ka kle tian jemie man di! En te 'ka kle tian yibanun man di! 'Ka ta -pen, 'ku 'cen -kaa 't1 Bali 'sunon -kønnen plad1 man 'o yra 'vaa -e 'ka dre.»

⁴ -A -nan nen minnun nen Bali -le 'pasianon nen laji be, o o -kønnen 'pla Izrael kunnin -wulo -tdv pænon da be, an o 'nen 'man. O ya min -kpi yaa tv 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000).

⁵ Zuda -le kunnin -wulo da minnun "nen 'nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Ruben -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Gad -le ve nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fili (12.000).

⁶ En Aser -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Nefotali -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Manase -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000).

⁷ En Simeon -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Levi -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Izaka -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000).

⁸ En Zabulon -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Zozefv -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000),
en Benzamen -le ve nen 'gv,
o ya min -kpi fuda 'fili (12.000).

⁹ "Be -sru en an min "kaga 'kpa 'y1. Blamin 'ka 'kolaman o "nrond1 -a "fo "di. 'Læglon 'tdv pænon nen 'træda 'gvæ -a -f1a. En o wei -tdv pænon nen 'træda 'gvæ -a -f1a. O ya 'o 'send1 mingnonnen pein 'lee Bali -le 'bla 'le. So 'fuvu nen o pænon da en lo 'la a o pænon 'lo. ¹⁰ O -paanman wei 'pleble 'ji 'nan: «'Ku "t1 Bali nen 'e -nyrand1 'yee mingnonnen pein -da be, 'o 'vale 'yee 'bla 'a -wee -maan kv 'si 'w1 'ji.»

¹¹ -A -nan nen Bali -le 'pasianon pænon nen laji be, 'lee min cejenun, 'lee fenun sinjen be, o mingnonnen pein z1e -a si -f1a. O pænon 'ta "blulea mingnonnen pein z1e -a 'le en o Bali 'b1.

¹² Waa 'v1 'nan:
«'W1 tigl1 nen.
'Ku "t1 Bali be,
koi 'to "y1 've,
en koi 'to -dan ve,
en kv 'yie 'w1 't1di ve,
en koi muo -f1a,
en koi 'to b1a,
en k1a ve 'nan
'pleble 'lee -kolad1 a 'yie ve -a 'li 'trilii.
Amen!»

¹³ -A -nan nen min ceje -tv 'w1 laabv 'an 'lo. Yaa laabv 'nan: «Minnun nen so 'fuvu 'ji 'labe, -tnun nen waa? En o "sia nyin zia?»

¹⁴ En maan 'v1 -yrv1e 'nan: «'An 'san, ma'an 'kolaman -e 'an -to di, 'pian 'i 'b1 yia -t1a. 'I yra 'si, 'i v1 'men!»

En e 'nan 'men 'nan: «Minnun nen o 'sia 'o yra ynan -dan be o nen. Bali -le 'bla nyæn -wee so ci 'b1a. ¹⁵ -Yee "wean nen o ya 'o 'send1 Bali -le mingnonnen pein 'le, te o Bali "sua bodrun, funnin -yee 'kuin. Bali nen 'e -nyrand1 pein z1e -a da be, 'e y1e -t1a "o va. ¹⁶ Dra 'ka 'nyian o t1a di, en 'yi dra 'ka 'nyian o t1a di, en yide 'ka "nyian o t1a di, en 'ted1 'ka

'Læglon -tdv pænon 'ji minnun "kaga 'o cin 'y1 Bali 'le

⁹ "Be -sru en an min "kaga 'kpa 'y1. Blamin 'ka 'kolaman o "nrond1 -a "fo "di. 'Læglon 'tdv pænon nen 'træda 'gvæ -a -ji minnun nen waa. En o wei -tdv pænon nen 'træda 'gvæ -a -f1a. O ya 'o 'send1 mingnonnen pein 'lee Bali -le 'bla 'le. So 'fuvu nen o pænon da en lo 'la a o pænon 'lo. ¹⁰ O -paanman wei 'pleble 'ji 'nan: «'Ku "t1 Bali nen 'e -nyrand1 'yee mingnonnen pein -da be, 'o 'vale 'yee 'bla 'a -wee -maan kv 'si 'w1 'ji.»

¹¹ -A -nan nen Bali -le 'pasianon pænon nen laji be, 'lee min cejenun, 'lee fenun sinjen be, o mingnonnen pein z1e -a si -f1a. O pænon 'ta "blulea mingnonnen pein z1e -a 'le en o Bali 'b1. ¹² Waa 'v1 'nan:
«'W1 tigl1 nen.
'Ku "t1 Bali be,
koi 'to "y1 've,
en koi 'to -dan ve,
en kv 'yie 'w1 't1di ve,
en koi muo -f1a,
en koi 'to b1a,
en k1a ve 'nan
'pleble 'lee -kolad1 a 'yie ve -a 'li 'trilii.
Amen!»

¹³ -A -nan nen min ceje -tv 'w1 laabv 'an 'lo. Yaa laabv 'nan: «Minnun nen so 'fuvu 'ji 'labe, -tnun nen waa? En o "sia nyin zia?»

¹⁴ En maan 'v1 -yrv1e 'nan: «'An 'san, ma'an 'kolaman -e 'an -to di, 'pian 'i 'b1 yia -t1a. 'I yra 'si, 'i v1 'men!»

En e 'nan 'men 'nan: «Minnun nen o 'sia 'o yra ynan -dan be o nen. Bali -le 'bla nyæn -wee so ci 'b1a. ¹⁵ -Yee "wean nen o ya 'o 'send1 Bali -le mingnonnen pein 'le, te o Bali "sua bodrun, funnin -yee 'kuin. Bali nen 'e -nyrand1 pein z1e -a da be, 'e y1e -t1a "o va. ¹⁶ Dra 'ka 'nyian o t1a di, en 'yi dra 'ka 'nyian o t1a di, en yide 'ka "nyian o t1a di, en 'ted1 'ka

"nyian o tea du. ¹⁷Koo Bali-le 'bla nen Bali-le mingonnen pein "srøn "be, e-blife -noan-wle, en e 'yi nen e 'belidi -nōan "min le be, -a -nōan -wle, en Bali o yie 'yi peenon booman.»

8

Bali-le 'bla 'fluba -yrive 'saravlizan ceen

¹ Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'saravlizan ceen be, en laji -to flu. E 'mōn fōonon. E bōa 'leri -bu -a.

² "Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, an o 'saravli 'yi 'o 'tōdi Bali 'le. Bali 'bei 'saravli "nōn -wle.

³ En Bali -le 'pasianon nen laji be -a pee -ta -tōle Bali -pan "dave "srøn. Fe -to a -yrō, e ya 'e dredi -siga -a. Fe zie -a -ji nen o -laziglo 'te 'ble Bali le. Bali -laziglo "kaga "nōn -yre, 'nan -e 'e baa Bali -le minnun -le Bali tōv 'badī -a. -A peenon zie, yaa 'te bli Bali -pan "dave nen 'e dredi -siga -a, en e ya 'e -trōadi Bali -le mingonnen pein 'le be -a da. ⁴ -A -koei wluan -yrō, te e -ko Bali va zia 'o 'vale Bali -le minnun -le Bali tōv 'badī -a. ⁵ "Be -sru en Bali -le 'pasiazan zie e fe nen o -laziglo 'te 'ble -ji be -a 'si, en e 'te nen Bali -pan "dave da be -a -sen -ji. -A -nan nen yaa tuv 'trēda. Zi yaa tuv be, en laa -paan 'widī 'sia, te laa 'e 'wlei -wlei -fōa, te 'tre 'nyōonnan.

-Te 'bei -to wu be 'wi a -a -sru

⁶ Bali -le 'pasianon nen 'bei 'saravli "a -wlo "be, 'o 'man wov 'nan -e 'o 'fen.

⁷ -A tēde -a fēen, en lalo 'lee 'te nyin -srandi 'sia 'trēda. O ya 'e baadi nyen -a. -Te o 'tre ceen 'e cin man yaaga be, -a 'fōi 'to nen yaa 'te bli "fo 'o 'vale 'e 'ta yibanun 'lee 'e 'ta lunun peenon 'a.

⁸ -A "flizan -a fēen, en pōn -dan to nen e dre 'te "a "fo "be, e -kō -tele jemie -va. -Te o jemie ceen 'e cin man yaaga be, -a 'fōi 'to nen yaa dre nyen -a "fo. ⁹ -Winun peenon nen jemie -va be, -te o ceen 'e cin man yaaga be, -a 'pa 'to nen yaa -nan -nyan "fo. 'Wī zie -yee dre -klv -dandannun peenon nen jemie da be -wee ve -a "nyian.

¹⁰ -A yaagazan -a fēen, en mlen cren -dan to 'si laji 'e -tria te 'e -ble "le 'nan srōan -le 'wī 'zv. 'Yi ba peenon nen 'trēda be 'lee 'yi ku peenon nen 'trēda be, -te waa ceen 'e cin man yaaga be, -a 'fōi 'to -va nen e -te. ¹¹ Mlen cren zie -a 'to nen 'yile nyranryran. Koo 'yi peenon zie yaa lila nyranryran, en minnun nen waa mln be o kaa.

¹² -A sinjenzan -a fēen, 'nun tōon en yide 'le 'bidī -ta "tra. Koo yide 'le 'bidī -le 'pleble ceen 'e cin man yaaga, en -a 'fōi 'to 'si "va. 'Wī 'tōwli zie, -yee dre mlen 'lee mlen crennun peenon le. Zi 'wī zie e dre be, klun -le tiidii 'pa "da en yideā dre "le klun "ta -tōala.

¹³ An yie 'tō en an kōebo 'yi te 'e -cia 'widī -a laji 'pleble. Yaa ve 'nan: «'Trēdanon, 'wī "ta bōa 'ka man! 'Trēdanon, 'wī "ta bōa 'ka man!

'Wī "ta bōa 'ka man, koo Bali -le 'pasianon yaaga "ta -daa 'wee 'beinun 'fenle.»

9

'Bei 'sooluzan wu en 'wī yidi 'e pou 'sia

¹ Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'yee 'bei fēen, en an mlen cren -to 'yī 'sinan laji, e -tria. -Klu nen -a 'leda "ka "die, Bali -a -lagle 'wle 'nōn mlen cren zie -yre. ² Yaa 'le 'sv, en 'te -goei wluandi 'sia -klu zie -a -ji. E ya "le 'nan -yre bli -dan nen waa 'te 'wv. 'Te -goei zie e yide dre tiidii, en e fulō dre tiidii. ³ Flevlenun bōoladi 'sia "va, en o fuila "man 'trēda. Bali 'pleble 'nōn -wle, -wee 'she wōdi "yaaman 'le zi 'trēda -sanjre 'she "yaaman be -yee 'wī 'zv. ⁴ En yaa 'vī -wle -a man be, 'te 'o kle 'trēda lu -tōwli "man di, en te 'o kle yiba "tōwli "man di. 'Pian minnun nen o 'ka 'o -konnen pladi fe -to -a 'o yra die, o man nen 'o 'she wv. ⁵ Ya -a -si -nōnle -wle 'nan 'o minnun zie o -tēē "di. 'Pian yaa 'vī -wle 'nan 'o 'wī "nen -kōon -wle mlen 'soolu 'wlu. -Wee 'she wōdi "yaaman 'le 'nan -te -sanjre 'she 'wv min man e "yaaman be -yee 'wī 'zv. ⁶ To zie -a man be, minnun 'bō -a -weeman 'nan 'o 'fli -tea, 'pian wa'a 'kaa di. O -kadī -weeman 'o 'bō 'a, 'pian wa'a ye "fo "di.

⁷ Flevlenun zie 'o "ken 'pa "le 'nan -sonun nen o -sen o "ta -ko -kuli man be -wee 'wī 'zv. Fe -to a o -win -ji 'e pladi "le -siga kle "le 'wī 'zv, en o yra a "le blamin -le ve -zv. ⁸ En o -wulo "je "a "le hmōn -wulo "je 'zv, en o 'she a "le -jra 'she 'zv. ⁹ O 'kōle da yōvve -kuli -lō be, e ya -bulale -a. En o -pe "jenun 'o 'cin "we 'pleble "le 'nan odronun nen -sv -a -klanman be, o "kaga 'be ci flan 'blinan -kodi -a -kuli man. ¹⁰ O wei "a, en -a "nen "a 'e bodī "le -sanjre -le ve -zv. O wei 'bō zie, fe -to nen e "yaaman be e ya "ji. -Yee -maan o -taa 'wī "nen -kōonle minnun le mlen 'soolu 'wlu. ¹¹ Satan -le 'pasiazan nen 'e yie -tōa -klu nen -a 'leda "ka "die -a va be, -yee ci 'flevlenun zie o da mingonnen -a. Satan -le 'pasiazan 'bō zie waa laabo Ebre wei -ji «Abadōn», en waa ve Grek wei -ji «Apoliōn». 'Tō "fli zie -a -ci nen fe klu 'sozan.

¹² 'Wī yidi tēde 'sia -nyannan, en 'wī yidi "fli nen -a tēde -sru "be -nyren 'gv.

'Bei 'shēdōvan wu en 'wī yidi 'pa "da

¹³ Bali -le 'pasiazan 'shēdōvan "e 'yee 'bei fēen, en an wei -to 'man Bali -pan "dave nen o -siga 'yi 'wv "man "be, -a -gan sinjen -ji. Bali -pan "dave zie, e ya 'e -trōadi Bali 'le. ¹⁴ Wei zie yaa 'vī Bali -le 'pasiazan 'shēdōvan nen 'bei a -yrō "be -yre 'nan: «Bali -le 'pasianon sinjen nen 'o -yridi 'yi nen waa laabo Efra be -a "srøn be, 'i o "flu.» ¹⁵ -A -nan nen e o flu. E o flu 'nan -e 'o 'trēdanon peenon nen Bali o ceen 'e cin man yaaga be, o 'fōi 'to -tēē. Koo 'wī zie -a man -pennan nen o ci 'e 'cen, en to 'gūe e 'bō o man. Bali -a le 'pla 'e 'cen, en yaa mlen 'pla 'e 'cen, en yaa yi 'pla 'e 'cen. ¹⁶ -Wee minnun

a -sɔ da. An o "nɛn 'man. O ya min -kpi yaa -tɔdɔ -trilii -mlinyɔn -yaa 'fili (200.000.000).

17 -A -nan nɛn an -sonun 'lee 'o 'ta minnun 'bɔ 'yɪ. Minnun zɪe o 'kɔle da yɔɔve -kuli -lɔ be, -a cɛn -mie a 'tɛndɛn 'le 'tɛ 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a cɛn -mie a tiidii 'le 'tɛ -goei 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a cɛn -mie min -tea "klan "a. -Sonun zɪe o -wulo a "le -jra -wulo -zɔ, ɛn 'tɛ bɔala o 'le, te 'tɛ -goei bɔala o 'le, te -kɔle 'tɛ bɔala o 'le. 18 'Tɛ a -tɔ, ɛn 'tɛ -goei "a -tɔ, ɛn -kɔle 'tɛ a -tɔ, fɛ yaaga zɪe, -wɛɛ 'trɛda minnun pɛɛnɔn nɛn Bali o cɛɛn 'e cin man yaaga be, o 'fɔɪ 'tɔ tɛɛ "fo. 19 Kɔɔ -sonun zɪe, 'wee 'plɛble a 'o 'le, ɛn e ya o wei 'ji. O wei "a "le -mlɛn -le 'wɪ 'zɔ, -a -wulo a "da. -A 'bɔ 'a nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra minnun le.

20 'Wɪ yɪdɪ -dan zɪe, ya'a minnun pɛɛnɔn -tɛɛle dɪ. 'Pian minnun nɛn o yɪe 'fɔ "man "be, wa'a 'sɪle "o drɛ wɪ -wɪdɪdɪn man dɪ, ɛn wa'a 'sɪle -yɔnɔn -pandɪ man dɪ, ɛn wa'a 'sɪle fɛnɔn -pandɪ man dɪ. -Te e ya -sɪga a oo, ɛn -te e ya -bulale a oo, ɛn -te e ya -kɔle a oo, ɛn -te e ya yɪba "a oo, wa'a 'sɪle -a -tɔ -pandɪ man "fo "dɪ. Fɛnɔn zɪe wa'a fɛnɔn ye dɪ, ɛn wa'a 'wɪ maan dɪ, ɛn wa'a 'ta 'wɔ dɪ. 21 Wa'a 'sɪle min -tɛdɪ man dɪ, ɛn wa'a 'sɪle 'bui 'fɔdɪ man dɪ, ɛn wa'a 'sɪle nyɪnnaandɪ lɪ 'lee "kɔnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪe -a man dɪ, ɛn wa'a 'sɪle crɪn wɔdɪ man dɪ.

10

Bali-le 'pasiazan-tɔ 'fluba 'nɔn Zan le 'nan 'e-blɪ

1 "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be, maan pee nɛn e ya 'plɛble 'kpa be -a 'yɪ, te e ya 'sinan laji. "Lolu -koei -a man 'sɪ, ɛn -pɔblɛn a 'e 'sɔdɪ -a -wulo -man. -A yra "bia "le yɪde 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a cɛinnun "bia "le 'tɛ nɛn -le 'wɪ 'zɔ. 2 'Fluba "wɛnnɛn 'tɔ a -yrɔ 'e 'le 'sɔdɪ. 'E 'pɛ "yɪ "cɛin -trɔa jemie da, ɛn 'e 'pɛ bɔ cɛin -trɔa 'trɛ da. 3 -A -nan nɛn e paan wei 'plɛble 'kpa -ji "le zɪ -jra -paanman be -yee 'wɪ 'zɔ. Zɪ e cɛɛn -paandɪ man be, ɛn laa -paan wɪ 'sɔravli. 4 'Wɪ nɛn maan 'man laa -paan zɪe -a wɪ be, an "ta -a cɛn -tea, ɛn an wei -tɔ man laji. E 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪnɔn nɛn laa -paan 'sɔravli -a 'vɪ 'labɛ te 'yɪe 'cɛn -te "fo "dɪ.»

5 Bali -le 'pasiazan nɛn maan 'yɪ 'e 'tɔdɪ lou 'trɛ 'lee jemie da zɪe, ɛn 'pɛ "yɪ wɪuan laji. 6 ɛn e 'nan: «Bali yɪe a "man 'li 'trilii, ɛn -yɛɛ labli 'lee 'e 'ci fɛnɔn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnɔn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ jemie 'lee 'e 'va fɛnɔn pɛɛnɔn drɛ. Bali zɪe -a man nɛn 'an 'pɛ wɪuan 'gɔ, ya'a "nyɪan mɔan dɪ, 7 -e Bali -le 'pasiazan 'sɔravlan -e 'yee 'bei 'fɛn. -Te yaa fɛɛn be, 'wɪ nɛn Bali -a yɔɔ minnun man be te -a drɛ tɔ 'bɔ. 'Pian 'wɪ zɪe Bali -a 'vɪ 'e 'lewei vɪnɔn nɛn 'e 'sunɔn 'a be -wɛle 'e 'cɛn.»

8 "Bɛ -sru ɛn wei nɛn maan 'man paan laji be, ɛn "nyɪan 'mɛn 'nan: «Bali -le 'pasiazan nɛn 'e 'tɔdɪ 'trɛ 'lee jemie da be, 'i

'kɔ 'fluba "wɛnnɛn nɛn 'e 'le 'sɔdɪ -yrɔ "be -a 'sɪ.»

9 An -kɔ Bali -le 'pasiazan zɪe -a va, ɛn maan 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'fluba 'bɔ 'nɔn 'mɛn. -A -nan nɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'l 'fluba 'bɔ 'sɪ, 'i "sɔv -e 'i 'mɛn! E -kɔan 'i 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɔ, 'pian 'i -pɔan 'ka 'taa -a yɛle "yɪ "dɪ.»

10 Yaa -nɔn 'mɛn, ɛn maan "sɔvɔdɪ 'sɪa, e ya 'an 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zɔ. 'Pian zɪ maan mɛɛn be, ɛn 'an 'ci plɛndɪ 'sɪa.

11 "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan 'bɔ "e 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪ nɛn e -taa "drɛle be, 'i tin 'ba "nyɪan Bali 'tɔ da minnun nɛn 'ɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji be -wɛle, ɛn 'i tin 'ba minnun nɛn o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn -fɔa "be -wɛle, ɛn 'i tin 'ba mingɔnnɛnnun le.»

11

Bali 'yee 'wɪ vɪnɔn 'fli 'pa 'sɪa

1 "Bɛ -sru ɛn e -cɛan -kɔ -tɔ -nɔn 'mɛn. E ya fɛ -sunzun drɛ ve -a. ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'l 'kɔ Bali -pan 'kɔn 'sunzun drɛ, -e 'i Bali -pan "dave -sunzun drɛ! ɛn "nyɪan be, minnun nɛn o Bali trɔ "baa 'kɔn 'bɔ 'ji be, 'i o "nrɔn! 2 'Pian -kɔn nɛn e -cia Bali -pan 'kɔn 'bɔ man be, 'yɪe 'tɔv 'e "tun, te 'yɪe 'ci -sunzun drɛ dɪ! Kɔɔ minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪe o fɛ zɪe -a -nan "sɪa -e 'o srɛ. Bali -le 'fla 'saun zɪe, waa ta srɛman mɛn -fuba sinjɛn 'wɛle 'fiili 'wɪu.»

3 ɛn Bali "e 'nan: «An 'mɛn 'wɪ vɪnɔn "fli "paa -sɪa, -e 'o 'wɪ nɛn e -taa "drɛle be -a tin 'ba minnun le 'an 'tɔ da. -Cɛ bɔ sɔ 'be -kɔan 'e wɔdɪ o -blɪ, ɛn waa tin "baa -wɛle yɪ -kpi tɔ yɪ -yaa 'fiili 'e 'ta le yɪ -fuba 'shɛɛdɔ (1.260) wɪu.»

4 Min "fli zɪe, o ya "le Olivie yɪba "fli "le 'wɪ 'zɔ, ɛn o ya "nyɪan "le -kannɛn -trɔa "dave "fli "le 'wɪ 'zɔ. Bali nɛn e 'trɛ "paala be -a le nɛn o cɪ 'o 'tɔdɪ. 5 -Te min "ta 'wɪ 'wɪdɪ "dra -wɛle "be, 'tɛ bɔala o 'le -e 'e min zɪe -a -nan -nyan. E ya 'wɪ 'kpa -a, min nɛn e ya "vale 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dra -wɛle "be, zɪ e -kaa zɪe. 6 Tɔ nɛn o "ta 'wɪ nɛn e -taa "drɛle be -a ve minnun le Bali 'tɔ da be, 'plɛble a -wɛle -e 'o 'te 'pa minnun da. O -kɔlaman laa 'cɛndɪ -a, ɛn "nyɪan be o -kɔlaman -e 'o 'yɪ lɪla nyɛn -a. -Te o ya "va "be, o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn bɔa 'trɛdanɔn man.

7 -Te o cɛɛn 'wɪ nɛn e -taa "drɛle be -a vɪdɪ man minnun le be, -wɪ -tɔ bɔala -kɪlu nɛn -a 'leda "ka "dɪe -a jɪ, -e 'e 'kuli -tɔ o man. E o "flinɔn "kle -e 'e o -tɛɛ. 8 O -kadɪ -fɔla 'fla -dan zɪe -a -guada. 'Fla 'bɔ zɪe -a da nɛn minnun Minsan pɛin yɪba "plan da. 'Fla zɪe e ya "le 'o laabɔ Sɔdɔm, ɛn e ya "le 'o laabɔ "nyɪan Ezipti. 9 Minnun 'ka 'wɛle "man -e 'o min "fli zɪe o wɔ dɪ. 'ɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ta o pa -nanjɛnɛ yɪ -tɔdɔ yaaga 'e 'ta le 'e -bu. 10 -Wee -kadɪ be, -a 'wɪ 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'ci nɛn. O cɪ "nɛn 'e 'cɪla "da, ɛn waa -ci 'yɪnɔn drɛ 'o cin le. Kɔɔ min "fli zɪe o 'te 'pa 'trɛdanɔn da "kaga.

12

11 Zi yi yaaga 'e 'ta le 'e -bu z1e e ci bε, lei nεn e 'belidi -nɔan "min le bε, Bali -a 'pa -sia 'yee 'w1 v1nɔn "fli 'bɔ le. E wlala o ji εn o wluan lou 'o 'cεin -da. -A -nan nεn minnun nεn o ya 'w1 z1e -a -nan yinan bε, nyεn -dan o cεεn. 12 En o wei 'pleble 'tu 'man laji. Wei z1e yaa 'v1 Bali -le 'w1 v1nɔn "fli z1e -w1ε 'nan: «'Ka 'ta 'an 'va lou 'gɔ!» -A -nan nεn o wluandi 'sia "lolu -koei 'va te o 'nanmannɔn -a -nan ye.

13 Tu 'bɔ 'lein z1e -a wlu bε, 'tre 'nyɔɔndi 'sia 'kpa tigl. 'Fla z1e -te waa cεεn 'e cin man -fu bε, -a 'fɔi 'tu -nan -nyan "fo. Min -kpi 'sɔravli (7.000) bε kaa 'w1 z1e -a -ji. Min -miεnun nεn o -fu bε, nyεn o cεεn 'wliɔi, -a -nan nεn o w1 "man "men 'nan Bali nεn laji lou "bε, -yεε c1 o da.

14 'W1 yidi "flizan "sia -nyannan, 'pian 'ka dre "yi -a yaagazan 'bɔla 'kogo.

'Bei 'sɔravlizan wu εn 'w1 yidi yaagazan 'e pou 'sia

15 "Bε -sru εn Bali -le 'pasiazan 'sɔravlizan 'yee 'bei fεεn. -A -nan nεn weinun 'widi 'sia laji 'kpa 'pleble. Waa 'v1 'nan: «Mingɔnnen tre pεεnɔn nεn 'trɛda bε o dre "men 'ku 'san Bali -le vε -a, εn o dre -a -p1 Zozi Crizi -le vε -a. E mingɔnnen -ble "da 'li 'trilii.»

16 Min cejenun -yɔ -tu 'w1ε sinjen nεn 'o -nyrandi 'wee mingɔnnen pεinnun da Bali 'le bε, o blula 'o 'kɔle "nεn εn o Bali 'bɔ. 17 Waa 'v1 'nan:

«'Kɔ "ti Bali, kɔi muo -fɔa.
 Y1ε c1 'ku 'san -a,
 εn 'pleble pεεnɔn a 'yie vε -a.
 I ya -nan 'li 'e 'cεn,
 εn i ya -nan cεεgɔ yi -a.
 I 'yie 'pleble -dan ci kɔɔn,
 εn 'bε nεn 'gɔε
 i ya mingɔnnen -a fε pεεnɔn da.

18 'Lεglɔn pεεnɔn 'ji 'nɔn 'ka 'i wei manle "yi "di,

-yee "wean 'yie nyran -bl1 tu 'bɔ o va.
 En "nyian bε,
 minnun pεεnɔn nεn o kaa bε,
 -wee tin 'bad1 'bɔ.
 I 'sunɔn nεn 'i 'lewei v1nɔn 'a bε,
 'lee 'yie minnun bε,
 'lee minnun nεn o 'yra -tεa 'i man bε,
 o -ko 'pa tu 'bɔ.
 -Te e ya 'i -sruzan "wεnnεn 'a oo,
 εn -te e ya 'i -sruzan -dan a oo,
 o -ko 'pa tu 'bɔ.
 En "nyian bε,
 minnun nεn o 'trɛda srε 'trilii bε,
 o -nan -nyan tu 'bɔ.»

19 -A -nan nεn Bali -pan 'kɔn nεn laji bε, Bali -a 'le 'sv. En an Bali -le 'cezu nεn -yee -pei -tɔ wunun c1 -ji bε -a 'y1. En laa 'e 'wlei -wlei -fɔɔi 'sia, te laa -paan -klunman, te 'tre 'nyɔɔnman, te lalo -scanla 'kpa 'pleble.

L1mɔn -tu 'lee -mlεngan -dan

1 En 'lebo "fɔ w1 -dan tu dre laji. 'W1 z1e -nyrεn 'gɔ: L1mɔn -tu nεn, yide -a man 'si 'e pεεnɔn bε, -a cεin "fli "a 'e 'tɔɔi m1εn da, εn -siga kle "nen m1εn cren a 'man 'sɔravli 'bε, e ya 'e wɔɔi -a -wulo -man. 2 L1 z1e -a -pɔn a 'e man, εn e -fɔ -srunan, -yee "wean e -paandi 'sia.

3 Zi e -paandi 'sia bε, εn 'lebo "fɔ w1 pee dre laji. 'W1 z1e -nyrεn 'gɔ: -Mlεngan nεn, e ya -dan, εn e ya 'tenden. -A -wulo -a "da 'sɔravli, εn -a 'bei a "da "fu, εn -siga kle "a 'e wɔɔi -a -wulo 'sɔravli 'bɔ man. 4 M1εn cren pεεnɔn nεn Bali o cεεn 'e cin man yaaga bε, -mlεngan z1e -a wei -a 'fɔi 'tu wεεn 'trɛda. -A -nan nεn -mlεngan pli l1 z1e -a man, 'nan -te e cεεn 'nen 'yad1 man bε -e 'e 'nen 'bɔ 'bli. 5 Kɔɔ 'nen z1e -a 'bɔ nεn Bali -a 'pla 'nan -yεε -taa "mingɔnnen -bl1ε 'lεglɔn pεεnɔn 'ji 'nɔn da "fo. L1 z1e e 'nen 'bɔ 'ya -klɔnmɔn -a, εn Bali -ku -a 'e 'srɔn. 'W1 'kpa nεn, e ya Bali -le mingɔnnen pεin 'srɔn, -mlεngan 'ka -kɔlale -a -blɔɔi -a d1. 6 -A -nan nεn l1 'bɔ flān 'sia, εn e -kɔ "bui "da zia. E -kɔ fenan nεn Bali -a man dre -a yɔɔnan -a bε -a -nan. Fe z1e -a -nan nεn waa 'le 'bɔ 'trilii yi -kpi tu yi -yaa 'fili 'e 'ta le yi -fuba 'shεεɔv (1.260).

Bali -le 'pasianɔn 'kuli -tɔ Satan man εn waa kl1

7 -Kuli 'sv laji. Bali -le 'pasiazan nεn waa laabo Mishel bε, o 'vale 'yee 'pasianɔn 'a, o -kuli -tɔ -mlεngan man. En -mlεngan 'lee 'yee 'pasianɔn -a -tan 'o 'vale waa. 8 'Pian z1 -mlεngan -pε 'ka 'sɔle -kuli -a d1ε, εn 'o 'vale 'yee 'pasianɔn 'a o -nyrannan 'ka y1ε "nyian laji d1. 9 -A -nan nεn Bali -le 'pasianɔn o -pin laji, εn o 'ta 'tɔ o pεεnɔn man 'trɛda. -M1εn nεn e blamin see paa 'li bε, -a 'bɔ nεn. Waa laabo Bali 'nanmanzan, εn waa laabo "nyian Satan. -Yεε 'w1 'wliɔi "dreɔi "paa 'trɛda blamin bɔ.

10 "Bε -sru εn an wei 'pleble 'tu 'man laji. Wei z1ε yaa 'v1 'nan: «'Bε nεn 'gɔε,
 tu nεn -kaa "ti Bali min "sia 'w1 'ji bε, e 'bɔ.
 E 'yee 'pleble 'ci kɔɔn,
 εn yaa -ci kɔɔn 'nan 'yεε c1 mingɔnnen -a.
 En e 'pleble 'nɔn
 'e 'p1 Zozi Crizi le
 'nan 'e mingɔnnen -bl1 fε pεεnɔn da.
 'W1 'kpa nεn 'w1nun z1ε -a,
 kɔɔ o Satan -pin laji.
 Ya'a 'kɔlaman "nyian -tɔɔi -a Bali 'le,
 -e 'e 'w1 'tɔ -kaa "bɔɔi
 'lee -kaa "blu Zozinɔn man d1.
 'W1 z1ε -a 'bɔ nεn
 yaa dra 'e 'cεn bodrun funnin,
 εn waa 'le 'tɔ -yɔɔ 'siεn.
 11 En "nyian bε,
 Bali -le 'w1 nεn

waa 'vɪ minnun lɛ bɛ,
 'lee Bali -le 'bla nyɛn nɛn,
 e -sran bɛ,
 -yee "wɛan -kaa "bʊɪ
 'lee -kaa "blu Zozinon Satan klɪ.
 Wa'a "klanlɛ -kadɪ lɔ
 'wee yi -tɛradɪ Zozɪ da -jɪ dɪ.
 12 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ,
 lajɪ fɛnʊn 'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn
 ka -nyɛanla 'nan nʊn bɛ,
 'ka 'ci 'e "nran!
 'Pian 'trɛ 'lee jemɪe -le vɛ bɛ,
 'wɪ -taa "bɔlɛ "wee "man,
 kɔɔ Satan 'e yra 'pa o da.
 'Bli a 'e 'fɔdɪ "jɪ -dan,
 kɔɔ yaa -tɔa
 'nan 'yee tʊ 'ka "nyian -fɔlɛ "kaga "dɪ.»
 13 Zɪ -mlɛngan -a 'yɪ 'nan lajɪ sɪ a 'e 'lɛ wɔdɪ
 'e 'lɔ bɛ, -a -nan nɛn e sɔɔnla lʊnɔn nɛn e 'nɛn
 'ya -klnɔnɔn -a bɛ -a -sru. 14 'Pian lɪ zɪɛ, Bali
 kɔɛbɔ -pɛ "jɛ -dandan "fli "nɔn -yrɛ, 'nan -e 'e
 'kʊ "bʊɪ "da, fɛnan nɛn Bali 'bɔ -a 'pla -yrɛ "bɛ
 -a -nan. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn waa 'lɛ 'bʊ 'trɪlɪɪ lɛ
 yaaga 'e 'ta lɛ 'e -bu, ɛn -mlɛngan 'ka -kɔlɔlɛ
 -a man yɪdɪ -a dɪ. 15 Tʊ zɪɛ -a man bɛ -mlɛngan
 'yɪ bɔladɪ 'sia 'e 'lɛ tɛ e "yro, 'nan -e 'yɪ 'bɔ 'e
 -kʊ lɪ zɪɛ -a. 16 'Pian 'trɛ 'pa lɪ zɪɛ -a va. E 'lɛ
 'sʊ, ɛn 'yɪ nɛn e 'bɔla -mlɛngan 'lɛ bɛ, e -sɛn "jɪ
 'e pɛɛnɔn. 17 -A -nan nɛn 'bli 'fɔ -mlɛngan -jɪ lɪ
 zɪɛ -a man -wlɪdɪ. -Yee "wɛan e -kʊlɪ -tɔ 'sɪɛn lɪ
 zɪɛ -a kluda 'nɔn man. Minnun nɛn o 'ta wɔla
 Bali wei da, ɛn o -tɔ 'wɪnʊn nɛn Zozɪ 'a -ci 'sɪ
 -wlɛ "bɛ -a da bɛ, -wɛɛ cɪ lɪ zɪɛ -a kluda 'nɔn 'a.

Satan-wi-tv 'pa 'sia 'trɛda

18 "Bɛ -sru ɛn -mlɛngan 'bɔ 'kʊ jemɪe man.

13

1 -A -nan nɛn an -wi -tʊ 'yɪ, tɛ e ya bɔlanan
 jemɪe -va. -Wi zɪɛ -a 'bei a -fu, ɛn -a -wulo a
 'sɔravli. ɛn -sɪga kle "a 'e wɔdɪ -a 'bei pɛɛnɔn
 man. ɛn "nyian bɛ tɔnʊn nɛn e ya Bali sɛɛ
 wɔdɪ -a bɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -a -wulɔnʊn 'bɔ
 man. 2 E ya "lɛ 'nan kɔanɛn 'lɛ 'wɪ 'zʊ. -A
 cɛɪnnʊn a -dandan, ɛn -a sɔrɛn a 'e tɔrdɪ. ɛn
 -a 'lɛ a "lɛ -jɾa 'lɛ 'zʊ. -Mlɛngan 'yee 'plɛblɛ
 'nɔn -wi zɪɛ -yrɛ, ɛn e 'yee mɪngɔnɛn pɛɪn
 'bɔla -yrɛ 'nan 'e mɪngɔnɛn -bli "da. 3 -Wi
 'bɔ zɪɛ -a -wulo -tʊ tuo 'plɛblɛ, 'pian -a mɔn
 "a 'e 'nyandɪ, -a "pa 'jɪ "tʊn "nɛn -nan. 'Wɪ
 zɪɛ e 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛbɔ "fɔ, -yee "wɛan o
 sɔɔnla -a -sru. 4 -A -nan nɛn o pɛɛnɔn 'o "pɔ
 sɔɔn -mlɛngan zɪɛ -a wɪ, ɛn waa 'bɔ, kɔɔ -yɛɛ
 'plɛblɛ 'nɔn -wi lɛ. ɛn o pɛɛnɔn 'o "pɔ sɔɔn
 "nyian -wi 'bɔ 'wɪ, ɛn waa 'bɔ -a vɪdɪ -a 'nan:
 «Min -tʊ 'ka 'kɔlamɔn -e 'e 'fli -kɔɔn -wi 'gʊɛ -
 a man dɪ. ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlamɔn -a 'klɪdɪ -a
 dɪ.»

5 -Sɪ a e 'lɛ 'sɔdɪ -wi zɪɛ -yrɛ -e 'e 'fli 'sia -
 dandan, ɛn "nyian -e 'e 'wɪ Bali man -wlɪdɪ.
 -Sɪ a 'e 'nɔndɪ -yrɛ mɔn -fuba sɪnjɛn 'wlɛ "fli
 (42) 'wɪ. 6 -Yee "wɛan nɛn e Bali 'sɾɔndɪ 'sia.

E wɪ Bali man -wlɪdɪ, ɛn e wɪ fɛnan nɛn Bali
 -nyɛanla bɛ -a man -wlɪdɪ, ɛn e wɪ minnun
 nɛn o -nyɛanla lajɪ bɛ o man -wlɪdɪ. 7 ɛn -sɪ
 a 'e 'lɛ 'sɔdɪ "nyian -wi zɪɛ -yrɛ -e 'e Bali -le
 minnun 'klɪ -kʊlɪ -a. ɛn "nyian -sɪ a 'e 'nɔndɪ
 -yrɛ -e 'e mɪngɔnɛn -bli 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jɪnɔn
 da. 8 -Yee "wɛan nɛn 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'o "pɔ
 sɔɔn "wɪ ɛn waa 'bɔ. 'Pian Bali -le minnun
 'ka "o "drɛlɛ dɪ. Kɔɔ Bali o 'tʊ 'crɛn -tɛ min 'belɪ
 'fluba 'jɪ 'vaa ɛn Bali 'trɛ drɛ. 'Fluba zɪɛ Bali -
 le 'bla nɛn waa 'nɔn 'sɾaga -a bɛ, e ya -yee vɛ
 -a.

9 Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man
 bɛ, -a san 'e "trɔɛn "tʊ 'wɪ nɛn an "ta -a vɛ 'gʊɛ
 -yrɛ! 10 Min nɛn Bali -a 'pla 'nan 'e 'pʊ 'kɔn
 'blɪ bɛ, e -pʊ 'kɔn 'blɛ. ɛn min nɛn Bali -a 'pla
 'nan 'e 'ka -kʊlɪ 'tan sɛn "nɛn "bɛ, waa -tɛa -
 kʊlɪ 'tan sɛn -a. -Yee "wɛan nɛn e ya 'lɛ Bali
 -le minnun -pɔan 'e 'sɔ. Tɛ -wee yɪ -tɛradɪ Bali
 da 'lɛ 'e 'tɔ dɪ!

Satan-wi pee 'pa 'sia 'trɛda

11 "Bɛ -sru ɛn an -wi pee 'yɪ, tɛ e ya
 bɔlanan 'trɛ 'jɪ. -Wi zɪɛ -a 'bei a 'fli, ɛn o ya
 "wɛnwɛnɔn "lɛ 'bla 'nɛn 'bei 'lɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian
 -a wei min -tɛa "klan -a "lɛ -mlɛngan wei -le
 'wɪ 'zʊ. 12 -Wi tɛdɛ nɛn -a -wulo -tʊ tuo 'plɛblɛ,
 ɛn -a mɔn 'bɔ 'nyan bɛ, e 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn
 'nɔn -wi "fliizan zɪɛ -yrɛ. -A -nan nɛn e -tɔ
 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man -sa -a, 'nan 'o "pɔ -sɔɔn
 -wi tɛdɛ wɪ -e 'o bɔ. 13 E 'lɛbɔ "fɔ wɪnʊn -
 dandan drɛ, e 'tɛ 'sɪ lajɪ minnun pɛɛnɔn yɪɛ
 man, ɛn yaa -sran 'trɛda. 14 'Lɛbɔ "fɔ wɪnʊn
 nɛn -wi tɛdɛ -a -sɪ -nɔn -yrɛ 'nan 'e drɛ bɛ, -a
 'bɔ 'a nɛn e kɔla 'trɛdanɔn 'cɪ sɾɛdɪ -a. Yaa 'vɪ
 -wlɛ 'nan, 'wɪ nɛn waa tuo sɛn -a ɛn ya 'a 'kalɛ
 dɪɛ, 'o -a min yɪba "nyaan. 15 ɛn -wi tɛdɛ -a -sɪ
 -nɔn -yrɛ "nyian 'nan, 'e 'belɪdɪ -nɔn min yɪba
 'bɔ lɛ. Zɪ yaa drɛ bɛ, ɛn min yɪba 'bɔ 'wɪdɪ 'sia.
 ɛn minnun nɛn wa 'a 'o "pɔ -sɔɔnɛa "wɪ -e 'o
 bɔ dɪɛ, min yɪba 'bɔ o tɛɛ. 16 Yaa drɛ ɛn min -
 tʊdʊ pɛɛnɔn plɔ 'pla 'o 'pɛ "yɪ 'man, -tɛ 'bɛ "cɛɛ
 dɪɛ waa 'pla 'o nyɛnɔn da. -E 'e 'sia min -
 dan man, 'lee min nɛn e 'ka -dan dɪɛ -a man,
 'lee fɛzan man, 'lee 'yalɛ -tɛzan man, 'lee min
 nɛn e ya nɔan -a bɛ -a man, 'lee min nɛn e 'ka
 nɔan -a dɪɛ -a man, o pɛɛnɔn plɔ zɪɛ -a 'pla 'o
 man 'trɛdre.

17 Min o o min nɛn plɔ zɪɛ e ya "man "bɛ,
 -a san -kɔlamɔn fɛnʊn 'lɔdɪ -a, ɛn -a san -
 kɔlamɔn fɛnʊn -tandɪ -a. 'Pian min nɛn plɔ
 'ka "man "dɪɛ, ya 'a 'kɔlamɔn -e "e "drɛ dɪ. -
 Wi 'bɔ 'tɔ nɛn waa 'pla 'o man. -Tɛ 'bɛ "cɛɛ
 dɪɛ, waa 'tʊ 'bɔ 'fluba 'wlɛ -tʊdʊ -tɛ 'e cin da, ɛn
 waa crɛn -tɛ 'o man. Kɔɔ -a 'tʊ 'crɛn 'fluba 'wlɛ
 'tʊ "wɛ fɛ "nrɔndɪ -a, ɛn -a -tʊ "wɛ fɛ "nrɔndɪ -
 a.

18 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn min -kɔlamɔn 'wɪ zɪɛ -a -ci
 mandɪ -a. -Yee "wɛan min nɛn e 'wɪ -tɔa "bɛ,
 'e -wi zɪɛ -a 'tʊ 'crɛn 'fluba 'wlɛ -tʊdʊ -tɛ 'e cin
 da, -e 'e -tɔ. E -tɪala min 'tʊ 'lɛ vɛ -a. ɛn -a "nɛn

"nen 'gv, e ya -yaa 'shædv -fuba 'shædv 'wle 'shædv (666).

14

Minnun nen Bali-le 'bla o 'si 'wi 'ji be o "dre

¹ "Be -sru en an Bali -le 'bla 'yi 'e 'tɔdɔ pɔn nen waa laabo Zlɔn be -a da. Pɔn zɛ e ya Zeruzalem fla yei. Min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000) a 'o 'tɔdɔ -a 'srɔn. Bali -le 'bla 'tɔ 'lee -a 'tɔ 'tɔ a 'e 'cɾen -tɛdɔ o pɛɛnɔn nyrɛnbɔn da. ² En an wei -tɔ -klundɔ 'man laji. E wu "le 'nan 'yi -dan 'be cɔ 'yrɔnan, en e wu "nyian 'le 'nan laa -paan 'be wu 'plɛble. En e wu "nyian 'nɔnnɔn 'le 'nan 'dre "nen min 'kaga "cɔ -a -fɔnan -gɔɛdi -ji. ³ Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o ya 'o 'tɔdɔ Bali -le mingɔnnɛn pɛin 'lee min cejenun 'lee fenun sinjen be o 'le, en o "dre zɛ -a -fɔa. Min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e "dre 'bɔ -tranladɔ. 'Pian min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000) be, -wɛɛ -fɔa "sidɔ. Minnun nen Bali o 'si 'wi 'ji 'trɛda be, o 'bɔ nen. ⁴ 'Wɔ 'kpa, minnun zɛ Bali o 'si 'wi 'ji 'nan -e 'o 'kɔn Bali -le vɛ -a, en "nyian -e 'o 'kɔn Bali -le 'bla 'le vɛ -a. Te o ya "le 'nan fei fɛ 'wle tɛde nen waa -nɔan Bali le be -yee 'wi 'zv. Fɛnan pɛɛnɔn nen Bali -le 'bla 'ko be, te o -ciala -a -sru. Minnun zɛ wa'a lumɔn -tɔle dɔ. Wa'a 'o 'fli "tri "tɔle Bali 'le nyinnandɔ -a lumɔn -sru "dɔ. ⁵ Wa'a 'wlu -towli "senle "fo "dɔ. En 'tɔ 'tɔ 'ka 'e 'padɔ o man dɔ.

Bali-le 'pasianɔn yaaga 'wi 'pla minnun le

⁶ "Be -sru en an Bali -le 'pasiazan -tɔ 'yi, te e ya 'sunan laji. 'Wɔ 'nɔnnɔn nen ya'a 'li srɛman "fo "dɛ, -a vidɔ -a nen e ya cinan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun 'lee minnun nen o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn -fɔa "be -wle. ⁷ Yaa 'vɔ wei 'plɛble 'ji 'nan: «'Ka yie 'e 'nan Bali man, en 'ka Bali 'bɔ 'tɔ dre -dan! Tɔ nen e 'trɛdanɔn 'le tin "baa be e 'bɔ. Bali nen e 'trɛ 'lee la 'lee jemie 'lee 'yi pɛɛnɔn dre be, 'ka "pɔ sɔɔn "wlu -e 'ka bɔ.»

⁸ Bali -le 'pasiazan "flizan sɔɔnla -a tɛde -sru "nyian, te yaa ve 'nan: «Babilɔn -nan -nyian. Babilɔn -dan nen e -tɔ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn man -sa -a 'nan 'o 'si Bali -sru "be, -a -nan -nyian.»

⁹ En Bali -le 'pasiazan yaagazan sɔɔnla -a "flizan -sru "nyian, te yaa ve wei 'plɛble 'ji 'nan: «Min oo min nen 'e "pɔ sɔɔnla -wi nen waa min yiba dre be -a wlu en yaa 'bɔ be, Bali 'wi "nen -kɔɔnman -a san le. Min nen 'e "pɔ sɔɔnla -a min yiba 'bɔ wlu en yaa 'bɔ be, Bali 'wi "nen -kɔɔnman "nyian -a san le. En "nyian be min nen e plɔ 'pla 'e nyrɛnbɔn da, -te 'be "cɛɛ dɔ yaa 'pla 'e 'pɛ -man be, Bali 'wi "nen -kɔɔnman -a san le. ¹⁰ Bali nyran -ble minnun zɛ o va 'plɛble. O -taa 'o yra yile -wɔlɔdɔ 'te 'va. -Kɔle nen e 'le "sia be e -kɔan "va. Bali -le 'pasianɔn 'saun nen laji be 'lee Bali -le 'bla

yiɛ man nen 'wɔ zɛ e dra. ¹¹ O -taa 'o yra yile bodrun funnin 'tɛ zɛ -a va, te -a -koei "ko laji 'li 'trilii. En -wee yra yɔdɔ 'leda "ka "dɔ.»

¹² 'Wɔ zɛ -yee "wɛan nen e ya "le Bali -le minnun -paan 'e 'sɔ. Te 'o 'ta wɔladɔ Bali -le -pei da 'le 'tɔ dɔ, en te -wee yi -teradɔ Zozi da 'le 'e 'tɔ dɔ!

¹³ "Be -sru en an wei -tɔ 'man laji. E 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'wɔ 'gɔɛ -a cɾen -te! Minnun nen o -fɔ yi -teranan Minsan da en minnun o tɛɛ be, 'be nen 'gɔɛ tɔ nen Bali -le -fɛa dra -wee vɛ -a be 'e 'bɔ.»

En Bali lei 'saun -a 'vɔ "nyian 'nan: «'Wɔ 'kpa, o "flian 'wee 'nyranman 'padɔ -a, kɔɔ 'wɔ 'yinun nen waa dre be, -a "nen "blɔdɔ 'bɔ.»

Bali 'trɛdanɔn 'le tin 'badɔ pou "siala 'kɔ?

¹⁴ "Be -sru en an "lolu -koei 'fuvu 'yi laji. Fɛ -tɔ a 'e -nyrandɔ 'lolu -koei zɛ -a da, e ya "le Blamin -pɔ -le 'wɔ 'zv. -Siga kle "a 'e wɔdɔ -a -wulo -man, en fɛ -tɔ nen o 'saa -tea "a "be e ya -yrɔ. Fɛ zɛ -a 'le "a "man 'kpa tɔgh. ¹⁵ -A -nan nen Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tɔ 'bɔla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji, en e paan 'kpa 'plɛble min nen 'e -nyrandɔ "lolu -koei "da be -yrɛ. Yaa 'vɔ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛve 'si -e 'i 'saa 'tɛdɔ 'sia! 'Saa 'tɔ tɔ 'bɔ, kɔɔ 'saa pɛɛnɔn tran 'trɛda.» ¹⁶ -A -nan nen min nen 'e -nyrandɔ "lolu -koei "da be, e 'trɛda 'saa pɛɛnɔn 'te.

¹⁷ "Be -sru en -a pee 'bɔla "nyian Bali -pan 'kɔn 'bɔ nen laji be, -a -ji. 'Saa 'tɛve nen -a 'le a "man 'kpa be -a -tɔ a "nyian -yee 'lɔ.

¹⁸ En Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nen laji be, -a -tɔ nen -te e 'wɔ 'vɔ 'tɛ le yaa dra be, e 'si Bali -pan "dave va zia. E paan 'kpa 'plɛble Bali -le 'pasiazan nen 'saa 'tɛve 'le 'lea a -yrɔ "be -yrɛ. Yaa 'vɔ 'nan: «'I 'yie 'saa 'tɛve 'si -e 'i rɛzen 'blɔ "cɛɛndɔ 'sia! Kɔɔ rɛzen yiba pɛɛnɔn nen rɛzen fei be o 'blɔ tran.» ¹⁹ -A -nan nen Bali -le 'pasiazan zɛ e rɛzen yiba pɛɛnɔn 'bɔ 'nan. En yaa -sen fɛnan nen o rɛzen "blɔ 'be -a -nan. Zɔ Bali -le nyran -blɔdɔ -taa "drele zɛ. ²⁰ O -taa "minnun -tɛɛle -e 'o o pɔle "bɔ. O nyɛn "yro "le 'yi ba -le 'wɔ 'zv. E -ko -trilii e bɔa kilo -ya yaaga da, en -a klu trodɔ bɔa -mɛnle -tɔ.

15

Bali 'wɔ "nen "nyranman -kɔɔnman 'trɛdanɔn le 'kɔ?

¹ "Be -sru en an 'lebo "fɔ wɔ -dan 'yi "nyian laji. An Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'yi. Bali o 'pla 'nan -wɛɛ 'wɔ "nen "nyranman -kɔɔnman 'trɛdanɔn le. -A -tɔ 'yee vɛ -kɔɔnman, "be -sru -e -a -tɔ 'e 'yee vɛ -kɔɔn. Bali -le nyran -blɔdɔ -nyranman 'leda nen zɛ.

² En an fɛ -tɔ nen e ya "le jemie -le 'wɔ 'zv be -a 'yi "nyian. 'Pian e ya 'e siadɔ "da, en 'tɛ a "va. En "nyian be, an minnun 'yi. Minnun zɛ -wɛɛ 'ka 'o "pɔ -sɔɔnla -wi nen waa min yiba dre be -a wlu dɔ, en -wɛɛ 'ka 'o "pɔ -sɔɔnla -a min yiba 'bɔ 'wlu dɔ, en -wɛɛ 'ka -wi 'bɔ 'tɔ 'cɾen -tɛle 'o man dɔ, en -wɛɛ 'ka "nyian -wi 'bɔ 'tɔ

'cren 'fluba 'wle 'tudu -tele 'e cin da, -e 'o 'pla 'o man di. O ya 'o 'todu jemie 'bo da lou. Bali "dre "fo "dave nen e ya "le -goedi -le 'w1 'z0 be, -a -nan o pɛɛnɔn le. ³En o "dre "nen Moizi nen Bali 'suzan 'a be yaa 'pa be, -a -fɔd1 'sia. "Dre z1e e ya 'nyian Bali -le 'bla 'le "dre "a. Waa -foa 'nan:

«Bali, yie ci 'ku 'san -a, en 'pleble pɛɛnɔn 'san nen 'yia, 'i dre 'winun a -dandan, en o ya 'lebo "fo winun -a. Yie ci 'ku 'san -a en 'pleble pɛɛnɔn 'san nen 'yia. -Si tighi nen yia -kɔɔnman minnun le, en -yee ci -a 'kpa -a. Yie ci mingɔnnen -a 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn da. 4-Tie 'ka 'klanman 'i 'lɔ di? En -te 'ka 'i 'tɔ -dan 've di? -A san "ka "fo "di. Kɔɔ yie ci 'saun 'i -tɔwli. 'Leglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'o "pɔ -sɔɔnmlan 'i 'wlu -e 'wei bɔ. Kɔɔ o -taa -a -tɔle 'nan 'winun nen o ci tighi be, -nyren yia dra.»

⁵Nye -sru, en an Bali -pan 'kɔn 'y1 'e 'le 'sɔd1 laji, te -tandan yra 'e -trɔad1 fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. ⁶En Bali -le 'pasianɔn nen laji be, an o 'sɔravli 'y1 balanan -tandan z1e -a -ji. - Wɛɛ "ta -daa 'w1 "nen "tudu 'sɔravli -kɔɔnle 'trɛda 'nɔn le 'gu. Sɔ 'fuvu 'yryryi nen 'e wɔdu o da, en -tien 'kɔle nen e ya -siga -a be, -a 'bɔ nen 'e 'tod1 o kugu da. ⁷-A -nan nen fɛnun sinjen nen Bali 'le be, -a -tu -siga 'kulenɛnnun -nɔn Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'bɔ le. Yaa -nɔn o pɛɛnɔn le 'sɔravli. En 'kulenɛnnun z1e, Bali nen -a yie a "man 'li 'trilii be, -yee nyran -bldi nen -a pɛɛnɔn 'ji. ⁸'Nun tɔɔn en Bali -le 'pleble 'lee -yee -dan -le "wean be, 'te -goei Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ci 'si. -Te Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli z1e wa'a tian 'cɛnle 'w1 "nen -kɔɔnd1 man 'trɛdanɔn le die, min -to 'ka 'kolaman -e 'e -wla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji di.

16

Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'w1 "nen kɔɔn 'trɛdanɔn le

¹-A -nan nen an wei 'pleble 'tɔ 'man. Wei z1e e w1 Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji, en yaa 'v1 Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli "le 'nan: «'Ka 'ku Bali -le nyran -bldi 'sɔravli "nen 'kulenɛnnun -ji 'labɛ -a -sran 'trɛda.»

²Bali -le 'pasiazan tɛɛ -kɔ en e 'yee 'kulenɛn 'wun sɔɔn 'trɛda. -A -nan nen mlɔnnun -sɛn minnun nen -wi 'tɔ 'cren plɔ a o man en 'o "pɔ -sɔɔnmlan -wi z1e -a min yiba 'wlu -e 'o bɔ be o man. Mlɔnnun z1e o ya 'wldi 'kpa en o ya 'nyian 'o 'le 'sidi.

³"Be -sru en -a "flizan 'kɔ, e 'yee ve -wun sɔɔn jemie -va. Jemie z1e e 'nyin "le 'nan

min -kad1 nyen -le 'w1 'z0. -A -nan nen fɛnun pɛɛnɔn nen "va te o yie a "man "be, o kaa.

⁴"Be -sru -a yaagazan 'kɔ, en e 'yee ve -wun sɔɔn 'yi banun 'lee 'yi kunun va. -A -nan nen o pɛɛnɔn lila nyen -a. ⁵En Bali -le 'pasiazan nen -te e 'w1 'v1 'yi le yaa dra be, maan wei 'man. Yaa 'v1 'nan:

«Bali, yie ci Bali -a, en i ya -nan 'li 'e 'cɛn, en yie ci 'saun. 'Yie 'w1 "nen -kɔɔnd1 minnun le be, e ya 'e 'nɔan da. ⁶Kɔɔ o 'yie minnun tɛɛ en wei 'le 'wei vɔnɔn tɛɛ, -yee "wean o tɛɛ nen yia 'wɔ be, yia dre 'e nɔan da.» ⁷En an wei -tu 'man, e 'si Bali -pan "dave va zia. Wei z1e e 'nan: «'Kɔ "t1 Bali, yie ci 'ku 'san -a, en yie ci 'pleble pɛɛnɔn 'san -a, en 'yie tin -tɛd1 min da be, 'w1 'kpa, e ya 'e 'nɔan da.»

⁸"Be -sru Bali -le 'pasiazan sinjenzan -kɔ, en e 'yee 'kulenɛn -wun sɔɔn yide da. 'Nun tɔɔn Bali 'pleble 'nɔn yide le 'nan -yee 'bid1 'e minnun 'te 'bl1. ⁹-A -nan nen yide 'bid1 'sia 'kpa 'pleble, en e minnun 'te 'bld1 'sia. Bali 'bɔ nen -yee ci 'w1 "nen -kɔɔnman minnun le 'e 'bɔ 'a be, waa "srɔnd1 'sia, 'pian wa'a 'silɛ 'w1 'wldi "drɛd1 man -e 'o Bali 'tɔ -dan v1 di.

¹⁰"Be -sru Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'kɔ, en e 'yee 'kulenɛn 'wun sɔɔn -wi nen wa min yiba dre be -yee mingɔnnen pɛin -da. 'Nun tɔɔn klun -traɔ -wi 'bɔ 'le mingɔnnen trɛda "fo. En minnun 'o yra yid1 'sia 'wldi te o 'shɛ wɔman 'o nren man. ¹¹Mlɔnnun nen o -sɛn o man be, 'lee yra nen o ci -a ynan -wldi "be -yee "wean o Bali nen laji lou "be -a "srɔnd1 'sia. 'Pian wa'a 'o 'pe 'silɛ 'o dre w1 -wldinun -sru "di.

¹²"Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'shɛɛdɔzan -kɔ, en e 'yee 'kulenɛn 'wun sɔɔn 'yi -dan nen waa laabo Efra be -a da. 'Nun tɔɔn 'yi z1e 'e bee 'ji, 'nan -e mingɔnnɛnnun nen o "sia yide wluan "nan 'zia be -wee -si 'e 'le 'sɔ. ¹³En an fɛ -wldi yaaga 'y1. O ya "le 'nan yolunun -le 'w1 'z0. -A -tu 'bɔla -mlɛngan -dan 'le, en -a -to 'bɔla -wi nen waa min yiba dre be -a 'le, en -a -to 'bɔla min nen e 'wlu -sɛan te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vnan be -a 'le. ¹⁴-Yɔ -wldinun nen o 'lebo "fo winun dra be o 'bɔ nen. O yaaga z1e o -kɔ 'trɛda mingɔnnɛnnun cin yile 'nan -e 'o 'man wɔɔ -kuli -tand1 da. -Kuli z1e waa -taan Bali man, yi -dan nen 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -a 'pla be -a da.

¹⁵'Ka 'ci "nrɔn 'w1 nen Minsan -a 'v1 be -a da. Yaa 'v1 'nan: «'Mɛn -tad1 dra kligli. E dra "le crinzan -le ve 'z0, ma'an yi paa di. Min nen -a yie 'fo "man en 'e 'man wɔɔ be, Bali -le -fɛa -a -a san man. 'Pian min nen ya'a 'e 'man

woolé dié, an bóa "man 'e plódi, -e 'yra 'e san -te min pænon yie man.»

¹⁶ -Yú -wliði yaaga zie o 'tréda mingonnennun cin 'yí fénan nēn waa laabo Ebre wei -ji «Armajedon» bē -a -nan.

¹⁷ "Bē -sru en Bali -le 'pasiazan 'sōravlīzan 'kú, en e 'yee 'kulēnen 'wun sōon fēnan 'wein nēn labli 'lee 'trē yēi 'bē -a va. 'Nun tōon an wei 'plēble 'tú 'man Bali -pan 'kuin. Wei zie e 'si Bali -le mingōnnēn pēin -va zia, en yaa 'vī 'nan: «'Bē nēn 'gūe, e -nyan "mēn 'fo!»

¹⁸ En laa 'e 'wlei -wlei -fōdi 'sia, en laa -paan -klundi 'sia, en 'trē 'nyōndi 'sia 'kpa 'plēble. Zi Bali blamin sōnla 'li 'tréda bē, -a suman 'trē 'ka tian 'nyōnle di. ¹⁹ Babilōn 'fla -dan bē, e cēen 'e cin man yaaga. En 'fla pēnon nēn 'tréda bē, o -nan -nyan. Bali 'yee nyran -blidi -ci kōon Babilōn le 'plēble, kōo 'wī 'wliðun nēn yaa drē bē, -a -cin 'ka 'sanle 'ji "di. ²⁰ 'Yi yēi 'trēnū pēnon saan, en pōn -tú 'ka "nyian yile 'tréda di. ²¹ En lalo 'wle -dandan -srandi 'sia 'tréda. -A 'wlenūn cibēn a -wliði. -A -tū -kōlaman e bōa kilo -fuba 'soolu. Lalo nēn e cī -srannan -wliði zie, -yee "wean minnūn Bali 'srōndi 'sia.

17

-Kōnnen pēnon -wēzan -le 'wī

¹ "Bē -sru en Bali -le 'pasiānōn 'sōravli "nēn 'kulēnēnūn a -wlo 'bē, -a -tū -ta 'wī tin 'balē 'mēn. E 'nan: «'Wī nēn e -taa "bōlē Babilōn man bē, 'i 'ta -e 'an -kōon 'yie! 'Fla zie e ya 'e 'tōdi 'yī -dandannūn 'srōn, en e drē -kōnnen pēnon -wēzan 'a. ² Mingōnnēnūn pēnon nēn 'tréda bē, o -fō -a -sru. -Yee -kōnnen -wēdi 'bō zie e 'tréda minnūn pēnon 'sianan, en 'o 'fli -nōn -yrē.»

³ E drē 'mēn "le 'nan nyrin -tēnan nēn an cī. En Bali -le 'pasiāzan zie e -kū 'maan "bui "da. An lumōn -tū 'yī fē zie -a -nan. E ya 'e -nyrandi -wī 'tēndēn 'tū da. -Wī zie -a -wulo a 'sōravli, en -a 'bei a -fu. 'Tonun nēn e ya Bali sēē wōdi -a bē, e ya 'e 'crēn -tēdi -wī 'bō man. ⁴ En sō 'tēndēn nēn -a 'flē a bē -a 'bō nēn lī zī -a da. Min -dandannūn da sō nēn. -Siga 'lee fēnūn nēn -a 'flē a bē, e lī zie -a man 'si 'e pēnon. En -siga 'kulēnen a -yrō. 'Wī 'wliðunūn nēn yaa drē -kōnnen -wēdi -a bē e ya 'e fadi 'kulēnen zie -a. ⁵ 'Wī 'tū nēn -a -ci a 'e yōōdi bē, e ya 'e 'crēn -tēdi lī zie -a nyrēnbōn da. E ya 'e 'crēn -tēdi 'nan:

Mēen cī Babilōn -dan a.

Mēen cī -kōnnen -wēnōn pēnon "bū "a.

En mēen cī 'wī 'wliði 'tū 'tōdū pēnon "bū "a.

⁶ An lī zie -a 'yī Bali -le minnūn nēn e o tēē bē o nyēn mlinnan, 'lee Zozi -srūnōn nēn e o tēē bē o nyēn mlinnan. En yaa -tēdi 'sia "le -wēn -le 'wī 'zū. 'Wī zie yaan 'lēbō "fō "e cila "da.

⁷ -A -nan nēn Bali -le 'pasiāzan zie, e 'nan 'mēn 'nan: «-Mē "le "wean 'i 'lēbō "fō? Lī nēn yia 'yī 'labē, e ya 'wī yōōdi -tū -a, 'pian an -taa -a -ci vlē 'yie. En -wī nēn -a -wulo a 'sōravli, en

-a 'bei a -fu te lī 'bō a 'e -nyrandi "da 'labē, e ya 'wī yōōdi -tū -a, 'pian an -taa -a -ci vlē 'yie. ⁸ -Wī nēn i 'sia -a yūnan 'gūe, 'li te e ya, 'pian 'bē nēn 'gūe e "ka "nyian di. Yī -tū bōa "bē, -wī zie e bōala -klu nēn -a 'lēda "ka "diē -a -ji, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. Tū zie -a man bē, minnūn nēn Bali 'ka o 'tū 'crēn -tēle 'yee min 'beli 'fluba 'ji 'vaa en e 'trē drē diē, -wī zie -a yīdi o 'lēbō -fōa. Kōo -wī zie, 'li te e ya, 'pian 'bē nēn 'gūe e "ka "nyian di.

⁹ 'Wī 'tōdi -a nēn min -kōlaman 'wī zie -a -ci mandī -a.

-A -wulo 'sōravli "nēn yia 'yī 'labē, pōn 'sōravli "nēn lī 'bō cī 'e -nyrandi "da "bē -nyren. Pōnnūn zie o ya "le mingōnnēn 'sōravli "le 'wī 'zū. ¹⁰ Mingōnnēnūn zie o 'soolu yie 'ka "nyian "man "di. 'Pian -a -tū a mingōnnēn -blīnan cēēgū yī -a, en -a -tū 'ka tian 'talē di. -Te e -ta bē, ya'a mingōnnēn -ble tū "kaga 'wlu di. ¹¹ -Wī 'bō nēn, e ya 'li, 'pian 'bē nēn 'gūe e "ka "nyian diē, -yēē -taa "mingōnnēn 'sōrazan 'a, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. -Wī zie e ya "nyian mingōnnēn 'sōravlinōn 'bō 'va.

¹² 'Bei 'fu nēn yia 'yī bē, mingōnnēn -fu nēn waa. 'Pian wa'a tian mingōnnēn -blidi 'sileā di. Bali -taa -a -si -nōnle -wle 'nan 'o mingōnnēn -blī 'o 'vale -wī bē waa tū "wēnnēn 'a. E bōa 'lērī -tū. ¹³ Mingōnnēnūn zie 'wī -tūwli "cin a o pēnon 'ji. O 'wēē -koladi 'lee 'wēē 'plēble 'pa -wī zie -yēē vē da. ¹⁴ En o -kū -kuli -tōlē Bali -le 'bla man. 'Pian Bali -le 'bla o klī, kōo -yēē cī minsannūn da Mīnsan -a, en -yēē cī mingōnnēnūn da mingōnnēn -a. Minnūn nēn Bali -le 'bla o laabū en e o 'si "va 'yēē vē -a bē, -wēē -taa mingōnnēnūn 'klīlē 'o 'vale Bali -le 'bla 'a.»

¹⁵ "Bē -sru en Bali -le 'pasiāzan zie, yaa 'vī 'mēn 'nyian 'nan: «'i 'yī -dandannūn 'yī, te -kōnnen pēnon -wēzan a 'e -nyrandi -a "srōn. 'Yinūn zie -wēē cī "le 'lēglōn pēnon 'ji minnūn -le 'wī 'zū, 'lee minnūn nēn o wei -tōdū pēnon -fōa "bē -wēē 'wī 'zū.

¹⁶ En 'bei 'fu nēn yia 'yī bē, 'o 'vale -wī -a, o -taa 'nanle -kōnnen pēnon -wēzan 'bō man. O -taa fē pēnon "kōolē "man -e 'o 'tū e plūdi. O -taa lī 'bō 'blīlē, -e 'o -nyranman 'te 'blī. -A fē -tū 'ka 'fo "fo "di. ¹⁷ 'Wī pēnon nēn o -taa -a drēlē bē, Bali 'bō 'bē 'cin -tōa "o 'ji, 'nan -e 'wī nēn yaa 'plā 'e 'cēn bē 'e 'lē sōo.

¹⁸ En lumōn nēn yia 'yī bē, Babilōn 'fla -dan 'bō nēn. -Yēē 'tréda mingōnnēnūn pēnon "paala.»

18

-Kōnnen pēnon -wēzan -nan -nyan wī

¹ "Bē -sru en an Bali -le 'pasiāzan pēē 'yī, te e ya 'sinan laji. E ya 'plēble 'kpa, en -yēē 'tē 'san 'tréda 'si "fo. ² E paan 'kpa 'plēble -a vidī -a 'nan:

«Babilōn -nan -nyan.

Babilon 'fla -dan be,
-a -nan -nyan.
E dre -yu -wliḍunun fla -a.
-Yu -wliḍi 'to 'tuḍo pɛɛnən -nyeanla 'nan nun.
'Loman 'to 'tuḍo pɛɛnən nen o 'ka 'saun Bali

'le di,
en minnun 'ka o ye 'yi "diɛ,
o ya -nan nun.

[-Wi -tuḍo pɛɛnən nen
o 'ka 'saun Bali 'le di,
en minnun 'ka o ye 'yi "diɛ,
o ya -nan nun.]

³ 'Leglon pɛɛnən 'ji minnun
Babilon 'fla 'le -wen mlin 'e 'ciila "da.

-Yɛɛ ci 'nan
e o pɛɛnən wɛɛ 'konnən -a.
En 'nyian be

'trɛda mingonnennun -fo -a -sru,
en o 'wi 'wliḍi 'tuwli zɛɛ -a dreɛ.
En 'fle 'tannən nen 'trɛda be,

o dre fɛnən 'a,
Babilon 'fla yɛɛ a "kaga "le "wɛan.»

⁴ "Be -sru en an wei pee 'man laji. Wei zɛɛ
yaa 'vɪ 'nan:

«'Mɛn minnun,
'ka 'si Babilon 'fla!
'Ka 'si 'nan nun,

-e -yee 'wi 'wliḍi 'e vɪɛ e baa 'ka man di,
'togɔ 'wi nɛn e -taa "bɔɛ 'man "be,
e 'bɔ 'ka man.

⁵ 'Fla zɛɛ -yee 'wi 'wliḍi a "kaga,
e bɔa labli man.

-Yee 'wi 'wliḍunun 'bɔ zɛɛ
-a -cin -troa Bali ji.

⁶ 'Winun nɛn yaa dre minnun lɛ be,
'mɛn 'pasianən "o "dra "nyian -yee "lɛ.

Waa 'lɛji bɔala 'e 'pa -a "fli.
'Kulɛnɛn nɛn e 'wi 'wliḍi 'fa 'a

en yaa -nɔn minnun lɛ be,
waa faa 'e 'pa -a "fli

-e 'o -nɔn -yee "lɛ.

⁷ 'Fla zɛɛ,
zi 'e 'to 'wliḍi 'yi "yi

en e fɛ yidi 'yi "yi "be,
-a da nɛn o 'tɛ "paa "da,

en -a da nɛn waa ta dra -trɔdrɔ.
Yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan,

e ya mingonnən -blinan,
en -konnən 'ka 'kalɛ 'e da di,

en 'e 'ta 'ka 'li 'dra -trɔdrɔ "fo "di.
⁸ 'Wi nɛn yaa 'vɪ zɛɛ -yee "wɛan be,

'winun nɛn o -taa "bɔɛ "man
yi -tuwli "cɛ 'wlu be -nyrɛn 'gɔ,

-cɛ bɔdi a -tu,
en ta dreḍi -trɔdrɔ a -tu,

en dra -tɛdi a -tu.
En 'tɛ 'be -taa -a -nan -nyanlɛ.

Kɔɔ Minsan Bali nɛn e tin -tɛ "da "be,
e ya 'pleblɛ.»

⁹ 'Trɛda mingonnennun nɛn o -fo -a -sru, en
-yee 'wi 'wliḍi zɛɛ "o dreɛ, en "o fɛ yidi 'yi "yi "be,
'wi -taa 'nanlɛ o man. Tu nɛn o 'fla zɛɛ -a -yee

'tɛ 'blinan be, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandi "siala o
man. ¹⁰ 'Wi nɛn e -taa "bɔɛ 'fla zɛɛ -a man be,
e o -tɛa "klan -a, -yee "wɛan wa'a -kolaman -e
'o -pli "man "kogo di. 'Pian o -fo -kɔɔbli te o
-paanman. Waa ve 'nan:

«Babilon 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Tu "wɛnnɛn "cɛ 'wlu nɛn

Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndi man 'yiɛ.»

¹¹ 'Wi nɛn e -taa "bɔɛ 'fla zɛɛ -a man be, -
yee "wɛan 'fle 'tannən 'wuḍi "siala, kɔɔ min
'ka "nyian -wee 'fle 'lɔa di. ¹² -Wee 'flɛnun
'bɔ nɛn 'gɔ: -siga fɛnun 'lee 'lala fɛnun, 'lee
-kolɛnun nɛn o 'fle "mlian -siga da be, 'lee
mingonnennun da sɔnun, 'lee yiba "nɛn -
a 'fle ci be, 'lee -fi 'shɛ fɛnun, 'lee -bulalɛ
fɛnun, 'lee -kɔɛ 'kpagba, ¹³ 'lee -lazigɔ 'to
'tuḍo pɛɛnən, 'lee rɛzɛn -wɛn, 'lee 'nyrɔn, 'lee
-fari puu, 'lee fei fɛ 'wɛnun, 'lee trinun,
'lee 'blinan, 'lee -sɔnun, 'lee odronun, 'lee
nɔannun.

¹⁴ Yiba "be 'wɛɛ "trandɪ pɛɛnən nɛn yaa 'yi
'yi "be, -a -nan -nyan. En -a yɛfɛnun pɛɛnən
be, o 'san -yrɔ, wa'a "nyian taa "fo "di.

¹⁵ 'Flɛ 'tannən nɛn o dre fɛnən 'a Babilon
'fla 'le "wɛan be, 'wɪ nɛn e -taa "bɔɛ 'fla zɛɛ -
a man be, e o -tɛa "klan -a, -yee "wɛan wa'a
'kolaman -e 'o -pli "man "kogo di. 'Pian o -fo
-kɔɔbli te o -wua. ¹⁶ Waa 've 'nan:

«Babilon 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

'I man a 'e 'padɪ

"nɛn mingonnennun da sɔnun -a

'lee -siga fɛnun 'lee -kolɛnun nɛn

o 'fle "mlian -siga da be -a.

¹⁷ En to "wɛnnɛn 'wlu nɛn

Bali -a pɛɛnən zɛɛ -a -nan -nyan.

E bɔa 'lɛri -tu.»

'Wi nɛn e -taa "bɔɛ 'fla zɛɛ -a man be, -
yee "wɛan -klɔ -dandan -fɔnɔn 'lee minnun
nɛn o "ta 'ta wo en o ya -klɔ 'bɔ 'ji be, 'lee
minnun nɛn o 'nyranman "paa -klɔ 'bɔ 'ji be,
'lee minnun nɛn o 'wee -blifɛ ye 'yi yɛɛ da be,
o pɛɛnən 'fo -kɔɔbli. ¹⁸ Zi 'fla zɛɛ e ya -blinan,
en waa 'tɛ -goei 'yi be, en o pɛɛnən -a vidi 'sia
'wɪ 'nanmandɪ -a 'nan: «Babilon 'fla -dan, 'i
yra "nɛn 'fla 'ka yɛɛ 'trɛda 'li "fo "di.» ¹⁹ O 'trɛ
'wi 'o da, te o -wua 'wɪ 'nanmandɪ -a. Waa ve
'nan:

«Babilon 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Minnun pɛɛnən nɛn

'wee -klɔ -dandannun a 'yi yɛɛ da be

o dre fɛnən 'a,

'i yɛɛ a "kaga "le "wɛan.

Tu "wɛnnɛn "cɛ 'wlu nɛn

Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndi man 'yiɛ.

²⁰ 'Pian kaa nɛn ka ci laji be,

'lee kaa nɛn

ka cɪ Bali -le minnun -a bɛ,
 'lee kaa nɛn
 ka cɪ Zozi -le 'pasianɔn 'a bɛ,
 'lee kaa nɛn
 ka cɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'a bɛ,
 'ka 'ci 'e 'nran!
 Kɔɔ Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan lɛ,
 'wɪ nɛn yaa drɛ 'cɛɛ bɛ -yee "wɛan.»
 21 -A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan -tɔ nɛn e ya
 'plɛblɛ 'kpa bɛ, e -kɔlɛbu -dan 'kpa 'sia ɛn yaa
 tʉw jɛmie -va, ɛn yaa 'vɪ 'nan:
 «Zɪ Babilɔn 'fla -dan bɛ
 o -taa -a tʉblɛ zɪɛ,
 te wa'a "nyian -a ye 'li "fo "dɪ.
 22 Wa'a "nyian "dre "fɔ "da "fɛnɛn -cin 'wɪdɪ
 maan
 -nan 'li "fo "dɪ,
 ɛn wa'a "nyian "dre maan
 -nan 'li "fo "dɪ.
 Wa'a bla bʉnɔn 'ye
 'nan 'li "fo "dɪ,
 ɛn wa'a "nyian fɛ -sɔndɪ -cin 'wɪdɪ maan
 -nan 'li "fo "dɪ.
 23 Wa'a "nyian -kannɛn 'san ye
 -nan 'li "fo "dɪ,
 ɛn lɪ 'pa "fɛdinun 'ka "nyian -kɔan
 -nan 'li "fo "dɪ.
 Fɛ -le "wɛan nɛn 'wɪ zɪɛ e 'bɔ 'i man bɛ,
 -nyrɛn 'nan:
 'Yie 'fle 'tannɔn 'tɔ bɛ wɪ 'trɛ 'gʉɛ -a da.
 'Yie -dravia wɪnun drɛdɪ -a nɛn
 i 'trɛda minnun pɛɛnɔn see paa.
 24 Babilɔn 'fla -dan,
 yie Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ,
 ɛn yie Bali -le minnun tɛɛ.
 ɛn "nyian bɛ minnun pɛɛnɔn nɛn
 minnun o tɛɛ bɛ,
 yie -maan ɛn e drɛ.
 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn
 Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn 'yie.»

19

Ci "nrandi -dan drɛ laji

1 "Bɛ -sru ɛn an wei -tʉ 'man laji 'plɛblɛ
 'kpa. E wɪ "le 'nan min "kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan
 'nan:
 «-Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!
 -Kaa "tɪ Bali 'bɔ
 'bɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a,
 'tɔ -dan a -yee vɛ -a,
 ɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn a -yee vɛ -a.
 2 -Yee tin -tɛdɪ min da 'e 'nɔan da,
 ɛn e ya 'wɪ tɪgl da.
 E 'wɪ "nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan nɛn
 e drɛ -kannɛn pɛɛnɔn -wɛɛzan 'a bɛ -yrɛ.
 Lɪmɔn zɪɛ -yɛɛ 'trɛda srɛ 'yee 'wɪnun nɛn
 yaa dra bɛ -a.
 Bali -le 'nyranman 'panɔn nɛn
 e o tɛɛ bɛ,
 -a 'tɔ 'ji nɛn Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -yrɛ.»
 3 ɛn waa 'vɪ "nyian 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!
 Babilɔn 'fla -dan zɪɛ,
 e ya 'tɛ 'blnan.
 -A 'tɛ -koei wuanla 'li 'trilii.»
 4 -A -nan nɛn min cejenun -yɔ -tʉ 'wɛ
 sinjɛn 'lee fɛnɛn sinjɛn bɛ, o "pɔ sɔɔn Bali -
 le mingɔnnɛn pɛin 'lɛ, ɛn o Bali 'bɔ. Waa 'vɪ
 'nan:
 «Amɛn! -Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!»
 5 ɛn wei -tʉ 'si Bali -le mingɔnnɛn pɛin zɪɛ
 -a va zia. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:
 «'Ka pɛɛnɔn nɛn
 ka cɪ Bali -le 'nyranman 'panɔn 'a bɛ,
 'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn
 'ka yie "naan Bali man bɛ,
 -e 'e 'sia 'nɛn "wɛnnɛn man
 -e 'e bɔ min ceje da bɛ,
 'ka -cee Bali 'tɔ "yi "vɪ!»
 6 "Bɛ -sru ɛn an wei -tʉ 'man "nyian. E wɪ
 'le 'nan min "kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan, ɛn e wɪ
 "nyian 'le 'nan 'yi -dan 'bɛ cɪ 'yrɔnan, ɛn e wɪ
 "nyian 'le 'nan laa paan 'bɛ wɪ 'plɛblɛ. Yaa
 'vɪ 'nan:
 «-Kaa Bali 'tɔ "yi "vɪ!
 Kɔɔ -kaa san Bali nɛn
 e cɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san -a bɛ,
 e mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia.
 7 -Kaa ci 'e "nran!
 -Kaa -paan ci "nran "dre "fɔdɪ -a!
 -Kaa Bali 'tɔ bɔ!
 Kɔɔ Bali -le 'bla 'le lɪ 'pa tʉ 'bɔ,
 ɛn -a nan 'bɔ 'e man wʉʉ 'va.
 8 O sɔ 'fuvu 'yrɪyrɪ nɛn
 "tri 'ka "ji "dɛ -a -nɔn -yrɛ
 'nan -e 'e 'wʉ 'e da.»
 Sɔ 'fuvu zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ tɪglɪnɛn nɛn Bali -le
 minnun -a drɛ bɛ, -a -kɔɔn "manvɛ -a.
 9 Bali -le 'pasiazan bɛ, e 'nan 'mɛn 'nan: «'I
 crɛn -tɛ 'nan: Minnun nɛn o o laabo Bali -le
 'bla 'le lɪ 'pa "fɛdɪ da bɛ, Bali -le -fɛa a o man.»
 ɛn yaa -tʉ "nɛn "nyian 'nan: «'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ
 tɪglɪ 'a, ɛn e 'si Bali 'bɔ 'le.»
 10 Nun tɔɔn ɛn an blula "wɪ 'nan -e 'an bɔ.
 'Pian e 'nan 'mɛn 'nan: «Tɛ 'i 'wɪ zɪɛ -a drɛ "fo
 "dɪ! Bali nɛn 'i bɔ! Kɔɔ an ya Bali 'suzan 'a 'le
 'yie 'wɪ 'zʉ. ɛn an ya Bali 'suzan 'a 'le 'i 'bʉ
 Zozinɔn 'le 'wɪ 'zʉ. -Wɛɛ cɪ 'o 'tɔdɪ 'wɪnun nɛn
 Zozi 'a -ci 'si -wɛɛ "bɛ -a da.» 'Wɪnun nɛn Zozi
 'a -ci 'si minnun lɛ bɛ, -yɛɛ 'ta -tɔa "o man ɛn
 o Bali 'lewei ve.

Min -tʉ a 'e -nyrandi -sʉ 'fuvu da
 11 "Bɛ -sru ɛn an labli 'yɪ 'e 'lɛ 'sʉdɪ te an -sʉ
 'fuvu ye. Min nɛn -sʉ zɪɛ -a da bɛ waa laabo
 yie -traazan 'wɪ da, ɛn waa laabo "nyian 'wɪ
 tɪglɪ drɛzan. E tin -tɛa "min da 'e 'nɔan da, ɛn
 e -kuli -taan 'e 'nɔan da. 12 -A yie "bia "le 'tɛ
 'le 'wɪ 'zʉ. -Siga kle "kaga "a 'e wɔdɪ -a -wulo
 -man. 'Tɔ 'tʉ a 'e 'crɛn -tɛdɪ "man. Min -tʉ 'ka
 'tʉ zɪɛ -a tɔa "fo "dɪ, -tɛ ya'a 'silɛa -a 'bɔ 'tʉwli
 "a dɛ. 13 Sɔ nɛn e ya 'e 'fɔdɪ nɪɛn -a bɛ, -a 'bɔ

nen 'e wodt "da. O min 'bō laabo Bali wei. ¹⁴-Kuli man 'nōn nen laji be, o yra -a -sru. O ya -sō 'fuvunun da o pēēnōn, en sō 'fuvu 'yriyrū nen "tri 'ka "ji "diē, -a 'bō nen o da. ¹⁵Sen nen -a 'lē a "man "bē, e ya -a 'le. -A 'bō a nen e 'wī 'nen -kōōnman 'lēgōn pēēnōn le. En -bulale "tonyrin -a nen e -va -ble o da. E o pōlē "bō 'le zī minnūn rēzēn pōlē "bō bē -yēē 'wī 'zō. Zī 'plēblē pēēnōn 'san Bali -le nyran -blidī bōā 'o man zīē. ¹⁶Tō 'tō a 'e 'crēn -tēdī -yēē sō da -a "pin "man. Waa crēn -tē 'nan:

Mingōnnēnūn da mingōnnēn,
en minsannun da Minsan.

¹⁷"Bē -sru en an Bali -le 'pasiāzan -tō 'yī 'nyian 'e 'tōdī yidē yra. E paan 'kpa 'plēblē 'lomannūn nen o -wī -ble bē -wlē. Yaa 'vī -wlē 'nan: «Bali fē -dan tōēn, 'ka 'ta 'ka cin yī "man!
¹⁸"Ka 'ta mingōnnēnūn wī -blī! 'Ka 'ta 'sounjanūn tanōn wī -blī! 'Ka 'ta 'sounjanūn wī -blī! 'Ka 'ta -sōnūn 'lee minnūn nen o -sōnūn -fōā "bē, o wī -blī! 'Ka 'ta minnūn pēēnōn wī -blī! -Te e ya nōān -a oō, en -te e 'ka nōān -a dī oō, -te e ya min -dan a oō, en -te e 'ka min -dan a dī oō, 'ka 'ta o wī -blī!»

¹⁹-A -nan nen an -wī bē -a 'yī, en an 'trēda mingōnnēnūn 'yī o 'vale waa. O -ta 'wēē 'sounjanūn -a, 'nan -e 'o 'kuli -tan min nen 'e -nyrandī -sō 'fuvu da bē 'lee 'yēē 'sounjanūn man. ²⁰-Wī zīē waa 'kun 'o 'vale min nen e 'wlu -sēan te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vīnan bē waa. 'Wluzan zīē e 'lēbō "fō wīnūn drē "le zī -wī 'bō 'a 'vī -yrē "bē -yēē 'wī 'zō. Minnūn nen -wī 'bō 'tō 'crēn plō a 'o man en 'o "pō -sōōnmlan -wī zīē -a min yiba 'wlu -e 'o bō bē, 'wī zīē -a drēdī -a nen e o man 'yī. O -wī 'lee 'wluzan zīē o tuō 'tē -dan nēn -a ta a "le 'yī 'le 'wī 'zō bē -a va te o yīē a "man. 'Tē zīē e ya -wldīē en -kōlē nen e 'le "sia bē e ya "va. ²¹Min nen -sō da bē e o -nyranman tēē sēn nen -a 'le bē -a. En "lomannūn -ta 'kanlē minnūn zīē o wī -a.

20

Zozi Crizi -mlengan -fō -pō 'kuin le -kpi tō (1.000)

¹"Bē -sru en an Bali -le 'pasiāzan 'yī te e ya 'sinan laji. -Klu nen -a 'leda "ka "diē, -a -laglē 'wlē a -yrō, en -bulalē baa a -yrō "nyian. ²E -mlengan bē -a 'kun, en yaa yrī 'nan 'e 'fōla baa da le -kpi tō. -Mlēn nen e blamin see paa 'lī bē, -a 'bō nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, en waa laabo "nyian Satan. ³Yaa tuō -klu nen -a 'leda "ka "diē -a jī. Yaa -fō -jī "da, en yaa -kōnēn 'plā. Yaa drē zīē 'nan -e -mlengan 'e vīlē 'e 'lēgōn pēēnōn 'jī minnūn see "paa "nyian dī. E -fō -nan zīē -trilīē -e lē -kpi tō (1.000) 'e 'ci. -Te lē -kpi tō cī bē, -e 'o 'flu tō "wēnēn 'wlu.

⁴"Bē -sru en an mingōnnēn pēinnūn 'yī. Minnūn nen 'o -nyrandī pēinnūn zīē -a da bē, Bali 'plēblē 'nōn -wlē 'nan 'o minnūn -le tin 'ba. Minnūn nen o -tō 'wūnūn nen Zozi

'a -cī 'sī -wlē "bē -a da, en o -tō Bali -le 'wī -sru "bē o 'bō nen. Minnūn zīē -wēē 'ka 'o 'po -sōōnlēa -wī zīē -a wlu -e 'o bō dī, en -wēē 'ka 'o "po -sōōnlēa -wī zīē -a min yiba 'wlu -e 'o bō dī. En "nyian -wēē 'ka -wī 'bō 'tō 'crēn plō 'palēa 'o nyrenbōn da dī, en wa'a 'palēa "nyian 'o 'pē -da dī. -Wēē wluān -kanon 'va, en -wēē mingōnnēn blī 'o 'vale Crizi a lē -kpi tō 'bō 'wlu. ⁵'Pian min -kadī -miēnūn bē wa'a 'wūnlēa -kanon 'va dī. O -fō zīē -trilīē en lē -kpi tō bē e -nyan.

Zī wluandī -kanon 'va tēdē drē zīē. ⁶Minnūn nen wluandī -kanon 'va tēdē zīē e drē 'wēē vē -a bē, Bali -le -fēa a o man. -Wēē cī Bali -le minnūn -a. Wa'a 'ka "flīzan 'wo dī. -Wēēē -kōān Bali 'lee Crizi -pannōn 'a, en -wēē mingōnnēn ble 'o 'vale Crizi -a lē -kpi -tōwli 'bō 'wlu.

⁷Lē -kpi tō zīē -te e -nyan bē, o "sia Satan man, ⁸-e 'e 'kō 'trēda fē pēēnōn 'nan. E -kō 'trēda 'lēgōnnūn see "paalē 'nan 'o 'tē 'e cin da -e 'o 'kō -kuli man. 'Lēgōnnūn zīē o o laabo Go, en o o laabo "nyian Mago. -A -jī minnūn a "kaga 'le jemīe man nyren -le 'wī 'zō. ⁹O fuila "man 'trēda 'nan -e 'o 'kō minnūn nen o cī Bali -le vē -a bē o flā sī -fō. 'Flā zīē Bali -a ye "yī. -A -nan nen 'tē -dan 'sī lajī en e minnūn nen Satan o cin 'yī bē o -nan -nyan "fo. ¹⁰"Bē -sru en Bali 'nanmanzan nen e minnūn see paa bē, waa tuō 'tē -dan nen -a ta a "le 'yī 'le 'wī 'zō bē -a va. 'Tē zīē e ya -wldīē en -kōlē nen e 'le "sia bē e ya "va. 'Tē zīē -a va nen -wī 'lee min nen e 'wlu -sēan te yaa ve 'nan e ya Bali 'lewei vīnan bē o o tuō. Fē zīē -a -nan nen o -fō 'o yra ynan bodrun funnīn 'le 'fu 'lē man.

Bali yī -tō 'plā 'nan -e 'e 'trēdanōn pēēnōn 'le 'wī tin 'ba

¹¹"Bē -sru en an mingōnnēn pēin 'fuvu -dan 'yī, te Bali a 'e -nyrandī "da. En Bali 'bō 'lē bē an 'trē 'lee lablī 'yī te o -kō 'sandī -a. Wa'a "nyian o ylē 'lī "fo "dī. ¹²'Nūn tōōn en minnūn nen o -kaa bē an o ydī 'sia. -E 'e 'sia 'nēn 'wēnēn man, -e 'e bō min ceje da bē, an o pēēnōn 'yī 'o 'tōdī lou Bali -le mingōnnēn pēin 'bō 'lē. En 'flubanūn nen o drē wīnūn a 'e 'crēn -tēdī -jī bē, Bali -a 'lē sōv. "Bē -sru en Bali 'fluba pēē 'lē 'sō, min 'belī 'fluba bē -nyren. Minnūn zīē o drē wīnūn nen 'e 'crēn -tēdī 'fluba 'jī bē, -a da nen Bali tin -tē o da. ¹³Minnūn nen o kaa jemīe -va bē, jemīe o bōōla bē. Minnūn nen o kaa, en o ya -ka 'lō bē, -ka o bōōla 'jī. En minnūn nen o kaa, o ya -yremō flā bē, -yremō flā o bōōla 'jī. 'Wīnūn nen o pēēnōn 'tōdō -a drē bē, -a da nen Bali tin -tē o da. ¹⁴"Bē -sru en Bali fē 'bō nen waa laabo -ka bē 'lee fē nen waa laabo -yremō flā bē o tuō 'tē -dan nen -a ta a "le 'yī 'le 'wī 'zō bē -a va. 'Tē zīē -a va nen min -ka "flīzan wo. ¹⁵Min o min nen -a 'tō 'ka ylē 'e 'crēn -tēdī

Bali -le min 'beli 'fluba zɪe -a -ji dɪe, 'tɛ zɪe -a va nɛn waa tuw.

21

Bali 'trɛ -trɛ 'lee labli -trɛ drɛ

¹ "Bɛ -sru ɛn an 'trɛ -trɛ 'lee labli -trɛ 'yɪ. Trɛ tɛdɛ 'lee labli tɛdɛ bɛ, "wee "nan -nyan, ɛn jemie -nan -nyan "nyian. ² ɛn an Bali -le 'fla 'saun 'yɪ 'sinan Bali "srɔn "laji tɛ e -taa. Zeruzalem -trɛ bɛ -nyrɛn. -A man 'e drɛdɪ fenyian "le zɪ lɔmɔn 'e 'man dra fenyian tɛ e ya 'e bɔɛ -pennan 'nan -e 'o cin 'pa bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ³ ɛn an wei 'plɛblɛ 'tʊ 'man. Wei zɪe e 'si Bali -le mingɔnnɛn pɛin zɪe -a va zia. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'yɪɔ! Fenan nɛn Bali -nyɛanla bɛ, 'bɛ nɛn 'gʊɛ e ya minnɔn yɛi. E -fo o va, ɛn o -kɔan -yee minnɔn -a. Bali 'bɔ -nyɛanla o va ɛn e -kɔan -wee Bali -a. ⁴ Bali 'bɔ 'bɛ -taa "o yɪɛ 'yɪ bʊɔlɛ. -Kadɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ, ɛn -cɛ 'ka "nyian bɔa min da dɪ, ɛn -wʊɔdɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ, ɛn 'wɪ 'nanmandɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ. Kɔɔ 'wɪnun nɛn e dra 'e tɛdɛ bɛ, 'bɛ yɪ -ka.»

⁵ -A -nan nɛn Bali nɛn 'e -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da bɛ, yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'yɪɔ! An fɛ pɛɛnɔn dra 'e -trɛ.» ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'ɪ crɛn -tɛ! Kɔɔ 'wɪnun pɛɛnɔn zɪe e ya "le min 'e yɪ -tɛra "da, ɛn e ya 'wɪ tɪglɪ 'a.»

⁶ ɛn e 'nan "nyian 'mɛn 'nan: «An cɛɛn -a drɛdɪ man. Mɛɛn cɪ 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn mɛɛn cɪ 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. Min nɛn 'yɪ dra -a -tɛa "bɛ, an -taa 'yɪ 'nɔnlɛ -yrɛ. Maan -nɔan -yrɛ 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔan -yrɛ "bɛ -a ba jɪ. Maan -nɔan -yrɛ e "tun, ma'an fɛ -tʊ sɪa -yrɔ "fo "dɪ. ⁷ Min nɛn e 'bɔla -a 'le 'srannan "bɛ, -a san lɛ nɛn an "yɪ zɪe -a dra. Mɛɛn -kɔan -yee Bali -a, ɛn e -kɔan 'mɛn 'nɛn "a. ⁸ Pɪan minnɔn nɛn o klan 'an -sru 'ta wɔdɪ lɔ bɛ. 'lee minnɔn nɛn -wee yɪ -tɛradɪ 'an da 'le 'tɔ bɛ, 'lee minnɔn nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'pa 'nyranman -a bɛ, 'lee minnɔn nɛn o drɛ min -tɛnɔn 'a bɛ, 'lee minnɔn nɛn o nyinnan lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o cin 'palɛ dɪe, 'lee minnɔn nɛn o 'bui 'fɔ bɛ, 'lee minnɔn nɛn o -yɔnun -pan bɛ, 'lee minnɔn pɛɛnɔn nɛn o 'wɪlʊ 'sɛn bɛ, 'tɛ -dan nɛn -a ta -a "le 'yɪ "le 'wɪ 'zʊ bɛ -a va nɛn Bali 'wɪ "nɛn -kɔnnɔn -wɪlɛ. "Tɛ zɪe e ya -wɪdɪ ɛn -kɔlɛ nɛn e 'le "sɪa bɛ e ya "va. -Yɛɛ cɪ -wee -kadɪ "flizan "a.»

Zeruzalem -trɛ -kɔan 'kɔ?

⁹ "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan -tʊ -ta 'an 'va. Bali -le 'pasianɔn 'sɔravɪl "nɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔn "vɛ -nyranman -a -wɔ 'kulɛnɛn 'sɔravɪl "jɪ bɛ, o vazan -tʊ nɛn. ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'ɪ -ta -e 'an lɔmɔn nɛn e -taa "drɛlɛ Bali -le 'bla nan -a bɛ, -a -kɔɔn 'yɪɛ.»

¹⁰ E drɛ 'mɛn "le 'nan nyrin -tɛnan nɛn an cɪ. ɛn Bali -le 'pasiazan -kʊ 'maan pɔn loulou 'kpa -tʊ -wɪn -jɪ. ɛn e Bali -le 'fla 'saun bɛ -a kɔɔn 'mɛn. Zeruzalem 'bɛ cɪ 'sinan Bali "srɔn "laji ɛn e ya -tanan. ¹¹ Bali -le 'tɛ 'san a "da 'e

'sɛndɪ. 'Fla 'bɔ "bia "le 'nan -kɔlɛ fenyian -tʊ nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹² Fla zɪe e ya 'e 'sɪ -fɔdɪ -klɔn loulou 'kpa -a. ɛn -kpeɪn "a -klɔn 'bɔ man -fuda 'fɪlɪ. Bali -le 'pasianɔn a o -tɔɔdɪ -tʊdʊ -kpeɪn "fuda "fɪ 'bɔ 'lɛ "nɛn 'e pɛɛnɔn. Izraɛl kunnin -wɪdʊ -fuda "fɪ "bɛ, 'o 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛɛdɪ -kpeɪnnun 'bɔ man -tʊdʊ 'e pɛɛnɔn. ¹³ -Kpeɪn yaaga a yɪdɛ wɪuan "nan 'zia, ɛn -a yaaga a yɪdɛ 'fɔ -nan "va 'zia, ɛn -a yaaga a 'trɛda lou 'zia, ɛn -a yaaga a 'trɛda "trɛ 'zia. ¹⁴ Fla 'bɔ man -klɔn bɛ e ya 'e -trɔɔdɪ -kɔlɛ -tʊdʊ -fuda 'fɪlɪ "da. -Kɔlɛn zɪe o man bɛ Bali -le 'bla 'le 'pasianɔn 'fuda 'fɪlɪ 'bɔ 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ "man "tʊdʊ 'e pɛɛnɔn.

¹⁵ Bali -le 'pasiazan 'bɔ nɛn e cɪ 'wɪ tin 'banan 'mɛn bɛ, fɛ -sunzun drɛ vɛ a -yrɔ. E ya -sɪga -a. -A 'bɔ 'a nɛn e 'ta -daa 'fla 'bɔ 'sunzun drɛlɛ, ɛn -a 'bɔ 'a nɛn e 'ta -daa -klɔn 'bɔ 'lee -kpeɪnnun -sunzun drɛlɛ. ¹⁶ Fla 'bɔ 'pɛ sinjɛn bɛ, e bɔa 'e cin man 'sɛzɛ. Zɪ yaa -sunzun drɛ bɛ, -a loulou "da 'lee -a -pɛ sinjɛn 'bɔ bɛ e ya stad -kpi fuda "fɪ. (Kilo 2.500) ¹⁷ ɛn e 'fla 'bɔ 'sunzun drɛ 'e loulou "da, 'bɛ a kude -yaa tʊ -fuba sinjɛn 'wɪlɛ sinjɛn. (-Mɛnlɛ 35) ¹⁸ Fla 'bɔ man -klɔn bɛ e ya 'e drɛdɪ -kɔlɛ fenyian -tʊ nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ bɛ -a. ɛn 'fla 'bɔ bɛ e ya 'e 'tɔdɪ -sɪga 'tɛndɛn tɪglɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya 'segasega 'kpa bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁹ -Kɔlɛ -fuda "fɪ "nɛn o -klɔn 'bɔ 'pʊ -fɔ "da "bɛ, o man a 'e 'padɪ -kɔlɛ fenyian fenyian nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ bɛ -a. -A tɛdɛ a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Yaspe bɛ -a, ɛn -a "flizan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Safi bɛ -a, ɛn -a yaagazan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Kalzedo bɛ -a, ɛn -a sinjɛnzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Emero bɛ -a, ²⁰ ɛn -a 'sooluzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Sadoni bɛ -a, ɛn -a 'shɛɛdʊzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Sadoan bɛ -a, ɛn -a 'sɔravɪlzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Crizoli bɛ -a, ɛn -a 'sɔrazan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Beri bɛ -a, ɛn -a 'sɔrasɛnzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Topaze bɛ -a, ɛn -a -fuzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Crizopla bɛ -a, ɛn -a -fuda -tʊzan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Yasɛn bɛ -a, ɛn -a -fuda "flizan a 'e drɛdɪ -kɔlɛ nɛn waa laabo Ameti bɛ -a. ²¹ -Kpeɪn "fuda 'fɪlɪ 'bɔ bɛ o ya 'o drɛdɪ -kɔlɛ fenyian -tʊ nɛn -a 'flɛ "mlɪan -sɪga da bɛ -a. -Kɔlɛ -tʊ "fo "a nɛn -kpeɪn "tʊ a 'e drɛdɪ. ɛn -sɪ nɛn 'fla 'bɔ yɛi "bɛ, e ya 'e drɛdɪ -sɪga 'tɛndɛn tɪglɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya "segasega bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

²² Ma'an Bali -pan 'kɔn yɪlɛ 'fla 'bɔ da "fo "dɪ. Kɔɔ Minsan Bali nɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -a bɛ, -yɛɛ cɪ -nan "le Bali -pan 'kɔn 'le 'wɪ 'zʊ, 'o 'vale 'yee 'bla 'a. ²³ Fla 'bɔ zɪe e 'ka 'nan yɪdɛ 'san 'lee mlɛn -san nɛn 'o 'ta drɛ 'wein dɪ. Kɔɔ Bali -le 'tɛ 'san 'bɛ ta dra 'pleɪn, ɛn Bali -le 'bla 'bɛ cɪ -yee -kannɛn -a. ²⁴ Fla 'bɔ san 'bɛ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jɪ minnɔn man dra 'wein. ɛn 'trɛda mingɔnnɛnnun -ko 'o yɪfɛnɔn -a -nan nun. ²⁵ Fla 'bɔ man -kpeɪnnun bɛ, o -fo 'o 'lɛ

"sɔvdi tɔ pɛɛnɔn man, kɔɔ -pei 'ka 'taan -nan nun di. ²⁶ Minnun -ko fenun fenyian 'lee 'o yifenu pɛɛnɔn 'a -nan nun. ²⁷ Pian fe nen e ya 'e 'tri 'tɔdi Bali 'le be, ya'a 'ko 'nan nun "fo "di. En min nen e 'wɪ 'wliɔi "dra be, ya'a 'ko 'nan nun "fo "di. En min nen e 'wlu -sɛan "be, ya'a 'ko 'nan nun "fo "di. Minnun nen 'o 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdi Bali -le min 'beli 'fluba 'ji be -weɛ -ko -nan nun. Min 'beli 'fluba zɪɛ, Bali -le 'bla 'le vɛ nen.

22

¹ "Be -sru en Bali -le 'pasianɔn nen laji be -a -tɔ 'yi nen e 'belidi -nɔan "min le be -a kɔɔn 'mɛn. 'Yi zɪɛ e ya 'e ba -a, en e ya 'e siadi "da. E bɔala mingɔnɛn pein nen e ya Bali -le vɛ -a en e ya "nyian Bali -le 'bla 'le vɛ -a be -a wlu. ² En e "yro -si nen 'fla 'bɔ da be -a yei. Yibanun nen o 'belidi -nɔan "min le be, o ya 'o 'tɔdi -a 'plo 'fli 'bɔ da. Yibanun zɪɛ o baa 'e 'pa -a -fuda "fli le man. En mɛn -tɔ -ji be o baa 'e 'pa -a -tɔ. En o 'la 'be 'belidi -nɔan 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun le. ³ Fe -tɔ 'ka 'kɔan 'fla zɪɛ -a da, te Bali wei a 'e pladi "man "fo "di.

Mingɔnɛn pein nen e ya Bali -le vɛ -a, en e ya Bali -le 'bla 'le vɛ -a be, e ya 'e -trɔadi 'fla 'bɔ da, te Bali 'sunɔn Bali bɔa. ⁴ O Bali ye 'o yie 'a, en -a 'tɔ 'crɛn -kɔan 'e 'tɛdi o nyrenbɔn da. ⁵ Wa'a weɛman 'nan -kannɛn 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. En wa'a weɛman "nyian 'nan yide 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. Kɔɔ klun 'ka 'nan di, Minsan Bali 'be o man dra 'wein 'le "wean. En o mingɔnɛn -ble 'li 'trilii le -fu 'le man.

'Wɪ tɔɔl, Zozi -taa

⁶ "Be -sru en Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ 'mɛn 'nan: «'Wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ e ya 'wɪ tɔɔl 'a, en e ya 'le min 'e yi -tera "da. Minsan Bali nen e 'yee lei 'saun 'nɔn 'e 'lewei vɔnɔn le be, -yɛɛ 'yee 'pasiazan 'pa 'sia 'nan -e 'e 'wɪ nen e -taa "drele be -a 'sinan 'pa 'e 'sunɔn le.»

⁷ En Zozi "e 'nan: «'Ka dre "yi! 'An 'lɔdi 'bɔ 'kogo. 'Wɪnun nen o -taa "drele en o ya 'o 'crɛn -tɛdi 'fluba 'gɔɛ -a -ji be, min oo min nen e -tɔ "da "be, Bali -le -fɛa a -a san man.»

⁸ 'An 'bɔ Zan, 'wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ maan 'man 'an 'trɔɛn "a, en maan -nan 'yi 'an yie 'a. Zi Bali -le 'pasiazan cɛɛn 'wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ -a -nan -kɔɔndi man 'mɛn be, en 'an "pɔ sɔɔn "wlu 'nan -e 'an bɔ. ⁹ 'Pian e 'nan 'mɛn 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a dre "fo "di! Bali nen 'i bɔ! Kɔɔ an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wɪ 'zɔ. En an ya Bali 'suzan 'a "le 'i 'bɔi 'Zozinɔn nen o Bali 'lewei ve be -wee 'wɪ 'zɔ. En an ya Bali 'suzan 'a "le minnun nen o ya 'o 'tɔdi 'wɪnun nen 'fluba 'gɔɛ -a -ji be -a da be -wee 'wɪ 'zɔ.»

¹⁰ En yaa -tɔ "nen "nyian 'nan: «'Wɪnun nen o -taa "drele en o ya 'o 'crɛn -tɛdi 'fluba 'gɔɛ -a -ji be, te 'i 'tɔi 'i 'tɔwli -le vɛ -a di. Kɔɔ tɔ nen 'wɪnun zɪɛ o 'le sɔɔman be, e 'bɔ 'kogo. ¹¹ Min nen e 'ka "vale 'e 'sia 'wɪ 'wliɔi "dreɔi man diɛ, -a san 'e 'wɪ 'wliɔi "dreɛ. En min nen e ya "vale 'e 'fli 'tri -tɔa "be, -a san 'e dre. 'Pian min nen e 'wɪ tɔɔl dra be, -a san 'e dre tian 'trilii. En min nen e ya Bali -le vɛ -a be, -a san 'e -kɔn Bali -le vɛ -a 'e cila "da.»

¹² En Zozi "e 'nan: «'Ka dre "yi! 'An 'lɔdi 'bɔ 'kogo. 'Ka 'kopa a 'an 'lɔ. Zi min -tɔ dre wɪ ci be, -a da nen maan -ko "paa. ¹³ Mɛɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, en mɛɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a.

¹⁴ Minnun nen o 'wee sɔ -sruman be, Bali -le -fɛa a o man. En -si a 'e 'le 'sɔdi -wle -e 'o -wla Bali -le 'fla, 'dɔ -e yiba "nen e 'belidi -nɔan "min le be 'o 'blɔ 'bli. ¹⁵ 'Pian minnun nen 'o 'fli -nɔn 'wɪ 'wliɔi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn le be, 'lee minnun nen o 'bui 'fɔ "be, 'lee minnun nen o nyinnan li 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'pale diɛ, 'lee minnun nen o dre min -tenɔn 'a be, 'lee minnun nen o -yɔnɔn -pan be, 'lee minnun pɛɛnɔn nen o 'wlu -sendi 'yi "yi "be o -fo bei.

¹⁶ 'An 'bɔ Zozi, an 'mɛn 'pasiazan nen laji be -a 'pa 'sia, en 'wɪnun zɪɛ yaa -ci 'si -leglizinin -le vɛ -a. David klu da min nen 'maan. Mɛn crɛn nen e "bia bodrun be -nyɛn 'maan.»

¹⁷ Bali lei 'saun 'lee lumɔn nen e -taa "drele Bali -le 'bla nan -a be, waa 'vɪ 'nan: «'I 'ta!»

En min oo min nen e 'wɪ zɪɛ -a 'man be, "e "vɪ "nyian 'nan: «'I 'ta!»

Min nen 'yi dra -a -tea "be, 'e 'ta. En min nen e ya "va "be, 'e 'ta 'yi nen e 'belidi -nɔan "min le be -a 'kolu 'e "tun.

¹⁸ 'Wɪnun nen o -taa "drele be e ya 'fluba 'gɔɛ -a -ji. -Yee "wean min oo min nen e "trɔɛn -tɔa -a ci 'wɪnun le be, 'an 'bɔ Zan, an 'wɪ "paala -a san le 'nan: Te min -tɔ 'e 'wɪ 'pee 'pa -a ci 'wɪnun va "fo "di, "tɔgɔ Bali 'e 'wɪ "nen -kɔɔn -a san le "le zɪ e ci 'fluba 'bɔ 'gɔɛ -a -ji be -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁹ En "nyian be te min -tɔ 'e -a ci 'wɪ -tɔwli "cɛ 'si "va "fo "di, "tɔgɔ Bali 'e 'si -tɔ -yro. -A san 'ka -wlamlan Bali -le 'fla 'saun da di, en -a san 'ka yiba "nen e 'belidi -nɔan "min le be -a 'blɔ 'ble di.

²⁰ Zozi 'bɔ nen yaa 'vɪ 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nen 'fluba 'gɔɛ -a -ji be, e ya 'wɪ 'kpa 'a be, e 'nan: «'Wɪ tɔɔl, 'an 'lɔdi 'bɔ 'kogo.»

Amen! Minsan Zozi, 'i 'ta!

²¹ Minsan Zozi 'le "yi 'e dre 'ka pɛɛnɔn 'le vɛ -a.